

А К Т Ы

ИЗДАВАЕМЫЕ

ВИЛЕНСКОЮ АРХЕОГРАФИЧЕСКОЮ КОММИССИЕЮ.

Томъ XI.

АКТЫ ГЛАВНАГО ЛИТОВСКАГО ТРИБУНАЛА.

ВИЛЬНА.

Въ типографіи А. Г. СЫРКИНА, Большая улица, собств. домъ—№ 37.

1880.

ЛИЧНЫЙ СОСТАВЪ КОММИССИИ:

Предсѣдатель: Яковъ Федоровичъ Головацкій.

Члены: { Семенъ Вукловичъ Шолновичъ.
Иванъ Яковлевичъ Спрогисъ.
Константинъ Ивановичъ Снитко.

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Въ изданныхъ до сихъ поръ Виленскою Коммиссіей по разбору древнихъ актовъ десяти томахъ напечатаны имѣющіе болѣе важное значеніе для исторіи Западнаго края акты, выбранные изъ хранящихся въ Виленскомъ центральномъ архивѣ книгъ Гродненскаго, Брестскаго и Виленскаго земскихъ судовъ, Брестскаго, Гродненскаго и Виленскаго городскихъ судовъ, Брестскаго подкоморскаго суда, Брестской, Виленской, Кобринской и Каменецкой магдебургіи и Виленскаго магистрата. Въ настоящее время Коммиссія занимается разработкой историческаго матеріала, содержащагося въ книгахъ главнаго Литовскаго трибунала, и выходящій нынѣ въ свѣтъ XI томъ представляетъ собою сборникъ документовъ, найденныхъ въ этихъ книгахъ.

Главный Литовскій трибуналъ, учрежденный въ 1581 году при королѣ Стефанѣ Баторіѣ, былъ высшей судебной инстанціей великаго княжества Литовскаго, въ которой разсматривались и рѣшались дѣла, поступавшія апелляціоннымъ порядкомъ изъ низшихъ судебныхъ мѣстъ,—городскихъ, земскихъ, компромиссарскихъ и тому подобныхъ судовъ; приговоры его имѣли силу сеймовыхъ постановленій, которыхъ не вправѣ былъ отмѣнять и самъ король. Кромѣ судебныхъ дѣлъ, въ книги главнаго Литовскаго трибунала вносились были разнаго рода крѣпостные акты,—купчія, раздѣльныя, дарственныя и т. п. записи, завѣщанія, переказы, квитанціи въ полученіи денегъ или прекращеніи претензій и всякаго рода сдѣлки между частными лицами и общественными учрежденіями.

Для большаго удобства какъ самихъ членовъ главнаго Литовскаго трибунала, такъ особенно тѣхъ лицъ, которые должны были обращаться къ нему по своимъ

дѣламъ, все Литовское княжество было раздѣлено на двѣ половины,—репартицію *Виленскую*, къ которой принадлежали нынѣшнія Виленская и Ковенская губерніи, и воеводства Полоцкое и Смоленское съ повѣтомъ Стародубовскимъ, и репартицію *Русскую*, обнимавшую нынѣшнюю Гродненскую, Минскую и частію Виленскую губерніи, а также воеводства Витебское и Мстиславское съ повѣтомъ Оршанскимъ. Первоначально главный трибуналъ имѣлъ свои засѣданія для Виленской репартиціи въ Вильнѣ и Трокахъ, а для Русской въ Новогородкѣ (нынѣшнемъ Новогрудкѣ, Минской губерніи) и въ Минскѣ; въ 1588 году Варшавскій сеймъ предписалъ трибуналу собираться для Виленской репартиціи только въ Вильнѣ, а для русской— попережънно: въ одномъ году въ Минскѣ, въ другомъ въ Новогрудкѣ; а въ 1775 году и для русской репартиціи назначено только одно мѣсто засѣданій главнаго трибунала,—въ Городнѣ. Время засѣданій главнаго Литовскаго трибунала называлось каденціями, которыя продолжались до 5 мѣсяцевъ; постановленіемъ сейма 1775 г. для Виленской каденціи назначено время съ 15 Ноября по 15 Апрѣля, а для Гродненской—съ 1 Мая по 30 Сентября.

По роду дѣлъ, подлежащихъ рѣшенію главнаго трибунала, онъ раздѣлялся на *свѣтскій* и *смѣшанный* (*judicium compositum*). Свѣтскій трибуналъ состоялъ изъ членовъ, которые были избираемы ежегодно на Февральскихъ сеймикахъ по одному отъ cadaго воеводства, земли и повѣта на одинъ годъ для каждой каденціи отдѣльно; члены выбирали изъ среды себя маршалка, который предсѣдательствовалъ на обѣихъ каденціяхъ. Трибуналъ смѣшанный образовали шесть избранныхъ предсѣдателемъ членовъ свѣтскаго трибунала совмѣстно съ четырьмя назначенными отъ Виленской и двумя отъ Жмудской капитулы духовными римско-католическаго исповѣданія членами. Онъ разсматривалъ дѣла о невыдачѣ назначенной духовенству десятины, руги, о спорныхъ между свѣтскими и духовными лицами имѣніяхъ, объ отступникахъ отъ вѣры, и т. п. Трибуналъ этотъ имѣлъ свои засѣданія только въ одной Вильнѣ, по окончаніи Виленской каденціи.

Во время междуцарствія, когда, вслѣдствіе смерти короля, всѣ обыкновенные суды и въ томъ числѣ главный Литовскій трибуналъ прекращали свою дѣятельность, судебныя дѣла рѣшались судомъ *каптуровымъ*, которому предоставлено было, между прочимъ, право всякаго нарушителя благочинія и порядка поймать и судить (*captiva*). Онъ состоялъ изъ 15 избранныхъ на предконвокаційныхъ сеймикахъ судей и рѣшалъ всѣ какъ гражданскія, такъ и уголовныя дѣла.

Въ Виленскомъ центральному архивѣ хранится 6660 книгъ и дѣлъ главнаго Литовскаго трибунала, въ томъ числѣ имѣющихъ особенно важное значеніе для

исторіи края крѣпостныхъ (актовыхъ) книгъ 188 и книгъ судебныхъ рѣшеній (декретовыхъ) 281. Онѣ обнимаютъ собою почти два столѣтія, съ 1615 по 1799-й годъ включительно. Первоначально въ судопроизводствѣ главнаго Литовскаго трибунала, также какъ и прочихъ судебныхъ мѣстъ княжества Литовскаго употреблялся *русскій языкъ*, согласно предписанію Литовскаго статута—изданія 1588 года (разд. IV, артикуль 1); но когда въ 1697 году послѣдовало такъ называемое уравненіе правъ Литвы съ Польшей, то закономъ было постановлено, чтобы во всѣхъ судахъ великаго княжества Литовскаго употреблять *языкъ польскій*, вмѣсто русскаго, который съ этого времени былъ совершенно вытѣсненъ изъ судебной практики; хотя нельзя не замѣтить, что еще ранѣе, почти съ половины 17-го столѣтія, юридическіе акты, представляемые къ явкѣ въ главный трибуналъ, не только католиками и униатами, но даже такими ревнителями православія и русской народности, какими были настоятели Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря, писались на польскомъ языкѣ; такъ далеко уже простерлась въ то время полонизація Западно-русскаго края.

Издаваемый нынѣ XI-й томъ актовъ содержитъ въ себѣ 166 документовъ, изъ коихъ 143 принадлежатъ свѣтскому трибуналу, 11 смѣшанному и 12 каптуровымъ судамъ, бывшимъ во время междупарствій по смерти королей: Яна Казимира (1668 и 1669 г.), Яна III (1697) и Августа II (1733 г.). Изъ числа названныхъ документовъ одинъ относится къ XIV, два къ XV, 20 къ XVI, 86 къ XVII и 57 къ XVIII столѣтіямъ и по большей части составляютъ первоначальную или вторичную явку въ трибуналъ разнаго рода юридическихъ актовъ,—завѣщаній, дарственныхъ записей, квитанцій и т. под.; собственно судебныхъ рѣшеній между ними очень не много,—не болѣе двѣнадцати.

По содержанию своему акты XI тома представляютъ, какъ и всѣ вообще древніе акты, живой интересъ въ различныхъ отношеніяхъ: юридическомъ, филологическомъ, бытовомъ и экономическомъ. Но особенно важное значеніе они имѣютъ для исторіи Западно-русской церкви, такъ какъ всѣ безъ исключенія принадлежатъ къ разряду документовъ чисто церковныхъ и въ общей совокупности даютъ живое представленіе о внѣшней жизни церковей, монастырей и духовенства, особенно монашескаго. Для удобнѣйшаго обзоренія актовъ настоящаго тома ихъ можно соединить въ 3 отдѣльныя группы: первую образуютъ документы, относящіеся къ учрежденію и матеріальному обезпеченію церковей и монастырей,—такъ называемыя фундаціи, дарственныя записи и т. п.; во вторую входятъ документы характера чисто экономическаго,—касающіяся внѣшней, хозяйственной жизни благаго и монашескаго духовенства,—купчія крѣпости, продажныя и квитанціонныя записи и проч.; наконецъ третью группу составляютъ акты, свидѣтельствующіе о тяжелой борьбѣ православія съ его заклятыми врагами,—латинствомъ и унией.

I.

Живое религиозное чувство, издавна одушевлявшее православныхъ въ Западно-русскомъ краѣ, особенно часто выражалось въ заботливости ихъ о благолѣпіи св. храмовъ. Ревнуя о славѣ имени Божія и духовной пользѣ своихъ единовѣрцевъ, не только знатные и богатые дворяне и духовные, но даже бѣдные землевладѣльцы основывали церкви и монастыри, снабжали ихъ необходимыми принадлежностями, обеспечивали нескудными средствами содержанія и нерѣдко сами посвящали себя въ нихъ на служеніе церкви. Частнымъ лицамъ въ ихъ усердіи къ церкви Божіей не уступали и нѣкоторые изъ польскихъ королей (напр. Александръ и Сигизмундъ Августъ, надѣлившіе нѣкоторыя церкви землей и угодьями). Замѣчательно, что тогдашніе основатели и благотворители церквей обращали особенное вниманіе не только на религиозное просвѣщеніе народа словомъ Божиимъ, но и на обученіе дѣтей грамотѣ и призрѣніе престарѣлыхъ и больныхъ; почему при церквахъ нерѣдко основываемы были богадѣльни и устрояемы небольшія школы.

Появленіе въ концѣ XVI столѣтія уніи, вступившей тотчасъ же въ борьбу съ православною церковію, возбудило въ православныхъ еще болѣе горячую ревность къ поддержанію православія устроеніемъ церквей и монастырей и обогащеніемъ ихъ приношеніями и вкладами. Уніаты съ своей стороны, подражая православнымъ, въ видахъ распространенія *святаго единенія* (т. е. уніи) стали также дѣлать немалыя пожертвованія на уніатскіе монастыри и существовавшія при нихъ училища.

Вслѣдствіе этого издаваемые нынѣ акты представляютъ намъ цѣлый рядъ вновь основанныхъ какъ православныхъ, такъ и уніатскихъ церквей и монастырей и множество сдѣланныхъ въ ихъ пользу пожертвованій и благотвореній.

Ц е р к в и.

Сулятицкая. Въ 1433 году (№ 3), „пани Глѣбовая Вяжевичъ, Рачкова дочка, прозвищемъ Милохна Анна“, къ двумъ уволкамъ незаселенной земли, которою ея предки надѣлили находящуюся въ с. *Сулятичахъ* (нынѣ Минской губ., Новогрудскаго уѣзда) Варваринскую церковь, прибавила еще четыре уволки, двѣ незаселенныя и двѣ съ двумя семьями „людей хрестіанъ“; кромѣ того назначила къ ежегодному отпуску изъ имѣнія Сулятичъ „полтора камня (камень=36 фун. и 17¹/₂ лотамъ) воску на свѣчи, 10 мѣръ Новгородское мѣры вина на службу Божию и сукна попу черного, доброго локоть десять“. Земельный надѣлъ предоставленъ былъ также

въ пользованіе „господина попа“, который обязывался записать въ „суботникъ“ имена родныхъ и друзей жертвовательницы и каждую субботу совершать заупокойную по нимъ литургію; кромѣ того онъ долженъ былъ держать у себя „дьяка, добраго клирошанина, чтобы ему службу Божию отправовати помогаль“. При составленіи дарственной записи находились митрополитъ Кіевскій и всея Руси Георгій (вѣроятно Герасимъ, поставленный въ митрополиты изъ Смоленскихъ епископовъ въ 1433 г.), чернецъ его, архидьяконъ Кирила и его милость князь Кюгдройтъ Романъ. Въ 1665 г. Сулятицкая церковь была уже въ рукахъ униатовъ, такъ какъ дарственную являлъ въ главномъ трибуналѣ всендѣзъ Габріель Коленда, архимандритъ Полоцкій, администраторъ Кіевской митрополіи, вполнѣдствіи униатскій митрополитъ.

Дубновицкая. Въ 1546 г. (№ 9) Дубновицкіе господарскіе бояре: *Головня, Новицкій* и другіе (всего 12 человекъ), испытывая затрудненіе „добѣгати до церкви Порохонское, Пречистое Богородицы (нынѣ Минской губ., Пинскаго уѣзда), къ которой передъ тымъ добѣгали предки и отцы ихъ, и они сами“, рѣшились построить особую церковь во имя св. Параскевы въ селѣ своемъ Дубновицкомъ и священнику оной „на пожитокъ“ каждый далъ по участку пахатной и сѣнокосной земли, по нѣскольку бортей и ульевъ пчель; при этомъ четверо принадлежавшихъ названнымъ боярамъ крестьянъ также пожертвовали на церковь по небольшой части земли и луговъ, по нѣскольку бортиныхъ деревьевъ и ульевъ пчель. Кромѣ того священникъ получилъ право пользоваться лѣсомъ, заниматься рыбной и звѣриной ловлей и безплатно молоть хлѣбъ на свою надобность въ мельницѣ на рѣкѣ Бобрікѣ. Владыка Пинскій *кирь Варламій* благословилъ пожертвованіе и поставилъ къ новоустроенной церкви священника, оставивъ его навсегда „на куницы соборной на 12-ти грошей“; почему онъ обязанъ былъ ѣздить, наравнѣ съ другими священниками, въ Пинскъ къ собору.

Ковенская. Въ 1553 г. (№ 7) король польскій Сигизмундъ Августъ, извѣстный своею вѣротерпимостію, предписалъ „державцы Ковенскому и справцы (ревизору) замковъ и дворовъ своихъ въ великомъ княжествѣ Литовскомъ Хвальчевскому отвести и для Ковенской церкви всѣхъ святыхъ, закону Греческаго“, одну уволюку земли вблизи города и освободить ее отъ всякихъ платежей и повинностей; въ случаѣ же неизмѣнїа свободной земли переселить когонибудь изъ живущихъ тамъ людей на другое мѣсто, а землю отдать церкви, „и нехай попь тамошній добровольне тое земли уживаеть и за насъ гоподара Бога просить“.

Въ 1554 г. (№ 10) Фальчевскій отвель священнику Ковенской церкви всѣхъ Святыхъ Алексію указанную королею уволюку; кромѣ того тотъ же священникъ

взять королевской земли 20 морговъ съ уплатой въ казну короля 2-хъ грошей (грошъ около 6½ к.) и 6 пѣнезей (грошъ=10 пѣнезямъ). Но Ковенскій староста панъ Юревичъ Комаевскій отнялъ у священника Алексѣя отведенную для его церкви землю и потому, по жалобѣ священника, король предписалъ (въ 1555 г., № 12) какъ Фальчевскому, такъ и Комаевскому (№ 13), чтобы отнятая уволокa снова была возвращена церкви. Такимъ образомъ мы видимъ, что въ половинѣ XVI ст. въ самомъ центрѣ Жмуди, которая еще въ XIV вѣкѣ была обращена въ католичество королею Ягеллой, существовала православная церковь. Въ XVII ст. она вѣроятно была захвачена униатами, такъ какъ указанные здѣсь документы были явлены въ трибуналѣ униатскимъ митрополитомъ Флоріаномъ Гребницкимъ, при чемъ церковь Всѣхъ Святыхъ названа уже *церковію ritus graeco-uniti*.

Старомядельская. Тотъ же король въ 1559 году (№ 15) предписалъ „секретарю своему и державцы замку Мядельскаго“, Нарушевичу, чтобы отведенныя по волѣ короля для Мядельской Троицкой церкви (нынѣ Виленской губ., Вилейскаго уѣзда), двѣ уволокi земли не были облагаемы чиншемъ въ пользу королевской казны. Эта льготная королевская грамота въ 1740 году явлена въ трибуналѣ въ пользу Виленскихъ базилианъ; значитъ Мядельская церковь была уже захвачена униатами и подчинена Виленскому Троицкому монастырю.

Заблудовская. Въ 1565 году (№ 16) гетманъ великаго княжества Литовскаго Григорій Александровичъ Ходкевичъ, построивши въ имѣніи своемъ въ м. *Заблудовъ* (нынѣ Гродненской губ., Бѣлостоцкаго уѣзда) „ку размноженью хвалы Божіей и для збиранья и богомолья людей народу хрестіанскаго“, церковь во имя Успенія пресв. Богородицы и *св. великаго чудотворцы Микола*, поставивши къ ней священникомъ *Остафія Григоревича*, а діакономъ брата его *Ивана*, отвелъ земли на пашню священнику 2 уволокi и діакону 1 уволокy, „а на збудованье дому поповскаго“ далъ плацъ на улицѣ близъ церкви; вмѣсто выдававшейся прежде изъ имѣнія Заблудова десятины назначилъ десятину съ своихъ крестьянъ, съ каждой полной уволокi полъ копы ржи, что составляло всего 200 копъ ржи и столько же ячменя. Десятину эту должны были выбирать съ мѣщанъ *войтъ или сотскій*, а съ волости *лавникъ*, и, сложивши ее въ одно мѣсто, дѣлить слѣдующимъ образомъ: священнику русскому 50 копъ ржи и 50 ячменя; столько же діакону и столькожъ *пלבану* (т. е. ксендзу) мѣстнаго костела, которому также было отведено 2 уволокi земли и 5 свободныхъ плацовъ при костелѣ; изъ остальной части десятины 25 копъ ржи и 25 копъ ячменя слѣдовало отдавать уставнику, „который изъ бы при церкви уставичне былъ установленный человекъ, грамотъ умѣлый и церкви пильный“, и столько же „мистру при костелѣ римскомъ, а они за то послуги свое костельное

мають быть пыльны и къ тому мають на науцѣ дѣтей держати“. Кромѣ того войтъ обязанъ былъ собирать съ каждаго полнаго мѣщанскаго плаца по 4 гроша *коледы* и, раздѣливъ на три части, одну отдать священнику, другую діакону, а третью плебану, которые затѣмъ не имѣли уже права брать платы за мѣсто для погребенія умершихъ, и за требоисполненіе бѣднымъ людямъ; съ зажиточныхъ же назначена была опредѣленная плата за всякую потребу, именно „отъ проводу грошей 6, отъ упису въ субботникъ грошей 12, окромъ если хто по доброй воли што отпишетъ; отъ вѣнчанья по грошу, а одъ хрыщенья дитяти грошъ“.

Кромѣ церкви Ходкевичъ построилъ еще при ней *шпиталь* (богадѣльню), въ который слѣдовало принимать „людей убогихъ такъ закону грецкого, яко и римского, одножь старыхъ, недужихъ, хорыхъ, немочныхъ, хромыхъ, невидущихъ, которые бы вже до работы негодилися“, и на содержаніе ихъ назначилъ производившуюся прежде причту православной церкви десятину изъ имѣнія Заблудова; ржи бочекъ 60, ячменя бочекъ 15, гороху бочекъ 6 и гречихи бочекъ 20; для управленія богадѣльней и наблюденія за порядкомъ въ ней мѣщане должны были выбирать на нѣсколько лѣтъ двоихъ радцевъ.

Такимъ образомъ, обезпечивая причтъ, какъ православной церкви, такъ и католическаго костела землей, ругой и денежной выдачей, щедрый жертвователь позаботился вмѣстѣ съ тѣмъ объ обученіи дѣтей и призрѣніи слабыхъ и престарѣлыхъ.

Въ 17-мъ столѣтіи Виленскій воевода князь Янушъ Радивиль устроилъ при Заблудовской церкви православный монастырь и подчинилъ его вѣдѣнію Виленскаго св. Духовскаго монастыря; послѣ смерти князя Януша, жена его Марія, дочь Молдавскаго господара, завела при Заблудовскомъ монастырѣ „для обученія дѣтей хресціанскихъ святой православной греческой вѣры наукамъ, рускія и латинскія школы, т. е. коллегію“, пожертвовавъ въ 1659 г. (№ 5152) изъ записанныхъ ей мужемъ 600 тысячъ золотыхъ польскихъ 150 тысячъ на Заблудовскій монастырь и его училище, а также Виленскій св. Духовскій мужескій и находившійся при немъ женскій монастыри; сумма эта была обезпечена на имѣніяхъ Заблудовѣ и Бѣлицѣ.

Но уніаты давно вели уже дѣло о присвоеніи себѣ Заблудовской церкви, доказывая, что она основана была Ходкевичемъ для уніи, и главный Литовскій трибуналъ опредѣлилъ наконецъ передать ее въ руки уніатовъ, вслѣдствіе чего уніатскій митрополитъ Гавріиль Коленда, овладѣвъ Заблудовской церковію и монастыремъ, явилъ въ 1671 г. (№ 72) въ Литовскомъ трибуналѣ актъ отреченія отъ пожертвованной Маріей Радивиль суммы по „вакому то появившемуся у дизуни-

товъ завѣщанію“; при чемъ доказывалъ, что княгиня Радивиль не имѣла права распоряжаться принадлежавшими ей суммами.

Рогачевская. Въ половинѣ 16 столѣтія между священникомъ Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви Θεодоромъ Ивановичемъ и земляниномъ Зенковичемъ—происходилъ споръ изъ-за владѣнія землями и угодьями. Дѣло объ этомъ было разобрано на мѣстѣ въ 1553 г. особыми комиссарами, назначенными королевой Боной; въ 1562 году по повелѣнію Сигизмунда Августа разсматривалось подстаростимъ Рогачевскимъ Мурзой и окончательно рѣшено въ 1565 г. (№ 14) державцею Рогачевскимъ Вакою. Церкви предоставлены земли, луга, лѣса, борти и деревни съ крестьянами, лежація на лѣвомъ берегу рѣки Добосны, со стороны г. Рогачева, а Зенковичу на правомъ берегу; бобровые гоны и рыбная ловля дозволена на обоихъ берегахъ, съ тѣмъ, чтобы ловъ былъ раздѣляемъ по поламъ; наконецъ мельницей на р. Добоснѣ могли пользоваться одинаково и священникъ и Зенковичъ. По заявленію священника, Поболовскій островъ, о которомъ главнымъ образомъ шель споръ, „перво того давно за славной памяти князя Витольда держали два брата, Дитятко и Михайлочко, а продокъ священника попъ Рогачевскій небощикъ Григорій получилъ въ пользованіе половину его“.

Въ 1760 г. переписка по этому дѣлу явлена въ трибуналѣ въ пользу Рогачевскихъ базилянъ, которые, значить, захватили себѣ земли Козьмо-Демьянской церкви.

Куренецкая. Въ Виленской губерніи, Вилейскомъ уѣздѣ, въ 8-ми верстахъ отъ уѣзднаго города, находится довольно большое и весьма торговое мѣстечко Куренецъ, бывшее, по всей вѣроятности, однимъ изъ древнѣйшихъ русскихъ селеній въ здѣшнемъ краѣ, такъ какъ изъ акта № 18 видно, что уже въ 1355 году здѣсь была основана православная церковь Рождества пресв. Богородицы княземъ Пинскимъ и Мстиславскимъ Василиемъ Михайловичемъ Нарымунтомъ, который надѣлилъ ее землей. Земельный надѣлъ этой церкви былъ увеличенъ другими щедрыми благотворителями, какъ то: великимъ княземъ Александромъ (20 мая 1491 г.) и княземъ Николаемъ Радивиломъ въ 1553 г. Въ томъ же мѣстечкѣ существовала и другая церковь св. Спаса, имѣвшая также свои угодья. Въ 1576 г. писарь и референдаръ великаго княжества Литовскаго Гавріиль Война, „видечи пыльного до службы Божей отца Григорія Василевича, котораго прислалъ Θεофанъ Богданъ—архіепископъ земли Полоцкой и Мстиславской Австафію Воловичу“, отдалъ ему и его преемникамъ и Спаскую церковь, по смерти священника оной, отца Афанаса Ивановича; кромѣ того по просьбѣ свящ. Василевича укрѣпилъ за Куренецкою церковію и обозначилъ точными границами всѣ принадлежавшіе ей участки земли,

и изъ аренды своего Куренецкаго имѣнія назначилъ священнику къ ежегодной выдачѣ на „великій день“ по 25 золотыхъ и право молотъ въ Куренецкихъ мельницахъ „безъ раду и мѣрка“. Такимъ образомъ Куренецкая церковь есть чуть ли не самая древняя изъ всѣхъ сельскихъ приходскихъ церквей нашей губерніи, неизбѣжавшая, впрочемъ, вполнѣдствіи общей участи православныхъ храмовъ,—захвата уніатами. Въ настоящемъ столѣтіи въ Куренцѣ существовалъ костелъ, послѣ польскаго мятежа 1863 г. обращенный въ православную церковь, но не во имя св. Спаса, а Покрова пресв. Богородицы. Весьма замѣчательно, что въ 1576 году при Куренецкой Спаской церкви жилъ *боколяръ* и слѣдовательно производилось обученіе дѣтей, а при церкви Рождества пресв. Богородицы существовало *братство*, которое Гавріиль Война старался оградить отъ всякой „кривды, не тылько одъ арендара, або ураду, и отъ самага себя и своихъ наслѣдниковъ“.

Волчасская. Въ 1609 году (№ 27 и 28), по просьбѣ землянина Филона Волчацкаго, котораго предокъ Андрей Волчацкій своимъ иждивеніемъ и на собственной землѣ, полученной отъ удѣльныхъ князей за заслуги, построилъ церковь Успенія пресв. Богородицы, король Сигизмундъ III надѣлилъ эту церковь (нынѣ Могилевской губ., Чериковскаго уѣзда) пустошью, утвердивъ свой даръ грамотой на имя двоюроднаго брата Филона Волчацкаго Θεодора, „который собѣ добровольне при своей-же церкви и своихъ отчистыхъ добрахъ станъ обралъ духовный“.

Девятковицкая. Въ 1658 году (№ 50), стольникъ Опшмянскій Александръ Александровичъ Слизень и жена его, назначили для Девятковицкой уніатской церкви, (нынѣ Гродненской губ., Слонимскаго уѣзда) къ ежегодной выдачѣ 16 бочекъ разнаго хлѣба, полъ шанка (шанокъ=полъ четверти), пшеницы на просфоры, гарнецъ вина на обѣдни, фунтъ ладону и 5 фунтовъ воску на свѣчи, а въ случаѣ неурожая—на все это деньгами по 50 золотыхъ. За это священникъ обязанъ былъ еженедѣльно по субботамъ совершать въ поминъ душъ жертвователей и ихъ родныхъ, акаеистъ и молебень пресв. Богородицѣ; въ случаѣ же неисполненія этого условія назначенная ему руга должна быть обращена на устроенную жертвователями при Девятковицкой церкви богадѣльню.

Меречкая. Въ м. Меречи (Виленской губерніи, Троцкаго уѣзда) существовала церковь, построенная и обеспеченная владѣльцемъ имѣнія Меречи Бердѣемъ; въ XVII столѣтіи она была уже уніатской и въ 1696 году (№ 100), вслѣдствіе старости и слѣпоты священника оной Василевскаго, по распоряженію уніатскаго митрополита Льва Заленскаго, подробно описана Виленскимъ протопопомъ и настоятелемъ Никольской церкви Іоанномъ Вобромъ, при чемъ самая церковь и принадлежащая ей земля со всѣмъ недвижимымъ имуществомъ передана въ завѣдыва-

ніе арендатора имѣнія, а церковная утварь, облаченія и книги взяты на храненіе въ Виленскую митрополитанскую Пречистенскую церковь. Сдѣланная протопопомъ Бобромъ опись представляетъ намъ убогую обветшалую церковь, съ разбитыми окнами, безъ колоколовъ, хотя и снабженную достаточнымъ количествомъ священ-ныхъ принадлежностей богослуженія, изъ которыхъ инныя, напр. евангеліе, сосуды и ризы довольно красивы и цѣнны. Не менѣ скромны принадлежащія церкви причтовыя строенія и вся внѣшняя обстановка жизни приходскаго священника ¹⁾).

Декшнянская. Въ 1718 году (№ 131), Виленскій подстолий Михайль Шумскій, заботясь о духовной пользѣ своихъ крестьянъ, чтобы, за отдаленностію униатскихъ церквей, они не умирали безъ крещенія и напутствія св. причащеніемъ, построилъ въ имѣніи своемъ Декшнянахъ, въ с. Путникахъ, униатскую церковь, снабдилъ ее всѣми принадлежностями и на содержаніе священника назначилъ 3,000 злотыхъ, обезпечивъ ихъ на одномъ изъ своихъ фольварковъ; а въ слѣдующемъ 1719 году жена его надѣлила новоустроенную церковь землей (№ 133).

Монастыри.

Древнѣйшій изъ всѣхъ православныхъ монастырей западнаго края есть *Лавришевскій*, основанный въ 1262 году княземъ Воишелгомъ на берегу Нѣмана вблизи Новогородка (Минской губерніи). Въ 1398 г. (№ 1), по приказанію Витовта, Новгородскій намѣстникъ Петрашъ Монтигирдовичъ, вслѣдствіе жалобы архимандрита Мисайлы на то, что княжескіе люди ходятъ въ лѣсъ чрезъ монастырь, „а о той дорозе монастыру великая кривьда и татьба деетъ се“, обмежевалъ монастырскія земли и проложилъ новую дорогу мимо монастыря.

Въ 1521 г. (№ 6) Оношко (Онуфрій) Витонизскій съ сынами пожертвовали „ку Пречистое дому въ Лавришовъ монастырь, архимандриту Прокопею“ 2 уволки сѣножати и половину луга *Древоскитища*; а другую половину того же луга записалъ монастырю сосѣдъ Витонизскаго—Ходкевичъ.

Въ 1566 г. (№ 17) по жалобѣ архимандрита Нектарія Маскевича на то, что крестьяне князя Николая Радивиля самовольно захватывали себѣ монастырскіе

---

¹⁾ Къ сожалѣнію Мерецкая церковь и въ настоящее время находится не въ лучшемъ состояніи: она помѣщается въ одной комнатѣ 2-го этажа бывшей Мерецкой ратуши, каменнаго, расстрескавшася и постоянно-угрожающаго паденіемъ зданія, въ башнѣ котораго устроена небольшая колокольня. А рядомъ съ этою бѣдною православною церковію стоитъ не только огромный католическій костелъ, но и прекрасная каменная еврейская синагога.

поля, луга и хмѣлица, изъ за чего происходили споры, несогласія, бои и грабежи, Несвижскій намѣстникъ разобралъ дѣло и, основываясь главнымъ образомъ на представленныхъ Нектаріемъ фундаментальныхъ запискахъ пановъ Вѣльковичей, Ходкевичей, Хребтовичей, а также на произведенномъ по приказанію Витовта размежеваніи, отвелъ монастырю всѣ земли, луга и хмѣлица, лежащія за рѣкою Боловячею.

Въ 1716 г. (№ 122) Иванъ Буринскій, имѣя на имѣніи Хребтовичей—Сѣнно долгъ въ 1300 польскихъ золотыхъ, пожертвовалъ эту сумму Лавришовскому монастырю, въ которомъ была погребена жена его, и предоставилъ настоятелю Северину Клепацкому право взыскать означенныя деньги съ имѣнія Сѣнна.

Виленскій св.-Духовскій. Въ 1609 г. уніаты овладѣли древнѣйшимъ Виленскимъ монастыремъ св.Троицы, который основанъ еще въ XIV столѣтіи и при которомъ въ концѣ XVI вѣка образовалось знаменитое и могущественное Виленское православное братство. Уступая силѣ, православные оставили Троицкій монастырь и избрали себѣ средоточіемъ вновь построенную, послѣ недавняго страшнаго пожара въ Вильнѣ, церковь св. Духа, при которой тотчасъ образовался сначала мужескій, а вскорѣ потомъ и женскій православный монастырь. При томъ монастырѣ утвердилось православное братство и онъ сдѣлался представителемъ и руководителемъ всего западнаго православія въ его борьбѣ съ уніей и латинствомъ, подобно тому, какъ Троицкій монастырь сталъ во главѣ уніатской партіи и такимъ образомъ два эти монастыря, отдѣленные одинъ отъ другого только узкой улицей, стояли другъ противъ друга, какъ бойцы, готовые во всякое время вступить въ бой между собою.

Православные не жалѣли средствъ на поддержаніе и обогащеніе какъ св.-Духовскаго монастыря, такъ и находившагося при немъ Виленскаго братства.

Въ 1593 г. (№№ 20, 21, 22) князь Александръ Ивановичъ Полубинскій, каштелянъ Новгородскій, вмѣстѣ съ женой своей Софьей Юрьевной, княжной Гольшанской, „маючи взглядъ добраго помноженъ хвалы Божое закону греческого, набоженства русскаго реліи нашей, улюбивши початокъ справы доброе въ братствѣ духовномъ, при св. Троицы церкви Виленской будучомъ, одѣ короля его милости упривиліюванымъ и одѣ христіолюбивыхъ хрестіанъ наданомъ и уфундованомъ, пожертвовали на школу коллегіумъ ихъ братскаго, для твиченья и ученія въ оной школѣ дѣтей у наукахъ вшелякихъ, такъ языка греческаго и словенскаго, яко и иныхъ“ имѣніе свое Судервы съ строеніями, двумя крестьянскими дворами, пахатными и сѣнокосными землями и лѣсомъ. Все принадлежащее имѣнію было подробно описано въ инвентарѣ и передано братству вознымъ при свидѣтеляхъ.

Но едва только братство вступило во владѣніе подареннымъ ему имѣніемъ,

какъ въ 1596 г. (№ 23) „алтариста и подкустошъ костела головного въ замку Виленскомъ св. Станислава князь, т. е. ксендзъ Мазанковичъ“ подалъ жалобу на насильственное будто бы отнятіе у него братствомъ земель, сосѣднихъ съ Судервой. Для рѣшенія дѣла на мѣстѣ назначенъ былъ подкоморій Лисинскій и, хотя истецъ не могъ представить никакихъ доказательствъ принадлежности къ костелу спорныхъ земель, а выбранный отъ кола рыцарскаго и всего поспольства закону греческаго на 1596 г. староста братства князь Богданъ Огинскій ссылался на свидѣтелей и показывалъ письменные документы; не смотря на то, подкоморій сталъ клонить дѣло въ пользу Мазанковича и, когда князь Огинскій потребовалъ, чтобы сдѣланъ былъ предписываемый закономъ объѣздъ всего спорнаго участка, подкоморій отвѣчалъ: „и жъ дей мой конь далей ити не хочеть.“ Видя такую явную несправедливость со стороны подкоморія, князь Огинскій принужденъ былъ подать апелляцію въ главный Литовскій трибуналъ.

Подобнымъ же образомъ въ 1608 г. (№ 26) землянинъ Богдевичъ предъявилъ искъ къ мѣщанамъ Виленскимъ Волковичу и Кононовичу, яко бы старостамъ братскимъ, въ томъ, будто они насильно овладѣли тремя принадлежавшими Богдевичу лугами, скосили на нихъ траву и отвезли ее въ братское имѣніе Судервы. Хотя повѣренный братства Гостевичъ просилъ остановить судебное разбирательство, доказывая, что Волковичъ и Кононовичъ не были братскими старостами, при чемъ представилъ полномочіе отъ всего братства; но гродскій судъ не уважилъ его ходатайства, даже не позволилъ ему подать апелляціи въ главный трибуналъ, но приговорилъ братство къ уплатѣ за сѣно и сѣдебныя издержки, а луга присудилъ Богдевичу,—такъ враждебно дѣйствовала противъ православнаго братства даже мѣстная судебная власть.

Въ 1667 г. (№ 56, 57) Регина Швыковская пожертвовала св. Духовскому монастырю полторы тысячи золотыхъ польскихъ съ тѣмъ, чтобы ей въ пожизненное владѣніе былъ отданъ принадлежащій монастырю домъ на Субочъ (нынѣ Сиротской) улицѣ, и еженедѣльно по пятницамъ совершалась въ братской церкви поминальная обѣдня какъ за жертвовательницу, такъ и за ея родителей и родныхъ. Умирая, Швыковская завѣщала монастырю еще тысячу золотыхъ, которыя, вмѣстѣ съ вышеупомянутой суммой братство получило сполна отъ наслѣдниковъ Швыковской въ 1685 году (№ 88).

Въ 1669 г. (№ 68) Анастасія Петровская пожертвовала 1000 золотыхъ польскихъ на поминъ души съ тѣмъ, чтобы означенная сумма была по ровну раздѣлена между мужскимъ и женскимъ св. Духовскими монастырями.

Въ 1714 г. (№ 136) Василій Долматскій за мѣсто для погребенія его и на

помиръ души завѣщалъ монастырю 1000 золотыхъ польскихъ, которыя настоятель Евѣиій Власевичъ получилъ отъ жены Долматскаго въ 1721 г.

Виленскому св. Духовскому монастырю, какъ главному ревнителю православія и представителю всей православной половины Западно-русскаго народа, охотно подчинялись, какъ своему руководителю, нѣкоторые изъ меньшихъ и отдаленныхъ отъ столицы великаго княжества монастырей. Въ такой зависимости былъ напр. Новодворскій, Цеперскій, Заблудовскій и нѣкоторые другіе монастыри. Въ 1631 г. (№ 86) Аполонія Войнина передала во власть св. Духовскаго монастыря и бывшаго при немъ братства находившійся въ ея имѣніи *Купятицкій* монастырь (нынѣ Минской губерніи, Пинскаго уѣзда), съ церковію и со всѣмъ его какъ движимымъ, такъ и недвижимымъ имуществомъ. Составленный при этомъ инвентарь представляетъ подробное описаніе монастыря, всѣхъ его строеній, церкви, утвари, облачений и другихъ принадлежностей богослуженія. Церковь во имя Введенія Божіей матери была деревянная, съ двумя куполами, крытыми жезью и вѣнчанными одинъ — золоченымъ, а другой желѣзнымъ крестомъ; при церкви находилась деревянная часовня. Церковная утварь по преимуществу была серебрянная, книги рукописныя и печатныя какъ мѣстныхъ Западно-русскихъ, такъ и Московскои типографій; иконы — украшены ризами и разнаго рода золотыми и серебрянными привѣсками. Монастырскія зданія были деревянныя, большею частію запущенныя, при томъ весьма простыя и скромныя. Земли монастырь имѣлъ 6 уволокъ, бывшія въ чиншевомъ владѣніи у крестьянъ. Вообще инвентарь Купятицкаго монастыря, по своей древности и необыкновенной подробности весьма интересенъ для желающихъ ближе ознакомиться съ внѣшней обстановкой ивоческой жизни въ нашихъ древнихъ монастыряхъ.

Евѣевскій. Въ 1619 г. (№ 31, 32) горячіе ревнители православія, Трокскій подкоморій Богданъ Матфѣевичъ Огинскій и супруга его Раина Воловичовна въ имѣніи своемъ Евѣѣ (въ 35 верстахъ отъ Вильны), при двухъ находившихся тамъ православныхъ церквяхъ, Успенія пресв. Богородицы и Вознесенія Христова, основали монастырь, на содержаніе котораго пожертвовали мызу въ Евѣѣ со всѣми постройками, четырнадцать плацовъ, два села „съ людьми осѣлыми, рѣчку съ езами и всякимъ ловеньемъ рыбъ“ и шесть озеръ; кромѣ того дозволили свободный ловъ рыбы еще въ 4-хъ озерахъ и пользованіе лѣсомъ на монастырскія нужды. Новосозданный монастырь поставленъ былъ подъ защиту и наблюденіе Виленскаго св. Духовскаго монастыря и братства, которые должны были заботиться, чтобы Евѣевскій монастырь „годнымъ и способнымъ на то дѣлательми и строительми опатроный былъ“, чтобы въ немъ было не менѣе двухъ священно-иноковъ

и одного ієродіакона, „опричь приспособленныхъ водлугъ потреби до церкви діаконъ и выростковъ;“ чтобы ежедневно совершалась церковная служба, а въ дни праздничные и воскресные произносились проповѣди; наконецъ „абы тежъ и наука школьная для дѣтей быти могла“. Какъ лучшее средство для распространенія духовнаго просвѣщенія при монастырѣ устроена была типографія, въ которой напечатано немало церковно-богослужебныхъ и вообще духовнаго содержанія книгъ. Ограждая чистоту вѣры братіи Еввеевскаго монастыря, основатели оного поставили условіе, что въ случаѣ, „Боже сохрани, отступничества иконовъ св.-Духовскаго монастыря отъ подчиненія патріарху Константинопольскому“, Еввеевскій монастырь совсѣмъ его наданьемъ долженъ отойти во владѣніе жертвователей или ихъ потомства.

Въ 1633 г. (№ 37) Раина Огинская, оставшись вдовою, не только подтвердила прежнее свое пожертвованіе на Еввеевскій монастырь, но еще позволила инокамъ свободное пользованіе ея лѣсомъ на постройку монастырской мельницы и бумажнаго завода, подарила монастырю два луга и наконецъ отказала въ пользу его 5 тысячъ золотыхъ и шестую тысячу „на школу въ томъ монастырѣ будущую, хотячи, абы въ ней, въ потонные часы науки христіанскіе дѣти заживали“. Ктиторами облагодѣтельствованнаго монастыря Огинская назначила своихъ сыновей, пока они „будутъ держать вѣру святую каеолическую послушенства восточнаго; а который бы, чего Боже уховай, иной вѣры зъ нихъ былъ, теды каждого такового вѣчными часы отдаляю“²⁾.

Кронскій. Тѣ же педрые жертвователи князя Огинскіе завѣщали въ пользу другаго православнаго монастыря въ ихъ имѣніяхъ,—Кронскаго (въ Троцкомъ уѣздѣ) значительную сумму денегъ, обезпечивъ ее на имѣніи Мустеняны. По смерти князя Богдана супруга его Раина Огинская, взаимъ этой суммы, подарила монастырю въ 1633 г. (№ 41) другое свое имѣніе—Стравиники, предоставивъ настоятелю право продать оное, ежели онъ найдетъ то болѣе выгоднымъ для своего монастыря. Въ 1634 г. игуменъ Митрофанъ Зеневичъ, съ согласія монастырской братіи и разрѣшенія митрополичьяго намѣстника, настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Самуила Шитика-Залѣскаго, за дальностію разстоянія Стравиникъ отъ монастыря, продалъ это имѣніе изъ Друцка Соколинской Раецкой; но

²⁾ Въ настоящее время нѣтъ и слѣдовъ Еввеевскаго монастыря; на мѣстѣ его находится позднѣйшей постройки церковь Успенія Божьей Матери (нынѣ приходская), а тамъ, гдѣ была типографія, стоитъ домъ мѣстнаго ксендза, на огородѣ котораго перѣдло попадаютъ въ землѣ оловячныя буквы древней книгопечатни.

взявъ съ нее въ задатокъ 100 копъ грошей, не хотѣлъ дать ей купчей крѣпости, и когда по жалобѣ Раецкой Троицкій городскій судъ приговорилъ его къ уплатѣ заруки, указанной въ запродажной записи (въ 1637 г., № 59), то Митрофанъ апеллировалъ въ главный трибуналъ, ссылаясь на то, что продажа совершена незаконно, безъ согласія иноковъ монастыря, ближайшаго духовнаго начальства и православнаго митрополита. Главный трибуналъ въ 1637 г. (№ 42) призналъ запродажную совершенно правильной и предписалъ Митрофану выдать Раецкой купчую крѣпость, а Раецкой—уплатить монастырю остальную часть слѣдуемой суммы 3 тысячи копъ грошей, что и было исполнено въ назначенное время.

Кіевскій митрополитъ Петръ Могила, недовольный дѣйствіями игумена Митрофана, въ томъ же 1637 г. (№ 60) писалъ ему, что „могъ бы тотъ контрактъ запись инвалидовати и взрушити и самую честность особы“ игумена „пенovati, но на инстанцію многихъ особъ и на заслуги его честности поглядаючи, отцовски то пребачаетъ“ и сдѣланную продажу Стравиникъ утверждаетъ, съ тѣмъ однако, чтобы игумень „подъ неблагословіемъ и утраченіемъ мѣста“ не смѣлъ обращать полученной суммы въ свою или монастырскую пользу, но отдалъ бы ее въ займы подъ залогъ какого нибудь имѣнія, чтобы „братія жититися и набоженство пристойное одправовати могли.“

Витебскій Марковскій. Усердіе къ православной церкви не оскудѣвало въ родѣ князей Огинскихъ. По смерти князя Богдана сынъ его Левъ Самуилъ Богдановичъ съ женой своей Софіей, имѣя вблизи г. Витебска, въ 2-хъ верстахъ внизъ по теченію Двины имѣніе Марковское, въ которомъ еще прежнимъ владѣльцемъ Киселемъ Загарянскимъ была устроена церковь, въ 1642 г. (№ 49) построили новую большую церковь и основали при ней монастырь, на содержаніе котораго пожертвовали все свое Витебское имѣніе, какъ отдаленное отъ прочихъ ихъ имѣній и потому неудобное. Митрополитъ Петръ Могила, по просьбѣ основателей монастыря, прислалъ въ оный игумена Елисея и братію, которымъ и передано было пожертвованное имѣніе, съ тѣмъ, чтобы иноки содержали въ монастырѣ порядокъ общежительный, „водлугъ св. Василія великаго,“ и избирали себѣ игумена изъ своей среды сообща съ основателями монастыря или ихъ потомками „и зъ другими братьею шляхтою того воеводства Витебскаго и зъ иными людьми добрыми тоежъ релии старожитной греческое,“ предоставляя митрополиту только утверженіе избраннаго. Еще одно важное условіе было поставлено основателями монастыря: еслибы „который игумень, чего Боже уховай, отъ тое релии нашей старожитной греческой отступилъ, а до униатской, яко се теперъ вынайдуеть, або яко

инное приступилъ, теды таковыи отступца одлучень и деградованъ быти ма етъ“.

Такъ ревностно заботились тогда православные о цѣлости своей церкви.

Полоцкій Богоявленскій. Въ 1633 г. (№ 39) Брестскій земскій судья Севастьянъ Мирскій, имѣя въ г. Полоцкѣ на Большой улицѣ полъ плаца свободной земли, пожертвовалъ его „на монастырь церкви Богоявленія чернцомъ релиа крещкое, подъ послушенствомъ владыки Метиславского не въ униі будущо“; по просьбѣ Мирскаго король Владиславъ IV утвердилъ своею грамотою этотъ даръ, дозволивъ при этомъ инокамъ монастыря „и большъ пляцовъ такъ для хованья тѣлъ змерлыхъ, яко и збудованья школы для науки дѣтемъ хрестіанскимъ и шпитали для убогихъ прикупити“; привилегію эту подтвердилъ въ 1667 г. и король Янъ Казиміръ.

Въ 1711 г. (№ 126) монастырь вступилъ во владѣніе другимъ плацомъ, который прежде принадлежалъ Михаилу Сергѣевичу и имъ отданъ въ залогъ за 100 талеровъ Виленскому св. Духовскому монастырю, а отъ этого послѣдняго перешель къ Полоцкому въ уплату 15 червонныхъ золотыхъ, пожертвованныхъ на этотъ монастырь Θεофиломъ Ивановичемъ (см. № 125).

Пинскій Варваринскій женскій монастырь. Въ 1646 г. (№ 46) по жалобѣ монахинь этого монастыря на Ститичевскихъ крестьянъ о захватѣ ими монастырской земли, канцлеръ Альбрехтъ Радивиль посылалъ на спорное мѣсто своихъ комиссаровъ и затѣмъ утвердилъ за монастыремъ спорный участокъ—Муравицкій островъ въ Большомъ болотѣ, предоставивъ крестьянамъ только право имѣть на островѣ пастбища и брать валежникъ, не трогая бортовыхъ деревъ и кремовъ. Король Владиславъ IV въ 1646 г. (№ 47) утвердилъ своею грамотою рѣшеніе Радивила.

Новодворскій монастырь (Минской губерніи, Пинскаго уѣзда). Въ 1608 году (№ 25) основатель монастыря Григорій Володковичъ произвелъ подробное обмежеваніе пожертвованнаго монастырю имѣнія Новый дворъ.

Волменскій. Въ 1632 г. (№ 35) подстолий Криштофъ Радивоновичъ-Каминскій и жена его Елена Друцкая-Горская въ имѣніи своемъ *Волменскомъ* (нынѣ Минской губ., Новогрудскаго уѣзда), построили церковь во имя пресв. Троицы и монастырь „законниковъ рекгулы св. Василя В. набоженства греческого“. Церковь украсили золотомъ, серебромъ, снабдили сосудами, облаченіями, колоколами, „абы водлугъ каноновъ отцовъ светыхъ набоженство церкви греческое восходное, ни въ чомъ сакраментовъ и церемоній не мѣняючи, порадне отправовано, а хвала всеильного Бога не уставала“. На содержаніе монастыря назначила 20 уволокъ населенныхъ и 10

для фольварка, съ правомъ ловить рыбу, безплатно молоть хлѣбъ и пользоваться лѣсомъ на монастырскія надобности. Въ монастырѣ должно быть если не больше, то покрайней мѣрѣ четверо монаховъ, 2 священника и 2 инока. Въ 1693 г. Волненскій монастырь былъ уже въ рукахъ Виленскихъ базилианъ.

Баркалабовскій женскій. Въ 1643 г. (№ 45) Богданъ Вильгельмовичъ Стеткевичъ—подкоморій Мстиславскій, основавшій Баркалабовскій православный женскій монастырь (нынѣ Могилевской губ., Выховскаго уѣзда), видя дурное качество монастырскихъ земель, отвелъ монастырю плацъ подъ огородъ.

Въ 1722 г. (№ 138) стольникъ великаго княжества Литовскаго Юрій Станиславъ Сапѣга запретилъ еврею, арендатору Баркалабовской корчмы, во время трехъ ежегодно совершаемыхъ при монастырѣ ярмарокъ, продавать какіе бы то ни было напитки, а равно брать плату отъ пріѣзжающихъ съ товарами купцовъ и продавцевъ напитковъ.

Грозовскій. Въ 1648 г. (№ 48) землянинъ Григорій Володкевичъ подарилъ Грозовскому православному монастырю (нынѣ Минской губ., Слуцкаго уѣзда), при которомъ погребены тѣла его предковъ и родителей, пять уволокъ земли близъ деревни Новый Дворъ, съ крестьянами, медовой данью, деревомъ бортнымъ, озеромъ, съ правомъ ловить рыбу и выюновъ и проч.

Тороканскій. Въ 1517 г. (№ 5) каштеляновая земли Волынской Агафія Пясечинская, видя, что въ имѣніяхъ ея: Тороканахъ, Чикинѣ, Лосинцахъ, Цѣльовичахъ и Рѣчицѣ „нисть хвалы Божой“, просила митрополита Кіевскаго Іосифа Солтана и намѣстника его Паисія, архимандрита Жидичинскаго, чтобы они въ имѣніи ея Тороканахъ создали храмъ св. живоначальной Троицы и монастырь для чернцовъ, на что дала митрополиту „100 копѣ пѣнязей бѣлыхъ Литовскихъ грошей, а на выживленіе чернцовъ“ указанная выше имѣнія. Монастырь долженъ быть общежительный: сами „чернцы игумена оберать мають, а коли тотъ имъ не будетъ милъ и любъ, то инога оберуть“, а основательницѣ монастыря „и ея наступникомъ въ тое не вступовать, абы только хвала Божая не уставала“. Страшнымъ судомъ Божиимъ заклинала она, чтобы ни митрополитъ и его преемники, ни архимандритъ Паисій не присоединяли пожертвованныхъ деревень къ своимъ имѣніямъ. Но люди корыстолюбивые мало боятся суда Божія. Митрополитъ Іосифъ Солтанъ, взявши деньги у Пясечинской, монастыря не построилъ, а архимандритъ Паисій захватилъ Тороканское имѣніе и присоединилъ его къ своему Жидичинскому монастырю. Затѣмъ оно находилось во владѣніи разныхъ лицъ, то свѣтскихъ, то духовныхъ: Ипатій Подѣй получилъ королевскую привилегію на отдачу онаго Врестскому монастырю, Іосифъ Вельяминъ Рутскій—Виленскому Троицкому, Рафаилъ Кюрсакъ — на Виленскій новиціатъ, а

Гавріиль Коленда—своей митрополіи. Въ 1671 г. (№ 73) генеральный викарій всѣхъ Литовскихъ базилианскихъ монастырей Огилевичъ, желая предъявить по этому дѣлу исекъ къ митрополиту Колендѣ, подалъ объ этомъ протестъ въ главный Литовскій трибуналъ.

Въ послѣдствіи Левъ Кишка, протоархимандритъ базилианскаго ордена, а потомъ униатскій митрополитъ, въ имѣніи Тороканахъ (нынѣ Гродненской губ., Кобринскаго уѣзда) построилъ въ честь униатскаго мученика Иосафата (Кунцевича) церковь и монастырь, которому отдалъ пожертвованныя Пясечинской деревни. Въ 1721 г. (№ 135) король Августъ II утвердилъ это имѣніе за Тороканскимъ монастыремъ.

Виленскій св. Троицкій мужскій монастырь. Въ 1640 г. (№ 49) подкоморина Опшмянская Марина Исайковская построила въ Троицкой церкви придѣлъ трехъ святителей и на поддержаніе оного, а также на совершеніе Богослуженія завѣщала 2 тысячи золотыхъ польскихъ, обезпечивъ ихъ на своихъ имѣніяхъ и обязавшись, до времени уплаты всей пожертвованной суммы, платить съ нее монастырю 8-й процентъ. Наслѣдникъ Исайковской Пашковскій въ 1689 г. (№ 94) внесъ монастырю всю сумму 2 тысячи золотыхъ, за которыя иноки обязаны были каждую субботу совершать заупокойную обѣдню за души какъ самой жертвовательницы, такъ и ея родныхъ, которые были погребены въ придѣлѣ 3-хъ святителей.

Коронная конюшина Евгенія Вишневецкая, урожденная Тышкевичъ, пожертвовала на монастырь 15 тысячъ золотыхъ, обезпечивъ ихъ на имѣніяхъ Большой-Можейковъ и Дукушкахъ: въ 1668 г. (№ 61) наслѣдница Вишневецкой Нарушевичъ уплатила инокамъ 3500 золотыхъ, а вмѣсто остальной части завѣщанной суммы отдала имъ имѣніе Малый Можейковъ съ правомъ „подаванія“ священниковъ для каменной Мало-Можейковской церкви.

Въ 1682 г. (№ 84) архимандритъ Троцкаго монастыря Василій Янушковскій отписалъ монастырю 1000 золотыхъ польскихъ на постройку особаго алтаря въ честь св. Василія В. съ тѣмъ, чтобы предъ этимъ олтарею шесть разъ въ году совершаема была заупокойная обѣдня о душѣ жертвователя.

Въ 1698 г. (№ 106) землянинъ Андрей Каминскій, купивши за 2100 золотыхъ имѣніе Дайново, смежное съ монастырскимъ имѣніемъ Свиранами, и ревнуя объ успѣшнѣйшемъ распространеніи святаго единенія (т. е. униі), рѣшилъ положить основаніе устройству при Троицкомъ монастырѣ новиціата, куда бы принимались достойные и ученые люди, и для этого отписалъ монастырю новоприобрѣтенное имѣніе Дайново.

При Виленскомъ Троицкомъ мужскомъ монастырѣ находился и униатскій женскій монастырь. Въ 1668 г. (№ 66—67) Евгенія Вишневецкая въ числѣ 15 ты-

сячь золотыхъ, пожертвованныхъ на Троицкій монастырь, тысячу золотыхъ назначила въ даръ женскому монастырю. Въ 1676 г. (№ 76) монастырь получилъ сумму 100 копъ грошей Литовскихъ, завѣщанную подкомориной Мариной Исайковской. Въ 1695 г. (№ 99) тотъ же монастырь приобрѣлъ 1000 золотыхъ и разное движимое имущество, приходившихся по наслѣдству инокинѣ Евѣ Стецкевичовнѣ. Дочь Дадубога Еленскаго при поступленіи въ монастырь получила въ приданое 1000 золотыхъ, которые мать ее внесла монастырю, прибавивъ еще 500 золотыхъ на постриженіе; остальные 500 золотыхъ Еленская получила въ 1742 г. (№ 155 и 157) отъ брата, въ чемъ и выдала ему отъ себя и монастыря квитанцію.

Минскій св. Духовскій женскій монастырь. Въ 1660 году (№ 54) Варлаамъ Козинскій—архимандритъ Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго и Пустынскаго монастырей, видя скудость средствъ Минскаго св. Духовскаго женскаго монастыря, по которой не всегда совершалось надлежащее богослуженіе предъ находившеюся въ этомъ монастырѣ чудотворной иконой Божіей матери, завѣщаль сумму 15 тысячъ золотыхъ, съ тѣмъ, чтобы изъ процентовъ отъ нея содержались 7 монаховъ, которые бы ежедневно совершали по двѣ обѣдни—одну съ пѣніемъ, а другую читанную (тихую), на что настоятельницы монастыря не должны жалѣть вина. Тотъ же архимандритъ Варлаамъ въ 1660 году (№ 53) завѣщаль все свое движимое имущество, состоявшее преимущественно изъ богатаго церковнаго облаченія и серебряной утвари, на украшеніе иконъ Божіей матери Минской, Жировицкой, Виленской и Новогрудской, а также въ Пинскую Варваринскую церковь и въ Пустынской монастырь, „ежели ими будутъ владѣть наши, а не дзуниты“.

Брестскій Петро-Павловскій монастырь. Въ 1684 году (№ 87) Фейданскій староста Иванъ Воловичъ и жена его Екатерина завѣщали монастырю 20,000 золотыхъ польскихъ, за что иноки обязывались совершать во всѣ Богородичные праздники предъ иконой Жировицкой Божіей матери торжественно акаеистъ и ежедневно по двѣ заздравныя обѣдни; а послѣ смерти жертвователей торжественные имъ похороны, ежедневное поминовеніе и ежегодно въ день ихъ кончины торжественную заупокойную обѣдню. Тотъ же Воловичъ и его жена въ 1687 г. (№ 92) пожертвовали 252 золотыхъ на ризу къ иконѣ Божіей матери, съ условіемъ, чтобы по воскреснымъ днямъ за жертвователей совершаема была ранняя обѣдня съ пѣніемъ.

Черленскій монастырь (Гродненской губ., Гродненскаго уѣзда). Въ 1637 г. (№ 116) Мстиславскій воевода Фридрихъ Сапѣга и жена его Христина записали Черленскому монастырю 3,000 золотыхъ, обезпечивъ ихъ на имѣніи своемъ Черленѣ. Такъ какъ арендаторъ этого имѣнія Андреевскій въ теченіи 12 лѣтъ не платилъ

процентовъ отъ завѣщанной суммы, то монастырь принужденъ былъ вести съ нимъ продолжительную тяжбу и только въ 1709 году успѣлъ получить слѣдовавшія ему деньги.

Лысковскій монастырь (Гродненской губ., Волковыскаго уѣзда). Въ 1689 г. (№ 120) Брестскій воеводичъ Доминикъ Кунцевичъ завѣщалъ монастырю 10 тысячъ злотыхъ, обезпечивъ ихъ на фольваркѣ Шпаки, съ тѣмъ, чтобы за душу жертвователя совершаемы были еженедѣльно двѣ обѣдни. Наслѣдники Кунцевича Быховцы, послѣ продолжительныхъ споровъ съ Лысковскими базилианами, въ 1715 г. внесли монастырю сполна всю сумму, съ условіемъ, чтобы не только за Кунцевича, но и за нихъ совершаемы были обѣдни, пѣлись годинки о безпорочномъ зачатіи пресв. Дѣвы во время ранней обѣдни и наконецъ произносились въ праздничные дни поученія простому народу. При этомъ Быховцы обязались платить ежегодно монастырю назначенную еще бабкой ихъ, основательницей монастыря, сумму 150 злотыхъ на одежду для монаховъ и дозволить имъ свободное даровое пользованіе лѣсомъ и мельницею Лысковскаго имѣнія. Монахи же съ своей стороны обѣщали содержать въ монастырѣ 5 іеромонаховъ для совершенія заупокойной службы за благодѣтелей монастыря.

Борунскій монастырь. Весьма интересна исторія основанія и первыхъ лѣтъ существованія Борунскаго монастыря. Она представляетъ разительный примѣръ того своеволія и безпорядковъ, къ какимъ подавало поводъ существовавшее въ Западно-русской церкви такъ называемое *ius patronatus* или право подаванья.

Въ концѣ XVII столѣтія, въ глубинѣ Опшянскаго уѣзда (Виленской губерніи), среди глухихъ лѣсовъ, въ небольшомъ имѣніи Козяковщизнѣ жилъ сынъ уніатскаго священника, принявшій латинство, Николай Песлякъ. Влискій знакомый его, настоятель Полоцкаго базилианскаго монастыря Іосифъ Бражиць, отправляясь по своимъ дѣламъ въ Витебскъ, отдалъ ему на сохраненіе принадлежавшій монастырю образъ Божіей матери, который по смерти Бражица навсегда остался у Песляка. Вскорѣ хранитель иконы началъ испытывать во время своихъ болѣзней чудесную помощь Божіей матеря; чтобы не скрывать у себя такого духовнаго сокровища, поставилъ образъ Богоматери на крестѣ у дороги, ведущей изъ Вильны въ Минскъ. Сталъ собираться народъ; полились приношенія и жертвы. Песлякъ рѣшился открыть постоянное богослуженіе предъ иконой пресв. Богородицы и съ благословенія уніатскаго митрополита Кипріяна Жоховскаго въ 1692 г. построилъ небольшую деревянную церковь на землѣ землянина Поплавскаго. Присланный Виленскимъ католическимъ епископомъ Вжостовскимъ ксендзъ Іоаннъ Мороти и два инока базилианскаго ордена, назначенные уніатскимъ митрополитомъ, совершали

здѣсь поочередно церковную службу для католиковъ и униатовъ. Приношенія вѣрующихъ стали многочисленнѣе и цѣннѣе: Поплавскій подарилъ землю, на которой стояла церковь; княгиня Нейбургская Людовика, урожденная Радивиль, дала двѣ уволоки земли изъ своего сосѣдняго имѣнія Жупранъ; знатные и богатые богомольцы приносили въ даръ Божіей матери золото, серебро, жемчугъ, золотыя цѣпочки, кольца, перстни съ рубинами и алмазами, кресты, усыпанные брилліантами и другими драгоценными камнями, кубки, подсвѣчники, золотыя и серебряныя дощечки, или изображенія рукъ, ногъ, глазъ, сердца и т. п. для украшенія иконы и въ память испытанныхъ отъ нея исцѣленій. Песлякъ, видя неожиданное увеличеніе церковныхъ доходовъ, завелъ въ церкви пѣвчихъ, музыкантовъ и органъ; надъ малою деревянною церковію началъ строить огромную каменную, основаніе которой освящено и первый камень въ немъ положенъ самимъ митрополитомъ; вблизи церкви основалъ слободу, названную *Борунами*, отъ окружавшихъ ее огромныхъ лѣсовъ, и имѣя въ виду устроить здѣсь впоследствии базилианскій монастырь, самъ посвятилъ себя служенію церкви, принявъ степень иподіакона. Предъ смертію въ 1697 г. (№ 102, 104) Песлякъ, по причинѣ малолѣтства сына своего, продолженіе начатаго дѣла постройки каменной церкви завѣщалъ старшему изъ 5-ти своихъ племянниковъ, тоже сыновей униатскаго священника, Ивану Песляку, которому предоставилъ и колляторство. Въ завѣщаніи своемъ онъ выражалъ между прочимъ желаніе, чтобы въ Борунскомъ монастырѣ было 6 іеромонаховъ и 1 діаконъ; чтобы служба церковная совершалась ежедневно; чтобы въ римскіе праздники униаты не мѣшали католикамъ, а въ греческіе—католики униатамъ совершать богослуженіе; чтобы при монастырѣ постоянно находился ксендзь для католическаго богослуженія и наконецъ, чтобы въ мѣстечко Боруны былъ рѣшительно запрещенъ доступъ евреямъ.

Колляторскія права Ивана Песляка были утверждены митрополитомъ, котораго Песлякъ увѣрилъ въ своемъ намѣреніи поступить въ монашество. Но онъ не только не исполнилъ даннаго митрополиту обѣщанія, но, захвативши въ свои руки имущество Борунской церкви, началъ вмѣстѣ съ братьями расточать оное самымъ святотатственнымъ образомъ на попойки и всякаго рода безчинства. Во время шумныхъ пировъ въ обществѣ молодежи и распутныхъ женщинъ, подъ звуки церковнаго оркестра, при пѣніи церковныхъ пѣсней, они распивали вино, купленное для богослуженія, между тѣмъ какъ инокамъ не на чѣмъ было совершать обѣдни, или вмѣсто литургіи съ пѣніемъ и музыкой они должны были служить читанную. Драгоценныя украшенія съ иконы Божіей матери профанировались самымъ наглымъ образомъ. Изъ церковнаго серебра Пе-

сляки дѣлали себѣ оружіе и сѣдла; жемчугомъ вышивали туфли для своихъ любовницъ; крестики, кольца и серьги, осыпанныя драгоцѣнными камнями, давали знакомымъ на свадьбы или дарили на память. Вообще грабили какъ церкви, такъ и монастырь, похищая изъ его кладовыхъ желѣзо, съѣстные припасы и т. п.; съ тѣми, кто осмѣливался замѣчать имъ что нибудь о ихъ безчинствахъ или противиться ихъ распоряженіямъ, они расправлялись самымъ безчеловѣчнымъ образомъ. Такъ они жестоко избили топоромъ монаха Поплавскаго, при чемъ одинъ изъ Песляковъ въ ожесточеніи сосалъ кровь изъ его раны; другаго инока Буркевича жестоко высѣкли розгами, отчего онъ вскорѣ умеръ; до смерти засѣкли розгами дворянку Свидзинскую; окровавили даже церковь, преслѣдуя въ дракѣ своего товарища шляхтича. Напрасно митрополитъ, по жалобѣ иноковъ, прислалъ въ Воруны особую комиссію, а потомъ и самъ пріѣзжалъ; Песляки не унимались. Видя ихъ нераскаянность, митрополитъ лишилъ ихъ колляторства и даже отлучилъ ихъ отъ церкви. Но и это на нихъ не подѣйствовало. Песляки продолжали свои безчинства и нѣсколько разъ срывали прибитое къ церковнымъ дверямъ отлученіе отъ церкви, а одинъ изъ братьевъ, подѣхавъ верхомъ къ церковнымъ дверямъ, ударилъ въ нихъ копьемъ и, разорвавши отлученіе на куски, раздавалъ ихъ нищимъ вмѣсто милостыни. Такія безобразія Песляковъ вынудили, наконецъ, иноковъ монастыря прибѣгнуть къ силѣ: они велѣли схватить Ивана Песляка пьянаго, заковать въ цѣпи и отправить въ Вильну на судъ митрополита.

Желая возвратить себѣ потерянное право управленія Ворунскимъ монастыремъ, Песляки составили подложное завѣщаніе отъ имени своего дяди Николая и явили оное въ Виленскомъ градскомъ судѣ. Митрополитъ Левъ Заленскій съ своей стороны подалъ отъ имени монастыря жалобу на Песляковъ сперва въ Опшмянскій градскій судъ, а потомъ въ 1701 и 1702 г. (№ 110) въ главный Литовскій трибуналъ, которымъ была назначена особая комиссія для разслѣдованія дѣла на мѣстѣ. Двадцать четыре свидѣтеля со стороны базилианъ (8 дворянъ и 16 мѣщанъ) единогласно подтвердили дѣйствительность совершенныхъ Песляками грабежей, насилій, распутства и проч.; 50 же человекъ изъ шляхты показали, что имъ ничего неизвѣстно о приписываемыхъ Песлякамъ безчинствахъ и что въ этомъ дѣлѣ виноваты больше всего сами базилиане, дѣлавшіе, будто бы, много разъ нападенія и наѣзды на Песляковъ. Самъ Иванъ Песлякъ доказывалъ, что базилиане напали на его домъ, разграбили имущество, забрали скотъ, избили старуху его мать, едва не застрѣлили брата и, наконецъ, схвативши его самого у кузнеца, заковали въ цѣпи, привязали къ санямъ, заткнули ему ротъ и такимъ образомъ полураздѣтаго привезли въ Вильну и здѣсь въ тюрьмѣ митрополичьяго дома мучили голодомъ и

холодомъ и хотѣли сѣчь розгами. Но главный трибуналъ не принялъ во вниманіе жалобъ Песляковъ и постановилъ отнять у нихъ колляторскія права, а землю, гдѣ стоитъ церковь, и самое мѣстечко Воруны съ мѣщанами передать въ полное владѣніе монастыря, съ тѣмъ, чтобы какъ можно скорѣе окончена была постройка каменной церкви; взаимныя жалобы на проторы и убытки базилианъ до 300,000 и Песляковъ до 7000 злотыхъ оставить безъ послѣдствій и назначить тройкую заруку на сторону, которая осмѣлится возобновить это дѣло.

Въ 1717 г. (№ 128) конюшій Виленскаго воеводства Лаврентій Моксевиць, видя скудость содержанія иноковъ Борунскаго монастыря, и движимыи религиозными побужденіями, записалъ монастырю населенное имѣніе Войничъ - Закревье, съ условіемъ, чтобы за него и вторую его жену совершаема была еженедѣльно за здравная, а за душу первой его жены заупокойная обѣдня; кромѣ того за душу послѣдней и за всѣ души, находящіяся въ чистилищѣ, иноки должны еженедѣльно совершать годинки (часы) къ Божіей матери *).

Жировицкій монастырь (Гродненской губерніи, Слонимскаго уѣзда) основанъ въ 1549 г. Александрою Солтаномъ и до нынѣ извѣстенъ чудотворною иконою Жировицкой Божіей матери; въ немъ вѣкогда помѣщалась сперва униатская, а потомъ православная Литовская духовная семинарія и здѣсь же (до 1845 г.) было мѣсто-пребываніе енархіальнаго управленія.

Въ 1705 г. (№ 115) Пинскій подкоморичъ Иосафатъ Цѣхановиць, вполнѣдствіи Пинскій и Туровскій епископъ Іоакимъ, при постриженіи своемъ въ монашество завѣщалъ Жировицкому монастырю, на поминъ душъ своихъ родителей и для распространенія святаго единенія съ римскимъ костеломъ, 40 тысячъ злотыхъ польскихъ, обезпечивъ ихъ на своихъ наследственныхъ имѣніяхъ. Сумму эту монастырское начальство должно было употреблять на пищу и одежду тѣмъ лицамъ, которыя въ Жировицкой „школѣ *altiora studia tractabant*“; въ случаѣ же закрытія этого учебнаго заведенія завѣщанный капиталъ назначался на содержаніе монастыря. Въ 1723 г. (№ 143) наследники Цѣхановича, по иску противъ нихъ базилианскаго ордена, уплатили Жировицкому монастырю сполна всю означенную сумму 40 тысячъ злотыхъ.

Въ 1714 (№ 11) Витебскій подстолий Иванъ Юрьевичъ, наследовавъ по смерти жены своей, Кристины, урожденной Прецлавской, сумму 3 тысячи злотыхъ, обез-

* Въ послѣдствіи Борунскій монастырь былъ извѣстенъ находившейся при немъ 6-й классной гимназіей, уступившій потомъ мѣсто духовному уѣздному училищу; въ 1874 году монастырь упраздненъ и Борунская церковь обращена въ приписную къ сосѣдней Ольшанской приходской церкви.

печенную на имѣніи Вишневецкихъ Петровичи, и желая, чтобы какъ за душу усопшей, такъ объ немъ самомъ была постоянно совершаема безкровная жертва, завѣщаль эту сумму Жировицкому монастырю.

Въ 1749 г. (№ 166) Давговскій староста Бростовскій занялъ у монастыря 1700 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Прусовицзыны, которое въ виду бѣдности монастырскаго фундуша и изъ благоговѣнія къ чудотворной иконѣ Жировицкой Божіей матери, отдалъ во владѣніе монастыря на болѣе продолжительный противъ обыкновеннаго срокъ.

Ятвѣжскій монастырь (Гродненской губерніи, Волковыскаго уѣзда). Въ 1711 г. (№ 121) стольникъ Волковыскій Владиславъ Тризна, построивъ въ имѣніи своемъ Ятвѣжскѣ церковь во имя Преображенія Господня и снабдивъ ее необходимою утварью и другими церковными принадлежностями, устроилъ при ней базилианскій монастырь, на содержаніе котораго въ 1715 г. назначилъ 65 тысячъ злотыхъ, обезпечивъ эту сумму на своихъ имѣніяхъ, съ условіемъ, чтобы монахи еженедѣльно совершали заздравную за него обѣдню, а послѣ его смерти похоронили его съ должными почестями и два раза въ недѣлю молились за упокой его души и за всѣхъ вообще страждущихъ въ чистилищѣ.

Ушачскій монастырь. Землянинъ Полоцкаго воеводства Бутовичъ, занявъ у Ушачкаго монастыря извѣстную сумму денегъ, вмѣсто уплаты процентовъ съ оной, уступилъ монастырю участокъ незаселенной земли Ушачъ или Оскирчиничи; сынъ его Александръ съ женой своей Маріанной, по вниманію къ крайней бѣдности монастыря, находящагося въ Ушачи при церкви Успенія Божіей матери, гдѣ была и чудотворная икона, въ 1717 г. (№ 127) подарилъ ему означенный выше участокъ земли на поминъ душъ какъ самыхъ жертвователей, такъ и ихъ родителей и для распространенія посредствомъ „святаго базилианскаго ордена святаго единенія съ римскимъ костеломъ“.

Вешнянскій тивунъ Касперъ Фронцкевичъ, котораго братъ былъ настоятелемъ Черейскаго базилианскаго монастыря, а сынъ постригся въ Ушачкомъ монастырѣ, подтвердилъ въ 1748 г. (№ 164) всѣ фундуши и пожертвованія, сдѣланныя его родителями для Ушачкаго монастыря, именно: уступилъ ему на вѣчныя времена одну уволку земли, плацъ, на которомъ стоитъ монастырь, другой плацъ подъ богадѣльней, третій подъ „школой для обученія дѣтей“ и еще 6 плацовъ вблизи церкви и сверхъ того тысячу талеровъ, пожертвованныхъ его братомъ на заведеніе оркестра музыки при монастырской церкви.

Троцкій Рождество-Богородичный. 1718 г. (№ 130) Браславскій стольникъ Андрей Слизень и жена его Анна пожертвовали на монастырь 5000 тынфовъ, счи-

тая тынфъ по золоту и 8-и грошей польскихъ, съ тѣмъ, чтобы изъ этой суммы 3 тысячи тынфовъ были обращены на монастырь на вѣчное поминаніе какъ жертвователей, такъ и всѣхъ душъ, находящихся въ чистилищѣ, а 2 тысячи на починку и украшеніе церкви Рождества пресв. Богородицы.

Сутковскій монастырь (Виленской губерніи, Опшянского уѣзда). Въ 1731 г. (№ 145) мостовничій Опшянскій Владиславъ Марковскій съ женою своею Констанцією, урожденною Княжевичъ, будучи бездѣтны, пожертвовали свое имѣніе Сутковъ съ принадлежавшими къ нему деревнями, на устройство и содержаніе при Сутковской церкви базилианскаго монастыря для 5-и иноковъ, которые бы еженедѣльно совершали 5 обѣденъ: 2 за основателей монастыря, 2—за ихъ родныхъ и одну—за пострадавшихъ невинно отъ людей, и по смерти фундаторовъ похоронили ихъ съ подобающими почестями при Сутковской или Борунской церкви. Кромѣ того Марковскіе обязались на свои средства построить какъ монастырь, такъ и обширнѣйшую въ немъ церковь *).

Рожанскій монастырь (Гродненской губерніи, Слонимскаго уѣзда). Въ 1732 г. (№ 150) конюшій Волковыскій Тома Бенклевскій, окончивши приготовленіе къ монашеству въ базилианскомъ новиціатѣ и готовясь принять постриженіе въ Рожанскомъ монастырѣ, описалъ ему 2 тысячи битыхъ талеровъ, обезпеченныхъ на имѣніи Налѣсьѣ, а также всю часть доставшихся ему въ наслѣдство отъ родителей имѣній, которыя впоследствии были куплены подчасимъ Зборовскимъ (1737 г., № 151, 152), уплатившимъ монастырю извѣстную сумму денегъ и получившимъ отъ настоятеля Алексія Кондратовича квитанціонную запись въ полномъ удовлетвореніи монастыря.

Мехировскій монастырь. Въ 1741 г. (№ 156) хоружичъ Полоцкій Андрей Корсакъ, поступивъ въ базилианскій новиціатъ и вида, что Мехировскій монастырь, въ которомъ находилась прославленная чудесами икона Божіей матери, не имѣетъ никакого обезпеченія въ средствахъ, отказалъ ему 25 тысячъ золотыхъ, слѣдовавшихъ Корсаку за оставшіяся послѣ родителей имѣнія; при чемъ обязалъ иноковъ монастыря служить еженедѣльно обѣдню за упокой его родителей, а послѣ смерти жертвователя и за него самого, а также выдавать ему на содержаніе по 400 золотыхъ, которые послѣ его смерти должны поступить въ собственность монастыря.

Березвеецкій монастырь (Виленской губерніи, Дисненскаго уѣзда). Сынъ Браславскаго стольника Толоконскаго постригся въ Березвеецкомъ монастырѣ, которому

*) Впоследствии монастырь этотъ былъ приписанъ къ Борунскому, а затѣмъ упраздненъ; отъ него осталась только прекрасная каменная церковь, нынѣ приходская.

отказалъ слѣдовавшую ему послѣ родителей часть наслѣдства, обезпеченную на имѣніи Укля; въ 1748 г. (№ 165) Браславскій коморникъ Родевичъ, получившій это имѣніе за долги, уплатилъ монастырю 200 талеровъ, причитавшихся иноку Толоконскому.

Полоцкая архіепископія. Во время войны короля Стефана Баторія съ царемъ Іоанномъ IV войсками Московскими былъ занятъ Полоцкій королевскій замокъ. Для удержанія непріятеля отъ дальнѣйшихъ завоеваній, польскій король долженъ былъ построить нѣсколько новыхъ укрѣпленныхъ замковъ и, въ числѣ ихъ, замокъ Дисненскій былъ построенъ на земляхъ Полоцкой архіепископіи, при чемъ вмѣстѣ съ землями отошли во владѣніе королевской казны и владычніе крестьяне. По окончаніи войны Московской и возвращеніи обратно Полоцка во власть короля, Стефанъ Баторій въ 1580 г. (№ 19) передалъ во владѣніе архіепископа Теофана Богдана Полоцкую Софійскую церковь со всѣми принадлежавшими къ ней имѣніями, а вмѣсто земель, взятыхъ въ Диснѣ и дворца Левковскаго, вблизи Дисны уступилъ владыкѣ село игуменіи Полоцкой Навличъ. Въ послѣдствіи король Янъ III отдалъ церковную собственность старостѣ Дисненскому Козеллу, съ которымъ архіепископъ Флоріанъ Гребницкій велъ продолжительную тяжбу, и только въ 1722 г. (№ 140) возвратилъ въ свое владѣніе находящееся вблизи Дисны на берегу Двины имѣніе *Никольскіе пороги, Лонка*, тожъ и за пользованіе онымъ получилъ 600 талеровъ; но за то долженъ былъ уступить Козеллу на вѣчныя времена находящійся противъ самаго города островъ, на которомъ былъ построенъ королевскій замокъ.

Минское Петропавловское братство. Въ 1612 г. (№ 36) православные обыватели Минскаго и другихъ воеводствъ образовали при Минскомъ Петропавловскомъ монастырѣ братство по примѣру Виленскаго св. Троицкаго, утвержденнаго королемъ Сигизмундомъ въ 1589 г.; преемникъ Сигизмунда Владиславъ IV грамотой 1633 г. подтвердилъ права Минскаго братства, дозволивъ ему свободно и спокойно исполнять религіозныя обряды, разбирать дѣла объ обидахъ, наносимыхъ братчизамъ, независимо отъ общихъ судебныхъ учрежденій и только съ правомъ аппелляціи въ земскій судъ; строить школы для обученія народа и дѣтей, типографіи для печатанія всякихъ книгъ и водержанія при нихъ достойныхъ, какъ духовныхъ, такъ и свѣтскихъ людей и богадѣльню для больныхъ и бѣдныхъ; владѣть пожертвованнымъ братству движимымъ и недвижимымъ имуществомъ, какъ напр. фольваркомъ Переспой, пожертвованнымъ въ 1623 г. судьей Минскимъ Володьковичемъ, и двумя плацами, подаренными въ 1626 г. княжной Евой Соломерецкой для построенія на нихъ церкви Преображенія Господня; крожъ того король освободилъ братскіе дома и всѣхъ живущихъ въ нихъ отъ чинша, податей и всякихъ денежныхъ сборовъ,

отъ всѣхъ городскихъ повинностей, въ томъ числѣ и отъ квартирной, и подчинилъ братству церковь Рождества пресв. Богородицы съ богадѣльней при ней и Минскій женскій монастырь съ его строеніями, землями и всякимъ имуществомъ.

Къ этому отдѣлу можно отнести: а) привилегію короля Яна Казимира (№ 55), которою онъ, по смерти архіепископа Смоленскаго и Черниговскаго Андрея Кваснинскаго-Золотаго, „pro iure patronatus nostri, quod nobis desuper competit,“ Смоленскую и Черниговскую архіепископію съ капитулой, монастырями, церквами, архимандріей и протопопией отдаеть пожизненно извѣстному своимъ благочестіемъ, умомъ и примѣрною жизнію Варлааму Козинскому, поручая уніатскому митрополиту Гавріилу Колендѣ рукоположить его въ санъ епископа; б) презента каптеляна Станислава Огинскаго, данная въ 1740 г. (№ 154) Александрю Моравскому на право какъ ему, такъ и его преемникамъ занимать священническое мѣсто при Бѣшенковицкой Ильинской церкви: Огинскій рекомендуетъ Моравскаго архіепископу Полоцкому Гребницкому, какъ человѣка примѣрной благочестивой жизни, подробно обозначаетъ границы какъ церковнаго фондуша, такъ и всего Бѣшенковицкаго прихода и разрѣшаетъ новому священнику безпрепятственно пользоваться церковными землями, получать по давнишнему обычаю позвонное, продавать свѣчи въ церкви и на рынкѣ и наконецъ имѣть котель и для своей надобности курить вино.

II.

Основатели и благотворители монастырей, для обезпеченія ихъ достаточными средствами содержанія, дѣлали обыкновенно денежные въ нихъ вклады или же надѣляли ихъ разными угодіями, строеніями, землями и крестьянами. Изъ этихъ пожертвованій, а также отъ доходовъ съ имѣній и изъ обыкновенныхъ церковныхъ приношеній, въ монастыряхъ составлялись весьма значительные свободные капиталы, которое монастырское начальство, за неимѣніемъ въ тѣ времена банковыхъ учрежденій и процентныхъ бумагъ, обращало на покупку домовъ и имѣній, или же отдавало въ частныя руки подъ вѣрные залоги, особенно подъ залогъ населенныхъ имѣній. По тогдашнимъ обыкновеніямъ должники, вмѣсто уплаты условленныхъ процентовъ, уступали заимодавцамъ во временное пользованіе какое нибудь свое имѣніе, съ правомъ располагать рабочей силой крестьянъ по существующему въ имѣніи инвентарю, взимать съ нихъ установленныя дани и денежные сборы для уплаты государственныхъ податей, съ обращеніемъ остатковъ въ свою пользу, и, наконецъ,

судить и наказывать крестьян даже смертію; срокъ такихъ залоговъ былъ обыкновенно трехлѣтній, но, въ случаѣ неуплаты взятой въ займы суммы, могъ быть продолженъ еще на нѣсколько трехлѣтій, пока, наконецъ, имѣніе не обращалось въ полную собственность займодавца.

Такимъ образомъ Западно-русскіе монастыри постепенно богатѣли и становились владѣльцами значительныхъ населенныхъ имѣній. Но, вмѣстѣ съ тѣмъ, они болѣе и болѣе уклонялись отъ исполненія монашескихъ обѣтовъ нестяжательности, и уединеннаго подвижничества. Устройство денежныхъ дѣлъ, покупка, продажа и управленіе имѣніями причиняли инокамъ, особенно монастырскому начальству, множество хлопотъ и безпокойствъ: приходилось вести тяжбы, ходить по судамъ, сталкиваться съ сосѣдними землевладѣльцами, защищаться отъ нихъ силой, или самимъ дѣлать вооруженныя нападенія для отнятія своей собственности, при чемъ нерѣдко происходили драки, наносились побои, увѣчые и совершались смертоубійства.

Полоцкій Пятницкій. Въ 1513 г. (№ 4) возникъ споръ между игуменомъ этого монастыря и мельникомъ Иваномъ Никоновымъ „о вступѣ въ озеро Ведоло и въ рѣчку“; такъ какъ въ теченіи 10 лѣтъ „игумень зъ людьми въ томъ озерѣ своимъ и въ рѣцѣ и езы мѣли, а рыбу яко кольвекъ и чимъ могли ловливали зимою, лѣте и по веснѣ“, и потому въ назначенный срокъ „у того озера два чернца светое Пятницы присягу на то вдѣлали“, то намѣстникъ Полоцкій рѣшилъ дѣло въ пользу монастыря и освободилъ игумена Ивана отъ всякаго денежнаго взыскапія.

Виленскій св. Духовскій. Въ 1669 г. (№ 65) настоятель св. Духовскаго монастыря Даніиль Дорофеевичъ, нуждаясь въ деньгахъ, продалъ Виленскому іезуитскому новиціату за 2 тысячи золотыхъ имѣніе Судерву, подаренное Виленскому братству въ 1598 г. Новгородскимъ каштеляномъ Александромъ Полубинскимъ и женою его Софіей Юрьевой, княжной Гольшанской. На эту продажу, съ цѣлію покупки лучшаго имѣнія, братство дало настоятелю особое свое разрѣшеніе (1668 г., № 81). Въ 1670 г. (№ 71) тотъ же игумень, получивши отъ Виленскаго мѣщанина и купца Василя Сергѣевича извѣстную сумму денегъ, отдалъ ему на вѣчный чиншъ, съ ежегодной уплатой монастырю по пяти копѣ Литовскихъ, домъ съ плацомъ на Субочъ улицѣ, завѣщанный монастырю Самуиломъ Вочечкой. Въ 1678 г. (№ 80) настоятель Климентъ Тризна, крайне нуждаясь въ деньгахъ на свои собственныя надобности, занялъ у св. Духовскаго братства церковной суммы 26 тысячъ золотыхъ, подъ залогъ фольварка Хотяновичъ и 3-хъ деревень имѣнія Лебеды. Въ 1686 г. (№ 91) настоятель Петръ Пашкевичъ одолжилъ обывателю г. Вильны Михаилу Сергѣевичу 100 талеровъ битыхъ, серебряною монетою, считая талеръ по 6-и золотыхъ; долгъ

этотъ Сергѣевичъ обезпечилъ на своемъ имуществѣ, находившемся въ гг. Вильнѣ, Ковнѣ и Полоцкѣ.

Въ 1698 г. (№ 103) настоятель Петръ Пашкевичъ Толоконскій занялъ у старостины Кревской Елеоноры Марсоновой 15 тысячъ золотыхъ подъ залогъ фольварка Войдацшекъ-Ракишекъ, который въ той же суммѣ былъ заставленъ монастырю Степкевичами.

Въ 1700 г. (№ 108) настоятель Исаакъ Васинкевичъ продалъ Льву Друцкому Стемшковскому за 7 тысячъ золотыхъ имѣніе Лавданщину или Войдацшеки, отказанное монастырю, лѣтъ 50 тому назадъ, землянкой Варварой Лявданской.

Въ 1711 г. (№ 125) настоятель Варлаамъ Михневичъ передалъ Полоцкому Богоявленскому монастырю, оставшееся неоплаченнымъ за смертію должника долгое обязательство Михаила Сергѣевича на 100 битыхъ талеровъ, въ уплату 15-и червонныхъ золотыхъ, отказанныхъ этому монастырю настоятелемъ св.-Духовскимъ Теофаномъ Ивановичемъ во время свирѣпствовавшего въ Вильнѣ въ 1710 г. мороваго повѣтрія, отъ котораго Ивановичъ и умеръ.

Въ 1747 г. (№ 163) земляне Ланевскіе-Волки жаловались трибуналу, что монастырь незаконнымъ искомъ о Тризенскомъ имѣніи причинилъ жалующимся значительные убытки и безпокойства.

Св.-Духовскій женскій. Въ 1678 (№ 79) настоятельница Елисавета Василевична, сестра Бѣлорусскаго епископа Θεодосія Василевскаго, по смерти брата, у котораго оставалось назначенное ея родителями для монастыря ея приданое, поручаетъ племяннику своему Лядинскому отыскивать ея собственность у лицъ, захватившихъ въ свои руки имущество покойнаго епископа Θεодосія, всего на сумму до 200 тысячъ золотыхъ.

Виленскій св. Троицкій. Въ 1620 г. (№ 34) монастырь купилъ у дворянина Александра Колецкаго за 3300 копѣ грошей Литовскихъ имѣніе Свираны въ Виленскомъ воеводствѣ. Въ 1673 г. (№ 177, 78) настоятель Іосифъ Петкевичъ уступилъ Прездецкому за 9 тысячъ золотыхъ принадлежавшее монастырю имѣніе Спягло, завѣщанное ему Криштофомъ Кевличемъ на содержаніе при Спягловской приходской церкви 6-и иконовъ для совершенія богослуженія и обученія мальчиковъ; имѣніе это долгое время было оспариваемо у монастыря наслѣдниками Кевлича и рѣшеніями нѣсколькихъ судовъ признано за монастыремъ. Въ 1689 г. (№ 93) настоятель Симеонъ Огурцевичъ далъ въ займы Новгородскому каштеляну Александру Ясенецкому Войгѣ 1325 золотыхъ подъ залогъ имѣнія Жулова или Мицянѣ. Въ 1694 г. (№ 96) король Янъ III далъ настоятелю Іосафату Гуторовичу и всему монастырю охранную грамоту противъ Моксевича, который, живя въ сосѣдствѣ съ

монастырскимъ имѣніемъ Свиранами, захватывалъ себѣ земли и луга, принадлежавшія этому имѣнію, дѣлалъ частыя нападенія на крестьянъ, билъ и притѣснялъ ихъ, наносилъ оскорбленія монахамъ и одному изъ нихъ угрожалъ смертію. Король назначилъ Моксевичу 10 тысячъ золотыхъ штрафу, въ случаѣ повторенія имъ подобныхъ безчинствъ. Споръ этотъ послѣ продолжительной тяжбы оконченъ былъ въ 1695 г. (№ 98) полюбовной сдѣлкой съ Моксевичами. Въ болѣе серьезныя столкновенія вошелъ монастырь съ сосѣдами своими по имѣнію Свиранамъ Сурожами. Въ 1697 г. (№ 101) Сурожи жаловались каптуровому суду Виленскаго воеводства, что Троицкіе базилиане причиняютъ имъ большія обиды, отнимаютъ землю, луга, лѣсъ, нападаютъ на ихъ имѣніе „съ разнымъ оружіемъ, до бою належачимъ, зе стрѣльбою огнистою, съ кіями, и саблями,“ разломали начатую постройкой корчму, забрали дерево, разогнали рабочихъ, едва неубили самихъ владѣльцевъ, скосили лугъ и взяли 20 возовъ сѣна и, наконецъ, угрожали Сурожамъ смертію и пожаромъ. Настоятель монастыря Іануарій Огурцевичъ въ свою очередь обвинялъ Сурожей въ томъ, что они опустошаютъ его имѣніе, нападаютъ на корчму и мельницу, рубятъ лѣсъ, занимаютъ поля, „съ самопалами и ручницами, съ шаблями“ ходятъ по границамъ имѣнія и пугаютъ боязливыхъ людей, приказывая заблаговременно готовить для себя гробы; двухъ монастырскихъ крестьянъ избилъ топорами и поперебивали имъ руки и, когда настоятель самъ отправился въ имѣніе съ двумя монахами и нѣсколькими иноками для осмотра границъ, напали на него съ толпой вооруженныхъ людей, избилъ его спутниковъ, одному перебили руки, другого чуть не застрѣлили и самихъ иконовъ поносили бранными словами, прицѣвливались въ нихъ изъ ружей, фехтовали вокругъ ихъ саблями и угрожали смертію. Такъ какъ дѣло признано не подлежащимъ рѣшенію каптуроваго суда, то споры и драки обѣихъ сторонъ продолжались еще нѣсколько лѣтъ и дошли до того, что два монаха были избиты, а изъ Сурожей одинъ убитъ, другой подстрѣленъ, а всѣ прочіе подверглись побоямъ, и только въ 1702 г. (№ 111, 112) границы смежныхъ имѣній были съ точностію опредѣлены и споры прекращены мировою сдѣлкой, по которой Сурожи получили отъ базилианъ за смерть брата и свои увѣчья 4500 золотыхъ, а монастырскіе крестьяне, признанные главными виновниками всѣхъ насилій, суровое тѣлесное наказаніе.

Въ 1715 г. (№ 8) монастырь владѣлъ „сѣножатью“ Бурбишки, которую въ 1545 г. господарскій подданный Матей Богдевичъ продалъ конвисару г. Вильны Матусу Войткевичу за 50 „грошей обель, вѣчно. Въ 1700 г. Виленскій земскій писарь Марціанъ Воловичъ (№ 109) занялъ у монастыря 25 тысячъ золотыхъ подъ залогъ имѣнія Жарновокъ. Въ 1717 г. (№ 124) настоятель Матвѣй Козаченко далъ въ займы Мстиславскому

мечнику Мирскому и женѣ его 9 тысячъ золотыхъ подъ залогъ ихъ имѣнія Порудомина. Въ 1704 г. (№ 114) монастырь посредствомъ мировой сдѣлки прекратилъ возникшіе между базилианами и Виленскою іезуитскою академію споры о границахъ смежныхъ имѣній, базилианскаго Свираны и іезуитскаго Каменный Логъ.

Въ 1724 г. (№ 144) монастырь заключилъ мировую сдѣлку съ земляниномъ Стабровскимъ, котораго бѣглецы крестьяне поселились въ монастырскомъ имѣніи Вѣличанахъ: базилиане заплатили Стабровскому известную сумму, по таксѣ, указанной въ конституціи о бѣглыхъ крестьянахъ, а Стабровский отказался отъ своихъ на нихъ правъ.

Въ 1718 г. (№ 129) земляне Довойны заняли у монастыря 6 тысячъ золотыхъ подъ залогъ имѣнія Вѣличанъ, которое имъ тоже было заложено; по этому дѣлу монастырь принужденъ былъ вести тяжбу, которая окончилась въ 1732 г. (№ 147) мировой сдѣлкой. Въ 1732 г. (№ 149) Браславскій хоружичъ Феликсъ Цѣхановскій одолжилъ у монастыря 13 тысячъ золотыхъ подъ залогъ имѣній своихъ Залѣсья и Озерцовъ. Въ 1726 г. Матвѣй Вѣлосоръ занялъ у монастыря 13 тысячъ золотыхъ подъ залогъ имѣнія своего въ Упитскомъ повѣтѣ; такъ какъ настоятель Патрикій Петровский хотѣлъ начать искъ за неуплату процентовъ, то Вѣлосоръ въ 1732 г. (№ 146) поспѣшилъ уплатить монастырю всю капитальную сумму.

Виленскій св.-Троицкій женскій. Въ 1652 г. Виленскій архимандритъ Николай Корсакъ занялъ у базилианокъ 3 тысячи золотыхъ подъ залогъ имѣнія родственника своего Рогинскаго, съ которымъ монастырь покончилъ дѣло только въ 1672 г. (№ 74). Въ 1673 г. (№ 75) тѣ же Рогинскіе заняли у монастыря 3 тысячи золотыхъ подъ залогъ имѣнія Погольши и съ условіемъ платить по 210 золотыхъ % впредь до возвращенія долга.

Кутейнскій Оршанскій мужской. Въ 1686 г. (№ 89) жена Оршанскаго писаря Ѳекла Вислоухова заняла у настоятеля Сильвестра Волчаскаго 12,000 золотыхъ подъ залогъ имѣнія Нореекъ.

Кутейнскій Оршанскій женскій. Въ 1703 г. (№ 113) Браславскій подчашій Александръ Важинскій занялъ у игуменьи Магдалины Косовны 6000 золотыхъ подъ залогъ имѣній Устья и Рососны.

Полоцкій Софійскій. Въ 1722 г. (№ 139) Кошанскій староста Иванъ Жаба занялъ у Полоцкаго и Добрыгорскаго монастырей подъ залогъ имѣнія Плина 145 червонныхъ золотыхъ, 910 битыхъ талеровъ и шестаками битыми 606 тынфовъ и 2 шестака, а всего 12,000 золотыхъ польскихъ, считая червонецъ по 20 золотыхъ, битый талеръ по 9 золотыхъ, а шестаки битые по 15 грошей.

Въ 1623 г. (№ 134) Иванъ Ваханскій пожертвовалъ для Полоцкой Софійской

церкви имѣніе Навличи; но по смерти жертвователей оно перешло въ частныя руки и находилось во владѣніи разныхъ лицъ до 1721 г., когда архіепископъ Флоріанъ Гребницкій получилъ его обратно по судебному приговору, уплативъ, впрочемъ, тогдашнимъ владѣльцамъ имѣнія Гласкамъ 15,000 злотыхъ.

Минскій св.-Духовскій женскій. Въ 1682 г. (№ 85) Варвара Друцкая-Горская отдала въ заставу монастырю свое имѣніе Плещеницы, въ обезпеченіе взятой у него въ займы денежной суммы.

Въ 1699 г. (№ 107) родной братъ одной изъ монахинь монастыря Слизень, воспитывавшій ее въ молодости въ монастырѣ на свои средства и, при поступленіи ея въ монашество, снабдившій ее деньгами, одеждою и бѣльемъ, внесъ настоятельницѣ Аннѣ Кантакузинѣ 3000 злотыхъ приданнаго, слѣдовавшаго по раздѣлу отцовскаго наслѣдства. Магдалина Юнопацкая заняла у монастыря во время игуменства Екатерины Сапѣжанки 18000 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Бальберисекъ; сумму эту съ процентами уплатилъ въ 1738 г. (№ 153) Подляшскій воевода Сапѣга, къ которому перешло названное имѣніе.

Минскій св.-Духовскій мужской. Въ 1690 г. (№ 195) заключена мировая сдѣлка между архимандритомъ Гедеономъ Шумлянскимъ и Минскимъ деканомъ Савгиннымъ для прекращенія часто возникавшихъ недоразумѣній по поводу поземельныхъ владѣній; при этомъ было положено: на границѣ смежныхъ земель поставить копейку; рыбу въ прудѣ ловить и дѣлить ее по поламъ, а греблю возлѣ мельницы на рѣкѣ Свислочи содержать на половинныхъ издержкахъ.

Въ 1712 г. (№ 117) монастырь купилъ у землянина Павловича каменный домъ, построенный на землѣ, принадлежавшей монастырю.

Кронскій. Троцкій подкоморій Владиславъ Укольскій занялъ у монастыря 6900 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Покорцы или Подоле: къ 1695 г. (№ 97) онъ уплатилъ уже большую часть суммы и обязался ввести остальную. Въ 1760 г. (№ 33) монастырь владѣлъ имѣніемъ Авдеевичами, принадлежавшимъ нѣкогда Минчевскому.

Бытенскій. Въ 1669 г. (№ 69) землянинъ Самуилъ Каминскій занялъ у монастыря 5000 злотыхъ подъ залогъ части своего имѣнія Дѣтковичъ. Мозырская старостина Изабелла Ходкевичева отдала на сохраненіе въ монастыри Бытенскій, Жировицкій и Супрасльскій разнаго рода серебряныя вещи и другое движимое имущество; въ 1718 г. (№ 132) базилиане по судебному рѣшенію главнаго трибунала возвратили наслѣдникамъ Ходкевичевой всѣ драгоценности, за исключеніемъ пожертвованныхъ на церкви.

Черейскій (Могилевской губерніи, Сѣнненскаго уѣзда). Въ 1711 г. (№ 125) настоятель монастыря Іоаннъ Фронцкевичъ; желая выкупить отданное въ залогъ имѣніе брата своего Ушачъ, занялъ у Полоцкаго обознаго Селявы 3500 талеровъ подъ залогъ монастырскаго имѣнія Селища, на что и получилъ утвердительную грамоту отъ протоархимандрита базилианскаго ордена Льва Кишки.

Витебскій Марковскій. Въ 1713 г. (№ 118) Витебскій воевода Александръ Подѣй занялъ у монастыря 5 тысячъ золотыхъ подъ залогъ имѣнія Гаевщины.

Борунскій. Монастырскіе крестьяне поселились на землѣ Волковыскаго крайчаго Скиндера и получали отъ него въ разное время денежное вспомошествованіе; затѣмъ снова воротились къ своимъ прежнимъ владѣльцамъ. Настоятель монастыря Θεодосій Конячевскій удовлетворилъ въ 1732 г. (№ 148) Скиндера уплатой издержанной имъ суммы, а Скиндеръ отказался отъ своей претензіи къ монастырю. Въ 1744 г. (№ 158) монастырь прекратилъ полюбовной сдѣлкой долго тянувшуюся тяжбу съ Чотырскимъ старостой Воляномъ изъ за участка расчищеннаго подъ пашню лѣса, а въ 1745 г. (№ 159) опредѣлилъ точнѣе границу между своими землями и принадлежавшими сосѣднему владѣльцу Гонсовскому.

Ушачскій. Въ 1747 г. (№ 162) Минскій воевода Казиміръ Жаба жаловался трибуналу, что настоятель Ушачкаго монастыря, забывъ святость своего сана, дѣлаетъ жалующемуся и всѣмъ жителямъ мѣстечка Ушача разныя насилія и притѣсненія, требуетъ съ пріѣзжающихъ въ Ушачъ купцовъ мостоваго, не пускаетъ крестьянъ на рынокъ, принадлежащій Жабѣ, а задерживаетъ ихъ на своей землѣ; бьетъ и преслѣдуетъ еврея-арендатора корчмы Ушачкой и безъ всякаго права самъ открылъ продажу разныхъ питей.

Митрополія униатская. Въ 1635 г. (№ 40) митрополитъ Іосифъ Вельяминъ Рутскій, желая пріобрѣсть для себя отъ Полоцкаго воеводы Януша Кишки имѣніе Долгиновъ, продалъ Ивану Булгаку за 12000 золотыхъ другое свое имѣніе Новгородовичи, съ правомъ подаванья находившейся въ томъ имѣніи приходской церкви. Въ 1669 г. (№ 63) митрополитъ Гавріилъ Коленда жаловался главному трибуналу на Виленскій магистратъ въ томъ, что онъ нарушаетъ права митрополичьихъ юрисдикчанъ, назначаетъ въ ихъ домахъ квартиры для каптуровыхъ судей, собираетъ большое подымное, поворотное и несправедливыя подати, которыя обращаетъ частію въ свою пользу, а въ 1668 г. хотѣлъ насильно отнять у юрисдикчанина Яцынкевича найденную имъ на митрополичьей землѣ разную оловяную посуду, при чемъ сломана была митрополичья печать и замѣнена магистратскою. Магистратъ перевелъ это дѣло въ задворный ассесорскій судъ. Напрасно митрополитъ добивался рѣшенія оваго судомъ каптуровымъ; судъ этотъ отклонилъ отъ себя разсмотрѣніе жа-

лобы митрополита (1669 г.; № 70). Киевскій воевода Михайль Станиславскій и жена его Анна Потоцкая не хотѣли платить митрополиту Гавріилу Колендѣ взятой у него суммы 224,005 злотыхъ и неуступали ему, согласно рѣшенію главнаго трибунала, своихъ имѣній Воложина и Саковщины; почему король Янъ Казиміръ въ 1668 г. (№ 58), по просьбѣ митрополита, далъ банниціѣнную грамоту на Станиславскихъ, которую они объявлялись „выволанцами“ (изгнанниками) „и отъ сполку и обцованья людей почтивыхъ отлученными,“ причемъ приказывалось „абы кождый о томъ вѣдаючи, съ оными ніякого сполку и обцованья мѣть, рады и помощи додати, ани ихъ въ домахъ своихъ переховывати, подѣ винами, въ правѣ посполитомъ описанными, не важиль се.“

Юма Старосельскій и жена его жаловались королю Яну III на митрополита Кипріяна Жоховскаго, что онъ самъ и чрезъ слугъ своихъ дѣлаеть нападенія на ихъ имѣнія и даже посягаетъ на самую ихъ жизнь; почему король въ 1686 г. (№ 90) выдалъ Старосельскимъ охранную грамоту, въ которой, запрещая митрополиту производить на будущее время подобныя беззаконія, налагаетъ на него 5000 копѣ грошей литовскихъ штрафу въ пользу своей казны и столько же для Старосельскихъ, ежели онъ снова станеть прибѣгать къ самовольной расправѣ съ ними.

Въ 1686 г. (№ 141) митрополитѣ Кипріянѣ Жоховскій занялъ у Самуила Грохольскаго на починку Виленской каедральной церкви, что при Спаскихъ воротахъ, 5000 злотыхъ подѣ залогъ имѣнія Попинѣ, которое перешло потомъ къ стражнику Новгородскому Ивану Колонтаю. Полоцкій архіепископъ Флоріанъ Гребницкій въ силу судебного рѣшенія получилъ обратно это имѣніе, принадлежавшее Полоцкой архіепископіи; тогда Колонтаи начали тяжбу съ митрополитомъ Львомъ Кашкой, который хотя старался перенести дѣло въ духовный судъ, но наконецъ долженъ былъ въ 1722 г. уплатить Колонтаямъ долгъ Жоховскаго. Архіепископъ Гребницкій тоже принужденъ былъ заплатить имъ за взятый въ Попинѣ инвентарь (1722 г., № 142). Въ 1747 г. (№ 161) Лидскій конюшій Рутскій жаловался трибуналу, что архіепископъ Полоцкій Флоріанъ Гребницкій овладѣлъ принадлежавшимъ Рутскому имѣніемъ Рутой, доходы съ него обращаетъ въ свою пользу и не хочетъ отдать ни самаго имѣнія, ни документовъ на право владѣнія онымъ.

III.

Послѣ Брестскаго собора 1596 г. торжественно провозглашенная и признанная польскимъ правительствомъ уніа старалась распространяться частію путемъ убѣжденія, а еще болѣе посредствомъ насилія. Высшее уніатское духовенство, митрополитъ и епископы, занявъ православныя епархіи, спѣшили, опираясь на помощь правительственной власти, захватить въ свои руки имѣнія православныхъ архіерейскихъ кафедръ, и лучшія православныя монастыри и церкви; съ другой стороны, чтобы принудить православныхъ къ принятію уніи, уніаты препятствовали имъ свободно отправлять богослуженіе, нападали на церкви и монастыри и подвергали священниковъ и монаховъ тяжкимъ оскорбленіямъ. Въ этомъ имъ усердно помогало католическое духовенство, особенно іезуиты, и буйная польская шляхта. Издаваемый нынѣ томъ актовъ содержитъ въ себѣ нѣсколько документовъ, живо изображающихъ мрачную картину обидъ, насилій и притѣсненій, которымъ подвергались православные отъ уніатовъ и католиковъ. Подобные документы весьма рѣдко встрѣчаются въ актовыхъ книгахъ, можетъ быть потому, что тогдашніе суды не охотно принимали заявленія и жалобы православныхъ на своихъ гонителей.

Въ 1601 г. (№ 24) по повелѣнію короля Сигизмунда Лавришовскій монастырь, „по вступенію съ того монастыря архимандрита Гедеона Брольницкаго,“ переданъ Ипатію Поцѣю „архіепископу митрополиту Кіевскому, архимандриту Печерскому и Лавришевскому;“ при чемъ въ вводномъ актѣ, составленномъ потомкомъ одного изъ прежнихъ благотворителей монастыря Бѣльковичемъ, въ подробности указаны всѣ принадлежавшія монастырю земли, луга и лѣса, хмѣлища и другія угодія. Изъ этого акта видно, между прочимъ, что князь Слуцкій Александръ Владиміровичъ назначилъ монастырю десятину ржаного и ярого хлѣба съ села Турца; панъ Гришка Микуличъ Кмита назначилъ десятину (30 копъ ржи ежегодно) съ Березовца; что монастырю принадлежали: село Щорсы съ крестьянами, наданными Дашкомъ Яцковичемъ Хребтовичемъ, село Лавришовъ и огородники, живущіе у монастыря, и что монастырь взымалъ „армарковое на св. Пречистую.“

Въ 1609 г. занятъ былъ уніатами, какъ мы видѣли выше, Виленскій св.-Троицкій монастырь, а вскорѣ потомъ митрополитъ Ипатій Поцѣй передалъ этому монастырю древнѣйшую Виленскую православную церковь „менованую Богоявленія, прозываемую Пятницкою, съ будованьми, также и цмитарь тое церкви, при тымъ и тые муры на тымъже цментару, который былъ шпиталикъ,“ съ тымъ, чтобы настоятель Іосифъ Велаинъ Рутскій исправилъ на счетъ монастыря всѣ эти строе-

ніа, пострадавшія отъ частыхъ въ Вильнѣ пожаровъ; наблюдалъ за аккуратнымъ совершеіемъ въ Пятницкой церкви Богослуженія и наконецъ „жебы тежъ и доходы вси съ тыхъ домковъ и пивницъ, которые на томъ цминтару побудованы суть, або на томъ будовать се будутъ, такъ тежъ и зъ тыхъ муровъ прежнихъ забудованныхъ, въ которыхъ предъ тѣмъ шпиталь былъ,“ шли на монастырь св. Троицы. Это распоряженіе уніатскаго митрополита въ 1611 г. (№ 29) утверждено грамотою Сигизмунда III.

Въ 1619 г. (№ 30), вслѣдствіе постоянно возникавшихъ между Виленскою ратушею и митрополитомъ Іосифомъ Вельяминомъ Рутскимъ споровъ изъ за подсудности мѣщанъ, жившихъ въ Вильнѣ на церковныхъ земляхъ, произведенъ былъ осмотръ этихъ земель и находившихся на нихъ строеній. Изъ составленной при этомъ посреднической комиссіей описи видно, что въ то время въ Вильнѣ были слѣдующія церкви: 1) Пречистенская, 2) Спаская, 3) св. Екатерины, 4) Покровская, 5) св. Іоанна, 6) св. Михаила, 7) св. Николая, 8) св. Пророка Іліи, 9) Рождества Христова ^{в)}, 10) Пятницкая, 11) Перенесенія мощей св. Николая и 12) Воскресенская. Изъ нихъ Спаская, Покровская и св. Екатерины были въ запустѣніи. Всѣ эти церкви съ ихъ землями и строеніями, какъ видно изъ акта, состояли уже въ то время во власти уніатскаго митрополита.

Въ 1633 г. (№ 38) король Владиславъ IV, по просьбѣ преемника Поцѣва Іосифа Вельямина Рутскаго, далъ привилегію Виленскому Троицкому монастырю на право владѣнія не только принадлежащими этому монастырю имѣніями, „но и всѣми добрами, кгрунтами и каменицами, фольварками, приходами, чиншами,“ составлявшими собственность Виленскаго православнаго, прежде Троицкаго, потомъ св. Духовскаго братства; при чемъ постановилъ, что и „братства вси медовые, на общій пожитокъ самыхъ законниковъ вѣчне оборачитися мають“. Такимъ образомъ король, какъ бы не зная о существованіи православнаго братства при св. Духовскомъ монастырѣ, подтверждаетъ всѣ при вилегіи древнаго Троицкаго братства и передаетъ Троицкому монастырю все имущество и доходы этого братства.

Изъ акта 1640 г. (№ 43) видно, что пожертвованное извѣстными ревнителями православія князьями Огинскими для Виленской Пречистенской церкви имѣніе Вака, было захвачено Іпатіемъ Поцѣемъ, который отдалъ его въ залогъ Галицкому старостѣ Хребтовичу.

---

^{в)} О церкви Рождества Христова упоминается въ актахъ 1410 (№ 2) и 1555 г. (№ 11), гдѣ говорится о пладѣ, подаренномъ великимъ княземъ Александромъ Свислочьскому намѣстнику Григорію Громнѣ.

Въ 1696 г. иноки Цеперскаго монастыря, по собственному ихъ заявленію, „прсвѣщенные Духомъ святымъ, уразумѣли заблужденія схизматической вѣры, относительно исхожденія Духа св., подчиненія преемникамъ и намѣстникамъ св. Петра и другія ея ошибки и заблужденія, и потому выкинувши изъ своихъ сердець ложную и злую вѣру схизматическую и принявши истинную римскую ritus graeci-unionum, подчинились папѣ,“ т. е. иначе измѣнили православію и приняли унію. Тогда настоятели Новодворскаго монастыря Θεодосій Коховскій и Виленскаго св. Духовскаго Петръ Пашкевичъ Толоконскій отняли у нихъ, какъ у измѣнниковъ, всё имѣнія и доходы монастырскіе,—фольваркъ Новый Дворъ, земли, деревню съ крестьянами, хлѣбъ, скотъ и все движимое имущество. Хотя Цеперскіе монахи-униты жаловались на православныхъ, обвиняя ихъ въ грабежъ и насиліяхъ и требуя себѣ возврата всего отнятаго и уплаты значительной суммы; но главный трибуналь рѣшилъ дѣло въ пользу православныхъ, и уніатамъ оставалось только подать протестъ, что они и сдѣлали въ 1698 году (№ 105).

Въ 1722 г. (№ 137) нѣсколько человекъ изъ польской шляхты, собравшейся на Срѣтенскій сеймикъ, подъ предводительствомъ Михаила Глинскаго сдѣлали нападеніе на Минскій православный монастырь, при чемъ били, рубили и увѣчили иноковъ. Настоятель монастыря Гедеонъ Шишка подалъ жалобу въ главный трибуналь, который приговорилъ главныхъ виновниковъ такого безчинства къ смертной казни; но по ходатайству пріятелей осужденныхъ, иноки пошли на мировую и согласились получить съ обидчиковъ извѣстную сумму денегъ.

Въ 1681 г. (№ 83) Полоцкій православный братскій монастырь, братство и всё православные мѣщане жаловались королю Яну III, что уніатскій митрополитъ Кипріанъ Жоховскій и Полоцкій іезуитскій коллегіумъ дѣлаютъ имъ великія притѣсненія, похваляются отнять у нихъ монастырь, останавливаютъ на дорогѣ священниковъ, идущихъ къ больнымъ съ св. дарами, не позволяютъ провозжать умершихъ на кладбища, и, насылая своихъ людей на монастырь, наносятъ имъ разныя тяжкія обиды. Король не только призналъ эти дѣйствія уніатовъ и латинянъ противными королевскимъ привилегіямъ, обезпечивающимъ для православныхъ свободу богослуженія, и служащими къ явному соблазну всего христіанства, но и предписалъ оставить православныхъ въ покоѣ, не касаясь ихъ правъ, освященныхъ закономъ и давностію.

Особенно живо и подробно изображены всё притѣсненія, насилія и жестокости, къ какимъ прибѣгали латиняне и уніаты для совращенія православныхъ въ унію, въ заявленіи, поданномъ въ главный трибуналь въ 1747 г. (№ 160) инстигаторомъ великаго княжества Литовскаго по жалобѣ Слуцкаго архимандрита Юсіафа Оран-

скаго, намѣстника Кіевскаго митрополита. Главными зачинщиками и роководителями въ дѣлѣ преслѣдованія православныхъ въ Минскѣ воеводствѣ были іезуиты Слуцкой коллегіи; они отняли у Слуцкой Троицкой архимандріи земли миль на полторы въ окружности; разными притѣсненіями, побоями и другими жестокостями принудили къ униі болѣе 10-и разныхъ деревень и въ одной изъ нихъ въ самый Свѣтлый день 1728 г. захватили православную церковь, выгнавъ изъ нея священника Бирюковича. Примѣру іезуитовъ слѣдовали униатскіе священники, помѣщики и католическое духовенство: такъ Брестскій офиціалъ Реокуръ отнялъ въ свою пользу земли отъ трехъ церквей; въ день благовѣщенія 1747 г. силой загналъ православныхъ крестьянъ въ костель и велѣлъ униатскому священнику ихъ исповѣдывать и причащать, и вообще штрафами и наказаніями принуждалъ крестьянъ къ униі. Каштеляновая Новгородская Незабитовская отняла земли и луга у Грозовскаго монастыря, Мозырскій подкоморій Вольбекъ въ дни большихъ праздниковъ собиралъ съ православныхъ священниковъ дани и приношенія и, по самымъ пустымъ причинамъ привлекая ихъ къ своему суду, жестоко билъ и мучилъ ихъ. Горбовскій староста Оборскій, оторвавъ замки въ православной церкви, отдалъ ее униатскому священнику, а прихожанъ насильно обратилъ въ униі. Карлъ Косцюшко въ 1742 г. во время похоронъ напалъ на православнаго священника, билъ, мучилъ его и, для поруганія, велѣлъ остричь ему голову, бороду и усы; при чемъ захватилъ одежду священника и церковныя принадлежности. Униатскіе священники Дилевскіе, при помощи свѣтской власти, принуждали православныхъ крестьянъ къ униі, нападали на православныхъ священниковъ, били и мучили ихъ и силой отнимали у нихъ церкви. Особенною жестокостію отличался управляющій имѣніями Ходкевичевой Гребницкій, который немилосердо мучилъ и священниковъ и прихожанъ и, захватывая православныя церкви, отдавалъ ихъ униатамъ.

Къ этому же отдѣлу можно отнести и три документа, помѣщенные подъ №№ 62, 64 и 82.

Нѣкто Семень Рѣшинскій, подьячій Московскаго царя, оставшійся въ занятой Московскими войсками въ 1655 г. Виленской крѣпости, передался потомъ полякамъ и унесъ съ собой не малую сумму „пѣнезей“. Какъ православный, онъ познакомился съ настоятелемъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря Даниломъ Доросеевичемъ, изъявилъ было готовность постричься въ монахи, но скоро оставилъ свое намѣреніе и отдался подъ протекцію Виленскаго бискупа Александра Сапѣги, принявъ, можетъ быть, при этомъ латинство. Этотъ то перебѣщикъ подалъ въ Ноябрь 1668 г. жалобу въ каптуровый судъ, будто о. Доросеевичъ принуждалъ его къ принятію монашества; побоями и голодомъ вынудилъ у него до 32833 злотыхъ день-

гами, золотомъ и серебромъ; высылалъ въ разные монастыри; отнялъ коляску съ лошадьми и угрожалъ самой его жизни. Судъ отложилъ рѣшеніе этого дѣла до возвращенія Дорошеевича изъ Варшавы. Въ 1669 г. 19 Января Рѣпинскій заявилъ въ тотъ же каптуровый судъ, что онъ вполне удовлетворенъ въ своей претензіи св. Духовскимъ монастыремъ и жалобу свою беретъ назадъ; но, спустя нѣсколько лѣтъ, онъ снова началъ тяжбу съ монастыремъ и братствомъ о томъ же предметѣ и въ 1679 г. успѣлъ получить во владѣніе монастырскій фольваркъ Войдатишки и только по ходатайству общихъ знакомыхъ окончательно отказался отъ своихъ претензій къ монастырю. Во всей этой исторіи само собою сказывается враждебное дѣйствіе противъ православныхъ со стороны латинскаго духовенства, которое приняло Рѣпинскаго подъ свою защиту.

Трѣя приведенными сейчасъ документами по дѣлу Рѣпинскаго съ Виленскимъ св. Духовскимъ монастыремъ мы заканчиваемъ обзоръ актовъ выходящаго въ свѣтъ тома. Остается прибавить, что въ настоящемъ бѣгломъ очеркѣ нами рассмотрѣны всѣ безъ исключенія акты, помѣщенные въ XI-мъ томѣ, и съ большею или меньшею подробностію, смотря по важности каждаго документа, изложено ихъ содержаніе, при чемъ удержаны всѣ болѣе важныя и существенныя подробности, а мѣста особенно характеристическія приведены собственными словами подлинника. Смѣемъ надѣяться, что сколько съ одной стороны издаваемый томъ актовъ, при ограниченности имѣющихся свѣдѣній о древнихъ Западно-русскихъ церквахъ и монастыряхъ, составитъ немалопѣнный вкладъ въ сокровищницу церковной русской исторіи, столько же съ другой предпосылаемое ему предисловіе облегчитъ трудъ его изученія, а для людей незнающихъ польскаго языка или имѣющихъ мало свободнаго времени можетъ отчасти замѣнить самые акты.

К. Снитко.

А К Т Ы,

ОТНОСЯЩЕСЯ КЪ ИСТОРИИ ЗАПАДНО-РУССКОЙ ЦЕРКВИ.

1398 г. Іюня 15 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1329.

1. Обмежеваніе спорныхъ земель Лавришовскаго монастыря, произведенное Новгородскимъ намістникомъ Петрашемъ Монтигирдовичемъ, по приказанію великаго князя Витовта.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego i edynastego, miesiąca Awgusta pierwszego dnia. Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewódtw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny i edynasty obranemi, stanąwszy oczewisto u sądu patron imé pan Marcian Kuncewicz—horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisać podał dokument pewny, na rzecz niżej w nim wyrażoną, monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten dokument ad acta był przyjęty y do xiąg inserowany, który my sąd przyjąwszy, do xiąg wpisać kazali y słowo do słowa, ruskim pismem pisany, tak się w sobie ma:

По приказанью великого князя Литовского Витовта, се язъ панъ Петрашъ Монътигирдовичъ, наместникъ Новгородский, розъежчалъ есьми землю монастырскую Лавришовъскую, со князя великого людми и съ поляны. Жаловалъ се архимандритъ Лавришовский Мисайло, што черезъ монастырь князя великого люди дорогу положили по дрова и по лыка и по вязе, и жоны ихъ и дѣти ихъ у сьнитку туда ходять, а о той дорозе монастыру великая кривьда и татьба деетъ се. Ино мы того посмотревъши и зъ бояры дали есьмо дорогу князя великого людемъ и поляномъ одъ Олексеева хрестъта на право на Лосвино, туда имъ ѣздити и ходити по дрова и въ лыка и по вязе и по снитку. А другую дорогу положили есьмо мимо Сѣбно. А што монастырское здавна,

тое бы архимандритъ заведаль, а къ монастыру бы тягло. А шьто монастырская пашня, поля и чашьчо и поросьли и ограничили есьмо монастырскую земљу по реку Боловячу, липу Лопату и по дороге мимо Сеньну, а по заднюю Стругу по Русець, а по дороге, што одъ Гневичъ лежить у Самойловичъ островъ, у тое бы все монастырское князя великого людемъ не надобе уступатисе. А лѣсъ вольный, какъ монастыру, такъ же и князя великого людемъ; а поляномъ, князя великого людемъ у лѣсъ уѣхавши дровъ насечь, вязья и лыкъ надрать, иного ничего не надобе пакостити. А сумежкомъ, какъ ихъ право, по сътарому вѣдати имъ свое, уходы смотрети. А шьто хмелища князя великого за Боловячою, у тое се архимандриту не вступовати; а шьто монастырская хмелища здавна, въ тое князя великого людемъ не надобое уступати се. А у хмелищахъ у князя великого и у монастырскихъ большей имъ сѣножатеи не копать, а хмелищъ не терать. А то есьмо урадили имъ на обе стороны, какъ имъ было любо, князя великого людемъ и монастыру. А которые съ тыхъ сесъ нашъ сезьдъ порушать, тые дадутъ князю великому десять рублевъ, а намъ зъ бояры три рубли. А при томъ были панъ Федосей и Яковъ Войниловичи, Ивашко Глебовичъ, братъ его Яцъко, а Ходько Великовичъ,

а Панъфиль Соколинскій, Ходоръ братъ его, Иванъ Тышъко, дьякъ князя великого Аленько, и инъшихъ людей много при томъ было. Писанъ у Лавришовое, лѣта Божого шесть тысячей девятьсотъ шестого, инъдикъта второго, Июня петнадцатого. *) У tego dokumentu, przy pieczęci przyciśnionej woskiem czarnym, suscepta trybunalska ruskim pismem przy boku w te słowa pisana: Roku tyszecha szesćsety sорокъ четвртого, мѣсеца Октябра пятого дня. Панъ Станиславъ Орда тую справу къ актыкованью до книгъ у суду покладаль. Chryzstoph Rudomina Dusiatki—marszałek Braślawski у trybunalski, Михаель Хрептовичъ писарь. Który to ten dokument listu ograniczonego, monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego służący, za podaniem onego do akt przez patrona wyżej wyrażonego, to iest, imci pana Marciana Kuncewicza—horodniczego powiatu Oszmiańskiego у за proźbą onegoż iest u sądu naszego przyjęty у do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego ze wszystką w nim opisaną rzeczą zgodnie słowo do słowa wpisany.

*) Этотъ документъ, за исключеніемъ знаковъ препинанія, въ виду его древности, напечатанъ съ точнымъ соблюденіемъ ореографіи, въ какомъ видѣ она представляется въ актовой книгѣ.

1410 г. Октября 8 дня.

Изъ книги № 97, за 1741 г., л. 725.

2. Привилегія короля Александра Свислоцкому намѣстнику Григорію Исаевичу Громыкѣ на плацѣ въ городѣ Вильнѣ возлѣ церкви Рождества Христова.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego pierwszego, miesiąca Junii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewództw, ziem y powiatów, w roku teraznieyszum, wyż na dacie specyfikowanym, obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imé pan Mikołay Ruszczyc—starosta Tautuski, opowiadał, prezentował przywilej nayiaśnieyszego króla imci polskiego Alexandra, wielkiego xiążęcia Litewskiego, na pergaminie po rusku pisany, służący ad praesens wielmożnemu imci panu Hilaremu Ciszkiewiczowi—podczasemu Smoleńskiemu, sędziemu grodzkiemu Wilkomirskiemu, który to przywilej prosił nas sądu, abyśmy ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjąwszy wpisać rosказали, iakoż my sąd pomieniony przywilej przyięliśmy y do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisać rosказалиśmy, który literami ruskiemi słowo w słowo tak się w sobie ma:

Александръ, Божою милостью король польскій, великій князь Литовскій, Русскій, князя Прусское, Жомоитское и иныхъ. Чинимъ знаменито симъ нашимъ листомъ, хто на него посмотритъ, або чтучи его услышитъ, нынѣшнимъ и по-

тымъ будущимъ, кому будетъ потреба того вѣдати. Билъ намъ чоломъ писарь нашъ, ключникъ Виленскій, намѣстникъ Свислоцкій, панъ Григорей Исаевичъ Громыка, о томъ, што перво сего дали есьмо ему мѣстце городское и зъ малою улочкою на будованье двора его въ мѣстѣ Виленскомъ, подле *Рождства Христова* и тежъ дозволили есьмо ему въ томъ дворѣ его корчму вольную, пиво и медъ держати, и билъ намъ чоломъ, абыхмо то ему подтвердили листомъ нашимъ на вѣчность. Ино мы, зъ ласки наше, за его къ намъ вѣрную службу, тое мѣстце подле Рождства Христова и зъ малою улочкою и зъ корчмою вольною потвержеземъ симъ листомъ нашимъ вѣчно, ему и его женѣ, и ихъ дѣтемъ и на потымъ будучимъ щадкомъ. Воленъ то онъ продати, отдати и замѣнити и на церковь записати и къ своему вжиточному и лѣпшому обернути, какъ самъ найлѣпѣй розумѣючи. А на твердость того и печать нашу казали есьмо привѣситъ къ сему нашому листу. Писанъ у Люблини, въ лѣто тысяча чтериста десятое, мѣсеца Октобра осьмого дня, индикта девятого. У tego przywileiu przy pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego, na wosku wyciśnioney, na sznurze iedwabnym wiszącey, podpis czyli notacya cytowana ruskiemi literami per abbreviationem wy-

rażona takowa: П. мар. двр. нашъ трб. |
іон. кн. Мих. Ів. Глин., а мар. вш. дн. |
Ян. Мик. а нашъ двр. пан. Іан. Стец. |
Ктѳру поміеніону przywіley, z ruskіego |
pisma na polskie przetłumaczony, za poda-

niem onego do akt przez wyż wyrażonego |
patrona, іest do xiąg trybunału głównego |
xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przy- |
ięty y wpisany.

1433 г. Іюля 6 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 235.

3. Фундушова запись, данная Анною Глѳбовою Вяжевичею Сулятицкой церкви.

Лѳта отъ нароженья сына Божого ты-
сеча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѳсе-
ца Мая двадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на
трибуналь у великомъ князствѳ Литовскомъ
зъ воеводствѳ, земль и повѳтовъ, на рокъ
теперешній тысеча шестьсотъ шестьдесятъ
пятый обраными, постановивши се очевисто
у суду панъ Самуель Вѳлжмовичъ, именемъ
ясневельможнаго въ Бозѳ превелебнаго
его милости ксендза Кгабріеля Коленды,
архіепископа Полоцкого, администратора
метрополіи Кіевской, подалъ до актѳ фун-
душъ церкви святой Сулятицкой належа-
цій, просечи, абы тотъ фундушъ до книгъ
головныхъ трибунальныхъ принять, акти-
кованъ и уписанъ былъ; который упису-
ючи у книги слово до слова такъ се въ
собѳ маеть:

Се я пани Глѳбовая Вяжевичъ, пани
Рачкова дочка, прозвищемъ Милохна Ан-

на, чиню знаменито симъ моимъ листомъ,
кому будетъ надобно вѳдать, кто на него
посмотритъ, або чтучи услышитъ, ижъ я бу-
дучи порушною ку хвалѳ Божой, а зостаю-
чи еще при памети и зуполной моцы, умысли-
ломъ себѳ рѳчь добрую и Богу приємную:
штожъ дей церковь въ маестности нашої Су-
лятичахъ заложенья святой мученицы Вар-
вары, а до той церкви наданье малое,
только отъ предковъ моихъ двѳ волоки
пустое земли наданые суть, тогда я съ
побожности моею, абы хвала Божая завсегда
отправована была, придала есьми до тое
церкви святой Варвары чотыры волоки
земли, двѳ пустыне, а двѳ осѳлыне, съ чо-
ловѳки двѳма. А тые люде хрестіане въ
сельцы Сулятичахъ живутъ: одного Данила
Микеевича, а другого Васюка Севастьянови-
ча, съ подружьями и зъ дѳтьми ихъ, да и со
всею маестностью ихъ, ничого на себе не
оборачаючи, да абы ку двору моему ніякое

повинности не чинили, ани плату не платили, то имъ тую всю повинность господину попу, при той церкви живущому, повинность чинили, яко передъ тымъ до двору моего; которое земли господинъ пошъ пахати, всякихъ пожитковъ зъ нее заживати, да и дяка у себе ховать доброго клирошанина, штобы ему службу Божию отправовати помогаль, повинень будетъ. А тые всѣ шесть волокъ, тяглые, пустые, въ певномъ ограничено коло церкви, почавши отъ конца села Сулятичъ, съ сѣножатями, зъ лѣсомъ въ одномъ обрубѣ ограничены и межами каменными окладены. Которую то землю вѣчне, непорушне на церковь Сулятицкую святое Варвары записую, штожъ и того мнѣ не нарушать, ани дѣтемъ моимъ, ани кому иншому; а хто тое порушитъ, любо дѣти мои, любо внучата мое, или хто иншій, таковой судится со мною передъ Богомъ на страшномъ судѣ, да и проклятъ на семь свѣтѣхъ будетъ и въ будущемъ. А зъ двора моего Сулятичъ, што дей я сама, а по мнѣ дѣти и внучата мое, или хтобы имѣнье тое держаль, до тое церкви воску полтора камня на свѣчи и вина на службу Божию десеть мѣръ Новгородское мѣры и сукна попу черного, доброго локоть десять давать мають; а хто того не захочеть давать, да проклятъ будетъ. А тотъ пошъ, при той церкви будучи, завсегда за душу

дѣда моего Богдана, бабки моей Варвары, матки моей Марьи, мужа моего Глѣба и за всехъ моихъ пріятель, да и за мою душу, какъ умру, Бога просить и у суботникъ уписать велѣла, да што суботы литургію отправовать будутъ повинни. Што есьми въ моей доброй памяти и въ разумѣ то призволила и записала вѣчне и неподвижне. А при томъ были добрые люди: господинъ его милость отецъ метрополитъ Киевскій, Галицкій и всея Руси Георгій, да и чернецъ его архидьяконъ Кирила, а его милость князь Кгедройтъ Ромагъ и служебникъ его панъ Петрчицкій, а его милость панъ Иванъ Ласкота, а панъ Макарий—войтъ мѣста Новгородскаго, а панъ Климентій Кожановичъ—мѣстичъ Новгородскій, а панъ Павелъ Васничъ—мѣстичъ Новгородскій и инныхъ людей колько было при томъ мѣстѣ духовныхъ и свѣцкихъ. И за певность и крѣпость тыхъ всехъ писаныхъ речей и печать есьми свою велѣла приложить къ сему нашему листу. Въ лѣто шесть тысячей девятьсотъ сорокъ первое, индикта третьего, мѣсеца Июля шостого дня. У того листу фундаційного печать одна притиснена. Который же тотъ листъ фундаційный, за поданьемъ его черезъ верху мененую особу до актъ, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1513 г. Декабря 3 дня.

Изъ книги № 142, за 1769 г., л. 260.

4. Декретъ Полоцкаго намѣстника въ пользу Пятницкой монастырской церкви по поводу спорнаго правовладѣнія входами въ озеро Ведоло.

Roku tysiącznego siedmsetnego sześćdziesiątego dziewiątego, miesiąca Augusta dwudziestego wtórego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w. x. Lit. z województw, ziem y powiatów, w roku terażnieyszym tysiącznym siedmsetnym sześćdziesiątym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu trybunału głównego w. x. Lit. patron w. i. p. Marcin Supiński—strażnik powiatu Oszmiańskiego, prezentował y ad acta podał dekret oczewisty grodzki Połocki, między ihumenem cerkwi Piatnickiey y mieszczany Połockimi o iezioro Wiedziolo ante unionem ferowany, et ad praesens pro parte ichmościów xx. iezuitów kollegium Połockiego służący y należący, którego przy kopii w kapturze Połockim aktykowaney podając do akt, prosił nas sądu, aby pomieniony dekret grodzki Połocki ze wszelką w sobie wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych w Wilnie expedyowanych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd, ony przyjąwszy, w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać słowo do słowa pozwoliliśmy, którego tenor, z ruskiego pisma na polskie tłumacząc, jest następujący.

Выпись съ книгъ судовыхъ, писанныхъ одъ намѣстника Полоцкаго. По величе-

ствѣ, ихъ милость архіепископъ Семень, владыка Полоцкій а панъ Романъ—городничій Полоцкій, а панъ Левъ Зеновичъ и иншіе паны ихъ милость, которая справа передъ нами была мельнику Полоцкому Ивану Никонову за живота отца его зъ игуменомъ Пятницкимъ Ивановомъ, зъ мѣщанами Полоцкими, зъ Максимомъ Петрашкомъ и зъ Мишкомъ Овсяными и зъ поплечниками ихъ о вступъ въ озеро Ведоло и въ рѣчку. А иже Иванъ Никоновъ одъ колькодесять лѣтъ въ озеро вступу не боронялъ, а игуменъ зъ людьми въ томъ озерѣ своимъ и въ рѣцѣ и езы мѣли, а рыбу яко колькевъ и чимъ могли ловливали зимою, лѣте и по веснѣ. А такъ мы, выслушавши всихъ рѣчей ихъ, сознали при давности, сказали есьмо присегу мѣщаномъ и двоимъ чернцомъ светое Пятницы и ихъ свѣдкомъ, кого собѣ Иванъ обралъ ку присязѣ, ижъ они въ тое озеро передъ тымъ и завжды вольный вступъ мѣвали; рокъ присязѣ имъ положили. И ставши на тотъ рокъ, одъ насъ зложонный, у того озера, передъ нами присегу на то, яко здавна въ тое озеро и рѣчку уступъ мѣли, удѣляли водлугъ поводу речи обыдвохъ сторонъ, яко о томъ на первомъ судѣ нашомъ достаточней описано. То пакъ послѣ тое присязи мѣщане господарскіе изъ

игуменомъ Пятницкимъ на Ивану шкодъ и накладу своего, штожь на тую справу боронечи вступу того озера и рѣчки наложили, знову передъ нами зъ нимъ о тое и весь накладъ свой на нимъ перезыскали, что на тое выдали. И мы около того жежи себе обмову учинили, гдыжь они, до присяги беручисе, на той тамъ часъ о накладъ свой передъ правомъ того не вспоминали, и въ немаломъ часѣ не упоминалисе, и хотечи то мѣти и повтуре на шкодахъ своихъ хотѣли присегати; а же се не видѣло, яко на немъ шкодъ и накладу ихъ, такъ и присеги не всказали, гдыжь того до присеги и по присязѣ молчали и не упоминалисе, знашли того Ивана отъ всехъ тыхъ шкодъ и накладу вольного. Што про память у книги на мѣстника Полоцкого вписати велѣли. Дѣя-

лосе въ лѣто семь тысячъ двадцать первое, Декабра третего дня, индикта шостого. U tego dekretu anteuniowego przy wyciśnionej pieczęci podpis ręki w. i. p. marszałka kapturowego Połockiego y suscepta tymi wyrażaia się słowy: Roku tysiącznego siedmsetnego sześćdziesiątego czwartego, Oktobra szesnastego dnia, stawiając u sądu patron imię pan Ludwik Samuyło, czesznik Derpski, ten dokument ruski przy kopii ad acta podał. Troian Korsak—podwoiewodzi y marszałek sądów kapturowych woiewodztwa Połockiego. Który takowy dekret, z ruskiego na pismo polskie przetłumaczony, za podaniem przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1517 г. Апрелья 20 дня.

Изъ книги № 142, за 1769 г., л. 184.

5. Фундушова запись отъ каштеляновой Вольнской земли, Агафин Пясечинской ново-открываемому Тороканскому монастырю и церкви во имя Св. Троицы на 100 Литовскихъ копъ и пять имѣній: Торокани, Чикинъ, Лосинцы, Телковичи и Рѣщцу.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Julii trzynastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, z woiewództw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmset sześćdziesiątym

dziwiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego patron w. imię pan Andrzej Malczewski, komornik woiewodztwa Smoleńskiego, opowiadał, prezenutował y ad acta podał fundusz, od i. w.

ieymé pani Ahapii Piaseczyńskiej, kasztelanowej ziemi Wołyńskiej, na pergaminie ruthenico idiomate pisany, przy osobliwey kopii polskim sensem przetłumaczoney, pro parte i. xx. bazylianów na wybudowanie w dobrach teyże i. w. Piaseczyńskiej Torokaniach, Czykinie, Łosińcach, Ciolkowiczach y Rzeczyu cerkwi y monastyrudany, oraz na wyżywienie z tychże dobr zakonników pomienionych reguły świętego Bazylego wielkiego służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony fundusz ze wszelką w sobie wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, na kadencyi Wileńskiej expedyowanych, przyjęty y wpisany; iakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyjąwszy w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać słowo do słowa pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Во имя Божое Троицы Святой станься. Я Агапія Пясечинская, каштелянова земли Волинской, посмотривши, ижъ въ имѣніи моемъ Тороканяхъ, Чикиню, Лосинцахъ, Цюлковичахъ и Рѣчицы нистъ хвалы Божой, сказала я се пречестному отцу Иосифу Солтану, метрополитѣ Кіевскому, и намѣстнику его милости отцу Паисію, архимандритѣ Жидычинскому, и просила я ихъ, абы они въ семь имѣніи моемъ храмъ Божій святыя живоначальныя Троицы и монастырь для чернцовъ создали. И на се я дала пречестному метрополитѣ сто копъ пѣнязей бѣлыхъ грошій литовскихъ, а на выживленіе чернцовъ сіе имѣніе мое: Торокани, Чикинъ, Лосинцы, Цюлковичи и Рѣчицу, со всѣмъ на-все тому монастыру

одаю, штобы въ семь храмъ Божомъ чернцы и подданные ихъ Бога за мене молили. Который монастырь въ имѣнію моемъ пречестный отецъ метрополитъ и наступники его къ себѣ и имѣньямъ своимъ прилучать не мають, ани отецъ Паисій, намѣстникъ, архимандритъ Жидычинскій со своею архимандрією совокуплять, подъ страшнымъ судомъ Господа Бога. Только мой монастырь въ имѣніи моемъ маеть быть общежительный и сами чернцы сего монастыра игумена оберать мають; а коли тотъ имъ не будетъ милъ и любь, то инного оберуть, а мнѣ и наступникомъ моимъ въ тое не всупать, абы только хвала Божая не уставала. А для липшой твердости я Агапія Пясечинская, верху писана, и печать мою къ сему листу привѣсила. Писанъ въ Берестыи, въ лѣто седьмитысячное двадцать пятое, мѣсяца Априля въ двадцатый день, индикта пятого.

У tego funduszu, na pergaminie pisanego, przy zawieszoney na sznurze starym iedwabnym w wosku wyciśnionej pieczęci, item na drugiej stronie aktykacya z podpisami rąk i. ww. i. pp. marszałka trybunalskiego y pisarza in haec verba: Року тысеца шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсяца Октобра пятого дня, панъ Станиславъ Орда тую справу ку актыкованью до книгъ у суду покладавъ. Хриштофъ Рудомина Дусятскій, маршалокъ Барцлавскій и трибунальскій. Михаль Хрептовичъ писарь. Кtóry to takowy pomieniony fundusz, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest w xięgi trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych kadencyi Wileńskiej przyjęty y wpisany.

1521 г. Ноября 15 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1321.

6. Фундушова запись отъ Онуфрія Витонизскаго Лавришовскому монастырю на двѣ уволокн сѣнокошной земли въ Щерсовской пущѣ.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiąca Awgusta piątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z województw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny iedynasty obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron imć pan Marcyan Kuncewicz—horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał wpisać dokument pewny, na rzecz niżej w nim wyrażoną, monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten dokument był ad acta przyjęty y do xiąg inserowany, który my sąd przyjąwszy do xiąg wpisać kazali, y słowo do słowa tak się w sobie ma:

Я Оношко Витонизскій, съ своими сынами Андреемъ и Федоромъ, сознаваемъ сямъ нашимъ листомъ каждому доброму, хто на него посмотреть, альбо чтучи его услышеть, ижъ мы по доброй воли нашей, безъ жадного принуженья, зъ доброго размыслу нашего, надали есьмо къ Пречистое дому въ Лавришовъ монастырь, архимандриту Прокопею, ему самому и потомъ будучимъ архимандритомъ и всео о Христвѣ братіи вѣчно и непорушно, волокн двѣ сѣножати въ Щерсовской пу-

щи за Нѣвномъ, какъ есьмо сами уживали, ничого на себе сами и щадкомъ нашимъ не зоставуючи, также и половину луга Древоскипища, сумежную зъ его милостью паномъ Ходкевичомъ, одъ земли Гнесецкое лежащее и зъ землю и съ полемъ одъ Глубокое долины, по Русецкій могильникъ, по сухомертвый Колединъ Дубъ, по Гнесецкую Верею а Лозовный Русецъ, посередь Лозового поля, въ Самойловичъ островъ, гдѣ его милости пана Александра Ходкевича половина, концемъ тогожъ луга Древоскипища, отъ монастыра пришла, которая такожъ записана къ монастыру на фалу Божую. И мы того дѣля для покою светого заодножъ ку томужъ монастыру, такъ тые волокн двѣ сѣножатеи, въ пущи Щорсовской, яко и тотъ лугъ, часть нашу, записали на богомолье, бо есьмо тое спольне на господари его милости зъ паномъ Ходкевичомъ выслужили, и спольне на фалу Божую отдали и вѣчно зрели. А хто тое порушитъ наше данье, той буди проклять въ семъ и въ будущемъ вѣцѣ. А при томъ былъ его милость панъ Александро Ходкевичъ, маршалокъ господарскій, панъ Юрій Александровичъ, а Иванъ Чомаданъ, Гриша Олюшичъ, а Олексій Миневичъ и иншихъ людей много добрыхъ. А для твердости

приложили есьмо и печать нашу, а панъ Юрій Александровичъ приложилъ печать свою къ сему нашему листу. Писанъ въ Новогородцѣ, въ лѣто семь тысячей двадцать девятое, Ноября петънадцатого, индикта девятого. Писалъ дьяконъ Лавришовскій. У tego dokumentu pieczęci dwie woskowych, na sznurach iedwabnych czerwonych zawieszistych, a suscepta trybunalska w tyle tegoż dokumentu w te słowa napisana: Року тысяча шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсяца Октября пятого дня, панъ Станиславъ Орда тую справу къ актыкованью до книгъ у суду покладаль. Chrysztoph Rudomina Dusiatki—marsza-

lek Brasławski y trybunalski; a podpis piarsarski w te słowa: Михаель Хрептовичъ: до Новогородка належитъ. Ктóry to ten dokument monasteru Ławryszowskiego zakonу świętego Bazylego wielkiego, za podaniem onego ku актыковaniu przez wyżeу pomienionego patrona trybunalskiego, to iest, iegomości pana Marciana Kuncewicza—horodniczego powiatu Oszmiańskiego, y za proźbą onegoż iest przyięty u sądu naszego, y do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego ze wszыtką w nim opisaną rzeczą słowo do słowa zgodnie wpisany.

1553 г. Марта 13 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г., л. 119.

7. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому объ отведеніи одной улоки земли Ковенской (православной) церкви во имя Всѣхъ Святыхъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódme-
go, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z województw, ziem y powiatów, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym piędziesiąt siódmym obranymi, comparendo personalliter u sądu patron imć pan Łukasz Kamiński—miecznik Starodubowski, opowiadał, prezentował y do akt podał dokument, po rusku pisany, a na polskie pismo prze-

tłumaczony, od najiaśnieyszego króla imci Zygmunta Augusta dany, spacium ex quo że iest stary, których przeczytać niemożna było, tudzież z oddartą na boku konnotacyą, na rzecz w nim intus wyrażoną, cerkwi Kowieńskiey ritus graeco-uniti (?) pod tytułem Wszystkich Świętych będącey, służący y należący, który nomine iaśnie wielmożnego imci xiędza Floryana Hrebnickiego, metropolity całej Rusi, arcybiskupa Połockiego, podając do akt, prosił nas są-

du, ażeby pomieniony dokument ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty u wpisany; iakoż my sąd, ony przyjąwszy, w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Жигмунтъ Августъ, Вожю милостию король польскій и т. д. Державцы нашему Ковенскому и справцы замковъ и дворовъ нашихъ великого князства Литовского пану Петру Хвальчевскому. Ознаймуемъ тобѣ, ижъ... церковь закону греческого въ мѣстѣ Ковенскомъ волоку земли, одъ платовъ и подачокъ и всякихъ повинностей вольную, на поживенью попу, который, при той церкви мѣшкаючи, водле обычаю закону своего службу Божю служить, и за насъ господара Бога просити повиненъ будетъ; ты бы о томъ вѣдалъ и одну волоку земли обравши, не подалеку мѣста, на оную церковь подалъ конечно. И гдѣ на якожъ мѣйспы оную волоку на церковь оберешъ и подаси, то бы на листѣ своимъ ознаймилъ. А мы потомъ листъ данину

нашу... попу оное церкви дати кажемъ, въ чемъ ажбы зволюки нечинячи подалъ... хотяжъ бы не было, то бы предъся чловѣку такому, хто . . . на той волоцѣ седѣти, знесться казалъ, а землю . . . ку церкви. И нехай попъ тамошнее церкви добровольне тое земли уживаетъ, платовъ и повинностей зъ мѣстомъ, зъ волостью не полнячи ни которыхъ. Писанъ въ Краковѣ, лѣта Вожого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ третьего, Марта тринадцатого. U tego dokumentu, po rusku pisanego, a na polskie słowa przetłumaczonego, przy pieczęci wielkiego xięstwa Litewskiego, na czerwonym wosku wyciśnionej podpis ręki najjaśniejszego regnanta Polskiego temi wyraża się słowy: Sigismundus Augustus rex. Ad haec u tego dokumentu na boku połowina konnotacyi oddartey in haec verba: Оста . . . держав. . . . Który to takowy dokument, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty u wpisany.

1545 г. Декабря 10 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 605.

8. Продажная записъ отъ господарскаго подданнаго Матсея Богдевича Виленскому мѣщанину Матсею Войтковичу на сѣнжать Бурбински, принадлежащую къ имѣнью Поцовскииъ Судерванъ.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maja dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z

województw, ziem y powiatów, na rok wy-
żey pomieniony obranemi, postanowiwszy
się oczewisto u sądu imé pan Michał Ko-
peć—podezaszy Oszmiański, pokładał y ku
aktykowaniu podał list wieczysty na siano-
żęć Burbiszki, od imci pana Bohdziewi-
cza, panu Matysowi konwissarzowi do Su-
derwi popowskiej należący, po rusku pi-
sany, prosząc, aby ten list y z rzeczą w nim
wyrażoną był do akt przyjęty; który na
polskie pismo przewiodszy, a do xiąg głów-
nych trybunału wielkiego xięstwa Litew-
skiego słowo do słowa wpisuiąc tenor ta-
ki iest:

Я Матей Богдевичь—поданный го-
сподарскій, и зъ жоною моею Оленою, вы-
знаваемъ сами на себе симъ моимъ ли-
стомъ каждому доброму, кому будетъ по-
треба того вѣдати, або чтучи его слыша-
ти, штожь продали есьмо сѣножать свою
власную, ни кому непенную на два во-
зы сѣна, на име Вурбишки, подъ Березо-
вымъ пнемъ пану Матысу Войтковичу,
конвисару мѣста Виленского, за петьде-
сятъ грошей обель, вѣчно. А если бы се
мѣль хто въ тую сѣножать вступати, тог-

ды я Матей Богдевичь, маю тую сѣно-
жать пану Матысу очищати; а если бы ся
надо мною воля Божая стала, тогда жона
або дѣти мои мають тую сѣножать пану
Матысу очищати. А если бы я Матей, або
жона, або дѣти мои, або ближнии мои мѣ-
ли ся въ тую сѣножать уступати, тогда
мають вины намѣстнику Виленскому за-
платити полтину грошей. И на то я Ма-
тей далъ есьми пану Матысу сесь мой
листъ и, не маючи печати своее, просиль
есьми о печати бояръ господарскихъ: Ми-
колая Марковича, а Счасного Мартинови-
ча, а Андрия Миткевича, и ихъ милость
на мою прозьбу и чоломбитье учинили
и печати свои приложили къ сему моему
листу. Писанъ у Вильни, подъ лѣта Бо-
жого нароженья тысеца пятьсотъ сорокъ
пятого, мѣсеца Декабря десятого дня, ин-
дикта четвертого. У tego listu wieczyste-
go, po rusku pisanego, dwie pieczęci. Któr-
yż to list, za podaniem do akt przez oso-
bę w wierzchu mianowaną, iest do xiąg
głównych trybunału wielkiego xięstwa Li-
tewskiego przyjęty y wpisany.

1546 г. Сентября 11 дня.

Изъ книги № 54, за 1712 г., л. 582.

9. Фундушова запись отъ Дубновцкихъ бояръ и ихъ крестьянъ на ново-
устриваемую Дубновцкую церковь во имя св. Пятицы.

Roku tysiąc siedmsetnego dwunastego,
miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim, z

województw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy, zwysz na dacie pisany, obrany mi, a po expirowaney limitacyey do Wilna zgromadzonemi, stanawszy personaliter u sądu patron imé pan Stephan Frackiewicz—krayczy Upitski, opowiadał y do akt podał kopią, ruskim pismem pisaną, funduszu, od ichmość panów Stephana Gołowni, Fiedora Arciuszewicza Nowickiego, Hrehorego Iwanowicza, Fiedora Maniewicza, Marcina Jucewicza, Apanasa Wasilowicza y Hrynkowicza, niegdyś nadaiąc grunta pewne do cerkwi, nazywaiący się Porochotńskiey, czynionego, a teraz ichmościom panom Hrehoremu, Bazylemu y Stephanowi Muraszkom, paniom małżonkom ichmé, także ieymć paniey Helenie Stachowskiey Mikołaiowey Muraszczyney y córkom ieymości, tudzież ichmościom panom Stephanowi Saczkowskiemu, Hrehoremu Maniewiczowi, Mironowi, Stephanowi y Konstantemu Nowickim służącą y należącą, który podaiąc do akt, upraszał nas sądu, ażeby ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą była do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięta y wpisana; iakoż my sąd, ona przyiawszy, a wpisuiąc w xięgi de verbo ad verbum, tenor sequitur et est talis:

Копія зъ фондушу церкви Дубновицкоє.
Мы бояре господарскіє Дубновицкіє, на имя Стефанъ Головня, а Федь Артюшевичъ Новицкій, а Гриць Ивановичъ, а Федько Маневичъ, а Мартинъ Юцевичъ, Опанасъ Василевичъ, а Тишко Гринковичъ и зъ братаничами своими, зъ Матфеемъ и зъ Даниломъ, а съ Щаснымъ Василевичомъ, Михно а Кузьма Ивановичи, визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ нынѣшнимъ и на потомъ будучимъ, хто того всхочетъ вѣдать, або чтучи его слышати, штожъ зволившисе есьмо съ со-

бою посполитымъ умысломъ нашимъ, хочечи въ селѣ нашомъ Дубновицкомъ церковь Божію поставитъ, для наше великое трудности, ижъ намъ трудно добѣгати до церкви Порохонское, ку которой передъ тымъ добѣгали продки наши и отцы наши и мы сами; а такъ не рушаючи наданій жадныхъ продковъ и отцовъ нашихъ и насъ самихъ одъ тоє церкви Порохонское Пречистое Богородицы, учинили есьмо кождый зъ обѣты своей ку фалѣ милому Богу и нашему душному збавенью, придали есьмо ку церкви нашей Дубновицкой светое Пятницы, священнику на пожитокъ: Наперодъ Стефанъ Головня поля даль за Глубокою лозою, а другое подъ рѣчкою, а сѣножать на Чешневѣ, а десетеро дерева бортного, а двое пчолы въ соснахъ; а Федько Артюшевичъ поля даль у Вонішовахъ, а другое подъ рѣчкою, а третее въ Незнановѣ, а сѣножать у Фощоватцы, а десетеро дерева бортного и двое пчоль въ соснахъ; а Гриць даль поле подъ Лютымъ, а десетеро дерева бортного и пчолы одни въ соснѣ, а сѣножать въ Лучинѣ; Опанасъ и Щасный поле дали за Глубокою лозою а четворонадцатеро дерева бортного, а сѣножать на Разнѣ; а Федько Маневичъ двѣ нивы даль, одна у Мосту, а другая на Торпахъ, дерева бортного осмеро, а двое пчоль въ соснахъ и сѣножать въ Лучинѣ; Мартинъ Юцевичъ даль поля подъ Дубомъ за дворомъ, а дерева бортного осмеро, пчолы въ соснѣ; Мишко Ивановичъ зъ братьєю своею поля дали на Ручицахъ, а другое за Ольховымъ бродомъ, а четверо дерева бортного, а пчолы въ соснѣ; а Тишко Гринковичъ изъ братаничами своими дали ниву у Вонішовахъ, а другую подъ рѣчкою, третью у Незнановѣ, а сѣножать на Ду-

бовомъ островѣ, а десетеро дерева бортного; а ку тому мы вси островъ за рѣкою Вобромъ Березники и вси острова малые и великіе, съ полями и пропащими, на поле потребные и зъ сѣножатями, вси есьмо надали на церковь; а Мартинъ Юевичъ зъ дядькомъ Федькомъ поросль въ тежъ Лединахъ и на Заборьи надалъ. А подданные наши Дубновицкіе, Яковъ Хомичъ ниву далъ подъ Перевестемъ, а дерева бортного четверо, а пчолы въ соснѣ, а сѣножать на Березникахъ; Антонъ Догадневичъ нивы двѣ далъ, одна на Заборьи, а другая черезъ Смужавинку, также недалеко, а сѣножать подъ Гумнищами, а четверо дерева бортного; Лукьянъ Селивовичъ поле далъ подъ Хоронястою, а дерева бортного пятеро, а сѣножать за Крашиною; Манъ Ильковичъ поле далъ у Евринахъ. А къ тому маеть зъ нами священникъ нашъ Дубновицкій вольность во всякихъ входѣхъ нашихъ зъ нами восполь одъ границы до границы у лѣсѣ, дубровахъ, у земли бортной дѣлти, новодети, въ ловахъ звѣринныхъ, рыбныхъ и уонныхъ, у озерѣ и во всякихъ пожиткахъ нашихъ маеть безпечность, такъ яко мы сами. А ку тому и въ млыну нашомъ спольномъ на рѣчѣхъ Бобрку на потреби свое безъ мѣрки маеть молоти. Съ которымъ же наданьемъ нашимъ приходили есьмо вси восполь до господина отца владыки его милости Пинского киръ Варламія, оповѣдаючи его милости тое наданье наше на церковь Божію, которежъ рѣчи естъ выжей описаны знаемне въ семь листѣхъ нашомъ, дали есьмо отцу владыцѣ пописавши на списку, и его милость отецъ владыка, обачивши оныя наданья наши къ церкви Божой, рачиль насъ въ томъ полагословити и посвещенье церкви Божое

дати и священника совершити. Къ тому тежъ его милость рачиль священника на куницы соборной оставити на часы вѣчистые на дванадцати грошей, а къ собору маеть священникъ нашъ ѣздити до Пинска, такъ яко иншіе священники ѣздятъ. Который же датокъ нашъ сесь верху мененый, которымъ знамените выобразонъ, поля и дерево бортное, пчолы и сѣножати и вольность священнику нашому во входѣхъ и пожиткахъ нашихъ, въ деревѣ бортномъ новодети и розспратовъ новыхъ земли пашное, все тое записуемъ симъ листомъ нашимъ къ церкви Божой священнику нашому на вѣчистые часы; и не маемъ, мы сами, дѣти и потомки наши, въ тые выпшъ мененые наданья наши вступу, ани дѣла жадного, кождый съ кровныхъ нашихъ мѣти. А еслибы (кто) оныя наданья наши церковные, которые тутъ въ семь листѣхъ нашомъ версѣ описаны, мѣлъ въ нихъ чимъ вступовати, або сесь нашъ фундушъ нарушати, чинити кривду церкви Божой въ томъ наданью нашомъ, тотъ маеть наперодѣ впасти отцу владыцѣ Пинскому въ проклятіе и неблагословеніе, а другое королю его милости маеть заплатити вины сто копѣ грошей. И на то есьмо вси восполокъ бояре Дубновицкіе дали священнику нашому Дубновицкому, который кольвекъ будетъ литоргисати въ той церкви нашей, сесь нашъ листъ подъ нашими печатями. Писанъ у Пинску, подъ лѣто Божого нароженья тысяча пятьсотъ сорокъ шестого, мѣсяца Сентебра одинадцатого дня, индикта четвертого. Na tey kopiey pod spodem, kędy pieczęci bydz maia, notacyia polskim pismem wyrazona w te slowa: Juz pieczęci do kilku przycisnione. Która to kopia, ruskim pismem pisanego funduszu, za po-

daniem oney przez wierzchu mianowanego patrona, to iest, iegomości pana Stephana Frackiewicza, krayczego Upitskiego, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęta, aktykowana y wpisana.

1554 г. Юля 9 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г., л. 115.

10. **Подавчий листъ Ковенскаго державцы Петра Хвальчевскаго Ковенскому священнику О. Алексѣю на одну уволюку земли для церкви во имя Всѣхъ Святыхъ.**

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódmego miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z woiewództw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset piędziesiąt siódmym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imć pan Łukasz Kamiński, miecznik Starodubowski, opowiadał, prezentował y do akt podał list podawczy od imci pana Piotra Chwalczewskiego, rewizora zamków y dworów królewskich, in nomine iw. ix. Floryana Hrebnickiego, metropolity całej Rusi, arcybiskupa Połockiego, podał, z ruskiego pisma na polskie przetłumaczony, in rem vero et partem cerkwi Kowieńskiej ritus graeco-unioni, pod tytułem wszystkich świętych będącey, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony list podawczy ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa

Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany, iakoż my sąd ony przyjąwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Петръ Фальчевскій, справца замковъ y дворовъ его королевской милости y великомъ князствѣ Литовскомъ, староста Кнышинскій и Залидскій визнавамъ, иже за розказаньемъ его королевской милости, листовнымъ писаниемъ зъ власнымъ подписаниемъ руки его милости, увязалемъ уволюку земли попа закону греческого церкви всѣхъ святыхъ священника Алексѣя въ мѣстѣ Ковенскомъ; которая волока починается однимъ концомъ одъ рѣки Нѣмна а бокомъ одъ обрубѣ князя Валтромѣя, плебана святого Крижа, а другимъ концемъ отъ обрубѣ бояръ Петрушевичовъ, а другимъ бокомъ одъ границы волокъ села Козминского и тамже подлѣ тое границы села Козминского взялъ оный попп на платѣ короля его милости морговъ двад-

цать, зъ которыхъ морговъ будетъ повиненъ платити до скарбу короля его милости съ каждого моргу по грошей дву и пѣнезей шесть. И на томъ далъ ему сесьмой листъ подъ моею печатью. Писанъ у Ювнѣ подъ лѣто Божого нароженья тысеца пять сотъ петьдесять четвертого мѣсеца Юля девятого дня. У tego listu podawczego przy wyciśnioney pieczęci podpis

reki ięgomości pana Falczewskiego, rewizora zamku y dworów ięgo królewskiej mości his verbis: Chwalczewski mp. Który to takowy list podawczy, za podaniem onęgo przez wyż wyrażonego patrona do akt, ięst do xiąg trybunału głównęgo wielkiego xięstwa Litęwskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1555 г. Апрелья 28 дня.

Изъ книги № 97, за 1741 г., л. 727.

11. Уступочная записъ королевскаго маршалка Оникея Горностая зятю своему князю Ивану Крошинскому и женѣ его Богданѣ Громычанкѣ на плацъ въ городѣ Вильнѣ возлѣ церкви Рождества Христова.

Roku tysiąc siedmset czterdzięstęgo pierwszego, miesiąca Junii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litęwskiego, z woiewódtw, ziem y powiatów, w roku teraznieyszym, wyż na dacie specyfikowanym, obranymi, comparendo personaliter patron imę pan Mikołay Ruszczyc, starosta Tautuski, opowiadał, praesentował y ad acta podał dokument, literami ruskiemi pisany, alias wypis z xiąg urzędowych woiewódtwa Wileńskiego, na plac w mieście Wileńskim leżący, ad praesens in rem wielmożnego imci pana Hilarego Ciczkiewicza, sędzięgo grodzkiego Wilkomirskiego służący, pro-

sząc nas sądu, ażeby pomieniony wypis, ze wszystką w nim niżęy wyrażoną rzeczą, był do xiąg trybunału wielkiego xięstwa Litęwskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiawszy w xięgi wieczyste wpisać pozwoliliśmy, którego tenor wpisuiąc de verbo ad verbum sequitur talis:

Миколай Юрьевичъ Радивиль, княжа на Виржахъ, Дубинкахъ, воевода Виленскій, канцлеръ и гетманъ найвысшій великого князства Литовского и земли Инфлянтской, староста Лидскій, Опшенскій, Мерецкій и иныхъ. Ознаймуемъ тымъ нашимъ листомъ, ижъ пришедши передъ насъ

на урядъ воеводства Виленского князь Петръ Ивановичъ Крошинскій, староста Упитскій, оповѣдалъ и просилъ насъ, абыхмо ему рассказали выдати выпись зъ книгъ урядовыхъ за справованья воеводства Виленского славное памяти вельможного пана его милости пана Миколая Радивила, княжати на Олыцѣ и Несвижу, воеводы Виленского, пана брата нашего, на дворъ, въ мѣстѣ Виленскомъ лежачій, который отецъ его небозчикъ князь Иванъ Крошинскій, староста Упитскій у небозчика пана Оникея Горностая, старосты Рѣчицкого, у трехъ сотъ копъ грошей выкупили; якожь за прозьбою вышейреченого князя Крошинскаго тая справа, о которую просилъ, въ скарбѣ въ книгахъ справъ судовыхъ, за небозчика пана воеводы его милости Виленского справованыхъ, есть найденая, отъ слова до слово такъ ся въ собѣ маеть:

Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ пятого, мѣсеца Мая одиннадцатого дня, у суботу, при томъ былъ хоружій Опшмянскій, панъ Павелъ Касперовичъ Островицкій, а дворянинъ земскій панъ Иванъ Алексѣевичъ, а службникъ пана его милости панъ Василей Ивановичъ Харепа. Пришедши очевисто передъ мене Яна Андреевича Новицкого, намѣстника Виленского, панъ Оникей Горностай, маршалокъ господаря короля его милости, староста Рѣчицкій, державца Любошанскій, добровольне и явне то передо мною сознали: штожь который дворъ свой въ мѣстѣ Виленскомъ, *противъ церкви Рождства Христова*, первшая малжонка его милости небозчика пани Настасья Григорьевна Громычанка заставила его милости у трехъ сотъ копахъ грошей Литовское личбы подъ тымъ обычаемъ:

ижъ она, ани дѣти, неотдавши пѣнезей, не мѣли ни чимъ въ тотъ дворъ уступоватися; то пакъ кгда часовъ недавно прошлыхъ далъ его милость въ малженство дочку свою, зъ первшою жоною набытую, панну Богдану за князя Ивана Крошинского, старосту Враславского, ино за позволеніемъ самого пана Оникея князь Крошинскій за оный дворъ триста копъ грошей его милости сполна заплатилъ и до рукъ его отдалъ готовыми пѣнязми; которые пѣнези отъ зятя своего панъ Оникей взявши оного двора зовсімъ князю Крошинскому поступилъ, и што тежь тамъ въ ономъ дворѣ прибудоваль, зъ тымъ всимъ будованіемъ зятя своего князя Крошинского и дочку свою княгиню Богдану на вѣчность дароваль, отдаляючи то самъ отъ себе и отъ жоны своее и отъ иншихъ дѣтей, близкихъ и крвныхъ своихъ, обѣль вѣчне и на вѣки непорушно вырєкса. На што листъ свой вызнаный имъ далъ, который слово отъ слова такъ ся у собѣ маеть:

Я Оникей Горностай, маршалокъ господаря короля его милости, староста Рѣчицкій и державца Любошанскій, чиню явно тымъ монѣт листомъ, ижъ што первшая жона моя небозчица Настасья Григоревна Громычанка заставила была мнѣ дворъ свой мурованный въ мѣстѣ Виленскомъ, противъ церкви Рождства Христова въ трехъ сотъ копахъ грошей личбы монеты Литовское подъ тымъ обычаемъ: ижъ она сама, ани дѣти ее, не отдавши мнѣ тое суммы пѣнезей, оного дворца зъ mocy моее вынати не мѣли, на штожь и листъ свой заставный мнѣ дала, за которымъ я того двора отъ немалого часу въ держанью былъ. То пакъ тыхъ часовъ, кгда на дочку мою зъ тою жоною своею не-

бозчицею панею Настасьею набытую, панну Богдану, на которую тотъ дворъ правомъ приржоннымъ прислухалъ, за князя Ивана Тимофѣевича Крошинского, старосту Бряславского въ малженство выдалъ; тогда тая дочка моя поручила мужу своему, а зятю моему князю Ивану Крошинскому тотъ дворъ у мѣстѣ выкупити, на што и я самъ позволилъ. А такъ его милость князь Крошинскій, зять мой, тую сумму пѣнезей триста копѣ грошей монеты и личбы великого князства Литовского, личачи въ каждый грошъ по десяти пѣнезей бѣлыхъ, мнѣ отложилъ и сполна до рукъ моихъ отдалъ, а я ему того двора мурованого и отъ жоны моее, а теши его небозчицы паней Настасьи Громычанки мнѣ zostавленого, поступилъ и оный листъ заставный отъ жоны моее на той дворъ мнѣ данный вернулъ; и къ тому, што есми въ томъ дворѣ власнымъ накладомъ своимъ прибудовалъ, то есть: домъ деревенный великій, пивницу и кухню мурованную и тежъ увесь тотъ дворъ въ коло муромъ обвелъ, на што на все наложилъ есмы своихъ власныхъ пѣнезей двѣстѣ семьдесятъ копѣ грошей Литовскихъ. Ино я тымъ всимъ накладомъ своимъ зятя моего князя Ивана Крошинского и жону его, дочку мою княгиню Богдану даровалъ и тымъ листомъ моимъ дарую на вѣчные часы такъ, ижъ вжо я самъ, и жона моя, и дѣти, и близкіе наши, якъ въ тотъ вышей мененый дворъ некоторыми причинами уступоватися, такъ тежъ и тое суммы пѣнезей двухъ сотъ и семьдесятъ копѣ грошей, што есми на будованье въ томъ дворѣ наложилъ, на немъ самомъ и на его жонѣ, дѣтѣхъ и потомкахъ ихъ поискивати не маемъ, якожъ есми то и передъ врядомъ воеводства Виленского,

передъ намѣстникомъ ясне вельможного пана Миколая его милости Радивила, воеводы Виленского, маршалка земского, канцлера великого князства Литовского, старосты Берестейского, державцы Борисовского и Шовленского, паномъ Яномъ Андреевичомъ Новицкимъ, намѣстникомъ Виленскимъ, оповѣдилъ и до книгъ записати далъ. И на то зятю моему князю Ивану Крошинскому даю сесь мой листъ подъ печатью и съ подписаньемъ власное руки моее; а для лепшого умоцненья того листу моего просилъ есми до него о приложенье печатей вельможныхъ пановъ: велебного у Бозѣ князя Венцлава его милости зъ ласки Вожео бискупа Жомойтского; пана Миколая его милости Нарбута, воеводы Подляшского, старосты Кревского и Мозырского, а пана Александра Федоровича Владыки. Якожъ ихъ милость на просьбу мою то вчинити и печати свои приложити рачили къ сему моему листу. Писанъ у Вильни лѣта Божого нароженья тысяча пять сотъ пятьдесятого пятого, мѣсеца Апрѣля двадцать осьмого дня. У того листу подпись руки власное пана Оникея, и за очевистымъ постановеньемъ своимъ обѣдѣ сторонѣ, приведши то у вѣдомость здѣшного вряду воеводства Виленского, просили, абы то было записано. А такъ я намѣстникъ Виленскій того добровольного сознанья и того листу вызнаного выслухавши, казалъ записати. Которое справы въ книгахъ въ скарбѣ его милости знайденое и съ нихъ списаное взялъ тотъ князь Петръ Крошинскій сесь выписъ подъ нашу печатью врядового воеводства Виленского. Писанъ у Вильни року тысяча пять сотъ семьдесятого девятого, мѣсяца Іюня двадцать пятого дня. U tego wypisu idque ekstraktu pod pieczę-

сіа ўра́дową подпіс рэ́кі пісарскаея, та́кжэ
korrekta his exprimuntur verbis: Себе-
стіанъ Бурьзна, Виленскій кргод. писаръ;
скорыговаль зъ книгами Федоръ Сорыц-
кій. Кт́оры таковы wypis, idque extract, за
podaniem onego do akt przez wyż pomie-
nionego patrona, iest do xiąg trybunału
głównego wielkiego xięstwa Litewskiego
spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1555 г. Августа 23 дня.

Мзъ книги № 121, за 1757 г., л. 121.

12. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому о возвращеніи Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ уволоки земли, отнятой старостою Комаевскимъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt siódme-
go, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w wielkim xięstwie Litewskim, z wo-
iewództw, ziem y powiatów, w roku teraz-
niejszym tysiąc siedmset piędziesiąt siód-
mym obranymi, comparendo personaliter
u sądu patron imć pan Łukasz Kamiński,
miecznik Starodubowski, opowiadał, pre-
zentował y ad acta nomine iaśnie wiel-
możnego imci xiędza Floryana Hrebnic-
kiego, metropolity całej Rusi, arcybiskupa
Połockiego, podał dokument, od nayiaśnie-
szego króla imci Zygmunta Augusta cer-
kwi Kowieńskiej ritus graecouniti, pod
tytułem Wszystkich Świątych będącey, słu-
żący, z ruskiego na polskie słowa przetłu-
maczony, na rzecz w nim intus wyrażoną
teżce cerkwi służący y należący, które
podając do akt, prosił nas sądu, ażeby po-
mieniony dokument ze wszystką w nim wy-

rażoną rzeczą był do xiąg trybunału głów-
nego wielkiego xięstwa Litewskiego, spraw
wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my
sąd ony przyiąwszy w xięgi de verbo ad
verbum wpisać pozwolili, którego tenor
estque talis:

Жигмонть Аугустъ, Божою милостию ко-
роль польскій и т. д. Справцы замковъ и
дворовъ нашихъ у великомъ князствѣ Ли-
товскомъ, державцы Кышинскому, пану
Петру Хвальчевскому. Жаловаль намъ све-
щенникъ закону греческого церкви Всѣхъ
Святыхъ Алексѣй зъ мѣста Ковенского о
томъ, што дей, гды будучи тобѣ одъ насъ
посланному на ревизию замку нашого Ко-
венского и за росказаньемъ и за листомъ
нашимъ придалъ ему волоку земли ку той
церкви Всихъ Святыхъ; якожь дей еси и
листъ свой на тую уволоку ему далъ, што
ширей а достатечнѣй на томъ листѣ тво-
имъ есть описано; нижели дей маршаловъ

нашъ, староста Ковенскій панъ Юрьевичъ Комаевскій, тую волоку земли у него од-
нялъ, для чего дей онъ ку великому убож-
ству и знищеню пришолъ. И билъ намъ
чоломъ, абысьмо ему того большъ шко-
ды примовать не допустили, а до тебе листъ
нашъ писати казали. Про то приказуемъ
тобѣ, ажъ бы еси тую волоку земли ку той
церкви Божой zase привернулъ и пану
Комаевскому именемъ нашимъ приказалъ,
абы онъ въ тую волоку ни въ чимъ се
не вступоваль и переказы некоторые въ
ней ему не чинилъ, и заховаль бы еси
его подле первшого листу нашего и ли-
сту своего, ему на тую волоку данного,
и жъ бы онъ въ томъ собѣ не шкодоваль,

а намъ большъ того не жаловаль. Писанъ
въ Вильни, лѣта Божого нароченья тыся-
ча петьсотъ петьдесять пятого, мѣсеца Ав-
густа двадцатого третього дня.

U tego listu upominalnego przy pieczęci
podpis iegomości pana marszałka temi słowy:
Jan Szymkowicz, marszałek y pisarz. Który to
takowy list upominalny, od nayiaśnieyszego
króla iegomości Zygmunta Augusta wyda-
ny, ad praesens cerkwi Kowieńskiej ritus
graecouniti służący, za podaniem onego
przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest
do xiąg trybunału głównego wielkiego-
księstwa Litewskiego spraw wieczystych
przyjęty y wpisany.

1555 г. Августа 23 дня.

Изъ книги № 121, за 1757 г. л. 117.

13. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому старостѣ Яну Юрьевичу Комаевскому о возвращеніи дарованной королею Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ уволокъ земли, отнятой старостою.

Roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt siód-
mego, miesiąca Maia czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w wielkim księstwie Litewskim, z woie-
wództw, ziem y powiatów, w roku terazniey-
szym tysiąc siedmset pięćdziesiąt siódmym
obranymi, comparendo personaliter u sądu
patron imię pan Łukasz Kamiński—miecznik
Starodubowski, opowiadał, prezentował y do

akt podał dokument, od nayiaśnieyszego króla
imci Zygmunta Augusta wydany y z rus-
kiego na polskie przetłumaczony, in rem et
partem cerkwi Kowieńskiej, pod tytułem
Wszystkich Świętych ritus graecouniti bę-
dącym, służący y należący; który podając
do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony
dokument, ze wszystką w nim inserowaną
rzeczą, był do xiąg trybunału głównego

wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany; iakoż my sąd ony przyiąwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, kтórego tenor sequitur estque talis.

Жигмонтъ Августъ, Божю милостию король польскій, и т. д. Маршалку нашому, старостѣ Ковенскому пану Яну Юрьевичу Комаевскому. Жаловалъ намъ священникъ закону греческого церкви Всѣхъ Святыхъ Олексѣй въ мѣста Ковенского о томъ, штожь дей за розказаньемъ и даниною нашую справца замковъ и дворовъ нашихъ въ великомъ князствѣ Литовскомъ, державца Книшинскій, панъ Петръ Хвальчевскій придалъ ему волоку земли на тую церковь Всѣхъ Святыхъ; которая волока починается однимъ бокомъ одъ рѣки Немна, а бокомъ одъ обрубку князя Баргломея, плебана святого Брижа, а другимъ концомъ (отъ) обрубку бояръ Петрушевичовъ, а другимъ бокомъ одъ границъ волокъ села Козминского. Якожь дей онъ тое волоки вже и въ поживанью былъ. Нижли дей ты, не вѣдати для которое причины, недбаючи на листъ данину нашую, которую онъ тую волоку у себе маеть, у него дей еси ону

волоку земли однялъ, для чего дей онъ ку великому убозству и знищенью пришоль,—билъ намъ чоломъ, абысьмо ему въ томъ большъ шкоды примовати не допустили, а до тебе листъ нашъ писати казали. Про-то будетъ ли такъ, яко онъ намъ жаловалъ, приказуемъ тобѣ, ажъ бы еси тую волоку земли, которую еси у него однялъ, зася ку той церкви Всѣхъ Святыхъ привернулъ и въ нее се ничимъ не вступалъ, заховуючися во всимъ водлугъ листу данины нашею, и водлѣ листу пана Петра Хвальчевского, ажъ бы онъ въ томъ собѣ не шеодовалъ и намъ черезъ то не жаловалъ. Писанъ въ Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ петьдесятъ пятого, мѣсеца Августа двадцать третьяго дня.

U tego to takowego dokumentu przy pieczęci podpis ręki marszałkowskiej temi słowy: Jan Szymkiewicz, marszałek u pisarz. Który to takowy dokument, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, jest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty u wpisany.

1556 г. Января 14 дня.

Изъ книги № 125, за 1759—1760 г., л. 734.

14. Декретъ Рогачевского державцы Григорія Баки по спорному дѣлу священника Рогачевско-Козмодемьянской церкви Осодора Ивановича съ помѣщикомъ Изманломъ Зенковичемъ о пограничныхъ земляхъ и бортомъ деревъ.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiątego, miesiąca Marca szóstego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim z woiewództw, ziem y powiatów, w roku immediate przeszłym tysiąc siedmset pięćdziesiąt dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imię pan Stefan Łosecki—starosta Morozowicki, opowiadał, prezentował y ad acta podał ekstrakt z xiąg iego królewskiej mości zamku Rohaczewskiego dekretu po rusku pisanego, imci pana Hrehorego Baka—kommissarza iego królewskiej mości, między ichmość panami Zienkowiczami a wielebnym oycem Feodorem—prezbiterem Rohaczewskim, ferowanego, a w roku tysiąc siedmset dziewiątym, miesiąca Februaryi trzynastego dnia w trybunale głównym wielkiego księstwa Litewskiego aktykowanego, in rem et partem ichmość xięży bazylianów rezydencyi Rohaczewskiej służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby wysz pomieniony ekstrakt, ze wszelką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego ony przyjąwszy w xię-

gi wpisać pozwoliliśmy; którego tenor sequitur estque talis.

Выпись зъ книгъ замку господарского Рогачевского.

Лѣта Божого нарощенья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ шостого, мѣсяца Генвара чотырнадцатого дня, въ недѣлю.

Передо мною Григоріемъ Бакою—державцою Рогачевскимъ, ротмистромъ его королевской милости, а на тотъ часъ былъ при мнѣ его милость панъ Андрей Сулистровскій—державца Стрешинскій и Каменецкій, жаловалъ зъ позву моего дворянина господарскій панъ Змайло Зенковичъ на попа Козмодемьяньского Федора о томъ: штожь дей онъ зъ поддаными и помочниками своими въ року теперешнемъ пятьдесятъ пятомъ, мѣсяца Октобра первогонаицять дня, у четвергъ, гвалтовнымъ обычаемъ въ имѣнью моемъ Поболевскомъ подле рѣки Добосны, почовши одъ рѣки Осны, обаполь болота Малачевского, ажъ до границы Слободской, што было пцолъ по власному дереву моему и подданныхъ моихъ пцолы о шестьдесятъ роевъ, то все подрати и попустошити людемъ своимъ казалъ, и тотъ весь медъ до себе побралъ. Попъ Козмодемьянскій ставши у правѣ повѣдилъ: ижь дей

я щолы подраль свои власные на власномъ грунтѣ своемъ церковномъ за видо-
момъ владомъ, который грунтъ мнѣ до-
стался зъ розсудку и угоды пана Андрея
Мурзы—подстаростего Рогачевского, гды
я мѣлъ право зъ братомъ своимъ паномъ
Иваномъ Зенковичомъ. Панъ Змайло Зен-
ковичъ показаль листъ судовой пановъ
комиссаровъ королевою ей милости поль-
скоей, славной памети великой княгини
Боны, который листъ такъ ся въ собѣ
маеть:

Мы комиссары, высланны зъ раменя
одъ королевою ей милости польскоей и
великой княгини Литовскоей, Рускоей,
Прусскоей, Жмудскоей, Мазовецкоей и ин-
ныхъ, великой княгини Боны, Станиславъ
Фальчевскій—староста Пинскій, Кобрин-
скій, Клецкій, Городецкій, державца Се-
лецкій, а при мнѣ Мартинъ Ширма—
войскій Пинскій, а дворане господарскіе
Михайло Моклокъ, Матей Войтеховичъ
зъ стороны попа Козмо-Демьянского Федо-
ра; а зъ другой стороны землянъ госпо-
дарскихъ повѣту Виленского пана Ивана
а пана Змайла Зеньковичовъ: Михайло
Миколаевичъ Радомскій—вradникъ Глу-
скій, Быховскій, высланны одъ комиссара
королевою ей милости на то даного и на
комиссіей описанного пана Оникея Гор-
ностая—маршалка и старосты Гомельско-
го, а Иванъ Борейша—вradникъ Бобруй-
скій, высланы одъ комиссара королевою
ей милости на то даного князя Богдана
Тимофея Пузыны, за писаньемъ комис-
сіей королевою ей милости, выѣзджали
есьмо на право до села Поповецкого межи
людей попа Козмо-Демьянского и людей его
милости Андрея старца, Асакъ Карепича
и инныхъ поллечниковъ ихъ, а межи тыхъ
землянъ господарскихъ Зеньковичовъ; на ко-

торомъ правѣ жаловаль попъ Козмо-Демь-
янскій на тыхъ пановъ Зенковичовъ, ижъ
дей они островъ Поболовскій, который
перво того давно, за славной памяти
великого князя Витольда держали два бра-
ты именовъ Дитятко и Михайлочко, про-
докъ мой попъ Рогачевскій Козмо-Демьян-
скій, небошижъ Григорій, къ той церкви
Козмо-Демьянской въ земляхъ, въ сѣножа-
техъ, въ деревѣ бортномъ и пашни двор-
ной, въ гонехъ бобровыхъ, въ ловехъ звѣ-
ринныхъ и пташихъ и въ рѣцѣ Добоснѣ и въ
вирахъ ловы рыбные, въ лугахъ хмѣлица,
и къ той рѣцѣ Добоснѣ зъ рѣки Колодѣжа
Овны, а зъ рѣки бобровые гоны, въ лугахъ
хмѣлица по половинѣ къ той церкви Бо-
жей предкомъ моимъ и мнѣ быти мѣло;
то панъ отецъ ихъ небошижъ Алексѣй
Зеньковичъ и они при отцѣ своемъ, и те-
перь по смерти отца своего, земли, поля,
сѣножати, дерево бортное, бобровые гоны,
тые вси речи вышей описанные, мощно и
гвалтомъ пооднимали, и одны сами то на
себе держать, а церкви Божьей въ томъ
островѣ половины мѣти не поступуютъ, и
тыхъ людей церковныхъ вонъ зъ того
острова вытискаютъ. И гды намъ, ставши
на грунтѣ того острова Поболовского, въ
селѣ Поповцахъ, Иванъ и Змайло Зен-
ковичи, неуступючи, ани ся вдаючи въ
жадное право, просили насъ за то, ажь-бых-
мо ихъ зъ тымъ попомъ Козмо-Демьян-
скимъ Рогачевскимъ Федоромъ о тотъ
островъ Поболовскій и всякіе кривды, зай-
стыя вышей мененные, слушную и доско-
налую угоду промежку ими учинили, ако-
бы на обѣ стороны безъ шкоды ихъ бы-
ло. А такъ мы, обачивши склонность тыхъ
пановъ Зеньковичовъ, наупоменули есьмо
попа Федора, если бы хотѣлъ самъ зъ ты-
ми людьми своими церковными о тотъ

островъ, такъ о вси кривды, зайстъя, угоду а еднање слушное досконалое приня-ти. Федоръ попъ зъ своими людьми перковными на то позволялъ. Гдѣжь якъ панове Зеньковичи, такъ и попъ позволили до згоды, дали се намъ въ моць, ижъ што быхмо промежку ими знайти мѣли, то они на обѣ стороны терпѣти мають. А такъ мы, бачучи напродъ на Створителя Бога и на светую справедливость, на суменъя свои памятуючи, промежку ими угоду слушную досконалую вчинити есьмо обвезали. По первой обѣхавши есьмо грунтъ земли того острова, и обачивши а вырзумѣвши весь способъ того острова и всихъ тыхъ кривдъ зайстъя, водле жалобы попа Федора и людей его перковныхъ, такъ жалобы и odporу кривдъ пановъ Зеньковичовъ, то есьмо промежку ими знайшли: Напервей, панове Зеньковичи мають по-ступити въ томъ островѣ Поболовскомъ попу Федору на церквоу Козьмо-Демьянскую село Узнога зъ людьми. Люди на имя: Данило Михновичъ, Гринь Семеновичъ, Тышко и Супронъ а Ничипоръ Игнатовичи, Евхимъ Макавовичъ, Иванъ Федьковичъ, Радко Игнатовичъ, Пронько Макавовичъ. Другое село въ Лискахъ: Артюхъ Лисунтичъ, Пронько Лисунцичъ, Исай Мисунчицъ, Андрей Лисунтичъ, Иванъ Лисунтичъ и зъ ихъ землями пашными и всякими входы. Къ тому еще третью часть земли дворной, которую третью часть земли ихъ дворной обѣхавши есьмо одъ двора Поболовского, почовши одъ рѣки Добосны, одъ Лавъ долины врочище полежъ и дубровою кощы закопати и грани въ соснахъ у беревахъ положить есьмо казали, держачи дворъ и поле пановъ Зеньковичовъ по праву, а тые земли подле тыхъ селъ Узноги, а

лѣсокъ по лѣву, ажъ тыми копчами и гранями пришелъ конецъ тоей пяты, ажъ до границы села Слободскаго ей королевой милости. А попъ тежъ поступити маеть по той сторонѣ рѣки Добосны людей перковныхъ и земли всихъ ихъ паномъ Зеньковичомъ, то есть люди на имя: Мартинъ Безносъ, Василь Шкичъ, а Федько Чупеличъ и ихъ земли и всякіе входы. А што ся дотычетъ бобровыхъ и рыбныхъ лововъ въ рѣцѣ Добоснѣ и въ иншихъ рѣкахъ, то они мають завжды на обоехъ сторонахъ по половинѣ весполъ зъ собою рыбы ловити и бобры гонити и наполю дѣлити; такъ и рыбы паномъ Зеньковичомъ и людемъ ихъ, такъ и людемъ перковнымъ, водле стародавнихъ звыхлыхъ уходовъ, своихъ тою рѣкою Добосною и инними рѣчками одъ верху ажъ до низу вольно имъ весполъ держати и вживати. А што ся дотычетъ сѣножати тыхъ людей перковныхъ, которые за рѣкою Добосною по одной сторонѣ одъ границъ Вобруйскихъ оны бы мѣли, то мають панове Зеньковичи весполъ зъ ними вси ихъ сѣножати и зъ своими сѣножатями, которые бы по сей сторонѣ Добосны ку селу ихъ перковному Поповецкому въ одной, мають толькожъ имъ отдѣлити и одати; а если бы такъ много сѣножателей въ томъ мѣстѣ панове Зеньковичи не мѣли по сей сторонѣ, водле села Поповецкого, тогда тамъ за рѣкою Добосною мають имъ толькожъ сѣножателей, близко справедливѣ одмѣривши, дати, а поповцы по томужъ имъ мають сѣножати одмѣнити. А што ся дотычетъ пшоль, бортного дерева пановъ Зеньковичовъ и перковныхъ людей, то они мають также на обѣ стороны водлугъ стародавного обычаю и знаменъ своихъ тыхъ уходовъ своихъ звѣчистыхъ походи-

ти и вживати по обомъ сторонамъ. Къ тому тежъ вольно имъ черезъ границы на обѣ стороны, такъ паномъ Зеньковичомъ, якъ людемъ церковнымъ попа, сами на всякое быдло ихъ и инными всякими пожитки на бранью жолудью, губы, ягоды брати, такъ тежъ дерево лежачое за гранью въ томъ листѣ назначенною на дрова и лучину на обѣ стороны (яко) въ томъ листѣ есть описано. Нежли штося дотычетъ границы, покуль оны на обѣ стороны мають мѣти и вживати, то есть тыми гранями, копцами, почовши одъ рѣки Добосны зъ верху ажъ до остатней пяты польми, дубровами водле назначенныхъ границъ ажъ до границы земли Слободской, конецъ пяты въ соснахъ назначеныхъ приполье. А другая грань рѣка Добосна, почовши одъ рубежа Пилипковского, зъ верху ажъ до низу двора пановъ Зеньковичовъ, по сей сторонѣ отъ Рогачева, земли и люди и грунтъ весь попу Козмо-Демьянскому Федору; а паномъ Зенковичомъ также земли, люде и грунтъ весь по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Бобруйскихъ и Бортницкихъ границъ, почовши зъ верху тоей рѣки Добосны одъ Пилипковского рубежа пашни, дубровы, лѣсы, села и люди поповскіе, и зъ землями уже они на обѣ стороны черезъ тые грани вышей описанные не мають польми, проробками, сѣножатями за рѣку одинъ другому переходити и черезъ тые копцы поль, сѣножатей розроблевати и пахати не мають, кромѣ тыхъ уходовъ, яко въ томъ листѣ вышей описано; только дворъ пановъ Зенковичовъ и зъ землями двѣма частями къ двору прилеглими и млынъ воленъ на рѣцѣ Добоснѣ на сей сторонѣ одъ замку Рогачевского вѣчными, часы при томъ есмо ихъ зоставили, а черезъ то уже они на

обѣ стороны, якъ панове Зенковичи, такъ и попь зъ людьми церковными упоромъ, смѣлостью черезъ тые грани вышей описанные переходити, чога не есть въ томъ листѣ описано, не мають. А еслибы которая сторона зъ нихъ впоромъ своимъ, опустивши тые вси уходы свои, яко въ томъ листѣ есть описано, меновите имѣли бы черезъ тые грани, вышей мененные уступовати, а переходити, распаши чинити черезъ рѣку Добосну и оныи копцы, зъ угоды а зъеднанья одъ насъ подѣланныи, положили есмы промежку ими на обѣ сторонѣ заруки: господару королю его милости пятьсотъ копъ грошей, а державцѣ своему на свой повѣтъ пятьдесятъ копъ грошей. А што ся дотычетъ тыхъ людей церковныхъ, которые ся на обѣ сторонѣ, якъ паномъ Зенковичомъ попу ся зоставы, вольны они кому хотя, тому мають служити, зоставивши при грунтехъ земли своей. А што ся дотычетъ кривдъ, шкодъ, зойстья промежку ими на обѣ сторонѣ, водле тыхъ ихъ прошлыхъ жалобъ, то все они моею угодою, а еднаньемъ своимъ вѣчными часы уморили, а дорогами и стежками стародавними до входовъ своихъ на обѣ стороны кожному зъ нихъ вольно имъ ходити. А которые бы ся зайстья, кривды отъ сего часу быти мѣли промежку ими и людьми ихъ, то мають во всемъ томъ правомъ обходити, подъ тымижъ заруками вышей описанными. Якожъ тая справа, знайденье наше, промежку ими на обѣ стороны печатми всихъ насъ комиссарскими, одъ ее королевской милости на то высланныхъ, запечатованы, одинъ листъ данъ паномъ Зенковичомъ, а другій до королевоей ей милости, пани нашей милостивоей, посланъ есть, и въ тоежъ слово неодмѣнне попу

Козьмо-Демьянскому Федору тотъ листъ данъ есть подъ печатью, одною моею Станислава Фальчевскаго—старосты Пинскаго, Кобринскаго, Клецкаго, Городецкаго, державцы Селецкаго, яко старшаго комиссара, а одъ патрона того замку его королевской милости Рогачевскаго. Писанъ въ Рогачевѣ, подъ лѣто Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ третьяго, мѣсяца Мая шестнадцатаго дня, виднеть одинадцатый.

Попъ Козьмо-Демьянскій показаль выпись пана Оникея Горностая—маршалка господарскаго, который выпись такъ ся въ въ собѣ маеть:

Выпись зъ книгъ моихъ Оникѣя Горностая—маршалка господарскаго, старосты Рѣчицкаго, державцы Любошанскаго. Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ девятого, мѣсяца Юля десятого дня, въ недѣлю. Што которая справа за жалобю дворанъ господарскихъ, пана Ивана а пана Змаила Зенковичовъ, на противку попу Козьмо-Демьянскому Рогачевскому Федору на мене зъ товаришомъ моимъ княземъ Богданомъ Пузыню, за росказаньемъ и комисією его королевской милости, была предложена о забранье сѣножатей ихъ и дерева бортнаго, въ которыхъ якобы ся постановенье и одмѣна промежку ними еще не стала, такъ яко зъ розсудку и вынайденья своего панъ Станиславъ Фальчевскій — староста Пинскій, комиссаръ на то высланный, промежку ими былъ постановилъ, то пакъ гды рокъ той справѣ, черезъ мене зложоный, яко дня нынешняго припаль, они обѣдвѣ сторонѣ, такъ панъ Иванъ Зенковичъ, яко и тотъ попъ Козьмо-Демьянскій Федоръ, на року зложономъ перодо мною се постановивши за то сполечне просили, абыхъ я

тую ихъ справу на мѣспѣ мое на его милости князя Богдана Соломерецкаго—старосты Рогачевскаго, азетиль. А такъ я тую справу ихъ, за прозъбами ихъ спольными и про недоспѣхъ мой, очевисте его милости князю Богдану поручиль. Маеть его милость тамъ до тыхъ земли, а до бортнаго дерева и сѣножатей ихъ, въ которыхъхъ если ся постановенье и одмѣна промежку нихъ не стала, зложивши имъ слушний рокъ, а за особливимъ листомъ и росказаньемъ его королевской милости выхати и того промежку нихъ на обѣ сторонѣ досмотрѣти и умѣркованье слушное вчинити. И то есьми для памяти до книгъ моихъ записати велѣль, и выпись зъ книгъ попу Козьмо-Демьянскому Федору подъ мою печатью на то далъ. Писанъ въ Рогачевѣ.

Потомъ попъ Козьмо-Демьянскій показаль листъ его королевской милости до державцы Рогачевскаго князя Богдана Соломерецкаго писанный, который листъ такъ ся въ собѣ маеть:

Жигмунтъ Августъ, Божюю милостию король польскій, великій князь Литовскій, Рускій, Прускій, Жмуйтскій, Мазовецкій, Инфляндскій и иныхъ. Державцы Рогачевскому князю Богдану Соломерецкому. Уже неоднократно жалуетъ намъ попъ Рогачевскій Козьмо-Демьянскій Федоръ Ивановичъ на землянъ нашихъ Ивана и Змаила Олексѣвичовъ Зеньковичовъ о томъ: штожь дей они водле постановенья комиссарскаго для постановенья справедливости ему зъ ними тамъ высланныхъ, и подлугъ позволенья своего за сѣножати его своими сѣножатями одмѣны спорку ему дати не хочуть. А къ тому дей ему самому и людемъ его одъ нихъ самихъ, слугъ и людей ихъ въ боѣхъ, въ грабежахъ, въ

зобранью сѣна и сѣножатей и дерева бортого и въ иппихъ многихъ речахъ кривды и шкоды немалныя ся дѣютъ и справедливость дѣй ему некоторая одъ нихъ за частыми жалобами и листы нашими статися не можетъ, и билъ намъ чоломъ, абыхмо въ томъ ему справедливость зъ ними безъодволочную вчинити казали. Прото приказуемъ тобѣ, абы еси имъ рокъ певный зложивши, передъ собою стати казалъ, приказуючи, абы они на рокъ, одъ тебе зложонный, передъ тобою ку праву стали и въ томъ се ему усправедливили, права и розсудку твоего будучи послушны во всемъ. А если же бы они на рокъ, одъ тебе зложонный, передъ тобою ку праву стати и въ томъ ся ему усправедливити не хотѣли, ты бы ведлугъ обычаю и права посполитого и статуту земского въ томъ ся заховаль конечно. Писанъ въ Вильнѣ, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ второго, мѣсяца Генвара двадцать сегого дня. Попъ Козьмо-Демьянскій повѣдиль, ижъ дѣй небозчикъ князь Богданъ Соломерецкій, за тымъ листомъ господарскимъ, посылалъ на тую справу на мѣсце свое, того жежи нами досмотриваючи, подстаростего своего Рогачовского пана Андрея Мурзу, гдѣжъ попъ показалъ листъ пана Андрея Мурзы—подстаростего Рогачевского, который листъ такъ ся въ собѣ маеть:

Выпись зъ книгъ замку господарского Рогачевского. Лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ второго, мѣсяца Марца первого дня. Передо мною Андреемъ Мурзою—врадникомъ Рогачевскимъ, позаввши позвоомъ князя его милости панъ Иванъ Зеньковичъ попа Козьмо-Демьянского Рогачевского Федора, въ тотъ часъ былъ дворанинъ господара ко-

роля его милости панъ Стома Пашкевичъ, жаловалъ панъ Иванъ Зеньковичъ на попа Козьмо-Демьянского Федора, штожъ дѣй тотъ попъ року прошлого шестьдесятъ первого, мѣсяца Декабра двадцатого дня, наѣхавши мощно и гвалтомъ ночнымъ обычаемъ, собравшиися зъ поддаными своими на власный грунтъ отчизны моея спокойной на сѣножать мою вровичемъ Черчицо надъ рѣкою Добосною, взялъ сѣна моего полтораста возъ. Очевисто отказъ чинилъ попъ Козьмо-демьянскій Федоръ: правда дѣй есть, жемъ я взялъ сѣна, шесть стоговъ сѣна, але не ночнымъ обычаемъ—въ день, на власномъ грунтѣ церковномъ, который ся грунтъ мнѣ зъ людьми твоими, зъ розсудку высланныхъ пановъ комиссаровъ зъ рамена господарини ее милости королевой польской, великой княгини Литовской, пана Станислава Фальчевского—старосты Пинского, на сей сторонѣ рѣки Добосны, одъ Рогачева зостали, а твоей милости, пане Иване, люди церковныи за рѣкою Добосною одъ Бобруйска остали, якожъ тыхъ подданныхъ и имѣнны ихъ въ листѣ судовомъ описаны суть на обѣ сторонѣ и границы назначоны суть. И не мѣлъ твоя милость и подданыи твоей милости за границею, въ листѣ назначоною, на сей сторонѣ рѣки Добосны проробку некоторого робити, одно старыхъ уходовъ вживати. А я также мѣлъ ку твоей милости заховать—нерозробливать за рѣкою Добосною, и мѣлъ твоя милость одмѣну за сѣножати мои церковныи, которые есть за рѣкою Добосною, мнѣ дати сѣножатиими своими на сей сторонѣ рѣки одъ Рогачева; якожъ неоднократно листомъ врадовымъ и листомъ господарини ее милости славной памяти Боны, королевой Польской, и ли-

стомъ господарскимъ короля его милости напоминалъ, твоя милость о навпомянутое мое не дбаль, а одмѣны и до сего часу не даешь и розроблены сѣножати, которые я по розѣздѣ и розсудку розробилъ, мощно и гвалтомъ кажешъ косити и сѣно брати, ку немалой кривдѣ и шкодѣ моей. Я, боронячи церковного грунту своего на розробленныхъ своихъ сѣножатѣхъ сѣно побралъ. Панъ Иванъ повѣдилъ: дали Богъ, николи тамъ на томъ мѣсцу реченомъ черчежи сѣножатеи церковныхъ не было, ты самъ, попе, и подданыи твои николи черчежу не розробливали, але звѣчистая сѣножати отчизная моя и власный грунту мой есть, готовъ есми того людми добрыми, вѣры годными, перевести; а пильне прошу вашей милости, пане владнику, рачъ ѣхати тамъ на тыи врочища и мене зъ тымъ попомъ судити, а доводъ нашихъ слухати, а я во всемъ розсудку твоего хочу послушонъ быти. Гдѣжь есми имъ рокъ зложилъ передъ двораниномъ господарскимъ паномъ Стомою Папкевичомъ за полторы недѣли. То пакъ гды рокъ припалъ въ року теперешнемъ шестьдесятъ второмъ, мѣсяца Марца десятого дня, выѣхавши мнѣ тамъ на врочище Черчище надъ рѣку Добосну, а при мнѣ былъ землянинъ господарскій панъ Матфей Мартиновичъ Лычко, а войтъ господарскій Рогачевскій Грышко Коровичъ, а старецъ волости Рогачевской Зенко Ходычицъ, а мѣщанинъ Рогачевскій Онаній Репичъ. Жаловаль знову панъ Ивавъ Зенковичъ на попа Козьмо-Деміанского Федора, стоячи на сѣножати врочища Черчежищи, штожь дей то есть сѣножати моя звѣчистая и не вѣдаю, для которыхъ причинъ тотъ попъ сѣно мое побралъ, и ото маю доводъ готовый лю-

дей добрыхъ подданныхъ господарскихъ Бобруйскихъ: Степана Узрѣза, Якимъ Жилко, Данило Игнатовичъ, Радеко Зосимовичъ. А такъ пытаныи были, абы воле Бога и правды святое—и розознати тыи свѣдки вышей помененыи пана Ивана Зенковича, змовившыся вси черезъ одного товарища своего Степана Узрѣза повѣдили: штожь дей мы у отца пана Ивана Зенковича одъ границы нашой сѣножати пратали, але не тую, на которой стоимъ теперь, але я стоялъ у наймѣхъ у подданого пана Иванова у Остапа Ширковича, вжо тому двадцать лѣтъ есть, якъ тотъ черчежь Остапко Ширковичъ чоръ а не розробливалъ, але того не вѣдаемъ, того нового черчежу почерченого, и розробленого, хто его розробилъ. А пошь Козьмо-Деміанскій повѣдилъ: якомъ въ замку повѣдилъ и теперь мовлю: штожь одъ девети лѣтъ пановъ комиссаровъ, зъ рамени господарини нашой Бонны—королевои Польской, великой княгини Литовской высланныхъ, по розсудку пановъ его милости пана Станислава—старосты Пинского, люди, земли, пашни, лѣсы, сѣножати со всеми позитками ихъ на сей сторонѣ рѣки Добосны мнѣ остали, а одъ границы Бобруйской люди церковныи со всеми позитками твоеи милости даны и имѣныи ихъ на обѣ сторонѣ въ листѣ комиссарскомъ описано есть и границы назначоны и не мѣлъ твоя милость и подданыи твои на сей сторонѣ проробковъ чинити никоторыхъ, одно старыхъ позитковъ своихъ вживати. А я за рѣкою Добосною што ся твоеи милости церковного грунту зъ людми остало, въ то вступовать и не вступоваль и проробковъ не розробливалъ, одно тую сѣножати, на которой стою, розробилъ черчежь, подле су-

договора листу. А гды поць вказалъ листъ судовой пана Станислава Фальчевского, высланого комиссара зъ рамени королевой ея милости, читанъ былъ тотъ листъ, и въ немъ описуеть зъ угодливого и пріятельского обычая, приняты подданныи пана Ивановы одъ Рогачева были тые попу прислужоны со всеми ихъ пожитками и граница описана, почовши одъ границы Пилипковской зъ верху рѣки Добосны внизъ рѣкою Добосною до Лавъ долины, а одъ Лавъ долины по полемъ концы, по лѣсомъ, то сосною и березою знаки понасъканы, ажъ до границы села господарского Рогачевского Слободы, застаючи попу зъ верху рѣки Добосны и идучи на выжъ по лѣвой сторонѣ, а по правой рудѣ за рѣкою одъ границы Бобруйской пану Ивану Зеньковичу оставлено и описано есть. И по читанью того судебного листу выдалъ поць свѣдковъ своихъ, которыхъ того свѣдомы, ижъ тое по розсудку пана Фальчевского пуцова сѣножать: напервей выдалъ подданого его милости пана Григорія Ходкевича зъ Добосны Ивана Хомича, а Левона Рижковича, Опанаса Ворисовича, а подданого монастыра Печерского, и зъ села Хомичъ Карпа Величковича, а Федька Купелича. За пытаньемъ и впомянаньемъ, абы правду светую зовзвали; правда дей есть; штожь тая новорозробленная сѣножать одъ семи лѣтъ, якъ поць почоръ дерева, а вжо тому чотыри годы есть, якъ поць выпратавши своимъ накладомъ зъ подданными косить по розсудку и розѣздѣ пана Фальчевского — и готовы есмо вси на томъ присегнути. Попъ тежь повѣдилъ при тыхъ свѣдкахъ своихъ: готовъ есмо того присягою поправити, штожь то есть властивый проробокъ мой. А къ тому под-

данные господарскіе волости Рогачевской, зъ села Сѣножатоць и Слободы: Прожно дей, пане Иване, ты въ тую сѣножать вступуешь, але и мы вси присягнемъ, штожь то есть попова сѣножать. А такъ я, выслулавши жалобы и odporу зъ обуду сторонъ и выслулавши свѣдковъ пана Ивановыхъ, штожь они повѣдили: якобы мѣли подданныи одъ двадцати лѣтъ черти, а не розробливать, а того не вѣдаемъ, если по розѣздѣ хто тое розробилъ ново, а ижъ тежь попа самого и подданныхъ господарскихъ и свѣдковъ до присяги не велъ и подде доводу попа Козмо-Демьянского Федора и сознання свѣдковъ его, што сознали, же добре того свѣдомы, ижъ по розѣздѣ поць розробилъ, одъ семи лѣтъ почалъ черти, а одъ чотырехъ якъ почалъ косити, распратавши лѣсъ, а бачачи на Бога водле правды светоей, ижъ то есть сѣножать чережь не старый, можетъ быти одъ лѣтъ семи або чотырехъ, оставиломъ попа при той сѣножати, маеть ея вѣчне держати и вживати. А гды южь мнѣ зъ тоей сѣножати зѣхавшимъ почали подданныи пана Ивановы зъ подданными церковными просити мене, абыхъ ихъ поедналъ, а вѣчный покой учинилъ, абы вжо панъ Иванъ на сюю сторону Добосны ни у во што ся не вступовалъ, якъ у грунтъ земленный, дерево бортное, такъ и поць за рѣку Добосну входу не мѣлъ, гдѣ ся имъ обѣюмъ, якъ пану Ивану, такъ попу Козмо-Демьянскому Федору подобало. А такъ передо мною и передъ тыми всеми людьми верху мененными, межи собою вжо сусѣдскимъ и пріятельскимъ обычаемъ постановенье учинили: Не маеть зъ нихъ одинъ другому черезъ рѣку Добосну переходити и жадной переказы чинити, а вѣчне успо-

коенъе держати, подь тымижь заруками, въ листѣ комиссарскомъ описанными; а обаполь рѣки Добосны бобровыи гоны, рыбныи ловы вольно ловити зѣ обудву сторонѣ и на поль дѣлити пану Ивану зѣ попомъ, а попу зѣ паномъ Ивановъ. Нижли одно, што ся дотычеть року теперешного шестьдесятъ второго, што есть дей пана Ивановыхъ дерева бортного зѣ пшколами на сей сторонѣ рѣки Добосны отъ Рогачева, тые большѣ не мають мѣти вступу, одно яко есть обычай у осень выдрати старыи пшолы, на корень не кажечи дерева; а што молодыхъ сядеть пшоль, тые маеть попъ на себе держати, а выдравши вжо большей не мають до пшоль и до дерева мѣти входу подданые пана Ивановы, яко ся вышей поменило. Якожь то для памяти до книгъ замку господарского Рогачевского записати есми казалъ, на што и выпишь зѣ книгъ попу Козмо-Демьянскому Федору подь моею печатью даль. Писанъ въ Рогачевѣ.

Потомъ попъ Козьмо-Демьянскій показалъ листъ короля его милости до пана Змайла писаный, который листъ такъ ся въ собѣ маеть:

Жигмунтъ Августъ, Божю милостью король польскій и пр. Земенину повѣту Новгородскаго Змайлу Олексѣевичу. Жаловалъ намъ богомолецъ нашъ попъ Рогачевскій Козьмо-Демьянскій Федоръ Ивановичъ о томъ, ижь дей ты не заховываючися водлугъ суда и сказанья врадника Рогачевского Андрея Мурзы и водлугъ позволенья брата своего небожчика Ивана Алексѣевича, по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева въ земли, въ сѣножати и въ дерево бортное вступуешся и кривду ему въ томъ чинишь, и билъ намъ чоломъ, абыхмо кривды ему въ томъ чи-

нити не допустили и листъ нашъ о томъ до тебе дати казали, ино кгдажь ся зѣ листу судового того врадника Рогачевского Андрея Мурзы и зѣ позволенья брата твоего значить, же ты въ тыи земли, сѣножати и въ дерево бортное по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева вступовати ся не маешь, а попъ на тую сторону рѣки Добосны одъ Бобруйска не маеть мѣти входу, ни до земли, ни до сѣножатей, ани до дерева бортного: Мы заховываючи его водлугъ того листу судового и позволенья небожчика брата твоего Ивана, приказуемъ тобѣ, ажь бы еси и теперь въ тыи земли, сѣножати и дерево бортное, по той сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева, ничимъ ся не вступоваль и кривды ему въ томъ некоторой не чинилъ, же бы онъ въ томъ собѣ не шкороваль и намъ черезъ то въ томъ зѣ жалобами своими доуки и набѣжанья не чинилъ конечно. Писанъ въ Городиѣ, лѣта Божого нароченья тысеца пятьсоотъ шестьдесятъ пятого, мѣсеца Августа второгонацять дна. Остафей Воловичъ. А такъ я вырозумѣвши зѣ листу судового пана Андрея Мурзы—подстаростего Рогачевского, и зѣ листу его королевской милости, ижь тотъ судъ его королевская милость попу Козьмо-Демьянскому на церковь Рогачевскую светыхъ Козьмы и Демьяна потвердити рачилъ, зоставиломъ попа Козьмо-Демьянского Федора и потомковъ его при всей земли той, при сѣножатѣхъ и деревѣ бортномъ, которая по сей сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачова и одъ заруки вчиниломъ попа правого. Маеть Козмо-Демьянскій Федоръ по сей сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева земли, люди, сѣножати и дерево бортное и грунтъ весь держати и вси уходы свои мѣти, не оставуючи жадного пожитку

на сей сторонѣ рѣки пану Змайлу Зенковичу и потомковъ его, але то все маеть мѣти поць Федоръ и потомки его на церковь Козьмо-Демьянскую вѣчными часы, ажъ до границы Слободской его королевской милости. Еще тежъ и дворъ Поболовскій, который былъ написанъ въ листѣ пана Фальчевского; на сей сторонѣ рѣки Добосны одъ Рогачева, паномъ Зенковичомъ зъ землями двома частями ку двору прилеглыми, маеть панъ Змайло зъ Поболова знести за рѣку Добосну, все будованье одъ мала и до велика, якимъ кольвекъ именовъ названое, на тую сторону рѣки Добосны одъ Вобруйска на свой грунтъ; а тотъ пляць, на которомъ было будованье, такъ тежъ и тые двѣ части земли дворной Поболовской панъ Змайло поцу Федору и потомкомъ его предречонимъ поступити маеть. Нижли што ся дотычетъ о млынъ на рѣцѣ Добоснѣ, который тежъ до двора Поболовскаго належалъ, къ берегу церковному присыпанный греблю, просилъ мя панъ Змайло, абыхъ въ томъ имъ позволилъ зъ попомъ Федоромъ на угоду принять, жебы они межи собою тотъ млынъ на рѣцѣ Добоснѣ спольне по половицы держали и направовали и пожитокъ зъ него собѣ привлащали; а гдѣ бы ся о то не погодили, вольно будетъ поцу Федору и потомкомъ его тотъ млынъ зъ берегу своего сбурити и греблю роскопати, а панъ Змайло и потомки его не будутъ могчи жадной переказы чинити въ уживанью того грунту церковного, который въ семъ листѣ судовомъ описанъ

есть зо всеми обовязками. А зъ обу-двухъ сторонъ черезъ рѣку Добосну не мають ся ничимъ уступовати, подъ тымизъ заруками, вышей описанными въ листѣ судовомъ первой изъ ихъ милости пановъ комиссаровъ. Што ся дотычетъ бобровыхъ гововъ, рыбныхъ лововъ, застановенья ихъ водлугъ листовъ пановъ комиссаровъ королевой ее милости и листу пана Андрея Мурзы—подстаростего Рогачевского, вольно имъ ловить по объомъ сторонамъ и на подѣ дѣлити по старому. Якожь то собѣ поць Козьмо-Демьянскій Федоръ для памяти тотъ судъ мой далъ до книгъ замковыхъ записати и выписъ зъ книгъ подъ печатью моею на то собѣ взялъ. Писанъ въ Рогачевѣ.

U tego ekstraktu, z xiąg Rohaczewskiego zamku wziętego, przy pieczęci podpis ręki dzierzawczy Rohaczewskiego temi słowy: Григорій Бака—державца Рогачевскій и ротмистръ его королевской милости. Denique u tego zapisu ad marginem suscepta aktykacyi trybunału takowa: Roku tysiąc siedmset dziewiątego, dnia trzynastego Februarii, ten ekstrakt w sposób przenosu imé pan Michał Frąckiewicz u sądu trybunałnego głównego ad acta podał. Jan Scipion—podstoli Lidski, marszałek protunc trybunału wielkiego księstwa Litewskiego mp. Który to takowy ekstrakt dekretu, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty u wpisany.

1559 г. Августа 7 дня.

Изъ книги № 95, за 1740 г., л. 1097.

15. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа къ Мядельскому старостѣ объ освобожденіи отъ чинша двухъ уволокъ земли, принадлежащей Мядельской Троицкой церкви.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego, miesiąca Junii dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego księstwa Litewskiego compositi iudicii, w roku terazniejszym tysiąc siedmset czterdziestym obranymi, comparando personaliter patron imé pan Stefan Grekowicz—miecznik Smoleński, opowiadał, prezentował y do akt podał ekstrakt listu daniny włok dwóch na cerkiew Miazdielską, w Oszmiańskim powiecie będącą, od nayiaśniejszego króla imci Zygmunta Augusta konferowanego, z metryki iego królewskiej mości pieczęci wielkiej wielkiego księstwa Litewskiego authentice wydany, in rem et partem wielebnych ichmościów xięży bazylianów Wileńskich służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, aby pomieniony ekstrakt ze wszelką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału wielkiego księstwa Litewskiego compositi iudicii spraw wieczystych przyjęty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiowski de verbo ad verbum w xięgi wpisać rozkazaliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Jan trzeci, z Bożey łaski król Polski y t. d. Oznaymuiemy tym listem naszym, iżemy byli proszeni o wydanie z metryki

naszey wielkiej wielkiego księstwa Litewskiego listu daniny włok dwóch na cerkiew w mieście naszym Miedzieliu, w powiecie Oszmiańskim leżącego, za nayiaśniejszego króla imci świętey pamięci Zygmunta Augusta, który wpisując ekstraktem słowo od słowa tak się w sobie ma:

Жикгимонтъ Августъ, Божою милостыю король польскій, великій князь Литовскій и пр. Секретарю нашому, державцы Марковскому и Мядельскому, пану Миколаю Нарушевичу и инымъ державцомъ, хто и на потомъ тотъ замокъ Мядельскій отъ насъ держати будетъ. Приѣзжалъ тыхъ часовъ до насъ попъ Мядельскій светое Троицы Максимъ Федоровичъ о томъ, штожеъ дей дворанинъ нашъ Янъ Стецковичъ, будучи одъ насъ посланъ на справу помѣры волочного замку нашего Мядельского и заховаючисе воде уставы нашего, двѣ волюки земли ку той церкви Мядельской светое Троицы даль, съ которыхъ волокъ не повиненъ онъ до скарбу нашего некоторыхъ платовъ и повинностей полнити, одно ку той церкви то держати и Бога за насъ господара просите; якожеъ и листъ подъ печатью своею ему на то даль, въ которомъ меновите описано, гдѣ и на якихъ мѣстахъ тые волюки вымѣрены

и ему поданы суть. То пакъ дей намѣстникъ твой Мядельскій съ тыхъ волокъ чиншу до скарбу нашого править и оныя повинности полнити ему кажетъ, для чого билъ онъ чоломъ, абыхмо въ томъ кривды ему чинити не казали. А прото, кдыжъ тотъ дворанинъ нашъ Янъ Степковичъ, водле уставы нашея въ томъ ся заховываючи, тые двѣ волоки земли нашея ему на церковь далъ, тогда пану Миколаю и по немъ будучимъ державцомъ нашимъ приказуемъ, ажъ бы есте съ тыхъ двоухъ волокъ, на церковь наданыхъ, чиншу до скарбу нашого не правили и никоторыхъ повинности полнити ему не казали, и дали ему въ томъ въпокой и за рокъ пятьдесятъ осьмый, абы еси чиншу до скарбу нашого правити на немъ не казаль; нехай онъ тые двѣ волоки ку той церкви светое Троицы по тому, яко одъ Яна Степковича ему заведены и поданы суть, держитъ вѣчно и уживаетъ, а за насъ господара Бога просить. Писанъ у Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ пятьдесятъ девятого, мѣсеца Августа сегомого дня. У tego listu podpis ręki iego królewskiej mości у pisarskiej w te słowa: Sigismundus Augustus rex. Остафей Воловичъ—маршалокъ и писарь. А такъ мы крѣпко, до поминонея прозбы ласкавие ся склонившы, ten extract listu s. p. króla imci Zygmunta Augusta, na rzecz w nim

wyżey wyrażoną, stronie potrzebującej pod pieczęcią naszą wielką wielkiego księstwa Litewskiego wydać roskazaliśmy. Dan w kancelaryi naszej wielkiego księstwa Litewskiego roku Pańskiego tysiąc sześćset osmdziesiąt trzeciego, miesiąca Februarii dwudziestego siódmego dnia, panowania naszego dziewiątego roku. U tego extractu przy pieczęci podpisy rąk tymi wyrażają się słowy: Chrystof Pac—kanclerz wielkiego księstwa Litewskiego. Za sprawą iaśnie wielmożnego Krzysztofa Paca—kanclerza wielkiego księstwa Litewskiego, Kowieńskiego, Pińskiego, Szadowskiego, Niemoyckiego, Wilkomirskiego, Wilkiyskiego, Ostryńskiego, Tryskiego, Kozienieckiego, Kleszczelskiego etc. starosty, oekonomii Grodzieńskiej y Olitskiej administratora. Correxit Witakowski mp. Suscepta zaś, in margine tegoż extractu ręką imci pana podstarościego Wileńskiego pisana, tymi wyraża się słowy: Roku tysiąc sześćset osmdziesiąt czwartego, miesiąca Februarii dwudziestego ósmego dnia ten list imć pan Andrzej Uściłowicz do akt podał. Józef Kazimierz Hliniecki — podstarośći Wileński. Który to takowy extract, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, do xiąg trybunału wielkiego księstwa Litewskiego compositi iudicii spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1563 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 3, за 1664 г., л. 874.

16. Фундушовая запись отъ Виленскаго каштеляна и великаго Литовскаго гетмана князя Григорія Ходкевича, на содержаніе священника, діакона и богодѣльни при Заблудовской церкви.

Лѣта отъ нароженья сына Божого тысеца шестьсотъ шестьдесятъ четвертого, мѣсеца Іюля первого дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣтскими, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствѣ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеца шестьсотъ шестьдесятъ четвертый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Станиславъ Подолець, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью подалъ листъ зъ фундаціи годное памяти зопшого зъ сего свѣта ясневельможного его милости папа Грегорого Ходкевича — каштеляна Виленскаго, гетмана великаго великаго князства Литовскаго, особамъ и на речъ въ немъ помененую належачій, просечи, абы Принять, актыкованъ и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ былъ; котораго принявши уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Григорій Александровичъ Ходкевичъ — панъ Виленскій, гетманъ найвысшій великаго князства Литовскаго, староста Городенскій, державца Могилевскій, ознаймуемъ симъ нашимъ листомъ, ижъ за волею Бога милостивого, а ку розмноженью хва-

лы его светое а для збиранья и богомолья людеи народу хрестіанского, заложили и збудовали есьмо церковь на честь и на хвалу Господу Богу въ имѣнью нашомъ отчизномъ въ мѣстѣ Заблудовскомъ, на память успенія пречистое Богородицы и светого великаго чудотворца Миколы, до которое церкви обрали есьмо и встановили священникомъ на имя Остафіа Григоревича а діакона на имя Ивана, брата его; придали есмо имъ на папшню земли священнику двѣ волоки, а діакону волоку третью, а на збудованье и постановенье дому поповского въ мѣстѣ нашомъ Заблудовскомъ поблизу церкви дали есмо ему плаць на улицы, которая идеть отъ двора до церкви, мимо сажавку и тому первой сего поступили есьмо были зъ двора нашего десетины давати на тую церковь: жита копь тридцать, шпеницы копь десять, ячменю копь десять, гороху копь пять, а гречихи копь двадцать, а плебану Заблудовскому потомужъ зъ двора нашего десетины давано. Ено ижъ въ томъ же мѣстѣ нашомъ Заблудовскомъ збудовали есьмо шпиталь при церкви русской для людеи убогихъ,

такъ закону гречского, яко и римского тогды тую десетину зъ двора нашего обернуги есмы велѣли на шпиталь и за тую десетину зъ двора нашего на тотъ шпиталь маеть быти давано на годъ жита бочокъ шестьдесятъ, ечменю бочокъ петнадцать, гороху бочекъ шесть, а гречихи бочокъ двадцать; и маеть быти встановено надъ тымъ шпиталемъ на кождый годъ по два радскихъ зъ мѣста, которые радскіе по году кольку мають тутъ шпиталь завѣдати и всякого порадку въ немъ доглядати; а людей убогихъ до того шпиталиа мають примовати, такъ закону гречского, яко и римского, одножь, старыхъ, недужихъ, хорыхъ, немочныхъ, хромыхъ, невидущихъ, которые бы вже до работы негодилися и тою живностью ихъ маеть быти кормлено; а къ тому прибавляти собѣ будутъ зъ ялужныхъ. А на то мѣстце устрою благо церковное: такъ есмо постановили и заставляемъ, ижъ вси подданные наши того имѣнья нашего Заблуденского, яко люди тяглые зъ волости, такъ и мѣщане зъ волокъ мѣстскихъ повинни будутъ на годъ давати и десетину зъ волоки зуполное: жита пულъ копы; и такъ то есмы на сесь часъ подлугъ волокъ теперъ осѣлыхъ, окромъ того, што еще на продъ осѣсти могутъ ошачовали, ижъ вчинитъ тое десетины съ подданныхъ: жита копъ двѣстѣ, а ечменю копъ двѣстѣ на годъ. Которую десетину зъ волокъ мѣщанскихъ маеть войтъ мѣстскій выбрать, а зъ волокъ тяглыхъ, зъ волости подъ вѣдомомъ врадничимъ лавника выбравши; на одно мѣстце мають зложити, и тая десетина маеть быти роздѣлена тымъ обычаемъ: священнику рускому жита дати копъ пятьдесятъ, а ячменю копъ пять-

десятъ, дякону жита копъ пятьдесятъ, а ечменю копъ пятьдесятъ, плебану до костела римского тоежь десетины, жита копъ петъдесятъ, а ячменю копъ пятьдесятъ. А къ тому двѣ волоки томужь плебану на пашню одъ насъ приданныхъ, и пляцовъ при костелѣ пять вольныхъ, А што ся заставаетъ тое десетины жита копъ петъдесятъ, то маеть быти на полъ роздѣлено, жита копъ двадцать и пять, а ечменю такожь копъ двадцать и пять ма бытъ дано уставнику, который ижъ бы при церкви уставичне былъ установленый человекъ грамотъ умѣлый и церкви пильный, а другую половицу того остатку тое десетины жита копъ двадцать пять, а ечменю копъ двадцать пять маеть приходити и давано быти мистру при костелѣ римскомъ, а они за то послуги своее костельное мають бытъ пильни и къ тому мають на науцѣ дѣтей держати. Надъ то, што есмы еще засаживаючи знову мѣсто нашо Заблудовское, такъ есмо постановили и на листѣ на датѣ нашой имъ даной то описали: ижъ мають и повинни будутъ вси мѣщане зъ домовъ ихъ мѣстскихъ по чотыры гроши коледы платитъ, такъ на попа русского, яко и на плебана, ено и теперъ на томъ заставляемъ, ижъ всѣ мѣщане мѣста нашего Заблудовского закону гречского и римского подлугъ листу ихъ мають тую коладу зъ дому зъ плацу зуполного по чотыри гроши давати, а то зъ нихъ маеть выбирати войтъ мѣстскій и роздѣлити то маеть на трое, часть одна попу рускому, а другая часть дякону, а третья часть плебану. И вже тотъ подарокъ около тое десетины и заставенья нашо маеть быти на вси потомные часы держано и начиниъ

не маеть быти зрушивано. Также и зъ волюкъ и зъ плацовъ, на оселенье попу, плебану и діякону отъ насъ даныхъ, не мають и не будутъ повинни чиншу, або плату ни которого на насъ платити и давати, але будутъ повинни, уживаючи того хлѣба, справы церковное, яко на священниковъ прислушать, быти пильны, а за господара и за насъ Бога милостивого просити, а людей до тое Божое церкви и до костела приходячихъ не мають на нихъ незбожныхъ вымысловъ вымышляти и отъ проводу, также и одъ упису не мають по многу брати, але побожне въ томъ, яко и о иншихъ речахъ духовныхъ мають ся такъ заховати, то есть: отъ проводу грошей шесть, отъ упису въ суботникъ грошей дванадцать, окромъ если хто по доброй воли што отпишетъ, то будетъ на его воли, одъ вѣнчанья маеть брати по грошу, а одъ хрыщенья дитяти грошь. Тымъ же обычаемъ и въ иншихъ речахъ и справахъ духовныхъ заховатися мають, а вбогихъ людей и который бы не мѣлъ чого дати, яко одъ проводу, одъ вѣнчанья, одъ хрыщенья дитяти и одъ иншихъ духовныхъ справъ, тогда то все повиненъ будетъ священникъ безъ заплаты чинити, а одъ

мѣйца, яко первой вымысли чинивано и о то ся торговывано при похованью тѣла змерлыхъ людей, тогда то вже большей не маеть быти чинено. И на то дали есмѣ священнику и діякону Заблудовскому, вышей писанымъ, сесь нашъ листь зъ нашею печатью и съ подписаньемъ власное руки наше. Писанъ у Белявичакъ, лѣта Божого на рокъ тысяча пятьсотъ шестьдесятъ третій, мѣсяца Іюня сегомого дня. У того листу надъ печатью малою написъ наверху: *Locus sigilli*, а подпись рукъ тыми словы: Грегорей Ходкевичъ—панъ Виленскій, гетманъ. *Ex originali authentico rescriptum Laurentius Mocarski—cancellarius capituli Vilenensis, sacrae regiae maiestatis secretarius.* А надпись на томъ же листѣ тыми словы: *Fundus ecclesiae Zabłudowiensis, anno tysiąc sześćset piędziesiąt siódmego, miesiąca Apryla cztyrnastego dnia, ten fundusz przed nami kommisarzami był pokładany. Jan Kosarzewski—skarbnik Połocki.* Который же тотъ листь, за поданьемъ оногo черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ.

1566 г. Августа 4 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1327.

17. Декретъ Невсвижскаго намѣстника Матвѣя Кавечинскаго, которымъ при-
суждаются Лавришовскому монастырю два спорныхъ грунта—хмѣлище и сѣ-
новать, лежаще возлѣ Лядинской дороги и рѣчекъ Чернецкой и Боловяти.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiaca Awgusta piątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok teraznieyszy tysiąc siedmsetny iedynasty obranemi, stanąwszy oczewisto w sądu patron imé pan Marcian Kuncewicz, horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisać ad acta podał dokument pewny, alias ograniczenie gruntów monasterowi Ławryszowskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego, na rzecz niżej w nim opisaną służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten dokument był przyjęty y do xiąg wpisać kazali, y słowo do słowa ruskim pismem pisany tak się w sobie ma:

Его княжатское милости, пана Миколая Радивила, княжати на Олыпѣ и Несвѣжу, воеводы Виленского, найвысшого маршалка и канцлера великого князства Литовского и прочіихъ, намѣстникъ Несвѣжскій и справца всихъ замковъ и дворовъ ихъ милости, Матей Кавечинскій, ознайую самъ моимъ листомъ, ижъ я, маючи подвакротные листы, до себе писаные, одъ его княжатское милости, пана моего, въ жалобѣ его

милости отца Нектарея Маскевича, архимандрита Лавришовского, выѣзджалъ есьми на кгрунтъ и границу тогожь монастыря Лавришовского, въ которомъ розница и заводы межи подданными его княжатское милости Негнѣвицкими а подданными монастырскими, одъ немалого часу заходили и докучали, меновите, о дорогу черезъ монастырь ново учиненую. Прото я, маючи розказанье одъ его княжатское милости и моцъ собѣ даную, на зыскъ и страту посмотрѣлъ есьми въ тые розницы, а меновите, чинечи покой о рѣку Боловяху, о спольный берегъ и Сугаковщизну въ Пожаркахъ, о Решище, о Сасинович долину, по Лядинскую дорогу, о што найбільше звады, бое и грабежи бывали и непокои; гдѣ мнѣ, выѣхавши напередъ надъ рѣчку Боловяху, за показаньемъ свѣдковъ и доводомъ слушнымъ, ижъ одинъ берегъ рѣки Боловяти належить до Негнѣвичъ, а другій монастыру Лавришовскому; тамъ же далей поступючи у Клепнинъ по Рѣпище, узнали то люде добрые, ижъ такъ граница старовѣчная ишла и теперъ идетъ ажъ до рѣчки Чернецкое, по Лядинскую дорогу, граничечи зъ тыми кгрунтами его княжатское милости, ихъ милости пановъ Хрештовичовъ. О што подданные его кня-

жатское милости Негнѣвицкіе и Хоросицкіе модно упиралисе, повѣдаючи: же тотъ кгрунтъ, хмѣлища и сѣножати, належать до двора Негнѣвицкаго. Лечь же его милость отецъ архимандритъ, доведечи того правомъ фундаомъ, такъ одъ ихъ милости пановъ Вѣликовичовъ, его милости пана Ходевича и ихъ милости пановъ Хребтовичовъ, такъже помѣроу пана Петраша Монтигирдовича, одъ князя великого Витовта зосланого, повѣдилъ то: ижъ неслушне подданные Негнѣвицкіе въ тые сѣножати, въ хмѣлища и въ кгрунта впираютсе, чога довожу на письмѣхъ записами фундушowymi и помѣроу границъ на церковь Божую наданными, также и свѣдками людьми добрыми, ижъ тые хмѣлища и сѣножати суть власные церковные монастыркіе, до Лавришева зъ вѣковъ належачіе, чога и присекою готовъ есьми потвердити, яко тая граница и обходъ суть правдивые. А такъ я Матей Кавечинскій, бачечи то и добре вырозумѣваючи, же подданные его княжатское милости Негнѣвицкіе и Хоросицкіе не мають слушного доводу, ани свѣдковъ ставятъ, але только упоромъ намагають, узналемъ святую справедливость, и увесь тотъ кгрунтъ, хмелища и сѣножати, за рѣкою Боловяхою лежачи, Сугаковщизну, въ Пожаркахъ, въ Клешнинѣхъ, по самое Репише, по Сасинович долину и бортную липу Лопату, по Чернецкую рѣчку, по Лядинскую дорогу, тые вси кгрунта, хмѣлища и сѣножати, яко здавна належачіе, ку монастыру Лавришовскому вѣчне присудилъ есьми, и уже одъ сего часу и даты того листу моего, не мають се подданные его княжатское милости ничимъ се вступати, ани переказы ніякое чинити; также дороги черезъ мо-

настырь не мають мѣти, але яко звычай бывальъ стародавний, на Лосвино и на Лядинскую дорогу у лѣсъ за Нѣмень ѣздити мають, подъ закладомъ вины на его княжатскую милость, на спротивного боупъ пятьдесятъ. При чомъ былъ панъ Вавринецъ Верножицкій—наместникъ Налибоцкій и панъ Янъ Грушевскій—повамѣстникъ Негнѣвицкій и инныхъ сусѣдъ шляхты, людей добрыхъ, зъ обоихъ рукъ было много. И на то далемъ се съ мой листъ, подъ моею печатью и подписомъ руки моее власное его милости отпу Нектарею Маскевичу — архимандритъ Лавришовскому. Писанъ у Негнѣвичахъ, року Божого нарощенья тысяча пятьсотъ шестьдесятъ шостого, мѣсеца Августа четвертого дня.

U tego dokumentu przy pieczęci małej precyzyjnej podpis ręki polskim pismem w te słowa:

Maciej Kawieczynski ręką swą. A suscepta trybunalska po niżej ruskim pismem na tymże liście temi słowy napisana: Roku tysyca szesćsetъ sorokъ четвертого, мѣсеца Октябрия пятого дня. Панъ Станиславъ Орда тую справу ку актыкованью до книгъ у суду покладалъ. Chrystoph Rudomina Dusiatki, marszałek Braślowski у trybunalski; Михаилъ Хрептовичъ—писарь. Który to ten dokument listu zapisu ograniczonego, monasterowi Ławryszowskiemu służący, за podaniem onego do act, przez patrona wyżej pomienionego, to iest, imci pana Kuncewicza—horodniczego Oszmiańskiego у за proźbą onego, iest u sądu naszego przyjęty у ze wszystką w nim opisaną rzeczą, zgodnie słowo do słowa, do xiąg głównych trybunalnych wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisany.

1576 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 106, за 1747 г., л. 547.

18. Фундушова запись отъ королевскаго писаря и референдаря вел. кн. Литовскаго Гавриила Войны Куренецкой церкви во имя рождества Пречистой Богородицы на земли.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego siódmego, miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszy tysiąc siedymsetnym czterdziestym siódmym obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron wielmożny imię pan Mikołay Ruszczyc—starosta Tautuski, opowiadał, prezentował y ad acta trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego podał ekstrakt aktykacyi w grodzie Oszmiańskim prawa na grunta do cerkwi Korzenieckiej, od zesłego w Bogu wielmożnego imci pana Woyny—pisarza y referendarza wielkiego xięstwa Litewskiego nadane, który podaiąc ad acta, prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste wpisać rozkazaliśmy, którego tenor sequitur estque talis: Wypis z xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego. Roky tysiąc siedmsetnego czterdziestego szóstego, miesiąca Marca ósmego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości

grodzkim Oszmiańskim przede mną Andrzejem Michałem Chodzko, oboznym rotmistrzem y podstarościm sądowym powiatu Oszmiańskiego, od iaśnie wielmożnego imię pana Tadeusza Franciszka z Kozielska Ogińskiego—kasztelana Trockiego, Oszmiańskiego sądowego, Przewalskiego, Weygowskiego etc. starosty, półkownika woysk iego królewskiej mości y rzeczy-pospolitey instalowanym, comparendo personaliter w Bogu wielebny oyciec Stefan Łabanowicz—prezbiter cerkwi Korzenieckiej, opowiadał, prezentował y do akt podał prawo na grunta do cerkwi Korzenieckiej, od zesłego w Bogu wielmożnego imci pana Woyny—pisarza y referendarza wielkiego xięstwa Litewskiego nadane, prosząc mnie podstarościego, ażeby pomienione prawo ze wszytką wyrażoną rzeczą, było do akt grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego przyjęte y wpisane, iakoż one oglądawszy, w xięgi wpisać rozkazałem, a wpisuiąc de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis.

Я Гаврииль Война—писарь и референдарь его королевской милости и великого княства Литовского, ознаймую тымъ моимъ листомъ, кому о томъ вѣдати будетъ належало, каждому ихъ милости паномъ дѣдичомъ, наследникомъ моимъ также вѣч-

никомъ маестности Куренца, зо всеми належащими ей въ часъ вѣчникомъ и вѣкъ до сконченья вѣку и наступующимъ по мнѣ подаю до потомной вѣдомости, ижъ я, маючи въ имѣнью моему Куренцу церковь храмъ Богоматери святое Пречистое рождество, а фундаціи его милости пана Василія Михаловича Нарымунта—князя Пинского, пана Мстиславского, подъ литомъ нарощенья Сына Божого тысеча триста пятьдесятъ пятого, индикта девятого; якожь видечи я пильного до службы Божей отца Григорія Василевича, которого прислалъ Феофанъ Богданъ—архіепископъ земли Полоцкой и Мстиславской, его милости пану Австафію Воловичу, подканцлерему Литовскому, старостѣ Берестійскому и Кобринскому, якожь до тое церкви святое Пречистое и томужь отцу и наслѣдникомъ его оддаемо церковь святого Спаса по одейстью отца Афанаса Ивановича—священника Спаского. Якожь онъ отецъ билъ чоломъ намъ, штобъ я казавъ въ семь листѣ моему потверждательномъ вси грунта, сѣножати на вѣчные часы списати: найпервей селище Поповское, на котрымъ здавна отцы жили и теперъ живеть, надъ рѣчкою Пелею, однимъ бокомъ одъ пляцовъ мѣскихъ презъ улицу Долгиновскую до крыницы, зъ другой стороны по рѣчку Пелю; такожь ведле церкви святого Спаса селище Поповское, на котрымъ садъ стоить и боколаръ живеть; такожь противъ тоей церкви шнуръ идетъ полволоковый около дороги, тамъ же на другой сторонѣ тоей же церкви грунтъ, прозываемый Скрыня, наданъ одъ тетки и женки—бояръ господарскихъ, въ широту такъ, якъ здавна былъ и маеть быти, въ долготу такъ, якъ мѣскіе шнуры идутъ, тамъ же въ бокъ дворного грунту застѣнокъ лежить. Такожь въ сели на-

помѣ Литвинкахъ волока на три зѣбны, такожь напротивъ села Саковичъ три шнуры волочные, въ долготу якъ мѣскіе шнуры идутъ, такожь шмать грунту, прозываемый Харьковъ, такожь у въ углахъ у дороги Губской, прозываемый Сѣнково, волока у бокъ волокъ мѣскихъ, такожь на урочищу Мешалове грунту середнего морговъ деветь, надано одъ его милости Александра короля, мѣсяца Мая дня двадцатого, индикта девятого; въ Быковѣ грунту середнего три волоки, въ поли Жерствяномъ въ бокъ мѣскихъ волокъ три волоки, одна подле другой идетъ, однимъ концомъ уперли у болота, а другимъ уперли у рѣчку Пелю, а боками коло волокъ мѣскихъ; тамъ же въ Жерствяномъ у поли за ровомъ застѣнокъ лежить однимъ бокомъ коло волоки мѣской, а другимъ бокомъ коло болота Ивана Микулича, концами уперло у болота. Такожь у бокъ надатковъ мѣскихъ два шнуры волочные: першая сѣножати, прозываема Робка, однимъ бокомъ по ровъ, а другимъ коло крыницы по рѣчку Пелю; другая сѣножати, прозываемая Новотеребля, однимъ концомъ почовши одъ надатковъ, а другимъ концомъ уперла до крыницы, которая идетъ зъ сѣножати Малусовской, а боками однимъ бокомъ по ручей Фадеевича, а другимъ бокомъ коло сѣножати Лукаша Хоминского, третья сѣножати Петровская, которая лежить надъ рѣчкою Пелею, которая на дана одъ его милости пана Миколая Радивилы—воеводы Виленского, канслера (sic) Литовского, подъ лѣтомъ нарощенья Сына Божого тысеча пятьсотъ пятьдесятъ пятого, мѣсяца Мая дня двадцатого. А погледаючи я на пристойное житье отца Василевича назначилъ ему давати на кождый годъ зъ аренды моеи Куренецою по зо-

лотыхъ двадцать пять, на Великій день, отдавати томужь отцу и наслѣдникомъ его маю я самъ и наслѣдники мое мають отдавати; такожь во млынахъ моихъ Куренецкихъ вольное мливо безъ раду и мѣрки не даючи. Такожь далеко барзей ку хвалѣ Божей брацтво святое Пречистое Куренецкое, штобъ не мѣло ни одъ кого кривды, не тылько одъ арендара, або ураду, ани одъ мене самого, ани одъ наслѣдниковъ моихъ, што все вѣчными часы непорушно маеть быти. На штомъ я Квавриль Война — писарь и референдарь его королевское милости и великого князства Литовского, далъ сесь мой листъ подъ печатью и подписомъ руки моея. При чомъ были и добрые люди: панъ Иванъ Бруханкевичъ и панъ Техно Карповичъ. Писанъ въ Куренцу, подъ лѣтомъ нароженья Сына Божого тысяча пятьсотъ семьдесятъ шостого, мѣсеца Октоврѣя дня двадцатого.

У tego prawa alias zapisu donacyinego, przy pieczęci podpis ręki aktora temi słowy: Квавриль Война — писарь и референдарь

его королевское милости и великого князства Литовского. Który to takowy zapis donacyiny, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę, iest do xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmiańskiego przyjęty u wpisany; z których y ten wypis pod pieczęcią grodzką Oszmiańską w Bogu wielbnemu imci xiędzu Stefanowi Łobanowiczowi — prezbiterowi Kurzenieckiemu iest wydan. Pisan w Miadzieliie ut supra. U tego ekstraktu przy pieczęci grodzkiej powiatu Oszmiańskiego podpis wielmożnego imé pana pisarza, korrekta y lekta his exprimitur verbis: Józef Krzysztof Woyna—obozny Połocki, starosta Dzisnieński, pisarz grodzki powiatu Oszmiańskiego. Correxit Zabłocki, regent grodzki Oszmiański mp. Est in actis. Który to takowy ekstrakt aktykacyi prawa, alias funduszu cerkwi Kurzenieckiej, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1580 г. Мая 21 дня.

Изъ книги № 56, за 1713 г., л. 309.

19. Привилегія короля Стефана Баторія, данная архіепископу Θεοфану Богдану на владѣніе землями Полоцкой архіепископіи.

Roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiąca Julii dziewiętnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z

województw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzynasty obtranyimi, stanowszy personaliter u sądu patron imé pan Michał Frąckiewicz — pod-

czaszy Smoleński, opowiadał y do akt po-
dał przywilej od nayiaśnieyszego króla ie-
gomości Władysława czwartego, na rzecz
w nim wyżey wyrażoną, iaśnie wielmożne-
mu w Bogu przewielebnemu imści xiędzu
Sylwestrowi Paszkiewiczowi — arcybiskupowi
Połockiemu, dany y służący; który podając
do akt prosił nas sądu, ażeby ze wszyst-
ką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg
głównych trybunału wielkiego xięstwa Li-
tewskiego spraw wieczystych przyięty y
wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski,
a wpisując w xięgi de verbo ad verbum
tak się w sobie ma:

Владиславъ четвертый, Божою милостью
король польскій и т. д. Ознаймуемъ тымъ
листомъ нашимъ, кому то вѣдати нале-
жить. Прощени есьми были о выданье зъ
книгъ канцелярии нашею большое вели-
кого князства Литовского экстрактомъ
справы нижей выраженое, которая за све-
тобливое памети короля его милости Сте-
фана, продка нашего, такъ се въ собѣ
маеть:

Стефанъ, Божою милостью король поль-
скій, великій князь Литовскій. Ознаймуемъ
симъ листомъ нашимъ, ижъ што которое
архіепископство владычество Полоцкое,
Витебское, и Мстиславское теперешній
архіепископъ, владыка Полоцкій, Ви-
тебскій и Мстиславскій Фефанъ Богданъ,
водле привилею нашего, на то отъ насъ
ему даного, держитъ зъ тымъ, што ему
церквей Божихъ, добръ и ииѣней на тое
владычество привалечащихъ и въ земли
Полоцкой есть подано, ижъ былъ неприя-
тель нашъ князь великій Московскій за-
мокъ нашъ Полоцкій несправедливе одъ
того панства нашего взять, зачимъ съ
потребы речі-посполитое на нѣкоторыхъ
кгрунтѣхъ архіепископи и владычества

Полоцкаго замки наши, то есть: Дисна,
Ворочно были збудованы и нѣкоторые
села, люди, земли владычныя до тыхъ
же замковъ нашихъ и ку замочку Тет-
чинскому село Тетча приверненны бы-
ли, а иишіе земли и кгрунты того вла-
дычества, за посягненьемъ неприятель-
скимъ того замку нашего Полоцкаго впу-
стѣ были; якожъ за помощю Божою
ижъ тотъ замокъ нашъ Полоцкій зъ рукъ
того неприятели нашего, князя велико-
го Московского, подъ опанованье нашо
взяли есьмо, тогда и тую архіепископию,
владычество Полоцкое, водле правъ и при-
вилеевъ давныхъ при архіепископѣ, вла-
дыцѣ Полоцкомъ, помененомъ Фефанѣ
Богдану со всимъ заставаючи: найпервей,
церковь соборную Полоцкую въ замку за-
ложеня святой Софеи зъ иишими предѣ-
лами, также вси добра наданья, то есть:
дворъ владычный и плацы въ замку По-
лоцкимъ, на посадѣхъ мѣстскихъ и млынѣ
подъ мѣстомъ на рѣцѣ Полоцѣ и тежъ
кгрунты, на которыхъ передъ тымъ дворы,
люди, села того владычества Полоцкаго
были, то есть: прозываемые кгрунты, гдѣ
дворъ Тетча былъ и села къ нему нале-
жачіе, дворъ на Рунѣ, село Ворочночь, на
которомъ замочокъ нашъ былъ збудованъ,
и иишіе села и кгрунты, озера, рѣки до
того владычества Полоцкаго, церкви и
придѣломъ светое Софеи належачіе, на
которомъ передъ тымъ дворы, села и лю-
ди были, яко то есть за певную выведе-
ные на инвентару ревизоровъ нашихъ,
тамъ до земли Полоцкое зессланныхъ, под-
скарбего дворного, старосты Браславского
пана Федора Скумина, а подкоморого Ви-
тебского князя Юрья Соколинского, до-
статочне и меновите описано, зовсимъ, ни-
чого одъ того не уймаючи, архіепископу

владыцъ Полоцкому Феофану Богдану да-
емъ и ку владычеству Полоцкому приво-
рочаемъ. Мае архіепископъ, владыка По-
лоцкій, Феофанъ Богданъ, тые добра,
имѣнне, озера, рѣки, на владыцтво По-
лоцкое, ку церкви и придѣломъ светое
Софеи належачіе, водлугъ инвентару ре-
визорского держати и всякихъ пожитковъ
уживати до живота своего. А што се до-
тычетъ, ижъ замокъ нашъ Дисенскій есть
особливою обороною одъ неприятеля на-
шого, князя великого Московского тому
панству нашему великому князству Ли-
товскому, который тежъ на кгрунтѣхъ
владычнихъ, прозываемыхъ Порогохъ, збу-
дованъ и села тогожъ владычества По-
лоцкого—Дольца великіе, Ивеницко при-
вернено есть, и до сего часу то дер-
жано, также и на сесь часъ дворець
Левковскій владычній, по близу Дисны
лежацій, ку замку нашему Дисенскому
привернули есьмо, тогда тые села, люди
и земли и дворець помененный, при ономъ
замку нашомъ Дисенскомъ zostати маеть,
до иншого опатренья того замку нашего
Дисенского; вѣдь же за тотъ дворець Лев-
вовскій село игумени Полоцкое Навличо,
которое панъ каштелянъ Смоленскій ку
Диснѣ держаль, отступилъ панъ каште-
лянъ Смоленскій, которое владыка По-
лоцкій ку владычеству держати маеть,
до таковогожъ постановенья нашего око-
ло имѣней, игуменія Полоцкой належа-

чихъ. И на то дали есьмо архіепископу,
владыцъ Полоцкому Феофану Богдану сесь
нашъ листъ зъ подписомъ руки нашею
господарское и зъ нашою печатью. Пи-
санъ у Вильни, лѣта Вошого нароженья
тысеча пятьсотъ осмьдесятого, мѣсеца Мая
двадцать первого дня. Подпись руки го-
сподарское. Венцлавъ Акгрипа писарь.

А такъ мы король, на прозьбу стороны по-
требующое ласкаве призоливши, тую спра-
ву вышей выражоную, въ сесь нашъ листъ,
въ року теперешнемъ тысеча шестьсотъ
тридцать девятымъ, мѣсеца Ноябра чо-
тырнадцатого дня вписать, а на большую
повагу печать великого князства Литов-
ского притиснуть розказалисьми. Писанъ
у Варшавѣ. U tego przywileiu podpis
rąk przy pieczęci wielkiej w. x. Litew-
skiego w te słowa: Альбрихтъ Станиславъ
Радивиль — канцлеръ великого князства
Литовского. За справою освещеного Аль-
брихта Станислава Радивиля—княжати на
Олыцѣ и Несвижу, канцлера в. кн. Ли-
товского, Пинского и Тухольского старо-
сты, Францишекъ Долмать Исайковскій—
секретарь его королевское милости. Ско-
рикговаль Монтришовичъ. Który to ten
przywilej, za podaniem onego do akt przez
patrona zwyż wyrażonego, iest do xiąg
głównych trybunału wielkiego xięstwa Li-
tewskiego spraw wieczystych przyjęty u
wpisany.

1593 г. Апрѣля 2 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 597.

20. Обмежеваніе и вводный актъ, данный Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судервы.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok wyżej pomieniony obranymi, stanawszy oczewisto u sądu iegomość pan Michał Kopeć, podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktywkowaniu podał ograniczenie popowskiej Suderwi, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną było do akt przyjęte y do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego wpisane; które wypisując słowo do słowa z ruskiego pisma polskim przepisawszy, służące y należące wielebnym oycom iezuitom nowicyatu Wileńskiego, tenor taki iest.

Я Александръ Ивановичъ—княже Подубинское, каштелянъ Новгородскій, чиню то явно, ижъ я подаль братству свой дворокъ на имя Судерви, зъ будованьемъ, и зъ грунты, списавши на реестрѣ дворокъ и будованіе въ немъ, также грунты оремые и неоремые, зъ селищами, зъ зарослями, кулко мою и закупльную и замѣнную, то все есьми подаль на братство и на школу для науки руссого писмена и греческого, также и лацинского, старшому ректору въ доворъ братству.

Напродъ будованіе. Въ тотъ дворъ ворота уѣзные; подле воротъ въ дворѣ грядня зъ притномъ, соломою крыта; домъ гонтами побіяный подъ однимъ покрытіемъ; свѣтлицъ три зъ сѣньми и зъ коморою одною, которые свѣтлицы двѣ безъ печей и оконъ; стайня рублена одна, хлѣвъ рубленый одинъ для быдла, клѣтка малая одна, свирень зъ подклѣтьемъ и зъ ганками, около гонтами побіяный, лазня подъ дворомъ, гумно старое зъ осетью, озеродовъ переплетовъ петнадцать, жита засѣного на зиму на рокъ деведесять третій бочокъ тридцать и двѣ бочки. При томъ же дворѣ поданныхъ новоосажонныхъ два, на имя Юрей Стасевичъ а Павелъ Стасевичъ. Грунты того имѣнія Судервского пашныя, оремыя и неоремыя, лѣсъ и заросль, въ обрубѣ, въ межахъ и въ границахъ лежачихъ, починають се стѣною и копчами отъ грунтовъ Буйвидискихъ и иншихъ, то есть: отъ конца старого нарожного, отъ петы самое, который копець лежитъ въ заросли, въ лознику, зъ Вильна до того дворца Судервского ѣдучи, за Глинищомъ по правой руцѣ; отъ того конца стѣна межи лозами и копчами окопана, граница ажъ до гаю березового, прозываемого Моргово, и копцовъ подъ тымъ гаемъ лежачихъ, а одъ того конца и врочища Шар-

вою, черезъ рѣку Рандовую, мимо Мшарина, ажъ до дороги Керновское ограничено и тесами отесано; а отъ тое петы верху менное, по лѣвой рудѣ стѣна лежитъ отъ петы и конца нарожного стѣна черезъ Глинища и дорогу великую, которая дорога лежитъ до Есякуша, тамъ же и до пана Влошковаго двора, а черезъ тую дорогу стѣна идетъ ажъ до дороги Шиланское и до грунтовъ пана Шленского, до мужиковъ Бровчунъ, тамъ же пета и копецъ, прозываемый въ Жиркупахъ; а отъ того конца стѣна идетъ тыхъ грунтовъ и концами окопана и тесами затесана ажъ до Могилицъ и черезъ Могилицы Будивискіе, за дорогою Шиланскою до камня на болотѣ лежаго, а черезъ тоежъ болото и зася, черезъ туюжъ дорогу Шиланскую до конца и межи, при той дорожѣ лежагой, граница и межа тыхъ грунтовъ идетъ до врочища Петришокъ грунтовъ, лѣсовъ и зарослей спольныхъ дворца Судервского отъ грунтовъ его милости пана Волминского, а отъ Петришокъ граница идетъ тыхъ грунтовъ по Заболотью при грунтѣ пана Волминского, до грунтовъ тогожъ дворца Судервского, врочищомъ до Можейковщизны, до лѣсовъ и сѣножатей тогожъ дворца Судервского, врочищомъ до Колодезя границами ограничено, межами и тесами стародавними отъ грунтовъ воеводиныхъ, а теперь пани маршалковое; а одъ колодезя мимо Мшарина до рѣчки вышей поменное Рандовую, отъ того мѣста идетъ граница по лѣсохъ, приполь лѣсъ не малый и дерево посполитое, который лѣсъ до тогожъ дворца Судервского принадлежить, межи грунтами и лѣсами розныхъ пановъ тесами и межами певными ограниченный. Также и на розныхъ мѣсцахъ за тымъ обрубомъ грунты за-

стѣнковые напшны, заросли и сѣножати до того дворца Судервского належать межи грунтами и лѣсами розныхъ пановъ, тесами и межами певными ограничено, также и на розныхъ мѣсцахъ за тымъ обрубомъ грунты застѣнковые напшны, заросли и сѣножати, до того дворца Судервского прислухаючи, то вси тые грунты врочищомъ названо Митковщизна застѣнки, которые застѣнки пришли мѣною одъ Будивисокъ. За грунты мои мнѣ одано, то есть: на име застѣнокъ Болудевскій, другій застѣнокъ, поле прозываемое Католовскій, сѣножатка малая, прозываема Жиркупы. Которые застѣнки дано за тые грунты; которые грунты забрано въ волоки, меновите: на *першомъ* мейспу на врочищи Гугасгальна, подъ березовымъ пневъ, поля забрано на бочокъ двадцать и сѣножати возовъ на тридцать, грунту Судервского и мѣньича моего занято у волоки Буйдивискіе, а за то отмѣну дано грунтами Буйдивискими за стѣною земли и селища Володевское, которое прилегло до грунтовъ моихъ, а концомъ къ гаю берозовому, прозываемому Шаркапильвы; на *другомъ* мѣспу куплю мою врочищомъ Утковщизна, поле зъ селищомъ бочокъ на петнадцать, также зъ сѣножатыми подле дороги, вѣдучи до мѣста Виленского одъ Алекупе, на которомъ селищи двѣ групи стоятъ; поля Утковщизна и селища, сѣножати занято (въ) волоки Буйдивискіе, а за то дворови моему Судервскому отмѣну дано за стѣною Буйдивискою ку грунтомъ моимъ, поле называемое Контюловскихъ, подле Стодолища моего за дорогою подле пана Шленского, ажъ до конца дорожного; *третью* землицу мою занято одъ дворца Судервского, заняли волочники пана Радивила, сѣножатеи возовъ на десеть, а ни-

вы оремя бочоць на пять, которые грунты лежать подъ дворомъ Буйдивискимъ, прозываемо врочищомъ Дыдилевщина, за тые грунты, то есть: за сѣножать дано мнѣ отгѣною за стѣною сѣножати возовъ на три, прозываемо Жяркушы, подле грунту подданныхъ пана Федора Шкленского, то есть: Кравчуны, которые грунты границами обложоны и копцами окопаны, также и тесами отесаны и назначоны. На то я Александеръ Ивановичъ, княжа Полубенское, тые грунты свои списавши достаточне, на томъ, яко будованя того дворца моего Судервского, такъ и всихъ грунтовъ водлугъ того реестру моего братству светое Троицы закону греческого оддалъ, а ку тому и листы на тотъ дворець прислушаючіе оддалъ, купные и прикупные, заставные и мѣновные, то тые вси листы оддалъ есьми до рукъ ихъ, которые прислушаютъ до того дворца и до грунтовъ, и даль есьми тотъ мой реестръ списавши подостатку подъ моею печатью и зъ подисомъ руеъ нашихъ, пани малжонки моей княжны Зофіи Гольшанское власныхъ рукъ нашихъ писмомъ рускимъ. Писанъ у Деречинѣ, лѣта Божого нароженъя тысяча пятьсотъ деведесать третьего, мѣсеца Апрѣля второго дня.

U tego listu przy dwóch pieczęciach podpis tak temi słowy: Александръ Полубинскій, каштелянъ Новгородскій, руку власную подписалъ. Александровая Полубенская, Зофея Юрьевна, княжна Гольшанская рука власная. Печаторъ одъ особъ прошоныи рукою власною подписалъ: Казимеъръ Подольскій; oczewiŃto proŃzony pieczętarz podług prawa podpisuie się Stanisław Kunicki—skarbnik Mѣcisławski. Przy tym intronissya ieneralska tymi słowy:

Выпись зъ книгъ гродскихъ владу го-

сподарского воеводства Виленского. Лѣта Божого нароженъя тысяча пятьсотъ деведесать четвертого, мѣсеца Декабра четвертого дня. На врадѣ его королевское милости гродскомъ воеводства Виленского, передо мною Николаемъ Юрьевичомъ Зеновичомъ, подкоморимъ Опшмянскимъ, намѣсникомъ Виленскимъ, ставши очевисто возный повѣту Виленского Янъ Доминиковичъ, сознаніе свое устное учинилъ и того сознанъя своего квитиъ свой и реестръ подъ печатью своею и подъ печатями и зъ подисомъ рукъ стороны шляхты, которые зъ нихъ писати умѣли, ку записанью до книгъ гродскихъ подалъ, писанные тыми словы. Я Янъ Доминиковичъ, возный повѣту Виленского, сознаваю симъ моимъ квитомъ, ижъ року теперешнего тысяча пятьсотъ деведесать четвертого, мѣсеца Декабра третьего дня, водлугъ нового календара, маючи я возный при собѣ на тотъ часъ сторону людей добрыхъ, двухъ шляхтичовъ у великомъ князствѣ Литовскомъ осѣлыхъ, пана Григорія Тышкевича, а пана Каря Лазаровича, за ужитіемъ и упрошеніемъ зацеи урожонныхъ ихъ милостей пановъ братіи братства церковного Виленского, храма Святое и Живоначальные Троицы, а зъ посродку ихъ милостей пановъ певныхъ особъ, до справъ брацкихъ на рокъ теперешній тысяча пятьсотъ деведесать четвертый обранныхъ, пана Гарасима Андреевича, а пана Гаврила Дашковича, были есьми я возный, зъ стороною шляхтою, выжей помененою, при поданью двора имѣнья вельможного пана, его милости пана князя Александра Полубенского, каштеляна Новгородского, и малжонки его милости княгини Зофеи Юрьевны Гольшанское, прозываемого Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачого,

яко будованья и селища дворного того помененого двора имѣнья Судервского, пашни дворное, подданныхъ новосоудныхъ, прихожихъ и всихъ грунтовъ дворныхъ и мужицкихъ, оремыхъ и неоремыхъ, лѣсовъ, зарослей и сѣножатей въ обрубѣ, въ границахъ и межахъ, за стѣнами, и копцами, и за обрубомъ и за границами: такъ же грунтовъ пашныхъ, оремыхъ и неоремыхъ, лѣсовъ, зарослей и сѣножатей, на розныхъ мѣстахъ лежачихъ, ку тому двору имѣнью Судервскому прислухающихъ; который тотъ дворъ, имѣнье Судервское, его милость князь Александръ Полубенскій и малжонка его милости княгини Зофея княжна Гольшанская братству церковному Виленскому вѣчнымъ и неотзовнымъ правомъ дати рачили, и черезъ службеника своего, пана Григорья Лобана, въ мощь, въ держанье подали. И гды передо мною вознымъ и передъ стороною, вышей помененою, тотъ службеникъ его милости князя Александра Полубенского, панъ Григорій Лобанъ, объѣхавши вси грунты, ку тому имѣнью прислухающіе, и показавши певные старожитные знаки, стѣны, межи и границы тыхъ грунтовъ, все подостатку на реестръ меновите списавши, и тотъ реестръ подъ печатью моею возного и подъ печатьми стороны шляхты, при мнѣ будучое, того помененого року и дня для уписанья до книгъ владовыхъ, паномъ брата братству церковному далъ. И гды по объѣханью грунтовъ тотъ панъ Григорей Лобанъ одъ пана Гарасима Андреевича и одъ пана Гаврила Дашковича, въ справѣ братства на то высаженныхъ, былъ запытанный: если онъ тотъ дворъ, имѣние Судервское зо всеми належностями, къ нему прислухающими, именемъ и мощію и владностью пана своего его ми-

лости князя Александра Полубенского и ей милости княгини малжонки его милости, братству церковному Виленскому въ мощь и во владность подаетъ?—то тотъ панъ, помененый панъ Григорій Лобанъ, заведши подостатку вси грунты ку тому двору, имѣнью Судервскому прислухающіе, и списавши ихъ на реестръ, именемъ его милости пана своего князя Александра Полубенского и именемъ ее милости княгини Александровое Полубенское, княжны Зофея Гольшанское, братству церковному Виленскому въ мощь и владзу ку вѣчному уживанью, водлугъ права и листовъ ихъ милости, тому помененому братству на то наданныхъ, до рукъ особомъ певнымъ зъ братства — до тое справы высажоннымъ—пану Гарасиму Андреевичу и пану Гаврилѣ Дашковичу подаль. И на то я возный ку уписанью до книгъ владовыхъ братству церковному Виленскому далъ есьми сесь квитъ мой подъ моею печатью власною и подъ печатьми стороны шляхты, на той справѣ при мнѣ будучой. Писанъ у Судервахъ, року, мѣсеца и дня, на датѣ вышей помененого. У того квиту печатей притисненыхъ три и подпись рукъ тыми словами: Григорій Тышковичъ рукою власною; Карпъ Лазаровичъ власною рукою подписалъ. А менованный реестръ списанья двора Судервского, будованья и грунтовъ до того имѣнья Судервского належачихъ, такъ се въ собѣ маеть:

Лѣта отъ нароженья Сына Вожего тысеца пятьсотъ деветьдесятъ четвертого, мѣсеца Декабра третьего дня.

Реестръ списанья двора, будованья и всихъ грунтовъ имѣнья вельможного его милости князя Александра Полубенского, каштеляна Новгородского, и малжонки его

милости, кнегини Зофеи Юрьевны, княгини Гольшанское, прозываемого Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежаго, яко хороми того помененого двора, будованья, съ самымъ селищомъ дворнымъ и городомъ овощнымъ, погноевъ, поль оремыхъ и неоремыхъ, лѣсовъ, зарослей, сѣножатей и всихъ грунтовъ, ку тому имѣнью Судервскому, въ обрубѣхъ, границахъ старожитныхъ певныхъ, за стѣнами и копцами певными, также и за границами грунтовъ помененыхъ, лѣсовъ, зарослей и сѣножатей, врочищомъ описаныхъ, на своихъ мѣстахъ лежащихъ, ку тому имѣнью прислухающихъ, отъ его милости князя Полубенского и отъ малзонки его кнегини Зофеи Юрьевны, кнежны Гольшанское, братству церковному Виленскому, храма живоначалное Троицы, на науку школь, науки письма грецкого и словенского въ мощь и владзу, въ опатрность, въ оборону и шафунокъ вольный братъи братства помененого, вѣчными часы наданю, и черезъ служебника его милости, на имя Грегора Лобана, передо мною вознымъ повѣту Виленского Яномъ Доминиковичомъ и передъ стороною шляхтою, на той справѣ при мнѣ будучое, паномъ Григоромъ Тышкевичомъ, а паномъ Миколаемъ Ключковскимъ, обославши черезъ мене возного сусѣдовъ околичныхъ, ку завоженью и заяханью грунтовъ, ку тому имѣнью Судервскому прислухающихъ, поданого и заведеного. *Напертой* того имѣнья Судервского дворъ, часть заметомъ и жердями горожоный; въ томъ дворѣ хоромины будучое, будованья старого опалого, то есть: ворота въ тотъ дворъ уѣзные, подле воротъ въ дворѣ гридня зъ притномъ старые, соломою крытые, домъ гонтами побиванный, старый, подъ однимъ покрятіемъ,

свѣтлицъ три зъ сѣнными и коморою одною, зъ которыхъ избъ свѣтлицы безъ печей и безъ оконъ, безъ дверей и безъ ушаконъ, стайня рубленая одна не великая, хлѣвъ рубленный тежь не великій, клѣтка малая одна, свирень зъ подклѣтьемъ, зъ гапками веоло, гонтами побиванный, новонаправленный, лазня за дворомъ, у пастовнику гумно старое зъ осѣтью, озеродовъ, преплетовъ петнадцатъ; жита на зиму на рокъ деветьдесятъ пятый при завоженью грунтовъ повѣдано засѣного тридцать двѣ бочки. При томъ же дворѣ подданныхъ новоосажонныхъ два, на двухъ подворахъ, на имя Юрей Стасевичъ а Павелъ Стасевичъ. Грунты того имѣнья Судервского пашные, оремые и неоремые, лѣсы, заросли въ обрубѣ, въ межахъ и границахъ лежація, починаются стѣною и копцами отъ грунтовъ Будувискихъ, тоестъ: отъ конца старого нарожного, отъ пяты самое, который копецъ лежитъ въ заросли въ Лознику, зъ Вильна до того дворца Судервского їдучи за Глинищомъ, по правой руцѣ, въ лѣсѣ отъ того конца, межи лозою лежаго; граница и стѣна тыхъ грунтовъ идетъ черезъ дорогу, которая зъ Вильна идетъ до двора пана Влосковского ажъ подъ гай великій берозовый, и ку тому дворцу братскому належачій, прозываемый Шарковъ, до конца подъ тымъ гаемъ лежаго, а одъ того конца и урочища Шаркова черезъ рѣку Рандоупу мимо Ройстяны и Мшаринье. Зъ другой стороны одъ той помененой дороги, зъ Вильна до двора идучое по лѣвой руцѣ, обрубъ тыхъ грунтовъ Судервскихъ и стѣна начинается одъ того первшого конца, вышей помененого въ Лознику, врочищомъ черезъ ручей копецъ, который есть у Глинища и черезъ дорогу передъ менованую, подле

грунтовъ тежъ Вуйдивискихъ, ажъ до копца тежъ нарожного, и отъ того копца до урочища Вынижку, черезъ дорогу Шиянскую до копца прозваного у Жиркупахъ; а одъ Жиркуповъ стѣна тыхъ грунтовъ идетъ копчами черезъ Могилыцы Будивискіе за дорогою Шиянскою, ажъ до камня на болотѣ лежачого, а черезъ тое болото и засе черезъ тую дорогу Шиянскую до копца и до межи при той дорозѣ лежачого; граница и межа тыхъ грунтовъ идетъ до урочища Петришокъ, лѣсовъ и зарослей спольныхъ тогожъ дворца Судервского, зъ грунтами его милости пана Волминского, а одъ Петришокъ граница идетъ тыхъ грунтовъ по Заболотью, при грунтѣ пана Волминского до тогожъ дворца Судервского, урочищомъ до Можейковщизны; а одъ Можейковщизны до лѣсовъ и сѣножатей тогожъ дворца Судервского, урочищомъ до Колодезя, а одъ Колодезя мимо ройста Мшарина до рѣчки вышей помененой Рандоупа. На томъ мѣсту замыкаютъ се грунты дворца вышей помененого Судервского, въ обрубѣ лежачіе; въ тымъ помененымъ обрубѣ, и самъ тотъ дворецъ Судервскій, зъ грунтами пашными, лѣсами, сѣножатями, зарослями лежить. Тамъ же за тымъ обрубомъ, за рѣчкою Рандоупою, приполъ лѣсъ немалый дерева посполитого, который тежъ до того дворца Судервского вышей помененого належить, межи грунтами и лѣсами розныхъ пановъ, тесами и межами певными заграничоный, также и на розныхъ мѣстахъ. За тымъ обрубомъ грунты застѣнковыя, пашныя, заросли и сѣножати, до тогожъ дворца Судервского прислухаючіе. То все, яко се вышей поменило, тотъ панъ Григорій Лобанъ, именовъ его милости князя пана своего и княгини малжонки

его милости, водлугъ листу ихъ милостей даровного, зъ преречонимъ дворцомъ Судервскимъ братству церковному Виленскому православія греческого подавъ и поступилъ на вѣчные часы, передо мною вознымъ и стороною, при мнѣ на тотъ часъ будучою. Тамъ же на тотъ часъ оный панъ Григорей Лобанъ при подаванью, завоженью того дворца и грунтовъ помененыхъ завель и оказалъ тымъ старшимъ брацкимъ, передо мною вознымъ и стороною, грунты тогожъ имѣнья Судервского одъ его милости князя Полубенского и отъ княгини, малжонки ее милости, братству дарованого, котормы гдѣ и на котормъ мѣйску и врочищу, перво сего помѣроу у волоки имѣнья Будивиского, еще за небощика славное памети пана Радивила, воеводы Виленского, суть забраны, и на котормъ мѣйску за то отмѣну грунтами имѣнья Будивиского отъ его милости пана Радивила до имѣнья Судерви, его милости князю Полубенскому есть дано, а меновите: На *первыимъ* мѣйску, на урочищу Куггальна поля бочокъ на двадцать и сѣножати возовъ на тридцать грунту двора Судервского имѣнья его милости князя Полубенского занато у волоки Будивискіе, а за то отмѣну дано грунтами Будивискими земли и селища Болудевского, которое прилегло ку грунтомъ князя Полубенского, а концомъ къ гаю берозовому, прозываемому Шаркопильвы. На *другомъ* мѣсту купля князя Полубенского, врочищомъ Утковщизна, поле зъ селищомъ бочокъ на петнадцать, также зъ сѣножати ми подлѣ дороги, ѣдучи до мѣста Виленского, на котормъ селищу двѣ груши стоять, и колодезь подле дороги, то есть поле Утковщизна и селище зъ сѣножати ми занато у волоки Будивискіе, а за то двор-

пови Судервскому отгѣну дано, то сѣбною Буйдивискою ку грунтоу князя Полубинского, поле называемое Котроловскій подле стодолица князя Полубенского, за дорогою поле земли тогожъ князя Полубенского у лѣсу, а долгины до груши, которая стоитъ межи межами тогожъ князя Полубенского подле дороги, которая дорога идетъ до Кравчунъ, до Вудвишоу, тамъ же у кутъ подле той груши пришло поле тогожъ князя Полубинского, тогда тотъ конецъ нивы мужика поповского Станюлевича, на бочку заняли, и застѣнокъ князю Полубенскому, волочники пана Радивила, а тому Станюлевичу дали отгѣну лѣсу, подле ихъ же грунту зарѣкою Рандоупою, прозываемо врочищомъ Алексевщина и поле такоужъ Волундя за рѣкою Рандоупою на бочокъ пять. *Третью* землю князя Полубенского, одъ дворца Судервского занели волочники пана Радивиловы, сѣножатеи возовъ на десеть и нивы оремое бочокъ на пять, которые грунты лежать подле дворомъ Буйдивискимъ, прозываемые урочищомъ Дылевщина; за тые грунты есть за сѣножатеи дано отгѣною сѣножатеи возовъ на три, подле грунту Кравчуновъ за дорогою Шиланскою, а урочищомъ Жиркупы, которые грунты границою обложонные и кошцами окопаные, также и тесами около назначонные, то есть служебникъ его милости князя Полубенского, помененый панъ Григорій Ло-

банъ, все достаточне списавши въ реестръ, подъ печатью своею и подъ печатью моею возного, и подъ печатьми пановъ стороны вышгъ писаное, при обвоженью на тотъ часъ будучое, даль братству первоному Виленскому святое Троицы набоженства русскаго. Писанъ у Судервахъ, року, мѣсеца и дня вышей помененого. У того регестру печатей притисненныхъ чотыри и подписъ рукъ тымъ словы: Я Григорей Лобанъ, слуга его милости князя Полубенского, рука власная; я Григорей Тышкевичъ Бужица рукою власною; Миколай Клечковскій рукою власною. Которое сознаніе возного вышей мянованого, также и тотъ кветъ есть и регестръ до книгъ гродскихъ Виленскихъ вписано, и сесь выписъ зъ книгъ подъ печатью моею братству церкви Святое Троицы есть выданъ. Писанъ у Вильни.

U tey intromissiey, alias ograniczenia, przy iedney pieczęci podpis ręki temi słowy: Шасный Богуматка, гродскій Виленскій писарь. A correcta temi słowy: Скорыговаль зъ книгами Федоръ Лютчичъ. Która to intromissya u ograniczenie na folwark Suderwi Popowskiej, za pokładaniem do akt przez osobę w wierzchu mianowaną, iest do xiąg głównych spraw wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego u z rzeczą w nim wyrażoną przyjęto u zapisano.

1593 г. Мая 10 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 619.

21. Вводный актъ, данный вознымъ Виленскому Св.-Троицкому братству на мѣстѣ Судерви.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok wyżej mianowany obranymi, stanawszy oczewisto u sądu imé pan Michał Kopec, podczaszy Oszmiański, pokładal y ku aktykowaniu podał intromissią ieneralską na majątność Suderwie, od kniazia Połubińskiego bratstwu Wileńskiemu cerkwi świętey Trócy, sam original po rusku pisany, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przyjęty y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego wpisany, służący y należący wielebnym oycom jezuitom nowiciatu Wileńskiego, który z ruskiego na polskie pismo słowo w słowo przepisawszy do xiąg głównych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przymuiąc, tenor taki iest:

Выписъ зъ книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ, одправованныхъ у Вильни. Лѣта Вожого нароченья тысяча пятьсотъ деветьдесять третего, мѣсеца Мая петнадцатого дня. Передъ наши судьями головными, на трибуналъ у великомъ князѣ

ствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земь и повѣтовъ на рокъ теперешній деветьдесять третій обраными, постановившисе очевиство возный повѣту Виленского Янъ Холдынскій, при устномъ сознанью своемъ ку вписанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ квитъ свой подъ печатью и зъ подписомъ руки своей, и тежъ подъ печатьми стороны, на тотъ часъ при немъ будучое, въ тые слова писанный: Я Янъ Холдынскій, возный повѣту Виленского, сознаваю тымъ квитомъ, ижъ року теперешнего тысяча пятьсотъ деветьдесять третего, мѣсеца Мая десятого дня, маючи я возный при собѣ сторону людей добрыхъ, двухъ шляхтичовъ, земянъ господарскихъ земли Виленское, пана Климонта Избицкого а пана Яна Габриелевича, зъ тыми шляхтичами, стороною помененою, за жоданіемъ и ужитіемъ ихъ милостей пановъ брата братства церковного Виленского, заложенья святое Троицы набоженства руского, былъ есьмы у дворцы его милости вельможного князя Александра Полубенского, пана Новгородского, прозываемомъ Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачомъ, и показалъ въ томъ дворцы Судервахъ передо мною вознымъ и передъ стороною, при мнѣ будучою, панъ Григо-

рей Тышкевичъ Вужица, писарь того помененого братства церковного Виленского, уряднику его милости князя Полубенского Судеревскому, на имя Васку Соколовскому, листы два княжати его милости князя Александра Полубенского писаны, подъ датю року тысяча пятьсотъ деведесать третего, мѣсеца Марца одинадцатого дня, одинъ листъ братству церковному Виленскому належачій, который гды читано передо мною вознымъ и передъ стороною, при мнѣ будучю, описуеть въ немъ его милость князь Александро Полубенскій сознаваючи, ижъ зъ ласки своее ку хвалѣ Божой на выхованье и выживенье священникомъ и діакономъ братскимъ, слугамъ церковнымъ и школьнымъ коллегіумъ науки письма грецкого и руского, подъ справю того брацтва будучимъ, ведля обѣтницъ своихъ тотъ дворець свой Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачій, зъ будованьемъ дворнымъ, зо всеми грунтами оремymi и неоремymi, лѣсы, гаи, дубровы, заросли и сѣножатями и зо всякими пожитками и належностями, ку тому дворцу прислухачими на брацтво церковное, вышей помененое, вѣчностію надалъ въ мощь, въ держанье, въ оборону и въ послушенство тому братству пустиль, и листъ вѣчный водле обычаю права посполитого справити, яко найспѣшней быти можетъ, на врадѣ признать и скучечне то зыстить его милость обѣщать рачиль. *Другій листъ* княжати его милости князя Полубенского, до того врадника его милости Судеревского писаный, въ которомъ листъ его милость писучи розказуеть тому враднику своему, абы помененый дворець Судерви со всеми навсе, яко се вышей поменило, въ мощь, въ держанье и во владность, а въ завѣ-

данье до рукъ писарю ихъ брацкому помененому пану Григорію пустиль. И пыталъ панъ Григорей Тышкевичъ именовъ всего брацтва того врадника Судеревского, если бы онъ воли къ розказанью пана своего княжати его милости Полубенского досыть чинити и водле листу его милости тотъ дворець Судерви братству церковному поступиль, подать хотѣлъ? Который врадникъ Судервскій Васько Соколовскій, оглядавши тыхъ листовъ княжати его милости Полубенского, пана своего, и читаныхъ выслухавши, а чинечи досыть воли въ розказанью пана своего, тотъ помененый дворець Судерви со всеми грунтами, яко ся самъ въ собѣ, границахъ, межахъ и обыходѣхъ своихъ маеть, и подданныхъ двухъ на имя, Малафея Семеновича, зъ сынами его Андреемъ и Гришкомъ, а Урбана Томковича, которые ничего не мають, отчицами ку тому Дворцу Судеревскому прислухачими, быть меноваль, и будованье того дворца Судеревского старое опалое, што могло быть, на регестръ списавши меновите, зо всеимъ братству церковному въ мощь, держанье и уживанье, въ завѣданье пану Григорію Тышковичу, писарю ихъ брацкому, ку зачатію и розмноженію въ немъ господарства и пожитковъ, брацтву прислухачючихъ, подаль и поступиль, а иншого ничего въ томъ дворцы, ни быдла, ни збожжа ніякого нѣтъ и не подаль, окромъ троха жита засѣного бочекъ сколько и сколько. На то я возный, мѣсто устного сознанья моего, для вписанья до книгъ урадовыхъ далъ есьми сесь мой квитъ подъ моею печатью и зъ подписомъ руки моее и подъ печатями стороны шляхты, вышъ помененыхъ. Писанъ у Судервахъ, року и дня вышъ помененого. У того

квиту печатей притисненныхъ три, а под-
писъ руки возного теми словы: Jan Choł-
dziński—woźny ręką własną. Которое со-
знание возного и тотъ квитъ его до книгъ
головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ,
а по вписанью и сесь выписъ подъ пе-
чатю земскою воеводства Виленского
братству Виленскому церкви святой Трои-
цы есть выданъ. Писанъ у Вильни.

U tey intromissyi przy iedney pieczęci
podpisy rąk temi słowy: Теодоръ Скуминъ,
воевода Новгородскій, маршалокъ трибу-

нальный. Andrzej Pietkiewicz—pisarz. Fi-
lip Limont—deputat z Lidy, z woiewodztwa
Wileńskiego; z Wilkomierza Malcher Szemet.
Вогданъ Огинскій—подсто-
лій и депутатъ зъ Троць, рукою. Скоры-
говаль зъ книгами Андрей Яновичъ. Któ-
raź to intromissia na folwarek Suderwia,
za pokładaniem do akt przez osobę w wierz-
chu mianowaną y rzeczą, w niey wyrażo-
ną, iest przyięta y do xiąg głównych wie-
czystych trybunału wielkiego xięstwa Li-
tewskiego wpisana.

1594 г. Сентября 29 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 371.

22. Дарственная запись отъ кн. Александра Ивановича Полубенскаго и жены
его Софьи Юрьевны княжны Гольшанской Виленскому Св.-Троицкому братству
на устройство училища.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego,
miesiąca Maia dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim z wo-
iewodztw, ziem y powiatów na rok wyżey
pomieniony obranemi, stanawszy oczewisto
u sądu imć pan Michał Kopieć—podczaszy
Oszmiański, pokładał y ku актыковaniu po-
dał ekstrakt z xiąg głównych trybunału
Nowogrodzkiego, z datą w nim wyrażoną,
na pergaminie z wielką pieczęcią wiszącą
na sznurze iedwabnym, przy samym origi-
nale, obie po rusku pisane, prawa wieczy-

stego na folwark Suderwia, prosząc, aby y
z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przy-
ięty y do xiąg spraw wieczystych trybu-
nału wielkiego xięstwa Litewskiego wpi-
sany, służący y należący ww. oycom iezui-
tom nowiciatu Wileńskiego, który z rus-
kiego na polskie pismo słowo w słowo prze-
pisawszy do xiąg spraw wieczystych przy-
muiąc tenor taki iest:

Выписъ зъ книгъ справъ судовъ голов-
ныхъ трибунальныхъ у Новогородку од-
правованыхъ. Лѣта отъ naroженья сына
Божого тысеча пятьсотъ деветьдесять чет-

вертого, мѣсеца Сентябра тридцатого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналъ зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ, на рокъ теперешній доведесять четвертый обраными, отправуючи намъ sprawy судовъ головныхъ трибунальныхъ у великомъ княжествѣ Литовскомъ, у Новгородку, постановившисе очевисто вельможный имць князь Александръ Ивановичъ Подубинскій, каштелянъ Новгородскій, и малжонка его милости Зофея Юрьевна, кнежна Гольшанская, оповѣдали и то ихъ милость вызнали: Ижъ маючи взглядъ доброго помноженья хвалы Божое закону греческого братства духовного при светой Троицы церкви Виленское будучомъ, дали, даровали и на вѣчность записали на хвалу Божую тому братству церковному Троецкому Виленскому на олтаре ихъ брацкій Встрѣтенья Господня, на школу коллегіума брацкого, а до влады и завѣдованья старшихъ, въ томъ братствѣ будучихъ, вѣчными часы имѣнье Дворецъ, прозываемый Судерви, въ повѣтѣ Виленскомъ надъ рѣчкою Рандоупою лежачій, на которую тую данину вѣчную тому братству и листъ свой водле права справлений, имъ на то данный, положивши просили, абы для речи вѣчистое до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ уписавъ. Которого мы судъ оглядавши и читаного выслухавши, казали есьмо его до книгъ справъ головныхъ трибунальныхъ уписать, который уписуючи отъ слова до слова такъ се въ собѣ маеть:

Я Александръ Ивановичъ, княже Подубинское, каштелянъ Новгородскій, а я Зофея Юрьевна Гольшанская—малжонка его милости, чинимъ явно и визнаваемъ сами на себе симъ нашимъ листомъ, вѣчистую даниною, кому бы того потреба

вѣдати, альбо чтучи сесь нашъ листъ слышати, нынѣшнимъ и напотомъ будучимъ, ижъ хочечи мы за речь дочасную сегосвѣтную отъ Господа Бога збавеніе одержати и маючи взглядъ доброго помноженья хвалы Божое закону греческого, набоженства русского релии нашой, для того зъ добрымъ розмысломъ и сполною намовою нашю, по доброй воли своей, улюбивши початокъ sprawy доброе въ братствѣ духовномъ, при светой Троицы церкви Виленской будучомъ, одъ короля его милости упривиліованымъ и одъ христорлюбивыхъ хрестіанъ наданомъ и уфундованомъ, дали, даровали и симъ нашимъ вѣчистымъ листомъ записуемъ и записали есьмо на хвалу Божую, меновите тому братству церковному Троецкому Виленскому, при церкви светое Троицы, въ мѣстѣ Виленскомъ алтара ихъ братского, встрѣтенья Господня, на школу коллегіумъ ихъ братского, для твиченья и ученія въ оной школѣ дѣтей у наукахъ вшелякихъ, такъ езыка греческого и словенского, яко и инныхъ, водлугъ привилею ихъ, до влады и завѣдыванья старшихъ, теперь въ томъ братствѣ и на потомъ будучихъ, имѣничье Дворецъ нашъ власный прозываемый Судерви, въ повѣтѣ Виленскимъ надъ рѣчкою Рандоупою лежачій, никому непенный, ани заведеный, зо всѣмъ на все, якъ се тотъ Дворецъ самъ въ собѣ, межахъ, границахъ и обыходѣхъ своихъ здавна мѣлъ и теперь маеть, зъ дворцомъ самымъ, зъ дворцами, зъ будованьемъ дворнымъ, зъ огороды овощовыми, зъ селищами, погноями, навозы, зъ грунты оремыми и неоремыми, пашными и непашными, зъ сѣножатями, зъ озеры, ставами, зъ сажавками, зъ пущами, зъ лѣсы, гаями, садами и зъ пустов-

щинами, зарослями, дубровами, зъ подданными, въ томъ имѣнничу будущими, отчизными и неотчизными и ихъ землями и повинностями вшелякими, зъ застѣнками, до того дворца належачими и вшелякими пожитками, зъ того имѣнничу Судерви приходчыми, и зо всимъ тымъ, яко есмы правомъ своимъ набытымъ, купнымъ и прикупнымъ мѣли и вживали, ничего и наименьшого пожитку зъ того всего на себе самихъ, потомковъ, кровныхъ и повиноватыхъ нашихъ незоставуючи, ани выймуючи. Якожь вжо тотъ увесь дворець нашъ Судервскій, зо всѣми до него принадлежностями, въ мощь, въ держанье и вѣчное уживанье въ року прошломъ тысеца пятьсотъ девятьдесять третемъ, мѣсеца Мая десятого дня, черезъ возного повѣту Виленского Яна Холдинского и сторону при немъ будущую, братству вышъ помененому церкви светое Троицы завели и подали есмы, и все право наше вѣчное, которое однокольвекъ есмы мѣли, такъ куплю и прикуплю, зачимъ есмы тое имѣнничье наше держали, при сей давинѣ нашей тому братству подали, въ мѣсто самихъ себе, то все на тое братство влили есмы, и вжо одъ даты, въ семь листѣ нашомъ нижей помененое, вольно будетъ тому братству тымъ всимъ дворцомъ Судервскимъ и всими грунтами, ку томужь дворцу належачими, шафовати, то есть замѣнити, розширити и прибавити; а то все оборочаючи на фундованье и розмноженье наукъ, письма и закону Божого вѣры наше греческое, въ томъ вышей помененомъ братствѣ. Которогожь того всего дворца нашего Судервского, такъ будованье, яко и вси грунты и вшелякіе широкости и ограниченіе, на особливимъ инвентару, або регестрѣ, зъ печатями и зъ подписями рукъ

нашихъ имъ тежь подали есмы. Мають то старшіе, отъ всего братства будучи выбраные, то есть, старосты, провизоры братскіе нынѣшніе и на потомъ будучіе, тое имѣнничье Судерви, одъ насъ на братство и на школу коллегіумъ ихъ записанное, держати и завѣдовати и въ мощы своей мѣти, пожитки вшелякіе, якіе быти можуть, привлацати и примножати, водлугъ воли и уподобанья своего, а я тежь самъ Александръ Полубенскій, ани я Зофея малжонка его милости, дѣти и потомки и близкіе наши, въ тое все имѣнничье и ни въ которую часть, до того имѣнничья належачую, уступовати, и того нарушати не маемъ и мочи не будемъ вѣчными часы. А если быхъ я самъ Александръ Полубенскій, або я сама Зофея, малжонка его милости, дѣти и потомки наши и хтожь-кольвекъ зъ близкихъ нашихъ въ тотъ дворець, фольварокъ Судервскій уступовали, переказу чинили, будь тежь и до права позывали, тогды такъ мы сами, яко и каждый таковый, который бы сесь листъ нашъ нарушилъ, виненъ будетъ тому вышъ помененому братству заруки заплатити двѣстѣ копѣ грошей Литовскихъ, а по заплаченью тое заруки предъсе сесь листъ нашъ и тая данина наша у кожного права впаде при мощы и ненарушене захована ма быть вѣчными часы. И на то дали есмы тому братству сесь насъ листъ подъ нашими печатями и зъ подписями власныхъ рукъ нашихъ. До которогожь сего листу, за устною и очевистою прозъбою нашою, печати свои приложити и руки подписати рачили панове ихъ милость, панъ Янъ Овсяный—секретарь его королевское милости, князь Прокопъ Довскій, а панъ Тимофей Неронскій, земляне господарскіе воеводства Новгородскаго. Пи-

санъ въ Новгородку, лѣта отъ нароженя сына Божого тысяча пятьсотъ девятьдесятъ четвертого, мѣсеца Септембра двадцать девятого дня. У того листу вѣчистого печатей притисненыхъ пять, а подписы рукъ подписаны тыми словы: Александръ Полубенскій, каштелянъ Новгородскій, руку власную подписалъ. Александровая Полубенская Зофея Юрьевна—кнежна Гольшанская, рука власная. Янъ Овсяннй, секретарь короля его милости рукою власною. Прокопъ Довскій власною рукою. Тимофей Неронскій рукою власною. Которое то е очевидное а устное передъ нами при томъ листѣ вышъ менованомъ его милости князя Александра Полубенского—каштеляна Новгородского и малжонки его милости Зофеи Юрьевны кнежны Гольшанское сознаніе, за прозбою ихъ милостей до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть записано, зъ которого записанья и сесь выписъ зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ тому братству церкви светое Троицы, въ мѣстѣ Виленскомъ будучимъ, зъ печатью его королевское милости земскою воеводства Новгородского а зъ подписы рукъ нашихъ есть выданъ. Писанъ у Новгородку.

U tego wypisu podpis rąk tymi słowy:

Jerzy Chodkiewicz — starosta Żmuydzki, marszałek trybunalski; Jan Łowieyko, marszałek Mozyrski, sędzia grodzki Wileński ręką swą. Jan Korsak ręką swą. Jan Tryzna—wielkiego xięstwa Litewskiego s. w. Władysław z Drucka Sokoliński, marszałek iego królewskiej mości nadworny z wiewodztwa Połockiego. Frąc, B. Żuk, woyski y horodniczy Połocki. Z powiatu Słonimskiego Abram Mirtyecko mp. Mikolay Sawicki—woyski, deputat powiatu Wołkowyskiego. Demian Ciwiński, deputat powiatu Wołkowyskiego. Янъ Головня—земскій Новгородскій писарь. Якубъ Куневичъ—хоружій и депутатъ Городенскій. Василь Керлей, писарь земскій и депутатъ повѣту Пинского, зъ воеводства Витепского. Deputat Jan Kisiel ręką swą, z powiatu Kowieńskiego. Stanisław Dziadkowski, stolnik Kowieński ręką swą. Stanisław Karaczon, deputat y podstoli powiatu Mściślawskiego ręką swą. Юрій Макальскій, депутатъ Городенскій рукою власною. Correcta temi słowy po rusku: Скориговаль Голубъ. Któryż to wypis Nowogrodzki na folwark Suderwią wieczysto zręczony zapis, iest do akt przyjęty y do xiąg wieczystych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego wpisany.

1596 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 569.

23. Подкоморское рѣшеніе по спорному дѣлу Виленскаго Св.-Троицкаго братства съ ксендзомъ Мазанковичемъ о грунтахъ нижнія Судервь.

Roku tysiącz siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok wyżey pomieniony obranemi, stanowszy oczewisto u sądu imię pan Michał Kopeć, podczaszy Oszmiański pokładał y ku aktykowaniu podał wypis z xiąg głównych trybunałnych zeznanie wocnego, iak się sprawa Suderwska z imię xiędzem podkustoszym Wileńskim odprawowała, po rusku pisany, służący y należący wielebnym oycom iezuitom powiciatu Wileńskiego, prosząc, aby y z rzeczą w nim wyrażoną, był do akt przyięty, y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego wpisany. Który z ruskiego na polskie pismo verbum de verbo przepisawszy, do xiąg głównych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przymuiąc, tenor taki iest:

Вывисъ зъ книгъ справъ судовъ головныхъ трибунальныхъ, одправованыхъ у Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча пятьсотъ деветьдесятъ шостого, мѣсеца Іюня сегого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ княствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и

повѣтовъ на рокъ теперешній деветьдесть шостый обраными, ставши очевисто возный повѣту Виленскаго Янъ Косинскій, а при немъ сторона шляхта панъ Дмитръ Быховець, колега нашъ, Касперъ Касперовичъ, Александеръ Бранвицкій, Григорій Выриковскій, Еразмусъ Кимборъ, Юрей Громыка, при квитѣ своемъ, сознание свое устное учинили и тотъ квитъ ку записанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подъ печатями своими и зъ подписомъ рукъ своихъ, которые писать умѣли, подали, писанный тыми словами: Я Янъ Миколаевичъ Косинскій, возный его королевское милости воеводства Виленскаго, а мы земляне его королевское милости у великомъ княствѣ Литовскомъ осѣлые, Дмитръ Быховець — судья головный, на трибуналь на рокъ теперешній деветьдесть шостый зъ воеводства Троицкаго обраный, а я Каспоръ Каспоровичъ и я Александеръ Бранвицкій, я Григорій Выриковскій, а я Еразмусъ Яновичъ Кимборъ и я Юрій Григорьевичъ Громыко, признаваемъ уси мы згодне симъ нашимъ квитомъ, ижъ въ року теперь идучомъ тысяча пятьсотъ деветьдесятъ шостомъ, мѣсеца Мая двадцать девятого дня, будучи намъ ужитыми, въ справѣ тутъ ни-

жей въ семьъ квѣтѣ нашомъ описаной, одъ подстолого воеводства Троцкого, его милости князя Богдана Огинского, а на сесь рокъ теперешній деветьдесять шостый, одъ кола рыцарского и всего посполства закону греческого, старосты братства Светой Тройцы, и одъ обывателей мѣста господарского Виленского пана Гарасима Андреевича, а пана Гаврила Ситковича; которую справу ихъ милость дня нынѣшного мѣли, яко на року припаломъ, за позвожь подкоморскимъ жалобы олтаристы и подкустоша костела головного въ замку Виленскомъ заложенья светого Станислава князя Павла Мазанковича передъ подкоморымъ воеводства Виленского, его милостью паномъ Миколаемъ Ясинскимъ, воdle одосланья вראду земского Виленского зъ роковъ трейкрольскихъ, въ семьже року теперешнемъ деветьдесять шостомъ у Вильни одправованныхъ, на власномъ грунтѣ ихъ милостей называемомъ Котюловскихъ, и ново въ позвѣ прованомъ по застѣнку належачомъ, прислухаючого до имѣнья и двора ихъ милостей Судервского, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачого, одъ его милости князя Александра Полубенского и одъ малжонки его милости на братство закону греческого Светой Тройцы наданого. И гды на стѣну тыхъ грунтовъ обѣдвѣ сторонѣ зѣѣхавшисе, ку праву передъ паномъ подкоморымъ постановилисе, ино его милость панъ подкоморій казалъ тому князю Мазанковичу позовъ жалобы его поднесши читати, а по вычитанью позву, его милость князь Богданъ Огинскій, до его милости пана подкоморого повѣдилъ: Хотяжь бымъ дей зъ многихъ причинъ мѣль чимъ той позовъ збити, але дей волю заразомъ передъ в. м. на речъ самую правне роз-

правити и невинность показати свою, будь дей тые грунты, о которые насъ князь Мазанковичъ безправнымъ однятіемъ передъ твою милость позываеть, не есть, ани были николи въ держанью князя Мазанковича, гдыжь дей одъ тридцати двухъ годовъ, яко тые грунты до того двора нашого Судерви належать и прислухають, того дей не хотимъ словы, але правомъ на то слущнымъ и доводомъ явнымъ на письмѣ показати и довести готовъ естемъ. И хотѣль его милость князь Огинскій заразомъ передъ е. м. паномъ подкоморымъ право свое на тые грунты на письмѣ показывати. Нижи его м. панъ подкоморій, не слухаючи тыхъ справъ, тамъ зразу на той стѣнѣ тыхъ грунтовъ ѣхаль до двора того князя Мазанковича Судервского; якожь сторона поводовая князь Мазанковичъ, а одпорная князь Богданъ Огинскій и панъ Гарасимъ Андреевичъ, такъже и панъ Гаврило Ситковичъ, а при нихъ и мы зъ ихъ милостями ѣхали. А приѣхавши до двора князя Мазанковича Судервского, ихъ м. панъ подкоморій воdle позву жалобы князя Мазанковича узналь, абы тое жалобы своей правне попираль, повѣдаючи: же дей есте вы панове мѣшане у суду земского до мене се одезвавши, и на тую справу мене вывести не хотѣли, одно князь Мазанковичъ. На што князь Огинскій пану подкоморому повѣдилъ: Якосьмы здавна держачими тыхъ грунтовъ одъ лѣтъ тридцати двохъ, отмѣною даныхъ и поступленыхъ его милости князю Александру Полубенскому, одъ его милости пана воеводы Виленского черезъ слугу и мѣрника его милости за грунты власные двора брацкого Судервского, которые грунты его милости до имѣнья своего Буйвидиского,

тому жъ служебнику и мѣрнику своему привернути розказалъ, и яко мы гвалтомъ тыхъ грунтовъ у князя Мазанковича николи не отнимали, такъ ани ихъ князь Мазанковичъ въ мощы своей николи не держалъ; а мы, яко люди спокойные, и теперь рады покою, лечъ ижъ князь Мазанковичъ о нашу власность насъ же самихъ позывалъ, то тежъ ему самому а не намъ, твою милость, пане подкоморій, вывести для розсудку на тые грунты належало. Потымъ панъ подкоморій умоцованому князя Мазанковича знову позовъ читати всказалъ. Писанный тотъ позовъ по пана Гарасима Андреевича и по пана Гаврила Ситковича, мѣщанъ Виленскихъ, который умоцованный князя Мазанковича Янъ Буйвило, за злеценьемъ очевиднымъ князя Мазанковича по прочитанью позву, положилъ оповѣданье свое о тые грунты на врадѣ гродскомъ Виленскомъ, въ року прошломъ девятьдесятъ четвертомъ, мѣсеца Юля тридцатого дня учиненое, которое оповѣданье зъ жалобою, въ позвѣ описаною, во всемъ згодно есть, а до того подалъ артыкулъ второй и дванацатый зъ роздѣлу девятого, къ концу артыкула двадцатого тые слова, гдѣ такъ пишеть: „таковая сторона за показаньемъ права листовного, або знаковъ слупныхъ, и окромъ присеги только за свѣдѣцтвомъ девети свѣдковъ при грунтѣ заставлена быти маеть“, якожъ дей водле того параграфу, въ томъ артыкулѣ описанымъ. князь Мазанковичъ готовъ дей есть деветьма свѣдками того подчерти, якожъ и регестръ тыхъ свѣдковъ его м. пану подкоморому, списавши ихъ имена, подалъ, и далей дей водле выналезку твоей милости, пане подкоморій, князь Мазанковичъ все выконати готовъ. А по-

томъ его милость панъ подкоморій пыталъ самъ князя Мазанковича самого: если бы якое право грунтовное листовное на тые грунты мѣлъ, абы передъ нимъ положилъ. На то умоцованный князя Мазанковича повѣдилъ: И то дей есть протестація, къ тому выпись оповѣданья, ижъ его гвалтовне зъ спокойного держанья выбили и тые грунты безправне отнели. И до того еще тотъ же параграфъ остатній зъ того артыкула дванадцатого, зъ роздѣлу девятого поданный, на помочъ сторонѣ своей беру, а при томъ еще и девети свѣдковъ ставити готовъ естемъ, а надто дей уже большъ о дальшихъ доводахъ нѣкихъ князь Мазанковичъ не маеть. Гдѣ тутъ же и самъ князь Мазанковичъ повѣдилъ: есть дей пане подкоморій у Вильни, ане тутъ инвеститура менѣ дана на олтарь св. Казимера, то есть, привилей короля его милости Зигмунта третего и поданье того олтара чезъ князя Фабера — поддіякона костела Виленского, который маючи при собѣ звычайемъ нашимъ ксенжу и возного, тотъ олтарь зъ тымъ фольваркомъ Судервями мнѣ подалъ. А панъ подкоморій пыталъ знову, мовечи: княже Мазанковичу, такъ насъ право учить, же тутъ позываеъ, жебысь показалъ. Князь Мазанковичъ на то повѣдилъ: ижъ дей я вжо большъ надъ то нѣкихъ листовъ на тые грунты не маю. Якожъ и его милость, князь Огинскій мовилъ самому князю Мазанковичу, яко и тому умоцованому его: жебы што одно права своего мѣли, на тые грунты абы положили, а въ речъ се его милости гды тежъ правомъ своимъ выправоватъ будетъ, абы се не втручали. На которое пытанье князя Огинского они тоежъ повѣдили, што первой пану подкоморому:

же вжо ніякого права на тые грунты не мають. Ино за тымъ его милость князь Огинскій, чинечи отказъ на речъ самую въ позвахъ описаную, повѣдилъ: ижъ дей што тутъ менить князь Мазанковичъ, якобы панъ Гарасимъ Андреевичъ и панъ Гаврило Ситковичъ мѣли въ року девятьдесять четвертомъ, мѣсеца Юля одинацатого дня, тое поле у него гвалтомъ одняти и между сказити, ку тому якобы тогожь дня тые особы въ лѣсѣ его князя Мазанковича Болудискомъ тежъ гвалтомъ дерева на будованіе, на подпоры и на жерди, и на дрова годного вырубали, ку томужъ сѣножать, въ другомъ мѣспу лежачую, кошениа сѣна взововъ на чотыри, иншого дня отняли и яко тое поле, также грунтъ того лѣсу и сѣножати ку двору нашому Судервскому привернули, а его князя Мазанковича, зъ того усего покойного держанья выбили и отняли мѣли. Ино дей еще на сей часъ, яко на томъ позвѣ и на оповѣданью князя Мазанковича рокъ, мѣсець и день описанъ есть, тотъ дворець Судервскій на братство одъ его милости князя Александра Полубенского и одъ малжонки его милости не былъ одданъ, и въ держанью дей своемъ, на ончасъ того дворца Судервского тые особы панъ Гарасимъ Андреевичъ и панъ Гаврило Ситковичъ не мѣли, але дей держалъ то въ моцы и уживанью своемъ за правомъ своимъ слухнымъ и при давности земской, не маючи о то ни отъ кого ніякого нагабанья, его милость князь Александеръ Полубенскій и малжонка его милости, ажъ, дей, вжо потымъ не борздо, тотъ дворець зо всіми тыми грунтами помененый князь Полубенскій на братство листомъ записомъ своимъ ихъ милостямъ записавши и у суду

головного трибунального признавши, до держанья черезъ возного повѣтового и сторону двухъ шляхтичовъ, давши о томъ знать сусѣдомъ околичнымъ, абы каждый своего грунту боронилъ, о чомъ и князь Мазанковичъ вѣдалъ, при служебнику своемъ на име Григора Лобана, который еще при подаанью возного на регестръ увесь грунтъ до того дворца належачій списавши, въ которомъ и тотъ увесь грунтъ меновите описаный есть, подаль, и яко возный квитъ свой и той регестръ на врадѣ гродскомъ Виленскомъ признавши, при книгахъ zostавилъ, такъ и тотъ грунтъ при томъ дворцы Судервскомъ до держанья на ончасъ имъ, яко старостамъ, на тотъ рокъ будучимъ, до братства подали. И доведечи тыхъ словъ своихъ покладалъ его милость князь Огинскій листъ запись самого его милости князя Полубенского и малжонки его, подъ датою року девятьдесять четвертого, мѣсеца Сентября двадцать девятого дня и выпишь съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, подъ датою зъ Новагородка, тогожь року девятьдесять четвертого, мѣсеца Сентября тринадцатого дня, въ которомъ листъ и выпишь вызнанье ихъ милостей самихъ такъ есть описано: же они въ томъ часѣ тотъ свой дворець Судерви, зо всіми грунтами на братство закону греческого святой Троицы вольностью оддали и записали. До того покладалъ выпишь зъ книгъ гродскихъ Виленскихъ, подъ датою тогожь року девятьдесять четвертого, мѣсеца Декабра третего дня, сознание возного, въ которомъ то есть описано: же тотъ возный въ томъ часѣ тотъ дворець Судерви зо всіми тыми грунтами, а меновите: зъ тымъ полемъ Котюловскимъ и зъ тымъ лѣсомъ Волудискимъ и зъ тою сѣножатою

тымъ особомъ, на онъ часъ старостамъ брацкимъ дорочнымъ, подаль въ держанье и яко квити овой поданья интромиссии, также и регестръ списанья тыхъ грунтовъ подъ печатью своею и подъ печатью служебника князя Полубенского на врадѣ призналъ. А по прочтанью тыхъ выписовъ его милость князь Огинскій повѣдилъ: поневажъ дей се то тутъ передъ твоею милостью, пане подкоморій, ясне того права покажутъ, жебы особы на онъ часъ тыхъ грунтовъ у того князя Мазанковича, такъ яко онъ самъ менить, не отымовали, однакже, дей, еще надъ то готовы есьми показати листомъ замѣннымъ небошика его милости пана воеводы Виленского, же водле того листу его милость князь Полубенскій и малжонка его милости одъ року шестьдесятъ четвертого, ажъ до року деветьдесятъ четвертого, а по ихъ мы сами ажъ до сихъ часовъ тотъ грунтъ спокоемъ черезъ трою давность земскую держимъ и уживаемъ. И доводечи тыхъ словъ своихъ покладалъ его милость князь Огинскій листъ запись, одъ слуги и мѣрника его милости пана воеводы Виленского замѣнный, подъ датою року тысяча пятьсотъ шедьдесятъ четвертого, мѣсеца Юля десятого дня, и до того покладалъ выпись зъ книгъ гродскихъ Виленскихъ, подъ датою тогожъ року шестьдесятъ четвертого, мѣсеца Юля десятого дня, сознанья служебника его милости пана воеводы Виленского, на имя Войтехъ Григоревичъ, въ которомъ томъ листѣ, яко той слуга его милости пана воеводы Виленского сознаваетъ, же тые грунты—помененое поле Котюловское и тотъ лѣсъ Болудинскій и тую сѣножать зъ княземъ Александромъ Полубенскимъ и малжонкою его на грун-

ты ихъ помѣнялъ. Также и тотъ служебникъ его милости визнаваетъ, же тыежъ выписъ помененные грунты, тоежъ поле Котюловское и тотъ же лѣсъ и сѣножать водле листу замѣненного, до держанья князю Полубенскому и малжонцѣ его милости подаль. Котороежъ тое поле Котюловское, также и тотъ лѣсъ Болудинскій и тая сѣножать на чотыры возы кошенья сѣна, такъ власне въ описанью боками и концами въ томъ правѣ помененомъ лежитъ, яко и въ повѣвъ положеніе того грунту князь Мазанковичъ поменялъ. А по вычитанью того усею права его милость князь Огинскій повѣдилъ: ижъ дей, гдыжемъ тутъ передъ твоею милостью, пане подкоморій, того яснымъ и слушнымъ правнымъ доводомъ довелъ и письмомъ доказаль, же тотъ грунтъ зъ давныхъ часовъ до того дворца брацкогo належалъ и належитъ, впродѣ подавши зъ статуту, зъ роздѣлу четвертого, артыкулъ деветьдесятъ первый о давности земской описанный, выводечи то, же вжо не одну давность, але троякую давность земскую задержали, а при томъ правѣ своемъ слушномъ и правомъ, водле тогожъ артыкулу дванадцатого зъ роздѣлу девятого, одъ самое стороны поданого, параграфу остатнегo ку концу поменивши свѣдковъ девети чоловѣковъ сусѣдовъ околичныхъ, тыхъ грунтовъ добре вѣдомыхъ, домавялъ се вольности отречи. А такъ его милость панъ подкоморій, выслухавши тыхъ, такъ жалобы, яко и odporу зъ обою сторонамъ спору и мовенья, повѣдилъ: Вижу дей што тутъ намъ сѣдечи, тое справы не не кончити, але ѣдми дей на грунтъ. А гды есьмо тамъ на тое мѣсеце першою зъ его милостью паномъ подкоморимъ приѣхали, и зъ тымъ княземъ Павломъ Ма-

занковичомъ до конца стѣны, гдѣ неподалеку отъ одного тѣхъ стѣны новый копецъ, знатъ же тогожъ дня тотъ князь Мазанковичъ зъ камня зложилъ, также за разомъ его милость панъ подкоморій при томъ новомъ копцу зъ камня зложилъ; а гдѣ его милость князь Огинскій почалъ мовити, штожъ бы его милость панъ подкоморій далѣй ѣхалъ, до старыхъ копцовъ, которые на той стѣнѣ зъ стародавна суть, одъ лѣтъ тридцати двухъ насыпаны, его милость панъ подкоморій повѣдилъ: Ижъ дей мой конь далей ити не хочеть. А панъ подстолий тотъ ново удѣланный копецъ мною вознымъ и стороною шляхтою оказалъ, поменивши: ижъ то онъ князь Мазанковичъ на той старой стѣнѣ ку шкодѣ права ихъ зъ камня теперъ свѣжо зложити велѣлъ. А потомъ одъ того нового конца князь Павелъ Мазанковичъ заразомъ уѣхалъ въ жито зъ людьми, хотечи у якуось межу навкосъ вести, которое межи бынамней не зналъ, абы коли тамъ быти мѣла, и почалъ его милость панъ подстолий просить, абы то князь Павелъ Мазанковичъ жита не допталъ, которому его милость панъ подкоморій зъ того жита уступить наказалъ. А потомъ ѣхали есьмо тою стѣною троха далѣй, тамъже знашли копецъ старый на той стѣнѣ, которая стѣна здавна, немаючи ниякихъ знаковъ въ собѣ вонпливыхъ, лежитъ бокомъ однимъ до того грунту, о который споръ идетъ, а другимъ бокомъ до грунту и волокъ ее милости пани маршалковое, старостиное Ковенское, имѣнья ее милости Будувиского. Тамъже ѣхали есьмо далѣй ку дорожѣ, которая идетъ зъ Вильна до Ельнокумпа въ логу надъ сѣножатками; еще знашли есьмо другій копецъ старый на тойже

стѣнѣ лежачій, а отъ того конца простымъ трыбомъ тожъ стѣною, черезъ туюжъ дорогу, которая идетъ зъ Вильна по копецъ того поля до Ельнокумпа, граничечи тые грунты и тотъ лѣсъ Волудинскій вколо, и скоро переѣхавши тую дорогу, не объѣзжаячи вколо тою стѣною того лѣсу, але знаходши копецъ старый на край того лѣсу, ку тому видечи старую границу, не ѣдучи уже его милость панъ подкоморій далѣй и вернувши се одъ того конца, который при дорожѣ, назадъ троха у бокъ зѣхавши, всѣдши зъ коня и усѣдши подъ деревомъ, взявши справу до себе, сторонамъ обѣимъ одступить казалъ. А гдѣ справу прочитавши до декрету приступити казалъ, ино его милость панъ подкоморій пыталъ: если жебы его милость князь Огинскій мѣлъ регестръ поданья одъ самого князя Полубенского и малжонки его на тые грунты, абы показалъ. На то его милость князь Огинскій повѣдилъ: Гдѣ дей я того слушне, яко за письмомъ князя Полубенского и малжонки его, также интромиссией возного и регестромъ списанья служебника ихъ милостей тыхъ грунтовъ слушне довелъ, тогда на томъ регестрѣ самого князя Полубенского тутъ теперъ ничего не належить. Лечъ его милость панъ подкоморій на то ничего не дбаючи, на тотъ выпишь и на иншіе обороны и листы, одъ его милости пана подстолего повѣданные, и на давность земскую при тыхъ листѣхъ, и на свѣдки сусѣды близкіе, того князя Павла Мазанковича, только за голыми словы, до доводу припустилъ и слухати доводу его почалъ. А его милость панъ подстолий, усе мною вознымъ и тыми шляхтою освѣдчивши, протестовалъ: же его милость, не объѣхавши вколо межи стѣны, надъ

такъ ясное право сторону противну, кромѣ жадного права, только за голыми словами, ку доводу припустилъ. Который доводъ гды былъ слуханъ, (реклъ) его милость князь Огинскій: чіе бы то подданные были, которые онъ князь Мазанковичъ на доводъ ставилъ? И гды былъ ставленъ Каспаръ Куснелевичъ, тогда поменялъ се быти подданнымъ пани маршалковое тогожъ имѣнья ее милости, мѣшкаючи домомъ у селѣ Совдьянцахъ, одъ того мѣсца грунтъ за полторы мили. Такожъ его милость панъ подстолий повѣдилъ: „Ижъ, дей, такъ далеки ми свѣдками тотъ князь Мазанковичъ доводити не можетъ, але бы мѣлъ доводити сусѣдями околичными, сумежниками тыхъ грунтовъ“. Нижли и на тую домову его милости пана подстолего, его милость панъ подкоморій ничего не дбалъ, а выслувавши тыхъ девети свѣдковъ, всказалъ самому князю Павлу Мазанковичу на томъ грунтѣ заразомъ передъ собою тогожъ часу присегу выконати. А его милость панъ подстолий Троцкій, видечи тотъ судъ пана подкоморого во всемъ не водле права, и зъ немалымъ уближеньемъ права его милости, зъ причинъ вышъ описаныхъ, апеллевалъ зъ тымъ до суду высшего головного трибунального. Которое апелляція гды его милость панъ подкоморій допустилъ, ино не хотечи его милость князь Огинскій тое sprawy на пришлый рокъ продлужати, а зезволившисе о то зъ обусторонъ межи собою тое апелляціи, принели собѣ рокъ добровольный ку розправѣ, яко на руку завитомъ становитисе у тепершного суду головного трибунального, который теперъ есть у Вильни сужонъ въ року теперъ идучомъ тысяча пятьсотъ девятьдесятъ шестомъ, мѣсца Юня двадцать пятого дня, у во второкъ. Чого ихъ

милость и панъ подкоморій, водле ихъ добровольного зезволенья, позволивши допустилъ. А што ихъ милость панове судьи трибунальные на томъ року розсудкомъ своимъ вынайдутъ, на томъ они перестати поднели. Вѣдже панъ подкоморій, яко копцовъ ніякихъ самъ не поправовалъ, ани границы и межи ничимъ бынамней не рушилъ, и тотъ грунтъ увесь при томъ же дворцы брачкомъ зоставивши, до розправы skutочное и тую присегу на часъ дальшій отложилъ. И на томъ я возный, Янъ Косинскій, и мы шляхта вышъ реченые особы, для skutочное вѣры, дали есьмо его милости князю Богдану Огинскому сесь нашъ квитъ подъ печатями нашими и зъ подписомъ рукъ нашихъ, который зъ насъ писать умѣлъ. Писанъ у дворцы брачкомъ Судервскомъ, року, мѣсца и дня вышъ писаного. У того квиту печатей притисненыхъ сёмъ и подписи рукъ тыми словами:

Jan Kosiński—woźny ręka swą ten kwit zeznania swego podpisał. Димитръ Быховець—депутатъ зъ воеводства Троцкого, рука власная. Я Александеръ Бранвицкій м. п. Каспаръ Каспаровичъ власною рукою, Размусъ Яновичъ Кимборъ при печати своей руку власну подписалъ. Юрей Громька руку свою подписалъ. Которое сознание возного и стороны шляхты, также и тотъ квитъ ихъ есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ записанъ; зъ которого записанья и сесь выпишъ, подъ печатью земскою воеводства Виленского, братству мѣста Виленского закону греческого есть выданъ. Писанъ у Вильни. У tego wypi-su przy pieczęci iedney podpis ręki temi słowy: Мальхеръ Петкевичъ—писарь. А correcta temi: Скориговалъ зъ книгами Сутоцкій. Któreż to zeznanie woźnego, za

pokładaniem do akt przez osobę u wierz- | wieczystych trybunału wielkiego xięstwa
chu mianowaną y z rzeczą w nim wyra- | Litewskiego wpisano.
żoną, iest przyjęto y do xiąg głównych |

1601 г. Іюня 18 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 1323.

24. Вводный актъ съ обмежеваніемъ земель, принадлежащихъ Лавришовскому монастырю, данный митрополиту Ипатію Потю.

Roku Pańskiego тисяч siedmsetnego iedynastego miesiaca Awgusta piątego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy тисяч siedmsetny iedynasty obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron imść pan Marcin Kuncewicz — horodniczy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisać podał list, zapis uwiązczy, na rzecz niżej w nim dostatecznie wyrażoną, dworzkański iego królewskiey mości, monastyrowi Ławryszowskiemu, zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący, prosząc nas sądu, ażeby ten list był ad acta przyjęty y do xiąg inserowany; który y mu sąd, przyjąwszy ony, do xiąg wpisać kazali, y słowo do słowa tak się w sobie ma, ruskim pismem pisany.

Я Федоръ Здановичъ Вѣликовичъ — дворянинъ господарскій, осѣлый въ земли

Новгородской, сознаваю тымъ моимъ увяжчимъ листомъ, ижъ за листомъ его королевское милости былъ есьми увяжчимъ въ монастырь Лавришовскій на поданье въ поссесію въ Бозѣ высоцѣ велебному его милости отцу Ипатію Потю — архієпископу, митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Руссіи, владыцѣ Володимерскому и Берестейскому, архимандритѣ Печерскому и Лавришовскому и зѣѣхавшимъ тамъ до монастыра помененого Лавришовского, зѣ двѣма возными земли Новгородское, паномъ Петромъ Криптофовичомъ и паномъ Семеномъ Григоревичомъ Пилецкимъ, а зѣ стороною шляхты земляны господарскими земли Новгородское, петьма шляхтичами, паномъ Шимономъ Вербицкимъ, паномъ Иваномъ Кальницкимъ, паномъ Григоремъ Лазовскимъ, паномъ Федоремъ Михайловичомъ, а паномъ Петромъ Николаевичомъ, въ року теперь идучомъ тысеца шестьсотъ первомъ, мѣсеца Іюня осьмнадцатого дня, и тамъ же

у монастыри засталъ есьми священника монастырскаго, на име отца Прокопія Явлошевича, которому листъ и волю его королевское милости ознаививши, по вступенью зъ того монастыра архимандрита бывшого Гедеона Брольницкаго, за подаваньемъ его милости отца митрополита до его королевское милости на архіепископство владыцтво Полоцкое, тотъ монастырь Лавришовскій, зъ сосуды и речами церковными, зъ фольваркомъ, селы, людьми, грунты, сѣножатями и всеми пожитками списавши на реестръ, меновите вси речи и границы и шкгоды, кривды его милости велебному отцу Ипатію Потее—митрополитѣ Кіевскому, водле привилею его королевское милости зо всимъ одъ мала до велика въ мощь, во владность, въ посесію, въ поживанье и держанье подаль, завель и увезаль и ограничилъ; якобы въ цѣлости своей тотъ монастырь, яко здавна, такъ и теперъ zostаваль и ни въ чомъ ненарушонъ былъ, а меновите, въ кгрунтахъ, сѣножатехъ, лѣсахъ, пуши и во всякихъ обыходѣхъ и пожиткахъ своихъ не шкгодовалъ. На што особливимъ листомъ его королевское милости мѣлъ есьми росказанье, а меновите, подаль есьми тотъ монастырь зъ границю и урочищами, здавна описанными и обведенными, никого въ границѣ и кгрунтахъ не кривдечи, ани займюучи, одно власное монастырскае заводечи; на што есьми людей добрыхъ, обывателей, шляхты воеводства Новгородскаго, такъ тежъ пановъ и урядниковъ ихъ сусѣднихъ, панскихъ, князскихъ, бояровъ и подданныхъ, мужовъ, людей добрыхъ и до того належачихъ, давши такъ на письмѣ, яко устне вѣдомость каждому зъ нихъ пыталемъ и вывѣдовалемъ се. А такъ за сознаньемъ всехъ

тыхъ обывателей, людей добрыхъ и свѣдковъ, границу монастыра Лавришовскаго показуючихъ, такъ есьми завель и увезаль: Напередъ почавши одъ Личскихъ Весникъ, пуцаючи кгрунты и сѣножати монастырскіе по правой сторонѣ Лядинскою дорогою по грудъ Лядинскій, по Пѣщаную гору, по крижовую дорогу, до Гнѣвичъ идучую, по глубокую долину, по Русецкій могильникъ и суховерхій Колединъ дубъ, по Гнесечскую Вереку, а лозовый Русецъ, посередъ Лозоваго поля, въ Самойловичъ островъ, у Голеноватый дубъ, въ мѣлкій бродъ, въ рѣку Боловичъ, а рѣкою Боловячою у Гусаковъ лѣсъ у Клешнинъ по Ренище, по Сасиновичъ долину, въ бортную липу Лопату, по Чернецкую рѣчку: Село *Личичи*, наданье его милости пана Александра Ходкевича, до котораго села и фольварку не мало кгрунтовъ есть приданныхъ, меновите: его милости пана Сасина и пана Ивана Сугака Бѣликовичовъ, Запузовцизна на петнадцать бочокъ, другая нивка подъ Василевымъ урочищомъ, полторы бочки, а третья нива подъ Тишеневичи, волока кгрунту Милашевская моргговъ тридцать, до которае сѣножати належать въ Осичовѣ и въ Дубровкахъ подъ Овдеевичами, въ Теребежи, въ Шаховницахъ за границю вышъ писаную. Также фольварокъ *дворецъ Личицкій*, наданье продковъ моихъ, меновите: объ между зъ кгрунтами моими, до котораго дворца выпусты и сѣножати такъ се въ собѣ мають: Почавши одъ межи дорогою, которою зъ Негтѣвичъ до пуши за Нѣмень ѣздаютъ, значная межа, ажъ до колодезя Каменнаго, при той дорозѣ лежачого, одъ того колодезя дорогою, которая идетъ у Козиный бродъ и мимо огорды Овдеевичъ, тою дорогою просто вы-

пустомъ и болотомъ ажъ до дороги, которая идетъ зъ Щерсовъ черезъ Овдеевичи до Любча и идетъ у рѣчку Воловачу, пускаючи болота и выпусти Негнѣвицкіе и Овдеевичъ вправѣ, а влѣвъ увесъ кгрунтъ, сѣножати и выгонъ монастырскій, Лавришовскій по выгонъ, и загороды одъ Личичъ идучихъ у рѣчку Воловачу, одтуль ажъ до дороги, которая идетъ одъ Весникъ Личицкихъ у Лядзины, гдѣ объмежу сѣножати пановъ Вѣликовичовъ сходятсе. Тамъже сѣножати Дворецкая, неподалеку тогожъ дворца лежащая, знаками и межами заграничная; почавши одъ камня и одъ колодезя, просто подъ дворцомъ лежащего, простымъ трыбомъ, подъ самый кгрунтъ Личицкій, до загороды, до такогожъ знаку, о што зъ паны Вѣликовичами нѣтъ спору; а въ Кушицку часть села, въ замѣнахъ будучая, зъ его милостью паномъ Фронцовичомъ, о чемъ все подостатку въ той замѣнѣ описано, до которого Кушица за рѣкою Нѣмною зъ островомъ Сукоринемъ, зъ рѣками, зъ водами, зъ озерами монастырскими Лавришовскими, чернецкими, осенними и вешними, зъ ловы рыбными и зъ сѣножатыми монастырскими, чернецкими и мужицкими, тамъже у Кушицку зъ островомъ броднымъ за Нѣмною, зъ деревомъ бортымъ монастырскимъ, Лавришовскимъ, чернецкимъ, которыхъ острововъ обрубъ и граница здавна такъ се въ собѣ маеть: Почавши одъ Нѣмна рѣки, одъ езу монастырскаго Узденовскаго, пушаючи тые острова монастырскіе по лѣвой сторонѣ, а по правой пушу Негнѣвицкую и Налибоцкую до острова Сукориня, одтуль до Горокъ черезъ рѣчку Броманицу, до урочища Юся, одъ Юся на Броднимъ до конца и до Хвои великое, на томъ концу

зъ натесомъ старимъ, зъ крыжомъ стоячей, который копецъ стоитъ посередъ броду Бродного при дорожѣ лѣсной, отъ рѣки Услича на боръ Бродной идучой, отъ конца до луга Опшмара Подочанскаго, отъ того луга до рѣчища Лугового, тымъ рѣчищемъ до рѣки Услича и до пристани Броденское, отъ тое пристани дорогою посередъ броду Бродного до урочища Висара, одъ того Висара рѣкою Усличою до паты до пристани Броденское, а одъ тое пристани рѣкою Усличою до рѣки Нѣмна. До того належить третій островъ, названный Осовцы, лежацій о границу зъ пушкою Налибоцкою, за дорогою Броденскою лежацій, объ межу зъ островомъ Броднымъ. Въ томъ островѣ на бору есть дерево бортное сосновое и дубовое, дворное монастырское, Лавришовское, чернецкое, по разныхъ мѣстахъ стоячее, а особливе за рѣкою Нѣмною, въ концѣ озера его милости пана Хрептовича Луки, зъ озерами и зъ ѣзами, и зъ озеромъ и зъ сяклями монастырскими Лавришовскими игуменовскими, чернецкими и зъ езомъ Богушовскимъ монастырскимъ, по сей сторонѣ Нѣмна на урочищу въ Дубнѣ лежачимъ, зъ кгрунтами Милушовскими, подъ Боратиномъ и подъ Полоною лежащими и зъ сѣножатыми до нихъ прислухающими и зъ кгрунтами Почеповскими, подъ Кольчицами лежащими, зъ кгрунтами въ Косовѣ поль волоки, за селомъ Хоросицою, межи полями Хоросицкими лежащими, зъ вольнымъ вступомъ по дрова и по всякую потребу самому монастыру въ пуши Негнѣвицкой и Налибоцкой, подлугъ наданья великаго князя Витовта, зъ десятиною зъ Турца, наданок одъ князя Слуцкаго Александра Володимировича: жита и ярины, зъ волокою кгрунту въ селѣ Корбчинѣ, одъ тогожъ

князя Слуцкого наданого, а презъ пана Богдана Сапѣгу замѣненою; также зъ десятиною зъ Березовца належачою, наданною одъ пана Гришка Микулчи Кмиты, гдѣ належитъ монастыру Лавришовскому по тридцати копѣ жита на каждый рокъ. Село *Щорсы* зо всеми до него принадлежностями, зъ подданными на володѣ и чверти кгрунту седячими, наданными одъ его милости пана Дашка Яцковича Хребтовича, также зъ сѣножатями, кгрунтами оромыми за Нѣмною рѣкою въ пущи Щорсовской будучими, меновите: зъ двѣма волоками сѣножатей, зъ селомъ Лавришовомъ, огородниками, подъ монастыромъ будучими, зо всеми ихъ повинностями, роботами, чиншами и платы, зъ вольнымъ ярмарковымъ, на святую Пречистую, зъ хмѣлищами Михалевскими, Сасиновскими, Сугаковскими, Хребтовичовскими, подлугъ правъ, записовъ, фундушовъ, данинъ, тому монастыру здавна належачихъ и служачихъ, также привилеевъ, одъ королей ихъ милости и великихъ князей Литовскихъ наданыхъ, зъ сѣножатями, зъ кгрунтами въ шаховницахъ, въ застѣнкахъ будучими, на Дубровкахъ и подъ млыномъ Щорсовскимъ, и во всякихъ мѣсцахъ помешенныхъ и непомененыхъ лежачихъ, а до монастыра Лавришовского зъ вѣка прислухачихъ, подлугъ положенья межъ, границъ, вышей положонныхъ, и обыходовъ давныхъ зъ вѣчныхъ монастырскихъ Лавришовскихъ, водлугъ привилею и данины его королевское милости, пана нашего милостивого, въ Бозѣ велебному его милости отцу Ипатію Потю, архіепископу митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Россіи, владыцѣ Володимерскому и Берестейскому, архимандриту Печерскому и Лаври-

шовскому, въ мощь, во владзу, въ держанье и спокойное уживанье урадовне подалъ, поступилъ и завель есьми и всемъ подданнымъ монастырскимъ Лавришовскимъ именемъ господарскимъ приказалъ есьми, абы они послушенство и всякую повинность полнили и чинили. Которого поданья и поступенья моего монастыра Лавришовского, зо всеми его принадлежностями, его милость отецъ митрополитъ держачимъ се сталъ. И на то я Федоръ Бѣликовичъ, дворянинъ его королевское милости, далъ есьми его милости выседе велебному отцу Ипатю Потю, митрополиту Кіевскому, Галицкому и всея Россіи, сесь мой увязчій листъ зъ подписомъ власное руки моее и съ печатью моею и подъ печатьми и подписами власныхъ рукъ пана енерала и пана возного, пановъ шляхты, выжей помененыхъ. Писанъ въ Лавришовѣ, даты вышей писаное, року тысяча шестьсокъ первого, мѣсеца Іюня осьмнадцатого дня.

U tego listu uwiązczego, pieczęci przyciśnionych ośm, a podpisy rąk pod pieczęciami ruskim u polskim pismem temi słowy: Федоръ Бѣликовичъ — дворянинъ короля его милости рука власная; Hrehorey Łozowski własną ręką; Szymon Wierzbicki ręką własną; Иванъ Кальнецкій, власною рукою подписалъ; Федоръ Михайловичъ рукою власною; Piotr Mikołajewicz ręką swoją. A suscepta grodzka, Nowogrodzka, poniżej w te słowa pisana: Року тысяча шестьсотъ первого, мѣсеца Іюня двадцать третьего дня, ставши очевисто на врадѣ дворянинъ его королевское милости его милость панъ Федоръ Бѣликовичъ, и при немъ два возные и сторона шляхта, въ томъ листѣ имены описаные, тотъ листъ

свой признали, въ небытности пана Ивана Володковича, поднамѣстника Новгородскаго, Миколай Сегенъ власною рукою. Przy tym osobliwie na boku tegoż listu, y suscepta trybunalska temi słowу pisana. Roku тисеча шестьсотъ сорокъ четвертого, мѣсеца Октября пятого дня. Панъ Станиславъ Орда тую справу до книгъ у суду ку актыкованью покладалъ. Chryzstof Rudomina Dusiatki—marszałek Brasławski y trybunalski; Михаель Хрептовичъ, писарь. Który to ten list uwiączy y ograniczenie monasteru Lawryszowskiego, przez

nieboszczyka niegdysъ zesłego imci pana Fieodora Bielikowicza, dworzanina iego królewskiej mości czynione, za podaniem onego do akt przez wyżej pisanego patrona, imci pana Marcyana Kunczewicza—horodniczego Oszmiańskiego y za proźbą onegoż iest u sądu naszego przyięty y ze wszytką rzeczą y z susceptą grodzką y trybunalską, na nim opisaną, zgodnie słowo do słowa do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych w Wilnie odprawowanych wpisany.

1608 г. Августа 3 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 2054.

25. Обмежеваніе имѣнія Новый Дворъ, принадлежащаго Новодворскому монастырю.

Roku тисяц siedmsetnego dwudziestego wtórego miesiaca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Lit. z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy тисяц siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imé pan Jan Kaczanowski praesentował y do akt xiąg głównych trybunału spraw wieczystych podał kopią ograniczenia maiętności Nowego-dworu, w powiecie Pińskim leżącey, zesłemu imci panu Hrehoremu

Wołodkowiczowi — fundatorowi służącego, a teraz w Bogu wielebnym ihumenowi y xięży bazylianom monasteru Nowodworskiego należącego, prosząc, aby ta kopia ograniczenia do xiąg pomienionych była przyięta y wpisana, iakoż my sąd onę przyiąwszy do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisać rozkazaliśmy, którą kopią wpisuiąc do xiąg de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Kopia ograniczenia, opisanego roku тисяц sześćset ósmego, miesiaca Augusta trzeciego dnia, maiętności imci pana Hrehorego

Wołodkowicza, nazwaney Nowego-dworu, w powiecie Pińskim leżącej. *Granica* poczyna się od wschodu słońca od rzeki Bobryka na Wiazowskie błoto, dzieląc się pół błotem z majątnością, imci pana Wnuka, dworzanina iego królewskiej mości, nazwanego Bokiniczami, z Wiazowskiego błota idzie na uroczyszcze Wązkie błoto, z Wązkiego błota idzie mimo Siliny błotami na Sukowaty ostrow, od tego ostrowa idzie mimo Bokinicką Dowhę błotem do Jazwo-wa y tam pięta kończy się Bokinicka z Nowodworską; od pięty Bokinickiej idzie na Nice Łozy, gdzie studnia, a w tey studni trzy słupy dębowe, mimo Wowyliczy ostrow, od Wowylicza ostrowa idzie do Wielkiego lasu, w którym lesie stoi pięta Soszeńska y Horodyska, od której pięty od lasu Wielkiego idzie do Peredila, w którym Peredile stoi pięta Kupiatycka, od Peredila y od Kupiatyckiej pięty idzie na Hreczyc lasy do gęstych berezyn, w których Berezynach stoi pięta Lubelańska,

od pięty Lubelańskiej y od Gęstych Berezyn idzie do Panteleiewa na hrud pod sosny naznaczone, na którym hrudzie y między sosnami stoi pięta Koszczycka, od pięty Koszczyckiej y od hruda Panteleiewa idzie na Hołe błoto, z Hołego błota idzie w Medweży ostrow do olszyny gęstej, na którym ostrowie y w Olszynie stoi pięta Stoszanicka, od pięty Stoszanickiej y od ostrowa idzie błotem do Błazkowego pola, na którym końcu pola stoi kopiec, y nazywają pięta Kowmiatyńska, od którego kopca y od pięty Kowmiatyńskiej idzie mchem na uroczyszcze ostrowa na Bokołów, na którym ostrowie y uroczyszczu stoi pięta Łyszczkańska od tey pięty Łyszczkańskiej od ostrowa y uroczyszczu Bohołowego idzie do Wierzbca y do rzeki Wiślicy, która idzie do jeziora Nowodworskiego y Pohoskiego. Takowa kopia ograniczenia, za podaniem oney do akt przez wyżey wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana.

1608 г. Декабря 10 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 653.

26. Контумаци́йный декретъ Виленскаго гродскаго суда по жалобѣ Николая Богдевича на Виленскихъ мѣщанъ Волковича и Кононовича о насильственномъ похищеніи послѣдними сѣна на земляхъ, принадлежащихъ Судоровскому мѣшню.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia dwudziestego dziewiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok teraz-

ниєшы wyżej mianowany obranemi stanowszy oczewisto u sądu imѣ pan Michal Kopeć—podczaszy Oszmiański, pokładał y ku aktykowaniu podał, w sposób przenosu, dekret z xiąg grodzkich Wileńskich na trzy sianożęci służące y należące wielebnym oycom iezuitom nowicyatu Wileńskiego, prosząc, aby z rzeczą w nim wyrażoną był do akt przyjęty y do xiąg spraw wieczystych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego wpisany, który z ruskiego na polskie pismo verbum de verbo przepisawszy, a do xiąg spraw wieczystych przyjmując, tenor taki iest:

Выписъ зъ книгъ гродскихъ владу воеводства Виленского, лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмого, мѣсеца Декабра десятого дня. На рочкохъ судовыхъ гродскихъ, сего мѣсеца Декабра первого дня припалыхъ и судовне у Вильни одправованыхъ, передъ нами вранниками судовыми гродскими Виленскими, отъ ясне освѣдоного княжати вельможного его милости пана Миколая Криштофа Радвила, княжати на Олыцѣ и Несвижу, кграбимъ на Миру, воеводы Виленского, на справы судовые гродскіе воеводства Виленского высаженными, Деметримъ Карпемъ—секретаромъ его королевское милости, намѣстникомъ, Симономъ Забѣлю—судьею а Лукашомъ Василевскимъ—писаромъ, гды зъ регестру ку суженью приточила се справа земина господарского повѣту Виленского пана Миколая Богдевича, зъ мѣщаны мѣста Виленского а старостами братства церкви Светого Духа, держачими дворца Судеревского, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачого, до той церкви помененой належачого, Ясемъ Федоровичомъ Волковичомъ и Изакомъ Ивановичомъ Кононовичомъ, до которое справы

гды стороны ку праву черезъ возного привольваны были, сторона жалобливая панъ Богдевичъ, самъ се очевисто постановилъ, а Ясъ Федоровичъ Волковичъ и Изакъ Кононовичъ, яко се сами ку праву не становили, такъ и ни которые вѣдомости о собѣ намъ владу и сторонѣ не дали, только панъ Адамъ Гастевичъ, отъ обывателей братства церковного, рали грецкой, за моцою листовною, якобы ку зносу того повзу, и на зыстѣ и страту собѣ отъ особъ въ томъ листѣ именными описанныхъ даною, постановилъ. Затѣмъ панъ Богдевичъ, доведши повзу и року слушне, водля права за нимъ припалого, написомъ руки на томъ повѣ возного повѣту Виленского Станислава Чижя, передъ нами очевисто признанный, положенья того повзу, черезъ него на имѣнью Судервскомъ, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачомъ, до братства церкви Святого Духа принадлежачомъ, къ тому показавши, трое воланье рукою моею писарскою на томъ повѣ написаное, жаловаль зъ него на особъ, въ томъ правѣ помененыхъ, тымъ способомъ о томъ: Штожъ, дей, въ року теперешнимъ тысяча шестьсотъ осьмомъ, мѣсеца Аугуста девятого дня, въ небытности на тотъ часъ его самого нана Миколая Богдевича у дворѣ его Судервскомъ, въ повѣтѣ Виленскомъ лежачомъ, наѣхавши моцно гвалтомъ зъ того двора Судервского тые особы въ верху мененые, того дня верху мененого, сами особами своими и зъ иншими многими помочниками своими брацкими, и поддаными, до того дворца Судервского належачими, на три сѣножати его пана Миколая Богдевича, одну прозываемую Свирплишку, другую Курмишку, а третюю Коробенишку, лежачіе, тые три сѣножати межи грунтами

и лѣсами, копцами и боками того пана Миколая Богдевича не далеко дороги, которая идетъ зъ Вильна до Ельнокомпя, по лѣвой сторонѣ; и такъ того дня верху мененого, на тыхъ трохъ сѣножатахъ, въ верху помененыхъ, мощно гвалтомъ сѣно покосивши, травю до того дворца братского звозили и отправадили, на которыхъ тыхъ сѣножатахъ трохъ завжды сѣна кошопного грабиль бывало возовъ тридцать два. Которые тые сѣножати вы особы въ верху мененые, пане Волковичу и пане Кононовичу, до того дворца своего братского, прозываемого Судервского, привернули и привлащили и его пана Миколая Богдевича, яко отщипа, дѣдича тыхъ сѣножатеи, зъ упокойного держенья выгнали и выбили. Еше въ чемъ отъ васъ кривду и шкodu немалую маючи, о томъ зъ вами у суду моего, гродскомъ Виленскомъ, правне панъ Богдевичъ мовити хочеть, яко о томъ ширей жалоба въ томъ позвѣ описана есть. По прочитанью того позву панъ Адамъ Гастевичъ повѣдилъ: ижъ дей тые позвы отъ пана Богдевича суть положоны на имѣнью Судервскомъ, до братства церковного належачомъ, по неякогось Яся Федоровича Волковича и Изака Ивановича Кононовича, якобы о выбитье его пана Богдевича зъ покойного держанья зъ сѣножатеи его, и о покосеньи на нихъ сѣна, до которого имѣнья Судервского тотъ Янъ Федоровичъ Волковичъ и Изакъ Кононовичъ ничего не маючисе, суть того фолварку, а поготовую они зъ тыхъ сѣножатеи пана Богдевича держачими, але есть власное тыхъ особъ, въ листѣ томъ описаныхъ. Якожъ поднесши тотъ листъ, собѣ отъ нихъ ку зносу того позву даный, читаль передъ нами;

которые слово отъ слова такъ се въ собѣ мають:

Я Богданъ Огинскій—подкоморій Троцкій, а я Арнольдъ Вирыковскій—дворанинъ его королевской милости, обыватели стороны народу шляхецкого, я Даниель Михайловичъ Водовозовичъ, а я Миколай Воронежъ—зъ обывателей мѣста Виленского, отъ усего братства церковного Виленского, отъ сенаторовъ, урядниковъ земскихъ и отъ усего рыцарства шляхты, такъ мѣщанъ, челоуѣка посполитого, релии старожитной греческой, послушенства патриархи Константинопольского, на рокъ теперешній, тысеча шестьсотъ осьмый для справованья и порадку добръ и маєтности братской, ознаймуемо симъ нашимъ листомъ умоцованымъ, ижъ дошла намъ вѣдомость, якобы земенинъ его королевское милости повѣту Виленского, панъ Миколай Богдевичъ, мѣлъ положить позвы гродскіе Виленскіе на имѣнью нашомъ братскомъ, въ Судервахъ лежачомъ, въ повѣтѣ Виленскомъ на рочки декабровые, которые мають быти сужоны въ року теперешномъ тысеча шестьсотномъ осьмомъ, писанный тотъ позовъ, якобы по якогось Яна Федоровича Волковича, и пана Изака Ивановича Кононовича, менечи ихъ старостами нашими братскими, которые якобы мѣли его пана Богдевича зъ якихъ трохъ сѣножатеи, покосивши траву побрати и тые три сѣножати до тогожъ дворца нашого Судервского, привернути; о чемъ ширей жалоба якобы на позвехъ мѣла быть описана и доложона. Што естли бы такъ было, ижъ тые особы, по которыхъ позвы написаны суть, не суть старостами, ани доворцами добръ нашихъ и не належать до того ничего, прото мы

постерегаючи того, абы на добрахъ нашихъ за чужую вину, ничего не всказывано и не могучи мы такъ сами на тые рочи декабровые въ року теперешнемъ шестьсотъ осьмомъ, ку обмовѣ и ку зносу позву, для большихъ справъ и потребъ нашихъ прибыть, злетили есьмо и мочу полную дали умопованому пріятелю нашому земенину господарскому повѣту Виленского, пану Адаму Гастевичу, пріймючи черезъ него въ той обмовѣ зыскъ и страту, и на то есьмо дали тую мощь, помененому пану Адаму Гастевичу зъ печатью нашую братскою и зъ подписомъ тытулу нашего посполитого братского. Писанъ у Вильни, року тысяча шестьсотъ осьмого мѣсеца Декабра первого дня. У того листу печать притиснена одна, а подпись при той печати въ тые слова подписаный: старостове звышь менованые и вси купно братья братства церковного Виленского православія греческого. По прочитанью того листу панъ Гастевичъ подавши артыкуль деветнадцатый зъ роздѣлу четвертого, домавлялъ ся, абыхмо тые позвы зъ того фольварку Судервского знести допустили. А панъ Миколай Богдевичъ пригледевшисе тому листови повѣдилъ: ижъ дей панъ Гастевичъ тымъ листомъ, который якобы ему ку зносу позву, отъ особъ въ томъ листѣ помененныхъ, мѣлъ дей быти, яко не водлугъ права справлений року до одержанья справедливости розрывать, ани тыхъ позвовъ жалобы моей зъ того фольварку Судервского зносити не можетъ; гдыжъ дей право посполитое, артыкуль пятьдесятъ шостый, роздѣлу четвертого, ясне учить, якимъ способомъ мощи маюгъ быть до права даваны, а то есть подъ печатями и подписами рукъ

особъ тыхъ, которые дають, такъ тежъ подъ печатями и зъ подписами кольку особъ; а до того водлугъ того артыкулу деветнадцатого, зъ роздѣлу четвертого, панъ Гастевичъ не доводитъ того правне, ижъ бы тые особы, отъ которыхъ позвы мои знести хочеть, заложеньемъ тыхъ позвовъ того фольварку Судервского, держачими быть мѣли, только показуючи цедулу якуюсъ припечатованую, въ которой только печать вижу якуюсъ притиснену, а подписовъ рукъ тыхъ особъ, которые въ верху того листу описаны суть, нѣтъ, и позвы зносити тымъ листомъ неправнымъ и не водлугъ права справлений, але картою знать змысленою, рокъ не винѣ, до одержанья справедливости розорвати хочеть и домавлялся, абыхмо тую обмову его и листъ тотъ, яко неправный на сторону отложивши, далѣй имъ въ право поступовать наказали. Мы врадъ, не бачечи слушное причины до зношенья тыхъ позвовъ и не допущаючи за тымъ листомъ, яко неправнымъ и не водлугъ права справлений, тыхъ позвовъ зносити, не мней згожаючисе зъ правомъ посполитымъ, абы уквивжонымъ людямъ проволока въ справедливости ихъ ляда причинами не дѣла ся, ино водлугъ артыкулу шестьдесятъ пятого, зъ роздѣлу четвертого, казали есьмо сторонамъ далѣй въ право поступовати. А панъ Гастевичъ повѣдилъ: ижъ я вдавати се далѣй въ право зъ тымъ Богдевичомъ не могу, бо и мощи на то собѣ отъ стороны даное не маю, и прочъ отъ суду вашей милости иду. А ижъ есте, ваша милость, за тымъ листомъ, которымъ показалъ тыхъ позвовъ знести не допустили, ашпелюю зъ тымъ до суду головного трибунального. Которое апелациі мы врадъ

ему яко не въ самыѣ головномъ всказѣ не допустили есѣмо. А за тымъ панъ Богдевичъ, поступуючи далѣй въ право, а попираючи жалобы своей въ позвѣ описаной, покладаль передъ нами выписъ зъ книгъ гродскихъ Виленскихъ, подъ датю року тысяча шестьсотъ осьмого, мѣсеца Августа дванацатого дня выбитыя гвалтовне, черезъ Яся Волковича и Изака Кононовича, зъ грунту сѣножатей троухъ, его пана Богдевича и о покошенье на тыхъ сѣножатѣхъ сѣна воевъ тридцети двухъ, который зъ жалобю позевною во всемъ згодный есть. Въ томъ же выписѣ и реляція возного повѣту Виленского Миколая Залѣского, который въ томъ же року шестьсотъ осьмомъ, мѣсеца Августа двадцать первого дня, за ужитьемъ того пана Миколая Богдевича, зъ стороною шляхтою покошеніе гвалтовное, черезъ старость братства церковного на троухъ сѣножатѣхъ его Богдевичовыхъ, сѣна огледали, яко о томъ ширей въ тымъ выписѣ описано и доложено есть. По прочитанью того выпису, панъ Богдевичъ подавши артыкулъ шеснадцатый, сорокъ второй, тридцать четвертый и третій, зъ роздѣлу четвертого, домавлялъ се, абыхъмо тыхъ особъ обжалованныхъ Яся Волковича и Изака Кононовича, яко на року завитомъ, за нестанныхъ здавши, гвалту двадцать копъ грошей, а шкоды совято, то есть за сѣно, на тыхъ сѣножатѣхъ покошное, которого се на каждый годъ на тыхъ сѣножатѣхъ уеопивало воевъ тридцать два, шапункомъ статутowymъ совито за воевъ шестьдесятъ чотыри, на нихъ и на томъ фольварку Судервскомъ, гдѣ позвы покладаны, вписали, и тотъ грунтъ ему, яко его власный, вѣчне присудили. А такъ мы судъ въ той справѣ

пана Миколая Богдевича зъ мѣщаны и старостами братскими дворца Судервского, зъ Ясемъ Волковичомъ и Изакомъ Кононовичомъ, о выбитыѣ гвалтовное черезъ нихъ съ спокойного держанья зъ грунту троухъ сѣножатей его пана Миколая Богдевича, о покошенье на тыхъ сѣножатѣхъ сѣна тридцать два воевъ. Въ которой справѣ озвавшисе панъ Адамъ Гастевичъ, менечисе быть умоцованнымъ отъ старостъ братскихъ, листъ умоцованный отъ нихъ собѣ якобы ку зносу того позву зъ фольварку Судервского, и на зыскъ и страту даный, передъ нами показаль, повѣдаючи, ижъ тые особы въ позвѣ пана Богдевичовымъ обжалованные Ясь Волковичъ и Изаакъ Кононовичъ, того фольварку Судервского не суть держачими, и зъ тыхъ сѣножатей пана Богдевича не выбіяли, але суть тые особы того имѣнья Судервского держачими, о которыхъ до зношенья тыхъ позвовъ озывается; затымъ домавлялъ се, абы водлугъ артыкулу деветнацатого, зъ роздѣлу четвертого, за тымъ листомъ умоцованнымъ тые позвы жалобы пана Богдевичовы зъ того фольварку Судервского звести допущоны были; низли, ижъ се тотъ листъ не водлугъ права справлений былъ показаль, гдыжъ только у него печатъ якась притисненая, а подписъ рукъ ни одного зъ особъ тыхъ, отъ которыхъ тотъ листъ якобы до зношенья тыхъ позвовъ мѣлъ быть даный, нѣтъ, якожъ и мы врадъ, не бачачи слушной причины до знесенья тыхъ позвовъ и не допущаючи за тымъ листомъ, яко неправнымъ ихъ зносити, не мнѣй тежъ постерегаючи того, и беручи прикладъ зъ права посполитого, абы укривжонымъ проволока въ справедливости ихъ ляда причинами недѣялася, ино водлугъ науки въ правѣ посполи-

томъ и артыкулъ шестьдесятъ пятый, розлѣгу четвертого описаной, казали есьмо сторонамъ далѣй въ право поступовати. Отъ того панъ Гастевичъ апеллёвавши, а потомъ за недопущеньемъ ему отъ насъ той апелляціи, яко не въ самомъ головномъ всказѣ, прочъ отъ суду, не ждучи въ той справѣ розсудку нашего владного, отышоль. А ижъ се звышъ менованные особы, обжалованные Ясь Волковичъ и Изакъ Кононовичъ, будучи рокомъ завитымъ здѣсь передъ насъ припозваны, яко се сами ку праву не становили, такъ и нѣякой вѣдомости о собѣ и нестанью своимъ намъ враду и сторонѣ своей противной не дали, мы врадъ ихъ, яко на року завитомъ, за нестанныхъ давши водлугъ науки права посполитого и артыкуловъ зъ статуту, отъ стороны жалобливой подаваныхъ, гвалту за выбить зъ спокойного держанья зъ трохъ сѣножатей двадцать копъ грошей, за покошенье на тыхъ сѣножатѣхъ сѣна возовъ тридцать два, кладучи совито возовъ шестьдесятъ

четыри, а пораховавши шацункомъ статутовымъ, за возъ по грошей осьми, чинить копъ осмь и грошей тридцать два литовскихъ, всего суммою зъ пересудомъ, намъ отъ тое суммы заплачонымъ, копъ двадцать девять и грошей двадцать девять литовскихъ на нихъ Ясю Волковичу и Изаку Кононовичу, и на томъ фольварку Судервскомъ, гдѣ позвы покладаны, всказуемъ; а тотъ грунтъ, три сѣножати, черезъ нихъ гвалтовне отнятые, ему пану Богдевичу вѣчне присужаемъ. Которая справа есть до книгъ гродскихъ записана, зъ которыхъ и сесь выписъ подъ нашими печатями старостамъ братства церковного есть выданъ. Писанъ у Вильни. U tego wypisu podpis ręki temi słowy: Лукашъ Василевскій, писарь. A correcta temi słowy: скорикговаль зъ книгъ Заарскій. Któryż to wypis y z rzeczą w nim wyrażoną iest do akt przyjęty y do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego po polsku wpisany.

1609 г. Апрель 3 дня.

Изъ книги № 171, за 1785—1786 г., л. 387—389.

27. Привилегія короля Сигизмунда III, подтверждающая фундушъ Волчаской церкви.

Roku tysiąc siedmset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Marca dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, z woie-

wodztw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiącznym siedmsetnym ósmdziesiątym piątym na kadencją niniejszą Wileńską obranemi y aktualnie w mie-

ście ięgo królewskiej mości Wilnie zasiadającymi y sądzącymi, stanowszy osobiście patron wielmożny imię pan Chodźko—komornik powiatu Oszmiańskiego, przywilej od ś. p. nayaśnieyszego króla imci Zygmunta trzeciego w. imci panu Filonowi Wolczaskiemu na rzecz w nim wyrażoną wydany, do akt podał w następnych wyrazach: Wypis z xiąg grodzkich wojewodztwa Mścislawskiego, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego czwartego, miesiąca Nowembra dziesiątego dnia. Na roczkach sądowych grodzkich Mścislawskich, daty wyż mianowanej, porządkiem prawa pospolitego przypadłych y sądownie we Mścislawiu agitujących, przed nami Jerzym Antonim Suchodolskim—starostą Michałowskim, podstarościm Adamem Halcewiczem Pleskaczewskim—łowczym Witebskim, sędzią, Władysławem Meżyńskim—skarbnym Wołkowyskim pisarzem, urzędnikami sądowymi grodzkimi wojewodztwa Mścislawskiego, od wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Lendorfa, Mścislawskiego, Żukowskiego y Bobylickiego starosty, Radomskiego y Poradninskiego dzierżawcy zasiadającymi, personaliter stanawszy patron imię pan Józef Tołpyha, ten dokument na rzecz w nim wyrażoną służący, ichmē panom Wolczaskim, ad acta do xiąg grodzkich Mścislawskich spraw sądowych podał w te słowa pisany:

Выписъ зъ книгъ судовъ головныхъ трибунальныхъ въ Вильнѣ одправованыхъ. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысеча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсеца Юля осмнадцатого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь въ великомъ князствѣ Литовскомъ съ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Янъ

Вроблевскій, подадь до актъ привилей найяснѣйшого короля его милости светой памяти Жигмонта третего, на речъ нижей мененую его милости пану Филону Волчаскому служацій, просечи, абы тотъ привилей до книгъ головныхъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Жигмонтъ третій, Божою милостью король польскій и пр. Ознаймѹемъ симъ листомъ нашимъ: билъ намъ чоломъ землянинъ нашъ воеводства Мстиславского урожоній Филонъ Волчаскій, абысьмы ку церкви Успенія Пречистые Богородицы въ селѣ Волчасѣ, которую землянинъ нашъ господарскій урожоній Андрей Волчаскій, продокъ ихъ, выставилъ своимъ коштомъ и накладомъ на своихъ отчизныхъ вѣчистыхъ добрахъ земскихъ, которые суть одъ княжатъ удѣльныхъ за ихъ одваги и дѣла рыцерскіе здавна наданы, отъ господаровъ припалую пустыню въ староствѣ Крычевскомъ, прозываемую Жижичинскую, придали и нашимъ листомъ господарскимъ на имя его брата стрычного землянина нашего тогожъ воеводства Мстиславского Теодора Волчаского, который собѣ добровольне при своей-же церкви и своихъ отчистыхъ вѣчныхъ добрахъ станѣ обралъ духовный, ствердили. О чомъ мы господарь, бачучи слушную урожоного Филона Волчаского прозьбу, зъ чолобитьемъ его и за причиною ихъ милости пановъ радъ и урядниковъ нашихъ дворныхъ, взглядомъ таковыхъ намъ залецонныхъ его и продковъ ихъ Волчаскихъ, службъ рыцерскихъ одважныхъ, не злучаючи ихъ вѣчистыхъ добръ зъ инными господарскими добрами доживотными, тую пустыню Жижичинскую, для тойже церкви Пречистые Богородицы, на

ихъ отчистыхъ добрахъ стоячей, наданныхъ, зъ усими принадлежностями и пожитками малыми и великими, ку той пустовинѣ зъ давна прислухующими, дали есьмо урожоному Филону Волчаскому сесь листъ нашъ съ подписомъ руки нашео господарское. Писанъ въ Вильнѣ, лѣта одъ нароженья Божого тысяча шестьсотъ девятого, мѣсеца Апрѣля третего дня. У того привилею, при печати великого князства Литовского, подпись руки светой памяти найяснѣйшого короля его милости Жигмонта третего тыми словами: Sigismundus rex. Другій подпись руки тыми словами: Янъ Соколинскій—писарь. Который тотъ привилей, за поданьемъ оного до актъ черезъ особу вверху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ, зъ которыхъ и тотъ выписъ подъ печатью земскою воеводства Виленского его милости пану Цавлу Капи — ловчому Мстиславскому есть выданъ. Писанъ у Вильни.

У tego extractu przy pieczęci ziemskiej Wileńskiej podpis rąk temi słowy: Mikołaj z Ciechanowca Ciechanowiecki—wojwoda y starosta Mścisławski, marszałek trybunalski; Jan Franciszek Pozniak—pi-

sarz; Woyciech Zabłocki—deputat powiatu Oszmiańskiego; Tomasz Wołowicz—podśedek powiatu Grodzieńskiego; Walenty Szumski, deputat powiatu Kowieńskiego; Benedykt Przesiecki—podstoli y deputat wojewodztwa Połockiego; Adam Bronisław Koziel—deputat powiatu Witebskiego; Kazimierz Posudziejewski — podczaszy y deputat powiatu Orszańskiego; Stanisław Switski—podśedek y deputat wojewodztwa Mińskiego; Samuel Komarowski—pisarz grodzki y deputat powiatu Brasławskiego. Корриговаль съ книгами Поговскій. Legit Matweiewicz. Który ten extract, za podaniem onego przez wyż mianowane osoby do akt, iest do xiąg grodzkich Mścisławskich spraw sądowych wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią starościńską y z podpisem ręki pisarskiej i. p. Zacharyaszowi Wolczaskiemu iest wydan. Pisan w Mścisławiu. U tego extractu przy wyciśnionej starościńskiej wojewodztwa Mścisławskiego przez kustodią pieczęci podpis pisarski y correcta takowe: Władysław Mezeński, ikmości pisarz grodz. Mścisław. Correxit Pieczkowski. Który to extract, do akt podany, iest w xięgi trybunalskie spraw wieczystych wpisany.

1609 г. Апрель 3 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 1260.

28. Фундушова запись, данная земляниномъ Филономъ Волчацкимъ Волчаской церкви и подтвержденная королемъ Сигизмундомъ III.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсяца Юля осьмнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановившими очевидно у суду панъ Янъ Вроблевскій, покладаль до актъ привилей найяснѣйшого короля его милости светое памяти Жикгмунта третьяго, на речъ нижей мененую, его милости пану Филону Волчаскому служачого, просечи, абы тотъ привилей до книгъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Жикгмунтъ третій, Божою милостью король польскій и проч. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ: билъ намъ челомъ земенинъ нашъ воеводства Мстиславского, урожонный Филонъ Волчацкій, абысьмо ку церкви Успенья пресветой Богородицы въ селѣ Волчасѣ, которую земенинъ нашъ господарскій урожонный Андрей Волчацкій, продокъ ихъ, выставилъ своимъ коштомъ и накладомъ, на своихъ отчистыхъ добрахъ земскихъ, которые имъ суть одъ кнежать удѣльныхъ за ихъ одваги и дѣ-

ла рыцарскіе здавна наданы, и мы господарь припадюю пустошину въ староствѣ Кричовскомъ, прозываемую Жижичинскую, придали и нашимъ листомъ господарскимъ на имя егожъ брата стрейного, земенина нашего тогожъ воеводства Мстиславского, Федора Волчацкого, который собѣ добровольно при своей же церкви и своихъ отчизныхъ вѣчныхъ добрѣхъ ставъ духовный обралъ, ствердили; въ чемъ мы, господарь, бачечи слушную урожонного Филона Волчацкого прозьбу, за чолобитьемъ его и за причиною ихъ милости пановъ радъ и враднихъ нашихъ дворныхъ, ваглядовъ таковыхъ намъ залѣционныхъ его и продковъ при Волчацкихъ служобъ рыцарскихъ отважныхъ, незлучаючи ихъ вѣчистыхъ добрѣхъ зъ нашими господарскими добрами доживотными, сюю пустошину Жижичинскую у той же церкви пресветое Богородицы на ихъ отчистыхъ добрахъ стоячей, надаемъ, зъ усими принадлежностями и пожитками, малыми и великими, ку той пустошиной здавна прислухающими. И на то дали есьмо урожонному Филону Волчацкому сесь листь нашъ съ подписомъ руки нашей господарской. Писанъ въ Вильни, лѣта Божого тысяча шестьсотъ девятого, мѣсяца Апрелья третьяго дня. У того привилею при печати великого

князства Литовского подпись руки светое памяти наяснѣйшого короля его милости Жикгимунта третьяго тыми словами: Sigismundus rex. Другій подпись руки тыми словами: Янъ Соколинскій—писарь. Который

же тотъ привилей, за поданьемъ оного до актъ черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1611 г. Августа 1 дня.

Изъ книги № 47, за 1702 г., л. 318.

29. Привилегія короля Сигизмунда III, которою онъ передасть Виленскую Богоявленскую церковь, называемую Пятницкою, въ вѣдѣніе Виленскаго Троицкаго монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiãca Oktobra dwudziestego piãtego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny wtóry obranemi, stanowszy oczewisto u sądu pan Jerzy Woytkiewicz opowiadał, pokładał y ku aktywowaniu do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał list przywilej, od najsnięszego króla imci świętey pamięci Zygmunta trzeciego, z podpisem ręki tegoż króla imci y pod pieczęcią mniejszą wielkiego xięstwa Litewskiego wielebnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi Świętey Trócy będącym, na cerkiew Wileńską Bohoiawlenia, alias Piatnickã, z budynkami y smetarzem, do niey należącym, ruskim pismem pisany, nadany y służący, prosząc, aby był do akt trybunalnych przyjęty y wpisany. Który do xiąg

ingrossuiąc slowo do slowa tak się w sobie ma:

Жикгимонтъ третій, Божою милостыю король польскій и проч. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ всимъ воецъ, кому о томъ вѣдати належитъ, ижъ велебный въ Бозѣ отецъ Ипатій Потей—архіепископъ Киевскій, Галицкій и всея Руси, видечи мѣсто наше Виленское, а въ нимъ церкви, шпитали, дома церковные шпитальные огнемъ квалтовнымъ погорѣлые, а не могучи такъ борзо мѣти способу на забудованье ихъ, вложилъ на монастырь Виленскій Святое живоначалное Троицы, то есть, на Иосифа Велянмина Рутского—архимандриты и братью того монастыря, абы коштомъ своимъ церковь менованую Богоявленія, прозываемую Пятницкою, на улицы Великой, которая идетъ одъ ратуша до замку, лежачую, зъ будованьми, также и цминтаръ тое церкви, при тымъ

и тые муръ на тымъ же цментару, который былъ шпиталикъ оправили, а побудовавши и оправивши все архимандритъ и братья монастыра, въ имъ помененого, постерегали, абы въ церкви помененой Богоявленской хвала Божя, ведлугъ уставовъ церкви восточное, священниковъ ихъ монастырскихъ, абы одъ мирскихъ за дозоромъ порадне отпраовало се; за чимъ жебы тежъ и доходы вси зъ тыхъ дожковъ и пивницъ, которые на томъ цминтару побудованыи суть, або на томъ будовать се будутъ, также тежъ и зъ тыхъ муровъ прежнихъ забудованыхъ, въ которыхъ передъ тѣмъ шпиталь былъ или на монастыръ помененый Виленскій Святой Троицы вѣчными часы, яко то ширей въ листѣ въ Бозѣ велебного отца митрополиты, тому монастыру данымъ, описано есть и доложено. Который листъ положивши передъ нами архимандритъ зъ братьею монастыра помененого Святое Троицы Виленского, билъ намъ чоломъ, абыхмо то все листомъ нашимъ ствердилисьмо. Мы господарь, видечи архимандрита и братью того монастыра способныхъ до помноженья хвалы Божое и уважалочи тежъ, ижъ муръ перегорѣлые муромъ оправити, а деревомъ, что погорѣло, зъ кгрунту будовать великого кошту потребуетъ, которое се они подняли, для того все тое, штокольвекъ въ листѣ отца митрополита есть вписано, ку вѣдомости нашей господарской припустивши и симъ листомъ нашимъ при-

вилеемъ и потвержаемъ вѣчне; такъ ижъ маеть архимандритъ теперешнйй и напо томъ въ монастырѣ Святое Троицы будучие, а единость съ церковью римскою заховуючие, зъ братьею того монастыра церковь Богоявленя, прозываемую Пятницкою, и зъ цментаромъ церкви, такъ яко въ границахъ своихъ лежить, бокомъ однимъ до каменицы урожоного Вольминского, другимъ до Каспера шевца, третимъ до Ивана Тупѣки, въ посессии своей мѣтъ, пожитковъ всякихъ, которые теперь на томъ кгрунтѣ суть, або потомъ отъ нихъ причинены будутъ, уживатьъ, въ чомъ жаденъ иншйй, такъ духовный, яко и свѣцкйй имъ нѣкое переказы чинить не маеть и не будетъ мочи вѣчными часы. А на то дали есьмо сесь нашъ листъ съ подписомъ руки нашое, до которого печать нашу великого князства Литовского притиснути розказалисьмо. Писанъ у Вильни, лѣта Божого нароженья тысеча шестьсотъ одинадцатого, мѣсеца Августа первого дня. U tego przywileiu, przy pieczęci mniejszey wielkiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki króla imci temi słowy: Sigismundus rex. A z drugiey strony pieczęć podpis ręki wielmożnego imci pana Wołowicza — pisarza y referendarza temi słowy: Остафей Воловичъ—пробоць Троцкйй, писарь и референдарь. Który to ten przywilej ikmci, za podaniem onego przez osobę wysz mienioną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1619 г. Мая 26 дня.

Изъ книги № 10, за 1670 г., л. 1.

30. Листъ разграниченія Виленской юрисдикціи Кіевскаго митрополита Вельямина Рутскаго съ грунтами городской юрисдикци.

Документъ этотъ заключаетъ въ себѣ посвященіе секретаремъ Виленской р.-католической капитулы истинности показаній Виленскихъ горожанъ относительно мѣстоположенія разныхъ Виленскихъ православныхъ церквей, количество принадлежащей имъ земли, съ подробнымъ обозначеніемъ границъ поземельныхъ владѣній каждой церкви. Изъ документа этого видно, что въ 1619 году слѣдующія церкви уже находились въ запущеніи: 1) *церковь св. Спаса* при церкви Пречистенской у Зарѣчья, и 2) *Св. Покрова*; но находились еще въ цвѣтущемъ состояніи слѣ-

дующія: св. Ивана, св. Михаила, Рождества Христова, св. Ильи, св. Николая (на Савичъ улицѣ), св. Пятницы и св. Воскресенія. Всѣ эти церкви расположены были очень недалеко одна отъ другой, въ формѣ четырехугольника, продольная сторона котораго заключала въ себѣ до 500 шаговъ, а поперечная отъ Воскресенской церкви до Пречистенской около 400 шаговъ.

Изъ числа этихъ послѣднихъ церквей возобновлены только двѣ: Пречистенская и Пятницкая; всѣ остальные теперь застроены частными домами.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятого, мѣсяца Іюля первого дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣцкими, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній обранными, постановившимъ очевидно панъ Стефанъ Авдыцкій, подаль до актъ листъ ограниченный на речъ въ немъ выраженую служацій ясновельможному въ Бозѣ превелебному его милости ксендзу Кгабриелови Колендѣ, метрополитѣ Кіевскому, просечи абы тотъ листъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ уписанъ; который, уписуючи у книги слово до слова, такъ се въ собѣ маєтъ:

Malcher Heliaszewicz Gieysz—kustosz Wileński, sekretarz iego królewskiej мо-

ści, od iaśnie wielmożnego w Bodzie przewielebnego iegomości xiędza Eustachiusza Wołowicza—biskupa Wileńskiego, na żądanie przewielebnego w Bodzie iegomości oycy Józepha Wilamina Rutskiego — metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, y za prozbą a zgodnym pozwoleniem sławetnych panów burmistrzów y rayców miasta Wileńskiego, na rozeznanie granic y różnic względem iurisdictioni mieyskiej y iegomości oycy metropolity o poddane, na grunciech cerkiewnych będące, zachodziły commisarze z panem Krzysztofem Kiernowiszkiem y z panem Piotrem Kopciem—raycami miasta Wileńskiego, od wszystkiego urzędu mieyskiego na tę sprawę deputowanemi, z iegomości xiędzem Woyciechem Żabińskim — plebanem Nimeczyńskim y proboszczem kościoła Ма-

ryey Magdaleny, iako notarium publicum przydanym, w roku tysiãc sześćset dziewiętnastego, Maii dwudziestego szóstego dnia, zesłany, mianowicie za podaniem od iego-mości xiędza biskupa do uspokojenia srodka takowego iurydyktiey metropolitskiey y mieskiey, aby miasto do poddanych, na cmentarzach cerkiewnych mieszkających, władzy żadney nie miało. Opisując tedy grunt, granice cerkiewne Wileńskie, przy bytności za pokazaniem ludzi zacnych, różnych, czynię wiadomo, iż my osoby zwysz mianowane widzieliśmy: Naprzód, gdyśmy przyszli do cerkwi katedralney *świętej Przczystey y Spasa*, przy teyże cerkwi stojąca, spustoszała, przy bytności panów rayców miasta Wileńskiego, których tych obudwu cerkwi grunt poczyna się do rzeki Wilny z murem przy bramie Spaskiey, przy której bramie szpital zmurowany stoi, a z drugiej strony idąc ku ulicy Wielkiey kończy się, do drugiego cmentarza, nad zaułkiem, cerkwi spustoszałej *świętej Katarzyny*, a tyłem do muru klasztoru panińskiego; na którym cmentarzu *świętej Przczystey* stoi domów kilka mieszczan cerkiewnych, w okrągu tego cmentarza pomienionego będących, to iest: z iedney strony do ulicy, która idzie mimo cerkiew *świętej Przczystey*, ku bramie Spaskiey, a z drugą stroną do muru klasztoru panińskiego, końcem przeciwko zboru, a drugim końcem iako się wyżej pomieniło do cmentarza gruntu *świętej Przczystey*.—Potym byliśmy w cerkwi naświetszey Panny, nazwaney *Pokrowy*, która cierkiew spustoszała, murem stoi na teyże ulicy zwysz opisaney, która się ulica dzieli, idąc z rynku mimo terazniejszy Kalwiński zbor, do bernardynów po lewey stronie, a z drugiej strony z swym murem ta cerkiew stoi w zborze terazniejszym kal-

wińskim, z której tey cerkwi fórt wielka do tego zboru; iednym końcem ta cerkiew swoim murem do wrot bramy zborowey y dzwonicy, a drugim końcem ten cmentarz kończy się o dom panów Raieckich y w tył kamienice Sienkiewiczowskiey, na ten czas pana doktora Szkota; na tym cmentarzu stoi domów kilka mieszczan cerkiewnych.—A potym byliśmy w cerkwi *świętego Iwana*: swym murem stoi bokiem y wrotami na teyże ulicy zwyż pomienioney, a drugim bokiem stoi w cmentarz swój, a końcem cmentarzu tey cerkwie nabudowana część domami szlacheckimi, na terazniejszy czas będącemi, s placami pustemi teyże cerkwie y tegoż cmentarza, aż do kamienice Demerowey do tyłu, a podle tegoż cmentarza *świętego Michała* nabudowany domami szlacheckimi y mieskimi, u tego cmentarzu koniec ieden do ulicy Wielkiey zamkowej, y drugim końcem do cerkwi *świętego Iwana*, bokiem iednym nad ulicą zwyż pomienioną, idąc ku zboru, a drugim bokiem teyże kamienice.—Tegoż dnia chodziliśmy do cmentarza *świętego Mikoly* na Sawiczey ulicy, nabudowano kilka domów mieszczan cerkiewnych, który cmentarz końcem iednym do teyże ulicy Sawiczey, a drugim końcem do ulicy Przczysteńskiej, która ulica idzie ku Spaskiey bramie bokiem iednym nad zaułkiem, który zaułek idzie przez tenże cmentarz ku *świętej Przczystey*, a drugim bokiem do cmentarza *świętego Iwana*, placów, na ten czas pustych, zwysz opisanych podle zboru.—A potym tegoż dnia byliśmy na cmentarzu *świętego Ilii*, który także zabudowany kilkunastu domami, w teyże ulicy Sawiczey, nad zaułkiem cmentarznym, zwysz opisanym, końcem ku Przczystey, a bokiem drugim ku cmentarzu cerkwi *Rożestwa*

Christowa.—Tegoż dnia byliśmy na *cmentarzu Rozestwa Christowa*, na teyże ulicy Sawiczey końcem iednym, a drugim końcem do bramy Spaskiey, ku cerkwi świętey Przeczystey, bokiem iednym nad ulicą, a drugim bokiem na cmentarzu *świętego Ilii*, który y ten cmentarz rozestwieński zabudowany wszytek domami mieszczan cerkiewnych, może być domów kilkanaście.—Tegoż dnia byliśmy na cmentarzu cerkwi *świętey Patnicy*, na którym cmentarzu domów kilka pobudowanych, która cerkiew iednym końcem w głowach do ulicy Zamkowej, przeciwko Rożeycowey kamienicy, a drugim końcem do kamienicy pana Tupieki, a bokiem iednym do ulicy Sawiczey, a drugim bokiem podle kamienice pana Sycyńskiego.—Zatym byliśmy na cmentarzu przeniesienia przy *cerkwi świętego Mikoły*, w rynku stojącey, w pewnych granicach leżącey, końcem iednym w głowach od rynku w Rybnym końcu, a drugim końcem w tył domu Stephana krawca, a bokiem iednym przy teyże cerkwi Pereniesienia świętego Mikoły, a drugim bokiem do domu monasterskiego świętey Trócy, nazwane Sapieżyńskiego.—Tegoż dnia chodziliśmy na cmentarz do cerkwi *Woskresienia Chrystowa*, w rynku na Szklanney ulicy, przeciwko rzędu Solenickiego będącey, a drugim końcem do kamienicy Paleckich, bokiem do kamienicy Dobrohostowskiego, a drugim bokiem przy Szklanney ulicy; y ten cmentarz w murach iego cerkiewnych ze wszytkich czterech stron zamurowany mieszkaniami kilka gmachów nabudowany

iest.—Z którey tey dostateczney inquisitiei ograniczenia y opisania naszego y z przydania tych dwu panów rayców, przy wiele ludzi na ten czas będących, widzieliśmy tę własność wszytkich tych cerkwi, cmentarzów, zwysz opisanych, nabudowanych domami, które domy stoią na własnych cmentarnych cerkwi pomienionych, co wszytko panowie raycy pomienieni przyznali. Zaczynam ia, imieniem iegomości xiędza biskupa Wileńskiego, medyatora między stronami ad instantiam obieiu stron pomienionych uznałem y zeznam, iż ci wszyscy, którzy w domach na cmentarzach cerkiewnych pobudowanych mieszkaia, iurisdictioniey sądowej iegomości oycy metropolity podlegaia y podlegaé maia. A o inszych mieszczanach, którzy na gruntach cerkiewnych, a nie własnie na cmentarzach mieszkaia, prawem ma czynić przewielebny ociec metropolita przed królem iegomością. Na co daię tę moia attestacyą na pismie pod pieczęcią y z podpisem ręki mey własney. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset dziewiętnastego, Maia dwudziestego szóstego dnia. У того листу при печатахъ подипись рукъ тыми словы: Malcher Heliaszewicz—kustosz Wileński y sekretarz króla iegomości; Krzysztofh Kiernowiszko—rayca Wileński ręką swą. Bywszy przy tym woyciech Żabiński—notarius publicus, secretarius curiae, iegomość Piotr Kopiec—rayca Wileński ręką swą. Который же тотъ листъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую до актъ, принять, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1619 г. Юля 20 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 2050.

31. Фундушова запись Троцкаго подкоморія князя Богдана Огинскаго и жены его Регины Евойскому православному монастырю, какъ на основаніе монастыря съ двумя церквами, такъ на устройство въ немъ школы и типографіи.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Jan Kaczanowski prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał kopią autentyczną polskim pismem z ekstraktu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ruskiemi literami pisanego, funduszu monastyru Jewieńskiego od zeszyłych w Bogu wielmożnych ichmość panów Bogdana Ogińskiego—podkomorzego Trockiego y ieymć pani Reiny z Wołowiczów Ogińskiej—podkomorzyny Trockiej, wielebnemu w Bogu imćci xiędzu archymandrycie y całemu bractwu święto-Duskiemu Wileńskiemu danego, a teraz wielebnemu w Bogu imćci oycu Eufiemiu Własowiczowi—namieśnikowi y wszystkim ichmościom oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y oycom Jewieńskim ritus graeci, także bractwu tamecznemu Wileńskiemu służącego y należącego, prosząc aby tego funduszu kopia autentyczna do xiąg głów-

nych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana była. Jakoż my sąd onę przyiwszy do xiąg wpisać rozkazaliśmy, którą wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma.

Выпись зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ въ Вильни отправованныхъ. Лѣта одъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ деветнатцатого, мѣсеца Юля тридцать первого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь въ великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель, и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ деветнадцатый обраными, постановившисе очевисто его милость князь Богданъ Матфѣевичъ Огинскій—подкоморій Троцкій, и малжонка его милости пана подкоморого ее милость пани Райна Воловичовна, листъ свой, на паргаминѣ писанный, добровольный вѣчистый запись фундушъ, водлугъ права справлѣный, даный и належачій братству монастыра Виленского, церкви сошествія святого Духа релии грецкой на речъ меновите въ томъ фундушѣ описаную, устне признали. Который тотъ листъ запись устнымъ и очевистымъ сознаньемъ своимъ ствердивши просили, aby до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ вписанъ. Мы судъ, того листу огледавши

и читаного выслушавши, велѣли есмы его до книгъ уписать, который уписуючи у книги слово отъ слова такъ се въ собѣ маеть.

Я Богданъ Матфѣевичъ Огинскій подкоморій Троцкій, державца Дорсунишскій и Кормяловскій, а я Райна Воловичовна, малжонка его милости пана подкоморого Троцкого, обое спольне чинимъ явно, сознаваемъ симъ нашимъ листомъ, добровольнымъ записомъ и вѣчистымъ фундушомъ, кому бы о томъ вѣдать належало, нынѣшняго и на потомъ будущога вѣку людемъ, ижъ маючи мы предъ очима повинность нашу христіанскую, которая то на насъ вытягаеть, абысмы впродъ всехъ инныхъ речи царства Божего и правды его искали, и сердца а у мысли наши ку горѣ завше поднесенные маючи, тамъ собѣ за часу мѣйсце зъединати и домъ и мешканье къ вѣкуистому отпочиванью зготовати могли, и ку розширенью и помноженью чести а хвалы Створителя нашего и давцы всехъ добръ промыслу и старанья уставичного мѣти не забывали, прикладомъ годное памяти продковъ нашихъ и инныхъ побожныхъ несмертельные славы людей, которые не такъ далеце о земные и дочасные, яко о небесные и безконечные добра и потѣхи стараючися, церкви и монастыри ку чти и хвалѣ Творца своего выставляючи, слугъ Божихъ и шафаровъ таемницъ его, потребности тѣлесные добрами въ шафунокъ отъ него собѣ повѣронными опатруючи и инные побожные милосердные и святобливые учинки выконываючи, по щасливомъ на томъ свѣтѣ въ ласпѣ и благословенствѣ его помѣшканью во вѣчный и правдивый животъ отходили. Што все мы особы верху менены, яко ся рекло, на доброй памяти маючи, а хотячи

за ласкою и помощью Божею съ тыхъ добръ дочасныхъ, въ шафунокъ отъ него собѣ повѣронныхъ, ку чти а хвалѣ имени Его святого часть якую теплыми руками выдѣлити и яко за животовъ, такъ и по животѣхъ нашихъ молитвы неуставаючіе, при Божественныхъ литургіяхъ и инныхъ (водлугъ порадку и уставу святое восточное церкви) обрадахъ, за себе и за потомки свои на посвечовныхъ на то мейсцахъ отправованные мѣти, первой се за ласкою и помоцею Божею въ честь и славу имени его святого и пречистое и преблагословенные его Матери збудовавши церквямъ его храмы молитвенные и заложивши монастырь въ маетности нашей, прозываемой въ Евью, въ повѣтѣ Тропкомъ лежачой, а хотячи, абы монастырь въ Евейскій годными и способными на то служителями, а звлеще во святомъ иноческомъ станѣ честно мешкаючими, водлугъ потребности достаточне опатронный быти могли, тые зась пристойное поживенье и выхованье маючи на дѣланьи негублющаго но пребывающаго въ животъ вѣчный брашна упражнялися, упатруючи и уважаючи, оферовали и отдали есмы на то и симъ нашимъ листомъ добровольнымъ записомъ даемъ, даруемъ и на вси потомные и вѣчные часы непорушнымъ и неодзвоннымъ правомъ записуемъ и фундуемъ зъ имѣній нашихъ — Евейского и Олесницкого, а меновите: Напродъ самый монастырь въ Евейскій въ мѣстечку нашомъ въ Евейскомъ заложонный, при церквяхъ одной Успенія пречистые Богородицы, а другой Вознесенія Христова и зъ друкарнею нашею въ томъ монастырѣ будучою; до того дворъ нашъ Евейскій — въ повѣтѣ Тропкомъ лежачій, надъ озеромъ въ Евей, зо всякимъ будованьемъ дворнымъ и гуменнымъ, и зъ

огороды, и зъ сады дворными, и съ пашнею дворною, во всехъ трехъ поляхъ лежачею и збожемъ озимымъ и зъ яринами засѣянными, такъ якосами сами пахали и уживали, и зъ сѣножатями при той пашни прилежными, къ тому сѣножать дворную въ-Евейскую надъ рѣкою Бражалою, внизъ ставу и млына нашего Бражальского лежачую; къ тому дворцови при самомъ монастырѣ, почавши отъ монастыра ажъ до пашни дворное, пляцовъ четырнатцать, по лѣвой рудѣ, ѣдучи зъ мѣстечка до двора въ-Евейскаго на осѣданье мѣщаномъ монастырскимъ вымѣроне, долго волокъ пулъ третьи на мястечко помѣрныхъ для пашни мѣщаномъ монастырскимъ, при одномъ концу волокъ мѣйскихъ; къ тому два села, прозываемые Олесники, одно Балпериское, въ которомъ волокъ дванадцать, а другое кнегини Свирское, въ которомъ волокъ осьмь, въ повѣтѣ Троцкомъ лежаче, зъ людьми осѣлыми, въ тыхъ обудвухъ селахъ мѣшкающими, и со всякою ихъ повинностию и зъ службами; къ тому рѣчку Веверснѣ, почавши одъ озера Вева и зъ ставкомъ въ бору, на той же рѣцѣ Веверснѣ занятый по греблю того ставку, зъ езами и всякимъ ловеньемъ рыбъ; къ тому шесть озеръ, одно Ломиновандерисъ въ бору недалеко ставу Бражальского, другое озеро въ бору не далеко дороги, зъ двора въ-Евейскаго до Трокъ идучаго, Ломиновандератисъ, третее озерко также въ бору по правой сторонѣ тоежъ дороги Ломиновандералинъ, четвертое озерко подъ мѣстечкомъ въ-Евейскимъ за монастыромъ Плонивхи, пятое озерко въ бору Ворлишки, шестое озерко за рѣчкою Бражалою внизъ ставу Бражальского Домбле. Надъ то даемъ и записуемъ имъ на тотъ-же монастырь въ-Евейскій вступъ вольныхъ ловенья рыбъ

въ чотырехъ озерахъ нашихъ въ-Евейскихъ и Олесницкихъ, заставаючи тежъ собѣ въ тыхъ чотырѣхъ озерахъ вольное ловленья рыбъ, а меновите: въ первомъ озерѣ въ бору у Вепрѣ, въ другомъ озерѣ у Вепратью, въ третемъ озерѣ въ бору Вашаринью, въ четвертомъ озерку Малымъ, въ бору-жъ, также названымъ Ашерини, а въ пятомъ озерѣ Великомъ въ-Евью уступномъ, волдугъ стародавнего уступу, съ того двора въ-Евейскаго вольное ловленья рыбъ и то ставищо зъ греблю старою подъ селкомъ Олесницкимъ кнегини Свирское для збудованья млына; для потреби монастырской, любъ тежъ на потребу дворную и монастырскую, (абы) мѣли дрова на опаль и на будованье, даемъ имъ вольный вступъ въ боръ нашъ для потреби монастырское въ тыхъ границахъ, почавши одъ мѣстечка въ-Евейскаго по правой сторонѣ гостинца, зъ Ковна до Вильна идучаго, въ долгъ и заливку ставу нашего Бражальского, а зъ другое стороны по границу Борклискую. А то учинивши впродъ застановенья реченое зъ архимандритомъ и иноками общаго житія въ монастыру братскомъ Виленскомъ, при церкви сошествія Святого Духа мѣшкающими, тамъ же и зо всемъ братствомъ нашимъ церковнымъ Виленскимъ православія греческаго, абы яко той монастырь одъ насъ заложонный въ-Евейскій певною личбою инокъ и всякими служителями церковными пристойне и достаточне опатронный быти моглъ, въ мощъ и держанье и уживанье имъ есьмо дали и симъ нашимъ листомъ добровольнымъ записомъ даемъ, даруемъ и записуемъ вѣчными часы, то есть: не только имъ самимъ, але и тымъ, которые бы по нихъ на тые мѣйса наступовали, покуль при православномъ исповѣданьи

истинное и Богомъ преданное вѣры наше и въ благословенствѣ, а послушенствѣ звывлаго пастыра нашего святѣйшого и вселенского патріарха Константинопольского святе и неотмѣнне трвати будутъ. А они, яко се вышей рекло, о то старати уставичне, такъ теперь, яко и на вси потомные часы мають и повинни будутъ, абы тотъ вышъ мененый монастырь въ-Евейскій годными и способными на то дѣлательми и строительми опатронный былъ, съ которыхъ бы не тылько повседневное служенье церковное водлугъ звывлаго и належного намъ уставу и порадку церкви святой восточной, матки наше, але и самого слова Божого проповѣдь въ дни недѣльные и праздники Господные съ пожиткомъ и утѣхою душъ людскихъ отправо- ватися мѣло и абы не мнѣйшъ въ мона- стыру въ-Евейскомъ надъ трехъ (?) ино- ковъ уставичне ховано было, межи кото- рыми абы были принамнейшъ по дву свя- щенно-иноки и по одному іеродіакону, опрочъ приспособленныхъ водлугъ потре- бы до церкви діаконъ и выростковъ; абы тежъ и наука школьная для дѣтей быти могла, которые всимъ покаримъ, одежу, а кому слушно съ потребою оказать и самый юргельтъ отъ нихъ же, взглядомъ провенту съ тое маетности наше, имъ записаное, неодвольне давани и вси по- требы церковные и монастырскіе пристой- не опатрованы быти мають. А мы особы верху мененые, также и по насъ дѣти и потомки наши тоежъ церкви святое во- сточной и благословенства патріаршаго неотступные наслядовцы, ачъ кольвекъ опекунами и оборонцами тое маетности, злеща въ трудностяхъ и проволокахъ правныхъ быти и того, абы одъ хвалы Божое отрывана и отдалена не была, такъ

яко и инные до того братства нашего цер- ковного уписные особы; постерегати маемъ и мають. Однакъ-же въ речи тые, кото- рыхъ порадокъ и послушенство закону ихъ иноческому принадлежачое потребу- ютъ, такъ и во вси провента и расходы съ тое маетности отъ насъ записаное, яко се вышъ рекло, приходячіе и въ никакую часть ихъ никакимъ способомъ и претекто- томъ вступоватися не маемъ и не мають, и мочи не будемъ и не будутъ вѣчными часы; и овшемъ каждого такового, хтобы тую добре узнаную волю и данину нашу якимъ кольвекъ способомъ и выкладомъ во всемъ, альбо въ части зрушати хотѣлъ, на судъ Божій и до права посполитого отсылаемъ. И то тежъ тымъ листомъ и фундушомъ нашимъ варуемъ: еслибы, чога Боже уховай, отступление яко по архи- мандритѣ або братствѣ церкви сошествія Святого Духа, будъ тежъ по наступщѣхъ ихъ, отъ послушенства светѣйшого па- тріарха Константинопольского показалося, альбо зневолене яко, чога не дай Боже, на архимандрита, иноковъ и братства цер- кви сошествія Святого Духа отъ против- ныхъ хвалы Божое, которые звывли стар- татися о зневоленіе вѣрующихъ правди- ве людей подъ послушенствомъ патріар- хи Константинопольского будучихъ, тогда тотъ монастырь нашъ въ-Евейскій зо всимъ наданемъ нашимъ таковымъ архи- мандритомъ, инокомъ и братству, которые бы отступивши послушенства патріарха Константинопольского, кого иншого за стар- шого признавали, належати не мають, але намъ и потомству нашему вольно то бу- деть на себе взяти и держати. И на то дали есьмо его милости отцу архимандри- ту церкви сошествія Святого Духа, ино- комъ и всему братству, до тое церкви на-

шое описанному, сесть нашъ листъ подъ нашими печатями и съ подписями рукъ нашихъ, до котораго за устною прозвобю нашею печати свои приложити и руки свои подписати рачили люди зацные: его милость панъ Андрей Млечко—судья земскій Упитскій, а его милость панъ Янъ Верещака и его милость Богданъ Стеткевичъ. Писанъ у Вильни, року тысяча шестьсотъ деветнадцатого, мѣсеца Юля двадцатого дня. У того листу, на паргаминѣ писаного, печатей завѣсистыхъ пять, а подписи рукъ теми словы: Богданъ Огинскій рѣкаю сва. Regina Wołowiczowna Ogińska рѣкаю сва. Andrzej Mleczeko—сѣдзя ziemski Upicki. Bohdan Stetkiewicz рѣкаю сва. Jan Wereszczaka własną рѣкаю подписал у печать приłożyл. Который то фундушъ, на паргаминѣ писанный и у суду передъ нами признанный, до книгъ головныхъ трибунальныхъ вписанъ, съ которыхъ и сесть выписъ подъ печатью земскою воеводства Виленского братству монастыра Виленского есть выданъ. Писанъ у Вильни. У теу копий подписи рѣкъ иаśnie wielmożnego imci pana marszałka trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego y wielmożnych ichmościów panów deputatów takowe: Krzysztof Stefan Sapieha—Lidzki, Wilkiński starosta, marszałek trybunałski; Jan Kolenda—pisarz ziemski Wileński, z Oszmiany deputat; Thomasz Wolan—deputat Lidzki; Dawid Łukomski; Andrzej Trze-

ciak—deputat Lidzki; Alexander Ogiński—deputat woiewodztwa Trockiego; Jan Alexandrowicz—deputat z Grodna, z xięstwa Żmudzkiego deputat; Stanisław Bernat—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa Litewskiego; Jan Talat—deputat Żmudzki; Matheusz Ukolski—deputat Brasławski; Alexander Hurko—z woiewodztwa Witebskiego; Piotr Dostoiwski—deputat Piński; Dawid Połupięta—deputat Mścislawski; Jan Frąckiewicz Radziwiński—Nowogorodzki deputat; Jan Ipohorski Lenkiewicz—deputat Mozyrski. Skorygował Bryndza. Inskrypcia na teу kopiy iаśnie wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza metropolity Kiiowskiego przy pieczęci przyciśnioneу takowemi wyrażona słowy: Takową kopią z dokumentów autentycznych, w skarbcu zostających wpisana, potrzebiującym oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y Jewieńskim dać rozkazawszy, dla dania wiary przy pieczęci podpisuię się; w Kiiowie, dnia siódmego Marca, anno tyсяcznego siedmsetnego ósmnastego. Joasaph Krokowski—metropolita Kiiowski y caley Rusi, manu propria. Która to kopia autentyczna ekstraktu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego Wileńskiego funduszu Jewieyskiego, za podaniem oneу do akt przez wyżę wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięta y wpisana.

1619 г. Августа 3 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г. л. 2056.

32. Вводный актъ въ имѣніе Евье, данное Трощимъ подкоморемъ Богданомъ Огинскимъ Виленскому Св.-Духовскому монастырю.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtórgy obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Jan Kaczanowski prae-sentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał kopią autentyczną, literami polskimi, z ekstraktu trybunalskiego ruskiemi literami pisanego, intromissyi obięcia majątności w-Jewia od zeszyłych w Bogu wielmożnych ichmościów panów Bohdana y Reginy Ogińskich—podkomorzich Trockich, małżonków, w Bogu wielebnemu imci oycu archimandrycie Wileńskiemu y całemu bractwu Wileńskiemu służący, a teraz w Bogu wielebnemu imci oycu Eufiemiemu Własowiczowi y wszystkim wielebnym ichmość oycom bazylianom Wileńskim Świętego Ducha y zakonnikom w-Jewieyskim, także bractwu Wileńskiemu należący, prosząc aby ta kopia autentyczna intromissyi do xiąg głównych trybunalskich spraw wieczystych przyjęta y wpisana była. Jakoż my sąd onę przyjęwszy do xiąg wpisać rozkazaliśmy,

która, wpisując w xięgi de verbo ad verbum, tak się w sobie ma:

Выпись зъ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ. Лѣта отъ нароженя Сына Божого тысяча шестьсотъ девятнадцатого, мѣсяца Августа третего дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь въ великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ девятнадцатый обраными, постановившисе очевидно у суду возный господарскій воеводства Виленского Янъ Кельборъ, квити свой интромиссийный, подъ печатью своею и подъ печатями шляхты стороны, ку записанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ призналь, въ тые словы писанный: Я Янъ Кельборъ, возный господарскій воеводства Виленского, сознаваю симъ моимъ интромиссийнымъ квитомъ, ижъ року теперъ будучого тысяча шестьсотъ девятнадцатого, мѣсяца Августа третего дня, маючи я возный при собѣ сторону троухъ шляхтичовъ, пана Петра Жарновского, пана Якуба Бориховского и пана Богдана Захаревского, зъ которыми былъ есьми того дня взятый одъ его милости князя Богдана Огинского—подкоморого Троцко-го и малжонки его милости ей милости

пани Райны Воловичовны, на справу нижей менованую, гдѣ ихъ милость давши и даровавши зъ имѣней своихъ въ-Евейского и Олесницкого, а меновите напродѣ, самый монастырь въ-Евейскій, въ мѣстечку своимъ въ Евейскомъ заложонный, при церквахъ: одной Успенья Пречистой Богородицы, а другой вознесенья Христова, и зъ друкарнею своею, въ томъ монастырѣ будучюю; до того дворъ въ-Евейскій, въ повѣтъ Троицкомъ лежащій, во всякимъ будованьемъ дворнымъ и гуменнымъ, зъ огороды и сады дворными, съ пашнею дворною и зъ яринами засѣянными; ку тому сѣножать дворную въ-Евейскую; къ тому пляцовъ чотыринадцать по лѣвой рущѣ ѣдучи зъ мястечка до двора въ-Евейского; до того волокъ полъ трети, на мястечко помѣрныхъ; къ тому два села, прозываемые Олесники, одно Бальцерское, а другое княгини Свирское, зъ людьми осѣлыми, въ тыхъ обу-двухъ селахъ мѣшкающими, и со всякою ихъ повинностью и службами; къ тому рѣчку Веверснуну и шесть озеръ, описанныхъ меновите въ листѣ и фундушу своею; надъ то вступъ вольный ловенья рыбъ въ чотырохъ озерахъ въ-Евейскихъ и въ пятомъ озерѣ Великомъ, подлугъ стародавнего вступу; къ тому и становищу подѣ селкомъ Олесницкимъ и вольный вступъ въ боръ, въ границахъ замѣрныхъ, а въ листѣ и записѣ помененыхъ, на вѣчныя часы на монастырь въ-Евейскій, прилучивши до брацтва Виленского дали, даровали и на вѣчныя часы листомъ своимъ записали, и того дня зверху писаного черезъ мене возного и тую сторону шляхту, при мнѣ будучюю, его милость князь Богданъ Огинскій и пани малжонка его милости сами очевисто речи верху помененныя зъ имѣ-

ней своихъ въ-Евейского и Олесницкого его милости отцу Леонтію Карповичу—архимандриту монастыра общежительного братского Виленского, а по немъ наступающимъ инокомъ и всему брацтву церкви сошествія Святого Духа, въ моцъ, держанье и спокойное уживанье вѣчистое, водлугъ фундушу на то даного, завели и поступили. А его милость отецъ архимандрита, иноки и все брацтво Виленское, за поданьемъ и поступеньемъ его милости князя Богдана Огинского и пани малжонки его милости речи верху помененныя зъ имѣней въ-Евейского и Олесницкого, черезъ мене возного и черезъ тую сторону, въ вѣчное и спокойное уживанье свое взявши, того всего одъ сего часу держачими zostали, и то мною вознымъ и стороною шляхтою освѣдчили и оповѣдали. И на то я возный далъ есьми сесъ мой интрониссийный квитъ, подѣ печатью моею и подѣ печатями стороны шляхты, именны зверху писаныхъ. Писанъ року, мѣсяца и дня звышъ помененного. У того квиту интрониссийного печатей притисненыхъ чотыри. Который тотъ квитъ и зъ речью въ немъ описаню до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, зъ которыхъ и сесъ выписъ подѣ печатью земскою воеводства Виленского брацтву Виленскому церкви сошествія Святого Духа православного греческого есть выданъ. Писанъ у Вильни. U tey kopii intromissyi podpisu rąk iaśnie wielmożnego imci pana marszałka trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego, iako u wielmożnych ichmość panów deputatów temi wyrażają się słowy: Krzysztof Stefan Sapięha—Lidzki, Wilkiski starosta, marszałek trybunalski; Jan Kolenda—pisarz ziemski Wileński, z Oszmiany deputat; Thomasz Wo-

lan, deputat Lidzki; Dawid Łukomski; Andrzej Trzeciak—deputat Lidzki; Alexander Ogiński—deputat województwa Trockiego; Jan Alexandrowicz—deputat z Grodna, z xięstwa Żmuydzkiego deputat; Stanisław Bernat—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa Litewskiego; Jan Talat—deputat Żmuydzki; Matheusz Ukolski—deputat Brasławski; Alexander Hurko z województwa Witebskiego; Piotr Dostoiwski—deputat Piński; Dawid Połupięta—deputat Mścislawski; Jan Frąckiewicz Radziwiński—Nowogrodzki deputat; Jan Ipohorski Lenkiewicz—deputat Mozyrski. Skorygował Bryndza. Inscriptia na tey kopii iasnie wielmożnego w Bogu

przewielebnego imci xiędza metropolity Kiowskiego przy pieczęci przyeciśnioney takowemi słowy: Takową kopią, z dokumentów autentycznych w skarbcu zostaiących wypisaną, potrzebuiącym oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y Jewieńskim dać roskazawszy, dla dania wiary przy pieczęci podpisuię się: W Kiiowie, dnia siódmego Marca, anno tysiąc siedmsetnego ósmnastego, Joasaph Krokowski—metropolita Kiiowski y całej Rusi, manu propria. Która to kopia, za podaniem oney przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana.

1620 г. (Название мѣсяца и число пропущены).

Изъ книги № 127, за 1760—1761 г., л. 822.

33. Добровольная сдѣлка между Яковомъ Турновскимъ и Григоріемъ Минчевскимъ относительно разграниченія имѣнія Ленковичъ и Авдеевичъ.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt pierwszego, miesiąca Februarii osmnastego dnia. Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z województw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym sześćdziesiątym obranymi, comparendo personarum liter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron imię pan Jan Łastowski—rotmistrz powiatu Oszmiańskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał list dobrowolny ugodliwy, rozgraniczny zapis

od imię panów Jakuba y Barbary z Starsielskich Turnowskich—małżonków imię panu Minczewskiemu dany, ad praesens względem granicy dobr Audziewicz possessoribus tychże dobr idque imię xięży bazylianom Witebskim służyący, należący, który podaiąc do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszelką w nim inserowaną rzeczą, z ruskiego pisma do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych był przyjęty y wpisany, iakoż my sąd trybuna-

Źu głównego wielkiego księstwa Litewskiego ony przyiowski w księgi de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Я Якубъ Турновскій и Барбара Старосельская, судьянка земская Витебская, малжонка впродъ речона его милости пана Якуба Турновского, земляне государскіе воеводства Витебского, сознаваемъ симъ нашимъ добровольнымъ угодливымъ листомъ нынѣшнимъ и на потомъ будущо вѣку людямъ, кому о томъ вѣдѣти належало, ижъ што есмы были пришли до зятяговъ правныхъ (съ) земениномъ государскимъ воеводства Витебского Григоріемъ Минчевскимъ и малжонкою яго (sic) панею Богданою Зубовною о грунты наши, до имѣнья нашего Ленковского принадлежачіе и до грунтовъ пана Менчевского Авдеевскихъ въ Пропоновыхъ прилеглые, надъ ручеемъ Ситовцемъ будучіе, у воеводствѣ Витебскимъ лежачіе, межи которыми границы старовѣчныя были попованые, прото за вложенъемъ се въ то ихъ милости пановъ пріятель зобопольныхъ ниже мянованыхъ и за выханъемъ ихъ на тые грунты наши, о которые споръ межи нами былъ, надъ ручаемъ Ситовцомъ Пропоницы, теды мы зъ нимъ паномъ Менчевскимъ и малжонкою яго пани Богданою Зубовною погодили есмы и границы межи тыми всеми грунтами, такъ межи грунтами пана Менчевского, яко пана Зембинского подъ Ленковщизны и Авдеевичъ поновили есмы, копчами и рубежами, а то есть мяновите: Найпервѣй, почавши одъ рѣки Двины, надъ рѣкою Двиною въ соснѣ рубежи, одъ тое сосны въ бору копецъ закопали, зъ того копца у другой соснѣ рубежи, съ тое сосны у трепей сосны рубежи, на бору зъ тое сосны

въ ели рубежи, съ тое ели у другой ели рубежи, зъ тое ели межи нивами подле каменя великого копецъ закопали, одъ того копца у соснѣ рубежи, одъ той сосны у другой сосны рубежи, одъ тое сосны рубежи, одъ тое сосны у трепей соснѣ рубежи, зъ тое сосны у чепвертей соснѣ рубежи, зъ тое сосны у пятой соснѣ рубежи; на томъ же бору, зъ тое сосны въ розбитый камень на бору, зъ того камня розбитого у соснѣ рубежи, зъ тое сосны у копецъ, зъ того копца у другій копецъ подле дороги Мостковое, которая идетъ зъ Авдеевичъ до Хачковичъ на мостокъ. Тая дорога дѣлитъ грунтъ пана Менчевского зъ грунтомъ пана Станислова Зембинского, а по другой сторонѣ тоей дороги Мостковое припавъ грунтъ пана Станислава Зембинского; и заразъ одъ тое дороги зачинаецъ се граница зъ паномъ Станиславомъ Зембинскимъ тымъ способомъ, который самъ панъ Зембинскій въ тотъ же часъ при томъ розграниченью былъ и самъ граничилъ зъ нами, то есть: Найпервѣй подле тое дороги копецъ усыпали, зъ того копца просто у боръ на гору въ сосну великую, зъ тое сосны у другую сосну, зъ тое сосны въ копецъ, зъ того копца у соснѣ рубежи, зъ сосны у копецъ подле дороги великое Клемницкое, которая идетъ черезъ Авдеевичи и Хачковичи до Клемничи. А перешодши тую дорогу замковую великую знову граница зачинаетце зъ тымъже паномъ Григоріемъ Менчевскимъ и зъ малжонкою его пани Богданою Зубовною и подле тое дороги копецъ закопали на бору, по правой руцѣ, одъ того копца идучи просто до болота и надъ тымъ болотомъ другій копецъ закопали, одъ того копца надъ тымъже болотомъ въ соснѣ рубежи, одъ тое сосны

перешодши болото у ели рубежи, зъ той ели надъ ручьемъ, вышодши зъ ручья у другой ели рубежи, зъ тое ели у третьей ели рубежи въ болотѣ, зъ тое ели въ дубѣ великомъ рубежи на мошалинѣ, одъ того дуба копецъ коло ели закопали, въ тойже мошалинѣ подле пня вязового, въ которомъ была старая граница копецъ закопали, одъ того конца у ели рубежи, въ тойже мошалинѣ стоячей, зъ тое ели на мошалинѣ у другой ели рубежи, зъ тое ели мимо дубъ сухой на тойже мошалинѣ у вольхи рубежи, зъ тое ольхи подле нивы тоужь Мошалиною въ дубѣ рубежи, одъ того дуба у ели рубежи, по копецъ мошалины, одъ тое ели въ дубѣ вилватомъ, на болотѣ стоячомъ, рубежи, зъ того дуба у ели рубежи на болотѣ, зъ тое ели у другой ели рубежи на тымъже болотѣ, зъ той ели у трецей ели рубежи на тымъже болотѣ, зъ тое ели въ дубѣ копецъ подле воронего гнѣзда на болотѣ рубежи, зъ того дуба въ другомъ дубѣ рубежи подле тоежъ сѣножати, зъ того дуба у кленѣ рубежи, зъ клена у дубѣ великомъ рубежи, подле которого и копецъ закопали, одъ того дуба и конца на нивѣ, о которую межи нами споръ былъ, на рогу тое нивы копецъ закопали, съ того конца нарожного просто черезъ ниву до сосны, которая стоиць подле дороги зъ Овдеевичъ идучое до рѣчки Сытовца, въ той соснѣ рубежи высѣкли и копецъ закопали. Которая тая сосна стоять надъ дорогою и копецъ при ней закопанный подле земли пана Станислава Зембинского, который маеть одъ пана Григорія Подвинского и на томъ мѣйспу граница се скончила зъ паномъ Григоріемъ Минчевскимъ—и зъ маткою яго панею Богданою Зубовною. А зъ паномъ Станиславомъ

Зембинскимъ знову одъ тое сосны и конца старая граница: грунтъ Ленковский зъ грунтомъ его тоужь дорогою зъ Овдеевичъ до Сытовца идучи граничиць въ сосну, зъ той сосны у другую сосну, зъ сосны у копецъ, зъ конца просто въ ручай Сытовецъ, а тымъ ручаемъ Сытовцомъ у верхъ ажъ до того мѣйспа граничить, гдѣ се мнѣ граница зъ Стумичовлянами починаеть. И взявши зъ Двины рѣки съ початку тое границы выжъ описаное, по правой сторонѣ идучи одъ Двины до конца петы до сосны и конца остатней, то се тые грунты вси пашные и непашные достали се ку Авдеевичомъ пану Григорію Минчевскому и малжонцѣ его пани Богданѣ Зубовнѣ, а у слущныхъ границахъ, гдѣ се поменило и пану Станиславу Зембинскому. А по лѣвой сторонѣ тыхъ границъ, копцовъ и рубезовъ описаныхъ: почовши тежъ одъ Двины рѣки грунты пашные и непашные наши Ленковскіе, черезъ которые границы уже одъ сее згоды и зъ ограниченья, я Якубъ Турновскій и я Барбара Старосельска Якубова Турновска, также дѣти и потомки наши, по насъ маетносць Ленковскую держачіе, земли и грунтовъ пана Менчевского, за тыми описанными границами и рубезами, до земли нашей Ленковское заберать не маемъ вѣчными часы подъ заплаченьемъ вины пану Минчевскому, малжонцѣ, дѣтемъ и потомкомъ его осмидесятъ копъ грошій литовскихъ, еслибы где што на насъ слущне и правне доведено было, если бысмо што грунтовъ за тыми границами заберали. А при тымъ становенью и разграниченью нашомъ были зъ обы-двухъ сторонъ панове пріятели наши: его милость панъ Войтехъ Соколовскій, панъ Станиславъ Зембинскій, панъ Янъ Доратовичъ, панъ

Федоръ Хачковскій и панъ Янъ Соколовичъ. И на то есмы сесь нашъ листъ угодливый граничный вѣчистый пану Григорію Минчевскому и малзонцѣ его пани Богданѣ Зубовнѣ дали, подъ нашими печатями и зъ подписомъ руки моея, мене Якуба Турновского, также подъ печатями и зъ подписами рукъ землянъ осударскихъ воеводства Витебского, звыжь ихъ милостей помененыхъ, которые за устною и очевистою прозбою нашою печати свои приложивши и руки подписали. Писанъ у Витебску, року тысяча шесцьсотъ двадцатого, мѣсяца (не поставлено числа).

U tego dobrowolnego ugodliwego listu rozgranicznego zapisu przy sześciu pieczę-

ciach podpis ręki aktora imię pana Turnowskiego his exprimitur verbis: Jakub Turnowski ręką swą: Który to takowy dobrowolny ugodliwy rozgraniczny zapis od imię pana Jakuba Turnowskiego y samey ieymość pани Barbary Starosielskiej, sędzianki ziemskiej Witebskiej Jakubowej Turnowskiej, małzonków, imci panu Minczewskiemu dany, ad praesens imię xięży bazylianom konwentu Witebskiego służący należący, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1620 г. Юля 20 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 677.

34. Продажная запись отъ дворянина Александра Колецкаго Виленскому св. Троицкому монастырю на имѣніе Свираны.

Roku tysiācznego siedmsetnego pierwszego, miesiāca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiwodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiāczny siedmsetny pierwszy obranemi, postanowiwszy się oczewisto patron pan Samuel Koreywo, opowiadał, pokładał y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych list dobrowolny wieczysto przedaŹny zapis, od imci pana Alexandra Ко-

leckiego, dworzanina iego królewskiej mości, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Tróycy mieszkaiącym, na rzecz w nim wyrażoną dany, służący y należący podał, który podaiąc do akt, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany, upraszał; iakoż przyiowski, a wpisuiąc w xięgi słowo w słowo tak się w sobie ma:

Я Александръ Колецкій, дворянинъ его королевское милости, чиню явно и визна-

ваю самъ на себе тымъ моимъ листомъ, вѣчистымъ продажнымъ записомъ, кому бы о томъ вѣдати належало, теперъ и напо- тымъ будучимъ, што которую маетность, названую Свираны, у воеводствѣ Вилен-скомъ лежачую, первой одъ Исмаилія Та- тарина и одъ жоны оного за вливкомъ права въ певной суммѣ пѣнезей, а по- томъ одъ власныхъ дѣдичовъ тое маетно- сти, одъ пана Володимира Жуховского и одъ пана Криштофа Видского и одъ мал- жонокъ ихъ купнымъ вѣчистымъ правомъ набывши, въ спокойномъ держанью и ужи- ванью презъ часъ немалый былемъ, а по- требуючи я теперъ суммы пѣнезей, выжъ речоную маетность мою власную вѣчистую Свираны, у Виленскомъ воеводствѣ лежа- чую, меновите: дворъ зо всимъ будовань- емъ дворнымъ, зъ огородами овощовыми, зъ гумномъ, зе збожемъ, на полю засѣя- нымъ, житомъ и яриною вшелякою, зъ оборою въ ней, зъ быдломъ рогатымъ и нерогатымъ, малымъ и великимъ, зъ селы до того двора прислухачючими, меновите: село Свираны, село Сырвицы, село Ко- лесники, село Кушнеры и Жемла, зъ под- даными въ тыхъ селахъ, осѣлыми и не- осѣлыми, отчичами и прихожими, мено- вите на инвентару написанными, зъ ихъ дѣтymi и жонами и зо вшелякою мает- ностью ихъ, зъ работами тяглыми, цын- шами, зъ дяклами, подачками и повин- ностями вшелякими; до того часть при- купленную одъ Кулевичовъ тамъ въ Сви- ранахъ зо всими грунтами, въ той мает- ности Свиранской, пашними, ороыми и неороыми, дворными и мужицкими, до сель выжъ менованыхъ належачими, зъ сѣножатymi болотными и поплавными, зъ борами, зъ гаями, зъ дубровами, зарос- лыми, зъ млыномъ и зъ вымелкомъ, и зъ

млынаромъ, зъ ставами и зъ рѣкою и зъ ловнемъ рыбъ, зъ корчмами на гостин- цу Мѣдницкомъ зъ Вильна ѣдучи до Мед- никъ, зъ мытомъ при корчмѣ, зо всими пожитками и принадлежностями всякими, такъ яко се тая маетность моя Свиран-ская сама въ собѣ, въ пожиткахъ, въ гра- ницахъ и въ обыходѣхъ своихъ зъ дав- ныхъ часовъ мала и теперъ маеть, и на- потомъ мѣти будетъ зовсимъ навсимъ, якожъ самъ я держалъ и уживалъ, такъ изъ менованые непоменену, а помене- ное непоменену ничого шкодити не ма- етъ, вымуючи только собѣ и не кладучи до сего листу моего продажного одъ того имѣнья Свиранского село Трибыли и се- ло боарское названое Вознишки-Зубови- чи, и село заставное Вратишки, зъ ихъ домами, кгрунтами и сѣножатymi, зо всимъ навсе, яко се тые села зъ ихъ кгрунта- ми и сѣножатymi и пожитками въ собѣ здавна мѣли и теперъ мають, продать есми на вѣчность капитулѣ монастыра Ви- ленского святое живоначальное Троицы, законникомъ реліи греческое, рекулы свя- того Василия великого, за певную сумму пѣнезей, за три тысеци копъ и за триста копъ грошей, личбы Литовское, тепереш- нимъ законникомъ и напотомъ будучимъ, которую сумму пѣнезей, выжъ мененую, всю сполна до рукъ своихъ взявши, тую маетность мою выжъ мененую Свираны зо всимъ, яко се вышей описало, заразъ одъ даты сего листу моего, нижей писа- ного, черезъ возного въ моцъ, въ держа- нье и спокойное уживанье ихъ милостямъ отцомъ законникомъ святое Троицы за- вель, подалъ и поступилъ есми и все право мое, на тую маетность мнѣ служа- чое, што кольвекъ есми собѣ мѣлъ, ихъ милостямъ законникомъ до рукъ отдамъ

есми, а самъ ся съ той маетности и пожитковъ, зъ нее приходячихъ, зрелемся и зреаю, отдаляючи то все одъ самого себе, малзонки моей, дѣтій, близкихъ, кривныхъ и повинныхъ моихъ, вѣчными часы. Вольно будетъ и есть вышъ речонымъ законникомъ светое Троицы той маетности Свиранское, одъ мене купленой, яко власности своее уживати, продати, даровати, замѣнати и яко разумѣючи ку найлѣпшему пожитку своему оборочати, въ чомъ я и потомки мое нѣкое трудности имъ чинити не маемъ вѣчне, и овшемъ одъ каждаго такового, чтобы зъ дѣтей, близкихъ кривныхъ моихъ, въ тую продажу мою а куплю ихъ милостей отцовъ законниковъ во всю, альбо въ часть якую вступоваль, правомъ, альбо якимъ иннымъ способомъ уступоваль, трудность и перешкоду въ держанью ихъ милостямъ чиниль, тогда я, альбо потомки мои, за ознаймемъ мнѣ черезъ листъ ихъ милостей отвористый, покладаячи его урадовне черезъ возного на маетностяхъ моихъ вшелякихъ, передъ рокомъ припалымъ за недѣль двѣ, повиненъ буду у каждаго права своимъ коштомъ и накладомъ боронити и заступовати, до выстѣя давности земское десети лѣтъ. А кгдабымъ я, пропомневши того продажного запису моего, самъ черезъ себе, або дѣти, потомковъ, кривные и близкіе мое въ тую маетность Свиранскую во всю, або въ часть и належность ее якимъ кольвѣкъ способомъ вступоваль, трудность и перешкоду въ держанью ихъ милостямъ чиниль и одъ перешкажающихъ дѣтей и близкихъ моихъ не заступоваль, тогда за такое нарушенъе того запису моего, каждаго параграфу, повиненъ буду заруки ихъ милостямъ отцомъ законникомъ чотыриста копъ грошей Литовскихъ заплатитъ. О ко-

торую заруку за нарушенъе запису вольность позванья до вшелякого права и мнѣ неналежного рокомъ такимъ, якимъ сторуна укривжоная похочеть, покладаячи позвы на вшелякихъ маетностяхъ моихъ; а врадъ кождый, за позваньемъ правнымъ, або неправнымъ, за станемъ и въ нестанью моимъ моценъ будетъ, непримуючи одъ мене и умоцованныхъ моихъ нѣкихъ оборонъ, всказанъе и одправу укривжоному на маетностяхъ моихъ, безъ складанья рать статутовыхъ, учинить, а я и потомкове мои ничому противенъ быти не маю, подъ вышъ описаную зарукою. И на то даль есми ихъ милостямъ отцомъ законникомъ светое Троицы сесь листъ вѣчистое продажи моее записъ подъ печатью и съ подписаниемъ власное руки моее, до которого заустною и очевистою прозьбою моею ихъ милость панове прѣатели мои, его милость панъ Адамъ Хрептовичъ—маршалокъ трибунальскій и его милость панъ Янъ Коленда—писарь земскій Виленскій, его милость панъ Грегорій Голубицскій Корсакъ, печати свои приложили и руки власные къ сему моему листу подписати рачили. Писанъ у Вильни, лѣта одъ нарощенья Сына Божого тысяча шестьсотъ двадцатого, мѣсеца Юня дватцатого дня. U tego listu dobrowolnego wieczysto przedaznego zapisu, przy pieczęciach podpisu rąk temi słowy: Alexander Kolecki ręką własną, Adam Chreptowicz własną ręką, Jan Kolenda, pisarz ziemski Wileński, ręką swą, Hrehory Korsak własną ręką. A na drugiey stronie tego zapisu suscepta wespół z podpisem ręki imci pana marszałka trybunalskiego w te słowa: Roku тысяча шестьсотъ двадцатого, мѣсеца Юля петнацатого дня тотъ листъ его милость панъ Александеръ Колецкій у суду

головного очевисто призналъ. Jan Wilczek—dworzanin iego królewskiej mości, marszałek trybunalski. Który że to list dobrowolno wieczysto przedaźny zapis, za

podaniem onego przez osobę zwysz mianowaną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty u wpisany.

1632 г. Апрѣля 30 дня.

Изъ книги № 36, за 1693 г., л. 1567.

35. Фундушова запись, данная подстоліемъ и земляниномъ Новгородскаго воеводства Криштофомъ Каминскимъ и его женою Еленою Друцкою-Горскою на основаніе Волненскаго Св.-Троицкаго монастыря.

Лѣта одъ нароженя сына Божого тысяча шестсотъ деветьдесять третьего, мѣсеца Августа шестого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводство, земля и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестсотъ деветьдесять третій обраными, постановившисе очевисто у суду пленипотентъ панъ Александеръ Гордѣвскій оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписати подалъ экстрактъ, съ книгъ трибуналу вынятый, вписанья въ нимъ фундушу зопшого зъ сего свѣта его милости пана Криштофа Криштофовича Радивоновича Каминского—подстолего воеводства Новгородского и ей милости пани Гелены Друцкой-Горской — маршалковны Оршанской, Криштофовой Каминской — подстоліной Новгородской, въ Богу велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ базилианомъ Виленскимъ

на монастырь и церковь Волненскую данный и служацій. Который фундушъ подаючи до актъ, просилъ насъ суду, абы былъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ, якожь мы судъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Вписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ. Лѣта одъ нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ тридцать второго, мѣсеца Мая одиннадцатого дня. Передъ нами судьями головными трибунальными, у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводство, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестсотъ тридцать второй обраными, постановившисе очевисто въ Возѣ велебный его милость отецъ Иосафатъ Бокей, бак... и законникъ регулы светого Василья великого монастыря Виленского светое и живоначалное Троицы, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью листъ фундушъ

земенина господарского и подстолого воеводства Новгородского его милости пана Криштофа Каминского и пани малжонки его милости, ей милости пани Гелены Друцкое-Горское, маршалковны Оршанское, данный и належачий велебнымъ ихъ милостямъ ойтпомъ законникомъ регулы светого Василья, на церковь и монастырь светое Троицы въ маестности его милости пана подстолого (Волненской), въ воеводствѣ Новгородскомъ лежачой, збудованый, яко въ томъ листѣ фундушу ширей и достатечней описано и доложено есть, и жодаль, абы тотъ листъ фундушъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ вписаный былъ; якожь мы судъ, тотъ листъ огледавши и читаного выслушавши, а бачечи речъ быть слушную и потребную, далисьмо до книгъ вписать, который, вписуючи слово до слова, такъ се въ собѣ маеть.

Во имя Отца и Сына и Светого Духа, светое живоначалное и нероздѣльное Троицы, станъ се воля Божая къ вѣчной памяти. Аминь. Я Криштофъ Криштофовичъ Радивоновичъ-Каминскій—подстолій, земенинъ господарскій воеводства Новгородского, а я Гелена Друцкая-Горская, маршалковна Оршанска, малжонка помененого его милости пана подстолого Новгородского, маючи то мы обое уставичне предъ очима нашими, изъ зъ земли вышедши знову въ землю обернемъ, отдавши и поручивши души наши въ опатрность и опеку пану Богу всемогущему, а уважаючи, изъ въ томъ дочесномъ житіи не панамы, але шафарьми надъ тымъ, што намъ Богъ всемогущій зъ ласки своей дать рачиль, естесми, на поможенье хвалы его светое Боское заложили есьми и збудовали церковь на честь Троицы пренасвятѣйшое, Троицу светую

названую, въ маестности нашой Волненской въ воеводствѣ Новгородскомъ лежачой, также и монастырь на законниковъ регуглы светого Василья великого набоженства греческого. Которую церковь золотомъ, серебромъ, опаратами, ризами, звонами и книгами и вшелякими потребами надали и оздобили есьмо, абы водлугъ каноновъ отповъ светыхъ набоженства церкви греческое восходное, ни въ чомъ сакраментовъ и церемоній не меняючи, порадне одправовало, а хвала всеильного Бога не уставала и за души наши молитвы и оферы уставичне чиненые были. Кутой же церкви и монастырови надали и вѣчне фундовали есьмо въ помененой маестности нашой Волненской, въ повѣтѣ Новгородскомъ лежачой, волокъ двадцать сполна дать людьми осѣлыхъ, а десеть до фольварку, на дворну пашню въ пустѣ будучихъ, яко то все ширей и достатечне на инвентарѣ, одъ насъ описаномъ, описано и доложено есть, яко повинности подданныхъ, такъ тежь урочища кгрунтовъ, сѣножатей, межы и копшы, ставокъ, тежь вишній и сажавку подъ фольваркомъ, также вольное ловенье рыбъ въ рѣцѣ Задвемѣ, мливо тежь вольное ве млынѣ нашомъ Парфимовскимъ на бочокъ пятьдесятъ безъ мѣрки, вступъ и врубъ вольный на древо до будованья и на дрова до пуци нашое Маловицкое и до статковъ въ Гостиловичахъ, маестности нашое Городицкое; тое теды все упреймою охотою на честь и хвалу всеильного Бога водлугъ преможенья нашего фундуемо и вѣчне на церковь и монастырь Волненскій светое Троицы надаемо, поддаючи тую церковь и монастырь подъ владзу и зверхность зверхнѣйшого пастыра, въ томъ набоженствѣ

греческомъ въ Бозѣ превелебного его милости отца митрополиты Киевского, Галицкаго и всея Руси, въ которомъ монастыру законниковъ если не большѣ, то принамнѣй чотыри завше быти мають, два священники, а два братія. Которыхъ повинность тая будетъ: Абы служба Божя, литоргія святая, если не частѣй, теды два разы въ тыдень одправовала, разъ за-упокойная за души насъ самихъ, продковъ и потомковъ нашихъ, а другая посполитая; *поосторне*, дяковъ, иле ихъ выховати могутъ, абы завше ховали; *по третье*: въ тые дни, коли службы Божое не будетъ, абы часы въ церкви одправовали; *по чварте*, аппараты, злото, серебро, образы, рызы, звоны и книги абы ни гдѣ индей съ тое церкви вывожонные не были. На остатокъ ктиторами того монастыра нихто иншій быти не маеть, только мы сами, а по насъ потомки наши, поколь ихъ станеть будетъ. Такъ теды тотъ фундушъ и тое наданье зъ доброе воли и цѣлое охоты, ку хвалѣ милого Бога одъ насъ учиненое, велебнымъ отцомъ законникомъ регулы светого Василя выразивши достатечне волю нашу надаемы, обещаючи по собѣ онымъ, ижъ такъ мы сами, яко и потомки наши и нихто зъ близкихъ, кривныхъ, повинныхъ нашихъ, въ тое наданье, все, або о которую часть его уступовати, одоймовати, въ интратахъ и доходахъ перешкоды чинити немаемъ и мочи не будемъ вѣчными часы. А хтосбы той воли и спораженью нашему противнымъ былъ и яку кольвекъ трудность чинилъ, таковый нехъ се не розмножить на томъ свѣтѣ и во будущемъ на страшномъ судѣ Божомъ проклять будетъ. И на то дали есьмо сесь нашъ добровольный листъ, вѣчистый

фундаційный записъ, подъ печатями нашими и съ подписомъ рукъ нашихъ. До которого просили есьмо для лѣппоетвердости о приложенье печатей и о подписъ рукъ ихъ милостей пановъ пріятель нашихъ, имени нижей помененыхъ. Писанъ у Вильни, тысеца шестьсотъ тридцать второго, мѣсеца Априля тридцатого дня.

У того листу печатей притисненныхъ пять, а подписъ рукъ письмомъ польскимъ тыми словы: Do tego funduszu mego ręką swą podpisał y pieczęć przycisnął Krzysztofh Kamieński, podstoli ziemie Nowogrodzkiey, ręką swą. Mikołay Tryzna, podkomorzy Lidzki manu propria. Gabryel Szemet, podkomorzy Słonimski, ręką swą. Который тотъ листъ, за покладаньемъ и жаданьемъ велебного отца Бокея, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатью земскою воеводства Виленского и съ подписомъ руки писарское въ Бозѣ велебному его милости ойтцу Павлу Корсаку, старшому монастыра Новгородского есть выданъ. Писанъ у Вильни. У того екстракту при печати притисненной подписъ рукъ тыми словы: Mikołay Tryzna, kuchmistrz wielkiego księstwa Litewskiego, marszałek trybunalski, własną ręką. Янъ Коленда, Виленскій земскій писарь. Konstanty Zaleski, podsedek y deputat Wileński. Krzysztofh z Goraia Gorayski, deputat powiatu Oszmiańskiego. Aleksander z Chalcza Chalecki, marszałek y deputat Lidzki. Jan Ogiński—deputat Kowieński. Michał Eustachius Uniastowski, podsedek y deputat Upitski. Jan Kruniewicz, podkomorzy y deputat Mozyrski. Alexander Bykowski—sędzia grodzki, deputat Rzeczycki. Piotr Skinder, deputat księstwa Żmuydz-

kiego. У того екстракту подпись тыми | одного через особу верху мененую, до актъ,
слова: Скорикговаль Шпорцинъ. Который | есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ
же тотъ экстрактъ фундушу, за подашемъ | справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1633 г. Марта 18 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 115.

36. Грамота короля Владислава IV на учрежденіе Минскаго Петропавловскаго братства, по примѣру Виленскаго свято-Духовскаго, подтвержденная въ 1744 г. королемъ Августомъ третьимъ.

По ходатайству придворныхъ сановниковъ, дворянства, духовенства и горожанъ вѣроисповѣданія греко-русскаго, король Владиславъ IV разрѣшаетъ открыть при Минскомъ Петропавловскомъ соборѣ церковное братство по подобіе Виленскаго

Св.-Духовскаго; разрѣшаетъ ему засѣданія для разсужденія объ общественно-благотворительныхъ дѣлахъ; позволяетъ открыть школу и типографію и утверждаетъ за братствомъ всѣ его фундуши.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Stefan Kosecki opowiadał, prezentował et ad acta podał przywilej confirmationis najiaśniejszego króla imci Augusta trzeciego, z kancelaryi wielkiego księstwa Litewskiego wydany, in rem et partem w Bogu wielebnym oycóm dyzunitom monasteru Wileńskiego przy cerkwi świętego Ducha, y monasteru Mińskiego przy cerkwi świętych Piotra y Pawła apostołów będącym, służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, aby pomienio-

ny przywilej ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

August trzeci, z Bożej łaski król polski, wielki xiąże Litewski y t. d. Oznaymuemy tym listem naszym confirmacyalnym wszem wobec y każdemu zosobna, komu o tym wiedzieć należy, iż produkowany iest przed nami oryginalny list przywilej najiaśniejszego Władysława czwartego—króla polskiego, predecessora naszego, ręką podpisany y pieczęcią wiszącą wielkiego księstwa Litewskiego stwierdzony, graeco idiomate pisany, zdrowy, cały, nienaruszony,

ani żadnego w sobie podeyrzenia nie mający, zawierający w sobie prawa y podania różnych wolności y swobod bractwom cerkiewnym Wileńskiemu przy świętym Duchu y Mińskiemu przy pierwowiezwanych świętych apostołach Piotrze y Pawle, zakonu graeko-ruskiego niezuniowanych, y supplikowano nam iest przez panów rad naszych imieniem przelożonych tychże bractw y duchownych osób, abyśmy mocą y powagą naszą królewską przywilej tenże stwierdzić y zmocnić raczyli, którego to przywileju rzecz od słowa do słowa tak się zaczyna: Władysław czwarty, z Bożej łaski król polski y t. d. Oznaymuiem tym listem przywileiem naszym, komu tego wiedzieć będzie potrzeba, niniejszym y napotym będącym, iż my król, za doniesieniem nam proźb y instancyi niektórych panów rad y urzędników naszych, tak też y koła rycerskiego, a za supliką braci duchownych y świeckich ludzi narodu ruskiego zakonu graeco-ruskiego bractwa cerkwi założenia śś. pierwo-apostołów Piotra y Pawła niezuniowanego monasteru miasta naszego Mińskiego, w wielkim xięstwie Litewskim będącego, ufundowanego przez urodzoną Bohdanową Statkiewiczową—marszałkową naszą, w roku tysiąc sześćset trzynastym, miesiąca Nowembra szóstego dnia, a przedtym ieszcze od obywatelów woiewodztwa Mińskiego y innych woiewodztw y powiatów w roku tysiąc sześćset dwunastym, indykta dziesiątego założonego y podpisami rąk stwierdzonego, a potym w roku tysiąc sześćset czternastym y tysiąc sześćset dwudziestym, od przelożonych w duchowieństwie ich błogosławionego, a teraz zwierzchnością naszą królewską na seymie szczęśliwey koronacyi naszej, według punktów na elekcyi podanych y poprzysiężonych, chcąc do

skutku przywieść, łaskawie im pozwolimy, dla swobodnego y spokojnego używania wszelkich obrzędów cerkiewnych y rozszerzenia chwały Bożej według artykułów y porządków bractwu Wileńskiemu, przy cerkwi świętego Ducha będącym, od zwierzchności w religii ich pasterza patriarchy Konstantynopolskiego oycy Jeremiasza podanych, a od świętey pamięci Zygmunta trzeciego—króla polskiego, pana oycy naszego, w roku tysiąc pięćset osiemdziesiąt dziewiątym, miesiąca Julia dwudziestego pierwszego dnia stwierdzonych. A że w tym pomienionym przywileiu, przed nami pokładanym, między inszemi artykułami, wolnościami y swobodami bractwu cerkiewnemu Wileńskiemu, przy cerkwi świętego Ducha będącemu, iest nadana y opisana, aby od wszelkich przysądów trybunalskich, marszałkowskich, ziemskich, grodzkich y mieyskich ich oddalono, szczegulnie nam królowi do sądu y obrony zostawiono, także domy ich brackie y ludzi w nich, iak duchownych, tak y świeckich mieszkających od czynszu, podatków y płaceń, od wszelkich powinności mieyskich, tak też y od stoiania gości uwolniono, szkoły dla nauki ludzi chrześciańskich y dziatek ich budowania według przemożenia, do tego drukarnia dlia drukowania wszelkich xiąg y zachowania w nich ludzi godnych, iak duchownych, tak y świeckich pozwolono; których iezeli komu iakowa krzywda dzieć się będzie, tedy sprawiedliwość powinien będzie przelożony z starostami rocznemi według statutu ziemskiego czynić, a appellacya do sądu ziemskiego ma być dopuszczona. A ktoby co z dobrej woli swojej na to bractwo cerkiewne nadał, albo testamentem zapisał y zapisze, z majątności ruchomych y leżących, to wiecznemi

czasy przy tym bractwie zostawać ma. I te wszystkie zwyż pomienione wolności, mianowicie w przywileju tym opisane y nowo od nas na seymie terazniejszym szczęśliwey koronacyi naszej nadane, z łaski naszej królewskiej y temu bractwu cerkiewnemu Mińskiemu świętych perwo-apostołów Piotra y Pawła wiecznymi czasy nadaem; tak też dobrowolne nadanie folwarku, nazwanego Perespa, w roku tysiąc sześćset dwudziestym trzecim, miesiąca Junii dwudziestego wtórego dnia ze wszelkimi przywilejami pod prawem ziemskim urodzonego Marcina Wołodkiewicza — sędziego ziemskiego wojewodztwa Mińskiego, w którym ten przywilej na młyny świętey pamięci pana oycy naszego Wasilemu Maslance w roku tysiąc sześćset pierwszym, miesiąca Julii dwudziestego szóstego dnia dany, oycem zakonnikom stwierdzamy. Do tego tym przywilejem naszym waruiemy to, iż iak cerkiew narodzenia przeczystey Bohorodicy, zdawna z szpitalem w possessyi ich będąca, tak y monastyr paniński z gruntami, budowaniem y ze wszystkimi przynależnościami, pod władzą od nich zgodnie obranego ihumena, przy tym bractwie w spokojnym dzierzeniu y używaniu ich zostawać ma wiecznymi czasy. A że też urodzona a w Bogu zesła Ewa Borkołabówna Korsakowna — więźna Sołomerecka, starościna Krzyczewska y Oluczyska, do tego monasteru y bractwa świętych apostołów Piotra y Pawła, dwa placy, ieden nazwany Jasiński, a drugi Setczyński, w pewnych miedzach, granicach leżący, wiecznym funduszem, prawami na te swoje grunta ze wszystkimi przynależnościami darowała, w roku tysiąc sześćset dwódziesiątym szóstym, miesiąca Apryla dwudziestego dnia, a to dla tego, aby cerkiew przemienienia

Pańskiego zbudowana być mogła, którego y pozostałe dwie córki iey z małżonkami swemi, stanowszy y sądu głównego trybunального w roku tysiąc sześćset trzydziestym pierwszym miesiąca Nowembra dwudziestego dziewiątego dnia, przyznaniem swoim ponowili y te zwyż pomienione fundusze przed nami królem pokładali; przeto my król, dla pomnożenia chwały Boskiej te fundusze, y przy inszych y ten fundusz potwierdzając we wszelkich paragrafach, na pomienionych placach cerkiew przemienienia Pańskiego oycu Ihumenowi wespół z bractwem świeckim zmogą, kosztem, lub drzewem, lub murem y szpital dla ubogich y chorych ludzi, przy której kolwiek cerkwi z pomienionych, budować y fundować kiedy zechcą pozwalamy. I na to daliśmy pomienionemu bractwu Mińskiemu cerkwi świętych apostołów Piotra y Pawła ten przywilej nasz z podpisem ręki naszej, do którego y pieczęć naszą wielkiego xięstwa Litewskiego przywiesić rozkazaliśmy. Dan w Krakowie na seymie walnym koronacyi naszej, roku tysiąc sześćset trzydziestego trzeciego, miesiąca Marca osiemnastego dnia, panowania królestw naszych polskiego y szwedzkiego pierwszego roku. Wladislaus rex. (Mieysce pieczęci wiszącey wielkiego xięstwa Litewskiego). Stanisław Naruszewicz — pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego.

My tedy August trzeci król, do pomienioney supliki imieniem wyżey wyrażonych przełożonych bractw cerkiewnych świeckich y duchownych łaskawie skłoniwszy się, wyżey de actu wyrażonych przywilej we wszystkich punktach, kławzulach, obowiazkach y kondycjach (w czym prawu pospolitemu nie są przeciwne) mocą y powagą naszą królewską stwierdzić y zmoc-

nić umyśliliśmy; iakoż niniejszym listem przywileiem naszym, wiecznemi czasy trwać powinny, stwierdzamy y umacniamy. Na co dla lepszej wagi, wiary y pewności ten list przywilej nasz ręką własną podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego zawiesić rozkazaliśmy. Dan w Grodnie dnia dwudziestego miesiąca Listopada, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego, panowania naszego dwunastego roku. U tego przywileju confirmationis pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego wisząca na wosku czerwonym wyciśniona, podpis najjaśniejszego króla imci, takż konnotacya na drugiej stronie teyże pieczęci z podpisem imci pana sekretarza, takż na wierzchu subskrypcya in eum tenorem: Augustus rex. Confirmacya praw, wolności y

swobod bractwom cerkiewnym Wileńskiemu przy świętym Duchu y Mińskiemu przy pierwowezwanych świętych apostołach Pietrze y Pawle zakonu graeco-ruskiego. Stefan z Głodowy Kosowski—czesznik Brestki-Kuiawski, iego królewskiej mości pieczęci mniejszey wielkiego xięstwa Litewskiego sekretarz. Procancellariatu celsissimi ac illustrissimi principis Michaelis—ducis in Klewań et Żuków Czartoryski, procancellarii m. d. Lit. Homeliensis, Georgenburgensis, Uswiatensis, Poduswiatensis etc. capitanei. Sigillatum est in actis. Który to takowy przywilej, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1633 г. Юня 16 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 2048.

37. Фундушова запись данная Трокою подкоморною Региною Воловичовною Огнскою Евейскому монастырю, на постройку въ немъ церкви, училища, бумажной фабрики и мельницы.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, comparens personaliter u sądu patron imé pan Jan Kaczanowski,

prezentował y do akt xiąg głównych trybunałnych spraw wieczystych podał kopią autentyczną, pisaną literami polskimi, z zapisu funduszu w Bogu zeszeley wielmożney ieymć pani Reginy Wołowiczowny Bohdanowey Ogińskiej—podkomorzyny Trockiey, na rzecz w nim wyrażoną, w Bogu wielebnemu imci xiędzu Leonowi Karpowiczowi—archymandrycie święto-Duskie-

му Wileńskiemu y bractwu tamecznemu Wileńskiemu y zakonnikom w-Jewieńskim danego, a teraz w Bogu wielebnemu imci oycu Eufemiemu Własowiczowi—namiesnikowi y wszystkim wielebnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim święto-Duskim y zakonnikom w-Jewieńskim, także bractwu Wileńskiemu służącego y należącego, prosząc, aby ta kopia autentyczna do xiąg. głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana była; iakoż my sąd onę przyiwszy do xiąg wpisać rozkazaliśmy, którą wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Я Райна Григорьевна Воловичовна Богдановая Огинская—подкомориная Троцкая, чиню вѣдомо и сознаваю тымъ моимъ листомъ, добровольнымъ вѣчистымъ фундушомъ, ижъ я, маючи межи иншими всеми речами на памяти повинность свою христіанскую, абы се найбарзѣй старали о збавенъ души своей и о разширеніе хвалы Божое, якобы въ потомные часы за мене самую и пана малжонка моего, въ Богу зешлого, и за потомки наши не уставяючіе молитвы отправоватися могли, якожъ первой того въ року тысяча шестьсотъ деветнатцатого, мѣсеца Юля двадцатого дня, посполу зъ святой памяти небожикомъ паномъ малжонкомъ моимъ, въ Богу зешлымъ паномъ Богданомъ Огинскимъ—подкоморымъ Троцкимъ, фундовалисьмо монастырь въ маетности нашей, названной въ-Еввю, въ воеводствѣ Троцкимъ лежащей, поддавши оный подъ владзу и дозоръ архимандриту православному и всему братству Виленскому церковному церкви Сошествія святого и животворящаго Духа духовнымъ и свѣцкимъ, подъ послушенствомъ патриархи Константинопольского будущимъ, который то фундушъ первый

во всемъ при зуполной моцы вѣчными часы составую. Аижемъ дозвола и дозволаваю великого старанья о разширеню хвалы Божой архимандрита Виленского и братаи его, въ монастыру въ-Евейскомъ мѣшкающихъ, такъ въ будованю не малымъ коштомъ церкви и монастыра въ дворѣ отъ насъ вѣчными часы наданомъ, яко и въ иншихъ речахъ ку разширеню хвалы Божой належачихъ, которая церковь въ дворѣ збудованая и монастырь въ мѣсто того, што се мѣль будовати у мѣстечку, за вѣдомостію и позволеніемъ моимъ, есть збудована въ пуци моей въ-Евейской, на которое будованіе, якъ готовыми грошми, такъ тежъ и легуминами послыковала есьми. Мѣли тежъ отъ насъ позволенъе въ первомъ фундушѣ нашомъ на старомъ ставищу, подъ селкомъ Олесницкимъ, на рѣцѣ Олесѣ збудовати млынъ на потребу монастырскую, лечъ же усмотрѣли собѣ речъ пожитечнѣйшю быти, абы млынъ и паперня нижей на той же рѣцѣ Олесѣ, за селкомъ его милости Бальцерипсками на старомъ ставищу и зъ гребли въ концѣ волокъ ихъ на сѣножатахъ ихъ могла быти збудована, теды я, обачивши за речъ слышную, зъ грунту своего зъ одного берегу греблю присыпати позволила и позволяю вѣчными часы, ажебы отъ потомковъ моихъ и одъ каждого держачого имѣніе въ-Еввѣ жадной перешкоды за тое припущенъе гребли и приступу до ловленья рыбъ въ томъ ставѣ ихъ и самомъ млынѣ и паперни не мѣли; такъ варую, яко въ семъ фундушѣ моимъ нижей написано и объяснено есть, а на будованъе того млына и паперни зъ лѣсу моего надъ рѣкою Олесюю пуци моей, названной Сжилбушки, дерева подада. Видечи зась и я барзо малое и шуплое выхованъе для иноковъ и

иныхъ слугъ церковныхъ, въ томъ монастыру мѣшкающихъ, за навѣженемъ отъ пана Бога повѣтрѣемъ и за умнѣишеньемъ подданныхъ, хотячи зась до дальшой охоты для хвалы Божой ихъ законниковъ потягнути и неуставачіе молитвы для збавенья души моеѣ по собѣ зоставити, по первой фундаціи, посполу зъ небощикомъ паномъ малжонкомъ моимъ учиненой, зъ добръ, намъ отъ Бога даныхъ, теперъ по смерти святобливое памяти небощика пана малжонка моего, маючи собѣ отъ него, ведлугъ записовъ и остатное воли небощика малжонка своего, вольный шафунокъ, якъ въ речахъ рукомыхъ, такъ и въ маетностяхъ лежачихъ, межи которыми въ маетности, названой въ-Евью, прето зъ готовыхъ грошей моихъ тымъ фундушомъ моимъ первымъ, фундушъ нашъ стержаючи, полѣишаю фундаціи монастыра въ-Евейского, придаю, даю и дарую и вѣчне записую пять тысячей золотыхъ польскихихъ, на которую пять тысячей злотыхъ польскихихъ облигъ запись свой дала есьми. И если еще менѣ панъ Богъ живота продолжить зъ того часу, тогда за ту суму посполу зъ архимандритомъ монастыра братского Виленского, зъ игуменомъ и братією монастыра въ-Евейского, старанье маю чинити, абы фольфаркъ якій на выхованье за тые пять тысячей у кого купити инокомъ, тамъ мѣшкающимъ, а чога, Боже ухитай, на мене смерти не отдавши тыхъ пяти тысячей золотыхъ на монастырь въ-Евейскій, тогда панове сынове мои, зъ речей моихъ рукомыхъ и зъ сумъ по мнѣ зосталыхъ, тые пять тысячей всю сполна на монастырь отдать повинны будутъ. Шостую зась тысячу золотыхъ первой сего отдавши до рукъ ихъ, даю и дарую вѣчными часы на школу, въ томъ же мо-

настырю нашомъ будучую, хотячи абы въ ней въ потомные часы науки христіанскіе дѣти заживали; которой то тысячи золотыхъ, якъ зъ пановъ сыновъ моихъ, такъ тежъ и жадець зъ кривныхъ моихъ и близкихъ не маеть се упоминати вѣчными часы. А нимъ се еще школа грунтовнѣ уфундуеть, теды позволяю ему игумену и инокомъ монастыря въ-Евейского тую тысячу золотыхъ обернути на доконченья млына и паперни на рѣчцѣ Олесѣ, на старомъ ставищу засыпаномъ. А што се дотычетъ маетности моеѣ лежачей въ Евью и той за ново засыпаную греблю позволяю законникомъ монастыря въ-Евейского вступъ имъ мѣти вѣчными часы до пуци моеѣ въ-Евейской, названой Скилбушки, за рѣчкою Олесю будучое. Вольно имъ будетъ вшелякое деревье зъ тое пуци на будованье монастыра, церквей, млына и паперни, и на иншіе потребности монастырскіе спущати, чога имъ, якъ сынове мои, такъ и никто, держачій по мнѣ мѣстечко Евье, зъ млыномъ и корчмою на Бражалѣ боронити не мають и мочи мѣти не будутъ вѣчными часы. А жемъ мѣла вольность ловленья рыбъ въ рѣчцѣ Олесѣ и наймоваламъ завше певнымъ людемъ ловенья рыбъ, яко того доходу, такъ тежъ се зъ ловенья рыбъ въ рѣчцѣ Олесѣ зрекаю, а имъ законникомъ поступаю вѣчными часы. Сѣножати Кгердугы до часу инокомъ монастыра въ-Евейского до заживанья была позволила, и другое сѣножати надъ рѣчкою Олесю, што подданные у мене наймовали зъ села ихъ Бальперипокъ имъ прилеглые, теды всѣ тые сѣножати, сама се зъ нихъ зрекши, имъ законникомъ дарую и записую вѣчными часы. Чога всего, яко се въ томъ листѣ описало, мають спокойно помененные закон-

лицы монастыря въ-Евейского яко своей власности заживати вѣчными и неодзовными часы. А естли бы хто кольвекъ по животѣ моему, такъ зъ потомковъ моихъ, яко и зъ общихъ держачихъ якимъ кольвекъ правомъ мѣстечка въ-Евейского, и хотѣлъ бы той мой фундушъ и добровольный запись бы въ наименьшомъ пунетѣ наруштити, а имъ законникомъ въ спокойномъ держанью перешкоду чинити и вступу любо въ пуци, альбо въ ставѣ, ново отъ нихъ занятомъ и ихъ власномъ, ловенья рыбъ боронити, любо се въ сѣножати втручати, любо сумы якоу, отъ мене фундушомъ дарованой, упоминати, любо въ грунта и подданые ку шкодѣ ихъ вступовати, теды кождый таковой всегда будетъ припозванымъ, и маеть за каждое нарушение того фундушу и добровольного запису моего заплатити вины имъ законникомъ тысяча копъ грошей литовскихъ; а и по заплаченью тое вины, предъ се той фундушъ, на церковь Божую отъ мене учиненный, при зупелной мощи zostавати маеть вѣчными часы. Чого всего мають быти оборонцами панове сынове мои, яко ктиторы по мнѣ zostалые, вѣру святую католическую послушенства востодняго держачи, такъ тежъ и потомкове ихъ. А который бы, чего Боже уховай, иной вѣры зъ нихъ зась мѣлъ, теды кождого такового вѣчными часы отдаляю. И на то я Раина Воловичовна Богданова Огинска, подкомориная Троцкая, дала есьми имъ законникомъ монастыря въ-Евейского Успенья пресвятое Богородицы той мой листъ, вѣчистый фундушъ, зъ печатью и подпи-

сомъ руки моею власное, до которого за устною просьбою моею печати свои положили и руки подписати рачили люди зацные, ихъ милость панове приятели мои, которые имена свои руками своими подписали. Писанъ у Вильни, року тысяча шестьсотъ тридцать третего, мѣсеца Юня шестнадцатого дня.

U tey kopii zapisu approbacyinego funduszu podpisy rąk takowe: Raina Wołowiczowna Ogińska ręką własną. Dmitr Bychowicz—podsędek Trocki; Jan Rakowski—podskarbi nadworny wielkiego księstwa Litewskiego; Zygmunt Naruszewicz ręką swą. Suscepta na tymże zapisie napisana w te słowa: Roku tysyca шестьсотъ тридцать третего, мѣсеца Августа пятого дня, той фундушъ свой ей милость пани Раина Воловичовна Богданова Огинска признала. Jan Kazimierz Pac—trybunalski marszałek. Jan Kolenda—pisarz. Inscriptia zaś na teyże kopii iaśnie wielmożnego imć księdza metropolity Kiiowskiego, przy pieczęci przyciśnionej, temi wyrażona słowy: Takową kopią z dokumentów autentycznych, w skarbcu zostających, wypisaną potrzebującym oycom bazylianom Wileńskim świętego Ducha y Jewieńskim dać rozkazawszy, dla dania wiary przy pieczęci podpisuję się: w Kiiowie, dnia siódmego Marca, anno tysiąc siedmsetnego ósmnastego, Joasaph Krokowski—metropolita Kiiowski y całej Rusi, manu propria. Która to kopiiа zapisu fundacyinego, za podaniem oney do akt przez wyżey wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęta y wpisana.

1633 г. Юля 9 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 673.

38. Привилегія короля Владислава IV, которою подтверждаются привилегіи его предшественниковъ, данныя на разныя права и вольности Виленскому Св.-Троицкому монастырю и братству.

Roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego, miesiąca Maia dwódziesiątego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny pierwszy obranemi, stanowszy oczewisto patron pan Samuel Koreywo opowiadał, pokładał y do akt xiąg głównych trybunalnych, spraw wieczystych przywilej, od najsńiejszego króla imci Władysława czwartego w Bogu wielebnym ichmościom księży bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Trócyu mieszkaiącym, na rzecz w nim wyrażoną дану, służący y należący, podał, który podając do akt, aby do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych był przyięty y wpisany, iakoż przyiowski a wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Владиславъ четвертый, милостью Божею король польскій и т. д. Ознаймуемъ симъ нашимъ листомъ, кому бы о томъ вѣдати належало. Даль намъ справу въ Богу велебный отецъ Иосифъ Веляминъ Рутскій, архіепископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Руси, ижъ монастырь Виленскій святое живоначалное Троицы одъ многихъ лѣтъ въ держанью законниковъ регулы светого Василия, съ

святымъ костеломъ Римскимъ соединенныхъ, будучи, што разъ большое помноженіе въ порадку своимъ законномъ и въ самыхъ особахъ законныхъ беретъ, а то зъ ласки ялмужны и наданья розныхъ особъ, такъ духовныхъ, яко и свѣтскихъ, за которымъ законники, при той церкви мѣшкаючіе, разныхъ добръ лежачихъ, такъ въ мѣстѣ напомъ Виленскомъ, яко и по иншихъ мѣстцахъ певные добра и маетности набыли, и просилъ насъ, абысьмо тогъ монастырь святое живоначалное Троицы Виленскій при законникахъ помененныхъ регулы святого Василия, въ едности зъ святымъ костеломъ римскимъ будучихъ, такъ тежъ при брацтвѣ святое Троицы одъ светобливой памяти короля его милости Жигмонта третего, пана отца нашего, при той же церкви святое Троицы фундованымъ и упривиліеванымъ, зъ брацтвами медовыми—панскимъ, купеческимъ, кушнерскимъ и Роскимъ назваными, певными привилеями наданымъ и фундованымъ, вѣчне оставивши, особливымъ листомъ нашимъ стердили; въ томъ тежъ помененымъ законникомъ ласку нашу господарскую показали, абысьмы вси добра, презъ нихъ набытые и отъ людей побожныхъ легкованые, яко власне, самымъ законникомъ и манастырови менованому належа-

чіе и належати маючіе, моцою и повагою нашою королевскою ствердили и ведлугъ уставъ ихъ законныхъ монастыромъ святое живоначалное Тройцы и всеми добрами, до него належачими, радити имъ допустили. Мы господарь, жичечи того, абы за щасливого панованья нашого хвала се Божая розмножала и ширила, прозьбу до насъ внесеную видечи бытъ слушную и съ пожиткомъ церкви Божой, за причину пановъ радъ и врадниковъ нашихъ, при насъ на тотъ часъ будучихъ, тымъ листомъ привилеємъ нашимъ то имъ варуемъ. Напродъ, же тые всѣ добра, лежачіе и рухомые, которыхъ они теперь въ уживанью, або на которые право мають, такъ въ мѣстѣ нашоѣ Виленскомъ, яко и по иншихъ мѣстцахъ, вѣчне при монастырѣ святое живоначалное Тройцы въ завѣдованью законниковъ зоставать и на общій пожитокъ самыхъ оборочати се мають; которые съ посродку себе и згромаженья своего законного и законниковъ, по розныхъ мѣстцахъ и монастырахъ будучихъ, а въ одномъ згромаженью законномъ въ едности святой живучихъ, старшого обрати мають. А тотъ старшій, титулюючисе архимандритомъ Виленскимъ, ведлугъ уставъ ихъ законныхъ, въ чотыри лѣта, альбо яко се имъ будетъ видѣло, одмѣняти се маеть, заживаючи тыхъ добръ спольне зъ иншими въ посполитости, на свой пожитокъ приватный большъ надъ иншихъ ничего не оборочаючи, а всемъ монастыромъ и добрами, до него належачими, такъ яко власный преложный споряжачи. Повторе, тыежъ законники мають завѣдовати брацтвомъ святое живоначалное Тройцы, заживаючи вольностей и добръ, на тое брацтво наданныхъ и упривилеованныхъ, такъ которые дер-

жать, яко на которые право мають; а меновите: привилея на брацтво святое живоначалное Тройцы, одъ святое памяти короля его милости пана отца нашого наданные, подъ датою у Вильни, року тысяча петъсотъ осьмдесятъ девятого, мѣсеца Юля дватцать пятого дня и подъ датою также у Варшавѣ на сеймѣ вальномъ року тысяча петъсотъ девятьдесятъ второго, мѣсеца Октобра девятого дня, якъ бы тутъ слово до слова вписанные были, во всехъ пунктахъ, артикулахъ, замкненіяхъ, наданьяхъ, уживанью и справованью зо всеми добрами, кгрунтами и каменицами, фольварками, приходами, чиншами, якимъ кольвекъ способомъ, альбо правомъ до того монастыра ихъ и брацтва менованого здавна и теперь наданныхъ, приспособеными, належачими и которые належатисе здадутъ и водлугъ правъ и привилеіовъ ихъ, такъ тежъ декретовъ давныхъ и святое памяти короля его милости, пана отца нашого, цалѣ и при зуполной моцы оные зоставуючи, ствержаемъ и на вѣчность умоцняемъ: ижъ и вѣчно и непорушно самымъ только братьямъ тымъ, которые только при церкви и монастыру святое Тройцы суть и будутъ, служать и служити мають, декларуемъ и тымъ листомъ привилеомъ нашимъ то все держати, заживати и справовати, одешлые одъ того монастыра и братства, альбо якимъ кольвекъ способомъ одъ кого кольвекъ затриманные, альбо задержанные, одыскивати и правомъ доходити, процесса, на якомъ кольвекъ бы стопню и терминѣ были, кончити и до экзекуціи и досконалого skutku приводити, такъ, абы въ жадной речи, въ жаднымъ пунктѣ, артикулѣ, наданью и належности правомъ и привилеємъ монастыра и брацтва менованого ни-

чего се не дероговало, ани умнѣйшало, позволяемъ, моцъ даемъ и заставаемъ, а жадному имъ въ томъ перешкажати, трудности альбо пренагабанье якое чинити, не позволяемъ и боронимъ. Третья, брацтва вси медовые помененые, на общій пожитокъ самыхъ законниковъ оборочатисе вѣчно маюгъ, яко на власный монастырь святое живоначалное Тройцы належачіе, водлугъ привилею, одъ святобливой памети короля его милости, пана отца и добродѣя нашего, на то имъ даного, подъ датою у Вильни, лѣта Божого нароженья тысяча шестьсотъ одинадцатого, мѣсеца Августа первого дня, и подъ датою въ Варшавѣ року тысяча шестьсотъ чотырнадцатого, мѣсеца Августа сегого дня. Которые тежъ во всехъ паракрафахъ и пунктахъ ихъ симъ привилеемъ нашимъ ствержаемъ и на вѣчность рефундуемо и даруемо. И на то дали есмы тотъ листъ привилей нашъ законникомъ регулы святого Василя, въ едности светой зъ костеломъ римскимъ будучимъ, и монастырови святое живоначалное Тройцы вѣчно и не-

поручно. Писанъ у Вильнѣ, дня девятого мѣсеца Юля, лѣта одъ нароженья Божого Сына тысяча шестьсотъ тридцать третьего, панованья королевствъ нашихъ первого року. U tego przywileiu iego królewskiej mocy, przy pieczęci wielkiej wielkiego księstwa Litewskiego, podpis ręki najjaśniejszego króla imci temi słowy: Władysław rex; a przypisek z podpisem ręki pisarskiej w te słowa: Na monastyr Wileński świętej Trócy unitom zakonnikom, także na bractwo świętej Trócy y na bractwo miodowe ruskie, Marціанъ Трызна — писарь. A na drugiej stronie tego przywileiu od najjaśniejszego króla imci Władysława czwartego y w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim danego, napis temi słowy: cancelariatu ducis Radziwiłł; reg. Isaykowski correctum. Który że to przywilej, za podaniem onego przez pana Samuela Koreywę do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1633 г. Юля 17 дня.

Изъ книги № 6, за 1667 г., л. 1280.

39. Привилегія короля Владислава IV, которою утверждается фундушная записъ Браславскаго земскаго судьи Севастьяна Мирскаго на поля-плаца въ г. Полоцкѣ, данная имъ Полоцкой Богоявленской церкви, съ правомъ постройки на немъ монастыря и церкви, школы и госпиталя; привилегія эта въ 1667 г. подтверждена королемъ Яномъ Казимиромъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ сегого, мѣсеца Сентября пятого дня, у Вильнѣ.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ семей обраными, постановившише очевидно у суду панъ Янъ Рынвидъ, именемъ въ Божѣ велебныхъ ихъ милостей отцовъ базилиановъ монастыря Полоцкаго, оповѣдалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ привилей найяснѣйшого короля его милости, пана нашого милостивого, на речъ нижей въ немъ выражоную служацій, просечи абы привяты и до книгъ инсерованной былъ; которого принявши а уписуючи въ книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król polski i t. d. Oznamujemy tym listem naszym, komu by o tem wiedzieć należało. Pokładany był przed nami list confirmacyiny, przywilej nasz, świętey pamięci króla imci Władysława czwartego, pana brata naszego, na pół-placu w pewnych granicach w mieście naszym Połocku na cerkiew świętego Bo hoiawlenia religiey graeckiey, nie w

uniey będącey, fundowanego przez urodzonego Sebastiana Hrehorowicza Mirskiego—sędziego ziemskiego Braclawskiego y wnoscili do nas prośbę wielebni oycowie tegoż monastera y cerkwie, abyśmy mocą y powagą naszą królewską stwierdzili; który wpisując słowo do słowa tak się w sobie ma:

Владыславъ четвертый, Божью милостью король польскій и т. д. Ознаймуемъ симъ листомъ нашимъ, кому вѣдать належитъ, нынѣшнимъ и напотомъ будущою вѣку людемъ, ижъ што урожонный Себестіанъ Мирскій—судья земскій Брацлавскій, ку розмноженью хвалы Божой, маючи въ вольномъ шафунку и влады поль-пляцу кгрунту подъ вольностью шляхецкою, въ мѣстѣ нашомъ Полоцкомъ, на улицы Великой лежачій, зъ одное стороны одъ улицы Великойе, а зъ другое стороны одъ Двины, одъ поль-пляцу Катарини Прилуцкое Станиславовое Петровское, зъ третее стороны одъ поль-пляцу мѣщанки Яковлевое Ходичиное, а зъ четвертое стороны одъ чверти поль-пляцу Павла Невзора, на которомъ томъ пляцу дворъ его былъ, на монастырь церкви Богоявленія чернцомъ реліи кгрецкое, подъ послушенствомъ владыки Мстиславского не

въ уни будучого, не оставивши собѣ, мал-
жонцѣ, дѣтемъ, потомкомъ и никому зъ
близкихъ, повинныхъ своихъ ніякого при-
ступу и права, даровалъ и на вѣчность за-
писалъ, и тотъ листъ свой на врадѣ кгород-
скомъ Полоцкомъ въ року теперешнемъ
тысеча шестьсотъ тридцать третьемъ, мѣ-
сяца Іюня шостого дня созналъ. Затѣмъ,
положивши передъ нами тотъ листъ фун-
душъ, били намъ господару чоломъ черн-
цы помененого монастыря Полоцкого, абы-
смо ихъ при томъ пуль-пляцу спокойне
заховавши, онымъ то на вѣчные часы
ствердили, за которыми панове рады и
врадники наше, при боку нашомъ на тотъ
часъ будучіе, прозьбу свою до насъ вно-
сили; до которое ласкаве се склонивши,
оныхъ при томъ пуль-пляцу, одъ прере-
ченого судьи земского Браславского, на
церковь Богоявленія фундованого и даро-
ваного, вѣчными часы zostавуемъ, оныхъ
ствержаемъ, и на немъ церковь и мона-
стырь будовати позволяемъ, не забраняю-
чи и большъ пляцовъ тамъ для хованья
тѣлъ змерлыхъ, яко и збудованья школы
для науки дѣтемъ хрестіянскимъ и шпи-
тали для убогихъ прикупити. Въ чемъ
всемъ жаденъ зъ урадовъ нашихъ зем-
скихъ, кгородскихъ тамошнихъ и иншихъ
людей наймнейшой перешкоды имъ чини-
ти не мають и мочи не будутъ, вѣчными
часы. И на то дали есьмо сесь листъ при-
вилей нашъ зъ подписомъ руки наше,
до которое и печать нашую великого княз-
ства Литовского привѣситъ розказали есь-
мо. Писанъ у Вильни, дѣта отъ нароженья
Сына Божого тысеча шестьсотъ тридцать

третьяго, мѣсяца Іюля двѣнадцатого дня,
панованья королевствъ нашихъ польского
першого, а шведского второго году. У
tego listu, przy pieczęci mniejszey wiel-
kiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki sa-
mego króla imci Władysława czwartego,
papa brata naszego, tymi słowy: Vladisla-
us rex. Osobliwie podpis pisarski w te sło-
wa: Stanisław Naruшевичъ — писарь ве-
ликого князства Литовского. My tedy Jan
Kazimierz król, do pomienionej proźby wie-
lebných оуоów monastera Połockiego, iako
słuszney, łaskawie się skłoniwszy, ten list
confirmacyiny, słowo w słowo inserowany,
we wszystkich punktach, clausulach y pa-
ragraphach mocą y powagą naszą królew-
ską stwierdzamy, zmacniamy y approbuie-
my y przy tym placu y wolnościach, nada-
nych od niaśnieyszych antecessorów na-
szych, wiecznie zachowuiemy y zostawuiemy.
Na co dla lepszej wiary ręką się naszą
podpisawszy pieczęć wielkiego xięstwa Li-
tewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w
Warszawie, trzydziestego miesiąca Kwietnia,
roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdzie-
siąt siódmego, panowania królewstw naszych
polskiego y szwedzkiego dziewiętnastego
roku. У того привилею его королевское
милости при печати привѣсистой, меньшей,
великого князства Литовского подпись рукъ
тими словы: Jan Kazimierz król; Andrzej
Kazimierz Zawisza — pisarz wielkiego xię-
stwa Litewskiego. Который тотъ привилей
его королевское милости, за поданьемъ и
прозьбою особы звышъ писаное, до книгъ
головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1635 г. Октября 26 дня.

Изъ книги № 114, за 1752—1753 г., л. 267.

40. Продажная запись отъ Кіевскаго митрополита Вельямина Рутскаго Ивану Булгаку на митрополичій фольварокъ Новгородовичи.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt wtórego, miesiąca Nowembra dwudziestego dziwiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmset piędziesiąt wtorym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imć pan Chmielewski—budowniczy Nowogrodzki, opowiadał, prezentował et ad acta podał list dobrowolny wieczysto przedażny zapis, po rusku pisany, adpraesens po polsku przetłumaczony, od iaśnie wielmożnego w Bogu przewielebnego imć xiędza Osifa Wielamina Ruckiego—archiepiskopa, metropolity Kiiowskiego, Halickiego y całej Rusi—na rzecz w nim niżej wyrażoną, imć panom Janowi y Hannie Bułhakom—małżonkom dany, w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, in rem vero et partem wielmożney ieymć pani Barbary z Mysztoltów Surynowey—obozniney woiewodztwa Mścislawskiego służący y należący; który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwo-

lili. A że w takowym zapisie przy konkluzyi onego ob vetustatem temporis w dacie obliteracya znayduie się, więc na takowym mieyscu spatium zostawione y zakreślone, a takowego zapisu tenor sequitur estque talis:

Я Осифъ Веляминъ Руткій, милостью Божєю архіепископъ, митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Руси, зо всею капитулою нашою чинимъ явво и сознаваемъ симъ нашимъ листомъ, добровольнымъ вѣчистымъ продажнымъ записомъ: ижъ мы, видечизъ добрымъ и позитечнымъ церкви Божое нашимъ и наступцовъ нашихъ архіепископовъ митрополитовъ Кіевскихъ, по насъ будучихъ, жесьмо нѣкоторые фольварки и селы, до нихъ належатіе, до митрополи прислухаючіе, а черезъ рожные припадки, неурожая и частого жолнера знищонные и зъубожонные, одны вѣчностью продать, а другіе у суммахъ пѣнежныхъ завести, а у одномъ мѣстцу добрую и позиточную, спокойную и прострונную маетность до мѣшеанья и выхованья нашего способную, купить постановили. Якожь, за благословенствомъ Божиимъ, чинечи досыть тому постановенью нашому, на церковь Божую и на митрополию Кіевскую будучую, намъ и наступцомъ нашимъ хотечи купить вѣчностью, правомъ выдержавовымъ, учинили

естьмо контрактъ и постановенъе зъ яснелельможнымъ паномъ его милостью паномъ Янушомъ Кишкею—воеводою Полоцкимъ, и маентность его милости вѣчистую, названную Долгиновъ, добра певные, въ повѣтѣ Опшянскимъ лежаціе, за двадцать тысячѣ копѣ грошей литовскихъ, на которые выжъ мененные маентности, на заплаченъе и на задатокъ того контракту нашого взяли есьмо готовую рукодайную сумму пѣнезей дванадцать тысячей золотыхъ польскихъ у его милости пана Яна Булгака и у пани молжонки его милости пани Ганны Ярошанки, ихъ милости обудвухъ спольную сумму пѣнезей, за которую то ихъ спольную сумму пѣнезей помененымъ особомъ обудвумъ, его милости пану Яну Булгаку и малжонцѣ его милости, продали и вѣчнымъ неодзовнымъ правомъ пустили есьмо за консенсомъ и позволенъемъ его королевское милости, пана нашого милостивого, и заразы въ мощъ, въ держанъе и спокойное вѣкуистое уживанъе урадовне черезъ енерала воеводства Новгородского Адама Тараевича поступили и подали есьмо фольваркъ нашъ, до митрополіи Кіевское церкви катедральное Новгородское прислухаючій, въ повѣтѣ Слонимскомъ лежачій, названный Новгородовичи, зъ церковью въ томъ фольварку, до которое церкви и грунту придано волокъ пулторы, то есть: подъ свещенникомъ волока одна, а подъ подданнымъ его польволоки, которая то церковь вѣчными часы заставати маеть, въ подобанью ихъ милости яко держачихъ того фольварку Новгородовичъ, зъ дворомъ, зъ людьми, подданными тяглыми и цыншовыми, особно на инвентарѣ нашимъ имены списаныхъ, зъ ихъ всякою и вшелякою повинностью, зъ послушенствомъ, зъ ставомъ, озерами

и сажавками, также зъ грунтами дворными, зъ пашнею дворною, зъ сѣножатями и гаями дворными, ово згола зо всеми до того фольварку нашого и подданныхъ тамошнихъ Новгородовицкихъ менованными и неменованными власностями, шерокостями и пожитками, ничего зъ него на насъ и ни на кого не выймуючи, ани заставуючи, продали есьмо вѣчнымъ и не одзовнымъ правомъ за выжъ помененую сумму пѣнезей, за дванадцать тысячей золотыхъ польскихъ, помененымъ его милости пану Булгаку и малжонцѣ его милости, тое имѣнъе напо Новгородовичи, зо всеми его власностями, принадлежностями и широкостями, даючи ихъ милостямъ а позволяючи вольность, тотъ фольварокъ нашъ самымъ на себе спокойне держати, всехъ и всякихъ пожитковъ водлугъ воли и найлѣпшого уподобанья своего вынайдуочи, привлащати и заживати тымъ фольваркомъ, яко власностью своею шафовати и кому хочечи продать, даровать, записать, заставить и замѣнить всю огуломъ, або и по части. А мы архіепископъ самъ, а по насъ и наступцы наши, также и иншіе особы духовные, слуги и пріатели наши и нихто иншій въ тотъ фольваркъ Новгородовичи, въ дворъ, въ люди подданные, въ грунты, пожитки и во вси належности и власности и въ наименьшую часть его милости пану Яну Булгаку и малжонцѣ его милости и одъ нихъ каждому держачому, уступовать, зъ владзы и спокойного уживанья ихъ милости одыймовати и жадное переказы и перешкоды чинити не маемъ и мочи не будемъ вѣчными часы, подъ зарукою дванадцати тысячей золотыхъ польскихъ и подъ нагороженъемъ шеодъ и накладовъ, голымъ словомъ менованыхъ, але и овшемъ одъ каждого уступуючого и

переказу чинячого свымъ власнымъ грошомъ и накладомъ заступовать, боронить и очищать, за даньемъ собѣ знать черезъ листъ которого кольвекъ ураду и черезъ возного якого кольвекъ повѣту за недѣль чотыри передъ правомъ, а мы маемъ и повинни будемъ, ставши, во всемъ заступовать; поневажъ мы тую сумму пѣнезей дванадцати тысячей золотыхъ польскихъ одъ его милости пана Булгака и одъ малжонки его милости взятую, на власную маетность церкви Божое и до митрополіи черезъ насъ ново-набываючи, названую Долгиновъ, въ повѣтѣ Опшмянскомъ лежащую, обернути и въ задатокъ дати, а подъ право наше вѣчистое продажное маетности наши подъ вси варунки и обовязки яко Долгиновъ, также и всѣ маетности наши, до митрополіи Кіевское належачіе, подъ евикцію подаемъ и обовезуемъ. А если быхмо, пропомнявши сего листу нашего добровольного вѣчистого запису, сами, або наступцы наши, въ тое имѣнье Новгородовичи уступовали и переказу чинили, або очищати не хотѣли, тогда маемъ и повинни будемъ заруки заплатити дванадцать тысячей золотыхъ польскихъ и вси шкоды и наклады голымъ словомъ менованные. О которое нарушенье сего листу нашего, также и о заруку даемъ вольность и позволяемъ его милости пану Булгаку и малжонцѣ его милости и каждому держачому того имѣнья Новгородовичъ держачому, за кождый параграфъ, въ семъ листѣ нашомъ описанный, въ чомъ бы кольвекъ не досыть се стало, альбо нарушенье сего листу нашего, позвать насъ, а по насъ сукцессоровъ нашихъ, до суду земского, гродского и до суду головного трибунального въ якій кольвекъ повѣтъ и терминъ рокомъ статутовымъ; а мы за тако-

выми позвы маемъ и повинни будемъ сами, не вымовляючисе жадными причинами, бы направѣйшми, стать, а ставши заруку дванадцать тысячей золотыхъ польскихъ, шкоды и наклады, голымъ словомъ менованные, заплатити и нагородити маемъ и скутечне во всемъ усправедивити повинни будемъ. А къ тому всему досыть учинивши, предся сесь листъ нашъ и тая продажа у каждого суду и права при зуполной моцы захована и держана вѣчными часы быти маеть. И на то мы Осифъ Веляминъ Рудкій, архіепископъ, митрополитъ Кіевскій и Галицкій и всея Руси, дали есмы сесь нашъ листъ добровольный, вѣчистый продажный записъ, подъ печатми нашими и зъ подписомъ рукъ нашихъ, его милости пану Яну Булгаку и малжонцѣ его милости и подъ печатми и зъ подписами рукъ людей зацныхъ ихъ милости пана Михаѣла Боленды, пана Габріеля Борсака и пана Яроша Сороки. Писанъ у Вильни, лѣта одъ нароженья Сына Божого тысеча шестьсотъ тридцать пятого.

U tego zapisu przy pieczęci, na kustodii wyciśnionej, podpisy rąk tak jasnie wielmożnego imię xiędza metropolity Kiiowskiego y całej Rusi y drugih osób duchownych, tudzież imię panów pieczętarzów his exprimuntur verbis: Józeph Wielamin Rutki—metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiej Rusi; Eustachius Pieszkowski—ekonom imci oycy metropolity Kiiowskiego y wszystkiej dobr iego ręką własną. Piotr Mimoński—zakonu świętego Bazylege przelozony kapituły Nowogrodzkiej, ręką swą. Paweł Kraskiewicz—prezbiter Nowogrodzki. Joan Bryczyez—prezbiter y pisarz kapituły Nowogrodzkiej. Stefan Żuczko—prezbiter Nowogrodzki. Ustnie proszony

pieczętarz Michał Kolenda ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz Gabriel Korsak ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu Jarosz Soroka własnym ad haec. U tego zapisu suscepta trybunalska z podpisem rąk iasnie wielmożnego imć pana pisarza his verbis: Roku tysęca szęstsć sőt trędcęć piętego, męcса Октобра двадцęć szęstego dnia Węlebný wъ Bоżę ego miłosć oтeцъ Осифъ вeлaминъ Рутскій -- архіeпископъ мeтpополитъ Кіевскій, Галицкій и вceя Руси, самъ зъ особы своeе и зo вceю капитулоу

своею, сeсѣ листъ свой вѣчистый передъ нами очевисто созналъ. Криштофъ Ходкевичъ — каптeлянъ Троцкій, маршалокъ трибунальный. Криштофъ Володковичъ — писарь. Ктѳры то такowy zapis, за подaniem оного przez wyж wyrażonego patrona, scilicet imć pana Jana Chmielewskiego — budowniczego Nowogrodzkiego do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty u wpisany.

1637 г. Іюля 7 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1457.

41. Продажная запись Кронскаго монастыря земской судьянѣ Троцкой изъ Друцка Соколинской Раецкой на имѣніе Стравиники-Бакинскіе.

Архимандритъ Кронскаго монастыря Зеневичъ, съ вѣдома и разрѣшенія какъ митрополита, такъ и своей братіи и фундаторовъ, продалъ имѣніе, за вѣщанное монастырю вн. Огнискон въ Троцкомъ уѣздѣ, подъ названіемъ *Стравиники Бакинскія*

Троцкой судьянѣ Раецкой (урожденной Друцкой Соколинской) за 7,500 зл. подъ таковой заручкой въ случаѣ нарушенія настоящей записи; для себя монастырь оставилъ только незначительный дворъ съ обветшавшими строениями.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шęstsć sőt шęstęдeсęć oсьмого, мęcса Августа пeтънадцęтого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шęstsć sőt шęstęдeсęć oсьмый обраными, постановившисе очевисто панъ Стефанъ Кeплевскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ голов-

ныхъ трибунальныхъ подалъ выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ року, мęcса и дня, въ томъ выписѣ менованого, на рeчъ и особу въ томъ выписѣ ширей и достаточнѣй выражоную служацій, просечи, абы тотъ выписъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, актыкованъ и уписанъ; который принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маeтъ. Выписъ съ книгъ головныхъ трибуналь-

ныхъ, у Вильни отправовавшихся. Лѣта отъ нароженъа Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцать седьмого, мѣсяца Іюля осьмнадцатаго дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ княствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ тридцать седьмой обраными, постановившисе очевидно велебный въ Бозѣ его милость отецъ Метрофанъ Зеневичъ—игумень монастыра Кронского, своимъ и за згоднымъ позволеньемъ и злеценьемъ всее братьи монастыра Кронского именемъ и за вѣдомостью и позволеньемъ велебного отца Самуеля Шитика-Залѣско-го—намѣстника метрополиі Киевскоѣ, архимандрита Слуцкого, старшого монастыра Виленского церкви светого Духа, оповѣдалъ и покладалъ листъ свой добровольный, вѣчисто-продажный записъ, водлугъ права справленный, належачій ей милости паней Раинъ зъ Друцка Соколинской Ольбрихтовой Раецкой—судиной земской Троцкой, на речъ въ немъ ниже меновите выражоную и ствердивши тотъ листъ устнымъ зознаньемъ своимъ, просилъ, абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ вписанъ; который мы судъ огледавши, дали есмы его до книгъ вписать и вписуючи слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Metrofan Zieniewicz—ihumen монастыра Krońskiego, ia sam imieniem swym, za zgodnym pozwoleniem y zleceniem wszystkiey braciey монастыра нашего Krońskiego y imieniem ich, за wiadomością y pozwoleniem wielebnego oycа Samuela Szykiką-Zaleskiego, namiestnika metropolii Kiewskiej, archimandryty Sluckiego, a starшого монастыра Wileńskiego cerkwie świętego Ducha, czynię iawnо y zeznamam

tym moim listem dobrowolnym, wieczysto-przedażnym zapisem, iż co mając ia Metrophan Zieniewicz, iako ihumen y wszystkiey bracia монастыра Krońskiego, pewną summę pieniędzy, od sławney pamięci nieboszczyka iegomości pana Bohdana Ogińskiego—podkomorzego Trockiego y paniey małżonki iegomości ieomości pani Reiny Wołowiczowny Ogińskiej—podkomorzeyney Trockiey, na monaster nasz Kroński fundowaną y na siolo Musteniany, w Trockim powiecie leżące, wniesioną, po którego śmierci ieomość pani podkomorzyna Trocka wieś Musteniany uwalniając, a summę fundowaną z pomienioney wsi znosząc y większe dobrodzieystwo monasterowi Krońskiemu oświadczając, majątność Strawiniki, w Trockim powiecie leżącą, u iegomości pana Jana Baki y pani małżonki iegomości nieboszczki ieomości paniey Krystyny Narkuskiej Baczyney, za pewną summę pieniędzy, w prawie od pana Baki y małżonki onego służącym opisaną, kupiwszy, na pomieniony nasz monaster Kroński wiecznemi czasy fundowała y ten list w przeszłym roku tysiąc sześćset trzydziestym trzecim, miesiąca Augusta piątego dnia, przed sądem głównym trybunalnym w Wilnie przyznała, warowawszy w tym liście dobrowolnym fundacynym zapisie swym: Jeśli bym ia ihumen монастыра Krońskiego ze wszystką bracią tego zakonu y монастыру naszego, upatrzywszy co przylegleyszego y z lepszym pożytkiem монастыра нашего co kupić, dając wolność tę majątność Strawiniki-Baczyńskie komu chcąc przedać y tę summę na pożytek монастыра Krońskiego obrócić; mając ia tedy Metrophan Zieniewicz, iako ihumen монастыра Krońskiego, за zgodnym zezwoleniem, radą y zleceniem wszystkiey braciey монастыра нашего Kroń-

skiego, z wiadomością y pozwoleniem iako wielebnego oycy Szyckiego—starszego monastera Wileńskiego świętego Ducha, a na ten czas na mieyscu w Bodze wielebnego iasnie wielmożnego imci oycy Piotra Mohiły—metropolity Kiiowskiego będącego, a mając osobliwe w tym pozwolenie imści paniey Reiny Wołowiczowny Ogińskiej — podkomorzey Trockiey, iako fundatorki y panów synów ieymości ichmość panów Ogińskich, iako patronów y kolatorów naszych, wolność do przedania tey majątności, nie z żadnego przymuszenia y namowy, ale z dobrej woli y pozwoleniem braci monastera naszego y tych wszystkich osób wyżey pomienionych, bacząc też wyż pomienioną majątność od monastera naszego Krońskiego odległą, a w wszelkich szachownicach, z różnemi sąsiedzi tey majątności, a nawięcey z gruntami ieymści paniey Raieckiey sędziny Trockiey będącą, skąd nie tylko do monastera naszego przejazd daleki, ale dla tak wielkich różnic y szachownic między tak wielką sąsiad trudność, skąd nie tylko uymę pożytków, ale y wielką szkodę monasterowi być bacząc; z tych wszystkich okoliczności y przyczyn tę wysz pomienioną majątność Strawiniki-Baczyńskie, w powiecie Trockim leżące, przez pomienioną imść panią Ogińską—podkomorzynę Trocką, u ieğomości pana Jana Baki y pani małżonki ieğomości nabytą, a na monaster nasz Kroński fundowaną, niczym niepienną, ale wolną y swobodną, ze wszystkimi przynależnościami y pożytkami zdawna y teraz do tey majątności należącemi, nic y namnieyszey rzeczy na monaster nasz Kroński nie zostawując y niewymuiąc, iako się ta majątność sama w sobie przedtym miała y teraz ma, y iako ieğomość pani Ogińska—podkomorzyna Trocka, u imść pana Baki

y paniey małżonki ieğomości kupiwszy obieła y nam do posesyi naszej podała, wyiwszy tylko tych dwóch chłopów, których nam ieğomość pani Ogińska—podkomorzyna Trocka, nie podała, ale zaraz po kupnie tey majątności z niey do majątności swey sprowadziła, mianowicie Marcina kowala y Andrzeia boiarzyna, potomstwo y majątność ich ruchomą,—grunt iednak, na którym oni w tey majątności Strawinikach-Bakinskiach siedzieli, ten przy nas, iako był od ieğomości paniey podkomorzey puszczoney, tak y teraz przy ieğmści pani sędziny wiecznie zostawać ma, ale wszystko co nam od ieğomości w dzierzenie podano iest, a mianowicie: dwor z budowaniem dwornym, dworcowym y gumienym, barzo opadłym, ze zbożem w polu zasianym, z grunty oromemi y nieoromemi, pognoyneymi y polmi prostemi, z sianożęciami murożnemi y błotnemi, z bory, gay, lasy, chmyzniakami, z iezioro y wstępy do nich wszystkimi, do tey majątności zdawna y teraz należącemi, z stawami, sadzawkami, stawiszczami, z młynem na rzece Itawie y z karcznią, nad tąż rzeką na gościncu Wysokodworskim, przy tym młynie będącą, z poddanymi, do tey majątności należącymi, z ich żonami, dziećmi, majątnością, danią pieniężną, miodową, dziakłem, robotą y wszelaką powinnością, owo zgoła ze wszystkimi a wszystkimi przynależnościami y pożytkami, iako się wyżey pomieniło, na osobliwym inwentarzu, od nas przy tym prawie danym, szeroco opisaną, iako się ta majątność zdawna przed tym miała y teraz ma, wiecznym a nigdy nie odzownym prawem, ia Metrofan Zieniewicz y z bracią moją konwentu Krońskiego, z wiadomością y pozwoleniem wszystkich osób, do tey sprawy należących, a wysz pomienionych, sprzedałem ieğmści pa-

niey Rainie z Drucka Sokolińskiej Olbrychtowey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey, samey ieymości y successorom ieymości, za pewną do rąk moich y braci w monasterze naszym Krońskim będących oddaną y odliczoną summę pieniędzy, to jest, za pół ośma tysiąca złotych polskich, którą summę pieniędzy ia Metrophan Zieniewicz z bracią monastyra naszego Krońskiego odebrawszy y odliczywszy, majątność Strawinicką Baczyńską do posessyi urzędownie przez ienerała pomienioney ieymści paniey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey, podali y ustąpiliśmy. A iako ia Metrophan Zieniewicz — ihumen Kroński, sam, tak pogotowiu bracia moia monastyra Krońskiego y ze wszystkim stanem duchownym s tey majątności Strawinik - Baczyńskich, wysz pomienionych, y ze wszystkich przynależności y prawa, do tey majątności należących y należącego, na wieczne a nigdy nieodzowne czasy zrzekamy y to prawo na tę majątność wyszpomienioną Strawiniki-Baczyńskie od imści pana Baki y paniey małżonki iegomości ieymości paniey Ogińskiej — podkomorzyney Trockiey, a od ieymé paniey Ogińskiej, podkomorzyney Trockiey, monastyrowi naszemu Krońskiemu służącego, z osób naszych w monasterze Krońskim teraz y napotym mieszkających ziąwszy, na osobę ieymści paniey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey y successorów ieymści wlewamy y żadnego przystępu sobie samym, majątności wszytkiey y namnieyszej cząstki y należności, teraz sobie samym y napotym następcom naszym monastyra Krońskiego y wszytkiemu duchowieństwu, na wieczne a nigdy nieodzowne czasy niezostawujemy. Wolna y mocna będzie imść pani Raiecka — sędzina ziemska Trocka, potomstwo y successorowie ieymści

tę majątność Strawinicką-Baczyńską, wysz pomienioną, bez żadney od nas y successorów naszych y żadney inszey osoby przeskody, spokojnie trzymać, wszelakich pożytków z tey majątności y poddanych przychodzących według woli y najlepszgo upodobania swego zażywać, poddanych precz rozeszlých, a do majątności należących odyškiwać y tę majątność Strawiniszki Baczyńskie wszytkie ogulem, abo po części komu chcąc przedać, darować, zamieniać y podług woli y najlepszgo upodobania swego tą wszytką majątnością, albo częściami ieyszafować, a ia Metrophan Zieniewicz — ihumen monastyra Krońskiego, sam przez się, bracią tego monastera naszego y wszytkiego duchowieństwa, teraz y napotym następujący nasz monastera naszego, sami przez się, ani przez insze subordynowane osoby w tę majątność Strawinicką-Bakińską, ani w żadną namnieyszą część y należność ieyszafować y wstępować y mocy, władzy, dzierzenia ieymści paniey Raieckiey, sędziny ziemskiej Trockiey, potomków y successorów ieymści odeymować, do prawa pociągać nie mamy, y na potym successorowie naszycy mocy mieć nie będą na wieczne a nigdy nieodzowne czasy. A ieślibym ia Metrophan Zieniewicz — ihumen y bracia monastera Krońskiego, przepomniawszy tego listu, dobrowolnego, sposobnego y od tych braci monastyru Krońskiego pozwolonego zapisu naszego, sami przez się, lubo ktokolwiek z duchowieństwa naszego starszeństwa, albo y z inszego iakiego kolwiek pretextu przystęp sobie pretendując y napotym następcy naszycy tego monastyra w tę majątność Strawinicką-Baczyńską, wszytkę y namnieyszą część y należność ieymści wstępowali, z mocy, władze, dzierzenia y spokojnego a wieczystego używania ieymo-

ści paniey Raieckiey — sędziny ziemskiej Trockiey, potomków y successorów ieymo-
ści, mieniać sobie iakąż kolwiek należność y przystęp, odeymować, do prawa pociągać y w czym kolwiek ten list dobrowolny opis mój, ia sam abo bracia moia monastyra Krońskiego, teraz y napotem successorowie naszymy naruszyli, abo naruszać chcieli, tedy za kóžde naruszenie y niedosyć temu listowi dobrowolnemu zapisowi naszemu uczynienie, ia sam y bracia moia monastera Krońskiego y następcy naszymy mamy y powinni będziemy zareki siedm tysięcy y pięć set złotych polskich ieymości pani Raieckiey—sędziny ziemskiej Trockiey y successorom ieymości zapłacić, ale owszem od każdego w tę maiętność Strawiniszki-Bakińskie od nas, iako duchownych ludzi lubo y świeckich, a osobliwie od ieymości pani Ogińskiej—podkomorzynney Trockiey, samey y panów synów ieymości ichmości panów Ogińskich w wszytką y namnieyszą, część y należność iey wstępuiących, trudność y przeszkodę w dzierzeniu ieymości pani Raieckiey—sędziny ziemskiej Trockiey, potomków y successorów ieymości czyniących, za obwieszczeniem siebie y następcom naszym od ieymości paniey sędziny, abo successorów ieymści, przed rokiem prawa przypadłym za niedziel dwie, my samey, a po nas następcy naszymy monastyra Krońskiego u wszelkiego sądu, urzędu y prawa swym własnym kosztem y nakładem oczyszczać y zastępować y do końca oczyszczać mamy y powinni będziemy, tak iakoby ieymość pani Raiecka—sędzina ziemska Trocka y successorowie ieymości, żadney szkody nie ponieśli wiecznemi czasy. Pod którą ewictią folwark nasz, do monastyru Krońskiego należący, to iest, mianowicie: Mężykowszczyznę y wieś do niego należą-

cą Żydeykiszki, w powiecie Kowieńskim leżące, ze wszytkiem do nich przynależnościami, tym listem dobrowolnym zapisem naszym podaiemy, waruiąc to sobie napotym, gdy ia Metrophan Zieniewicz — ihumen monastera Krońskiego y z bracią tego monastyra, albo potym successowie moi, iako maiętność prawem wiecznym za tę summę, którąśmy za maiętność Strawiniszki Baczyńskie od ieymości paniey sędziny ziemskiej Trockiey wzięli, to iest za półośma tysiąca złotych do monastera Krońskiego przykupiemy; tedy powinni będziemy na onczas tę ewictią ieymości pani sędziny Trockiey na maiętność Strawiniki-Baczyńskie, od nas przedaną, służącą na te kupno, da pan Bóg maiętność, naszą wnieść y osobliwym listem dobrowolnym y przed którym kolwiek sądem przyznanym zapisem naszym ieymości paniey sędziny ziemskiej Trockiey asecurować. Przeciwnym sposobem ieymości pani sędzina, abo potomstwo y successorowie ieymości z tego folwarku naszego Mężykowszczyzny y wsi Żydeykan tę ewikcią naszą zapisem prawnym y przyznanym znieść y uwolnić mają y powinni będą, a wszelkie obwieszczenia pokładane być mają na tym folwarku naszym Mężykowszczyznie y wsi Żydeykiszkach w powiecie Kowieńskim leżącym, a o wszelkie naruszenie tego listu dobrowolnego zapisu naszego daię moc y tym listem dobrowolnym zapisem moim, pod który ia sam y bracia moia monastyra Krońskiego y pod wszytkie obowiązki y warunki w tym liście opisane podpadamy y napotym następcy naszymy podlegać mają y powinni będą, siebie pozwać pozwalamy do wszelkiego sądu, urzędu y prawa, tak do sądu ziemskiego grodzkiego, iako y głównego trybunального, w który kolwiek powiat, wo-

iewodztwo y termin rokiem zawitym statutowym, pokładając te pozwy na folwarku naszym Mężykowszczyźnie y wsi Żydey kiszkach, w powiecie Kowieńskim leżącey. A ia Metrophan Zieniewicz y w osobach wszystkiey braci, za każdym pozwem u wszelakiego sądu y prawa, a po mnie następcy moi w osobach braci monastyra Krońskiego stać, a stawszy pozwu y roku, nieburząc tego listu mego y obowiązkom w nim pomienionym y o forum nic nie mówiąc, przed każdym sądem y prawem na żalobę ieymości pani sędziny Trockiey y successorów ieymości usprawiedliwić się mamy y powinni będziemy; a sąd y rząd każdy, do którego o to pozwani będziemy, nie przymuiąc od nas y umocowanego naszego żadnych obron prawnych, a pogotowiu nieprawnych, tę zarękę wyżej mianowaną na nas samych y tym folwarkiem naszym, do monastyra Krońskiego uależącym Mężykowszczyźnie y wsi Żydey kiszkach wskazać y mocną odprawę udzielać ma y mieć będzie. A y po zapłaceniu zaręki wyszczerczoney, by y niepoiednokroć, przecie ten list dobrowolny zapis nasz przy zupełney mocy y władzy zostawać ma wiecznemi czasy. To też tym listem dobrowolnego zapisu waruję, iesli by kto z ludzi świeckich, mieniać sobie iaki kolwiek przystęp y należność do tey majątności wszystkiey, abo części ieey, wstępował, z mocy, władzy y dzierzenia ieymości paniey Raieckiey, abo potomstwa ieymości odeymować, tedy w tym wszystkim nie my osoby duchowne, ale imć pan Baka y potomstwo iegomości, według zapisu swego przedażnego, ieymości paniey Ogińskiej—podkomorzyney Trockiey,—a od ieymości nam służącego y według wszystkich obowiązków y warunków y zaruk, w tam-

tym zapisie iegomości pomienionych, który do rękę ieymości paniey sędziny Trockiey oddaliśmy y wszystkie obowiązki y warunki w nim pomienione na samą ieomość y potomstwo ieymości wliwszy, sami się s tego prawa y należności ieey zrzeszły na imię ieymości paniey sędziny Trockiey y successorii ieymości ta ewictią, od pana Baki y małżonki iego na tę majątność Strawnicką Baczyńską służącą, ściagać y należęć ma do czasu w zapisie iegomości naznaczonego. I na to ia Metrophan Zieniewicz—ihumen monastyra Krońskiego y z bracią tego monastyra, daię ten nasz list dobrowolny spólny zapis ieymości paniey Raieckiey—sędziny ziemskiey Trockiey, pod pieczęcią monastyra naszego Krońskiego, z podpisem ręki mey y braci moiey tego monastyra, tak też s pieczęcią monastyra Wileńskiego y s podpisem ręki iegomości oycy Samuela Szycika-Zaleskiego—namiesnika metropolii Kiiwskiey, archymandryty Łuckiego, a starszego monastyra Wileńskiego cerkwie świętego Ducha, iako z tego, z którego wiadomością ta przedaży tey majątności stała się. Przytym s pieczęcią y s podpisem ręki wielmożnego imci pana Jana Ogińskiego—Kasztelana Mściśławskiego, iako patrona y collatora cerkwi naszey, tey sprawy dobrze wiadomego, od nas pieczętarem do tego listu naszego uproszonym, tak też z pieczęciami y z podpisy rąk drugich ichności, to iest: iegomości pana Krzysztopha Steckiewicza—podkomorzego Brasławskiego, iegomości pana Kazimierza Paca—woiewodzica Mińskiego a iegomości pana Tomasza Ostrowskiego, pieczętarami do tego listu od nas ustnie oczewisto uproszonych, a tey sprawy y przedaży naszey dobrze wiadomych, a na podpisach rąk

ичмоści, niżey imiony wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset trzydziestego siódmego, miesiąca Jula siódmego dnia. У того листу при печатехъ подпись рукъ тыми словы: Metrophan Zieniewicz — ihumien monastera Krońskiego рѣką swą; Samuel Szycik Załęski—archimandryta Slucki, namiestnik metropolii Kiiewskiey wielkiego xięstwa Litewskiego (sic), starszy monastera bractwa Wileńskiego, рѣką własną; Piotr Siemienowicz—diakon monastera Krońskiego рѣką swą; Tomasz Punkiewicz—zakonnik monastera Krońskiego рѣką swą; Jan Ogiński—kasztelan Mścisławski рѣką swą; Krzysztofh Stetkiewicz—podkomorzy Brasławski рѣką swą; Jan Kazimierz Pac mp.; Tomasz Ostrowski рѣką swą. Который тотъ листъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть вписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подъ печатью земскою, воеводства Виленского ей милости пани Рейнъ зъ Друцка Соколинской, Ольбрихтовой Раецкой—судинной земской Троцкой, есть выданъ. Писанъ у Вильни. У того экстракту при печати земской воеводства Виленского подпись рукъ тыми словы: Mikołay z Ciecchanowca Kiszka—kasztelan Trocki, starosta Wołkowyski, marszałek trybunalski; Daniel

Bohusław—podstoli Upitski, deputat Wileński; Tomasz Ostrowski—deputat Oszmiański mp.; Marcian Owsiany—stolnik y deputat Lidzki mp.; Samuel Towiański—Wilkomierski deputat; Marcian Kimbar — sekretarz iego królewskiey mości, deputat Brasławski; Piotr Byliński—xięstwa Żmóydzkiego deputat; Jan Pasek—horodniczy y deputat Smoleński mp.; Alexander Tyszkiewicz—sędzia ziemski y deputat Połocki, mp.; Haraburda—deputat woiewodstwa Mińskiego, Mikołay Bułhak—deputat Mozyrski; Jan Dowgiało Narbut, pisarz ziemski, deputat Trocki, dworzanin iego królewskiey mości; Mikołay Wizgird—deputat powiatu Upitskiego; Piotr Galenski—stolnik y deputat Orszański; Andrzej Szostowicki—deputat woiewodztwa Brzeskiego; Jan Kierdey Hreczyna—podsedek y deputat Piński; Alexander Irecki—skarbnik y deputat Rzeszycki; Енохъ Коленда—писарь трибунальскій. А за подписомъ писарскимъ коректа въ тые слова: Юрикговаль Стаховскій. Который же тотъ экстрактъ, за поданьемъ оногo чрезъ верху мененыхъ особъ до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1637 г. Юля 16 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1465.

42. Определе́ніе по дѣлу настоятеля Кронскаго монастыря съ судьиною Троцкою Раецкою.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсеца Августа петнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевидно панъ Стефанъ Коклевскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подаль экстрактъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ въ справѣ и особѣ, въ немъ нижей помененой, служачій и належачій, просечи, абы тотъ экстрактъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, актыкованъ и уписанъ, который принявши а уписуючи слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ у Вильни отправованныхъ. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцать осьмого, мѣсеца Юля шестнадцатаго дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ тридцать седмый обраными, кгда съ порадку реестрового ку суженью припала справа въ Возѣ велебного отца Метрофана Зеневича—игумена Кронского и всихъ законниковъ того монастыря, зъ ей милостью

панею Раиною зъ Друдка Соколинскою Ольбрихтовою Раецкою—судиною земскою Троцкою, за апеляціею отъ декрету владу кгородского Троцкого, ино за приволашьемъ черезъ енерала сторонъ до права, отъ въ Возѣ велебного отца Метрофана Зеневича—игумена Кронского, умопованій его милости панъ Декаполитъ Малеевичъ, за моцью листовною правною собѣ до тое справы даною, становилъ, а ей милость пани Раецкая—судиная Троцкая, сама очевидно постановившисе, моць до мовенья речи умопованому своему пану Павлу Данилевичу устне злетила. За тымъ умопованые обудвухъ, сторонъ поступаючи въ право, покладали и читали декретъ владу кгородского Троцкого, въ датѣ року сего тысяча шестьсотъ сего, мѣсеца Апрѣля шостого дня, съ которого выведечи неправности умопованій отца Метрофана, игумена Кронского, повѣдиль: Была справа тамъ у того владу кгородского Троцкого ей милости пани судиное зъ отцомъ Метрофаномъ Зеневичомъ—игуменомъ Кронскимъ и всеми законниками монастыря Кронского, за двоима позвы о неучиненье досыть интерцизѣ на продажу имѣнья Стравиникъ - Бакишокъ даного, за тымъ о заруку, кгда тогды тамъ указывано то, ижъ отецъ Метрофанъ—игуменъ Кронскій, невѣдаючи о жадной фундаціи того мона-

стыра и тое маетности, яко тежь безъ воли и вѣдомости старшихъ своихъ, то есть, его милости отца метрополиты Кіевскаго, не въ уніи будущо, и старшого монастыра светого Духа, у Вильни будущо, и иншихъ старшихъ до того належачихъ, яко тежь и безъ вѣдомости братьи своей того монастыра Кронскаго, таковой торгъ о тую маетность зъ ей милостью пани Раецкою — судиною земскою Троцкою, учинивши, тую интерцизу наданье вѣчного права на тую маетность даль; о што на отца Метрофана протестацій колько отъ братьи отцовъ законниковъ Кронскихъ монастыровъ починены, зъ розныхъ урадовъ выписами покладали и домовлено се, абы тотъ врадъ ихъ милости отцовъ законниковъ отъ такового контраету его отца Метрофана зъ ей милостью пани судиною на вѣчность увольнилъ. Нижли тотъ врадъ, неслухне тую справу судечи, заруку на немъ отцу Метрофану, семь тысячей золотыхъ польскихъ ей милости пани судиной водлугъ интерцизы всказавши, той интерцизѣ досить чинить наказалъ; зачимъ указавши то, ижь отецъ Метрофанъ до проданья тое маетности позволенья жадного старшихъ {и братьи своей не мѣлъ, и того чинить не могль, егдажь тая маетность большъ нижъ семитысечей, але и колькунадцати тысячей золотыхъ стоить, скасованья тогда того декрету, а вольности отъ тое жалобы потребовалъ. А умоцованый ей милости пани Раецкое — судиное земское Троцкое, повѣдилъ: Слушне и правне тотъ врадъ тую справу судилъ, альбовемъ довожу того интерцизою его отца Метрофана, которую передъ нами покладалъ, въ датѣ року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Октября шестьнадцатого дня, съ подписомъ руки его и

съ печатью конвенту ихъ, яко тежь съ печатью и съ подписомъ руки его милости пана Яна Окгинскаго — каштеляна Мстиславскаго, сукцессора фундацыи того монастыра и тое маетности, ижь отецъ Метрофанъ тую маетность съ позволеньемъ его милости отца Самуеля Шитика - Заленскаго, архимандрита Слуцкаго, намѣстника въ Возѣ превелебного его милости отца метрополиты Кіевскаго, не въ уніи будущо, старшого монастыра светого Духа у Вильни стоячого, и зъ позволеньемъ братьи своей законниковъ того монастыра Кронскаго, тую маетность Стравиники за семь тысячей золотыхъ польскихъ ей милости пани Раецкою — судиной земскою Троцкою продавши, задатку тое суммы сто копъ грошей Литовскихъ до себе взялъ и водлугъ тое интерцизы право вѣчное на тую маетность Стравиники справивши, признать мѣлъ, и листъ на потверженье тое продажи его милости отца метрополиты Кіевскаго, не въ уніи, дать и печатарамъ того права продажного ихъ милости пановъ Окгинскихъ упросити мѣлъ, чому кгда досить не учинилъ, былъ о то позваный тамъ передъ тотъ врадъ о неучиненье досить той интерцизѣ и о заруки; тогда того врадъ слушне заруки на отцу Метрофанѣ Зеневичу семь тысячей золотыхъ польскихъ всказавши, той интерцизѣ досить чинить, то есть, право справивши и, яко се описалъ, листъ на потверженье его милости отца метрополиты и вси справы, на тую маетность служачіе, дати и признать наказалъ, отъ чого и тутъ апелелія непотребне урощона есть. Зачимъ просилъ и домавялъ се, абыхмо мы судъ тотъ декретъ и тую интерцизу утвердивши, тому всему досить чинить, то есть, право справивши правное дали

и тутъ передъ собою признали, листъ его милости отца метрополиты на подтверженъе того права дати и вси справы, листы, привилей и декретъ его королевской милости присуженья села Бузганъ, до того имѣнья належачого, вернуть и оддати наказали. А такъ мы судъ, въ той справѣ велебного отца Метрофана Зеневича—игумена монастыра Кронского и всихъ законниковъ того монастыра, зъ ей милостью пани Рениною зъ Друцка Соколинскою Альбрихтовою Раецкою—судиною земскою Троцкою, за апелацию отъ декрету владу кгородского Троцкого, въ которой справѣ зъ очевидного мовенья обѣюхъ сторонъ, ижъ се то показало, же маетность Стравиники помененный отецъ игумень монастыра Кронского зо всею братьею законниками того монастыра, за позволенъемъ старшихъ своихъ, ей милости пани судиной земской Троцкой за семь тысячей золотыхъ польскихъ на вѣчность продавши, интерцизкою своею листъ вѣчистый продажный зъ обязательствами и евикцию справивши, съ подписомъ руки своей и старшихъ тамошнего монастыра Кронского, упросивши печатарми ихъ милости пановъ Окгинскихъ, отъ которыхъ родичовъ тая маетность на тотъ монастырь Кронскій фундована есть, дать въ судѣ головномъ признати, справы всѣ на тую маетность служачіе, декретъ его королевское милости присуженья села Бузганъ, листъ отца метрополиты Киевского, не въ уни будучого, позволенъе тое имѣнье продать ей милости пани судиной вернуть подъ зарукою семи тысячей золотыхъ описаль се. Чому кгда досыть не учинилъ, за приповомъ ей милости пани судиное владъ кгородскій Троцкій заруки на его милости отцу Метрофанъ и законникахъ Кронскихъ всказавши, той интер-

цизѣ во всихъ пунктахъ, вышей менованныхъ, досыть чинити наказаль. Мы теды судъ тотъ декретъ владу кгородского Троцкого втвержанью тое интерцизы, яко слушный и правный, также и тую интерцизу во всемъ при моцы оставуемъ и ствержаемъ, водлугъ которое абы отецъ Метрофанъ листъ вѣчистый порадне, зъ обязательствами правными и евикцию справивши, печатарми ихъ милости пановъ Окгинскихъ для тымъ варовнѣйшее певности упросилъ и тотъ свой листъ тутъ передъ нами дня осмьнадцатого сего мѣсеца Юля призналъ и справы всѣ, на тое имѣнье Стравиники служачіе, и декретъ его королевское милости присуженья села Бузганъ и листъ отца метрополиты на подтверженъе того контракту ей милости пани судиной земской Троцкой, тогожъ часу при признанью вернулъ; а ее милость пани судиная тогожъ дня, по признанью листу и верненью тыхъ всихъ справъ, три тысячи копъ отцомъ законникомъ Кронскимъ абы оддала, наказуемъ; въ чомъ всемъ на спрогивного троякіе заруки водлугъ важности речи закладаемъ, а отца Метрофана и всихъ законниковъ отъ заруки, декретомъ владу кгородского Троцкого всказаной, на сесь часъ вольныхъ чинимъ. А кгда день признанья того листу отъ насъ зложонный припаль, велебный въ Бозѣ отецъ Метрофанъ Зеневичъ, зъ отцами законниками монастыра Кронского, чинечи досыть наказови нашому, того листу ей милости пани судиной земской Троцкой, на вѣчность имѣнья Стравиникъ служачій, передъ насъ призналъ и справы всѣ на туюжъ маетность служачіе вернулъ; а ей милость пани Раецкая тогожъ часу при тысячи копъ грошей Литовскихъ его милости отцу Зеневичу и ихъ милостямъ

отцомъ законникомъ монастыря Кронского, всю сполна отдала. Которая справа до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть записана, съ которыхъ и сесь выписъ подь печатью земскою воеводства Виленского ей милости пани Ольбрихтовой Раецкой, судиной земской Троцкой, есть выданъ. Писанъ у Вильни. У того экстракту при печати земской Виленской подписи рукъ тыми словами: Mikołaj z Ciechanowca Kiszka—kasztelan Trocki, starosta Wołkowyski, marszałek trybunalski; Daniel Bohusław—podstoli Upitski, deputat Wileński; Marcyan Owsiany—stolnik y deputat Lidzki; Stanisław

Dawidowicz—Wilkomirski deputat; Andrzej Szostowicki—deputat wojewodztwa Brzeskiego; Mikołaj Bulhak—deputat Mozyrski; Trojan Toloczko—deputat Grodzieński; Rafał Zygmunt Skorulski—podczaszy y deputat Kowieński; Theodor Kryżan Żukowski—podwojewódzi y deputat Witepski; Енохъ Коленда—писарь трибунальскій. А коректа подь подписами тыми словами: скорикговаль Спертинъ. Который же тотъ экстрактъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актыкованъ и уписанъ.

1640 г. Мая 29 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 45.

43. Мирная сдѣлка между митрополитомъ Антоніемъ Селявой и Галинскимъ старостой Хребтовичемъ о землевладѣніи.

По взаимному соглашенію митрополичьей юрисдикции съ владѣльцемъ имѣнія Ваки Хребтовичемъ были приглашены *пріятелі*, которые объѣхали границы митрополичьяго имѣнія, завѣщаннаго когда-то Огинскимъ Св.-Троицкой церкви и ут-

вержденнаго потомъ Салѣгой, въ Троцкомъ повѣтъ, и составили протоколъ съ подробнымъ обозначеніемъ пограничныхъ примѣтъ имѣній сумезныхъ съ митрополичьимъ.

Roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego, miesiąca Kwietnia dziewiętnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny pierwszy obranemi, stanowszy personaliter u sądu in

composito iudicio plenipotent pan Jerzy Woytkiewicz opowiadał, pokładał y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał dokument, na rzecz w nim niżej wyrażoną, iasnie wielmożnemu w Bogu przewielebnemu imię xięzdu Załęskiemu—metropolicie całej Rusi dany, służący y należący, który podając do akt prosił:

nas sądu, aby był przyjęty y do xiąg głównych trybunałnych spraw wieczystych wpisany. Jakoż my sąd, przyiwszy a wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma: My niżej mianowane, iako użyci przyiaciele zobopolnie od iaśnie wielmożnego imę xiędza Antoniego Sielawy—metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi pasterza, a od imę pana Adama Kazimierza Chreptowicza—starosty Haińskiego, na tenczas Wakę w possessyi trzymającego, na wyiazd użył nas ratione zamienionych y nadanych gruntów pomieszanych w szachownicach, do cerkwi w Wilnie fundowanej, quantum przez sławney pamięci Ogińskich przeczystey pannie Maryey zapisane, te grunty w szachownicach, a przez zesłego sławney pamięci wielmożnego Thomasza Sapihey, na Olszanach, sędziego Trockiego, przedtym y potym utwierdzone, w roku tysiąc sześćsetnym, iaśnie wielmożnemu a w Bogu przewielebnemu zesłemu świętey pamięci imę xiędzu admodum Pociowi Ipaciuszowi—metropolicie Kiiowskiemu y wszystkiey Rusiey będącemu, na chwałę Bogu zawiedzione, leżące w wojewodztwie Trockim. po zesłym Pociu teraz na imę xiędza Sielawę—metropolitę successie spadłą, do którey mienności my u zyci przyiaciele gdy ziechali, podług prawa nadanego y inwentarza xiędza Pocieia, a teraz służącego xiędzu Sielawie—metropolicie, na te grunty, na które grunty prawo zostaje u imę pana Kazimierza Chreptowicza—starosty Haińskiego, po zesłym xiędzu Pociu nieoswobodzone, we dwudziestu talerów twardych zatrzymane, a zatym za rewizyą, od imę pana Sapihey zeslaney rewizyi do Waki przez Jakuba Pusłowskiego, w roku tysiąc sześćsetnym ośmnastym, grunty nadane, inwen-

tarzem przywłaszczone zostali; iednakże dochodząc tego, my przyiaciele wysadzeni, gdyśmy wyiechali: naprzód, z mostu na Wace stojącym, z Wilna iadąc po lewey stronie od samego gościńca Grodzieńskiego zaczynające się, z karczemką, z łąką, z sadzawkami pustemi y szachownicami gruntu, leżącego nad rzeką Waką, aż w górę, po prawey ręce od kościołka nadane grunty y łąki metropolitańskie ciągną się mimo ogrodników y mimo dwór aż ku mostowi metropolity na Wace stojącemu, który most przeszedłszy, tak po prawey stronie, iako y po lewey stronie, idąc prosto granicą, która dzieli grunt pana Chreptowicza y xiędza metropolity do Kienskiey drogi, do kopca Kienskiego, który dzieli granicę prosto przez drogę pod góry Ponarskie do kopców, a z tąd wróciwszy się zaś od kopca Kienskiego, prosto do rzeki Waki, którą rzekę przestąpiwszy, zaraz granica na Skierdzimy, na pole, metropolity granica dzieli, z obuch stron Waki przez Skierdzimy, grunty imę pana Franciszka Jsaykowskiego—referendarza y pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego; z Skierdzimów uroczyszczą przychodzi granica w górę do kopca trzeciego, ciągnie do drogi do kopca, leżącego od włok, końcami leżących, pana Jsaykowskiego, z tamtąd prostą granicą, od Antokola metropolity przyparta granica do ostatniego kopca, który dzieli grunt panów Masalskich y Chreptowicza, w prawo od Czarnoboli skończyło się tego wyiazdu, który iawnie y sprawiedliwie uznawszy my przyiaciele należące, xiędzu metropolicie należące przysądził. Dat w Wace, roku tysiąc sześćset czterdziestego, Maia dwudziestego dziewiętego. U tego dokumentu przy pieczęci podpis rąk temi słowy: Gabryel Kimbar—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa

Litewskiego mp. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu Samuel Sieklucki ręką swą. Jako przytomny pieczętarz do tego pomiarkowania między ichmość, a od imię pana Kazimierza Chreptowicza—starosty Haińskiego, do tego listu o podpis uproszony, Samuel na Książyczach Hołowczyński—cho-
rąży powiatu Orszańskiego. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu podpisał ręką swoją Kazimierz Zarzecki. Który dokument, za podaniem onego do akt przez wysz pomienioną osobę, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1642 г. Августа 6 дня.

Изъ книги № 27, за 1687 г., л. 1524.

44. Фундушова запись на основаніе православнаго Марковского монастыря въ Витебскѣ, данная Самуиломъ Огинскимъ и его супругою.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ семого, мѣсеца Августа чотырнадцатого дня.

Передъ наши судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводство, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осьмдесятъ семь обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Матей Стемпковский, покладаль и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ копию выпишу съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ, съ права вѣчисто-фундаційного, одъ въ Богу зопшлыхъ вельможныхъ—его милости пана Льва Самуила Богдановича Окгинского—тивуна Троцко-го и ей милости паней Зофіей Яновны Бѣлевичовны Окгинской—тивуновой Троцкой, въ Богу велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ законникомъ рекулды святого Василія великого монастыру Марковского,

въ воеводство Витебскомъ лежачого, служачого, просечи, абы тая копія до книгъ головныхъ трибунальныхъ была актыкована и уписана; которую уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Выписъ съ книгъ головныхъ трибунальныхъ, у Вильни одправованныхъ. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ сорокъ второго, мѣсеца Августа двадцать семого дня. Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводство, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ сорокъ второй обраными, постановившисе очевисто у суду вельможный его милость панъ Левъ Самуель Богдановичъ Окгинскій—тивунъ Троцкій, и пани мал-жонка его милости, вельможная ей милости пани Зофія Яновна Бѣлевичовна Окгинска—тивунова Троцка, *субъ фиде, гоноре отъ консыенция Деумъ тестандо, же*

такову фундацію чинячи *де нови радице* зъ добръ своихъ власныхъ жадныхъ грошей ни одъ кого за оное не взявши, *сине улло кондиктамине, але ексъ пуро зело етъ пропрія мере либералитате*, не чинечи *инъ фравдемъ* теперешней конституціи и права посполитого, листъ свой добровольный вѣчистый фундаційный запись на добра, въ немъ нижея выражены, въ Богу велебнымъ отцомъ чернцомъ, закону светого Василия, не въ унию застаючимъ релии кгречкой, даный и належачій, признали и ку записанью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подали, просечи, абы тотъ листъ фундаційный запись принять и до книгъ уписанъ былъ. Который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть: Я Левъ Самуель Бокгдановичъ Окгинскій—тивунъ Троцкій и я Зофія Яновна Вѣлевичовна—малжонка впродъ речонного его милости пана Окгинского тивунина Троцкая, земляне его королевское милости воеводства Витебского, вызнаваемъ и чинимъ явно симъ листомъ нашимъ, добровольнымъ фундаційнымъ вѣчистымъ записомъ, всимъ вобецъ и каждому зособна, кому бы о томъ вѣдать належало, теперъ и на потомъ будучимъ людемъ, *субъ фиде, гоноре етъ конскіенція Деумъ теста-муръ*, же такову фундацію чинимъ *де нова радице* зъ добръ своихъ власныхъ, жадныхъ грошей за оныя ни одъ кого не взявши, *сине улло кондиктамине, але ексъ пуро зело етъ пропрія мере либералитате*, не чинечи *инъ фравдемъ* конституціей тысяча шестьсотъ тридцать пятого року и права посполитого, маючи мы имѣнье наше правомъ вѣчистымъ одъ землянъ его королевское милости воеводства Витебского, одну часть одъ пана Яна Киселя

Загоранского и пани малжонки его, пани Зофіей Пипчанки и другую часть одъ пана Мартина Шидловского и пани малжонки его паней Марины Эгаевское, ныбытыя названные Марковскіе, не подалеку замковъ и мѣста Витебского у низъ рѣки надъ самою рѣкою Двиною лежачіе, гдѣ перво сего церковь черезъ пана Киселя поставлена была, а теперъ черезъ насъ самихъ большая новая церковь и монастырь заложонный естъ, до которыхъ то церкви и монастыря одъ старшихъ и зверхнѣйшихъ пастырей релии нашей старожитное греческое, а не уитовъ, мяновите въ Богу велебного пресвященного его милости Петра Могилы, митрополиты Кіевского, Галицкого и всея Руси, для одправованья хвалы Божое, Елисей игумень и зъ другою братею законниками, за жаданьемъ и потребованьемъ нашимъ зосланный естъ. А такъ мы не зъ жадного примушенья, ани зъ намовы чіее, одно сами по своей доброй воли, вѣдаючи то, ижъ тая маетность одъ другихъ маетностей нашихъ намъ незручна и далеко одлегла, погледаючи на то, ижъ тамъ отецъ игумень зъ братею своею спокойного вхованья, яко на станъ ихъ законный належитъ, мѣтъ не могутъ, намъ для пріѣзду нашего и для одправованья набоженства потребный естъ и, хотячи оныхъ хутливыхъ и способнѣйшихъ до хвалы Божое мѣтъ и абы въ той маетности и монастыру нашомъ на вси потомные часы хвала Божая ширила и уставичне молитвы за насъ и потомки наши одправованы бытъ могли; теды заживаючи въ томъ права посполитого и вольности наше шляхецкое, тымъ листомъ добровольнымъ записомъ нашимъ даемъ, даруемъ и на вѣчныя часы записуемъ тую

всю маетность нашу Марковскую обѣдвѣ части, зъ церквями, зъ монастыромъ, зъ дворомъ одъ пана Шидловского, гдѣ онъ самъ мѣшкаль, зъ гумномъ, съ пашнями дворными и до монастыря приналежачими, зъ сады и городы, съ поли погнойными, орошыми и неорошыми, зъ боры, гаи, дубровами, зъ рѣками и рѣчками, зъ ловами рыбными, пташинными и звѣринными, зо всимъ навсе, яко се вси тые обѣдвѣ части сами въ собѣ, въ границахъ, пожиткахъ и обиходѣхъ своихъ мѣли и теперъ мають, ничего на себе самыхъ и потомковъ, близкихъ, крвныхъ, повинныхъ нашихъ намѣйшое части кгрунтовъ и некоторыхъ пожитковъ не выймучи, ани зоставучи, все огуломъ и въздоймомъ, на выхованья вышмененому игумену, теперешнему и по нимъ наступующимъ зъ братьи ихъ законникомъ релии старожитное греческое, подъ послушенствомъ светѣйшого вселенского патріарха Константинопольского и одъ него намъ звыклымъ порядкомъ стародавнымъ преосвященнымъ митрополитомъ Киевскимъ, Галицкимъ и всея Руси будучимъ, такимъ порядкомъ даемъ и записуемъ: ижъ если бы панъ Богъ смерть на теперешного отца игумена Марковского допустить рачилъ, теды другіе отцы законники, чернцы тогожъ монастыря, зъ нами яко фундаторами и зъ другими братьею шляхтою того воеводства Витебского и зъ инными людьми добрыми тоежъ релии старожитной греческое, съ тогожъ монастыря законника на тотъ станъ игуменскій годного и потомъ завсегда, яко мы, такъ и потомки наши релии старожитной греческой оберать и подавать маемъ и мають; а ихъ милости теперешніе его милости отецъ

митрополита и по нимъ другіе митрополиты тоежъ релии наше старожитное греческое, одъ светѣйшого патріарха Константинопольского будучіе, тыхъ таковыхъ игуменовъ на тотъ столецъ игуменскій подавать и благославить мають, а жадной перешкоды, преказы въ той маетности, въ пожиткахъ, въ монастыру имъ игуменомъ и другимъ законникомъ чинить, ани инымъ способомъ порядку иншого, ани подаванья одъ себе иншого игумена и въ нивчомъ некоторое одмѣны чинить не мають, и отецъ игуменъ зъ братьею своею справовати се и заховати въ томъ монастырѣ порядкомъ общежительнымъ, водлугъ светого Василия великого мають. А гдѣ бы се то показало, чога Боже уховай, жебы который отецъ игуменъ одъ тое релии нашей старожитной греческой одступилъ, а до униатской, яко се теперъ вынайдуеть, або яко иншое приступилъ, теды таковой одступца, не только одъ отца митрополиты, але одъ насъ самыхъ фундаторовъ, за згодою всее братіи законниковъ тогожъ монастыря Марковского, одлучень и декградованъ быти маеть, а на тое мѣйсце иншій, водлугъ вышшого порядку альбо паракграфу, обранъ и поданъ быти маеть и уже не мы, але отецъ игуменъ зъ братьею своею за отцовъ нашихъ пана Киселя, пана Шидловского и малжонокъ ихъ водлугъ права до заступованья и евикціей препозывать мають. Якожъ вжо есьмо тые обѣдвѣ части, альбо тую маетность нашу Марковскую, яко се вышей поменило, въ мощъ, въ держанье и въ спокойное уживанье врадownie черезъ генерала теперешному отцу игумену и братьи его подали, и всѣ sprawy певные, купли граничные до тое маетности належачіе,

до рукъ его милости отца игумена оддали и тые всѣ права на него вляли и сийъ листомъ нашимъ влеваемъ, и вжо отъ сего часу и даты, въ семь листу помененомъ, не мы, але отецъ игумень тое маенности Марковское самъ и зъ братьею своею всякихъ пожитковъ на себе уживать мають. Вольни будутъ церковь, монастырь будовать, дворъ ставить, пашни пахати, ставы, млыны, сажавки копати, подданныхъ осажати, судити и оными рондити, винныхъ водле выстулку карати, всимъ водлугъ воли и найдѣпшого пожитку своего вшелякихъ пожитковъ вынайдуочи и прибавляючи на монастырь, на себе и на пожитокъ свой оборачати. А мы сами и по насъ потомки, кривные, близкіе наше, никакимъ способомъ въ томъ держенью и спокойномъ уживанью отца игумена и братьи его, въ кгрунтахъ, у подданныхъ и ни въ которыхъ пожиткахъ, жадное перешкоды и переказы чинить не мають и овшемъ одъ потомковъ, близкихъ кривныхъ, повиноватыхъ нашихъ, если бы хто якую кривду, шкodu и переказу въ подданныхъ, до той маенности нашей належащихъ, въ кгрунтахъ, пожиткахъ, въ монастыру имъ отцу игумену и братьи его чинить, альбо до права позывать хотѣль, и якобы кольвекъ, хтожъ кольвекъ претексть до той фундацыи нашей и приступъ себе яковый слалъ; тогда о то все мы сами, отца игумена и братью его вездѣ у каждого суду и владу заступовать, боронить до животовъ нашихъ, а по животахъ нашихъ и потомки наши тоежъ релии старожитное греческое подъ зарукою, въ правѣ посполитымъ описаную, маеть и мають. И на томъ я Левъ Самуель Окгинскій—тивунъ Троцкій и я Зо-

фія Бѣлевичовна, малжонкове, дали есьмо сесь нашъ добровольный вѣчистый фундацыйный листъ, запись, подъ печатями и съ подписами рукъ нашихъ, также подъ печатями и съ подписами рукъ ихъ милостей пановъ пріятелей, меновите его милости пана Андрея Радиминского—стольника Жомойтского, его милости пана Дадзобовга Фронцкевича Радзиминского, его милости пана Петра Подлецкого, которые ихъ милости, за устною и очевистою прозьбою нашою, печати свое приложивши и руки подписать рачили. Писанъ у Вильни, року тысеца шестьсотъ чотырдесятъ второго, мѣсеца Августа шостого дня. У того листу при печатяхъ подпись рукъ тыми словы: Samuel Ogiński—ciwun Trocki ręką swą; Zophia Bilewiczowna Ogińska ręką swą. Pieczętarz od obu osób, ustnie proszony, przy pieczęci swej ręką moją podpisałem: Andrzej Radziwiński—stolnik Żmuydzki. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu Dadzibog Fronckiewicz Radzimiński. Proszony pieczętarz do tego listu zapisu Piotr Podlecki ręką swą. Который же тотъ листъ фундацыйный запись, за устнымъ и очевистымъ особъ верху меновныхъ признаьемъ, до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписанъ.—Съ которыхъ и сесь выпись, подъ печатью земскою воеводства Виленского въ Богу велебному его милости отцу Елисею—игумену монастыра Марковского Витебского и цалому конвентови братьи того монастыра есть выданъ. Писанъ у Вильни. У тые копия подписы рукъ тыми словы: Samuel Komorowski—podczaszy Wilkomirski, marszałek trybunalski. Марціанъ Воловичъ писарь. А коректа тыми словы: скорикговаль Тараевичъ. Ко-

торый же тотъ документъ, за подавѣемъ | до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
оного черезъ особу мененую до актъ, | вѣчныхъ есть актыкованъ и уписанъ.

1643 г. Мая 5 дня.

Изъ книги № 125, за 1759—1760 г., л. 644.

45. Дарственная запись отъ Мстиславскаго подкоморія Стеткевича Баркалабовскому православному женскому монастырю на огородный плацъ.

Roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego, miesiąca Februarii dwudziestego dziwiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym pięćdziesiątym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron imć pan Theodor Szyszkowski—strażnik Piński, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym oryginalu ad acta podał ekstrakt dokumentu, od wielmożnego imci pana Bohdana Wilhelmowicza Stetkiewicza, podkomorzego Mćcisławskiego, na rzecz w nim exprymowaną, wielebnym pannom dyzunikom monasteru Warkałabowskiego danego, y ad acta xiąg mieyskich Mohylowskich podanego, ac ex iisdem actis wydany in rem et partem tymże wielebnym pannom dyzunikom monasteru Warkałabowskiego słu-

żący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, ażeby pomienionego dokumentu ekstrakt ze wszytką w nim exprymowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyiwszy, w xięgi wieczyste de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy. Którego ekstraktu tenor sequitur estque talis.

Extrakt z akt mieyskich Mohylowskich prawa maydeburskiego, roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego, miesiąca Januarii dziewiętnastego dnia. Na urządzie maydeburyi iego królewskiej mości Mohylowskiej comparendo personaliter w Bogu wielebna imci panna Apolinarya Korobankowna—ihumenia monasteru Barkałabowskiego, dokument cum tota eius sonantia ad acti-candum do akt mieyskich Mohylowskich

podala, cuius tenor sequitur et est talis. Богданъ Вильгельмовичъ Стеткевичъ, подкоморій Мстиславскій, вѣдомо чиню тымъ жомъ писаньемъ такъ теперъ будучимъ, яко и по мнѣ наступующимъ, ижъ я видячи худость грунту паненъ Баркалалобовскихъ, мною уфундованыхъ, за упрошеньемъ оныхъ, придалемъ плацъ на огородъ за Ревячкою по лѣвой рудѣ на Савашенцѣ, которого онымъ подавши обовязкомъ фундушовымъ варую, абы жаденъ не важилъ се онымъ перешкоды чинити, такъ теперъ, яко и по мнѣ наступующимъ; що для лѣпшой вѣры и певности далемъ скриптъ мой зъ подписомъ руки моею власною и притисненьемъ звыклой печати. Писанъ въ дворѣ Баркалалобовскомъ, року тысяча шестьсотъ сорокъ третьего, мѣсеца Мая пятого двя. U tego dokumentu, przy pieczęci na laku czerwonym, podpis ręki temi słowy: Stetkiewicz Bohdan — podkomorzy Mścislawski manu propria. Któryż to dokument, za podaniem przez wyż mianowaną osobę do akt maydeburji Mohylowskiej, iest

przyjęty y od słowa do słowa wpisany, z których y ten ekstrakt pod pieczęcią mieyską z podpisem rąk pana wóyty y pisarza mieyskich w Bogu wielebney ieymci pannie Korobankownie — ihumeni Barkalabowskiej, anno, mense et die ut supra iest wydany. U tego extractu, przy pieczęci mieyskiej miasta iego królewskiej mości Mohylowskiej na czerwonym opłatku wyciśnionej, podpis rąk wóyty y pisarza maydeburjskich Mohylowskich, tudzież korrekta następującemi wyrażają się słowy: Stefan Korobanko—wóyt miasta iego królewskiej mości Mohylowa; Jan Jaroszewski—pisarz maydeburji Mohilowskiej. Correctum cum actis. Który to takowy ekstrakt, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym oryginalu idque przez imci pana Theodora Szyszkowskiego, strażnika Pińskiego, do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, w Mińsku ekspedyowanych, przyjęty y wpisany.

1646 г. Октября 20 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г. л. 87.

46. Ассесорскій декретъ Альбрехта Радивила по спорному дѣлу о землѣ между Пинскимъ женскимъ монастыремъ и сосѣдными крестьянами села Ститичева.

По жалобѣ монахинь Пинскаго женскаго Варваринскаго монастыря на Ститичевскихъ крестьянъ о захватѣ ими монастырской земли, канцлеръ в. кн. Литовскаго Альбрехтъ Радивиль послалъ на спорное мѣсто своихъ комиссаровъ и издалъ слѣдующій декретъ: Ститичевскіе крестьяне завладѣли островомъ Муравицкимъ въ Большомъ болотѣ самовластно и занимались разработкой земли; когда возникъ по этому дѣлу споръ у землянъ

Головокъ съ крестьянами, то комиссары признали землю помѣщичьей, принадлежащей къ имѣнію Завидичамъ; крестьяне выпросили для себя только право жить на островѣ пастбища и валежничья, не трогая бортовыхъ деревъ и *кремось*. Такъ какъ Завидичи перешли къ монахинямъ, то Радивиль утверждаетъ за ними и право владѣнія островомъ.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranymi, comparendo personaliter patron imé pan Stefan Koszecki — starosta Morowicki, opowiadał, prezentował et ad acta podał dekret assesorski między ichmość pannami bazyliankami konwentu Pińskiego z poddanemi iego królewskiej mości starostwa Pińskiego ferowany, na rzecz w nim wyrażoną, in rem et partem tychże w Bogu wielebnych ichmość panien bazylianek konwentu Pińskiego służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, aby pomieniony dekret ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównwego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

Jakoż my sąd ony przyiowszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Albrycht Stanisław Radziwił, xiąże na Olyce y Nieswiżu, kanclerz wielkiego xięstwa Litewskiego, Piński, Kowieński, Gniewski, Tucholski, Wieloński, Dawgowski y Gieranowski dzierzawca, oznaymujemy tym listem dekretem naszym: Odprawowała się przed nami daty niżej pisaney sprawa w Bodze przewielebney ieymość panny Eufrozyny Tryznianki—ihumienii y wszytkiego konwentu monastera panieńskiego zakonu świętego Bazylego, przy cerkwi założenia świętej Barbary w Pińsku będącego, tudzież y uczestników ichmościów, to iest, wielmożnych p. Romana Hołowka, pani Cypryanowey Lebidziewskiej y pana Andrzeia Dubienieckiego, z poddanemi iego królewskiej mości starostwa Pińskiego sioła Stytyczowa, z wszytką wsią, o różnicą,

o przerobienie gruntów we własności majątności aktorów Zawideckiej w ostrowie Murowickim, przez poddanych Stytyczowskich stała. W której sprawie za zesłaniem naszym komissarze ww. ichmość pp. Adam Brzeski—stolnik y podstarości, p. Filip Godbski — pisarz, urzędnicy ziemscy Pińscy, zieżdżali na tę różnicę, gdzie wysłuchawszy obudwuch stron mów, kontrowersyi, spraw, dokumentów, świadectw, termin stronom złożywszy, na terminie niniejszym dnia dwudziestego Oktobra, roku terazniejszego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego, za przypozwem poddanych Stytyczowskich do skuteczney w tey sprawie rozprawy obiedwie strony: tak od ieymość pani ihumieni plenipotent pan Łukasz Kopieć, a ucześtnicy p. Hołowka, sami aktorowie, iako też y pozwani sami stanowili się. Gdzie za uczynieniem przez pomienionych panów kommissarzów przed nami relacyi, wyjazdu ich na tę różnicę sprawy dawney z listu kommissarskiego, że ieszcze roku tysiąc pięćset pięćdziesiąt siódmego, Maia siódmego dnia, za zesłaniem od światobliwey pamięci krolowej ieymość Bony, kommissarze osoby zacne, na tę różnicę między poddanymi Stytyczewskimi dobrami, starostwa Pińskiego, a między dobrami panów Hołówek ziemskimi wyjezdżali, z którego to listu pokazało się: że to przed tym ieszcze granica między dobrami siola Zawidzyc y Stytyczowem poczowszy od pięty od Pieszczanego brodu, smugą na Czarno łozę, zajmując ten ostrów Murowicki wszytek do Zawidzyc, a idąc daley prostym trybem aż do błota Wielkiego, które błoto aż pod Pińsk podchodzi, założona była; a tylko ci poddani Stytyczowskie w tym ostrowie Murowickim szcze-gulne popasami, wiadzem po drwa, polozie, także drzewa mieć wstępowali się y gra-

nić sobie, iako y teraz pretendują do tego Pieszczanego brodu, rzeką Stawiską na młynek y brod Zawidecki do błota Wielkiego mianowali. Więc ci panowie komisarze, przy prawach y przy świadectwach blizszych panów Hołówek do przysięgi na tey granice uznawszy, za przysięgą ich tę gracę, poczowszy od Pieszczanego brodu, Smuhą na Czarnolozę, zajmując do Zawidzyc ten ostrow Murowicki prosto aż do błota Wielkiego założyli, a żadnego w niczym wstępu Stytyczowcom do tego ostrowa Murowickiego, którego poddani Stytyczowsy teraz Medwieżym nazywają, nie uznali byli. Więc na terminie wykonania przysięgi ci poddani z panami Hołówkami zgodzili się y bez przysięgi tę granicę poddani Stytyczowskie przyiowszy, ten ostrow Murowicki, z gruntem, z drzewem bartnym y ze wszystkim panom Hołówkom przyznali, a panowie Hołówkowie poddanym Stytyczowskim, sposobem sąsiedzkiem, pozwolili tylko popasy w tym ostrowie do młynka Zawideckiego mieć, warując, że do pewnego czasu, aby w zbożu y sianożęciach Zawideckich popasami szkody nie czynili. Do tego pozwolili w tymże ostrowie tym poddanym Stytyczewskim chróstu, a kłodę drzewa leżącego, a nie więcey brać, ale drzewa bartnego, kremów y wszelakiego drzewa stojącego brać, także gruntów żadnych Stytyczowcom w tym ostrowie za granicą mieć zabroniono, iako to szeroce w tey komissyi jest opisano, która komissya przed unią lat dwanastą stanęła. Po której komissyi lat ośmdziesiąt panowie Hołókwowie—dziedzice majątności Zawidzyc, za różnych starostw Pińskich, antecessorów naszych, dzierżącemi tego ostrowa gruntów spokojnie byli y im tylko panom Zawideckim tam w tym ostrowie, tak drzewa bartne, grunty,

sianożęci przerabiać y wszelakie pożytki mieć należało, a Stytyczowscy, iako żadnych gruntów w tym ostrowie za tą pomienioną granicą nie mieli, tak mieć, rozrabiać nie mogli; iakoż y w rejestrach dawnych y terazniejszych starostwa Pińskiego, aby iakie grunty Stytyczewcy w tym ostrowie mieli nie masz, ale ci poddani Stytyczewscy od lat kilkunastu niesłusznie w tym ostrowie Murawickim y Medweżym gruntu poprzeraławszy, a oddawszy pisarzom naszym za dwoie do rejestrów nowo y to kilką a nie wszystką wieś wpisali się. Bacząc tedy to, że ta komissya przed unią kilkunastu lat y na koronacyi terazniejszego króla iunci Władysława czwartego confirmowana iest, a konstytucyą też na unii y statutem wszystkie komissyje, zamiany, frymarki są confirmowane y warowane, że kto kolwiek co przed unią trzymał, tak każdy przy dzierżeniu wiecznym zostawać ma; z tych tedy wszystkich przyczyn tę komissyą z datą wyż wyrażoną y granicę tę założoną we wszystkim approbujemy, a ten ostrów Murawicki y Medweży, ze wszystkimi gruntami, niwami, przerobkami, z drzewem bartnym y niebartnym, sianożęciami y ze wszystkimi y wszelakimi iego pożytkami y przynależnościami, nie wyjmując żadnych gruntów, nowin y należności Stytyczowcom, krom co tylko popasów według komissii tamtey do Zawidczyc, majątności monastera przy cerkwi założenia świętej Barbary w Pińsku będącego ichmć pannom zakonu świętego Bazylego greckiey religii, w unii świętey będącym, także y częścnikom ichmościom Zawideckim na wieczność

przysądzamy; a poddani Stytyczowskie w tym ostrowie żadnych gruntów zajmować, granice przechodzić nie mają, oprócz popasów y to do pewnego czasu, iako w tey komissyi wyrażono, do świętego Jerzego ruskiego święta, a w iesieni po zięciu y sprzątnieniu zboża, iednak aby szkody w zbożu, w sianożęciach Stytyczowcy Zawidczanom nie czynili. W czym wszystkim zaruki sto kop groszy, połowicę na zamek, a połowicę stronie żalobney zakładamy. Iakoż ww. p. Adam Brzescki—stolnik y pan Filon Godebski—pisarz, urzędnicy ziemscy Pińscy, będąc powtóre od nas zesłanemi, tę granicę poczowszy od Pieszczanego brodu, smuhą tą w komissyi opisaną, idąc na Czarną lożę mimo Stare-sieliszcze Stytyczowskie, aż do błota Wielkiego, które pod Pińsk idzie, ponowili, kopcami osypali y dostatecznie ograniczyli, a na dalsze ugruntowanie y umocnienie tego dekretu naszego o approbacyą iego królewskei mości starać się pozwalamy. Na co daimy ten nasz dekret, do którego przy podpisie ręki naszej pieczęć naszą przycisnąć rozkazaliśmy. Pisan w zamku Pińskim, dnia dwudziestego Pazdziernika, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego. U tego dekretu, przy pieczęci, podpis iaśnieoswieconego kanclerza his exprimitur verbis: Albrycht Stanisław Radziwił, kanclerz wielkiego xięstwa Litewskiego mp. Który to takowy assessorski dekret, za podaniem onego przez wyż wyrażonego partrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1646 г. Декабря 17 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 113.

47. Привилегія короля Владислава IV, подтверждающая декретъ Пинскаго старосты Альбрехта князя Радивиля, данный Пинскому женскому монастырю на право владѣнія спорной землей.

Король Владиславъ IV настоящимъ декретомъ утверждаетъ постановленіе Пинскаго старосты Альбрехта Радивиля по поводу спорной земли между королевскими крестьянами съ одной стороны, и женскимъ монастыремъ и разными землянами съ

другой. На основаніи этого декрета королевскіе крестьяне села Ститичева были устранены отъ правовладѣнія островомъ Муравицкимъ, находящимся въ большомъ Пинскомъ болотѣ; имъ предоставлены были на островѣ только пастбища.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piętego, miesiąca Maia dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranymi, comparendo personaliter patron imé pan Giedeon Jeleński—podczaszy Mozyrski, opowiadał, prezentował et ad acta podał przywilej konfirmacyiny nayiaśniejszego króla imci Władysława czwartego, na rzecz w nim wyrażoną imé pannom bazyliankom konwentu Pińskiego, z kancellaryi wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego wydany, in rem et partem tymże ichmościom pannom bazyliankom służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, aby pomieniony przywilej konfirmacyiny, ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowskiy w xięgi de verbo ad ver-

bum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Władysław czwarty, z Bożey łaski król polski, i t. d. Oznamujemy tym listem naszym, komu to wiedzieć należy. Pokładany był przed nami dekret pod pieczęcią y podpisem ręki w. Albrychta Stanisława Radziwiła, xiążęcia na Ołyce y Nieswizu, kanclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, Pińskiego, Gniewskiego, Tucholskiego, Gieranowskiego, Lipniskiego starosty, Kowieńskiego, Wieleńskiego, Dawgowskiego y Przelayskiego dzierzawcy naszego, de data w zamku Pińskim roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego, miesiąca Oktobra dwudziestego dnia między wielebną panną Eufrozyną Tryznianką—ihumienia y wszystkim konwentem monastyru panieńskiego zakonu świętego Bazylego przy cerkwi założenia świętey Barbary w Pińsku, in unione sancta z kościołem rzymskim będącego, y uczestnikami ich, urodzonym Romanem Hołowką, Cypryano-

wą Lebedziewską y Andrzejem Dubienickim z iedney, a z drugiey strony między poddanemi naszymi starostwa Pińskiego siola Stytyczowa o przerobienie gruntów we własnym majątności aktorów Zawideckiey ostrowie Murawickim przez poddanych Stytyczowskich stałe, z oczewistej rozprawy uczyniony. Którym to dekretem swoim w kanclerz wielki wielkiego xięstwa Litewskiego, starosta nasz Piński, po wysłaniu komissarzów urodzonych Adama Brzeskiego stolnika y podstarościego, Filona Godebskiego — pisarza ziemskiego, urzędników Pińskich, na miejsce różnicom podległe, za pokazaniem od aktorów komissyi, przed unią odprawowaney, one przy mocy zachowawszy, ostrów Murawicki y Medweżą ze wszystkimi przynależnościami y pożytkami do Zawidzyc, majątności pomienionego monastyr panieńskiego Pińskiego y uczestników wyżej wyrażonych wiecznością przyśądził y granicę przez komissarzów zwyż mianowanych, poczowszy od Pieszczanego brodu, smuhą komissyi dawney opisaną, idąc na Czarnołożę, mimo stare sieliszcze Stytyczowskie, aż do błota Wielkiego, które pod Pińsk idzie, ponowił y kopcami zasypał, a poddanym naszym Stytyczowskim tylko wolne popasy w tym tam ostrowie podług przerzeczoney komissyi na wiosnę do ś. Jerzego ruskiego, a w iesieni po sprzątnieniu zboża, zaręki sto kop litewskich, aby szkod nie czynili założywszy, zostawił. Wniesiona zatym była do nas prośba od wielebnych panien zakonnych zwyż rzeczonego klasztoru Pińskiego y od uczestników ich, abyśmy takowy dekret auctoritate nostra regia approbowali, stwierdzili y umocnili. My tedy, za intercessyą niektó-

rych panów rad y urzędników naszych dwornych, do tey ich łaskawie skłoniwszy się prośby, zwyż mianowany dekret w. kanclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, starosty naszego Pińskiego, bacząc bydź słuszny y prawny, vigore komissyi przed unią odprawowaney uczyniony, we wszystkich onego punktach, kondycyach, klauzulach y paragrafach, iakoby tu słowo w słowo wpisany był, mocą y powagą naszą królewską approbujemy, stwierdzamy y umacniamy na wszystkie przysze wieczne czasy. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia siedmnastego miesiaca Decembra, roku Pańskiego tysiąc sześćset czterdziestego szóstego, panowania królestw naszych polskiego czternastego, a szwedzkiego piętnastego roku. U tego przywileiu konfirmacyjnego, przy pieczęci wielkiej wielkiego xięstwa Litewskiego, podpis ręki nayiaśnieyszego króla imci, także konnotacya y podpis wielmożnego imć pana referendarza y pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego his exprimuntur verbis: Vladislaus rex. Konfirmacya dekretu w. kanclerza wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, starosty Pińskiego, między dobrami monastyr panieńskiego Pińskiego siola Stytyczów uczynionego: Franciszek Jsaykowski—referendarz y pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to takowy konfirmacyiny przywilej, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1648 г. Января 30 дня.

Изъ книги № 62, за 1717 г., л. 1029—1032.

48. Фундушова запись отъ Григорія Володковича Грозовскому православному монастырю на имѣніе Новый Дворъ.

Землянинъ Пинскаго повѣта, владѣтель имѣнія Грозова, Володковичъ, для поддержанія древней православной вѣры основалъ въ своемъ имѣніи Грозовъ же монастырь; на содержаніе монаховъ оныя записываетъ два отдѣльныхъ участка земли,

изъ которыхъ состояло имѣніе его Новый Дворъ, купленное у двухъ помѣщиковъ Щепы и Маскевича. Монастырь и имѣніе оныя подчиняетъ вѣдѣнію Виленскаго Св. Духовскаго монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Augusta dwunastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny siedmnasty obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron imé pan Michał Kopeć — podczaszy Oszmiański, prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał ekstrakt ziemski Piński przy samym oryginalu zapisu wieczystego, od zeszłego w Bogu imci pana Hrehorego Wołodkiewicza w Bogu wielebnym ichmościom oycom bazylianom Hrozowskim danego, a teraz w Bogu wielebnemu imci oycu Łaryonowi Sawiczowi — ihumenowi Nowodworskiemu y wszystkim ichmościom oycom bazylianom Nowodworskim służącego, prosząc, aby był przyjęty y do xiąg wpisany. Jakoż my sąd mianowany zapis oglądawszy do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpi-

sać roskazaliśmy; który de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Выпись съ книгъ судовыхъ земскихъ повѣту Пинскаго. Лѣта отъ naroженья Сына Божого тысяча шестьсотъ сорокъ осьмого, мѣсяца Генвара тридцать первого дня. На рокахъ судовыхъ земскихъ о трехъ кролахъ римскомъ святѣ припалыхъ и въ Пинску судовне отправованныхъ, передъ нами Владиславомъ Протасовичемъ — судьєю, Филономъ Кгодебскимъ — подсудкомъ а Казимеромъ Войною — писаромъ, вранниками судовыми земскими повѣту Пинскаго, постановившише очевисто его милость панъ Грегорей Володковичъ, положивши листь добровольный вѣчистый запись свой, отцомъ законникомъ монастыря Грозова, на речъ, въ томъ листь описанную, данный и служачій, которого во всемъ устнымъ и очевистымъ сознаньемъ своимъ ствердивши, просилъ, абы тотъ листь его милости принять и

до книгъ земскихъ повѣту Пинского уписанъ былъ. Мы врадъ, того листу огледавши и читаного выслухавши, до книгъ уписать есмы велѣли, и слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Hrehory Wołodkowicz—ziemianin iego kr. mości woiewodztwa Nowogrodzkiego, powiatu Pińskiego, zeznam y wiadomo czynię tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, przywodząc to do wiadomości koźdemu, komu by o tym wiedzieć należało, teraz y na potym będącym ludziom: iż mając ia w spokojnym dzierzeniu moim imienie moie, y pana Heliasza Szcepy—ziemianina ikmci powiatu Pińskiego, na wieczność kupione, włok pięć z poddanimi przy wsi Nowym Dworze, w powiecie Pińskim leżącego, z gruntami pasznemi y na pasznie zgodnemi, z sianożęciami popławnemi y błotnymi, z ieziorom przy teyże wsi Nowym Dworze będącym, z wolnym łowieniem ryb niewodem, iako zdawna przodkowie pp. Szcepów y oni sami y iam sam zażywał, z borami, lasami, dąbrowami, nowinami, a zgoła wszelkiemi gruntami, suchemi y wodnemi, z rzeczkami, błotami, bagnami, s poddanemi, na tych pięciu włokach będącemi, z ich służbami, y powinnościami, z czynszami, z danią miodową, z drzewem bartnym y na barci zgodnymi, a zgoła ze wszelakiemi pożytkami poddanych, ieziora, z łowieniem ryb y wiuńów, z łowy zwierzynnemi, ptaszemi, z gony bobrowemi, cokolwiek z dawnych czasów do tych pięciu włok do pana Heliasza Szcepy, przeze mnie na wieczność kupione, należało y należy, nic a nic namniejszych pożytków nie wyimuiąc, ani na kogo nie zostawuiąc, z dobrej woli moiey, na chwałę Bożą prawem wieczystym, a nieodzownym

na monaster, w majątności moiey oyczystey w imieniu moim Hrozowie, w woiewodztwie Nowogrodzkim leżącym, gdzie ciała przodków y rodziców moich leżą, zapisuię y zakonnikom w tym monasterze w dzierzenie wieczyste podaie, y zaraz od daty tego zapisu mego urzędownie do possessyi tam mieszkaiącym zakonnikom, pod posłuszeństwom starszego naszego w wierze starożytney ruskiej, nie w unii będącym, podaie y zapisuię, waruiąc to tymże zapisem: że ten monastyr mój Hrozowski, iakom ony zapisami memi pierwszemi pod władzę y obronę poddał pod monaster bractwa Wileńskiego świętego Ducha, tak y teraz z tymi dobrami poddaie y zapisuię. Wolni będą pomienieni zakonnicy, w tym monasterze mieszkaiący, tymi poddanemi rządzić y pożytki wszelakie na siebie wybierać, iakoby porządniey chwała naywyższemu Panu Bogu od zakonników, w tym monasterze mieszkaiących, była oddana, a za mnie grzesznego Pana Boga prosili. Osobliwie w tym że imieniu moim Nowym Dworze, w powiecie Pińskim będącym, com też kupił na wieczność u iegomości pana Dadziboga Maskiewicza — sędzica ziemskiego Pinskiго, poddanych z gruntami dwornemi y poddanemi będącemi za wszelaką władzą y państwem y s pożytkami wszelakiemi, w liście przedaznym mnie od imci pana Maskiewicza danym opisanemi y wyrażonemi, z budowaniem dwornym y przysiedleniem, z sadami, ogrodami y z wolnym łowieniem ryb w tym że iezierze Nowodworskim niewodami, y ze wszelkiemi przynależnościami y pożytkami tey majątności; tedy tę majątność moią Nowy Dwór, od pana Maskiewicza przeze mnie wiecznością nabyta, do żywota mego przy sobie w

dzierzeniu moim z zażywaniem wszelakich pożytków zostawuję, a po żywocie moim to imienie Nowy Dwór, z tym wszystkim, iakom u pana Maskiewicza kupił, z poddanymi y s pożytkami, z nich przychodzącymi, zapisuję imci panu Wołodkowiczowi—pisarzowi ziemskiemu Mińskiemu, synowcowi moiemu prawem dożywotnym. Ma y wolen będzie iegomość pan pisarz ziemski wojewodztwa Mińskiego zaraz po żywocie moim tę majątność moją Nowy-Dwór do possessyi swey wzięwszy, tego imienia z poddanymi y ze wszelkimi pożytkami spokojnie zażywać aż do żywota swego, a po żywocie imci te imienie Nowy-Dwór, tak samy dwór z budowaniem wszelakim, z boiary, poddanymi y ze wszelakimi pożytkami, iakom od imci pana Maskiewicza na wieczność kupił, nic nie wymuiąc, na tenże monaster w majątności moiej Hrozowie, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżący, także na chwałę Bożą zakonnikom, w tym monasterze mieszkającym, nie w unii będącym, na wieczność wiecznym prawem zapisuję. Do którego imienia Nowego-Dworu do obudwu części, com kupił u imci pana Maskiewicza y pana Heliasza Szczepy wiecznością, na tych żaden z panów synowców, krewnych y powinnych moich najmniejszego przystępu mieć y przeszkody najmniejszej w dzierzeniu ichmciców panów oyców zakonników, w tym monasterze Hrozowie residujących, czynić nie mają, iako by w tym monasterze zawsze chwała Boża przystoynie y porządnie odprawować się mogła, a przy ofierze świętej za duszę moją Pana Boga błagali, gdyż ia zażywając prawa pospolitego y wolności szlacheckiej, wolny będąc, według nalepszego upodobania swego majątnością moją szafować y na chwałę Bo-

żą zapisać, żeby y po żywocie moim od każdego do dóbr moich succedującego żadney krzywdy y turbacyi o te dobra majątności moiej, na chwałę Bożą zapisaney, zakonnicy w tym monasterze będące ni od kogo nie mieli y turbowani nie byli, pod łaską y błogosławieństwem Pana Boga Wszchemogącego y pod zaręką iedynastu tysięcy złotych polskich, który by się śmiał ważyć turbować y przeszkodę zakonnikom czynić. A po zaplaceniu takowey zaręki, przedsię ten mój list we wszystkich paragrafach przy zupełney mocy u każdego sądu y prawa na wieczne czasy zostać y naruszony być nie ma, iakoby y po żywocie moim ta wola moia, tak iako się wyżej wyraziło, wypełniona była. Na co dla lepszey wiary daię zakonnikom tego monasterza Hrozowa ten mój list z pieczęcią moją y z podpisem ręki mey własney, także pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół moich, ode mnie ustnie y oczewisto proszonych, niżej na podpisach rąk, imiony wyrażonych y podpisanych. Pisan w Żabeczycach, majątności moiej w powiecie Pińskim leżącej, dnia trzydziestego miesiąca Januaryi, roku tysiąc sześćset czterdziestego ósmego. У того листу при печатяхъ подписи рукъ тими словами: Hrehory Wołodkowicz ręką swą. Za ustną proźbą od osoby w tym liście mianowanej Heronim Protasewicz; za ustną proźbą od osoby w tym liście mianowanej Łukasz Solimonowski ręką własną; za ustną y oczewistą proszony pieczętarsz od iegomości pana Hrehorego Wołodkiewicza do tego zapisu Jacek Zakrzewski. Который тотъ листъ, за признажьемъ и прозьбою его милости пана Грегорія Воłodковича, до книгъ земскихъ повѣту Пин-

ского есть уписатьъ, съ которыхъ и сесь выпишъ подъ нашими печатями и съ под- писомъ руки мене писара ихъ милостямъ отцомъ законникомъ монастыря Грозова есть выданъ. Писанъ у Пинску. У tego ekstraktu ziemskiego Pińskiego przy pieczęciach przyciśnionych podpisy rąk takowe:

Казимежь Война—писарь земскій Пинскій. Скорикговаль Стояновичъ. Który to ekstrakt przy samym oryginalnym zapisie, za podaniem onego do akt przez wyżej wyrażonego patrona, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty у wpisany.

1651 г. Марта 6 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 1116.

49. Фундушова запись на придѣлъ въ церкви Виленскаго св. Троицкаго монастыря, подъ названіемъ трехъ Святителей, отъ Стаховскаго и его супруги, на 2000 злот. польскихъ.

Супруги Стаховскіе, сдѣлавшись наслѣдниками послѣ Опшмянской подкоморины Исайковской, имѣнія Осуковщины, приняли на себя обязательство уплачивать ежегодно 150 зл. процентовъ съ 2000 капитала, завѣщаннаго подкомориной на придѣлъ

трехъ святителей при церкви Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря; въ свою очередь монастырь обязуется предъ подкомориной и ея наслѣдниками заботиться о поддержаніи и благолѣпіи вышепомянутаго придѣла.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысеца шестьсотъ шестьдесятъ пятаго, мѣсяца Іюля десятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеца шестьсотъ шестьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевидно у суду панъ Миколай Жоховскій, покладаль и ку актикованью подаль листъ добровольный запись, отъ его милости пана Миколая Кароля Стаховскаго и пани малжонки его милости, на речъ въ немъ ни-

жей помененую, ихъ милостямъ въ Бозѣ велебнымъ отцомъ базилиномъ, при перци Святой Троицы въ Вильнѣ будучимъ, служацій и просилъ, абы тотъ листъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актикованъ и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Mikołaj Karol Stachowski, a ia Maryna Szostakowna Stachowska, ziemianie iego królewskiej mości woiewodztwa Wileńskiego, zeznamy tym naszym assekuracyjnym listem, iż co w Bogu zesła iey

mość pani Maryna Szostakowna Janowa Dołmatowa Isaykowska—podkomorzyna Oszmiańska, z pobożności swojej na kaplicę świętej Trójcy założenia trzech doktorów świętych Bazylego, Grzegorza, Chryzostoma, przez zesłą nieboszczkę wystawioną, ichmościom oycom zakonnikom świętego Bazylego cerkwi świętej Trójcy dwa tysiące złotych polskich zapisała y na majątność swą Merecz, Osukowszczyznę, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, wniosła y do prawa u sądu głównego trybunalnego w roku przeszłym tysiąc sześćset czterdziestym, miesiąca Julii dwunastego dnia przyznała, od której summy po żywocie swym pożytek roczny od sta złotych po ośmiu złotych, co uczyni summę złotych sto sześćdziesiąt, aby successorowie imści, dzierżący tej majątności Osukowszczyzny, w każdy rok placili, naznaczyła, o czem szeroco na tym liście ichmość służącym opisano y wyrażono iest. Po której śmierci my osoby wyżey pisane, successorami y tej majątności za prawem zapisowym y testamentowym dzierżącami zostawszy, tym listem dobrowolnym zapisem naszym ichmości upewniamy y assekurowujemy, iż mamy y powinni będziemy, według zapisu y testamentu zeszyłej ieymość pani podkomorzyny Oszmiańskiej y dobrodzieyki naszej, we wszystkim dosyć czynić, a ten pożytek od dwu tysięcy złotych, złotych sto sześćdziesiąt ichmościom oycom zakonnikom przy cerkwi świętej Trójcy oddawać takowym sposobem: teraz przy pogrzebie zeszyłej ieymości pani podkomorzyny Oszmiańskiej ad rationem onego pożytku sta sześciudziesiąt złotych za potrzebowaniem ichmościów daliśmy złotych sześćdziesiąt, na co y kwit ichmościów iest; ostatek pożytku, za ten rok przycho- dzącego, złotych polskich sto, mamy ich-

mościom oddać w roku da Pan Bóg przys- lym tysiąc sześćset sześćdziesiąt wtórym, w dzień świętego Kazimierza święta rzym- skiego, na mieyscu pewnym w monastyrze ichmościów przy cerkwi świętej Trójcy, a potym da Pan Bóg za drugi rok mamy y powinni będziemy zupełną złotych sto sześć- dziesiąt, w roku przyslym tysiąc sześćset piędziesiąt trzecim w tenże dzień święte- go Kazimierza, w monastyrze ichmościów przy cerkwi świętej Trójcy oddać, a po- tym rok po roku w tenże dzień świętego Kazimierza święta rzymskiego ichmościom oycom zakonnikom my sami, a po nas successorowie nasi oddawać mamy y bę- dziemy powinni, iako by się dosyć woli zeszyłej ieymości podkomorzyny Oszmiań- skiey dosyć stało, pod zaplaceniem zareki, w zapisie zeszyłej ieymości pani podkomo- rzyny Oszmiańskiej ichmościom służącego, na nas successorów opisano. A ichmość oycowie zakonnicy ten pożytek, od nas albo successorów naszych, licząc quitacye pewne nam, albo successorom naszym dawać y w odprawowaniu nabożeństwa y opatrowania tej kaplicy, iakoby się żadne spustoszenie nie działo, według osobliwey assecuracji ich- mościów zeszyłej nieboszce ieymości pani podkomorzyny Oszmiańskiej, a po zeyściu z tego świata ieymości nam, iako succes- sorom po ieymości należącej, dosyć czynić mają y będą powinni. Y na toś my dali ten nasz list dobrowolny zapis z pieczęcia- mi naszymi y z podpisem ręki mnie Sta- chowskiego, także z podpisem y z pieczę- ciami rąk ichmościów panów przyjaciół, od nas oczewisto proszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset piędziesiąt pierwszego, Marca szóstego dnia. У того листу при печати подпись рукъ тыми словы: Ста- chowski Mikołaj własną ręką. Proszony

pieczętarz od imci pana Stachowskiego y samey ieymci, iako pisma nieumieiętney, do tego listu Bohdan Narkuski mp. Ustnie proszony pieczętarz od obudwuch osób w liście mianowanych, Jan Proksza—ienerał ręка swą. Ustnie proszony pieczętarz

od osób wysz mianowanych Matyasz Sawaniewski—ienerał ręка swą. Который же тотъ листь, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписатьъ.

1658 г. Апрѣля 1 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г., л. 97.

50. Фундушова записъ на церковь въ Девятковичахъ, данная стольникомъ Ошмянскимъ Александромъ Слиземъ.

Ошмянскій стольникъ Слиземъ и его жена, движимыи религиозными побужденіями, записываютъ на церковь въ своемъ Слонимскомъ имѣніи Девятковичахъ незначительный фундушъ (10 боч. хлѣба, 5 ф. воску, 1 гарнецъ вина, $\frac{1}{2}$ Слонимскаго шанка пшеничной муки на просфоры и 1 ф. ладону) съ

обязательствомъ, чтобы священники еженедѣльно служили аваисты и поминали въ своихъ молитвахъ фундаторовъ и ихъ родственниковъ какъ живыхъ, такъ и умершихъ; въ случаѣ отсутствія священника наслѣдники должны отдавать этотъ фундушъ на Девятковскій госпиталь.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третего, мѣсяца Мая четвертого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князествѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обраными, постановившиме очевидно у суду его милость панъ Александръ Слиземъ—стольникъ повѣту Ошменского, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листь свой добровольный, вѣчистый фундаційный записъ на речъ въ немъ нижей

мененую, велебному отцу Лукашу Афанасовичу—презбитеру церкви Девятковской и на вступъ до листовъ ей данный и належацій, просечи, абы тотъ листь фундаційный, вѣчистый записъ, былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписатьъ; который вписуючи такъ се въ собѣ маеть:

Alexander Slizień—stolnik Oszmiański, sekretarz iego królewskiej mości, oznajmię tym moim confirmacyjnym wiecznego funduszu zapisem, iż będąc wdzięczen dobrodzieystw Boskich, które już od

lat kilka w spólnym na tym świecie poźyciu naszym z dzisiejszą małżeństwa wtórego ieymością panią Heleną Filipowiczową hojnie odbieramy, a nie tylko uymować nie życząc, ale y owszem o augment chwały świętey maiestatu Boskiego starać się chcąc, ponieważ nas pan Bóg ubłogosławił, aby y powtórnego małżeństwa tym ściśley dziatki nasze fundusz iuż z łaski Bożey od lat kilkunastru sprawiony y do executiey przywiedziony obserwowali, we wszystkich iego punktach approbując, przez zeyście z tego świata godney pamięci oycy Jana Kuncewicza—prezbitera Dziewiątkowskiego, ponieważ się stary fundusz, nieboszczykowi dany, w niepokoię lat przeszłych zawieruszył, teraz do tey cerkwi Dziewiątkowskiey iuż z łaski Bożey za praesentą moją poświęcony y wprowadzony wielebny oyciec Łukasz Affanasowicz—prezbiter Dziewiątkowski, teyże quoty coroczney, iako miał antecessor iego, aby tym pewniejszy był z terminu pierwey danego funduszu do tego konfirmacyjnego powtórnę wpisuję, który tak się w sobie miał:

Alexander Alexandrowicz Slizień—stolnik Oszmiański, sekretarz, strukczasz y iego kr. mości, y Theodora Chryzostomowna Mielezskowna Slizniowa — stolnikowa Oszmiańska, małżonkowie, czyniemy iawno y zeznamy tym listem dobrowolnym wieczyste y fundatuey naszej zapisem, iżeśmy z dobre y woli, a z szczyrey ku panu Bogu w Trójcy świętey iedynemu naszej miłości na cześć y na chwałę imieniowi najsłodsze y Jezus, w niebie y na ziemi królującemu panu, y naświetsze y nigdy niepokalaney najmilsze y iego matce przeydoszyniey Bogarodzicy Maryey fundowali y tym listem naszym na cerkiew w mia-

steczku Dziewiątkowiczach, w powiecie Słonimskim leżącym, będąca, dla wybawienia zeszyłych przodków naszych w panu Bogu zeszyłych y zmarłych (ieśliby ieszcze dotąd w mękach czyscowych zostawali) y dla zbawienia nas, którzy ieszcze za wolą Bożą żyemy na tym świecie dusz, wiecznemi czas y funduiemy: zboża rozmaitego, iakie pan Bóg zrodzi, beczek dziesięć, pszenicy na proskury pół szanka miary Słonimskiey, przy tym wina do służby Bożey garniec, kadzidla funt, wosku na świece funtów pięć, my sami a po nas successorowie y potomkowie nasi, choćby napotym ta maiećność na różne części y różne ręce ludziom w dzierzenie poszła, żadnemi nie wymawiając się przyczynami, dwiema ratami, to iest: pierwszą na Boże narodzenie święta rzymskiego połowica, a druga rata w dzień niedzieli swięteczney podług starego kalendarza do rąk świeszczennika Dziewiątkowskiego, oycy Jana Kuncewicza teraz mieszkającego y na potym oycom świeszczennikom Dziewiątkowskim, successorom po nim następującym y przy tey Dziewiątkowskiey cerkwi obecnie mieszkającym, w każdy rok niepochybnie oddawać mamy y po nas potomkowie, albo successorowie nasi powinni być. Z dokładem tego, uchoway Boże, ieśliby który rok tak był nieurodzayny, iżby żeby tak wiele zboża oddawać niemożono, tedy gotowemi pieniędzmi za to zboże, wino, kadzidło y wosk po złotych piędziesiąt, także w każdy rok płacić dwiema ratami tym się wieczystym fundacyinym zapisem naszym obowiązuemy. Jakową tedy iałmużnę terazniejszy y napotym będący świeszczennicy, przy tey cerkwi Dziewiątkowskiey mieszkający, od nas y od successorów naszych biorąc za wybawienie przesz-

lych przodków naszych w Panu Bogu zmarłych z mąk czyscowych y za zdrowie nasze, którzy ieszcze na tym świecie żyemy, a potym błagając za grzechy nasze maiestat Pański y nayswiętszey Panny opiekunki nas grzesznych o przyczynę prosząc, aby Zbawiciel, nie pomniąc na ciężkie nieprawości nasze, y dusze nasze do chwały swey świętey przyjąwszy w poczet wybranych swoich policzyć raczył, przed obrazem Panny nayswiętszey do ołtarza wielkiego, idąc po lewey ręce w kącie będącym, kędy przez nas teraz ołtarz nowo wystawiony, w subotę w każdy tydzień przez rok cały rano po siódmej godzinie akafist y moleben o nayswiętszey Pannie śpiewany, z przypominaniem wszystkich żywych nas y przyjaciół naszych, potym zaraz służba Boża śpiewana być ma, przypominając imiona Alexandra y Theodory y potomków ich y zmarłych Alexandra, Kondrata, Chryzostoma, Urszuli, Krystyny, Michała, Ewy, Marianny, Heleny, Heliasza, Woyciecha, pana Boga prosząc, tak za nas żywych ieszcze na tym świecie, iako y za dusze zmarłych rodziców y przyjaciół naszych, także y poddanych, a osobliwie za wszystkich tych, którzy w czyscowych mękach zostając z pamięci ludzkiej wypadli. A kto by się za nich modlił nie mając podług imion w tym funduszu pomienionych, odprawowano być ma. A iesliby abo za chorobą świeszczennika, abo za odjazdem onego gdzie w pilnych sprawach, albo z iakich wielu ważnych przyczyn akafist, moleben y służba Boża dnia sobotniego odprawić się nie mogła, tedy w pierwszą środę zaraz po tey sobocie następującą wszystko to nabożeństwo odprawowano być ma, w czasie iako świeszczenników Dziewiątkowskich

w odprawowaniu tego nabożeństwa w każdy tydzień rok po roku, tak potomków y successorów naszych y każdego tę maiećność naszą Dziewiątkowicze, na którą te legaty wnosimy, dzierżącogo w oddaniu tego wszystkiego, iako się wyżej pomieniło, w koždy rok na wysz pomienionych terminach sumiennie ich przed maiestatem Bożym obowiązuemy, aby to co rok wiecznemi czasy dochodziło. Którzy też successorowie nasi, aby to nabożeństwo zawždy się odprawowało y ta chwała Boża w cerkwi Dziewiątkowskiej podług fundacyey naszej nigdy nie ustawała, tego doglądać mają, wolność iednak potomków y successorów im zostawuemy: iesliby chcieli całą tę Dziewiątkowską maiećność, temu funduszowi y ciężarowi czasy wkazanemi podlegać, oddawania, co należy do ołtarza albo świeszczennikowi, uwolnić, aby sumę przynajmniej złotych pięćset złożywszy one na pewnym mieyscu collocowali, iakoby w rok to wszystko lubo pieniądźmi lubo zbożem dochodziło. Y to też waruiąc: iesliby po zeyściu tego świeszczennika następcy onego takowego nabożeństwa odprawować nie chcieli, a niżeli się takowy obierze, koby się ten akafist, moleben y służbę Bożą w sobotę odprawować obowiązał y w poblizszej parafiey, gdyż ten fundusz do dawnego funduszu cerkiewnego nie niema, dla czego do ołtarza naszego y aparat osobny daiemy, tedy ta wszystka legatia nasza, lub zbożem, lubo pieniądźmi złotych pięćset przez ten czas nieodprawowania nabożeństwa ubogim w szpital, przy teyże cerkwi Dziewiątkowskiej od nas zbudowany, oddawana być ma, a zosobna na ubogich trzech ułomnych, na pamiętkę Trójce przenayswiętszey, na prowisią onych,

póki my żywi, na każdego z nich po bec-
ce zboża s teyże maiętności Dziewiątkow-
skiej tym funduszem naszym w każdy rok
dawać obowiązujemy się. A tych ubogich
za wiadomością tegoż świezczennika s po-
dania successorów naszych Dziewiątkow-
skich z włoki naszej brać maia. Którę tę
wołą naszą wyraźnie y rozmyslnie postano-
wwszy, my sami za pomocą Bożą póki ży-
jemy, a po nas potomkowie nasi y każdy te
maiętności dzierżący nieodmiennie y nie-
narusznie dzierżać mamy y powinni będą
wiecznemi czasy. Y na tośmy dali oycu Ja-
nowi Kuncewiczowi—teraźniejszemu świe-
szczennikowi y napotym następującym świe-
szczennikom Dziewiątkowskim, w iedności
z kościołem powszechnym rzymskim pod
posłuszeństwem zwierzchności rzymskiego
kościola będącymi, ten nasz dobrowolny
wieczystey fundathey zapis, z pieczęciami y
podpisami rąk naszych, także pod pieczę-
ciami y podpisami rąk ichmościów panów
przyjaciół, od nas pieczętarzami ustnie upro-
szonych. Pisan w Dziewiątkowiczach, dnia
pierwszego Stycznia, roku tysiąc sześćset
piędziesiąt ósmego. U tego funduszu przy
pieczęciach podpisy rąk temi słowy:

Alexander Slizień — stolnik Oszmiański,

podczaszy y sekretarz iego królewskiej mo-
ści. Theodora Mielezkowna — stolnikowa
Oszmiańska ręką swą. Ustnie proszony pie-
czętarz Stephan Kędzierzawski — sędzia
ziemski Słonimski. Jako pieczętarz Michal
Slizień. Który to fundusz, we wszystkich
punktach, klauzulach za ważny maiać y
wieczny mieć życząc, przy confirmacyi one-
go nowo poświęconemu kapłanowi daiać,
ręką się moia podpisię. Działo się w Dze-
wiątkowiczach, roku tysiąc sześćset sied-
dziesiąt wtórego, miesiąca Maia czwartego
dnia. У того запису при притисненыхъ
печатеяхъ подпись рукъ теми словы: Ale-
xander Slizień—stolnik Oszmiański, sekre-
tarz iego królewskiej mości. Ustnie pro-
szony pieczętarz do tego listu od osoby
wyż mianowaney Heronim Piasecki—pod-
komorzy Słonimski. Proszony pieczętarz do
tego funduszu od wyż mianowaney osoby
ręką się moia podpisię: Samuel Bychow-
ski—podstarości Słonimski. Jako ustnie pro-
szony pieczętarz do tego funduszu ręką
własną podpisię się: Stephan Jan Slizień
ręką swą. Который же тотъ записъ, за
признаьемъ оного черезъ особу верху
мененую, есть до книгъ уписанъ.

1659 г. Ноября 20 дня.

Изъ книги № 1, за 1662 г., л. 1200.

51. Фундушова записъ Молдавской господаровны княгини Радивиловой Маріи на Заблудовскій монастырь и Виленскіе монастыри при Св. Духовской церкви.

Княгиня Марія Радивиловна, жена Радивила Януша, исполняя волю своего мужа и желая выразить къ памяти его уваженіе за пожертвованныя имъ ей 600,000 злотыхъ, выдаетъ настоящую фундушовую записъ настоятелю Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Нелюбовичу - Тукальскому въ томъ, что она, во исполненіе воли своего мужа, записываетъ фольварокъ Жуковщизну въ 150,000

злот. на содержаніе Заблудовскаго монастыря, монаховъ и коллегіи русскихъ и латинскихъ школъ на вѣчныя времена; при этомъ находится посвидѣтельствовазіе вознаго, что архимандритъ Тукальскій дѣйствительно былъ введенъ во владѣніе этимъ фольваркомъ со всѣми принадлежащими къ нему селами.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, въ воеводствѣ, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ второй обраными, постановившимися очевидно панъ Станиславъ Подолецъ, именемъ выше въ Бозѣ превелебного его милости отца Юзефа Нелюбовича Тукальскаго — архимандриты Лещинскаго, старшаго монастыря Виленскаго, покладаль и ку актикованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ листъ записъ отъ въ Богу змерлой ясне освѣщенной княжны ей милости Маріи, господаровны земля Молдавскихъ, Янушовой Радивиловой — воеводиной Виленской, гетмановой великой великаго князства Литовскаго, на признање листу запису фундаційнаго, его милости отцу Тукальскому даного и служачого, и просилъ, абы тотъ листъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ былъ. Мы судъ, того листу огледавши и

читаного выслухавши, до книгъ вписати есьмо велѣли, который слово одъ слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Maria, księżna hospodarowna ziem Moldawskich, Januszowa Radziwiłowa, wojewodzina Wileńska, hetmanowa wielka wielkiego księstwa Litewskiego, Kazimierska, Borysowska, Seyweyska, Wilkiyska, Rethowska, Bystrycka starościna, wiadomo czynię y zeznam tym listem dobrowolnym zapisem moim, komu o tym wiedzieć należało: iż co mając podług pospolitego prawa swoją iako chcąc disponować własnością wolność, a postrzegając, aby dobra wola y świętobliwe przedsięwzięcie godney pamięci iasnie oświeconego księcia imści Janusza Radziwiła — wojewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego księstwa Litewskiego, pana małżonka y dobrodzieia mego, skuteczny swóy na czasy wieczne wzięła effect, monaster w mieście Zabłudowiu, przy cerkwi pod tytułem Przczy-

stey Panny zaśnienia (który ieszcze za żywota swego wiąże imć pan małżonek dobrodziey mój pod władzę y posłuszeństwo bractwa monasteru przy cerkwi świętego Ducha nie w unii w Wilnie będącego, poddawszy, w tem mieście Zabłudowiu założył zakonników reguły świętego Bazylego, a przy tym dla większey rozmnożenia się chwały Bożey w ćwiczeniu y zaprawowaniu do nauk chrześciańskich dziełek świętey prawosławney greckiey wiary, szkoły ruskie y łacińskie, to iest, collegium z moiey własney summy, mnie od zeszęgo xięcia imci pana małżonka y dobrodzieia mego zapisem, prawnie sprawionym y zeznanym, sześciu kroć sta tysięcy złotych polskich na majątnościach pomienioney Zabłudowiu w Grodzieńskim, a Bielice w Lidzkim powiatach leżących, wniesioney y zapisaney, fundowała; a półtora kroć sta tysięcy złotych z tey pomienioney sześciu kroć sta tysięcy złotych polskich summy nazwyż pomieniony monaster Zabłudowski y szkoły, które przy nim będą. Także na cerkiew świętego Ducha Wileńską y monastery dwa, zakonników y zakonnic przy niey będących, wnosząc tę summę półtora kroć sto tysięcy na folwark mój, Żukowszczyzna nazwany, ze wsiami do Zabłudowskiey majątności należący, także na wieś, folwarki Mieyskie nazwane, włok sto pod sobą mające, od majątności Zabłudowia wyięte y wyłączone, wiecznemi czasy zapisałam, y osobliwy na to wysoce przewielebnemu w Bodze imci oycu Jozephowi Nielubowiczowi Tukalskiemu—archimandrycie Leszczyńskiemu, starszemu Wileńskiemu, y następcom imci, list dobrowolny wieczysty fundacyiny zapis, na którym wszelka rzecz szerczey y rzetelniey wyrażona iest, od siebie dałam. Który tam

ten list wieczysto fundacyiny zapis tym mnieyszym listem na przyznanie onego danym zapisem zapisuię się y obowiązuię: iż w roku da pan Bóg przysłym tysiąc sześćset sześćdziesiątym przed sądem ziemskim Nowogrodzkim w Nowogrodku na rokach trzechkrólskich po trzecim wołaniu nazaiutrz dnia sądowego, a za niedoysciem tych roków, tedy na drugich naypierwiy po tych w Nowogrodku odprawiuących, także w trzecim wołaniu nazaiutrz personaliter stawszy, zeznać mam y powinna będę, pod zaplaceniem półtora kroć sta tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem gołem słowem mianowanych szkod. A gdzie bym ia xiężna woiewodzina Wileńska, hetmanowa wielka wielkiego xięstwa Litewskiego, lubo przepomniawszy tego listu dobrowolnego zapisu mego, lubo też z iakich kolwiek przyczyn tam tego fundacyinego zapisu mego na pomienionych terminach nie zeznała y one pochubiła, tedy za to wysz mianowaną zarekę y gołym słowem mianowane szkody, bez żadnego dowodu y przysięgi, imci oycu starszemu Wileńskiemu teraznieyszemu, następcom imci, y koźdemu należnie tam ten fundusz mój mającemu, nagrodzić mam y powinna będę, o które to niezeznanie listu fundacyinego zapisu mego, a za tym o zareki y szkody imci oycu Tukalskiemu, teraznieyszemu Wileńskiemu starszemu, y po imci następującym successorom daię wolność y pozwalam, mnie do wszelkiego którego kolwiek woiewodztwa, ziem y powiatu ziemskiego y grodzkiego, tudzież głównego trybunalnego, koronnego y litewskiego, iako też y zadwornego assesorskiego sądu, rokiem prawnym zapozwać. A ia za takowym zapozwem przed wszelkim sądem y urzędem,

żadnemi prawnymi, pogotowiu nieprawne-
mi, nie zasłaniając się odmowami, personali-
ter stanawszy, bez wszelkich obron, excep-
tii, dilacji, prolongacji y appellacy iusprawied-
liwić się mam y powinna będę. A sąd y
urząd wszelki, tak za staniami, iako y
w niestaniu moim, w ten tylko weyrzawszy
list, tam ten fundacyiny zapis zeznać, na-
kazać, a za niezeznaniem onego na termi-
nie zarękę y szkody na wszelkich dob-
rach moich leżących, ruchomych, summach
pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wzka-
zawszy, odprawę skuteczną, krom składa-
nia rat statutowych, uczynić ma y mocen
będzie. A y pouczynieniu zaręki y szkody
odprawy przecie tam ten mój fundusz, pod
tak wielkimi, iako dekretem wskazano
będzie, zarękami, bez żadney, tak sądu o nie-
prawny sąd, iako y strony o zaoczny przewod
prawa, turbacyey zeznać mam y powinna będę.
Y na tom dała ten mój list z pieczęcią
y podpisem ręki mey, także z pieczęciami
y z podpisami rąk ichmościów panów pieczę-
tarzów moich, odemnie ustnie y oczewisto
proszonych, na podpisach niżej mianowa-
nych, wysoce przewielebnemu w Bodze
imci oycu Josephowi Nielubowiczowi Tu-
kalskiemu — archimandrycie Leszczyńskie-
mu, starszemu Wileńskiemu monastera świę-
tego Ducha. Pisan w Zalesiu, dnia dwó-
dziestego miesiąca Nowembra, roku Pań-
skiego tysiąc sześćset piędziesiąt dziewią-
tego.

У того листу запису при печатяхъ подпись
руки тими словами: МARYA księżna Radziwiłowa.
Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iasnie
oświeconey księżny imci pani Radziwiłowej —
woiewodziny Wileńskiej rękę podpisuję: Je-
rzy Protasowicz — pisarz ziemski Nowo-
grodzki. Ustnie y oczewisto proszony pieczę-

tarz od iasnie oświeconey księżny ieymci
pani Radziwiłowej — woiewodziny Wileń-
skiej moją ręką podpisuję: Hieronim Wła-
dysław Sołtan — podkomorzy Starodubski.
Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od
iasnie oświeconey księżny ieymości paniey
Radziwiłowej — woiewodziny Wileńskiej,
Samuel Godebski — podstoli Piński, ręką
swą.

А затылокъ на томъ листѣ въ тые слова
писаный: List ode mnie Maryey księżny hospo-
darowny ziem Moldawskich księżny Januszow-
wey Radziwiłowej, woiewodziny Wileń-
skiej, hetmanowey wielkiej wielkiego księ-
stwa Litewskiego, dany imci oycu Józep-
howi Nielubowiczowi Tukalskiemu — archi-
mandrycie Leszczyńskiemu, starszemu mo-
nastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego
Ducha będącemu, na przyznanie listu oso-
bliwego funduszu ode mnie monasterowi Za-
błudowskiemu y monasterom Wileńskim,
przy pomienioney cerkwi będącym, na rzecz
w nim pomienioną danego. Który ten list
fundusz, w roku da pan Bóg przysłym
tysiąc sześćset sześćdziesiątym przed sądem
ziemskim Nowogródzkim, na rokach trybu-
nalskich w Nowogródku po trzecim woła-
niu nazaiutrz dnia sądowego, a za niedo-
ściem tych roków, tedy na drugich na-
pierwiey po tych w Nowogródku odprawu-
jących, także po trzecim wołaniu, naza-
iutrz przyznać mam, pod zarękami y obja-
zkami w tym liście moim wyrażonymi.

А сусцепта на томъ листѣ въ тые слова
писана: Roku tysiąc sześćset sześćdziesiątego,
miesiąca Januarii dwudziestego czwartego
dnia wielebny w Bodze imci oyciec Antoni
Wasilewicz Kamiński — zakonnik Wileński,
namiestnik monastera brackiego Pińskiego,
ten list do akt podał. Przyioł Stephan Sto-

ianowicz, na tenczas namiestnik grodu Piń- | емъ и прозьбою до книгъ головныхъ три-
skiego. | бунальныхъ есть уписанъ.

Который тотъ листъ запись, за поданъ-

1659 г. Ноября 25 дня.

Изъ книги № 1, за 1662 г., л. 1198.

52. Вводный актъ въ имѣніе Жуковщизну, записанное княгиней Маріей Радивиловой на св. Духовскій Виленскій и Заблудовскій монастыри.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ второго, мѣсяца Августа двадцать шестого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводства, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ второй обраными, постановившише очевисто панъ Станиславъ Подолецъ, именемъ въ Возѣ велебнаго его милости отца Юзефа Нелобовича Тукальскаго—архимандрита Лещинскаго, старшаго монастыра братскаго Виленскаго, покладалъ выписъ съ книгъ кгородскихъ воеводства Новгородскаго посессіи отъ въ Богу змерлой ясне освецовоной княжны ей милости Маріи, господаровны земель Молдавскихъ, Янушовой Радивиловой, воеводиной Виленской, гетмановой великой великаго князства Литовскаго, фундушу монастыря, перкви и школь въ мѣстѣ его королевской милости Вильнѣ и у мѣстѣ Заблудовью будучихъ, и просилъ, абы тотъ

выписъ кгородскій воеводства Новгородскаго принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ былъ. Мы судъ того выпису огледавши и читаного выслухавши до книгъ уписать есьмо велѣли, который слово отъ слова такъ се въ собѣ маеть.

Выписъ съ книгъ кгородскихъ замку господарскаго воеводства Новгородскаго. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ пятьдесятъ девятого, мѣсяца Ноября двадцать пятого дня. На врадѣ кгородскомъ, въ замку господарскомъ Новгородскомъ передо мною Яномъ зъ Харлежа Харлинскимъ—подвоеводиимъ Новгородскимъ, отъ вельможнаго пана его милости пана Криштофа Володковича—воеводы Новгородскаго, ставши очевисто на врадѣ енераль господарскій воеводства Новгородскаго Янъ Янцелевичъ, призналъ квитъ свой реляційный интромисси въ справѣ нижей мененой, въ тые слова писанный.

Ja Jan Jencelewicz—ienerał iego król.

mości województwa Nowogrodzkiego, zeznawam tym moim intromissynym quitem, iż w roku terazniejszym tysiąc sześćset pięćdziesiąt dziewiątym, miesiąca Nowembra dwódziesiątego dnia, za użyciem y wezwaniem mnie od imci pana Andrzeia Towarnickiego, sługi y starosty majątności iasnie oświeconey xiężny ieymci paniey paniey Mariey, gospodarowny ziem Mołdawskich, Januszowey Radziwiłowey, wojewodziny Wileńskiej, hetmanowey wielkiey wielkiego xięstwa Litewskiego, nazwaney Lubecza, w województwie Nowogrodzkim leżącej, mając przy sobie stronę trzech szlachciców: pana Jana Stephanowicza, pana Krzysztopha Mikolaiewicza, a pana Jakóba Wróblewskiego; gdzie tego roku, miesiąca y dnia, zwysz pisanego, xiężna ieymć, według listu dobrowolnego zapisu swego fundacyinego, folwark, nazwany Żukowszczyznę, przy majątności Zabłudowiu, w powiecie Grodzieńskim leżący, xiężney ieymci od godney pamięci xięcia imci pana Janusza Radziwiła—woiewody Wileńskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, w summie pewney za prawem słusznym należący, ze wsiami do tego folwarku y ze wsią, nazwaną folwarki Mieyskie, z poddanemi ciąglami, ziemiany, boiary, ich żonami, dziećmi, majątnością y powinnością, z gruntami wszelakimi y z połowicą puszczy Zabłudowskiey, a ze wszystkimi y wszelakimi pożytkami y przynależnościami, iako o tym wszystkim dostaczniey samy fundusz opiewa, dołączywszy od pomienioney majątności Zabłudowskiey, we stu pięćdziesiąt tysięcy złotych polskich do oddania teysummy, prawem zastawnym monasterowi Zabłudowskiemu y oycom zakonnikom, zakonu świętego Bazylego wiel-

kiego tamecznym, monasterom dwum zakonników y zakonnic, teyże reguły przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącym, a na ten czas starszemu tych monasterów imci oycu Jozephowi Nielubowiczowi Tukalskiemu, archimandricie Leszczyńskiemu, y następcom imci, w moc y w intromissyą przez mię ienerała podała y postąpiła. Za którym takowym dobrowolnym xiężny ieymci podaniem imci oyciec Tukalski w osobie tych pomienionych monasterów zakonników przerzeczonego folwarku Żukowszczyzny y wsi do niego naznaczonych, possessorem zostawszy, mną ieneralem y stroną szlachtą, przy mnie była, oświadczył. I na tom ia ienerał, com widział y słyszał, to wszystko na ten mój intromissynny kwit spisawszy pod moią pieczęcią y s podpisem ręki moiey, także pod pieczęćmi strony szlachty, przy mnie byley, ku zapisaniu do xiąg grodu Nowogrodzkiego podałem. Pisan roku miesiąca y dnia zwysz pisanego.

У того квиту интромиссійнаго при печатахъ подпись руки енерала теми словы:

Jan Jencelewicz — ienerał, ręką swą. Который тотъ квить интромиссійный, за сознаньемъ его енеральскимъ, до книгъ кгродскихъ Новогродскихъ есть уписанъ; съ которыхъ и сесь квить подъ моею владовою печатю его милости отцу Юзефу Нелубовичу - Тукальскому, архимандритѣ Лещинскому, старшому монастыра братскаго Виленскаго светого Духа церкви есть выданъ. Писанъ у Новогородку. У того выпису кгродскаго Новогродскаго печатъ притисненная одна, а подпись руки теми словы: Jan z Charleża Charliński, łowczy y podwoiewodzi województwa Nowogrodzkie-

go, w niebytności imci pana pisarza. Который выписъ кгородскій Новокгородскій до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть за поданьемъ и просьбою пана Подольца уписанъ.

1660 г. Мая 7 дня.

Изъ книги № 5, за 1666 г., л. 59.

53. Реестръ пожертвованій на монастыри Виленскій, Минскій и др., сдѣланныхъ Виленскимъ, Минскимъ, Мстиславскимъ и Пустынскимъ архимандритомъ Варлаамомъ Козинскимъ.

Виленскій и Минскій архимандритъ Варлаамъ Козинскій, чувствуя приближеніе смерти, приводитъ на память свое имущество, заключающееся по преимуществу въ самомъ разнообразномъ и довольно богатомъ облаченіи и серебряной церковной утвари и записываетъ на образа пресвятой

Богородицы Минской, Жировицкой, Новогрудской и Пустынской; денегъ на долгахъ записываетъ 650 зл., наличныхъ же насчитываетъ столько, что едвали хватить ихъ на погребеніе; экипажи и упряжныхъ лошадей отказываетъ монахинымъ.

Лѣта отъ naroженья Сына Божяго тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестого, мѣсяца Мая деветнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестый обраными, постановившимся очевисто Миколай Володка подаль до актъ съ книгъ кгородскихъ Городенскихъ экстрактъ при самомъ оригиналѣ въ способъ переносу вписанья въ немъ реестру черезъ зопшого его милости ксендза Варлаама Козинскаго въ речи нижей мененой учиненый, просечи, абы тотъ экстрактъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ

былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Выписъ съ книгъ кгородскихъ повѣту Городненскаго. Лѣта отъ naroженья Сына Божяго тысяча шестьсотъ шестьдесятый, мѣсяца Мая семого дня. На врадѣ господарскомъ кгородскомъ Городенскомъ, передо мною Альбрехтомъ Мицуютою—подстаростимъ Городенскимъ, будучи отъ вельможнаго его милости пана Андрея Котовича, писаря великого князства Литовскаго, старосты Городенскаго, городничаго и деревничаго Виленскаго, постановившимся очевисто панъ Андрей Стрѣлковскій покладаль и ку активованью подаль реестръ списанья вшелякихъ речей

по зошлоу зъ сего свѣта въ Божѣ превелебномъ его милости ксендзу Барлааму Козинскому—архимандритѣ Минскомъ и Мстиславскомъ, належачій въ Божѣ превелебной ей милости панѣ Катеринѣ Сапежанцѣ—игумени Виленской и Минской, до актъ городу Городенскаго подалъ, потребоючи, абы тотъ реестръ былъ признанъ и актикованъ до книгъ; который уписуючи слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Barlaam Kozinski—Wileński, Miński, Mściślawski, Pustyński archimandryta, ten rejestru wszystkich rzeczy moich ręką moją spisany, w tym roku tysiąc sześćset sześćdziesiątym, miesiąca Septembra ósmego dnia y tak one sporządzam, ieśliby Naywyższy na mnie śmierć dopuścił. Naprzód lichtarzów moich srebrnych wielkich cztery, mniejszych dwa stołowych, krzyż wielki srebrny, z relikwią niemalą świętego męczennika Józephata, drugi złocisty mniejszy naprestolny, kilichów dwa złocistych z patinami, gwiazdami, łyżeczką, z anpułkami, misczką złocistą, do obrazu z ołtarza nayświętszey Panny w Mińsku, kadzildenicę srebrną, ośwasnik srebrny na post wielki do używania; a na obraz nayświętszey Panny, gdzie srebra około głowy niemasz, tedy nalewkę y missę mniejszą naznaczam; a na lampę przed obraz nayświętszey Panny miednicę większą z nalewką, czarę niemalą, puhar y garnuszek srebrny, aby ieymosć panna ihumienia, albo li panna Nastazyia Kotłowna dała to do złotnika, y iako należy gdy będą odrobione, aby tak obraz nayświętszey opравиła y lampę zawiesić dała, proszę. Z aparatów moich do tego ołtarza z obrazu nayświętszey Panny, ryzy w pawie piora, ryz dwie taletowych

białych: ryzy zielone tabinowe haftowane czerwone na atlasie, dwa stychary dyakońskie tabinowe we złote kwiaty, ryzy czarne tabinowe we złote kwiaty, a dwie czarnych bliszczących złotemi potrzebami y stychar, kobierców cztery nowych, do tegoż obrazu nayświętszey panny Mińskiego; czym wszystkim ichmosć panny zakonne mają zawiadywać y czasu potrzeby wydawać Lisztwy haftowane tamże y mitra moia z wozduszkami, policami do ryz należąciami, do obrazu nayświętszey panny Żurowickiey; ryzę złotem y srebrem haftowaną, z wozduszkami do obrazu nayświętszey panny Wileńskiej; ryzy na atlasie białym haftowane ze wszystkim do obrazu nayświętszey Nowogrodzkiey; ryzy białe tabinowe we złote kwiaty ze wszystkim do Pińska do cerkwie świętey Barbary; ryzy czerwone tabinowe we złote kwiaty do monastera Pustyńskiego, ieśliby nasi trzymali, a nie dyzunicy, tedy kielichów dwa srebrnych częścią złocistych, trzecia monstrancya srebrna, krzyż srebrny biały, kadzielnica srebrna. Ryzy tabinowe czerwone we złote kwiaty, ryzy białe atlasowe, ryz dwie adamaszkowych czerwonych, ryz dwie adamaszkowych zielonych, z antepediami y strychami. Jeśli po mnie ryzy atlasowe czarne, drugie tabinek czarny lekki, ewangelie com w Brześciu kupił, druga Mściślawska, trzecia oszarpana co może być, tuwaleniek y stycharów pannę Nastazyą proszę, aby dała do kapliczki panien zakonnych obraz Panny nayświętszey, co w Pustynkach był, bom go ia opравиł, ewangelia moia podroźnia y druga ewangelia wielka w czarnym aksamicie, także y trebnik wielki z ewangeliami y służebnik za iedno w aksamicie czerwonym. Tuwalnie haftowane, a

czasu nabożeństwa w kaplicy Pustynskiej, tedy srebra iako y aparatów co do najświętszey Panny opisałem, wolno zażywać pannom zakonnym. Cyn y miedź przez Moskwę zabrano. Oblig na pana Jana Bychowca y na panią Bychowcową na złotych pięćset, drugi na złotych piędziesiąt, trzeci na pana Bazylego Bychowca na złotych sto, te pieniądze odyskawszy na ołtarz najświętszey Panny obrócić; konie z karetą, konie z lektyką, rydwan z klaczami, kolaśa z kołmi, ponieważ ieymość pannę starszą z pannami z Mińska wziął, tedy tak konie, iako y wozy pannom zakonnym y ieymości zapisuię, żadnego prawa y przystępu nie zostawuię nikomu; także ieymości pannie starszey koneweczkę złocistą, parę kubeczków złocistych y łyżkę z solniczką zapisuię. Względem czeladzi osobliwy registr będzie, a ten registr mój skoro po śmierci mey ma panna Nastazyja Kotłowna do xiąg duchownych, lubo naszych, lubo rzymskiego nabożeństwa oddać, a iesliby nie było poblizu duchownych, tedy do xiąg grodzkich blizszych do akt

dać, żeby się każdy upomniał. A na ten czas dla lepszey wiary ręką moją podpisuię. Pisan w Ławney, roku, miesiąca y dnia wyż pisanego.

А по написанью того реестру, приписокъ тыми словы: Пieniędzy żadnych nie zostaiе, дай Боже, aby ciało grzeszne mogło pogrześć za nie. У того реестру подпись руки тыми словы: Barlaam Koziński, Wileński, Miński archimandryta. Который тотъ реестръ, за поданьемъ оно-го черезъ особу верху мененую до актъ вГроду Городенскаго, есть уписанъ, съ которыхъ и сесь выпись подъ печатью вradoвою и съ подписомъ руки писарское въ Вozъ превелебной ей милости паннѣ Катеринѣ Сапѣжанцѣ—подканцлеранцѣ великаго князства Литовскаго, игуменьи Виленской и Минской есть выданъ. Писанъ у Городнѣ. У того екстракту при печати подпись руки тыми словы: Александръ Сопоцко—писарь. Который тотъ екстрактъ, за поданьемъ онаго черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1660 г. Сентября 8 дня.

Изъ книги № 5, за 1666 г., л. 17.

54. Фундушова запись Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго и Пустынскаго архимандрита Варлаама Козинскаго на Минскій св. Духовскій монастырь.

Архимандритъ Козинскій, принимая во вниманіе убожество Минскаго св. Духовскаго монастыря, завѣщаетъ ему 15000 зл. на вѣчныя времена съ тѣмъ, чтобы изъ % содержалось 7 мо-

наховъ, долженствовавшихъ ежедневно совершать обѣдни въ монастырской церкви, гдѣ находится чудотворный образъ Богоматери.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестого, мѣсяца Мая четырнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ шестый обраными, постановившиися очевисто у суду панъ Стефанъ Аврицкій до актъ подалъ листъ добровольный вѣчистый запись отъ вельможнаго въ Бозѣ велебнаго, его милости ксендза Варлаама Козинскаго — Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго, Пустынскаго архимандриты, въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ законнымъ светого Духа монастыря Минскаго, на речъ нижей мененую данный и належачій, просечи, абы тотъ листъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ уписанъ и активованъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Barlaam Koziński -- Wileński, Miński, Mściślawski, Pustyński archimandryta, czynię

wiadomo tym moim wieczystym listem, komuby to wiedzieć należało: oznajmuję, iż oglądając na częste odmiany zdrowia swego, a wiedząc, że każdy dług śmiertelności ma zapłacić y s tym światem pożegnać, nic z sobą nad dzieła dobre niewziąwszy, przeto na ublaganie za ciężkie obrzydłe grzechy moje uważając szczupłość dochodów monasteru Mińskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego, dla której y osob zakonnych liczba musiała być mała, a tym bardziej oglądając y na obraz najświętszej Panny cudowney, przed którym nie codziennie nabożeństwo odprawowało należyte: tedy chcąc w potomne czasy, aby w cerkwi Świętego Ducha przed obrazem najświętszej Panny nabożeństwo należyte w każdy dzień z służbami Bożemi porządnie odprawowało, summę moją, ode mnie nieboszczykowi panu Janu Bychowcowi y małżonce jego ieymosć pani Krystynie Woyniance Bychowcowey, na folwark Kowalewski y na wieś Kościnki y na karcznię Tokaczewską piętnaście tysięcy złotych, na za-

stawę w roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt wtórym daną, tedy tę summę wszystką piętnaście tysięcy złotych na monastyr Miński do obrazu najświętszey Panny wiecznie zapisuję po śmierci mey, takim iednak sposobem, że każdy archimandryta abo starszy, wybierając pożytki z tamtey majątności, ma siedmiu kapłanów dla odprawowania nabożeństwa w cerkwi y przed obrazem najświętszey Panny chować wiecznie, tak iakoby liczba ich nie umniejszała nigdy. A iesliby archimandryta, abo starszy tego monasteru, wybierając pożytki, kapłanów niechował, tedy iaśnie oświeconego imci xiędza metropolity upraszam, aby tego z miłościwey pańskiej swey łaski y powinności pasterskiey doyrzał y aby siedm kapłanów zakonników skoro po śmierci mey byli do monastyra Mińskiego naznaczeni, tak iakoby y w potomne czasy w teyże liczbie znaydowali, wiecznie błagając maiestat Boski za grzechy moje y starania przykładając, aby w kożdych dwuch dniach siedm służb Bożych na siedm radości najświętszey Panny odprawić mogły, codzien

po iedney śpiewaney ranniej, a drugiej czytanej, ponieważ nazwyczaili; a wina do służb Bożych ieymość panna ihumenia terażnieysza y następcza ieymości rozumiem, że się nie będą zbraniać dawać, iakoż proszę. A iesliby tę majątność Kowalewicze ieymości pani Bychowcowa po śmierci mey okupiła, tedy wielebny oyciec archimandryta, abo starszy monastera Mińskiego te pieniądze wziowszy, ma za wiadomością oświeconego w Bodze przewielebnego imci xiędza metropolity na inszą dobrą majątność dać, iakoby czynsz należyty na siedm kapłanów co rok dochodził wiecznie. Y na tom dał ten mój list z podpisem ręki mey, y z podpisami rąk ichnościów ode mnie uproszonych. Pisan w Ławney, roku tysiąc sześćset sześćdziesiątego, Septembra dnia ósmego. У того листу при печати подпись руки теми словы: Barlaam Koziński—Wileński, Miński archimandryta. Который тотъ листъ, за поданьемъ онаго черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1665 г. Апрѣля 3 дня.

Изъ книги № 4, за 1665 г., л. 223.

55. Привилегія короля Яна Казимира Варлааму Козинскому на Смоленскую архіепископію.

Король Янъ Казиміръ, принимая во вниманіе особы заслуги и способности Варлаама Козинскаго, назначаетъ его Смоленскимъ и Чернигов-

скимъ архіепископомъ; вслѣдствіе сего и повелѣваетъ митрополиту Колендѣ сдѣлать зависящее по сему дѣлу распоряженіе.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысеча шестьсотъ шестьдесятъ пятого, мѣсяца Мая деветнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣдками, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ шестьдесятъ пятый обранными, постановившисе очевисто передъ нами судомъ умопованный въ Возѣ превелебного его милости ксендза Варлаама Козинскаго — архіепископа Смоленскаго панъ Станиславъ Подолець, покладаль и подалъ до актъ привилей съ канцеляріи его королевское милости большой выданный, належачій поменену въ Возѣ превелебному его милости ксендзу архіепископу Смоленскому на речъ въ немъ менованую, просечи, абы тотъ привилей до книгъ судовъ нашихъ актиковать и уписанъ былъ; который уписуочи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Jan Kazimierz z Bożey łaski król polski etc. Gabryelowi Kolendzie — archiepiskopowi Połockiemu, administratorowi metropoliey Kiiowskiej, Halickiej y wszytkiej

Rusi, uprzejmie nam miłemu, łaskę naszą królewską. Wielebny w Bogu uprzejmie nam miły! Miedzy innemi poważnemi o głowę naszą królewską opierającemi się sprawami y trudnościami niepoślednieysze znajduie się functiey cerkiewnych distributio et dispositio; zacyzmy gdy po zeyściu s tego świata wielebnego oycza Andrzeia Kwaśnińskiego - Złotego archiepiskopia Smoleńska, Czernihowska, z archimandryą y protopopią tameczną, do dispositiey naszej przypadła, upatrywaliśmy godnego na taką eminentią duchowną successora, iakoż maiać zaleconą pobożność, umiejętność, życie przykladne y bogoboynе wielebnego Barlaama Kozińskiego, na przyczynę panów rad, urzędników naszych dwornych, umyśliłiśmy mu pomienioną archiepiskopią Smoleńską, Czernihowską, z archimandryą y protopopią tameczną, prawem dożywotnim dać y conferować, iakoż y ninieyszym listem naszym ze wszytką kapitulą, monasterami y cerkwiami, daiemy y conferuiemy y onego pro iure patronatus nostri, quod nobis desuper competit, uprzejmości waszey presentuiemy, chcąc to mieć po uprzejmo-

ści waszey, abyś pomienionego wielbnego Barlaama Kozinińskiego, a nie kogo inszego, na przerzeczoną archiepiskopią Smoleńską y Czernihowską, z archimandryą y protopopią tameczną, inwestował y instituował; archiepiskopiey pomienioney, tudzież archimandryey y protopopiey Smoleńskiej y Czernihowskiey władzę, zwierzchność y moc, za przywilejami od najsnieyszych antecessorów naszych nadanemi służącą, także świeckich wszelakich rzeczy, rząd y dozor one-mu cale poruczył, iako to wszystko do urzędu pasterskiego uprzejmości waszey należy. Na co dla lepszey wiary, ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xię-

stwa Litewskiego przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia trzeciego miesiąca Kwietnia, roku Pańskiego tysiąc sześćset sześćdziesiąt piątego, panowania naszego polskiego y szwedzkiego ośmnastego roku. У того привилею при печати большой великого князства Литовскаго подпись руки найяснѣйшого короля его милости пана писаря великого князства Литовскаго теми словы: Andrzej Kotowicz—pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego, starosta Grodzieński mр. Который тотъ привилей вышечененный до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписанъ.

1667 г. Октября 5 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1025.

56. Дарственная запись отъ Регины Швейковской Виленскому св. Духовскому монастырю на полторы тысячи золотыхъ.

Регина Швыковская записала вышечюманутому монастырю 1500 зл. на слѣдующихъ условіяхъ: монастырь обязывается давать ей въ своемъ каменномъ домѣ на Субочей улицѣ пожизненное помѣщеніе, отправлять еженедѣльно церковную заздрав-

ную службу, а послѣ смерти заупокойную; въ свою очередь Швыковская обязывается за себя и своихъ потомковъ сохранить монастырь при его правѣ подъ зарукой 1,500 золотыхъ въ случаѣ несоблюденія этой записи.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Іюля одинадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ княствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ

шестьдесятъ осьмый обраными, постановившиसे очевисто у суду ей милость пани Раина Быховцова Тобіашова Швыковска, оповѣдала, покладала и признала листъ свой добровольный, вѣчистый запись, на рѣчь нижей въ немъ мененую, въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ закон-

никомъ монастыра брацкогo Виленскогo церкви Святого Духа данный и належачій, просечи, абы тотъ листъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Regina Bychowcowna Tobiaszowa Szwykowska — zeznam tym moim listem dobrowolnym wieczystym zapisem teraz y na potem będącego wieku ludziom koźdemu, komu by o tem wiedzieć należało: iż ia z własney woli mey, z dobr mnie do szafunku dożywotnego od pana Boga powierzonych, chcąc dobrze duszom w Bogu zeszyłych panów rodziców moich y pokrewnych moich uczynić, także za żywota moiego stanowiąc porządek po zeysciu z tego świata, gdzie ciało moje grzeszne odpoczywać będzie, y kto za duszę moią pana Boga prosić ma, dałam, darowałam y zaraz gotowemi pieniędzmi odliczyłam pewną summę pieniędzy na monaster bracki Wileński, przy serkwi świętego Ducha będący, do rąk w Bogu przewielebnego iego mości oycy Daniela Dorophieiewicza — starszego tegoż monastera Wileńskiego, to iest: półtora tysiąca złotych polskich, którą summę odebrawszy przewielbny wysz pomieniony iegomość oyciec starszy, pozwoliwszy mi w kamienicy monasterskiej, nazwanej Krzysztofowskiej, na ulicy Subaczey będącej, dożywotne mieszkanie, względem dania y darowania ode mnie tey summy: iż w koźdym tygodniu, w dzień piątkowy, służba Boża rannia w cerkwi brackiej Wileńskiej świętego Ducha odprawować się ma, y aż póki żywa codziennie pana Boga prosić ma; po smierci zaś moiey za duszę moią y za dusze zeszyłych rodziców y pokrewnych moich wielebni ichmość oycow-

wie zakonnicy służbę Bożą maia odprawować wiecznie; a ciało moje w sklepie naszym, przez rodziców moich y mnie samą zobopolnym kosztem wymurowanym, złożyc maia, siebie samego, następców swoich y wszytką bracią zakonną, assecurował y list swóy sprawiwszy na to wszytko mnie do rąk oddał. Z tych miar ia iuz Tobiaszowa Szwykowska, iakom raz tę summę półtora tysiąca złotych na monaster Wileński przy cerkwi świętego Ducha dała, darowała, tak tym listem zapisem moim waruię: iż ia sama, po mnie potomkowie moi y z innych krewnych powinnych moich, pogotowiu żaden z obcych, tey summy ode mnie daney, darowanej, u przewielebnego w Bogu iego mości starszego terazniejszego, następców iego mości zakonników monastera Wileńskiego cerkwi świętego Ducha, upominać się, turbować, pożywać nie mam, nie maia y mocy mieć nie będziemy, nie będą, pod zaręką tak wielkiej tey summy półtora tysiąca złotych polskich; którą summę koźdy wzruszaiący y ten list zapis mój na pierwszym terminie u koźdego sądu y prawa będąc zapozwanym, przewielebnemu iego mości oycu starszemu, zakonnikom monastera Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha, nie schodząc z prawa zapłacić powinien będzie. Na co wszytko dla wiekuistey pamięci daię ten list dobrowolny zapis mój w Bogu przewielebnemu iego mości Dorophieiewiczowi — starszemu monastera Wileńskiego y wszytkiej braci zakonney, z podpisem ręki mey własney y pieczęcią moią, także pod pieczęciami y s podpisami rąk ichmościów panów przyiaciów moich, odemnie ustnie uproszonych, na podpisach imiony y nazwiski wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt siódmego, miesiāca Oktobra piątego

У того листу запису при печатахъ подписаны рукъ тыми словы: Regina Bychowcowna Szwykowska. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od iey mości pani Reginy Bychowcowny Tobiaszowej Szwykowskiej, matki dobrodzieyki mey: Jan Szwykowski—podstoli Mściłowski, pisarz grodzki powiatu Wilkomirskiego ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wysz mianowanej do tego

listu podpisałem się: Kazimierz Stanisław Dąbrowski—czesznik Wileński. Pieczętarz według prawa do tego listu, od osoby zwysz mianowanej ustnie у oczewisto proszony, Andrzej Kołodziejowski *mp.* Который же тотъ листъ добровольный вѣчистый записъ, за очевистымъ признаньемъ и прозьбою особы звышмененое, до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписанъ.

1667 г. Октября 5 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1029.

57. Обязательство настоятеля Виленскаго Св. Духовскаго монастыря, данное Регинѣ Швыковской на пожизненное помѣщеніе въ монастырскомъ домѣ.

Настоятель св. Духовскаго монастыря Дорофеевичъ выдаетъ настоящее свое обязательство Регинѣ Швыковской въ томъ, что монастырь за 1,500 злотыхъ, записанныхъ ему Швыковскою,

долженъ дать ей пожизненное помѣщеніе въ своемъ каменномъ домѣ на Субочъ улицѣ и совершать по пятницамъ раннюю службу,—при жизни заздравную, а послѣ смерти заупокойную.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого, тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого мѣсяца Іюля одиннадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановивши се очевисто велебный въ Возѣ его милость отецъ Даніель Дорофеевичъ—старшій монастыря брацкаго Виленскаго, при церкви светого Духа будучаго, самъ отъ себе и именемъ братии своей законной, въ томъ

монастырѣ Виленскомъ будучой, оповѣдалъ, покладать и призналъ листъ свой добровольный записъ ей милости паней Реинѣ Быховцовой Швыковской, на речъ въ немъ нижей выраженую данный и служацій, просечи, абы тотъ листъ добровольный записъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять и уписанъ, который принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Daniel Dorofiewicz, starszy monastyrza brackiego Wileńskiego, przy cerkwi

świętego Ducha, sam od siebie y imieniem braci moiej zakonney, w tym monastyrze Wileńskiem będącay, zeznam tym listem zapisem moim: iż co ieymność pani Regina Bychowcowna Tobiaszowa Szwykowska, z gorliwego nabożeństwa swego, chcąc sposobniey w blizkim mieszkaniu przy cerkwi panu Bogu usługować, starała się o kamienicę albo dom iaki, nieopodal cerkwi naszey brackiey Wileńskiej świętego Ducha; iakoż upatrzynszy sobie kamienicę, nam wiecznością za pewną summę przypadła, z długów od różnych creditorów opłaconą, nazwaną Krzysztophowską, na Subaczey ulicy leżącą, za którą kamienicę, iż mnie Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu, monastyrowi y bractwu cerkwi Wileńskiej ś. Ducha, przereczona ieymść pani Szwykowska, dobroczynnościami swemi dosyć uczyniła, z których ukontentowany będąc, a zniosszy się z bracią moją zakonną y wszystkim bractwem świeckim, za spólnym wszystkich zezwoleniem, ieymności panniey Szwykowskiej tę kamienicę Krzysztophowską do żywota ieymści puszczamy, waruiąc ieymści sam za siebie, bracią zakonną y świecką y następców naszych: iż ieymść pani Szwykowska w dożywotnym mieszkaniu swoim, nie płacąc niiakich podatków, w tey kamienicy żadney przeszkody ni od kogo z nas, pogotowiu obcych mieć nie będzie, obowiązuiąc się y powinni będąc, ia y następcy moi, bracia zakonna y bractwa świeckie, kto by się w tą kamienicę ustępował y przeszkodę w dożywotnym mieszkaniu ieymności czynił, swym kosztem u każdego prawa prawo oczyszczać mamy y powinni będziemy, pod zaręką tysiącem złotych polskich; a y tę zaręką zapłaciwszy, przecie ten list nasz u każdego sądu y prawa aż do najdłuższego da pan Bóg

życia ieymści przy zupełney mocy zostawać ma. Po długim zaś pożyciu ieymści, tedy ta kamienica znowu, niczym nie obciążona, podług prawa naszego, przy nas zakonnikach y monastyrze tutejszym brackim Wileńskim ma zostawać wiecznie, w dyspozycyi mnie albo następców moich. A że ieszcze też ieymność pani Szwykowska, umyśliwszy za żywota swego dobrze uczynić duszom zeszyłym ichmościów panów rodziców y pokrewnych swoich y żeby tak za dobre zdrowie ieymści dokąd ieszcze żyje, po zeyściu z tego świata za duszę ieymści pana Boga zakonnicy, przy teyże cerkwi brackiey Wileńskiej mieszkaiące, prosili, gotową summę pieniędzy do rąk moich, to iest półtora tysiąca złotych dała y wiecznie tę summę darowała; tedy y za to w każdym tygodniu w dzień piątkowy służba Boża rannia mere za ieymść samą y zesze dusze ichmościów panów rodziców y pokrewnych ieymści, a potym po zeyściu ieymści za duszę ma być odprawowano ieymści wiecznie, w co mnie samego a po mnie następców moich starszych monastyrza tutejszego y wszystką bracią zakonną obowięzuię. Do tego y to ieymności pani Szwykowskiej, iako ia od siebie, tak y od wszystkich braci zakonney y następców moich, aby po długim życiu ieymści, iako Pan naywyższy ieymści do chwały swey świętey powołać raczy, ciało w sklepie własnym ichmościów panów rodziców ieymści y ieymści samey zobopólnym kosztem murowanym położone było. Na co dla wieczney pamięci daię ten list dobrowolny zapis mój z podpisem ręki moiej y pieczęcią monastyrską. Działo się w monastyrze brackim Wileńskim przy cerkwi świętego Ducha, roku Pańskiego tysiąc sześcset sześdziesiąt siódmego, miesiaca Oktobra piątego dnia. У того ли

сту, добровольнаго запису, при печати конвентовой и при печатахъ пановъ печаторовъ подписы рукъ тыми словы: Daniel Dorofieiewicz—starszy monastyrа brackiego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha, ze wszytką bracią. Ustnie proszony pieczętarz do tego listu od w Bodze wielbnego imści оуца Daniela Dorofieiwicza — starszego cerkwi świętego Ducha, Hrehory Chomiński ręką swą. Proszony

pieczętarz od osoby w tym liście mianowanej do tego listu, Mateusz Chomiński ręką swą. Pieczętarz listu tego według prawa ustnie y oczewisto proszony od osoby w nim wyrażoney, Andrzej Kołodzieżyński mp. Который тотъ листь добровольный записъ, за признаемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанъ.

1668 г. Апрѣля 19 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1031.

58. Баниційный листь короля Яна Казимира на изгнаніе Кіевскаго воеводы Михала Станиславскаго и жены его Анны Потоцкой за неисполненіе трибунальнаго декрета въ пользу Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Іюля одинадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній обраными, постановившише очевисто у суду панъ Стефанъ Авдичкій оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью подалъ листь баниційный, съ канцеляриі его корелевское милости мнѣйшое великого князства Литовского, презъ ясне вельможного въ Бозѣ превелебного его милости ксендза Кгабриеля Коленду, метрополиту Кіевскаго, на ясневельможного его ми-

лости пана Михала Станиславскаго, воеводы Кіевскаго, и пани малжонку его милости вынесенный, просечи, абы тотъ листь принятъ и до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписанный былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Янъ Казимерь зъ Божой ласки король польскій и т. д. Всимъ вовець и кождому зособна всякого достоенства, граду и стану людемъ духовнымъ и свѣцкимъ, обывателемъ панствъ нашихъ, ознаймуемъ: Маемъ тую вѣдомость зъ декрету и отосланья до насъ одъ суду головнаго трибунального, ижъ передъ тымъ же судомъ въ року теперешнемъ тысяча

шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ, мѣсеца Генвара четвертого дня, у Минску агитовала се справа въ Бозѣ превелебного ксендза Кгабриеля Коленды, метрополиты Кіевскаго, Галицкаго и всея Руси, зъ вельможнымъ Михаломъ Станиславскимъ, воеводою Кіевскимъ, взглядомъ старшенства малженскаго, а малжонкою его вельможною Анною зъ Потока Потоцкою Станиславскою, воеводиною Кіевскою, яко самою акторкою, за позвомъ о спротивенство декретови суду головного трибунального Виленскаго въ непоступенью враду чинить одправы на имѣнняхъ, названыхъ Воложинѣ и Саковщизнѣ, въ повѣтѣ Опшненскомъ лежащихъ, за сумму пѣнзей двакрытъ сто тысячей двадцать чотыри тысячи и пять золотыхъ польскихъ, декретомъ тогожъ суду Виленскаго всказаную, за тымъ о вины выволанья; въ которой справѣ судъ, за нестаньемъ позваныхъ до права, яко въ року завитомъ, на упадъ въ речи здаль, а водле права на конституціи трибунальскаго, за явное тому суду головному трибунальному декретови спротивенство, который се передъ тымъ же судомъ зъ листу поѣзджаго врадого показало, преречонаго вельможного воеводу Кіевскаго и малжонку его вельможную Анну съ Потока Потоцкою Станиславскою, воеводиною Кіевскою, яко права и зверхности нашей королевской непослушныхъ и спротивныхъ, на выволанье всказалъ и на одерженье того выволанья до насъ короля отослалъ; а за сумму вышъ мененую, декретомъ суду головного всказаную, на тыхъ же маетностяхъ ихъ Воложинѣ и Саковщизнѣ, на которыхъ о то первой того и теперь позвы покладано, всказы пали и поѣздъ одправованный былъ и на иншихъ

всякихъ маетностяхъ ихъ лежащихъ, рукомыхъ, суммахъ пѣнжныхъ, гдѣ кольвекъ будучихъ, въ Бозѣ превелебному ксендзу метрополитѣ Кіевскому черезъ дворанина нашего до одправы порадкомъ правнымъ приходити вольность зоставилъ, яко о то достатечный въ декретахъ трибунальскихъ выражено и описано есть. А такъ мы король, на инстанцію преречонаго въ Бозѣ превелебного ксендза метрополиты Кіевскаго, выконываючи дальшій поступокъ срогкости права посполитого, надъ преречонымъ вельможнымъ Станиславскимъ, воеводою Кіевскимъ, и малжонкою его вышъ менованю, велѣли есьмо ихъ зо всихъ земель и панствъ нашихъ выволать; якожъ и симъ листомъ нашимъ баницыннымъ оныхъ выволанцами чинимо и отъ сполку и обцованья людей почтивыхъ вышумемъ и вылучаемъ; а затымъ приказуемъ, абы кождый, о томъ вѣдаючи, зъ оными, яко выволанцами, ніякого сполку и обцованья мѣтъ, рады и помочи додавати, ани ихъ въ домахъ своихъ переховывати, подъ винами, въ правѣ посполитомъ описанными, не важиль се. Ажебы то всимъ ку вѣдомости пришло, врадомъ земскимъ, згородскимъ и иннымъ всякимъ судовымъ приказуемъ, абы сесь листъ нашъ баницынный вездѣ за поданьемъ оного до книгъ пріймованъ, актыкованъ, публикованъ и обволанъ былъ конечно. Писанъ въ канцеляріи нашей, дня деветнадцатого мѣсяца Априля, року тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, панованья нашего польского и шведскаго двадцатого року. У того листу баницынного печать меньшая великаго князства Литовскаго притиснена, а подпись руки ясневельможного его милости пана подканцлерого великаго князства

Литовского теми словы: Александръ Нарушевичъ—подканцлерій великого князства Литовского. Который же тотъ листъ банищыйный, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененую, данъ, принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть уписанъ.

1637 г. Апрѣля 6 дня.

Изъ книги № 7, за 1668 г., л. 1475.

59. Декретъ Троцкого городского суда по жалобѣ Троцкой земской судьины Райны Раецкой на игумена Кронского монастыря Митрофана-Зеневича по поводу неисполненія послѣднимъ интерцезной записи на продажу первой монастырскаго имѣнія Стравиникъ-Бакишекъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Августа петнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ княжествѣ Литовскомъ, зъ воеводство, земля и повѣтовъ на роукъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевидно панъ Стефанъ Коппевскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ подалъ экстрактъ съ книгъ кгородскихъ Троцкихъ въ справѣ и особѣ въ немъ ниже помененой служацій и належачій, просечи, абы тотъ экстрактъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ принять, актыкованъ и уписанъ, который принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть. Выписъ съ книгъ кгородскихъ замку господарского воеводства Троцкого. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ тридцать сего, мѣсяца Апрѣля шестого дня. На рочкохъ апрелевыхъ, на

датѣ звышъ писаной, судовне тутъ у Троцкахъ одправованныхъ, передъ нами владниками судовыми кгородскими Троцкими будущими, отъ ясне-вельможного пана его милости пана Януша Скумина Тишкевича, воеводы Троцкого, Браславского, Юрборского и Ново-Вольского старосты, на справы судовые высажоними, Енохомъ Колендою—подвоеводимъ, Яномъ Кгабриелемъ Кгротовскимъ—судьею кгородскимъ, старостою Цыринскимъ, а Криштофомъ Тишкевичомъ—писаромъ, гды съ порадку реестрового ку суженью припала справа ей милости пани Райны зъ Друцка Соколинской Ольбрихтовой Раецкой, судиной земской Троцкой, зъ велебнымъ въ Возѣ отцомъ Метрофаномъ Зеневичомъ, игуменомъ монастыря Кронского, и всею братьею его законниками, иноками того монастыря Кронскаго релии греческое, за двоима позвы: однимъ на имѣнью Стравиникахъ-Бакишкахъ, въ повѣтѣ Троцкомъ лежакомъ, по его отца Метрофана и всю братью его

чернцовъ монастыра Кронскаго положо-
нымъ, а другимъ ему отцу Метрофану оче-
висто въ руки поданымъ до интерцизии ей
милости пани судиной однихъ на продажу
вѣчистую имѣнья Стравиники - Бакишокъ,
въ повѣтъ Троцкомъ лежачого, даное. Ино
за приволашемъ черезъ енерала Якуба
Грегоровича сторонъ до права одъ ее
милости пани судиное, умоцованый ей ми-
лости панъ Петръ Покирскій, за моцью
листовною, до тое справы собѣ даною, а
отъ отца Метрофана и всей братьи его
законниковъ монастыра Кронскаго Лаврен-
тія Стремелецкаго, Теофана Елпашевича
и Корѣя Козырскога за моцью листов-
ною панъ Давидъ Дойновскій очевисто по-
становили. За тымъ умоцованый ей милости
пани судиной, доведши положена позвоуъ
водлугъ права, одного на имѣнью Страви-
никахъ-Бакишкахъ по отца Метрофана и
по всю братью его законниковъ монастыра
Кронскаго, а другого отцу Метрофану—игу-
мену Кронскому, очевисто въ руки пода-
ного, жаловаль съ того позву о томъ:
Штожь дей твоя милость за вѣдомостью
всее братьи монастыра Кронскаго, вѣдо-
мостью всего духовенства, особливе велеб-
ного отца Самуеля Шицика-Залѣскаго, яко
на мѣстцу въ Бозѣ велебного его милости
отца метрополиты Кіевскаго будущаго, так-
же за позволеньемъ ее милости пани Рейны
Воловичовны Богдановое Окгинское, под-
комориное Троцкое, и ихъ милости пановъ
сыновъ ее милости, яко патроновъ и кола-
торовъ монастыру вашога Кронскаго, въ
року прошломъ тысеца шестьсотъ тридцать
шестомъ, мѣсеца Октебра шестнадцатаго
дня, при бытности на тотъ часъ ведю ихъ
милости пановъ пріятель вашихъ зобополь-
ныхъ, учинили дей есте зъ ее милости
пани судиною земскою Троцкою таковое

постановенъе: ижъ маетность свою, назва-
ную Стравиники - Бакишки, въ повѣтъ
Троцкомъ лежачую, черезъ ее милость па-
ни Богдановую Окгинскую—подкомориную
Троцкую, у пана Яна Баки и у паней
малжонки его купленую, на монастыръ
вашъ Кронскій вѣчными часы записаную,
зъ вольнымъ шафункомъ дать, продать;
которую маетность ее милости пани Ра-
ецкой, судиной земскою Троцкою, за пев-
ную сумму пѣнезей, то есть, за семь ты-
сечей золотыхъ польскихъ правомъ вѣч-
нымъ и неотзовнымъ продавши, опрочъ по-
дарковъ, которые еси, ты отче Метрофане,
не малые отъ ее милости пани судиное по-
бралъ и вжо съ позволеньемъ старшихъ
своихъ на задатокъ на тую маетность сто-
копъ грошей литовскихъ до рукъ своихъ
отличивши и отъ ее милости пани судиной
взявши, постановили дей есте межи собою
постановенъе, ижъ въ томъ же року прош-
ломъ тысеца шестьсотъ тридцать шестомъ,
мѣсеца Декабра шестого дня всѣ справы,
порадне и достаточне на продажу тое
маетности Стравиникъ Бакишокъ спора-
дивши, до рукъ ее милости пани судиной
отдать, а тую маетность урадовне въ дер-
жанье ее милости въ интромисію подать и
поступить; гдѣ тогожь часу при уступенью
маетности тогожь мѣсяца Декабра шестого
дня ей милости, сумму пѣнезей семь тыся-
чей золотыхъ польскихъ всю сполна до
рукъ вашихъ отдать мѣла, на што для
певности тое справы интерцизію пораднею
и правную межи собою дали есте, описав-
шисе тому всему на терминѣ вышъ мене-
номъ досыть чинить, заложивши межи со-
бою на обѣ-двѣ сторонѣ, которая бы тымъ
пунктомъ и намнѣйшому паракграфови въ
интерцизии межи вами даной описаному,
досыть чинить не хотѣла, заруки семь ты-

сечей золотыхъ польскихъ заплатитъ и
шкody нагородитъ, яко то ширей на ин-
терцизиі описано и доложено естъ. Якожь
дей ея милость пани судиная, чинечи до-
сыть тому интерцизийному записови своему,
въ року прошломъ тысяча шестьсотъ трид-
цать шостомъ, мѣсеца Декабра шостого дня,
въ день светого Миколая свята римского
водлугъ нового календара, въ мѣстѣ госпо-
дарскомъ Виленскомъ, въ замку, при кни-
гахъ кгородскихъ, такъ тежь въ каменницы
его милости пана Еноха Коленды, подвое-
водего Троцкого, гдѣ се завартье тое
справы дѣло и въ монастырѣ Светого Духа
въ Вильнѣ зъ енералами отданья тое сум-
мы, вамъ належачое, одъ поранку ажъ до
вечора пильность чинила, будучи готова
листови интерцизийному досыть чинити.
Нижли дей твоя милость, отче игумене мо-
настыра Кронского, яко тыхъ справъ по-
раднѣ справленыхъ и споражоныхъ до рукъ
ея милости пани судиное Троцкое не отдалъ,
только цедулку якуюсь черезъ енерала по-
далъ, въ которой описаль еси: же тому
всему досыть чинитъ не хотѣлъ, такъ и тое
суммы семь тысячей золотыхъ польскихъ
отъ ея милости пани судиной отобрать и
принять не хотѣлъ, и нѣтъ вѣдомо зъ яко-
выхъ причинъ, приведши ея милость пани
судиную до великихъ шкодъ, накладовъ и
утратъ, до сего часу примовати интерцизиі
своей и паракграфомъ въ нимъ описанымъ
досыть чинити не хочешъ, зачимъ въ пла-
ченье зарукъ водлугъ интерцизиі своей пла-
титъ попалъ, яко то ширей жалоба въ томъ
повѣ описана и доложена естъ. По про-
читанью того повзу умопованый законни-
ковъ монастыра Кронского, панъ Давидъ
Дойновскій, показавши повозъ отъ отца
Метрофана Зеневича, игумена монастыра
Кронского, по ей милости пани суди-

ную на роки троецкіе въ семь року
тысеча шестьсотъ тридцать семомъ у
Трокахъ припадаючіе, безъ жадного на-
значенья врадого доведечи выпишемъ
съ книгъ кгородскихъ Виленскихъ зъ на-
пису того повзу, зъ датою того року
тысеча шестьсотъ тридцать семого, мѣсеца
Апрѣля первого дня выданымъ, и стоечи
въ обмовѣ, положивши тежь передъ нами
выпись съ книгъ кгородскихъ Ковенскихъ
и безъ подпису руки писарской, зъ датою
року тысеча шестьсотъ тридцать шостого,
мѣсеца Ноebra деветнадцатого дня, опо-
вѣданья ей милости пани Райны Волови-
човны Богдановой Окгинской—подкомори-
ной Троцкой, оповѣданья одъ ей милости
самое, которая и именемъ потомства своего
на звышъ речоного Метрофана Дементіа-
новича Зеневича—игумена Кронского, чи-
нить мѣла: ижь бы безъ вѣдомости ея ми-
лости пани подкомориной и потомства ея
милости и старшій отецъ игумень Крон-
скій, за живота ей милости, яко фундаторки
тое маестности, имѣнья Стравиникъ-Баки-
шокъ продавать никому не маеть, ажъ зъ
вѣдомостью ей милости пани подкомориное;
абовемъ водле тестаменту небожика годное
памяти зопшого его милости пана Богдана
съ Козельска Окгинского — подкоморого
Троцкого, малжонка своего, пети тысячяхъ
золотыхъ на церковь и монастырѣ Крон-
скій сумму зъ доброе воли своей для хвалы
Божое двѣ тысяччи золотыхъ аллековала,
а зносечи тую сумму зъ села Мустенянъ
тое имѣнье Стравиники-Бакишки у пана
Яна Ивановича Баки и у пани малжонки
ея пани Катерины Наркуской купила и
имъ на тотъ монастырѣ мѣсто тое суммы
въ семи тысячяхъ золотыхъ на церковь и
монастырѣ Кронскій надала и записала,
а продавать жадному игумену не позволи-

ла, яко то ширей въ той протестаціи описано есть. До того покладаль выпишь съ книгъ кгородскихъ Опшменскихъ, также безъ подпису его милости пана писара Опшменского и безъ корикгаціи подписа Опшменского, оповѣданья отца Метрофана, игумена Кронского, зъ датою року тысеча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Декабра двадцать шостого дня чиненую: ижъ былъ онъ отецъ Метрофанъ великого налеганья одъ ей милости пани судиное тую маетность имѣнье Стравиники - Бакишки, не будучи вѣдомый справъ фундаціонныхъ того монастыра, за приведеньемъ того одъ ей милости пани судиною продалъ и интерцизу ей милости на то далъ. Къ тому покладаль выпишь съ книгъ кгородскихъ Виленскихъ зъ датою року тысеча шестьсотъ тридцать семого, мѣсеца Марца дванадцатаго дня, безъ печати вradoвой и безъ подпису его милости пана писара Виленского, оповѣданья отца Самуеля Ширика-Залѣского, старшого монастыра Виленского, намѣстника метрополиты Кіевского: ижъ бы за взятьемъ вѣдомости звышъ речонный отецъ Метрофанъ, безъ позволения всего конвенту и его самого тое имѣнье Стравиники-Бакишки ей милости пани судиною продать мѣлъ; также выпишь съ книгъ кгородскихъ Ковенскихъ, съ датою року тысеча шестьсотъ тридцать семого, мѣсеца Марца семнадцатаго дня, также безъ подпису его милости пана писара и печати вradoвой, безъ корикгаціи подписа Ковенского, оповѣданья законниковъ того монастыра Кронского отца Лаврентія Стременецкого, отца Теофана Геляшевича и отца Корнеля Козырского: ижъ бы тежъ отецъ Метрофанъ безъ вѣдомости ихъ тое имѣнье ей милости пани судиною продавать мѣлъ, яко то ширей во всехъ тыхъ по-

кладаныхъ выписахъ описано есть. Которые выпиши всѣ мы врадъ, за просьбою умоцованого, ей милости пани судиною назначили. По прочитанью тыхъ выпишовъ умоцованный звышъ речонныхъ законниковъ панъ Дойновскій повѣдилъ: ижъ дей съ тыхъ покладаныхъ выпишовъ значне се показуеть, же отецъ Метрофанъ, игумень Кронскій, не маючи жадное влады, безъ позволения старшихъ, а меновите въ Бозѣ велебного его милости отца Петра Могила, метрополиты Кіевского, и всего конвенту старшихъ релии греческое и братьи своей въ монастыру Кронскомъ законниковъ будучихъ, также безъ воли фундаторовъ ей милости пани подкомориное Троцкое и сыновъ ее милости, отецъ игумень Кронскій тое маетности Стравиникъ-Бакишокъ, на церковь и монастыръ Кронскій на хвалу божую фундованой, продавати не могль, и если интерцизу ей милости пани судиною на проданье того имѣнья далъ, то учинилъ яко безъ вѣдомости старшихъ, такъ и не будучи вѣдомъ фундаціи одъ фундаторовъ наданое, и тая справа у суду вашихъ милостей форумъ мѣти не можетъ, съ тыхъ причинъ, ижъ по ей милости пани судиную позовъ до суду земского Троцкого въ той справѣ отъ отца Метрофана до той интерцизы внесенный есть. Прошу тогда и домавляюсе, абы тая справа до суду земского Троцкого на розпартье правное отослана была, кгдажъ за интерцизами а иле о маетности судъ земскій, а не судъ вашой милости кгородскій розсудокъ чинити маеть. А умоцованный ей милости пани судиною земской Троцкой панъ Покирскій покладаль передъ нами интерцизу звышъ речонного отца Метрофана, зъ датою року тысеча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Октебра шестнадцатаго дня съ подпи-

сомъ руки его отца Метрофана Зеновича, игумена Кронского, который се самъ и именовъ брати своей до той интерцизии подписалъ, также съ подписомъ вельможного его милости пана Яна Окгинского, каштеляна Мстиславского, и на имене Еноха Коленды, подвоеводего, имене Яна Кгабриеля Кгрововского, судьи, съ печатью того монастыра Кронского и съ печатью его милости пана Мстиславского, которую передъ нами прочитавши и вси обвязки, въ той интерцизиѣ описаные, показавши и широкими словы выводечи, форумъ той справѣ передъ нами судомъ водлугъ той интерцизии, ижъ звышъ речоный отецъ игумень Кронскій до всякого суду за невыполненье оное себе позвать описалъ и обовезалсе усправедливить, чого тою интерцизиею передъ нами пробовалъ и домавалъ се, абы отецъ Метрофанъ водле той интерцизии и права артыкулу семого зъ роздѣлу семого передъ нами усправедливалъ и абы далей въ право поступовать наказано было. А такъ мы врадъ, прихляючисе до права и самое слушности, бачечи то съ той интерцизии передъ нами Колендиное, же отецъ Метрофанъ, давши тую интерцизу ей милости пани судиной земской Троцкой, за невыполненьемъ и досыть неучиненьемъ оное, передъ кождымъ судомъ усправедливитьсе обовезалъ, про то мы врадъ сторонамъ далѣй справу поступовать наказали есьмо. А за наказомъ нашимъ въ дальшомъ постуцку, умопованный ей милости пани судиной, далѣй въ право поступуючи, съ тоежъ интерцизии указовалъ: ижъ отецъ игумень Кронскій, за позволеньемъ старшихъ и всего конвенту реліи своей греческое, метрополиты и законни-

ковъ, тое имѣнье Стравиники - Бакишки вѣчностью за сумму пѣнзеи семь тысячей золотыхъ продавши и задатку одъ ей милости на тую маетность сторгованую до рукъ своихъ одъ ей милости пани судиной сто копъ грошей Литовскихъ взялъ и одъ ей милости пани судиной водле постановенья и той интерцизии на часъ певномъ въ року прошломъ тысяча шестьсотъ тридцать шостомъ, мѣсеца Декабра шостого дня въ мѣстѣ Виленскомъ зѣбхавшисе на светый Миколай, сумму за тое имѣнье взявши, тое имѣнье Стравиники-Бакишки въ держанье и въ интромисію ей милости пани судиной владовне пустить и листы вѣчистые водлугъ права справивши, на вѣчистую продажу и на признанье давши, у суду тое имѣнье Стравиники - Бакишки признать, также для певности отъ его милости отца метрополиты и конвенту своего греческого и одъ фундаторки того имѣнья ее милости пани Окгинской—подкомориной Троцкой, на признанье того имѣнья одержавши, до рукъ ей милости пани судиной подъ зарукою, въ той интерцизиѣ описаную, отдать описать. Чого доводечи покладалъ передъ нами два выписы съ книгъ тутошнихъ кгродскихъ Троцкихъ сознанья двоухъ енераловъ воеводства Виленского—Юрья Петровича и Мартина Янковского, реляцій ихъ передъ подстаростимъ Виленскимъ признанныхъ, а потомъ до книгъ тутошнихъ кгродскихъ Троцкихъ актыкованныхъ, пильности ее милости пани судиное-же ей милости досыть чинечи той интерцизиѣ о постановенью, водле той интерцизии въ мѣстѣ Виленскомъ на троухъ мѣстцахъ, въ замку его королевской милости Виленскомъ, на другомъ мѣстцу въ каменицы моей мене

подвоеводего въ мѣстѣ Виленскомъ, идучи до Збору евангелицкого лежачомъ, а до того и въ монастырѣ тыхъ же законниковъ, и тоежъ рекулы ихъ греческое въ монастырѣ светого Духа, въ мѣстѣ Виленскомъ лежачомъ: одинъ выписъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Декабра одиннадцатого дня, сознанья енерала Мартина Янковского, ижъ онъ въ той каменицы у Вильни у мене подвоеводего черезъ весь увесь день пильность чинилъ и до того монастыра светого Духа у Вильни конвенту ихъ вradoвне зъ стороною ходилъ и о отцу Метрофанѣ пыталъ, гдѣ отецъ Шитикъ, старшій того монастыра, о немъ Метрофанѣ не повѣдаючи, а противъ тое продажи того имѣнья ничего не мовилъ; другій выписъ сознанья енерала Опшенского Юрья Петровича при слузѣ ей милости пани судиной, также черезъ тотъ увесь день въ замку его королевской милости Виленскомъ готовъ будучи одъ ее милости пани судиной тую сумму за тое имѣнье Стравиники-Бакишки отдать, абы тые вси листы одъ отца Метрофана—игумена Кронского, водле интерцизии принять готовъ былъ. До того покладаль выписъ съ книгъ тутошнихъ кгородскихъ Троцкихъ, зъ датою року тысяча шестьсотъ тридцать шостого, мѣсеца Декабра одиннадцатого дня, оповѣданья ей милости пани судиной земской Троцкой на отца Метрофана игумена Кронского, о неучиненье досыть той интерцизии, а также о шкоды и заруки, яко то ширей въ тыхъ выписѣхъ речъ и пильность ее милости пани судиной описана есть. По прочитанью тыхъ выписовъ, умодованній ей милости пани судиной повѣдаль: Значне се дей у суду вашмости показало, же

отецъ Метрофанъ, зъ позволенья всихъ старшихъ тое имѣнье Стравиники - Бакишки ей милости пани судиной вѣчностью продавши, той интерцизѣ на проданье того имѣнья до оногo досыть не чинилъ, бо и съ подпису его на той интерцизѣ, яко се подписалъ, оказуетъ, ижъ зо всею братьею того монастыра Кронского тое имѣнье продають; другая, ижъ печать тогожъ конвенту ихъ дотой интерцизы притиснена есть и подпись его милости пана Мстиславского, который яко фундаторомъ ижъ былъ о томъ не вѣдаль, вымавляютъ; третья, ижъ великое подобенство и напроцшому чоловѣку зрозумено быть можетъ, гдѣ тое постановеньє дѣлосе въ Вильни, гдѣ старшіе его мѣшкають, а онъ отецъ Метрофанъ не индей, одно въ манастырѣ светого Духа, Вильнѣ, яко инокъ того конвенту былъ; четвертая, ваша милость вradь въ тотъ часъ у Вильни будучи за прошеньемъ до той интерцизии подписали и тое постановеньє справедливе съ позволеньемъ старшихъ его отца игумена стало, а и што теперь якіе шпаркгалы, термини безъ подписовъ вradовыхъ, менечи ихъ оповѣданьями противъ тое интерцизии одъ ее милости пани подкомориной, отъ старшихъ и отъ отца Метрофана и его самого чиненые, то ясне указуетъ, ижъ ку шкодѣ ее милости пани судиной чинятъ, то тые термини за выписы вradовые передъ вашу милостью вradомъ покладаные, жадное воли у суду вашей милости мѣти и тому постановенью шкодити не могутъ. А ижъ отецъ Метрофанъ, якъ се передъ судомъ вашей милости показало, съ позволеньемъ своихъ старшихъ ей милости пани судиной тое имѣнье Стравиники - Бакишки продать, а задатку сто

копъ грошей своими руками отличивши, взялъ и на то интерцизу далъ, который не чинечи досыть, а користечи и въ томъ задатку сту копахъ, собѣ даныхъ, ни въ чимъ той интерцизѣ досыть не учинилъ, а ей милость пани судиная, готова будучи той интерцизѣ и постановенью досыть чинить, зъ великимъ затрудненьемъ и шкодою сумму семь тысячей золотыхъ способять и зъ великимъ накладомъ и коштомъ на терминѣ постановеномъ зъ готовою суммою ставали, зъ ушкоженъемъ маетности своей и поднятъемъ шкодъ и мнemannъемъ и иншихъ справъ и потребъ своихъ и накладовъ правныхъ. А отецъ Метрофанъ, приведечи ей милости пани судиную до великихъ шкодъ и накладовъ, тому постановенью и интерцизѣ своей досыть чинити не хотѣлъ и теперъ непотребныхъ зволокъ о оборонѣ неправныхъ противъ тое интерцизѣ своей заживаетъ, вымволяючисе братьею своею, и старшіе якобы на то позволять не мѣли; што ясне и явне съ тое интерцизии показало, же за позволенъемъ старшихъ тое имѣнье Стравиники-Бакишки ей милости пани судиной продалъ, и задатокъ на то взялъ, а хотечи и тотъ задатокъ скористить, непотребныхъ и неправныхъ оборонъ заживаетъ. Зачимъ домавлял се, абы обороны его яко неправны на сторону ухилены были, а зарука, въ той интерцизѣ описаная, семь тысячей золотыхъ на томъ имѣнью Стравиникахъ-Бакишкахъ, на которомъ позвы покладано и о которую весь фундаментъ той справы зачалъ и ей милость пани судиная вельце шкодуетъ, сказано было. А тагъ мы врадъ, въ той справѣ ее милости пани судиной земской Троцкой зъ отцомъ Метрофаномъ Зеневи-

чомъ, игуменомъ Кронскимъ, и братьею его черпцами монастыра Кронского, за двоима позвы, одними на имѣнью Стравиникахъ-Бакишкахъ, по его отца Метрофана и всихъ законниковъ положоними, а другими очевисто въ руки подаными, ижъ се то показало зъ покладаныхъ документовъ, одъ умопованого ее милости пани судиное и зъ интерцизии одъ отца Метрофана—игумена Кронского, которую за позволенъемъ старшихъ и намѣстниковъ метрополиты ихъ дана есть до того, ижъ его милость панъ Янъ Окгинскій—каштелянъ Мстиславскій, при томъ постановенью былъ и руку свою яко фундаторъ и коляторъ до той интерцизии подписалъ и печать конвенту ихъ у тое интерцизии притиснена есть, показало и тое постановенье и торгъ за вѣдомостью старшихъ и братьи своее отецъ Метрофанъ—игумень Кронскій, зъ ее милостью пани судиною Троцкою, проданье того имѣнья учинилъ и задатокъ сто копъ на тую продажу того имѣнья Стравиникъ-Бакишокъ надъ подарки собѣ даные взялъ и будучи старшій надъ братьею своею черпцами того конвенту ихъ, тую интерцизу далъ, которой яко съ пильности и покладаныхъ документовъ одъ умопованого ее милости пани судиная оказала, же кгда до монастыра ихъ въ мѣстѣ Виленскомъ заложенья светого Духа енерала посылала, гдѣ старшій ихъ и намѣстникъ метрополиты ихъ отецъ Шитикъ-Залъскій до тое интерцизии ничего не мовилъ, только о томъ отцу Метрофанѣ въ монастыру Вильнѣ быть не повѣдилъ. И то се тежъ оказалось: же ей милость пани судиная пильность на трехъ мѣстцахъ у Вильни, въ замку Виленскомъ, въ каменницы моеи, мене подвоево-

дего и въ томъ монастыру ихъ пильность чинила и тую сумму водлугъ торгу за тое имѣнье отдать готова была, лечь отецъ Метрофанъ, не чинечи той интерцизѣ досыть, зъ суммы сторгованое за тое имѣнье Стравиники - Бакишки братъ не хотѣлъ и только педулою безъ подпису руки своей вымавлялъ и ей милость пани судинала до шкодъ, накладовъ за мѣшканьемъ иншихъ пильныхъ справъ своихъ пришла. Хотяжъ умоцованый отца Метрофана и брати его выписы безъ подписовъ ихъ милости пановъ писаровъ и подписковъ ихъ показовалъ, менечи, ижъ бы отецъ Метрофанъ безъ вѣдомости старшихъ своихъ и не вѣдаючи о фундаціи, тое имѣнье продавать мѣлъ; про то мы врадъ, обороны отца Метрофана—игумена Кронско-го, и тые покладаные выписы на сторону ухиливши и прихляючисе до справедливости светой и той интерцизи, тую интерцизу во всемъ яко правную ствержаемъ, водле которой на томъ имѣнью Стравиникахъ - Бакишкахъ заруку, въ той интерцизѣ описаную, семь тысячечей золотыхъ, на которомъ позвы покладано, всказуемъ и на отсправу порядкомъ правнымъ отпра-

вить присужаемъ.—Отъ которого декрету нашего умоцованый, стоючи въ обмовѣ до суду головного трибунального, апелевалъ и мы врадъ тое апелации допустили; которое апелации въ семь року тысяча шестсотъ тридцать семомъ въ терминѣ суженья справъ воеводства Троцкого на мѣстцу певномъ въ замку его королевской милости столечномъ Виленскомъ обѣ-двѣ стороны повинни быти мають. Которая справа, яко се точила, есть до книгъ кгородскихъ Троцкихъ справъ судовныхъ уписана,—съ которыхъ и сесь выпись подъ нашими владовыми печатами ее милости пани Рейнѣ зъ Друцка Соколинской Ольбрихтовой Раецкой, судиной земской Троцкой, есть выданъ. Писанъ у Трокахъ. У того екстракту при печатахъ владовыхъ подпись руки его милости пана подвоеводого тыми словы: Na mieyscu iego mości pana pisarza grodzkiego Trockiego Enoch Kołęda—podwoiewodzy; а корректа тыми словы: Скорикговалъ Станкевичъ. Которыйжъ тотъ екстрактъ, за поданьемъ оно-го черезъ особу верху мененую до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ активованъ и уписанъ.

1637 г. Сентября 1 дня.

Изъ книги № 7, за 1868 г. л. 1479.

60. Разрѣшеніе Кіевскаго митрополита Петра Могилы игумену Кронскаго монастыря Митрофану Зеновичу на продажу монастырскаго имѣнія Стравиникъ-Бакишекъ Троцкой земской судниѣ Раниѣ Раецкой.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсяца Августа петнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмый обраными, постановившисе очевидно панъ Стефанъ Коклевскій оповѣдалъ, покладаль и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ уписати даль листь апробаційный зошлого зъ сею свѣта въ Бозѣ превелебного его милости отца Петра Могилы — митрополита Кіевскаго, до велебного отца Метрофана Зеновича, игумена Кронскаго, писаный, просечи, абы тотъ листь принять до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ: которого мы судъ принявши и уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Петръ Могила, милостию Божіею архієпископъ митрополитъ Кіевскій, Галицкій и всея Россіи, экзарха святого трону апостольскаго, архимандритъ Печерскій. Пречестному господину отцу Метрофану Зеновичу—игумену монастыря Кронскаго, благословеніе наше архієрейское препосылаючи, добраго здоровья одъ Господа Бога зычимъ! Дошло насъ вѣдати, же честность твоя, мимо вѣдомость нашу и намѣстника

въ великомъ князствѣ Литовскомъ нашего велебного Самуеля Шитика-Залѣскаго—архимандрита Слудскаго, старшого монастыря братскаго Виленскаго, смѣлъ и важился не только маетность Бакишки до монастыря Кронскаго одъ вельможное ея милости пани Райны Воловичовны Окгинской, подкоморинной Троцкой, Кормяловской и Дорсунской старостиной, подлугъ воли годное памяти его милости пана малжонка фундованой, одъ церкви Божой оддалити и ея милости панѣ Раниѣ зъ Друцка Соколинской Раецкой—судинной земской Троцкой запродаати; але и потомъ застановеную южь при велебномъ архимандритѣ Слудскомъ, гдѣ ея милость пани судиная часть суммы, на маетность собѣ винной, сумы одъ малжонка своего внесла была, новыи якісь контракты становити, што намъ зъ великимъ подивеньемъ приходитъ, иле же такъ тотъ монастырь Кронскій мере до метрополии нашей Кіевской есть инкорпорованный; и любо бысмы такъ тамъ тотъ контрактъ записъ инвалидовати и взрушити и самую честность твоей особы пеновати бысмы могли, на инстанцію еднакъ многихъ особъ, при насъ на тотъ часъ найдуючихся и на заслуги честности твоей погладаючи, отцовско то пробачаемо и тую честности твоей

продажу апробуемо съ тымъ еднакъ в-
рункомъ, абы честность твоя суммы принци-
пальной, за тую маетность взятой, наймнѣй
руштити и любо на свой, любо на монастыр-
скій позитокъ оборочати подъ небогосло-
веніемъ и утраченіемъ мѣста неважилъ ся,
але одъ дати сего листу нашего заразы ин-
клюдиве постарался конечно, якобы тая
сумма на маетность земскую на вѣчность,
або на заставу вся зуполне, съ которой
бы братія живитися и набоженство при-
стойное одправовати могла, оддана была;
жебы зась радъ монастырскій въ добромъ

зоставалъ за строенія честности твоей до-
зорѣ, шильно того постерегати будете, если
и о ласку Божию и благословеніе смире-
нія нашего (чого обойга отповско зычимо)
одержати прагнете. Данъ зъ монастыра
Печерского Киевского, року тысеца шесть-
сотъ тридцать семого, мѣсяца Сентябра
первого дня. У того листу апробацыйно-
го подпись руки тыми словы: рукою вла-
сною. — Который же тотъ листъ, за по-
даньемъ оногo черезъ особу верху мене-
неную до актъ, есть до книгъ головныхъ
трибунальныхъ актикованъ и уписанъ.

1668 г. Октября 25 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 165, во 2 ч.

**61. Квитанціонная записъ, выданная Киевскимъ митрополитомъ Гавриломъ Ко-
лендою и Виленскимъ св. Троицкимъ монастыремъ подканцлерной Феодорѣ Нар-
рушевичевой въ полученіи отъ нея 3500 злотыхъ.**

Коронная конюшина Вишневецкая, урожден-
ная Тышкевичъ, пожертвовала Св.-Троицкому мо-
настырю 15,000 зл. съ обезпеченіемъ этихъ де-
негъ на двухъ имѣніяхъ Можейковъ-Велкій и
Дзекушки (въ Лидскомъ уѣздѣ). Имѣнія эти пе-
решли потомъ во владѣніе Наррушевича, подкан-
цлера в. кн. Литовскаго, а деньги не выплачи-

вались. Св.-Троицкій монастырь завелъ процессъ,
по которому ему достался Малій Можейковъ;
часть же денегъ 3500 зл. обязался уплатить А.
Наррушевичъ. По смерти его обязательство это
исполнено было его супругой Феодорой ур. Сапѣжан-
кой, въ чемъ и выдана была ей настоящая кви-
танціонная записъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты-
сеца шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣ-
сяца Марца двадцать шостого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми вое-
водства Виленского, на зѣздѣ сеймику
конвокацыйного въ року прошломъ тысе-

ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне
обраными, постановившисе очевисто у су-
ду въ Бозѣ велебный его милость ксендзь
Янъ Малаховскій, закону светого Бази-
лего великого секретарь, старшій мона-
стыра при церкви святой Троицы у Вильнѣ

будучого, самъ зъ особы своей и имени всихъ того монастыра законниковъ оповѣдалъ, покладаль и призналъ листъ, добровольный записъ, ясневельможного его милости всендаа Кгабриеля Коленды— зъ ласки Божой и столицы апостольской метрополиты Кіевского, Галицкого и всей Руси, ясневельможной ей милости паней Теодоръ Сапъжанцѣ, воеводиной Виленской, Александровой Нарупевичовой, подканцлериною великого князства Литовского, весполь собою даный, на речъ въ немъ нижей выражоную служацій, просечи, абы тотъ листъ, добровольный записъ, былъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Gabryel Kołęda—z łaski Bożej y stolice apostolskiej metropolita Kiiowski, Halicki y wszytkiej Rusi, proto-archimandryta wszytkiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, y ia Jan Małachowski, zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarz, starszy klasztoru Wileńskiego świętej Trócy, swoim y wszytkiego konwentu Wileńskiego reguły świętego Bazylego wielkiego imieniem y consensem onych, zgromadzenie iednostayne uczynionym, wiadomo czyniemy y zeznamamy tym naszym listem dobrowolnym wieczysto kwitacyynym zapisem o tym: iż co godney pamięci w Bogu zesłała iasnie oświecona xiężna ieymosć pani Ewgienia Katarzyna Tyszkiewiczowna Wiszniewiecka — koniuszyna koronna, pewną summę pieniędzy, to iest piętnaście tysięcy złotych polskich na maiętnosć, nazwaną Możeyków Wielki y Dziekuszki, w powiecie Lidzkim leżącą, od niemałego czasu prawem wyderkafowym w Bodze wielebnyim oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trócy mieszkającym, wniosła, któ-

rą summę iasnie oświeceni xiażęta ichmosć obadwa Dymitri, Konstanty Korybutowie Wiszniewieccy, panowie synowie imści płacić powinni byli; względem którey summy w Bodze wielebni ichmosć oycowie bazyliani Wileńscy cerkwi świętej Trócy, iuż maiętnosć Skrybowskią, alias Możeyków Mały, także w Lidzkim powiecie leżącą, sobie zawiedzioną maiąc, którą maiętnosć nieboszczyk imć pan Alexander Tyszkiewicz, a po nim w ręce ieymć pani Tyszkiewiczowa małżonka, z panami synami swoiemi od ichmosćiów dzierżącemi zostaiąc, a że iuż w Bodze wielebni ichmosć oycowie bazylianie, niechząc się kontentować tą maiętnosćią Skrybowskią pierwiey xiażąt ichmosćiów Wyszniewieckich, a potym iasnie wielmożnego iego miłosći pana Alexandra Naruszewicza—podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego y iasnie wielmożną ieymć panią Theodorę Sapieżankę, woiewodzianką Wileńską, panią małżonką imści, iako iuż za prawem od iasnie oświeconego xięcia imści pana Dymitra Korybuta Wyszniewieckiego, woiewody Belzkiego, Białocerkiewskiego starosty, służący, wieczystych panów o tę summę piętnaście tysięcy złotych do różnych sądów pozywali, w którey sprawie iasnie wielmożny imć pan podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego, pani małżonka imści, iako sami aktorowie, nie przypuszczaiąc nas oyców bazylianów Wileńskich do dalszego zapędu prawnego, za pomiarkowania zobopólnych ichmosćiów panów przyjaciół nas pogodzili, pomiarkowali. I lubo dekretem sądu głównego trybunalskiego pewną summę pieniędzy nam oycom bazylianom Wileńskim z oczewistey kontrowencyi wyż ferowanej, to iest trzy tysiąca złotych na pomienionym terminie oddać nakazano; iednak

ponieważ iaśnie wielmożny imść pan podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego, nie czekając tego terminu, nas y oyców bazylianów s konsensem wszystkiego zgromadzenia reguły świętego Bazylego totale uspokoił y zagodził y tę summę trzy tysiąca pięset złotych polskich spełna do ręki oyców konwentu Wileńskiego świętey Trócy miał oddać y zapłacić, więc za dyspozyciã Boską nie wypłaciwszy nam pomienioney summy z tego świata zszedł, na którego mieyscu zostawszy przerwczonych dóbr dziedziczną posesorskã iaśnie wielmożna ieymść pani podkanclerzyna wielkiego xięstwa Litewskiego tę wysz mianowaną summę pieniędzy trzy tysiąca pięset złotych polskich spełna do ręki oyców naszych konwentu Wileńskiego oddała. A co z dawnych fundacyi z części iaśnie wielmożnego imści pana podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego Możeykowa Wielkiego collatiã podawanie kapłana cerkwi murowaney Możeykowskiej na imści należało, tedy y tę kollatiã na nas bazylianów Wileńskich, ponieważ za zeyściem s tego świata godney pamięci iaśnie wielmożnego imci pana podkanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego do tego nie przyszło, summę ieymść pani podkomorzyna wielkiego xięstwa Litewskiego na nas wlać ma, iakoż y wlewa; także ta kollatia nam oycom bazylianom klasztoru Wileńskiego bez żadney przeszkody tak od ieymści pani podkanclerziny wielkiego xięstwa Litewskiego, iako y successorów ieymści od tego czasu successivis temporibus należeć ma. Na której ugodzie ia metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkij Rusi, s konsensem iednostaynym całego zgromadzenia naszego reguły świętego Bazylego wielkiego, przy tey maiętności Skrzybowszczyznie y temi trze-

ma tysiącmi y pięciãset złotych kontentowałem się. A że na tenczas do ręki wielbnych oyców konwentu Wileńskiego ieymść pan podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego nie oddał y nie odliczył, teraz po śmierci ieego mości, ieymść pani podkanclerzyna tę summę pieniędzy odliczyć kazała, iakoż y spólnie od ieego mości odliczyli y odebraliśmy tym listem dobrowolnym kwitacyinym zapisem iaśnie wielmożnã ieymść paniã podkanclerzynę, iako possesorkę tych dóbr dosyć sobie uczynienia kwituiemy, ten wyderkał summę piętnãście tysięcy, na maiętności Możeykowie Wielkim y Dziekuszkach będącey, znosimy, kassuujemy y wniwec obracamy y tę maiętność Możeyków Wielki y Dziekuszki od tego ciężaru uwalniamy. Jakoż y sprawy wszystkie, przy tym procesa, zapozwy, dekreta y przewody prawne do ręki ieymści pani podkanclerziny oddaliśmy, y iuż od daty tego listu mego my sami y successorowie nasi iaśnie wielmożnã ieymść paniã podkanclerzynę wielkiego xięstwa Litewskiego y succesorów ieymści, także panów xiażat ichmościów Wyszniewieckich obudwuch o to wszystko, co się wysz pomieniło y o summę wyderkałowã piętnãście tysięcy złotych turbować, do prawa pozywać nie mamy y nie będziemy mogli wiecznemi czasy, pod zaplaceniem zaręki tak wielkiej, iako ważność rzeczy wynosi. O którą zarękę, także o naruszenie tego listu naszego kwitacyinego zapisu, daemy moc y pozwalamy nas samych pozwać do wszelkiego sądu y prawa, ziemskiego, grodzkiego y sądu głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat y woiewodztwo, a my nie wymawiając się żadnemi przyczynami, by nayprawnieyszemi, tę zarękę zapłacić mamy, a po zaplaceniu oney by pokilka krotnie, przecie

ten list zapis nasz przy zupełney mocy w swoim walorze wiecznie zostawać ma. Y natośmy dali ten nasz list z podpisem ręki mnie metropolity, a oraz zakonu świętego Bazylego wielkiego proto-archimandryty y mnie Jana Małachowskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarza, starszego konwentu Wileńskiego świętej Trócy, y nas bazylianów klaszteru Wileńskiego, także z podpisem rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas usnie uproszonych, a na podpisie rzetelnie ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmego, miesiąca Oktobra dwudziestego piątego dnia. У того листу при печатяхъ подпись рукъ въ тые

слова: Gabryel Kołęda, archiepiscopus, metropolita y proto-archimandryta, zakonu świętego Bazylego wielkiego. Jan Małachowski—sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego. Proszony pieczętarz od pomienionych osób, Kazimierz Stankiewicz, czesznik Żmudzki; proszony pieczętarz od pomienionych osób, Jan Kazimierz Hicicki. Proszony pieczętarz do tego listu od iasnie wielmożnego imści xiędza metropolity, Mikołaj Żuchrowski, koniuszy Połocki. Который тотъ листь добровольный запись, за признаемъ оного черезъ особы верху мененые, есть до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ.

1668 г. Ноября 12 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 3.

62. Ремиссійный декретъ Виленскаго каптуроваго суда по жалобѣ Московскаго подьячаго Семена Рѣпинскаго на настоятеля Виленскаго св. Духовскаго монастыря Дорофеевича, который насильственнымъ образомъ завладѣлъ его денежными суммами, дѣлалъ ему разныя обиды и угрожалъ его здоровью.

Року тысеца шестьсотъ шестьдесятъ осьмого, мѣсеца Ноебра дванадцатаго дня.

Въ справѣ пана Семена Репинскаго зъ велебнымъ отцомъ Даниелемъ Дорофеевичомъ, старшимъ законникомъ монастыря русскаго дизуницкаго, при церкви светого Духа у Вильни будучаго, и зо всеми того монастыря законниками, за позволеніемъ менечи о неслухне черезъ велебнаго отца Доро-

феевича и всихъ чернцовъ того монастыря его Репинскаго, который передъ тымъ того за подьячаго у цара его милости Московскаго на фортецы Виленской застаючи, на име его королевское милости и речи посполитой зъ замку Виленскаго, зъ немалюю сумою пѣнезей передалъ, и яко цудоземець, маючи зъ нимъ отцомъ Дорофеевичомъ знаеомсть, до манастыря ихъ зо

всею субстанцією своею пригорнулъ былъ, **Примушене**, квалтомъ въ томъ монастырѣ до принятя габиту, и о вымушенъе у него рознымъ везаньемъ, битьемъ и мореньемъ голодомъ не малые суммы, такъ готовое; яко въ золотѣ, серебрѣ на тридцать два тысячи осьмсотъ тридцать и три золотыхъ польскихихъ, о скорыстанъе, а ему жалуючому за непооднокротною его реквизиціею неодданъе и неверненъе тое суммы и отбѣянъе и одганянъе одъ оное жалуючого; а за высыланьемъ оногъ зъ Вильни до розныхъ монастыровъ, а на остатокъ и до Москвы, данъе оному противу праву и конституціомъ соймовымъ, безъ вѣдомости и безъ консенсу речи посполитой, переѣжджого до Москвы пашпорту, о заступенье оному черезъ чернцовъ двухъ, отца Бѣлецкого и отца Кожуховского, и велю людей чоловѣка до кольхонадпати, арматно при броняхъ, отъ велебного отца Дорофеевича и всихъ того монастыра законниковъ посланыхъ, на добровольной дорожѣ вжо по абдыкаціи его королевское милости зъ монастыра Касудького тутъ до Вильни ѣдучому, о взятъе челядника его Андрея Буткевича и пограбенье коней двухъ и съ коляскою и съ трема сты золотыхъ польскихихъ, а запроваженъе того всего до помененого монастыра, и ему жалуючому на одданъе и неверненъе, затымъ о одповѣдъ и похвалку на здоровье его пана Репинского черезъ велебного отца Дорофеевича и всихъ того монастыра законниковъ учиненую, о шкоды и о вины правные. Въ которой справѣ мы судъ обмову, стоечи при конфедераціяхъ и конституціяхъ соймовыхъ, а. меновите: року тысяча пятьсотъ осьмдесятъ сегого, шестьсотъ тридцать второго и тысяча шестьсотъ сорокъ осьмого року, ексципуочи той справѣ форумъ отъ велебного отца

Даніеля Дорофеевича и конфратровъ его, яко противу выразному праву и тымъ же звыжъ менованымъ, также велю иншимъ конституціомъ соймовымъ, водле которыхъ духовенство русское дизуницкое въ колѣ великого суду головного трибунального о кривды, черезъ себе станови шляхетскому сталые, справоватъ, а подъ теперешній часть интересній не гдѣ индей, одно тутъ у суду нашого каптурового, а иле въ справѣ и акции о учинокъ вжо по абдыкаціи его королевское милости сталой, а и тую о належитое форумъ быть маеть. Поневажъ тая обмова на шекгульную зволку справедливости светой, которая каждому укривжоному, а особливе чужоземцови якъ найпрутшая неотволочне чинена быть повинна, до насъ суду на письмѣ неслушне ку шкодѣ жалуючого подана есть, на сторону ухляемъ и заразомъ обу-двумъ сторонамъ далей въ право поступоватъ и розправоватъсе наказуемъ. А въ дальшомъ поступку правомъ мы судъ, неякого на сесь часть розсудку не чинечи, за потребованіемъ черезъ пленипотента стороны позванное пана Александра Чемпковского, на прибытье до тое sprawy велебного отца Дорофеевича, на тотъ часть якобы на конвокаціи въ Варшавѣ будучого, тую справу для принятя межи сторонами, которымъ мы судъ вси обороны правные вцале заховуемъ, скуточне въ самой речи розвой передъ насъ же судъ, до приплыхъ дасть Богъ юридики судовъ нашихъ, то есть, до дня сегого мѣсеца генваря въ пришломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятомъ року наступуючого, рокомъ завитымъ откладаемъ; варуючи симъ декретомъ нашимъ безпечность здоровья его пана Репинского, ижъ помененый отецъ Дорофеевичъ и вси звыжъ менованого монастыра законники, такъ сами черезъ себе,

ябо и ни черезъ кого, жадныхъ насильствъ | стахъ заручныхъ описаными, чинить не
и импетицій ему пану Семену Репинскому, | мають.
подъ винами, въ правѣ посполитомъ и ли-

1669 г. Января 8 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 261 во 2 ч. кн.

63. Жалоба Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды на Виленскій магистратъ по поводу неуваженія и нарушенія послѣднихъ правъ Виленскихъ митрополичьихъ юрисдикчанъ.

Митрополитъ Гавріилъ Коленда приноситъ жалобу на Виленскій магистратъ по слѣдующему поводу: митрополитъ получилъ извѣстіе отъ Виленскихъ священниковъ, что магистратъ отдаетъ каптуровымъ судьямъ квартиры въ домахъ митрополичьихъ юрисдикчанъ; а въ дѣлѣ мѣщанина Василія Яцынкевича позволялъ себѣ грубое насиліе и произволь. Яцынкевичъ на церковномъ плацѣ

нашелъ много цынку. Члены митрополичьей капитулы узнавши объ этомъ, наложили свои печати на дверяхъ того помѣщенія, гдѣ оный хранился. Члены же магистрата, пытаясь насильно завладѣть вышепомянутымъ цынкомъ, позволили себѣ сорвать эти печати, сказавши при этомъ, что поповская печать для нихъ ничего не значить.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Генвара осьмого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленскаго, на зѣздѣ сеймику конвокаційного, въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ восьмомъ згодне обраными, іаśnie wielmożny w Bodze przewielebny iegomość xiądz Gabriel Kolęda, z łaski Bożej y stolice apostolskiej metropolita wszystkiey Rusi, żaluie y opowiada na szlachetny magistrat stołeczny miasta Wileńskiego, іако wprzódy na iegomość pana Pawła Boima, sekretarza jego królewskiej mości, wóyта tego miasta Wileńskiego, także na ichmościów panów magistrat przeszloroczny y tegoroczny, o to y takowym

sposobem, іако wziął pewną y doskonałą wiadomość іаśnie wielmożny iegomość xiądz metropolita od wielebnych oyców kapitulnych, tu w mieście Wileńskim przy cerkwiach swoich mieszkających, mianowicie оуца Romana Rożycy—protopopy Wileńskiego, y оуца Mikołaja Rybińskiego, pisarza kapitulnego, iż ichmość panowie magistrat, nie dbając na srogość prawa pospolitego y na listy upominalne, іуż sobie zadane y winy w nim opisane, aby w żadną rzecz sądy y urzędy іуrzydyki іаśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity nie wstępowali, przeszkod niіаkowych nie czynili y pożytków żadnych nie;odeymowali; co wszystko pominowszy, mimo ten list upominalny y winy, w nim opisane, іако w

przeszłym roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmego, per vim gospody na stantią ichmościom panom sędziom kapturowym w iuryzdice metropolitańskiey porozdawali, o co iest process osobliwy do xiąg urzędowych zanesiony. A mało ieszcze na tym mając y niwczym nie przestaiąc, iako podatki różne niesłuszne, tak y podymne ciężkie wybieraiąc, a insze na swóy pożytek obracaiąc z umysłu to czyniąc, iż iaśnie wielmożny iegomość xiądz metropolita, traktuiąc y bywaiąc na publikach, gdzie idzie o chwałę Bożą y całość rzeczy pospolitey, a że iaśnie wielmożny iegomość xiądz metropolita często tu bywać y tu rezydencią swoią, iako pan y pasterz, iako się wyżey pomieniło, odprawować nie może, tedy z tych, a nie inszych przyczyn obżałowani ichmość z umysłu czyniąc, czynić nie przestaią. Gdzie y roku niedawno przeszłego tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmego miesiąca Nowembra dwudziestego ósmego dnia, na własnym gruncie cmentarnym cerkiewnym cerkwi zmartwychwstania Pańskiego Wasyl Jacynkiewicz—rymarz, kamieniczkę na ulicy Szklaney nabył y kupił, w którey w przeszłym roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt ósmym, na tyle tey swey kamieniczki restawrując mieszkanie, według potrzeby swey, nalaz w gruncie tym cerkiewnym nie mało różney cyny robionej y nierobionej, tak prostey iako y angelskiey, którey nie chowaiąc nigdzie do sklepu gmachu swego zniósł był, a czeladnia domowa, którey we wszystkim wierzone, domysliła się znać z namowy ludzkiey roznosić tę cynę kradnąc przedawała, a takóž wiele oney poszkodziła, a gdy z licem była пойmana y dowiedziona była, posadzono y pytano: skąd by ta cynę rosprzedawała, powiedziała, że tey cyny wiele pan mój nalaz; o czym, gdy

się dowiedzieli oycowie kapitulni, wziowszy ienerała zesłzi do tey kamieniczki Bazylego rymarza y znoszoną znalazzy z sklepu do piwnicy tę cynę, przy ienerale na drzwi s podwórza do tey piwniczki pieczęć przyłożywszy odeszli. A w tym czasie zesłani od całego magistratu iegomość pan Gawłowicki—ławnik, z panem Piotrem Szostakiem y s pisarzem panem Symonem Piotrowiczem y z czeladzią urzędu swego, przytym y inszych wielu, między inszemi y pan Zaleski—praktyk był, skoro przyszli, obaczyli, że pieczęć u drzwi była, y pytali się u gospodarza: kto to zapieczętował? Gospodarz powiedział, że oycowie kapitulni imieniem iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity pana y pasterza swego zapieczętowali przy ienerale, pan Piotrowicz—pisarz, powiedział: zechmy od całego magistratu iesteśmy posłani y pieczęć kazal sługom odedrzeć, mówiąc: że ia o popowską pieczęć nic niedbam. W tym wszedszy do piwnicy z panem kommisarzem, kazali sobie cynę ważyć. Oycowie, gdy usłyszeli y powtórnie przybyli z tymiż ieneralami, obaczyli, że pieczęć oddarta, weszli do piwnicy y naleźli cynę ważących, a gdy zważona była, do niey się przypowiadali nieiakieś niewiasty y chcieli zaraz na ratusz wziąć, ale oycowie powiedzieli: że ten grunt cerkiewny, a nie mieyski iest, zaczym domawiali się imieniem pana y pasterza swojego iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity, aby żadna wiolencia czyniona nie była. Gdzie urząd odchodząc, tę cynę pieczęcią mieską kazali zapieczętować; a oycowie kapitulni pieczęcią iegomości pana y pasterza swego, przy tychże sługach zapieczętowali. Potym tegoż dnia Nowembra dwudziestego ósmego, popołudniu, przyszedłszy pan pisarz Piotrowicz z panem Szosta-

kiem—Іawnikiem y z czeladzią przyiachali byli z parą wozów po tę cynę; a gdy gospodarz chciał dać znać do wielebnych oyców, tamże pan Piotrowicz kazał słudze mieyskiemu tego czeladnika rymarzowskiego obuchem postraszyć, że nie mógł dać wiedzieć. Zatym tenże pomieniony gospodarz y rymarz wzięcia tey cyny bronił y wziąć oney nie dopuścił, powiadaiąc to: iż ia tey cyny bez woli y wiadomości wielebnych oyców y samego iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity wydać nie mogę; tedy pomienieni pan pisarz y pan Szostak, odpowiedzi y pochwały czyniąc różne

y obiecuiąc tego pomienionego rymarza niewinnie turbować, na ratusz nie wiedzieć z iakiego aktoratu pozywać, do szkod przywodzić y iurydykę iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity niszczyć y wniwecz obracać, nic nie dbaiąc na list upominalny y zarękę w nim założoną. O co wszystko iaśnie wielmożny імé xiędz metropolita chcąc z ichmość panami magistratem prawem czynić, wszystkiego tego dowodzić y dochodzić pod tenczas sądów kapturowych, podał to opowiedanie swe ku zapisaniu do xiąg sądów kapturowych Wiłeńskich.

1669 г. Января 19 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 95, во 2 ч. кн.

64. Угодливо-квитанціонная записъ отъ б. Московскаго подъячаго Семсона Рѣпинскаго настоятелю Виленскаго св. Духовскаго монастыря Доросеевичу о немнѣйшихъ претензіи къ нему за причиненные убытки и оскорбленія.

Бывшій подъячій Московскаго царя Рѣпинскій перешель на сторону польскаго короля; во время Московскаго нашествія онъ поступилъ въ монахи Св.-Духовскаго монастыря, а по удаленіи изъ Вилены Московскихъ войскъ опять перешель въ свѣтское званіе, отдавшись подъ покровительство Виленскому римско-католическому бискупу; противъ

Св.-Духовскаго же монастыря учинилъ искъ на 30,000 зл., будто отданныхъ на храненіе монастырю и имъ присвоенныхъ. Вслѣдствіе вмѣшательства бискупа и католическихъ священниковъ, онъ наконецъ помирился съ Св.-Духовскимъ монастыремъ, въ чемъ, по полученіи отъ него надлежащаго удовлетворенія, и выдаетъ ему настоящую квитанцію.

Року тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Январія дня двадцать первого.

Передъ нами судьями кaptуrowыми воеводства Виленскаго, на зѣздѣ сеймику конвокаціонного, въ року прешлымъ тыся-

ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, постановившисе очевидно панъ Семень Рѣпинскій, подъячій негдѣсь царя его милости Московскаго, оповѣдалъ и призналъ листъ свой добровольный квитанційный записъ въ Богу велебному его

милости отцу Даниелю Дорофиевичу—старшому монастыря братского Виленского, при церкви светого Духа остающому, и цѣлому конвентови тогожь монастыря братского Виленского, при той же церкви светого Духа будучому, на речъ въ томъ листѣ нижей выражоную служащій, просячи, абы тотъ листъ принять и до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского былъ уписанъ, который отъ слова дослова такъ ся въ собѣмаетъ:

Ja Siemion Repiński, niegdyś byw-szy cara iego mości Moskiewskiego pod-diaczy, a teraz za zdaniem się podczas oblężenia zamku Wileńskiego, dobrowolnie królowi iego mości polskiemu, wielkiemu xiążęciu Litewskiemu, y za wykonaniem temu państwu na wieczną życziwość przysięgi, ziemianin iego królewskiej mości wielkiego xięstwa Litewskiego, czynię wiadomo y zeznamam tym moim ugodliwym kwitacyinym wieczystym zapisem kożdemu, komu by o tym teraz y napotym tak duchownym, iako y świeckiego stanu ludziom wiedzieć należało: iż ja Siemion Repiński, poddawszy się z fortecy zamku Wileńskiego na imię iego królewskiej mości y rzeczypospolitey z ciężkiego oblężenia, y mieszkając w świeckim stanie lat z półtora, z pewnych moich respektów wstąpiłem był do zakonu reguły świętego Bazylego wielkiego do klasztoru świętego Ducha, cerkwie disunickiey Wileńskiej, y tam w zakonie będąc, cokolwiek miałem wyniesionego zbioru swego z zamku Wileńskiego, to wszystko oddałem był sam dobrowolnie na ten że klasztor y monaster świętego Ducha; a potym nie podobawszy sobie resideniey w tym zakonie, a znowu do świeckiego stanu powróciwszy y pod wysoką protekcię iaśnie wielmożnego w Bodze przewielebnego iego mości xiędza

Alexandra Sapiehi—z łaski Bożey biskupa Wileńskiego, pana dobrodzieia y protectora mego, poddawszy, doniosłem był do grodu Wileńskiego process na w Bodze wielebneho imści oycy Daniela Dorofieiwicza—starszego monastera brackiego Wileńskiego, y wszystkich oyców, w tym monasteru mieszkających, także y bractwo Wileńskie, mieniając: iakoby o przymuszenie mię gwałtownie do przyięcia w tym monasteru habitu, y o wzięcie u mnie sposobem wymównym na trzydzieścia y dwa tysiąca złotych, tak w gotowiznie, iako y w inszych rzeczach ruchomych y o inne w tym procesie wyrażone praetensie; za którym processem przyszło było do zapoznania pomienionego iego mości oycy Dorofieiwicza y wszystkich monastera tego zakonników przed sąd terazniejszy kapтурowy, a za tym y do otrzymania in accessorii u tegoż sądu kapтурowego dekretu. W której sprawie, nie wkraczając ia z wielebnym imścią oycem Dorofieiwiczem y całym bractwem duchownym y świeckim pomienionego monastera, do dalszych zapędów prawnych, a za wiadomością samego iego mości xiędza biskupa Wileńskiego y za włożeniem się między nas zobopolnych ichmościów panów przyjaciół naszych, przewielebnych w Bogu ichmościów xięży kanoników Wileńskich, mianowicie imści xiędza Simona Miłyneckiego y iego mości xiędza Benedicta Zuchorskiego, wieczniem się zgodził o wszystkie moje przez mię do ichmościów uroszczone praetensie takowym sposobem: iż przerzeczony imć ociec Dorofieiwicz y wszystek tego monastera konwent, za wszystkie moje praetensie o zupełną y dostateczną uczynił mnie satisfactiā. Zaczyn y ja Siemion Repiński, za dosyć sobie uczynieniem ze wszystkim od w Bodze wieleb-

nego imści oycy Dorofieiwicza—starzego monastera Wileńskiego y od wszystkiego konwentu y od całego bractwa duchownego y świeckiego monastera tego processu wszelkie, tak w tey sprawie, iako y o iakowe kolwiek inne praetensie do którego kolwiek sądu y urzędu, przed datą tego mego listu zapisu doniesione relacye, zapozwy wyniesione, dekret in accessoriis w sądzie kapturowym ferowany, tym moim listem ugodliwym kwitacyinym kassuie, umarzam y annihiluie, nie zostawuiąc mnie samemu, successorom moim do imści oycy Dorofieiwicza—starszego pomienionego monastera, następców imści, także zakonników y do całego duchownego y świeckiego tego monastera bractwa y do mieszczan miasta Wileńskiego, do których ieno przed tym o pożyczone pieniądze accye różne y praetexta sobie stałe, y czym kolwiek samego iegomości oycy starszego y wszystek konwent powinien, iuż teraz tego odstępuie y napotym żadnego przystępu, prawa, praetextu y odezwy wiecznemi, nigdy nieodzownemi czasy niemam y mieć niepowinien będe, pod zaręką dziesięciu tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem wszelkich szkod, nakładów. Jakoż przedtym ia Repiński wielobnego imci oycy Dorofieiwicza—starszego pomienionego monastera y następców imści, starszych tey cerkwie świętego Ducha y kogoż kolwiek chciał turbować, do prawa pozywać, albo na to moc albo plenipotentie swoje komu dawać ważył, mam za każde takowe moje niedotrzymanie punktu y paragraphu zaręki dziesięć tysięcy złotych polskich zapłacić, y szkody, nakłady gołosłownie mianowane nagrodzić, o które naruszenie tego listu mego kwitacyinego ugodliwego y o zarękę y szkody, nakłady, daię moc y wolność imści oycu Do-

rofeiwiczowi—starszemu teraznieyszemu cerkwie świętego Ducha y na potym będącym starszym y oycom tamecznym y inszym należnym do tego osobom, mnie samego ze wszelkich dóbr moich, a osobliwie osoby moiey pozwać do wszelakiego sądu y prawa, to iest, grodzkiego, ziemskiego y trybunalskiego, zadwornego, assessorskiego, podczas interregnum kapturowego y do inszych wszelakich sądów y prawa, wktóry chcąc termin, woiewodztwo y powiat rokiem by y niestatutowym; a choć y po zaplaceniu tey zaręki, by y niepoiednokroć, przecie ten list mój kwitacyiny ugodliwy przy zupełney mocy y walorze u każdego sądu y prawa czasy wiecznemi stawać ma. Y na tom ia Siemion Repiński dał ten mój list kwitacyiny, wieczysty dobrowolny zapis, imści oycu Danielowi Dorofieiwiczowi—starszemu monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha disunickiey zostaiącemu, y całemu conventu tegoż monastera, z podpisem ręki moiey, tudzież z podpisem rąk przewielebnych w Bogu ichmościów xięży kanoników Wileńskich, wyżey mianowanych, także też y z podpisem rąk ichmościów panów pieczętarzów, do listu tego oczewisto o podpis uproszonych. Dan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Januarii dnia dziewiętnastego. У того листу при печатехъ подписы рукъ тыми словы: Symeon Repiński ręką swą. Symon Wojciech Mlynecki—kanonik Wileński. Benedikt Zuchorski—kanonik Wileński. Proszony ustnie pieczętarz od osoby wysz mianowanej, Eustachi Łubiański Jhnatowicz—podstarości powiatu Oszmiańskiego *mp.* Ustnie proszony pieczętarz do tey ugody y kwitacyi od pana Symona Repińskiego, Hrehory Chomiński—podstarości Wileński.

Proszony pieczętarz od osoby wysz pomie-
nioney Jerzy Lubiański Ihnatowicz. Кото-
рый же тотъ листъ за сознаньемъ пана Се-

мена Репинского до книгъ каптуровыхъ
воеводства Виленского есть уписанъ.

1669 г. Февраля 2 дня.

Изъ книги № 8, за 1668—1669 г., л. 129, во 2 ч. нн.

65. Продажная запись отъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря Виленскому
іезуитскому новиціату на имѣніе Судервы.

Настоятель Виленскаго св.-Духовскаго мона-
стыря Доросеевичъ отъ имени всего св. Духовскаго
братства выдаетъ настоящую продажную запись Ви-
ленскому іезуитскому новиціату на имѣніе Судервы,
за которое онъ получилъ отъ іезуитовъ 2000 зло-

тыхъ. Имѣніе это находилось въ Виленскомъ вое-
водствѣ; оно было подарено въ 1594 году Новогрод-
скимъ каштелянамъ Полубинскимъ Виленскому
св.-Троицкому братству, отъ котораго послѣ ото-
шло къ братству св. Духовскому.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣ-
сеца Марца двадцать второго дня.

Передъ нами судьями каптуровыми вое-
водства Виленскаго, на зѣздѣ сеймику
конвокаційного, въ року прошломъ тыся-
ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне
обраными, постановившиися очевидно у су-
ду въ Бодзѣ велебный его милость отецъ
Даниель Доросеевичъ оповѣдалъ, покла-
далъ и призналъ листъ свой доброволь-
ный вѣчистый запись, его милости ксендзу
Владиславу Рудинскому—ректору нови-
ціату Виленскаго соіетатисъ Езу и всему
тому конвентови даный, служацій и належа-
цій, просячи, абы тотъ листъ запись былъ
до книгъ каптуровыхъ воеводства Вилен-
скаго уписанъ; который уписуючи у книги
слово до слова такъ ся въ собѣ маеть:

Ja Daniel Doroszeiwicz—starszy monaste-
ra Wileńskiego Ducha świętego religiey
graeckiey, y my niżej na podpisie miano-
wani wszystkie osoby za iedną y iedna za
wszytkie poczytaiąc, imieniem naszym y
imieniem całego zgromadzenia tak nasze-
go duchownego, iako y świeckiego, mia-
nowicie imieniem wszystkiego bractwa pod
titulem Tróycy święty, przy cerkwi naszej
będącego, czyniemy wiadomo y zeznamy
tym naszym listem dobrowolnym wieczy-
stym zapisem, komu by o tym wiedzieć
należało, terazniejszych y potomnych cza-
sów ludziom, iż co godney pamięci wiel-
możny imć pan Alexander Połubiński—
kasztelan Nowogrodzki, y wielmożna ie-
omość pani Zophia Juriewna, księżna Hol-
szańska, Alexandrowa Połubińska, kaszte-
lanowa Nowogrodzka, małżonkowie, z po-

bożności swej y zgorącości ku rozmnożeniu chwały Bożej folwark swóy, w woiewodztwie Wileńskim leżący, Suderwią nazwany, bractwu naszemu religiey graeckiey pod tytułem świętey Trócy zgrmomadzone-mu, żadnego accessu y prawa do niego nikomu z blizkich krewnych y powinnych swoich wiecznemi czasy nie zostawuiąc, zapisali y w trybunale Nowogrodzkim roku tysiącznego pięćsetnego dziewiędziesiątego czwartego, miesiąca Septembra dnia trzydziestego, oczewisto stanowszy, ten swóy dobrowolny wieczysty zapis, bractwu naszemu dany, przyznawszy, tegoż roku y miesiąca zwysz mianowanego, w moc w władzę, w spokojne dzierżenie, wolny szafunek, w realną possessią, ze wszytkiemy przynależnościami y powinnościami przez ienerała woiewodztwa Wileńskiego ten folwark bractwu naszemu podali. Którego to folwarku bractwo nasze przez iurisdiczną intromissią zostawszy possessorem, według woli swoiey onym przez starszych dorocznych disponuiąc y wszelkich pożytków z niego według inwentarza, przy prawie danego, y intromissiey ieneralskiey zażywaiąc y w spokojnym dzierżeniu bez żadney ni od kogo przeszkody aż do przedaży naszej roku teraznieyszego tysiącznego sześćsetnego sześćdziesiątego dziewiątego, miesiąca Januarii dnia dziewiętnastego zostawuiąc, ten że folwark nasz wyżej pomieniony my niżej na podpisie mianowani, z konsensem całego bractwa naszego tym że prawem wieczystym, z gruntami oromemi y nieoromemi, z zasiewkiem dwornym, z oborą, z sianożęciami murożnemi y błotnemi, z rzeczkami, sadzawkami, lasami, gaiami, borami, zaroślami, z poddanemi rozeszłemi, z karczma, która podczas Moskiewszczyzny zruinowana została, y z budynkiem dwornym, nowo post

hostilitatem wystawionym, owo zgoła ze wszytkiemy, iako się w sobie zdawna miał, w granicach, miedzach y obrębiech swoich, y bractwu naszemu podany iest y teraz w sobie zostaię, przynależnościami, pilno będąc potrzebni pieniądze na gwałtowną tegoż bractwa naszego potrzebę, puściliśmy wieczystym przedaźnym prawem za dwa tysiące złotych polskich (któreśmy iuż spełna do rąk naszych odebrali) wielebnemu w Bogu imci xiędzu Władysławowi Rudzińskiemu — rektorowi nowiciatu Wileńskiego societatis Jesu, y po nim następującym successorom, także całemu domowi ichmościów oyców iezuitów Nowiciackiemu y prawo nam, od godney pamięci iaśnie wielmożnego iegomości pana kasztelana Nowogrodzkiego y małżonki iegomości, na ten folwark służące, z intromissią podania tego folwarku prawnie sprawione y inne sprawy na ten że folwark służące, które by się na ten czas znaleźć mogły, do rąk wielebnemu w Bogu iegomości xiędzu Władysławowi Rudzińskiemu, rektorowi nowiciatu Wileńskiego societatis Jesu, oddawszy w moc, spokojne y wieczyste tak iemu samemu, iako y successorom iego używanie, przez ienerała woiewodztwa Wileńskiego roku, miesiąca y dnia niżej mianowanego tenże folwark, żadney y najmniejszey rzeczy z niego na naszą nieo dłączaiać, ani oddzielaiąc potrzebę, podaliśmy. Od którego tedy podania naszego wielebny w Bogu iegomość xiadz Władysław Rudziński, rektor terazniejszy nowiciatu Wileńskiego societatis Jesu, y po nim następujący successorowie tego folwarku Suderwi wieczystym panem y dzierzawcą zostawać ma y poddanych przychożych osadzać, grunty rozrabiać, budynki stawiać, stawy y sadzawki zajmować, młyny budować, owo

zgoła podług woli y upodobania swego wszelkie pożytki wynajdować y tym folwarkiem iako chcieć rządzić, szafować, przedać, zamienić, zastawić, arędować, iako się będzie podobało, dysponować wolen iest y będzie. A my, tak sami niżey na podpisie y w konsensie specificowane osoby ordinis equestris et civilis, iako starsi duchowni y świenicy bractwa tego, teraz y napotym będący y żaden z braciey tego bractwa żadnego pretextu y prawa do tego folwarku Suderwi wiecznemi czasy więcey mieć nie mamy y nie możemy y najmnieyszey w spokojnym dzierżeniu ichmościów oyców iezuitów przeszkody czynić y turbować nie będziemy mogli. Y owszem, iesliby ktokolwiek z strony dzierżeniu iegomości xiedza rektora iakową czynił wiołentią, albo do prawa iakowym sobie służącym sposobem do tego folwarku, odzywaiąc się do prawa imści, albo successorów, albo któż kolwiek na potym będący dzierzawcą tego folwarku, od ichmościów będzie pociągał, bezprawie y przeszkodę iakową czynił, tedy my za daniem sobie znać od ichmościów przez list otworzysty przed rokiem, prawu przypadaającym za niedziel dwie, u wszelkiego sądu y prawa naszym własnym kosztem y nakładem, wnosząc na wszelkie dobra nasze ruchome y nieruchome, summy pieniężne, gdziekolwiek będące, ewictią pod zaręką summy, iaką ważność rzeczy wynosi, oczyszczać y zastępować mamy y powinni będziemy. A za naruszeniem którego kolwiek punktu y paragrafu tak od nas, iako successorów naszych, w tym zapisie naszym opisanego, pod zapłacenie zarąk dwóch tysięcy podpadamy, o którą daiemy moc wielebnemu xiedzu rektorowi y successorom iegomości, nas samych y successorów naszych y całe bractwo pozwać do wszel-

kiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, w który chcąc powiat y wojewodztwo, tak też do sądu iego królewskei mości assessorskiego, kapturowego, rokiem by naykrótszym, bez składania rat statutowych, a nie tylko pozwać ale y zakazać; a my lub successorowie nasi, będąc pozwanemi, albo zakazanemi o takowe naruszenie przed sądy wyżey specificowane, albo inne, które na ten czas być mogą, nie wymawiaiąc się żadnemi w prawie pospolitym, constitutiach seymowych opisanemi (których się tym listem naszym dobrowolnie wyrzekamy) obronami y exceptiami, by nayprawnieyszemi, stanąć, a stanowszy roku, pozwu, zakazu nieznosząc, na munimenta, copie y plenipotentia nie biorąc y żadnych innych, które by beneficium iuris użyczało, dilaciy nie czyniąc, usprawiedliwić się powinni będziemy. Sąd zasie wszelki, przed który się ta wytoczy sprawa, natychmiast weyrzawszy w ten list nasz dobrowolny wieczysty zapis, zarękę wyżey pomienioną wskazawszy y to, co przeciwna strona będzie sobie praetendowała, przysądziwszy, skutecznie wyroku swego na wszelkich dobrach monastera bractwa naszego leżących y ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, które my równo z datą tego listu naszego wieczystego pod ewictią daiemy, uczynić executią, waruiąc tym zapisem naszym, że successorowie, po nas następujący, we wszystkim temu dobrowolnemu wieczystemu zapisowi naszemu podlegać powinni będą. Y natośmy ten list dobrowolny wieczysty zapis nasz z podpisami rąk naszych y pieczęcią bractwa naszego, także z pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych, dali. Działo się w Wilnie, roku ty-

си́ачнегo ше́сцетнегo ше́сцдзеся́тэго дзье-
вн́агo мие́сн́а Фегруарн́ днн́а вт́орэго.
У тóгo лн́сту запл́су прн́ печатн́яхъ под-
пл́сь рукъ тн́мн́ слóвн́: Daniel Dorofieie-
wicz—starszy monastera Wileńskiego. Яковъ
Авдн́цкн́й—намѣстн́кн́. Zosima Podosinow-
ski — kaznodzieia, manu propria. Anufrius
Belecki—kaznodzieia manu propria. Ustnie
proszony pieczętarz do tego listu wieczy-
stego od iegomości оуца Daniela Dorofieie-
wicza—starszego monastyra Wileńskiego y
od całego konwentu, y bractwa przy cer-
kwie Ducha świętego, Stanisław z Brato-
szyna Zenowicz—podkomorzy Wilkomirski,

leńniczy Wilkiyski ręką swą. Ustnie pro-
szony pieczętarz od wszystkich osób wyżej
mianowanych y od całego konwentu y bra-
ctwa — Hrehoriy Chomiński — podstarosta
Wileński. Ustnie y oczewisto proszony pie-
czętarz od iegomości оуца starszego y całego
konwentu y bractwa Wileńskiego przy cer-
kwi świętego Ducha podpisałem—Dominik
Alexander Giedroyé ręką swą. Который
тотъ лн́стъ запл́сь, за сознаньемъ оного
черезъ особу выже́й мн́анóванóу, естъ до
кнн́гъ каптуровыхъ воеводства Вн́ленско-
го упл́санъ.

1669 г. Марта 10 дня.

Изъ кнн́гн́ № 8, за 1668—1669 г., л. 163 во 2 ч. кнн́.

**66. Квнтанцн́онн́а запл́сь, данн́а настоятельн́цею Вн́ленскаго Св. Трон́цкаго
женскаго монастыря Теодоръ Салъжанкъ Нарушевичево́й въ получен́н́ отъ не́я
1000 зл.**

Настоятельница Вн́ленскаго женскаго Св.-Тро-
н́цкаго монастыря, Анастасн́я Котловна, выдаетъ
настоящую квнтанцн́онн́у запл́сь Теодоръ Салъ-
жанкъ Нарушевичево́й въ томъ, что она сполна

получн́ла отъ не́я 1000 зл., завѣщанн́хъ Св.-Тро-
н́цкому монастырю Евген́еи́ Катерн́ной Тышкеви-
човно́й-Вн́шневецко́й подъ залогъ имѣнн́а Дзнку-
шекъ, перешедшаго потомъ къ Теодоръ Салъжанкъ.

Лѣта отъ нарожен́ья Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ шестьдесятъ девятóго, мѣ-
сеца Марца двадцать шестóго днн́а.

Передъ нами судьями каптуровыми вое-
водства Вн́ленскаго, на зѣздѣ сеймн́ку
конвокацн́онн́ого въ року прошлómъ тысе-
ча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ, згодне
обранн́ми, постановн́вшн́е очевн́сто у су-

ду въ Бозѣ превелебн́а е́й млóсьть пан-
на Анастасн́я Котловна, старш́а кляштору
паненъ законн́хъ регулы светóго Ба-
зылего кляштору, прн́ церквн́ свято́й Трон́-
цы, у Вн́льн́а будучóго, сама именемъ своимъ
и именемъ усн́хъ паненъ законн́хъ то-
гожь кляштору оповѣдала, покладала и прн́-
знала лн́стъ сво́й добровольн́ый квнтанцн́-

ный запись ясне вельможной ей милости Теодоръ Сапѣжанцѣ—воеводянцѣ Виленской Александровой Нарушевичовой, подканцлериною великого князства Литовского, на речь въ немъ нижей выражоную данный и служаий, просечи, абы тотъ листъ былъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Anastazyia Kotłowna, starsza klasztoru Wileńskiego panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętej Trócy, swoim y wszystkiego konwentu Wileńskiego panieńskiego reguły świętego Bazylego imieniem wiadomo czynię y zeznamam tym moim listem dobrowolnym, wieczystym kwitacyinym zapisem, o tym: iż co godney pamięci w Bogu zesła iaśnie oświecona xiężna iey mość pani Ewgienia Katarzyna Tyszkiewiczowna Wiszniewiecka, koniuszyna koronna, pewną summę pieniędzy piętnaście tysięcy złotych polskich na majątność, nazwaną Możeyków Wielki y Dzikuszki, w powiecie Lidskim leżące, od niemałego czasu prawem wyderkafowym w Bodze wielębnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trócy mieszkaiącym, także y klasztorowi naszemu panieńskiemu, przy tey że cerkwi będącemu, wniosła y zapisała, s którey summy tysiąc złotych klasztorowi naszemu należało, którey majątności godney pamięci iaśnie wielmożny imść pan Alexander Naruszewicz, podkanclerzy wielkiego xięstwa Litewskiego, y z iaśnie wielmożną panią Theodorą Sapieżanką, woiewodzianką Wileńską, panią małżonką imści, za prawem od iaśnie oświeconego xięcia imści pana Dymitra Korybuta Wiszniewieckiego—woiewody Bielskiego, starosty Białocerkiewskie-

go służącym, wieczystym possessorem został. Chcąc tedy wielmożna ieymść pani podkanclerzyna wielkiego xięstwa Litewskiego, pozostała po małżonku swoim majątności Możeykowa Dzikuszek successorka, nieobciążoną mieć według legacyi iaśnie oświeconey ieymści paniey koniuszyniey na klasztor nasz panieński, przy cerkwi świętej Trócy będący, domnie Anastazyi Kotłowny, iako starszey, tysiąc złotych z wysz mianowanej summy odliczyć y oddać rozkazała, iakoż zupełnie od ieymści odliczyłam y odebrałam, zaczym tym listem dobrowolnym kwitacyinym zapisem iaśnie wielmożną ieymść panią podkanclerzynę, iako successorkę tych dobr, z dosyć sobie uczynienia kwituię, ten wyderkaf summy tysiąca złotych, na majątności Możeyków Wielki Dzikuszki będący, znoszę, kassuię y wniewicz obracam y tę majątność Możeyków Wielki y Dzikuszki od tego ciężaru uwalniam, iakoż y sprawy wszystkie, processa, zapozwy, dekreta y przewody prawne do rękę ieymści oddałam y iuż od daty tego listu mego ia sama y successorowie moi iaśnie wielmożną ieymści panią podkanclerzynę wielkiego xięstwa Litewskiego y successorów ieymości, także xiążat jchmościów panów Wiszniewieckich o summę tysiąc złotych wyderkafową y o namnieyszą rzecz turbować, do prawa pociągać niemam y nie będę mogła wiecznemi czasy, pod zaręką tysiąca złotych; o którą zarękę, szkody, nakłady, gołosłownie rzeczzone, daię wolność y pozwalam, mnie samą y po mnie następujących pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego y sądu głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat y woiewodztwo, a ia, nie wymawiając się żadnemi przyczynami, by nayprawnieyszymi, tę zarękę zapłacić mam, a

po zapłaceniu oney by y po kilkakrotnie, przecie ten list zapis mój przy zupełney mocy w swym walorze wiecznie zostawać ma, pod który to list teraz będący y na potym następujące wszystkie panny zakonne klasztoru Wileńskiego świętey Tróycy podlegać maia. Y na tom dała ten list mój s podpisem ręki mey, iako starszey, pieczęcią klasztorną, także s podpisem y pieczęćmi ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie uproszonych, niżej na podpisach mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Marca dziesiątego dnia. У того листу запису при печати кляшторной и иныхъ ихъ милостей подпись рукъ въ тые слова:

Anastazyia Kotłowna—starsza klasztoru Wileńskiego panińskiego ręką swą. Fewronia Zieniewiczowna—zakonnica świętego Bazylego ręką swą. Helena Koncewiczowna—zakonnica świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Proszony pieczętarz od pomienionych osób Kazimierz Stankiewicz—czesznik Żmuydski. Proszony pieczętarz od tego listu od pomienionych osób Jan Kazimierz Niesiecki. Proszony pieczętarz od tego listu od pomienionych osób w tym liście Nikolay Żochowski, koniuszy Połocki.

Который тотъ листь, добровольный записъ, за признаьемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ.

1669 г. Марта 10 дня.

Изъ книги № 8, 1668—1669 г., л. 181, во 2 ч. кн.

67. Письменное обязательство отъ Виленскаго мужскаго Св. Троицкаго монастыря Виленскому же Св. Троицкому женскому монастырю на уплату послѣдному 1000 зл.

Секретарь Виленскаго Св.-Троицкаго мужскаго монастыря выдаетъ настоящее обязательство женскому монастырю на 1000 злотыхъ по слѣдующему поводу: коронная конюшина княгиня Вишневецкая (урожденная Тышкевичовна) записала мужскому Троицкому и женскому монастырямъ 15000 зл.,

обезпечивъ ихъ на своихъ имѣнιάхъ. Такъ какъ одно изъ имѣнній Можейковъ Малый перешелъ уже въ полное владѣнiе мужскаго монастыря, то этотъ послѣднiй и выдаетъ отъ себя обязательство женскому монастырю на причитающуюся ему часть отъ вышепомянутаго пожертвованiя.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Марта двадцать сегого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленскаго, на зъздѣ сеймику

конвокацiйного въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, постановившисе очевисто у суду велебный въ Возѣ его милость отецъ Янъ Малаховскiй — секретарь закону светого

Базилего великого, старшій кляштору Виленского святой Троицы будущого, самъ презъ себе и именемъ всихъ того кляштору законниковъ оповѣдалъ, покладаль и призналъ листъ свой добровольный записъ въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ панномъ законнымъ при церкви святой Троицы въ кляшторѣ будучимъ, на речъ ниже мененую даный, служащий, просечи абы тотъ листъ былъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Jan Małachowski—sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego świętej Trócy, oraz ze wszystkimi oycami konwentu Wileńskiego, wiadomo czynię y zeznam tym moim listem dobrowolnym zapisem o tym: iż co godney pamięci w Bogu zesła iaśnie oświecona księżna ieymosć pani Eugenia Katarzyna Tyszkiewiczowna Wiszniewiecka, koniuszyna koronna, pewną summę pieniędzy, to iest, piętnaście tysięcy złotych polskich na majątnosć, nazwaną Możeyków Wielki y Dzikuszki, w powiecie Lidzkim leżącą, od niemałego czasu prawem wyderkafowym w Bodze wielebnym oycom bazylianom Wileńskim, ichmosćiom pannom zakonnym przy tej że cerkwi będącym wniosła, z której summy mianowanym pannom zakonnym tysiąc złotych należało, tedy tę summę iaśnie oświeceni xiążęta ichmosć obadwa Dymitr y Konstanty Korybutowie Wisznio-wieccy, synowie ieymosći spłacić powinni byli, względem której summy w Bodze wielebni oycowie bazylianie konwentu Wileńskiego, antecessorowie moi, iuż majątnosć Skrybowsczynę alias Możeyków Mały, tak-że w powiecie Lidzkim leżącą, sobie za-wiedziona mając, lecz że też majątnosć od

xiążąt ichmosćiów w pewney summie prawem zastawnym nieboszyk iegomosć pan Alexander Tyszkiewicz, a po nim ieymosć pani Tyszkiewiczowa, małżonka onego, s panami synami swoiemi dzierzącemi zostaią, aż do oddania y okupienia ichmosć przez nas w prawie ichmosćiów mianowanej pewney summy pieniędzy; t. 3v ia Jan Małachowski—starszy klasztoru Wileńskiego, a po mnie następcy, za oswobodzeniem y cale do possessyie przyściem wysz mianowanej majątnosći Skrybowsczyny, alias Możeykowa Małego, względem legacii xieżney ieymosć paniey koniuszynie koronney tysiąca złotych, a iuż na wysz mianowaną majątnosć zaciągnionej, powinien będę ichmosć pannom zakonnym klasztoru Wileńskiego świętej Trócy tysiąc złotych po obięciu majątnosći wysz mianowanej, zaraz, niczym nie excypuiąc, za pierwszym upomnieniem oddać y zapłacić. A iesli by, obiąwszy w possessiā swā majątnosć, przepomniawszy tego listu mego, z iakowych przyczyn tego tysiąca złotych ia sam, a po mnie successorowie ichmosćiom pannom zakonnym oddać nie chcieli, tedy tym listem moim daię wolnosć y pozwalam siebie y każdego pozwać do wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego y głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat y woiewodztwo; a ia y następcy moi, nie wymawiając się żadnemi przyczynami, w prawie pospolitym opisanemi, usprawiedliwić się będę powinien. Pod który ten list aż do dosyć uczynienia wespół ze mną y wszyscy zakonnicy klasztoru Wileńskiego podlegać mają. Na to dałem ten mój list s podpisem ręki mey y wielebnym oyców tu mieszkających przy pieczęci klasztorney. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiętego, miesiąca Marca dziesiątego. Y

того листу при печатахъ подпись рукъ
тими словы: Jan Małachowski—zakonnik ś.
Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wi-
leńskiego świętej Trócy. Josaphat Klimowicz—vicarius. Theofilus Chomiński—zakonnik świętego Bazylego wielkiego. Proszony do tego listu pieczętarsz do tego ob-

ligu. Hylariusz Czyż Mintoft—podkomorzy Wileński. Который тотъ листъ добровольный записъ, за признаемъ оного черезъ особу верху вышъ менованую, есть до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленско-го уписанъ.

1669 г. Марта 28 дня.

Изъ книги № 8, 1668—1669 г., л. 208 во 2 ч. кн.

68. Уступочная записъ отъ Мстиславской старостины Анастаси Петровской Виленскимъ Св.-Духовскому и женскому монастырямъ на сумму 1000 червонныхъ злотыхъ.

Анастасія Тризнянка Петровская, Мстиславская старостина, дала взаимъ своему родственнику Тризнѣ 1,000 зл. золотой монетой на опредѣленный срокъ; не получивши въ свое время этого долга и чувствуя приближеніе смерти, Анастасія

Тризнянка завѣщаетъ эти деньги Виленскому Св.-Духовскому монастырю съ тѣмъ, чтобы онѣ были раздѣлены по поламъ между мужскимъ монастыремъ и женскимъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсеца Марта двадцать девятого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленского, на зѣздѣ сеймику конвокаційного въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осмомъ згодне обраными, постановившисе у суду вельможная пани Анастазія Тризнянка Станиславова Піотровская, старостина Мстиславская, оповѣдала, покладала и признала листъ свой добровольный, влевковый записъ, велебному въ Бозѣ его милости отцу Даніелю Дорофіевичови—старшому на тотъ

часъ монастыра братского Виленского, при церкви светого Духа застаючому, также и палому конвенту тогожъ монастыра братского Виленского, при церкви светого Духа будучому, на речъ ве срединѣ въ томъ листѣ влевковомъ выражоную, служацій и належачій, просячи, абы тотъ листъ влевковый, добровольный записъ до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленскаго былъ уписанъ. Который уписуючи въ книги слово до слова такъ ся въ собѣ маеть:

Ja Anastazyja Tryznianka Stanisławowa Piotrowska—starościna Mściślawska, czynię wiadomo u zeznam tym moim listem

dobrowolnym, wlewkowym zapisem, koźdemu, komu by o tym wiedzieć należało: Iż co mnie Anastaziey Tryzniance Piotrowskiej—starościny Mściławskiej, został winien iegomość pan Kazimierz Krzysztoph na Oldowie y Dziedziłowiczach Tryzna na list swóy dobrowolny oblig, według prawa sprawiony, zapis złotych tysiąc czerwonemi złotemi, którą to summę złotych czerwonemi złotemi opisał się tym listem swoim takąż monetą czerwonemi złotemi, w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt czwartym w dzień Nowego lata święta rzymskiego, według nowego kalendarza, na mieyscu pewnym przy księgach grodzkich Wileńskich oddać. Na którym to terminie, że mnie starościny Mściławskiej, tego długu, mnie należnego, nie oddał, listu swego dobrowolnego zapisu nie oswobodził, a w tym mnie z nawiedzenia Boskiego niesposobność zdrowia do odyskania tej summy tysiąca złotych zakroczyła, w której to niesposobności zdrowia mego czuiąc się być ia bliższą śmierci, a niżeli żywota, a chcąc aby tak za duszę moią po śmierci, iako y za duszę rodzoney moiey zeszeley w Bogu wielebney ieymości panny Elizabety Tryznianki Kiersnowskiej pana Boga proszono, tedy ten oblig niewypłacony od iegomości pana Kazimierza Krzystopha Tryzny na tysiąc złotych czerwonemi złotemi mnie dany, w Bogu wielebnemu iegomości oycu Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha zostaiącemu, połowicę tej summy, a drugą połowicę tej summy wielebny w Bogu ii. pannom zakonnym, przy tej że cerkwi brackiej Wileńskiej Ducha świętego zostaiącym, leguię y zapisuię, y do odyskania tej summy pieniędzy, tak ichmościom oycom bazylianom, przy cerkwie świętego Ducha bra-

kiej Wileńskiej zostaiącym, iako y ichmościom pannom zakonnym, przy tej że cerkwie świętego Ducha nayduiającym się, moc zupełną u wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, assessorskiego, zadworneho, a podczas interregnum y kapturowego daię y pozwalam. Wolni tedy ichmość y mocni będą, za tym listem moim wlewkowym, dobrowolnym zapisem, ichmościom, ode mnie starościny Mściławskiej danym, tej wysz mianowaney summy, mnie na oblig winney, u iegomości pana Kazimierza Krzystopha Tryzny, u wszelakiego sądu y prawa, iako się wyżej pomieniło, dochodzić y pozyskiwać. A pozyskawszy y doszedszy summy wysz mianowaney, według woli y upodobania swego oną summą szafować y na swóy pożytek monasterski obracać. Y na tom ia Anastazyja Tryznianka Piotrowska—starościna Mściławska, dała ten mój list, wlewkowy dobrowolny zapis, w Bogu wielebnemu iegomości oycu Danielowi Dorofieiewiczowi—starszemu na tenczas monastera brackiego Wileńskiego, przy cerkwie świętego Ducha zostaiącemu, y całemu konwentowi tegoż monastera brackiego Wileńskiego, tudzież y wielebny w Bogu ichmościom pannom zakonnym, przy tej że cerkwie świętego Ducha będącym, z pieczęcią y podpisem ręki mey własney, także z pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Marca dwudziestego ósmego dnia. У того листу добровольного, влевкового запису, при печатехъ подпись рукъ твоихъ словы: Anastazyja Tryznianka Stanisława Piotrowska—starościna Mściławska

ręką swą. Ustnie y oczewisto do tego listu wlewkowego od ieymości paniey Anastazyey Tryznianki Stanisławowej Piotrowskiej—starościny Mściśławskiej, iako od chorey, do gospody uproszony pieczętarz, Hrehory Chomiński—podstarości Wileński. Pieczętarz listu tego ustnie proszony od ieymości pani starościny Mściśławskiej Samuel

Kazimierz Jarcewicz—skarbnik Słonimski. Proszony oczewisto pieczętarz do tego listu od ieymości paniey Piotrowskiej, starościny Mściśławskiej, Wawrzyniec Chrzanowski mp. Который тотъ листъ, за сознаньемъ особы вышей менованое, до книгъ каптуровыхъ воеводства Виленского есть уписанъ.

1669 г. Юля 10 дня.

Изъ книги № 156, за 1778 г., л. 322.

69. Закладная запись отъ Самуила Каминскаго Бытенскому монастырю на село Дѣтковичи въ суммѣ пять тысячь злотыхъ.

Землянинъ Слонимскаго повѣта Самуилъ Каминскій, нуждаясь въ деньгахъ для частныхъ своихъ интересовъ, занялъ у Бытенскаго монастыря 5,000 зл. срокомъ на одинъ годъ, подъ залогъ одной части своего Слонимскаго имѣнія—Дѣтковичъ, на усло-

віяхъ, практиковавшихся въ тогдашнее время во всемъ княжествѣ,—т. е. съ предоставленіемъ монастырю правовладѣнія землей и крестьянами, съ зарукой и обязательствомъ, въ случаѣ неустойки, добровольно отказаться отъ правъ на имѣніе.

Roku tysiąc siedmset siedmdziesiąt ósme-go, miesiąca Septembra dwudziestego czwartego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w. x. Lit. z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset siedmdziesiąt ósmym, na repartycyą ruską obranemi y aktualnie w mieście i. król. mości Grodnie zasiadającemi, stanowszy osobiście u sądu trybunału głównego w. x. Lit. patron w. i. pan Józef Niemorszański—rotmistrz wojewodztwa Wileńskiego, prawo zastawne od Samuela Krzysztofowicza Kamińskiego w Bogu przewie-

lebnemu imé x. Stephanowi Martyszkiewiczowi Buszyńskiemu—starszemu klasztoru Byteńskiego, y wszystkim konwentu bazylianom wydane, ad acta podał, oraz prosił nas sądu, ażeby takowe prawo, ze wszelką w nim inserowaną rzeczą, było do ksiąg spraw wieczystych trybunałskich przyjęte y wpisane; iakoż my sąd one przyjąwszy, wpisać w księgi zaleciliśmy, które słowo w słowo wpisuiąc w takim iest wyrażeniu:

Ja Samuel Krzysztofowicz Kamiński—ziemianin i. k. mci wojewodztwa Nowogrodzkiego, powiatu Słonimskiego y Wołkowyskiego, czynię wiadomo y wyznawam tym mo-

im dobrowolnym zastawnym zapisem wszystkim wobec, iż będąc ja pilno potrzebny summy pieniędzy, wzięłem y pożyczylem u w Bogu wielebnego imci xiędza Stephana Martyszkiwicza Buszyńskiego — starszego klasztoru Byteńskiego y wszystkiego konwentu tego zakonu ś. Bazylego wielkiego gotowego grosza, rękodayney summy, niekontraktowej, pięć tysięcy złotych monety dobrej, takowej, iaka w wielkim xięstwie Litewskim bez braku idzie; w której tey summie, odłączywszy od majątności moiej Rudziewicz, w powiecie Wołkowyskim leżący, wieś nazwaną Dzietkowicze, w powiecie Słonimskim, nad rzeką Szczarą leżącą, tak, iako się na część moją y na rodzoną siostrę moją ieymosć pannę Rozalią Kamińską dostała, dziedzicznym prawem po rodzicielce naszey ieymosć paniey Izabelli Puksziance Krzysztofowej Kamińskiej spadła, a na tenczas do possessyi moiej od dobrodzieia rodzica mego imci pana Krzysztofa Kamińskiego — miecznego Nowogrodzkiego z opieki swej, za przyściem lat moich y przyznany prawem ustąpioną, ze wszystkimi gruntami, włokami, oromemi y nieoromemi, sianożęciami muróżnemi y błotnemi, sadami owocowemi y chmielowemi, z lasami, gajami, dąbrowami; zaroślami, z drzewem bartnym, z rzekami, rzeczkami y zatokami, z wolnym łowieniem ryb, z gony bobrowemi y zwierzynnemi, z łowy ptaszemi, owo zgoła ze wszystkim, z żonami poddanych, dziećmi y wszelką ich ruchomością, nic a nic nie wymiując, ani wyłączając, iakoby mianowane niemianowanemu, a niemianowane mianowanemu nieoddzielało się ze wszystkim, iako ta wieś z dawna w miedzach, granicach, szerokościach miała, y teraz ma, ze wszelką powinnością, robotą, która na oso-

bliwym inwentarzu iest opisana. W której to pomienionej summie pięciu tysięcy złotych zawodzę y zostawię na rok cały, poczynaiąc termin od dnia świętych apostołów Piotra y Pawła według starego kalendarza, w roku terazniejszy tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiętym do takowegoż dnia y święta w przyszłym tysiąc sześćset siedmdziesiątym roku przypadającego święta, a za nieoddaniem takowąż monetą, która będzie w w. x. Lit. szła bez żadnego braku, y nieokupieniem na tym terminie, tedy od roku aż do okupienia, y spełna oddania wszystkiej tey summy pięciu tysięcy, monetą dobrą, zażywać tey wsi aż do oddania wszystkiej zupełney summy, a przed terminem okupna tey wioski, mam imści listem obwieszczonym przez ienerała za niedziel sześć obwieścić. Którą to wyż mianowaną wieś zastawiwszy y prawo te moie zastawne dawszy, zarazem w intromissyą urzędownie do possessyi ichmościom przez ienerała poddać y postępuię. Y iuż za podaniem takowym wolni y mocni ichmość oycowie Byteńscy tey wsi y poddanych wszystkich, z ich robotą, powinnością, według inwentarza, ode mnie na to danego, y wszelką przynależnością, iako swoiej własności zażywać y pożytków przymnażać, poddanych sądzić, rządzić, winnych winami, a występnych, by y na gardle karać, wolni y mocni będą, bez żadney do mnie appellacyi y przeszkody ode mnie samego, osobliwie od ieymosć panny siostry mey, w panieńskim stanie na tenczas będącey, a za doysciem lat, y poysciem za małż od pana małżonka y samey ieymosci, także y od każdego sukcessora, iezeliby kto kolwiek do tey wioski Dzietkowicz wszystkiej ogulem, iako się na inwentarzu namieniło, przystęp sobie mienił, y każdego wstępu-

iącego y przeszkodę czyniącego, y wyż mianowanych osób ichmość oyców Byteńskich u każdego prawa, za oznaymieniem mnie przez list otworzysty we dwie niedziele, zastępować y oczyszczać powinien będę, tak wiele, ile będzie potrzeba tego ukazała, swym własnym kosztem. A przy okupnie tey majątności przeze mnie, że wszystkiego spustoszenia y wszystkiey pretensyi, iesliby były, kwitować prawnie mam; osobliwie iesliby w tym roku z uchwały powiatowej, albo seymowej uchwalono było pospolite ruszenie, tedy to przy główniejszey majątności ia sam odprawować mam, tak za podatek do skarbu rzeczy-pospolitey, iesliby był uchwalony, tedy ichmość wybrawszy od poddanych do mnie oddać maia, a ia sam przy główniejszey majątności do skarbu wnosić będę. A ieslibym ia, przepomniawszy tego listu zastawnego zapisu mego, ichmościom oycom bazylianom w dzierzaniu przeszkodę czynił, sam przez kogo inszego, blizkich krewnych moich, osobliwie od panny siostry mey wyż mianowanej, y od każdego wstępuiącego y przeszkodę czyniącego nie zastępował, tedy mam zapłacić zaręki złotych pięć tysięcy, pod którą zarękę y obowiązki wszystkie podaię pod ewikcyą, y na majątność Rudziewicze y wszystkie majątności moje wnoszę. O którą zarękę daię moc pozwać siebie do wszelakiego prawa, sądu ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego y kapturowego, w który chcąc termin, powiat y wojewodstwo, rokiem statutowym y niestatutowym,

by naykrótszym, a ia tam stanąwszy, żądnych dobrodzieystw prawnych, pogotowiu nieprawnych, y rozumem ludzkim wynaydzionych, zażywać niemam, ale skutecznie zapłaciwszy zarękę y szkody kromia cielesney przysięgi usprawiedliwić się mam, na plenipotentą, na kopią, na munimenta nie biorąc, y nic do tego listu mego zastawnego nie mówiąc, by y pokilkakroć razy zapłaciwszy zarękę, przecie ten mój list zastawny zapis z podpisem ręki mey przy pieczęci, także z podpisem rąk ichmościów panów przyjaciół, ustnie o podpis rąk y przyłożenie pieczęci uproszonych, ichmości oycom bazylianom konwentu Byteńskiego.... Pisan w Byteniu, roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt dziewiątego, miesiąca Julia dziesiątego dnia według nowego kalendarza. U tego prawa zastawnego przy wyrzniętey kustodyi podpis ręki tak samego aktora, iako też wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów, temi się wyraża słowy: Samuel Kamiński ręką swą. Proszony pieczętarz do tego listu Krzysztof Kamiński m. W. mp. Proszony pieczętarz do tego listu Michał Jundził—stolnik Witebski mp. Proszony pieczętarz do tego listu, od osoby wyż mianowanej, Jan Michał Kalusowski. Które to prawo, za podaniem przez wyż wyrażoną osobę wielmożnego ięgomości pana Józefa Niemorszańskiego—rotmistrza Mińskiego do akt, iest do ksiąg spraw wieczystych trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego przyjęte y wpisane.

1669 г. Августа 28 дня.

Изъ книги № 8, 1668—1669 г., л. 350.

70. Ремиссійный декретъ каптуроваго суда по дѣлу Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды съ Виленскимъ магистратомъ.

Между юрисдикіею митрополита Коленды и городской возникъ споръ по поводу квартирной повинности и незаконныхъ поборовъ *подымнаго и поворотнаго* съ митрополичьихъ юридикчанъ и разныхъ другихъ притѣсненій; магистратъ перевелъ

это дѣло въ королевскій судъ, но митрополитъ добивался разрѣшенія его въ воеводскомъ *Каптуровомъ* судѣ; тѣмъ не менѣе судъ отослалъ обѣ тяжущіяся стороны въ королевскій судъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятъ девятого, мѣсяца Августа двадцать осьмого дня.

Передъ нами судьями каптуровыми воеводства Виленскаго, на зѣздѣ соймику конвокаційнаго, въ року прошломъ тысяча шестьсотъ шестьдесятъ осьмомъ згодне обраными, кгда съ порядку реестроваго ку суженью припала справа ясне вельможного въ Бодзѣ превелебнаго его милости ксендза Кгабріеля Коленды, зъ ласки Божое и апостольской столицы митрополиты всея Руси, зъ шляхетнымъ магистратомъ мѣста Виленскаго, за позвоомъ менечи о неналежное, безправное черезъ шляхетный магистратъ мѣста Виленскаго, мимо права, привилея, одъ наяснѣйшихъ королевъ ихъ милостей польскихъ и великихъ князятъ Литовскихъ, на юридикію антецессоровъ въ Бодзѣ велебнаго его милости ксендза митрополиты капитулѣ духовенства мѣйскаго Виленскаго, въ униі святой застаючихъ, побожне конферованые, также мимо листъ упоминальный противъ собѣ че-

резъ жалуючого правне вынесенный, втручанье се въ юридикію жалуючого и чиненье розныхъ перешкодъ, а то такъ въ записованью и роздаванью у мѣщанъ, подъ юридикіею его милости ксендза митрополиты у Вильнѣ мѣшкаючихъ, на станціи ихъ милостямъ паномъ судьямъ каптуровымъ воеводства Виленскаго, на суды каптуровые господъ, яко и выбираньемъ подымнаго, поворотнаго и складанокъ зъ утяженьемъ великимъ тыхъ же жалобливыхъ мѣщанъ, а по большой части тыхъ податковъ, такъ публичныхъ, яко и приватныхъ оборочаньемъ на власный свой пожитокъ, тудежъ въ нахоженью квалтовномъ на каменичку мѣщанина на име Базылего рымара, на плацу церковномъ ерикгованую, а подъ юридикіею тогожъ актора теперешнаго застаючую, отдартъ емъ печата капитульное одъ дверей пивнички, въ которой цына черезъ преречонаго Базылего рымара подчасъ ерикгованья тое каменички, на власномъ церковномъ церкве Змартвухвстанья Панского плацу

найденую въ даванью до прибытья те-
перь жалующаго зложонал найдовала, и о
ишіе, въ жалобѣ выраженыя претенсіе;
затымъ о заруку, въ листѣ заповѣдномъ
противо шляхетному магистратови Вилен-
скому вынесеномъ, а врадовне ихъ мило-
стямъ поданымъ, специфиче описаную, о
шкгоды, вины правныя. До которое спра-
вы за приволаньемъ черезъ енерала сто-
ронѣ до права одѣ актора пріятель его
милости за мощью, правне собѣ до тое
справы даною, его милость панъ Миколай
Жоховскій—конюшій Полоцкій, секретарь
его королевское милости, войтъ метропо-
личей Виленской юриздики, очевисто ста-
новиль, и кгда поданого по ихъ милости
магистратъ Виленскій на ратушу въ избѣ
судовой позву черезъ енерала воеводства
Виленского Мартина Кгадянского сознавъ
емъ того позву очевистымъ передъ его ми-
лостью паномъ Миколаемъ Франтишкомъ
Росохацкимъ—писаромъ земскимъ Вилен-
скимъ, слушне, правне доведши и жалобу
зъ него о речъ вышѣ мененую, а ширей
въ томъ позвѣ описаную, предложивши, да-
лей въ право поступовать хотѣлъ, тогда
отозвавши се одѣ шляхетного магистрату
мѣста Виленскаго панъ Янъ Баркяновичъ—
райца мѣста Виленскаго, а не припуща-
ючи пріятеля актора до дальшого поступ-
ку правного, подаль донасъ суду на пись-
мѣ эксцепцію, эксципуючи оную у суду
нашого форумъ, стоечи при зашлыхъ ман-
датахъ по въ Бодзѣ превелебного его ми-
лости ксендза метрополиты въ претенсіяхъ
ихъ, а афектуючи оную, отосланья тое
справы до суду его королевское милости
задворного ассесорского, обмову въ тые
слова писаную: Jaśnie wielmożni mści pa-
nowie sędziowie kapturowi woiewodztwa
Wileńskiego, nam wielce mści panowie!

Podany nam iest przed poważny w. m. na-
szych mściowych pp. sąd z instanciey w Bodze
przewielebnego iego mości xiędza Gąbrye-
la Kolendy—metropolity wszytkiey Rusi,
pozew o naruszenie listów iego królewskiej
mości upominalnych, ratione iurydyki za-
pisania gospod na stantią dla wielmożnych
naszych mściowych panów, wybieranie podym-
nego y powrotnego z gruntów cerkiewnych
y o extensią maydeburskich na tychże grun-
tach sądów, która sprawa iż nie tylko y
z natury swey y z procesu prawnego przed
sądem wielce miłościowych naszych mości
panów podług dawnych y przeszley oso-
bliwie konfederaciey ieneralney Warszaw-
skiejey forum niema, ale też y iegomość
xiędz metropolita, z instancyi naszej, iako
o przeszkodę iurydykiey iego królewskiej
mości maydeburskiej tak y o różne pre-
tensie ma nieiedne do sądu iego królew-
skiejey mości zadworного asesorskiego, za-
dane sobie mandaty, za któremi iuż yspra-
wa na decyzyey sądów iego królewskiejey
mości zostae, tedy przez tą excepcią po-
kornie upraszamy, abyście w. m. m. pa-
nowie w dyskwiżycyą oney, która za sobą
cognitionem iurium pociąga, wstępować
nie raczyli, z uniżonemi zатым usługami,
naszemi w łaskę w. m. naszych mści pa-
nów oddaieмы. Wielmożnych naszych mści
panów uniżeni słudzy: wóyt, burmistrze y
rayce miasta iego królewskiejey mości Wil-
na. А по прочитанью тое эксцепции тотъ
же панъ Баркяновичъ пріятыя оное,
несуженья тое справы, лечъ отосланья тое
справы до суду его королевское милости
задворного ассесорского потребоваль. А
пріятель актора ухиленья тое, яко неслушне
на зволуку справедливости светой, а ку
шкгодъ актора поданую эксцепцію узнавъ
въ той справѣ у суду нашего форумъ и

суженья заразомъ въ той справѣ у насъ суду просилъ и домоваль. А такъ мы судъ въ той справѣ яснѣ вельможного въ Бодзѣ превелебного его милости ксендза Кгабриеля Коленды—зъ ласки Божой и апостольской столицы метрополиты всея Руси, зъ шляхетнымъ магистратомъ мѣста Виленского, за позволю менечи о ненадежное безправное черезъ шляхетный магистратъ мѣста Виленского, мимо право, привилея, одъ найяснѣйшихъ королевъ ихъ милостей польскихъ и великихъ князей Литовскихъ, на юриздику антецессоромъ въ Бодзѣ велебного его милости ксендза метрополиты и цалой капитулы духовенства униі святой русской Виленской побожне конферованные, также мимо листъ упоминальный, противъ собѣ черезъ жалующого правне вынесеннымъ, втручанье се въ юриздику жалующого и чиненье разныхъ перешкодъ, а то такъ въ записыванью и роздаванью у мѣщанъ, подъ юриздику его милости ксендза метрополиты Виленского мѣшпкакочихъ, на станціи ихъ милостямъ паномъ судьямъ каптуровымъ воеводства Виленского, на суды каптуровые господъ, яко и выбраньемъ подымного, поворотного и складанокъ зъ утяженьемъ великимъ тыхъ же жалобливыхъ мѣщанъ, а по большой части тыхъ податковъ такъ публичныхъ, яко и частныхъ, оборочаньемъ на власный свой пожитокъ; тудежъ въ нахоженью квалтовномъ на каменичку мѣщанина на име Вазилего рымара, на плацу церковномъ ерикгованую, а подъ юриздику тогожъ

актора теперешнего зостающого, отдартъ печати капитульное одъ дверей пивнички, въ которой цына черезъ пререченого Вазилего рымара подчасъ ерикгованья тое каменички на власномъ церковномъ церкве Змаргвухвстанья Панского пляцу найденую, въ схованье до прибытія теперъ жалующого аложоная найдовала, и о иншіе въ жалобѣ выраженные претенсіе; за тымъ о заруку въ листѣ заповѣдномъ противъ шляхетному магистратови Виленскому вынесенномъ, а вравдовне ихъ милостямъ поданнымъ специifice описаную, о шкоды и вины правные. Въ которой справѣ мы судъ эксепцію отъ шляхетного магистрату Виленского, стоечи при зашлыхъ мандатахъ, по въ Бодзѣ превелебного его милости ксендза метрополиты въ претенсіяхъ, такожъ о перешкodu и втручанье се въ юриздику майдебурскую Виленскую передъ судъ его королевское милости ассессорскій вынесенныхъ, воделе которыхъ на децизіи судовъ его королевское милости до сихъ часъ тая зостаеть справа, до насъ суду, на письмѣ поданую, воделе права примуемъ; а затымъ ніякого на сесь часъ въ той справѣ не чинечи розсудку, а на обѣ двѣ стороны всѣ обороны правные вцале заховавши, до тогожъ его королевское милости пана нашего милостого задворного ассессорского суду, гдѣ вжотая справа и початокъ свой взяла, рокомъ завитымъ одсылаемъ. Которая справа до книгъ каптуровыхъ Виленскихъ есть записана.

1670 г. Февраля 4 дня.

Изъ книги № 33, 1691 г., л. 811.

71. Консенсъ отъ Виленскаго Св. Духовскаго монастыря Виленскому мѣщанину в купцу Василю Сергѣевичу на монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ на Субочъ улицѣ.

Настоятель Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря Доросеевичъ отъ имени всей братіи выдать настоящей консенсъ Виленскому купцу Сергѣевичу на право владѣнія церковнымъ плацомъ на слѣдующихъ основаніяхъ: Сергѣевичъ долженъ ежегодно платить аренды (чиншъ) по 5 копѣ въ

день Св. Юрія; ему разрѣшается строить постройки и продавать ихъ, но только съ вѣдома и согласія монастыря; въ случаѣ пожара или другого несчастія Сергѣевичъ и его потомки должны считаться первыми претендентами на правовладѣніе этимъ плацомъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ первого, мѣсяца Іюля двадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводства, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ девятьдесятъ первый обраными, постановившисе очевидно у суду пленипотентъ панъ Михаль Богдановичъ оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ подалъ листъ, добровольный записъ, одъ въ Богу велебного его милости ксендза Даниеля Доросеевича—старшого монастыру Виленскаго закону светого Базылего, при церкви светого Духа въ Вильнѣ будучихъ, и одъ всихъ тогожъ конвенту Виленскаго, на речъ въ немъ нижей помененую пану Базылему Сергеевичу—мѣщанину и купцу Виленскому даный и теперъ его милости пану Базылему Антоному Версоцкому служацій и належачій, который

подаючи до актъ просиль насъ суду, абы былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ; якожъ принявши, а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Daniel Dorofieiewicz—starszy monasteru Wileńskiego zakonu świętego Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha, tu w Wilnie będącego, y ze wszystkim konwentem oyców do tego monastera należących, czynię wiadomo y dobrowolnie wyznawam tym moim pismem: Iż co niegdy zeszyły pan Samuel Boczczka ostatniey woli swey testamentem zapisał y legował na cerkiew y konwent pomieniony świętego Ducha plac swóy własny, nikomu niezawiedziony, ani żadnemi długami, albo przewodami prawnemi nie obciążony, ale czysty y wolny, za Subacz bramą, tu w Wilnie, w zaułku idąc do cerkwie mieyskiej leżący, w pewnych granicach y mieyscach stoiący, na którym placu za consensem klasztorным y za pewnym postanowieniem czynszu z tego placu

w rok przychodzić mającego, pan Piotr Omelianowicz—mieszczanin Wileński budować się obiał był, iakoż izbę, piekarnią z sienią, nad piecem starym słodowym w sieniach teraz będącym, postawił y w używaniu tego placu za pomienionym prawem przy powinności czynszowey poziemney, od conventu sobie służącym, przez lat kilka aż do terazniejszego zostawał czasu. A że przez te lata mieszkanie y placu używania wszystkiego niemógł doskonale wypłacić czynszu, y na dalszy czas deklarował, iż wydolać w placeniu nie może, a co większa po uczynionym rachunku za niewypłacony czynsz poziemny w niedostatku gotowych pieniędzy, nie tylko placu, ale y budynku zrzekł się, to iest pomienioney piekarnie y sieni ustąpił; tedy ia Daniel Dorofieiewicz—starszy y z całym conventem, wzięwszy y odliczywszy pewną summę pieniędzy od pana Bazylego Serheiewicza—mieszczanina y kupca Wileńskiego, przy pomienioney piekarni y sieniach, w pewnym czynszu y plac pozwoliłem iemu samemu do spokojnego używania, potomkom y successorom iego, y tym pismem ze wszystkimi oycami conventu tegoż, do spokojnego używania podaję takowym sposobem: Naprzód wolno będzie panu Bazylemu Serheiewiczowi samemu, potomkom y successorom iego na pomienionym placu, iako chcąc, według najlepszego upodobania budować, pożytków zażywać, przymnażać, poczynając od roku terazniejszego niżey na dacie położonego, od świętego Jerzego święta y dnia według starego kalendarza, aż w potomne czasy, z tym iednak dokładem: że co rok poziemu abo czynszu od placu tego pan Serheiewicz y każdy po nim za

iego tym prawem trzymający, albo za wlewkiem, ma płacić do conventu naszego po kop pięciu litewskich; druga: wolno będzie panu Bazylemu Serheiewiczowi, potomkom y successorom iego, pomieniony budynek y co przybuduje na tym że miejscu stojący, komu chcąc przedać, iednak z tą condicią, iezeli ia, albo successorowie moi starsi y cały convent według czynszu postanowionego z kim kolwiek zachcą summę odłożyć panu Bazylemu Serheiewiczowi, tedy bliżsi do tego będą, by za gotowym targiem, a dla tego takowa przedać ma być za wiadomością y consensem klasztornym conventu tegoż; trzecia: uchoway Boże ognia przypadłego, albo spustoszenia y conflagraty przez nieprzyziaciela postronnego, tedy lubo by ten plac ogołoconym został, iednak za przyściem do pokoiu, niemam go oddalać y komu inszemu zawodzić, tylko tym że possessorom, zatym albo wlewkowym salva praemissa conditione prawem przy wolności znowu budowania zostawiamy y przy pomienionym, ani powyższaiąc, ani zmniejszaiąc, w pięciu kopach litewskich dorocznego czynszu przy expirowaniu każdego roku oddawać повинnego. Na co dla lepszej wiary etc. Działo się w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiątego, miesiąca Februariu czwartego dnia. У того листу запису при печати подписи руками словы: Daniel Dorofieiewicz—starszy monastera Wileńskiego, и Яковъ Авдыцкій, на тотъ часъ намѣстникъ. Platon Lukianski. Который же тотъ листъ записъ, за поданьемъ оного до актъ черезъ верху мененую особу, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и у книги уписанъ.

1671 г. Марта 10 дня.

Изъ книги № 22, за 1682 г. л. 139.

72. Запись Киевскаго митрополита Гавриила Коленды, которою онъ отказывается отъ суммы въ полтораста тысячъ золотыхъ, пожертвованной княгиней Радивиловой на Заблудовскую церковь.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысеца шестьсотъ осмьдесятъ второго, мѣсеца Апрѣля двадцать пятого дня.

Передь нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земля и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысеца шестьсотъ осмьдесятъ второй обраными, постановившисе очевидно у суду панъ Александеръ Еско, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью подалъ листъ кватицыйный зречоный запись, отъ зошлого въ Богу превелебного его милости ксендза Кгабриеля Коленды — митрополиты Киевского и всея Руссиа, архимандриты Супрасльскаго, на речъ въ немъ ниже поменуую, ясне освѣционымъ, вельможнымъ ихъ милостямъ паномъ опекуномъ и экономомъ добръ ясне освѣционное княжны ей милости панны Людовики Каролины Радивиловны — конюшанки великаго князства Литовскаго, даный и належачий, просечи, абы тотъ листъ запись до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Gabryel Kolenda—metropolita Kiiowski, Halicki y wszystkiey Rusi, archymandryta Supraski, czynię wiadomo tym moim listem dobrowolnym zapisem, komu by o tym teraz y na potomne czasy wiedzieć należało, iż co się pokazał u dizunitów

nieiakiś testament zesłęy w Bogu xiężny ieymości Maryey, gospodarowny Wołoskiey, Januszowey Radziwiłowey—woiewodzinyey Wileńskiej, którym na cerkiew Zabłudowską, od ś. p. Hrehorego Chodkiewicza—kasztelana Wileńskiego, na unią fundowaną, y po wielu zawodach prawnych teraz dekretem sądu głównego trybunального do uniey przysądzoną, miała zapisać półtorakroć sto tysięcy złotych polskich, o którą nie zawodząc się w terminy prawne, ponieważ za włożeniem się w to ichmość panów przyiaciół, z produkowanych dokumentów dowodnie się pokazało, iż przrzeczona xiężna ieymość summę sześć kroć sto tysięcy złotych, które miała sobie zapisane, na majątności Bielicy w Lidzkim, a na Zabłudowiu w Grodzieńskim powiatach, zesłęmu ś. p. xiężciu iegomości Januszowi Radziwiłowi—woiewodzie Wileńskiemu, małżonkowi swemu, odeznała y zapisała, przyznawszy ten swóy zapis u sądu ziemskiego Oszmiańskiego, mimo które odeznanie powtórnie iuż dysponować tą summą nie mogła; zaczym ia metropolita z tey summy półtora kroć stu tysięcy złotych, na cerkiew Zabłudowską zapisaney, wiecznie się rzrzekam y o nie żadnego sobie samemu, successorom moim, ani świeszczennikom, przy tey cerkwi Zabłudowskiej teraz y napotym będącym, żadnego namnieyszego przystępu nie zostawię wiecznemi czasy, y o to ia

sam y successorowie moi, także świeszczeni-
nicy Zabłudowscy y nikt inszy z unitów,
iako teraz xiężniczki ieymości, tudzież ich-
mościów panów opiekunów y ekonomów
xiężniczki ichmość, tak y napotym sukces-
sorów xiężniczki pozywać y turbować nie-
mam y nie będą mogli wiecznemi czasy. Y
na to ia metropolita daię ten list mój do-
browolny zrzczeny zapis z podpisem rę-
ki mey y z pieczęcią moią, także z podpi-
sami rąk y pieczęciami ichmościów panów
pieczętarzów, ode mnie ustnie uproszonych.
Działo się w Wilnie, roku tysiąc sześćset
siedmdziesiąt pierwszego, miesiąca Marca
dziesiątego dnia. У того листу зреченого
запису при печатѣхъ подпись рукъ тьми

слова: Gabryel Kolenda—archiepiscopus,
metropolita wszystkiew Rusi. Ustnie proszony
pieczętarz od osoby zwysz pomienoney Mi-
chał Constanty Kolenda — podsedek woie-
wodztwa Wileńskiego mp. Według prawa
proszony pieczętarz od osoby wysz pomie-
noney Jan Waleryan Kuncewicz—starosta
Koniawski y Dubicki mp. Proszony pie-
czentarz od osoby w tym liście mianowa-
ney Andrzej Odlaniski Poczubut—podse-
dek Oszmiański. Который же тотъ листъ
зречонный запись, за поданьемъ оного че-
резъ особу верху мененую до актъ, есть
до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
вѣчныхъ уписанъ.

1671 г. Іюня 21 дня.

Изъ книги № 142, за 1769 г. л. 185.

**73. Протестація генеральнаго викарія всѣхъ Литовскихъ базилианскихъ мона-
стырей Пахомія Огилевича противъ митрополита Коленды и его предшественни-
ковъ по поводу незаконнаго присвоенія ими четырехъ фундушевыхъ имѣній и
довежной суммы, записанныхъ Волынскою каштеляновою въ 1517 году на со-
оруженіе и содержаніе новаго Тороканскаго монастыря и церкви.**

Генеральный викарій всѣхъ базилианскихъ мо-
настырей Пахомій Огилевичъ приноситъ жалобу
на митрополита Коленду и его предшественниковъ
по слѣдующему поводу: Каштелянка земли Во-
лынской Атафія Пасечинская записала на устрой-
ство и содержаніе Тороканскаго монастыря 100 копъ
и 4 деревни, поручивши привести въ исполненіе
это дѣло митрополиту Солтану; но митрополитъ
взялъ деньги себѣ, а монастыря не построилъ, а
намѣстникъ его Паисій деревни присоединилъ къ
Жидичинской архимандріи. Потомъ епископъ Луц-
кій, Красинскій, чтобы получить Жидичинскую ар-

химандрію, деревни подарилъ подканцлеру Воло-
вичу. Позднѣйшіе митрополиты выхлопотали для
себя у королей особия привилегіи на эти же имѣнія,
но совершенно незаконно, потому что имѣнія были
земскія и не подлежали колаторству королей. Такъ
велось это дѣло до Коленды, который, получивши
митрополию, не забылъ завладѣть и вышеназван-
ными имѣніями. Такъ какъ монастырь Торокан-
скій не былъ построенъ, то Огилевичъ и заявляетъ
о необходимости исполнить завѣщаніе покойной
Пасечинской.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiąt dzie-
wiątego, miesiąca Julii trzynastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał głów-
ny w. x. Lit., z wojewodstw, ziem y po-

wiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset sześćdziesiąt dziewiątym obranymi, comparando personaliter u sądu trybunału głównego w. x. Lit. patron w. i. p. Andrzej Malczewski—komornik w-a Smoleńskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał ekstrakt manifestu nomine w Bogu wielebnego imci xiędza Pachomiusza Ohilewicza—zakonnika reguły świętego Bazylego, wikaryusza generalnego wszystkich monasterów, imieniem swoim y wszystkiego swego zakonnego zgromadzenia na i. x. Kolenę—metropolitę, circa acta grodu w-a Nowogrodzkiego, pod datą w nim wyrażoną zaniesionego, ac ex iisdem actis per extractum wydanego, in rem et partem i. xx. Bazyliańców służącego y należącego, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt grodzki Nowogrodzki manifestu, superius rzezonego, ze wszelką w nim wyrażoną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych, na kadencyi Wileńskiej expedyowanych, przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi wieczyste trybunalskie de verbo ad verbum wpisać pozwólili, którego sonantia sequitur estque talis:

Выпись съ книгъ кгородскихъ замку господарского воеводства Новгородского. Лѣта отъ naroженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ первого, мѣсеца Юня двадцать первого дня. На врадѣ кгородскомъ въ замку господарскомъ Новгородскомъ передо мною Криштофомъ Керсновскимъ — подвоеводитимъ Новгородскимъ, отъ вельможного пана его милости пана Дмитра Самуеля Полубинского—воеводы Новгородского, заволаў y opowiadał w Bodze wielebnny imć xiądz Pachomiusz Ohilewicz—zakonnik reguły świętego Bazylego, wikaryusz generalny wszystkich mo-

nasterów, imieniem swoim y wszystkiego swego zakonnego zgromadzenia, iż w panu Bogu zesła świętey pamięci ieymć pani Ahafia Piaseczyńska—kasztelanowa ziemi Wołyńskiej, chcąc, aby w majątności iey Torokaniach, Czykinie, Łosincach, Ciotkowiczach y Rzeczycy, monastyr dla zakonników reguły świętego Bazylego na chwałę pana Boga był zbudowany, też siola na zakonników wyżywienie oddała, a na wybudowanie cerkwi y monastyra sto kop pieniędzy białych groszów litewskich imci xiędzu świętey pamięci Jozefowi Sołtanowi—metropolicie całej Rusi, y wielebnemu oycu Payzemu—namiestnikowi iego, archimandrycie Żydyczyńskiemu wyliczyła; iako o tym wszystkim świadczy ieymć paniey kasztelanowey Wołyńskiej list na pergaminie z pieczęcią w roku od stworzenia świata siedm tysiącnym dwudziestym piątym, miesiąca Apryla dwudziestego dnia, indykta piątego, y wyraziła w tymże liście, aby ani xiądz metropolita, ani ociec namiestnik, archymandryta Żydyczyński, tego monastyra sobie nie przyłączali, y żeby w tym monastyrze zakonnicy ihumena sobie obierali. Ale imć xiądz Józef Sołtan—metropolita wzięwszy pieniądze, klasztoru nie postanowił, a ociec Payzy—namiestnik iego, archimandryta Żydyczyński, czyli za życia imci xiędza Józefa metropolity y za wiadomością iego, czyli po śmierci te siola, przeciwko woli ieymć paniey kasztelanowey z ciężką krzywdą chwały pana Boga y zakonu, do swoiey archimandryi Żydyczyńskiej przyłączył, a potym przewielebny ociec Krasieński—episkop Łucki, żeby sobie otrzymał archimandryą Żydyczyńską przez wielmożnego imci pana Eustachiego Wołowica—podkanclerzego Litewskiego, temuż panu podkanclerzemu pomienione siola

Ja Torokanie, Czykin, Łosince, Ciołkowicze y Rzeczycę oddał, a pan podkanclerzy też same siola ustąpił imci panu Mysze—starości Owruckiemu, o których odebranie prawował się w Pińsku przewielebny ociec Bałaban—episkop Lwowski, archimandryta Żydyczynski, niby o swoje; pośledniey postrzegszy się ichmość xięża metropolitowie całej Rusi, iako to: świętey pamięci imé xiądz Hupatiusz Pocięy, wyprawil przywiley od nayiaśnieyszego króla imci Zygmunta trzeciego, aby te siola należały do monastyra Brzeskiego reguły świętego Bazylego, potem na Arkudjusza Greka—kapłana świeckiego z Rzymu sprowadzonego, aby uczył młodź zakonną przy monastyrze Brzeskim; Józef świętey pamięci Welamin Rucki—metropolita, otrzymał przywiley na klasztor Wileński, potem na nowicyat; Rafał świętey pamięci Korsak—metropolita, przez wzięty przywiley na Torokanie oddał one na nowicyat, iako się pokazuje z przywileiów. Lubo zaś ci ichmość xięża metropolitowie otrzymali przywileie na te dobra, które bez tego były własne zakonne, to jednak nie należycie czynili, że na te dobra ziemskie, w których powinni byli cerkiew y monastyr postanowić, brali przywileie, a te siola nigdy do kollatorstwa nayiaśnieyszich królów nie należały y nie należą. Teraznieyszy zaś imé xiądz Gabriel Kolenda—metropolita, otrzymawszy przywiley na metropolią y wraz na pomienione siola, udawszy, że do metropolii na-

leżą, gwałtownie zaiachał. O co wszystko, iako o krzywdę Bogu y zakonowi uczynioną, żalując, w Bodze wielebny imé xiądz Pachomiusz Ohilewicz—wikaryusz generalny, na ichmościów xięży metropolitów, a osobliwie na żyjącego teraz imci xiędza Kolendę, a chcąc prawem czynić, dał ten process do xiąg urzędowych zapisać, co jest zapisano, съ которыхъ и сесь выписъ подъ моею вradoвою печатью въ Бозѣ велебному отцу Похому Огилевичу—викарому еeneralному всѣхъ монастыровъ есть выданъ въ Новгородку. U tego ekstraktu grodzkiego woiewodztwa Nowogródzkiego manifestu, supra de data et actu wyrażonego, przy pieczęci grodzkiej Nowogródzkiej na białey massie wyciśnionej, podpis ręki wielmożnego imci pana pisarza, y korrekta his exprimuntur verbis: Владыславъ Вольскій—писарь; въ небытности пана подписа скорыговаль Сивинскій. Który to takowy ekstrakt grodzki woiewodztwa Nowogródzkiego manifestu nomine w Bogu wielebneho imci xiędza Pachomiusza Ohilewicza—zakonnika reguły świętego Bazylego, wikaryusza generalnego wszystkich monasterów, na imci xiędza Kolendę—metropolitę, zanesionego, z originalami ruskimi, ad praesens na polskie pisma przełożonemi, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych w Wilnie expedyowanych przyjęty y wpisany.

1672 г. Апрель 23 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г., л. 1517.

74. Квитанціонная записъ отъ Виленскаго женскаго монастыря, что при церкви Св.-Троицы, Михаилу и Даниилу Рогинскимъ на прекращеніе спорнаго дѣла.

Виленскій архимандритъ Корсакъ занялъ у св.-Троицкаго женскаго монастыря 3000 зл., а за него поручился землянинъ Рогинскій, заложивши свое имѣніе Погольшу; такъ какъ самъ Рогинскій оказался неисправнымъ заемщикомъ и умеръ, а дѣти его совершенно отказались отъ уступки имѣнія, на

томъ основаніи, будто оно записано имъ ихъ бабкой, то монастырь завязалъ процессъ; вслѣдствіе внимательства пріятелей монастырь помирился съ наслѣдниками Рогинскаго, въ чемъ и выдаетъ имъ настоящую квитанцію.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третейо, мѣсеца Августа пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земель и повѣтовъ на рокъ тецерешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обраными, постановившимся очевидно у суду, въ Бозѣ велебная ей милость панна Анастазія Текля Котловна—старшая законница светого Базылего великаго монастыря Виленскаго, при церкви святой Троицы будучого, и инные панны тогожъ монастыру оповѣдали, покладали и признали листъ свой добровольный вѣчистый квитацинный записъ ихъ милостямъ пану Михаилу и Даниилу Рогинскимъ, на речъ въ немъ ниже мененую данный и належачій, просечи насъ суду, абы тотъ записъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ былъ, который уписуючи въ книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Anastazyja Tekla Kotłowna—star-

sza ze wszystkimi pannami zakonnymi świętego Bazylego wielkiego monastyrza Wileńskiego, przy cerkwi Trócy świętey w uniey będącego, czyniemy iawnu y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym wieczystym kwitacynym zapisem, co w roku przeszłym tysiąc sześćset pięćdziesiąt wtórym godney pamięci w Bodze wielebny imć xiądz Mikołaj Korsak—archimandryta Wileński, wziół y pożyczyl u nas rękodayney gotowey summy trzy tysiące pięćset złotych polskich ieszcze w Bodze wielebney ieymć panny Eufemiey Suzinowney, starszey na tenczas monastyrza naszego Wileńskiego, którą summę imć pan Andrzej Rogiński, iako szwagier rodzony nieboszczykowski, spólnie z małżonką swoją zeszlą ieymość panią Halszką Korsakówną, z miłości swey przeciwko nieboszczykowi imć xiędzu archimandrycie Wileńskiemu, gdyś my nieboszczykowi tey wyżpomienioney summy na oblig czekać nie chcieli, wniesli byli prawem zastawnym wyderkafowym majątność Poholsza, w powiecie Oszmiańskim

leżącą, z płaceniem zwyczajney na każdy rok od tęy summy kwoty, którey kwoty gdy nam ichmości nie chcieli ieszcze ante hostilitatem y potym post hostilitatem płacić y oddawać, także majątności wyż pomienoney ustąpić nie chcieli, przyszło nam było z imć panem Andrzejem Rogińskim o tę summę y o kwotę od niey należącą do zawodów prawnych, do dekretów ziemskich trybunalskich, a potym w roku terazniejszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzecim, po zeyściu imci pana Andrzejia Rogińskiego, poczęliśmy się byli prawować o tę summę z pany synami imć, ichmościami pany Michałem y Danielem Rogińskimi, którzy dowodzą, na różnych sądach, że ta majątność Poholsza zapisana iest testamentem od zeszyłej z tego świata ieymości pani Zophiy Oswotrskiej Krzysztofowej Rogińskiej, babki ichmei, y iuż dekretami oczewistemi trybunalskimi zostaje ochroniona. A zatem, że tego długu nieboszczykowie rodzice onych na tę ich własną majątność zaciągać nie mogli, prawnie dowodząc, bronili; gdzie potym za włożeniem się ichmć pp. przyjaciół zobopolnych w tę sprawę, ia Anastazyja Tekla Kotłówna—starsza ze wszystkimi pannami zakonnemi reguły świętego Bazylego wielkiego monasteru Wileńskiego, processa, zapozwy, dekreta y wszytek progres prawny, tak z pany rodzicami ichmość, iako y z ichmość w tęy sprawie uroszczony, annihiluujemy, osobliwie prawo wyderkafowe, od zeszyłych panów rodziców ichmości nam, które pod czas inkursyey nieprzyjacielskiej Moskiewskiej zginęło, a iesli by się gdzie pokazało, kassuujemy y wiecznie ze wszystkiego zrzekamy się processu; zapozwy, dekreta ex nunc do rąk ichmei oddaliśmy, nie zostawując sobie samey y całemu monastyrowi naszemu Wileńskiemu,

teraz y na potym będącemu, żadnego do ichmei o to prawa y przystępu wiecznemi czasy, owszem od każdego, kto by ichmć w tęy sprawie turbować y do prawa pociągać chciał, mamy y powinni będziemy, za daniem sobie znać od ichmćsiów, zastępować y ewinkować, z majątności naszey Oszmianki Dziagidowskiej, Namszewkowskiej, w powiecie Oszmiańskim leżącej, którą pod ewikoią ichmei poddaemy, własnym swoim kosztem y nakładem u każdego sądu y prawa, pod zapłaceniem zaręki trzech tysięcy złotych polskich, o którą zarękę daimy wolność ichmościców pozwać y zakazać, ia Kotłówna, siebie samą y successorek moich do wszelakiego sądu y prawa rokiem iako naykrótszym statutowym, tyle razy, ileby było tego potrzeba, co wszystko zyscić y strzymać mamy y powinni będziemy, pod wyż mianowaną zaręką. Y na tom ia Anastazyja Tekla Kotłówna—starsza ze wszystkimi siostrami pannami zakonnemi reguły świętego Bazylego wielkiego monasteru Wileńskiego, przy cerkwi świętey Tróycy w uniey będącego, dali ten nasz list dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis ichmościcom panom Michałowi y Danielowi Rogińskim, z podpisem rąk naszych y z pieczęcią naszą klasztorną, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmościców pp. przyjaciół, od nas ustnie uproszonych, niżej na podpisach imionami y nazwiskami wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt wtórego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia. У того листу квітацыйного вѣчного запису при печатехъ подписы рукъ тыми словами: Anastazyja Kotłowna—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego monasteru Wileńskiego imieniem całego zakonu ręką swą. Ustnie y oczewisto uproszony do te-

go listu kwitacyjnego zapisu pieczętarz od w Bodze wielebney ieymć panny Anastazyey Kotlowny—starszey y wszystkich panien zakonnych świętego Bazylego wielkiego monastyru Wileńskiego, Andrzey Talwoysz Stankiewicz—mieczny Oszmiański. Proszony pieczętarz według prawa do tego zapisu od osoby w nim mianowanej ieymć pani

starszey monastyru Wileńskiego Jan Wróblewski—skarbnik Smoleński. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacyjnego od osób wyż pomienionych Dawid Floryan Tupalski. Который же тотъ листъ, за признаньемъ оного черезъ особъ верху мененыхъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1673 г. Апрѣля 23 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г. л. 1519.

75. Выкупная запись, выданная землями Рогинскими Виленскому Св.-Троицкому женскому монастырю на имѣніе Погольшу.

Олшмянскіе земліе, братья Рогинскіе, нуждаясь въ деньгахъ, заняли у Виленскаго женскаго монастыря 3,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія—Погольши, доставшагося по наслѣдству отъ бабуш-

ки, съ условіемъ платитъ по 210 злотыхъ %о впрѣдъ до возвращенія долга; въ случаѣ же неустойки Рогинскіе отказываются отъ своихъ правъ на владѣніе имѣніемъ впрѣдъ до уплаты долга.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третего, мѣсяца Августа пятого дня.

Передъ нами судьями головными на трибуналь у великомъ княжествѣ Литовскомъ зъ воеводства, земль и повѣтовъ, на рокомъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обраными, постановившисе очевисто у суду ихъ милости панове Михалъ и Даніель Рогинскіе, оповѣдали, покладали и признали листъ свой добровольный выдеркафовый запись, въ Бодзѣ велебной ей милости паннѣ Анастазіи Теклѣ Котловнѣ—старшей монастыря святой Троицы регулы светого Bazylego и

и всимъ ихъ милосгьямъ паннамъ тогожъ монастыру, на речъ въ немъ ниже мененую данный и належачій, просечи суду, абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ уписанъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Ja Michał y ia Daniel Rogińscy—ziemia- nie iego królewskiej mości w. x. Lit., bracia rodzeni, wiadomo czyniemy y zeznamy tym listem dobrowolnym wyderkafowym zapisem naszym, iż, będąc my pilno potrzeb- nemi summy pieniędzy na własną potrze- bę naszą, wzięliśmy, pożyczylimy y ręko- ma naszymi do rąk naszych odliczyliśmy

gotową rękodayną summe pieniędzy trzy tysiące złotych polskich u wielebney w Bodze ieyności panny Anastazyi Tekli Kottówny — starszey panny monasteru przy cerkwi świętej Trójcy reguły świętego Bazylego wielkiego w Wilnie będącego y u wszystkich ichmość panien zakonnych klasztoru tego, w której to summie trzech tysięcy złotych polskich majątność naszą, nazwaną Poholszą, w powiecie Oszmiańskim leżącą, a nam po nieboszczce godney pamięci ieyność paniey Zophiey Ostrowskiej Krzysztophowey Rogińskiej, babce naszej, successive należący y odnieyże osobliwym testamentem ostatniey woli ieyności nam legowaney, a dekretami różnemi trybunalskiemi z oczewistej kontrowersy ferowanemi przysądzoney y zaprzysiężoney, prawem przyznanym zapisowym wyderkafowym ichmościom pannom zakonnym zawiedliśmy y urzędownie przez ienerała w intromissyę równo z datą tego listu wyderkafowego zapisu naszego podaliśmy. To iednak wariując sobie, że docześnie my sami tę majątność Poholszą w possessyi naszej mając, kwotę od tey summy trzech tysięcy złotych w każdy rok po expirowaniu roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego od dnia świętego Jerzego, święta rzymskiego, aż do roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt piątego takowegoż miesiąca, święta y dnia, wyż pisanego wyderkafu przez dwie lecie płacić ichmościom niemamy, ale aż po wyiściu dwóch lat toż dopiero wyderkaf pomieniony płacić ichmość w każdy rok dwieście dziesięć, oddając w klasztorze ichmość panien zakonnych, przy teyże cerkwi świętej Trójcy będącego, a potym rok po roku consequenter póty ten wyderkaf płacić ieden drugim nie wymawiając się mamy, póki ichmość tey summy wszystkiey spełna nie-

oddamy. A gdzieby ichmość tey summy swey u nas na wyderkafie mieć nie chcieli, tedy wolno będzie ichmość każdego roku, kiedy chcąc, obwieszczeniem nam podać, pokładając się na teyże majątności Poholszy. A my lubo którzykolwiek z nas po położeniu obwieszczenia w niedziel sześć tę wszystkie summe trzy tysiące złotych spełna monetą taką, któraby żadnego braku y nieiakiey na ten czas wątpliwości w koronie Polskiej y wielkim księstwie Litewskim nie miała, w klasztorze tym że ichmość oddać mamy y powinni będziemy. A gdziebyśmy, przepomniawszy lubo zanedbawszy tego dobrowolnego wyderkafowego zapisu naszego, przy zaczęciu którego roku, tego czynszu rocznego alias kwoty ichmościom pannom zakonnym oddać nie chcieli y nie oddali, tedy skoro po ominieniu tego wyż mianowanego terminu, zarazem w tydzień, albo gdy ichmość zechcą, wolno będzie ichmość pannom zakonnym, wziowszy wóznego któregokolwiek powiatu, chociaż bez strony szlachty y bez przydania urzędowego, tę majątność Poholszą zaiachać y w possessyą swoją obiać y aż do oddania y spełna od nas zapłacenia czynszu rocznego, za którybykolwiek rok my osoby wyż mianowane ichmość pannom zakonnym nie oddali y do oddania wszystkiey spełna summy trzech tysięcy złotych originalney summy, mają ichmość panny zakonne spokojnie bez żadney od nas y ni od kogo innego przeszkody, trzymać, wszelakich pożytków z tey majątności Poholszy przychodzących, iako swey własności, używać, a choćby się y spustoszenie za dzierżenia ichmość iakowekolwiek w tey majątności stało, wtedy my wyż rzeczeni Rogińscy o żadną rzecz ichmość prawnie y nieprawnie turbować y żadney akcyi uraszczać nie mamy,

ale y owszem ieszcze prawnie ichmość ze wszelakiego spustoszenia kwitować mamy. Którę summę trzy tysiące złotych polskich my Rogińscy u ichmość panien zakonnych wziwszy y na majątność Poholszę wniosszy, strzeż Boże z iakowych kolwiek okazy, abyśmy one stracić mieli; tedy wszystkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, gdziekolwiek będące, tak te, które teraz mamy, albo napotym za pomocą Bożą mieć będziemy, pod ewikcyę poddaiemy, a iako o samą iściznę, tak o zareki pod takąż summę podlegaiąc y o wszystkie punkta y paragrafy, które byśmy tylko naruszyli, od tej majątności Poholszy co upuścili, albo upuszczonego, zastaionego, przedanego nie oswobodzili, daiemy wolność y tym że zapisem naszym pozwalamy, siebie przed wszelki sąd ziemski, grodzki, trybunalski, assessorski, zadworny, kapturowy rokiem iako naykrótszym, by y niestatutowym, pozwać, albo zakazem zakazać. A my będąc pozwani, albo zakazani, jeden drugim nie wymawiając się, do wszelkiego sądu y prawa stanowić się, iako na roku zawitym mamy y powinni będziemy, stanowszy nie przeciwko temu zapisowi naszemu nie mówiąc, ani mu żadney nieprawności nie zadając, na kopię z niego z pozwu, z zakazu na plenipotentą, na godziny, na munimenta nie biorąc, ani żadnych dylacyi prawnych y nieprawnych nie zażywaiąc, pomienioną zarekę nie schodząc z sądu y wszystkie szkody,

nakłady, krom cielesney przysięgi, zapłacić mamy tyle razy, yle tego potrzeba ukazać y powinni będziemy. A y po zaplaceniu tej zareki, przecie ten list dobrowolny zapis nasz, u wszelkiego sądu y prawa przy zupełney mocy, aż do dosić za nim uczynienia, zostawać ma. Y natośmy dali ten nasz list dobrowolny wyderkafowy zapis z podpisem rąk y z przyciśnieniem pieczęci naszych, tak też pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmość panów przyacioł naszych, na podpisach rąk niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia. У того листу запису при печатехъ подписи рукъ теми словы: Michał Rogiński ręką swą, Daniel Rogiński ręką swą. Ustnie y oczewisto uproszony pieczętarz od ichmość pp. Michała y Daniela Rogińskich do tego listu zapisu: Andrzej Talwoysz Steckiewicz—mieczny Oszmiański. Proszony pieczętarz według prawa do tego zapisu od obudwu ichmościów panów Rogińskich Jan Wróblewski—skarbnik Smoleński. Ustnie proszony pieczętarz od ichmościów panów Rogińskich do tego zapisu wyderkafowego Dawid Florian Tupalski ręką swą. Который же тотъ листъ, за признаемъ его черезъ особы верху мененные, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ уписанъ.

1676 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 15, за 1676 г., л. 439.

**76. Квитаціонная запись отъ Виленскаго св.-Троицкаго женскаго монастыря
Олешкевичамъ въ полученіи 100 копъ.**

Ошмянская подкоморина Исайковская завѣщала Виленскому Св.-Троицкому женскому монастырю 100 копъ, обезпечивши ихъ на имѣніи Осоковщизнѣ. Наслѣдники ея Олешкевичи ула-

тили монастырю слѣдующую ему сумму, вслѣдствіе чего и выданъ имъ настоящій квитаціонный листъ.

Лѣта отъ нароженя Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ шестого, мѣсеца Юня пятого дня.

Передъ нами судьями, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ шостый обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебная ея милость панна Анастазія Котловна—старшая закону светого Базылего при церкви святой Тройцы въ Вильнѣ будучой, ей милость панна Еуфрозина Протасевичовна и ей милость панна Февронія Зеневичовна—законнички того помененого закону, своимъ именемъ, также и именемъ паненъ сестръ своихъ, въ томъ законѣ у Вильни будучихъ, покладали и очевисто предъ нами зезнали листъ свой добровольный вѣчисто квитаціонный запись на речъ въ немъ нижей мененую, е. м. пану Маріанови Сущевскому и пани малжонцѣ его милости, ей милости паней Катаринѣ Стаховской Сущевской даный и належачій,—просечи насъ суду, абы тотъ листъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныххъ

принять и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Anastazyja Kotłowna—starsza, imieniem moim y imieniem siostr moich w zakonie świętego Bazylego, przy cerkwi świętej Trójcy w Wilnie będącej, mieszkających, z consensem wszystkich siostr moich, czynię wiadomo y zeznam tym listem dobrowolnym wieczysto kwietacyinym zapisem, iż zesła z tego świata godney pamięci ieymć pani Maryanna Szostakowna Janowa Dałmatowa Isaykowska — podkomorzyna Oszmiańska, zchodząc z tego świata, testamentem ostatniey woli swoiey nam zakonnicom y klasztorowi naszemu sto kop groszy Litewskich legowała y na majątności nazwaney Osokowszczyzna, w woiewodztwie Wileńskim leżącey, zapisała, którą legatią imci panu Marcyanowi Suszczewskiemu y pани małżonce imci, ieymci paniey Katarzynie Stachowskiey, iako wieczystym possessorom tey majątności Osokowszczyzny, wnosić y wypłacić należy. Jakoż iegomość pan Suszczewski y pани małżonka imć, znosząc

ciężary z tej majątności y uspokajając nas, ani przywodząc nas do powodów y progresów prawnych, mnie y siostry moje zagodzili y tę summę legacyią przez ręce imci pana Eustachego Oleszkiewicza — skarbnika Mozyrskiego y paniey małżonki imci, ieymé paniey Aleksandry Bykowskiej, wszystko spelną do rąk naszych oddali y wypłacili, y myśmy te pieniądze od ichmci odebrali y odliczyli. Którego dosię uczynienia y oddania nam tej summy pieniędzy i. p. Suszczewskiego y paniey małżonki imci tudzież i. p. Oleszkiewicza — skarbnika Mozyrskiego y paniey małżonki iego mci, iako dzierżących majątność Osokowszczyzną, ia z siostrami moiemi kwituujemy, nie zostawiając sobie samym y na potom successorkom siostronom naszym do ichmci y do tej majątności Osokowszczyzny o tę wyż mianowaną legatją żadnego przystępu, prawa y należności, y iuz o to ia y siostry moje teraz będące y na potom zostające ichmć y każdego tej majątności w potomne czasy dzierżącego pozyczać y turbować nie mamy wiecznemi czasy, pod zaręką tak wielką, iako ważność samey rzeczy wynosi, o którą zarękę y o naruszenie tego listu wieczystego kwietacyinego zapisu dajemy prawo siebie y successorki nasze pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego y głównego trybunálnego świeckiego y duchownego; a tę zarękę by nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz list

dobrowolny kwietacyiny zapis u wszelakiego sądu y prawa, przy zupełney mocy zachowany być ma wiecznemi czasy. Y natośmy dali ten nasz kwietacyiny list, z podpisem rąk ichmć panów pieczętarzów, niżej na podpisie rąk mianowanych, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmć mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt szóstego, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia. У того листу, при печатахъ подпись рукъ тими словы: Анастазыя Котловна — starsza konwentu Wileńskiego, reguły świętego Bazylego wielkiego ręką swą; Eufruzya Protasewiczowna — zakonnica świętego Bazylego wielkiego ręką swą; do tego podpisuię się Febronia Zenowiczowna — zakonu świętego Bazylego wielkiego, ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz do tej kwietacyi od ichmć panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego, Dawid Florian Tupalski. Za ustną y oczewistą próżbą od wyż mianowanych osób ręką moją podpisuię, Jan Michał Sochowski — pieczętarz do tego listu mp. Ustnie proszony od osób w tym liście wyrażonych pieczętarz Aleksander Hordziewski mp. Которыйжъ тотъ листь квітацыйный записъ, за сознаныемъ черезъ выжъ помененыхъ ихъ милостей панень законныхъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ уписанъ.

1673 г. Юня 5 дня.

Изъ книги № 16, за 1676 г., л. 693.

**77. Квитанціонно-изрекательная записъ отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря
Ошмянскому маршалку Николаю Прездецкому на прекращеніе спорнаго дѣла
объ имѣніи Спяглѣ.**

Дворянинъ Ошмянскаго повѣта Кевлячъ за-
вѣщалъ св.-Троицкому монастырю имѣніе *Спяглу*;
наслѣдники его отняли у монастыря имѣніе и
владѣли имъ до Прездецаго, не смотря на по-
становленія разныхъ правительственныхъ учреж-

деній возвратитъ оное монастырю. Наконецъ През-
децкій вступилъ въ соглашеніе съ монастыремъ,
уплатилъ ему 9000 зл. и монастырь отказался отъ
имѣнія на вѣчныя времена.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты-
сеча шестьсотъ семьдесятъ шестого, мѣсе-
ца Юля двадцать девятого дня.

Передъ нами судьями головными, на
трибуналь у великомъ князествѣ Литов-
скомъ, зъ воеводство, земель и повѣтовъ
на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ
семьдесятъ шостый обраными, постано-
вившисе очевидно у суду въ Бозѣ веле-
бный его милость ксендзъ Іозефъ Петке-
вичъ—закону светого Базылего старшій
монастыру светое Троицы Виленскаго,
оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ
свой добровольный вѣчистый, зречоный,
квитацинный, водлугъ права справленный
записъ вельможному его милости пану Ми-
колаю Владиславу Прездецкому—маршал-
ку Ошмянскому и пани малжонцѣ его
милости, на речъ въ немъ ниже помене-
ную данный и належачій, которого устнымъ
сознашьемъ своимъ ствердивши, просилъ,
абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ
справъ вѣчистыхъ принять и уписатьъ

былъ, якожь принявши а уписуючи у кни-
ги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja xiądz Józeph Pietkiewicz — zakonu
świętego Bazylego starszy monasteru świę-
tey Trócy Wileńskiego y my wszyscy oyc-
cowie y bracia pomienionego monastera,
czyniemy iawno y zeznawamy sami na
siebie tym naszym listem dobrowolnym,
ugodliwym wieczystym zrzeczonym, kwiet-
cyinym zapisem, donosząc wszystkim wobec
y każdemu zosobna, komu by tego wie-
dzieć potrzeba terazniejszego y napotym
będącego wieku ludziom do wiadomości,
iż co zeszyły godney pamięci nieboszczyk
imć pan Krzysztofh Kiewlicz, zchodząc
z tego świata, ostatniey woli swey testa-
mentem zapisał y fundował majątność, na-
zwaną Spiahła, w powiecie Oszmiańskim
leżącą, ze wszystkimi do niey należącemi
przynależnościami, do cerkwi naszej świę-
tey Trócy Wileńskiej, na sześciu czernców,
którzy, zostając w tej majątności, w cerkwi
tameczney Spiahelskiej parafialney nabo-

zeństwo odprawować y sześciu zaczków uczyć mieli, iako szerzey pomieniony testament w sobie wyraża. Po śmierci tedy nieboszczyka imci pana Krzysztopha Kiewlicza, gdy za takową dyspozycją y fundacyą antecessor mój imć xiądz Mikołay Korsak — archimandryta na tenczas klasztoru Wileńskiego świętej Trójcy y wszyscy wielebni oycowie bazylianie tego klasztoru, zostali tey maiętności possessorami, a potym nieboszczykowie ichmci panowie Mikołay y Stanisław Kiewliczowie, zniósłszy się z zesłym z tego świata imć panem Adamem Macieiem Sakowiczem — na onczas starostą Oszmiańskim, tę maiętność Spiahłę, ścieląc sobie do niey prawem przyrodzonym, wieczystą successją y należność, zaiechali y oney dzierżącym imć pan Sakowicz zostawał, o co ten że antecessor oney, y wszyscy wielebni oycowie nieboszczyków ichmć panów Kiewliczów przed sąd główny trybunalny koła compositi iudicii, na rok tysiąc sześćset pięćdziesiąt czwarty do Wilna zapozwali, a za remissją do sądu głównego grodu Trockiego na dwóch roczkach ta sprawa bywszy, y po różnych assessorjach, przez sług imci pana starosty Oszmiańskiego zażywanych, wytoczyła się powtórnie przed sąd główny trybunalny w roku tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątym do Wilna, gdzie w niestaniu dekret z niemaliśmy wskazem summy z różnemi penami na ichmć panach Kiewliczach, bez żadney scrutiniey, y przysądzeniem tey maiętności konwentowi naszemu Wileńskiemu otrzymali y zaprzysięgli. Po takowych dekretach nastąpiła hostilitas y wojna Moskiewska, względem czego do executiey te decreta przywiedzione być nie mogły, po odwoiewaniu zaś xięstwa Litewskiego z rąk nieprzyjacielskich Moskiewskich, tak po różnych sub-

sellyach, to iest, przed iasniewielmożnym w Bodzie przewielebnym imci xiędzem nieiyszym, od stolice apostolskiej zesłanym za wyniesionemi obżałowanych ichmość xięzy antecessorów moich cytatiami po wielmożnego imci pana Mikołaiia Władysława Przędzieckiego — naprzód stolnika Upitskiego, potym chorążego, teraz marszałka Oszmiańskiego, y po ichmość panów braci, a od ichmość po antecessorów moich, także na seym mandatami y za różnemi kommissyami ta się sprawa agitowała y różne osoby gwałtownie się w tę maiętność nienależnie wdzierając, dzierżącemi oney byli y wniwecz ją spustoszyli; iednak że po długich turbacyach y prawnych zawodach dostała się w possessją realną pomienionemu iegomości panu marszałkowi Oszmiańskiemu, z którym to imć mieniać iakoby o expulsją antecessorowie moi y wszytek konwent Wileński, pominąwszy dekreta legackie, za pozwem przed sąd główny trybunalny tu do Wilna podanym, naprzód w roku tysiąc sześćset siedmdziesiątym, a potym w roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt pierwszym, po różnych dylacyach y po przyłączeniu pozwu od imci pana marszałka do zniesienia wyż mianowanych niestannych dekretów, ante hostilitatem na ichmościach panach Kiewliczach otrzymanych, mieli sprawę. Którym dekretem sąd główny trybunalny z oczewistej kontrowersyey, nie uznawiając imci panu marszałkowi przysięgi, ale imci xiędzu Anzelmowi Czyżowi — starszemu konwentu Wileńskiego, samotrzeciemu przysiędz nakazał, y te dekreta, ante hostilitatem ferowane, utwierdziwszy, do executiey przywoździć pozwolił. O który to dekret imć pan marszałek mieniać, iż przeciwko prawu był ferowany, chcąc oney znosić, zaraz wyniósł mandaty

po iegomości xiędza Czyża, iako starszego y cały konwent Wileński, zatrzymując przy sięgę, Jednak że y mimo takowe mandaty iurament wykonali, a zatym po odprawieniu do tey maiętności urzędowego poiaźdu, gdym ia xiądz Pietkiewicz — iako starszy konwentu Wileńskiego, imieniem wszystkich wielelnych oyców zakonników o sprzeciwieństwo temu dekretowi w terazniejszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzecim roku przed sąd główny trybunalny tu do Wilna imci pana marszałka Oszmiańskiego zapozwał y iuż w odkładzie była sprawa, tedy za poważną instancją zacnych ludzi ichmć panów przyiaciół naszych zobopólnych, osób duchownych y świeckich, także zniosszy się z przewielebnym w Bogu iegomość xiędzem Cypryanem Żochowskim, episkopem Wileńskim y Mściślawskim, koadiutorem metropoliey całej Rusi, y archiepiskopiey Połockiey, od iaśniewielmożnego w Bogu przewielebnego iegomości xiędza Gabriela Kolendy—metropolity Kiiowskiego y Halickiego y wszystkiey Rusi, archiepiskopa Połockiego, protoarchimandryty zakonu świętego Bazylego wielkiego, do tey sprawy zesłanym y wysadzonym, także przewielebnym w Bogu iegomość xiędzem Pachomiuszem Ohilewiczem — świętey teologii magistrem, zakonu świętego Bazylego wielkiego prowinciałem y ze wszystkimi ichmć oycami zakonnikami konwentu Wileńskiego, dobrze się namówiwszy y naradziwszy, a niechcąc w dalsze zapędy prawne zawodzić się y udawać, do tego widząc być z lepszym skutkiem chwały Bożej, mając też osobliwy respekt na tak wielką winę przez nieprzyziaciela Moskwicina y różnych possessorów w tey maiętności uczynioną, y z wielu inszych przyczyn y wątpliwości z wielmożnym iegomości panem Przech-

dzieckim—marszałkiem Oszmiańskim, wiecznieśmy się pogodzili, za pewną summę pieniędzy, to iest, dziewięć tysięcy złotych polskich, którą exnunc iegomość konwentowi naszemu Wileńskiemu gotowymi pieniędzmi zapłacił, y zaraz równo z datą tego zapisu naszego wiecznie iegomości pana marszałka z oddania tey summy kwituujemy, żadnego przystępu sobie samym, całemu konwentowi naszemu, następcom, successorom naszym y nikomu inszemu do samego iegomości pana marszałka y ieymości pani małżonki iegomości, potomków y successorów ichmć nie zostawujemy. Tak że do tey maiętności Spiahły względem pomienioney legacyey y mniemanego funduszu, a oraz y ten paragraf w tym testamencie wyraźny, a za nim wszystkie wyż mianowane processa, zapozwy, mandaty y iakie kolwiek uroszczone niestanne y z oczewistej kontrowersiey w trybunale y w różnych subselliach ferowane wyrażonym, wszystkie a wszystkie do ręki iegomości pana marszałka Oszmiańskiego oddawszy, kassujemy, unarzamy y wniwecz obracamy. Także z osób naszych y całego konwentu Wileńskiego zrzechszy się na osobę iegomości wiecznie wlewamy, a nieoddane za nieważne mieć chcemy y wiecznie być mają. Którey to maiętności Spiahły z poddaniami, mieszczanami, boiarami, teraz będącemi y precz rozeszłemi y ze wszystkimi do niey przynależnościami w spokojnym wiecznemi czasy bez żadney od nas, całego konwentu, następców y successorów naszych praepeditii ma zostawać w dzierżeniu y używaniu. Wolen y mocen będzie iegomość pan marszałek Oszmiański, sama ieymość, potomkowie y successorowie tą maiętnością, iako swoją własnością szafować, komu chcąc dać, darować, zapisać, zamienić, zastawić, na wieczność przedać y

według woli y najlepszego upodobania swego dysponować; a ia xiądz Pietkiewicz y my zakonnicy, a po nas następcy y successorowie nasi żadnego wiecznemi czasy przystępu do tey majątności względem tey legathey, ponieważ się iuż nam we wszystkim dosyć stało, mieć nie mamy y nie będziemy mogli, pod zaplaceniem zaręki dziewięciu tysięcy złotych polskich, którą zarękę wnosimy na wszelakie dobra nasze, do cerkwie Wileńskiej święto Troieckey należące, to iest majątności leżące, ruchome y summy pieniężne, gdziekolwiek będące. A iesli byśmy, ia xiądz Pietkiewicz y my wszyscy oycowie zakonnicy klasztoru Wileńskiego, przepomniawszy tego dobrowolnego listu wieczystego zrzecznego ugodliwego kwitacyjnego zapisu, iakowykolwiek rationale tey legathey od ięgomości pana marszałka Oszmiańskiego y samey ieymości, także do tey majątności Spiahlę y do innych dobr ścieląc sobie przystęp, ichmość turbowali, do prawa pociągali y iakowąkolwiek ichmościom czynili przeszkodę, tedy mamy y powinni będziemy, za naruszeniem tego zapisu, wyż mianowaną zarękę dziewięć tysięcy złotych polskich zapłacić y wszystkie podięte szkody, gołosłownie rzeczzone, krom cielesney przysięgi y żadnego dowodu nagrodzić. O które naruszenie tego zapisu y pomienione zaręki daemy ięgomości panu marszałkowi y samey ieymości y successorom ichmościów, mnie xiędza Pietkiewicza, następców moich y na wszystkich zakonników klasztoru Wileńskiego, przy cerkwie świętey Trócyey będących, pozwać do wszelkiego sądu, prawa y urzędu grodzkiego, ziemskiego, do sądu głównego trybunalnego, w który chcąc termin, powiat, woiewodztwo, także do sądu za-

dwornego, assessorskiego, relacyjnego, seymowego, marszałkowskiego, a pod czas interregnum do sądu kapturowego y gdzieby ichmość nayskuteczniejszą y nayszybszą mogli otrzymać sprawiedliwość, rokiem zawitym—iednak statutowym, pokładając takowe pozwy na wszelakich dobrach naszych klasztornych, leżących y ruchomych summach pieniężnych, gdziekolwiek będących, lubo oczewisto więcey, a zakazem za trzy dni, za dwa, lubo y za ieden dzień zakazać; a my będąc zapozwani, lubo zakazani, żadnemi, lubo nayprawnieyszymi nie wymawiając się przyczynami, forum nigdzie u żadnego sądu y urzędu nie excypuiąc, mamy y powinni będziemy personaliter stanąć, a stanowszy roku, pozwu, zakazu y ienerała nie burząc, żadnych by nayprawnieyszych delacyi nie zażywaiąc, mianowicie na plenipotentą, na kopiie, z pozwu, z zakazu y z tego zapisu, także na munimenta nie potrzebując, usprawiedliwić się y zarękę wyż mianowaną zapłacić, osobiwie szkody, nakłady prawne, gołosłownie rzeczzone, krom żadnego dowodu nagrodzić mamy y powinni będziemy. A sąd y urząd każdy, tak za staniem, iako y w niestaniu naszym, nie przymuiąc od nas, przyjaciół, plenipotentów y posłańców naszych, żadnych obmów y obron, na żadne dobrodzieystwa prawne y dylacye nam nie dopuszczając y nie pozwalając, ieno weyrzawszy w ten nasz dobrowolny zapis, pomienioną zarękę y szkody, nakłady, na nas samych y na dobrach naszych wszelakich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdziekolwiek będących, wskazać y mocną odprawę, krom składania rat statutowych, uczynić wolen y mocen będzie. A my tak sądu y urzędu o zły wskaz, iako strony o zły przewod prawa

nie pozywać, do wyższego sądu appellować y tego dekretu żadnemi sposobami znosić nie mamy y nie będziemy mogli, pod tąż zaręką wyż mianowana; którą by y nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz wieczysty ugodliwy zapis przy zupełney mocy, wiecznemi czasy ma zostawać. Który ten zapis nasz wieczysty wolno będzie imci panu marszałkowi Oszmiańskiemu na przyszłym da Bóg seymie, lubo na którym kolwiek gdy ieno zechce ichmość constitutią przed całą rzeczypospolitą approbować, a my żadnym sposobem prepediować, pod tąż wyż mianowaną zaręką, niemamy y nie będziemy mogli. Y natośmy dali ten nasz list dobrowolny wieczysty ugodliwy kwietacyiny zapis, pod pieczęcią konwentu naszego Wileńskiego y z podpisem rąk naszych, także pod pieczęciami y z podpisy rąk w Bodzie przewielebnych ichmość xięży y ichmość panów przyjaciół, ustnie y oczewisto od nas uproszonych, a na podpisach rąk ichmość niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzeciego, miesiąca Junii piątego dnia. У того листу добровольного угодливого вѣчистого зр-

ченого квітацыйного запису при печаті подпись рукъ тыми слоуы: Józeph Pietkiewicz — zakonnik świętego Bazylego wielkiego, starszy Wileński imieniem swoim y całego monasterza świętey Tróycy ręką. Do tey kwietacyi podpisuię się imieniem moim y imci xiędza metropolity oycamego Cyprian Żochowski—episkop Witebski, Mścislawski, koadiutor metropoliey y wszystkiey Rusi y archiepiskopiey Połockiey. Do tey kwietacyi podpisuię się Pachomiy Ohilewicz—s. teologii doktor, oyców wielkiego Bazylego vicarius generalis. Proszony pieczętarz do tey kwietaciey podpisuię Kazimierz Mintowt Czyż—podkomorzy Wileński, Benedikt Żochowski — kanonik Wileński, dziekan y prałat Żmudzki. Ustnie proszony pieczętarz od osob wyżey pomienionych Samuel Heronim Kocioł—podkomorzy Oszmiański. Который же тотъ листъ добровольный угодливый вѣчистый зречоный квітацыйный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мненую есть до аеть головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1673 г. Юня 13 дня.

Изъ книги № 13, за 1673 г., л. 717.

78. Мирюлюбивая сдѣлка между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Ошмянскимъ маршалкомъ Николаемъ Прездецкимъ о прекращеніи спорнаго дѣла по имѣнію Спягѣ.

Между Виленскими св.-Троицкими монахами и наследниками Ошмянскаго землянина Кевлича тягужа довольно длинный процессъ изъ за права обладанія имѣніемъ „Спяги“, которое было завѣщано Спягловскимъ монахамъ. Наконецъ обѣ спорящія стороны обратилась къ содѣйствію при-

гельскаго суда, подъ вліяніемъ котораго и состоялась настоящая мирюлюбивая сдѣлка. Въ силу ея Ошмянскій маршалокъ Прездецкій взялся заплатить монастырю 9000 польскихъ золотыхъ, а монастырь навсегда отказался отъ правъ на имѣніе.

Лѣта отъ нароженія Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ третьего, мѣсяца Юня тринадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными духовными и свѣцкими, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ третій обранными, постановившиися очевидно у суду въ Возѣ велебный его милость ксендзъ Іозефъ Петкевичъ, закону светого Базылего великого—старшій монастырю Виленского при церкви светое Тройцы, въ униі зъ костеломъ римскимъ застающей будучого, самъ особою своею и именемъ всихъ законниковъ того монастыря, при бытности вельможного въ Богу превелебного его милости ксендза Цыпріяна Жоховскаго — епископа Витебского и Мстиславского, коадьютора метрополей Кіевской и всея Руси и архієпископіи Полоцкой, также при бытности въ Возѣ велебного его милости

ксендза Пахоміуса Огилевича—светое теологии доктора, закону светого Базылего викарого енерального, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой интерцизийный, аліась пункта вѣчистое угоды вельможному его милости пану Миколаю Владиславу Прездецкому—маршалку повѣту Ошменского, на речъ въ нихъ меновите описаную служацій, просечи, абы тая интерцизія аліась пункта вѣчистое угоды приняты и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ были уписаны; которые принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ себѣ мають:

Puncta wieczney ugody miedzy nami, to iest: xiędzem Józefem Pietkiewiczem—zakonu świętego Bazylego wielkiego—starszym monasteru Wileńskiego y wszystkie mi oycami y bracią tego monasteru z iedney, a miedzy mną, Mikołaiem Władysławem Przedzieckim—marszałkiem powiatu Oszmiańskiego z drugiey strony, ratione

maiętności Spiahły, w powiecie Oszmiańskim leżącey, od zesłego z tego świata godney pamięci iegomości pana Krzysztofa Kiewlicza do cerkwi świętej Trócy Wileńskiej na sześciu kapłanów, którzy nabożeństwo w cerkwi Spiaholskiej odprawować mieli, testamentem zapisaney y legowaney. Jako o tym pomieniony testament, a za nim processa prawne y dekreta sądu głównego trybunalnego na nieboszczykach ichmościach panach Kiewliczach, ante hostilitatem, a potym y na mnie marszałku Oszmiańskim ex partium controversyi otrzymane y po dwakroć przez ichmościów oyców bazylianów zaprzysiężone, szérzey y dostateczniey w sobie wyrażaia, za włożeniem się w to zobopólnych ichmościów panów przyaciół naszych, ludzi zacnych, osób duchownych y świeckich, w Wilnie w roku teraznieyszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt trzecim, miesiąca Junii piątego dnia namowioney y skończoney. *Nayprzód:* ia marszałek Oszmiański względem takowey legacyi, przez nieboszczyka imci pana Krzysztofa Kiewlicza — wuia moiego, uczynioney, oswobodzaiać majątność Spiahłą, zagodziwszy ichmość oyców bazylianów Wileńskich na wieczne a nieodzowne czasy, za dziewięć tysięcy złotych polskich, mam y powinien będę tę summę pieniędzy imci xiędzu Pietkiewiczowi y wszystkim ichmościom oycom bazylianom monasteru świętej Trócy Wileńskiego oddać y spełna zapłacić, monetą bez braku w wielkim xięstwie Litewskim idącą, w roku da pan Bóg przyszłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt czwartym, w dzień świętego Jana Chrzciciela, święta rzymskiego, według nowego kalendarza, na mieyscu pewnym w Wilnie w mieście iego królewskiej mości stołecznym, w kancelaryey przy xięgach grodzkich Wileńskich,

ni czym tego terminu* nie pochybiaiać. A ia xiądz Pietkiewicz y my wszyscy oycowie y bracia zakonu świętego Bazylego wielkiego monasteru świętej Trócy Wileńskiego, z uznania ichmościów panów przyaciół zobopólnych y z pewnych consideracyi, widząc też z lepszym być chwały Bożey skutkiem, kontentowawszy się tą summą dziewięcią tysięcy złotych polskich, tak tey testamentowey legacyey, przez nieboszczyka iegomości pana Krzysztofa Kiewlicza zapisaney, ustąpiwszy, wiecznieśmy się oney rzekli, nie zostawiać sobie samych y nikomu inszemu do iegomości pana marszałka Oszmiańskiego, samey ieymci y successorów ichmć, także do majątności Spiahły y do inszych dóbr ichmościów żadnego prawa, przystępu y odezwu wiecznemi czasy, iako też processa, zapozwy, dekreta niestanne y oczewiste w różnych subselliach, na ichmościach panach Kiewliczach ante hostilitatem, a potym y po iegomości panu marszałku Oszmiańskiemu pootrzymywane y zaprzysiężone, wiecznie pokasowawszy, do rąk imci pana marszałka na pomienionym terminie, za oddaniem nam przerzeczoney summy, wrócić deklaruiemy. Na co y kwitacyę naszą ugodliwą napisaną y przez nas oyców bazylianów, także ichmościów panów przyaciół naszych tychże zobopólnych podpisaną, na ręce przewielebney kapituły Wileńskiej dó wyżej pomienionego terminu daemy, którą kwitacyę, po wyliczeniu nam od iegomości pana marszałka przerzeczoney summy dziewięciu tysięcy złotych polskich, eliberowawszy z rąk u przewielebney kapituły Wileńskiej y zaraz tegoż czasu u sądu głównego trybunalnego w Wilnie przyznawszy, zarówno z przewodami prawnymi wyżej specyfikowanymi, iegomości panu marszałkowi Oszmiań-

skiemu, pod zarękę niżej pomienioną, oddać powinni będziemy. Na którym terminie ia marszałek Oszmiański, przy oddaniu tey summy ichmościom oycom bazylianom, a za odebraniem od ichmośció spraw y wszystkich progressów prawnych mam też moie wszystkie uroszczone processa, zapozwy y mandaty wiecznie pokasowawszy, do rąk ichmościów oyców bazylianów Wileńskich oddać. A ieslibym ia marszałek Oszmiański na tym wyżej wspomnionym terminie summy pomienoney dziewięciu tysięcy złotych polskich ichmościom oycom bazylianom monasteru świętey Tróycy Wileńskiego nie oddał, nie zapłacił y tym punktom wieczystey ugody dosyć nie uczynił, tedy nie tylko w zarękę mam popadać y tę summę iuż z zaręką sowita, to iest, ośnaście tysięcy złotych polskich ichmościom zapłacić powinien będę, ale wszystkie progressa prawne y dekreta, na nieboszczykach ichmość panach Kiewliczach y na mnie pootrzymywane, niwczym nie naruszone, przyswey mocy zostawać mają, a iako onych żadnym wymysłem y sposobem znosić niemam y nie będę mógł, ale owszem, po ominieniu tamtego terminu, za nieoddaniem przezemnie wymianowaney summy wszytek ichmość proces prawny, dekreta y ten testament nieboszczyka iegomości pana Krzysztopha Kiewlicza wespół z legacją utwierdzam, tak y ta pomieniona kwietacya, od ichmościów oyców bazylianów mnie służąca, podpisana y na ręce przewielebney kapituły Wileńskiej oddana, żadnego waloru mieć niema y na żadney pomocy mnie być nie może, ale według postępku prawnego wolno będzie ichmościom pomienione dekreta do executy przywozić y tę maiętność Spiahłą, za temiż wskazami w dekretach wyrażonemi w possessyą swoją obiać, a ia marszałek

Oszmiański imieniem swoim y compraetendentów, iakimże kolwiek tytułem, lubo successyi, lubo consuccessyi niwczym ichmościom contradicować niemam y niebędę mógł. Wczym wszystkim, upewniając siebie za nieuczynienie tym punctom dosyć y niedotrzymanie ugody, zakładamy na nas obie stronie zarękę tak wielką, iako ważność rzeczy w tych punctach opisaney, wynosi; o co daimy wolne forum do zapozwania siebie przed sąd główny trybunalny do Wilna, gdzie żadnych dylacyi nie zażywając y do inszego prawa y sądu nie zrywając się, skuteczną z obu stron przyiąć mamy y powinni będziemy rozprawę y zarękę wyznanowanym za słusznym dowodem zapłacić. Do których punctów, przy pieczęciach klasztorney y moiey mnie marszałka Oszmiańskiego ręce śmy nasze podpisawszy, ichmościów panów mediatorów, przyaciół naszych zobopólnych, osób duchownych y świeckich o podpisy rąk y przyłożenie pieczęci uprosiliśmy. Działo się w Wilnie roku, miesiąca y dnia wyż mianowanego. У тое интєрцѣзи а liaсь пунктoвъ вѣчистой угоды при печатєхъ подицєь рукъ теми словы: Jozeph Pietkiewicz — zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy Wileński, imieniem moim y całego monasteru świętey Tróycy, manu propria; Mikołay Władysław Przeddziecki — marszałek Oszmiański, ręką swą.—Do tey intercyzyi y ugody podpisuię się: Pachomius Ohilewicz—świętey theologii doktor, ordinis sancti Basilii magni vicarius generalis. Do tey intercyzyi y ugody nomine meo y iegomości xiedza metropolity oycy mego podpisuię się: Cypryan Zochowski—episcopus Witebski y Mścislawski, coadiutor metropoliey wszystkiey Rusi y archiepiskopiey Połockiey. Ustnie proszony pieczętarz y zażyty mediator od obu ichmość podpisuię

Kazimierz Minthowth Czyż—podkomorzy Wileński. Benedikt Zuchowski — kanonik Wileński, dziekan Żmudzki. Ustnie proszony pieczętarz iako zażyty mediator z obudwu stron w tym liście pomienionych Samuel Hieronim Konett—podkomorzy Oszmiański.

Который же тотъ листъ интерцюзійный, аиась пункта вѣчистое угоды, за призна- ніемъ оныхъ черезъ вышъ менованыхъ особъ, есть до книгъ головныхъ трибу- нальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1678 г. Мая 20 дня.

Изъ книги № 29, за 1687 г., л. 1560.

79. Уступочная запись начальницы Виленскаго женскаго св.-Духовскаго мона- стыря, Елисаветы Василевичовны племяннику ея, Мстиславскому подстолему Осипу Лядинскому на имѣнія Погостъ, Люлинъ и прочее имущество.

Настоятельница Виленскаго женскаго св.-Ду- ховскаго монастыря Василевичовна заявляетъ слѣ- дующее: родной братъ ея, Вѣлорусскій епископъ Θεодосій Василевичъ, владѣлъ вышепомянутыми имѣніями Друцкаго-Любецкаго по завладному праву и умеръ. Въ этихъ имѣніяхъ осталось разнаго движимаго его имущества и денежныхъ бумагъ

болѣе нежели на 200,000 злотыхъ, которыми во- спользовались опекуны Друцкаго-Любецкаго и на- слѣдники. Настоятельница и выдаетъ настоящее полномочіе своему родственнику, пограничному судѣ Лядинскому, на право возвращенія раски- ценнаго имущества своего брата.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого ты- сеча шестьсотъ осмдесятъ сегомо, мѣсеца Августа чотырнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земель и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осмдесятъ семей обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебная ей милость панна Елизабета Василевичовна—старша кляш- тору Виленскаго панень закону Базилого светого, оповѣдала, покладала и признала листъ свой добровольный, водлугъ права

справлений, влевковый запись, на речъ въ немъ нижей мененую, его милости пану Езофу Лядинскому—подстолему Мстислав- скому, судьи пограничному великого княз- ства Литовского, данный и належачій, ко- торый устнымъ своимъ сознаньемъ ствер- дивши просила, абы тотъ листъ запись до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ принять и уписанъ. Якожь принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Elizabeta Wasiliewiczowna—starsza klasztoru Wileńskiego panien zakonu Ва-

zylego świętego, czynię wiadomo tym moim wlewkowym listem, zapisem, komu by o tym wiedzieć należało, iż gdy po zeyściu z tego świata w Bodze przewielebnego imci oycy Teodozego Wasilewicz—episkopa Białoruskiego, archimandryty Słuckiego, rodzzonego brata mego, który w majątności swey, nazwaney Pahostin y Lulin, w powiecie Pińskim leżącey, w roku przeszłym tyśiąc sześćset siedmdziesiąt ósmym, miesiąca Marca dwudziestego pierwszego dnia z woli y dispositiey Bożey śmiercią z tego świata zszedł, na które te dwie majątności Pohost y Lulin dał był gotowey summy imci panu Mikołaiowi Druckiemu-Lubeckiemu y pani małżonce ieymci paniey Krystynie Statkiewiczownie — kasztelance Nowogródzkiej, w monecie dobrej pięciudziesiąt tysięcy złotych polskich, w których to majątnościach, mając w Bogu zeszyły imé xiądz episkop splendory swoje: złoto, srebro, gotowe summy pieniężne, szaty, rysie, sobole, lisy, aparaty cerkiewne, cynę, miedź, cugi, konie iezdne, stada, karety, bydło różne, krescencie wszelkiego zboża, iedno z drugim wszystkiego tego na dwakroć sto tysięcy złotych polskich, także sprawy wszelkie na wieczyste, zastawne y arendowne majątności, testamenta różnych lat y przed śmiercią ieszcze czynione obligi na summy niemałe, na różne osoby służące assecuratie, cerografy na kupców Wileńskich, Słuckich y innych, przywileia cerkiewne y na osobę zeszelego imci oycy episkopa służące y inne różne; tedy to wszystko od mała do wiela, co się wyżej pomieniło, we cztery dni po śmierci zeszelego imci oycy episkopa Białoruskiego, rodzzonego brata, nienależnie y niesłusznie iaśniewielmożni ichmość panowie opiekunowie pozostałego potomstwa imci pana Lubeckiego, to iest ichmościów

panów Symona y Bohdana Druckich-Lubeckich, z wiadomością ieden drugiego zabrali y na swóy pożytek spółnie z ichmość panami Lubeckimi, mając go u siebie, obrócili. Co ia uboga zakonnica, postradawszy miłego brata mego y tak wiele summy y splendorów, iako się wyżej pomieniło, na dwakroć sto tysięcy złotych polskich y swoich summ pieniężnych posagowych, od rodziców moich do klasztorów należących, a u zeszelego imci oycy episkopa pozostałych, nie mogąc tego doycć, wlewam tedy to wszystko na osobę imci pana Józepha Lądzińskiego—podstołego Mścislawskiego, sędziego pogranicznego wielkiego xięstwa Litewskiego, iako siostrzańca mego, imci pana Stanisława Piotrowskiego—podczaszego Trockiego, pisarza grodzkiego Mozyrskiego, y panią małżonkę imci panią Marianę Lądzińską, siostrzenicę moią, od których ponieważ mi się we wszystkim dosyć stało, dając wolność imé y pozwalając w osobie mey z imścią prawnie lub też przez complementią, iako krewnym moim tego wszystkiego u ichmców panów Lubeckich, a przez rozkazanie i. w. ichmców panów opiekunów ichmców panów Lubeckich, to iest przez iaśniewielmożnego imci pana Alexandra Hilarego Połubińskiego—marszałka wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, wielmożnego imci pana Marciana Ogińskiego y krayczego wielkiego xięstwa Litewskiego wielmożnego imci pana Michała Druckiego-Sokolińskiego—pisarza wielkiego xięstwa Litewskiego y samych ichmościów panów Symona y Bohdana Lubeckich, przez przyjaciół y sług z woli iegomości zabranych, dochodzić. W czem wszystkim, iako ichmc panowie krewni moi wyż pomienieni terminem prawnym lub ugodą zadosić uczynieniem postanowia, wszystko pro rato et grato przyiać

декларуіę у іуż osoba імѣ в osobie mey u кождого sąду у права poczyтана у rozumiana быѣ ма у права forum од имени meго moc даіаѣ, ten мѡу wlewkowy list, рѣкѡу моіаю podpisawszy, ichmościѡв панѡв pieczęтарзѡв ustnie у őzewisto о podpis rѡк uprosilam. Dat w Wilnie, w klasztorze panieńskim zesłania Ducha śwіętego, roku tysіаѣ sześćset siedmdziesiąt ósmego, miesiаѣ Maia dwudziestego dnia. У toго listу добровольного wлевкового запису при печатяхъ подписы рукъ тыми словы: Elizabetha Wasilewiczо—wnastarsza monastыru panieńskiego Wileńskiego, regуły śwіętego

Ducha. Proszony według prawa од osoby wyż wyrażoney до tego запису wлевкового, pieczęтарз Bogusław Uniechowski — pisarz ziemski Nowogrodzki. Proszony pieczęтарз од osób wyż pomienionych до tego wлевкового запису, Michał Łosowski—łowczy Słonimski. Proszony pieczęтарз до tego listу од osoby wyż mienioney oczewisto, Roman Szyszka—skarbnik woiewodztwa Połockiego. Который сесь листъ wлевковый записъ, за устными и очевистыми черезъ osobу wверху мененую сознаемъ оного, до книгъ головныхъ трибунальныхъ есть wписанъ.

1678 г. Іюня 30 дня.

Изъ книги № 18, за 1678 г., л. 959.

80. Заставная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Климента Тризна крестоносному братству, состоящему при церкви тогожъ монастыря, на фольварокъ Хотяновичи и села Козяны, Ходоровцы и Сѣрки.

Настоятель св.-Духовскаго монастыря Клементій Тризна завялъ у св.-Духовскаго братства 26,000 зл. на собственные свои нужды подъ залогъ фольварка Хотяновичъ и трехъ селъ имѣнія Лебеди подъ условіемъ, что имѣніе должно находиться въ

вѣдѣніи братства до тѣхъ поръ, пока онъ Тризна, или его наслѣдники не уплатятъ долга. Войския повинности Тризна беретъ на себя, но другія предаетъ временнымъ владѣльцамъ-братчикамъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысеца шестьсотъ семьдесятъ осьмого, мѣсеца Іюля двадцать осьмого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствѣ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеца шестьсотъ семь-

десять осьмый обраными, постановившисе очевисто у суду въ Бозѣ велебный его милость отецъ Клементъ на Ольдовѣ и Лебедѣ Тризна—законникъ закону светого Базылего великого, старшій законниковъ тогожъ закону монастыря, при церкви светого Духа брацкой у Вильнѣ будучо-

го, оповѣдалъ, покладаль и призналъ листь свой добровольный заставный запись, ихъ милостямъ паномъ старостамъ и екекуторомъ тогорочнымъ брацтва Крестоносного, то есть его милости пану Яну Софронвичу—секретару и дворянину его королевское милости, его милости пану Андрею Володежинскому—регентови земской Виленской канцелярией, пану Захаріашу Лункевичу и пану Габриелю Хилимоновичу, на речъ въ немъ ниже помененую данный и належачій, просечи абы тотъ запись до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ въчистыхъ былъ уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Klemens na Ołdowie y Lebiodzie Tryzna—zakonnik zakonu ś. Bazylego wielkiego, starszy zakonników tegoż zakonu monastera, przy cerkwi świętego Ducha brackiey w Wilnie będącego, czynię iawnо tym listem, dobrowolnym zastawnym zapisem moim koźdemu, teraz y napotym potrzebującemu wiedzieć, ku wiadomości przywodząc, oznaymię o tym, iż co ia, będąc gwałtownie potrzebnym na zniesienie y ufacilitowanie własnych ciężarów, trudności y pilno gwałtownych terazniejszych moich potrzeb, wziołem, pożyczylem wszystkiego ogułem duchownego y świeckiego, szlacheckiego stanu y mieyskiej conditii ludzi bractwa Krestonosnego, przy pomienionej cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącego, pod posłuszeństwem patryarchy Konstantynopolskiego y starostów exactorów tegorocznych pomienionego bractwa, to iest u imci pana Jana Sofronowicza—sekretarza y dworzanina iego królewskiej mości, pana Andrzeia Kolodzieżyńskiego—regenta ziemskiej Wileńskiej kancellaryey, pana Zacharyasza Lunkiewiczza y pana Gabryela Chi-

limonowicza, gotowey rękodayney summy cerkiewney dwadzieście sześć tysięcy zł. pol. spełna odliczywszy odebrałem. W której to summie pieniędzy dwudziestu sześciu tysięcy złotych folwark mój, nazwany Chocianowicze, y wieś Kozłany, wieś Chodorowcy, wieś Sierki, od majątności moiey nazwaney Lebiody, w powiecie Lidzkim leżącej, odłączony, w wolney władze y dispositioniey moiey będący y na tenczas ode mnie za prawem arendownym w dzierzeniu imci paniey Krystyny Prokopowiczowny—Aleksandrowey Tyszkiewiczowey zostającej, ale innym żadnym pierwszą, ani późniejszą datą, niiakowym prawem, ani komu niezawiedziony y nieobciążony, wolny, swobodny, to iest: dwór we wsi Chocianowiczach, z budowaniem dwornym y gumienym, z ogrodami, sadami owocowemi y chmielowemi, wsiami nazwanemi Chocianowiczami, Kozłanami, Chodorowcami y wsią Sierkami y w nich domami mieszkającymi, ziemianami, boiarami, na czynszu będącymi, poddanymi ciałhemi, z ich żonami, dziećmi, majątnościami y ich wszelakimi powinnościami, gruntami pognoynemi y prostemi, dwornemi y chłopskimi, oromemi y nieromemi, dyrwanami, odłogami, przerobkami, pasiekami, trzebieżami, zasiewkami ozimnemi y iarzynnemi, bydłem rogatym y nierogatym, według osobliwego inwentarza odemnie danego, z sianożęciami murożnemi y błotnemi, sadzawkami, stawami, osobliwie stawem na rzece Lebiedzie, z młynem y iego wymiolkami, z rzekami, rzeczkami, zatokami, z wolnym w nich łowieniem ryb, z gony bobrowemi y łowy wydrzanemi, z lasami, borami, gajami, zaroślami, chróstami, wolnym w nich łowieniem y biciem wszelakiego zwierza y ptastwa, z wolnym na budynek y

na wszelaką potrzebę wypuszczeniem drzewa, pogotowiu rąbaniem y wywożeniem na opał drzew, owo zgoła ogulnie tę pomienioną majątność, ze wszystkimi y wszelakimi do niey in genere et specie pożytkami y przynależnościami, tak iż mianowana rzecz niemianowanej, a niemianowana mianowanej w żadney przekazy y przeszkodzie być nie może—nic z tego folwarku Chocianowicz y pomienionych wsi na mnie samego, bracia, sióstr, blizkich krewnych y powinnych moich y ni na kogo nie wymuiąc y nie wyłączając, tak, iako się majątność przed tym tego miała y teraz w granicach, miedzach, kopcach y obychodziech swoich ma, według osobliwego, ode mnie danego ograniczenia y obodnicy, zwysz rzeczonym ichmość panom starostom tegorocznym y y całemu duchownemu y świeckiemu bractwu Krestonosnemu, przy cerkwi ś. Ducha religiey graecoruskiej prawosławney, prawem zastawnym do oddania y wszystkich spełna zapłacenia przeze mnie pożyczoney summy pieniędzy dwudziestu sześciu tysięcy zł. zawiodłem, postąpiłem, w moc, władzę y possessyą urzędownie przez ienerała podałem, na lat trzy, nierozdzielnie po sobie idące, których termin zacząć się ma w roku, da Pan Bóg, przysłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątym, na dniu y święta świętego Jerzego święta rzymskiego podług nowego kalendarza, na wiosnę przypadającego, a kończyć się ma w roku, da Pan Bóg, przysłym tysiąc siedmset osmdziesiątym wtórym, w takowyż dzień ś. Jerzego święta rzymskiego, przed którego przypadaniem terminu okupna, gdy tę majątność u ichmość okupić zachcę, mam niedziel dwónastą ichmość drzierzących przez list mój otworzysty obwieszczy, pokładając ony na teyże majątności, urzę-

downie przez ienerała obwieścić, a po położeniu tego obwieszczenia na terminie na mieyscu pewnym, to iest, w pomienionym brackim Wileńskim monasterze, tę summę wszystką spełna dwadzieścia sześć tysięcy zł. wraz a nieporóżnie monetą dobrą, bez żadnego braku, w koronie polskiej y w w. x. Lit. idącą, oddać, nie trudniąc y nie hamując tey summy żadnym iakoby się iakowe z nawiedzenia Bożego w budynkach dwornych, lub przez głód, nieurodzaje, mroźobicie, gradobicie y przez żołnierza albo zwykłą chłopską swawolą w rozeyściu poddanych spustoszenie pokazało za dzierzenia ichmość, lecz z tego to wszystko prawnie ichmość kwitować mam y we wszystkim w poddaniu tey summy zadosyć uczynić ichmość mam, a po mnie successorowie dóbr moich temu wzyskaniu dosyć czynić powinni. A za nieoddaniem tey summy na terminie, tedy od terminu zwysz mienionych trzech lat, do trzech lat nieodmienne po sobie idących, aż do oddania y spełna ichmość panom bractwu tey summy wypłacenia. Mają tedy, wolni y mocni będą ichmość pomienione bractwo Wileńskie wysz rzeczony folwark z pomienionemi wsiami, w roku, da Pan Bóg, przysłym tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątym w dzień ś. Jerzego święta rzymskiego, po expirowaniu arendy, prawu ieymci paniey i.-w. Tyszkiewiczowey, do którego terminu expirowania od pomienoney summy zastawney ia zwysz rzeczona osoba przychodzącą kwotę bractwu, wysz mianowanemu zapłaciłem, krom żadnego ode mnie, od ieymość paniey Tyszkiewiczowey y niokogo zatrudnienia, impedimentu y przeszkody do realney possessyey y dzierzenia swego obiać, a obiawszy spokojnie do zwysz rzeczonego terminu y aż do oddania y spełna sobie tey

summy dwudziestu sześciu tysięcy złotych w dzierzeniu y używaniu zostawać, poddanych tamecznych sądzić, rządzić, zbiegów tam należących, gdzie y u kogo kolwiek pokazali by się, odyskiwać, ukrzywdzonym sprawiedliwości dochodzić y z onych kożdemu czynić, a winnych według występków by y na gardle karać, wolni y mocni będą; y tychże często rzeczonych poddanych do wszelkich robocizn y powinności pełnienia, według inwentarza sobie danego, używać, intraty y prowenta roczne, z tey majątności przychodzące, wybierać y pożytki wszelakie, według woli y najlepszego upodobania swego wynajdując, na swoje własne potrzeby obracać y komu chcąc takowym że prawem zastawnym zawieść, bądź prawem arendowym, do oddania sobie spełna ode mnie albo od successorów dóbr moich mianowanaey summy ichmość zastawney zaarendować. W czym ia Klemens Tryzna nie tylko ichmość bractwu Krestonosnemu y aktorom teraznieyszym, zwyż rzeczonym y następcom ichmość y każdemu od ichmość tey majątności dzierzącemu, żadney namnieyszey w spokojnym dzierzeniu y używaniu przeszkody czynić nie mam, lecz y owszem ieżeliby od kogo kolwiek innego, a osobliwie od ieymości paniey Tyszkiewiczowey po expirowaniu terminu arendy lokować, albo iaka kolwiek przy obięciu tey majątności ichmość bractwu pomienionemu zachodziła trudność y turbacya, tedy za oznajmieniem mnie od ichmość y od każdego dzierzącego przez list otworzysty obwieszczony, pokładając ony na główney moiey majątności Lebidzie, w powiecie Lidzkim leżącej, to iest, na wieczność oney, którą pod evictią tey summy zastawney poddaię y obciążam, albo oczewisto w ręce podaiąc urzędownie przez ienerała u każdego sądu, prawa y

urzędu, moim własnym groszem, kosztem y nakładem ichmość pomienione bractwo Krestonosne y każdego od ichmość dzierzącego zastępować, oczyszczając y do końca oczyścić mam y powinien będę, y tym listem dobrowolnym moim zapisem obowiązuję się; a gdziebym ia nieiako przepomniawszy tego moiego listu na terminie zwyż mianowanym, po expirowaniu arendy, prawa urzędownie ieymości paniey Tyszkiewiczowey obięcia do realney possessyey tey majątności, sam przez siebie lub przez osoby inne subordynowane, albo też samą osobę ieymość paniey Tyszkiewiczowey y synów ieymości ichmość bronił, albo od ieymości y od każdego tak na tym terminie iako y potem nie ewinkował y nie oczyszczał, lub po obięciu do possessyey, nie podawszy obwieszczenia y nie obwieściwszy ichmość przed terminem albo między rokami y po terminie tę summę ichmość oddawać chciał, bądź bez oddania summy ichmość z władze, dzierzenia y possessyey ichmość dzierzących odeymować usiłował, y którego kolwiek czasu sam przez się, lub przez kogo kolwiek w spokojnym dzierzeniu y używaniu tey majątności ichmość samym y każdemu dzierzącemu przeszkodę czynił, albo od wstępującego y przeszkodę czyniącego nie zastępował, nie oczyszczał y do końca nie oczyścił, tedy zarękę takowey że summy dwadzieścia sześć tysięcy złotych, także szkody y nakłady gołosłownie mianowane nagrodzić ichmość y każdemu od ichmość dzierzącemu zapłacić powinien będę. O którą zarękę, także szkody, nakłady, gołosłownie mianowane, za naruszenie przez mię w którym kolwiek punkcie y paragrafie tego moiego listu zapisu, albo w czym kolwiek niedosyć one-mu uczynienie, do zapozwania mnie do

wszelakiego sądu, prawa y urzędu grodzkiego, ziemskiego y do sądu głównego trybunального, w które kolwiek wojewodztwo, termin y powiat, a czasu interregnum y do sądu kapturowego ichmość zwyż mianowanemu bractwu y kożdemu od ichmość dzierżącemu, terminem by naykrótszym y niestatutowym wolne zostawuję forum. To też ichmość dzierżącym tego folwarku y pomienionych wsi do niego należących waruję, iż iesliby ichmość za dzierżenia swoiego co kolwiek nowego w budynkach dwornych pobudowali, albo stare restaurowali y na zapomogę poddanych co kolwiek kosztówłożyli; tedy przy okupnie wszystko, co będziełożono, to z uznania przyjacielskiego przeze mnie y przez successorów dóbr moich zapłacono y nagrodzono być powinno. Waruję ieszcze y to, iż pospolite ruszenie, gdyby z ufaly seymowej, albo przez laudum powiatowi w. x. Lit. ufalone było, tedy ia sam własnym kosztem y groszem moim, a po mnie successorowie należące dóbr moich, przy głównych maiętnościach moich Lebedzie y Ołdowie odprawować, a ichmość dzierżących tamtey maiętności zastępować będziemy powinni. Podatki zaś, iesliby iakowe seymem uchwalone były, sami ichmość iako dzierżące, u poddanych tamecznych wybrawszy, do skarbu rzeczy-pospolitey wnosić y oddawać, y iuxty na imię swoje otrzymywać, resztę zaś pozostałą na się obracać wolni y mocni będą, krom żadney w tym ode mnie y successorów moich przeskody, pod tąż zwyż mianowaną zaręką, którą by y niepoiednokroć za naruszeniem

tego zapisu zapłaciwszy, przecie ten mój list zapis aż do dosyć onemu we wszystkim uczynienia u każdego sądu przy zupełney mocy y wadze ma zostawać. Y na to ia Klemens Tryzna — starszy zwyż rzeczonego brackiego Wileńskiego monastera, dałem ten mój list dobrowolny zastawny zapis ichmość panom exactorom starostom tegorocznym, wyżey mianowanym y następcom ichmć y wszystkiemu duchownemu y świeckiemu bractwu przy cerkwi ś. Ducha w Wilnie będącey zostaiącemu, z pieczęcią y z podpisem ręki mey, tudzież z pieczęciami y z podpisami rąk ichmość panów pieczętartzów, ode mnie ustnie y oczewisto do tego listu zastawnego zapisu uproszonych, na podpisach rąk ichmość imionami y nazwiskami specificie wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku Pańskiego tysiąc sześćset siedmdziesiąt ósmego, miesiąca Junii trzydziestego dnia. У того запису при печатахъ подписа ръкъ тыми словы: Клемс Тризна — старши Виле́нско́го конвенту при церкви свя́того Ду́ха монасте́ра, мр. Устние просzony pieczętartz od imci xiędza Tryzny do tego zapisu ręką się moią podpisuię, Stanisław Dominik Porębski—podstoli Wolkowyski. Ustnie proszony pieczętartz od osoby wyż mianowaney Szumski Jerzy Konstanty—czesnik. Ustnie proszony pieczętartz do tego listu od osoby wyż mianowaney Jerzy Kościałkowski—strażnik Wilkomirski. Который же тотъ листь добровольный заставный записъ, за признаемъ оного черезъ особу верху мѣненую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ уписанъ.

1678 г. Декабря 8 дня.

Изъ книги № 9, за 1670 г., л. 308.

**81. Консенсъ братства Виленскаго св.-Духовскаго монастыря на продажу имѣ-
нiя Судервь.**

Виленское Св.-Духовское братство настоящимъ документомъ удостовѣряетъ, что оно разрѣшаетъ настоятелю Св.-Духовскаго монастыря продать или отдать въ арендное содержанiе фольварокъ

Судервы, записанный братству Полубинскимъ, тому лицу, которое найдется съ деньгами; деньги же эти оказались нужными для приобрѣтенiя другаго лучшаго имѣнiя.

Лѣта отъ нароженъя Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятого, мѣсеца Мая десятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешнiй тысяча шестьсотъ семьдесятый обраными, постановившисе очевидно у суду панъ Михалъ Константиновичъ оповѣдалъ и до актъ подалъ консенсъ, межи ихъ милостями отцами религиѣй грецкой подъ титуломъ святой Троицы, при церкви свѣтого Духа у Вильнѣ застаючихъ, постановленнiй, на рѣчь въ томъ консенсъ нижей спецификованую, просечи, абы тотъ консенсъ былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ актыкованъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ имеетъ:

My niżej na podpisach specyfikowane tak stanu rycerskiego, iako u mieyskiego osoby, przełożeni y bracia bractwa religiey greckiey pod tytułem świętey Trócy, przy

cerkwie świętego Ducha w Wilnie założonego zgromadzeni, czyniemy wiadomo, komu by o tym wiedzieć należało, teraz y napotytnym będącego wieku ludziom, iż przełożywszy nam wielebny w Bogu oyciec Daniel Dorofieiewicz — starszy monastera świętego Ducha y bractwa naszego, imieniem swym y całego zgromadzenia swego monasterskiego w roku terazniejszym tysiąc sześćset sześćdziesiątym ósmym, miesiąca Decembra dnia ósmego, iedną pilną y gwałtowną bractwa potrzebę ku więkшому onego dobra y Boskiey chwały roszczeniu, żądał od nas, abyśmy necessitatem rei przeniknąwszy, sposób iakowy do zasiągnięcia na tę gwałtowną bractwa potrzebę pieniędzy wynaleźli y sam między innemi środkami ten sposób do prętkiego nabycia onych podał, abyśmy folwark, nazwany Suderwą, w woiewodztwie Wileńskim leżący, prawem wieczystym od godney pamięci iaśniewielmożnego iegomości pana Aleksandra Polubińskiego — kasztelana Nowogrodzkiego y wielmożney ieymę

paniey Zophiey Juriewny xiężney Holszańskiey Alexandrowny Połubińskiej—kasztełanowey Nowogrodzkiey, małżonków, bractwu naszemu w roku tysiąc pięćset dziewięćdziesiątym trzecim, miesiąca Septembra dnia trzydziestego zapisany y w intromissyą podany tymże prawem wieczystym, kto by się z pieniędzmi odezwał, puścić zezwolili. Zważywszy my tedy tę proponowaną od iegomości oycy starszego bractwa potrzebę być wielce słuszną y sposobniejszego śródtku do zasiągnięcia summy na tę gwałtowną potrzebę nad podany od iegomości oycy starszego sposób nie upatrując y wiedząc, iż przez alienatją tego folwarku od bractwa nie tylko szkoda iakowa, albo uyma bractwa nie dzieie się, ale owszem pożytek większy ztąd rości, (ponieważ że ta summa, która się wziąć może za ten folwark, na pożyteczniejszą wnosi majątność), unaniami na to zezwoliliśmy consensu y moc iegomości oycu starszemu y całemu konwentu na to daliśmy, aby ichmć, imieniem wszystkich nas do tego bractwa należących, ten folwark bracki Suderwą, tymże wieczystym prawem za proporcjonalną tego folwarku summę,

iako z najlepszym bractwa dobrem być może, temu, kto się odezwie z pieniędzmi, puścili. Który konsens nasz słowny, aby na potem iegomość oyciec starszy, albo konwent (gdymy na potym iakową od kogo względem tey przedaży turbacją ponosili) mieli się czym zasłonić, tym pisaniem naszym corroborujemy. Do którego consensu przy pieczęciach, podpisy rąk naszych przyłożyliśmy. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset siedmdziesiątym ósmym, dnia ósmego Decembra. У того консенсу при печатяхъ подпись рукъ теми словы: Marcian Ogiński—krayczy wielkiego xięstwa Lit., Rohaczowski, Mścibohowski, Dorsuński starosta iako syndyk bractwa; Hrehory Chomiński—podstarości Wileński; Symon Konstantynowicz—na tenczas dozorca bractwa tego; Bazyli Misiewicz, brat tegoż bractwa; Krzysztof Sokołowski—na ten czas dozorca bractwa tego; Bazyli Siergieiewicz, iako na tenczas dozorca bractwa tego. Которыйжъ тотъ консенсъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху мененную до актъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актиованъ и уписанъ.

1679 г. Августа 17 дня.

Изъ книги № 19, 1679 г., л. 1207.

82. Квитанціонная запись отъ землянина Рыпинскаго братству Виленскаго св.-Духовскаго монастыря въ удовлетвореніи послѣднимъ его претензій.

Семень Рыпинскій вчинилъ противъ Св.-Духовскаго монастыря процессъ на 30,000 злотыхъ, задержанныхъ монастыремъ, и выигралъ его въ трехъ судебныхныхъ инстанціяхъ, вслѣдствіе чего и присужденъ былъ ему монастырскій фольварокъ Войда-

тишки; но, благодаря посредничеству разныхъ высокопоставленныхъ лицъ, Рыпинскій вошелъ въ соглашеніе съ монастыремъ, получилъ отъ него удовлетвореніе, въ доказательство чего и выдалъ настоящій квитанціонный листъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятого, мѣсяца Августа двѣнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земля и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ семьдесятъ девятый обраными, постановившисе очевисто у суду его милость панъ Симонъ Рыпинскій оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ добровольный вѣчистый угодливый ·квитацинный запись свой на речь въ немъ нижей помененую, велебному въ Богу его милости отцу Клемену Тризнѣ—номинату епископией Вѣлорусской, старшому звышъ мененого монастыря брацкаго Виленскаго належачій, просечи насъ суду, абы тотъ квитацинный запись до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ былъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маетъ:

mości w. x. Lit. iawno czynię u zeznam tym moim dobrowolnym listem wieczystym ugodliwym kwitacyinym zapisem koźdemu potrzebiuacemu wiedzieć o tym, iż co ia, dochodząc swego depozitu trzydziestu tysięcy y, kilkuset złotych polskich, przez w Bodze wielebnych oyców zakonników reguły świętego Bazylego brackiego, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie będącego, zahamowanego y mnie nie oddanego, także o insze moje pretensye po wyniesionej przez constitucyą rzeczypospolitey za mną, iako cudzoziemcem, commissyey z w Bodzie przewielebnym imci oycem Klemensem Tryzną — nominatem episkopiey Białoruskiej, starszym zwyż mianowanego monastyra brackiego Wileńskiego, z całym konwentem y z całym bractwem krestonosnym szlacheckiego stanu y mieyskiej condycyey w tychże moich pretensyach dekreta, ieden w roku tysiąc sześćset siedm-dziesiąt siódmym, różnych dni miesiąca Oktobra ichmość panów kommissarzów, dru-

Ja Symon Rypiniski—ziemianin iego król.

gi sądu iego kr. mości zadwornego assessorskiego, trzeci ichmość panów kommissarzów w terazniejszym tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątym, miesięcy y dni w nich specyfikowanych, o czym dostateczniej w sobie też opiewają dekreta, otrzymawszy y iuramentem moim oneż comprobawwszy, vigore tychże dekretów folwark nazwany Woydaciszki, w woiewodztwie Wileńskim leżący, wielebnym ichmość oycom bazylianom zwyż mianowanym konwentu Wileńskiego należący, do dzierżenia mego prawie obiowszy, onego zaś do daty tego listu zapisu mego dzierżącym byłem, a że w tey sprawie poważna między nas wysokich ichmość panów mediatorów naszych zobopolnych interponowała perswazyja, zaczym, ia Symon Rypiński, z wynalazku poważney tychże ichmość panów mediatorów naszych perswazyey, zwyż mianowane moje do całego bractwa duchownego y świeckiego uroszczone w tey sprawie pretensye, wynoszoną kommissyją otrzymane dekreta y wszystkie proceder prawny, w tey actii zaszyły, kassuię y annihiluię wiecznie, nie zostawiając mnie samemu, nikomu z blizkich krewnych moich, pogotowiu osobom obcym, teraz y w czasy potomne żadnego przystępu, prawa, praetextu y odezwu do w Boddze wielebnych ichmość oyców bazylianów, monasteru świętego Ducha, do całego duchownego y świeckiego in genere bractwa y do dobr ichmość żadnych leżących, ruchomych, a osobliwie do folwarku wyż mianowanego Woydaciszek y do żadney onego należytości, który ze wszystką do niego należytością równo z datą tego listu zapisu mego ichmość oycom zakonnikom zwyż mianowanego monastera, przy cerkwi świętego Ducha, do należytey ichmość rezignuię y przywracam possessyi, nie zostawiając

wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy, pod zaręką trzydziestu tysięcy złotych polskich; o którą zarękę za naruszeniem przez mię tego listu moiego dobrowolnego zapisu, do zapozwania mię do wszelkiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, do sądu głównego trybunального, w którym chcąc woiewodztwie, termin, powiat, lub do stanów rzeczypospolitey na seym, in casu interregni do sądów kapturowych, partykularnego y generalnego, także do sądów iasniewielmożnych ichmość panów marszałków w koronie, w. xięstwa Litewskiego wolne forum ichmość zostawiaję, a y zapłaciwszy tę zarękę by y nie poiednokroć, gdyby do tego przyszło, iednak ten list dobrowolny zapis mój wieczysto ugodliwy kwitacyiny u każdego sądu, prawa y urzędu przy zupełney mocy y wadze zostawać ma wiecznemi czasy. Y na tom ia Symon Rypiński dałem ten mój list wieczysty kwitacyiny zapis, pod moją pieczęcią y z podpisem ręki mey, także pod pieczęciami rąk ichmość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto do tego listu uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset siedmdziesiąt dziewiątego, siedmnastego dnia miesiąca Augusta. У того запису при печатехъ подписахъ рукъ тыхи словы: Symon Rypiński ręką swą własną. Według tey kwitacyi dosyć się stało me praesente panu Symonowi Rypińskiemu, do której ręką moją podpisuię się Michał Pac—woiewoda Wileński, hetman w. x. Lit. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż mianowanej do tey kwitacyi podpisuię Piotr Rudomina Dusiacki—starosta Starodubowski. Ustnie proszony od osoby wyż mianowanej do tego listu kwitacyinego pieczętarz Bogusław Uniechowski—pisarz ziemski Nowogrodzki. Которыя же тотъ

листь добровольный вѣчистый угодливый | книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ
квитачный записъ, за признаемъ оно- | вѣчистыхъ уписанъ.
го черезъ особу верху мененую, есть до

1681 г. Мая 15 дня.

Изъ книги № 21, 1681 г., л. 791.

83. Упоминальный листъ короля Яна III, данный въ защиту Полоцкаго православнога монастыря и православныхъ мѣщанъ.

Полоцкій православный монастырь, братство и всѣ православные мѣщане обратились къ королю Яну III-му съ жалобою о томъ, что митрополитъ Киприанъ Жоховскій и Полоцкій иезуитскій колегіумъ дѣлають имъ великія притѣсненія: прещатствуютъ открытому отправленію богослуженія, хожденію съ святыми дарами къ больнымъ и вообще всякимъ благочестивымъ дѣламъ, угрожая насильственнымъ образомъ завладѣть самымъ монастыремъ. Усматривая, что таковыя незаконныя дѣйствія митрополита и иезуитовъ противны духу и основаніямъ всѣхъ древнихъ коро-

левскихъ привилегій, что, опираясь на позднѣйшихъ привилегіяхъ, добытыхъ путемъ обмана (*ad male narrata*), онѣ служатъ „къ явному соблазну всего христіанства“, король Янъ III-й настоящимъ листомъ своимъ строго напоминаетъ какъ митрополиту, такъ и иезуитамъ оставить въ покоѣ Полоцкій православный монастырь, братство и мѣщанъ и никоимъ образомъ не касаться ихъ правъ, освященныхъ древностью, и закономъ, подѣ зарукою 10,000 литовскихъ копей въ пользу казны и обиженной стороны.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ восемьдесятъ перваго, мѣсяца Іюля пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній вышъ писанный обраными, постановившисе очевисто у суду панъ Александеръ Гордеевскій покладалъ передъ нами судомъ и читаль листъ его королевской милости, пана нашего милостивого, упоминальный до вельможного въ Богу

превелебного его милости ксендза Циприана Жоховского — метрополита Киевского, архіепископа Полоцкаго, также до въ Бозѣ велебныхъ ихъ милостей ксенжи сопіетатисъ Езу колегіумъ Полоцкаго писанный, на речъ въ немъ специifice выражоную, велебнымъ въ Богу ихъ милостямъ отцомъ законникомъ закону светого Базилія великого монастыра брацкаго, въ мѣстѣ Полоцку будучого, палому духовенству и посполству брацтва Полоцкаго религіи русской, не въ уній съ костеломъ

Божий римскимъ будучой, даный, просечи, абы тотъ листъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ былъ уписанъ. Который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ жаетъ:

Jan trzeci, z Bożey łaski król Polski etc. Wielbnemu Cypryanowi Żochowskiemu — metropolicie Kiiowskiemu y wszystkiey Rusi, nunc et protempore existenti, także wielbnym oycom societatis Jesu collegium Połockiego y innym obywatelom łaskę naszą królewską. Wielbni, wierni, nam mili! Doniesiona nam iest suplika imieniem zakonników Bazylego wielkiego całego konwentu, tudzież pospólstwa y bractwa, mieszczan miasta naszego Połocka o to: iż wierność wasza, nie tylko sami przez się, lecz y przez różne osoby przeciw wolnościom, prawom, swobodom, tak od nayiaśniejszych antecessorów naszych, iako y od nas samych ludziom y duchowieństwu religiey greckiey nie w uniey będącey nadanym, approbowanym, aby w odprawowaniu nabożeństwa, publicznych cum Venerabili do chorych processyi et in omnibus piis liberisque exercitiis ni od kogo przeszkody nie mieli, wierność wasza różne dla iakich ci przywileiów, ad male narrata otrzymanych, które pro irritis censetur, violenti modo pomieniony monaster Połocki indebite et illegitime odebrać przechwalacie, zakonnikom y mieszczanom praeiudicium y bezprawia czyniąc, na drodze do chorych cum Venerabili idącym zastępiecie, umarłych do grobu prowadzić nie dopuszczacie y inne ciężkie gravamina, nasyłając na monaster, czynicie, cum scan-

dalo totius christianitatis, da y zdrowia swego pomienieni na każdym mieyscu nie są bezpieczni. Co my król uważwszy, iż to tak przeciw prawu pospolitemu, wolnościom, iako y wszelakiemu dzieie się bezpieczeństwu, wierność waszą upominamy, abyście wierność wasza, tych violentii, bezprawia, przeszkod, tak sami przez się, iako y subordynowane osoby we wszelkich nabożeństwach y ceremoniach onych czynić nie wazyli się, a in quantum by wierność wasza temu listowi naszemu upominalnemu która strona sprzeciwiła, vadium contraventionis dziesięć tysięcy kop groszy Litewskich zakładamy; iakoż y niniejszym listem naszym, obwieściwszy w grodzie, roskazujemy, aby medietaş vadii fisco nostro regio, druga zaś obrażoney zapłacona była. O co y powtóre wierność wasza, aby żadney violentiey pomienionemu monastyrowi, zakonnikom y mieszczanom nie czynili, inaczey nie czyniąc z powinności swey dla łaski naszej. Dla lepszey wiary y powagi ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego księstwa Litewskiego przycisnąć, roskazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia piętnastego miesiąca Maia, roku Pańskiego tysiąc sześćset ośmdziesiąt pierwszego, panowania naszego siódmego roku. У того листу при печати подпись наяснѣйшого короля его милости, пана нашего милостивого, тыми словы: Jan Król. Который же тотъ его королевской милости упоминальный листъ, за поданьемъ оного до актъ черезъ особу въ верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ актикованъ и уписанъ.

1682 г. Мая 22 дня.

Изъ книги № 22, за 1682 г., л. 447.

84. Духовное завѣщаніе Троцкаго архимандрита Вонифатія Янушковскаго, въ которомъ онъ отписываетъ тысячу злотыхъ на сооруженіе алтаря во имя св.-Василія В. въ Виленской св.-Троицкой церкви.

Троцкій архимандритъ Янушковскій далъ взаимъ Вилюмирскому земскому писарю Костялковскому 1000 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Курклен, съ условіемъ, чтобы Костялковскій ежегодно выплачивалъ по 80 зл. % съ капитала по жизни

Янушковскаго, а послѣ смерти передалъ эту сумму Троицкому монастырю на устройство особаго алтаря во имя св. Василія Великаго; при этомъ завѣщатель обязываетъ монастырь ежегодно служить по немъ 5 заупокойныхъ литургій.

Лѣта отъ нароженя Сына Божого тысяча шестьсотъ семьдесятъ второго, мѣсяца Іюня пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній выштъ писанный обраными, постановившисе очевисто у суду въ Богу велебный его милость ксендзъ Базилій Вонифаціушъ Янушковскій—законникъ регулы светого Базылего великого, архимандрита Троцкій оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный запись на речъ въ немъ нижей помененую, ясневельможному въ Богу превелебному его милости ксендзу Марціану Бялосору—бискупу Пинскому, архимандритъ Виленскому данный и належачій, и просилъ насъ суду, абы тотъ листъ запись до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ былъ принять и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Ja Bazyli Bonifaciusz Januszkowski—zakonnik reguły świętego Bazylego wielkiego, archimandryta Trocki, czynię wiadomo y iawnno zeznam tym moim dobrowolnym listem zapisem, komu by o tem terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż co iegomości pan Jan Kościalkowski — pisarz ziemski Wilkomirski y pani małżonka iegomości pani Konstancya Puciacianka Kościalkowska — pisarzowa ziemska Wilkomirska, summę tysiąc złotych polskich mnie Januszkowskiemu—archimandrycie Trockiemu, zostali winni y tę summę złotych tych tysiąc listem zapisem swoim ieszcze w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt czwartym, miesiąca Oktobra piątego dnia danym, a w roku tysiąc sześćset sześćdziesiąt piątym, miesiąca Januaryi dwunastego dnia przed urzędem ziemskim Wilkomirskim na rokach trzykrólskich przyznanym, na majątność swoją nazwaną Kurkle, w powiecie Wilkomirskim leżącą, wniosszy, kwotę od

tey summy po złotych ośmdziesiąt co rok aż do żywota mego płacić, a po żywocie moim tę samą, realną summę złotych tyśiąc temu, komu by przeze mnie legowana, abo zapisana była, z tey że maiętności Kurklów oddać y wypłacić obowiązali się. Którą to summę moią, maiąc ia w wolney swey dyspozycyi, a doznawszy wielkiej łaski Bożey przez przeświętego Bazylego—patryarchy zakonu mego, przez wszystek czas w tym zakonie zostaiąc y iuż dopędziwszy szędziwych lat moich, życząc aby w potomne wieki Panu Bogu w Trócy świętey iedynemu, naświętszey Pannie Maryey, matce Bożey y temu świętemu patryarsie zakonu mego ohwała nie ustawała: tedy tę pomienioną summę moią złotych tyśiąc u imci pana Kościalkowskiego—pisarza ziemskiego Wilkomirskiego y pani małżonki iegomości, na maiętności Kurklach, w powiecie Wilkomirskim leżącey, będącą, z dobrej woli, miłości y wdzięczności mey przeciwko zakonowi memu świętego Bazylego, a nie z żadney namowy y przymuszenia do cerkwi świętey Trócy, w Wilnie będącey, na wystawienie ołtarza ś. Bazylego wielkiego, po żywocie moim wiecznemi czasy zapisuję, waruiąc to tym zapisem moim, iż do żywota mego kwota od tey summy tyśiąca złotych co rok po złotych ośmdziesiąt do rąk moich przez iegomości pana Kościalkowskiego, panią małżonkę iegomości abo maiętność Kurkle dzierżącego oddawana być ma. Którą do wolnego sobie zostawuję szafunku, a samą realną summę złotych tyśiąc, aby iaśniewielmożny iegomość xiądz Marcyan Białozor—biskup Piński, archimandryta Wileński, iako osobliwy dobrodziey mój, po śmierci moiey od imci pana Kościalkowskiego, pani małżonki iegomości, albo maiętność Kurk-

le dzierżącego, odyskawszy, na wystawienie ołtarza ś. Bazylego wielkiego w cerkwi świętey Trócy, w Wilnie będącey, obrócił uprosilem. Ma tedy, wolen y mocen będzie iaśnie wielmożny iegomość xiądz biskup Piński, archimandryta Wileński, po żywocie moim, tey summy tyśiąc złotych, na maiętności Kurklach będącey, od której wszystkich blizkich krewnych y powinnych moich oddalam, y żadnego przystępu niezostawuję, tak według iegomości pana Kościalkowskiego y pani małżonki iegomości, iako y terazniejszego mego zapisu,—u iegomości pana Kościalkowskiego—pisarza ziemskiego Wilkomirskiego, pani małżonki iegomości, abo maiętność Kurkle dzierżącego dochodzić, a doszedszy za tę summę ołtarz ś. Bazylego w cerkwi świętey Trócy, w Wilnie będącey, nigdzie indziej tey summy nie obracaiąc, bez żadney prolongaty wystawić rozkazać. Przy którym ołtarzu ś. Bazylego, aby za duszę moią w koždy rok po pięć mszy świętych w potomne czasy odprawowano, kożdego z ichmość xiędzy archimandrytów Wileńskich pokornie upraszam. A ieslibym ia Januszkowski, archimandryta Trocki, tego dobrowolnego zapisu mego przepomniawszy, też samą summę inszym zapisem, abo testamentem komu inszemu legował, abo zapisał, tedy takowy zapis abo testament żadnego waloru nigdzie mieć niema. Y na tom dał ten mój list dobrowolny wieczysty zapis, z pieczęcią y z podpisem ręki mey, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmość panów pięczętarzów, odemnie ustnie y oczęwisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tyśiąc sześćset ośmdziesiąt wtórego, miesiąca Maia dwudziestego wtórego dnia. У того листу добровольного запису, при печатяхъ подписи

рукъ тѣми словы: Bonifacy Januszkowski, archimandryta Trocki o. świętego Bazyl. w. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż mianowanej do tego zapisu Michał Marcyan Białozor. Za wolną y oczewistą prozbą od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Januszkowskiego, archimandryty Trockiego, do tego listu zapisu pieczętarz

Hrehory Rowieński. mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż pomienionej do tego listu Jakub Białozor. Который же тотъ листъ добровольный записать, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ принять и уписать.

1682 г. Іюня 10 дня.

Изъ книги № 22, 1682 г., л. 534.

85. Вводный актъ въ имѣніе Плещеницы, служащій Минскому женскому монастырю.

Возный Жинза симъ листомъ свидѣтельствуеъ, что по требованію сторонъ, онъ присутствовалъ при передачѣ имѣнія Плещеницы Друцкою - Горскою

Минскому женскому монастырю на десятилѣтній срокъ, въ обезпеченіе взятыхъ Друцкою у монастыря денегъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ второго, мѣсяца Іюня десятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствавъ, земель и повѣтовъ на рокъ тепершній вышъ писанный обраными, ставши очевисто у суду енераль его королевской милости воеводства Виленского Петръ Жинза, квити свой реляційный интромиссийный въ справѣ нижей мененой призналъ, въ тые слова писанный:

Piotr Żynza — ienerał iego królewskiej mości woiewodztwa Wileńskiego, czynię wiadomo tym moim intromissiyным kwitem,

iż w roku teraznieyszym tysiąc sześćset ósmdziesiąt wtórym, miesiąca Junii dziewiętego dnia, będąc ia użytym od ieymości paniey Barbary Konstancyi Kawaczyńskiej Samuelowey Druckiey-Horskiey — wóytowey Mińskiej, a mając przy sobie stronę trzech szlachciców, pana Stefana Przyalgowskiego, pana Mikołaja y Jana Woyszwiłów, po przyznanym prawie u sądu głównego trybunalnego, podałem y intromittowałem et ad realeм et actualeм possessionem przewielebney w Bogu ieymc pannie Joannie Rogińskiej — starszey konwentu Mińskiego reguły ś. Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha w uniey będą

дачей, у wszystkim ichmé pannom zakonnym tegoż konwentu, maiętność nazwaną imieniem Pleszczenice, w Mińskim wojewodztwie leżącey, z budowaniem dwornym y gumienym, z gruntami oromemi y nieromemi, y ze wszystkimi wsiami, do tey maiętności Pleszczenic zdawna należącemi, z poddanemi, z ich wszelką powinnością, robotą, daniną, puszciami, lasami, borami, gajami, sianozęciami murożnemi y błotnemi, rzekami, rzeczkami, zatokami, młynami, sadzawkami, z wolnym w puszczech wszelkiego zwierza y ptastwa biciem, y ze wszelką do tey maiętności Pleszczenic przynależnością, iako w prawie zastawnym y osobliwym inwentarzu szerzey y wyraźniey opisano y dolożono iest. Którey to zastawy termin zaczął się, to iest od roku teraznieyszego tysiąc sześćset ośmdziesiąt wtórego, od dnia 6. Jerzego, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia, podług nowego kalendarza przypadającego, w roku tysiąc sześćset dzie-

więddziesiąt pierwszym, takowegoż dnia y święta świętego Jerzego święta rzymskiego. Którą tę maiętność Pleszczenice, za podaniem y intromittowaniem moim, ieymé panie Joannie Regińskiej—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego klasztoru Mińskiego y wszystkim ichmé pannom zakonnym tegoż klasztoru, ze wszystkimi do niey przynależnościami, według prawa zastawnego y inwentarza, do spokojnego używania y dzierżenia swego objęli. Y na tom ia ienerał dał ten mój quit intromissyiny z podpisem ręki mey. Pisan w Wilnie, roku, miesiąca y dnia wyż mianowanego ut supra. У торо квиту интромиссийного подпись руки енерала въ тые слова: Piotr Żynza—ienerał iego król. mości wojewodztwa Wileńskiego, manu propria. Который же тотъ квитъ интромиссийный реляцыйный, за очевистымъ сознаниемъ верху мененого енерала, есть до книгъ головныхъ тубунальныхъ справъ въчистыхъ уписанъ.

1682 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 22; за 1682 г., л. 1084.

86. Инвентарь Купятицкой церкви и Купятицкого монастыря.

Аполонія Воловичовна Войнина, передавая Купятицкий монастырь въ вѣдѣніе Виленскаго Св.-Духоваго монастыря, представила настоящей инвентарь какъ монастырской церкви, такъ и всего движимаго и недвижимаго имущества. Изъ него видно, что церковь была деревянная, обнесенная деревянною же стѣною; церковная утварь по пре-

имуществу была серебряная, книги рукописныя и печатныя, какъ мѣстныхъ западно-русскихъ, такъ и московской типографіи; монастырскія зданія были деревянныя и довольно запущенныя; земли принадлежало 6 уделовъ; она находилась въ чиншевомъ владѣніи у крестьянъ, отбывавшихъ обычна въ тогдашнее время повинности.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмдесятъ второго, мѣсяца Августа дванадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ

теперешній вишъ писаный обраными, постановившисе очевидно у суду пленнотентъ панъ Александеръ Ордѣвскій оповѣдалъ, покладаль и до актъ книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ подалъ инвентарь списанья церкви и монастыру, также аппаратовъ церковныхъ, грунтовъ, подданныхъ, въ маѣтности Купятицкой зостаючихъ, а презъ ей милость паню Полонію Воловичувну съ Соколова Войнину до монастыру Виленского прилучонныхъ, велебному отцу Филаретови Городельскому—на тотъ часъ игуменови монастыру Купятицкого даный, и належачій, просечи насъ суду, абы тотъ инвентарь былъ до книгъ головныхъ справъ вѣчныхъ принять, актыкованъ и уписанъ; который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Inventarz spisania cerkwi y monastyru, także aparatów, w tey cerkwi będących, y gruntów z poddanemi, do tego monastyru należących, w maieństwi Kupaityckiey, mnie prawem dożywotnym służącey, przez mię Polonią Wołowiczownę Sokolównę Woyninę, podając we władzę oycom zakonnikom porządku świętego Bazylego monastyru y bractwa świętego Ducha, w Wilnie będących, mianowicie oycu Filaretowi Horodelskiemu, na tenczas ihumiennemu w monastyru Kupaityckim będącemu, w roku teraznieyszym tysiąc sześćset trzydziestym pierwszym, miesiąca Stycznia dwudziestego ósmego dnia. *Naprsód:* Monastyr y cmentarz, w koło parkanem ogrodzony według potrzeby. Wchodząc do tego monastyru brama zbudowana z drzewa okragłego, w niey wrota na biegunach, zdołu y wierszchu blachi żelazne, przy biegunach deski u tych wrót, żelaznemi goździami poprzybiiane, w samych

wrotach fórtka na dwu zawiasach żelaznych, z klamką y antabą, u wierey na dwu skoblach pręt żelazny dla zamykania. Na tey bramie dzwonnica, dranicami z stron y zwierzchu pobita; dzwonów cztery, krzyż nad dzwonnica żelazny. Po prawey ręce wszedszy na cmentarz cerkiew Ofiarowania Naświętszey Panny Bogarodzice, z dawnych czasów fundowana y budowana z drzewa okragłego, gontami pokryta, na tey cerkwi wieżyczka blachą białą obita, krzyż na niey złocisty, a nad ołtarzem także wieżyczka blachą białą obita y krzyż żelazny; drzwi do tey cerkwi stare na trzech zawiasach, z hakami żelaznymi, zamek wewnętrzny wrzeciąc o trzech ogniach, skoble dwa do zamykania y łańcuch przeze drzwi do zamykania, kłodek wielkich dwie. Przy tey cerkwi kapliczka gontami pokryta, wieżyczka blachą białą obita y krzyż na niey żelazny; drzwi do tey kapliczki na dwu zawiasach, zamek wewnętrzny, hantaba żelazna pobielana, okien w tey cerkwi dwie, w tych obudwu oknach kraty żelazne, trzecie okno nade drzwiami, a czwarte w ołtarzu. W kaplicy okien dwie, błony szklanne we wszystkich oknach. Przy tey cerkwi ochędstwo: w ołtarzu kielich stary srebrny złocisty, waży grzywien dwie, skoycy ósm; drugi kielich srebrny biały, waży grzywien cztery, lot ieden. Patyna rysowana Moskiewskiey roboty, waży grzywne iedną y skoycy dziesięć y pół, druga patyna waży skoycy dwadzieścia, trzecia patyna waży skoycy piętnaście, przystawka do noszenia proskór srebrna, waży grzywien dwie y skoycy trzy, łyżek srebrnych trzy, waży skoycy trzynaście y pół, gwiazdy dwie, z których iedna waży skoycy sześć, a druga waży skoycy sześć y pół, trzecia gwiazda nowo robiona waży skoycy sześć. Arka srebrna

nowo robiona do chowania sakramentu, waży grzywień dwie, skoycy piętnaście, krzyż srebrny złocisty ze czterma kamuszkami, (ten z tych miar nieważony, iż na drzewie robiony), panagia srebrna złocista, waży grzywnę iedną, skoycy dwa, druga panagia srebrna Moskiewskiej roboty, waży grzywnę iedną, skoycy dwa. Lichtarzyków małych srebrnych dwa, ważą grzywnę iedną y skoycy sześć. Lampa iedna, waży grzywień trzy, skoycy siedm. Kadzielnica srebrna iedna, waży grzywień cztery. A nadto w grzywieńkach, w krzyżykach, w sztuce odlaney panny Maryey, także w nodze zawieszoney, w której, osobno ważąc, niemasz tylko skoycy pięć y pół, summa czyni grzywień dwie, skoycy trzy. Summa ważonego srebra czyni grzywień trzydzieście y skoycy czternaście, łót ieden. Na ewanieliach, które są między xięgami, pomienione srebro nieważone, także na obrazach, niżej są opisane, srebro poprzybiiane y te nieważone. A nadto w roku teraz przeszłym tysiąc sześćset trzydziestym, na święto naświetszey Panny dano srebra subtelných z hrywienek trzy, tabliczkę iedną y pierścionków trzy, y to nieważone natenczas. Wozduch na czerwonym polu, kitayki czerwoney, aftowany złotem, ieden; wozduch na błękitney kitayce, złotem haftowany; trzeci wozduch czarnego aksamitu z blaszką szyty. Małych wozduszków płócienných sztych dwa, granatowych trzy, a blaszkowego płótna cztery, płócienek starych złocistých dwie, towalnia iedwabna iedna, towalnia białym szyciem robiona iedna. *Xięgi* w tey cerkwi. Ewangelie pisane, srebrem oprawne; drugie ewangelie druku Moskiewskiego, srebrem oprawne, na niey czerwony aksamit; a na to miejsce zostawiają ieymc ewangelią srebrem oprawną wisz-

niowy aksamit na niey; czasownik druku Wileńskiego ieden; psalterz druku Wileńskiego, y trzy pisanych starych; oktoychów dwa, ieden druku Dermańskiego, a drugi pisany stary; miniey dwanaście, prolohów cztery pisanych; apostołów dwa, ieden drukowany, a drugi pisany; biblia słoweńska. Ustaw pisany, ewangelie z wykładem pisane, stare, triodey dwie, postna y kwietna, pisane stare. Trzebnik pisany stary, służebnik drukowany, barzo poszarpany, xiążka mała, kanony o naświetszey Pannie, xięga proroków pisana stara, xięga, w niey troie czasy carskie. *Ubiór świeieszczennicki*: Rezy aksamitu czarnego, obłożone złotogłowem; rezy adamaszku czerwonego, rezy dwoie brackikowe, rezy białe muchoiarowe; stychar dyakoński kitayki błękitney, y oraz złotogłowy stary; stycharów płócienných trzy; stychar podiacki atlasowy biały stary; petrachelów dwa buracikowych na czarnym dnie ieden, a drugi zielony stary; zarekawy dwoie; pas biały mój pleciony. Tamże flaszka do wina cynowa w pół garnca, iedna stara; flaszek dwie cynowych na mirę y oley święty, stare. *Ochędóstwo* w samey cerkwi: Obraz cudowny naświetszey Panny, oprawny z obu stron srebrem, złocisty, z kamieńmi, przy nim zawieszonych czerwonych złotych czterdzieście dwa, y potrówny ieden złocisty, krzyżyk ieden złoty ze czterma kamuszkami, waży ze wszystkim czerwonych złotych dziewięć, łańcużek złoty pancerowaty, waży czerwonych złotych trzy y trzy czwieri, pierścionków rozmaitych złotych siedmnaście, niektóre między niemi z kamuszkami, ze wszystkim ważąc czerwonych złotych dwanaście, koraliki, między którymi są y perła, grzywieńka srebrna złocista iedna. Obraz wstania zmartwych Pańskiego, na nim

przybitych grzywierek srebrnych siedm. Obraz zaśnienia Naświętszey Panny, na nim grzywierek srebrnych dwadzieścia trzy. Z Bielice przywiezionych obrazków Moskiewskich trzy, srebrem oprawne, złocite Moskiewskim złotem; czwarty obrazek nieoprawny z dwiema grzywienkami srebrnemi. Obraz ofiarowania panny Maryi, na nim grzywierek srebrnych iedynaście. Obraz niewielki Naświętszey Panny, na nim grzywierek srebrnych cztery. Obraz także niewielki Zbawiciółw, srebrem oprawny, ze trzema grzywieńkami kręcunami. Obraz wielki Zbawiciółw, na nim grzywierek trzy srebrnych. Obraz mały Naświętszey Panny, na nim grzywierek srebrnych dwie. Obraz wielki przeczystey Bogarodzice, na nim grzywierek srebrnych trzynaście, kamuszków pięć, sam obraz miedzią oprawny, złocisty malarskim złotem; na obrazie narodzenia panny Maryey małym grzywienska jedna srebrna. Moskiewskich obrazków małych, co na pierśiach noszą, siedm, a ósmy krzyżyk srebrem oprawny złocisty z pięcią kamuszków. Lichtarz stary mosiądzowy, pośród cerkwie zawieszony, z sześcią lichtarzyków. Kobierców nadobnych starych dwa. W drugim ołtarzu świętego Mikoły aksamitu czarnego nad grobem sławney pamięci Hrehora Woyny—kasztelana Brzeskiego wszerz sążeń ieden, zszyty we troie, a na nim krzyższyty złotem y srebrem; chorągiew czarney kitayki tegoż nieboszczyka pana Brzeskiego, na nim krucifix y osoba iego. A od tej cerkwi, która się opisała, na tym że cmętarzu, odstąpiwszy dom nowy okrągłego drzewa zbudowany, dranicami pobity, izb dwie, do którego domu wchodząc do sieni z cmętarza, drzwi na biegunach,

na prawą stronę wchodząc do izby drzwi na dwu zawiasach z hakami, klamka u drzwi żelazna. W tej izbie ław trzy, okień dwie, błony szklanne, na drzewo robione, z tej izby komora, drzwi do niej na zawiasach, zamek wewnętrzny, w komorze okno iedno, błona szklanna w drzewie, z tych że sieni na tył drzwi na dwu zawiasach, a od izby przeciwney także drzwi na dwu zawiasach żelaznych, klamka u drzwi, wrzeciąc ze trzech ogniów y skobel. W tej izbie ław dwie, okień trzy, błony szklanne w drzewie, piece w tych obudwu izbach białe bez polewy, tak też y kominy w obu izbach y w sieniach z pięciem z gliny lepione przez dach wywiedzone. Przy tym domie piekarnia y izba biała; przeciwko niej z sienią stare budowanie zgniłe, opadłe y odarte; w końcu tego domu piwnica y swirenek, na niej nowozrobiony z drzewa, którą piwnicę y swirenek za oddaniem drzewa, oyciec Filaret, iako starszy na ten czas tego monastyru, mianował, iż swym kosztem budował. Przy tym że swirenku znowu drugi swirenek stary dla chowania zboż, tamże niepodaleku łazienka z drzewa okrągłego zrobiona według potrzeby. Na tymże cmętarzu domek, w którym domku cel trzy dla mieszkania zakonników, drzwi, okna, tak też y kominy według potrzeby sporządzone y piece. Tamże przy tym monastyru gumno, płotem ogrodzone, stodola dla chowania y młócenia zboża zamczysta, słomą okryta, według potrzeby. *Grunt* do tego monastyru należące: od miedze gruntu dwornego we wszystkich polach, zdawna nadanych y fundowanych, włok dwie, a teraz imć pan syn o miedzę tychże włok znowu włok dwie nowo nadaie osiadłych.

Poddani na tych nowo nadanych włokach: pierwszy Hrydź Makarowicz włoki czwierć, ten ma wołu iednego, drugi y trzeci Paszko Apian Lenkowicy—włoki czwierć, te obadwa mają woły dwa, czwarty Sawka Czortkowicz, włoki czwierć, ten ma synów trzech: Konstantego, Demida y Jaromieia, piąty Borys Czortkowicz—włoki czwierć, ten ma wołów dwa, koni także dwa, synów czterech: Filipa, Kornieia, Siedora, Hawryła Borysowicza, szósty, a na drugiey włoce Żdan Popieka—włoki czwierć, ten ma synów pięciu: Iwana, Chwiedora y znowu Chwiedora, Chomeę y Cimocheę Zdanowiczy, wołów czterech, koni trzech y insze bydło według potrzeby. Siódmy Marcin Popieka—włoki czwierć, ten ma synów dwóch, Trochima, Łukasza Marcinowicza, wołów trzy, koni dwa żrzebce, ósmy Onisko Dawszkiewicz—włoki cwierć, ten ma synów dwu, Stanisława y Hryca Oniszkowicza, z którym na tymże gruncie mieszka wdowa Stackowiczowa, ta ma syna Iwana Stackiewicza, mają wołu iednego, klaczy dwie. Dziewiąty y dziesiąty Muś Nielepowicz a Hawryło Chwiedkiewicz—włoki czwierć, ten Nielepowicz ma syna iednego Sebestyana Musie-

wicza, u tych obudwu gospodarzów wołów cztery, koni dwa y insze bydło według potrzeby. *Powinności tych poddanych*, iako y drudzy poddani Kupiatyckie odprawują, według zwyczajów. Do teyże cerkwi y monastyru za rzeką Jasoldą iazów dwa, pierwszy uroczyszczem przezywanym na-Jakszy, a drugi nazwany uroczyszczem na-Kaliwey, a nadto w siele Wolce za rzeką Jasoldą bez poddanych na zarobienie paszni do tey że cerkwi y monastyru Kupiatyckiego włok dwie, a sianożęci, tak też bartne drzewo, drzewa na opał według dawnych zwyczajów do monastyru Kupiatyckiego mają należeć. Na tom dała zwysz mianowanym oycom zakonnikom bractwa Wileńskiego, oycu Filaretowi Horodelskiemu, ten inwentarz pod pieczęcią, z podpisem ręki mey własney. Pisan w Kupiatyczach, roku, miesiąca y dnia wyż pisanego. У того инвентаря при печати подпись руки теми словы: рука власна. Который же тотъ инвентарь, за поданьемъ оногo до актъ черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчныхъ уписанъ.

1684 г. Марта 18 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 785.

87. Обязательная записъ, по духовной данной Фейданскимъ старостою Воловичемъ Брестскому монастырю на 20,000 злотыхъ.

Фейданскій староста Воловичъ и жена его Катерина (изъ рода Нарушевичей) завѣщали Брестскому монастырю Св. Спаса 20,000 злотыхъ, обезпечивши ихъ на своемъ имѣннн Междулѣсьѣ; въ свою очередь и монастырь опредѣленно выража-

еть въ 5 пунктахъ свои обязательства, когда, гдѣ, сколько разъ въ году и какія именно молитвы будетъ отправлять монастырь при жизни и по смерти фундаторовъ.

Roku tysiąc siedmsetnego pierwszego, miesiąca Junii siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchownymi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny pierwszy obranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron pan Samuel Koreywo opowiadał, pokładał y do akt podał pewny dokument, od oyców bazylianów konwentu Brzeskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu imci panu Janowi Kazimierzowi Wołowiczowi—staroście Feydańskiemu y Lubonickiemu, pólkownikowi iego królewskiey mości, y wielmożney ieymści paniey Katharzynie Naruszewiczownie Wołowiczowey—podkanclerzance wielkiego xięstwa Litewskiego, starościney Feydańskiej y Lubonickiey służący y należący, który podając do akt prosił, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż przyiowski, a wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Lubo sam każdy dobry uczynek, iako w głowach iest iałmużna święta, a tey nayprzednieyszymi aktami są pobożne legacye y fundacye, zamyka w sobie dostateczną zasługę łaski Bożey y odpłaty niebieskiey, wszakże iż ci, co odbierają takowe dobroczynności od swych dobrodzieiów, z samey wdzięczności powinni są, z swey strony swemi modłami y innemi dobrimi uczynkami przykładać się do zasługi dobrodzieiów; tedy y my będąc praesenti osobliwą łaską, szczerobliwością y dobroczynnością wielmożnego imci pana Iana Kazimierza Wołowicza—starosty Feydańskiego y Lubonickiego, pólkownika iego królewskiey mości, y wielmożney ieymci pani Katharzyny Naruszewiczowny Wołowiczowey—podkanclerzanki wielkiego xięstwa Litewskiego, starościney Feydańskiej y Lubonickiey, małżonków, fundujących się na samey w Bogu zapłacie, z powinney wdzięczności naszej wzajemnie bierzemy na się obligacyą wypłacać się ichmć, a zapatrując się na dawniejsze czasy y ciężkie obligacye, któremi zwykli byli

aż nad miar fundatorowie kościołów y klasztorów obciążać kapłany, przez co albo im wydolać nie mogli y musieli z Rzymu prosić o dispensę y reductiā, albo aegre barzo y nie czując duchowney w sobie dewocyey, włożone na nich obligacye, iakoż kolwiek odprawowali, albo opuszczali, zkad stolica święta apostolska przez osobliwe dekreta takowe dyspensy zniosła y obligacye umoderowała, stanowiąc, aby obyczajnie przyjmowane były takowe obligacye nie zawożąc fundatorów, czego y my postrzegając pilno, z uwagi całego consultorium zakonu świętego oycy naszego Bazylego wielkiego, te powinności na oyców klasztoru naszego Brzeskiego y ich successorów in vim debitaе iustae gratitudinis ku wielmożnym, wyżey mianowanym, ichmościom dobrodzieiom naszym, za zapisane na majątności ichmościów, Miedzylesiu nazwanym, a w wojewodztwie Brzeskim leżącym, dwadzieścia tysięcy złotych polskich moneta currenti, z uprzejmą chęcią y należytą submissyą przyjmujemy: *Primo*, w klasztorze Brzeskim będzie ołtarz z obrazem najsświętszey Panny Żurowickiey, przed którym na każde święto naświetszey Panny, to iest, na Poczęcie, Narodzenie, Ofiarowanie, Zwiastowanie, Oczyszczenie albo gromnice, Wizytacya, Uszenie, Pokrow y Sobor albo festum puerperii najswiętszey panny, będzie się odprawował solenniter akaphist albo laudes najswiętszey Panny z dwunastu himnów y dwunastu także strzelistych afektów, w których kożdym dwanaście tytułów albo pozdrowień naświetszey Panny zawiera się, które nabożeństwo iest bardzo piękne y wszystkich ludzi do nabożeństwa pociąga in ecclesia orientali. *Secundo*, w kożdy tydzień

dwie mszy święte według intencyi ichmościów, tak za żywota, iako y potym odprawowane będą. *Tertio*, post sera fata ichmość z frequenciā kapłanów, tak naszych, iako y rzymskich, którzy na to zaproszeni będą, exequie pomienionym ichmościom dobrodzieiom swoim solennie odprawować będą wielebni oycowie Brzescy zakonu naszego, a bracia koronki do najswiętszey Panny. *Quarto*, każdego zaś roku aniwersarz ze mszā świętā śpiewaną y dzwonieniem za dusze ichmościów odprawią w tym dniu, którego dusze ichmości do Boga się przeniosą. *Quinto*, w codziennych in officii fundatorów y dobrodzieiów commemoraciach, które w naszym nabożeństwie tak śpiewanym, iako y czytany currunt, y ichmość wspomnianani będą, ad maiorem Dei gloriam et animarum suarum salutem. Dla lepszey pewności przy pieczęci zakonu naszego rękoma się naszemi podpisujemy. Dat w monastyrze Żurowickim, dnia ośmnastego miesiąca Marca, roku Pańskiego tysiącznego sześćsetnego ośmdziesiątego czwartego. U tego dokumentu, przy pieczęci klasztorney, podpisy rąk temi słowy: Stephanus Martiskiewicz Bieryński—proto-archimandrita ordinis divi Basilii magni. Pachomius—consultor. Josephus Bierkiewicz—secretarius ordinis divi Basilii magni, superior Bithenensis mp. Symeon Cyprianowicz—consultor ordinis divi Basilii magni, superior Minscensis mp. Bonifacius Paszkowski—ordinis divi Basilii magni proconsultor mp. Który to ten dokument, za podaniem onego przez osobę wyż wyrażoną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1685 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 25, за 1685 г., л. 383.

88. Квитаціонная записъ отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря наслѣдникамъ Швейковской въ порученіи двухъ съ половиной тысячъ злотыхъ, записанныхъ монастырю.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь выдаетъ настоящую квитацію наслѣдникамъ Швейковскихъ въ томъ, что онъ получилъ отъ нихъ 2,500 злотыхъ, завѣщанныхъ монастырю покойными жер-

твователями; изъ этихъ денегъ 1000 злотыхъ должно идти на самую церковь, а 1500 зл. на монастырь.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осмьдесятъ пятого, мѣсяца Мая тридцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осмьдесятъ пятый обраными, постановившисе очевисто у суду нашего всѣ особы, въ семь листѣ нижей поменены, оповѣдали, покладали и признали добровольный квитаціонный листъ, записъ, данный и належачій вельможному его милости пану Миколаю Быховцу — хоружому Троцкому и ей милости пани Геленѣ Быховцовнѣ Волминской — судиной Упятской, на речъ въ ней нижей мененую. Который за признаньемъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Klemens Tryzna — starszy klasztoru Wileńskiego cerkwi świętego Ducha, imieniem swoim y imieniem wszystkich zakonników, w tym klasztorze będących, iako też y my bracia bractwa Krestonosnego sta-

nu świeckiego, zostaiący przy teyże cerkwi, wiadomo czyniemy y zeznawamy tym naszym listem kwitacyinym zapisem, iż co w Bogu zesła ieymość pani Regina Bychowcowna Tobiaszowa Szweykowska, schodząc z tego świata, testamentem ostatniey woli swoiey nam zakonnikom y nam bractwu wyż pomienionemu, aby za duszę oney maiestat boski wiecznemi czasy błagano, według obligatiew naszej dawney, co piątek w tydzień odprawuiąc służbę Bożą, pewną summę, to iest: półtrzecia tysiąca złotych polskich legowała y zapisala. Według którego testamentu, czyniac dosyć pozostali successorowie dobr ieymości, to iest, wielmożny iegomość pan Mikołay Bychowiec — chorąży Trocki y ieymość pани Helena Bychowcowna Wolmińska — sędzina Upitska, rodzeni brat y siostra nieboszczki ieymości pани Szweykowskiey, pomienioną summę wszytką spelną półtrzecia tysiąca złotych polskich, monasterowi naszemu y nam bractwu świeckiemu należąca, do rąk naszych spelną oddali y wyliczyli. Która

tę summę wnaszamy na kamienicę pewną niepienną, nazwaną Mnieysza Gielda. Stosując się do woli w Bogu zeszye ieymości pani Reginy Bychowcowny Tobiaszowej Szweykowskiej, aby y w potomne czasy chwała Boża za duszę ieymości w Bogu zeszye nie ustawała, to iest, z tysiąca złotych na poprawę, albo inszą potrzebę tey świętey cerkwi Wileńskiej brackiey Ducha świętego, a z półtora zaś tysięcy złotych do monastera, przy teyże cerkwi nam zostaiącym oddawano, według postanowionej kwoty w prawie w potomne czasy zawsze dochodziła y płacona co rok była, z którego oddania ichmości zwysz przerzeczonych osób tym naszym listem, kwitacyinym zapisem, wiecznie kwituujemy, y inż od daty tego zapisu naszego żadnego prawa y przystępu o tę legatję do ichmości zwysz mianowanych successorów y do dóbr po ieymości pani Szweykowskiej pozostałych, sobie samym, następcom y successorom naszym nie zostawuemy, pod zaręką półtrzecia tysiąca złotych polskich. A tey summy wiecznemi czasy ruszać nie powinniśmy, iedno potrzebom naszym kwotę według legatije ieymości pani Szweykowskiej zabiegać mamy, pod takowąż zaręką półtrzecia tysiąca, o którą zarękę, za naruszeniem przez nas tego listu zapisu naszego y legatije imści daiemy wolność y onym pozwalamy nas samych pozwać do wszelakiego sądu, prawa, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego y innych wszelkich należnych subsejlii. A my, będąc o to pozwani, u wszelakiego sądu y prawa skutecznie się we wszystkim usprawiedliwić mamy. Y na to śmy

dali ten nasz list kwitacyiny zapis z pieczęcią naszą konwentową y z pieczęcią bracką, także z pieczęciami ichmościów panów pieczętarzów, iako z podpisem rąk braci bractwa Krestonosnego, także podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto do tego listu uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt piątego, miesiąca Maia dnia dwudziestego trzeciego. У того листу печатей притисненныхъ двѣ, а подпись рукъ теми словы: Клементы Tryzna — episkop Białoruski nominat, starszy konwentu Wileńskiego przy cerkwi świętego Ducha imieniem wszytkiey braci. Hektory Kożuchowski — kaznodzieia, y duchowny ociec Jan Dziahilewicz ręką własną. Ustnie proszony pieczętarz od osób, w tem liście mianowanych, Władysław Alexander Ciwiński—deputat powiatu Wołkowyskiego. Makary Sobolewski—namiestnik. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tey kwitacyi od ichmościów oyców zakonników reguły Bazylego świętego cerkwi świętego Ducha Wileńskiej, od ichmościów panów bractwa teyże cerkwi, Eustachi Oleszkiewicz—skarbnik powiatu Mozyrskiego. Andrzej Kołodzieżyński—starosta tegoroczny bractwa Krestonosnego Wileńskiego własną ręką. Jan Bielmacewicz Życzewski—starosta tegoroczny ręką swą. Daniel Paszkiewicz Tołokoński — starosta tegoroczny. Andrzej Szulżyc Cekałowicz—starosta tegoroczny ręką swą. Который же тотъ листъ, за очевистымъ верху помененыхъ особъ признаемъ, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1686 г. Юня 20 дня.

Изъ книги № 29, за 1687 г., л. 284.

89. Закладная запись отъ Феклы Вислоуховой Кутейнскому Оршанскому монастырю на 12.000 злотыхъ.

Фекла Вислоухова, жена Оршанскаго писаря, заняла у Кутейнскаго игумена Волчацкаго 12,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія Пореекъ съ обязательствомъ выплатить этотъ залогъ сразу въ условленный срокъ; въ противномъ же случаѣ она

отказывается отъ своего имѣнія въ пользу монастыря. При этомъ она дѣлаетъ оговорку, что въ случаѣ бѣгства крестьянъ, или разоренія имѣнія жолнерами, монастырь за эти убытки отвѣчать не будетъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмьдесятъ сегого, мѣсеца Мая семнадцатога дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній вышей выраженный обраными, постановившисе очевисто у суду пленипотентъ панъ Матей Стемпковскій, оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью въ способъ череносу до книгъ головныхъ трибунальных справъ вѣчистыхъ подалъ, при самомъ оригиналѣ, экстрактъ съ книгъ кгородскихъ Оршанскихъ уписанья въ немъ листу добровольного, заставного запису, на речъ нижей въ немъ выражоную, одъ зошлое зъ сего свѣта ей милости пани Текли Ломское Людвиковое Вислоуховое — писаровое земское Оршанское, въ Богу велебнымъ ихъ милостямъ отцемъ законникомъ базилианомъ монастырю Кутейн-

ского даного, у кгородѣ Оршанскомъ заразъ по смерти ей милости актыкованого, просечи насъ суду, абы тотъ экстрактъ былъ принять и до книгъ уписать. Мы судъ, оный принявши, до книгъ уписать есьмо казали, и слово до слова такъ се въ собѣ маеть. Выписъ съ книгъ кгородскихъ староства Оршанского. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмьдесятъ сегого, мѣсеца Февраля сегого дня. На рокахъ судовыхъ февралевыхъ, передъ нами Геронимомъ Романомъ Вучацкимъ — Творовскимъ — подстолимъ и подстаростимъ, Станиславомъ Николаемъ Кгалинскимъ — судьєю и Александромъ Лядинскимъ — чешникомъ и писаромъ, врадниками судовыми кгородскими повѣту Оршанского, одъ вельможного его милости пана Мартина Кришпина-Кершенштейна — старосты Оршанского и Плонегянского, будучи установленными, постановившисе очевисто у

суду панъ Базилій Занкевичъ, оповѣдалъ и ку актыкованью уписати подаль, листъ добровольный, водлѣ права споражонный, заставный записъ, отъ зошлое зъ сего свѣта ей милости пани Текли Ломской Вислуховой—писаровое земское Оршанское даный и належачій въ Бозѣ велебнымъ отцомъ монастыря Кутеенского Оршанского, на речъ въ немъ нижей выражоную, просечи, абы тотъ листъ записъ до книгъ гродскихъ Оршанскихъ актыкованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Ja Tekla Łomska, pierwszego małżeństwa Dmitrowa Meszczerynowa—stolnikowa Smoleńska, a wtórego—Ludwikowa—pisarzowa ziemska Orszańska, czynię wiadomo y zeznawam sama na siebie tym moim zastawnym, dobrowolnym listem, przywodząc wszystkim wobec y zosobna potrzebującym o tym wiedzieć: Iż ja, będąc potrzebna summy pieniędzy, wzięłam y pożyczylam y do rękę mych odebrawszy odliczyłam gotową, rękodayną summę pieniędzy dwanaście tysięcy złotych polskich u wielebnego w Bogu iegomości oycy Sylwestra Wołczackiego—ihumena монастыря Kuteińskiego y wszystkich tegoż монастыря oyców zakonników, w którey to summie majątność moją wieczystą, nazwaną Noreyki, w powiecie Orszańskim leżącą, z poddanemi y ze wszystkiemi przynależnościami w inwentarzu opisanemi, z gruntami, gajami, borami, z zaściankami y poddanemi, włokami, morgami pasznemi y niepasznemi, sianozęciami, pustowszczyznami, siedliszczami y podatkami, do tey majątności Noreiek należącemi, pomienionemu iegomości oycu ihumenowi y wszystkim ichmościom oycom zakonnikom монастыря Kuteińskiego prawem zastaw-

nym w tey summie pieniędzy dwunastu tysięcy złotych polskich zawiodłam, y zarazem w moc, w dzierżenie y w spokoynie ichmościom używanie urzędownie przez ienerała iego królewskiey mości powiatu Orszańskiego Mikolaia Milkiewicza podalałam y postąpiłam na lat trzy po sobie idących, to iest: począwszy od roku terazniejszego tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstego, od dnia y święta świętych apostołów Piotra y Pawła, miesiąca Junii dwudziestego dziewiątego dnia według starego kalendarza, aż do roku da pan Bóg przyszłego tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego, do takowegoż dnia y święta ruskiego świętych apostołów Piotra y Pawła Junii dwudziestego dziewiątego dnia przypadającego, a za nieokupieniem na tym terminie y daley od trzech do trzech lat po sobie idących, aż do zupełnego oddania y spełna zapłacenia tey summy wszystkiey pieniędzy dwunastu tysięcy złotych polskich ogulem, a nie poróżnie, którey summy na roku, a nie między rokami oddania mieysce naznaczam, przy księgach grodzkich Orszańskich, monetą dobrą, taką, iaka na tenczas w wielkim xięstwie Litewskim bez braku brana będzie; a przy okupnie by co dla nieurodzaiu, albo żołnierskiego uciążenia, rozeyścia poddanych okazało się, albo iakowe kolwiek spustoszenie stało, z tego kwitacyą prawną kwitować mam y powinna będę, a o oddanie tey summy pieniędzy, także o okupnie tey zastawy moiey mam y powinna będę ichmościom oycom Kuteińskim oznaymić przez list mój otworzysty obwieszczony przed rokiem okupna przypadającym za niedziel dwanaście, pokładając go przez ienerała na tey majątności Noreykach. Maią tedy y wolni będą ichmościowie oycowie Kute-

ieńscy tę zastawną majątność, sobie zawiedzioną, odemnie dzierżąc, wszelakich pożytków z niej używać, z poddanemi we wszystkich dochodach swoich według inwentarza zachować się, poddanych sądzić y rządzić, winnych y nieposłusznych winami, a występnych, gdzie by szło o gardło, y na gardło karać; a ia sama przez siebie, blizkich krewnych, sług, boiar y poddanych naszych, pogotowiu przez obcych ludzi, żadney przeszkody y w najmniejszey części w spokojnym dzierżeniu y używaniu ichmościom oycom Kuteieńskim czynić nie mam y nie będę mogła, y owszem od każdego wstępującego się albo przeszkodę czyniącego, za daniem sobie o tym wiedzieć, przez list obwieszczony przed rokiem prawa za niedziel trzy swym własnym kosztem, groszem y nakładem oczyszczać y zastępować y do końca wolnymi czynić, tak iakoby żadney najmniejszey szkody ichmość oycowie Kuteieńscy na samey summie, iako y na pożytkach nie ponosili. Podymne, pogłówne, poselszczynny, albo insze iakie seymowe y seymikowe podatki uchwalone gdy będą, mają ięgomość oyciec ihumen y successorowie ięgo, sami z poddanych wybrawszy, do poborców według kwitów oddawać y dosyć czynić, a reszty nie mają się wylizczać, ale na swóy monastyrski pożytek obrócić mają, popisy albo pospolite ruszenie, ięsliby były uchwalone, ia sama mam y powinna będę przy główniejszych majątnościach moich odprawiać y ichmościów oyców zakonników Kuteieńskich zastępować. Co wszystko zdzierżyć mam y powinna będę pod zarękami dwunastu tysięcy złotych polskich za każdą przeszkodą. A ięsli by o iakie kolwiek niedosyć uczynienie któremu kolwiek punktowi y paragrafowi, w

tym liście zapisie pomienionemu była pozwana, ia Tekla Łomska Wislouchowa — pisarzowa ziemska Orszańska, tak o zaręki, szkody, nakłady, daię moc, wolność y pozwałam sobie pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego y głównego trybunalnego, w termin y powiat choć nie należny rokiem statutowym; a ia przed tym sądem, do którego będę pozwana, sama osobą swoią, nie zażywaiąc żadnych dylacyi y nie prolonguiąc, mam stanąć, a stanowszy pozwu y roku niczym nie burząc, ani iakowych excepcyi nie czyniąc, nie zasłaniając się obronami prawnymi, a pogotowiu nieprawnymi, we wszystkim na žalobę strony powodowej usprawiedliwić się, według obowiązków moich dosyć czynić powinna będę ichmościom oycom Kuteieńskim; iakoż sąd y urząd każdy, tak za staniem, iako y w niestaniu moim to wszystko, o co ia będę pozwana, rosказаć y mocną odprawę uczynić wolen y mocen będzie. Któremu rosказowi ni w czym nie sprzeciwiając się y owszem onemu podlegaiąc, płacić powinna będę; a y po zapłaceniu takowych zarąk y szkod, nakładów by nie poiednokroć, przecie ten list mój dobrowolny zapis aż do zupełnego dosyćuczynienia ięgomości oycu Sylwestrowi Wołczackiemu y successorom ichmościom y wszystkim zakonnikom monastyra Kuteieńskiego, przeze mnie samą albo successorów moich, ze wszystką w nim opisaną rzeczą przy zupełney mocy y władzy chowan y dzierżan byđz ma; przydaiąc y to, ięsliby na tęż majątność moią zastawną Noreyki prawo iakie, tak przed datą tego opisu mego, iako y po dacie pokazało, tedy one iako niesłuszne y nieprawne u każdego sądu y prawa kassuię y annihiluię, a te me, dane w Bogu wielebnemu imć oycu

Sylwectrowi Wołczackiemu, successorom iego wszystkim ichomościom oycom zakonnikom monastyra Kuteieńskiego we wszystkich punktach, klauzulach y paragrafach aż do oddania spełna summy pieniędzy dwunastu tysięcy ichomościom oycom zakonnikom monastyra Kuteieńskiego znacniam y corroboruję. Na com dała ten mój dobrowolny zapis w Bogu przewielebnemu imci oycu Sylwestrowi Wołczackiemu—ihumenowi monastyru Kuteieńskiego, z podpisem ręki przy pieczęci moiej, także pod pieczęciami y z podpisami rąk ichomościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych, na podpisach rąk mianowanych. Działo się w Romanowie roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Junii dwudziestego dnia. У того листу добровольного, водле права споражного, заставного запису, при печатѣхъ притисненыхъ подпись рукъ тыми словами: Tekla Łomska Wisłouchowa—pisarzowa ziemska Orszańska. Proszony do tego prawa od osoby wyżey mianowanej pieczętarz Aleksander Ładziński—czesznik y pisarz grodzki Orszański.

Proszony iako pieczętarz od osoby wyżey mianowanej Kazimierz Eysmont—podczaszy Orszański mp. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od ieymci paniey Tekli Łomskiej Wisłouchowej — pisarzowej ziemskiej Orszańskiej, do tego запису Alexander Czechowski—komornik Brzeski. Который же тотъ листъ заставный записъ есть до книгъ кгородскихъ Оршанскихъ, за поданьемъ оного черезъ особу верху менованую ку актыкованью уписатьъ, съ которыхъ и сесь выпись подъ нашими владовыми печатями и съ подписомъ руки моей писарское въ Бозѣ велебнымъ ихъ милостямъ отцомъ и законникомъ монастыра Кутеевского есть выданъ. Писанъ у Орши. У того экстракту при печати владовой подпись руки писарское и корректа въ тылѣ тыми словами написаные, Александеръ Лядинскій—писарь. Скорикговаль съ книгами Чеховскій. Который же тотъ экстрактъ, за поданьемъ оного до актъ и просьбою особы верху писаное, есть принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписатьъ.

1686 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 28, за 1686 г., л. 1047.

90. Охранный листъ короля Яна III, данныйъ дворянину Омиѣ и его женѣ Раннѣ Старосельскимъ противъ Кіевскаго митрополита Кипріана Жоховскаго.

По жалобѣ супруговъ Старосельскихъ на Кіевскаго митрополита Жоховскаго, что онъ нападаетъ на ихъ имѣнія, производитъ разныя насилия и посягательства на ихъ жизнь, король Янъ III

выдаетъ Старосельскимъ настоящій охранный листъ подъ зарукой 10,000 копъ литовскихъ за его нарушение.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмьдесятъ шестого, мѣсяца Августа тридцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, въ воеводствахъ, земляхъ и повѣтовъ, на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ осьмьдесятъ шестый обраными, постановившисе очевидно у суду панъ Матей Стемпковский оповѣдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписати далъ листъ его королевское милости заручный въ справѣ его милости пана Томаша Старосельскаго и пани малзонки его милости противко въ Богу велебному его милости ксендзу Ципріану Жоховскому—митрополитѣ рускому выданный, просечи, абы тотъ листъ его королевское милости заручный до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять, актыкованъ и уписанъ былъ, который уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть.

Jan trzeci, z Bożey łaski król polski etc.

W Bogu wielebnemu xiędzu Cypryanowi Żochowskiemu—metropolicie Kiiowskiemu, Halickiemu y wszytkiey Busi, uprzejmie, wiernie nam miłemu, łaskę naszą królewską. Urodzony, uprzejmie y wiernie nam miły! Oznaymuujemy wierności twoiey, iż urodzony Tomasz Harasimowicz Starosielski, małzonka onego Raina Pawłowiczowna Arciemowiczowna Starosielska donieśli nam przez panów urzędników naszych, przy boku naszym residuiących, na wierność waszą skargę, że wierność wasza sam przez się, sług, czeladź na zdrowie urodzonego Starosielskiego y małzonki iego następując, na dobra y substantią onych, różnych lat, miesięcy y dni y przed różnemi ludźmi, iako eo nomine protestacya zaniesiona fusius obloquitur, odpowiedzi czynisz y czynić nie przestajesz; zaczym urodzony Starosielski y małzonka iego uciekli się do nas króla y żądali, abyśmy onych w protekcyą naszą królewską wzięwszy, przeciwko wierności waszey od takowey impeticyi na bezpieczeńność zdrowia, substancyi, list zaręczny wydali. My tedy

król, stosując się do prawa pospolitego, urodzonego Tomasza Starosielskiego y małżonkę onego, sług, czeladź y dobra ich w protectią naszą wzięwszy, ten list zaręczny na bezpieczeństwo zdrowia y substancią onych z kancelaryi naszej wielkiego księstwa Litewskiego wydać rozkazaliśmy. O którym wierność wasza wiedząc, żebyście żadnego załużającym osobom samym, sługom, czeladzi y poddanym ich bezprawia, sami przez się, sług, czeladź, ziemian y poddanych swych, ani przez żadną subordynowaną osobę czynić y na zdrowie onych insidiari nie ważyli się; w czym zakładamy winy in contravenientem temu listowi naszemu zaręcznemu dziesięć tysięcy kop groszy liczby Litewskiej, którey winy za naruszeniem tego listu naszego zaręcznego do skarbu naszego medietas, a stronie ukrzywdzoney totidem należeć będą. A inquantum by wierność

wasza iakowe praetensie do urodzonego Starosielskiego y małżonki onego miał, tedy nie violenter, ale prawnie o to z nimi rozprawował się. Dan w kancelaryi naszej wielkiego księstwa Litewskiego, dnia dwudziestego miesiąca Augusta, roku tysiąc sześćset ośmdziesiąt szóstego, panowania naszego trzynastego roku. У того листу его королевское милости заручного, при печати великой великого князства Литовского притисненой, подпись руки ясне вельможного его милости пана канцлера великого великого князства Литовского тыми словы: Марцыан Огиński—kanclerz wielki wielkiego księstwa Litewskiego. Который же тотъ листъ его королевское милости заручный, за поданьемъ оного до актъ черезъ особу вверху мененую, до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ есть уписатьъ.

1686 г. Октября 6 дня.

Изъ книги № 35, за 1711 г., л. 975.

91. Долговая запись отъ Виленскаго мѣщанина Михаила Сергѣевича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ.

Землянинъ Сергѣевичъ, очень нуждался въ деньгахъ, занявъ на одинъ годъ у Виленскаго Св.-Духовскаго монастыря 100 битыхъ талеровъ, считая каждый талеръ по 6 злотыхъ, подѣ залогъ сво-

ихъ имѣній въ Вильнѣ, Ковнѣ и Полодѣѣ, съ обязательствомъ общепринятымъ въ тогдашней юридической практикѣ.

Roku tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiącą Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim z wo-

iewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny iedynasty obranemi, comparens personaliter u sądu patron imć pan Michał Kopeć—podczaszy Oszmiański, praesentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał list obligowy zapis, od zeszelgo pana Michała Serhieiewiczza — obywatela Wileńskiego, na rzecz w nim wyrażoną zeszelmu w Bogu przewielebnemu imści oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu Wileńskiemu y wszystkim ichmościom oycom bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha zostaiącym, dany, a teraz w Bogu przewielebnemu imści oycu Methodemu Oleszkiewiczowi—starszemu y wszystkim oycom bazylianom monastera Połockiego brackiego służący y należący, prosząc, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany; który przyiawszy do xiąg wpisać kazaliśmy y słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja Michał Kazimierz Serhieiewicz — obywatel miasta i. kr. mości stołecznego Wilna, wiadomo czynię y wyznawam sam na siebie tym moim dobrowolnym obligacyinym zapisem koźdemu, komu by o tym wiedzieć należało: Yż ia Serhieiewicz ku pilney potrzebie a gwałtowney mey wzięłem, pożyczylem y spełna do rąk moich własnych odliczywszy odebrałem, gotowey rękodayney, a nie kontraktowey summy pieniędzy, toiest: sto. talarów bitych srebrney talarowey monety, koźdy talar bity rachuiąc po złotych sześciu, u w Bogu przewielebnego imści oycy Piotra Paszkiewiczza — starszego Wileńskiego zakonu świętego Bazyłego wielkiego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów tegoż monasteru Wileńskiego, przy cerkwi przenaświętszego Ducha zostaiących, którą to summę mam

y powinien będę ichmościom bez żadney odwołki w roku przyszłym tysiąc sześćset ośmdziesiąt siódmym, w dzień świętego Jęrzego święta ruskiego, na mieyscu pewnym w tymże klasztorze świętego Ducha w Wilnie będącym, lub też za wlewkiem ten obligowy zapis mój maiącemu, oddać y spełna wypłacić, pod którą summę wyzey wyrażoną dobra moje wszelkie leżące, iako to, w miastach iego królewskiey mości Wilnie, Połocku będące, iako wszelkie leżące, ruchome, które teraz mam y napotym mieć będę, podaię y oneruię. A iezelibym ia Serhieiewicz, przepomniawszy tego zapisu mego obligowego y zarąk w nim założonych, na pomienionym terminie y mieyscu złożonym mianowaney summy nie oddał, nie wypłacił, tedy daię moc, wolność y tym zapisem moim pozwalam mnie samego, a po mnie successorów dóbr moich, do wszelkiego sądu y urzędu ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, zadworneho, asesorskiego, kapturowego, prawa Magdeburgskiego pozwem pozwać, zakazem zakazać, gdzie ia Serhieiewicz sam stanowszy zarękę sowitą przy samey kapitalney summie zapłacić, szkody na prawo spendowane nagrodzić y we wszystkim temu zapisowi memu dość czynić mam y successorowie dóbr moich powinni będą. A sąd y urząd koźdy, przed którym się ta sprawa przytoczy, tak za staniem, iako y w nie-staniu moim, nie przyimuiąc ode mnie y successorów moich żadnych, by nayprawniejszych obron y apellacyi do innych sądów, których wszystkich dylacyi generaliter zrzekam, samą kapitalną summę z sowitościami, zarękami na dobrach moich, mianowicie, w miastach iego królewskiey mości Wilnie, Kownie y Połocku y innych wszelkich ruchomościach, teraz y napotym

nabytych, wskazać y skuteczną, a nieodwłócną na tych że dobrach moich urzędową executią udzielać wolen y mocen będzie, którego sądu y urzędu o zły sąd, a strony o zaoczny przewód prawa nigdzie nie pozywać y owszem takowemu wskazowi y dekretowi, mając ony za oczewisty, podlegać ia mam y successorowie dóbr moich mają, y powinni będą. Za którym to dekretem a choćby y bez dekretu za nieoddaniem tej summy sta talarów przezemnie lub successorów dóbr moich na terminie, pozwalam dobra moje, w pomienionych miastach Wilnie, Kownie y Połocku leżące, y inne wszelkie zaiachać y w swoją possessyą temuż imści oycu starszemu Wileńskiemu y następcom onego obiać, czego ia sobie y successorowie moi za żadną violentię y expulsyę poczytać nie będę, pod zaręką sta talarów bitych, którą y nieraz zapłaciwszy przy pełney mocy y wadze do dość temu zapisowi uczynienia zostawać ma. Y nato daię ten dobrowolny obligowy zapis wielebnemu imści oycu starszemu Wileńskiemu y wszystkim oycom tegoż klasztoru, z podpisem ręki mey własney y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewiście uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt szóstego, miesiąca Oktobra szóstego dnia. U tego listu dobrowolnego obligacyinego zapisu podpisy rąk temi słowy: Michał Kazimierz Sierhieiewicz—ręką swą własną. Ustnie y oczewiście proszony pieczętarz od imci pana Michała Serhieiewicza do tego obligu podpisuję się Konstanty Mickiewicz mp. Podług prawa proszony pieczętarz od osoby w tym obligu wyrażoney podpisuję się Stanisław Roszczewski—skarbnik Smoleński. Proszony

pieczętarz do tego obligu od osoby wyszmianowanej podpisuję się Michał Wróblewski mp. A zatylek na tym liście zapisie obligowym w te słowa pisany: List ode mnie Michała Kazimierza Serhieiewicza—obywatela miasta iego królewskiej mości Wilna, dany wysoce w Bogu przewielebnemu imci oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu Wileńskiemu y wszystkim wielebnym ichmościom oycom bazylianom klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącym, na to: iż ia, będąc pilno potrzebnym summy pieniędzy, wziłem, pożyczylem y do rąk moich spełna u imści oycy Paszkiewiczza—starszego y wszystkich ichmościów odebrałem gotowey rękodayney a niekontraktowey summy pieniężney, to iest: talarów sto bitych dobrej srebrney talarowey monety, każdy talar bity rachuiąc po złotych sześciu; którą tę summę mam y powinien będę imci oycu Paszkiewiczowi starszemu Wileńskiemu y wszystkim ichmościom oycom bazylianom, w roku, da pan Bóg, przyszlým tysiąc sześćset ósmdziesiąt siódmym, w dzień świętego Jerzego święta ruskiego, na mieyscu pewnym, w tym klasztorze świętego Ducha w Wilnie będącym, albo też y za wlewkiem od ichmościów komu inszemu, ten obligowy zapis mającemu, oddać y spełna zapłacić, pod któremi dobra moje wszelkie leżące, mianowicie w miastach iego królewskiej mości w Wilnie, Kownie y Połocku będące, y inne wszelkie, leżące, ruchome, które teraz mam y potym mieć będę, podaię y oneruię, niczym tego terminu, święta y dnia nie pochibiaiąc, pod troiakami zarękami, warunkami y obowiązkami szerezy we srzedzinie y dostatecznie tego obligowego zapisu mego opisanemi y doło-

żonemi. Który to list obligowy zapis y za- | do akt, iest do xiąg głównych trybunal-
tylek na nim napisany, za podaniem one- | nych spraw wieczystych przyjęty y wpisa-
go przez osobę wyżey wyrażonego patrona | nu.

1687 г. Апрѣля 22 дня.

Изъ книги № 46, за 1701 г., л. 787.

**92. Удостовереніе отъ Брестскаго Петро-Павловскаго монастыря Ивану Воловичу
и жепъ его Екатериинѣ въ полученіи отъ него 252 злот. на ризу для образа
Пресв. Богородицы.**

Хвейданскій и Любоницкій староста Воловичъ
и жена его Екатерина Роза (Нарушевичовна) по-
жертвовали Брестскому Петро-Павловскому мона-
стырю 252 злотыхъ серебряной монетой съ тѣмъ,

чтобы изъ нихъ была сдѣлана риза на образъ Бо-
гоматери; за этотъ даръ настоятель обязывается
служить каждую недѣлю первую раннюю обѣдню
за жертвователей.

Roku tysiąc siedmsetnego pierwszego,
miesiąca Junii siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchow-
nemi y świeckimi koła compositi iudicii,
na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim
z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok
terazniejszy tysiąc siedmsetny pierwszy ob-
ranemi, stanowszy oczewisto u sądu patron
pan Samuel Koreywo, opowiadał, pokładał
y do akt podał pewny dokument, od ich-
mościów xięży bazylianów Brzeskich na
rzecz w nim niżey wyrażoną wielmożnemu
imci panu Janowi Kazimierzowi Wołowic-
zowi, Chweydańskiemu, Lubonickiemu sta-
roście, y samey ieymości służący y należą-
cy, który podając do akt prosił, aby był
do xiąg głównych trybunalnych spraw wie-
czystych przyjęty y wpisany, iakoż przy-

iąwszy a wpisując w xięgi słowo do słowa
tak się w sobie ma:

Ja niżey na podpisie ręki mey miano-
wany czynię wiadomo tym moim pismem,
iżem odebrał od wielmożnego imci pana
Jana Kazimierza Wołowicza—Chweydań-
skiego, Lubonickiego starosty, y od wiel-
możney ieymości paniey Katharzyny Rozy
Naruszewiczowny Wołowiczowey—Chwey-
dańskiey, Lubonickiey starościny, małżon-
ków, złotych polskich dwieście pięćdziesiąt
dwa, tak na srebro grzywien sześć, iako y
na robotę złotnikowi, a to na sukienkę do
obrazu naświetszey Panny, od ichmość sa-
mym nam conferowanego, do cerkwi na-
szej konwentu Brzeskiego świętych apo-
stołów Piotra y Pawła—zakonników świę-
tego Bazylego wielkiego; gdzie oraz obli-

gnię się w każdą niedzielę pierwszą mszę świętą ranną śpiewaną ofiarować za ichmość dobrodzieiów. Do którego scriptu ręką się moją podpisuję. Dat w Sielcu, anno tysiąc sześćset osmdziesiąt siódmego, miesiąca Apryla dwudziestego wtórego dnia. A przypisek na tymże dokumencie z podpisem ręki imci xiędza Mora przy pieczęci przyciśnionej w te słowa: którą obligacyę w katalogu napisanym nietylko za mego przelóżenstwa, ale y potomnemi czasy successorowie moi tego odprawować powinni będą y postrzegać, aby ta służba Boża nie ustawała, iako teraz za żywych, ale y po długim życiu za duszę ichmościów, obligując iego mości pana Jana Kazimierza Wołowicza, starosty Chweydańskiego y ieymości pani Katharzyny Rozy Naruszewiczow-

ny Wołowiczowey—starościny etc., dobrodzieiów naszych, do czego się ręką mą podpisuję. Procopius Mor—oyców bazylianów Brzeskiego monastyru starszy, official dycezyey monasteru Brzeskiego świętych apostołów Piotra y Pawła. Na drugiey zaś stronie napis temi słowy: Assekuracya dana imci panu y dobrodzieiowi naszemu wielmożnemu imci panu staroście Chweydańskiemu y samey ieymości od oyców bazylianów Brzeskich, aby msza święta była odprawiona pierwsza śpiewana co niedzieli, tak za żywych, iako y w potomne czasy po długim życiu za zmarłych. Który to ten dokument, za podaniem onego przez osobę wyż wyrażoną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1689 г. Апрелья 23 дня.

Изъ книги № 31, 1689 г., л. 1243.

93. Запись отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Новгородскому каштеляну Александру Ясенецкому-Войнѣ на отдачу ему въ арендное содержание имѣнія Жулова или Мицянѣ.

Настоятель Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря Огурцевичъ далъ всаймы Новгородскому каштеляну Ясенецкому Войнѣ 1,325 зл. подъ залогъ имѣнія Жулова на слѣдующихъ условіяхъ: каштелянъ обязанъ выплатить эту сумму въ теченіи

3-хъ лѣтъ: въ случаѣ неуплаты имѣніе должно остаться въ распоряженіи монастыря, но съ условіемъ, что при отдачѣ имѣнія въ аренду Новгородскій каштелянъ долженъ считаться первымъ кандидатомъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ осьмьдесятъ девятого, мѣсеца Августа осьмого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на

рокъ теперешній звышь писаный обраны-ми, постановившисе очевидно у суду въ Богу превелебный его милость ксендзь Симеонъ Огурцевичъ, старшій кляштору отцовъ базилиановъ, самъ одъ себе и именемъ всѣхъ ихъ милости ксендзовъ тогожь кляштору Виленского, при церкви святоѣ Троицы резидуючихъ, оповѣдалъ, покладаль и призналъ листь свой добровольный записъ на речъ въ немъ нижей выражоную ясне вельможному его милости пану Александру Войгѣ Ясенецкому, каштеляну Новгородскому, данный и служащій, которого устнымъ своимъ передъ нами судомъ ствердивши сознаньемъ, просиль, абы былъ принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ; якожь мы судъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja xiadz Symeon Ohurcewicz, starszy klasztoru Wileńskiego przy cerkwi świętej Trójcy w Wilnie będącego, zakonu świętego Bazylego wielkiego, y imieniem mym y imieniem wszystkich zakonników, w tym klasztorze będących, czynię wiadomo tym moim listem arendownym zapisem, iż mając w possessyi mey za prawem zastawnym majątność, nazwaną Żułów alias Miciany, w wojewodztwie Wileńskim y w powiecie Oszmiańskim leżącą, od iasnie wielmożnego imci pana Alexandra Jasienieckiego Woyny—kasztelana Nowogrodzkiego, sobie puszczoną, niwczym prawu zastawnemu non derogando, y onę przez to żadney wątpliwości nie przywodząc, pogotowiu żadne kontrakty y wyderkafy nie odmieniając, ale one przy zupełney mocy y walorze zachowując, osobliwie kiedy mi tym prawem zastawnym zupełna moc y władza puszczona y zachowana iest, pomienioną majątność ko-

mu chcąc prawem zastawnym lub arendownym puścić, tę tedy wyż mianowaną majątność Żułów ze wszystkim tym, iako mnie samemu y całemu conventowi iest puszczona, temuż iasnie wielmożnemu imci panu Alexandrowi Jasienieckiemu Woynie—kasztelanowi Nowogrodzkiemu, za pewną summę pieniędzy, to iest, za tysiąc trzyста dwadzieścia pięć złotych polskich arendowałem na lat trzy po sobie idących, którey arendzie termin zaczyna się w roku teraznieyszym tysiąc sześćset osmdziesiąt dziewiątym, w dzień świętego Jerzego święta rzymskiego podług nowego kalendarza, a kończyć się ma w roku da Bóg przyszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt wtórym, takowegoż dnia y święta świętego Jerzego święta rzymskiego, którą tą summę wyż mianowaną trzema ratami od pomienionego iasnie wielmożnego imci pana kasztelana Nowogrodzkiego, albo od koźdego tę majątność Żułów od imci dzierżającego, na każdy rok po złotych czterysta czterdzieści pięć na dniu dziesiątym Decembra, niczym tego terminu nie pochybiając, do siebie odbierać y karty z odebrania każdej raty dawać powinniśmy, a oddanie tey każdej raty na mieyscu pewnym przy xięgach grodzkich Wileńskich niwczym nienamienionego terminu, dnia y raty nie pochybiając; na których terminach y ratach ieśliby mnie pomienionemu starszemu, successorom moim pro tempore będącym y konwentowi naszemu Wileńskiemu ratatim arendowna summa nie doszła, tedy za nieoddaniem którey kolwiek raty ten list arendowny nullitati ma subesse. Prawo zaś imci pana kasztelana Nowogrodzkiego zastawne na pomienioną majątność Żułów, Miciany, dane in suo esse et robore u koźdego sądu y prawa ma

zostawać. A ięsliby w oddaniu pomienionej arendownej summy skuteczna stała się satisfactia y po wyściu namienionych trzech lat, namieniona majątność z prawa zastawnego oswobodzona nie była, która ięsli byśmy sami po expiraty trzech lat y prawa swego zastawnego zażyć y prawem zastawnym trzymać nie mieli, ale onę komu kolwiek arendować umyślili, wiecznie tedy warujemy y assecurujemy ięsnie wielmożnemu imci panu kasztelanowi Nowogrodzkiemu, iż nikomu innemu, ięno za takową summę y takowym że sposobem temuż ięsnie wielmożnemu imci panu kasztelanowi Nowogrodzkiemu y successorom imci arendować powinni będziemy, co wszystko zyscić y dotrzymać pod zaręką ważności rzeczy mamy. Ma tedy y wolen będzie ięsnie wielmożny imć pan kasztelan Nowogrodzki od daty tego listu mego arendownego do pomienionego terminu tą majątnością Żułową, Miciany, iako swoją własnością, według najlepszego upodobania swego szafować, pożytków wszelakich wynajdować ma, w czym ia starszy klasztoru Wileńskiego y wszytek nasz zakon świętego Bazylego wielkiego żadney y namnieyszey przeskody ięsnie wielmożnemu imci panu kasztelanowi Nowogrodzkiemu y od ieyności dzierżącemu czynić nie mam, nie mają y nie będą mogli, pod zaręką takową według ważności rzeczy y pod nagrodzeniem szkod podiętych. O którą zarękę o naruszenie w najmnieyszym punkcie y paragraffie, w tym prawie naszym arendownym opisanych, iako też y szkody y nakłady, daię wolne forum siebie y cały konwent nasz pozwać do wszelkiego sądu y prawa y urzędu, od naywyższego aż do najmnieyszego, kładąc takowe pozwy na wszel-

kich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących. To ięno sobie warując y dokładaiąc wyraźnie, iż po wyściu trzech lat, ięsliby namieniona majątność z prawa zastawnego oswobodzona nie była y oney prawem arendownym puścić nie chcieliśmy, tedy podług prawa zastawnego mnie danego, od imci pana kasztelana Nowogrodzkiego postąpić wolno będzie, bez żadney przeszkody, contradicty y przeciwnego tłumaczenia. Y na to ia starszy Wileński dałem ten list arendowny zapis ięsnie wielmożnemu imci panu Alexandrowi Jasienieckiemu Woynie—kasztelanowi Nowogrodzkiemu, z pieczęciami y s podpisem rąk ichmościów panów pieczętarzów niżej wyrażonych, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt dziewiętego, miesiąca Apryla dnia dwudziestego trzeciego. У того листу добровольного запису при печатехъ подпись рукъ теми словы: Symeon Ohurcewicz—ord. d. B. m. consultor super. m. Vilnen. ss. Th. D. Marcyan Kulczycki ord. d. B. m. vicarius. Ustnie proszony pieczętarz od wzwyż mianowanych osób do tego prawa arendownego ręką mą podpisuię Hieronim Lacki—ciwun Eyragolski. Ustnie proszony pieczętarz do tego prawa arendownego od osob wyż mianowanych ręką swą podpisuię się Stanisław Szolkowski mp. Proszony ustnie pieczętarz od osób wyż mianowanych do tego prawa arendownego ręką się moią podpisuię Maciej Kazimierz Jeleński—skarbnik Brasławski. Боторый же тотъ листъ добровольный записъ, за устнымъ и очевистымъ сознаньомъ верху писаное особы, есть принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ въчистыхъ уписать.

1689 г. Іюня 23 дня.

Изъ книги № 31, за 1689 г., л. 459.

94. Квитанціонная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Симеона Огурцевича Витебскому подскарбію Пашковскому въ полученіи отъ него 2000 зл.

Ошмянская подкоморина Марина Далматова Исайковская завѣщала Троицкому монастырю 2000 злотыхъ, обезпечивъ эту сумму на своемъ имѣніи Меречѣ-Остиковщинѣ съ тѣмъ, чтобы % съ нея и самый капиталъ обязательно были выданы ея наслѣдниками. Такъ какъ монахи, начиная

отъ времени завѣщанія, молились за душу Исайковской и ея родственниковъ, то наслѣдникъ ея Пашковскій и уплатилъ монастырю 2000 злотыхъ; вслѣдствіе этого и монастырь выдаетъ настоящую квитанцію подъ заружой 2000 злотыхъ за ея нарушеніе.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тывеча шестьсотъ осмидесятъ девятого, мѣсеца Іюня двадцать пятого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналъ у великомъ князствѣ Литовскомъ зъ воеводствъ, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеча шестьсотъ осмидесятъ девятый обраными, постановившисе очевидно у суду въ Богу превелебный его милость отецъ Симеонъ Огурцевичъ, старшій монастыря Виленскаго закону святого Базылего при церкви святой Троицы, самъ одъ себе и именемъ всякъ велебныхъ отповъ, въ томъ монастырѣ застаючихъ, оповѣдалъ, покладаль и призналъ листъ добровольный, вѣчисто квитацинный запись свой на речъ нижей въ немъ выражоную его милости пану Сильвестрови Пашковскому — подчашому Витебскому даный и належачій, которого со всимъ устнымъ своимъ сознаньемъ ствердивши, просилъ насъ суду, абы тотъ запись его милости былъ принять и до

книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ. Якожь мы судъ оный принявши до книгъ уписать есьмо казали и слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja Symeon Ohurcewicz, starszy monastera Wileńskiego cerkwi świętej Trójcy, z iednostayney zgody y namowy z soba, czyniemy wiadomo y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym, wieczysto kwitacynym zapisem o tym, iż co zesza z tego świata świętej pamięci imść pani Marina Szostakowna Janowa Dalmatowa Isaykowska — podkomorzyna Oszmiańska, mając kaplicę swoją własną wymurowaną, przy cerkwi świętej Trójcy konwentu naszego w Wilnie będącej, z pobożności swojej nadawszy niemało na tę kaplicę y ufundowawszy ją porządkiem należnym, osobliwie jeszcze summy gotowej dwa tysiąca złotych polskich na tę kaplicę zapisała, y tę summę wiecznymi czasy, aby kwota od niej co rok po złotych sto sześćdziesiąt pięć była na majątność swoją wieczystą, nazwaną

na Merecz-Ościkowszczyznę, w województwie Wileńskim leżącą, prawem wyderka-fowym wniosła y zapisała, obowiązawszy siebie samą y successorów swoich, tudzież dzierzących tey majątności, aby co rok kwotę pomienioną z tey majątności do klasztoru naszego płacono, abyśmy za duszę ieymości y za duszę krewnych ieymości, których ciała w tey kaplicy odpoczywają, wiecznemi czasy maiestat Boży błagali y służbę Bożą na każdy tydzień w sobotę odprawowali, iako szyrzey y dostateczniey w naszym zapisie iest opisano. Jakoż ieymość pani Isaykowska—podkomorzyna Oszmiańska, gdy z tego świata śmiercią zesza, po śmierci successorowie ieymości, mianowicie imé pan Mikołay Stachowski—podstarości Wileński, imé pan Bohdan Narkuski, imé pan Marcian Suszczewski, a potem gdy, imé pan Suszczewski tę majątność puscil był Ościkowszczyznę, imé pan Eustachi Oleszkiewicz—skarbnik Mozyrski, a terazniejszy iuż wieczysty possessor tey majątności imé pan Sylwester Paszkowski—podczaszy Witebski, kwotę wyderka-fową od zaczęcia terminu, aż do daty tego listu zapisu naszego antecessorom naszym y nam samym, iako o tym kwity antecessorów naszych y nasze, u imci pana Paszkowskiego będące, wyrażają, zupełnie płacili y dość czynili. My też, stosując się do pomienionego zapisu, nabożeństwo obligowane, przed wojną Moskiewską y po odwoiewaniu, za duszę zmarley ieymości pani podkomorzyny Oszmiańskiej y za dusze zmarłych osób, których ciała w tey kaplicy odpoczywają, odprawowali, a ponieważ ieymość pani Isaykowska—podkomorzyna Oszmiańska, w tymże zapisie swoim, iż po śmierci iey każdemu dzierżącemu tey majątności Ościkowszczyzny, ten

ciężar znosić y summę nam do konwentu naszego oddać, abyśmy ją odebrawszy na folwark iaki, abo na kamienicę w Wilnie będącą, żeby wiecznymi czasy kwota wyderka-fowa dochodziła, dali, wolno warowała, tedy do tego zapisu funduszowego conformując się, imé pan Paszkowski—podczaszy Witebski y ieymość pani małżonka imé, wieczysci possessorowie tey majątności Ościkowszczyzny Merecza, z perswasij ichmościów panów przyjaciół, ludzi zacnych, tę summę wszytką spełna samą kapitalną, dwa tysiąca złotych nam czerncom klasztoru Wileńskiego cerkwi świętey Trócy odliczyli y oddali, y myśmy tę summę od imci pana Paszkowskiego—podczaszego Witebskiego, y ieymość pani małżonki imci do rąk naszych odebrali. Z której oddania tym naszym listem dobrowolnym zapisem imci pana Sylwestra Paszkowskiego—podczaszego Witebskiego, y ieymość pani Katharzynę Bołbasownę Paszkowską, podczaszynę Witebską, małżonków, potomków y successorów ichmościów kwitujemy, y iuż iako tey summy dwóch tysięcy złotych, tak kwoty, która nam za wszytkie lata aż do daty tego listu naszego klasztorowi naszemu z tey majątności Merecza-Ościkowszczyzny upominać się, ani o to, ani o żadną rzecz ichmościów turbować, pozywamy y successorowie nasi następujący nie mamy y nie mają wiecznymi czasy, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich, poddając pod ewictią majątność naszą, nazwaną Swirany, w województwie Wileńskim leżącą, żeby iuż o to żadney szkody y trudności ichmościowie nie ponosili. Waruiemy też to tym naszym listem dobrowolnym zapisem, iż według listu fundacyjnego ieymości paniey Isaykowskiej—podkomorzyny Oszmiańskiej, we wszytkim zachować

się mamy, y te dwa tysiąca złotych na kamienicę iaką, albo na folwark, żeby kwota wiecznymi czasy nam dochodziła, dać powinni będziemy y nabożeństwo, iako należy, y iako w tymże zapisie opisano iest, za duszę zmarłej w tej kaplicy ieymosć pani podkomorzyney Oszmiańskiej odprawować obliguemy y assecuruemy się. Czego imć pan Paszkowski—podczaszy Witebski, y ieymć pani małżonka imci, iako kollatorowie, potomkowie y successorowie ichmosćców doyrzeć maia, a my tego wszystkiego dotrzymać mamy, pod tąż zaręką wyż mianowaną. O którąż zarękę y o naruszenie tego listu naszego dobrowolnego, wieczystego kwitacyjnego zapisu daiemy sobie samych y successorów naszych wolność pozwać do wszelakiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, a my, lubo też successorowie naszy, niczym się nie wymawiając, zarękę zapłacić y szkody y nakłady nagrodzić imci panu Paszkowskiemu — podczaszemu Witebskiemu y samey ieymosći lubo potomkom successorom ichmosćci y dzierżącym tej maiętnosći Merecza Ościkowczyzny powinni będziemy; a zapłaciwszy tę zarękę by y nieraz, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto kwitacyjny zapis przy zupełney mocy zachowany być ma wiecznymi czasy. Y na tośmy dali ten nasz list wieczysto kwitacyjny dobrowolny zapis z podpisem rąk naszych, pod pieczęcią klasztorną y podpisami y pieczęciami ichmosćców panów pieczętarzów,

od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmosćców mianowanych. Pisan w Wilnie, tysiąc sześćset ośmdziesiąt dziewiątego roku, miesiąca Junii dwudziestego trzeciego dnia. У того листу добровольного вѣчисто квитицыйного запису при печати кляшторной и при печатехъ ихъ милостей пановъ печатаровъ подпись рукъ тыми словы: Symeon Ohurcewicz — zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy monastera świętej Tróyce Wileński; Marcyan Kulczycki—ordinis d. B. m. wikary świętej Tróyce oyców bazylianów; January Ohurcewicz—z. ś. B. w. kaznodzieia; Mauritius Bacewicz—ord. s. Basilium. magister novitiorum. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacyjnego, od w Bogu przewielebnego imci xiędza Ohurcewicza—starszego konwentu świętej Tróycy y innych wielebnych oyców w tym konwencie residuiących, Michał Koszczye—pisarz ziemski Wileński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu wieczystego kwitacyjnego od wyż mianowanych osób Eustachi Oleszkiewicz—skarbnik powiatu Mozyrskiego. Jako proszony według prawa pieczętarz do tego zapisu podpisuję Kazimierz Kozakiewicz. Который же тотъ листъ добровольный, вѣчисто квитицыйный записъ, за устнымъ и очевистымъ признаньемъ верху писанныхъ особъ, есть принять и до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ уписанъ.

1690 г. Августа 7 дня.

Изъ книги № 175, за 1787—1789 г., л. 501.

95. Мирная сдѣлка между Минскимъ архимандритомъ Вознесенскаго монастыря Гедеономъ Шумлянскимъ и Минскимъ деканомъ и плебаномъ Яномъ Савгиномъ касательно установленія границы ихъ владѣній и совѣстнаго поддержанія гребли и пруда въ городѣ Минскѣ.

Между юрисдикцій Минскаго Вознесенскаго монастыря и Минскаго декана происходили частыя недоразумѣнія по поводу поземельныхъ владѣній. Въ настоящемъ документѣ обѣ спорящія стороны заключили между собою мировую сдѣлку на слѣдующихъ основаніяхъ: поставить на границѣ на

половинныхъ издержкахъ копець; въ прудѣ ловить рыбу и дѣлить по-поламъ, когда ловля будетъ совершаться на половинныхъ издержкахъ; точно также на половинныхъ издержкахъ содержать возлѣ мельницы на Свислочи греблю.

Roku tysiąc siedmset osmdziesiąt siódmego, miesiąca Decembra czternastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w. x. Lit. z województw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmset osmdziesiąt siódmym obranymi, na kadencją ninieyszą Wileńską y aktualnie w mieście ikmci Wilnie zasiadającymi y sądzącymi, stawiając obecnie u sądu patron w. imć pan Jan Krzykowski—dworzanin iego królewskiej mości, dokument wieczysto ugodliwy między Gedeonem Szumlańskim—archimandrytą Mińskim Wozniesieńskim y ś. Ducha, a Janem Jurewiczem Sawginem—kanonikiem Smoleńskim, dziekanem y plebanem Mińskim, nawzajem zawarty do akt podał w te słowa pisany:

Ja Giedeon Szumlański—archimandryta Miński Wozniesieński y ś. Ducha y ia Jan Jurewicz Sawgin—kanonik Smoleński dzie-

kan y pleban Miński, czyniemy wiadomo y znawamy to sami na siebie tym listem naszym dobrowolnym wieczystym ugodliwym zapisem każdemu o tym wiedzieć należącemu, teraznieyszego y na potym będącego wieku ludziom, iżeśmy ab utrinque między sobą mieli różne pretensye, o rzeczy niżej specyfikowane; tedy ponieważ nie wchodząc w dalsze diskwizycye prawne za interpozycją y perswazją ichmć panów przyaciół zobopolnych, a konsensem naszym między nami wieczysta stanęła ugoda, z iedney strony przy zesłanych ex medii sacrae congregationis w Bodze przewielebnych imci x. Symeonie Cypryanowiczu—proto-konsultorze ordinis divi Basilii magni, starszym Żyrowickim, i. x. Stefanie Martyszkiewiczu Buzińskim—archimandrycie Połockim y i. x. Józefie Pietkiewiczu—starszym Byeńskim, konsultorach zakonu ś. Bazylego w., a

ex parte mnie kanonika Smoleńskiego przy imci panu Raphale Kostrowickim — pisarzu grodzkim Mińskim, dnia dzisiejszego na dacie pomienionego, iż naprzód: co się tkanie granic iuryzdyki, tedy podług wynalazku przyjacielskiego, iako dotąd bona iurisdictionis trzymaliśmy, tak nieodmienne in futurum wiecznymi czasy w zobopolnym pokoiu, nie czyniąc ieden drugiemu, ani successorowie nasi sobie in contrarium żadney prepedycyi, in possessione y w graniczeniu trzymać mamy y maia, a dla lepszego tey medyacyi dotrzymania y zachowania od tego czasu kopiec ab utrinque łożonym kosztem wysypać powinniśmy. Druga, racione młynów w mieście Mińsku na rzece Swisłoczy zbudowanych, te iako są z obudwuch ex opposito sobie postawione brzegów, ia archimandryta y ia kanonik Smoleński, dziekan y pleban Miński, vice-versa ieden drugiego, a nawet y po nas następujących successorów naszych prawem obowiązujemy y necessytujemy vi contractus moderni do spólnego grobli, przy tych młynach będącey, opatrowania, naprawowania y czasu każdej potrzeby za oznaymieniem ieden drugiemu restaurowania. A ieśliby która strona, za daniem sobie wiedzy, nie chciała zepsowaney groble do tych młynów należącey naprawować, restaurować spólnym kosztem y stałaby się przez to, uchoway Boże, szkoda dalsza, tedy tę szkodę parti pretendującey rfeundere proprio sumptu powinna będzie. A że przy tych młynach y rzece Swisłoczy staw po wielkiej części zarosł, tedy iako było ab utrinque controversum, ten staw spólnym wyszlamowawszy kosztem, ryby spólnie łowić y onymi, tak my sami, iako y po nas następujący successorowie nasi (w tenczas kiedy spólnym

niewodem y równą ludzi liczbą łowienie będzie) per paritatem dzielić się powinniśmy y powinni będą, bez żadney kontrydkeyi. Co wszystko z obu stron firmiter, nieodzownie y nieporuszenie mamy y successorowie nasi maia dotrzymać y spełnić. A inquantum by która z nas osoba, przepomniawszy albo zaniedbawszy tego listu naszego ugodliwego zapisu, onego w którym kolwiek punkcie, klauzule y paragrafie sama przez się, lub też przez subordynowanego naruszyć ważyła, albo który którego successor nasz nie zachował y nie wypełnił w tym liście dołożonego punktu y condycyi, tedy za każdym naruszeniem, podług ważności w samey rzeczy, pretendującemu vadium ma zapłacić, O co daimy moc y pozwalamy ieden drugiego ad competens forum pozwać y dekreta otrzymawszy ad efectum przywoździć, a sąd y urząd de iure należyty, tak za staniem naszym, iako y w niestaniu mocen y wolen będzie, vadia pomienione na nas wskazać y rigorem iuris exekwować, a convicta z nas osoba, albo z successorów naszych, iak urzędu o zły sąd, tak y strony o niesłuszny przewod prawa zaoczny turbować y pozywać actoream partem nie ma, y po nas następujący successores nie maia y nie będą mogli wiecznymi czasy. Y na to ia Gideon Szumlański — archimandryta Miński Wozniesieński y ś. Ducha y ia Jan Jurewicz Sawgin — kanonik Smoleński, dziekan y pleban Miński daimy ten list nasz ugodliwy wieczysty zapis wzajemnie ieden drugiemu, pod pieczęciami y z podpisami rąk naszych, tudzież z podpisami rąk w Bodze przewielebnych ii. xx. do tey medyacyi za konsensem naszym deputowanych praelatos y ex altera parte uproszonego i. pana pisarza grodzkiego Mińskiego. Pisan w

Ми́нску, року тисѧцъ шестѧсетъ дѧзевѧдцѧсѧтѧго, мѧсиѧца Августа сѧдмѧго дня. У tego wieczysto ugodliwego dokumentu podpisу rѧkъ takъ samychъ aktorѧwъ, iakoъ teъ przyjaciѧwъ temiъ wyrażajѧ siѧ sлowy: xiѧdzъ Gideon Szumlański—ordinis s. Basilii magni archimandryta y officialъ Miński mp. Symeonъ Cyprianowicz—protoconsultorъ z. ѧ. B. w. starszyъ Źyrowickiъ mp. Stefanъ Martyszkiewiczъ Buziński—konsultorъ zakonuъ ѧ. Bazylego wielkiego Połocki, archimandryta

mp. Josephusъ Pietkiewiczъ—ordinis s. Basilii magni consultant, superiorъ Bytenensis. Janъ Jurgewiczъ Sawginъ—kanonikъ Smoleński, dziekanъ y plebanъ Miński mp. Rafałъ Kostrowickiъ—pisarzъ grodzkiъ Miński mp. Ktѧry to takowyъ dokument, przezъ wyъ wyrażonego patrona do aktъ podany, iestъ do xiѧgъ trybunału gлѧwnego wielkiego xiѧstwa Litewskiego sprawъ wieczystychъ kadencyiъ Wileńskiej przyjѧty y wpisany.

1694 г. Юня 10 дня.

Изъ книги № 37, за 1694 г., л. 737.

96. Охранная грамота короля Яна III, данная Виленскимъ базилианамъ на защиту отъ Лаврентія и жены его Маріанны Моксевичей.

Настоятель Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря Гуторовичъ обратился къ королю Яну III съ жалобой на супруговъ Моксевичей, что они присвоиваютъ себѧ часть монастырскаго имѧнія, доставшагося монастырю отъ Кулей, нападаютъ на крестьянъ и грабятъ ихъ, вырубываютъ лѧсъ, уничтожаютъ пограничныя знаки и вообще дѧлаютъ

другія насилія; король Янъ III, считая себя, послѧ Бога, первымъ защитникомъ духовенства, выдаетъ настоящую грамоту Троицкому монастырю, и подѧ заручкой 10000 Литовскихъ копѧ повѧлѧваетъ Моксевичамъ воздержаться на будущее время отъ насилій.

Лѧта отъ naroженъя Сына Вождого тисѧца шестѧсотъ девѧтьдѧсѧтъ четвертого, мѧсѧца Юля двѧнадцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѧ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѧтовъ, на рокъ теперешній тисѧца шестѧсотъ девѧтьдѧсѧтъ

четвертый обраными, постановившисе у суду пленипотентъ панъ Матеушъ Бронецъ, оповѧдалъ, покладалъ и ку актыкованью до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѧчистыхъ уписати далъ листъ его королевское милости заручный, зъ канцелярии его королевское милости вынесе-

ный, презъ велебного ксендза Иозефата Гуторовича—старшого и цѣлого конвенту Виленскаго отцовъ базилиановъ, при церкви святой Троицы будучихъ, на его милость пана Вавринца Моксевича—подстолего Венденскаго и малжонку оного, который подаючи просилъ насъ суду, абы тотъ листъ его королевское милости заручный былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписать; якожь мы судъ принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Jan trzeci, z Bozey łaski król polski etc. Urodzonemu Wawrzyńcowi Moksiewiczowi—podstolemu Wędeńskiemu y małżonce Maryannie Kossakowskiej bywszey Rogińskiej, a terazniejszey Moksiewiczowej, iako w spółney radzie y namowie będącym osobom, oznaumujemy. Urodzeni y wiernie nam mili! Doniesiona nam iest solenna quaerimonia przez panów rad y urzędników naszych, przy boku naszym residuiących, imieniem wielebnego xiędza Jozephata Hutorowicza—starszego y całego konwentu Wileńskiego oyców bazylianów, przy cerkwi świętej Trócy będących, iż wierność twoia pod praetextem iakiegoś nabytego niesłusznego prawa na część gruntów w Kulowszczyźnie, w woiewodztwie Wileńskim, a w majątności żalujących oyców bazylianów Swiranach po zesłym urodzonym Janie Marcinowiczu Kulu pozostałych, interesuiąc się tamże do kilku części oycom bazylianom tak po urodzonych Kulach, iako też y po urodz. Stanisławie Ptaszyńskim należących y osobliwie do części metropolitańskiej tamże przy Kulach będącey, wiele gruntów, sianożęci żalującym pozabierałeś y miedzy w

jedno popuszczawszy niesłusznie sobie przywłaszczyć, wycinając co rok szachownice lasami zarosłe, nie tam gdzie by należało, ale według upodobania y iakiegoś uformowanego procederu prawnego: a żebyś y całą conditią mógł osiągnąć sobie różnemi krzywdami, naiazardami, boiem, poddanych zabieraniem, bydła onym y gruntów odeymowaniem, iako ludzi tam mieszkaiących uciskasz, tak y drugich garnących się od przymowania w Kulach osiadłości, odradzasz, garncarzowi na imie Krzysztophowi, nie dawno w Kulach na pustce Stasiukowszczyźnie alias Walentynowszczyźnie pobudowanemu, na zdrowie odpowiadasz y do dalszego budowania się przeszkodę czynisz, zabieraiąc mu sianożęci do tey pustki należące, a nadto wszystko cały konwent Wileński oyców bazylianów słowy uszczypliwemi despektuiąc, na zdrowie oycyca Jana Oleszewskiego—prokuratora konwentu Wileńskiego usadziwszy się, umyśliłeś onego zgladzić z tego świata, zawziowskiy zład rankor, że się o dobra zakonne zastanawia y bronić onych chce prawnym terminem; na którego, iako też y na zawiadowców y poddanych Swirańskich publiczne odpowiedzi y pochwałki czyniąc, na zdrowie onych czuwasz, w którym niebezpieczeństwie, uciekszy się do nas króla, prosili o list zaręczny, abyśmy, pod protekcią naszą królewską onych wziowskiy, zdrowie ich y dobra zakonne od dalszych impetycyi obwarowali y obespieczyli. My tedy król, na instantią panów rad y urzędników naszych, przy boku naszym będących, łaskawie do wniesionej proźby wielebnego xiędza Jozephata Hutorowicza—starszego y całego konwentu Wileńskiego oyców bazylianów skłoniwszy, a postrzeżga-

iąc tego, aby za szczęśliwego panowania naszego nikomu żadne się bezprawie nie-działo, pogotowiu stanu duchownego, których po panu Bogu najwyższemi tu jesteśmy obrońcami y protektorami, ten list nasz zaręczny pomienionemu xiędzu Hutorowiczowi—starszemu, y całemu konwentowi oyców bazylianów Wileńskiemu wydać rozkazaliśmy. Którym tak ich samych, iako y dobra zakonne wyżey mianowane, a osobliwie oycy Jana Oleszewskiego—prokuratora konwentu Wileńskiego y po nim następujących prokuratorów w protekcyą naszą królewską wziewszy, przykazujemy y oraz pod zaręką dziesięciu tysięcy kop groszy litewskich mieć chcemy, abyście wier. wasza sami przez się, braci, krewnych, przyjaciół, czeladź y poddanych swoich subordynowane osoby y ni przez kogo inszego na zdrowie oyców bazylianów Wileńskich, a osobliwie oycy prokuratora tamiecznego, zawiadowców y poddanych Swirańskich odpowiedzi y pochwały czynić, na zdrowie onych następować, po drogach czuwać, ani iakiego niebezpieczeństwa zadawać nie wazyli się; także od aggravatiew

dalszey tamiecznych poddanych Swirańskich, violentii y zabierania onym gruntów y naziadu na sianożęć Starinkowszczyznę supersedowali, pod zaręką wyżey mianowaną y dalszemi paenami, w prawie pospolitym opisanemi. Lecz jeżeli w. w. iakie praetensie do oyców bazylianów być usurpuiecie, tedy nie violenter, ale prawnie z niemi postępować macie. Pisan w kancelaryi naszej wielkiego xięstwa Litewskiego, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewiędziesiąt czwartym, miesiąca Junii dziesiątego dnia, panowania naszego dwudziestego pierwszego roku. У того листу его королевское милости заручного при печати великого князства Литовского подпись руки ясне освещеного кнежати его милости подканцлерого великого князства Литовского тыми словы: Кароль Станиславъ ксіонже Радивиль—подканцлерій великого князства Литовского. Который же тотъ листъ его королевское милости заручный, за подаьемъ оного черезъ особу верху мененую до аеть, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ.

1695 г. Января 5 дня.

Изъ книги № 38, за 1695 г., л. 411.

97. Квитанціонная записъ отъ Кронскаго монастыря Троцкому подкоморію Укольскому въ полученіи отъ него части долга.

Настоятель Кронскаго монастыря Исаакъ Васинкевичъ выдаетъ настоящюю квитанцію Троцкому подкоморію Укольскому въ томъ, что этотъ послѣдній добровольно записалъ Кронскому монастырю 6,900 польскихъ зл., съ условіемъ, что впредь до уплаты завѣщанной суммы, онъ будетъ

уплачивать 0/0; что со времени завѣщанія уже уплачено Кронскому монастырю 4,900 зл. съ 0/0, и остается только получить 2,000 злотыхъ; въ случаѣ нарушенія монастыремъ настоящей квитанціи онъ долженъ уплатить заруки 2,000 злотыхъ и подчиниться выраженнымъ въ ней условіямъ.

Лѣта отъ нароженя Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ пятого, мѣсеца Іюня третьяго дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводства, земель и повѣтовъ на рокъ теперешній тысяча шестьсотъ девятьдесятъ пятый обраными, постановившимсе очевидно у суду въ Богу велебный его милость отецъ Исаакій Васинкевичъ—старшій монастырю Кронскаго, закону свѣтого Базилега великаго, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ свой добровольный, вѣчистый квитанційный записъ, на рѣчь нижей мененую, вельможному его милости пану Яну Владиславу Укольскому—подкоморому воеводства Троцкаго даный, служацій и належачій; который устнымъ своимъ сознаньемъ ствердивши просилъ, абы до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ былъ, якожь принявши а уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ масть:

Ja Iszaak Wasinikewicz—starszy monasteru Kronskiego zakonu swiętego Bazylego wielkiego, ze wszytką bracią moją zakonną, oznajmuję tym moim listem dobrowolnym wieczysto kwitacyinym zapisem o tym: iż co wielmożny imć pan Jan Władysław Ukolski—podkomorzy woiewodztwa Trockiego, zostawszy nam do monasteru Kronskiego winnym pewną summę, to iest, sześć tysięcy dziewięćset złotych polskich, opisał się y obowiazał zapisem swoim przyznanym wypłacić tę summę, a do oddania samey summy generalney, tedy kwotę doroczną w kożdym roku oddawać, wypłacać na terminach y specificie w tymże zapisie opisaną assekurował się. O czym wszytkim tenże samy zapis przyznaney dostateczniey w sobie wyraża. Jakoż takowemu swoiemu zapisowi czyniac dosyć, wielmożny imć pan Ukolski, podkomorzy Trocki, pierwszą ratą samey summy iścizny półtrzecia tysiąca złotych zeszedłemu nieboszczykowi wielebne-mu imci oycu Martinianowi Wołosowiczowi, a

potym powtórnie czterysta złotych nieboszczykowi imci oycu Janusowi Dubińskiemu—starszym Krońskim, antecessorom moim, oprócz kwoty roczney, która zawždy dochodziła, wypłacił y kwity z oddania na to otrzymał. Po wypłaceniu tedy tych dwóch tysięcy y dziewięciu set złotych iuż nie więcej, ieno cztery tysiące złotych spełna samey realney summy monasterowi naszemu Krońskiemu winney przy imci panu podkomorzym Trockim do tychczas zostawało, od której summy kwota należąca nam dotąd w każdym roku na terminie w dzień nowego-lata, święta rzymskiego dochodziła. A że y teraz wielmożny imć pan podkomorzy Trocki, inhaerendo temuż zapisowi swojemu, znowu na potrzeby monasteru naszego połowę tey summy winney iścizny czterech tysięcy zostały, to iest, dwa tysiąca złotych polskich gotowemi pieniędzmi do ręku moich własnych monasterowi naszemu oddał y wypłacił, y iuż nie więcej tylko także dwa tysiące złotych przy imci winnego nam zostało, y od tego ieno iuż quota postanowiona coroczna od imć (aż do oddania samey summy dwóch tysięcy) ma dochodzić; zaczym ia Wasińkiewicz—starszy Kroński, imieniem całego monasteru z oddania tych dwóch tysięcy złotych wielmożnego imci pana podkomorzego Trockiego y successorów imci wiecznemi czasy kwitując, żadnego sobie, monasterowi naszemu, ani też następcom y braci zakonney monasteru Krońskiego, po nas następującym, prawa, przystępu y odezwu do samego imci pana podkomorzego, successorów imci, ani też majątności imci, nazwaney Poporcie alias Podole, w woiewodztwie Trockim leżącej, a pod tę summę zapisem przyznanym nam poddaney, nie zostawujemy y mieć nie powinni będziemy, (excepto iednak dwóch

tysięcy złotych, reszty samey summy y kwoty od niey nam należącej). A to wszystko pod zaręką dwóch tysięcy złotych, o którą zarękę daię wolność pozwać siebie y następców moich o tę summę imć pana podkomorzego y successorów imści, turbuiących, do wszelakiego sądu y urzędu ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, assessorskiego y kapturowego, w który kolwiek termin y powiat rokiem zawitym statutowym, a sąd y urząd kożdy, przed który się ta sprawa wytoczy, tak w staniu, iako y w niestaniu naszym, a po mnie następcy moiego zarękę wyżej mianowaną wskazać y na wszelkich dobrach monasteru Krońskiego mocną odprawę udzielać, y od impeticie prawney imci pana podkomorzego y successorów imści uwolnić mocen będzie. A my sądu mieniać o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa do żadnego sądu pociągać nie mamy, pod tą zaręką wyżej mianowaną. A y po zapłaceniu tey zaręki tyle razy, ile tego potrzeba będzie, przecie ten list kwitacyiny przy zupełney mocy zostawać ma wiecznemi czasy. Y na tom dał ten mój list kwitacyiny wieczysty zapis z podpisem ręki moiey y pod pieczęcią, także z podpisami rąk y pieczęciami ichmościów panów pieczętarzów, odemnie podług prawa uproszonych. Pisan w Poporcjach, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt piątego, miesiąca Januarii piątego dnia. У того листу добровольного, вѣчистого, квітацыйнаго запису при печатехъ подпись рукъ тыхъ словы: Isaak Wasińkiewicz—starszy monasteru Krońskiego zakonu reguły świętego Bazylego wielkiego mp. Leontius Gruszkowski—zakonnik Kroński. Według prawa proszony pieczętarz ustnie G. K. Bokum G. M. wielkiego xięstwa Litewskiego. Podług prawa ustnie proszony pieczętarz rę-

ka moią podpisuję Dominik Masalski—skarbnik Wolkowyski. Podług prawa oczewisto proszony pieczętarz od imci oycа Wasińkiewiczа—starszego monasteru Krońskiego, do tego listu kwitacyjnego zapisu podpisuję się Marcyan Pohoski—regent woiewodztwa

Trockiego. Который же тотъ листъ добровольный, вѣчистый, квитацинный записъ, за признаньемъ оного черезъ особу верху мененую, есть до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписать.

1695 г. Іюня 6 дня.

Изъ книги № 38, за 1695 г., л. 996.

98. Угодно-квитанціонная записъ Виленскаго Троицкаго монастыря, данная Венденскому подчашему Моксевичу по дѣлу о прекращеніи поземельныхъ споровъ.

Между Виленскимъ Св.-Троицкимъ монастыремъ и помѣщиками Моксевичами возникъ споръ о границахъ двухъ неравныхъ частей имѣнія Були, изъ которыхъ меньшая часть была въ вѣдѣніи Моксевичей, а большая—монастыря; послѣ продолжительнаго процесса о поземельномъ захватѣ,

разбояхъ, насиліяхъ и угрозахъ, обѣ спорящія стороны при содѣйствіи пріятелей окончили это дѣло полюбовно, въ чемъ монастырь и выдаетъ настоящую квитанцію подъ зарукой 1000 зл. въ случаѣ нарушенія этой квитанціи.

Лѣта отъ нароженья Сына Вожого тысеца шестьсотъ девятьдесять пятого, мѣсеца Іюля тридцатого дня.

Передъ нами судьями головными, на трибуналь у великомъ князствѣ Литовскомъ, зъ воеводствъ, земль и повѣтовъ на рокъ теперешній тысеца шестьсотъ девятьдесять пятый обраными, постановившисе очевидно у суду въ Богу велебный его милость ксендзъ Януарій Огурцевичъ — старшій монастыря светое Троицы Виленскаго рекгулы светого Базилега великого, кумъ ассистенція усихъ въ Богу велебныхъ отцовъ базиліановъ монастыря тогожъ свя-

той Троицы Виленскаго, на сесь часъ подъ его милости старшенствомъ будущихъ, не только своимъ и цѣлого конвенту, венць и вельможного въ Богу превелебного его милости ксендза Марціяна Михала Вялозора—епископа Пинскаго и Туровскаго, архимандриты Виленскаго, на тотъ часъ въ тыхъ краяхъ не будущего, именемъ, оповѣдалъ, покладалъ и призналъ листъ добровольный, вѣчисто угодливый квитацинный записъ на речъ въ немъ нижей выражоную, его милости пану Ваврыицу Моксевичу — подстолему Венденскому данный и належачій. Который уст-

вѣдѣ и очевистымъ своимъ сознаньемъ ствердивши, просить насъ суду, абы тотъ листъ добровольный, вѣчисто угодливый запись былъ до книгъ головныхъ трибунальныхъ справъ вѣчистыхъ принять и уписать.

Ja xiądz January Ohurcewicz—starszy monastyrа świętey Trócy Wileńskiego, reguły świętego Bazylego wielkiego, cum assistentia wszystkich w Bogu wielbnych oyców bazylianów monastyrа tegoż świętey Trócy Wileńskiego, na ten czas pod moim starszeństwem będących, nie tylko swoim y całego konwentu, więc y wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza Marciana Michała Białozora—episkopa Pińskiego y Turowskiego, archimandryty Wileńskiego, na tenczas w tych kraiach niebędącego, imieniem ręcząc y obowiązując, czynię wiadomo y iawnо wyznawam tym listem dobrowolnym, wieczysto ugodliwym kwitacyinym zapisem, komu by o tym terazniejszego y potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż co pierwey z zeszyim imci panem Krzysztofem Moksiewiczem y panią małżonką imci ieymość panią Katarzyną Sablińską, Moksiewiczową, antecessorowie nasi oycowie bazylianie, przy świętey Trócy cerkwi Wileńskiej residujące, osobliwie wielmożny imć xiądz Marcian Białozor—episkop Piński y Turowski, archimandryta Wileński, a potym z imci panem Wawrzyncem Moksiewiczem—podstolim Wendeńskim, my sami y w Bogu wielbny imć xiądz archimandryta Wileński, mieniać o niesłuszne gruntów Kulowskich y Swirańskich, w woiwodztwie Wileńskim leżących, przez imci pana Moksiewicza zabranie y onych sobie przywłaszczenie, mnieyszą od nas część Kulowszczyzny mająć, więksey pretendo-

wanie, w różnych kapturowych, podkomorskich, trybunalskich y assessorskich sądach prawem czyniliśmy, do tego o różne krzywdy potoczne, wiołentie, gwałty, boie w żałobach, gdziekolwiek zಾನiesionych, processach wyrażone popełnienie, dekretami y przewodami prawnymi aggrawowanie, processa pozanosiwszy, prawem czynić usiłowaliśmy. Więc gdy za włożeniem się ichmościów panów przyiaciół naszych, z obudwu stron użytych, interpositi przyszło nam nie podług dekretu podkomorskiego przez imci pana Krzysztofa Moksiewicza y panią małżonkę imci na nas w niestaniu otrzymanego y innego procederu prawnego, ale słusznemi tych że ichmość panów przyiaciół naszych konwentować się, namowionemi conditiami y na tym przestać, że iako przedtym antecessorowie nasi byli Kulowszczyzny possessorami, tak y teraz przy teyże possessyi swoiey części y miedzach, szachownicach y ograniczeniach zostawać, iako o tym y wzajemna kwitacia, od imci pana Moksiewicza nam dana, w sobie opiewa, zaczym nie wchodząc w dalsze terminy prawne y nie obciążając sumnienia z obudwu stron przez przysięgi, to co komu z gruntów należało, dostatecznie śmy się z sobą pomiarłowali y iako my przy częściach gruntu w Kulowszczyźnie według praw nam służących, tak imć pan Moksiewicz majątności Kulów, Duynów nazwaney, mamy być possessorami. Do czego wszystkie pretensie nasze umarzając, wyż rzeczone protestacie, ieneralskie relacie, zapozwy, dekreta z listem iego królewskiej mości zaręcznym y wszytek od mała do wiela uroszczony proceder prawny o żadną najmnieyszą rzecz samym sobie y successorom naszym do Kulowszczyzny Duynowa, którego zdawna antecessorowie imci pana

Moksiewiczza byli dzierżącami, a po ich-
mość sam imé został possessorem, nie za-
chowując pretensyi, imieniem swoim, braci
moiey zakonney y oraz wielmożego, w Bo-
gu przewielebnego imci xiędza Białozora—
episkopa Pińskiego, Turowskiego, archi-
mandryty Wileńskiego, na wieczne potom-
ne czasy, równo z datą tego swojego wie-
czysto-ugodliwego, kwitacyjnego zapisu im-
ci pana Moksiewiczza—podstolego Wendeń-
skiego, ponieważ imé wzajemnym sposo-
bem y nas od przewodów swoich prawnych
uwolnił, kwitując; do gruntów, lasów, siano-
żęci y wszystkich należności, do majątności
imci pana Moksiewiczza Kulow - Duynowa
przysłuchających, sobie samemu, konwen-
towi świętej Trócy y każdemu zosobna
żadney najmniejszey należności y salwy
nie zachowuję y w niedotrzymaniu iakiego
kolwiek tey ugody punktu zaręki na sie-
bie samego y konwent świętej Trócy re-
guly świętego Bazylego wielkiego tysiąc
złotych polskich zakładam. O którą zarękę,
szkody, nakłady y w czym kolwiek temu
zapisowi dość nieuczynienie daię wolność y
pozwalam samego siebie, konwent świętej
Trócy Wileńskiej, successorów moich do
każdego sądu y prawa urzędu grodzkiego,
ziemskiego, głównego trybunalnego, iego
królewskiej mości zadwornego assessorskie-
go, a podczas interregnum kapturowego,
w który chcąc sądzenia termin, woiewodz-
twa y powiatu, rokiem zawitym, nakrótszym,
pozvem pozwać, gdzie ia sam, a po mnie
successorowie moi starsi Wileńscy y cały
konwent, będąc pozwanymi, bez żadnych
zwłok, dylacyi y excepcyi prawnych y ro-
zumem ludzkim wynaydzionych usprawied-
liwić się, zarękę zapłacić y wszystkie szko-
dy, nakłady prawne ex nunc nagrodzić.
Także iesliby wielmożny imé xiądz Biało-

zor, abo successorowie imci, lubo kto inszy
tę ugodę wzruszać y trudność w czym
kolwiek czynić, abo do gruntów, uroczyszcz
y szachownic różnych do Kulow-Duynowa
imci panu Moksiewiczzowi należących, in-
teres słać usiłował, u wszelkiego sądu y
prawa zastępować, oczyszczać, ochraniać y
ewinkować tyle razy, ile tego potrzeba
ukazowała, powinien będę, a po mnie starsi
successorowie moi y cały conwent świętej
Trócy mam y maia; a y po zaplaceniu
zaręki, by y nie pojednokrotnie, przecie
ten mój list dobrowolny wieczysto-kwitacyjny
zapis przy zupełney mocy y walorze wiecz-
nie zostawać ma. Y na tom dał ten mój list
dobrowolny wieczysto-ugodliwy, kwitacyjny,
prawnie sprawiony zapis, z podpisami ręki
swey y z podpisami rąk ichmość panów pie-
czętarzów, ode mnie y od nas ustnie y ocze-
wisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku ty-
siąc... dziewiędziesiąt piątym, miesiąca Junia
szóstego dnia. У того листу добровольно-
го, вѣчного запису при печатѣхъ подпись
рукъ тыми словы: Januarius Ohurcewicz—
zakonu świętego Bazylego wielkiego star-
szy monastya Wileńskiego świętej Trócy,
imieniem swoim y imieniem całego
konwentu do tego zapisu ręką własną pod-
pisuję się. Ustnie y oczewisto proszony we-
dług prawa pieczętarz podpisuję się Theo-
fil Kołodzieżyński—skarbnik Czernihowski.
Ustnie y oczewisto proszony do tego zapi-
su kwitacyjnego pieczętarz od wielebnego
w Bogu imci xiędza Januaryusza Ohur-
cewicza zakonu świętego Bazylego wiel-
kiego starszego monastya Wileńskiego
świętej Trócy imieniem imci y całego
konwentu proszony Jan Michał z Chrza-
nowa Chrzanowski—czesznik powiatu Lidz-
kiego mp. Proszony według prawa pieczę-
tarz do tey kwitacyj podpisuję się Kazi-

mierz Kozakiewicz mр. Который тотъ листъ, добровольный, вѣчистый, угодливый кви- тацийный записъ, за очевистымъ и устнымъ оного черезъ особу верху мененую при- знаваемъ, есть до книгъ головныхъ три- бунальныхъ принять и уписанъ.

1695 г. Юля 18 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г., л. 1055.

99. Квитанціонно-изрекательная записъ отъ настоятельницы Виленскаго св.-Тро- ицкаго монастыря Осипу Стецкевичу въ полученіи отъ него 1000 р.

Настоятельница женскаго Свято-Троицкаго мо- настыря Констанція Студницкая отъ имени всего монастыря выдаетъ настоящую квитанцію Осипу Стецкевичу въ томъ, что племянница его, Ева Стец-

кевичовна, вступивши въ монастырь, получила отъ своего дяди 1000 р. и движимое имущество, причитавшееся на ея долю послѣ смерти брата.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Julii dziesiątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na try- bunal w wielkim xięstwie Litewskim z wo- iewodztw, ziem y powiatów na rok teraz- niejszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanowszy u sądu wielebna ieymć panna Konstancya Stud- nicka—zakonnica zakonu świętego Bazy- lego wielkiego, starsza na tenczas będąca konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy będącego, y inne panny tegoż con- wentu list swóy dobrowolny wieczysto-kwi- tacyinyi zręczony zapis na rzecz w nim ni- żej pomienioną iego mości panu Józepho- wi Steckiewiczowi y pani małżonce iego- mości ieymość pani Katharzynie Rogiń- skiey Józephowey Talwoyszowey Steckiewi- czowey dany y służący przyznali; który to za- pis ustnym przyznaniem swym stwierdziw-

szy, prosili nas sądu, aby ze wszystką w nim opisaną rzeczą do xiąg głównych try- bunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany był; iakoż przyiowski a wpisuiąc w xięgi de verbo ad verbum tak się w so- bie ma:

Ja Konstancia Studnicka—starsza za- konu świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy będącego, y my wszyscy zakonnice tegoż konwentu czyniemy wiadomo y zeznamy na siebie tym naszym listem, dobrowolnym zręczonym kwitacyinyim zapisem, komu by o tym wiedzieć należało terazniejszego wieku ludziom y napotym będącym: iż co z woli Boskiey y natchnienia Ducha świę- tego wstepuie do zakonu naszego ieymć panna Ewa Talwoyszówna Steckiewiczówna, a iegomość pan Józeph Talwoysz Steckie- wicz, iako brat rodzony zesłego z tego

świata imci pana Kazimierza Talwoysza Steckiewicza, a stryi ieymści panny Ewy Steckiewiczowny, dosyć czyniąc ostatniey woli testamentowey pomienionego zesłego imści pana rodzonego swego y z miłości swoiey stryiwowskiey oddał do nas y konwentu naszego tysiąc złotych polskich y ruchomość, które pieniądze z ruchomością my odebrawszy, według rejestru z podpisem rąk ichmościów wiecznemi czasy imści pana Józepha Steckiewicza y panią małżonkę iegomości ieymść panią Katharzynę Rogińską z takowego dosyć uczynienia kwituiemy, zrzekając się ze wszelkich dóbr oyczystych, macierzystych, spadkowych, kupnych, summ pieniężnych, gdzie kolwiek y u kogo kolwiek będących y o żadną rzecz namnieyszą ichmościów nie mamy turbować, do żadnego sądu y prawa pozywać, pod zaręką według ważności summy tysiąca złotych, o które naruszenie w najmniejszym punkcie y paragrafie tego listu zapisu kwitacynego zrzeczonego, daimy moc y pozwalamy samych siebie y cały konwent nasz pozwem pozwać y zakazem zakazać do sądu głównego trybunalnego, ziemskiego, grodzkiego, marszałkowskiego, zadwornego assessorskiego, a podczas interregnum y do sądu kapturowego, w który chcąc powiat y woiewodztwo, terminem statutowym y niestatutowym; a my sądu o zły wskaz, a stronie o zły przewód prawa nie mamy niwczym być sprzecziwnymi, ale pod wszelakie paeny prawne mamy podlegać y we wszystkim się usprawiedliwić. A dla lepszey pewności daimy ten nasz list kwi-

tacyiny zrzeczony zapis, z podpisem rąk naszych y pod pieczęcią naszą klasztorną y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, dnia ośmnastego Julii, roku Pańskiego tysiąc sześćset dziewiędziesiąt piątego. U tego zapisu wieczysto kwitacynego zrzeczonego, przy pieczęciach podpisy rąk temi słowy: Konstancya Studnicka—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Benedykta Ohurcewiczowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Katharzyna Piotrowska—zakonu świętego Bazylego wielkiego, wikaria konwentu Wileńskiego ręką swą. Teresa Dzierzkowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Apollinara Horainowna—zakonu świętego Bazylego wielkiego ręką swą. Ustnie y, oczewisto proszony pieczętarz do tego listu, zapisu kwitacynego zrzeczonego, od ieymść panny Konstancyi Studnickiey—zakonnicy zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszey natenczas będącey konwentu Wileńskiego świętey Trócy, y od całego konwentu Wileńskiego ichmościów ręką moją podpisuję Kazimierz Jan z Roginicz Rogiński. Podług prawa proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacynego od osób wysz mianowanych podpisuję się Matheusz Stanisław Broniec—strażnik woiewodztwa Wileńskiego. Który to dobrowolny wieczysto-kwitacyiny zrzeczony zapis, za zeznaniem onego przez osoby wysz mianowane, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1697 г. Мая 5 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г., л. 519.

100. Реестръ имущества Мерецкой Кирдѣвской церкви, принятаго Виленскимъ протоіеремъ Владиславомъ Сушицкимъ.

Вслѣдствіе преклонныхъ лѣтъ Мерецкаго священника отца Василевскаго, а ровно и отдачи въ арендное содержаніе церковнаго имѣнія, былъ назначенъ Кіевскимъ митрополитомъ Леономъ Заленскимъ особый депутатъ, Виленскій протопопъ Бобръ, для составленія описи церковнаго имущества. Въ церкви этой найдена была въ цѣлости довольно богатая церковная утварь, пожертвованная Ки-

дѣями,—серебряная посуда, бархатныя облаченія, и оправленныя въ серебро книги; волоколовъ не было, а самая церковь находилась уже въ запущеніи. Послѣ протопопа Бобра ѣздилъ въ Мерець еще другой протопопъ Сушицкій, который принялъ движимость этой церкви и передалъ ее митрополиту Заленскому, который и выдалъ по сему случаю квитанцію.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junii wtórego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy wyż pisany obranemi, personaliter stanowszy u sądu patron pan Michał Bohdanowicz, opowiadał, pokładał przy samymoryginalie y ten ekstrakt rejestru alias kwitacji od imci xiędza Władysława Suszyckiego — protopopy Wileńskiego, Mścibowskiego, Wileńskiego prezbitera, przed sądem konsystorskim metropolii Wileńskiej przyznany, w sposób przenosu na rzecz w nim niżej mianowaną, imci panu Janowi Michałowi z Chrzanowa Chrzanowskiemu — czesznikowi Lidzkiemu, dany y należący, który podając do akt prosił, aby do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych był przyjęty y wpisany; który przyiowszy a wpisując ad acta ad verbum de verbo tak się w sobie ma:

Przed sądem consistoriskim metropolitańskim Wileńskim personaliter stanowszy w Bogu wielebny imię xiądz Władysław Suszycki — protopopa Wileński, Mścibowski, Wileński prezbiter, opowiadał, pokładał y przyznał registr, alias kwitacją z odebrania aparatów cerkwi Mereckiey Kierdeiofskiej, samey cerkwie, folwarku, gruntów, iako to ten registr szerzey w sobie wyraża, dany, służący y należący imci panu Janowi Michałowi z Chrzanowa Chrzanowskiemu — czesznikowi Lidzkiemu, który ustnym przyznaniem swym in praesentia samego iasnie wielmożnego w Bogu najprzewielebniejszego imci xiędza Leona z Szlubic Załęskiego — arcybiskupa, metropolii wszytkiey Rusi arcypastorza, stwierdziwszy ad acta xiąg metropolitańskich Wileńskich w te słowa pisany, podał: Registr spisania aparatów cerkwie Mereckiey Kierdeiofskiej. Za ziachaniem moim protopopińskim Wileńskim we władzy do tych czas oyc

Jana Wasilewskiego — prezbitera Mereckiego będącey, który w sędziwości lat zostaiąc kapłańskiej powinności dość czynić niemógł, dla tego do rąk moich odebrawszy in praesentia imci pana Chrzczanowskiego, czesznika Lidzkiego, iako dzierzżącego majątności Merecza, w wojewodztwie Wileńskim leżącey, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, miesiąca Februarii dziewiętnastego dnia, weryfikowanych y przy imci zostawionych: Skrzynka z aparatem biała, kielich srebrny, we śródku złoty, z herbem ichmościów panów Kierdeiów, patyna srebrna nie mająca pozłoty, gwiazda srebrna bez pozłoty, łyżeczka srebrna we śródku złotista, ewangelia drukowana ruska w axamit czerwony y we srebro oprawna, także herbowna, krzyż srebrny daty pod rokiem tysiąc sześćset dziewiędziesiątym, miesiąca Maia piętnastego dnia, herbowny, ryza axamitna czerwona z połą y dwiema manipularzami tegoż koloru examitnego, antepedium poławatne w przątki z galonem srebrnym, alba iedna, towaliń dwie, velum białe w kwiaty, drugie velum czarne stare, velum trzecie ze srebra czepcowate, velum czwarte płócienne iedwabiem szyte, półka płócienna iedwabiem szyta, dzwonek małeńki, antimins podrózný Sielawiński, korpował ieden stary, mirnica cynowa w cerkwi, ryza żałobna ztruchlała z kołnierzem adamaszkowym karmazynowym, antepedium małe atlasu białego stare iedwabiem y złotem szyte, lichtarzów drewnianych dwa starych z wierzchami mosiężnemi, lichtarzów dwa wielkich przed ołtarzem stojących, obrus ieden stary na ołtarzu będący. Xięgi cerkiewne ruskie: Trefoloy wielki, postyla ruska, testament ruski, służebnik, achtay wielki podarty ieymości po-

darty stary, kopia funduszu tey cerkwie y protestacya. Cerkwie sama zruynowana stara, naprawy potrzebująca, wielce okna potłuczone, okiennica iedna, wszedszy do cerkwi po lewey stronie, druga w cerkwi, drzwi z zamkiem wnętrznym z kluczem y klamką; sklepów dwa, ieden po prawey ręce wszedszy do cerkwi, w którym w Bogu zesłych ichmościów panów Kierdeiów (ciała) leżą; drzwi do niego zepsowane stare; drugi sklep po lewey stronie drzwi nie mający, posadzka zielona zruynowana y potłuczona, chór bez schodów. Plebania: izba czarna z oknami szklannemi, w drzewo oprawionemi, z piecem czarnym, stół, ławy, przy piekarni sień słomą kryta, drzwi u piekarni z klamką żelazną; świren z zasiekami słomą kryty, z zaszczepką żelazną, drzwi na biegunach; browar z łaznią, w łazni drzwi z zaszczepką żelazną y z probioem, przy tymże browarze izdebka z sieńmi słomą kryta, chlewna, bydło y chlewek mały, przy nim gumno słomą kryte, wrota z zamkiem drewnianym, przepłotów sześć z podpierciami starych. Metryki szlubów, iako y chrzstów, nie znalazłem nic więcey nad to. Do którego ręką moją podpisał się. Działo się w Mereczu, ut supra anno et mense. U tego rejestru podpis ręki w te słowa: xiądz Jan Bobr, protopopa Wileński, prezbitér świętego Mikołaiia w Wilnie. A przypisek u tego rejestru ręką własną tegoż imości xiędza Bobra w te słowa: Klucze od cerkwie, iako od skrzynki, w której aparat złożony, zostały przy mnie. A to się działo y spisało in praesentia samego oycza Jana Wasilewskiego — bywszego prezbitera cerkwie uniatckiey Mereckiey. Benevole te wyż mianowane aparata są oddane władzy iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity wszystkiey Rusi. Przy której cerkwie dzwonów

nie masz. A na drugiej stronie kwitacya w te słowa: Anno tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmego, miesiąca Maii piątego dnia. Czynię wiadomo tym moim kwitacynym piśmem, iż za wolą iaśnie wielmożnego iegomości xiędza Szlubic Załęskiego—metropolity wszytkiej Rusi, arcybiskupa y dobrodzieia mego, ia niżej na podpisie mianowany, według tego rejestru antecessora mego zesłego z tego świata imci xiędza Jana Bobra — protopopy Wileńskiego ziachałem do majątności Merecza Kierdieiowskiego, w Wileńskim wojewodztwie leżącej, w zastawie będącej u iegomości pana Jana Michała Chrzanowskiego—czesznika Lidzkiego, dla odebrania srebra, aparatów, plebanii y gruntów, do niey należących, według którego to rejestru in toto odebrałem to wszystko, co iest specificatum, z czego kwituie, y iuz kapituła Wileńska o to z imcią trudnić ma. A iż było snopowe za rok tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szósty, tedy za chorobą y ślepotą wielebnego oycy Jana Wasilewskiego na iegoż prowizją wyszło; do czego się dla lepszej wiary podpisię. Działo się w Mereczu, roku y dnia y miesiąca wyż pisanego. U tey kwitacyi podpis ręki imci xiędza protopopy Wileńskiego w te słowa: xiądz Władysław Suszycki — protopopa Wileński, Mściwowski, Wileński prezbiter. A confirmacia u tego rejestru alias kwitacyi iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity wszytkiej Rusi w te słowa: Ten registr, że przewielebny ociec protopreswiter Wileński, wyżey pod-

pisany, z władze naszey ziachawszy in fundum cerkwie Mereckiej Kierdieiowskiej spisał y podług niego ad conservacionem meliorem et dispositionem tak nostram ac si pastorem, iako należącego collatora wszytkie mobilia cerkiewne tu do katedry Wileńskiej metropolitańskiej świętey Przechystey zabrał, tym podpisem moim testor et affirmo. Pisan w pałacu metropolitańskim Wileńskim, anno tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, die dwudziestego pierwszego Maii iuxta novum. Leon Szlubic Załęski—archiepiscopus metropolita Küoviensis, Haliciensis totiusque Russiae. Który to registr alias kwitacyą za przyznaniem oczewistym przez osobę wyż mianowaną, iest do xiąg konsistorskich metropolitańskich Wileńskich przyięty y wpisany, z których y ten ekstrakt pod pieczęcią metropolitańską, z podpisem ręki pisarskiej imci panu Janowi Michałowi z Chrzanova Chrzanowskiemu—czesznikowi powiatu Lidzkiego, iest wydan. Pisan w konsistorze metropolitańskim Wileńskim. U tego ekstraktu przy pieczęci metropolitańskiej podpis ręki pisarskiej temi słowy: Ex libris officii consistorii metropolitani extraditum et sigillo eiusdem officii communitum. Franciscus Casimirus Rymonowicz—officii consistorialis metropolitani assumptus, iurisdictionis vero ratus notarius. Który to ekstrakt, za podaniem onego w sposób przenosu, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1697 г. Августа 19 дня.

Изъ книги № 40, 1696—1697 г., л. 642.

101. Ремиссійный декретъ кантуроваго суда по дѣлу между Сурожани и Виленскими св.-Троицкими базилианами о захватѣ первыми грунтовъ и разныхъ населяхъ.

Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шесть сотъ девятьдесятъ семого, мѣсеца Августа девятнадцатаго дня.

Передъ нами судьями головными кантуровыми воеводства Виленского, по смерти наюнѣйшого короля его милости Яна третьего на сеймику антееконвокаційнымъ згодне обраными, егда съ порадку реестрового ку суженью припала справа ей милости пани Маріанны Станкевичовны, Николаевой Сурожовой, его милости пана Михала Сурожа, сына ей милости и пани малжонки его милости, пани Еуфрозины Войнюшовны Михаловой Сурожовой, также ей милости пани Кристины Шимановичовны, Станиславовой Суражовой и пановъ сыновъ ей милости, ихъ милости пановъ Казимера и пани малжонки его милости (и сыновъ ихъ) Андрея, Петра, Яна и Якуба Сурожовъ, особливе его милости пана Андрея Сурожа, его милости пана Яна Фронцкевича Сурожа—коморника Мстиславского, его милости пана Яна Саваневского и пана Симона Юдзевича, яко посессоровъ маестности, названой Войчань, въ воеводствѣ Виленскомъ лежащей, зъ въ Богу велебнымъ его милостью ксендзомъ Януарымъ Огурцевичомъ—старшимъ

закону светого Базылего великого, монастыра церкви свѣтой Троицы въ Вильни будущого, зъ его милостью ксендзомъ Яномъ Олешевскимъ и его милостью ксендзомъ Адрианомъ Фабрицымъ и всеми ихъ милостями ксенжою базилианами тогожъ монастыра, за позвоомъ у речи нижей мененой вынесеннымъ, по взятью одъ обжалованныхъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ на дню тринадцатомъ, мѣсеца Августа, на пленипотента и по приданью напомъ ихъ милостей, пана Стефана Авдыцкего, потомъ на дню чотырнадцатомъ тогожъ мѣсеца Августа на копію зъ позву презъ тыхъже позванныхъ особъ; а противнымъ способомъ зъ другого впису ихъ милости ксенжи базилиановъ Виленскихъ зъ поменеными ихъ милостями паны Сурожани учиненымъ, по взятью одъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ на дню шестнадцатомъ мѣсеца Августа на копію зъ позву, а потомъ одъ тыхъже ихъ милостей пановъ Сурожовъ на дню семнадцатомъ мѣсеца Августа и на копію зъ протестацій и поданью зъ обудвохъ сторонъ тыхъ копій по заплыхъ odkладахъ, и декретахъ нашихъ. До которое справы за приволаьемъ черезъ енерала сторонъ

до права одъ акторовъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ патронъ ихъ милостей панъ Юрей Войткевичъ, а одъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ такожь патронъ, одъ насъ суду приданый, панъ Стефанъ Авдыцкій, очевисто становили, и кгда патронъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ, такъ поданого очевисто въ руки тутъ у Вильни ихъ милостью ксенжи базилианомъ Виленскимъ черезъ енерала Яна Якгвиловича позву признаемъ оного очевистымъ передъ его милостью паномъ писаромъ земскимъ Виленскимъ и кола судовъ нашихъ учиненымъ, яко тежь и термину той справы припалого декретами суду нашего оделадовыми слушне, правне доведши, кгда за жалобою ихъ милостей пановъ Сурожовъ о найстье на кгрунтъ ихъ милостей названный Кгайе на пескахъ черезъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ квалтомъ, о роскиданье корчмы и забранье дерева, о похвалку и иные претенсіе, въ жалобѣ позовной выражоные, патронъ ихъ милостей процѣдовать и росправоватъ се хотѣлъ; тогда одъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ патронъ ихъ милостей панъ Авдыцкій отозвавшисе вносилъ то: ижь акторовъ моихъ есть подписанъ вписъ въ реестрахъ судовъ вашмостей зъ ихъ милости паны Сурожами, зачимъ приволанья и зъ того впису у насъ суду просилъ. Якожь за приволаньемъ черезъ енерала сторонъ до росправы, тотъ же патронъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ панъ Авдыцкій очевисто становилъ, а оразъ поданого и положоного на маетности ихъ милостей пановъ Сурожовъ, названой Войчаны въ воеводствѣ Виленскомъ лежачой, позву признаемъ енеральскимъ правне

учиненымъ доведши, жалобу акторовъ своихъ пропоноватъ хотѣлъ. Одъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ патронъ ихъ милостей отозвавшисе вносилъ то, ижь акторы мои готови skutочную росправу за позвомъ своимъ зъ ихъ милостью ксенжою базилианами Виленскими принять, а за жалобою ксенжи базилиановъ Виленскихъ тутъ у суду вашмостей тая справа форумъ яко о границу и о кгрунта агитуючая мѣтъ не можетъ; а до того и позовъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ неслухный, бо въ нимъ имя ей милости пани Сурожовой не таковое есть, яко отцове написали, мѣнчи Катериною, але Кристиною называется. За чимъ водле права статутowego позву за неслухный узнанья, а зъ акторату ихъ милостей пановъ Сурожовъ тутъ у суду нашего процѣдовать и росправоватъсе наказанья у насъ суду просилъ. А умопованый ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ панъ Авдыцкій отозвавшисе вносилъ то: ижь поневажь ихъ милость панове Сурожове въ своей справѣ росправоватъсе у суду вашмостей хочуть, а чемужь на жалобу акторовъ моихъ мѣнять бытъ позовъ неслухный, которого збіянье у суду вашмости уходитъ не можетъ, звлаща кгда ихъ милость акторату своего неодступуючи, на жалобу акторовъ моихъ отповѣдатъ не хочуть. А поневажь теперь такъ егродскіе, яко и земскіе у суду вашмостей о субселія заворачаютсе, на штожь ихъ милость гдѣ индей эксцпують форумъ; за чимъ той противной сторонѣ неслухной иляци на сторону ухиленья за позвы акторовъ моихъ, за слухного узнанья и далей въ право поступоватъ и росправоватъсе наказанья у насъ суду аффектоваль. А такъ

мы судъ, въ той справѣ ей милости пани Марьянны Станкевичовны, Миколаевой Суроженной и его милости пана Михала Сурожа—сына его милости и пани малжонки его милости пани Еуфрозины Войнушовны Михаловой Суроженной, также ей милости пани Кристины Шимановичовны Станиславовой Суроженной и пановъ сыновъ ей милости пановъ Казимера и пани малжонки его милости, Андрея, Петра, Яна и Якуба Сурожовъ, особливе его милость пана Андрея Сурожа, его милости пана Яна Фронцкевича Сурожа, коморника Мстиславского, его милости пана Яна Саваневского и его милости пана Симона Юдзевича, яко посессоровъ маестности Войчанъ, въ воеводствѣ Виленскомъ лежачой, зъ въ Богу велебнымъ его милостью ксендзомъ Януарымъ Огурцевичомъ—старшимъ закону светого Базылего великого монастыря церкви светой Троицы, у Вильни будучой, зъ его милостью ксендзомъ Яномъ Олешевскимъ и его милости ксендзомъ Адрианомъ Фабрицимъ и всеми ихъ милости ксенжою базилианами того монастыря, за декретами и одкладами нашими и за жалобами обудвухъ сторонъ до принятя skutочное росправы, то есть, за жалобой ихъ милостей пановъ Сурожовъ зъ въ Богу велебными ихъ милостями ксенжою базилианами Виленскими, при церкви светой Троицы мѣшкающими, за вынесеннымъ по ихъ милости позвожь, менечи о неслухное черезъ обжалованныхъ велебныхъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ, маючи добра свое земскіе, въ воеводствѣ Виленскомъ лежачіе, меновите: маестность Свираны, о границу зъ жалующими именича ихъ милости названого Войчаны, въ воеводствѣ

Виленскомъ лежачого, субъординовавши подданныхъ своихъ помененой маестности Свиранъ, розныхъ дѣтъ, великихъ кривдъ, прикростей, квалтовъ, боевъ, експульсій и утеменженья въ забранью кгрунтовъ, дѣсовъ и сѣножатей дѣдичныхъ зъ давныхъ жалуючему належачихъ, чиненье и уставичне привлащаючи кгрунта жалуючихъ, о неслухное черезъ обжалованныхъ ихъ милости въ семь року тысеца шестьсотъ девятьдесятъ семожь Апрѣля девятнадцатого дня, зобравши немалую громаду людей, подданныхъ своихъ и инныхъ, приставивши до нихъ урядника своего Криштофа Мелера, зъ рознымъ оружьемъ, до бою належачимъ, зе стрѣлбою огнистою, зъ кіями, шаблями, на власные кгрунта жалуючихъ, названные Кгайе на пѣскахъ, квалтомъ найстѣе и тамъ корчмы, де ново будовать зачатой, пороскиданье и дѣрева забранье, челяди работниковъ, коло корчмы робячихъ, порозганянье, а за взятъемъ о томъ вѣдомости и упоминанъемъ се, пришовши о то, мало и самыхъ на смерть не позабиванье, срокгихъ одповѣди и похвалокъ на здоровье жалуючихъ учиненье, зъ тыхъ кгрунтовъ власныхъ жалуючихъ зогнанье и о неслухное черезъ тыхъже обжалованныхъ ихъ милостей отцовъ базилиановъ Виленскихъ, въ семьже року тысеца шестьсотъ девятьдесятъ семожь, мѣсеца Юля осьмого дня, зобравши собѣ немалую громаду людей подданныхъ, зъ рознымъ оружьемъ, до бою належачимъ, зъ косами, шаблями, зе стрѣлбою огнистою, до колько десять чоловѣка, на сѣножать власную жалуючихъ надъ рѣкою Кецкою апасть Бородая, на томъ же урочищу будучую, квалтомъ наѣханье и тамъ зъ мушкетовъ стрѣлянье, той сѣножати ско-

шенъе и заразъ тогожь часу того сѣна въ сѣножати зъ травою на возовъ двадцать забранье и до двора своего Свиранъ запроваженъе и експульси зъ той сѣножати жалуючимъ учиненъе, шкоды презъто на золотыхъ осмьдесять жалуючимъ и тогожь часу повторной срогой одповѣди и похвалки на здорвье жалуючихъ ихъ милости позабяняемъ на смерть, и помеченой корчмы, если бы будована была, огнемъ спаленемъ, удѣланье, затымъ о вини правные и шкоды. А за жалобою въ Богу велебного его милости ксендза Януариуша Огурцевича, — старшого, его милости ксендза Яна Олешевского — прокуратора и его милости ксендза Адриана Фабрициуша и всихъ въ Богу велебныхъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ, рекгулы светого Базылего великого монастыра Виленского, при церкви светой Троицы мѣшкающихъ, зъ ихъ милостями паны Казимеромъ, Петромъ, Яномъ Сурожами, братью рожною, самыми принципалами, зъ докладомъ ей милости пани Катерины Шимановичовны Станиславовой Сурожовой, родительки ихъ милости, яко въ спольной радѣ и намовѣ зъ собою будучими, такъже зъ его милостью паномъ Матеємъ Сурожомъ, менечи о неслушное черезъ ихъ милости пановъ Сурожовъ зъ гнѣву и ранкуру ку ихъ милости ксенжи базилиановъ добръ духовныхъ, хвалѣ божой посвенцонныхъ, законови светого Базылего, до церкви светой Троицы монастыру Виленского записаныхъ и фундованыхъ, хочечи оные собѣ привлациать, а светое мейсце оголотить, розныхъ способовъ вынайдованье, и одъ немалого часу, што разъ то большъ, въ маестности жалуючихъ названой Свираны, въ воеводствѣ Виленскомъ

лежахой, квалтовъ и експесовъ, боевъ, мордерства, находечи не разъ на корчму и млынъ ихъ милости ксенжи базилиановъ, чиненъе, во млынѣ жалуючихъ не чекаючи черги квалтомъ собѣ молотъ росказыванье и примушанье, о неслушное черезъ тыхъ же ихъ милости пановъ Сурожовъ, чинечи до маестности жалуючихъ ихъ милости названой Свиранъ приступъ, розныхъ лѣтъ, мѣсецы и дни, до власныхъ кгрунтовъ и лѣсовъ жалуючихъ, меновитѣ при урочищу Мокрины, алиась Шлопены, до пуци розными часы вѣзжаючи, ляда и дерева на будыноеъ его милости вытинанье и што разъ за границу стародавнюю поступуючи, кгрунтовъ немало жалуючимъ безправне, квалтомъ забранье, дерева зъ натесами гранчного повытинанье; и кгда жалуючие своей власности боронить хотѣли, на здорвье законниковъ, до маестности Свиранъ зѣзджаючи, срогой одповѣди и похвалки чиненъе, завѣдовцы и подданнымъ тамочнымъ, абы границу выводить не важили се смертью гроженъе, зъ самопалами и ручницами, шаблями, для одстрашенья одъ границъ, по границахъ хоженъе и погрозокъ, показуючи боязливымъ людемъ стрѣльбу, чиненъе, трунъ за вчасу собѣ на смерть готовить росказыванье, въ ставку жалуючихъ ихъ милости ксенжи базилиановъ, названомъ Наборовой, квалтовнымъ способомъ уставичненаходечи розными приправами рыбъ выловенъе и до руины приведенъе и въ томъ на золотыхъ пятьсотъ шкоды учиненъе, и о неслушное черезъ тыхъ же обжалованыхъ ихъ милости въ року прошломъ тысеца шестьсотъ деветьдесять четвертомъ подданныхъ двоухъ жалуючихъ ихъ милости, на имя Видута и Базуля, на добровольной дорозѣ, зъ засадзокъ выпавши,

переняты и тамъ обухами тыхъ подданныхъ збиты, змордованье, рукъ онимъ поперебиванье, урядника жалующихъ пана Явгкеля, кгда бы на тотъ часъ зъ Мѣдникъ до Свиранъ не ушолъ, мало о смерти неприправенъ. И кгда о тотъ збытокъ и експесъ до суду головного трибунального обжалованые были припозваными, на тотъ часъ съ прозьбою усильною жалующихъ уведенъ, а о забраные кгрунта одъ урочища Мокрыни выѣзду пріятельского назначенъ, на который кгда жалующіе для покою сусѣдского позволили, въ року тысяча шестьсотъ девятьдесятъ четвертомъ на томъ кгрунтѣ Мокрыняхъ былъ спольный выѣздъ и на тотъ часъ жалующій отецъ прокураторъ, старожитностью давныхъ межъ и копцовъ на деревьяхъ націосами, а при томъ и документами и пр. такожъ свидѣтвомъ подданныхъ доведши, кгрунтовъ забраныхъ, до Свиранъ належачихъ, за якимъ бы правомъ обжалованые собѣ тые кгрунта привлащали, пыталъ, презъ обжалованыхъ его милости пана Казимера Сурожа и пани матку его милости, на тотъ часъ жадного доводу и документовъ на тые кгрунта непоказанье; и на показанье документовъ до недѣль шести упрошенъ се и одроченъ, подъ которымъ претекстомъ пріятельского выѣзду презъ лѣтъ двѣ тоєю угодою жалующихъ уведенъ, и еще мѣсто верненья забраныхъ кгрунтовъ, кгда жалующіе на Русь до маетности своей Залѣся абсентовалисе, подъ небытность его милости ксендза старшого въ року прошломъ тысяча шестьсотъ девятьдесятъ шостомъ розными часы на урочищу жалующихъ Дубровнахъ надъ ставомъ самымъ Наборовой, мимо старожитное право и посесію жалующихъ, кгвалтовнымъ спосо-

бомъ дерева на будынокъ згодного не мало вытять и немало лѣсу выпустошенъ и до того урочища Боровой и сѣножатей неслухный приступъ стелючи, надъ самыми сѣножатями и луками жалующихъ, зъ вѣковъ до маетности Свиранъ належачими, корчмы на кгрунтѣ Свиранскомъ будованье; а за реквизицією пріятельскою, абы тамъ будовать корчмы не хотѣли, черезъ обжалованыхъ на другій выѣздъ пріятельскій, якобы о тые обадва урочища мѣли восполь успокоить, взявши, мѣсто успокоенья жалующихъ, деревья въ томъ же лѣсѣ на колько копъ вытять и вжо если бы мѣлъ хто на тое розграниченъ кгрунтовъ и на кгрунтъ Дубровну выѣзджать на забиты стрѣльбы розной и иного оружа, до бою належачого, приготаванье, одповѣди и похвалки срогой на здоровье жалующихъ позабяньемъ на смерть удѣланъ, а за прибытьемъ жалующого его милости ксендза старшого зъ Руси, въ семь року тысяча шестьсотъ девятьдесятъ семомъ, мѣсеца Априля девятьнадпатога дня, кгда жалующій его милость ксендзъ старшій, хотечи самъ въ тыхъ границахъ, кгрунтахъ, информовать обжалованую сторону, потомъ иллюминовать на тые кгрунта, о што съ порадку идетъ, самъ зъ отцомъ Яномъ Олешевскимъ и ксендзомъ Фабриціушомъ, законниками тогожъ конвенту, зъ маетности Свиранъ выѣхалъ, и за собою колько людей старушкомъ, абы могъ мѣть информацію, ити розсказать, тамъ же черезъ обжалованыхъ ихъ милостей пановъ Сурожовъ, маючи пана Петра, рожоного брата своего на засадѣ и шпекгахъ въ корчмѣ жалующихъ мурованой, а постерегши жалующихъ, спокойне безъ жадного оружа ѣдучихъ, высыпавшисе гур-

можъ до кольконадцати чоловѣка, зе стрѣльбою огнистою, кіями, шаблями, зъ разными оружьемъ, жалующихъ ксенжу базилиановъ невинне на добровольной дорозѣ оскоченье, и мимо боязнь божую, не респектуючи на станъ капланскій, зъ набитыхъ кулями стрѣльбѣ до ксенжи поодкладывавши курки до боковъ и перси прикладаячи стрѣлять усилованье, шаблями сѣчь хотечи, на контемптъ стану капланского, коло губы ширмованье, словами непристойными диффамованье, подданныхъ старушковъ обухами невинне збитье, змордованье, подданого на имя Базуля сѣкерами руки потовченье и поперебіянье, и черезъ самого его милость пана Казимера Сурожа до того подданного, якъ до пня стрѣльнье и мало незабитье, шапки и волосовъ опаленье, урядника жалующого пана Мелера, кгдабы на коню не умкнулъ, мало шаблями нерозсѣканье, самихъ жалующихъ контемптомъ и страхомъ набавенье, срогихъ одповѣди и похвалоужъ на здоровье самихъ жалующихъ, урядника и подданныхъ ихъ милости ксенжи базилиановъ Виленскихъ, позабіяньемъ на смерть и корчмы мурованой жалующихъ огнемъ спаленьемъ удѣланье, и ледво на тотъ часъ отъ смерти у обжалованныхъ ихъ милости

жалующіе упросили се, затымъ о вси претенсіе, достаточне зъ obu сторонъ въ жалобахъ позовныхъ выражонные, о вини правные и шкгоды. Въ которой справѣ зъ очевистою обудвохъ сторонъ контроверсіи, мы судъ за позовомъ велебныхъ ихъ милостей ксенжи базилиановъ Виленскихъ по ихъ милости пановъ Сурожовъ, передъ насъ судъ о рѣчь выжей мененую вынесенной, за слѣпный и правный узнавши и заразомъ тогожъ часу обудвохъ сторонамъ далей въ право поступовать наказавши, въ дальшомъ поступку правномъ мы судъ форумъ въ той, яко принципалитеръ о дифференціе кгрунтовъ и границу, межи и сѣножати, агитуючой справѣ передъ собою судомъ не узнаваемъ и тую справу такъ зъ акторату ихъ милости пановъ Сурожовъ, яко тежъ зъ акторату ихъ милости ксенжи базилиановъ Виленскихъ, за жалобами обудвохъ сторонъ для принятья межи сторонами, которымъ обороны правные впаде заховуемъ, скуточное росправы до належного суду и права рокомъ завитымъ симъ декретомъ нашимъ одсылаемъ. Которая справа есть до книгъ головныхъ каштуровыхъ Виленскихъ записана.

1697 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г. л. 335.

102. Фундушова записъ Николая Песляка Борунской церкви.

Фундаторъ Борунскаго монастыря священникъ Песлякъ дѣлаеть слѣдующее завѣщаніе: на устройство каменной церкви въ Борунахъ, гдѣ явился чудотворный образъ, и на содержаніе монаховъ записываетъ свое имѣніе, домъ въ Опшанахъ и имѣніе, записанное пфальць - графиней Нейбургской; опекунамъ послѣ своей смерти завѣщаетъ сдѣлать подробную опись всего церковнаго имущества и колаторство передать его племяннику;

при церкви викаріемъ назначаетъ римско-католическаго ксендза съ тѣмъ, чтобы въ православные праздники ксендзы, а въ католическіе праздники— уніатскіе монахи не дѣлали другъ другу препатствій; при совершеніи церковныхъ службъ должны быть заведены музыка и органъ. Самъ Песлякъ тоже сдѣлался уніатскимъ священникомъ изъ римско-католиковъ.

Roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Maia szesnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanawszy u sądu pan Paweł Zieńko opowiadał, pokładał y w sposób przenosu, przy samym oryginalu, do akt głównych trybunałnych spraw wieczystych podał ekstrakt z xiąg grodzkich Wileńskich funduszu zesłego w Bogu z tego świata imci xiędza Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwie Boruńskiej, na rzecz niżej mienioną, pomienionej cerkwi Boruńskiej służący y należący. Który podając do akt prosił nas sądu, aby przyjęty y wpisany był; iakoż przyjąwszy a

wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma: Выпись зъ книгъ кгородскихъ справъ вѣчистыхъ воеводства Виленскаго. Лѣта отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ сегомо, мѣсеца Сентября двадцать второго дня. На врадѣ господарскомъ кгородскомъ Виленскомъ, передо мною Михаломъ Рафаломъ Шумскимъ, подстолимиъ и подвоеводимиъ Виленскимъ, постановившимсе очевидно егомилость панѣ Янѣ Песлякъ — коляторъ церкви Борунской, по смерти зошлого зъ того свѣта его милости ксендза Миколая Песляка—фундатора церкви Борунской, фундушъ оного до актъ кгороду Виленскаго подаль, просечи, абы былъ принятъ и до книгъ вѣчистыхъ уписанъ. Которого я подвоеводиъ огледавши и читаного передъ собою вы-

слухавши, велѣлъ есмь принять и до книги уписать. Якожь уписуючи у книги слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

Ja xiądz Mikołaj Pieślak, fundator cerkwie Boruńskiej, czynię wiadomo tym moim dobrowolnym listem zapisem terazniejszego y napotym będącego wieku ludziom ku wiadomości podając o tym, iż co z woli Boga Ojca, Syna y Ducha świętego w Trójcy świętej iedynego, w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt wtórym, stał się cud wielki w majątności mey wieczystey, nazwaney Koziakowszczyźnie - Karmanowszczyźnie, w powiecie Oszmiańskim leżącej, przy obrazie najsświętszey panny Maryey Bogorodzicy, na krzyżu przy gościńcu z Wilna do Mińska idącym, przez mię wystawiony, z którego obrazu wiele ludzi różney kondycyi, tego cudu w chorobach y w różnych dolegliwościach swych uznawali y za protecją tej Panny dobrodziejstwa, zdrowie, ulżenie odbierali, y ia od urodzenia po wszystkie czasy życia mego teyże Matki Bożey łaski uznawałem y po dziś dzień uznawam. Gdzie ia, mając takową łaskę od Boga, Twórcy moiego, sobie daną, z dobrej intencyy moiey ku tej Pannie błogosławioney, wystawiłem wrzód cerkiew drewnianą, a potym w Oszmianie wnioşszy ten cud przez suplikę moią, przed wszystkim powiatem na dwóch seymikach antecomicyalnych, aby do instructii było włożono, upraszałem, y tę moią fundacją na chwałę Bożą y wystawienie tego cudu seymem approbowano, czyniłem staranie. A zatym cerkiew Bożą murować zaczęłem y aby się chwała Boża tym gorątsza w potomne czasy w tej cerkwi. moiey odprawować się mogła, umyśliłem zakon świętego Bazylego wielkiego, za wiadomością y da-

niem zaraz imci xiędza Jana Morotego za wikarego przez iaśniewielmożnego imości xiędza Konstantego Kazimierza Brzostowskiego—biskupa Wileńskiego dla odprawowania msze świętej, krztu y dawania szlubbów, także y dwóch czernców przez nieboszczyka świętej pamięci iaśniewielmożnego imci xiędza Cypriana na Żochach Żochowskiego—metropolity Kiiowskiego, Halickiego, Mściślawskiego y wszystkiey Rusi, archimandryty Połockiego, władyki Witebskiego, y terazniejszego też iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity y archimandryty całej Rusi, iako y z woli wszystkiego duchowieństwa tej religii, cerkiew w Borunach, pod unią świętą z kościołem rzymskim ziednoczoną, pod tytułem Nawiedzenia naświętszey panny Maryey, matki Bożey, dnia wtórego Julia święta rzymskiego przypadającym, także świętego Piotra ruskiego y świętego Mikołaja patrona mego, założywszy tym moim funduszem tych zakonników funduję. Do której to cerkwi kapłanów, to jest sześciu czernców tego zakonu, a siódmego dyakona naznaczam, a na prowizją onym oprócz siedmiu placów z ogrodami y domu z placem y ogrodem Piotra Audyckiego y małżonki onego, na ulicy Smorgońskiej będącego, sobie do wolney dyspozycyi wyiętych, miasteczko moie, w powiecie Oszmiańskim leżące, nazwane Boruny, z mieszczanami, na gruncie od majątności mey wysz mianowaney odłączonym, nowo teraz budowanemi, z powinnością onych, przez mię osobliwym listem ustanowioną y onym daną, z placami, z budynkami, ogrodami, także z gruntem, przez iaśnie oświeconego xięcia imci Karola Filipa—falcgrabia Reńskiego, xięcia imci Neyburskiego, y iaśnie oświeconey xiężny

ieymci w Bogu zeszyły Ludowiki Karoliny Radziwiłówny—koniuszanki wielkiego xięstwa Litewskiego, falcgrabiney Reńskiej, xiężny Neyburskiej, dziedziczki majątności, nazwaney Żupran, w powiecie Oszmiańskim leżącej, do tej cerkwi Bożey, nazwaney Boruny, darowanym, y zapisem pewnym, przez imci pana Andrzeia Poemana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości, dzierzawce tej majątności przez imci pana Jana Władysława Wiszniewskiego—rewizora dobr xiężny ieymci, y przez imci pana Jana Władysława Hromykę—czesznika Oszmiańskiego, zawiadowcy spraw xiężny ieymci wymienionym, kopcami y pewnymi granicami ocyrklowanym y przyłączonym, na którym staw y sadzawkę kosztem moim niemalym wyrobiono. Przy tym dla paszy y wypustu łoh, nazwany Monwidowy, od teyże wysz mianowaney majątności mey odłączony, y kopcami od majątności mey okopany, z tym wszystkim (prócz pomienionych placów siedmiu y ósmego domu Audyckiego, które do wolney dyspozycyi moiey wzmnie y wyłączam) pomienionym oycom bazylianom y diakonowi tym moim wieczystym fundacynym zapisem zapisuję. A summy przez mię na prawa zastawne y na obligi różnym ichmościom panom creditorom pożyczone y gotowe u mnie będące, także majątność moią wieczystą Koziakowską y wysz mianowane ośm placów w Borunach excypowane, do wolney mey ostatniey dyspozycyey zostawię. Przy tym waruję to, że ia sam aż do śmierci moiey tej cerkwi Bożey, mieszczan, gruntów y wszystkich przynależności, także iałmużn, przychodów z łaski dobrodzieiów obrazowi cudownemu Pannie przenaświetszey matce Bożey władzarzem dawających być mam. A ieżeli bym ia

cerkiew Bożą, którą zaczął murować, nie-dokończywszy, z tego świata zszedł, tedy po śmierci moiey synowiec mój pan Jan Pieślak, na miejscu moim zostawszy, którego za collatora tej cerkwi naznaczam, zaraz tę cerkiew Bożą, w której obraz cudowny z kleynotami, z zlotemi lancuszkami, perłami, kanakami, portugalami, pierścieniami na tym obrazie cudownym, tabliczkami srebrnymi, małemi y wielkimi, dla ozdoby w tej cerkwi Bożey zawieszonemi, a przez dobrodzieiów tego miejsca nadanemi, z kielichami, patynami, z puszką wielką, z aparatami, ornatami, ryzami, y ze wszystkim tym, co teraz iest, y na onczas będzie y z miasteczkiem w swą possessią obiąć y o śmierci mey ichmościom panom opiekunom y executorowi, w ostatniey dyspozycyi mey mianowanym, dać znać, aby ichmość zrewidować, spisać y regestr z podpisem rąk swoich panu Janowi Pieślakowi—synowcowi moiemu, przy którym po śmierci mey collatorstwo, władza miasteczka, mieszczan, wszystkich przychodów y rozchodów, y on póty władzarzem być ma, aż poko cerkiew Bożą, ieżeli bym ia za żywota mego nie skończył, domuruję, ołtarz wielki wystawi, y we wszystkim iako należy skonczy, a po dokonczeniu tej cerkwi zaraz do possessyi, władzy cerkiew Bożą, y co ienokolwiek w niey będzie, według zinwentowania ichmościów panów opiekunów, wespół miasteczko, mieszczan ichmościom oycom bazylianom Boruńskim y starszemu, (kogo pan Jan Pieślak y drudzy panowie synowcowie moi, którzy, po ko linii stanie, collatorami być maia, obiorą), podać powinni będą, y list rewersalny na dotrzymanie y wypełnienie temu moiemu funduszowi od ichmościów xięży bazyli-

nów, y starszego onych ichmość panowie opiekunowie y synowcowie moi otrzymać maia, — doglądając tego, aby po śmierci mey mszy święte odprawowane były, to iest: w poniedziałek za rzecz-pospolitą, aby ia pan Bóg błogosławił y dopomagał przeciwko wszystkim nieprzyjaciolom oyczyzny naszey, we wtorek za wszystkich dobrodzieiów tego miejsca, tak żywych, iako umarłych, żywym aby pan Bóg stokratną, a umarłym żywotem wiecznym był nagrodą; we śródkę za duszę moią y małżonki mey, ieymci paniey Konstancyi Steckiewiczowny Mikołaiowej Pieslakowej, także za duszę rodziców, braci, siost, krewnych bliskich y dalekich moich; we czwartek za więźniów, w tureckiey niewoli będących, aby ich pan Bóg przez mszy y przyczynę naświetszey Panny wyswobodzić raczył; w piątek za dusze wszystkich in genere, w czyscu będące; w sobotę za duszy tych, którzy podczas wojny tureckiey pobici są. Drugie mszy codziennie odprawuiąc, maiestat boski błagali za grzechy moje y wysz mianowanych osób, także dobrodzieiów tego miejsca ofiarami swemi. A ten dzień, którego mię pan Naywyższy z tego mizernego świata do chwały swey świętey powołać będzie raczył, w obserwancyey rok po roku wiecznemi czasy, aby tego dnia katafalk był wystawiony, służby y mszy świętych requiálních iak naywięcey odprawowano, ile w ten dzień Boży przy cerkwi Bożey będzie nakarmiono, y onym pieniądźmi według przemożenia, aby pana Boga za duszę moią prosili, iałmużna dana była, mieć chcę. To też waruię tym moim zakonnikom y po nich następującym, aby po zeyściu moim także nabożeństwo rzymskie y greckie, iakie y za mnie fundatora w tey

cerkwi postanowione, z śpiewaniem, muzyką kościelną, na pozytywie graniem, z wystawieniem codziennie naświetszego sakramentu. Jeśli przypadnie święto rzymskie, xięża bazyliani w ten dzień nabożeństwu rzymskiemu, a iесли greckie — tedy ichmość xięża rzymscy także nabożeństwu greckiemu (ale zgodnie, bez żadney sprzeczki, nie czyniąc ohydy temu świętemu miejscu) przeszkadzać nie maia, sumiennie przełożonego y collatorów obowiązuię y na sąd Boży pozywam. Osobliwie waruię y to w potomne czasy każdemu przełożonemu tey cerkwi Bożey y collatorom, aby w te dni y uroczystości, wyżey namienione, gdy się lud pospolity na nabożeństwo do cerkwi zbierać y do Borun ziezdzać będzie, tedy ci przyeździe z różnemi towarami, każdy iakiey kolwiek kondycyi człowiek, krom żydów, wszelakim towarem handlować y wszelakim przywoznym trunkiem szynkować, bez żadnego datku y targowego do klasztoru, y nikomu dawać nie maia y brać ichmość niepowinni. A żydzi, aby mieli tu w Borunach domy mieć y fundować się y handle prowadzić, tedy tym moim funduszem nie pozwalam wiecznemi czasy. Przy tym waruię to sobie y successorom moim, iż iесли by iaśnie wielmożny iegomość xiądz metropolita Kiiowski y całej Rusi, y ichmość xięża bazylianie tą moią ubogą fundacją Boruńską, iako się wyżey namieniło, miasteczkiem y gruntami należącami, mieli gardzić, mieniać sobie szczupłą y takiego nabożeństwa, według wyżey namienionego punktu, czynić y odprawować te obligi y rewersału dać nie chcieli, tedy ichmość panowie opiekunowie, executor y collatorowie, zniosszy się z sobą, inszy zakon, któryby się takową moią

fundacją konwentował y te obligi wypełniał, fundować wolni y mocni będą. Y na tom dał ten móy wieczysty fundacyiny zapis, z podpisem ręki mey własney y z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, odemnie uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Działo się w Borunach, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siódmego, miesiąca Augusta dwudziestego dnia. У того фундушу при печати подпись рукъ теми словы: Do tego listu funduszu mego xiądz Mikołay Piesłak ręką swą własną podpisuię. Ustnie proszony pieczętarz od iegomości xiędza Mikołaiia Piesłaka—fundatora Boruńskiego, do tego wieczystego funduszu przy pieczęciach Jan Władysław Hromyka—czesznik Oszmiański. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wysz mianowaney Jan Józeph Skrycki. Ustnie proszony pieczętarz od iegomości xiędza Mikołaiia Piesłaka—fundatora Boruńskiego, do tego wieczystego fun-

duszu przy pieczęci mey Dominik Markowicz ręką swą. Который же тотъ фундушъ, за поданьемъ оного черезъ верху мененую особу, есть до книгъ игродскихъ Виленскихъ справъ вѣчистыхъ принять и уписанъ, съ которыхъ и сесь выписъ подь печатью вradoвою и подписомъ руки писарское его милости пану Яну Песляку—коляторови церкви Борунской есть выданъ. Писанъ у Вильни. У tego listu wieczystego fundacynego zapisu extractu, w sposób przenosu do akt podanego, przy pieczęci podpis ręki iegomości pana pisarza grodzkiego Wileńskiego z correctą temi słowy: Янъ Вольскій—войскій, писарь игродскій Виленскій. Въ небытности его милости пана реента скорыгговаль Тарашкевичъ. Есть у книгахъ. Ктóry ten extract funduszu, за podaniem оного w sposób przenosu przez osobę wysz mianowaną do akt, iest do xiąg trybunalnych справ wieczystychъ przyięty y wpisany.

1698 г. Іюня 24 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г. л. 848.

103. Реверсальная запись отъ Кревской старостины Леоноры Марсоновой Виленскому св.-Духовскому монастырю, по поводу принятія ею въ заставу монастырскаго фольварка Войдацншекъ или Ракншекъ (*).

Кревская старостина Леонора Марсонова ссудила св.-Духовскій монастырь деньгами въ количествѣ 15,500 польскихъ злотыхъ на опредѣленный срокъ подъ залогъ монастырскаго фольварка Войдац-

шекъ или Ракншекъ; условія этой сдѣлки выражены въ обыкновенной юридической формѣ для подобныхъ дѣлъ; назначена также и зарука въ случаѣ неисполненія условій.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim księstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-

niejszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmy obranemi, stanowszy personaliter ieymosć pani Leonora Ezdorfowna bywsza Danilewiczowa—sędzicowna ziemska Wileńska, teraznieysza Marsonowa—starościna Krewska, u sądu opowiadała, pokładała list swój

*) *Примѣчаніе.*

1698 г. Іюня 24 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г., л. 841.

Заставная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Кревской старостинѣ Леонорѣ Марсоновой на фольварокъ Войдацншки или Ракншки.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w

wielkim księstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanowszy

dobrowolny rewersalny zapis na rzecz w nim opisana, ichmość oycom bazylianom monasteru brackiego Wileńskiego cerkwi świętego Ducha dany, przyznała, prosząc aby do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany był, na wszystką w nim opisaną rzecz, zezwoliwszy ku zapisaniu, podała; iakoż my sąd, przyiwszy a wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Leonora Ezdorfowna bywsza Danilewiczowa—sędzicowna ziemska Wileńska, terazniejsza Marsonowa—staroscina Krewska, czynię wiadomo y zeznawam sama na siebie tym moim listem dobrowolnym rewersalnym zapisem, przywodząc do wiadomości każdemu, komu by wiedzieć należało o tym, iż co ia Marsonowna, staroscina Krewska, folwark nazwany Woydaciszki Rakiszki, w wojewodztwie Wileńskim leżący, z dworem, młynem, stawem, pod-

danemi, gruntami y wszystkimi pożytkami y przynależnościami prawem wlewkowym zastawnym, od wielebnego w Bogu imci oycy Piotra Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów cerkwi świętego Ducha monasteru brackiego Wileńskiego religiey greckiey nieunickiey, za summę pieniędzy, to iest piętnaście tysięcy y pięćset złotych polskich currenti moneta nabyłem y ten folwark do possessyi moiey zastawney obiołem, na co y list wlewkowy zastawny zapis, we wszystkim prawie sprawiony, w którym każda rzecz dostatecznie iest opisana y dolożona z warunkami w nim opisanemi, od ichmościów oyców bazylianów monastera brackiego Wileńskiego, na osobę moią wlanemi, otrzymałem y wszystkie sprawy, listy, zapisy zastawne, inwentarze, ograniczenia y kwity, skarbowe, na ten folwark do tąd ichmościom służące, a teraz iuż za

u sądu wielebnny ociec imć xiądz Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy monastera Wileńskiego y wszystkich klasztorów w wielkim xięstwie Litewskim starożytney Rusi zostających zakonu świętego Bazylego przy cerkwi s. Ducha mieszkających, opowiadał, pokładał list dobrowolny wlewkowy zapis, imieniem swoim y wszystkiey braci y zakonników, w tym że monasterze mieszkających, na rzecz w nim niżej pomienioną, wielmożney ieymości pani Leonorze Ezdorfownie bywszey Danilewiczowey, terazniejszey Marsonowey—starosciney Krewskiej, służący y należący przyznał, który to zapis, ustnym przyznaniem swym stwierdziwszy, prosił nas sądu, aby ze wszystką, w nim wyrażoną rzeczą, był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd przyiwszy, a wpisując ony w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy monastera Wileńskiego y wszystkich klasztorów w w. x. Litewskim starożytney Rusi zostających zakonu świę-

tego Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha mieszkających, imieniem swoim y wszystkiey braci y zakonników, w tymże monasterze mieszkających, za wolą y przyzwoleniem stanu duchownego utriusque status szlacheckiego y mieyskiego stanu bractwa, czynię iawnno, zeznawam tym moim listem dobrowolnym wlewkowym zapisem, iż co nasz monaster Wileński prawosławney Rusi, mając folwark, nazwany Woydaciszki Rakiszki, w wojewodztwie Wileńskim leżący, z poddanemi do tego folwarku należącemi, od zesznego z tego świata imci pana Dawida Steckiewicza y ieymć paniey Heleny Szwabowny—staroscianki Szmeltyńskiej, Dawidowey Steckiewiczowey, małżonków, ieszcze w roku tysiąc sześćset trzydziestym dziewiątym w summie pół trzynastu tysięcy zastawiony y w intromisii podany, podług którego zapisu zesli antecessorowie nasi bez żadney przeszkody byli dzierżącemi, a potym imć xiądz Adam—zakonnik świętego Dominika zakonu y ichmość panowie Władysław y Kasper Dawidowiczowie Stec-

wlewkiem prawnym mnie należące, do ręku moich od ichmościów spełna odebrałem, a że osobliwy folwark, nazwany Lawdańszczyzna, za osobliwym legacyinym prawem przez zeszyłych niegdys antecessorów ichmościów oyców bazyljanów pomienionych Wileńskich, do tego folwarku Woydaciszek zastawnego, z wioską, poddanemi, gruntami, lasami, borami, puszczą y sianożęciami, bez żadnego iednak budynku dwornego, ale szczegulnie względem przyległości mieysca do Woydaciszek przyłączony, w dzierżeniu ichmościów zostawał y teraz wiecznością zostaie, do którego tego folwarku Lawdańszczyzny ia Marsonowa bynamniey należec niemam, lecz wzaiemnym tym moim rewersalnym zapisem sama po sobie zapisuię się y obowiażuię, iż zaraz po dacie miedzy nami tych naszych listów zapisów, mnie od ichmościów zastawnego, wlewkowego, a ode mnie ichmościom te-

raznieyszego rewersalnego y oraz po przyznaniu onych miedzy nami, zniosszy się z sobą o czasie y terminie, mam y powinna będę ia sama, do tego folwarku Woydaciszek ziechawszy y tam dokumenta słuszne podług uwagi przyiacielskiej y ichmość panów sąsiadów okolicznych, tudziez w granice y obodnice w starowieczne weyrzawszy, grunta y sianożęci, iesliby dotąd pomieszane były, bynamniey żadney rzeczy do Woydaciszek nie przywłaszczaiąc, nie usurpuiąc y nie zabieraiąc, lecz to wszystko, co przed tym zdawna do Lawdańszczyzny należało, ichmość maia trzymać y żadney przeszkody w dzierżeniu tego folwarku Lawdańszczyzny samym ichmościom y każdemu od ichmość iakowym kolwiek prawem dzierżącemu, czynić, ani gruntów zabierać niepowinna będę; tylo iezeliby miedzy gruntami tego folwarku pokazały się grunta, lasy, sianożęci, pu-

kiewiczowie, bracia rodzeni, synowie imśc pana Dawida Steckiewicza y pani małżonki ieymści zostawszy possessorami, a takż będąc pilno potrzebni summy pieniędzy, nie okupuiać tego folwarku, lecz summy trzy tysiące złotych polskich u tegoż conventu naszego Wileńskiego monastera świętego Ducha na ten wysz mianowany folwark pożyczyszy, osobliwie prawo stosuiąc się do zapisu ichmościów panów rodziców swoich na takowyż termin y stwierdzaiąc ony z dokładem tey clausuli, gdyby była potrzeba naszym zakonowi takowey że summy pieniędzy, w którey zastawiony iest za nieokupnym na terminie przez samych ichmościów, tedy wolność daiąc w pomienioney summie w piętnastu tysięcy y w pięciu set złotych zastawić. Jakoż my będąc pilno potrzebni na własną potrzebę monasteru tuteyszego Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha zostaiącego, pomienioną summę piętnaście tysięcy pięćset złotych currenti moneta u wielmożney ieymści pani Leonory Ezdorfoway, bywszey Dani-

lewiczowey, teraznieyszey Marsonowey, starościny Krewskiej, odebralismy y rękoma naszymi gotowey rękodayney a nie kontraktowey odliczyli, w którey to summie pomieniony folwark Woydaciszki, alias Rakiszki, ze wszystkimi do niego przynależnościami, prawem wlewkowym, iako to szyrzey tak w prawie zastawnym imci pana Dawida Steckiewicza y ichmościów panów synów ieymości nam służących wyrażono iest, prawem wlewkowym puściliśmy y zawiedli, w moc, dzierżenie y spokojne używanie przez ienerała woiewodztwa Wileńskiego urządowanie, oraz równo z datą tego naszego zapisu do possessyi y dzierżenia ieymości podali y ustąpili, nie zachowuiąc do tego folwarku Woydaciszek żadnego przystępu y prawa, mnie samemu y wszystkim zakonnikom, pogotowiu świeckim do bractwa naszego świętego Duskiego należącym osobom, ale owo zgola ze wszystkim a wszystkim, iako się ten folwark Woydaciszki y Rakiszki maia y mieli, z poddanemi, daiąc y te zapisy nam służące wespół z inventa-

szcza, do folwarku Woydaciszek należące, tedy ichmość maia, mnie one bez żadney przeszkody ustąpić. Tudzież y ia wzajemnie, in quantum by się pokazali grunty, sianożęci y lasy między gruntami Woydaciskimi Lawdaczyńskie, do possessyi przywrócić mam. A co się tknie zasiewku iarrzynnego przez ichmość na ten rok sobie należącego, w tym folwarku Woydaciszkach zasianego, okrom żyta, które mnie należy, tudzież koni, bydła, pszczoły, sprzętu wszelakiego domowego, ichmość swoim kosztem sprawionego, a do zapisu mnie danego bynamniey nie należących; tedy wolno będzie ichmość, y ia Marsonowa pozwalam te wszystkie zboża w tymże samym dworze Woydaciszkach, tylo swemi 'poddanemi y robotnikami, a nie memi teraz zwieźć, zabrać y przez dozorcę od ichmość, na to zesłanego, da Bóg w iesieni wymłócić y one w całości gdzie chcąc sprowadzić. Tudzież

y paszy dla bydła y koni, bynamniey w polu y lasach tamecznych y wszytkich pszczoł ztamtąd wyprowadzić, bronić nie mam, dla czego iednak y terminu nie daley, ieno do świętego Symona Judy—święta rzymskiego, w roku terazniejszym przypadającego y excypuiącego, użyczam. A że y podatki do skarbu wielkiego xięstwa Litewskiego zaiedno podług zaprzysiężonych dymów, tak z Woydaciszek-Rakiszek, iako y od poddanych Lawdańskich przez ichmość oyców płacone y oddawane były y te kwity do mnie ichmość powrócili, zaczym y ichmość nie więcey sobie, ieno z dymu iednego z Lawdańszczyzny do Woydaciszek przykładać się y podatki do skarbu rzeczy-pospolitey wnaszać powinni będą. Co wszystko, iako się wyżej pomieniło, mam dotrzymać y dość czynić, pod zaręką według ważności rzeczy, to iest, piętnastu tysięcy y pięciu set złotych. O którą zarękę y szkody daię moc

rzem y ograniczeniem tey maiętności wielmożney ieymsci pani Marsonowey—starościney Krewskiej, którym to folwarkiem wielmożna ieymsć pani starościna Krewska szafować, pożytkować, wszelkich wynaydować pożytków, poddanych na robotę podług inwentarza, ieszcze antecessorom naszym danego, pędzić, rozesyłych z gruntów, puszczy podług ograniczenia, u kogo by się per potentiam zabrane pokazały, odyskiwać, bez żadney przeszkody od nas zakonników y całego bractwa święto-Duskiego ruskiego Wileńskiego. A co się tknie folwarku, nazwanego Laudąszczyzny, osobliwie wiecznością nam należącego, a do tego wlewku nie inkludującego, ten w possessyi naszej podług osobliwego rewersału, od ieymsci danego, wiecznością zostawać ma, wolna y mocna będzie. A ieslibym ia Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy monastyrza Wileńskiego s. Duskiego y wszyscy zakonnicy, przepomniawszy ten list nasz dobrowolny, wlewkowy, zastawny zapis, w ten folwark Woydaciszki, grunta, sianożęci,

las, puszcze, poddane, iakowy przystęp słał, lub słałi y przeszkodę w dzierzeniu czynili, tedy mamy y powinni będziemy y następcy nasze zaręki według ważności rzeczy piętnaście tysięcy pięćset złotych polskich zapłacić. O które naruszenie tego zapisu y zarękę daemy moc y pozwalamy mnie y wszytkich oyców, w tym monastyrze mieszkających, do wszelkiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, świeckiego y duchownego y innego, w które chcąc woiewodztwo, powiat y termin zapozwać, lub zakazem zakazać. A my będąc zapozwanemi lub zakazanemi, nie zażywaiąc żadney dilacyi, forum nie excypuiąc y nie wymawiając się żadnemi prawnymi, a pogotowiu nieprawnymi obmowami y obronami, mamy stanąć, a stanowszy nic do tego zapisu nie mówiąc, u którego kolwiek sądu lub urzędu, skoro tylko weyrzawszy w ony, nie schodząc z sądu, zarękę wyż mianowaną płacić mamy. A sąd y urząd każdy, tak za staniem, iako y niestaniem naszym, podług tego zapisu zarękę

y pozwalam siebie ze wszystkich maiętności y dóbr moich, terminem iako naykrótszym, lubo niestatutowym, do wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, a in casum interregni y kapturowego pozwać y zakazać; gdzie ia stanowszy bez wszelakich zwłok, obmów y dy-lacyi prawnych, iako w sprawie zapisowey skutecznie usprawiedliwić się y we wszystkim wskazom sądowym podlegać y dość czynić powinna będę, pod tąż zaręką, zwysz opisaną. Y na to ia Marsonowa—starościna Krewska, dałam od siebie ten mój list rewersalny zapis ichmć oycom bazylianom monasteru brackiego Wileńskiego cerkwi świętego Ducha, przy pieczęci z podpisem ręki moiey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto podług

prawa uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Junii dwudziestego czwartego dnia. U tego zapisu przy pieczęciach podpisy rąk tymi słowy: Leonora Ezdorfowna Marsonowa, starościna Krewska ręką swą. Karol Jan Korsak. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ieymć pani Leonory Ezdorfowny Marsonowej—starościney Krewskiey, do tego zapisu ręką moią podpisuję Stephan Audycki—skarbnik Krewski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tego zapisu podpisuję się Stephan Taraszkiewicz. Który ten zapis rewersalny przez osobę wyż mienioną, za przyznaniem, do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

wskazać ma y mocną a nieodwłóczną na dobrach monastyrskich naszych, nie oglądaiąc się na żadne bronienia, od nas zakonników y bractwa, executią udziać, wolen będzie. A my sądu o zły sąd a strony o przewód prawa pozywać y turbować niemam y nieimaią, a choć by y po wypłaceniu tey wyż mianowaney zaręki, przecie ten mój list wlewkowy przy zupełney mocy y walorze aż do oddania summy zostawać ma. Y na tom dał ten wlewkowy zapis mój, przy pieczęci klasztorney, z podpisem ręki mey y innych oyców y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Junia dwudziestego czwartego dnia. U tego listu wlewkowego zapisu przy pieczęci wyrzniętey, także osobliwey pieczęci klasztorney, podpisy rąk tak samego aktora, iako y ichmościów

panów pieczętarzów temi słowy: Piotr Paszkiewicz Tołokoński—starszy Wileński y innych monasterów; Josephus Jurczewski—vicarius; mp. Josaphat Toporowski—secretarius. Ustnie proszony pieczętarz od i. xiędza Piotra Paszkiewicza Tołokońskiego—starszego monasteru Wileńskiego zakonu świętego Bazylego, przy cerkwi świętego Ducha, do tego listu wlewkowego podpisuję się Kazimierz Wołowicz—sędzia ziemski województwa Wileńskiego. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyżey mianowaney podpisuję się Władysław Alexander Ror—podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego podpisuję się ręką własną Jerzy Czochanowski—sekr. iego królewskiey mości. Który zapis, za ustnym przez osobę wyż mianowaną zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1698 г. Сентября 1 дня.

Изъ книги № 41, за 1698 г. л. 341.

104. Фундушовая записъ Николая Песляка, данная Борунскому монастырю и церкви при немъ.

Фундаторъ Борунской церкви священникъ Николай Песлякъ (изъ римско-католиковъ) слѣдующимъ образомъ выражаетъ свою послѣднюю волю: тѣло свое завѣщаетъ похоронить въ церкви; на похороны пригласить священниковъ унѣтскихъ и римско-католическихъ (францисканъ, доминиканъ); священникамъ выдать по 1 золоту. Имѣнне, довольно значительное, раздѣляетъ между родственниками, но часть отписываетъ

и на Борунскую церковь; сыну завѣщаетъ 2000 зл. и плацъ въ городѣ Вильнѣ; другіе же плацъ въ Опшанахъ и Ворунахъ—разнымъ родственникамъ, викарію и священнику Шостаку; завѣщаетъ своему племяннику достраивать новую каменную церковь; по окончаніи оной содержать шесть унѣтскихъ монаховъ и діакона. Дѣла еще не оконченныя поручаетъ привести въ исполненіе своимъ опекунамъ.

Roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Maia szesnastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim księstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmy obranemi, personaliter stanowszy u sądu pan Paweł Ziënko, opowiadał, pokładał y w sposób przenosu do akt głównych trybunalnych spraw wieczystych ekstrakt z xiąg grodzkich Wileńskich testamentem zeszłego z tego świata imci księdza Mikołaja Pieślaka—fundatora cerkwi Boruńskiej, przy samym oryginalnie podał, który podając prosił nas sądu, aby do akt wysz mienionych przyięty y wpisany był; iakoż przyiawszy à wpisuiąc de verbo ad verbum tak się w sobie ma: Выпись съ книгъ кгородскихъ справъ вѣчистыхъ воеводства Виленского. Лѣта отъ naroженья Сына Божого тысяча шестьсотъ девятьдесятъ сегого, мѣсеца

Сентября двадцать второго дня. На врадѣ господарскомъ кгородскомъ Виленскомъ, передо мною Михаломъ Рафаломъ Шумскимъ, подстолимиъ и подвоеводимиъ Виленскимъ, постановившимсе очевисто его милость панъ Янъ Песлякъ—коляторъ церкви Борунской, тестаментъ зопшого зъ сего свѣта его милости ксендза Николая Песляка—фундатора церкви Борунской, до актъ кгороду Виленского подалъ, просечи, абы былъ принять и до книгъ вѣчистыхъ уписанъ; которого я подвоеводи огледавши и читаного передъ собою выслушавши, велѣлъ есьми принять и до книгъ уписать; якожь уписуючи у книги, слово до слова такъ се въ собѣ маеть:

W imię Oycy y Syna y Ducha świętego, Boga w Tróbcy świętey iedynego, niech się wola iego święta stanie ku wieczney pamięci. Amen. Ja ksiądz Mikołaj Pieślak—fundator Boruński y stróż obrazu cudownego przena-

świętszey Matki Bożey, w cerkwi Boruńskiej ostaiącego, a przez mię wprowadzonego, poglądaiąc na odmienność czasu y niepewność wieku naszego na tym świecie, iż każdy człowiek będąc zdrowym ma się spodziewać choroby, a chory—śmierci; ia tedy, będąc od Pana Naywyższego, temi niedawnemi czasy chorobą ciężką złożony, y iuż byłem cale umarły, kiedy przez cztery godziny tchu żadnego u siebie nie czuiąc, aż potem za protekcią Panny przenaświętszey y obrazu cudownego, w cerkwi moiey ostaiącego, znowu do zdrowia przyszedszy, będąc z łaski Bożey przy dobrym zdrowiu, baczeniu y pamięci doskonałej, a bacząc, że wszelka sprawa pismem nieobwarowana w prętkie zapomnienie y w różne trudności przychodzi, y według prawa mocy swey niema, czynię ia wno tym moim ostatniey woli testamentem: Naprzód gdy mię Stworzyciel mój do chwały swoiey świętey powołać będzie raczył, duszę moią w opatrzność iego Boską do żywota wiecznego poruczam, którego za wiarą y niewątpliwą nadzieią za łaską iego świętą oczekiwam. Ciało moje grzeszne, które swój początek z ziemi, ziemi też ma być oddane, y przez ichmość xiężą moią: przez imci xiędza Jana Morata—wikarego Boruńskiego y oyca Szostaka y dwóch ichmościów zakonników czernców mnie, iako przez iaśnie wielmożnego imci xiędza biskupa Wileńskiego, tak y iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity Kiiowskiego danych y ieymsę panią bratową, panów synowców y syna mego w sklepie moim w cerkwi Boruńskiej, pod unią świętą będącey, z kościołem rzymskim ziednoczoney, według obrzędów wiary świętey katolickiey rzymskiey, w której żyję y umrzeć chcę, iako nayporządniey z nabożeństwem zaciągnawszy, z różnych klasztorów, iako to oyców dominikanów

Oszmiańskich y Ostrowieckich, xięży franciszkanów Olszańskich y Oszmiańskich, pochowane być ma, y iałmużnę ubogim, ile ich będzie przy cerkwi Boruńskiej, według przemożenia danę, y stypę uczynić dla ichmościów xięży, którzy na ten czas przybędą y dla moich miłych przyjaciół y sąsiad. Upraszam pani bratowey y synowca mego pana Jana Pieślaka, aby temu pilno doyrzeli, a każdemu xiędzu, który będzie miał mszę świętą podczas pogrzebu mego, po złotemu dać naznaczam y ten dzień zeyścia mego w potomne czasy w cerkwi moiey według osobliwego funduszu mego, który we wszystkich punktach tey ostatniey woli moiey testamentem stwierdzam, samych że panów synowców moich, iako collatorów, y imci xiędza Moratego—wikarego mego, aby był obserwowany, upraszam y sumiennie panów synowców moich y successorów po nich następuiących obowiązuję. A co się tknie maiętności moiey ruchomey, złota, srebra, cyny, miedzi, ochędostwa,—koni, bydła, zboża, sprzętu domowego y maiętności mey leżącey, nazwaney Koziakowszczyzna, Usanowszczyzna, Kurmanowszczyzna, Muchowszczyzna y Abrahamowszczyzna, w powiecie Oszmiańskim leżącey, przeze mnie prawem wieczystym kupnym, naprzód u ziemian iego królewskiey mości powiatu Oszmiańskiego, u ichmościów panów Stanisława Demiana y Piotra Stanisławowiczów Grodkowskich, braci rodzoney, u imci pana Jerzego Kiińskiego, także y od Tatar kniazia Samuela y od Szahunia Tursiewicza Koziakowskich nabytey, przytym też przez mię samego nabytey z ieymć panią Konstantią Steckiewiczówną Mikołaiową Pieślakową—małżonką moią, po Tatarach—zdraycach rzeczy-pospolitey, po Samuelu Muchowskim y po Szahunie Abrahamowiczu, Nursiewi-

czach, u iego królewskiej mości, pana mego miłościwego, Jana trzeciego wyprawioney; tedy tę majątność, iako się wyżej namieniło, niepienna, żadnym prawem tak nieboszczce małżonce mey ieymci paniej Konstancyey Steckiewiczownie Mikołaiowej Pieslakowej (bo żadnego wniesienia za mię idąc nie powniosła, y posagu swego należącego urodzoney braci swey u ichmościów pana Alexandra y Pawła Steckiewiczów nie odebrała, ale y do tych czas u nich w położeniu zostaje), iako też y nikomu nie zawiedziona, y nie onerowana, ieymości paniej Eufrozynie Laudańskiej Stephanowej Pieslakowej—bratowej moiej y synowi ieymci, to iest, panu Janowi Pieslakowi starszemu, (którego za collatora y do skończenia tej cerkwi moiej na miejscu mym władarza naznaczam), z budowaniem dwornym y gumienym, z poddaniami wieczystymi y nowo teraz osiadłemi, z powinnością onych, zasiewkiem żytnym y iarzyнным, w polu zasianym, w gumnie złożonym y w swirnie zsypanym; z końmi, bydłem rogatym y nierogatym, z sprzętem domowym y ze wszelką ruchomością moją, co ienokolwiek tyło iest teraz, do żywota ieymości pani bratowej moiej, przy tym y plac w Borunach, w rynku będący, gdzie teraz dom wieczny przez mię y panią bratową moją wybudowany, na przyjazd moich krewnych y przyjaciół, a po długim życiu iegomości synom paniej bratowej moiej, a synowcom moim miłym panom Janowi, Alexandrowi, Piotrowi, Bazylemu, Jakubowi Stephanowiczom Pieslakom, iako collatorom cerkwi Boruńskiej, wiecznemi czasy w równy dział do wieczney y wolney ich dyspozyciey leguię y zapisuię. A na żalobę paniej bratowej synowi memu y panom synowcom moim miłym, na każdą osobę z pozostałej

niżej mianowanej summy po złotych pięciudziesiąt, a muzykantom y inszej czeladzi, według przemożenia, przez pana Jana Piesłaka—synowca mego dać naznaczam. Synowi zaś moiemu miłemu Janowi Mikołaiowiczowi Pieslakowi, iako ieszcze lat zupełnych nie mającemu, nagradzając za to, że mu z dobr moich wieczystych majątności wyż pisaney (obawiając się niezgody między bracią) nic nie zapisałem, tedy dwa tysiące złotych polskich gotowej summy leguię, którą tę summę złotych dwa tysiące polskich po śmierci moiej successorowie moi, tak z pozostałej summy, u mnie teraz będącey, lub też odyskawszy u ichmościów panów creditorów moich, mnie na obligi y zastawy winne, za doysciem lat onego oddać. A nim to onemu doydzie wprzódy pan Jan Pieslak — synowiec mój, do skończenia cerkwi, a potym iezeli nie będzie oddana, tedy ichmość xięza bazylianie Boruńscy kwotę od tej summy po sto czterdzieście złotych, co rok aż do oddania wysz mianowanej summy, onemu płacić powinni będą. Przy tym temuż synowi memu plac z ogrodem y z gruntem na ulicy Wileńskiej, wedle domu Jana Rożyckiego, gdzie teraz na imię Michał zieć Jackowskiego mieszka, y oprócz samego gospodarza (iako człowieka wolnego y nowo osiadłego) daruię, y tym testamentem onemu samemu do wolney iego dyspozyciey y successorów iego wiecznie zapisuię. Trzeci plac z ogrodem iegomość xiędzu Janowi Moratemu — wikaremu memu Boruńskiemu, przeciw domu wiezdnego paniej bratowej moiej przez ulicę po prawey ręce, idąc do stawu y sadzawki. Czwarty plac też z ogrodem oycowi Janowi Szostakowi y izbę wystawioną do żywota ich z wolnym mieszkaniem zapisuię, a po dłu-

gim życiu ięgomości xiędza, na imci xiędza Moratego, także na drugiego xiędza, od jaśnie wielmożnego imci xiędza biskupa Wileńskiego przyslanego, a po oycu Szostaku na klasztor oyców bazylianów spadać ma. Piąty plac w rynku samym, gdzie teraz Jana Rożyckiego kromka y budynki stoia, panu Janowi Pieslakowi—synowcowi memu y sucessorom ięgo wiecznie daruie. A place, to iest, szósty y siódmy w funduszu mym excipowane, te dwa place, także z ogrodami przeciw krzyża przez drogę Wileńską, na ulicy Wileńskiej na probostwo szpitalne ubogich y chorych naznaczam, gdzie po śmierci mey ichmość panowie opiekunowie, zniosszy się według upodobania swęgo y szpital założywszy z pozostałe sumki moiey ubogiey prowizją tym ubogim obmyślić maia, aby tak za duszę moia, krewnych y przyjaciół moich, iako też za dobrodzieiów tego mieysca y za samych ichmościów panów opiekunów, executora y collatorów, tu mieszkaiąc, pana Boga prosili y maiestat ięgo święty modłami błagali y cerkwi posługa być mogła. Plac zaś z ogrodem y budynkiem na nim będącym Piotra Audyckiego, na ulicy Smorgońskiej, iakom raz onemu samemu y małżonce ięgo do żywota ich darował, tak y teraz tym moiey ostatniey woli testamentem daruie; prawo moie onym dane utwierdzam, a po długim życiu ich na cerkiew obracać się ma y należeć będzie. Summy żadney gotowey nie zostawuie, oprócz sześciu set talerów bitych, którą summę synowiec mój pan Jan Pieslak po śmierci mey odebrawszy, ma tym władać, cerkiew Bożą, sklep y ołtarz wielki (na który ia sam, zmówiwszy rzemieśnika za summę w kontrakcie wyrażoną, y ad rationem tego kontraktu zadatek dałem) koń-

czyć; a iesliby taką iaką odyskawszy sumkę od ichmościów panów kreditorów, także y przychodów, iesliby iakie z łaski dobrodzieiów temu mieyscu dawaiących, tey cerkwi Boruńskiej murować, sklepu y ołtarza wielkiego skonczyć nie mógł, tedy pan Jan Pieslak—synowiec mój, z ichmościami pany opiekunami zniosszy się, za wiadomością ichmościów z kleynotów, złota, srebra, szat y inney ruchomości, w cerkwi będącey, sprzedać y omyslić, iakom y ia sam kleynoty, srebro, szaty przedaiąc na mury obracałem y on na mury obracać, cerkiew Bożą, sklep y ołtarz wielki konczyć, a poko skończy póty miasteczkiem, wszelką summą z przychodami y rozchodami władać y nie więcey, ieno imci xiędza Morata—wikarego mego, oycy Szostaka y dwóch czernców zakonników wysz mianowanych chować. Którym to ichmościom, w klasztorze y przy cerkwi Boruńskiej mieszkaiącym, na suknią y sutanny po stu dwudziestu złotych oprócz wychowania pan Jan Pieslak, synowiec mój, płacić y onym według przemożenia prowidować ma. A szkoczywszy te mury, cerkiew, sklepy, ołtarz wielki, tedy przy ichmościach panach opiekunach y executorze, niżey ode mnie wyrażonych, wrzódny mieysce obebrawszy, cerkiew starą dręwnianą ze szrodka murowaney cerkwi wybrać y ona postawić y nakryć, aby w niey także chwała Boża odprawowana była, a potym tę cerkiew skończoną murowaną według zinwentowania y miasteczko z mieszczanami, z gruntami y powinnością ichmościów, z inwentarzem, przy funduszu moim zastawionym, oprócz placów wysz mianowanych, w funduszu excypowanych, do possessyi ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, których po dokończeniu cer-

kwii, nie dwóch, ale sześciu czernców zakonników, a siódmy dyakon według funduszu mego być powinno, y z ichmość starszego, od panów synowców moich uproszonego y przez iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolitę całej Rusi naznaczonego, podać, fundusz mój y sprawy to iest, prawo na włok dwie od xięcia imci Filipa Karola falcgrabia Reńskiego y Neyburskiego, y samey xiężny ieymość, pani małżonki, ichmościów iegomości pana Andrzeia Romana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości, dzierzawey Żuprańskiego, y imci pana Wiszniewskiego—rewizora dóbr xiężny imci zregestrowawszy, także summy, ieżeli co po dokończeniu cerkwi y po oddaniu dwóch tysięcy złotych synowi moiemu Janowi Pieślakowi gotowej, lub na obligach nieodyskane u ichmościów panów creditorów zostanie, do rękę ich oddać, y reversale od ichmościów xięży bazylianów otrzymać powinien będzie. A sprawy na majątność Koziakowszczyzną, Kurmanowszczyzną służące, do równego działu z bracią swoją u siebie chować ma. Ratione odmiany gruntów, lasów y sianozęci z ieymość panią Katharyną Kotłowną, Kazimierzową Piotrowiczową y synem ieymości imci panem Janem Piotrowiczem, a mną Pieślakiem uczynionej, że nie przyszło mi pismem z imé y synem imci skończyć, trzymam po łasce imci, iż się imé przy słowie swym zostać, a z panią bratową y synowcami memi skończyć y pismem zawarszy, przyznać zcchce, uniżenie o to upraszam. Dałem też imci na to wszystko więcej dwóch set złotych polskich dla przyległości sianozęci błotney, a góry dla żwiru y kamienia wapnistego; ratione zaś ziemie niesłusznie nieboszczyk imé pan Stanisław Grodkowski, przedaiąc

swoią majątność Koziakowszczyzną, a pierwiey tego małżonce swey wniesienie wniosł y mnie imé pan Stanisław Trzaskowski, imieniem potomstwa swego w sądzie ziemskim Oszmiańskim, wpisawszy w regestr sprawę, nie podawszy żadnego pozwu y w niestaniu dekret otrzymawszy, na banicią wzdął y wyjazd odprawił, y ia, rad nie rad, musiałem iegomości godzić, y z wynalazku ichmościów panów przyjaciół za to złotych sto dałem y kwitacyą otrzymałem, a sprawy wszystkie, zapis, pozew, banicią, proces imci pana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości odyskać pozwoili. Których ia spraw dla ciężkich zabaw moich, a często dla odiazdu imci pana sekretarza iego królewskiej mości odyskać nie mogłem, w tym aby ichmość panowie opiekunowie y exekutor, z łaski swey, dla odyskania raczyli położyć starania, uniżenie upraszam. Przy tym sprawę moją nieskończoną, z imé panem Michałem Sawiczem Zabłockim—podkomorzym Wendeńskim y panią małżonką imci, także z imci panem Piotrem Łucznickim, o złotych sześćset pięćdziesiąt, na których ichmościów dekret w sądzie głównym trybunalnym y w Ozmianie kapturowym wzdaniem na banicią wieczną otrzymałem; tedy ten proces prawny synowie moi, podług dekretu kapturowego, y inne summy, na obligach y zastawach będące, odyskiwać y na cerkiew y klasztor Boruński obracać pozwalam. A com się ia był zgodził z imci panem Janem Kazimierzem Dąbrowskim—miecznikiem Wołkowyskim, o wieczność majątności Słabowszczyzny y inne przykupli, w powiecie Oszmiańskim leżące, za summę sześć tysięcy y sto złotych polskich, y dałem nieboszczykowi samemu ad rationem tego kontraktu złotych sto osmnaście, prawo wie-

czyste z listem na przyznanie y sprawy niektóre przy prawney assekuraciy od iegomości otrzymałem, a potym y samey ieymci paniey Domiceli Górskiej Janowey Kazimierzowey Dąbrowskiej — miecznikowey Wołkowyskiej, za listem do mnie pisanym, na żalobę y inne potrzeby ichmciów w Wilnie na gospodzie mieszkaiącey, przez ręce i. pana Jana Władysława Hromyki—czesznika Oszmiańskiego y pana synowca mego Jana Pieślaka, złotych sześćdziesiąt, a samem dał złotych dwa na wyięcie tego dekretu y na inne wydatki kancelaryi więcey dwudziestu złotych wydałem; tedy upraszam imć pana Jana Władysława Hromyki—czesznika Oszmiańskiego, osobliwego dobrodzieia mego y tego mieysca, aby z panem Janem Pieślakiem, synowcem moim, podług danego mnie prawa wieczystego y kontraktu, a ode mnie imci panu Hromyce—czesznikowi Oszmiańskiemu y panu Janowi Pieślakowi—synowcowi memu danego, który we wszystkich punktach utwierdzam, z imci panią Dąbrowską — mieczną Wołkowyską, iako sukcesorką po małżonku iegomości, tę sprawę według upodobania swego kończyli. A za opiekunów y protektorów tego mieysca uniżenie upraszam iaśnie wielmożnych ichmciów panów Michała Kazimierza Kotła—kasztelana Wileńskiego, Krzysztopha Zienowicza—marszałka Oszmiańskiego y imci pana Stephana Kazimierza Sulistrowskiego—podsędką Oszmiańskiego, aby ichmość chcieli być dobrodzieiami y nie chcieli dać krzywdzić komu tego świętego mieysca, a iaśnie wielmożnych, tak iaśnie wielmożnego imci xiędza biskupa Wileńskiego, iako też iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolitę całej Rusi, dobrodzieiów moich, aby tę cerkiew moią w łasce swoiey mieć raczyli, uniżenie

upraszam, y po skończeniu murów cerkwi y ołtarza wielkiego, aby imć xiądz metropolita chciał sześciu czernców do tej cerkwi Boruńskiej naznaczyć, y onych wprowadzić proszę, aby według funduszu moiego ta cerkiew zostawała, za co ichmościom wszystkim pan Naywyższy odpłatą będzie. Tudzież za exekutora tego testamentu moiego imci pana Jana Władysława Hromykę—czesznika Oszmiańskiego, iako osobliwego dobrodzieia mego y tego mieysca, który imć przez te wszystkie czasy we wszystkich desideriach moich radą y pomocą był, naznaczam. Upraszam aby y po śmierci moiey nie odstępując tego świętego mieysca dobrodzieiem być raczył. Przy którym funduszu y ten mój testament zostawię, których nie ma nikomu oddawać, aż podczas pogrzebu moiego do ichmciów panów opiekunów y pana synowca mego oddać proszę. A że mi nie przyszło w żadnym sądzie funduszu moiego przyznać, consideruiąc w tym odmianę y zawziętości, ażebym miasto podziękowania na swoich dobrach nie szkodował y turbacyi nie ponosił, dla tegom to uczynił. Kończąc tedy ten mój ostatniey woli testament, żegnam syna mego miłego Jana Mikołaiewicza Pieślaka, na którego wszelkie błogosławieństwo wlewam, niech go pan Naywyższy w dobrym zdrowiu długoletnie chować raczy. Żegnam panią bratową moię y synów iey panów Jana, Piotra, Alexandra, Bazylego, Jakuba Pieślaków — synowców moich miłych, niech ich pan Naywyższy w dobrym zdrowiu przy błogosławieństwie swoim świętym zachowa; a proszę onych, aby w miłości między sobą iako bracia żyli, żadnych poswarków nie czynili, rodzicielkę swą w poszanowaniu mieli, y ni wczym oną nie urazili. A iesliby który takowy był wy-

stępnym, niechciał statkować, bez boiaźni Bożej y wstydu napomnienia ichmościów panów opiekunów żyć, tedy za dowodem od tey mey legacyi odpadać, a iego część na bracią spadywać ma. Żegnaj y ten mizerny świat, sąsiad, krewnych y przyjaciół, ieslibym kogo na tym świecie uraził, o wybaczenie upraszam, mianowicie potomstwo Stephana Pilnika, których przy zesłanym od imci pana Pożarskiego—sekretarza iego królewskiej mości, pogodziłem, ieno reszty przy mnie złotych trzydzieście zostało, które pan Jan Pieślak, synowiec mój, oddać onym ma. A że przy sprawowaniu tego mego ostatniey woli testamentu nie mogąc mieć na ten czas ichmościów panów urzędników, ziemskich, ani grodzkich do podpisu, tedy ichmościów panów obywatelów powiatu Oszmiańskiego uprosiłem, którzy ichmość na prośbę moją uczynić y ręce swe podpisać raczyli. Pisan w Borunach, roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt siódmego, miesiąca Septembra pierwszego dnia. У того тестаменту при печати подпись рукъ теми словы: xiądz Mikołaj Pieślak, do tego тестаменту ostatniey woli mey ręką swą własną. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Miko-

łaja Pieślaka — fundatora cerkwi Boruńskiej, do tego тестаменту Dominik Narkowicz. Proszony pieczętarz od imci xiędza Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwi Boruńskiej, do tego тестаменту podpisuię się, Jan Skrycki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwi Boruńskiej, do tego тестаменту Krzysztoф Hromyka. Который же тотъ тестаментъ, за поданьемъ оного черезъ верху мененую особу, есть до книгъ гродскихъ Виленскихъ справъ вѣчистыхъ принять и уписатьъ. Съ которыхъ и сесь выпись подъ печатью вradoвою и съ подписомъ руки писарское его милости пану Яну Песляку—колятору церкви Борунской, есть выданъ. Писанъ у Вильни. У tego extractu przy pieczęci podpis ręki pisarskiej z correctą temi słowy: Янъ Вольскій—войскій, писарь гродскій. Въ небытности его милости пана реента скорикговалъ Тарашкевичъ. Есть у книгахъ. Которы extract, за podaniem oneго w sposób przenosu przez osobę wysz mienioną do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1698 г. Сентября 4 дня.

Изъ книги № 117, 1754—1755 г., л. 376.

105. Жалоба Лидскаго старосты кн. Яна Радзивила и Цеперскихъ базилианъ, перешедшихъ въ унию, на своихъ товарищей православныхъ и лицъ свѣтскаго званія по поводу недопущенія ихъ пользоваться монастырскими имуществами.

Лидскій и Юрбургскій староста князь Иванъ-Александръ Радзивиль и настоятель Цеперскаго базилианскаго монастыря Сильвестръ Кочарскій внесли въ Новгородскій градскій судъ жалобу на Новодворскаго игумена Θεодора Коховскаго и настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Петра Пашкевича Толоконскаго и всѣхъ дисунитовъ слѣдующаго содержания: Цеперскіе базилиане, осѣненные нагнѣмъ св. Духа, познали въ 1696 г. свои еретическія заблужденія и перешли подь послушенство римскаго папы, въ формѣ униатскаго исповѣданія. Когда узнали объ этомъ дисуниты, то силою отняли у Цеперскаго монастыря

все принадлежащее ему недвижимое и движимое имущество; силою же и съ оружіемъ въ рукахъ они не допустили исполненія декрета Пинскаго градскаго суда, состоявшагося въ 1698 г. и присудившаго возвратить монастырю отнятое ими имѣніе Новый Дворъ; кромѣ того, они, безъ подачи позва, въ этомъ же 1698 г. выхлопотали въ главномъ Литовскомъ трибуналѣ на Цеперскихъ базилианъ заочный декретъ. Въ виду всѣхъ сихъ правонарушеній, Цеперскіе базилиане вносятъ въ судъ настоящую жалобу, чтобы повести дѣло законнымъ путемъ и добиться исполненія вышепомянутаго рѣшенія Пинскаго градскаго суда.

Roku tysiąc siedmset pięćdziesiąt piątego, miesiąca Februarij trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku immediate przeszłym tysiąc siedmset pięćdziesiąt czwartym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imé pan Ignacy Jakowicki—rotmistrz powiatu Orszańskiego, opowiadał, presentował et ad acta podał proces na urządzie grodzkim wojewodztwa Nowogrodzkiego zaniesiony, in rem et partem imé księży bazylianów Ceperskich służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony proces cum suis contentis był do xiąg trybunału głównego wielkiego

księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis.

Wypis z xiąg grodzkich wojewodztwa Nowogrodzkiego. Roku tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmego, miesiąca Septembra czwartego dnia. Na urządzie grodzkim, w zamku iego królewskiej mości Nowogrodzkim, przede mną Janem Woynilowiczem—podwojewódzim Nowogrodzkim od iaśnie wielmożnego imci pana Stephana Tyzenhawza, wojewody Nowogrodzkiego, opowiadali y protestowali iaśnie oświecony xiąże imé pan Jan Alexander Radziwił, Lidzki

y Jurborski starosta, także w Bogu wielbni imci xięza bazylianie Ceperscy, mianowicie imé xiądz Sylwester Koczarski—starszy monastynu Ceperskiego, na ichmościów oyców Theodorego Kochowskiego—ihumena Nowodworskiego, Piotra Paszkiewiczza Tołokońskiego—starszego monastynu Wileńskiego y wszytkich dyzunitów o to y takowym sposobem: iż ichmość bazylianie Ceperscy w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt szóstym, za oświeczeniem Ducha świętego poznawszy błąd wiary syzmatyckiey, przez pochodzenie Ducha świętego nieposłuszeństwo kościołowi rzymskiemu, namiesnikom y successorom ś. Piotra, y innych nie mało błędów y errorów, a idąc drogą, od pana Boga sobie przeznaczoną, wszyscy żałujący zakonnicy monastynu Ceperskiego, dobrowolnie odrzuciwszy z serc swoich błędlivą y złą wiarę syzmatycką, a prawdziwą rzymską ritus graeci-unitorum wiarę świętą wyznawszy, posłuszeństwo oycowi świętemu y iego namiesnikom przyjęli y do kościoła świętego rzymskiego incorporowali się. O czym dowiedziawszy się ichmość disunicy, a zawziwszy z tey przyczyny zły y niepohamowany swóy rankor, dobra y dochody wszystkie, monastyrowi protestujących należące, mianowicie: Nowy Dwór, folwark, grunta, wieś y poddanych ze wszytkimi przynależnościami, w powiecie Pińskim leżące, odebrali; w zbożu, oborze, ruchomości y różnym sprzęcie domowym na cztery tysiące złotych zabrali, żadnych prowentów protestującym nie postąpili, gwałty, boie, expulsją z Nowego Dworu y wiele krzywd różnych poczynili. A niedość na tym mając, targneli się na honor iaśnie oświeconych xiążąt ichmość panów Radziwilów, w Bogu zeszedłego kanclerza wielkiego wiel. x.

Litew. y terazniejszego starosty Lidzkiego, o to tylko, że protestujących na swoią wzięli prowizją, iako każda rzecz w processach, żalobach y dekrete grodu Pińskiego iest wyrażona. Którym to dekretem sąd grodzki Piński, na dniu dziesiątym Junii w roku terazniejszym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmym ferowanym, po zażywanych od dyzunitów dylacyach z oczewistej obustron controwersyey, po uczynioney inquizycyi przez imci pana Michała Orzeszka—sędziego grodzkiego Pińskiego, którey ichmość dyzunicy słuchać nie chcieli, ale się w samey rzeczy wzdać dopuścili, folwark w Nowym Dworze będący, z poddanemi y wszytkimi antiquitus do niego należącemi przynależnościami, in possessione przedtym protestujących zostający, ichmościom xięży bazylianom Ceperskim przysądził, za szkody, gwałty, boie y expulsją ośm tysięcy trzyseta pięćdziesiąt złotych polskich na dobrach obżałowanych dizunitów Nowym Dworze, w powiecie Pińskim leżących, y na inszych wszelkich wskazał, a na mocną za tę sumę odprawę y na reindukcyą do Nowego Dworu imci xiężom Ceperskim przed urząd grodzki Piński odesłał, a samych według prawa pospolitego na wieczną banicyą wzdał. Gdy tedy imé pan Orzeszka—sędzia grodzki Piński, insistendo pomienionemu dekretowi, po podanym obwieszczeniu za niedziel cztery, to iest, dnia dwudziestego miesiąca Julii w roku terazniejszym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt ósmym, na uczynienie ekzekucyi do dobr Nowego Dworu ziachał, tedy obżałowany Kochowski z dizunitami czerncami y ludźmi świeckimi, na to zbraniami, ze strzelbą y różnym rynsztunkiem, lekce sobie poważając prawo pospolite y dekreta sądowe, forti manu reindukcyi y odprawy bronili; a na ostatek, nie dbając

na paeny prawne, w prawie pospolitym y konstytucyach seymowych opisane, w roku terazniejszy tysiãc sześćset dziewięćdziesiąt ósmym, miesiąca Augusta czternastego dnia w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego w Wilnie sądzącym się, bez podania pozwu, dekret in contumaciam z niemałym wskazem na xięcia imci y bazylianach unitach Ceperskich otrzymali. O wszystkie tedy krzywdy y pretensye swoje, o contraventią dekretowi grodzkiemu Pińskiemu y o dekret trybunalny, podstępnie in contumaciam otrzymany, wyżey wyrażony, chcąc ichmć żalujące osoby z dizunitami obżałowanymi prawem czynić, z osób y dóbr swoich znosić, a dekret grodzki Piński ze wszystkim wskazem w nim wyrażonym utwierdzić y do mocney exekucyi przywieść, dali tę swą protestacyã, zosta-

wiwszy sobie, iesliby tego potrzeba była, salvam oney meliorationem, do xiąg grodzkich Nowogrodzkich zapisać, co iest zapisano. Z których y ten wypis pod pieczęcią moią urzędową i. xięciu imci panu starości Lidzkiemu y imci xięży bazylianom Ceperskim iest wydan. Pisan w Nowogrodku ut supra. U tego processu przy pieczęci grodzkiej Nowogrodzkiej podpis ręki pisarza, tudzież correcta y na ostatniej stronie konnotacya sequentibus exprimuntur verbis: Władysław z Przeradowia Przeradowski—podstoli, pisarz grodzki wojewodztwa Nowogrodzkiego. Correxith Chelchowski; iest w xiągach. Który to takowy proces, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego przyjęty y wpisany.

1698 г. Декабря 18 дня.

Изъ книги № 44, за 1700 г., л. 255.

106. Фундушова записъ отъ Андрея Каминскаго Виленскому св.-Троицкому монастырю на основаніе въ немъ новиціата.

Земляниъ Виленскаго воеводства Андрей Каминскій получилъ по наслѣдству имѣніе Дайново, пограничное съ базилянскимъ имѣніемъ Свиранами; движимый желаніемъ распространенія униі, онъ записываетъ Виленскому Св.-Троицкому

монастырю фольварокъ съ однимъ крѣпостнымъ крестьяниномъ собственно на Св.-Троицкій новиціатъ, имѣвшій въ виду образованіе и развитіе свѣдущихъ и ученыхъ униатовъ.

Roku tysiãcznego siedmsetnego, miesiąca Maia iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchownemi y świeckimi koka compositi iudicii,

na trybunał wielki wielkiego xięstwa Litewskiego, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny obranemi, postanowiwszy się oczewisto u sądu imć pan Jan Ancuta opowiedziawszy pokladał y do akt podał list dobrowolny, fundacyiny wieczysty zapis od imci pana Andrzeia Kamińskiego, na rzecz w nim wyżey pomienoną wielebnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Tróycy zostaiącym, dany, służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, aby ten zapis fundacyiny, ze wszystką rzeczą w nim wyrażoną, był do xiąg głównych duchownych trybunałnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiwszy, a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Andrzej Kamiński—ziemianin iego kr. mości wojewodztwa Wileńskiego, wiadomo czynię tym moim listem dobrowolnym funduszowym wieczystym zapisem, komu o tym teraz y w potomne następujące czasy wiedzieć będzie należało, iż ia Kamiński, mając intencją do pomnożenia chwały Boskiej, abym za żywota moiego mógł iaką przysłużyć się fundacją klasztorowi wielebnym ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, w iedności świętey z świętym kościołem rzymskim przy cerkwi świętey Tróycy będących, z kąd by ten klasztor dla promocyi iedności świętey mógł mieć początek nowicyatu w klasztorze swoim, przyjmuiąc do niego godne y uczone osoby: przeto nabywszy ia wieczystym prawem majątność, nazwaną Kulowszczyzną-Doynowo, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, od imci pana Wawrzynca Moksiewicza—podstolego Wendeńskiego, w położeniu w różnych szachownicach, między gruntami tych że ichmościów oyców bazylianów Wileńskich

Kulowskiemi, do majątności ichmościów Swiran należącemi, będącą, wespół z zastawnemi sianożęciami tatarskimi za dwa tysiące dwieście złotych polskich, z obowiązkiem takim, abym nie wprzód przychodził do possessiey tey majątności, aż summa zastawna półtora tysiąca złotych polskich imci panu Michałowi Iwaszkiewiczowi, podług prawa imci pana Wawrzynca Moksiewicza, onemu służącego, oddana będzie; a czyniąc ia Kamiński dosyć memu przedsięwzięciu y intencją moją pobożną samym skutkiem chcąc wypełnić, z miłości moiey ku zakonowi świętego Bazylego wielkiego y osobliwego ku pomnożeniu chwały Boga wszechmogącego y iedności świętey, iakoby się w potomne czasy taż iedność święta krzewić mogła, pomienoną majątność moją Kulowszczyzną - Doynowo nazwaną, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, na którą pierwey tego listu dobrowolnego funduszowego, wieczystego zapisu, zaszło ode mnie wielebnym ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Tróycy zostaiącym, zastawne służące prawo, wiecznemi y nieodzownemi czasy na klasztor ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętey Tróycy będących, de nova radice, funduię y z pobożności moiey na nowiciat Wileński, aby mógł wziąć początek, zapisuię, to iest: samy folwark z budowaniem w nim będącym, dwornym y gumienym, z iednym poddanym, do tego folwarku należącym, z gruntami, orome mi y nie orome mi, dwornemi y chłopskimi, w różnych szachownicach między gruntami ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętey Tróycy będących, Kulowskiemi znajdującemi się, w zaroślach, przerobkach y lasach będącemi, z borami, lasami, rzeczczkami, y ze wszyst-

kiemi a wszystkimi do tej Kulowszczyzny przynależnościami y pożytkami, tak, iako mam od imci pana Wawrzyńca Moksiewicza—podstolego Wendeńskiego wiecznym prawem nabytą, nie z oney najmniejszey części na siebie samego y zgoła ni na kogo inszego nie excypuiąc, ani wyłącziąc, wiecznie z tej majątności zrzekam y na osoby terazniejszych ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy będących, y successorów ichmościów y cały zakon transfunduję y wlewam, prawa wieczyste, zapisy y insze teyże majątności dokumenta y zrzeczenia służące, do rąk wielbnych ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy będących, oddawszy, tegoż samego imienia Kulowszczyzny w wieczność, w moc, w dzierżenie y pokoyne używanie wieczyste, urzędownie przez ienerała podałem y intromitowałem, nie zostawując braci, siostrom, bliskim krewnym moim, y nikomu zgoła inszemu z obcych ludzi do tej majątności y folwarku Kulowskiego żadnego przystępu y należności. Mają tedy y wolni będą ichmość oycy bazyliane Wileńscy, w iedności świętej z kościołem świętym rzymskim przy cerkwi świętej Trójcy zostaiący, y cały zakon ichmościów tą Kulowszczyzną, ode mnie na nowiciat Wileński zapisaną, iako swoją własnością szafować y disponować wiecznemi czasy, pożytków z niey wszelkich zażywać, y przysposabiać y, iak się będzie tym że wielbny ich-

mościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętej Trójcy będącym, a w iedności świętej z świętym kościołem rzymskim zostaiącym, zdało, ku najlepszemu pożytkowi zakonnemu obrócić, bez żadney odemnie samego, bliskich krewnych y successorów moich przeszkody y prepedities. Y na to ia Kamiński dałem ten mój list, fundacyiny wieczysty zapis, z podpisem ręki mey własney y z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych, niżej na podpisach mianowanych. Pisan w Kulach, roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmego, miesiąca Decembra dnia ósmnastego. U tego listu fundacyinego przy pieczęci podpis ręki aktora y ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy:

Andrzej Kamiński ręką swoją. Za ustną y oczewistą proźbą od imści pana Andrzeia Kamińskiego do tego zapisu fundacyinego za pieczętarza podpisuję się: Jan Michał z Chrzanowa Chrzanowski—czesznik powiatu Lidzkiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od imści pana Kamińskiego podpisuję się: Jan Pawłowski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tego zapisu podpisuję się: Stephan Taraszkiewicz. Któryż to ten list, fundacyiny zapis, za podaniem onego przez wierzchu mianowaną osobę, iest do xiąg głównych duchownych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1699 г. Апрель 2 дня.

Изъ книги № 43, за 1699 г., л. 529.

107. Квитанціонная запись отъ настоятельницы Минскаго св.-Духовскаго монастыря Стефану Слизню въ уплатѣ имъ сестрѣ его, монахинѣ Юдиѣ, суммы, причитающей ей въ качествѣ приданого.

Настоятельница Минскаго монастыря Анна Кантакузина отъ имени всего монастыря выдаетъ настоящую квитанцію Опшмянскому писарю Стефану-Яну Слизню въ томъ, что часть приданого, назначеннаго покойнымъ Слизнемъ своимъ дочерямъ, въ числѣ которыхъ была Юдиѣ, поступив-

шая въ Минскій женскій монастырь, настоятельницей получена отъ опекуна сполна; что же касается разнаго платья и уборовъ, захваченныхъ сестрами Юдиной, то Кантакузина оставляетъ за собой право начать по этому дѣлу искъ, когда ей будетъ угодно.

Roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziesiątego, miesiąca Julii dwudziestego trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewięć obranymi, stanowszy oczewisto u sądu w Bogu przewielebna imć panna Hanna Kanthakuzianka — xieni zakonnica panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu Mińskiego, w uniey świętey będąca, opowiadała, pokładała y przyznała dobrowolny, kwitacyiny zrzeczenia wieczysty zapis, na rzecz w nim niżej opisaną, wielmożnemu imci panu Stefanowi Janowi Slizniowi — pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu dany, służący y należący; który to dobrowolny kwitacyiny zrzeczenia wieczysty zapis, ustnym y oczewistym swo-

im stwierdziwszy zeznaniem, prosiła nas sądu, aby był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany, iakoż my sąd przyiowski a wpisuiąc w xięgi słowo. do słowa tak się w sobie ma:

Ja Hanna Kanthakuzianka—xieni zakonnica panien zakonnych reguły świętego Bazylego wielkiego konwentu Mińskiego, w uniey świętey przy cerkwi Ducha świętego klasztor swóy maiących, swym y całego konwentu panien starszych imieniem, osobliwie iednak imieniem panny Judythy Slizniowny—siostry naszej zakonney, tegoż klasztoru profeski, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym quitacyinym zrzeczenia wieczystym zapisem, iż co godney pamięci imć pan Alexander Slizień—stołnik Oszmiański, rodzic siostry zakonney panny Judythy Slizniowny, schodząc z tego swia-

ta, na posag pięciu siostram testamentem iako ociec córkom legował majątność Kostyki, w powiecie Oszmiańskim leżącą, których posagów wszystkim córkom swym opłacenie zlecił imci panu Stephanowi Janowi Slizniowi—pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu, synowi swemu, z pierwszego małżeństwa spłodzonemu, którego y opiekunem y exekutorem testamentem swym zostawił. Tedy gdy między inszymi siostrami, które za wolą Bożą świecki sobie stan obrały, siostra nasza zakonna panna Judytha Slizniowna obrała sobie stan zakonny y służbę Boską y iuż to z nami, uczyniwszy solenną professią, panu Bogu służy, imć pan Stephan Jan Slizień — pisarz ziemski Oszmiański, nie tylko iako brat iey rodzony, ale y iako opiekun przyrodzony y testamentowy, czyniąc dosyć woli rodzica swego, naprzód na młodość iey, którą w klasztorze trawiła, ważąc zawsze y koszt dając, potym na wyprawę zakonną, na sprawienie obłoczyn y według honoru domu swego należytą uczynił expensę y co nie tylko powinność kazała, na wyprawę złotych sześćset, ale, co miłość braterska kazała, y więcej wydał. A zatym sprawiwszy professią y obłoczyny, y wydawszy wyprawę, w odzieży, pościolce, chustach y innych zakonnych potrzebach przez lat kilka, kwotę nam od posagu, pannie Judycie należącego, płacił. A na ostatek teraz trzy tysiąca moneta currenti do rąk moich, mnie Hanny Kanthakuzianki—xieni klasztorney, przy obecności wielebnych panien zakonnych wyliczył. Zaczym ia Hanna Kanthakuzianka—klasztoru pomienionego xieni, moim y panny Judythy Slizniowny—zakonnicy, y całego konwentu imieniem, iegomości pana Stephana Jana Sliznia—pisa-

rza ziemskiego Oszmiańskiego, z odebranego posagu wiecznie kwituję. A że imć pan pisarz ziemski, czyniąc dosiść woli rodzica swego, sumnę tę wyplacając, oraz pannę Judythę Slizniownę z piątej części Kostyk opłacił, ponieważ według woli testamentowey do splacenia Kostyk najbliższym iest aktorem; tedy iako się xieni imieniem klasztoru całego y panny Judythy Slizniowny z summy posagowey wiecznie zrzekam, tak piątej części Kostyk, nigdy, ani ia, ani po mnie następujące xienie y starsze, pogotowiu cały konwent u i. p. pisarza ziemskiego Oszmiańskiego, ani u successorów iegomości upominać się nie będziemy, y upomnienia się mocy mieć nie możemy; ale iuż ta piąta część Kostyk, według woli testamentowey rodzicielskiej nam splacona, wiecznie imci panu Stephanowi Janowi Slizniowi—pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu ma należeć. Y my, ani następcę po mnie starsze xienie konwentu tego, pod zaplaceniem zaręki ważności summy, upominać się y dochodzić piątej części Kostyk na klasztor, względem panny Judythy Slizniowny, mocy mieć nie będą. A co się tknie kleynotów, które świeckie panie siostry cztery między się rozebrały, mieniać, że zakonnicy kleynotów nie trzeba, a po rodzoney matce swey z ichmościami według prawa równie y panna Judytha do swey części tych kleynotów należeć by miała, tedy iegomości pana pisarza Oszmiańskiego, iako oycowskiemu testamentowi dosyć czyniącego, którym rozkazał, iż cokolwiek z ochędóstwa starsze zażyją y wezmą, to potym młodszym z posagów swych nagrodzić powinny starsze; iegomość zaś pan pisarz iuż dorosłym pannom musiał dodawać, y iedne pogubily,

drugie sobie pobrały, iako na to karty y dokumenta od ichmościów produkował; zazczym my y tę cząstkę klejnotów, na pannę Judythę należących, iako cały klasztor, tak ia xieni salwę sobie do ichmości pań siostr panny Judythy, siostry naszey zakonney, to iest, do ieymość paniey Theodory Slizniowey, ieymość paniey Dominikowey Puciaciney, ieymości paniey Janowey Kiersnowskiej, ieymości paniey Theresy Swiechowskiej—sędziny ziemskiej Oszmiańskiej Slizniowień, siostr rodzonych, zachowuję. A iegomości pana pisarza ziemskiego Oszmiańskiego, iako nic niewinnego y kwity na pogubione y pobrane klejnoty produkującego, wiecznie swym y imieniem całego konwentu kwituję. Ten tedy list zrzeczenia zapis daiąc iegomości panu Stephanowi Slizniowi—pisarzowi ziemskiemu Oszmiańskiemu y wiecznie iegomości ze wszystkiey praetensyey siostrzyńskiej, imieniem panny Judythy Slizniowny—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego kwitując, piątą część Kostyk na osobę iegomości wiecznie wlewiając, z całego klasztoru do niey praetensyey zrekaiąc się, o niedotrzymanie y naruszenie w czymkolwiek listu tego zrzecznego zapisu kwitacyjnego, zakładam na siebie y na cały konwent klasztoru zakonu naszego, w Mińsku będącego, zaręki trzy tysiące pieniędzy moneta currenti y złotych sześćset. O którą zarękę ieslibym ia, albo konwent w czymkolwiek naruszył tę kwitacją, daię moc pozwania siebie do wszelakiego sądu y prawa w wielkim xięstwie Litewskim będącego, rokiem krótkim, kładąc pozwy na wszelakich dobrach leżących klasztornych, summach pieneznych, gdziekolwiek będących, które y pod ewikycią poddaiemy. A sąd każdy, za pozwa-

niem nas o naruszenie tego listu pomienioną zarękę wskazać mocen y wolen będzie, którą my, by y po kilkakrotnie zapłaciwszy, przecie, aby ten list nasz kwitacyiny w nieporuszonym swym walorze zostawał na wieki, mieć chcemy. Y na to ia Hanna Kanthakuzianka—xieni klasztoru Mińskiego zakonnic świętego Bazylego wielkiego, swym y całego klasztoru imieniem dałam ten mój list zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów przyiacioł za pieczętarzów uproszonych. Działo się dnia wtórego Apryla, roku Pańskiego sześćsetnego dziewięćdziesiątego tysiącznego dziewiątego. U tego dobrowolnego kwitacyjnego zrzeczenia wieczystego zapisu podpisy rąk tak samey aktorki, iako y ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy: Anna Kantakuzinówna—zakonnica ś. Bazylego w ielkiego, xieni klasztoru Mińskiego iako konsultorka konwentu Mińskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, Krystyna Raczkiewiczówna. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebney imci panny Anny Kantakuzianówny—xieni conwentu Mińskiego zakonu wielkiego Bazylego świętego, w uniey świętey zostającego, y od imci panny Krystyny Raczkiewiczówny, iako konsultorki, do tego zrzecznego y kwitacyjnego listu podpisuię się Andrzej Michał Szyrwiński—sędzia ziemski Wilkomirski. Według prawa proszony pieczętarz od osób wyż pomienionych do tego zrzeczonego y kwitacyjnego listu podpisuię się: Hector Władysław Karęgo—podstoli Wilkomirski. Ustnie proszony od wysz mianowanych osób do tego listu kwitacyjnego ręką swą własną podpisuię się: Marcin Jelec. Który to ten dobrowolny kwitacyiny zrzeczenia wieczysty zapis, za

przyznaniem onego przez osobę wierzchnich spraw wieczystych przyjęty u wpi-
pisaną, iest do xiąg głównych trybunal- | sany.

1700 г. Января 25 дня.

Из книги № 45, за 1702 г., л. 69.

108. Продажная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Леону Бруцкому Стемпковскому на фольварокъ Лявданцизну или Войдаццишки.

Виленскій Св.-Духовскій монастырь, нуждаясь въ деньгахъ на свои монастырскія потребности, продаеть одно изъ своихъ имѣній, именно фольварокъ Войдацишки или Лявданцизну, за 7,000

польскихъ злотыхъ земянину Бруцкому-Стемпковскому, на вѣчныя времена. Имѣние это было подарено монастырю землянкой Лявданской и находилось въ его пользованіи болѣе 50 лѣтъ.

Roku tysięcznego siedmsetnego, miesiąca Julii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysięczny siedmsetny obranemi, stanowszy oczewisto u sądu wielebny w Bogu iegomość ociec Jzaak Wasinkiewicz—starszy monastyrу Wileńskiego, reguły świętego Bazylego wielkiego, przy cerkwi świętego Ducha będący, opowiadał, pokładał y przyznał list dobrowolny wieczysty przedaźny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, imci panu Leonowi Bruckiemu Stempkowskiemu dany y służący, który zapis ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosił nas sądu, aby był przyjęty y do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpi-

sany; iakoż my sąd ony przyjąwszy, a wpisując w xięgi, słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Jzaak Wasinkiewicz—starszy klasztorу Wileńskiego, przy cerkwi świętego Ducha graeco-ruskiej będący, za zgodną wolą y wiadomością wszystkich wielebnych braci całego konwentu Wileńskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego, przy teyże cerkwi zostaiącego, wiadomo czyniemy y zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym, wieczystym przedaźnym zapisem, komuby o tym teraz y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało: iż co od niemałego czasu zesła z tego świata godney pamięci ieymość pani Barbara Karpionna Samuelowa Lawdańska—ziemianka iego królewskiej mości woiewodztwa Wileńskiego, mając sobie folwark, nazwany

Lawdańszczyzna alias Woydaciszki, w województwie Wileńskim leżący, od zesłego godney pamięci imci pana Samuela Władysława Lawdańskiego—małżonka swojego, zapisami prawnie sprawionemi y w sądzie głównym trybunalnym przyznanemi, wiecznością zapisany y testamentem ostatniey woli tegoż imci pana małżonka swego utwierdzony, za temi tedy prawami, będąc pomieniona nieboszczka wieczystą tego folwarku Woydaciszki nazwanego possessorką y w swoim ony przez czas niemały po śmierci imci pana małżonka swojego mając dzierżeniu, zchodząc z stego świata, ten folwark Woydaciszki, Lawdańszczyzną nazwany, konwentowi naszemu przy cerkwi świętego Ducha graeco-ruskiej, w Wilnie będącey, zostaiącemu, legowała, wiecznością zapisała y, wszystkie prawa, zapisy wieczyste y inne dokumenta klasztorowi naszemu oddawszy, w wieczystą nam ten folwark podała possessią. Za którym takowym prawem, prawnie sprawionym, pomieniony folwark Lawdańszczyzna, alias Woydaciszki nazwany, obiąwszy, onego, ze wszystkimi jego przynależnościami, przez lat kilkadziesiąt antecessorowie nasi y my sami spokojnymi aż dotąd, bez żadney ni od kogo przeszkody, possessorami zostawaliśmy; więc że teraz będąc pilno a gwałtownie potrzebni summy pieniędzy na całą naszą publiczną klasztorową potrzebę, tedyśmy wzięli gotowey rękodayney symmy pieniędzy, to iest, siedm tysięcy złotych polskich, u ziemianina iego królewskiej mości województwa Wołyńskiego y Wileńskiego imci pana Leona Bruckiego Stempkowskiego, za którą tą summę siedm tysięcy złotych polskich, pomieniony folwark Woydaciszki Lawdańszczyzną nazwany, w województwie Wileńskim leżący, wieczysty ziemski, niko-

mu pierwszym, ani poslednieyszym prawem niezawiedziony, niepienny, niewinny, nieonerowany długami, ani przewodami prawnemi nieobciążony, ale wolny y swobodny, z budowaniem, w inwentarzu specyfikowanym, z gruntami oromemi y nieoromemi, pognoiami, nawozami, nowinami, sadami, pasiekami, ogrodami, lasami, borami, gajami, sianożęciami murożnemi y błotnemi, rzekami, rzeczkami, zatokami, iazami, z wioską Downaryszkami, nad rzeką Wilią będącą, z poddanemi w niey mieszkaiącemi, boiarami, z ich żonami, dziećmi, ruchomościami, powinnościami, czynszami, dziakłami, daninami pieneznemi, miodowemi, z wolnym łowieniem w rzekach ryb y biciem w puszczy zwierza, z pożytkami, intratami, z tego folwarku przychodzącemi quocunque titulo rzeczonymi, owo zgola ze wszystkim a wszystkim, tak iako się ten folwark zdawna w swoim miał ograniczeniu y w possessiey naszej aż dotąd zostawał, nic a nic z onego sobie y nikomu inszemu nie-wyimuiąc, ani wylączaiąc, lecz wszystko ogulnie prawem wieczystym pomienionemu imści panu Leonowi Bruckiemu Stempkowskiemu ustępujemy, przedaiemy, w moc, dzierżenie y spokojne używanie urzędownie przez ienerała iego królewskiej mości y stronę szlachtę w intromissią podaiemy y postępujemy. Iakoż oraz wszystkie sprawy, listy, zapisy kupne, przedażne, testamenta, intromissie, inwentarze, ograniczenia, kwity skarbowe, płacenia podatków y wszelkie sprawy y dokumenta, na osoby klasztoru naszego dotąd tylko służącego, a teraz iuż na osobę imci pana possessora y aktora terazniejszego należące, do ręki imci oddawszy y powróciwszy, wszystką naszą należność y possessią na osobę samego y successorów imci wle-

wamy y ustępujemy. Ma tedy, wolen y mocen będzie imć pan Leon Stempkowski pomieniony folwark Woydaciszki, Lawdańszczyzna nazwany, w woiewodztwie Wileńskim leżący, wieczystym prawem na siebie obiąwszy, spokojnie dzierżeć, używać, pożytków z niego wszelkich wynaydować, komu chcąc dać, darować, przedać, zapisać, legować, zamienić, poddanemi rządzić, winnych sądzić, występnych by y na gardle karać, służbę woienną z tego folwarku służyć, podatki rzeczy-pospolitey, iezeliby uchwalone były, od poddanych wybrawszy, do skarbu rzeczy-pospolitey wnosić, kwity na swoje imię brać, y tym folwarkiem, iako swoją własnością, według woli y upodobania swojego, disponować, szafować. A my Jzaak Wasinikiewicz—starszy y my zakonniczy klasztoru Wileńskiego, terazniejszy y następcy successorowie nasi, żadnego sobie do tego folwarku y należności onego przystępu, praetextu y odezwu czasy wiecznemi nie zostawiając, żadney w dzierżeniu imci pana Stempkowskiego y successorów imci przeszkody czynić nie mamy y owszem od każdego wstępującego y przeszkodę czyniącego zastępować y ewinkować mamy y powinni będziemy, wnaszając evictią na wszelkie nasze monasterskie dobra y majątności, teraz y napotym będące. A to wszystko pod zaręką takowey że summy, to iest, siedmiu tysięcy złotych polskich y nagrodzeniem szkod, słownie mianowanych, o którą zarękę, za naruszeniem przez nas samych, lub też następców y successorów naszych tego naszego listu dobrowolnego, wieczystego przedażnego zapisu, daliśmy moc y pozwalamy siebie samych y successorów naszych do wszelakiego sądu y prawa, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego,

iego królewskey mości zadwornego assessorskiego y kapturowego pozwem pozwać, lub zakazem zakazać; gdzie my stanowszy, nie mówiąc nic do tego listu zapisu moiego, nie wymawiając się żadnemi obmowami y obronami prawnemi, pogotowiu nieprawnemi nie zasłaniając się, forum nie excypuiąc, do inszego sądu nie zrywając się, sami oczewisto stanąć, skutecznie usprawiedliwić y zarękę pomienioną zapłacić mamy, a po nas następcy y successorowie nasi, powinni będą; a y po zaplaceniu zaręki, by y nie poiednokrotnie, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysty zapis u każdego sądu y prawa przy zupełney mocy, wadze y walorze zostawać ma czasy wiecznemi. Y na to my wyżey mianowane osoby imci panu Leonowi Bruckiemu Stempkowskiemu daliśmy ten nasz list, dobrowolny wieczysty przedażny zapis, z pieczęciami y z podpisami rąk naszych, także z pieczęciami, s podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego, miesiąca Januarii dwudziestego piątego dnia. U tego listu wieczystego przedażnego zapisu, przy pieczęci podpisy rąk temi słowy: Jzaak Wasinikiewicz—starszy monasteru Wileńskiego przy cerkwi świętego Ducha, y innych do niego należących ręką swoją. Ustnie proszony pieczętarz od wielebnego w Bogu oycy Jzaka Wasinikiewicza, starszego monasteru Wileńskiego świętego Ducha, do tego wieczystego zapisu podpisuję się; Stanisław Szolkowski—pisarz ziemski Wilkomierski. Według prawa proszony pieczętarz od osób wysz wyrażonych do tego prawa wieczystego podpisuję się: Stephan Mikolay Szwykowski—sędzia grodzki Wileński, Oniski starosta mp. Ustnie oczewisto

proszony pieczętarz do tego prawa wieczystego od osoby wyżej wyrażoney podpisuję się: Piotr Danilewicz mp. Który ten list dobrowolny wieczysty przedażny zapis, za ustnym y oczewistym zeznaniem przez osobę wysz mianowana, do xiąg głównych

trybunalnych spraw wieczystych iest wpisany *).

*) При этой записи на лл. 71—72 находится инвентарь этого фольварка, составленный въ этомъ же году.

1700 г. Сентября 5 дня.

Изъ книги № 45, 1700 г., л. 1325.

109. Квитанціонная записъ отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Литовскому оboзному Ивану Воловичу въ получениі отъ него 5000 зеольтыхъ.

Настоятель Виленскаго Св.-Троицкаго монастыря Кульчицкій заявляетъ, что покойный Виленскій земскій писарь Марціанъ Воловичъ—завялъ было у монастыря 25,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія Журнововъ и потомъ умеръ; родственникъ

его, оboзный в. кн. Литовскаго Янъ Воловичъ, какъ наслѣдникъ, обязался уплатить этотъ долгъ въ 5 сроковъ; первый срокъ уже выполненъ, и выдана настоящая квитанція.

Рoku тысячznego siedmsetnego, miesiaca Septembra iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy тысячны siedmsetny obranemi, stanawszy oczewisto імѣ панъ Jakubъ Czerniewski, opowiadał, pokladał y do akt podał list quitacyiny zapis, od w Bogu wielobnego imci xiędza Marcyana Kulczyckiego—konsultora zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszego klasztoru Wileńskiego cerkwi przenayświętszey Tróyce, y wszystkich wielobnych oyców tegoż klasztoru wielożnemu imci panu Janowi Kazimierzowi

Wołowiczowi—obożnemu wielkiego xięstwa Litewskiego, staroście Chweydańskiemu, Luboszańskiemu y Lubowickiemu y wielmożney ieymości pani Rozy Naruszewiczownie—podkanclerzance y obożniny wielkiego xięstwa Litewskiego Wołowiczowej, na rzecz w nim niżej wyrażoną даны, który podając do akt, prosił, aby był do xiąg trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego przyjęty y wpisany, iakoż przyiowszy, a wpisując w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja xiądz Marcyan Kulczycki—konsultor zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego cerkwi przenay-

świętszy Trójcy, imieniem swoim y imieniem wielebnych oyców y braci, w pomienionym monasterze zostających, wiadomo czynię tym moim quitacynym listem zapisem, komu by teraz y napotym wiedzieć należało, o tym, iż co summa dwadzieścia pięć tysięcy złotych, przez zesłęgo z tego świata godney pamięci imci pana Marcyana Wołowicza—pisarza ziemskiego Wileńskiego, na majątność Żarnowki, w woiewodztwie Mińskim leżącą, wniesioną, a przez wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Wołowicza—oboznego wielkiego xięstwa Litewskiego, starostę Chweydańskiego, Luboszańskiego y Lubienickiego, y wielmożną ieymość panią małżonkę imci ieymość panią Rozę Naruszewiczównę—podkanclerzanekę y obozniną wielkiego xięstwa Litewskiego Wołowiczową, iako successorów y possessorów tych dobr Żarnówek, pięcią ratami nowicytowi Wileńskiemu oyców bazylianów wypłacić deklarowaną, pierwsza rata, to iest, pięć tysięcy złotych polskich, według zapisu wyż mianowanych ichmościów interczyzynego na terminie świętego Jana chrzciela, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym podług nowego kalendarza przypadającego, klasztorowi naszemu nie doszła była, tedy o te pochybienie terminu wkroczywszy wprawo z tymże wielmożnym imci panem oboznym wielkiego xięstwa Litewskiego y samą ieymością u sądu głównego trybunalnego koła compositi iudicii, condemnatę otrzymali byli y po zaaresztowaniu oney, sam wielmożny imć pan obozny wielkiego xięstwa Litewskiego nadiechawszy, nie przywodząc do dalszych terminów prawnych, sumnę pięć tysięcy złotych, to iest pierwszą ratę klasztorowi naszemu, podług wysz specyfikowanej intercisy należąca, integerrime od-

dał y wypłacił. Tedy ia xiądz Kulczycki, imieniem swoim y imieniem całego konwentu moiego Wileńskiego, za dosyć uczynieniem y wyliczeniem pięciu tysięcy złotych polskich, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym tą ratą pierwszą, na święty Jan przypadającą, assecurowanych, wielmożnego imci pana Kazimierza Wołowicza—oboznego wielkiego xięstwa Litewskiego y wielmożną ieymość panią małżonkę imci wiecznie quituię, samemu sobie y successorom moim y całemu klasztorowi Wileńskiemu o tę wysz pomienioną ratę y sumnę żadnego accessu y należności do ichmościów y do dóbr Żarnówek nie zachowuię y przy tym dekret wysz mianowany w sądzie trybunalskim koła compositi iudicii w roku teraznieyszym wypadły, ze wszystkim w tey sprawie uroszczonym procederem prawnym umarzam, kassuię y annihiluię in integro. Jednak względem dalszych rat następujących wszelki proceder prawny y zapisy ichmościów zachowawszy, w naruszeniu zaś tego zapisu quitacynego na siebie y successorów tego konwentu Wileńskiego zarękę według ważności rzeczy założywszy, forum o tę zarękę y o naruszenie quitacyi ubiquinarium przyimuiąc, dla lepszey pewności dałem ten mój zapis, przy pieczęci y z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysięcznego siedmsetnego, miesiąca Septembra piątego dnia. U tego listu quitacynego zapisu podpisy rąk, przy pieczęci temi słowy: xiądz Marcyan Kulczycki—ordinis divi Basilii magni consultor, superior monasterii Vilnensis, patrum basilianorum ad aedem sanctissimae Trinitatis. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od przewielebnego imci xiędza Kul-

czyckiego—konsultora zakonu świętego Bazylego y starszego klasztoru Wileńskiego cerkwi przenaświętszey Tróycy, do tego zapisu quitacyjnego Michał Koszczycz—ziemski Wileński pisarz. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wysz mianowanej do tego quitacyjnego listu podpisuię się ręką swą Daniel Skinder. Ustnie y ocze-

wisto proszony pieczętarz od osoby wysz mianowanej, do tego quitacyjnego listu popisiuę się Franciszek Jozeph Filk Nidzgorzki. Który to list quitacyjny zapis, za podaniem onego przez wyszmianowaną osobę do akt, jest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1702 г. Февраля 8 дня.

Изъ книги № 122, за 1758 г., л. 723—742.

110. Декретъ главнаго Литовскаго трибунала по жалобѣ Борунскихъ базилианъ на племянниковъ основателя Борунской церкви, Николая Песляка, по поводу произведенныхъ ими насилій и грабежей относительно Борунской церкви.

По жалобѣ Кіевскаго митрополита Леона Заленскаго отъ имени Борунскаго настоятеля и монаховъ на родственниковъ основателя Борунской церкви—Яна, Петра, Василя и Якова Песляковъ, Литовскій трибуналъ разбиралъ одно изъ замѣчательнѣйшихъ дѣлъ, какія когда либо встрѣчались въ его юридической практикѣ, по своей неслыханной наглости и дикости. Не смотря на то, что дѣло разбиралось въ Ошмянскомъ гродскомъ судѣ и рѣшено было въ пользу базилианъ, тѣмъ не менѣе Песляки не исполнили судебного приговора и дѣло пришлось возобновлять въ трибуналѣ.

Трибуналомъ назначена была особая коммиссія для изслѣдованія подробностей дѣла на мѣстѣ. Допрошены были свидѣтели съ той и другой стороны. Двадцать четыре свидѣтеля со стороны базилианъ (8 дворянъ и 18 мѣщанъ) показали между прочимъ слѣдующее:

Борунская церковь стоитъ на частной землѣ, купленной когда-то священникомъ Песлякомъ у

частныхъ лицъ и завѣщенной церкви. Хотя Песлякъ не оставилъ послѣ себя формальнаго завѣщанія, тѣмъ не менѣе на основаніи письменно выраженныхъ имъ желаній ясно были обозначены какъ права наслѣдства его родственниковъ Песляковъ, такъ и право владѣнія Борунскаго монастыря; послѣ смерти фундатора начались недоразумѣнія между Песляками и монахами: Песляки стали присвоивать себѣ колаторскія права, вмѣшиваться въ управленіе монастыремъ и его имуществами; монахи стали противиться и отстаивать свою самостоятельность. Такъ какъ на сторонѣ Песляковъ была сила и шляхетскія права, то притязанія ихъ и дѣйствія стали принимать все болѣе и болѣе крутой оборотъ, пока наконецъ не превратились въ самое наглое и грубое насилие надъ монахами и церковью. Такимъ образомъ они стали грабить церковное имущество, деньги и драгоценности и обращать на свои частные интересы, нерѣдко безнравственные; такъ они изъ церковнаго серебра выдѣлывали себѣ оружіе, изъ цер-

жовнихъ жемчужовъ украшенія на туфли для своїхъ любовниць; за церковний воскъ покупали себѣ вино и т. д. Горе было тѣмъ лицамъ, которыя осмѣливались замѣчать имъ что нибудь по этому дѣлу, или же противиться. Такъ они безчеловѣчно избили монаха Павловскаго; до смерти засѣкли розгами дворянку Свидзинскую; окровавили даже церковь, преслѣдуя въ дракѣ своего сотоварища шляхтича. Когда прїѣзжалъ въ Боруны митрополитъ, то, съ вѣдома Виленскаго бискупа, предалъ одного изъ Песляковъ за эти беззаконія церковному проклятію; но онъ неоднократно прїѣзжалъ изъ своего фольварка и срывалъ его съ церкви; послѣдній разъ изорвалъ его въ клочки и роздалъ нищимъ вмѣсто милостыни. Выведенные изъ терпѣнія монахи, при содѣйствіи мѣщанъ, связали его пьянаго въ кузницѣ, заковали въ цѣпи и въ такомъ видѣ препроводили въ Вильну.

На другомъ разслѣдованіи 50 свидѣтелей изъ шляхты показали, что въ этомъ дѣлѣ виноваты больше всего базилиане. Только одинъ ксендзъ Морати показалъ, что между Песляками и базилианами всегда существовалъ антагонизмъ, часто

проявлявшійся въ видѣ нападеній и насилій со стороны Песляковъ; что онъ самъ укрывалъ у себя отъ преслѣдованій уніята Павловскаго; что послѣ митрополичей анаемы дѣло приняло самыи острый характеръ; другіе же свидѣтели только и видѣли нападенія и наѣзды на Песляковъ со стороны базилианъ; о продѣлкахъ же Песляковъ ничего не знали и не слышали.

Послѣ судебныхъ препирательствъ адвокатовъ обѣихъ тяжущихся сторонъ, трибунальскій судъ постановилъ слѣдующій приговоръ:

Землю, на которой построена Борунская церковь и мѣстечко, считать церковной; права коляторскія отъ Песляковъ отнять и предоставить имъ фольварокъ Козаковщизну, если на владѣніе его будутъ представлены надлежащіе документы; церковныхъ имуществъ въ другія мѣста не вывозить и самую церковь окончить какъ можно скорѣе.

А что касается взаимныхъ жалобъ на проторы и убытки (базилиане до 300,000 Песляки до 7,000 зл.) то таковыя оставить безъ послѣдствій и заложить тройкую заруку на сторону, которая осмѣлится нарушить молчаніе.

Roku tysiąc siedmset piędziesiąt ósmego miesiąca Junii siedmnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym piędziesiątym ósmym obranemi, comparendo personaliter w trybunałe głównym w. x. Lit. patron i. p. Jerzy Pomarnacki—czesznik Wilkomirski, opowiadał, prezentował y ad acta podał dekret trybunalski między i. w. w Bogu przewielebnym imci xiędzem Leonem z Szlubic Zaleńskim — metropolitą Kiiowskim, Halickim y całej Rusi, episkopem Włodzimirskim y Brzeskim, archimandrytą Kobryńskim, imieniem całej kapituły zakonu Bazylego ś. y imieniem i. xiędza Jana Szostaka — zakrystyana cerkwi Boruńskiej, czyniącym z imci pp. Ja-

nem, Piotrem, Bazyliem y Jakubem Pieślakami y innemi wespół kompryncypałami, na kadencyi Nowogrodzkiej w roku tysiąc siedmsetnym wtórym, miesiąca Februaryi ósmego dnia ferowany, cum intro expressis iudicatis, in rem et partem tychże pomienionych stron służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony dekret ze wszelką w nim intus wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyjąwszy w xięgi de verbo ad verbum wypisać pozwoliliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg głównego tryb. w Nowogrodzie odpawuującego się roku tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Februaryi ósmego dnia. Przed nami sędziami głównymi, na

trybunał w wielkim-księstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok przeszły tysiąc siedmsetny pierwszy obranemi, gdy s porządku rejestrowego ku sążeniu naszemu przypadła sprawa iaśnie wielm. przewielebnego imci xiędza Leona z Szlubic Zalenskigo, archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, episkopa Włodzimirskiego y Brzeskiego, archimandryty Kobryńskiego y Czerniehowskiego, imieniem całej kapituły zakonu Bazylego ś. wielkiego, także imieniem w. i. x. Jana Szostaka — zakrystyana cerkwi Boruńskiej z i. pp. Janem—samym pryncypałem, Piotrem, Bazylim y Jakubem Pieślakami, ichmościów kompryncypałami, także imci panią Paraskowią Eufrozyną Laudańską Stephanową Pieślakową y świaszczennikową Doszycką, rodzicielką obżalowanych ichmość panów Pieślaków, y z i. p. Pawłem Zieńką, w iednostayney radzie y namowie z sobą będącemi, za przypozwem tu przed nas sąd do Nowogrodka wyniesionym, mieniać o to, o co agitowała się przed sądem głównym trybunalnym żalujących aktorów sprawa z obżalowanemi ichmciami pp. Pieślakami o popełnione dekreтови sądu naszego głównego trybunalnego w roku tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Februariy pierwszego dnia ferowanemu, sprzeciwiństwo w niepostąpieniu urzędowi grodzkiemu Oszmiańskiemu za summę w dekrecie wyrażoną w maiętności Koziakowszczyźnie, w powiecie Oszmiańskim leżącey, czynić odprawy. Gdy zapisem aktorów była sądzona sprawa, tedy obżalowani ichmość panowie Pieślakowie, do zniesienia tey na obżalowanych otrzymaney kondemnaty, uczyniwszy wypis do rejestrów sądowych y pozew swóy do zniesienia kon-

demnaty przyłączyli y tę kondemnatę pod przysięgą, chorobą iednego obżalwanego p. Pieślaka znosili; a po zniesieniu, gdy do przyięcia w samey rzeczy skuteczney rozprawy przypadła sprawa, tedy sąd główny trybunalny, iako w sprawie kryminalney, na inkwizycyą odesłał; według którego dekretu żalobliwi aktorowie sprawiąc się, inkwizycyą wyprowadzili. Chcąc tedy aktorowie swoiey krzywdy dowodzić y w samey rzeczy finalną rozprawę przyiąć, do położenia tedy dekretu sądu głów. trybunalnego w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym w Wilnie z oczewistej kontrowersyi ferowanego, którym na inkwizycyą odesłano, który to dekret podczas odprawowania inkwizycyi, że przygodnie zginął, za którym by teraz po odprawioney inkwizycyi żalującym sprawy attentować potrzeba, nie mogąc onego na ten czas mieć y wielkiej krzywdy y opressyi według zaczętego procederu prawa y żaloby w dekretach trybunalskich, Wileńskim y Mińskim, dostatecznie opisaney dochodzić y do przyszłuchania odprawioney inkwizycyi, iako też y do przyięcia w samey rzeczy skuteczney o wszystkie pretensye, rozprawy, do nagrodzenia wszelkich szkod y nakładów prawnych pozwem, w którym wszystka rzecz dostatecznie opisana y wyrażona iest, aktorowie obżalowanych ichmć tu przed nasz sąd przypozwali. Do którey sprawy po wzięciu od pozwanych osób na dniu dziesiątym miesiąca Decembra roku przeszłego tyśiącznego siedmsetnego pierwszego na kopią z pozwu na dniu dziesiątym miesiąca Januariy roku tyśiącznego siedmsetnego wtórego, po wzięciu od samych aktorów na kopią z dekretu remissyinego Wileńskiego sądu naszego in anno tyśiąć siedm-

setnego pierwszego miesiąca Maia ósmnastego dnia, z oczewistey kontrowersyi ferowanego, którym ta sprawa na inkwizycyą odesłana, ex quo samy ekstrakt dekretu przygodnie podczas odprawowaney inkwizycyi zginął y po oddaniu tych kopii do kancellaryi naszey; na dniu zaś dwudziestym siódmym tegoż miesiąca Januaryi, po wzięciu od pozwanych ichmościów na patronów y po przydaniu naszym ichmościom onych, to iest, panów Pawła Tonkowida y Jerzego Liborczaiia na terminie niniejszym, to iest, dnia ósmego miesiąca Februaryi anni praesentis za przywołaniem przez ienerała stron do prawa od i. w. w Bogu przewielebnego x. metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiew Rusi i. pp. Samuel Koreywo y Mateusz Broniec, a od ichmców pp. Pieslaków i. pp. Paweł Tonkowied—skarbnik Brzeski, p. Jerzy Liborczay y p. Jan Ancuta, patronowie ichmców obydwuch stron, za mocami sobie prawnemi do tey sprawy danemi, ku oczewistey rozprawie stawali y prawnie się z sobą rozprawowali. Zatym patron aktorów podanego obżalowanym i. pp. Janowi, Piotrowi, Bazylemu y Jakubowi Pieslakom, i. p. rodzicielec ichmć, także i. p. Pawłowi Zieńkowi oczewisto w ręce tu w mieście ikmci Nowogródku natenczas będącym, przez ienerała Jana Jenulewicza pozwu zeznaniem onego oczewistym przed w. i. panem Woyniłowiczem—pisarzem koła sądów naszych uczynionym, słusznie, prawnie dowiodłszy y pilność tróyga wołania strony swey na tym pozwie napisaną okazawszy y żalobę z niego o rzecz wyż mianowaną, a szerzey w tym pozwie spisaną przelożywszy, w dalszym postępku prawnym pokładał, czytał przed nami sądem dekret sądu głównego

trybunalnego w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia ósmnastego dnia z aktoratu obżalowanych ichmość panów Pieslaków z załuiącym imci w. w Bogu przewielebnym imci x. Leonem z Szlubic Zalenskim—archiepiskopem metropolitą Kiiowskim, Halickim y wszystkiew Rusi, Włodzimirskim, Brzeskim y Kobryńskim archimandrytą y w Bogu wiel. i. xx. bazylianam zakonu ś. Bazylego wielkiego, y z drugimi obżalowanymi osobami w Wilnie z oczewistey kontrowersyi ferowany, którym ta sprawa ratione zachodzących pretensyi, do sądów duchownych należących, do sądu duchownego odesłana iest. A względem pretensyi obudwuch stron, ad causam facti zciągających się, ww. i. pp. kolegów naszych z pośrzedka siebie naznaczywszy, na inkwizycyą odesłala, insistendo któremu dekretowi naszemu, aby i. pp. kolegowie nasi inkwizycyą odprawioną na piśmie tu do sądu naszego oddali y z odprawienia oney relacyą nam sądowi in accluso rothulo uczynili, u nas sądu dopraszali się. Jakoż ww. i. pp. Konstanty Koncewicz—stolnik Latyczowski, Michał Lenkiewicz Ipohorski—podkomorzey Mozyrski, kolegowie nasi, od nas sądu na odprawienie tey inkwizycyi delegowani, inkwizycyę na piśmie obudwóch stron napiszętowawszy, do nas sądu w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym wtórym miesiąca Februaryi ósmego dnia oddali, którego wpisuiąc de verbo ad verbum tenor sequitur talis:

Inkwizycyja w sprawie wielm. oyców bazylianów Boruńskich ritus graeci z i. pp. Pieslakami, za dekretem trybunału głównego w. x. Litew. przez nas Konstantego Kuncewicza—stolnika y deputata p-tu Lidz-

kiego, Michała Ipohorskiego Lenkiewicza—podkomorzycza y deputata p-tu Mozyrskiego, odprawiona w roku tysięcznym siedmsetnym pierwszym dnia dwudziestego siódmego miesiąca Września w Borunach.

Pierwszy—i. x. Jan Szostak—zakrystyan ordinarius cerkwi Boruńskiej, iuratus zeznał pod sumieniem kapłańskim: że post fata nieboszczyka pana Mikołaja Piesłaka i. pan Jan Pieslak z bracią swą w possessyą swoją tak cerkiew, iako y wszystkie kleynoty, złoto, srebro y pieniądze, które iuż w depozycie leżały w szkatule nieboszczykowskiej, to wszystko zabrali; summy realney sześć tysięcy, u mieszczanina Boruńskiego Piotra Audyckiego, która położona była od nieboszczyka p. Mikołaja Piesłaka—stryia imci y te post fata odebrali et in proprium usum obrócili; puszkę z perłami nieboszczyka p. Mikołaja Piesłaka, z tey że cerkwi Boruńskiej zabranemi y temu mieszczaninowi do schowania danemi, odebrali: kleynoty zaś cerkwi Boruńskiej za proźbą p. Bykowskiej, które były dane na chwałę Bożą od p. Branickiej—stolnikowey koronney, pożyczyl na akt weselny według osobliwego rejestru y karty, daney sobie od p. Bykowskiej, mimo wiadomości xiędza zakrystyana p. Jan Pieslak, te y dotychczas zostaią nie odebrane. Tenże i. x. zakrystyan zeznał: że gdy się nie mogli pomiarkować bracia między sobą summą cerkiewną, p. Jan Pieslak chlubił się, że mam w depozycie ieszcze piędziesiąt tysięcy w Wilnie, będzie dość ze mnie. Tenże zeznał, że także kubki srebrne, aparat axamitny, szyty y ryty złotem, kielichów dwa złocistych z patynami, miedz, cynę oddali szwagrowi swemu popowi na Ruś, z złotnikiem przychodząc do cerkwi często, które się im votum z tablic wiszących upo-

dobalo, to sobie chcieli brać na rzędy, szable, alem ia ich wypędzał z cerkwi y kiedym nie mógł resistere, musiałem superswadować, bronić, niczego nie mogłem czynić, bo u nich klucze były przez cały rok.

Drugi—i. p. Konstanty Chomiński—podczaszy Oszmiański, zeznał pod sumnieniem: że nieboszczyk p. Mikołaj Pieslak cerkiew fundował w Borunach na gruncie imé p. Popławskiego, który natenczas w zastawie był u p. Grodkowskiego, z tego świata zszedł bez testamentu p. Mikołaj Pieslak, zostawiwszy punkta tylko niektóre do testamentu; po śmierci imci, synowcowie, osobliwie p. Jan Pieslak z bracią swoją, obieli w possessyą swoją tak cerkiew, iako y wszystkie skarby cerkiewne; p. Jan Pieslak subministrował się przed i. x. metropolitą, że miał przyiąć habit Bazylego ś. któremu pozwolił i. x. metropolita rządów, dla tego, aby cerkiew mógł iak nayprędzey wystawić ze skarbu cerkiewnego, w czym ubezpieczony będąc pan Jan Pieslak, poczoł srodze szafować skarbem matki Bożey, vivendo luxuriose, swoiey potrzebie więcey wygadzaiąc, niż chwale Bożey, któremu gdy oycowie bazylianie, będąc praesentes, dysswadowali, aby sobie tak licentiose nie postępował y skarbem nie tak rozrzutnie matki Bożey szafował, xiędza Pawłowskiego za tę admonicją obuchem stłukł, któregom nawiedzał, leżącego y zbitego. Kleynoty, konferowane na obraz matki Bożey od i. p. stolnikowey koronney, które warte były kilkunastu tysięcy, tych pan Jan Pieslak pożyczal p. Bykowskiej na wesele, które y dotychczas zostaią nie odebrane. Ratione więzienia p. Jana Piesłaka słyszałem, że oddarszy exkomunikę ode drzwi cerkiewnych, wszedł sam do kowala, mie-

szczanina Boruńskiego, za którym oycowie bazylianie wtropy, nalazszy go, wzięli y okowali, do Wilna mimo dwór mój prowadzili; okazyey więcey niewiem żadney; oycowie bazylianie mi powiedzieli, że to uczynili za dekretem trybunału Mińskiego kontumacyjnym. Ratione naiazdu na folwark pp. Pieślaków, gdy w Borunach postrzelili mieszczanina iednego, na gorącym uczynku chcąc ich połapać, oycowie bazylianie, iako już exkomunikowanych, kazali ludziom przydanym od i. p. kasztelana Wileńskiego, dla obrony zdrowia swego, za odpowiedziami pp. Pieślaków, chcąc onych połapać y do sądu odesłać, którzy już będąc przestrzeżeni wyprowadzili się byli ze wszystkim z folwarku do różnych siasiad swoich, tam żołnierze, mimo wiadomość oyców bazylianów przypadszy do folwarku, spodziewając się zastać kryminalistów, nie należli nic, tylko kilkanaście sztab żelaza cerkiewnego y niektórą ruchomość, którą oni byli wyprowadzili z cerkwi Boruńskiej.

Trzeci—i. p. Michał Popławski—podstoli Krzemieniecki, zeznał pod summieniem: że origo pp. Pieślaków z greckiey religii, iak nieboszczyk p. Mikołay Pieślak, tak y teraznieysi synowcowie iego są popowiczowie; mieysce zaś, na którym cerkiew stoi, iest kupione przez i. p. Mikołaią Pieślaka od p. Kiińskiego, potym wiecznością ode mnie nadane, za co y oblige wniosłem w tydzień. Ratione excessów pozostałych synowców pana Pieślaka, ci, obiwszy w possessyą swoią cerkiew y skarby wszystkie, dość sobie licentiose postępowali, kiedy y kapłanów, będących przy cerkwi Boruńskiej, bili y mordowali, kleynoty na akty weselne osobom nieprzystoynym dzielili y rozdawali. Ratione naiazdu fol-

warku, tam się domyslili ludzie i. p. kasztelana Wileńskiego będący, pro conservatione Boruńskiej cerkwie; gdzie leżeli, iaką szkodę uczynili, nie wiem. Ratione więzienia niewiem.

Czwarty—i. p. Rafał Omuciański zeznał pod summieniem: że słyszał od nieboszczyka pana Mikołaią Pieślaka, że ten grunt, na którym cerkiew stoi, własny nieboszczykowski wieczysty. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał pod summieniem, że słyszał, iako pana Jana Pieślaka, złapawszy w miasteczku Boruńskim, związali, a potym okowawszy, do Wilna zaprowadzili. O naiazdach od oyców bazylianów na folwark pp. Pieślaków nie słyszałem; o kleynotach, złocie, srebże, iakoby miał rozpraszać y na swoią potrzebę obracać p. Jan Pieślak, y tego nie słyszałem.

Piąty—pan Józef Jasiewicz zeznał pod summieniem: że grunt ten, na którym cerkiew stoi, wiecznością służący p. Popławskiemu, był w zastawie u p. Kiińskiego, a potym u p. Grodkowskiego, potym nieboszczyk p. Mikołay Pieślak nabył u pana Popławskiego, za co y oblige wniosł na tę cerkiew p. Popławski. Okazyia niechęci pp. Pieślaków z oycami bazylianami: nayprzód po śmierci nieboszczyka p. Mikołaią Pieślaka—stryia swego, odebrawszy rządy wszystkie cerkiewne, p. Jan Pieślak poczoł sobie licentiose postępować, kapłanów bić y skarby cerkiewne rozpraszać, iakoż wprzód y iednego kapłana zbili, który, roku nie doczekawszy, z tego świata zszedł; drugiego xiędza Popławskiego p. Bazyli Pieślak obuchem stłukł; srebro cerkiewne zabrawszy, uprosił mnie samego, abym doyrzał, kiedy złotnik spuszczał, którego zlewku nie mała sztuka była. Tenże złotnik, poniechęcuiwszy się z p.

Janem Pieślakiem, poczoł mówić, że ia wydam, gdzie są skarby z obrazu Matki Bożey, którego złotnika, wkrótce zaprowadziwszy do Wilna, czeladnikowi swemu zabić kazał. O kleynotach wiem to dowodnie, że na kilku mieyscach różnym osobom są rozdane. Widząc takie exorbitancye, oo. bazylianie pisali do i. x. metropolity, aby chciał wiedzieć o cerkwi Boruńskiej y że się takie excessa dzieią. Który przybywszy do Borun, czynił we wszystkim inkwizycyją, a pp. Pieślacy nie chcieli comparere przed i. x. metropolitą y sami od cerkwi nocą się wyprowadzili do folwarku swego; żelazo, które było kupione za pieniądze cerkiewne, odbiwszy świren, do swego folwarku zaprowadzili. Widząc takie excessa i. x. metropolita y nie posłuszeństwa onych, kłatwę na nich wydał, w której y teraz ieszcze zostaią; tę, przylepioną do drzwi cerkiewnych, kilka razy oddzierali, na ostatek p. Bazyli Pieślak na koniu przybiegłszy oddzierał y sam na koniu uiechał, a p. Jan Pieślak pieszo będąc do kościoła wszedł, tam, wypadłszy, oycowie bazylianie, na ten hałas, kazali p. Jana Pieślaka wziąć y okować.

Szósty—p. Jan Jasiewicz pod summieniem zeznał, in toto omnia, quae supra.

Siódmy—i. p. Jerzy Mitkiewicz—ienerał ikmci powiatu Oszmiańskiego pod summieniem zeznał: że cerkiew na gruncie p. Popławskiego, za który obliga iest wniesiona na cerkiew. O kleynotach slyszalem, że rozdane są niektórym osobom; z więzją częste utarczki bywały, o boiach y niażdżach slyszalem, że z obu stron bywały.

Ósmy—i. p. Sabiński—regent grodzki Miedzielski powiatu Oszmiańskiego, zeznał pod summieniem: że grunt, na którym cerkiew stoi, iest kupiony od p. Mikołaiia Pieślaka

y tatarzyna Kowika. Ratione niażdżów, hałasów, to zeznał: iż okazyją wszystkiego są pp. Pieślacy. Skarby, kleynoty z obrazu matki Bożey świeckim osobom rozdawali y na swe pożytki obracali, oyców bazylianów, przy cerkwi będących, bili, niażdżali, konfundowali, o co się uioł imci x. metropolita y rządy wszystkie od nich odebrał. Po odebraniu cerkwi, razy kilka niażdżali cerkiew, oddzieraiąc exkommuniką ode drzwi cerkiewnych, zaco iest wzięty p. Jan Pieślak, okowany y do Wilna zaprowadzony. Na ostatek tak duchowni, iako y świeccy zeznali pod summieniem: że podczas bytności i. x. metropolity pp. Pieślacy zranili na ulicy p. Pieskwicza—szlachcica, który okrwawiony wpadł do cerkwi ku ołtarzowi matki Bożey y cerkiew skrwauił, y że i. x. metropolita kazał cerkiew zamknąć y też nazaiutrz rekonyliował.

Inkwizycyja z mieszczan Boruńskich, którzy wprzód pokłęknowszy przed krucyfixem, na stole będącym, według roty, sobie spisaney, podniosłszy dwa palce, tym porządkiem przysięgali y co widzieli zeznawali.

Pierwszy—Jerzy Laudański, wóyt praevio corporali solenni iuramento zeznał: że cerkiew Boruńska stoi na gruncie zkupionym od różnych przez nieboszczyka p. Mikołaiia Pieślaka. P. Jan Pieślak po śmierci p. Mikołaiia Pieślaka, obiowszy cerkiew z skarbami y pozostałe pieniądze, które przede mną we złocie y srebrze pokazował, za które miał nieboszczyk kupić u pani Sulistrowskiej maiętność, te wszystkie dostały się pp. Pieślakom po śmierci nieboszczykowskiej. Kleynoty cerkiewne, pozostałe po nieboszczyku, różnym osobom porozdawali y na swoje potrzeby obracali; x. Pawłowskiiego niemilosierdnie zbił Bazyli Pieślak. Okazyja wzięcia p. Jana Pie-

ślaka w kaydany ta była, że p. Bazyli Pieślak, służąc pod chorągwią i. p. referendarza x. Lit., nabrawszy z sobą towarzystwa, rzucił się na cerkiew, gdzie była kłatwa na drzwiach cerkiewnych na Pieślaków wydana od i. x. metropolity, którą przypadłszy oddał y poszarpawszy ją na kawalki, ubogim za iałmużnę po papierku dzielił y sam odiechał. Bojąc się xięża bazylianie, aby się drugi raz na cerkiew nie rzucili, przechodzaiącego po miasteczku p. Jana Pieślaka wzięli do siebie, nie kuiąc do Wilna odprowadzili.

Drugi—Piotr Audycki pod przysięgą zeznał: że słyshał z ust nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka, nieraz mówiącego na synowców swoich, że z folwarkiem niech się sobie wiedzą, a do cerkwi y miasteczka, żeby zaden nie należał, y to zeznał, że nieboszczyk p. Mikołay Pieślak dał był do mnie do schowania skrzynkę z pieniędzmi, w której mienil być sześć tysięcy; te leżały u mnie przez czas nie mały, y iaszczyczek niewielki z perłami, którą skrzynkę dwoma dniami przed śmiercią nieboszczyka Mikołaja Pieślaka odebrał pan Jan Pieślak; tey nie niosąc do klasztoru, słyshałem, że zakopana była u chłopa w folwarku, któremi się po śmierci dzielił. Były też y sprawy z workiem przy teyże skrzynce; iaszczyczek z perłami potym odebrał ode mnie p. Jan Pieślak. Tenże p. Jan dał był do mnie do schowania rząd nienasadzany, nowy y szabel dwie oprawne, które powróciwszy z pospolitego ruszenia odebrał; x. Pawłowskiego widziałem poszarpanego yskrwawionego. O kleynotach y złocie cerkiewnym, słyshałem że rozdawał osobom różnym p. Jan Pieślak po wzięciu cerkwi w possessyą. Od i. x. metropolity słyshałem, że pp. Pieślacy

ze wszystkim wyprowadzili się do folwarku. O wzięciu do więzienia p. Jana Pieślaka słyshałem, że go wzięto u kowala.

Trzeci—Jakub Grygrowicz zeznał pod przysięgą: że cerkiew Boruńska stoi na gruncie Pieślakowskim, należącym do folwarku, y to wiem, że nieboszczyk Mikołay Pieślak miał gotowych pieniędzy dwanaście tysięcy y garniec perel y drugi kopieiek, o których sam powiadał, że miał haftować ornat rzymski y rzyzy perłami. To wszystko po śmierci iego p. Janowi Pieślakowi dostało się, któremi szafował, różnym osobom rozdaiąc y na swoią potrzebę obracaiąc dobra cerkiewne, excessa różne popelniaiąc cum variis mulieribus; x. Pawłowskiego razy kilka zbił. In aliis punctis, to co wyżey specifikowano confirmavit y to przydał, że krzyżyk dyamentowy, teraz po odebraniu rządów cerkiewnych, zastawił, także y guzików dyamentowych dwanaście z obrazu matki Bożey niewiem gdzie podział. Pantofle dla iedney damy perłami cerkiewnymi haftować kazał.

Czwarty—Jan Chwiedziuk pod przysięgą in omnibus punctis supra specificatis concordat, to przydaiąc: że po śmierci nieboszczyka dał był do mnie do schowania p. Jan Pieślak worek zamszowy, w którym było dwadzieście y ieden dukatów wielkich y małych; krzyżyk dyamentowy od i. p. Chotkiewiczowey y talarów trzydzieście, to wszystko leżało u mnie przez czwierz roku, te rzeczy potym do siebie odebrał p. Jan Pieślak. O gruncie zeznał: że Pieślaków. Excessa różne cum variis mulieribus perpatraverunt i. pp. Pieślacy spólnie. O wzięciu do więzienia i. p. Jana Pieślaka eadem ut supra confirmavit.

Piąty—Jan Rowycki, Mazur, zeznał pod przysięgą: że z ust nieboszczyka Miko-

iaia Piesłaka sływał nie raz, że cerkiew oo. bazylianom, a dla synowców folwark; tenże zeznał, że nieboszczyk Mikołaj Piesłak w domu tym moim w tey izbie prezentował przed różnemi panami szkatułę z kleynotami, perłami, których było niemało, mieniając, że tego nie przedam, ale na chwałę Bożą obrócę, ornat rzymski y ryzę haftować każę perłami, to wszystko po śmierci iego zabrał p. Jan Piesłak; szlachciankę p. Swidzińską, przy cerkwi będącą, która przed ludźmi mówiła, że Piesłacy wiele tracą pieniędzy, za co ią różgami tak długo bili, aż umarła. Y to zeznał, że z srebra danego na chwałę Bożą, zaciągnowszy złotnika z Mińska, narobić kazał p. Jan Piesłak szabel, rządów, tym wszystkim kontentował swoich adherentów, rozdaiąc; na imię Maryi na obraz ofiarowane, według upodobania, różnym osobom rozdawali. Tenże zeznał: że po śmierci nieboszczyka stryja swego dał był do mnie do schowania p. Jan Piesłak pudło zapieczętowane, obowiązując mnie, abym nikomu o tym depozycie nie powiadał; co tam było niewiem, a potym do siebie odebrał. X. Pawłowskiego z p. Bazyliim zbił, który we krwi do mnie przybiegł o północy. Excessy cum mulieribus confirmantur ut supra. O więzieniu pana Jana Piesłaka ut supra confirmavit. Tenże zeznał, że między sobą bracia hałasując się więcey zwonili na gwałty, niż na nabożeństwo.

Szósty—Jakub Zenartowicz pod przysięgą zeznał, a ten malarz, który iuż po śmierci nieboszczyka Mikołaja Piesłaka do Borun na robotę przybył, iż iadąc z p. Janem Piesłakiem do Wilna, widział zlewek złota tak wielki, iak iaię kokosze, to wszystko ze skarbu cerkiewnego. Naiazy,

boie, rozlanie krwi y x. Pawłowskiego skrwawionego widziałem, y na gwałty zwonienia częste słyżiałem, excessy cum mulieribus variis confirmavit, ut supra. Ratione więzienia p. Jana Piesłaka y matki confirmavit, ut alii supra.

Siodmy—Alexander Burmiński eadem confirmavit pod przysięgą, co y inni, to przydaiąc, że przed przyjazdem i. x. metropolity miał u siebie w schowaniu szkatułę przez trzy dni od pana Jana Piesłaka, w której co było, niewiem; tę p. Pawel Zietko odebrał; y to dołożył, że za cerkiewny wosk przywieziono pare antałów wina z Królewca, z srebra cerkiewnego szable, rządu, kulbaki robić sobie kazali złotnikowi, to wszystko z świrna do folwarku wywieźli. Excessa, bicia confirmavit ut supra.

Ósmy—Józef Korniewicz pod przysięgą zeznał, że te wszystkie excessa, wyż specyfikowane były od panów Piesłaków, to przydaiąc, że p. Jan Piesłak przez moją małżonkę posłał pierścień do Wilna pannie Raczkiewiczównie. O bicie ięży, krwawienie confirmavit, quae supra. O więzieniu p. Jana Piesłaka zeznał, że byłem obecny przy tym, kiedy go wzieni u kowala, dla tego, że się bali oo. bazylianie inwazyey albo spaleni tak cerkwi, iako y miasteczka.

Dziewiąty—Marcin Bartoszewicz pod przysięgą zeznał: iżem słyżiał o tym, iako p. Bazyli Piesłak oycę Pawłowskiego obuchem, a oycę Burkiewicza różgami bił. O rozproszeni kleynotów nie słyżiałem, to przydaię, że p. Bazyli kłatwę z drzwi zdrapał. W tym razie oo. bazylianie p. Jana Piesłaka u kowala wzieni, okowali, do Wilna zaprowadzili. Tenże zeznał, że go pp. Piesłacy na wylot przestrzelili y te-

goż dnia żołnierze, assistujący oo. bazylianom, na folwark naszli y tam żelazo, z cerkwi wywiezione, nazad pobrali; o innych rzeczach nie slyszalem.

Dziesiaty—Krzysztof Laudański pod przysięgą zeznał: iż niechęci między oo. bazylianami a pp. Pieślakami ztąd się wszczęły, że pp. Pieślacy xiężą bili, dobra cerkiewne rozpraszali; xięża tedy dali znać xiędzu metropolicie, który się o to wziol y rżędy cerkiewne odebrał. Matka moja z rąk p. Jana Pieślaka z tego świata zesła, który y po śmierci chować nie dopuścił przy cerkwi. O excessach cum mulieribus variis eadem ut supra confirmavit. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał: że po oddarciu kłatwy ode drzwi cerkiewnych przez pana Bazylego, którą na kawalki poszarpał y ubogim rozdawał po kawalku papieru y dzidą, we drzwi cerkiewne uderzył, a potym oycowie obawiając się dalszey wiołency p. Jana Pieślaka u kowala wziąć kazali y za ręce okowawszy do Wilna odesłali.

Jedynasty—Fiedor Plesnikowicz pod przysięgą zeznał: że m slyszal od ludzi o naiazdach, więzieniach, gwałtach, ut alii supra. O kleynotach nie slyszal.

Dwunasty—Marcin Lenartowicz pod przysięgą zeznał: iż i. pp. Pieślakowie zaw sze się z oycami bazylianami wodzili et alia ut supra, to przydając, że torbeczkę tabliczek z obrazu matki Bożey zawiozł do Lorenza—złotnika, do Wilna, y wosku okrag. O excessach cum mulieribus eadem ut supra confirmavit. O więzieniu p. Jana Pieślaka zeznał, że m go ia z x. Bulhakiem okowanego za ręce odwoził do Wilna z drugimi mieszczany.

Trzynasty—Michał Bordziukiewicz pod przysięgą zeznał: że po śmierci nieboszczy-

ka Mikołaja Pieślaka co kolwiek zostało kleynotów, pieniędzy w depozycie, wszystko to pan Jan Pieślak zabrał, gdzie się podziało niewiem. O rozdawaniu kleynotów cerkiewnych nie slyszalem; o excessach cum mulieribus tak w klasztorze, iako gdzie indziey eadem, quae supra confirmavit. O więzieniu pana Jana Pieślaka, lubom sam nie był w domu, slyszalem, że go wzięto u kowala y związanego do Wilna xiądz Bulhak odprowadził.

Czternasty—Kazimierz Malinowski zeznał pod przysięgą, że gdy stał u niego p. Strunkowski gospoda, przyniosł p. Jan Pieślak zlewek złota, chcąc z nim na coś frymarczyć, tego niewiem, iak się rozeszli. O naiazdach, rabunkach, boiach z obu stron slyszalem, że były; o excessach cum mulieribus confirmavit ut supra; o więzieniu p. Jana slyszalem, że u kowala go wzięto.

Pietnasty—Michał kowal pod przysięgą zeznał o naiazdach, hałasach, strzelaniu przez i. pp. Pieślaków eadem, quae supra, confirmavit; tenże zeznał, że na ręce tylko okowy żelazne za rozkazem oo. bazylianów p. Janowi włożył. O rozdawaniu kleynotów nie slyszalem.

Szesnasty—Michał Somowski — złotnik, pod przysięgą zeznał: że m p. Janowi Pieślakowi rżądziki z srebra łamanego prze rabiał, także tabliczek kilka ważyłem, za które pieniądze odbierał p. Jan; kędy podziewał, niewiem. O excessach różnych eadem, ut supra, in toto confirmavit. O biciu xiędza Pawłowskiego slyszalem, że w eeli p. Bazyli obuchem go bił, skrwawił, daley nie slyszal. Tey inkwizycyey należycie na gruncie Boruńskim wyslychawszy dnia y roku, iako wyżey, instrument oryginal do trybunału w. x. Litew. z podpi-

sami rąk naszych w kancelaryą w Nowogrodku oddaemy. U tey inkwizycyi podpis rąk temi słowy:

Konstanty Michał Kuncewicz—stolnik y deputat powiatu Lidzkiego; Michał Iphorski Leńkiewicz—podkomorzyc y deputat powiatu Mozyrskiego.

Inkwizycya w sprawie i. pp. Pieślaków z ichmości oo. bazylianami Boruńskimi ritus graeci za dekretem w trybunale głównym w. xięstwa Litewskiego przez nas Konstantego Kuncewicza—stolnika y deputata powiatu Lidzkiego, Michała Iphorskiego Lenkiewicza—podkomorzycy y deputata powiatu Mozyrskiego, odprawiona w roku tysięcznym siedmsetnym pierwszym dnia dwudziestego siódmego miesiąca Września w Borunach.

Pierwszy—i. xiądz Marothi Jan, zesłany od i. w. i. x. biskupa Wileńskiego do administrowania świętych sakramentów religii rzymskiej do Borun, zeznał summieniem kapłańskim, że i. pp. Pieślakowie, po śmierci nieboszczyka Pieślaka—stryia swego, obieli w possessyą swoją wszystkie dobra cerkiewne nie przy bytności oo. bazylianów. O funduszu y testamencie nieboszczyka p. Mikołaiia Pieślaka zeznał: że nieboszczyk p. Pieślak punkta do testamentu tylko zostawił, a nie sam testament, któremu się iednakowo nie dość stało, ponieważ obwarował był dobrze w punktach swoich, aby i. x. Marothowi wydzielono pewną płacę w Borunach, który zostawał na usłudze matki Bożey przy cerkwi y teraz proprio sumptu zostaje. Tandem poczełi się byli wadzić między sobą panowie Pieślakowie y z oo. bazylianami, których niepoiednokrotnie hałasowali panowie Pieślacy, osobliwie xiędza Romualda Pawłowskiego, który rany swoje pokazywał w głowie obuchem ude-

rzzone i. x. Marothowi, także i. x. Jan Szostak, z celi swoiey wypędzony przybiegł w kaftaniku do moiey gospody, za którym wtropy pp. Pieślacy z odpowiedzią na zdrowie onego, którego musiał przychować i. x. Marothi. Od tego czasu iuż się większy ogień szerzył między ichmościami, aż też i. x. metropolita, przybywszy do Borun, mając potestatem od i. x. biskupa Wileńskiego, odebrał rządy cerkiewne y samych pp. Pieślaków ekskomunikował za popełnione excessa przy cerkwi Boruńskiej.

Drugi—pan Albrycht Mackiewicz zeznał pod summieniem: że i. pp. Pieślakowie należytymi są aktorami y kollatorami cerkwi Boruńskiej, successive po stryiu swoim; toż zeznał: że oo. bazylianie u kowala będącego p. Jana Pieślaka wzięli w Borunach y w kaydany okowali in assistentia mieszczan Boruńskich; także na folwark panów Pieślaków armata manu z ludźmi i. w. i. p. kasztelana Wileńskiego, którzy natenczas w Borunach stali, naiechali nazwany Koziakowszczyzna, który, mieniono, iako by miał być od p. Frąckiewicza—podskarbiego nadwornego x. Lit. dany w zasługach nieboszczykowi i. p. Mikołaiowi Pieślakowi.

Trzeci—imć. p. Stefan Odachowski zeznał pod summieniem: że nieboszczyk i. p. Pieślak, umierając, kollatorem zostawił p. Jana Pieślaka, którego oo. bazylianie wypędzili y na folwark onych razy kilka naiezdżali, y matkę iego bili y więzili, samego pana Jana Pieślaka, okowawszy w kaydany, manowcami do Wilna odprowadzili. O obróceniu dobr cerkiewnych in proprium usum nie słyszał; grabieże bydła z obu stron, tak od oo. bazylianów, iako y pp. Pieślaków bywały.

Czwarty—i. p. Michał Rodkiewicz zeznał pod summieniem: że nieboszczyk p. Miko-

łay Pieslak synowca swego p. Jana Pieslaka kollatorem zostawil cerkwi Boruńskiey, przeciwko któremu, rankor zawziowszy, i. x. metropolita odebrał wszystkie rządy cerkiewne; podczas odbierania tych rządów wyprowadzili byli kilkadziesiąt sztab żelaza y innego sprzętu niemało do folwarku swego z Borun, oycowie bazylianie, przybrawszy sobie piechotę, wyż mianowaną, naiechali gwałtownie na folwark y te żelazo odebrali; matkę staruszkę do więzienia wzięli, potym samego p. Jana Pieslaka, iadącego gościńcem do Wilna, który sobie konia w Borunach u kowala kował, wziowszy, gwałtownie w kaydany okowali y do Wilna odprowadzili. O przedaniu dobr cerkiewnych nie słyszał.

Piąty—imé pan Michał Zabłocki zeznał pod summieniem, że słyszał, iako oycowie bazylianie na folwark naiezdźali y grabili, kollatora samego złapawszy okowali, matce rękę przebili y całą noc w więzieniu prywatnym trzymali; o biciu więźy y sprzedaniu dobr cerkiewnych nie słyszał.

Szesty—p. Michał Martuszewski zeznał pod summieniem, że cerkiew nieboszczyk p. Mikołay Pieslak na swoim gruncie fundował y kollatorem synowca i. p. Jana Pieslaka zostawil; o naiezdzie zeznał, że oo. bazylianie na folwark naiezdźali y bydło zabrali, matkę więzili, samego p. Jana Pieslaka u kowala spiącego w Borunach wzięli y w kaydany okowali; o sprzedaniu kleynotów y biciu kapłanów nie słyszał.

Siódmy—i. p. Jerzy Ihnatowicz zeznał pod summieniem: że słyszał iako p. Jana Pieslaka złapano, do Wilna zaprowadzono; o kleynotach, sprzedaniu y biciu kapłanów nie słyszał.

Ósmy—imé pan Jan Mackiewicz zeznał pod summieniem, że cerkiew stoi na grun-

cie i. p. Pieslaka kupionym od p. Grodkowskiego; o biciu y naiazdach tak p. Jana, iako y matki confirmavit ut supra; o biciu kapłanów y sprzedaniu kleynotów nie słyszałem.

Dziewiąty—imé pan Jan Gliński zeznał pod summieniem: że słyszałem, iako cerkiew na wieczystym gruncie pp. Pieslaków skupionym od różnych; o naiazdach, biciu, więzieniu pp. Pieslaków eadem confirmavit, ut supra; ratione kleynotów, srebra, złota słyszał, że oo. bazylianie skarżyli się, iakoby panowie Pieslacy nie mało kleynotów, srebra, złota z obrazu pozastawiali, czego mają dowodzić.

Dziesiąty—imé pan Jan Czyż zeznał pod summieniem: że był praesens przy tym, kiedy i. x. Bułhak y z oo. bazylianami, przybrawszy assistencyą, u kowala w Borunach i. p. Jana Pieslaka napadłszy wzad związali, a potym, w kaydany okowawszy, do Wilna odprowadzili; tenże iegomość słyszał, że potym w czwieré roku na folwark naiechawszy, matkę do więzienia wzięli y zabrawszy sprzęt domowy zruinowali; o sprzedaniu kleynotów, biciu kapłanów nie słyszał.

Jedynasty—i. p. Michał Gabryałowicz zeznał pod summieniem: że cerkiew na gruncie p. Mikołaiia Pieslaka nieboszczyka kupionym wprzód od Grodkowskiego y u Tatarów; o naiazdach, biciu, zabranii bydła confirmavit ut supra; o niechęci p. Jana Pieslaka z xieżdem Pawłowskim słyszałem, że się wadzili.

Dwunasty—imé p. Lukasz Jankowski zeznał pod summieniem: że słyszał, iako cerkiew Boruńska stoi na własnym gruncie pp. Pieslaków, kupionym od p. Grodkowskiego, a potym od Tatarzyna Tułbaia za złotych sześćset; o więzieniu, naiazdach

eadem ut supra; o sprzedaniu kleynotów nie słyszał.

Trzynasty—imé p. Alexander Czyż z Woronney pod summieniem eadem ut supra confirmavit.

Caternasty—imé p. Samuel Tupalski pod summieniem zeznał: że słyszał o tym, że p. Pieślak na swoim gruncie fundował cerkiew; o naiezdach, gwałtach, więzieniach, boiach eadem confirmavit ut supra in toto.

Pietnasty—imé pan Piotr Żykowicz zeznał pod summieniem: iż grunt p. Pieślaka wieczysty, kupiony od p. Grodkowskiego y Kiańskiego, na którym cerkiew stoi; o naiezdach, gwałtach, więzieniach tak p. Jana, jako p. matki confirmavit, eadem ut supra in toto.

Szesnasty—imé p. Kazimierz Kodłubay zeznał pod summieniem: że cerkiew na gruncie Pieślakowskim, kupionym od p. Grodkowskiego y innych; kollatorem iest naznaczony imé p. Jan Pieślak od stryia swojego; o naiezdach, grabieżach, więzieniach eadem ut supra; y tom słyszał, że gdy wieziono p. Jana Pieślaka okowanego do Wilna, miał knebel w gębie; o kleynotach, srebrze nie słyszał.

Siedmnasty—imé p. Samuel Romanowski zeznał pod summieniem: że cerkiew na gruncie pp. Pieślaków; o naiezdach, biciach ut supra; o kleynotach nie słyszał.

Osmnasty—i. p. Samuel Koreywo zeznał pod summieniem eadem ut supra; o naiezdach, więzieniach pp. Pieślaków że słyszał, ale nie widział.

Dziewiętnasty—imé p. Woyciech Zabłocki zeznał pod summieniem o naiezdach, rabunkach, gwałtach eadem ut supra in toto.

Dwudziesty—imé p. Władysław Miecznikowski—czesznik Brzeski pod summie-

nem omnia confirmavit ut supra o naiezdach.

Dwudziesty pierwszy—imé pan Tomasz Sławkowski pod summieniem o naiezdach, więzieniu, biciu i. pp. Pieślaków ut supra in toto confirmavit.

Dwudziesty drugi—imé pan Alexander Pielecki pod summieniem eadem ut ali confirmavit o naiezdach, biciu, więzieniu.

Dwudziesty trzeci—imé. pan Andrzej Zabłocki pod summieniem o naiezdach więzieniu, biciu tak p. Jana Pieślaka, jako p. matki in toto confirmavit.

Dwudziesty czwarty—imé p. Michał Szep-tanowski zeznał pod summieniem: że słyszał, iż grunt, na którym cerkiew, wieczysty p. Pieślaka y że w drodze Wileńskiej będąc potkał p. Jana Pieślaka, mającego na koniu nogi podwiązane; o naiezdach, rabunkach, więzieniach ut supra confirmavit.

Dwudziesty piąty—imé pan Paweł na Montwildowie Jerzykowicz zeznał pod summieniem: że grunt, na którym cerkiew, pp. Pieślaków; o naiezdach, rabunkach ut supra.

Dwudziesty szósty—imé pan Michał Siostrowicz zeznał pod summieniem: że grunt cerkiewny wieczysty pp. (Pieślaków), kupiony od dziada mego p. Grodkowskiego; o naiezdach, rabunkach ut supra confirmavit.

Dwudziesty siódmy—imé pan Dominik Czyż zeznał pod summieniem: że słyszał, jako p. Jana Pieślaka u kowala wzięto, okowano y do Wilna zaprowadzono; o kleynotach, srebrze nie słyszał.

Dwudziesty ósmy—imé. p. Jakub Michałowski zeznał pod summieniem: że na gruncie wieczystym pp. Pieślaków cerkiew stoi; o naiezdach, więzieniu, biciu p. Jana

y p. matki, o zabranii bydła od oo. bazylianów confirmavit eadem ut supra.

Dwudziesty dziewiąty—i. pan Marcin Gabryałowicz zeznał pod summieniem, że w drodze w Grauszyszkach potkał p. Jana Pieślaka związanego y okowanego etc. etc. ut supra confirmavit.

Trzydziesty—imć pan Jakub Grewiński zeznał pod summieniem, że cerkiew na gruncie wieczystym pp. Pieślaków stoi, y że kollatorem nieboszczyk p. Jana uczynił; o wzięciu p. Jana u kowala, więzieniu, naieździe, zabranii bydła ut supra alii confirmavit.

Trzydziesty pierwszy—pan Jan Jasiewicz zeznał pod summieniem: że słyszał, iako wzięty pan Jan u kowala ut supra.

Trzydziesty drugi—imć p. Jakub Wnarewski zeznał pod summieniem o gruncie, że p. Mikołaj Pieślak od p. Grodkowskiego kupił, oo. bazylianie na folwark naieźdzali, p. Jana u kowala wzięli; alia ut supra confirmavit.

Trzydziesty trzeci—pan Adam Omuciański zeznał pod summieniem, że cerkiew na gruncie wieczystym pp. Pieślaków stoi; o naieźdach, biciu, więzieniu tak p. Jana Pieślaka, iako y p. matki eadem confirmavit, quae supra; o kleynotach nie słyszał.

Trzydziesty czwarty—pan Jerzy Jerzykowicz zeznał pod summieniem, że u kowala wzięto pana Jana Pieślaka; folwark zrabowano, alia ut supra

Trzydziesty piąty—imć p. Józef Jastrzembski zeznał pod summieniem: że słyszał, iako p. Jana Pieślaka u kowala wzięto, związane, okowano etc. etc. alia ut supra; o kleynotach nie słyszał.

Trzydziesty szósty—imć p. Stanisław Kozłowicz zeznał pod summieniem, że grunt wieczysty pp. Pieślaków cerkiewny, że xię-

ża pana Jana Pieślaka u kowala wzięli; o kleynotach nie słyszał.

Trzydziesty siódmy—i. p. Waclaw Zienko zeznał pod summieniem, że cerkiew Boruńska na własnym gruncie pp. Pieślaków y że nieboszczyk Mikołaj Pieślak p. Jana Pieślaka kollatorem y successorem po śmierci swoiey uczynił. O rozproszeniu skarbow y kleynotów cerkiewnych nie słyszałem; y tom słyszał, że na folwark oo. bazylianie naieźdzali y samego p. Jana Pieślaka złapawszy w miasteczku Boruńskim okowali y do Wilna manowcami odesłali.

Trzydziesty ósmy—i. p. Samuel Kozieł, strażnik powiatu Oszmian. zeznał pod summieniem: że ichmść oo. bazylianie, mianowicie sam xiądz Bulhak, z pacholkami zaciągnionemi, naiechał na folwark z mieszczanami, mieniać, iakoby żelazo cerkiewne było zabrane, przy którym żelazie wszystek sprzęt pp. Pieślaków y zboże żołnierzom xiądz Bulhak zabrać kazał, gdzie widział grochem utworowaną drogę z folwarku aż do miasteczka. O rozproszeniu kleynotów, iakiem sam nie brał od p. Jana Pieślaka, tak też nie słyszałem, żeby gdzie co komu rozdawali; o więzieniu p. Jana Pieślaka słyszałem, że xiądz Bulhak z ludźmi przybranemi sobie w gospodzie u kowala w Borunach naszedłszy wzięli y okowali, do Wilna odprowadzili; więcej niewiem.

Trzydziesty dziewiąty—i. p. Jan Władysław Hromyko—czesznik powiatu Oszmiańskiego zeznał pod summieniem: iż cerkiew Boruńska mere na gruncie kupnym przez nieboszczyka p. Mikołaja Pieślaka od p. Kyańskiego y od pana Grodkowskiego. O gwałtach, naieźdach słyszałem, że oo. bazylianie, naiechawszy na folwark, zbo-

że, żelazo y inny sprzęt pozabierali, o co mi się skarżyła p. Pieślakowa stara; o kleynotach, złocie y srebro cerkiewnym nie słyzałem, żeby mieli komu przedawać, chyba by za wiadomością xiędza Szostaka; o więzieniu pana Jana Pieślaka słyzałem, że go wzięto niewinnie y, okowawszy, niezwycajnym gościńcem do Wilna odprawdzono.

Czterdziesty—i. p. Michał Swirski zeznał pod summieniem: o naiazdach, więzieniu p. Jana, kowaniu, biciu eadem omnia confirmavit, quae supra; o kleynotach nie słyzał.

Czterdziesty pierwszy—i. p. Jan Skrzycki zeznał pod summieniem: wiem zapewnie, że grunt, gdzie cerkiew stoi, pp. Pieślaków; o gwałtach, naiazdach, więzieniu p. Jana Pieślaka słyzałem, że to ponosił od oo. bazylianów.

Czterdziesty drugi—pan Alexander Zabuy zeznał pod summieniem: iż cerkiew na gruncie Pieślakowskim; o naiazdach, biciu, rabunkach eadem confirmavit, quae supra.

Czterdziesty trzeci—p. Dominik Narkowicz zeznał pod summieniem: żem słyzał, iako p. Jana Pieślaka oo. bazylianie wzięli, okowali ut supra.

Czterdziesty czwarty—i. p. Jerzy Pieszewicz zeznał pod summieniem: żem słyzał, iako pp. Pieślaków oo. bazylianie naiechali, wzięli y matkę ichmę et alia ut supra in toto confirmavit.

Cztyrdziesty piąty—i. p. Antoni Rackiewicz zeznał pod summieniem: żem słyzał, iż oo. bazylianie folwark naiechali, zrabowali, zboże różne po podworzu rozsypuiąc, pierzyny powysypowane et alia ut supra confirmavit.

Cztyrdziesty szósty—i. p. Stanisław Szymański—ziemianin Żuprańskiej xiężniczki

ieymci zeznał pod summieniem: yżem widział folwark pp. Pieślaków zrabowany, zboża pobrane y drugie porozsypowane; o więzieniu, biciu p. Jana Pieślaka confirmavit, quae supra; o rozproszeniu kleynotów nie słyzałem.

Czterdziesty siódmy—i. p. Wawrzyniec zeznał pod summieniem: że oo. bazylianie pp. Pieślaków naiechali, bili, wiaźali, knebel w gębę p. Janowi kładli etc. alia in toto confirmavit.

Czterdziesty ósmy—i. p. Jerzy Juchniewicz zeznał pod summieniem: żem widział, kiedy p. Jana Pieślaka naiechali, bydło zabrali, gdyżem u wóyta na ten czas służył, żołnierze ruchomości, zboża zabrali, po drogach rozsypowali; o kleynotach, srebro nie słyzałem.

Czterdziesty dziewiąty—Jerzy Odaszkievicz—ziemianin Żuprański zeznał: słyzałem, że p. Jana Pieślaka wzięli, folwark zrabowali, żelazo pobrali etc. alia ut supra confirmavit; o kleynotach nie słyzał.

Piędziesiąty—trzy ziemianie Żuprańscy xiężniczki imci Neyburskiej, których spotkaliśmy na drodze, zeznali pod przysięgą: że nieboszczyk Mikołaj Pieślak za ten grunt, na którym cerkiew stoi, przed trzydziestą lat zapłacił p. Grodkowskiemu; o naiazdach, gwałtach, grabieżach słyzałiśmy, przy tych y nasze bydło zabrali oo. bazylianie.

Którą inkwizycyą, doskonale z obu stron wysłuchawszy w Borunach, rękoma naszemi podpisuiemy się y do kancelaryi trybunału w. x. Lit. w Nowogródku oddaiemy. U tey inkwizycyi podpis rąk temi słowy: Konstanty Michał Kuncewicz—stolnik y deputat powiatu Lidzkiego; Michał Iphorski Lenkiewicz—podkomorzyc y deputat powiatu Mozyrskiego.

Po których to takowych obudwóch stron

w kole naszym zawartym przeczytanych inkwizycjach y po uczynieniu nam przez ichmościów panów kolegów naszych z odprawienia onych relacyi, ciż patronowie i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego stawaiąc, a idąc do samey rzeczy w kontrowersyją przywołania wpisu y aktoratu aktorów swoich z i.-w. i. p. Michałem Kazimierzem Kotłem—kasztelanem Trockim, iako opiekunem, a i.'pp. Pieslakami y i. p. rodzicielką ichmciów, iako samemi pryncypałami, y drugiemii osobami, w registrach sądów naszych remissyinych, za przypozwem do dekretu remissyinego roku przeszlego tysiąc siedmsetnego pierwszego, miesiąca Maia osmnastego dnia w Wilnie z oczewistey kontrowersyi ferowanego uczynionego, którym žaloby obudwuch stron są złączone, u nas sądu dopraszali się. Którego wpisu z nakazu naszego, za przywołaniem przez ienerała stron do samey rzeczy y do prawa, patronowie i.-w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego y ichmciów xięży bazylianów Boruńskich, przystępuiąc do kontrowersyi: Naprzód czytali žaloby pryncypałów swoich, to iest ichmościów xx. bazylianów Boruńskich, iedno mieniąc o to: iż co pp. Pieslakowie umyślnie usiłuiąc chwałę Bożą, w Borunach rozmnażaiąc się, w niwecz zruinować, nie tylko że różnych nocy y dni różne czynili y czynią transakcye, wiolencye, exorbitancye, excessa, kryminały, naiazydy na cerkiew Bożą y na dobra cerkiewne Boruńskie, od dobrodzieiów przez dyspozycye różne na chwałę Bożą nadane, do tego ieszcze y mieszczan tamedycznych wniwecz ruinuiąc, iako osobliwe na ichmciów o to są zaniesione processa; a nadto iż w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia, czyniąc iawny ex-

cess, zbytek pod sądami naszymi trybunalnemi, w Wilnie odprawuiącemi się, w przedsięwzięciu swoim nie ustaiąc, mieszczanina Boruńskiego, na imię Bartoszewicza, z listami y pewnemi sprawami z Borun do Wilna na trybunał do w Bogu w. imć x. Bulhaka—wikarego Boruńskiego posłanego, niewinnego na dobrowolney drodze y ulicy z gromadą ludzi gwałtownym sposobem wzieni, przyiowszy sprawy pewne y listy prywatne, sobie nie należące, odebrawszy, tegoż mieszczanina wyż pomienionego pod wartę trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego oddawszy, więzieniem, prowizyi y wiktu należytego podług prawa na więzienia nie dając, usiłuiąc ciemżezyć, który mieszczanin ubogi przez takie niewinne więzienie na gospodarskiej ubogiej substancyi swojej przez upuszczenie gospodarstwa wyżywienia przez cały rok mieć nie będzie y zruinować się musi; zatym tak o excess pod sądami popelniony, o exorbitancye, wiolencye, o więzienie gwałtownym sposobem tego mieszczanina, nie sobie niewinnego, dobrowolną drogą y ulicą idącego, iako też o peny prawne y inne pretensye. A drugą žalobę tegoż iaśnie-wielmożnego w Bogu przew. i. x. metropolity Kiiowskiego y ichmościów xx. bazylianów Boruńskich z temiż i. pp. Pieslakami, w dekrete kontumacyinym Mińskim roku tysiącznego siedmsetnego pierwszego ferowanym, mieniąc o to: iż gdy w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórym, z osobliwey łaski Bożey y providencyi iego nad upadłym y utrapionym narodem ludzkim przy obrazie nayświętszey Panny Boskim, niegdyś od zeszlęgo i. x. Brażyca Jozefata—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego y officyała Połockiego, w Bogu zeszlęmu nieboszczykowi i. p. Mikołaiowi Pieslakowi

konferowanym, ziały się cuda nie mały łaski Boskiej w Borunach, w powiecie Oszmiańskim leżących, porządkiem y pasterstwem na tenczas w Bogu zesłego i.-w. i. x. Cypryana Żochowskiego — archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, antecessora terazniejszego żalującego aktora; gdzie zaś doznaniem tak wielu cudów y otwarcia, krynice łask Boskich tenże pomieniony i. p. Mikołay Pieślak, będąc dyspozytorem y dozorcą wielkich iałmużn, danin y offertów, wot bogatych y obfitych od różnych dobrodzieiów całego wielkiego xięstwa Litewskiego, wziwszy licencyą y błogosławieństwo od wyż pomienionego i. x. Cypryana Żochowskiego — metropolity Kiiowskiego, iako pasterza swego, zbudował cerkiew niewielką drewnianą na gruncie, częścią od o. i. x. imci Neyburskiej nadanym, częścią od imci pana Michała Popławskiego — podstolego Krzemienieckiego, za spłaceniem pewney summy aplikowanym, na którym miejscu co daley tym w większe wslawiwszy się cuda potrzebowali ustawicznego nabożeństwa, tedy tenże pomieniony i. p. Mikołay Pieślak, uprosiwszy sobie u tegoż i.-w. i. x. metropolity, tudzież u przewielebnego i. x. Symona Ohurcewicza — prowincyała na tenczas zakonu świętego Bazylego wielkiego, zakonników teyże reguły Bazylego świętego, onych przy tym obrazie cudownym osadził y lokował y wszelki rząd w nabożeństwie onym polecił y pismem swoim stwierdził, sam też widząc siebie do takowych rzeczy śś. y czynienia porządku w świeckim stanie niesposobnym, skłoniwszy wolę swoją do stanu duchownego tego obrzędu greckiego, przyiōł habit y poświęcenie na subdyakonstwo z ręką pomienionego i. x. metropolity wziōł,

czyniāc rezygnacyą we wszystkim posłuszeństwa swego, iako należącego, pasterzowi swemu, za którego błogosławieństwem gdy się co raz większe otwierały łaski Boskie u nayświętszey Panny, a ludzie pobożni co raz większe czynili konfluxie, ludzie z wiele ichmościōw dobrodzieiōw i. o. i. w. dygnitarzōw, urzędnikōw, szlachty, obywatelōw rōżnych, tak w. x. Lit., iako też y Korony polskiej, którzy bogatemi iałmużnami, obfitemi ofiarami, nadaniem złota, śrebra, klejnotōw, perel, sztuk dyamentowych, rōżnych aparatōw, splendorōw te mieysce święte ubogaciwszy; na ostatek dla rozszerzenia tego mieysca ś. gruntami, ziemią nadali y darowali, iako to pomieniona i. xiężna Anna Ludowika Radziwiłowna — falcgrabina Reńska — włok dwie, tudzież i. p. Michał Popławski — podstoli Krzemieniecki, czyniāc naywiększy honor y utściwość nayświętszey Panny, dla większey pomnożenia chwały Bożej, tymże zakonnikom reguły Bazylego świętego zapisali; na których gruntach ta cerkiew, iako miasteczko Słoboda z kilka osadziwszy się, temu mieyscu ś. y zakonnikom aplikowana została. A gdy za takim pomnożeniem tego mieysca ś. pomieniony p. Mikołay Pieślak, mając na to od i.-w. i. x. metropolity do szafowania y rozrządzenia skarbami cerkiewnemi pozwolenie, zamyslił z tych iałmużn, ofiar śś., od dobrodzieiōw nadanych, cerkiew obszerniejszą zmurować, tedy przywodząc do samego skutku za błogosławieństwem tegoż i. w. i. x. metropolity, który naznaczywszy mieysce, y poświęciwszy naypierwszy fundament kamień rzucił y tę cerkiew, która teraz stoi, założył y nie z żadnych inszych fortun, szczegulnie z ofiar y nadania dobrodzieiōw fundować zaczął, który chcąc sobie z tą wieczną ufundować pamiątkę y

dyspozycją ostatniej woli swojej na piśmie ugruntować, tychże zakonników reguły ś. Bazylego przy tym cudownym obrazie y przy miejscu świętym funduszem wiecznie przy possessyi, tak cerkwi, klasztoru, iako miasteczka zachował y tenże fundusz ostatniej woli swojej testamentem stwierdził, aprobował; w którym to testamencie y funduszu za radą, prozbą y powodem i. pp. Pieślaków, który w umyśle dawno miał, szkodzić miejscu świętemu takie punkta niektóre, szkodzące prawu świeckiemu y duchownemu, położył, mianowicie: zapisuiąc funduszem cerkiew y miasteczko Boruny zakonu świętego Bazylego wielkiego y i. pana Pieślaka collatorem czyniąc, waruie w funduszu y testamencie, aby wolno onemu pod tytułem kollatorstwa obrazem najsświętszey Panny rządzić, klejnoty, złoto, srebro y insze splendory. brać, sprzedawać, iako chcąc szafować y zakrystyanować y potym kollatorem być y dochodami cerkiewnymi dysponować, póki cerkwi murowanej nie zakończy. Druga, wnosząc iakoweś ciężary na zakon świętego Bazylego wielkiego y wszystkich dobrodzieiów tego miejsca ś. obowiązał testamentem, aby i. p. Janowi Pieślakowi—synowi nieboszczykowskiemu, nie wiedzieć quo iure et praetextu zakonnicy Bazylego ś. wypłacili z dochodów cerkiewnych, iałmużn świętych y ofiar dwa tysiące złotych, a w niewypłaceniu kwotę coroczną po dwieście czterdzieście złotych dawali. A takowy fundusz y testament sporządziwszy y iezeli by tym punktom ww. oo. bazylianie dość nie uczynili, zakon inszy mając wprowadzać. Zaraz po śmierci nieboszczyka imci pana Pieślaka obżałowany imć pan Jan Pieślak summę zebraną, z łaski dobrodzieiów nadaną y na murowanie cerkwie od nieboszczyka zostawioną,

dwanaście tysięcy złotych do siebie wziął y niewiedzieć, gdzie y naco obrócił. Która summa gdzie się podziela, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym, miesiąca Junii dnia dziewiętnastego przed terazniejszym żalującym i. x. metropolitą podczas wizyty od różnych ludzi y mieszczan Boruńskich inkwirowano, ale nic się nie powróciło, z którey pomienionej summy dwunastu tysięcy złotych, imć pan Pieślak, nie czyniwszy wywodu, ani rachunku żadnego, wziął na się rządy y promocyą do murowania cerkwie Boruńskiej na miejscu stryia swego, od tegoż i.-w. imć x. metropolity, obiecuiąc y poprzysięgaiąc przed powagą pasterską publice być tymże zakonnikiem bazylianem, przyiwszy habit w nowicyacie zostawać miał y we wszystkim, iako nieboszczyk stryi imci posłusznym być. Któremu dufaiąc i. x. metropolita podczas wizyty swojej w wyż pomienionym roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym prowizorem do czasu przychodów tylko cerkiewnych y dla dokończenia cerkwie uczynił. A obżałowany i. p. Jan Pieślak, przepomniawszy wokacyey swojej, boiaźń y srogość prawa duchownego y świeckiego postpowawwszy, konstytucye seymowe y winy w nich na takowych ludzi występnych opisane, pogardziwszy, odległości natenczas i. x. metropolity, udał się do złych, a nie przystoynych postępków, sprośny żywot swój przy miejscu świętym, z pogorszeniem drugich ludzi, prowadząc, różnych dni, miesięcy, przez te wszystkie lata, przeciwko wokacyey swojej żył, złoto, srebro, perła, lancuszki, złote sztuki, sztuczki, zausznice, trzęsawki y krzyżyki dyamentowe, rubinowe, z różnemi kamieniami, pierścienie dyamentowe y rubinami sadzone, obrączki złote z obrazu najswiętszey Panny, iako też tab-

liczki srebrne, materye bogate, które na aparaty nadane były, woski y inne do tey cerkwi Boruńskiej nadane, cokolwiek po śmierci w Bogu zesłego i. x. Piesłaka zostało, iako za administracyi obżałowanego i. p. Jana Piesłaka tę cerkiew mającego, bez zakrystyana y zakrystyaństwa w. i. x. Szostaka, mając klucze od tey cerkwie, świętokradzkim sposobem biorąc na marnotrawstwo, piiatyki y wszeteczeństwa y na swóy pożytek obracał, nawet co na mszy ś. w. o. Szostakowi — zakrystyanowi Boruńskiemu, od różnych osób dawano było, wrzekomo biorąc na cerkiewne potrzeby, za też pieniądze w dalszą rozpustę, na piiatyki y muzyki pieniądze obracając; których pieniędzy u w. o. zakrystyana Boruńskiego różnemi czasy, podług osobliwego rejestru na dziewięćset tysięcy sześćset cztery złotych wybrał, a mało w cerkwie za te pieniądze podmurował. Ciż wszyscy i. pp. Piesłakowie, gwałcąc prawo Boże, kanony cerkiewne postponując, takimże świętokradzkim sposobem z teyże cerkwie Boruńskiej złoto, srebro, perła, klejnoty, pierścienie, lancuszki, tabliczki brali, suknie sobie sprawowali, rzędy osadzali, szable, obuchy, hamaliki srebrem cerkiewnym oprawowali, mianowicie i. p. Piotr Pieslak, na służbę po kilka króć wyprawując się, więcej niż na kilka tysięcy złotych skarbów cerkiewnych [na porządekłożył, osobliwie i. p. Piesłakowa—świeszczennikowa Dowkszycka, matka obżałowanych, przez te wszystkie czasy, niemało rzeczy cerkiewnych na kilka tysięcy złotych w szatach, na aparata danych, kubkach srebrnych, klejnotach różnych, materyach y płótnach y innych offertach z cerkwie zabrała, a obżałowany i. p. Pieslak, przed przyjazdem w. o. Szostaka na zakrystyaństwo cerkwie Boruńskiej, na te

miejsce święte od różnych dobrodzieiów pieniądze brał; tych było tysiąc ośmset trzydzieście dziewięć y groszy siedmnaście, które odebrawszy na też marnotrawne uczynki obrócił, a kapłanów, tam mieszkających, bardzo szczupłą sufficiencyą przez te wszystkie lata sustentował. Y gdy zeszy w. i. x. Bobrykiewicz—teolog zakonu świętego Bazylego, kapłan, w. i. x. Moyżesz Boksza, na tenczas kaznodzieia Boruński y teolog ś. Bazylego wielkiego, w. i. x. Gierwazy Kiszczyc, w. w. i. x. Julian y Kazimierz Zawadzey, obżałowanych ichmościów panów Piesłaków niepoiednokrotnie upominali, aby więcej takowych zbytków, wiolency, wszeteczeństwa y swawoleństwa czynić przestali, tedy obżałowany i. pp. Piesłakowie, iako to: imć p. Piotr y Bazyli, różnemi czasy nachodząc na cele, pomienionych zakonników bili, mordowali, iako też zesłego i. x. Bobrykiewicza, nie poważając stanu kapłańskiego y owszem na dyshonor onego, różgami zbili, zmordowali, że od takowego zbicia w desperacyą wpadłszy, mało co chorując, śmiercią z tego świata zszedł. Co większa w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewięć, miesiąca Nowembra; dnia piętnastego, będąc niepohamowanemi w swey nieprzystoyney zawziętości, gdy żałujący i. x. Romuald Pawłowski o takowe swawoleństwo obżałowanych i. pp. Piesłaków upominał, tedy i. pp. Jan y Bazyli Piesłakowie mocno, gwałtownie na celę i. x. Pawłowskiego naszedłszy, wprzód p. Bazyli Pieslak nadzagiem w głowę uderzył y ranę niemiłosiernę zadał y okrwawił, po którego uderzeniu, gdy na ziemię upadł, tamże leżącego niemiłosiernie, a prawie tyrańsko na zabita śmierć bili, mordowali; i. p. Bazyli Pieslak, pastwiąc się nad leżącym wielebnym oycem Pawłow-

skim, krew z rany onego ssal, y za nieżywego na ziemi porzuciwszy z odpowiedzią, iezeliby od tego bicia żyć miał, za drugim razem naszedłszy na celę, albo też do cerkwi idącego przeiowski, na śmierć zabić mieli. Jakoż w niedziel kilka po tym zbićciu, przyszedłszy do zdrowia, tenże żalujący i. x. Pawłowski do cerkwi poszedł, tedy ciż i. pp. Pieślakowie z mieszkania swego do żalującego i. x. Pawłowskiego z pistoletów przez okna zmierzając strzelać chcieli y gdyby ichmć xx. zakonnicy, natenczas będący, od tey imprezy obżalowanych ichmć pp. Pieślaków prozbą swoją nie hamowali, pewnie by na śmierć zabili. Y gdy iuż za takowemi częstokrótnemi wiolencyami y boiami pomienieni ww. i. x. zakonnicy zakonu Bazylego świętego, nie mogąc daley wycierpieć, żalującemu i. w. i. x. metropolicie, lubo w odległych kraiach zostającemu, o takowych niezbożnych, nieprzystoynych, Panu Bogu y ludziom obrzydnych postępkach onych oznaymili, tedy żalujący i. x. metropolita gdy pastersko onych listami swemi upominał y kommissarzów do Borun zesławszy, do upamiętywania przywieść obżalowanych usiłował, i. p. Jan Pieślak, nie tylko upominania i. x. metropolity nie przyiół, życia swego nie poprawił, ale na większy kontempt żalującego i. x. metropolity kommissarzów konfuzyą nakarmiwszy, listy upominalne publice w rynku palić kazał, a potym dowiedziawszy się, iż i. x. metropolita do Wilna przyiechał y do Borun iachać miał, tedy cokolwiek w gotowey summie na cerkiew nadanych pieniędzy było y ze wszelką ruchomością za cerkiewne pieniądze sporządzoną, tudzież zabrawszy obligi na różne summy różnym osobom z skarbu najsświętszey Panny pożyczone, iako też y sprawy

wieczyste, fundusze gruntów y ograniczenia dwóch włok, od i. x. imci Neyburskiej cerkwi Boruńskiej nadanych, także fundusz żalujących o. o. bazylianów na Boruny służący, sam oryginał z sobą wziwwszy, to wszystko do folwarku swego Koziakowsczyny, niedaleko Borun będącego, ciż ichmość panowie Pieślakowie wyprowadzwszy się, nawet tę xięgę zesłego w. i. x. Pieślaka—dyaryusz początków cudów najswiętszey panny Boruńskiej y approbacją onych przez żalującego metropolite, tudzież świadectw różnych kapłanów y i. p. senatorów y innych w tey xiędze wypisanych ludzi, aby pamiątkę najswiętszey Panny wygładzić mogli, niesłusznym sposobem uwiedli się; a gdy y sam wielebny i. x. metropolita, przybywszy do Borun, dnia czterdziestego Marca, roku przeszłego tysiąc siedmsetnego, o postępkach obżalowanych ichmć panów Pieślaków w okolicy tameczney y u mieszczan tamecznych Boruńskich inkwizycją czynił, tedy różnie ludzie y mieszczanie tego miasta różne y niewypowiedziane ichmościów panów Pieślaków występki, a niektórzy co mogli wiedzieć, wiele czego z cerkwi wzięto, donieśli y powiedzieli, skargi wielkie, boie, krzywdy y uciemienienia przelożyli swoje. Do tego mieszczanin Boruński na imię Jan Rougialo świadczył: iż zaraz po śmierci i. x. Pieślaka nazaintz obżalowany imć pan Jan Pieślak worek duży zamszowy z portugałami, dukatami, czerwonemi złotemi y z krzyżykiem dyamentowym od i. w. i. p. Maryanny Naruszewiczowny — podskarbianki wielkiego xięstwa Litewskiego, Pacowey—starościny Żmóydzkiej na obraz najswiętszey Panny danym, który iako powiedaia dwadzieścia y pięć tysięcy złotych polskich szacowano; także z drugim krzyżykiem dyamentowym

nowym mniejszym do schowania dał temuż Rougiale, a potym w czwierć roku znowu do siebie odebrał. Tenże i. p. Pieślak kleynotów sztuk dwie, od w. i. p. Katarzyny Sapieżanki—woiewodzianki Wileńskiej Branickiey—stolnikowey koronney w dwanaście tysięcy złotych szacowane, i. p. Bykowskiey na wesele siostry imci, to jest i. p. DomiCELLI Niemierzanki—chorążyney Derpskiey, z obrazu najświętszey Panny przez tegoż obżalowanego i. p. Pieślaka pożyczonych, co mnieysze na obraz powracała, sztuczki dyamentowey, w której było dyamentów trzydzieście y dziewięć, trzęsawka dyamentowa, w niey było sporych dyamentów dzieśięć, osobliwie teyże imci pożyczonych. pierścienia dyamentowego, w którym było dyamentów siedm, manele złote, lancużek złoty grochowy, perł iak grochowe ziarno sznurów pięć, dotychczas nie oddał. Znowu u i. w. i. p. Sapiehy—woiewody Trockiego, od niego do lampy daney złotych dwieście piędziesiąt na lóy; te pieniądze u siebie zatrzymał, loiu do lampy nigdy nie dawał. Iegomość p. Krzysztof Sulistrowski dał sahaydak staroświecki na kielich y patynę, na którym sahaydaku było sztuk sto pięć; ten sahaydak z cerkwi wziwszy iegomość pan Pieślak, rząd sobie zrobić kazał. Lichtarze cynowe, z cerkwi pozabierawszy, z nich sobie na stołową potrzebę talerze porobił y one do folwarku swego Koziakowszczyzny przy wyiechaniu z Borun wywoził. Tenże i. p. Jan Pieślak wina kupiwszy kuf dwie, w roku tyśiąć sześćset dziewiędziesiąt dziewiątym, za sto talerów bitych za cerkiewne pieniądze, zbierając do siebie swoich krewnych y różney kondycyi ludzi, z niemi te wino wypił; a tylko w powszedni dzień na iedną mszę dawał y codzięń po iedney mszy od-

prawować kazał; gdzie ww. i. x. bazylianie, widząc iawną uymę chwały Bożey, u różnych dobrodzieiów wina upraszając, należyte nabożeństwo odprawowali. Ciż obżalowani i. pp. Pieślakowie, nie hamując się w swym złym, nieprzystoynym pożyciu, gdy w cerkwi nabożeństwo odprawowało się, niepoiednokrotnie, kotły do siebie z cerkwi przywieść, muzyce y śpiewakom do siebie przyść kazawszy, z temiż osobami y z p. Zieńkiem, konsyliarzem swoim, dobrej myśli zażywali; a często bywało, że w cerkwie dla odebrania muzyki y śpiewaków tylko sami i. xx. bazylianie mszy święte, bez muzyki, odprawować musieli y nie mało przeszkody w nabożeństwie cierpieli. Szkod mniejszych potocznych, tak zaraz po śmierci nieboszczykowskiey bez zakrystyana, iako y za zakrystyaństwa o. Szostaka, na mszy ś. y na murowanie cerkwie corocznie ichmę dobrodzieie dawali bez wiadomości zakrystyańskiej, ani w registr wpisując do siebie zabierali, o czym żalujący wyraznie, iak wiele szkody te mieysce ponosiło, wiedzieć nie mogą. Naostatek nie kontentując się tym wszystkim, ciż obżalowani i. pp. Pieślakowie, zapomniawszy cale boiaźni Bożey y prawa pospolitego, popełniając iawne zbytki y swawoleństwa, iuż podczas bytności i. w. i. x. metropolity w Borunach, ze dnia piętnastego na dzień szesnasty miesiąca Marca roku tyśiąć siedmsetnego, w same pierwospy, zebrawszy niemalą gromadę ludzi, a cicho podiechawszy, w miasteczku Borunach świren niedaleko cerkwie będący odbili y żelaza, na cerkiew nagotowanego, sztuk dwieście trzydzieście gwałtownie zabrali. Tudzież do piwnicy murowaney klasztorney w nocy wdarszy się, zamek skręciwszy, słoniny, mięsa, syrów, masła, krup,

soli, różnego prowiantu, z żelazem kładąc plus minus na złotych dwa tysiące, raptowym sposobem wzięli, do tegoż folwarku Koziakowski z przynależnościami zaprowadzili, cerkiew y klasztor cale spustoszyli, iż ww. oo. bazylianie sustentować się czym zgoła nie mieli. W czym wszystkim, iako się wyż pomieniło, tak w zabranych y gotowych pieniędżach, z iałmużny ś. cerkwie nadanych, iako też w rozproszonych skarbach, najświętszey Pannie ofiarowanych, co tylko mogą wiedzieć załuiący bazylianie Boruńscy y w czym są dobrze informowani, najmniej ponosi te mieysce Boruńskie na siedmdziesiąt tysięcy złotych polskich. A gdy załuiący i. x. metropolita do obżałowanego i. p. Jana Pieślaka posyłał, pytaiąc się, zaco by miał żelazo y inną legominę zabierać y czemu niechce ze wszystkich przychodów likwidować się, tedy miasto satysfakcy y restytucyi tak wielkich szkod, na zdrowie załuiącego i. x. metropolity y wszystkich zakonników, przy tey cerkwi mieszkających, a miasteczka Boruny ogniem spaleniem odpowiedź y pochwałkę uczynili; y gdy podług urzędu swego tenże i. w. i. x. metropolita pozwem swym przed sąd swóy metropolitański i. p. Pieślaka y drugich osób o wszystkie wyż pomienione pretensye przypozwał, aby się o takie szkody poczynione sprawił, tedy obżałowany i. p. Pieślak z drugimi osobami nie stanął, wydatków y żadnych registrów nie pokazał, klejnotów zabranych cerkwi nie powracał y szkod nie nadgrodził, ale owszem, pogardzając pasterskiemi podług kanonów oyców śś. synodowym prawem y należytą w takich cyrkumstancyach duchowną iurysdykcyą, kryjomo, bez wiadomości protestującego, z Borun wyiechał. Którego iako prawa nieposłusznego, iurys-

dykcyi pasterskiej niechcąc podlegać, za takie iawne szkody y wszeteczeństwa, iako uporczywą owieczkę z pomocnikami onego dekretem swoim wykiół, od cerkwie Bożej y od społeczności chrześcijańskiej oddalił y wyłączył. Którą kondemnatę y exkomunikę, chcąc załuiący i. x. metropolita y ww. oo. bazylianie w należyтым sądzie do ekucyi przywieść, iako też pomieniony fundusz y testament w. nieboszczyka oycy prawnie utwierdzić y approbować, a punkta w nich szkodliwe chwale Boskiej meliorować y kollatoryę niesłuszną i. p. Jana Pieślaka annihilować, a z tym wszystkim szkod mianowanych, cudownemu obrazowi n. Panny poczynionych, na osobach obżałowanych rekwirować y o wszystkie excessa popełnione, pen prawnych na różnych osobach dochodzić. Po którym to takowym przeczytaniu żalob, patronowie i. w. w Bogu przew. i. x. metropolity Kiiowskiego, i. pp. Samuel Koreywo y Mateusz Broniec, za mocami prawnymi, sobie do tey sprawy danymi, oczęwisto stawiając, idąc do kontrowersyi, dowodzili żaloby aktorów swoich, z kąd jest termin tey sprawy, wnosząc to: iż gdy w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt wtorym, z osobliwey łaski Bożej, z providencyi iego przy obrazie ruskim niegdyś od zeszelego i. x. Brazyca—zakonu ś. Bazylego w., starszego y officyała Połockiego, w Bogu zeszelemu nieboszczykowi i. p. Mikołaiowi Pieślakowi konferowanym, ziawiły się cuda niemale y łaski Boskie w Borunach, w powiecie Oszmiańskim leżących, za pasterstwa natenczas zeszelego z tego świata i. w. i. x. Cypryana Żochowskego—archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, antecessora teraz załuiącego aktora

naszego, gdzie za doznaniem wielu cudów i. p. Mikołaj Pieślak, stryja obżałowanych i. pp. Pieślaków, będąc dyspozytorem y dozorcą tak wielkich iałmużn, danin y offer-tów, wot bogatych, od różnych dobrodzie-iów nadanych, wziwszy licencyą y błogo-sławieństwo od pomienionego i. x. Żochow-skiego—metropolity Kiiowskiego, iako pa-sterra, zbudował cerkiew niewielką drewnia-ną na cudzym gruncie, to iest, na gruncie częścią i. o. x. imci Neyburskiej nadanym, częścią p. Michała Popławskiego—podstolego Krzemienieckiego, zaplaceniem pewney z cerkiewnych pieniędzy summy aplikowa-niem, na którym mieyscu gdy daley tym większe cuda obiawiać się zaczęły, tandem pomieniony i. p. Mikołaj Pieślak, uprosi-wszy sobie u tegoż i. w. i. x. metropolity, tudzież u przewielebnego w Bogu i. x. Symona Ohurcewicza—prowincyała naten-czas zakonu ś. Bazylego wielkiego ww. zakonników, teyże reguły Bazylego ś. y onych przy tym cudownym obrazie osadzi-wszy, wszelkie rządy onym polecivszy, fun-duszem swoim w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia danym, w tym-że roku miesiąca Septembra dwudziestego wtorego dnia, w grodzie Wileńskim akty-kowanym, a w roku tysiąc sześćset dzie-więdziesiąt ósmym, miesiąca Maia szesnaste-go dnia do trybunału w. x. Lit. w sposób przenosu przeniesionym stwierdził; którym to funduszem waruie: iż ieżeliby do śmierci swey nie mógł wymurować tey cerkwie, tedy, naznaczając synowca swego i. p. Ja-na Pieślaka, aby na mieyscu iego kolla-torem był, nim pomienioną cerkiew zakończ-y, sam zaś skłoniwszy wolę swoją do sta-nu duchownego tegoż obrzędu greckiego, habit y poświęcenie na subdyakoństwo z

ręku pomienionego i. x. metropolity Kiiow-skiego przyiolił y gdy wiele iałmużny na-dano, pomieniony i. p. Pieślak, zamysliw-szy cerkiew obszerniejszą murować, za dozwoleciem tegoż imé x. metropolity Ki-owskiego założywszy, przez lat kilka mu-rował, potym niebawiac śmiercią z tego świata zszedł. Po którego śmierci obżałowa-ny i. p. Jan Pieślak, synowiec nieboszczy-kowski, według funduszu stryja swego y za wyraźną wolą y pozwoleniem żałującego i. w. i. x. metropolity, wziwszy na się kollatorstwo, deklaruiąc przed ichmé xiężą bazylianami y pod summieniem obowiąz-uąc się, że miał takowy habit Bazylego ś. wziwszy czerncem zostać, y we wszystkim dobrze sprawować, kollatorować, obrazem n. Panny rządzić, klejnoty, złoto, srebro y inne splendory brać y tylko na potrzebę cerkiewną, a nie na żadne insze potrzeby przedawać y obracać, zakrystyanować y po-tym kollatorem być y dochodami cerkiew-nemi dysponować, póki cerkwi murowanej nie zakończy; a po zakończeniu cerkwi, sprawy wszystkie Boruńskie zreiestrowaw-szy, według funduszu y testamentu stryja swego do rąk i. w. i. x. metropolity ode-brawszy, rewersał przeciwny sobie oddać. Według którego obowiązku swego pomie-niony i. p. Jan Pieślak nie sprawuiąc się, lecz do niesłusznych sposobów udawszy się, pod niebytność natenczas i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskie-go, ścieląc sobie wiecznością, tę cerkiew y miasteczko Boruny, które grunta y skarby z łaski dobrodzieiów na ofiarę Panny prze-nayświętszey nadane, razaz udawszy się do złego uczynku, złoto, srebro, perła, łań-cuszki, złote sztuki, sztuczki dyamentowe, zausznice, trząsawki y krzyżyki także dya-mentowe, rubinowe, różnemi kamieniami,

pierścienie dyamentowe y rubinami sadzone obrączki, złoto z obrazu n. Panny, iako też tabliczki srebrne, materye bogate, które na aparaty nadane były, woski, lichtarze y co ieno mogło się do upodobania obżałowanemu znaleźć, z cerkwie zabierał, różnym osobom na wesela pożyczal, rządy, sahaydaki cerkiewnym srebrem, pałasze oprawowali, chwałę Bożą ruinowali, mszy należitych tym zakonnikom odprawić nie kazali, wina do cerkwie nie dawali y pieniądze na ofiarę Panny przenayświętszey, od różnych ichmć dobrodzieiów nadane, zabierali, ustawiczne piiatyki z chwały Bożey bez żadnego wiktuswego, tylko szczegulnie z cerkiewnego czynili y tak czyniąc iawne zbytki y ruinę chwały Bożey sprawowali; grunta cerkiewne, niesłusznie wdzierając się w one, zabierali. Na dowód czego dowodząc aktorstwa załuiących i. xx. bazylianów Boruńskich pokladał y czytał przed nami sądem testament zeszelego z tego świata godney pamięci i. x. Mikołaiia Pieślaka, tudzież list tegoż imci do xiędza metropolity w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórym, miesiąca Junii szesnastego dnia pisany, aby i. x. metropolita zezwał kommissarzów, dla obaczenia cudów w Borunach ziawionych, tudzież listy od i. w. i. x. Żochowskiego—metropolity Kiiowskiego, do nieboszczyka i. x. Pieślaka, in anno tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórego, miesiąca Junii szesnasetgo dnia, z Torokań zsyłając kommissarzów do Borun pisany y list łaciński i. w. x. imci Neyburskiego, że nadał gruntu do cerkwie Boruńskiej przyległego włok dwie, według którego, odłączywszy od Żupran, y drugiego listu przetłómaczonego kopii i. o. x. imć Neyburskiej tysiąc sześćset dziewiędziesiąt czwartego y drugą kopią listu teyże xiężney imci

do i. p. Niezabitowskiego — podczaszego Kaliskiego pisane, żeby dwie włoki na klasztor, wiele cerkiew y ogrody wziąć mogą, wydzielić kazał, tudzież y inne listy y dokumenta produkował y czytał pismo i. p. Jerzego Karola Popławskiego, między zeszyłym i. xiędzem Mikołaiem Pieślakiem, fundatorem cerkwie Boruńskiej, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, miesiąca Septembra siedmnastego dnia dane, że miał i. x. Pieślak za te od imci nadane grunta mszę świętą co tydzień codziennie odprawować. Przy tym czytał list w. i. p. Sapielhy—marszałka w. x. Lit. do i. p. Pozniaka—chorążego Oszmiańskiego, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt szóstym, miesiąca Augusta pietnastego dnia, z Borun pisany, aby na cerkiew Boruńską pięćset talarów bitych wyplacono, tudzież kwitancyą nieboszczyka xiędza Pieślaka i. p. Pozniakowi z odebranych tych pięciu set talarów bitych dano. Przy tym fundusz i. x. Pieślaka tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmego, Augusta dwudziestego dnia, tudzież testament tegoż nieboszczyka i. x. Mikołaiia Pieślaka w tymże roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, dnia pierwszego Septembra pisany, z którego punktu względem bratowej y synowców nieboszczykowskich czytał y dowodził, że majątność Koziakowszczyzna, Usanowszczyzna, Kurmanowszczyzna, Muchowszczyzna, Chackiowskijszczyzna, Urypowszczyzna, Muchowszczyzna y Abrahamowszczyzna, w powiecie Oszmiańskim leżące, i. p. Pieślakowey Stefanowey y p. Janowi Pieślakowi wiecznemi czasy zapisane, przytym kilka placów, w mieście Borunach będących, cedował, kollatoryą i. p. Janowi Pieślakowi, póty nim cerkiew Boruńską skończy, zapisał y naznaczył; a miasteczko nie obżałowanym

lecz załuiącym i. x. bazylianom, funduszem y testamentem ostatniey woli swoiey stwierdziwszy, legował y wiecznemi czasy zapisał. Tudzież czytał dyaryusz, z którego dowodził, że to folwark Kozłaki, a nie Boruny, bo pisze w tym dyaryuszu pod Borunami to miejsce, y to dowodził z teyże, że ma być organistą syn nieboszczykowski p. Jan Pieślak. Testament zaś, którym się strona przeciwna szczyci, nie iest prawdziwy, bo na blankiecie i. pp. Pieślakowie po śmierci nieboszczykowskiej napisali, gdyż i. pp. Pieślakowie sami się z tym wydali, gdy do dwóch punktów na gołego pół arkusza papieru napisanych i. p. Jan Pieślak podpisał się y nieiakiego p. Jana Kartuńskiego do tych punktów za pieczętarza uprosił y choćby testament nie na blankiecie pisany był, iednak prawo, konstytucye bronia, że cudzych dobr nicht nikomu zapisywać y legować nie może, bo gdyż te dobra Boruńskie, nie są i. pp. Pieślakom należące, ale od i. p. Popławskiego y od i. xiężniczki imci Neyburskiej na chwałę Bożą nadane, a i. p. Jan Pieślak nad prawo y wszelką słusność udawszy się, że miał być xiędzem bazylianem y dla tego post fata stryia swego kollatorem byłznaczony, ale tego nie dotrzymał, udał się do rozpusty, dobra, klejnoty cerkiewne poczoł rozpraszać, przedawać, zastawować, pożyczać; na co prezentował attestacją imć panny Niemierzanki Bykowskiej—podczaszyney Mścisławskiej, w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewiętym, Januarii dwudziestego dnia daną, w której pisze: że na wesele i. p. Domicelli Niemierzanki na ubranie pożyczyla klejnotów sztukę wielką szczerem złotą, szmelcowaną, w ktorey dyamentów trzydzieście dziewięć

y innych niemało dyamentów, pierścieni, zausznice drogich, które p. Bykowska obowiązała się oddać. Czytał kartę imć pana Jana Pieślaka, w której zna się, że zastawił pierścien od dziewięciu dyamentów; przytym registra z podpisem ręki samego imć p. Jana Pieślaka y z konnotacją i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego, w których sam się i. p. Jan Pieślak zna, że iak wiele klejnotów i. panie Rackiewiczównie, starając się o wiekuistą przyiaźń ieymci, różnemi czasy pożyczal, na niezabudź dawał, czego dowodząc różne listy czytał; tudzież registr zabranych klejnotów y różnych rzeczy, także czerwonych złł. przez i. pp. Pieślaków prezentowali; a do tego dowodzili dekretem sądu i. w. i. x. metropolity Kiiowskiego między ichmć x. bazylianami a panami Pieślakami, iako popowiczami do sądu metropolitańskiego należącemi, ferowanym, zaszłym, którym dekretem i. p. Jan Pieślak, iako zdryca obrazu n. Panny od kollatorji odsądzony iest. Do tego protestacją od tychże załuiących na i. pp. Pieślaków o różne pretensye do xiąg urzędowych doniesiono y ekstraktem z tych xiąg pod datą w niey inserowaną wydano. Przy tym dyaryusz nieboszczyka i. x. Mikołaiia Pieślaka ziawionych cudów, w którym to dyaryuszu pisze: że wyznawa o obrazie cudownym n. Panny Boruńskiej. Także cytował konstytucją seymową tysiąc sześćset trzydziestego piątego roku, o funduszach y testamentach, tudzież artykuły statutowe, z których dowodził: że nie mógł p. Jan Pieślak szafować tą kollatoryą. Po których to produkowanych dokumentach czytał inkwizycją przez i. pp. kollegów naszych odprawioną, a ta do sądu naszego odda-

na, z której dowodził: że więcej dwudziestu osób szlachty y mieszczan Boruńskich zeznali, że i. pp. Pieślakowie na cerkiew Boruńską naieżdzali y różne wioleńcy czynili, chwałę Bożą ruinowali. Czego wszystkiego z inkwizycyi y różnych dokumentów dowodząc, na dalszy ieszcze dowód aktorom swoim w Bogu przewielebnym i. xx. bazylianom Boruńskim, to iest i. x. Kulczykiemu—officyalowi, starszemu Boruńskiemu y i. x. Szostakowi—zakrystyanowi, na tym: iako ten obraz n. Panny w Borunach cudami wślawiony z zakonu przez zeszłego i. x. Brażyca Józefa, na onczas starszego Połockiego, wzięty y zesłemu i. p. Mikołaiowi Pieślakowi z konfidencyi z i. x. Brażycem, kiedy i. x. Brażyc z starszeństwa Połockiego zieżdżał, ex quo że i. p. Pieślak był popowicz, do powrotu swego z Witepska w depozyt był dany. A gdy za wypłaceniem śmiertelności długu przez zeszłego i. x. Brażyca przy zesłym na onczas i. p. Pieślaku były tak w skrytości zostawał, tedy n. Panna nie chcąc w więzieniu u pana Pieślaka zostawać, ale łaski swoje grzesznym ludziom udzielać, przez się pokazała te miejsce, nazywające się teraz Boruny, lasami głuchemi na tenczas zarosłe, aby w tym miejscu cerkiew świętą na chwałę Bożą za iey staraniem y pomocą z drzewa pobudował. Który to nieboszczyk p. Mikołay Pieślak, będąc od Panny przenayświętszey napomniony, wprzód krzyż na tym miejscu na cudzym gruncie postawił, a potym y cerkiewkę drzewnianą, z łaski y promocyi n. Panny budować, za licencyą iednak i. x. metropolity zaczął. Jak prętko zakończył, tak prętko ludzie ze wszystkich stron z ofiarami na te miejsce poczeli przybywać

y i. p. Mikołay Pieślak z iałmużny ś., a nie z swego sumptu cerkiew drzewnianą na gruncie i. p. Michała Popławskiego pobudował, gdy potym i. p. Popławski temu począł negować, tedy imć xx. bazylianie, czyniąc dla pomnożenia chwały Bożey y honoru n. Panny, aby chwała Boża na tym mieyscu pomnażała się, obligę pewną na się przyieli, tedy i. p. Popławski, za przyjęciem obligi, swóy grunt na tę cerkiew kondonował; na tym, iako za wniesieniem instancyi od powiatu Oszmiańskiego y przez i. w. i. p. Sapiehi—woiewodę Wileńskiego, do i. o. x. imć Radzywiłówny Neyburskiej, falcgrabiney Reńskiej, i. o. xiężna dla założenia miasteczka, dla wygody przeieżdzającym ludziom na te mieyscie ś., włoki dwie gruntu od maiętności swey Żupran nadała, y na tym gruncie od x. imci, iako też y od p. Popławskiego nadanym, cerkiew y miasteczko są pobudowane; a zeszłego imć oycy Pieślaka najmniejszego szmata gruntu nie masz, ani nadal, ale y sam z nadanych iałmużn na cerkiew z swą małzonką prowidował się y cokolwiek na budynki klasztorne cerkiewne spendował, nie z swoiey fortuny, ale z iałmużn na cerkiew nadanych; natym, iako nieboszczyk imć oyciec Mikołay Pieślak, za przyjęciem habitu y poświęceniem się na subdyakoństwo, nie względem kollatorstwa od w Bogu zeszłego iegomości xiędza metropolity sobie powierzoną administracyą dobr y ofert cerkiewnych dla sustentacyi kapłanów y do rządu cerkiewnego miał; na tym, iako y terazniejszy i. w. w Bogu przewielebny i. x. metropolita, po zeyściu w. oycy Pieślaka i. p. Janowi Pieślakowi, za przyrzeczeniem do stanu kapłańskiego y przyjęciem habitu, administracyą dóbr

cerkiewnych poruczył, a i. p. Jan Pieślak, nie zachowując się według powinności chrześcijańskiej y swoiey, na tey administracyi pieniądze gotowe, które na iałmużny do zakrystyi dawano, odbierając; iako to: klejnoty różne, tabliczki srebrne, perły na obrazie u N. Panny będące, potajemnie biorąc, na marnotrawstwa z bracią swoją obracał, lupanaria zakładał, o co gdy kapłani poczeli napominać, onych, nachodząc na klasztor, obuchami, różgami y różnymi orężami bili, mordowali, z którego bicia ieden umarł; mieszczan takż Boruńskich w niwecz obracali, bili, zabijali y tak wiele szkody, iako w żałobie iest wyrażono, cerkwi Boruńskiej uczynili. Na tym: iako i. pp. Pieślakowie różne gwałty, nachodząc na cerkiew, czynili, kapłanów konfundowali; na tym, iako żelazo, dla cerkwi przygotowane y sprawy wszystkie, ograniczenia dwóch włok, od x. ieymsci nadanych, violenter zabrali; na tym, iako i. pp. Pieślakowie obwinili, żeby na trzy kroć sto tysięcy mieli oo. cerkiewnego splendoru, klejnotów, złota, srebra, sum gotowych zabrawszy, na swój pożytek obracać nie obracali, ale co kolwiek iałmużn do tey cerkwi nadawano, to na pomnożenie chwały Bożej do tey że cerkwi, a nie na swój prywatny pożytek obrócili; na tym, iako nieboszczyk w. oyciec Pieślak miał gotowey summy na wymurowanie cerkwi dwanaście tysięcy złotych polskich, zebrane z iałmużny, tedy tę summę skoro po śmierci i. p. Jan Pieślak z szkatuły wziął; na tym, iako klejnoty cerkiewne z obrazu pozbierane i. p. Jan Pieślak różnym osobom rozdawał; na tym, iako na folwark Koziakowszczyznę violenter nie nasyłał i. x. Kulczycki, ale za pobranym cerkiewnym żelazem gdy do kon-

dycyi i. pp. Pieślaków przyiechali, za wydaniem żelaza, sztab reszty dwudziestu trzech odiechali, p. Pieślakowey nie bili, do p. Pieślaka nie strzelali, pp. Pieślaków nie bili, bydła nie zabierali y w niwczym według obżalowania ichmć pp. Pieślaków nie są winni; na tym, iako dokumenta wszystkie prawdziwe ręką nieboszczyka i. p. Mikołaja Pieślaka są podpisane, a nie zmyślone y nie wymożone; na tym, iako spraw żadnych u i. pp. Pieślaków nie zabierali, ale u ichmć zostają; na tym, iako prawo od i. p. Pawłowskiego i. pp. Pieślakowie zabrali, do iuramentu zabierając uznania ichmość, a po wykonanym iuramencie według konstytucyi tysiąc sześćset szesnastego y tysiąc sześćset trzydziestego trzeciego, od kollatoryi pomienionego i. p. Jana Pieślaka y wszystkich i. pp. Pieślaków od rządów y sądów cerkiewnych y mieyskich, iako nie należących osób, sądzenia y pen prawnych a kryminalnych na ichmość, tudzież szkod podług żaloby y expens wskazania, u nas sądu domawiali się. Na którą tak obszerną kontrowersją patronów i. w. i. x. metropolity Kiiowskiego wniesioną, patronowie i. pp. Pieślaków pp. Stephan Frackiewicz y Jan Ancuta, za mocami sobie do tey sprawy danemi, ku oczewistej rozprawie stawiając, przywołania, wpisu y aktora-tu aktorów swoich z i. w. w Bogu przewielebnym i. x. Leonem z Szlubic Zaleńskim—archiepiskopem metropolitą Kiiowskim; Halickim y wszystkiey Rusi, Władzimirskim, Brzeskim y Kobryńskim archimandrytą, z w Bogu ww. oo. Joachimem Kuszelewiczem—prowincyałem, Porfirym Kulczyckim—officyałem wszystkiey Rusi, Konstantym Bułhakiem, Bazylim Procewiczem—kaznodzieją, Romualdem Paw-

łowskim, Janem Szostakiem—bazylianami zakonu świętego Bazylego wielkiego, z i. p. Konstantym Chomińskim y innemi osobami, w rejestrach tychże sądów naszych remissyjnych za dekretem sądu naszego kadencyi Wileńskiej w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia ósmnastego dnia w Wilnie ferowanym, uczynionego, z którego to wpisu, z nakazu naszego, za przywołaniem przez ienerała stron do samey rzeczy, ciż patronowie i. pp. Pieślaków, idąc do samey rzeczy, najprzód przypadłego w tey sprawie terminu prawnego dekretem sądu naszego remissyjnym kadencyi Wileńskiej, z aktoratu żałujących aktorów z obżalowanemi osobami, z oczewistey kontrowersyi w Wilnie ferowanym słusznie, prawnie dowiódłszy y żaloby z onego iedno mieniać o popelnione po skończonym Mińskim przed zaczynającym się Wileńskim trybunałach wielkiego xięstwa Litewskiego iawne zbytki, excessa y krzymiały, pod sądami naszymi w roku terazniejszy tysiąc siedmsetnym pięszym, miesiąca Apryla pierwszego dnia stałe wyniesionym, o to: Iż gdy żałujący i. p. Jan Pieślak z własnemi sprawami swemi, z wyniesionem ipozwami, iednym do skassowania dekretu kadencyi Mińskiej przez ichmościów obżalowanych na żałujących nulliter et illegitime otrzymanego, a z drugiem i o różne krzywdy, szkody, expulsye y o inne w nich wyrażone pretensye y z innemi dokumentami, z pieniędzmi y różnemi rzeczoma, iako na osobliwym rejestrze spisane są, szkody, do sądów naszych trybunałnych w Wilnie sądzić przypadających, przez miasteczko Boruny iechał, tedy obżalowani ichmość oo. bazylianie, nie respektując na prawo po-

spolite, konstytucye seymowe, de securitate iudiciorum opisane y na boiaźń Bożą, na dyshonor y oppressyą stanu szlacheckiego, nic niewinnego, prawem nie przekonanego, i. p. Jana Pieślaka, z pomocnikami swemi w pomienionym miasteczku w gospodzie żałujących wziowszy y do klasztoru obżalowanych ichmć żałującego zaprowadziwszy, w piekarni osadzili, żupan, kontusz, kaftan, czapkę sobolą, pas, szablę, z tego wszystkiego żałującego delatora violenter odarli, expulsyą uczynili; co większa naśmiewaiąc się, że katolikiem został, siermięgę włożyć przymusiwszy, oraz ręce nazad związawszy do nóg, niemiłosiernie skrępowali do ławy, iako sam pryncypał i. x. Bułhak przywiązać kazal, a potym do kowala dla okowania tegoż żałującego posłał, skowywać ręce żałującego, tedy ieszcze pięścią i. x. Bułhak uderzył, a potym pastwiąc się, niby nad iakim kryminalistą, sam że i. x. Bułhak żałującemu ręce skował. W tym czasie gdy i. p. Pieślakowa, dowiedziawszy się o takim okrucieństwie syna swego, poczeła pytać: za co by oppressye miał ponosić, tedy i. x. Bułhak, nic nie respektując z innemi pomocnikami swemi na słabość zdrowia, żałującą i. p. Pieślakową pięścią uderzywszy, odzienie szarpawszy, do swirna wsadzić kazali y przez noc w swoim prywatnym więzieniu trzymali, a i. p. Jana Pieślaka związanego y okowanego na sanki włożywszy, ieszcze powrozami skrępowawszy, chłopom na nogach onego sieć kazali y ieszcze żeby o takowym okrucieństwie nicht nie wiedział, żałujących bezbożnie pastwiąc się, męcząc, zkrwawiwszy, knebel w gębę włożywszy, harapnikiem i. x. Bułhak bił, a potym do i. p. Chomińskiego wsi, nazwa-

ney Giestony, prowadzić; sanki w drodze złamali się y tak na konia oklep, bez czapki wsadzili y mało nie udusili; potym dnia wtórego miesiąca Apryla rano iechał i. x. Bułhak do i. p. Chomińskiego, zostawisz przy warcie i. p. Jana Pieślaka w pomienioney wsi, gdzie aż do południa z sobą radzili, kędy prowadzić mieli y za przybyciem sługi swego i. p. Chomiński kazał wprzód Mińskim gościncem do Zastay, z kąd potym do karczmy i. p. Lipińskiego zaieżdżał, potym udawszy się na gościniec Wileński na Olszany z Mińska do wioski idąc drugiey, nazwaney Tatary, prowadzili y tam na przybycie i. x. Bułhaka oczekiwali. Gdzie za przybyciem i. x. Bułhaka y za radą obżałowanego i. p. Chomińskiego na Olszany mimo zamek przez pole na gościniec Wileński do Grauszyszek i. p. Kierdeia na nocleg przyprowadzili, dnia trzeciego Apryla na popaskę do Merezca i. p. Ważyńskiego y z tamtąd na nocleg do Swiran oo. bazylianów Wileńskich majątności, dnia czwartego do Wilna, do pałacu metropolitańskiego przywiozwszy, osadzili. Y niedość ieszcze na tym, mając przez całą drogę ręce okowane, bili, nogi iuż w Wilnie żałuiaćemu rozkowawszy, o czym fusius et latuis registr przez obżałowanych spisany, iak wiele kowalowi na okowanie, a potym y rozkowanie, iak wiele za manele żelazne, dla żałuiaćego kupione, y kędy związanego prowadzili y w iakich karczmach nocowali, in se obloquitur y tak pod wartą należytą trybunałowi nie oddając, w swoim przywatnym więzieniu, to iest, we dworze i. x. metropolity w Wilnie będącym, aż do tychczas o chłodzie y głodzie trzymał niemilosiernie żałuiaćego w tym swoim więzieniu. Co większa ieszcze postronkami y różgami żałuiaćego bić usiłowali, gdyby

nie inni od takowey zawziętości uprosili, których trudno y opisać takowych excessów y kryminalów, przez obżałowanych ichmę podziałanych, kiedy kłatwę udawszy, one przybiwszy do cerkwie różnych, żałuiaćych publikowali y innych exorbitancyi nad żałuiaćym podziałali. Zaczym do stawienia z prywatnego więzienia, a konformuiąc się do prawa y konstytucyi seymowych, za takowe kryminaly, do wskazania pen excessowych y kryminalnych na obżałowanych y samych osób do personalney komparycyi, a mieszczan Boruńskich do stawienia y extendowania na nich za to wszystko paen w prawie pospolitym, konstytucyach seymowych, koronnych, litewskich, per legem coequationis akceptowanych et ad decernendam paenam infamiae o szkody, nakłady y winy prawne. Drugą żalobą, konformuiąc się do dekretów remissyinych, chcąc przyiąć rozprawę y do innego procederu przyłączyć się, oraz y zniewagę prawu pospolitemu, konstytucyom seymowym, powagi trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego y w nim ferowanym odkładowym Wileńskiey y Mińskiej kadencyach, za samych że obżałowanych uroszczone, niesłusznie, żalobę dekretem, kiedy nie czekaiąc finalney rozprawy, mimo zaszłe dekreta sądu głównego trybunału odkładowe z aktoratu w Bogu ww. obżałowanych ferowane, postponuiąc one, w roku tysiąc siedmsetnym, miesiąca Maia dwudziestego wtórego dnia na folwark żałuiaćych i. pp. Pieślaków, nazwany Koziakowszczyznę, w powiecie Oszmiańskim leżący, z pomocnikami swemi violenter, z piechotą węgierską na oppressyą y wolności stanu szlacheckiego zaciągnione, z muszkietami y inną strzelbą, do boiu należąca, hostiliter z podwodami naiechawszy, wprzód y okna do izby z muszkietu

ognia dawszy, piec kafilany potłukli y p. Alexandra Piesłaka, nic sobie niewinnego y mowy niemającego, z muszkietu strzeliwszy, tak p. Bóg ostrzegł, że mało co głowy ruszyło, potym zaś do świrna dając także z muszkietu ognia, będąc tey opinii, że żałujące tam mieli być, strzelając sobie, rzuciwszy się hurmem żałującą i. p. Piesłakową wywlekszy z izby, w słabości zdrowia zostającą, i. x. Bulhak, iako samy pryncypał niemilosiernie biąc, pomocnikom swoim przykazując, skrwawili y tak po rozpedzeniu żałujących y czeladzi, różne szkatuły, skrzynie poodbiawszy, pieniądze, klejnoty, w nich będące, tudzież suknie różne, cynę, miedź, strzelbę, szable, zboże w świrnach będące, poodbiawszy, w piwnicach likwory różne y domowe od mała do wiela supellectilia, co kolwiek być mogło, na te pomienione podwody violenter pozabierawszy, nie respectując ni na co one rozsypując, aż do miasteczka różnym zbożem drogą usypali y tak, że wszystkiew ubogiej, w tym folwarku będącej, fortuny expulsją uczyniwszy, woły z sochami, w polu na robocie będące, także konie zabrali, co osobliwy fusius et latius authenticzny zabranych y poczynionych szkod registr w sobie obloquitur. A nie dość natym ieszcze mając, tegoż miesiąca, na zaiztrz w nocy powtórnie naiechawszy na wieś żałujących, poddanemu na imię Jurkowi Hołowni zboże, bydło y inną onego domową ruchomość zabrawszy, samego per potentiam suam z domu wypędzili, a nie ustając w tey swey zawziętey imprezyi, tegoż roku, miesiąca Augusta ósmego dnia obżalowani oo. Boruńscy krowę z cieleciem własną żałujących wziąć rozkazali, ale tegoż miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia na żyto y pszenicę, ieszcze z pola nie ze-

braną, napędzić y wypaść kazali y funditus wytrawili, którego zboża żałujące dla tak wielkiego strawienia y bydłem wybicia z pola zbierać nie mogli; cale obżalowani usadziwszy się żałujących pp. Piesłaków, na życiu y fortunie do zguby przywieść, kiedy żałującego i. p. Piesłaka i. pp. Karcznowscy do Borun zaprosili y tam w karczmie żałującej p. Piesłakowej będącego obżalowani ichmć oo. udespektowawszy, biąc wypędzili y ieszcze na dalszą opressją stanu szlacheckiego, na gwałt wedzwony mieszczanom bić kazali y tak, gdyby żałujący od takowej impetycyi nie zszedł, pewnie by śmiercią byłby pokonany. Tegoż miesiąca Augusta siano z sianozęci nazwanej Błonia gotowego na wozów dziewięć do klasztoru żałujących własnego zaprowadzić kazali y co większa, po odejściu woiwodztw y powiatów wielkiego xiestwa Litewskiego, z pode dworu żałujących delatorów w roku wyż pisanym, miesiąca Oktobra dwudziestego trzeciego dnia, kiedy dla ziedzenia y strawienia po różnych szalaszach pozostałego siana y słomy bydło swe własne rogate y nierogate ze dworu żałujące osoby wypuściwszy, przy którym bydle podrostek na imię Teodor Horod y drugi na imię Jan Bohdanowicz, dla związania słomy poszli, tedy dowiedziawszy się o bydle, w polu zostającym na pomienionym stanowisku, przy mieszczanach sami obżalowani oo. bazylianie y z innemi domownikami, ze strzelbą, kosami nawiązanemi y cepami na zabicie żałujących y dla zabrania bydła zaciągnionych, pomienionego Horoda y drugiego Bohdanowicza wziowszy zkrwawili, bydło gwałtownie zabrawszy y do klasztoru pędząc, gdy żałująca p. Piesłakowa, przeymująca, by go nie zabierano, upraszała ich, obżalowani nie

sobie niewinną zkonfundowawszy, zbili, zerkrawili y mało co na rękę prawą nie skaleczyli, od czego przez niemały czas chorować musiała; potym tegoż miesiąca Oktobra dwudziestego trzeciego dnia, na żałujących obżalowani ichmć xięża Bułhak y Pawłowski naiechawszy, wieprzów dwóch zabić y gęsi pobrać kazali. A nie dość natym, że takowe, iako się wyżej pomieniło, różne excessa, kryminaly, naiazydy, violencye, expulsye, boie żałującym poczynili, ieszcze insuper chłopów żałujących, że siano do miasteczka przedawali, na imię Piotruka, Nowika y innych zbiwszy, temuż pomienionemu Piotrowi karku nadtraęcili, że mało z tym się nie pożegnał światem, od czego y teraz krew z nosa y gęby idzie. Zaczym żałujące osoby, konformując się do prawa pospolitego, żaloby w dekreciach inserowaney, w sądach głównych trybunalnych Wileńskiej y Mińskiej kadencyi, odkładowych y remissyinych stały, zaty m o szkody, nakłady y peny prawne. A trzecią żalobę tychże żałujących aktorów swoich z i. w. w Bogu przewielebnym i. x. archiepiskopem, metropolitą Kiiowskim y i. x. Szostakiem—zakrystyanem cerkwie Boruńskiej, mieniając o to: iż w roku przeszłym tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, po zeyściu z tego świata i. x. fundatora cerkwie Boruńskiej, żałujące i. pp. Pieślakowie, iako legitimi successores y testamentem ostatniey woli zesznego stryia swego naznaczeni haeredes, skoro post decisum onego, wszystkie zaraz złoto, cynę, miedź w cerkwie kollatorstwa żałujących, a fundacyi stryia żałujących Boruńskiej będące, wszelką ruchomość vigore prawa pospolitego przy ienerale urządowaniu z rejestrować chcieli, tedy obżalowani, nie tylko

że w tym żałującym w potencją persistere nie dopuścili, lecz ieszcze co większa na dalszą żałujących ruinę y uciemienie, zebrawszy niemałą gromadę ludzi, sług y czeladzi. z stacy choregiów piechoty węgierskiej, przeciwko prawu pospolitemu y samey słusznosci, lekce sobie ważąc, naruszając fundusz y ostateczney woli testament w Bogu zesznego stryia żałujących, którym żałujące za prawdziwych majątnosci y dóbr Borun nazwanych, w powiecie Oszmiańskim leżących, są uznani y naznaczeni successorowie y kollatorowie, obżalowani oo. pomienioną majątność, armata et violenti manu, z niemałą ludzi sobie przysposobioną gromadą, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym, miesiąca Marca dnia piętnastego zaechali y expulsją z oney uczynili, depozyt cerkiewny y samych żałujących, tak złoto, cynę, miedź, pieniądze gotowe na wymurowanie y dokończenie cerkwie nagotowane, wszystkie—a wszystkie, tak w Bogu zesznego i. x. stryia żałujących, iako y samych aktorów, do dworu tey majątnosci Borun sprowadzone, owo zgoła co się ienokolwiek ruchomością nazwać y mianować może, według osobliwego rejestru na trzykroć sto tysięcy y daley, nie będąc ieszcze iusto iure do tego mieysca destynowani, lecz tylko dla nabozeństwa od w Bogu zesznego fundatora uproszeni, zabrali, żałujących wypędzili y do ruiny wielkiej przywiedli. Co większa szlachtę rodowitą, ni w czym sobie nie winnych, sądem prywatnym dekretowali, kłatwę wydali; na ostatek calumniose w rzeczy nigdy niebyłej, wymniając honor szlachecki, wiele punktami nadzianemi, do xiąg urzędowych zaniesionemi, processami oskarżywszy, prawem nulliter et illegitime infestując y do

kosztów niemałych przywiedli. Zaczynając delatorowie, vigore prawa popolitego, konstytucyi seymowych et novellae legis, ante omnia do nakazania y przysądzenia i. pp. Pieślaków, iako in causa expulsionis reindukcyi, do utwierdzenia ostatniej woli w Bogu zesłego stryja żalujących funduszu y testamentu, a w samey rzeczy, vigore coëquationis iurium, konstytucyi seymowych ex indebita vexa, chcąc oczyścić się, a według żaloby, processów obżalowanych ichmć o. o. bazylianów do należytego subsellium forum excypować, któremi calumniose indebite contra omne fas, żalujący pp. Pieślakowie są aggravati, paenas assequi, iako te niesłuszne żaloby, iako y swoje do obżalowanych ieszcze większe mając pretensye, in foro fori chcąc prawem czynić, szkody paen prawnych rekwirować, przelożywszy na kontrowersyą patronów strony przeciwney, replikując wnosili to: Iż gdy w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt wtórym z łaski y providencyi Boskiej ziawili się N. Panny (cuda) y przez zesłego z świata godney pamięci i. x. Mikołaja Pieślaka, fundatora cerkwie Boruńskiej, w powiecie Oszmiańskim, w Borunach będącey, rozgłosili się y różnym ludziom chrześciańskim wyświadczone zostali, na cudzym gruncie własnym, to iest i. p. Popławskiego y i. o. x. ieymć Neyburskiej y gdy za uproszeniem nieboszczykowskim y nabyciem tych gruntów, przez swoje staranie y pilność upomienionych osób zostawszy kollatorem, wystawił cerkiew na tym gruncie wprzód drzewnianą, a potem za doznaniem większych cudów, chcąc po sobie pamiętką uczynić, murowaną cerkiew zaczawszy uprosił u i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego,

tdzież u przewielebnego i. x. Symona Ohurcewicza, prowincyała na tenczas zakonu świętego Bazylego wielkiego, a obżalowanych ww. zakonników teyże reguły Bazylego świętego przy tym cudownym obrazie tylko dla asystencyi obrazu P. przeynayswiętszey y dla większych nabożeństw osadził, miasteczko, slobodę, przez swoje staranie pobudował, mieszczan poosadził, a potem, gdy iuż widząc podłość życia swego, a obawiając się, aby po śmierci onego chwala Boża uymy nie ponosiła, funduszem swoim w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia uczynionym, czyniąc po śmierci swojej synowca swego, teraz żalującego i. p. Jana Pieślaka, kollatorem y wszelkie rzady y z wierchności onemu nad miasteczkiem y cerkiewnemi rzeczoma, póty nim cerkwie murowaney nie zakończy, do tego placów siedm z ogrodami y dom z placem y ogrodem Piotra Audyckiego y małzonki iego, na ulicy Smorgońskiej będące, aktorom naszym przydawszy, miasteczkiem zapisał, warując w tym funduszu pomienionym oo. bazylianom, iż iesliby ichmć widząc szczupłość tego to zakonu, albo też niechcąc temu funduszowi w odprawowaniu nabożeństwa dość czynić, tedy dając moc ichmć pp. opiekunom y kollatorom, że wolno zakon inszy, który by kontentował y obowiązkowi nieboszczykowskiemu dość czynił, wprowadzić, po którego śmierci obżalowani i. xx. bazylianie Boruńscy, chcąc aktorów moich i. pp. Pieślaków, tak od kollatoryi cerkwie Boruńskiej, dochodów cerkiewnych, iako też miasteczka y wszelkich własności oddalić, żalujących udając różnemi czasy przed obżalowanym i.-w. i. x. metropolitą Kiiow-

skim różne violencye, gwałty, expulsye, niaizdy na majątność aktorów moich czynili, i. p. Jana Piesłaka—szlachcica rodowitego, do Wilna na trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego przez miasteczko Boruny iadącego, wzieli, więzili y okowawszy do Wilna zaprowadzili y pod wartę prywatną oddawszy, żadnego miłosierdzia nad onym nie zażywaiąc, niby iakiego violatora krępowali, na majątności aktorów moich naieżdzaiąc, różne rzeczy ruchome zabierali, mianowicie: sam obżałowany i. x. metropolita w roku tysiąc siedmsetnym, miesiąca Marca piętnastego dnia, za udaniem obżałowanych ichmć xx. bazylianów Boruńskich, z niemalą gromadą ludzi, z przydaną chorągwią piechoty węgierskiej, od zeszłego z tego świata i. w. i. p. Służki—kasztelana Wileńskiego, hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego, na majątność aktorów naszych, nazwaną Koziakowszczyznę, w powiecie Oszmiańskim leżącą, czyniąc na oppressyą stanu szlacheckiego, naiechawszy, ichmć pp. Piesłakow rozpędziwszy, samą i. p. Piesłakową zbili, zmordowali, złoto, srebro, gotowe pieniądze, bydło, na własnym gruncie i. pp. Piesłaków pozabierali, po zeysciu s tego świata i. x. Piesłaka, rządu y sądy wszelkie cerkiewne y mieyskie odebrali, złoto, srebro, klejnoty cerkiewne, gotowe pieniądze, na wymurowanie cerkwi nagotowane, z cerkwi pozabierali, szkody niemaló według żaloby uczynili, samych ichmćw pp. Piesłaków z majątności Borun wypędzili, cerkiew, miasteczko Boruny, własną fundacyę Piesłakowską zabrali, gwałtowną expulsyę uczynili. O co gdy żaluiący aktorowie, skoro po wyściu z więzienia i. p. Jana Piesłaka, zakazem obżałowanych ichmć wszystkie o

różne pretensye do sądu głównego trybunального cytowali, tam obżałowani, widząc że złe poczynać, rozprawić się nie chcieli, dylacyi różnych zażywali. Czego dowodząc, pokładał przed nami sądem dekreta remisyne y protestacye z relacyami ieneralskimi od tychże żaluiących aktorów na obżałowanych do xiąg urzędowych doniesione y ekstraktami z tychże xiąg pod datami, w nich wyrażonemi wydane. Po których produkowaniu y dowodzeniu tak wielkich krzywd i. pp. Piesłaków—synowców nieboszczyka i. x. Piesłaka, kollatora cerkwi Boruńskiej; dowodząc ieszcze aktorstwa aktorów swoich, czytał y produkował fundusz y testament zeszłego z tego świata godney pamięci i. p. Mikołai Piesłaka w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia czyniony y w tymże roku, miesiąca Septembra dwudziestego wtorego dnia w grodzie Wileńskim aktykowany, a w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym, miesiąca Maia szesnastego dnia w sposób przenosu do trybunału w. x. Lit. przeniesiony; którym to testamentem pomieniony fundusz approbowany y stwierdzony iest y i. pp. Piesłakowie według tego funduszu y testamentu wieczystemi aktorami y kollatorami cerkwi y dobr Boruńskich są. Tudzież prawo wieczyste od zeszłego z tego świata nieboszczyka i. p. Bogusława Grodkowskiego w roku tysiąc sześćset czwartym, miesiąca oktobra piątego dnia nieboszczykowi i. x. Piesłakowi na grunta, w miasteczku Borunach będące, dane, tudzież registr tegoż imci pomienionych gruntów dany; przy tym drugie prawo od i. p. Pożarskiego y i. p. Wiszniewskiego, rewizora dobr i. o. x. ieymci Neyburskiej—falcgrabianki

Reński, w którym pisze: „że po wyraźnej woli teyże xiężniczki ieymci nadano włok dwie nieboszczykowi i. x. Pieślakowi na wystawienie cerkwi, klasztoru y ogrodów klasztornych Boruńskich“, tudzież approbatę funduszu od i. x. metropolity Kiiowskiego w roku tysiã sześset dziewiędziesiąt ósmym, Junii dziewiątego dnia daną, którą fundusz y testament nieboszczyka i. x. Pieślaka aprobowano; a za tym listy dwa i. x. metropolity Kiiowskiego, ieden do nieboszczyka zesłego i. x. Mikołaja Pieślaka—kollatora cerkwie Boruńskiej, drugi do terazniejszego aktora i. p. Jana Pieślaka, namieniaiąc go kollatorem Boruńskim, w roku tysiã sześset dziewiędziesiąt ósmym, trzeci także list od i. w. i. x. Zaleńskiego—metropolity Kiiowskiego, takż do i. p. Jana Pieślaka, mieniaąc kollatorem Boruńskim anno tysiã siedmsetnego, dnia trzeciego Marca pisane; przy tym czwarty list od tegoż teraz obżałowanego i. x. metropolity do i. w. i. p. Kotła—kasztelana terazniejszego Trockiego, w tymże roku tysiã siedmsetnym, miesiąca Marca dnia trzeciego pisane; przy tym tak wiele różnych listów y dokumentów prezentuie, przy których opponuiąc się y dowodząc: że to na własnym gruncie Pieślakowskim ta cerkiew y miasteczko Boruny stoi. Przy tym cytował prawo statutowe, konstytucyjne seymowe roku tysiã sześset czterdziestego siódmego y tysiã sześset siedmziesiąt siódmego, przy których aktorów swoich zachowania u nas sądu domawiał się, i. p. Frackiewicz, od tychże aktorów stawiając, wnosil. to: Iż lubo strona przeciwna, stawiając inkwizycyã chlubi się, która według prawa pospolitego u sądu naszego akceptowana być nie powinna,

ponieważ nie są należycie świadkowie w niej napisane, ale mieszczanie Boruńscy, którzy są zarówno od aktorów iego z imię x. bazylianami oskarżeni, to by według prawa świadczyć nie powinni, ale szlachta dobra, rodowita; czego wszystkiego dowodząc czytał tę inkwizycyã przez i. pp. kolegów naszych odprawioną y to donosił: że więcey pięciudziesiąt szlachty dobrej, rodowitej, zeznali, że nieboszczyk i. x. Pieślak te pomienione grunta, na których cerkiew y same miasteczko stoi, własnym kosztem y staraniem swoim u różnych osób ponabycwał, cerkiew wystawił, potym zchodząc z tego świata funduszem y testamentem swoim, synowcom swym zapisawszy, na miejscu swoim i. p. Jana Pieślaka kollatorem zostawił. Czego wszystkiego z różnych dokumentów y inkwizycyi, że to iest grunta własne y fundacya Pieślakowska, dowiodłszy, na dalszy ieszcze dowód ichmć pp. Janowi, Piotrowi y Bazylemu Pieślakom na tym, iako testament w Bogu zesłego w. i. x. Pieślaka, stryia i. pp. Pieślaków, a fundatora cerkwie Boruńskiej, ręką i. w. i. x. metropolity konnotowany, którym fundusz tegoż imci x. Pieślaka, także ręką tegoż i. x. metropolity konnotowany, aprobowany, iest prawdziwy y według dyspozycyi tegoż imię x. Pieślaka za żywota imci prawnie napisany we wszystkich punktach; na tym, iako prawdziwie fundusz swój i. x. Pieślak tym testamentem approbował y za tym funduszem y testamentem stryia swojego i. pp. Pieślakowie prawdziwemi cerkwie Boruńskiej kollatorami, tak miasteczka Borun, w powiecie Oszmiańskim leżącego, iako y innych dobr po i. x. Pieślaku pozostałych, successorami są; na tym, iako i. w. i. x.

metropolita y i. xx. bazylianie w roku ty-
 siąc siedmsetnym ,miesiąca Marca dnia
 piętnastego naiechawszy z niemalą groma-
 dą ludzi y z przydaną chorągwią piechoty
 węgierskiej zeszedło i. p. kasztelana Wi-
 leńskiego, miasto Boruny zaiechawszy y
 expulsyą uczyniwszy, także cerkiew sobie
 przywłaszczywszy, depozyt cerkiewny sa-
 mych zauiących i. pp. Pieślaków, tak zło-
 to, srebro, cynę, miedź, gotowe pieniądze
 na wymurowanie y dokończenie cerkwie na-
 gotowane, y wszystko a wszystko, co się
 ruchomością rozumieć y mianować może,
 we dworze y cerkwi Boruńskiej nie mało
 pozabierali y z tego wszystkiego fruktyfi-
 kują. Na tym, iako iehmé xx. bazylianie
 w roku tymże tyśiąc siedmsetnym, miesi-
 aca Maia dwudziestego wtórego y dwudzie-
 stego trzeciego dnia po dwa kroć wprzód
 na folwark pp. Pieślaków Koziakowszczyz-
 nę, w powiecie Oszmiańskim leżący, a po-
 tym na wieś do tegoż folwarku należąca,
 z mieszczanami Boruńskimi y piechotą
 wyż wyrażoną i. w. i. p. kasztelana Wi-
 leńskiego naieżdżając, różne strzelania y
 exakcye czynili, tamże czapkę p. Alexan-
 drowi Pieślakowi na głowie przestrelili,
 samą i. p. Pieślakową, rozpędziwszy i. pp.
 Pieślaków, w słabości zdrowia zostaiącą,
 wywlekłszy z izby, biiąc zekrwawili, chłop-
 owi i. pp. Pieślaków, na imię Piotrowi
 Hołowni, biiąc onego, karku nadtrącili y
 różney ruchomości tak w folwarku i. pp.
 Pieślaków, iako y we wsi chłopów, na złt.
 dwa tyśiące dziewięćset dwadzieście osim
 y groszy cztery, według osobliwego regist-
 ru, zabrali. Na tym, iako w roku tymże
 tyśiąc siedmsetnym, miesiąca Oktobra dwu-
 dziesiątego trzeciego dnia, bydło i. pp. Pie-
 ślaków wypuszczono dla ziedzenia pozo-

stałego na szałaszach siana y siano, także
 wieprzów karmnych dwóch y gęsi, w osob-
 liwym regestrze wyrażone, wyskoczywszy
 z niemalą gromadą ludzi, pode dworem
 zabrali y szkod przez to na złotych pol-
 skich sto ośmnaście według tegoż rejestru
 uczynili, y gdy się i. p. Pieślakowa upo-
 minała, aby nie zabierano, tedy ieymś
 zbili, zekrwawili. Na tym, iako w roku
 tyśiąc siedmsetnym pierwszym, miesiąca
 Apryla pierwszego dnia mieszczenie Bo-
 ruńscy, za wolą y rozkazem i. x. Bułhaka,
 i. p. Jana Pieślaka, iadącego w miastecz-
 ku Borunach, gwałtem wziowszy y do klasz-
 toru zaprowadziwszy, w przywatnym wię-
 zieniu swoim trzymając, kuntusz, żupan,
 czapkę sobolą, kaftan, pas, szablę y innych
 rzeczy niemalą, podług osobliwego rejestru,
 na złotych polskich sześćset dwadzieścia
 siedm y groszy dwadzieście sześć zabraw-
 szy, naśmiewając się, że katolikiem zo-
 stał, siermięgę włożyć przymusiwszy, ręce
 nazad związawszy do nóg, niemilosiernie
 skępowali y do ławy przywiązali; potym
 dla okowania do kowala posłali y okowa-
 nego na sanki włożywszy, powrozami skęp-
 owali, chłopom na nogach onego sieść
 kazali y daley pastwiąc się, knebel w gębę
 włożywszy, skrwawili; potym po różnych
 mieyscach wożąc, w drodze na konia oklep
 bez czapki wsadziwszy, okowanego ręce y
 nogi przez całą drogę mając, do Wilna
 do pałacu metropolitańskiego przywiozłszy,
 do prywatnego swojego więzienia wsadzili
 y tam w głodzie, w chłodzie trzymając, roz-
 gami bić usiłowali. Na tym, iako samą i.
 p. Pieślakową w Borunach tegoż czasu,
 która dowiedziawszy się o więzieniu syna
 swojego i. p. Jana Pieślaka, iakoby miał
 taką oppressyą ponosić, pytała, wziowszy

do świrna wsadzili y przez noc w prywatnym swoim więzieniu trzymali. Na tym, iako ta cerkiew y miasteczko Boruny na gruncie i. pp. Pieślaków, od i. p. Grodkowskiego, i. p. Kiińskiego y innych ichmé nabytym, przez i. x. Pieślaka fundowana; na tym, iako i. pp. Pieślakowie summy dwunastu tysięcy złotych polskich, iakoby po nieboszczyku i. x. Pieślaku pozostałych, także złota, srebra, perel, lancuszków, sztuczek złotych, zausznic, trzęsawek y innych klejnotów, według żaloby i. xx. bazylianów z obrazu n. Panny y tabliczek z cerkwi niebrali, tak y i. p. Pieślakowa nie brała, y summę, którą i. p. Jan Pieślak u i. x. Szostaka—zakrystyana brał, nie na swoią, ale na cerkiewną potrzebę, na mury y na prowizyą oo. bazylianów, także muzykantów y insze potrzeby wydawał; na tym, iako za żywota nieboszczyka i. x. Pieślaka i. x. Szostak zakrystyanem był y klucze od cerkiewnych rzeczy u siebie miał; na tym, iako punkta iakieś u i. p. Piotra Pieślaka, w Rucie na tenczas będącego, wymogłszy, do podpisu uprosiwszy przymsili. Natym, iako i. pp. Pieślakowie w żadnym a żadnym punkcie i. xx. bazylianom nic winnemi nie są, y natym, iako fundusz y testament nieboszczyka i. x. Pieślaka, stryia ichw., nie na blankietach są pisane, do iuramentu samo piątym by y z dalszym dowodem zabierając, uznania ichmé, a po wykonanym iuramencie, funduszu wespół z testamentem zesłego nieboszczyka imé x. Pieślaka stwierdzenia, kollatoryi wespół z cerkwią, miasteczkiem y wszelkiemi do niego przynależnościami, ante omnia reindukcyi, uznania y przysądzenia, tudzież za niesłuszne i. p. Jana Pieślaka, szlachcica, prawem nie przeko-

nanego, więzienie, bicie, naieżdżanie na majątność aktorów, paen y nawiązek, także szkod, expens prawnych na złotych siedm tysięcy sześćset siedmdziesiąt dwa poniesionych, uznania u nas sądu prosił y domawiał się.

Przeciwno czemu patron i. w. w Bogu przewielebnego i. x. Załęskiego—metropolity Kiiowskiego y wszystkiey Rusi, tudzież i. xx. bazylianów Boruńskich, p. Samuel Koreywo, replikując wniósł to: że lubo strona przeciwna, stawiając z funduszem nieboszczyka i. x. Mikołaja Pieślaka, chlubi się, że iest ten fundusz przez i. x. metropolitę approbowany, czego u sądu naszego dowieść nie mogą y aprobacyi żadney nie pokażą, ale szczególnie tylko w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt ósmym, podczas wizyty i. x. metropolity, ręką imci, żeby i. pp. Pieślacy tak funduszu, iako też testamentu nie odmienili, są konnotowane; czego wszystkiego dowodząc: że to wcale grunta y miasteczko nie do i. pp. Pieślaków należące, lecz na chwałę n. Panny od różnych ichw. nadane; przy których prawach y dokumentach ichmé księży bazylianom samo siódmym y z mieszczanami, na punktach wyż wyrażonych do przysięgi zabierając, uznania ichmé do oney, a po przysiędze pomienioney cerkwie, miasteczka Borun, z mieszczanami y wszelkiemi do nich przynależnościami i. xx. bazylianom Boruńskim przysądzenia, pomienionych ichmé panów Pieślaków, iako iawnych następców wziewszy na chwałę Bożą od kollatoryi odsądzenia, paen kryminalnych, szkod, expens prawnych na ichmé wskazania, u nas sądu potrzebował.

A patronowie i. pp. przy wyższym swoim domawianiu stawiając, obszernie na replikę

strony przeciwney odpowiedziawszy i. pp. Pieślakom, Pieślaków samo siódmym by y z dalszym dowodem y samo czternast na punktach wyż wyrażonych do przysięgi zabierając, do oney uznania u nas sądu dopraszał się.

A iegomość pan Ancuta, takż od ichmość pp. Pieślaków stawiając y dowodząc aktorstwa, aktorom swoim cytował konstytucye seymowe tysiã sześćset czterdziestego siódmego, tysiã sześćset siedmdziesiąt siódmego y wiele innych konstytucyi, według których kollatoryi cerkwie miasteczka Borun, tudzież szkody y expens prawnych przysądzenia u nas sądu dopraszał się.

Econtra patron i. xx. bazylianów p. Mateusz Broniec, stawiając wnosił to: iż nie mogą i. pp. Pieślakowie u sądu naszego żadney kollatoryi, ani też possessyi cerkwi y miasteczka Borun dopraszać się, bo nie należą do nich, z tych racyi: *pierwsza*, że nie iest słuszny y prawny fundusz, kiedy nie tak, iako prawo mieć każe napisany, ale na blankiecie; *druga*, że nie przyznany; *trzecia*, że syn nieboszczykowski od kollatoryi iest oddalony, a tu siedm braci rodzonych synowca nieboszczyka i. x. Mikołaja Pieślaka kollatorami są napisane, a prawo statutowe, konstytucye seymowe tak nas uczą, że bliższy syn do sukcesyi po oycu y do kollatoryi, a niżeli synowcowie przypuszczeni być powinni. Zaczym z tych y wiele innych słusznych y prawnych racyi, iako fundusz y testament nieprawne, nie przyznane, na blankietach napisane, tak według prawa wszyscy pp. Pieślakowie kollatorami być nie mogą, przy których prawach y konstytucyach stawiając, pomienionego funduszu y testamentu skasowania y annihilowania, od kollatoryi po-

nienionych ichmciców pp. Pieślaków odsądzenia, cerkwi, miasteczka ii. oo. bazylianom przysądzenia, za niaizdy na cerkiew paen kryminalnych, tudzież szkod y expens wskazania u nas sądu prosił.

Patron zaś ichmciców pp. Pieślaków p. Paweł Tonkowied, przy wyższym domawianiu swoim stawiając, funduszu wespół z testamentem zesłego i. p. Mikołaja Pieślaka we wszystkich punktach y paragrafach utwierdzenia, za kollatorów i. pp. Pieślaków uznania, nawiązek według prawa za więzienie y bicie, szkod y paen prawnych wskazania u nas sądu prosił y domawiał się.

A tak my sąd, w tey sprawie i. w. w Bogu przewielebnego i. x. Leona z Szlubic Załęskiego—archiepiskopa metropolity Kiiowskiego, Halickiego y wszystkiey Rusi, episkopa Włodzimirskiego y Brzeskiego, archimandryty Kobryńskiego, Czerniehowskiego, imieniem całej kapituły zakonu ś. Bazylego wielkiego y imieniem x. Jana Szostaka—zakrystyana cerkwie Boruńskiej z i. pp. Janem, Piotrem, Bazyliem y Jakubem Pieślakami, i. p. Paraskowią Eufrozyną Laudańską Stefanową Pieślakową, świeszczennikową Dukszyńską, rodzicielką i. pp. Pieślaków, y i. p. Pawłem Zienką za przypożwem do położenia dekretu sądu naszego w roku przeszłym tysiã siedmsetnym pierwszym, miesiąca Maia ósmnastego dnia z aktoratu żalującego aktora i, obżałowanemi, z oczewistey kontrowersyz w Wilnie ferowanego, którym my sąd po złączeniu obudwuch stron żalob, z osobami przeciwney strony w nim wyrażonemi, dla objaśnienia tey sprawy z porządku siebie i. pp. kollegów naszych na inkwizycyã odesłali; tudzież za dekretami y nie poiedno-

krotnemi odkładami naszemi tuteyszemi Nowogrodzkiemi do uczynienia tedy wprzód przez i. pp. kolegów naszych z odprawienia oney nam sądowi relacyi, a potem do przyjęcia skuteczney między stronami z obudwuch stron złączonemi żalobami w samey rzeczy rozprawy, w której sprawie poczynienia przez ichmć pp. kolegów z odprawienia inkwizycyi, w zawartym kole naszym relacyi y po oddaniu tych inkwizycyi dwóch do kancelaryi naszej w dalszym postępku prawnym z oczewistey obudwuch stron, to jest przy bytności w Bogu w i. x. Porfirego Kolczyckiego—officyała ieneralnego zakonu Bazylego wielkiego, starszego monastyru Boruńskiego, y i. x. Jozefata Safarowicza, w osobach swoich y w osobie i. w. w Bogu przewielebnego i. x. metropolity Kiiowskiego y wszystkiey Rusi stawaiących, a i. pp. Janem, Piotrem y Bazylim Piesłakami, bracią rodzoną, kontrowersyi, my sąd ponieważ to iawnie y widomie z przeczytaney u sądu naszego inkwizycyi, także z produkowanych z obu stron dokumentów pokazało: iż co cerkiew Boruńska, przez nieboszczyka oycy Mikołaiia Piesłaka—zakonnika ś. Bazylego wielkiego, kollatora y fundatora cerkwie Boruńskiej, na gruncie, od i. p. Kiińskiego wlewkiem prawa przez nieboszczyka oycy Piesłaka nabytym, a przez i. p. Popławskiego, iako wiecznika gruntów z pewną obligą na cerkiew Boruńską wiecznością legowanych, jest pobudowana, a miasteczko y sam klasztor na gruncie od i. o. x. Neyburskiej—falcgrabiney Reńskiej, y za cerkiewne pieniądze od innych osób nabytych, jest założone; zaczym z tych y innych słusznych y prawnych wielu racyi, przysiąg żadnych, do których się z obu stron za-

bierano nie uznawszy, fundusz na tę cerkiew y klasztor Boruński ichmć xięży bazylianom od nieboszczyka imci oycy Mikołaiia Piesłaka dany y testament tegoż imci melioruiąc, i. pp. pana Piotra, Bazylego y Jakuba Piesłaków—synowców nieboszczykowskich, tylo titulo, non re za kollatorów uznawszy, folwark Koziakowszyny z karcznią y z placami w Borunach, na które iezeli i. pp. Piesłakowie prawo wieczyste pokażą, do tego folwarku przynależącemi, z placem y włoką gruntu i. x. Morotemu wiecznością zapisaną, względem tego, ażeby zawsze w potomne czasy xiądz religii rzymskiej rezydował y nabożeństwo odprawował, y bratowey nieboszczyka i. x. Piesłaka dożywociem zapisanych, także y z gruntami do Koziakowszyczyny należącemi, które pod klasztor, cerkiew y miasteczko nie są zajęte, do possessyi i. pp. Piesłaków przysadzamy, y żeby więcej i. pp. Piesłakowie do dochodów cerkiewnych y nadania na obraz Najswiętszey Panny Boruńskiej, tudzież do miasteczka Boruńskiego y mieszczan, w nim mieszkaiących, do rządów y sądów nie należeli, nie wtręcali się y żadney w Bogu ww. i. xx. bazylianom Boruńskim szkody nie czynili. A wzaiennie, aby y i. xx. bazylianie Boruńscy do folwarku tego Koziakowszyczyny, do karczmy, w Borunach będącey, y placów ichmćiom pp. Piesłakom należących, nie interessowali, waruiemy, y te miasteczko z mieszkaiąciami, placami y dworami, z cerkwią y ze wszelkimi skarbami, dochodami, prowentami, nadaniami ww. w Bogu ichmć oycem bazylianom Boruńskim y następcom ichmć wiecznemi czasy przysadzamy; y ażeby ww. ichmć oycowie bazyliani, tych skarbów y splendorów do inszych cerkwi

nie wywozili, ale żeby przy tej cerkwi Boruńskiej zostawali y ta cerkiew, iako nypredzey, była skonczona, nakazujemy y tym dekretem naszym, aby nabożeństwo rzymskie, iako za nieboszczyka x. Piesłaka, tym porządkiem y w potomne czasy było y żeby xiądz rzymski ustawiczny przy cerkwi mieszkał, wiecznemi czasy waruujemy. A załoby z obodwóch stron wszystkie o pretensye, w nich wyrażone, uroszczone, kassujemy y annihilujemy, wieczne milczenie w tych pretensyach, na obie strony mieć uznawszy, troiakię zaręki na przeciwnych temu dekretowi sądu naszego y paenam infamii zakładami. Która sprawa do xiąg głównych trybunalnych iest zapisana, z których y ten wypis, pod pieczęcią trybunału Nowogrodzkiego i. w. w Bogu przewielebnemu i. x. Leonowi z Szlubic Załenskiemu—archiepiskopu metropolicie Kiiowskiemu, Halic. y wszystkiey Rusi, Włodzimirskiemu y Brzeskiemu archimandrycie, y i. xx. bazylianom Boruńskim iest wydan. Pisan w Nowogrodku. U tego dekretu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego między wyż wyrażonemi osobami w roku tysiąc siedmsetnym wtórym ferowa-

nego, przy pieczęci trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego kadencyey Nowogrodzkiej podpisy rąk, tak i. w. i. p. marszałka, iako też i. w. i. pp. sędziów trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, a poniżej korekta, tudzież na każdym arkuszu konnotacya tali sequuntur tenore: Krysztof z Brakszyna Deszpot Zenowicz — starosta Oszmiański, marszałek trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego. M. Woyniłowicz—pisarz trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego Nowogrodzki. Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—podstoli Wendenski, deputat woiewodztwa Wileńskiego. Władysław Biesiecki—czesznik y deputat powiatu Brasławskiego. Correxít Horbotowski. Lectum, cum actis correctum. Który to takowy między wyż wyrażonemi osobami ferowany dekret, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona imci p. Jerzego Pomarnackiego—czesznika Wilkomirskiego, do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszelką w nim intus inserowaną rzeczą przyjęty y wpisany.

1702 г. Ноября 28 дня.

Изъ книги № 47, за 1702 г., л. 644.

111. Ширевая сдѣлка между базилианами Виленскаго св.-Троицкаго монастыря и помѣщиками Сурожами.

Между Св.-Троицкими базилианами и пограничными съ ихъ имѣніемъ помѣщиками Сурожами возникли споры вслѣдствіе захвата Сурожами монастырской земли въ имѣніи Свиранакъ. Такъ какъ споры эти продолжались довольно долго и сопровождались взаимными наѣздами и боями, то количество преступленій съ обѣихъ сто-

ронъ сдѣлалось довольно значительно. Впрочемъ уняты въ этомъ дѣлѣ превзошли Сурожей, такъ какъ во время одного изъ своихъ наѣздовъ убили одного изъ Сурожей. Не желая тянуть этого дѣла дальше, уняты предложили противной сторонѣ 4500 ал. и мировую, которая и была принята противною стороною.

Roku tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Decembra czwartego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu imć pan Kazimierz Suroż y ieymosć pani Klara Zawadzka Surożowa—małżonkowie y ichmosć panowie Andrzej, Jan y Jakub Surożowie, bracia rodzeni, także ieymosć pani Konstancia Imbranka Piotrowa Surożowa y ieymosć pani Anna Rudkowska, imć pan Symon Suroż y ieymć pani Katarzyna Surożanka, opowiadali y przyznali list dobrowolny ugodliwy wieczysto-kwitacyiny zapis, na rzecz w nim wyrażoną, ichmościom oycom bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętey Trócy będących, dany y służący, który, ustnym y oczewistym zeznaniem swym stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażebyśmy przyjęli y do xiąg głównych trybu-

nału w wielkim xięstwie Litewskim spraw wieczystych wpisali; iakoż ony przyiowszy a wpisując w xięgi, słowo do słowa tak się w sobie ma.

Ja Kazimierz Suroż y ia Klara Zawadzka Surożowa, małżonkowie, y my Andrzej, Jan y Jakub Surożowie, bracia rodzeni, ziemianie iego królewskiey mości wojewodztwa Wileńskiego, iako naturalni opiekunowie pana Franciszka Suroża, po zeszyłym z tego świata imci panu Piotrze Surożu, bracie naszym rodzonym, in minorenitate pozostałego potomka, także ia Konstancia Imbranka Piotrowa Surożowa—pozostała wdowa po mężu swoim, ia Anna Rudkowska, ia Symon Suroż y ia Katarzyna Surożanka, iedna osoba za wszystkie, a wszystkie za iedną ręcząc się y obowiązując, czyniemy wiadomo tym naszym listem dobrowolnym ugodliwym kwitacyinym wieczystym zapisem, komu by o tym terazniejszego y napotym będącego wieku lu-

dziom wiedzieć należało: iż co z okazyey o differencye gruntów między majątnością ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy będących, nazwaną Swirany, a między dobrami naszemi ziemskimi Woyczanami, w woiewodztwie Wileńskim leżącymi, w których po inkursyi Moskiewskiej przez zarosłe lasy musiały powaryować się zobopólne granice, urosły były niemale zawziętości y zobopólne między nami boie, gwałty y zabójstwa, o co, gdy przyszło do prawnych terminów, zanieśliśmy byli protestacją do xiąg głównych trybunalnych, w Nowgorodku się odprawiających, pod datą roku tysiąc siedmset pierwszego, miesiąca Nowembra piątego dnia, na ichmościów oyców bazylianów Wileńskich y drugich osób prałatów ichmościów, w tę protestacją inserowanych, a osobliwie na poddanych ichmościów Swirańskich, imionami y nazwiskami w teyże žalobie specyfikowanych, iako pryncypałów y mężoboyców y innych poddanych teyże majątności, mieniać o excess pod sądami trybunalskimi popełniony, w zastąpieniu iako by przeszłych że poddanych Swirańskich, z rozkazu ichmościów xięży bazylianów na dobrowolney drodze, do Nowogródka do trybunału iadącym, ichmościom panom Piotrowi, Janowi Surożom y tym sposobem y na miejscu w processie wyrażonym imci pana Piotra Suroża, brata naszego, tyrańskie zabicie y zmordowanie, od czego w kilka dni zszedł z tego świata, także o postrzelenie tegoż czasu imci pana Jana Suroża w nogę y potym nas wszystkich wysz mianowanych osób tyrańskie zabicie y zkrwawienie y o inne pretensie, szerzey w teyże protestacji wyrażone. Gdzie w dalszym postępku gdyśmy ichmościów xięży bazylianów Wileńskich w tymże roku tysiąc siedm-

setnym pierwszym do Nowogródka do sądu głównego trybunalnego o zabicie przez poddanych ichmościów nieboszczyka imci pana Piotra Suroża, brata naszego, y o boie nam stałe zapozwali byli y za remissą z Nowogródka do Wilna wpisawszy się, w regestr w sądzie głównym trybunalnym też sprawę poprzeć chcieli; ichmościowie też oycowie bazilianie także chcąc swoich boiów y pretensyi, a osobliwie dwóch zakonników zbicia y zkrwawienia dochodzić, także pozanosili na nas žaloby, chcąc nas, mieniać o niaiazd na Swirany y o popełnione wzajemne boie y excessa prawne, konwinkować. A że za włożeniem się w to ichmościów panów przyaciół zobopólnych pogodziliśmy się o zobopólnie w žalobach wyrażone pretensye takowym sposobem, żeśmy za zabicie brata naszego imci pana Piotra Suroża y za pobicie nas samych stałe y za wszystkie pretensye cztery tysiące dwieście piędziesiąt złotych polskich odebraliśmy. Tedy ponieważ nam wysz mianowanym osobom od ichmościów oyców bazylianów we wszystkim się dość stało y do tego poddanym swoim Swirańskim, w žalobie wyrażonym, publiczną za ten excess ciągnę dali, przeto žaloby, zapozwy y dekreta, y przyparęczenie poddanych Swirańskich, w tey sprawie od nas zaszłe, y wszytek proceder prawny w iakich kolwiek aktach y subselliach, ieżeli by się pokazał, wiecznie skasowawszy y annihilowawszy, samego iaśnie wielmożnego iegoomości xiędza Michała Marciana Białozora—archiepiskopa Połockiego, w Bogu przewielebnego imci xiędza Joachima Kuszelicza—prowincjała zakonu świętego Bazylego wielkiego, w Bogu przewielebnego imci xiędza Marcyana Kulczyckiego—consultora tegoż zakonu, starszego Wileńskiego, imci xiędza Jana Oleszewskiego—

prokuratora y wszystkich oyców bazylianów Wileńskich, przy cerkwi świętej Trójcy zostających, przez processa nasze obwinionych, z całą prowincją ichmościów z pretensyi, we wszystkich zapozwach y dekretach wyrażonych, do daty tego zapisu, do ichmościów oyców bazylianów Wileńskich y prowineyi ichmościów, o żadną rzecz do osób duchownych y do poddanych Swirańskich, w protestacyi imionami y nazwiskami wyrażonych y wszystkich poddanych teyże majątności Swirańskiej, o zabiciu ięgomości pana Piotra Suroża, brata naszego, y o boie nam stałe żadnego pretextu, prawa y przystępu mieć, ani tey sprawy wznowiać y wzruszać y żadney najmniejszey rzeczy pretendować nie mamy, a po nas sukcesorowie nasi nie będą mogli wiecznemi czasy. Y owszem warujemy to ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, iż iesli by kto kolwiek z braci, krewnych y bliskich y powinnych naszych, a osobliwie potomek zesłego imci pana Piotra Suroża, brata naszego, pan Franciszek Suroż, teraz w leciech młodych y u nas, iako u stryiów w opiece zostający, doszedszy lat zupełnych, chciał głowy oyca swego na ichmościach oycach bazylianach dochodzić, tedy my wysz mianowane osoby, bracia rodzeni, a po nas potomkowie y sukcesorowie nasi, od takowey niesłuszney impetycyi u wszelkiego sądu y prawa ichmościów oyców bazylianów Wileńskich y ich poddanych Swirańskich bronić, zastępować y oczyszczać swym własnym kosztem y nakładem będziemy powinni tyle razy, ile by tego potrzeba ukazywała, tak, ażeby żadney ichmość xięża bazyliani y ich poddani o najmniejszą rzecz nie ponosili krzywdy y turbacyi. Względem czego oddawszy wszystkim z ichmościami proceder do ręki

ichmościom w tey sprawie uroszczony wnaszamy ewikcją na dobra nasze, w woiewodztwie Wileńskim leżące, nazwane Woyczany, y insze wszelkie dobra nasze, leżące, ruchome, summy pieniężne, teraz y napotym nabyte, z których odpowiadać, stawać y wszelkim wskazom, dekretom y ciężarom wypadłym podlegać mamy, my sami a po nas sukcesorowie nasi, zakładając na nas y sukcesorów naszych w naruszeniu y w niedotrzymaniu tego wieczystego kwitacyjnego zapisu naszego, w najmniejszym punkcie y paragrafie, zaręki dziesięć tysięcy złotych polskich. A ponieważ ta wszystka transactia y także zayścia nie skąd inąd urosły byli, tylko z niepomiarkowanych differencyi w gruntach y szachownicach zachodzących, a zwłaszcza między uroczyszczem ichmościów oyców bazylianów Wileńskich, od szlachty Woyczańskiej w roku tysiąc pięćset sześćdziesiąt czwartym nabytym, nazwanym Dubrowką, a uroczyszczem naszym, nazwanym Gale, tuż do gruntów ichmościów oyców bazylianów Wileńskich przyległym, a to stąd, że po inkursiey nieprzyjacielskiej, dla zarosłych lasów dawne granice, miedze w waryacją y zapomnienie przyiść musiały, tedy y w tym życząc sobie spółney zgody, a nie mniej y przyszłego pokoiu w sąsiedztwie y żeby każdy mógł być pewien własności swoiey, za uwagą spółnych ichmościów panów przyjaciół, na te uroczyszcze wyprowadzonych, przy bytności sąsiad tamecznych y różnych poddanych y gdyśmy inaczey tych uroczyszcz nie mogli ograniczyć, dla zginionego między granicą a granicą starożytnego duktu, w pół te obie uroczyszcze podzieliliśmy y rozebrali między sobą, których się tak zaczyna granica: Pominowszy drożkę z Woyczan do stawu y młynu ich-

mościów oyców bazylianów, na krzyż przez gościniec idąca, z iedney strony o bok gruntów Woyczańskich, a z drugiey strony do gościńca się obracając po obiey stronie gruntami ichmościów oyców bazylianów, nazwanemi Skinolami, od którey drożki postąpiwszy gościńcem, zaczynali dukt od gruntów tychże oyców bazylianów y od rowku niedaleko do gościńca Oszmiańskiego, z Miednik do Wilna, po lewey stronie będącego, y idąc wciąż tymże gościńcem ku Wilnu po lewey stronie kończy się dukt tych uroczyszcz Gale y Dubrowki, aż nad stawkiem oyców bazylianów, na Borowey, po te miejsce, gdzieśmy kopiec nad samym stawkiem usypali; a z drugiey strony po tenże gościniec y kopiec od tegoż rowku, skąd się dukt zaczął, opasuje grunt ten y lasy rzeczka Swiranka. Tego tedy gruntu, podług upodobania stron y mediacyi przyjacielskiey, ichmościom oycom bazylianom Wileńskim dostała się połowa, z sianożęciami, przy gruncie nad rzeczką Swiranką będącemi, od rowku pomienionego aż do usypanych od nas kopców, które poczowszy od gościńca, poprzecz ten grunt dzieląc, aż w rzeczkę Swirankę opierają się; a nam zaś Surożom tegoż gruntu, gdzie tak imci pana Jana Frackiewicza—krayczego Wileńskiego, iako ichmościów panów Jodziewiczów szachownicy inkludują się, dostała się druga połowa, poczowszy od tychże usypanych kopców, z sianożęciami nad rzeczką Swiranką będącymi, aż do stawu na Borowey będącego, gdzie zasypany kopiec, póty tylko, póki grunt nasz zachodzi, nie pretendując nic sobie za rzeczkę Swirankę, stawiszca, do sianożęci, do grobli y mostu, iako też y do placów, po tamtey stronie oycom bazylianom należących. Który to staw na Borowey wolno

będzie ichmościom oycom bazylianom zaiąć y z obudwuch brzegów do łowienia ryb przyjazd ma być wolny onych niewodniczym, bez żadney od nas przeszkody y sukcesorów naszych, nie pretendując tym sobie. Także to iest tylko nam Surożom wolnego do tegoż stawu wstępu, iesliby zaś nie był staw zaięty, tedy sianożęci do używania y onych koszenie ma być tak nam Surożom, iako też ichmościom xięży bazylianom podług wysz rzeczonych duktów y położonych granicznych znaków wolny aktorat, iako o tym wszystkim rozgraniczeniu szerzey na osobliwym zapisie kopców wyrażono będzie. Którym sposobem uspokoiwszy się z ichmościami oycami bazylianami, waruiemy ichmościom, iż po dacie tego zapisu naszego my Surożowie sami, a po nas potomkowie y sukcesorowie nasi, do majątności ichmości Swiran, do uroczyszca, lasów, gruntów, stawów, karczem y karczmissk y wszelkich przyległości, a osobliwie do uroczyszca Skinela, iako iest w swoim ograniczeniu, nie mamy sobie uzurpować bez żadnego pre-
textu y naoczności; a wzajemnie ichmość xięża bazylianie do naszych gruntów interessować się, excepto uroczyszca Szłopi, alias Mokroyni, o co przyjaciel nas pomiar-
kować ma, wiecznemi czasy nie mają y my nie powinni będziemy. Dla czego cokolwiek dotąd o te granice y grunty wiecznie uspokojone uroszonych było od nas processów, zapozwów, dekretów, intercyzyi y inszych procederów prawnych, te wszystkie ze wszystkimi w nich wyrażonemi pretensjami, z obudwuch stron na wieczne czasy umorzając, kassuiemy, annihiluiemy y od wszelkich wysz mianowanych pretensyi ichmościów oyców bazylianów y poddanych ichmościów Swirańskich uwolniamy, a iż do nich się nie mamy wracać y tych preten-

sy, miedz y ograniczenia wzruszać y znawiać, zarękę złotych trzy tysiące polskich na nas y successorów naszych zakładamy; dając wolność w naruszeniu tego kwitacyjnego zapisu naszego w najmniejszym punkcie y paragrafie, wyżey y niżey opisanym, na nas samych y successorów naszych do wszelkiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, ikmci relacyinego, kapturowego, marszałkowskiego y innych tym podobnych sądów, pozwem pozwając y zakazem zakazać, rokiem zawitym. Gdzie my będąc zapozwani, lub zakazem zakazani, nie zażywaiąc żadnych obron prawnych, pogotowiu nieprawnych y ludzkim rozumem wynajdzionych, stać y skutecznie usprawiedliwić y pod to wszystko, co ienokolwiek z decyzji sądowej ad primam instantiam na nas samych y na dobrach naszych wszelkich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek y ukogo kolwiek będących, które wszystkie dobra nasze pod ewikcyą podaiemy, wskazano będzie, pod legacyi podpadać mamy y powinni będziemy y successorowie nasi powinni będą. A y po zapłaceniu zaręki raz by y kilka, przecie ten zapis przy zupełney mocy y watorze wiecznemi czasy zostawać ma. Y natośmy ony dali z podpisami rąk naszych, pieczęciami naszemi y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie, oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego wtorego, miesiąca Nowembra dwu-

dziesiątego ósmego dnia. U tego zapisu podpisu rąk temi słowy: Kazimierz Suroż ręką swą. Andrzej Suroż ręką swą. Jan Suroż ręką swą, Jakub Suroż ręką swą, Symon Suroż ręką swą. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od ichmościa pana Kazimierza Suroża y samey ieymości paniey Klary Zawadzkiej Surożowej, małzonki imci Jana Kazimierza Suroża, iako pisma nieumiejętney, a wysz wspomnionych ichmościów, to iest, Andrzeia, Jana, Jakuba y Symona Surożow y ieymność pani Konstanciey Imbranki Piotrowey Surożowej y ieymność panny Katarzyny Surożanki y Anny Butkowskiej, iako pisma nieumiejętnych, do tego listu kwitacyjnego zapisu podpisuję się, Michał Rafał Szumski—podstoli y surrogator Wileński. Według prawa uproszony pieczętarz od osób wysz wyrażonych do tego listu podpisuję się Samuel Jan Woyna Iasieniecki—stolnik Rzeczyeki mp. Ustnie y oczewisto proszony od wysz namienionych ichmościów pisma umiejętnych y nieumiejętnych pieczętarz do tego listu ugodliwego kwitacyjnego zapisu ręką moią podpisuję Jan Karol Tymiński—podczaszy ziemi Wileńskiej mp. Który ten zapis, za ustnym y oczewistym przez osoby wysz wyrażone zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpi-sany.

1702 г. Ноября 30 дня.

Изъ книги № 47, за 1702 г., л. 636.

112. Межевая записъ, состоявшаяся между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Сурожами по спорнымъ границамъ двухъ урочищъ—Дубровки и Гали, входившими въ составъ Свиранскихъ имѣній.

Между Виленскимъ Св.-Троицкимъ монастыремъ и Сурожами происходили частые споры изъ-за двухъ урочищъ—Дубровки и Гали, смежныхъ съ ихъ имѣніями. По взаимному соглашенію обѣ спорящія стороны рѣшились прекратить это дѣло полюбовнымъ раздѣловъ. Для этой цѣли из-

браны были пріатели, которые назначили новыя границы и присоединили Дубровку къ базилянскому имѣнію Свиранамъ, а Галю къ Сурожевымъ. Въ удостовѣреніе существованія такого факта и выдана настоящая межевая записъ.

Roku tysiąc siedmsetnego wtórego, mie-
siąca Decembra czwartego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wo-
iewodztw, ziem y powiatów, na rok teraz-
niejszy tysiąc siedmsetny wtóry obranemi,
stanowszy oczewisto u sądu w Bogu wie-
lebni ichmość xięża Alexiusz Sierhieykiew-
icz—wikary monastyrу Wileńskiego świę-
tey Trócy, Michał Grotusz—kaznodzieia,
Jan Oleszewski—prokurator, zakonnicy re-
guly świętego Bazylego konwentu Wileń-
skiego, imieniem swoim y imieniem całego
zgromadzenia swego pokładali y przyznali
list dobrowolny ograniczony zapis ichmciom
panom Janowi Kazimierzowi Surożowi Frą-
kiewiczowi—krayczemu Wileńskiemu, Ka-
zimierzowi, Andrzejowi, Janowi, Jakubowi,
Macieiwowi, Symonowi y Heliaszowi Suro-
żom, Jakubowi Jodziewiczowi dany, służący
y należący, który to zapis ustnym y ocze-
wistym swoim zeznaniem stwierdziwszy,
upraszali nas sądu, ażebyśmy ze wszytką
w nim wyrażoną rzeczą, rozkazali do xiąg
głównych trybunalnych wielkiego xięstwa
Litewskiego spraw wieczystych wpisać, ia-

kośmy przyiowszy, a wpisuiąc w xięgi sło-
wo do słowa tak się w sobie ten zapis
ma.

Ja xiądz Alexiusz Sierheykiewicz—wika-
ry monastyrу Wileńskiego cerkwi przena-
świętszey Trócy, ia xiądz Michał Gro-
tusz—kaznodzieia y ia xiądz Jan Oleszew-
ski—prokurator, zakonnicy reguly świętego
Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego,
imieniem swoim y imieniem całego zgro-
madzenia naszego y my Jan Kazimierz
Suroż Frąckiewicz—krayczy Wileński, tak-
że my Kazimierz, Andrzej, Jan y Jakub
Surożowie, bracia rodzeni, y my Maciej Sy-
mon y Heliasz Andrzejewiczowie Surożo-
wie y ia Jakub Jodziewicz—spólnie, zgod-
nie y iednostaynie wiadomo czyniemy tym
naszym wieczystym dziełczym zapisem, wza-
iemnie miedzy sobą danym, komu by o tym
teraz y w potome czasy wiedzieć nale-
żało, iż my wyż rzeczone osoby, za wy-
iazdem naszym na grunta przy prezenciei
wielmożnego imci pana Jana Jurewicza—
podstolego Witebskiego, sędziego głównego
trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego,
iako na uspokoienie zachodzących discer-

nencyi użytego mediatora, tudzież przy bytności ichmościów panów sąsiad, a zwłaszcza szlachty Woyczańskiej y innych różnych ludzi, stosując się we wszystkim do zapisów między nami zaszych y do opisanego w nich duktu, do uroczysszcz Dubrowki y Gali należących, o któreśmy między sobą wiedli prawo, rozdzieliliśmy ten grunt na dwie części, gdzie iako się w zapisach pomieniło, my oycowie bazylianie zostawszy przy uroczysszczu Dubrowce, nam za zapisem wieczystym służącym, a my Surożowie y drudzy uczestnicy przy uroczysszczu Gali, dobrach w wojewodztwie Wileńskim leżących, takąśmy między sobą uczynili granicę: Pominowszy drożkę, która idzie z Woyczan do stawu y młynu Swirańskiego, a zaczynając po lewey stronie gościńca Oszmiańskiego, z Miednik do Wilna idącego, od gruntów nas o. bazylianów Swirańskich y od rowku niedaleko tegoż gościńca, po lewey stronie będącego, y idąc wciąż tymże gościńcem ku Wilnu, przychodzi tych uroczysszcz po lewey stronie granica aż do stawku naszego Swirańskiego, na Borowey będącego, do kopca y do naciosu przy gościńcu na drzewie naciosanego, na którym krzyż wyrąbany y znak litera C pod krzyżem położony, od którego drzewa y kopca postępując w wierzch tego stawku, abo stawiszcza na Borowey drugiego kopca, któryśmy na brzegu nad stawkiem zasypali, prosto w wierzch tego stawku biie granica aż w samą rzeczkę Swirankę z iedney strony, a z drugiey strony od rowku pomienionego, zkad się dukt zaczął, opasnie oboie uroczysszcze rzeczka Swiranka, aż do tego miejsca, gdzie od kopca nad stawkiem usypanego prosto do rzeczki zmierza granica, zostawiając od kleyma y kopców, po lewey stronie grunt ichmościów

panów Surożów, a po prawey stronie stawiszcze nas bazylianów po oboiey stronie rzeczki. Taki tedy ten grunt ocyrklowawszy gdyśmy sznurem wzdłuż do rowku pomienionego aż do stawku na Borowey y do kopców usypanych przemierzyli, znalazło się tego wszystkiego gruntu w borach y lasach sznurów szesnaście, sążni siedm, które na pół rozdzieliwszy dostało się nam oycom bazylianom tego gruntu, z sianożęciami nad rzeczką Swiranką, przy tym gruncie będącemi, sznurów ośm; a nam Surożom, gdzie się y drugich ichmościów inkludnią części, dostało się także z sianożęciami, do uroczysszcza Gali należąciami, sznurów ośm y sążni siedm naddatku w nagrodę węższey nieco w części naszey. Po rozebraniu którego gruntu granice między sobą czyniąc y oddzielając Woyczański grunt od Swirańskiego, zacząwszy od gościńca aż do rzeczki Swiranki, wpoprzek na pół rozdzieliwszy te uroczysszcze, na samym dukcie zasypaliśmy kopców cztery, to iest: ieden kopiec postąpiwszy od gościńca kroków ośmnaście, drugi przy drożce, abo przy starym gościńcu, trzeci na brzegu nad samym błotem, a czwarty nad rzeczką Swiranką, z naciosanym krzyżem na iedlinie, podług którego ograniczenia my obie strony nie więcej sobie ieden od drugiego nie pretendując, zachować się mamy. A co się tknie stawku na Borowey, mostu, grobli y po drugiey stronie rzeczki placu y z sianożęcią, nam oycom bazylianom należących, w tym wszystkim tak my oycowie bazylianie, iako y my Surożowie, podług zapisów naszych y terazniejszego ograniczenia dukt opisany konserwować powinni będziemy, my sami, a po nas sukcesorowie nasi, pod obowiązkami, w tychże zapisach wyrażonemi. A po ograniczeniu

uroczyszcz pomienionych, tegoż czasu tym dla większego pokoju między nami, ograniczyliśmy y uroczyszcz Skineli do Swiran należące, a z naszymi gruntami Woyczańskimi graniczące, którego tym sposobem podług praw dawnych dukt się zaczyna: Naprzód tedy zaczynając od rzeczki Kienki y od stawku mniejszego Swirańskiego, na teyże rzece Kience będącego, pierwszy kopiec zasypaliśmy nad samym brzegiem rzeczki Kienki wgórze stawku przy dawney między, od którego tąż miedzą postępując, a zostawując po prawey ręce grunty Woyczańskie, a po lewey Swirańskie; drugi kopiec zasypaliśmy nad drożką, która idzie z Woyczan y Sawiczan do karczmy murowaney Swirańskiej; trzeci kopiec na przeciwko tegoż kopca zasypaliśmy nad drożką, która idzie do teyż karczmy ze wsi Kieny y Woyczan, a od tego kopca gruntami Skinelami miedzą zepsowaną, górą postępując y zostawując Woyczańskie grunty po prawie, przychodzi granica nad drożkę, która idzie z Sawiczan do młyna Swirańskiego, tam przy drzewie z naciusem przy samey drożce usypaliśmy czwarty kopiec; od tego kopca tąż drożką idąc ku Wilnowi, a zostawując po prawey stronie teyż drożki grunty Woyczańskie, a po lewey Skinele, przy drugiey drożce, która idzie z Woyczan do stawu y młynu Swirańskiego, usypaliśmy między drożkami w widłach kopiec piąty; a od tego kopca, pominowszy obiedwie drożki, daley postępując tąż ścianką abo drożką ku gościńcowi Wileńskiemu, z Miednik do Wilna idącemu, niedoieżdżając do samego gościńca, ale zostawując grunty ichmościów panów Surożów y tey ścianki klinek po prawey ręce przy samym drzewie, na którym dawny krzyż wyrąbany przy ziemi widzieć, zasypaliśmy przy sa-

mey drożce teyż szósty kopiec; od której drożki y od kopca wpoprzek idąc na gościńiec pomieniony Oszmiański, nad tymże gościńcem y na teyż stronie, to jest na prawey iadąc z Miednik do Wilna, usypaliśmy siódmy kopiec przeciwko rowku, od którego dukt Dubrowki zaczął się y przeciwko sośnie wielkiej, na której są stare y nowe naciosy; y tu się skończył dukt pomienionego uroczyszcz Skineli, zawierając one między kopcami usypanemi z iedney, a z drugiey strony po gościńiec Oszmiański y po drożkę, idącą z Woyczan do karczmy murowaney. Który to takowy nasz dział y ograniczenie mamy y powinni być dziemy w potomne czasy my sami y successorowie nasi nienarusznie zachować y onego granice y kopce konserwować na wieczne czasy, pod obowiązkami, w zapisach naszych wyrażonemi. Y na tośmy dali wzajemnie sobie ten nasz list dzielczy z podpisem rąk naszych y ichmościów panów przyjaciół, od nas zobopolnie do tego ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Swiranach, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego wtórego, miesiąca Nowembra trzydziestego dnia.

U tego ogranicznego zapisu podpis rąk tak samych aktorów, iako y ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: Pr. Alexiusz Sierhieykiewicz — ord. d. Basilli m. konwentu Wileńskiego wikaryusz; xiądz Michał Grotusz—zakonu świętego Bazylego w. kaznodzieia Wileński mp.; xiądz Jan Oleszewski, zakonu świętego Bazylego wielkiego, prokurator monastynu Wileńskiego cerkwi świętey Trójcy. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Alexiusza Sierhieykiewicza—wikarego monastyna Wileńskiego y od imci xiędza Jana Oleszewskiego y od imci xiędza Michała Gro-

tuza podpisuję się do tego listu dzielczego Jan Jurewicz—podstoli Witebski, deputat powiatu Słonimskiego mp. Według prawa od osób w tym dziele mianowanych, iako pieczętarsz podpisuję się:—Jarosz Floryan Wawrzecki—sędzia ziemski Brasławski mp. według prawa prawny pieczętarsz podpisu-

ię się—Michał Johorski Lenkiewicz—podkomorzyc Mozyrski. Który to ograniczony zapis, za przyznaniem przez wysz mianowanych osób, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1703 г. Сентября 5 дня.

Изъ книги № 57, за 1714 г., л. 323.

113. Заемная запись отъ Александра Важинскаго Кутейнскому женскому монастырю на шесть тысячъ золот. польскихъ.

Землянинъ Александръ Важинскій занялъ у женскаго Кутейнскаго монастыря 6000 золотыхъ подъ залогъ и своихъ собственныхъ имѣній и заложенныхъ Брестской каштеляншей въ Оршан-

скомъ повѣтъ съ обязательствомъ выплатить занятую сумму съ 10% въ опредѣленный срокъ безъ всякихъ юридическихъ проволочекъ.

Roku tysiąc siedmsetnego czternastego, miesiąca Maia iedyndastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w w. x. Lit. z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy, wysz na dacie pisany, obranemi, stanawszy personaliter u sądu patron imć p. Michał Frąckiewicz—podczaszy Smoleński, opowiadał y do akt podał dobrowolny obligacyiny list zapis, od imć p. Alexandra Ważyńskiego—podczaszego Brasławskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebney ieymć pannie Magdalenie Kosowney—ihumeniey, y wszystkim pannom zakonnym klasztoru Kuteieńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego służący y należący. Który poda-

jąc prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do akt xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyjąwszy w xięgi ingrossuiąc, verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Alexander Ważyński—podczaszy Brasławski czynię wiadomo tym moim dobrowolnym obligacyinym listem zapisem, iż ia będąc pilno potrzebnym pieniędzy, wziołem, pożyczylem y rękoма memi odliczyłem gotowey rękodayney summy sześć tysięcy złotych srebneoy monety, rachuiąc taler po złotych sześciu, u w Bogu wielebney ieymć panny Magdaleny Kosowney—ihumeni, y wszystkich panien zakonnych

klasztoru Kuteińskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, którą tę summę mam y powinien będę ichmościom w roku tysiąc siedmsetnym czwartym w dzień trzech Królów święta rzymskiego, według nowego kalendarza, przy xięgach grodzkich Orszańskich y prowizyą, od tey summy przychodzącą, oddać spełna, a nie poroznu; a ieslibym na tym terminie pomienioney summy ichmć nie oddał, tedy troiakie zapłacić powinien będę zaręki. O które iako y o samą summę daię ichmć wolność, mnie samego do wszelakiego sądu y prawa, urzędu grodzkiego, ziemskiego, sądów głównych trybunalnych, assessorskich, marszałkowskich, in casu interregni kapturowych, pozwać, lub zakazem pozwać; gdzie żadnych nie podaiąc obmów y excepty stawać, y żadnych dylacyi, których się wyrzekam, nie zażywaiąc, nie tylko samą summę, lecz y troiakie zaręki in instanti ichmć tymże zapłacić y szkody nagrodzić, sądy, urząd, w staniu y w niestaniu moim, tak samą summę, iako y zaręki na mnie na wsi Uściu, którą mam przy majątności głównej Rosośnie, w powiecie Orszańskim leżącej, od tey pani Kopciowey—kasztelanicy w Brzeskiej, w sumach niemałych zawiedziona, a przeze mnie ichmć panom bazylianom wysz pomienionym prawem zastawnym wyderkałowem puszczoną y na innych wszelkich majątnościach y dobrach moich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wzdawszy mię na infamią, wskaz y mocną odprawę urzędową uczynić y udzielać wolen y mocen będzie; sądu o wskaz, a stronę o przewód prawa pozywać, y turbować nie mam, pod tąż wysz pomienioną zaręką, którą by y nie raz zapłaciwszy, przecie ten mój ob-

ligacyiny zapis do dość onemu, z dóbr, y summ moich, uczynienia przy zupełney mocy zostawać ma. Y na tom ony dał z pieczęcią moią y podpisem, także z pieczęciami y podpisami ichmościów panów pieczętartzów, ode mnie oczewisto uproszonych. Pisan w Orszy roku tysiąc siedmset trzeciego, miesiąca Septembra piątego dnia. U tego dobrowolnego obligacyiny listu podpisy rąk temi słowy: Alexander Ważyński—podczaszy Brasławski, mp. Ustnie, oczewisto y według prawa proszony pieczętartz od imści pana Alexandra Ważyńskiego do tego obligu podpisuię się: Stanisław Kazimierz Bartoszewicz — pisarz grodzki y surrogator ziemski powiatu Orszańskiego. A zatyłek takowy: list ode mnie Alexandra Ważyńskiego—podczaszego Brasławskiego, dany w Bogu wielebney ieymci pannie Magdalenie Kosowney—ihumeni klasztoru Kucieńskiego Orszańskiego y wszystkim w Chrystusie siostram zakonnym tegoż klasztoru Kuteińskiego Orszańskiego, na pewną rękodayną summę pieniędzy do rąku moich pożyczoną y wyliczoną monetą srebną talarową, rachuiąc talar po złotych sześciu, sześć tysięcy złotych spełna; termin oddania tey summy pieniędzy, takowąż monetą srebną talarową spełna, a nie poroznu, w roku tysiąc siedmsetnym czwartym w dzień trzech Królów święta rzymskiego, podług nowego kalendarza, przy xięgach grodzkich Orszańskich, tudzież y prowizyą od tey summy przychodzącą mam oddać, niczym takowemu dniu y terminu, ani też ni w czym przeciw temu zapisowi nie sprzeciwiając, pod zarękami, warunkami, y sowitościami, obowiązkami dostateczniemy we śrzedzinie tego listu zapisu moiego dobrowolnego opisanemi y do-

łożonemi. Który to dobrowolny obligacyi-ny list zapis, za podaniem onego przez wysz mianowanego patrona, iest do akt | xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przytęty y wpisany.

1704 г. Сентября 23 дня.

Изъ книги № 49, за 1705 г., л. 423.

114. Мирова сдѣлка между Виленскими Св.-Троицкими базилианами и Виленскою же Іезуитскою академію касательно возстановленія старыхъ границъ между спорными имѣніями Свиранами и Пикціонниками.

Бояринъ Петевичъ, проживавшій въ іезуитскомъ имѣніи Пикціонникахъ, возлѣ Каменнаго Лога, на границѣ Свиранскихъ имѣній, принадлежавшихъ уніатскому св.-Троицкому монастырю, сталъ нарушать Свиранскія границы и вторгаться въ уніатскія имѣнія. Обстоятельство это объяснено тѣмъ, что послѣ Московскаго нашествія мно-

гіе пограничныя знаки оказались испорченными. По взаимному соглашенію спорящихъ сторонъ были приглашены жители пограничныхъ селеній въ качествѣ свидѣтелей, а знакомые — въ качествѣ пріятельскихъ сосѣдей, и границы были назначены новыя по взаимному соглашенію.

Roku tysiąc siedmsetnego piątego, miesiąca Maia piątego dnia.

Przed nami sędziami głównemi duchownemi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmset piąty obranemi, stanowszy oczewiście u sądu wielebny imé xiądz Marcjan Kulczycki—starszy klasztoru Wileńskiego przy cerkwi świętej Tróycy y wielebny w Bogu imé xiądz Thobiasz Arent — terazniejszy rektor collegium y akademiey Wileńskiej, ten list dobrowolny wieczysty zapis wzajem sobie przyznali, prosząc nas sądu, aby był ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą do xiąg głównych

trybunalnych spraw wieczystych przytęty y wpisany; iakoż przyiowszy a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Miedzy mną xiędzem Marcjanem Kulczyckim — konsultorem zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszym Wileńskim cerkwi przenaświętszey Tróycy, y wszytkimi wielebными oycami y bracią zakonną tegoż monastyra z iedney, a mną xiędzem Marcinem Godebskim — vicerektorem collegium y akademiey Wileńskiej s. J. przy kościele ś. Jana będącym, y całym zgromadzeniem tegoż collegium z drugiej strony, stanęło pewne y nieodmienne postanowienie y nowym terazniejszym ograniczeniem obwarowanie starożytnych duktów

maiętności naszych w ten niżej mianowany sposób: iż co między majątnością naszą oyców bazylianów Wileńskich, do Swira należąca, *Merecz* y *Miedniki Giedeytańskie alias Białozorowszczyzną* nazwaną, a wioską naszą oyców jezuitów collegium Wileńskiego Pikciuniszkami, do Kamiennego Łogu przynależącą, dobrami w wojewodztwie Wileńskim leżącemi, y o między z sobą graniczącemi, pewna w gruntach stanęła była różnica, a to dla tego, że po incursiey Moskiewskiey częścią zarosłemi lasami kopce y granice w wątpliwosc przyiść musiały, częścią że y samą starożytnością y tak długiego wieku odmianą też kopce y granice nadruinowały się, dla czego przyszło było, że boiarzyn ichmościów oyców jezuitów collegium Wileńskiego, na imię Krzysztof Pietkiewicz, na Pikciuniszkach, gruntach nad granicą majątności *Merecza* y *Miednik Giedeytańskich* alias *Białozorowszczyzny* mieszkający, przestąpiwszy y zepsowawszy starożytną granicę, poczoł się był interessować y wstęp czynić w grunta *Mereckie Białozorowszczyzny*, do *Swirańskiej* majątności należącej, zabierając z domysłu swego bez collegium prokuratorów y dworney wiadomości, obok *Pikciuniskich* gruntów, w dole za ruczeniem sianożęć na wozów dziesiątek y więcey, także przywłaszczając sobie niektóre szachownice, w zarosłach na górze będącej, y coraz to daley w też pomienione grunta *Mereckie* postępując. W których takowych differencjach gdyśmy sami między sobą pomiarkować się y granic rozeznac nie mogli, spuściliśmy to na rozsadek spólnych ichmościów panów przyiaciół naszych, niżej na podpisach wyrażonych, y onym to w ręce dali, aby szrodek wynaleźli do uspokoienia naszego. Za którym wyiazdem na

granice ichmościów panów przyiaciół naszych y po przypatrzeniu się dobrze z obu stron wywiedzionym duktom, tudzież za weyrzeniem w starożytne nasze sprawy, ograniczenia y dokumenta y roztrząśnieniem wszelkich pro et contra wyniesionych dowodów, świadectwem ludzi potściwych stanów approbowanych, że się to ewidenter pokazało, z uwagi tychże ichmościów panów przyiaciół, produkowanych dokumentów y z samey oczewistej rzeczy, iż wyż mianowana sianożęć y inne grunta, w zarosłach będącej, do których się interessował boiarzyn nasz collegium Wileńskiego, nie do *Pikciuniszek*, ale do majątności ichmościów oyców bazylianów konwentu Wileńskiego, nazwaney *Merecza*, alias *Białozorowszczyzny*, zdawna należały y teraz przy teyże majątności zostawać powinny. Tedy my wyż mianowane osoby, kontentując się takim wynalazkiem przyiacielskim y przytomnością tam na tenczas przy wyjeździe wielebnych w Bogu xięży *Jana Oleszewskiego* — zakonu świętego *Bazylego* wielkiego cerkwi przenaświętszey *Tróycy*, z kościołem świętym rzymskim w iedności ś. zostaiącej, prokuratora, tudzież xiędza *Stefana Laskowskiego* societatis *Jesu*, *Kamienno-Łożskiego* y *Dworzyckiego* prokuratorów naszych, akceptowaniem o granice dawne in suo esse między majątnością *Mereczem* alias *Białozorowszczyzną*, a wioską *Pikciuniszkami*, dobrami do *Kamiennego Łogu* należącemi, wiecznie y nienaruszenie zachowując, takowaliśmy granic naszych połowę między sobą uczynili: A *naprzód* zaczyna się dukt od samego gościńca *Olszańskiego*, iadąc tymże gościńcem z *Olszan* do *Wilna*, po lewey stronie drogi nad samym gościńcem przy dębie, na którym de novo krzyż wycięty, *pierwszy* kopiec zasy-

paliśmy; od którego dębu y kopca wdól postępując, a zostawiając po prawey stronie grunta Mereckie, alias Białozorowszczyzną, do Swiran należące, a grunta nazwane Pikciuniskie, niedawno wytrzebione w zarosłach, po lewey stronie, wyszedszy z lasu, *drugi* kopiec zasypać kazaliśmy; daley prosto tąż granicą postępując, a przyszedszy nad drożkę, która idzie z gruntów Pikciuniskich do Białozorowszczyzny, majątności naszey oyców bazylianów, zasypaliśmy nad samą drożką *trzeci* kopiec; od tego kopca na krzyż idąc przez drogę, a zostawiając las Starzynę po prawey stronie do Białozorowszczyzny, a po lewey stronie grunt oromy, do Pikciuniszek należący, kopiec *czwarty* zasypaliśmy; item *piąty* kopiec zasypaliśmy niedaleko od iasinowego starożytnego drzewa, które na samym kopcu stoi y teraz nowo krzyż wycięty; daley od tego Jasinowego drzewa zmierza granica do ruczai, który ruczay graniczy grunta Pikciuniskie z gruntami Mereckiem, alias Białozorowszczyzną, zostawiając grunta Pikciuniskie robocze na górze po lewey, a sianożęć, o którą diffrencia urosła była, do Merecza Białozorowszczyzny należącą, po prawey stronie; tymże ruczaiem postępując y idąc blisko gruntów Pikciuniskich z lewey strony ruczai kleyma zacięte w olszynie, a poszedszy daley kleyma drugie w olszynie zacięte, po prawey stronie nad tym że ruczaiem, gdzie idąc samym ruczaiem pod lasem narożny kopiec *sósty* zasypaliśmy. Wyżej dwa kroki postąpiwszy w górę, wlewo od ruczai, a sam ruczay po prawey stronie zostawiwszy, od tego ruczai y kopca rogowego, postępując daley w górę, zostawiając grunta robocze nasze iezuickie collegium Wileńskie po lewey, a grunta nasze bazylian-

skie zarosłe po prawey stronie, zasypaliśmy na samym rogu kopiec *siedmy*; od tego kopca narożnego wprawo postępując, niedaleko *ósmy* kopiec na zakluce, od zaklučki, zostawiając nasz Pikciuniski grunt roboczy po lewey, a nasz bazylianowski las po prawey, zasypaliśmy, kopiec narożny *dziewiąty*; od tego narożnego kopca, *dziesiąty* kopiec na ścienie y granicy królewskiej gruntów Miednickich, siola Bigirdów, który iest nam wszystkim spólny, zasypaliśmy. Y tak się skończyła granica między gruntami Merecza Białozorowszczyzny, a gruntami Pikciuniskiem, do Kamiennego Łogu należącami, y ztąd iuż zaczyna się granica ichności oyców bazylianów konwentu Wileńskiego, z gruntami Miednickiem królewskiem y powraca nazad pewną miedzą y lasem do tego ruczai, wyżej specyfikowanego y daley idzie tymże ruczaiem granica ku Bigirdom królewskim. Które to grunta nasze my wyżej specyfikowane osoby takimi kopcami, kleymami y ruczaiem ograniczywszy, tym spólnym wiecznym zapisem y ograniczeniem naszym, imieniem swoim y imieniem zakonów naszych dukt wyżej specyfikowany, wiecznemi a nieodzownemi czasy zmacniamy, stwierdzamy, approbujemy y przy nienaruszney possessiey gruntów na obie strony ograniczonych, nas samych y successorów naszych zachowujemy, waruiąc to za nas y successorów naszych y wszystkich wielebnych oyców y bracią naszą, teraz y napotym będącą, iż tę ugodę y ograniczenie naszych gruntów wiecznie zachować y kopce zasypane nienarusznie konserwować, do gruntów ieden drugiego, do lasów, puszczy, zarosli y sianożęci y do wszelkich pożytków wyżej mianowanych majątności naszych, za granicę wstępować, ani iakimkolwiek

sposobem sami przez się, prokuratorów y
zawiadowców majątności, ani przez podda-
nych naszych y zgoła iuż przez kogo in-
nego niakiey przeszkody czynić, a oso-
bliwie my oycowie societatis Jesu colle-
gium Wileńskiego świętego Jana, sami y
successorowie nasi do sianożęci ichmościów
oyców bazylianów, przez nas ustapio-
ney, kopcami y ruczaiem ograniczoney y
do lasu na górze między granicą gruntów
królewskich, a gruntami naszemi Pikciu-
niskimi będących, a do Merecza Białozo-
rowszczyzny ichmość oyców bazylianów na-
leżących, iako też y do całej majątności
ichmć nazwaney Miednik Giedeytańskich
y Merecza, alias Białozorowszczyzny, y do
wszelkiey oney przynależności, żadnym spo-
sobem interessować się nie mamy y nie-
będziemy mogli wiecznemi czasy. Wza-
iemnie my oycowie bazylianie klasztoru
świętej Trójcy w Wilnie, w iedności ś.
będącego, sami y następcy nasi do wsi
Pikciuniszek, do gruntów, do lasów y do
najmnieyszey części oney, podług terazniey-
szego ograniczenia, przez poddanych wstę-
pować y interessować się nie mamy y nie-
powinni będziemy na potomne czasy, za-
kładając w naruszeniu tego wieczystego
ograniczenia zapisu naszego na nas samych
y successorów naszych zaręki dwa tysiące
złotych polskich, z wolnym o to do wszel-
kiego sądu y prawa, tak duchownego, ia-
ko y świeckiego pozwaniem, rokiem zawi-
tym bez zażywania wszelkich dilacyi y pro-
longacji prawnych; gdzie my sami y suk-
cessorowie nasi powinni będziemy stanąć,
zarękę nie zchodząc z sądu zapłacić, na
citacją przeciwney strony skutecznie się
usprawiedliwić powinni będziemy. A y po
zapłaceniu by y nie pojednokrotnym tey za-
ręki, przecie ten nasz list dobrowolny wie-

czysty ograniczony zapis przy zupełney mo-
cy, walorze we wszystkich punktach, pa-
ragrafach y klawzulach, u wszelkiego są-
du y prawa nienaruszenie zostawać ma. Y
na toś my dali ten nasz list dobrowolny wie-
czysty ograniczenia zapis z podpisem rąk na-
szych y pieczęciami zwykłymi zakonnemi,
także y z podpisaniem rąk ichmościów pa-
nów przyzaciół, od nas ustnie y oczewisto
uproszonych, a na podpisach rąk ichmo-
ściów niżej wyrażonych. Działo się w
Pikciuniszkach, roku Pańskiego tysiącznego
siedmsetnego czwartego, miesiąca Septem-
bra dwudziestego trzeciego dnia. U tego
listu dobrowolnego wieczystego ogranicze-
nia zapisu, przy pieczęciach podpisy rąk
temi słowy: xiądz Marcin Kulczycki—ord.
d. B. m. consultor, starszy klasztoru Wi-
leńskiego oyców bazylianów, przy cerkwi
świętej Trójcy mp. Xiądz Marcin Godeb-
ski s. I. v. rector col. et acad. Viln. eius-
dem s-tis mp. Podług prawa do tego za-
pisu, ograniczenie w sobie wyrażającego,
od w Bogu wielebnych imć xiędza Mar-
cina Godebskiego vice-rektora coll. y
akadem s. I. y imć xiędza Marciana Kul-
czyckiego—consultora zakonu ś. Bazylego
wielkiego starszego Wileńskiego cerkwi
przenayświętszey Trójcy proszony przyzaciół
oraz y pieczętarz Wawrzyniec Wincenty
Moksiewicz—koniuszy woiewodztwa Wileń-
skiego mp. Według prawa do tego ogra-
niczenia od ichmościów xięży iezuitów Wi-
leńskich, tak też ichmościów oyców bazy-
lianów ś. Trójcy Wileńskich iako przyzaciół
y mediator podpisuię się: Alexander
Kaziwierz Wilkaniec—skarbnik Oszmiański.
Podług prawa do tego kwitacyjnego wieczy-
stego dobrowolnego zapisu będąc proszony
od ichmć oyców iezuitów y bazylianów
ś. Trójcy Wileńskiej iako pieczętarz ręką

nią podpisuję się, Andrzej Jan Michałow-
ski mp. Który to list dobrowolny wieczy-
sty ograniczenia zapis, za przyznaniem one-
go oczewistym przez wyż mianowane oso-
by, iest do xiąg głównych trybunalnych
spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1705 г. Августа 20 дня.

Изъ книги № 56, за 1713 г., л. 443.

115. Дарственная запись Пинского подкоморича Иосафата Цѣхановича на школу
при Жировицкомъ базилианскомъ монастырѣ.

Пинскій подкоморичъ Цѣхановичъ, получивши
по наслѣдству обширныя имѣнія какъ въ повѣтѣ
Пинскомъ, такъ и на Волини, записываетъ Жи-
ровицкому монастырю 40,000 злотыхъ на поло-

винъ имѣнія своего Дорогичина съ тѣмъ, чтобы
деньги эти были употреблены на содержаніе Жи-
ровицкой монастырской школы, содѣйствующей
распространенію уни.

Roku tysiąc siedmsetnego trzynastego,
miesiąca Julii trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wo-
iewodstw, ziem y powiatów, na rok teraz-
niejszy wyż na dacie pisany obranemi, sta-
nowszy personaliter w Bogu przewielebny
imć xiądz Joachim Ciechanowicz—zakonu
konwentu Żyrowickiego, bywszy podkomo-
rzc Piński, list swój dobrowolny a nigdy
nieodzowny wieczysty zapis, na rzecz w nim
niżej wyrażoną, w Bogu przewielebnym
ichmościom xięży bazylianom konwentu
Żyrowickiego, na tenczas wstępuiąc w po-
mieniony zakon, dany ichmościom y nale-
żący przyznał. Który ustnym swym zezna-
niem stwierdziwszy prosił nas sądu, ażeby

ze wszystko w nim inserowaną rzeczą, był
do xiąg głównych trybunalnych spraw wie-
czystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd
ony przyjąwszy, a w xięgi ingrossuiąc ver-
bum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Jozaphat Ciechanowicz—podkomorzec
Piński, czynię wiadomo tym dobrowolnym
a nigdy nieporusznym listem, wieczystym
zapisem, każdemu, komu by o tym teraz-
niejszego y napotym będącego wieku lu-
dziom wiedzieć należało, iż ia mając po
wielmożnych w Bogu zeszyłych ichmościach
panu Stanisławie Ciechanowiczu—podkomo-
rzym Pińskim y ieymć paniey Konstancyi
Maskiewiczownie Ciechanowiczowej—podko-
morzyney Pińskiej, dobrodzieiach rodzi-
cach moich, spółnie z iegomością panem

Antonim Ciechanowiczem — podkomorzycem Pińskim, rodzonym moim, iure legitimaе successionis spadłą na moią osobę maiętność dziedziczną wieczystą, nazwaną Dorohyczyn, w powiecie Pińskim, tudzież zastawną Słochi w powiecie Drogićkim, na Podlasiu leżące, y inne dobra, a mianowicie: Zubczyce nazwane, itidem w powiecie Pińskim leżące, in advitalitate u wielmożney ieymości pani Katharzyny Piasieckiey Giedroyciowey — podkomorzyny Pińskiej, dobrodzieyki babki moiey zostaiące, a post sera fata ieymości na moią osobę spólnie z imszą panem rodzonym moim wysz pomienionym prawem dziedzicznym spadłych, chcąc y zabiegaiąc temu, aby dusze rodziców moich przez modły święte ratowane były, umyśliłem zwyz pomienionych dóbr, na moią osobę per medietatem spadłych, na chwałę Bożą, udzielić y ku rozszerzeniu iedności świętey zapisać, iakoż wiecznemi czasy a nigdy nieodzownemi zapisuię zakonowi świętego Bazylego wielkiego, w iedności świętey z kościołem rzymskim zostaiącemu, do Żyrowicz na wyż pomienionych dobrach czterdzieści tysięcy złotych polskich, na których połowicy dóbr, na mnie należącej, zostawuię y excypuię sobie dożywotne mieszkanie. A po długim życiu moim w Bogu wielebni ichmość księży bazylianie Żyrowickie zaraz maią przychodzić do possessyi tych dóbr, które exnunc obiowszy urzędownie w swoią realną possessyą, maią te dobra trzymać spokojnie, bez żadney ni od kogo przeszkody y wszelkich z tych dóbr wynaydować pożytków, podług woli y upodobania swego. Waruię y to, iż nie wprzód brat mój imię pan Antoni Ciechanowicz — podkomorzyc Piński, ma przychodzić do possessyi wieczystey półowy tych

dóbr, na mnie należących, aż wprzód ma wyliczyć y wypłacić w Bogu wielebny ichmościom księży bazylianom Żyrowickim czterdzieście tysięcy złotych polskich; a poko nie wypłaci y nie wyliczy tey summy, pót y ichmość maią trzymać w swey possessyi, których ninieyszym listem moim obliguię y obowiazuię, aby ta summa moia nie na inne mieysca, tylko do Żyrowicz, gdzie szkoły, ad suppeditationem victus et amictus, mere tym tylko osobom, które altiora studia tractabunt, aplikowana et perpetuis temporibus obrócona była. A inquantum by szkoły Żyrowickie z iakich przyczyn ustać miały, tedy ta summa nie gdzie indziej ma się obracać, tylko mere na klasztor Żyrowicki wiecznemi czasy. Któremu to zapisowi memu we wszytkich punktach dotrzymać mam; a iezelibym, przepomniawszy tego listu zapisu mego wieczystego, śmiał y ważył się połowę dobr moich, na mnie spadłych, mimo ten zapis mój wieczysty komu innemu dać, darować, zapisać, legować iakimkolwiek prawem, takowe zapisy pierwszą, lub poslednieyszą datą komużkolwiek dane, za nikiemne maią być poczytane, tak iż u żadnego sądu y prawa żadnego waloru mieć nie maią. Które zapisy, iezeli by gdzie y u kogokolwiek pokazały się, tym zapisem moim kassuię, annihiluię wiecznie, czego wszytkiego dotrzymać mam, pod zaręką czterdziestu tysięcy złotych polskich. O którą zarękę o niedotrzymanie y o naruszenie w którymkolwiek punkcie lub paragrafie tego zapisu mego dacie moc y pozwalam ichmościom mnie samego do wszelakiego sądu y prawa grodzkiego, ziemskiego, głównego trybunalnego, iego królewskiey mości relacyinego, kapturowego, duchownego y wszel-

kich innych tym podobnych sądów, pozwem pozwać, a zakazem zakazać; gdzie ia, będąc zapozwanym lub zakazem zakazanym, nie zażywaiąc żadnych obbron prawnych, pogotowiu nie prawnych, y ludzkim rozumem wynadzionych, stać y skutecznie usprawiedliwić się y nieschodząc z sądu zarękę czterdzieście tysięcy złotych polskich zapłacić y pod to wszystko, co ienokolwiek na mnie y na dobrach moich wszelkich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek y u kogo kolwiek będących, zdecyzji sądowey wskazano będzie, podlegać y podpadać mam y powinien będę. A y po zapłaceniu zaręki, raz by y kilka, przecie ten zapis wieczysty przy zupełney mocy y walorze wiecznie zostawać ma. Y na tom dałem mój wieczysty zapis, z podpisem ręki mey, z pieczęcią moią, także z pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Drohiczynie, roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego piątego, miesiąca Augusta dwudziestego dnia.

U tego zapisu wieczystego nigdy nieodzownego podpisy rąk tymi słowy: Jan Jozaphat Ciechanowicz—podkomorzyc Piński. Według prawa ustnie y oczewisto proszony do tego zapisu od imci pana Jozaphata Ciechanowicza—podkomorzycy Pińskiego iako pieczętarz podpisuię się Andrzej Michał Bulhak—sędzia grodzki y czesznik powiatu Słonimskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa legacyinego podpisuię się Kasper Parysowicz—hodrodczy powiatu Pińskiego mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego zapisu wieczystego od osoly wyż wyrażoney podpisuię się Michał Alexander Rzepnicki—regent ziemski Słonimski. Który to list dobrowolny wieczysty, a nigdy nieodzowny zapis, za ustnym y oczewistym onego zeznaniem przez wyrażonego w Bogu wielbnego imci xiędza Joachima Ciechanowicza, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1709 г. Августа 4 дня.

Изъ книги № 51, за 1709 г., л. 1100.

116. Квитаци́нная записъ отъ настоятеля Черленскаго монастыря Мартину Андреевскому въ получе́ннн отъ него трехъ тысячъ злот. пол.

Мстиславскій воевода Фридрихъ Сапѣга и его жена Христина, изъ рода Потѣевъ, записали на Черленскій монастырь 3,000 зл., обезпечивши эту сумму на своемъ же имѣннн Черленахъ съ тѣмъ, чтобы впредь до выплаты этой суммы производилась уплата о/о по 300 злотыхъ въ годъ. Такъ какъ имѣнне Черлены перешло потомъ во владѣнне Слонимскаго чашника Андреевскаго и о/о не

улачивались въ теченне 12 лѣтъ, то монастырь вчинялъ неоднократно исек, кончавшіеся въ его пользу. Видя невозможность сопротивляться далѣе законнымъ требованнмъ монастыря, Андреевскій пошелъ съ нимъ на мировую, удовлетворилъ монастырскую претензію, и получилъ по него настоящую квитанцію.

Roku tysiąc siedmsetnego dziewiątego, miesiąca Augusta siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z woiwodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dziewiąty obranemi, postanowiwszy się oczewisto u sądu w Bogu wielebny imć xiądz Wincenty Czechowicz—starszy klasztoru Czerłońskiego reguły świętego Bazylego wielkiego, sam od siebie, y imieniem wszystkich wielebnych w Bogu ichmościów xięży bazylianów tegoż konwentu Czerłońskiego, opowiadał, pokładał y przyznał list swój dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej pomienioną, imści panu Marcinowi Andrzejewskiemu—czesznikowi Słonimskiemu y paniey małżonce imci ieymci paniey Barbarze Gadzelance Cyprykowskiey Andrzejewskiey służący y należący, który ustnym y oczewistym swoim stwierdziwszy ze-

znaniem prosił nas sądu, aby ten list quitacyiny wieczysty zapis do xiąg głównych trybunałnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany był; iakoż przyiwszy a wpisuiąc w xięgi słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja xiądz Wincenty Czechowicz — starszy Czerłoński reguły świętego Bazylego wielkiego, sam od siebie y imieniem wszytkięd ichmość xięży bazylianów konwentu Czerłońskiego, czynię wiadomo y iawnie sam na siebie wyznawam tym moim listem dobrowolnym wieczystym quitacyinym y nigdy nieodmiennym zapisem, donosząc do wiadomości koźdemu, o tym wiedzieć potrzebiującym, iż co ia xiądz Wincenty Czechowicz imci pana Marcina Andrzejewskiego—czesznika Słonimskiego y panią małżonkę imści ieymość panią Barbarę Gadzelankę Cyprykowską, Marcinową, Andrzejewską zapozwał był do urzędu grodzkiego Grodzieńskiego pierwiewy na rok tysiąc siedmsetny

pierwszy na roczki Februarowe, w Grodnie sądzące się, potym przez czas niemaly w tymże grodzie na wielu kadencjach roczków Grodzieńskich, tak z ichmościami wyż pisanemi, iako y z drugimi ichmościami niżej wyrażonemi, prawo wiodąc, o nieoddanie y niezaplacenie od summy tych tysięcy złotych polskich od i.-ww. ichmość panów Frydrycha Sapięhy — wojewody Mściślawskiego, Grodzieńskiego y Ostryńskiego starosty y Krystyny Pocięiowny — sędziarki ziemskiej Brzeskiej Sapięzney, wojewodziny Mściślawskiej, funduszem klasztorowi naszemu Czerłońskiemu, w dacie roku tysiąc sześćset trzydziestym siódmym danym, y należycie przyznany, na cerkiew Czerłońską y klasztor ordinowanej, a na majątność Czerłony, w powiecie Grodzieńskim leżącą, wniesioney, coroczney po złotych trzysta pensyey naznaczoney, a przez lat dwanaście y daley przez wyż pisanych osób, iako possessorów zastawnych części tey to majątności Czerłoney nieplaconey, o co w dalszym procederze z imć panem Andrzejewskim, panią małżonką imci, ieymć panią Katarzyną Andrzejewską, primi voti Gadzeliną, secundi Kanigowską, ad praesens Stanisławową Sopockową — czeszpnikową Grodzieńską, perseverując dekreta tak w grodzie Grodzieńskim w roku tysiąc siedmset trzecim, miesiąca Februaryi siódmego dnia, na roczkach Februarowych, po oczewistych na wielu terminach contraversiach y wyszłych wszystkich dilacyach prawnych, po munimentach, aresztach y remissach, iako y u sądu głównego trybunalnego w Wilnie, w roku tysiąc siedmset trzecim, miesiąca Oktobra dwudziestego czwartego dnia, po odprawionym urzędowym poiezdzie y ekzekucyi o contravenientią na przereczonych ichmościach, na banicyą wiecz-

ną, na infamią, na gardło y na łapanie o skrzywdzenie w wyżej opisaney rzeczy cerkwi y konwentu mego Czerłońskiego, sam od siebie y nomine całego konwentu mego otrzymałem y dekret powtórny sądu ichmość głównego trybunalnego do ekzekucyi przywoźdilem, a o powtórne sprzeciwienstwo dekretu trybunalnego przed sąd główny trybunalny do Wilna na rok terazniejszy tysiąc siedmset dziewięty imci pana Andrzejewskiego, samą ieymość y drugich ichmościów adcitowałem. Więc kiedy imć pan Andrzejewski y sama ieymość, nie życząc sobie w dalsze paeny prawne popadać, owszem rozpatrzywszy się w onych, do przyjacielskiej naklonili się compositiey, a takowe z osób y dóbr swych znosząc onera, daley nie dopuszczając mnie aktorowi w tey sprawie procedować y ad finalem conclusionem oney przywoździć, ex parte sua, w praetensjach moich mnie xiędza bazyliana starszego Czerłońskiego, z części swey uspokoiłi, quotę od summy wyderkafowey, co do osób ichmościów imci pana Andrzejewskiego y samey ieymości y części majątności Czerłoney, w possessiey ichmościów na tenczas będącey, należało, in toto wypłacili y dość mi we wszystkim uczynili; tedy z takowego dość uczynienia wiecznemi a nieodzownemi imci pana Marcina Andrzejewskiego — czeszpnika Słonimskiego y ieymci panią Barbarę Gadzelankę Cyprykowską, Marcinową Andrzejewską — małżonkę imci quituię, dekreta dwa, wyż rzeczzone, tak grodzkiego Grodzieńskiego, iako y sądu ichmość głównego trybunalnego, wespół z banicyami wiecznemi y infamią, tylko do osoby ichmościów imci pana Andrzejewskiego, samey ieymości wypadłe y należące, kassuiemy, annihiluemy, od paen kryminalnych y od tych dekre-

tów, wskazów, w nich wyrażonych, infamii y banicyi wiecznych, do osoby tylko przereczonych ichmościów y do wszelkich dóbr ichmościów ruchomych, leżących, summ pieniężnych ściągających się, z których te onera niniejszym listem znosimy y wniwecz one zkassowawszy obracamy, uwalniamy; do drugich zaś ichmościów, w tychże dekretach wyrażonych, proceder nasz xięży bazylianów Czerłońskich banicye, infamie, wskazy, na dobrach padle, in suo robore nieporuszenie zachowuję y według zaczętego pierwszego progressu y nowoteraż erigowanego y wyniesionego po imci pana Stanisława Sopoćkę, ieymc panią Katarzynę Andrzeiewską Sopoćkową, iako samą principalkę, po imci pana Górskiego y imci pana Szteyna, pozwu, żaloby y postępku prawnego ia xiądz bazylian starszy Czerłoński sobie samemu, wszystkim ichmć xięży bazylianom Czerłońskim, do wszystkich dóbr ichmościów y do maiętności Czerloney, summy na niey będącey y imci panu Andrzeiewskiemu y samey ieymości o swoie praetensye, że są na swey własności zdezelowani y z części maiętności Czerloney expulsi, do wyż przereczonych ichmościów salvum ius et integrum zachowuję. Oraz imci panu Andrzeiewskiemu y samey ieymości activitatem y plenum ius po uwolnieniu przez mię xiędza bazyliana z tych condemnat y obwarowaniu ichmciom locumstandi, u wszelkiego sądu y prawa przez ten nasz list quitacyiny zapis przywracamy, stanowimy y przypisuujemy y z tego przewodu prawa my xięża prawnego z osób y imci pana Andrzeiewskiego y Andrzeiewskiej oczyszczamy, niezachowując sobie samemu ia xiądz Czechowicz po dacie tey moiey quitacyi o tą wyż pisaną rzecz do imci pana Andrzeiewskiego y sa-

me y ieymości żadnego praetextu, przystępu y prawa, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich y pod nagrodzeniem szkod y nakładów prawnych gołosłownie mianowanych, o którą zaręką, iesli byśmy xięża ten nasz list naruszyli, imci pana Andrzeiewskiego o tą praetensyę, z którey iuż tym zapisem iegomości y samą ieymc quitowali, turbowali, do prawa pociągali y ten nasz list w którym kolwiek punkcie y paragrafie naruszyli, tedy o naruszenie onego daimy moc y pozwalamy ichmościom pozwać nas do wszelkiego subselium, sądu y prawa, tak ziemskiego, grodzkiego sądu, głównego trybunalnego, a podczas interregnum y do kapturowego, pozwem pozwać y zakazem zakazać, w który chcąc termin y woiewodztwo, rokiem by naykrótszym adcitować; a ia xiądz Wincenty Czechowicz, przed każdym takowym sądem, przed który będę zapozwany, albo zakazany, sam personaliter swoią osobą, iako na zawitym roku, sub paena infamiae, stanąć mam, a stanowszy bez żadnych dylacyi, zwłok y excepty, na żalobę aktorów usprawiedliwić się y temu memu zapisowi dość czynić mam y zaręką zapłacić nie zchodząc z sądu, przyrzekam, po którey zaplaceniu by nieraz, przecie ten mój list dobrowolny quitacyiny zapis u każdego sądu y prawa przy swey zostawać ma mocy. Y na tom ia xiądz Czechowicz — starszy Czerłoński, dał ten mój list dobrowolny quitacyiny zapis, iegomości panu Marcynowi Andrzeiewskiemu y samey ieymości z podpisem własney ręki mey, także z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, odemnie do tego zapisu ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysięcznego siedmsetnego dziewiątego, miesiąca Augusta czwartego dnia.

U tego listu kwitacyjnego zapisu podpisy rak tak samego aktora, iako y ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy: Xiądz Wincenty Czechowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy Czerłoński. Ustnie y oczewisto proszony od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Wincentego Czechowicza—starszego Czerłońskiego pieczętarz, do tego listu dobrowolnego wieczystego kwitacyjnego zapisu, iegomości panu Andrzejewskiemu y samey ieymości danego, podpisałem się, Wiktor z Łaniewicz Wołk—podstoli Czernihowski manu propria. Ust-

nie y oczewiszto proszony pieczętarz od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Wincentego Czechowicza—starszego Czerłońskiego, do tego kwitacyjnego zapisu podpisuję się—Leon Mikołaj Szumowicz—podkomorzy Wendeński. Ustnie proszony od osoby wysz mianowaney pieczętarz do tey kwietacyey podpisałem się Stanisław Kwiatkowski manu propria. Który że to list dobrowolny kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym wyż pisaney osoby zeznaniem, do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych iest przyjęty y wpisany.

1712 г. Января 27 дня.

Изъ книги № 58, за 1715 г., л. 61.

117. Квитационная запись отъ Елисаветы Павловичовой Минскому св.-Духовскому монастырю въ удовлетвореніи послѣднихъ претензій первой по каменному дому въ Минскѣ.

Минская землянка Павловичова по праву наслѣдства имѣла свою законную часть въ каменномъ домѣ, проданномъ ея дядей Минскимъ Св. духовскимъ монахамъ. Не смотря на то, что ея дядя получилъ всѣ деньги сполна и Павловичовой ни-

чего не далъ, тѣмъ не менѣе монахи, видя бѣдность и крайнюю нужду Павловичовой, добровольно выплатили ей вторично причитающуюся на ея долю законную часть. Въ этомъ и выдана была землянкой настоящая квитанція.

Roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Maia trzynastego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny pietnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu ieymć pani Halszka Tołkaczowa Hrehorowa Paw-

łowiczowa y ieymć panna Sabina Marianna Pawłowiczówna, córka pomienioney ieymci, iako successorka, opowiadali y przyznali list swój dobrowolny wieczysty zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, ichmościom xięzy bazylianom Mińskim służący; który potwierdziwszy przyznaniem swoim prosili nas sądu, aby ze wszystką w nim insero-

waną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiowskiy w akta wpisać rozkazali; który wpisuiąc w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Halszka Tołkaczowa Hrehorowa Pawłowiczowa, ziemianka iego królewskiey mości woiewodztwa Mińskiego, iako matka względem starszeństwa macierzyńskiego, a ia Sabina Marianna Pawłowiczówna, córka wysz rzeczoney rodzicielki moiey, z wolą iey y consensem, iako panna aktorka y successora po zesłym z tego świata nieboszczyku imści panu Janie Pawłowiczu dóbr pozostałych, wiadomo czyniemy tym naszym listem dobrowolnym wieczystym zapisem każdemu, komu by o tym teraz y w potomne czasy wiedzieć należało: Iż co po zbyciu y przedaniu wieczystym prawem przez rodzzonego mego imści pana Piotra Pawłowicza w Bogu wielebnym ichmościom oycom bazylianom Mińskim, przy cerkwi świętego Ducha mieszkaiącym, kamienicy na iuridice ichmościów Koźmo-Demiańskiej, pod płaceniem terragium będącey, mnie Pawłowiczównie wspól z rodzonym moim po zesłym z tego świata imci panu Janie Pawłowiczu, stryiu moim rodzonym, successive należącey, interessowałem się do tey że kamienicy w wieczystey possessyey, w przewodach prawnych, u ichmościów oyców bazylianów Mińskich zostaiącey, mieniać ten pretext, iż z wyplaconych pieniędzy za wieczność tey kamienicy nic mi nie doszło od pana rodzzonego mego, zaczym iako ukrzywdzona w części sobie spólnie należącey y iako ta, którąm się jeszcze nie zrzekła zwysz mianowanej kamienicy, musiałam kuczyc ichmościom oycom bazylia-

nom Mińskim ouspokoienie siebie. Którzy respekt maiąc na ubóstwo moie y na to. iż pan rodzony mój, za część successyey na osobę moią należącey odebrawszy pieniądze, marnie one stracił, lubo ichmość tey kamienicy nie tylko za wieczystym prawem zostali possessorami od rodzzonego mego, ale przed tym ieszcze w pewney summie za wlewkiem prawa y za przewodami prawnymi mieli sobie przez exekucyą podaną; iednak w czym ienokolwiek nie stało mi się było dosyć, y czegom za wieczność, mnie należąca z tey kamienicy, pretendowała, we wszytkim tym zupełną satysfakcyą odebrała od przewielebnego w Bogu imci xiędza Chryzanta Swiackiego—starszego y wszytkich ichmościów oyców bazylianów Mińskich, przy cerkwi świętego Ducha zostaiących. Z którego dosyć uczynienia ia Halszka Tołkaczowa, Hrehorowa Pawłowiczowa, iako matka, a ia wysz mianowana Sabina Marianna Pawłowiczówna, iako aktorka y successora, ichmościów oyców bazylianów Mińskich kwituię wiecznemi czasy, iż kamienicy, nazwaney Pawłowiczowskiey, na iurydyce ichmościów Koźmodemiańskiej w Mińsku będącey, a mnie successorce po stryiu moim należącey wiecznie się zrzekamy y na osoby ichmościów oyców bazylianów wlewamy y transfunduiemy, sobie samym, potomkom, krownym y successorom naszym, zgoła nikomu żadnego prawa, pretextu, należytości do tey kamienicy y do naymnieyszey iey części, do sklepów, do kramów nie zostawuiemy, ani się do niey żadnym pretextem interessować nie mamy wiecznemi czasy; y owszem potwierdzaiąc wszytkie przewody prawne, dekreta, banicye y wszelki proceder prawny, na tey kamienicy otrzymany,

a za wlewkiem ichmościom oycom bazylianom Mińskim służący, waruiemy, iż onego wzruszać, ani w iaką interpretacyą wchodzić y zgoła żadnym sposobem nieprawności iakie zadawać my y successorowie nasi nie mamy y nie będziemy mogli, w czym wszystkim zastępować, ewinkować y bronić ichmościów oyców bazylianów Mińskich u wszelkiego sądu y prawa mamy tyle razy, ile by tego potrzeba ukazywała, pod zakładem zaręki złotych ośmiu tysięcy polskich, z wolnym nas y successorów naszych pozwaniem rokiem zawitym do wszelkiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego, za dwornego iego królewskiey mości assessorskiego, a podczas interregnum y do sądu kapturowego y inszych sądów y praw, by nam y nienależnych; gdzie za pozwaniem stanała y zaręki zapłacić y, nie zażywaiąc żadnych dylacyi, skuteczną sprawiedliwość każdy sąd y urząd z nas y successorów naszych uczynić powinien będzie, a y po zaplaceniu by y niepoiednokroć tey zaręki, przecie ten nasz list, dobrowolny wieczysty zapis przy zupełney mocy zostawać ma. Y na tośmy dali ten nasz list dobrowolny wieczysty zapis z podpisem rąk naszych y

z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, przez nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisie mianowanych. Pisan w Mińsku miesiąca Januarii dnia dwudziestego siódmego, roku tysiąc siedmset dwunastego. U tego listu dobrowolnego wieczystego zapisu podpisy rąk tak samych aktorek, iako ichmościów panów pieczętartzów temi słowy: Halszka Pawłowiczowa ręką swą. Sabina Marianna Pawłowiczówna. Ustnie y oczewisto proszony pieczętartz do tego zapisu od ieymć pani Halszki Tołkaczowny Pawłowiczowey y ieymć panny Sabiny Pawłowiczowny ręką się moią podpisuię Antoni Władysław Fiedorowicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętartz do tego zapisu od ieymć pani Halszki Tołkaczowny Pawłowiczowey y ieymć panny Sabiny Pawłowiczowny ręką swą podpisuię Antoni Michał Pietkiewicz. Oczewisto proszony do tego zapisu pieczętartz od ieymć pani Halszki Tołkaczowny Pawłowiczowey y imé panny Sabiny Pawłowiczowny podpisuię się Kazimierz Michał Rodkiewicz. Który to takowy list dobrowolny wieczysty zapis, za przyznaniem onego przez osob wyż wyrażonych, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1713 г. Апрѣля 24 дня.

Изъ книги № 55, за 1713 г., л. 257.

118. Закладная записъ отъ Витебскаго воеводы Потѣя Витебскому Марковскому монастырю на село Гаевщицну.

Витебскій воевода Потѣя занялъ у Марковскаго монастыря 5,000 зл. подъ залогъ своего имѣнiя въ Витебскомъ воеводствѣ—Гаевщицны, срокомъ на три года, съ тѣмъ условiемъ, что монастырь,

въ случаѣ неудобства по владѣнiю, можетъ передать это имѣнiе кому угодно въ такой же цѣнѣ и на тѣхъ же условiяхъ.

Roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiāca Maia siedmnastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzynasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu iaśniewielmożny imé pan Kazimierz Alexander Pociey—woiewoda Witebski y iaśniewielmożna ieymć pani Anna Lettawowna, marszałkowna Starodubowska Pocieiowa—woiewodzina Witebska, małżonkowie, list swóy dobrowolny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną wielebnemu oycu Sylwestrowi Konarskiemu — ihumenu monastyra Markowskiego y wszystkim oycom tegoż monastyra służący y należący przyznali; który ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiąwszy, a do xiąg wpisać rozkazaliśmy, verbum de verbo tak się w sobie ma.

Ja Kazimierz Alexander Pociey—woiewoda Witebski y ia Anna Lettawowna—marszałkowna Starodubowska Pocieiowa—woiewodzina Witebska, małżonkowie, wiadomo czyniemy tym naszym dobrowolnym zastawnym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało: Iż my małżonkowie ku potrzebie naszej spólnie wzięliśmy, pożyczli y spełna, do rąk naszych własnych odliczywszy, odebrali gotowey rękodayney, a niekontraktowey summy pięć tysięcy złotych monety śrebrney talarowey u wielebnego w Bogu imci oycy Sylwestra Konarskiego—ihumena monastyra Markowskiego y wszystkich oyców tegoż monastyra. W którey to summie wieś naszą, nazwaną Gaiewszczyzną, w woiewodztwie Witebskim leżącą, u zesłego imci pana Woyciecha Sobolewskiego—stolnika Czernihowskiego, y ieymci pani Zophiey Starosielskiej Sobolewskiej—stolnikowey Czernihowskiej, adpraesens Janowey Hołyńskiej—stolnikowey Mścisławskiej, prawem wieczystym nabytą, przy folwarku Szydłowszczyźnie tychże oyców ba-

zylianów Markowskich będącą, bez żadnych budynków y poddanych, tylko z gruntami oromemi y nieoromemi, z pognoiami, lasami, zarosłami, ogrodami, sianozęciami murożnemi, błotnemi, ze mchy, błotami, rzekami, rzeczkami, zabiianiem na rzece Dzwynie iazów, łowieniem ryb, y ze wszystkiemi mianowanemi y niemianowanemi pożytkami y przynależnościami, zdawna y teraz do tey wsi należącemi, bez żadnego na pomienionych gruntach zasiewu żytniego y iarzynnego, wielebnemu oycu ihumenowi Markowskiemu y wszystkim oycom tegoż monastyru na lat trzy po sobie nierozdzielnie idących, zaczynając termin od roku terazniejszego tysiąc siedmsetnego trzynastego, od świętego Jerzego święta rzymskiego, aż do roku tysiąc siedmsetnego szesnastego, do takowego dnia y terminu, prawem zastawnym zawodziemy, zastawuiemy, oraz w intromissyą przez ienerała y stronę szlachtę ichmościów podaiemy y postępuiemy. Wolni tedy y mocni będą pomienieni oycowie Markowscy tę wieś obiwszy trzymać, pożytków wszelkich sobie wynaydować, poddanych osadzać, a za nieokupnem tey wsi Gaiewszczyzny na terminie we trzy lata, tedy ichmość od trzech do trzech lat trzymać aż do oddania tey summy przez nas, lub successorów dóbr naszych maia, wprzód okupna ichmościów urzędownie niedziel dwunastą obwieścić mamy, waruiąc w tym imci oycu ihumenowi Markowskiemu y wszystkim oycom zakonnikom, iż gdyby z dzierżenia tey wsi nie byli kontenci, pomienioną wieś komu chcąc takowym że prawem y w takoweyże summie zastawić y wlewek prawny uczynić pozwalamy. A my sami y successorowie dóbr naszych samym ichmościom y następcom ichmościów, a zatym y każdemu od ichmościów dzierżącemu za prawem wlew-

kowym, nie wprzód do possessyi tey wsi my sami, ani successorowie nasi przychodzić mamy, aż wszystkę summę zupełnie pięć tysięcy złotych oddawszy, okupować powinni będziemy. Ku temu, iesliby ichmość za possessyi swey w tey wsi co pobudowali, poddanych osadzili, onych osadziwszy zapomagali, żyta lub iarzyny zasiali, młyn postawili y co by kolwiek tey wsi ku pożytkowi przyczynili, podatki, seymem lub per laudum powiatowe uchwalone, ichmość co za tę wieś zapłacili, za pokazaniem prawdziwych expens w gołosłowne rzeczzenie ichmościów oyców bazylianów Markowskich, podług uznania przyjacielskiego, wszystkie pretensye deplano, aby ichmość nie ponosili szkody, uspokoić mamy y successorowie nasi powinni będą. Pospolite ruczenie iesliby za dzierżenia ichmościów było, tedy przy głównych dobrach naszych my sami odprawować y zastępować y kwity na swoje imię otrzymywać, tudzież od każdego turbatora w tę wieś wstępującego, zastępować y ewinkować my sami, a po nas successorowie dóbr naszych, za daniem nam wiedzieć, u każdego sądu y prawa powinni będziemy, pod zaręką piętnastu tysięcy złotych y nagrodzeniem szkód, wnosząc za tym ewikcią na tę wieś y drugie dobra nasze, w woiewodztwie Witebskim leżące. O którą zarękę y naruszenie tego zapisu naszego, niedotrzymanie y nieewinkowanie, we wszelkim sądzie y urzędzie ziemskim, grodzkim, sądzie głównym trybunalnym, iego królewskiej mości zadwornym assessorskim, kommissarskim, kapturowym y innym wszelkim bez żadnych zwłok, dylacyi y apellacyi (których generaliter zrzekamy y pod punktem infamii) przyimuiemy forum y ten nasz zapis zastawny z podpisaniami rąk naszych y ichmościów panów pie-

czętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, ichmciom oycom bazylianom Markowski daimy. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego dnia. U tego listu zastawnego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi słowy wyrażone: Kazimierz Pocię—woiewoda Witebski. Anna Pocięiowa, woiewodzina Witebska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa zastawnego podpisuię się Antoni

Nowosielski—kasztelan Nowogrodzki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób zwysz mianowanych do tego prawa zastawnego podpisuię się Leon Nowosielski. Ustnie y oczewisto proszony od osób zwysz mianowanych do tego prawa zastawnego podpisuię się: Michał Felkierzan—maior ięgo królewskięj mości. Który to zapis, za ustnym y oczewistym zeznaniem onęgo przez wyż wyrażone osoby, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1714 г. Января 12 дня.

Изъ книги № 57, за 1714 г., л. 1841.

119. Уступочная запись отъ Витебскаго подстолия Ивана Юрьевича Жировицкому монастырю на 3000 злот. пол.

Витебскій подстолий Иванъ Юрьевичъ доводитъ до всеобщаго свѣдѣнiя, что покойная жена его имѣла на князѣ Вишневецкомъ долгъ въ 3,000 тинфозъ, обеспеченныхъ на фольваркѣ Петровичахъ; въ духовномъ завѣщанiи она сдѣлала его

Юрьевича единственнѣмъ наследникомъ этого капитала; но движимѣи религиозными побужденiями Юрьевичъ записываетъ этотъ капиталъ Жировицкому монастырю съ обязательствомъ, чтобы монахи молились за него самого и жену.

Roku tysiąc siedmsetnego cztyrnastęgo miesiącā Augusta, dwudziestęgo trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunāl w w. x. Lit. z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny cztyrnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imię pan Andrzej Chodźko—obożny Oszmiański opowiadał y

do akt podał list dobrowolny, wlewkowy zapis, od imię pana Jana Juriewicza,—podstolego woiewodztwa Witebskiego, dany y służący w Bogu przewielebnemu imię xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu, y wszystkim ichmć xięży bazylianom Żyrowickim, na rzecz w nim niżej wyrażoną; który podaiąc upraszał nas sądu, a żeby był ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą przyięty y

do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując do xiąg verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Jan Juriewicz—podstoli wojewodztwa Witebskiego, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym wlewkowym listem zapisem, komu to w przyszłe potomne czasy wiedzieć należy, podając do wiadomości, iż co zesła z tego świata ieymć pani Krystyna Przeclawska, pierwey Jerzyna Bereńniczowa—łowczyzna Mińska, potym Janowa Juriewiczowa—podstolina Witebska, małżonka moja, mając summę pieniędzy złotych polskich tynfów trzy tysiące, prawem zastawnym na majątności y folwarku, nazwanym Piotrowiczach, od dóbr iaśnie oświeconych xiążat ichmć niegdy Dimitra, Krzysztofa y Konstantego Wiszniowieckich, nazwanych majątności Myszy, wwojewództwie Nowogrodzkim leżącey, a nie mały czas ze mną żyjąc y spłodziwszy potomstwa, zchodząc z tego świata, w roku tysiąc sześćsetnym ośmdziesiątym dziewiątym miesiąca Junii dwudziestego dnia, tę sumę na wyż mianowanym folwarku Piotrowiczach ostatniey woli swey testamentem mnie Janowi Juriewiczowi—podstolemu Witebskiemu, z pewnych respektów y z osobliwey swey małżeńskiey miłości, zapisała y podług prawa zastawnego iaśnie oświeconych xiążat ichmć, także wlewkowych listów zapisów dawniejszych ichmć panów zastawników, dzierżawców y aktorów, tudzież dekretów ziemskich, grodzkich woiewodztwa Nowogrodzkiego, sądu głównego trybunalnego w. x. Lit., ze wskazem summy ośmiu tysięcy złotych polskich, istotnie konferowała y na osobę moją wlała y cale ze wszystkimi, do tey possessyi należącemi sprawami, intromissiami y dokumentami, do

realney moiey possessyey oddała, iako to w tym wyż namienionym iey, miley małżonki moiey, testamencie wlewku fuus jest opisano. Będąc ia Jan Juriewicz—podstoli Witebski, należytym tey to summy trzech tysięcy złotych polskich y wskazów w dekretach wyrażonych aktorem, a mając ku zakonowi świętego Bazylego wielkiego pobożny affekt, ażeby za małżonki mey, wysz rzezoney, y za moją duszę obligowana ofiara mszy świętey nie ustaiąca trwała, tę to summę trzy tysięcy złotych polskich, ze wskazem summy wysz y w dekretach wyrażoney, na klasztor Żyrowicki w Bogu przewielebnemu imć xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu—starszemu zakonu tego y consultorowi y wszystkim w Bogu wielebnym ichmć xięży bazylianom Żyrowickim, teraz y napotym będącym, w dyspozycią wlałem; sprawy wszystkie na tę majątność y folwark Piotrowicze, z prawem zastawnym od iaśnie oświeconych xiążat ichmościów, wierzchu pomienionych, listy wlewkowe, zapisy ichmć panów Piotra, Andrzeia, Alexandra Kopysteńskich, imć pana Andrzeia Towarnickiego y innych dawniejszych possessorów, dekreta grodzkie woiewodztwa Nowogrodzkiego, sądów głównych trybunalnych w. x. Lit. niestanne y oczewiste, listy poieżdze, podawcze, urzędowe ad instantiam aktorów, za ustąpieniem dziedzictwa xiążat ichmć panów Wiszniowieckich, iaśnie wielmożnemu imć panu Szaniawskiemu—woiewodzie Wołyńskiemu, z ichmościami ferowane, tym moim wlewkowym zapisem wlewam y do realney imć xiędza Zawadzkiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego consultora, starszego klasztoru Żyrowickiego y wszystkich ichmć xięży bazylianów possessyey podać, kładąc obligę, ażeby za moją y małżonki mey duszę naywyższego błagali

maiestat. Maią tedy y mocni będą ichmć tę maiętność y folwark, z summą sobie wlną, sami dzierżeć, używać, pożyczków przymnażać, disponować, bez żadney odemnie, a po gotowiu ni od kogo innego przeszkody, pod zaplaceniem zaręki iedenastu ty sięcy złotych polskich, o które in casu naruszenia wolne u wszelkiego subsellium zachowuję forum. Y na tom dał ten mój dobrowolny wlewkowy zapis, z moią y ichmć panów pieczętarzów podpisami rąk y pieczęciami. Dan w Mirominie roku tysiąc siedmsetnego cztyrnastego miesiąca Januarii dwunastego dnia. U tego listu dobrowolnego wlewkowego zapisu podpisy rąk, tak samego aktora, iako ichmć pp. pieczętarzów temi słowy: Jan Juriewicz—podsto-

li Witebski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imć pana Jana Juriewicza—podst. Witebskego, do tego wlewku podpisuję się Antoni Żabka r. s. k. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wlewku podpisuję się Alexander Józef Buryczesznik Smoleński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imć pana Jana Juriewicza—podstolego Witebskiego do tego wlewku podpisuję się Jan Stanisław Beresiewicz mp. Który to ten list dobrowolny wlewkowy zapis, za podaniem onego ad acta przez patrona wyż pomienionego imć p. Andrzeia Chodźka—oboznego Oszmiańskiego, iest do akt xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1715 г. Іюня 15 дня.

Изъ книги № 115, за 1753 г., л. 956-959.

120. Безпечителная запись, данная настоятелем Лысковскаго монастыря Люцынскимъ старостичамъ Быховцамъ въ исполненіи принятыхъ монастыремъ обязательствъ о совершеніи церковныхъ службъ за умершихъ и живыхъ фундаторовъ Быховцевъ.

Лысковскіе базилиане вступили въ добровольную сдѣлку съ Быховцами по слѣдующему случаю: Лысковскому монастырю былъ завѣщанъ когда-то фольварокъ Шпаки въ Волковыскомъ повѣтѣ Доминикомъ Концевичемъ; затѣмъ возникли споры между базилианами и наследниками Концевича; они кончились мировой, по которой базилиане по-

лучили 10,000 злотыхъ, право на входы и отказались на вѣчныя времена отъ фольварка въ пользу Быховцевъ; при этомъ базилиане обѣщаютъ сохрانیть и на будущее время свои обязательства—возносить молитвы за живыхъ и умершихъ фундаторовъ.

Рoku tysiąc siedmset piędziesiąt trzeciego, miesiąca Junii dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów w roku terazniey-

szym tysiąc siedmsetnym pięćdziesiątym trzecim obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego patron imię pan Lukasz Kamiński — miecznik powiatu Starodubowskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał ugodliwy y assekuracyjny list, zapis wieczysty od w Bogu wielebnego iegomości xiędza Józefa Saparowicza—starszego Łyskowskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, w iedności z kościołem świętym rzymskim zostającego, na rzecz w nim wyrażoną, wielmożnym ichmościom panom y iegomości xiędzu Janowi—kanclerzowi dyecezyi Wileńskiej, Władysławowi—podczaszemu Mińskiemu, Ludwikowi y Michałowi Bychowcom—starościcom Lucińskim, braci rodzonym, dany, służący y należący, który podając do akt, prosił nas sądu, ażeby pomieniony ugodliwy y assekuracyjny list, zapis wieczysty, ze wszytką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, ony przyiwszy, w xięgi wieczyste trybunale ingrossować pozwoliliśmy, a wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Józeph Saparowicz—starszy Łyskowski zakonu świętego Bazylego wielkiego, w iedności z kościołem świętym rzymskim zostający, czynię wiadomo tym moim ugodliwym y assekuracyjnym listem, zapisem wieczystym, kożdemu, komu by o tym wiedzieć należało; iż co my bazylianie y cały klasztor nasz Łyskowski, do tego będąc in possessione folwarku Szpaków, w powiecie Wolkowskim leżącego, onegośmy używali y fruktyfikowali w prowyziyey summie dziesięciu tysięcy złotych polskich, te-

stamentem w Bogu zesłego iegomości pana Dominika Kuncewicza — wojewodzica Brzeskiego, w roku tysiącnym sześćsetnym ośmdziesiątym dziewiątym, miesiąca Marca dwudziestego piątego dnia, prawem zastawnym nam zapisanego, a przez iegomości pana Waleryana Kuncewicza—starostę Kuniawskiego, w possessyą podanego, za co my zakonnicy klasztoru Łyskowskiego dwie mszy za duszę w każdy tydzień, we wtorek y w piątek, za duszę tegoż nieboszczyka iegomości pana Dominika Kuncewicza odprawowaliśmy, iakośmy byli wyż pomienionym testamentem obligowane. A że wieleb. ichmość xiądz pan kanclerz dyecezyi Wileńskiej, Władysław — podczaszy Miński, Ludwik y Michał Bychowcowie—starościcowie Lucińscy, bracia rodzeni, długi czas wiodąc prawem z iegomościem panem Franciszkiem Mosiewiczem—chorążym na ten czas, a dopiero marszałkiem Lidzkim y i. p. Zygmuntem Bilewiczem ciwunem Wiekszniańskim, a potem z i. p. Stefanem Chrapowickim—starostą Pilwińskim y onych małżonkami, wszelkie onych zapisy y testament, vigore swoich zapisów przyznanych, przez dekret oczewisty trybunalski skasowali y sobie pretendowali Szpaków. Nie wchodząc iednak w żadne dyskwiżycye, wyż specyfikowani ichmość pp. Bychowcowie takowe z nami uczynili postanowienie: Iż ichmć, stosując się ad piam memoriam świętey pamięci antecessorów swoich, dziesięć tysięcy złotych currenti moneta nam dali y wylczyli, a my ichmćiom do possessyi folwark pomieniony Szpaki puścili y ustapili, żadney iuż ullo titulo sobie pretensiey nie zostawiwszy respektem klasztoru Łyskowskiego, y cokolwiek mieliśmy do tych Szpaków dokumentów, nam służących, tym naszym ugodliwym listem one kassu-

iemy y do rąk ichmościów oddaiemy, y oddaliśmy y eliminować z xiąg ichmę pozwoliliśmy y tym listem naszym pozwalamy, obligując zaś cały zakon nasz, ażebyśmy perpetuis temporibus za duszę tegoż imci pana Dominika Kuncewicza dwie mszy co tydzień we wtorek y w piątek odprawowali, iako y dotąd odprawowane były, in super za rodziców swoich y innych krewnych mszę świętą zaduszną w sobotę, to iest, za Samuela, Krystynę, Władysława, Kazimierza, Annę, pana Dominika, Władysława, w niedzielę zaś za żywych ichmościów Jana, Władysława, Ludwika, Michała Bychowców, na wielkim oltarzu, za zdrowie y odpuszczenie grzechów tychże ichmościów, a post sera fata tychże ichmościów panów Bychowców, taż sama obligacya zaduszna na poniedziałek na oltarzu świętego Onufrego przeniesiona y odprawowana być ma in perpetuum. Przy tym godzinki o niepokolanym poczęciu najsświętsey Panny na chórze podczas ranney mszy świętey we dni święte, także y katechizm dla nauki ludzi prostych po teyże ranney mszy świętey, albo po wielkiej mszy abyśmy odprawowali; tudzież in vim gratitudinis, iako ku kolatorom swoim, in futurum respektem dobroczynności ichmościów deklarowanej, post sera fata każdego ichmciów, za daniem sobie wiedzieć do klasztoru naszego Łyskowskiego, każdy z nas kapłan, w klasztorze Łyskowskim mieszkający, po trzy mszy odprawować, a bracia koronki powinni być. Przy tym, cośmy mieli od ichmościów pretensye, mianowicie o zaległą summę na habity zakonnikom, od świętey pamięci ieymci pani fundatorki naszej, a babki ichmościów panów Bychowców, nam na karczmie y dworze Łyskowskim funduszem zapisaney, od roku tysiąc sześć-

set dziewięćdziesiąt siódmego po złotych półtarasta należącej, dwóch tysięcy sześciuset złotych ustępujemy y oney u ichmciów tak my sami, iako successorowie nasi nie mamy y nie będziemy mogli upominać się, ani prawem dochodzić wiecznemi czasy. Także processa, dekret w grodzie Wolkowskim in contumaciam na ichmciów otrzymany, ze wszystkim wskazem, w nim wyrażonym, skassowawszy y onego annihilowawszy tak, aby u żadnego prawa y sądu waloru nie miał, ichmciów ze wszystkich pretensyi kwitujemy y onego wrócić do rąk ichmciów deklarujemy. Ichmę zaś wyżej pomienieni pp. Bychowcowie — starościcowie Lucińscy, bracia rodzeni, nam wzajemnym sposobem ex zelo pietatis, przy deklaracyi wszelkich dobroczynności swoich ku miejscu świętemu Łyskowskiemu y całemu zakonowi naszemu, tę naszą powolność nadgradzając, wszelkich swoich pretensyi, które by kolwiek mieli do nas ratione Szpaków, ustąpili y zrzekli się, y od tey daty ugody tey naszej żadnego pretextu do klasztoru Łyskowskiego mieć nie będą; ale owszem we wszystkim dosyć czynić funduszowi deklarowali y obligowali się, mianowicie: summę należytą na habity zakonnikom Łyskowskim złotych półtarasta, quotannis z karczmy lub ze dworu punktualnie y zupełnie w dzień świętego Marcina, święta rzymskiego, wypłacać y do rąk i. x. starszego Łyskowskiego oddawać, wstęp wolny do puszczy we wszystkim, według funduszu y zwyczaju dawnego, tak klasztorowi, iako poddanym klasztornym, we wszystkich punktach y paragrafach, bez żadney przeszkody stwierdzić y dotrzymać, grunta, barcie y sianożęcie y inne wchody, pożytki, podług tegoż funduszu, in toto stwierdzić y zachować, mliwo wolne w swoich młynach Łys-

kowskich klasztorowi mieć, in casum nie melcia w klasztornym młynku, podług potrzeby klasztorowi używać, bez miarki y czerhy y przeszkody arendarzom y inne desiderya, w swoim osobliwym liście wyrażone, we wszystkim dochować y osobliwie fundusz i.-w. i. p. woiewodziny Brzeskiej, podług listu na przyznanie od ieymci klasztorowi danego Łyskowskiemu w przyszłym trybunale na kadencyi Nowogrodzkiej wielkiego xięstwa Litewskiego, przy swoim osobliwym prawie nam danym, przyznać, we wszystkim przychylając się do pobożney intencyey i. ww. antecessorów swoich; in futurum że temu klasztorowi czynić dobrze, a ni w czym go krzywdzić nie mają y nie będą mogli, deklarowali y obligowali się. A co zaś dotycze punktu, przez ichmościów wniesionego, racione przyięcia ad communionem meritorum, na odprawowanie po trzy mszy przez całą prowincją po śmierci ichmościów, ta rzecz iako należąca do całej kongregacyi, tak to ze wszystką rzeczą do tej kongregacyi da Bóg odkładamy. Które to postanowienie y ugodliwe z obuch stron dobrowolne zezwolenie, przy zupełnym wylczeniu y oddaniu nam powinney summy, dziesięciu tysięcy złotych polskich currenti moneta, za wyraźnym konsensem od nayprzewielebniejszego w Bogu imci x. Bazylego Procewicza—protoarchimandryty y prowinciała zakonu naszego, także y całego ichmościów konsultorium, zgodnie przyieliśmy y one pełnić deklarujemy, sub fide et conscientia, tak my sami, teraz będący zakonnicy bazylianie Łyskowscy, iako y po nas następcy successorowie nasi wiecznemi czasy y tę summę, wyż pomienioną, dziesięć tysięcy przez nas odebraną, nie gdzie indziej mamy obracać y oną lokować, tylko na takie mieysce, z którego by profit

y pożytek temu klasztorowi dochodził, za wiadomością iednak imci xiędza prowinciała naszego. Nadto aby się lepiej tym czterem obligacyom, od nas przyiętym, dość stawało, na fundusz po ulokowaniu tej summy piątego zakonnika kapłana, który by mógł sufficere tym czterem obligacyom iako y katechizm czynić, przyiąć y mieć deklarujemy y obiecujemy. Y na tośmy dali ten nasz list ugodliwy assekuracyiny ww. ichmć panom Bychowcom—starościcom Lucińskim, z podpisem rąk naszych własnych, y z podpisem i. panów pieczętarzów, od nas ustnie zgodnie uproszonych. Działo się w Łyskowie, roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Junii dnia piętnastego. U tego ugodliwego y assekuracyinego listu, zapisu wieczystego na wyrzniętey kustodyi, pieczęć na czerwonym laku wyciśniona, przy której podpisy rąk tych samych w Bogu wielebnych i. xięży bazylianów, aktorów, iako też ichmć panów pieczętarzów temi de verbo ad verbum wyrażają się słowy: Józeph Saparowicz—starszy Łyskowski, official Nowogrodzki, a. t. ordinis divi Basilii magni konwentu Łyskowskiego vicarius. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Józefa Saparowicza — starszego Łyskowskiego, officyała Nowogrodzkiego ordinis divi Basilii magni, do prawa wieczystego, danego ww. i. pp. w. i. xiędzu Janowi, Władysławowi, Ludwikowi, Michałowi Bychowcom — starościcom Lucińskim, braci rodzonym, podpisuję się: Antoni Szemieth mp. Proszony pieczętarz od i. x. starszego Łyskowskiego, officyała Nowogrodzkiego, ordinis divi Basilii magni do prawa wieczystego, danego ww. i. pp. w. i. xiędzu Janowi—kancelarzowi dyecezyi Wileńskiej, imci panu Władysławowi—podczaszemu Mińskiemu, Lud-

wikowi y Michałowi Bychowcom—starościcom Lucińskim, braci rodzoney, podpisuię się: M. Kazimierz Łazarowicz. Ustnie proszony pieczętarsz do tego zapisu podpisuię się: Władysław Woroszyło. A na zatyłku tegoż ugodliwego y assekuracynego listu, zapisu wieczystego, nad wyrzniętą kustodyą, potwierdzenie w Bogu nayprzewielebniejszego imści xiędza Maximiana Michała Epimacha Wietrzyńskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandryty tymi wyraża się słowy: od w. i. x. Józefa Saparowicza—officyała Nowogrodzkiego, starszego Łyskowskiego, list ten zapis, służący w. i. pp. Bychowcom—starościcom Lucińskim, prokurowany in consultorio podczas kapituły y ieneralney zakonney w Nowogrodzku dnia piętnastego Julii, tysiąc siedmset siedmnastego, in

omnibus et singulis punctis et clausulis potwierdzony iest, na co się podpisuię. Także u tego potwierdzenia podpis rąk i. x. protoarchimandryty tali methodo: Miximian Michał Epimach Wietrzyński — zakonu ś. Bazylego wielkiego protoarchimandryta mp. Który to takowy ugodliwy y assekuracyny list, zapis wieczysty od w. B. wielebn. i. xx. bazylianów Łyskowskich w. i. pp., i. x. Janowi—kanclerzowi dyecezyi Wilen., Władysławowi—podczasemu Mińskiemu, Ludwikowi y Michałowi Bychowcom, starościcom Lucińskim, braci rodzonym, dany, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszystką w nim inserowaną rzeczą przyjęty y wpisany.

1715 г. Сентября 10 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г. л. 901.

121. Фундушова запись отъ Волковийскаго стольника Владислава Тризны Ятвежскому базилианскому монастырю на сумму шестьдесятъ пять тысячъ злот., обезпеченную на имѣніи Ятвежскѣ.

Стольникъ Волковийскаго повѣта Владиславъ Тризна, движимый религиозными побужденіями, еще при жизни своей построилъ въ своемъ имѣніи Ятвежскѣ (Волков. уѣзда) уніатскій монастырь и церковь; желая сохранить этотъ монастырь на вѣчныя времена, онъ записываетъ Виленскому Св. Троицкому монастырю 65,000 польскихъ злотыхъ на своихъ имѣніяхъ съ тѣмъ, чтобы на эти

деньги всегда содержались въ Ятвежскомъ монастырѣ уніатскіе монахи; въ свою очередь обязываетъ монаховъ каждую недѣлю служить заздравную обѣдню, похоронить его съ почестіями, а послѣ смерти молиться тоже 2 раза въ недѣлю за упокой его души и страждущихъ въ чистилищѣ.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Augusta dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-

niejszy, wyż na dacie pisany, obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imć pan Michał Penszyński opowiadał y do akt w sposób przenosu podał przy samym originale ekstrakt z xiąg grodzkich Wileńskich wydany zapisu wieczysto fundacyjnego, od w Bogu zesłego imci pana Władysława Tryzny—stolnika Wołkowyskiego, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Jatwieżskiego danego y służącego, który ekstrakt podając prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wpisać rozkazali; który wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma: *Wypis* z xiąg grodzkich spraw wieczystych województwa Wileńskiego, roku tysiąc siedmsetnego szesnastego, miesiąca Februarii siódmego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości grodzkim Wileńskim—przedemną Michałem Rapałem Szumskim—podstolim y podwojewódzim Wileńskim, stanowszy personaliter w Bogu przewielebny imć xiądz Seweryan Klepacki—zakonu świętego Bazylego wielkiego prokurator ieneralny, starszy Ławryszowski, opowiadał y do akt podał fundusz, od imci pana Władysława Tryzny—stolnika Wołkowyskiego na rzecz w nim niżej mianowaną, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Jatwieżskiego dany, służący y należący, który wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Na wieczną rzeczy pamiątkę stań się! Amen. Ja Władysław Tryzna—stolnik Wołkowyski, czynię wiadomo tym moim powtórzonim meliorowanym funduszem, wieczystym zapisem, koźdemu, komu by o tym wiedzieć

należało, terazniejszego y potomnego wieku ludziom, iż ia wyż pomieniony Tryzna, z dobrej moiej woli, bez żadnego przymuszenia ani namowy, a będąc zupełnie zdrowym na ciele y umyśle, sub fide, honore et conscientia attestor, że tę niżej wyrażoną moią de nova radice czynię fundacją z dóbr moich własnych, sine ullo conductamine, ale ex puro zelo et ex propria mea mere liberalitate, nie czyniąc in fraudem constitucyi, prawa pospolitego y ordynaczej rzeczy pospolitey, uczyniłem był fundusz y prawo, zapisując na zakon w Bogu przewielebnych ichmość xięży bazylianów w wielkim xięstwie Litewskim zostających, congregationis sanctissimae Trinitatis, w roku niedawno przeszłym tysiącnym siedmsetnym iedynastym, miesiąca Oktobra piątego dnia y przyznałem w tymże roku y tegoż miesiąca Oktobra szóstego dnia, na rokach Michałowskich w ziemstwie Wołkowyskim, do którego prawa, funduszu y zapisu moiego stosując się, obszerniejszą rzecz y punkta niedołożone, które do tego terazniejszego funduszu moiego należały, dokładam, wyrażam y zupełnie specyfikuję. Naprzód, iż ia, mając majątność moią dziedziczną, prawem mnie wieczystym od przodków moich należącą, nazwaną Jatwieżsk, w powiecie Wołkowyskim leżącą y w posesyji moiej będącą, niczym nikomu żadnym prawem pierwszym, ani poźniejszym nie obciążoną, ani zawiedzioną, ale wolną y swobodną, w której majątności moiej Jatwieżsku cerkiew założenia przemienienia Pańskiego nowo wybudowawszy y do niej wszelkie ochędostwa, cokolwiek do nabożeństwa ritus graeci uniti sporządziwszy, mianowicie; apparata, xięgi, kielichi, dzwony y inne potrzeby, tę samą cerkiew za żywota mego tymże w Bogu przewieleb-

nym ichmościom oycom bazylianom w possessy, w moc y dzierżenie podałem y intronitowałem. Przy której to cerkwi Jatwieżskiey aby naprzód chwała Boża y nabożeństwo przystoynie podług obrządku cerkwi świętey wschodniey katolickiey, z kościołem świętym rzymskim ziednoczoney, odprawowało się y duszom ludzkim parochianom, poddanym tamecznym, pożytek duchowny był y przez naukę duchowną oświecenie, potym aby tymże oycom bazylianom, rezydującym przy tey cerkwi, przystoynie pomieszkanie, podług reguły y vocatii ichmość, bydź mogło, klasztor wystawiłem y fundowałem, do którego klasztoru na wychowanie, opatrzenie y przystoiny zakonny wikt leguię, zapisuię, funduię y wiecznemi a nigdy niedzownymi czasy daruię y wlewam summy currentis monetae złotych polskich sześćdziesiąt y pięć tysięcy tymże ichmościom oycom bazylianom Jatwieżskim, pod rządem y dyrekcją protoarchimandryty y prowicyała zakonu Bazylego świętego y successorów imci zostaiącym. Których ichmość oyców bazylianów, zakonników, kaplanów, braci, ducta proportionie tey fundacyi moiey, iako się wysuplementować y odziać mogą, ma bydź pewna liczba podług rozsądku tegoż imci xiędza prowicyała. A że ta summa wyż wyrażona sześćdziesiąt y pięć tysięcy złotych polskich potrzebuie, aby była na czym pokazana y wniesiona, tedy tę summę na tymże Jatwieżsku, dworze moim y wioskach, do niego należących, wnoszę, leguię, wlewam y oneruię wiecznymi czasy, mianowicie: na dworze moim Jatwieżskim y wsiach do niego przysłuchaiących, to iest: Hłuszkach, Bezwidnikach, Lichosielcach y Sannikach. Który to dwór Jatwieżski, z pomienionymi wios-

kami, po śmierci moiey maia y powinni będą ichmość xiędza bazylianie zaiachać, odebrać, w possessy wziąć y używać wiecznymi czasy, ze wszystkimi do tego mego dworu Jatwieżskiego przynależnościami, budynkami, gruntami, polami, sianożęciami, z lasami, z puszcza, gaiami, zwierzem, ptastwem y wszelkimi pożytkami, z tey puszczy y lasów przychodzącymi, rzekami, rzeczkami, młynami, dwoma stawami, dwuma sadzawkami, rybami, ogrodami, sadami owocowemi y chmielowemi y innemi przychodami, z poddanemi w tych wsiach wyż wyrażonych będącymi, z ich żonami; dziećmi, maiętnościami, czynszami, robociznami, działkami y wszelkimi onych powinnościami, na inwentarzu osobliwym odemnie ichmościom podanym y przyznanym, każdego po imionach y przezwiskach wyrażonemi, z karczma, z arenda z niey przychodząca, owo zgoła ze wszystkimi do tey maiętności moiey Jatwieżska przynależnościami, iako zdawna w swoim ograniczeniu in circumferentia ta maiętność Jatwieżsk bywała, y iakom ia sam oney używał, y teraz iest, tak dalece, aby mianowane niemianowanemu, a niemianowanemianowanemu ni w czym nie ubliżało, ani przeszkadzało; z tym iednak dokładem y warunkiem, iż iakom ia w przeszłym moim prawie y funduszu dołożyłem był ten punkt, aby małżonka moia ieymć pani Rozalia Szuyska Tryznina—stolnikowa Wołkowyska, na połowie tey maiętności Jatwieżsku ośm tysięcy złotych zapisanych odemnie dożywotnie miała, na dwóch wioskach, to iest: Hłuszkach y Bezwodnikach, tak y teraz toż samo prawo, ieymości służące, ni w czym nie naruszam y owszem ichmość oyców bazylianów upraszam, aby w tym ieymci krzywdy nie czy-

niąc, toż prawo konserwować chcieli podług opisu tegoż samego prawa, którą to moją intencją y wyraźną wolę clarifikuiąc mieć chcę y każdego upraszam, aby mi w oney żadney przeszkody nie czynili, mającemu wolność swemi własnymi dobrami iako chcąc dysponować, z takim dokładem, iż gdybym był żyw, żaden by mi tego odbierać y przeszkadzać nie śmiał, ani mógł, tak y po śmierci moiej, co iuż ad maiorem Dei gloriam na większy honor Boski poświęciłem y ofiarowałem, żaden od wielbnych oyców bazylianów, ode mnie fundowanych, odbierać y przeszkadzać nie ma y nie powinien będzie, ale to wszystko, cokolwiek się wyżej wyraziło, aby szło podług tegoż funduszu y zapisu moiego wiecznymi czasy, pod wyrokiem strasznego sędziego, przed którego sąd każdego takowego niesłusznego interessanta pozywam. Który to fundusz mój wieczysty y tę moją niewielką porykę przewielebni w Bogu ichmć xięża bazylianie ode mnie przyiwszy, mnie wyż pomienionego Władysława Tryznę—stolnika Wólkowskiego, za fundatora zakonu swojego przyiąć mają y pana Boga za duszę moją prosić, obliguiąc ichmościów, aby co tydzień dwie mszy zaduszne za mnie y przodków moich odprawowali; to iest, w poniedziałek y piątek, cum commemoracione za dusze w czyscu będące, ratunku żadnego niemające. A co się zaś tknie po długim życiu moim y poodebraniu zupełnym tey fundacyi moiej ichmość xięża bazylianie Jatwieżscy, gdy do possessyi pomienionych dóbr przyią, mają y powinni będą za mnie exequie, mszy święte z wystawieniem katafalku odprawić, a potym wolni y mocni będą onych dóbr używać, podług upodobania swego rządzić,

pożytków wynaydować y ku naylepszemu swemu obracać, rozszerzać y iako chcąc dysponować, bez żadney ni od kogo przeszkody tak dalece, iż iuż od daty tego listu zapisu moiego żaden z braci, krewnych moich, (których wszystkich oddalam), pogotowiu obcych żadnego praetextu, interessu mieć nie mogą, ani przystępu wiecznymi czasy. A in quantum by zaś od kogo kolwiek przeszkody iakowe w tym być miały, daię wolność ichmościom pozwać każdego takowego do wszelakiego sądu y prawa, iako własnym y wieczystym aktorom w każdy powiat y wojewodztwo, gdzie ichmość przewiodszy prawo, by y nie poiednokrotnie, przecie ten list mój wieczysty zapis, przy swoim walorze ma zostawać. A nim do tego przydzie, żeby ichmość xięża bazylianie tych wszystkich wyż wyrażonych dóbr do possessyi swoiey nie obieli y do tego prętko nie przyszli, respektem połowicy zapisaney ieymć pani małżonce moiej na dwóch wioskach Hłuskach y Bezwodnikach, tedy ichmość mają moc y powinni będą zaraz po śmierci moiej dwie wioski Lichosielce y Sanniki wespół z plebanią, gdzie klaszterek tymczasem bydź może, do possessyi swoiey odebrać y pożytków wszelkich z tych wiosek używać, aż do żywocia, abo oddania summy ieymość pani małżonce moiej. Po którey pożyciu albo oddaniu summy, wolni y mocni będą ichmć oycowie bazylianie y tę połowicę ze wszystkim, iako ieymć trzymała, odebrać y do possessyi swoiey incorporować, a tego wszystkiego nikt bronić nie ma y niepowinien będzie, tak, aby zupełna possessya całego Jatwieżska, podług wyż wyrażonego opisu, mego ichmościom zosławała. Waruię też y to tym moim opisem, iż ieymć pani mał-

żonka moja miła za dzierżenia swego tego połowicy Jatwieżska pusztożyć nie ma y mocy mieć nie będzie; w czym iesliby znacznie wielebni oycowie bazylianie szkodować mieli, o to wolne forum ichmość u każdego sądu zostawuję y zachowuję. Y na tom dał ten mój list wieczysty fundacyiny zapis, z podpisem ręki mey własney y pod pieczęcią moją, także pod pieczęciami y podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie, podług prawa, ustnie y oczewisto uproszonych, niżej imionami y nazwiskami wyrażonych. Pisan w Jatwieżsku, roku tysiąc siedmsetnego piętnastego, miesiąca Septembra dziesiątego dnia.

U tego wieczystego funduszowego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Władysław Tryzna—stolnik Wołkowyski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Władysława Tryzny—stolnika Wołkowyskiego, wuią y dobrodzieia, do tego zapisu funduszowego, wielebnyim oycom bazylianom na majątności Jatwieżsku, na co się własną moją podpisuję ręką: Jerzy Michał Juriewicz s. W. Ustnie

oczewisto proszony pieczętarz do tego funduszu od wyż pomienioney osoby podpisuję się Michał Żyniew ręką swą. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego funduszu Jatwieżskiego od wyż pomienioney osoby podpisuję się Dominik Żyniew—czeszcznik Mozyżki. Który to takowy list dobrowolny, wieczysto fundacyiny zapis, za podaniem onego przez wyż mianowaną osobę do akt, iest do xiąg grodzkich woiewodztwa Wileńskiego przyjęty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową grodzką woiewodztwa Wileńskiego w Bogu wielebnyim ichmościom xięży bazylianom Jatwieżskim iest wydan. Pisan w Wilnie, ut supra. U tego ekstraktu przy pieczęci grodzkiej Wileńskiej podpis ręki pisarskiej, wespół z correctą, poniżej pisaną, temi wyrażają się słowy: Benedykt Jan Wolski—pisarz grodzki woiewodztwa Wileńskiego. Correxist Taraszkiewicz. Który to takowy ekstrakt funduszu, za podaniem onego przez wyż mianowanego patrona do akt w sposób przenosu, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1716 г. Ноября 28 дня.

Изъ книги № 65, за 1719 г., л. 915.

122. Уступочная записъ отъ Ивана Буринскаго Лавришовскому монастырю на сумму тысячу пятьсотъ злотыхъ.

Новгородскій подкоморичъ Владиславъ Хреbtовичъ занялъ у землянина Буринскаго 1,300 польскихъ злотыхъ подъ залогъ своего имѣнiя Сѣнной и нѣсколькихъ крестьянскихъ семействъ съ ихъ повинностями; по смерти Хреbtовича жена его

выбила изъ владѣнiя этия имѣнiемъ Буринскаго, о чемъ и сдѣлана своевременно протестацiя. Вслѣдствiе этого Буринскiй и уступаетъ свои права на это имѣнiе Лавришовскому монастырю.

Roku тисячъ siedmsetnego dziewiętnastego, miesiąca Junii dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy тисячъ siedmsetny dziewiętnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu imć pan Jan Burzyński, opowiadał y przyznał list swój dobrowolny wlewkowy zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielbnemu imci xięzdu Sewerynowi Klepac-kiemu, na ten czas starszemu, y wszystkim ichmościom oycom bazylianom klasztoru Ławryszewskiego dany y służący, który ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosił nas sądu, aby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Jan Burzyński czynię wiadomo y zeznawam sam na siebie tym moim listem

dobrowolnym wlewkonym zapisem, komu by o tym teraz y w następujący czas żyjącego wieku ludziom wiedzieć należało: iż w roku przeszłym тисячъ siedmsetnym, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia, u mnie y u zeszeley imć paniey Elżbiety Staszewskiej Burzyńskiej — małżonki mey imć pan Władysław Chrebtowicz — podkomorzyc Nowogrodzki, y ieymci pani Teresa Obuchowiczowna, na tenczas Władysławowa Chrebtowiczowa, a terazniejsza Kazi-mierzowa Narkuska — starościna Kuslicka, gotowej rękodayney, a niekontraktowej summy pieniędzy, to iest тисячъ trzysta złotych polskich monetą srebreną talarami bitemi, rachuiąc każdy talar w złotych sześciu y groszy piętnastu, wzięli, pożyczyli y do rękę swoich spełna odliczywszy odebrali y w tey summie do oddania oney odłączywszy od majątności swey Sienna, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżącey, poddanych pięciu, we wsi Zahorzu mieszkających, na rok ieden, to iest, od roku тисячъ siedmsetnego do roku тисячъ siedmsetnego pierw-

szego, od terminu y do terminu świętego Jerzego święta rzymskiego, a za nieokupnem na terminie od trzech do trzech lat, zawiedli, zastawili y na to prawo zastawne wespół z listem na przyznanie, z inwentarzem, dali w moc, dzierżenie, spokojne używanie, przez ienerała do possessyi podali, intromittowali, iako wszytka rzecz w tym zapisie zastawnym, inwentarzu, liście na przyznanie dostateczniej iest wyrażona. Od której daty zapisu ia Burzyński przez lat siedm byłem spokojnie dzierżącym, potym w roku tysiąc siedmsetnym ósmym, po zeyściu z tego świata imci pana Chreptowicza—podkomorzycza Nowogrodzkiego, sama ieymć w namienionym roku tysiąc siedmsetnym ósmym, miesiąca Augusta dnia dwudziestego wtórego, violenter expulsią uczyniła, podatków y powinności nam, ani mym poddanym pełnić zabroniła, o co iest protestatia przeze mnie zanesiona. Teraz ia Burzyński, respektem tego, że zesła małżonka moia y potomstwo z nią splodzone w cerkwi w Bogu wielebnych ichmościów oyców bazylianów klasztoru Ławryszewskiego pogrzebione są, in vim postanowienia z ichmościami dla ofiar świętych, przed tym odprawionych y w następujący czas odprawować submittowanych, przy większey moiey legacyi dyspozycyą testamentową naznaczoną, którą tym zapisem we wszytkich punktach y paragrafach utwierdzam y za nieporuszoną wiecznemi czasy mieć chcę, namienioną summę z praetensiami na osobę w Bogu wielebnego imci xiędza Seweryana Klepackiego, na tenczas starszego, y wszytkich ichmościów oyców bazylianów klasztoru Ławryszewskiego wiecznie wlewam, sam się z oney zrzekazy, prawo zastawne z inwentarzem, listem na przyzna-

nie intromissią y wszytkimi do tey sprawy należąciami dokumentami do rąku wielebnego imci xiędza Klepackiego oddawszy, prawem lub przyjacielsko samym ichmościom y następcom ichmościów y imci pana Narkuskiego względem starszeństwa, a samey ieymci, iako aktorki y successorów, którzy się bydź okażą, według prawa zastawnego dochodzić, a doszedszy poddanych do oddania summy trzymać, lub też summę z praetensiami odebrać y na pożytek klasztoru swego obrócić bez żadney ode mnie samego y ni od kogo z bliskich krewnych, pogotowiu obcych ludzi, przeszkoody, pod zarękę ważności summy, o którą forum u wszelkiego sądu y subselium przymię, wskazom y wyrokom sądowym podlegać obowiązuję się y successorowie moi podlegać powinni będą. Y na tom dał ten mój dobrowolny wlewkowy zapis, z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Łytczycach, roku tysiąc siedmsetnego szesnastego, miesiąca Nowembra dwudziestego ósmego dnia. U tego zapisu podpisy rąk temi słowy: ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego, danego od imci pana Jana Burzyńskiego, iako nieumiętnego pisma, dane ichmościom xięży bazylianom Ławryszewskim, do którego podpisuję się: Rafał Bielikowicz—podczaszy Smoleński mp. Ustnie, oczewisto proszony pieczętarz podpisuję się Alexander Prosołowicz. Ustnie proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego, od imci pana Jana Burzyńskiego danego ichmościom xiężom bazylianom klasztoru Ławryszewskiego, ręką mą podpisuję się, Teodor Białowieski. Który to ten list dobrowolny, wlewkowy za-

pis, za oczewistym zeznaniem wierzchu | trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego
zmienionej osoby, iest do xiąg głównych | spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1711 г. Марта 1 дня.

Изъ книги № 57, за 1714 г., л. 1634.

123. Подтвердительный листъ Супрасльскаго архимандрита Леона Книжки на заставную запись, данную настоятелю Черейскаго монастыря Полоцкому обозному Иосафату Селявѣ на имѣніе Селяще.

Супрасльскій прото-архимандритъ Леонъ Книжка подтверждаетъ закладную запись настоятеля Черейскаго монастыря, выданную Полоцкому обозному Селявѣ на имѣніе Селяще въ обезпеченіе

3,500 талеровъ, занятыхъ монастыремъ у Селяви на монастырскія потребности; владѣніе это оставляется за Селявой до тѣхъ поръ, пока монастырь не выплатитъ всей занятой у него суммы.

Roku Pańskiego tysiąc siedmsetnego czter-nastego, miesiąca Augusta ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny czter-nasty obranemi, stanawszy personaliter u sądu patron imé pan Marcyan Kuncewicz, horodniczy Oszmiański, opowiadał y ku aktykowaniu do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał list confirmacyiny, od w Bogu przewielebnego imci xiędza Leona Kiszki—zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandryty, imci panu Jozaphatowi Sielawie — obożnemu Połockiemu dany y służący, prosząc, aby ten list do xiąg głównych trybunalnych, ze wszystką rzeczą, w nim wyrażoną, był przyięty y wpi-

sany. Który wpisuiąc słowo do słowa tak się w sobie ma:

Ja Leon Kiszka—zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandryta, archimandryta Supraslski, świętey theologii doktor, starszy konwentu Berezweckiego, zeznamam tym moim confirmacyinym listem, iż ia, będąc requisitus od wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza Jana Chryzostoma Radzimińskiego Fronckiewicza—opata Czereyskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, o confirmacyą prawa zastawnego na majątność Sieliszcze, w wojewodztwie Połockim leżąca, danego imci panu Jozaphatowi Sielawie—obożnemu wojewodztwa Połockiego, skłaniając się do służsney requisicyey, władzą mnie protoarchimandrycie służącą y należąca, pomie-

nione prawo zastawne, na Sieliszcze dane od wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza Jana Chryzostoma Radziwińskiego Frąckiewicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego opata Czereyskiego, imci panu Jozaphatowi Sielawie—obożnemu Połockiemu we trzech tysiącach pięciuset talerów bitych, ze wszystkimi w tym prawie zastawnym wyrażonemi punktami, paragrafami y ligamentami, stwierdzam, zmacniam y roboruję y confirmuję. Zważając, iż pomieniona summa trzech tysięcy pięciuset talerów bitych, na gwałtowną potrzebę, to iest, na wykupienie prawa wieczystego, danego od wielmożnego imci pana Kaspra Radziwińskiego Frąckiewicza—ciwuna Wieszwiańskiego, a rodzzonego brata imci xiędza opata Czereyskiego, temuż imci panu Jozaphatowi Sielawie—obożnemu wojewodztwa Połockiego, w summie wysz specyfikowaney na majątność Uszcz nazwaną, w wojewodztwie Połockim leżącą, iest wzięta y odliczona, to iednak niniejszym confirmacynym listem moim waruję, iż nie pierwiy ten list confirmacyiny prawa zastawnego na majątność Sieliszcze ma być oddany imci panu Jozafatowi Sielawie—obożnemu wojewodztwa Połockiego, aż wzaiemnie tegoż dnia y czasu, prawo wieczyste, dane imci od wielmożnego imci pana Kaspra Radziwińskiego Frąckiewicza — ciwuna Wieszwiańskiego na majątność Uszcz, do rąk

wielmożnego imci xiędza Jana Chryzostoma Radziwińskiego Frąckiewicza — opata Czereyskiego, oddane nie będzie. Po którego oddaniu iako imé pan Jozaphat Sielawa—obożny wojewodztwa Połockiego wolen y mocen będzie, majątność Sieliszcze nazwaną, aż do oddania summy trzech tysięcy pięciuset talerów bitych trzymać, tak y inne dobra lub zastawnym, lub wieczystym prawem, od majątności Sieliszcza oddpadle, wolno będzie temuż imci panu obożnemu Połockiemu okupić, y aż do oddania tey summy, za którą oderwane od Sieliszcz dobra okupione będą, w possessyi swojej y dzierżeniu trzymać. Y na to wszystko dalem ten mój list, z podpisem ręki mey własney, do którego y pieczęć urzędu mego przycisnąć rozkazalem. Pisan we Włodzimierzu, dnia pierwszego Marca, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego iedynastego. U tego listu confirmacyinego, przy pieczęci przyciśnionej, podpisy rąk temi słowy: Leon Kiszka — zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimadryta manu propria. Policarpus Mihuniewicz—ordinis divi Basilii magni, secretarius illustrissimi protoarchimandritae manu propria. Który to list confirmacyiny, za podaniem przez wierzchu mienioną osobę do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1717 г. Апрѣля 26 дня.

Изъ книги № 61, за 1717 г., л. 351.

124. Закладная запись отъ маіора Казимира Мирскаго и жены его настоятелю Виленскаго св.-Троицкаго монастыря на имѣніе Порудоминье.

Земле Мирскіе, нуждаясь въ деньгахъ для уплаты долговъ разнымъ лицамъ, заняли у Св. Троицкихъ базиліанъ 9,000 зл. подъ залогъ своего имѣнія Порудоминны, срокомъ на три года.

Вслѣдствіе этого и выдана Мирскими настоящая запись, заключающая въ себѣ повтореніе общепринятой въ тогдашнее время юридической формальности.

Roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Maia siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodstw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny siedmnasty obranemi, stanawszy personaliter u sądu imię pan Kazimierz Mirski — miecznik Mścislawski, maіor iego królewskiej mości, opowiadał y z osoby swey przyznał list dobrowolny, wlewkowy, zastawny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Matheuszowi Kozaczence — starszemu proconsultorowi zakonu świętego Bazylego, także y wszystkim w Bogu wielebnym ichmość xięży tegoż konwentu Wileńskiego dany y służący, który ustnym swym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyjąwszy, wpisać w akta rozkazali, cuius tenor sequitur estque talis.

Ja Kazimierz Józef Mirski — miecznik

Mścislawski, maіor iego królewskiej mości, y ia Emerencyanna Urszula z Niepokojczyckich Mirska — miecznikowa Mścislawska, małżonkowie, wiadomo czyniemy y iawnie zeznawamy, iedna osoba za drugą, a obie za iedną ręcząc, poczytając y obowiązując się y pod wszystkie niżej wyrażone, sponte na się założone popadając wadia, tym naszym listem dobrowolnym, wlewkowym, zastawnym zapisem, komu by o tym wiedzieć należało w tym, iż co my wyżej wyrażone osoby, mając sobie majątność, nazwaną Porudominie, w woiewodztwie Wileńskim leżącą, w summie dziewięciu tysięcy złotych talarami bitemi, talar każdy rachując po złotych dziewięciu y groszy piętnastu, na lat trzy, nierozdzielnie po sobie idące, poczowszy od roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, dnia dwudziestego trzeciego Kwietnia, aż do roku tysiąc siedmsetnego dwódziesiątego takowegoż miesiąca y dnia, prawem zastawnym cum omnibus attinentiis et pertinentiis od ieymć panny Angeli Zemlowny — podkomorzanki Oszmiańskiej, iako się fusius w prawie zastawnym

wyraża, niepienna, ani też zawiedziona y nienależącą nikomu prioritacie aut potioritate iuris y nam puszczonej, a będąc my małżonkowie na spłacenie długów naszych, zaciągnionych u różnych ichmość, pilnie potrzebni summy pieniędzy, wzięliśmy, pożyczyli y do rąk naszych spełna, a nie po części odebrali od w Bogu przewielebnego imci xiędza Matheusza Kozaczeńka—starszego Wileńskiego, prokonsultora zakonu świętego Bazylego Wileńskiego ad aedes Trójcy przenaświętszey rezydującego, y wszystkich ichmościów xięży bazylianów tegoż klasztoru, in specie summy rękodajney, a nie kontraktowej dziewięć tysięcy złotych polskich talarowej monety, każdy talar rachując po złotych dziewięciu y groszy piętnastu, w której to summie, immediate specificowanej y wyrażoney, pożyczoney y de plano odebranej, majątność Porudominie, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, nam prawem zastawnym, od pomienioney ieymć panny podkomorzanki Oszmiańskiej zawiedziona, takowymże prawem ze wszystkimi do niey przynależnościami, z budowaniem pwnym y guminnym, restawracji wielkiej potrzebującym, z zasiewem żytnim, z ogrodami owocowymi y nieowocowymi, z łąkami muroźnemi y błotnemi, lasami, puszciami, borami, gajami, z wolnym ich używaniem, z stawami, sadzawkami, z wolnym w nich łowieniem ryb, z karczma, na Raduńskim gościńcu będącą, do teyże majątności Porudominia należąca, z poddaniem, ich żonami, dziećmi, ze wszelką ich powinnością, z gruntami, końmi, bydłem, robocizną, podwodami, daniną, czynszami, owo zgola ze wszystkim tym, iako się wyraża w prawie zastawnym, nam Mirskim małżonkom od ieymć panny podkomorzanki

Oszmiańskiej danym y służącym, nic na siebie nie wymuiąc, ani excypuiąc, od roku y dnia na dacie niżej wyrażonego, aż do roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Kwietnia dnia dwudziestego trzeciego, secundum expressionem termin w prawie nam danym specificati puszczaemy y z osób naszych pomienioney majątności rzekszysię, na osoby ichmościów xięży bazylianów Wileńskich transfunduiemy, oraz w moc y w dzierżenie podaiemy, iako też od daty niniejszego zapisu naszego officiose przez ienerała iego królewskiej mości w aktualną possessyą postapiliśmy y intro mittowali. A za nieokupnem na terminie wyrażonym przez aktorów należytych pomienioney majątności Porudominia, iuxta obloquentiam w prawie zastawnym od ieymć panny podkomorzanki Oszmiańskiej nam danym, a dopiero ichmościom xięży bazylianom Wileńskim służącym, specificatam, od trzech do trzech lat trzymać pozwalamy, oraz z osób naszych, rzekszysię wszystkich dokumentów, na tę nam majątność służących, na osoby ichmość xięży bazylianów wlewamy, za possessorów y aktorów tych dóbr w osobach naszych być uznaiemy. Wolni tedy y mocni będą ichmość xięża bazylianie tę majątność, na siebie obiąwszy, iako swoją własnością rządzić, szafować y disponować, pożytków wszelkich, według woli y upodobania swego, secundum expressionem przedniejszego zapisu nam ante od ieymć panny podkomorzanki danego, adpraesens ichmość służącego wynaydować, bez żadney od nas samych, successorów naszych, blizkich krewnych y ni od kogo do tey majątności praetext ścielącego przeszkody. Insuper, to ieszcze waruiemy my Mirscy małżonkowie,

ieśliby kto kolwiek lub za dokumentem iakim, od nas danym, lub bez dokumentu, za iakową praetensją do tey majątności Porudominia praetext słał y ichmość xięży bazylianów turbować śmiał y ważył się, tedy et ante expiratum temu zapisowi naszemu terminum majątność naszą Suchlicze, w woiewodztwie Nowogrodzkim leżącą, bez żadnego dekretu y obwieszczenia, za tym tylko zapisem naszym instantanee obiać w swoją possessją pozwalamy, czego za żadną expulsę nie poczytaiąc, co by się tylko szkody podczas tego zaiazdu y obietcia pomienioney majątności, tam ex victu, quam et de caeteris stało, in ullum iudicatum to napotym iść niema, owszem pro iure permissio przymuiemy y tego wszystkiego, co się tylko kolwiek wyż namieniło, in omnibus punctis, clausulis et paragraphis pod troiakimi zarękami, które z samym kapitałem złączywszy, na tęż majątność naszą Suchlicze wnosim y pod ewikcyą poddajemy. O którą zarękę przymuiemy forum ubiquinarium, w trybunale x. Lit., etiam in composito iudicio do zapozwania nas samych, a po nas successorów naszych, z wolnym wpisaniem się do różnych regestrow, gdzie my stanowszy, abscissis omnibus dilationibus et amputatis iurium beneficiis, których się ieneraliter zrzekamy summario processu, sub paena banitionum et infamiae ex personali decernendo, nie wynosząc żadnych in contrarium aktoratów, ani też załob instantanee zaręki troiakie, sponte na nas założone, od których ani sąd ex clementia nas uwolniać nie może, zapłacić y we wszystkim usprawiedliwić się mamy, my sami, a po nas successores nasi mają y powinni będą; a w niestaniu naszym, sąd koždy, przed który o to adcito-

wani będziemy, według dobrowolnego opisu naszego, troiakie zaręki z samym kapitałem złączone, additis banitionibus et infamia, wskazawszy, na odprawę forti manu, mota nobilitate, iako in ultimo iuris gradu do przerzeczonych dobr naszych Suchlicz za wskaz summy odesłać wolen y mocen będzie, a my sądu de male iudicato, stron zaś o zły przewód prawa w najmniejszym punkcie turbować y o to iure agere nie mamy y successorowie nasi mocy mieć nie będą, pod wyż wyrażoną zaręką; a y po zapłaceniu zarąk, by y niepoiednokrotnie, przecie ten nasz list dobrowolny wlewkowy zapis przy zupełney mocy, wadze y walorze inviolabiliter zostawać ma. Y na to my wyż wyrażeni Mirscy—małżonkowie daliśmy ten nasz dobrowolny wlewkowy zapis ichmciom xięży bazylianom Wileńskim z podpisem rąk naszych własnych y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiaccznego siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Apryla dnia dwudziestego szóstego. U tego wlewkowego zapisu podpisy rąk, tak samego aktora, iako y ichmość panów pieczętarzów temi słowy: Józef Mirski — miecznik Mściśławski, maior iego królewskiej mości. Ustnie proszony pieczętarz od imci pana Mirskiego—maiora iego królewskiej mości y samey ieymci do prawa, danego na majątność, nazwaną Porudominie, ichmé xx. bazylianom Wileńskim świętey Trócy Herm. A. Żaba—podczaszy Nowogrodzki. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu podpisuię się Stanisław Michał Brodowski—s. w. Litewski mp. Ustnie y oczewisto uproszony pieczętarz podpisuię się Antoni Jan Korsak z. t. t. u. Który to tako-

wy list dobrowolny wlewkowy zapis, za ze- | bę, iest do xiąg głównych trybunalnych
znaniem onego przez wyż wyrażoną oso- | spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1711 г. Іюня 15 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 973.

**125. Переуступочная запись отъ Вилецкаго св.-Духовскаго монастыря Полоц-
кому Богоявленскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ.**

Настоятель Св. Духовскаго монастыря Теофанъ |
Ивановичъ во время свирѣпствовавшаго въ Виль- |
нѣ мороваго повѣтрія, записалъ между прочимъ |
Полоцкому Богоявленскому монастырю 15 черво- |
ныхъ золотыхъ; послѣ его смерти настоятель По- |
лоцкаго монастыря обратился къ Духовскому на- |
стоятелю о выдачѣ завѣщанныхъ 15 червонцевъ.

Вслѣдствіе вышеназложенныхъ обстоятельствъ но- |
вий настоятель Св. Духовскаго монастыря Вар- |
лаамъ Михневичъ и передаетъ долговую запись |
этому монастырю земанина Сергіевича на 100 |
битыхъ талеровъ, предоставляя Полоцкому мона- |
стырю право вступить во владѣніе домами Сер- |
гіевича, находящимися въ г. Полоцкѣ.

Roku tysiąc siedmsetnego iedynastego, |
miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na |
trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z |
województw, ziem y powiatów, na rok te- |
razniejszy tysiąc siedmsetny iedynasty ob- |
ranemi, comparens personaliter u sądu |
patron imć pan Michał Kopeć—podczaszy |
Oszmiański, praesentował y do akt xiąg |
głównych trybunalnych spraw wieczystych |
podał list dobrowolny wlewkowy zapis, od |
w Bogu wielebnego imci oycа Barlaama |
Michniewiczа—starszego monastyrу Wileń- |
skiego zakonu świętego Bazylego wielkie- |
go, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w |
Bogu przewielebnemu imci oycу Methode- |
mu Oleszkiewiczowi—starszemu monastyrу |
Bohoiawleńskiego y ichmościom bazylianom

monastyrу Połockiego дану y służący, |
prosząc aby był do xiąg głównych trybu- |
nalnych spraw wieczystych przyjęty y wpi- |
sany. Który my sąd przyiowski do xiąg |
wpisać kazaliśmy y słowo do słowa tak |
się w sobie ma:

Ja Barlaam Michniewicz—starszy klasz- |
torу Wileńskiego zakonu świętego Bazy- |
lego wielkiego, przy cerkwi świętego Du- |
cha zostaiący, swoim y wszystkich w Bogu |
wielebnych ichmościów oyców bazylianów |
klasztorу tegoż Wileńskiego imieniem wi- |
domo czynię y zeznam tym moim do- |
browolnym wlewkowym zapisem, komu by |
o tym wiedzieć należało, iż co w Bogu |
zeszły wielebny imć ociec Theofan Iwano- |
wicz—starszy Wileński, antecessor mój, w |
roku przeszłym tysiąc siedmsetnym dziesią-

tym, miesiąca Julii dziewiątego dnia, podczas plagi morowej, w Wilnie na ten czas grasująca, czyniąc ostatniej woli swej (rozporządzenie), za duszę swoją na różne cerkwie uczynił legacye, między którymi y na monaster Połocki założenia Bohoiawlenia cerkwi brackiey czerwonych złotych piętnaście legował, zapisał, y aby ta legatia nieodwłocznie przez następców moich monasterowi Połockiemu oddana była, obligowawszy, sam w krótkim czasie podczas tej plagi śmiercią z tego świata zszedł. Po którego śmierci ja starszy klasztoru wysz wspomnionego, z Kiiowa na te miejsce ordynowany, przybywszy, niemal ruiny w klasztorze zastałem, dla których y drugich przyczyn legacyi niebożczykowskiej, za częstokrotnym imię oycy starszego Połockiego upominaniem się wypłacić nie mogłem, nie czyniąc iednak ciężko duszy niebożczykowskiej, dług długami znosząc, mając oblig od zeszłego pana Michała Serhiewicza—obywatela miasta tuteyszego Wilna, w Bogu zszedemu imię oycu Piotrowi Paskiewiczowi—starszemu Wileńskiemu y wszystkim oycom zakonnikom, na sto talarów bitych ieszcze w roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt siódmym dany, którym zeszły pan Sierhieiewicz w roku tysiąc sześćset ósmdziesiąt siódmym w dzień świętego Jerzego święta ruskiego dobra swoje leżące, w miastach iego królewskiej mości Wilnie, Kownie y Połocku będące, y inne wszelkie pod tę summę poddawszy y onerowawszy oddać y spelną wypłacić opisał się. Któremu zapisowi dość w oddaniu antecessorom moim tej summy nie uczyniwszy, dobra swoje, iako to: plac szczupły w mieście Połocku, podle rzeki, nazywającej Dzwiny, na wieńcu przy samym klasztorze Połockim leżący y inne wszelkie ruchome

rzeczy na wszelkich miejscach zostawiwszy, sam z tym się (światem) rozstał. Po którego śmierci antecessorom moim dla różney trudności, a barzies podobno onych niedbałości, tej summy pozyskać nie przyszło; więc tedy teraz, ponieważ imię ociec Methody Oleszkiewicz—starszy klasztoru Połockiego, za pomienioną legacyą tym obligiem wyżey wyrażonym względem tego placu kontentował się, pomieniony oblig od pana Sierhiewicza na sto talarów bitych imię oycu Piotrowi Paskiewiczowi—starszemu Wileńskiemu, antecessorowi memu dany, summę wszystką na ony winną do rąk imię oycy Oleszkiewicz—starszego Połockiego oddaę y wlewam, dochodzić tej summy na wszelkie dobra niebożczyka pana Michała Sierhiewicza, tak w Połocku, iako gdzie by się naydować miały na różnych miejscach, pozwalam, a sam się z tej summy, monasterowi naszemu winney, swoim imieniem y wszystkich oyców zrzekam, nie zostawiając nikomu o tę summę winną za obligiem żadnego praetextu y odezwy czasy wiecznymi, pod zaręką sta talarów bitych; o którą zarękę y naruszenie tego zapisu mego do zapozwania siebie y każdemu ten zapis naruszającego przymuię u wszelkiego sądu y prawa forum y ten mój zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętartzów, odemnie ustnie y oczewisto uproszonych, oycu Oleszkiewiczowi—starszemu Połockiemu y wszystkim oycom bazylianom Bohoiawieńskim tegoż klasztoru daę. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego iedynastego, miesiąca Junii dnia piętnastego. U tego listu dobrowolnego wlewkowego zapisu podpisy rąk temi słowy: Barlaam Michniewicz—starszy monastyr Wileńskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego, swoim y oyców zakon-

ników imieniem podpisuję się. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wlewkowego zapisu prawa imści oycy Barlaama Michniewicza—starszego monastyrу Wileńskiego podpisuję się, Kazimierz Dawskiewicz—czesnik Starodubowski mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego wlewkowego zapisu od imé oycy Barlaama Michniewicza, starszego klasztoru Wileńskie-

go, podpisuję się Jan Dominik Suroż s. B. Oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu od osoby wysz mianowaney podpisuję się Józeph Porembski. Który ten list dobrowolny wlewkowy zapis, za podaniem onego przez osobę wyżey mianowanego patrona do akt, jest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1711 г. Іюня 27 дня.

Изъ книги № 53, за 1711 г., л. 971.

126. Вводный актъ, данный Полоцкому Богоявленскому монастырю на владѣніе городскимъ плацомъ.

Возный Полоцкаго воеводства Суронецъ, явившись предъ градскимъ судомъ, заявилъ, что онъ присутствовалъ при вводѣ во владѣніе Полоцкаго Богоявленскаго монастыря городскимъ плацомъ,

оставшимся послѣ смерти землянина Сергіевича, и перешедшимъ къ монастырю по долговой записи покойнаго Сергіевича Виленскому Св. Духовскому монастырю.

Рoku тисяч siedmsetnego i edynastego, miesiaca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim księstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy тисяч siedmsetny i edynasty obranemi, stanowszy oczewisto patron imé pan Michał Kopeć—podczaszy Oszmiański, prezentował y do akt xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych podał ekstrakt grodzki Połocki intromissyey w Bogu przewielebnemu imci oycu Methodemu Oleszkiewiczowi—starszemu monastyrу Bohoiawleńskiego Połockiego y wszystkim ich-

mościom oycom bazylianom tegoż monastyrу, na plac w Połocku, na wieńcu leżący, służący, prosząc, aby był do xiąg przyięty y wpisany; który my sąd przyiąwszy, do xiąg wpisać kazaliśmy, y słowo w słowo tak się w sobie ma:

Wypis z xiąg grodzkich woiewodztwa Połockiego. Roku Pańskiego тисяч siedmset i edynastego, miesiaca Junii dwudziestego siódmego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości grodzkim woiewodztwa Połockiego przede mną Hieronimem Żabą—podwoiewodzim Połockim, od iaśnie wielmożnego imci pana Dominika Michała na Czasz-

nikach Słuszki—woiewody Połockiego, starosty Borysowskiego, pólkownika iego królewskiej mości, będącym, stanowszy oczewisto ienerał woiewodztwa Połockiego, niżey wyrażony, kwit swój intromissyiny przyznał w te słowa pisany: Ja Jan Suroniec—ienerał iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego, zeznawam tym moim intromissyiny kwitem, iż w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym iedynastym, miesiąca Junii dwudziestego piątego dnia, z stroną szlachtą, panami Mikołaiem Pohoskim, panem Tomaszem Ochockim, a panem Macieiem Zabłockim, byłem użytym od w Bogu przewielebnego imci oycy Methodego Oleszkiewicza—starszego monastyra Bohoiawleńskiego Połockiego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów tegoż monastyra, dla podania y intromittowania placu zeszłego pana Michała Sierhieiewicza—obywatela Wileńskiego, na wieńcu od rzeki Dzwiny, miedzy placami y budynkami przy samym monastyrze Połockim Bohoiawleńskim leżącego, za prawami, obligami zeszłego pana Michała Sierhieiewicza—obywatela Wileńskiego, zesłemu w Bogu przewielebnemu imci oycu Piotrowi Paszkiewiczowi—starszemu monastyra Wileńskiego danemi, a teraz ichmościom oycom bazylianom monastyra Bohoiawleńskiego Połockiego służącemi, należącego, iako w tych zapisach szerzey wyrażono. Jakoż ia ienerał z stroną szlachtą, wysz mianowaną, za użyciem takowym, z władzy urzędu mego, pomieniony plac na wieńcu od rzeki Dzwiny, ograniczeniem wyżej wyrażonym, w Połocku

leżący, za prawami, obligami wyżej wyrażonymi, teraz ichmościom oycom bazylianom Połockim służącemi, w intromissyą y realną possessyą pomienionym ichmościom oycom bazylianom Połockim Bohoiawleńskim podałem y intromittowałem. Za którym takowym podaniem moim ieneralskim, ichmość oycowie bazylianie Poloccy tego placu bez żadney ni od kogo contradictiey zostali dzierżącemi. Na dowód czego ia ienerał ten mój kwit intromissyiny z podpisem ręki mey do xiąg urzędowych podałem y zeznałem. Pisan ut supra. U tego intromissyinego kwitu podpis ręki ienerała temi słowy: Jan Suroniec—ienerał iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego. Który to intromissyiny kwit, za przyznaniem ieneralskim oczewistym, iest do xiąg grodzkich woiewodztwa Połockiego przyjęty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową a z podpisem ręki pisarskiej, w Bogu przewielebnemu iegomości oycu Methodemu Oleszkiewiczowi—starszemu monastyra Bohoiawleńskiego Połockiego, y wszystkim ichmościom oycom bazylianom tego monastyra, iest wydan. Pisan w Połocku. U tego ekstraktu grodzkiego Połockiego, przy pieczęci przyciśnionej, podpisy rąk imści pana pisarza y imści pana regenta temi słowy: Stephan Michał Korsak Udzielski—pisarz grodzki Połocki. Correxit Spirydowicz. Który to ekstrakt grodzki Połocki, za podaniem onego w sposób przenosu do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1717 г. Августа 4 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г., л. 281—284.

127. Фундушова запись отъ земель Полоцкаго воеводства Александра и жены его Маріанны Бутовичей Ушацкому базилианскому монастырю на землю Ушачу или Оскирчиничи.

Земле Полоцкаго воеводства Бутовичи, движимые религиозными побужденіями, записываютъ Ушацкому монастырю участокъ земли—Ушачу или Оскирчиничи, доставшійся имъ по наслѣдству отъ родителей и родныхъ. Участокъ этотъ до вре-

мени записи находится въ залогѣ у Ушацкаго монастыря; зарука за неисполненіе записи назначена въ 3,000 зл. Кромѣ этого нарушители ея должны были подвергнуться баниціи и безчестію.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Julii piętnastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w. xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty obranemi, stanowszy personaliter u sądu patron imé pan Jan Pęszyński, ekstrakt zapisu wieczysto funduszowego z xiąg ratusznych miasta iego królewskiej mości Połockiego wydany, w sposób przenosu przy samym originale od imci pana Alexandra Butowicza y samey ieymci, małżonków danego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebnym ichmość xięży bazylianom klasztoru Uszackiego służący y należący, ad acta podał, który podaiąc prosił nas sądu, aby był do xiąg głównych trybunałnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd, ony przyiowszy, wpisać w xięgi roskazaliśmy, który wpisuiąc de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Wypis z xiąg spraw ratusznych miasta

iego królewskiej mości Połockiego. Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego, miesiąca Junii trzeciego dnia. Przed nami Janem Seybutem—burmistrzem y przed nami raycami, ławnikami miasta iego królewskiej mości Połockiego, tego roku na sprawach sądowych w ratuszu Połockim zasiadającymi, stanowszy oczewisto imé pan Alexander Butowicz y ieymość pani Maryanna Pawłowska Alexandrowa Butowiczowa—małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego, list swóy dobrowolny wieczysty funduszowy zapis, w Bogu wielebnym ichmość xięży bazylianom klasztoru Uszackiego służący, podług konstytucyi o funduszach opisaney, iurament wykonawszy przyznali. Który słowo dosłowa tak się w sobie ma: Ja Alexander Butowicz y ia Maryanna Pawłowska Alexandrowa Butowiczowa, spółni y zgodni małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego, dwie osoby za iedną, a iedna za obie poczytając y obo-

wiązując się, czyniemy y iawno zeznawamy tym naszym dobrowolnym wieczystym de nova radice fundacynym zapisem, per constitutionem na wsparcie kościoła świętego pozwolonym, komu by o tym teraz y napotytm będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż ia Butowicz, mając dobra moie wieczyste, ziemskie, oyczyste, dziedziczne iure naturalis successiois po w Bogu zeszyłych z tego świata imci panu Krzysztofie Butowiczu y samey ieymć paniey Reginie Mościckiey Krzysztofowej Butowiczowej, małżonkach, dobrodzieiach rodzicach, y innych antecessorach mych wieczyscie na mnie spadłe, a ia Maryanna Pawłowska Butowiczowa zapisami prawnymi od pomienionego małżonka mego mnie danemi w summie pewney w nich że inserowanej, specificie też same dobra zawiedzione et iuridice in possessionem postąpione, to iest: grunt pusty nieosiadły, Uszacza nazwany, alias Oskirczynicze, cum suis attinentiis, w Połockim wojewodztwie leżący, w pewnym ograniczeniu podług starodawnych praw y dokumentów w iednym mieyscu od gruntów Uszackich ichmościów panów Frąckiewiczów Radziwińskich, w drugim mieyscu od tegoż należy część gruntu w Zamoszu od granicy ichmość panów Spirydowiczów, aż do samey Plińskiej granicy, a z drugiey strony z gruntami przed tym ieymć paniey Janowej Butowiczowej, a teraz wielmożnego imci pana Heronima Żaby, podwoiewodzego Połockiego, idąc w mech Wielki y mchem do samego mościszcza w iezioro Czerewaczo. Który to pomieniony grunt prawem zastawnym przez w Bogu zeszyłych z tego świata pomienionych ichmość panów rodziców naszych w pewney summie pieniędzy u ichmość księży bazylianów Uszackich, przez się na swe własne

potrzeby pożyczonych, był inwadyowany y w possessyą iuridice postąpiony ichmościom, iakoż księża ichmość bazylianie klasztoru Uszackiego w spokojnym aż dotąd, in virtute zastawnego prawa, tego pomienionego gruntu byli dzierżącymi. My tedy pomienieni małżonkowie tym naszym ninieyszym wieczystym zapisem de nova radice fundacynym, ex vi constitutionis in supplementum fundacyi klasztoru Uszackiego, ichmość księży bazylianów y cerkwi świętey, tam założoney y fundowanej, przychylając się do chwały Bożey y matki nayświętszey Maryey panny, a zważając, iż ten grunt dla przyległości y wygody ubogiemu klasztorowi pomienionych ichmć księży bazylianów w Uszaczy, przy cerkwi Niebowzięcia Panny Maryey mieszkających, zgodny y potrzebny, y ponieważ od rodziców naszych w summie niemaley ichmościom zastawiony, a chcąc sobie pozyskać wiecznie pamiętną u tego klasztoru y całego zakonu ichmościów, osobliwie przy tym cudownym obrazie zostających, wdzięczność y pobożne ichmościów tak w życiu naszym, iako też y po zeyściu z tego świata, modły y grzesznym duszom naszym y rodziców naszych potrzebne suffragia, do których się ichmość! księża obligowali, zaczym prawo pomienionych rodziców naszych zastawne in omnibus punctis et clausulis tym naszym ninieyszym funduszowym de nova radice na chwałę Boską y matki iego świętey cudowney w obrazie Uszackim zostającej, listem zapisem stwierdziwszy, te wyż pomienione grunta, in supplementum chwały Bożey y dla rozmnożenia przez ten święty zakon iedności wiary świętey katolickiey, ponieważ rzeczpospolita obóyga narodów do pobożnych uczynków przez zapisy z dóbr ziemskich konstytucyami sta-

nowionemi wiecznemi czasy nie zagroziła wolności, tedy y my małżonkowie spólnie y zgodnie, conformując się do tego prawa przez Rzeczpospolitą stanowionego y statutu wielkiego księstwa Litewskiego, wieczyscie ichmościom ten grunt przrzeczony z aktorstwa naszego wieczystego ustępujemy, zapisujemy y wiecznie ichmościów xięży bazylianów klasztoru Uszackiego fundujemy; a zatym wszystkie dawne prawa, zapisy, ograniczenia, obodnicy, intromissye, possessye, na ten grunt służące, do rąk w Bogu wielebnych ichmość xięży bazylianów Uszackich oddaemy y oraz przez ienerała iego królewskiej mości woiewodztwa Polockiego w moc, dzierżenie y spokojne wieczyste już odtąd używanie oddaemy y postępujemy. Już tedy od daty niniejszey tego listu zapisu naszego wieczystego wolni y mocni przrzeczeni ichmć xięża bazylianie Uszaccy, teraznieysi y na potym będący, teraz y w potomne czasy w tym klasztorze mieszkający, tych gruntów przrzeczonych, wieczyscie sobie od nas zapisanych, iako swoiey własności używać, onymi dysponować, ludzi y poddanych na nich osadzać, iak naylepszych pożytków z tey fortuny wynaydować y z nich fruktyfikować; a my w tych pożytkach y używaniu spokojnym nie tylko sami, ale y successorowie nasi, krewni bliscy, a pogotowiu dalecy żadney naymniejszey przeszkody, przenagabania y praetextu mieć y czynić niemamy y nie będziemy mogli, y owszem od każdego impetytora, iakim kolwiek prawem y sposobem do tych gruntów ogulem wszystkich, lub do cząstki naymniejszey onych wstępującego, za daniem wiadomości nam lub successorom naszym przez list otworzysty lub y prywatny, u każdego sądu y prawa własnym kosztem naszym aż do ostatniego

stopnia prawa zastępować y ewinkować mamy y powinni będziemy, sub vadio trzech tysięcy złotych polskich, to iest troiaką sowitością ważności summy, w prawie zastawnym rodziców naszych specyfikowaney et sub paenis banitionum et infamiae. A iesli byśmy zapomniawszy, lub zaniedbawszy tego dobrowolnego zapisu naszego fundacyjnego wieczystego, onemu, racione superius praemissorum, we wszystkich punktach y klawzulach dość nie czyniąc, sami przez się lub przez subordyowane osoby iakie kolwiek w spokojnym dzierżeniu, używaniu y fruktyfikowaniu tych dobr ichmościom xięży bazylianom wyż pomienionego klasztoru przeszkodę iaką czynili, lub naymniejszą cząstkę tak gruntów, lasów, sianożęci, iako też y fruktyfikacją, z onych przychodzącą, wstępowali, lub od wstępujących y wdzierających się iakimkolwiek praetextem do tych dobr ludzi obcych nie zastępowali, ichmościów nie bronili y nie ewinkowali, przez co by ichmość xięża bazylianie do szkod y strat iakich kolwiek przychodzić mieli, tedy dajemy moc y pozwalamy ichmościom nas samych lub successorów naszych do wszelkiego sądu y prawa, ubi de iure competierit, pozwem zapozwać, zakazem zakazać, terminem naykrótszym, by y niestatutowym, w który chcąc registr y termin wpisać się; gdzie my lub successorowie nasi zapozwani lub zakazani, sami personaliter, nie przez patrona lub umocowanego, iako na roku zawitym, nie zasłaniając się żadnymi obmowami by nayprawnieyszymi, przed sądem głównym trybunalnym lub urzędem stanąć mamy. A stanowszy, nie zażywaiąc żadnych dylacyi y obron prawnych, których się wszystkich tymże zrzekamy zapisem, za niedość uczynienie onemu w naymniejszym

punkcie, zarękę wyż pomienioną z szkodami y nakładami prawnymi, gołosłownie rze-
czonymi, ex nunc, nie zchodząc z sądu, za-
płacić y we wszystkim zapisowi temu dość
uczynić powinniśmy. A w niestaniu naszym
sąd y urząd każdy, weyrzawszy w ten nasz
dobrowolny wieczysty fundacyiny zapis, in
virtute onegoż, samych nas, lub successo-
rów naszych, dobra nasze iakie kolwiek po
nas dzierżących, iako prawu nieposlušnych,
ad primam instantiam, abscissis omnibus
iuris beneficiis, na upad w rzeczy et in
paenas banitionum et infamiam wzdawszy,
zapis nasz fundacyiny niniejszy in omni-
bus punctis et clausulis utwierdziwszy, pod-
ług onegoż zarękę pomienioną z szkodami,
expensami prawnymi, simplici registro spe-
cyfikowanymi, w tey sprawie przez aktorów
erogowanymi, na wszelkich dobrach na-
szych leżących, ruchomych, summach pie-
niężnych, gdzie kolwiek będących, na któ-
rych się wszystkich tym zapisem fundacyi-
nym dobrowolnie ewinkuiemy, parti acto-
reae wskazać y mocną odprawę za pier-
szym dekretem, tanquam in ultimo iuris
gradu, udzielać wolen y mocen będzie. O
co my sami, ani successorowie nasi sądu o-
zły wskaz y exekucyą, a strony o zły prze-
wód prawa do wyższego subsellium turbo-
wać nie mamy, pod wyż mienioną zarę-
ką y nagrodzeniem kosztów prawnych,
a po zaplaceniu by y nieraz onych, przecie
ten nasz zapis in suo robore zostać ma
wieczystie. Y na tośmy ia Alexander Buto-
wicz y ia Maryanna Pawłowska Butowicz-
owa, spółnie małżonkowie, ichmościom xię-
ży bazylianom Uszackim dali ten nasz wie-
czysty zapis z podpisem naszym y ichmość
panów pieczętarzów. Pisan w Kosowszczy-
nie, roku tysiąc siedmset siedmnastego,

miesiąca Augusta czwartego dnia. U tego
listu dobrowolnego wieczystego funduszo-
wego zapisu podpis rąk tymi słowy: Ale-
xander Butowicz ręką swą, iako od nie-
umiejętney pisma proszony od ieymć pa-
niey Maryanny Pawłowskiej Butowiczowej
podpisuję się Dominik Niemirowicz Szczyt-
horodniczy Połocki. Oczewisto proszony
pieczętarz od imć pana Alexandra Buto-
wicza y od ieymć paniey Maryanny Paw-
łowskiej Butowiczowej do tego prawa fun-
dacyinego podpisuję się Jan Pakosz—stol-
nik Połocki, starosta Koziański. Ustnie y
oczewisto proszony pieczętarz od imć pana
Alexandra Butowicza y małżonki imci do
tego zapisu wieczystego fundacyinego, da-
nego ichmościom xięży bazylianom Uszac-
kim, podług prawa, rękę mą podpisałem,
Wawrzyniec Deręgowski. Ustnie y oče-
wisto proszony pieczętarz od osób wyż wy-
rażonych do tego zapisu fundacyinego pod-
pisuję się Sylwester Jozafat Kotliński mp.
Który takowy list dobrowolny, wieczysty,
funduszowy zapis, oczewisto przez wyż mia-
nowanych osób przyznany, iest do xiąg
miejskich Połockich wpisany, z których y
ten wypis pod pieczęcią mieyską uprzywi-
liowaną radziecką, a z podpisem ręki pi-
sarskiej w Bogu wielebnym ichmościom
xięży bazylianom Uszackim iest wydany.
Pisan w Połocku. U tego ekstraktu przy
pieczęci mieyskiej Połockiej podpis ręki
pisarza tymi słowy: Jan Stanisław Rusiec-
ki—pisarz miasta iego królewskiej mości
Połockiego. Skorrygował z xięgami. Który
to ekstrakt, za podaniem onego przez pa-
trona wyż wyrażonego do akt, iest do xiąg
głównych trybunalnych spraw wieczystych
przyjęty y wpisany.

1717 г. Августа 16 дня.

Изъ книги № 62, за 1717 г., л. 1287.

128. Фундушова записъ отъ Лаврентія Моксевича Борунскому базилянскому монастырю на двѣ части имѣнія Войничъ-Закревья.

Конюшій Виленскаго воеводства Моксевичъ, движимый религиозными побужденіями и уваженіемъ къ памяти первой своей покойной жены, отказавшей ему часть своего имѣнія, настоящею фундушовой записью описываетъ Борунскому уніат-

скому монастырю двѣ части имѣнія Войничъ-Закревья съ тѣмъ, чтобы монахи на вѣчныя времена служили за Моксевича и его вторую жену „людички“ и молились за души страждущихъ въ чистилищѣ.

Roku tysięcznego siedmsetnego siedm-nastego, miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny siedmnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu trybunale głównego wielkiego księstwa Litewskiego wielmożny imię pan Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—koniuszy wojewodztwa Wileńskiego, opowiadał y, według konstytucyi roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego wykonawszy iurament tacto pectore in eam rotam, sub fide, honore et conscientia Deum testor, że takową fundacją czynię de nova radice z dóbr moich własnych, żadnych pieniędzy za nią nie wziowszy, sine ullo conductamine, ale ex puro zelo et mera propria liberalitate, nie czyniąc nic in fraudem konstytucyi y prawa poсполitego, przyznał list swój dobrowolny

wieczysto funduszowy zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebnyim ichmościom księży bazylianom Boruńskim dany, służący y należący, prosząc, aby ten fundusz ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

Jakoż my sąd ony przyiowszy wpisać do xiąg rozkazaliśmy. Który wpisując w xięgi de verbo ad verbum tenor sequitur talis:

Ja Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—koniuszy wojewodztwa Wileńskiego, wiadomo czynię tym moim listem dobrowolnym fundacyinym wieczystym zapisem kożdemu, komu by o tym teraz y w potomne następujące czasy wiedzieć należało: iż ja Moksiewicz — koniuszy Wileński, fundując się na zapisie wieczystym od zeszyły z tego świata ieymé paniey Katarzyney Chocieckiey—chorążycowey Wileńskiej, a potym Moksiewiczowey, małżonki moiey, mnie na

przeżycie danym, y w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego w roku tysiąc siedmsetnym trzynastym aktykowanym, za przeżyciem teyże małżonki moiey, za tymże zapisem, iako też y za osobliwą oney dyspozycyą testamentową między inszemi dobrami majątności Woynicz alias Zakrzewia, w powiecie Oszmiańskim leżącey, wieczystym zostałem possessorem, które dobra iż summą dwoma tysiącami złotych polskich są onerowane y w dzierzeniu na ten czas zostają, tak u ichmość oyców bazylianów Boruńskich, za pewną legacyą zesłego imci pana Macieia Władysława Choieckiego — rotmistrza iego k. mości, iako też y u ieymci pani małżonki onego, z dożywociem ieymci na połowicy tey majątności służącym, y z zapłaceniem summy tysiąca złotych polskich, na tychże dobrach osobliwym zapisem warowanej, tedy ia Moksiewicz, według tegoż zapisu zachowując ieymość panią Choiecką przy teyże summie tysiącu złotych y przy dożywociu zapisanym, iako też ichmość oyców bazylianów Boruńskich przy legacyi y według zapisu ichmć, od imci pana Choieckiego służącego, y przy possessyi połowicy tychże dóbr Woynicz-Zakrzewia, a nadto z pobożney moiey devotiey chcąc pomnożyć chwałę Pana Boga wszechmogącego w cerkwi świętey Boruńskiej, gdzie od tak dawnego czasu łaski Boskiey przy cudownym obrazie Najświętszey Panny obficie na ludzi spływają, y przez to zbawienie duszy moiey pozyskać, ile zapatrując się, że to miejsce ieszcze dotąd fundacyi nie mające, prówizyey należytey zakonnikom wystarczyć nie może; mając tedy wzgląd y osobliwy respekt na zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego klasztoru Boruńskiego;

przy cudownym obrazie chwałę Boską promowujących, pomienioną majątność moją Woynicze-Zakrzewie, z dworem tamecznym, z poddaneimi, z żonami y z dziećmi, z gruntami oromemi y nieoromemi, z lasami, zaroślami y wszelkimi przynależnościami y pożytkami, nic z niey najmniejszey rzeczy na siebie y successorów moich nie wymiując, ani wyłączając, ale iako z dawnych czasów w granicach, miedzach y obszernościach swoich zostawało y teraz jest, z tym wszystkim na chwałę Pana Boga wszechmogącego y ku czci Matki Jego Przenajświętszey, iako też na zawdzięczenie łask Boskich y dobrodzieystw Jego, które przez wszystek wiek życia moiego odbierałem y odbieram, ichmć oycom bazylianom Boruńskim, teraz y napotym będącym, wiecznie daię, daruię y zapisuię, y tym funduszem moim cerkwi świętey Boruńskiej de nova radice pomienione dobra Woynicze-Zakrzewie nadaię y transfunduię, stosując się we wszem do konstytucyi roku tysiąc sześćset trzydziestego piątego, podług którey tacto pectore zeznam: że żadną prywatą moją nie uwodzając się, ani pieniędzy za te dobra nie biorąc, ale z szczegulney pobożności moiey, abym sobie mógł u Boga wszechmogącego na iaką odpłatę w niebie w przyszłym żywocie moim zasłużyć, wysz mianowane dobra zakonowi świętego Bazylego wielkiego y miejscu świętemu Boruńskiemu wiecznie oddałem y conferowałem, — z tą obligacyą: iż ciż ichmć oycowie bazylianie Boruńscy powinni będą co tydzień mszę świętą na intencyą moją y małżonki moiey, terazniejszey ieymć paniey Johanny Ludowiki Kirkiłowny Moksiewiczowey odprawować, poki Bóg przedłuży żywotą mego na tym świe-

cie; po śmierci zaś mojej też msza święta tak za duszę moją, iako y za duszę zeszyłej z tego świata ieymć pani Katarzyny Pietkiewiczowny, bywszey Choieckiey, a potom Moksiewiczowey, małżonki moiej, wiecznemi czasy aplikowana bydź powinna; osobliwie y za duszę w czyscu będącę, które żadnego ratunku nie mają, w czym sumiennie ichmościów oyców bazylianów tamecznych obliguję, aby tey powinności czynić nigdy nie przestawali. Do tego ichmć oycowie bazylianie Boruńscy, in vim teyże fundacyi, powinni będą w każdy tydzień iedne godzinki do Najświętszey Panny na intencyą naszą, a drugie na poratowanie dusz w czyscu będących, ile tych, które żadnego ratunku nie mają, odprawować, aplikując też godzinki po śmierci moiej, tak za duszę moją, iako też y zeszyłej ieymość pani Katarzyny Pietkiewiczowny, małżonki moiej, wiecznymi czasy. Mają tedy y wolni są ichmość oycowie bazylianie Boruńscy, podług tego funduszu mego, pomienioną majątność Woynicze-Zakrzewie w wieczystą possessyą swoją urzędownie odebrać y w dzierżeniu swoim mieć, wszelkich pożytków zażywać y przysposabiać, poddanemi rządzić, precz odeszłych pozyskować y ku najlepszemu pożytkowi swemu obracać, y do drugiey części tych dóbr do possessyi przychodzić, za spłaceniem y oddaniem tysiąca złotych ieymości paniey Choieckiey—rotmistrzowey iego królewskiej mości. A ia już od daty tego zapisu mego fundacyjnego, ani żaden z blizkich krewnych y powinnych moich do pomienionych dóbr żadnego prawa y praetextu należności mieć, ani się do nich interesować y przeszkody czynić nie mam y (successorowie moi) nie będą mogli wiecznymi czasy. Których wszystkich

successorów moich na straszny sąd Boski pozywam, iesli by oycom bazylianom Boruńskim w tey fundacyi moiej kto iaką krzywdę miał czynić y w pożytki oney wstępować, dla czego na każdego takiego violatora, chwale Boskiey, dóbr y possessyi uymiającego, zarękę, iaką ważność rzeczy wynosi, zakładam, pozwalając do wszelkiego sądu y prawa rokiem zawitym zapoznać się y tam sprawiedliwości świętey y paen, tak w prawie pospolitym, iako y w kano-nach oyców świętych opisanych, dochodzić y requirować. Y na to dałem ten fundusz mój, wieczysty zapis z pieczęcią y z podpisem ręki mey własney, także z podpisami rąk ichmość panów przyjaciół, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych, niżey na podpisie mianowanych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego siedmnastego, miesiąca Augusta szesnastego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczystego funduszowego zapisu podpis ręki tak samego aktora, iako też y ichmć panów pieczętarzów temi słowy: Wawrzyniec Wincenty Moksiewicz—koniuszy woiewodztwa Wileńskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego listu wieczystego fundacyjnego zapisu, danego od imci pana koniuszego Wileńskiego, w Bogu przewielebnym ichmć xięży bazylianom Boruńskim, podpisuję się Alexander Michał Zgierski-Strumillo—podczaszy Wołkowyski, pisarz grodzki Oszmiański. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od zwysz pomienioney osoby do tego fundacyjnego zapisu podpisuję się Krzysztoph F. Rościszewski—podstoli Trocki. Podług prawa proszony pieczętarz od osoby wyżey pomienioney do tego zapisu fundacyjnego podpisuję się: Michał Koficza—horodniczy Kowieński. Który to ten list

dobrowolny wieczysty funduszowy zapis, po wykonanym praemisso modo iuramentie, za ustnym y oczewistym onego przez wysz wyrażoną osobę zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y inserowany.

1718 г. Іюня 22 дня.

Изъ книги № 66, за 1719 г., л. 942.

129. Переуступочная запись отъ Троцкаго стольника Николая Довойны Виленскому базилианскому монастырю на имѣніе Бѣличаны.

Троцкій стольникъ Николай Довойна, нуждаясь въ деньгахъ для собственныхъ интересовъ, занялъ у Виленскаго базилианскаго монастыря 6,000 зл. подъ залогъ имѣнія Бѣличанъ, находившагося въ такомъ же залоговомъ владѣніи Довойны, но при-

надлежащаго Костровицеому; при этомъ Довойна обезпечиваетъ заруку въ случаѣ неустойки на другомъ своемъ родовомъ имѣніи Гечанахъ. (Первое имѣніе въ Минской губ., второе въ Виленской).

Roku tysiąc siedmsetnego dziewiętnastego, miesiąca Augusta dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dziewiętnasty obranemi, stanowszy personaliter imć pan Mikołay Dowoyna — stolnik Trocki y sama ieymć pani Eleonora Kostrowicka Dowoynina — stolnikowa Trocka, małżonkowie, opowiadali y przyznali list dobrowolny wlewkowy zapis na rzecz w nim wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu — starszemu officialowi

Wileńskiemu, consultorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom tegoż conventu służący y należący, którzy ustnym y oczewistym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiwszy wpisać do xiąg roskazali, którego tenor sequitur talis:

Ja Mikołay Dowoyna — stolnik Trocki y ia Eleonora Kostrowicka Dowoynina — stolnikowa Trocka, małżonkowie, iedna osoba za drugą, a druga za iedną ręcząc y obo-

wiązując się, oraz pod wszystkie paeny niżej wyrażone podlegając, czyniemy wiadomo tym naszym listem dobrowolnym wlewkowym zapisem, komu by o tym terazniejszego y napotym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu—starszemu officialowi Wileńskiemu, consultorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, y wszystkim w Bogu wielobnym ichmościom xięży bazylianom tegoż conventu na to, iż my Dowoynowie—stolnikowie Troccy, małżonkowie, mając za prawem wlewkowym majątność, nazwaną Bieliczany, w wojewodztwie Mińskim leżącą, z budynkiem różnym, dwornym y gumienym, ze wsiami, nazwanemi Szabunkami y Słobodką, boiarami, poddanemi, z dawnych czasów do teyże majątności Bieliczan y wsi do niey przysłuchającemi y należącemi, z ich żonami, dziećmi, końmi, bydłem y wszelką ich ruchomością, z ich powinnością, czynszami, działkami, daniną miodową, snopowszczyzną, z gruntami dwornemi y poddańskimi, oromemi y nieoromemi, z zasiewem żytnym, z pustoszciami, sadami, ogrodami owoszczowemi y chmielowemi, polami, zaroślami, odłogami, rzekami, rzeczkami, stawami, jeziorami, stawiszczami y ze wszystkiemi a wszystkiemi, do tey majątności zdawna przynależnościami, za summę sześć tysięcy polskich złotych spełna talarową moneta, rachuiąc każdy talar bity po złotych sześciu y groszy ośmnastu, prawem zastawnym wlewkowym od imci Antoniego z Kostrowicz Kostrowickiego—wótya Mińskiego, na lat trzy, nierozdzielnie po sobie idących, a za nieokupnem na terminie, tedy od trzech do trzech lat, aż do oddania summy puszczo-

na, a będąc pilno potrzebnemi summy pieniędzy na nasze własne potrzeby, tedy wzięliśmy, pożyczili y rękoma naszymi odebrawszy odliczyliśmy gotowey rękodayney summy pieniędzy sześć tysięcy złotych polskich talarową moneta, rachuiąc każdy talar bity po złotych sześciu y groszy ośmnastu, u w Bogu przewielebnego imci xiędza Antoniego Zawadzkiego—starszego officiala Wileńskiego, consultora zakonu świętego Bazylego wielkiego, y u wszystkich w Bogu wielobnych ichmościów xięży bazylianów tegoż conventu, w której to summie tę wysz pomienioną majątność, Bieliczany nazwaną, w wojewodztwie Mińskim leżącą, tymże prawem zastawnym wlewkowym nam od imci pana Antoniego z Kostrowicz Kostrowickiego—wótya Mińskiego, danym y służącym, zawodziemy y zastawuujemy, z osoby naszej zrzekamy się, na osobę w Bogu wielobnych ichmościów xięży bazylianów Wileńskich wlewamy, ceduujemy y ustępujemy, sprawy wszystkie na te majątności służące, mianowicie prawo zastawne z listem na przyznanie y intromisyą y innymi dokumentami do rąk ichmościów xięży bazylianów Wileńskich oddaemy y równo z datą tego zapisu naszego wlewkowego tę wysz pomienioną majątność Bieliczany w moc, dzierżenie y spokojne używanie, tak iakośmy sami trzymali, bez żadney ni od kogo przeszkody, podaiemy y postępujemy. Wolni tedy y mocni będą w Bogu wielobni ichmość xięża bazylianie Wileńscy tę wysz pomienioną majątność, w swoią possessyą obiwszy, oną rządzić, szafować, pożytków sobie wszelkich wynajdować y ku najlepszemu pożytkowi swemu obrócić, bez żadney od nas samych y successorów naszych y ni od kogo innego

przeszkody, podług prawa zastawnego wlewkowego nam danego, a teraz ichmościom służącego (waruiąc to ichmościom, iż iezeliby długi iakowe na tę maiętność przez nas lub antecessorów naszych zaciągnione być pokazały się, tedy my sami one mamy wypłacać y znaszać), aby w Bogu wielebni ichmość xięża bazylianie Wileńscy żadney w tym trudności nie ponosili, pod zaręką samey ważności rzeczy wynoszącey, wnaszaiąc ewikcyą na maiętność naszą, nazwaną Gieczany, w wojewodztwie Trockiim leżącą, insuper y na wszytkich innych dobrach drugich naszych, ubivis locorum wielkiego xięstwa Litewskiego będących. Iezeliby my z pomienioney maiętności nie byli kontenci, pod tenże ciężar ewikcyey benevole poddajemy, przyjmuiąc forum u wszelkiego sądu y prawa ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunального, zadwornego, iego królewskiego mości assessorskiego, podczas interregnum y do sądu kapturowego, w który chcąc termin, powiat, rokiem zawitym y naykrótszym, by y niestatutowym pozwem pozwać, lub zakazem zakazać; gdzie my lub successorowie nasi, będąc zapozwanymi, lub zakazanymi, nie wymawiając się żadnemi obronami prawnymi, nie zażywaiąc żadnych dylacyi, nie biorąc na patrona, na kopia z pozwu, z zakazu z tego zapisu naszego na godziny, na munimenta, na kopia ze wszytkich spraw, nie podaiąc żadnych obmów na chorobach, większością sprawy nie zasłaniając się y żadnych by nayprawnieyszych, pogotowiu nieprawnych, nie zażywaiąc dylacyi (których ieneraliter tym zapisem naszym wyrzekamy się), mamy stanąć y u każdego sądu y prawa w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów Wileńskich zastępować, a stanowszy,

roku pozwu nie burząc, w samey rzeczy rosprawić się, zarękę wysz wyrażoną nie schodząc z sądu wespół z szkodami, nakładami prawnymi zapłacić mamy y successorowie nasi powinni będą. Sąd zaś y urząd wszelki, tak w staniu, iako y w niestaniu naszym, nie użyzcziąc nam żadnych dylacyi, zarękę wysz wyrażoną na nas y dobrach naszych wskazać, nas samych ad primam instantiam na banicyą doczesną, wieczną y infamią wzdać, osądzić wolni y mocni będą; o co my sądu o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać y do prawa pociągać nie mamy pod tąż wyrażoną zaręką, którą by y nie raz zapłaciwszy, przecie ten nasz wlewkowy zapis nienarusznie przy swoiey mocy y walorze zostawać ma. Y natośmy dali my Dowoynowie—stolnikowie Trocey, małżonkowie, ten nasz dobrowolny wlewkowy zapis w Bogu wielebnyim ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, podpisami rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżej na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedymsetnego ósmnastego, miesiąca Junii dwudziestego wtórego dnia. U tego listu dobrowolnego wlewkowego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też y ichmość panów pieczętarzów w te słowa pisane: Mikołay Dowoyna—stolnik Trocki. Eleonora Dowoynina. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego prawa wlewkowego, danego od imci pana Mikołaja Dowoyny—stolnika Trockiego y samey ieymć pani Eleonory Dowoyniny—stolnikowej, w Bogu wielebnyim ichmościom xięży bazylianom konwentu Wileńskiego na maiętność Bieliczany podpisuię się: Michal Eperiaszy—starosta Szyrwiński. Ust-

nie y oczewisto: proszony pieczętarz od osób w tym liście wlewkowym zapisie wyrażonych ręką się moją podpisuię: Karol Przeradowski. Ustnie proszony pieczętarz do tego wlewku podpisuię się: Michał Rymasz

Wileyko. Który to ten list dobrowolny wlewkowy zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażonych ichmościów zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1718 г. Іюня 28 дня.

Изъ книги № 64, за 1718 г., л. 126.

130. Уступочная запись отъ Андрея и Анны Слизней Троцкому архимандриту Максимиану Вѣтринскому на сумму пять тысячъ тынѣвъ.

Стольникъ Браславскій Слизень и его жена настоящею записью отказываютъ Троцкому архимандриту, Эпимаху Вѣтринскому, а равно и Троцкой церкви пресвятой Богородицы, 5,000 тын-

фѣвъ съ тѣмъ, чтобы 3,000 пошли на молитвы за фундаторѣвъ, а 2,000 на возобновленіе Троцкой церкви.

Roku tysiąc siedmsetnego ósmnastego, miesiąca Julii czwartego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wysz na dacie pisany obranemi, stanowszy personaliter u sądu głównego imię pan Andrzej Slizień — stolnik Brasławski y sama ieymość, list swój dobrowolny wlewkowy zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, dany, wielmożnemu w Bogu najprzewielebniejszemu imci xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu, proto-archimandrycie, alias generałowi y prowincyałowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu Berezwieckemu, archimandrycie Trockiemu służący y należą-

cy, który ustnym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, a wpisuiąc w xięgi verbum de verbo tak się w sobie ma:

Ja Andrzej Slizień — stolnik Braclawski y ia Anna Kierkinowna Slizniowa — stolnikowa Braclawska, małżonkowie, iedna osoba za dwie, a dwie za iedną licząc y poczytając, czyniemy iawno y zeznawamy dobrowolnie, bez żadnego ni od kogo przymuszenia, ani namowy, będąc zdrowemi na ciele y umyśle, sami na siebie, koźdemu, komu o tym wiedzieć będzie należało terazniejszego y potomnego wieku ludziom:

iz my wysz wyrażeni małżonkowie, mając sobie z łaski ieymć pani Theofli Kiersznorowny Dubowieckiey Janowey Kierkinowey — skarbnikowey Inflantskiey, matki y dobrodzieyki naszej, pewną summę pieniędzy pięć tysięcy tyńfów, a currentis monetæ rachuiąc tyńf po złotemu y ośmiu groszy polskich, zapisaną, darowaną y na dobra w zastawie u tychże ichmościów dobrodzieiów rodziców od ichmców panów Kopciów wieczników będące, nazwane Chorostyte cum attinentis et pertinentiis, w woiewodzie Brzeskim leżące, wniesioną y onerowaną, która to summa pięć tysięcy tyńfów nam Andrzeiowi Sliźniowi y Annie Kirkinownie Sliźniowey—stolnikom Braclawskim, małżonkom, wieczystym prawem zapisana od nieboszczki paniey Janowey Kirkinowey—skarbnikowey Inflantskiey, spólnie z imć panem Janem Kirkinem, oycem y dobrodzieiem naszym, skarbnikiem Inflantskim, nabyta, do tychczas na tey majątności Chorostytach od nas nie odbierana zostawała y teraz zostaje;—tedy my zwysz mianowani ia Andrzej Sliźień—stolnik Braclawski, y ia Anna Sliźniówna—stolnikowa Braclawska, małżonkowie, wszystką tę summę pięć tysięcy tyńfów, oddaliwszy dzieci, bracią, krewnych naszych, dla miłości Boskiey, na cześć y na chwałę tegoż imienia Boskiego, za odpuszczenie grzechów naszych daiemy, daruiemy y wiecznemi czasy zapisuiemy y tymże samym prawem zapisem, nam służącym od ieymć świętey pamięci rodzicielki naszej, wlewamy wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imści xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu—proto-archimandrycie alias generałowi y prowincjałowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu Berezwec-

kiemu, archimandrycie Trockiemu, na klasztor y cerkiew Narodzenia Najswiętszey Panny Trockiey do Trok wiecznymi czasy takowym sposobem: iz imć, tę summę pięć tysięcy tyńfów do rąk swych odebrawszy, ma y powinien będzie sam y successorowie imci, archimandrytowie Troccy, za trzy tysiące tyńfów, z tey majątności Chorostyty odebrawszy, za duszę zmarłych, w czyscu ratunku potrzebuujących, także y za nas samych żywych, a post sera fata zmarłych za dusze nasze, raz w miesiąc we śrzedę na początku miesiąca odprawiać msze święte wiecznymi czasy, dwa zaś tysiące tyńfów na reparacyą y ekzekucyą teyże cerkwie, ad liberam dispositionem tegoż imci xiędza proto-archimandryty, ienerała y prowincjała zakonu świętego Bazylego y archimandryty Trockiego daiemy y pozwalamy, y z tey się summy y prawa naszego zrzekamy, y wyzuwamy y wiecznie na ten klasztor Trocki wlewamy. Wolen zatym y mocen będzie wielmożny imć xiędz Maximian Michał Epimach Wietrzyński, na onczas proto-archimandryta, ienerał y prowincjał zakonu świętego Bazylego, archimandryta Trocki, prawem zapisem naszym wieczysto wlewkowym tey summy pięciu tysięcy tyńfów na tey majątności Chorostycie, dworze, folwarkach, wsiach y poddanych, do niego należących y na wszelkich attinenciach y pertinenciach, dobrach w possessyi teraz imci pana Jerzego Kirkina—skarbnika Brzeskiego, brata rodzonego mnie Anny Sliźniowey—stolnikowey Braclawskiey, będących, dochodzić, odebrać y prawem, iesli wykupiona była z Chorostyta, a ta summa pięć tysięcy tyńfów, na inne przez przerzeczonego imci pana Jerzego Kirkina, brata moiegoi-dobra była wniesiona, omni modo pozyski-

wać y podług swoiey woli y upodobania dysponować, a za nas tę pomienioną obligę wiecznymi czasy pełnić. Dla której mocy y wagi tego zapisu naszego prawo zapis z listem na przyznanie wieczyste nam małżonkom od nieboszczki ieymć dobrodzieyki, matki naszey, służące, temuż wielmożnemu imci xiędzu proto-archimandrycie y opatowi Trockiemu do ręku oddaliśmy, y iuż od daty tego listu naszego zapisu nie mamy y nie powinni będziemy sami y successorowie nasi tey summy komu innemu zapisywać, legować y oddalać, albo przeszkodę, czyli interes iakowy, lub pretextieląc do imci lub następców imci, sami przez się lub, przez subordynowane osoby, w odebraniu tey summy czynić, pod zaręką takoweyże summy ważności pięću tysięcy tyńfów. O którą zarękę mocen będzie wielmożny imć xiądz prowincyał y archimandryta Trocki y successorowie imci nas samych zapozwać ad ubiquinarium forum, które przyjmujemy w niedotrzymaniu tego zapisu naszego. Y na toś my dali wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszymu imci xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu—proto-archimandrycie, generałowi y prowincyałowi zakonu świętego Bazylego, archimandrycie Trockiemu, ten nasz dobrowolny, do dochodzenia wlewkowy wieczysty zapis, z podpisem rąk naszych y z podpisami rąk ichmciów pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto od nas uproszonych.

Pisan w Wilnie, dnia dwudziestego ósmego miesiąca Junii, roku tysiąc siedmsetnego ósmnastego. U tego zapisu wlewkowego podpisy rąk tak samych aktorów, iako też y ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: Andrzej Alexander Slizeń—stolnik Brasławski mp. Anna Sliźniowa—stolnikowa Brasławska. Ustnie oczewisto według prawa proszony pieczętarz od imci pana Andrzeia Alexandra Sliźnia—stolnika Brasławskiego y od ieymci paniey Anny Sliźniowey, małżonków, do tego prawa, danego wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Maximianowi Michałowi Epimachowi Wietrzyńskiemu—proto-archimandrycie, alias generałowi y prowincyałowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu Berezweckiemu, archimandrycie Trockiemu, podpisuję Stephan A. Wołodkowicz — podsędek woiewodztwa Mińskiego. Ustnie y oczewisto od osób wysz wyrażonych uproszony pieczętarz do tego wlewkowego zapisu podpisuję się ręką swą Adam Frackiewicz—Werakomski starosta. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wysz wyrażonych do tego wlewkowego zapisu podpisuję się Samuel Wołodkowicz—koniuszy powiatu Kowieńskiego. Który to takowy dobrowolny wlewkowy zapis, za zeznaniem onego przez wysz mianowane osoby, iest do xiąg głównych trybunalnych spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1718 г. Іюля 3 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г., л. 496.

131. Фундушова запись отъ Виленскаго подстоля Миханла и жены его Елисаветы Шумскихъ вновь основанной ими въ с. Путникахъ церкви во имя св. Троицы, на сумму три тысячи злот.

Супруги Шумскіе, движимыя религиозными побужденіями, чтобы крестьяне не умирали безъ исполненія церковныхъ требъ, чтобы возносились молитвы за страждущихъ въ чистелищѣ, а главное, чтобы поддержать и распространить униатскую вѣру, записываютъ ново-устроенной церкви

во имя Св. Троицы въ имѣніи Путникахъ 3,000 зл. на другомъ имѣніи Декшнянахъ, приобретенныхъ отъ Брестскихъ земанъ Курчей, съ условіемъ, чтобы это имѣніе, въ случаѣ перехода во владѣніе церкви, было продаваемо не кому иному, какъ только Шумскимъ.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego, miesiąca Julii dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w w. x. Lit. z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty obranemi, stanowszy personaliter u sądu wielmożna ieymość pani Alszka z Stachowskich Szumska—podstolina y podwoiewodzina Wileńska, list swój dobrowolny fundacyiny zapis imieniem swoim y imieniem zesznego w Bogu wielmożnego imci pana Michała Rafała Szumskiego—podstolego y podwoiewodziego Wileńskiego, małżonka swojego, wielebnemu w Bogu imci xiędzu Antoniemu Marciniowskiemu—prezbiterowi Dexniańskiemu danu, służący y należący, z osoby swojej przyznała, która, swym ustnym y oczewistym zeznaniem stwierdziwszy, prosiła nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszyt-

ką w nim inserowaną rzeczą był przyjęty y do akt xiąg głównego trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi wpisać rozkazali, który de verbo ad verbum tak się w sobie ma.

Ja Michał Rafał Szumski — podstoli y podwoiewodzi Wileński y ia Alszka Stachowska Szumska—podstolina y podwoiewodzina Wileńska, małżonkowie, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym listem fundacyinym zapisem, iż my małżonkowie, mając majątność naszą Dexniany, w woiewodztwie Mińskim leżącą, od w Bogu zeszyłych imci pana Franciszka Kurcza—woiewodzica Brzeskiego y samey ieymci, małżonków, wprzódy prawem zastawnym w summie pięciu tysięcy talarów bitych puszczoneą y które to prawo u sądu trybunalnego głównego wielkiego xięstwa Litew-

skiego pro maiori robore iest przyznane, a potym drugim prawem, takż przyznany, vigore znowu wzięty u nas summysiedmiuset talarów bitych, w sposób uczynioney intercyzyi zawiedziona nam małżonkom wieczność tey majątności, z tym warunkiem, że tey wieczności przerzeczoney majątności nikomu innemu, ieno nam, przedawać nie mieli, chyba za dobrowolnym naszym zrzeczeniem się, którego to takowego prawa powtórnego y pierwszego sam imć pan Kurcz, woiewodzie Brzeski, bynaymniey usque ad sua fata nie naruszał y nikomu namienioney wieczności pierwszym, ani poslednieyszym prawem oprócz nas małżonków nie inwadiował. Tedy my małżonkowie, in virtute takowych praw wyż wyrażonych, nam małżonkom za snmmę naszą spólną w nich wyrażoną, na przerzeczoną majątność, szczególnie dla pomnożenia chwały Bożey y wygody ludzi chrześcian, iakoby bez chrztu y świętych sakramentów, dla odległości miejsca y opodal będących cerkwi uniackich, z tego świata nie schodzili poddani teyże majątności, umyśliłiśmy cerkiew pod tytułem świętey Trójcy uniacką w pomienioney majątności we wsi Putnikach, ze wszystkim apparatus y porządkiem wystawić, iakoż za pomocą Bożą takową cerkiew wystawiwszy y wszelkie aparaty cerkiewne, cum suis omnibus requisitis sporządziwszy y za świeszczennika do teyże cerkwi, za pozwoleniem zwierzchności iaśnie wielmożnego imści xiędza metropolity in ordine uniey świętey na to nam danym, wzeliłiśmy imci xiędza Antoniego Marciniewskiego. Zaczym imci y po nim następcom, przy tey cerkwi naprzód summy naszej, na tey majątności będącey, trzy tysiące złotych polskich wieczystymi, a nie odzownemi czasy zapi-

suiemi y w tey summie do oddania oney zaścianek, nazywaiący się Odyńcowszczyzna, z gruntem orowym y sianozęciami y ze wszelką przynależnością do niego, iako to: puszczą y lasami zaroslemi, nie nie excypuiąc zgoła, zawodziemy, równo z datą tego fundacyinego zapisu intromittuiemy. Przy tym w teyże summie chłopów dwóch wieczystych na imię: Mikołaiia Rusaka z synami y Jaskę Jasińskiego, takż z synami będących y mieszkaiących we wsi w Putnikach, tak ze wszelką powinnością, z czyszem y dziakłem, do wykupna onych, równo z namienionym gruntem, na którym siedzą, zostawuiemy, summę zaś wyż wyrażoną trzy tysiące złotych polskich wiecznymi, a nieodzownemi czasy na ten fundusz nasz do przerzeczoney cerkwi nadaemy y zapisuiemy. Czego my sami małżonkowie y po nas successorowie nasi dotrzymać mamy, pod zaręką trzech tysięcy złotych polskich; którą zarękę na summę ogulną, na teyże majątności będącą, wnaszamy y na każdego sukcesorów naszych, ten nasz fundusz naruszaiącego, ubiquinarium forum, sub paena banitionis et infamiae zakładamy, y na to dawszy ten nasz dobrowolny fundacyiny zapis, pro maiori robore ręką się własną podpisuiemy. Dan w Polanach, w roku tysiąc siedmset ósmnastym, miesiaca Julii dnia trzeciego. U tego listu dobrowolnego fundacyinego zapisu podpis rąk tak samych aktorów, iako y ichmość panów pieczętarzów temi słowy: Michał Rafał Dzierzgowski Szumski—podstoli y podwoiewodzi woiewodztwa Wileńskiego, do tego fundacyinego zapisu podpisuię się manu propria. Alszka Stachowska Szumska—podstolina y podwoiedzina Wileńska. Ustnie proszony pieczętarz do

tego zapisu fundacyjnego, od wielmożnego imci pana Michała Raphała Szumskiego—podstolego y podwojewódziego Wileńskiego y samey ieymści pani Alszki Stachowskiej Szumskiej—podstoliney y podwojewódziny Wileńskiej, małżonków, do tego prawa wieczystego podpisuję się Felician Michał Łokuciewski—skarbnik Inflantski. Ustnie y oczewisto proszony o podpis do tego funduszu od wyż wyrażonych osób, iako pieczętacz według prawa podpisuję się: Mi-

chał Świętorzecki. Ustnie y oczewiście proszonym za pieczętacza o podpis do tego funduszu danego podpisuję ręką swą Jerzy Felician Świętorzecki. Który to takowy list dobrowolny fundacyjny zapis za ustnym y oczewistym przez wyż mianowaną osobę zeznaniem onego do akt, jest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1718 г. Юля 13 дня.

Изъ книги № 64, за 1718 г., л. 378.

132. Квитационная запись отъ генеральнаго Жомонтскаго старосты Горбовскаго-Заранки Супрасльскому, Жировицкому и Бытенскому монастырямъ въ получении отъ нихъ серебра, отданнаго имъ на храненіе Ходкевичевою.

Мозырская старостина Изабелла Ходкевичова просила Супрасльскій, Жировицкій и Бытенскій монастыри принять къ себѣ на храненіе ея серебро и драгоценности; такъ какъ серебро это бы-

ло выдано ея наследникамъ, то супруги Заранки какъ таковыя, и выдаютъ настоящую квитанцію, митрополиту Кишеву, какъ настоятелю Супрасльскаго монастыря.

Roku tysięcy siedmset ósmnastego, mie-
siąca Julii dnia czternastego.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysięcy siedmsetny ósmnasty obranemi, stanowszy personaliter u sądu iasnie wielmożny imé pan Kazimierz Jan Horbowski Zaranek—starosta generalny xięstwa Żmuydzkiego, list swój dobrowolny,

wieczysto kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, iasnie wielmożnemu w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Leonowi Kiszce—metropolicie wszytkiej Rusi, Włodzimirskiemu y Brzeskiemu episkupowi, opatowi Supraślskiemu, w Bogu przewielebnym ichmościom xięży Ianowi Olszewskiemu, Polikarpowi Michuniewiczowi—consultorom y starszym ichmościów xięży bazylianów Supraslskiego, Żyrowickiego y Byeńskiego

konwentów, dany, służący y należący, przyznał, który sam, ustnym y oczewistym zeznaniem stwierdziwszy, prosił nas sądu, ażeby ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą do akt xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych był przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyjąwszy w xięgi wpisać rozkazali, który de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Kazimierz Jan Horbowski Zaranek—starosta generalny xięstwa Żmuydzkiego, czynię wiadomo tym moim listem, dobrowolnym wieczysto quitacyinym zapisem, danym iaśnie wielmożnemu w Bogu przewielebnemu imé xiędzu Leonowi Kiszce, metropolicie wszytkiej Rusi, Włodzimirskiemu y Brzeskiemu episkopowi, opatowi Supraslskiemu, w Bogu przewielebnym ichmościom xięży Janowi Olszewskiemu y Polikarpowi Michuniewiczowi—consultorom y starszym Żyrowickiemu y Byteńskiemu, także wszytkim wielebnym ichmościom xięży bazylianom Supraslskiego, Żyrowickiego y Byteńskiego conventów na to, iż co u sądu głównego trybunalnego w roku terazniejszym tyśiąc siedmsetnym ósmnastym, miesiąca Maia dwudziestego siódmego dnia, z aktoratu mnie starosty y starościny Żmuydzkiej, małżonków, oraz za wzajemnym aktoratem imci xiędza metropolity y ichmości xięży bazylianów, o srebro y inne rzeczy Chodkiewiczowskie, przez w Bogu zeszlą ieymé panią Izabellę Łucką Chodkiewiczową—starościny Mozyrską deponowane, z oczewystey kontrowersyey agitowała się sprawa, w której sprawie sąd główny trybunalny takową ferował decyzją: Ponieważ o pomienione srebro y inne rzeczy, na osobliwych registrach spisane, zeszlą

w Bogu imé pan Karol Chodkiewicz—starosta Błudeński, rodzony brat małżonki moiej, z nami zgodziwszy się y część tego srebra y rzeczy, na osobę swoją należącą, odebrawszy, ieymé pani małżonki moiej do odyskania tego srebra u ichmość xięży bazylianów, na część ieymci pani małżonki mey należącą, moc plenipotencyą dał y z osoby swey zrzekł się; tedy te srebro y rzeczy zeszlę ieymé paniey Chodkiewiczowej starościny Mozyrskiej, w depozycie u ichmość xięży bazylianów wyżey wyrażonych będące, do którego się ichmość xiędza bazylianie podług produkowanych y iudicialiter connotowanych registrów znali, wytrąciwszy cokolwiek zeszlęmu imci panu Chodkiewiczowi—staroście Błudeńskiemu y samey ieymci, także na ieymé panią małżonkę moją, oraz co y do cerkwi oddane, w roku niniejszym od daty tego dekretu za niedziel trzy w kancelaryi przy xięgach trybunalskich pod wagą y registrem nam małżonkom oddać y po dość uczynieniu przez nas starostów Żmuydzkich, małżonków, cum evictione ichmościom xięży bazylianom kwitować nakazał, iako to szerzey wszytko rzecz w tym dekrecie wyrażona iest. Któremu dekretowi dość czyniąc, ponieważ i. w. imé xiędz metropolita y wyż wyrażeni ichmość xiędza bazylianie nam Zarankom—(starostom) xięstwa Żmuydzkiego, srebro y rzeczy wszytkie, na osobę ieymé pani małżonki mey należące, podług registrów u sądu głównego trybunalnego produkowanych y connotowanych, a teraz expressius na registrach obudwu nas stron spisanych y podpisanych, oddali y we wszytkiem dekretowi sądu głównego oczewistemu dość uczynili, zaczym pomienionego iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolite, tak-

że ichmościow xięży bazylianów Supraslskich, Żyrowickich y Byteńskich wiecznemi y nieodzownemi czasy z osoby mey quituie, quitacye y wszystkie assekuracye, ichmościom xięży bazylianom służące, należące, do rękę ichmościów wracam y z onych zrzekam się y gdyby iakowe kolwiek rejestra, albo assekuracye y inne iakie kolwiek dokumenta o tenże namieniony depozyt ku krzywdzie y szkodzie pomienionych ichmościów xięży bazylianów znajdować się miały, tedy one mam do rąk tych ichmościów xięży bazylianów oddać, wrócić, skassować, vigore zaszłej decyzji, także dawniejsze kwitacye, ode mnie starosty Żmuydzkiego tymże ichmościom xięży bazylianom dane, tym niniejszym wieczysto kwitacyinym zapisem utwierdzam y u każdego sądu, prawa za słuszne y prawne poczytam, samemu sobie, dzieciom, krewnym y successorom naszym salwy, pretextu, odezwy nie zastawuie; owszem, ieśliby kto kolwiek ichmć o ten depozyt srebra y rzeczy turbować y pociągać miał, u każdego sądu, prawa swym własnym kosztem zastępować y ewinkować mam, mianowicie od wielmożney ieymci pani Cecyli Śapieżanki, Kaleńskiej Janowej, Karolowej Chodkiewiczowej — oboznicowej, wielkiego xięstwa Litewskiego, starościny Błudeńskiego y od imci pana Chodkiewicza—starościca Błudeńskiego, syna ieymci, teraz in minorennitate zostaiącego, tyle razy, ile tego potrzeba będzie ukazywała, pod zaręką ważności rzeczy wynoszącą, pod którą zaręką y ewikcyą dobra małżonki mey, nazwane Petrykow, w powiecie Mozyrskim leżące, y inne wszelkie dobra y maiętności nasze, gdzie kolwiek będące, podaie y oneruię. O którą zaręką, ewikcyą, naruszenie y niedotrzymanie w czym kolwiek tego za-

pisu mego, do zapozwania lub zakazania mnie ubiquinarium przyjmuię forum, iako to: w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego, w kole wielkim świeckim, in composito iudicio y innych subselliach, bez zadnych zwłok, dylacyi, obron y dobrodzieystw prawnych, pod penami banicyi doczesney, wieczney y infamii, oraz mocną na wszelkich maiętnościach y dobrach moich mota nobilitate exekucyą skuteczną przyiąć rozprawę opisuiąc się, daie ten mój list dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis iaśnie wielmożnemu imci xięzdu Kiszce, metropolicie wszystkij Rusi, y ichmość xięży bazylianom Supraslskim, Żyrowickim y Byteńskim, z podpisami rąk naszych, także z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego ośmnastego, miesiaca Julii trzynastego dnia. U tego dobrowolnego kwitacyinego zapisu podpisy rąk temi słowy: Kazimierz Zaranek — starosta g. x. Z. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iaśnie wielmożnego imci pana Kazimierza Zaranki—starosty Żmuydzkiego, do tego wieczysto kwitacyinego zapisu, danego iaśnie wielmożnemu imci xięzdu Kiszce, metropolicie, y wszystkim ichmościom xięży bazylianom konwentu Żyrowickiego, Byteńskiego, Supraslskiego, podpisuię się ręką własną Marcin Ogiński—kasztelan Witebski. Proszony pieczętarz od osoby wyż mianowaney do tego zapisu kwitacyinego podpisałem się Stefan Michał Frąckiewicz—podstarości sądowy Oszmiański. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyżey wyrażoney do tego zapisu kwitacyinego podpisuię się Alexander Wincza—starosta y sędzia grodzki powiatu Lidzkiego.—Któr-

ry to list dobrowolny wieczysto kwitacyiny | jest do xiąg głównych trybunalnych spraw
zapis, za ustnym y oczewistym przez osobę | wieczystych przyjęty y wpisany.
wyż mianowaną zeznaniem onego do akt, |

1719 г. Апрѣля 22 дня.

Изъ книги № 69, за 1720 г., л. 499.

**433. Обмежеваніе фундушowychъ земель Декшнянской церкви, а также на-
діе тойже церкви застѣнка Козелкова, находящихся въ селѣ Путникахъ.**

Въ документѣ этомъ подробно обозначены гра-
ниці фундушowychъ земель Декшнянской церкви
въ имѣніи Путникахъ, принадлежавшихъ Виленско-
му подвоеводѣ Шумскому; при этомъ представлень

и поименный списокъ крестьянъ съ ихъ надѣ-
лами, жившихъ на фундушевой землѣ и тоже за-
писанныхъ на Декшнянскую церковь.

Roku тисячъ siedmsetnego dwudziestego,
miesiąca Julii dwudziestego siódmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na try-
bunał w wielkim xięstwie Litewskim, z
województw, ziem y powiatów, na rok te-
razniejszy тисячъ siedmsetny dwudziesty ob-
ranemi, stanowszy personaliter u sądu pat-
ron imé pan Jan Turczynowicz Suszycki,
opowiadał y do akt podał ograniczenie
gruntów, do cerkwi Dekszniańskiej należą-
cych, od wielmożney ieymci pani Halszki
z Stachowskich Szumskiej — podstoliney y
podwojewódziny Wileńskiej, na rzecz w
nim niżej mianowaną, wielebnemu w Bogu
oycowi Antoniemu Marciniewskiemu — prez-
biterowi Dekszniańskiemu dane, służące y
należące, które podając prosił nas sądu,
ażeby ze wszystką w nim inserowaną rze-
czą było do xiąg głównych trybunalnych

wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wie-
czystych przyjęte y wpisane. Jakoż my sąd
oną przyiowszy w xięgi wpisać rozkazali;
które wpisuiąc de verbo ad verbum tak się
w sobie ma.

Ograniczenie fundatii Dekszniańskiej wiel-
możnego iegomości pana Michała Raphała
Szumskiego — podstolego y podwojewódzego
województwa Wileńskiego y stante vita mnie
Felicianowi Michałowi Łokociewskiemu —
na tenczas zeslanemu kommissarzowi dla
ograniczenia gruntu do cerkwi Dekszniań-
skiej fundacyi i. x. Antoniemu Marci-
niewskiemu, ograniczyłem y w possessyą
podałem w roku terazniejszym тисячъ siedm-
setnym dziewiętnastym, miesiąca Apryla
dwudziestego wtórego dnia, to iest, tako-
wym sposobem granica zaczyna: Poczowszy
od rzeki Czarnowki, rowkiem w poprzek

drogi, idącej ze wsi Putnik, do dworu, rzucając dworny grunt po lewej stronie, a do plebanii należący po prawej; z tego rowku prosto przez górę do gościńca z Putnik do Radoszkiewicz idącego; w poprzek ten gościńiec przeszedłszy, do iamy Wilczey, która dla tegoż gościńca wykopana; od tej iamy graniczy się grunt, nazywający Kamienica, koło tegoż gościńca ku Radoszkiewiczom idąc po prawej ręce, ten grunt Kamienica; przeszedłszy tym gościńcem na troje staj, w prawo miedzą nowo uczynioną do zaścianku ziemianina naszego Zaykowskiego; od tego zaścianku zaś w prawo miedzą prosto do drogi z Welochów do dworu idącej, koło tej drogi samej z prawej strony ten grunt rzucając, a z lewej strony tego Zaykowskiego; y tą drogą staj ze czworo przeszedłszy wlewo w poprzek, tę drogę przeszedłszy, po lewej stronie grunt tego ziemianina Zaykowskiego, a po prawej stronie do plebanii należący, prosto idąc aż do rzeki Czarnowki; tą rzeką obróciwszy się ku dworowi naszemu, idąc po prawej stronie tej rzeki, sianozęci y gruntu do plebanii, aż do mostu na rzece Srebrance, gdzie y ta Czarnowka łączy się nie daleko z tą Srebranką; przeszedłszy ten most drogą, idącą z Putnik do gościńca z Uszy do Radoszkiewicz idącego, po lewej stronie gruntu wsi Putników, a po lewej stronie gruntu, nazywające zaścianek Odyńcowszczyzna; tą drogą wszedłszy na górę, od tej drogi wziawszy w prawo, miedzą prosto, która miedza dzieli zaścianki chłopów Putnickich po lewej stronie, a po prawej stronie plebańskie, y tą miedzą prosto do drogi z Putnik do karczmy naszej, nazywającej Bryksy; tą drogą przeszedłszy staj ze dwoje, od tej drogi wlewo, miedzą

idąc, także po lewej ręce zaścianki chłopskie, a po prawej ręce do plebanii, tą miedzą zaś prostą, do gościńca y do Radoszkiewicz idącego, tym gościńcem do karczmy Bryksy idąc, po prawej stronie grunt do plebanii należący rzucając, aż do ogrodu arendarza tamecznego pod samą karczmą na pół morga będącego; koło tego ogrodu prawym bokiem, idąc do sianozęci dwornej, tamże pod karczmą będącej, od tej sianozęci w prawo powróciwszy ku dworu, po lewej stronie sianozęci nasze dworne, a po prawej stronie gruntu y zarośle do plebanii, y tak prosto do trzech dębów między gruntem plebańskim y sianozęcią naszą stojących; od tych dębów do grobli Pustego stawku, wpół tego stawku pustego w górę rzeczką Czarnowką idąc, po prawej stronie rzeki sianozęci plebańskie, a po lewej stronie sianozęć nasza dworna, tak tą rzeczką iść aż do rowku, który rowek od tej rzeki Czarnowki zaczął się, od którego rowku y rzeki ograniczenie zaczęło, tam y kończy się. Do tego osobliwie przydaiemy zaścianek, nazywający się Koziółków, jednym bokiem do gruntów wsi Putników, a drugim bokiem po wodociecz, która wodociecz dzieli ten zaścianek z gruntem naszym dwornym, jednym końcem poczyna się klinem między gruntami naszymi y chłopskimi, a drugim końcem szerokim do sznurów chłopskich, także końcami wpierających. Przy tymże chłopów wieczystych dwóch, jednego na imię Mikołaja Kosiła z synami pięciu: Kazimierzem, Piotrem, Jakubem, Janem, Antonim; drugiego Jaska Jasińskiego, z synami trzema: Maximem, Sionem, Bazyliem, we wsi Putnikach mieszkającymi, z ich żonami, dziećmi, bydłem, końmi, ruchomością, robocizną, powinno-

ścią, czynszami, działkami, daninami, iako przed tym do dworu naszego Dexniańskiego pełnili, z gruntami, to iest: Kosila ma pół włoki gruntu, Jasiński, takż ma pół włoki pustey, nazywającej Sierhieiwskiey, we wsi Putnikach mieszkają. Osobliwie w teyże wsi. na osadę innych chłopów przydaiemy włokę gruntu, pustoszy w teyże wsi Putnikach, nazywającą Trubina, ze wszystkimi te dwie włoki siedzibną chłopską y pustowską przynależnościami, przydatkami, takż y te wszystkie grunta, iako się wyż namieniło y ograniczyło, na plebanją Dexniańską. Na co z podpisem ręki mey dla lepszey wiary daię. Pisan w Dexnienach, roku tysiąc siedmsetnego dziewię-

nastego, miesiąca Apryla dnia dwudziestego wtórego.

U tego ograniczenia approbacya z podpisem ręki samey wielmożney ieymci pani aktorki takowa: Do którego to ograniczenia ziachwszy do Dexnian, za wolą ichmość dobrodzieiów, do tego ograniczenia podpisuię się, Felician Michał Łokuciewski—skarbnik Inflanski, iako na to komisarz zesłany. Stwierdzam Alsza Stachowska Szumska pp. w. Które to ograniczenie approbacyi, przez wyż wyrażonego patrona zeznaniem, iest do akt xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęte y wpisane.

1721 г. Апрѣля 22 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 968.

134. Квитационная изрекательная запись отъ Пинскаго стражника Доминика Гласки и его сунруги Полоцкому архіепископу Флоріану Гребницкому на имѣніе Навличч въ пользу Полоцкой архикаедральной церкви св. Софіи.

Съ незапамятныхъ временъ было записано Полоцкой кaeдральной Софійской церкви имѣніе Навличч; затѣмъ оно было захвачено и преемственно переходило изъ однихъ рукъ въ другія, пока наконецъ не было приобрѣтено земаиномъ Гласкомъ, и по наслѣдству передано Пинскому стражнику Доминику Гласку. Въ это время ар-

хіепископъ Флоріанъ Гребницеій вчинилъ искъ по этому дѣлу и выигралъ его. Вслѣдствіе добровольнаго соглашенія Гласко, получивъ отъ митрополита 15,000 злотыхъ, отрѣкается отъ своихъ правъ на имѣніе подъ зарукой такой же суммы въ случаѣ нарушенія этой записи.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim z wo-

iewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiączny siedmsetny dwódziesty wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu głównego trybunalego wielkiego xięstwa Litewskiego patron imć pan Jan Bieliński prezentował y do akt podał ekstrakt przy samym zapisie oryginalnym w sposób przenosu na rzecz w nim niżej wyrażoną, od ichmć panów Dominika y Heleny Hłasków—strażników Pińskich, małżonków, iaśniewielmożnemu w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby ze wszytką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski do pomienionych xiąg ingrossować rozkazaliśmy, który wpisując ad acta verbum de verbo tak się w sobie ma:

Wypis z xiąg spraw ratusznych miasta iego królewskiej mości Połockiego. Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Junii dwunastego dnia. Przy bytności sławetnego pana Jana Łęczyskiego—raycy y vice-lantwótya Połockiego, na mieyscu imci pana Alexandra Rypińskiego—stolnika Smoleńskiego, lantwótya Połockiego, zostającego, przede mną Janem Kuźmichem Wasilewiczem—burmistrzem y przed nami raycami, ławnikami miasta iego królewskiej mości Połockiego, tego roku na sprawach sądowych w ratuszu Połockim zasiadającymi, stanowszy oczewisto imć pan Dominik Hłasko—strażnik Piński y ieymć pani Helena Wróblewska Dominikowa Hłaskowa — strażnikowa Pińska, małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego, list swój dobrowolny, wieczysto zrzeczny kwitacyiny, oraz prze-

dażny zapis, iaśniewielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszymu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu służący, przyznali, który słowo w słowo tak się w sobie ma:

Ja Dominik Hłasko—stolnik Piński y ia Helena Wróblewska Dominikowa Hłaskowa—strażnikowa Pińska, małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego, jedna osoba za obie, a obie za jedną licząc, ręcząc, poczytając y pod niżej opisane warunki, obowiązki y zrzęki podlegając, obowiązując się, czyniemy y iawnno wyznawamy sami na siebie tym naszym listem dobrowolnym, wieczystym, nieodzownym żrzczywym kwitacyiny, oraz przedażnym zapisem, komu by o tym teraz y na potomne czasy będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż co zeszyły z tego świata imć pan Jan Iwanowicz Isaiewicz Bachański y pani małżonka imci ieymość pani Regina Alexandrowna Hrehorowiczowna Reutowna Janowa Bachańska, w roku tysiąc sześćset dwudziestym trzecim, miesiąca Junii piątego dnia, zapisem fundacyiny in forma iuris sprawionym, w ziemstwie Połockim przyznany, dobra swoje wieczyste, w woiewodztwie Połockim leżące, nazwane Nawlicze, dwór ze dwiema służbami, gruntu także na Krupnicy służby trzy, na Hlybokim służby trzy, w Hrytkowszczyźnie Przywałtkowszczyźnie służb sześć na cerkiew katedralną Połocką świętej Zophii zapisali. Inne zaś dobra swoje, w tymże zapisie wyrażone, do monastynu Borysohlebskiego Połockiego przyległeysze, na monastyr Boryso-Hlebski Połocki nadali, za którym monastyr Boryso-Hlebski Połocki dóbr sobie zapisanych in possessione zostaje; dobra zaś wyż specificowane, na cerkiew świętej Zophii Połocką katedral-

ną zapisane, mimo pomieniony zapis imci pana Bachańskiego y samey ieymci, post fata ichmci za dyspozycyą niby testamentową córki ichmć ieymć pani Reginy Janowny Isaiewiczowny Bachańskiej Iwanowey Szablińskiej ichmć pp. Peżyckim, od ichmć pp. Peżyckich przez sprzedaż rodzicowi naszemu et per consequens post fata rodzica naszego nam samym z równego działu z rodzonym moim dostały się y do roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego w possessyi naszej zostawały. O które dobra, iako na cerkiew zapisane, iasniewielmożny w Bogu nayprzewielebniejszy imć xiądz Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki, in fundamento zapisu ichmość panów Bachańskich małżonków y zaszłych od antecessorów swoich ichmość xięży arcybiskupów Połockich z imć panem Szablińskim y panią małżonką ichmci imć panią Reginą Bachańską Szablińską o te dobra przewodów prawnych, iako należyty ex vi institutorum ecclesiasticorum do vindikowania dóbr cerkiewnych aktor, mnie Dominika Hłaska — strażnika Pińskiego y rodzzonego mego imci pana Jana Hłaska — wojskiego Inflanskiego, ichmość panów Stephana y Samuela Peżyckich y imci pana Jana Koszkę, iako possessorów pomienionych dóbr cerkiewnych do różnych subseliów wielkiego xięstwa Litewskiego zapozwał. Tandem ia Dominik Hłasko — strażnik Piński, rodzony mój imć pan Jan Hłasko — wojski Inflanski y imć pan Stephan Peżycki, tak sami w osobach swoich, iako też w osobach ichmć panów Samuela Peżyckich y Jana Koszki, tenutorów tychże dóbr, za daną sobie plenipotencyą stawiając y proceduiąc, a do decyzji finalney sądowej nie dopuszczając, dla prętszego zakończenia tey sprawy na sąd polubowny compromissarski zgodnie zezwoliliśmy y opisa-

liśmy się. Y gdy ta sprawa za takowym zapisem w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego, w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Junia dwudziestego dnia, adinvicem przyznanym, na sąd wielmożnych ichmć panów sędziów polubownych compromissionalnych, per expressum w tym zapisie przyznanym wyrażonych, in praefixo termino przyszła, tedy po produkowanych zapisach, dokumentach y wysłuchanych adinvicem controversiach, wielmożni ichmć panowie sędziowie compromissionalni w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Junii dwudziestego siódmego dnia, feruiąc swoią ex personali decyzją, przy wyż denominowanym zapisie donacyinym y innych dowodach ieszcze na dalszą comprobatją iuramentu temuż iasniewielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu, na punktach w tym dekrecie oczewistym compromissionalnym wyrażonych wyznawszy, takowego iuramentu dzień pierwszy miesiąca Julii w tymże tysiąc siedmsetnym dwudziestym roku, przed sądem głównym trybunalnym wielkiego xięstwa Litewskiego w Wilnie nazaczyli; post iuramentum zapis fundacyiny in toto utwierdziwszy, pomienione dobra do archiepiskopii Połockiey iasniewielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu przysadzili, iako szerzey wszytka rzecz w tym dekrecie oczewistym iest wyrażona. Któremu dość czyniąc oczewistemu dekretowi, gdy stawał do iuramentu iasniewielmożny w Bogu nayprzewielebniejszy imć xiądz Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki, w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego, z szlachtą dobrze osiadłą wojewodztwa Połockiego, tedy ia Dominik Hłasko, iako possessor tych dóbr Nawlicz y imć pan Jan Hłasko — wojski Inflanski, brat mój rodzony,

także imé pan Stephan Peżycki, sami stawiając w osobach naszych y za plenipotentcyą drugich competitorów naszych u sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego, od takowego iuramentu na punktach, w dekrecie oczewistym compromissionalnym wyrażonych, libere imci uwolniliśmy, gdzie tegoż czasu trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego dekret compromissionalny in toto approbował. Po takowej tedy decyzyi iuż nas wszystkich tenutorów tych dóbr possessio nulla została, a zatym na instantią y perswazyą iaśnie wielmożnych ichmć panów senatorów y przyiaciół, od nas uproszonych, iaśniewielmożny imé xiądz Hrebnicki—arcybiskup Połocki, summą tylko ośmuset talarów bitych od nas kontentował się y tych supra namienionych dobr in personam mnie Dominika Hłaski wiecznie się był rzekł, o wszystkie praetensye zgodził się y z onych de plano mnie Hłaska kwitował y ten zapis swóy u tegoż sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego przyznał y na otrzymanie, tak od iaśnie wielmożnego imci xiędza Leona Kiszki—metropolity całej Rusi, iako y od wielebney całej kapituły Połockiey, w unii świętey z kościołem rzymskim będącey, na przedanie mnie tych dobr consensów osobliwym listem swoim assekuracynym zapisem, u tegoż trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, opisał się, iako o tym listy ugodliwe, kwitacyjne zrzeczne, assekuracyjne zapisy, między nami dane, u sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego przyznane, szerzey w sobie opiewają. Jakoż podług tego assekuracyjnego opisu swóiego iaśnie wielmożny imé xiądz arcybiskup Połocki pomienione consensa otrzymawszy do rękę moich oddał był. A że ia Domi-

nik Hłasko—strażnik Piński y ia Helena Wróblewska Dominikowa Hłaskowa—strażnikowa Pińska, spółni małżonkowie, niemając sposobu do oddania y wypłacenia postanowioney od nas za te dobra wypłacić, z mediacyey iaśnie wielmożnych ichmć panów senatorów y ichmć panów przyiaciół od nas uproszonych, summy pieniędzy ośmuset talarów bitych, w którey też same dobra, wyłączywszy sobie tylko dwór Nawlicze, z dwiema służbami, iaśnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu zastawione były, będąc też pilno a gwałtownie potrzebnymi summy pieniędzy na nasze własne pilne potrzeby, mianowicie na okupno majątności naszej, nazwaney Wielle, w tymże woiewodztwie Połockim leżące, z zastawy y na zniesienie długów naszych przez nas samych na służeb trzy Krupnicy, mimo pierwsze prawo poślednieyszym prawem u ichmość panów Samuylów y u innych różnych osób na osobliwe obligi zaciągnionych, a nie mogąc oney ni zkađ zaciągnąć, tedy insistendo dekretowi oczewistému compromissionalnemu, który in toto ac per totum approbujemy, tudzież listowi assekuracynemu zapisowi, od nas danemu, na przedanie tych dobr nie komu innemu, tylko temuż iaśnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu, wziliśmy y rękoma naszemi odliczyli u samego iaśnie wielmożnego imci xiędza Floryana Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego gotowey rękodayney summy pieniędzy piętnaście tysięcy złotych polskich currenti moneta, za którą summę też same dobra, w woiewodztwie Połockim leżące, nazwane Nawlicze, dwór ze dwóma służbami gruntu, ze wszystkim budowaniem dwornym, fólwarkowym y gumienym, z żytem zasianym, z bydłem rogatym y nie-

rogatym; także na Krupnicy—służby trzy puste, ze wszystkimi budynkami, gdzie ichmość panowie Stephan y Samuel Pezyccy y imć pan Jan Koszka mieszkali, od których dekretem oczewistym compromissionalnym odsądzeni zostali; na Hlybokim—służby trzy, w Hrytkowszczyźnie, Przywałkowszczyźnie służeb sześć, z poddanemi wieczystemi w Nawliczach, na Hlybokim y Hrytkowszczyźnie mieszkającemi y precz rozeszłemi, z wolnym odyskiwaniem onych, gdzie by się okazać mogli, z ich żonami, dziećmi y wszelką onych ruchomością, majątnością, danią y powinnością, z nich przychodzącą, z zmianami, sadami owocowemi y chmielowemi, ogrodami, polami, gruntami pasznemi y niepasznemi, dwornemi y chłopskimi, pustemi y osiadłemi, lasami, puszczą towarną y borami, z borciami, sadami, sianożęciami, stawami, sadzawkami, rzekami, rzeczkami, jeziorami y przynależnościami, z łowy zwierzynnymi, ptaszymi y rybnyimi, z gony bobrowymi y ze wszystkim tym y tak, iako się te dobra w swoich miedzach, granicach, szerokościach y przynależnościach zdawna w sobie miały y teraz mają; y iako imć pan Jan Isaiewicz Bachański y ieymć pani Regina Alexandrowna Hrehorowiczowna Reutowna Bachańska, małżonkowie, na cerkiew katedralną świętej Zophii Połocką wiecznością zapisali y iako nam iaśnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki wiecznością był zbył y iakośmy sami onych dzierżącymi byli, nic z onych, ani najmniejszey cząstki na nas samych, blizkich krewnych, potomków y suksessorów naszych y ni na kogo innego nie wyimuiąc, ani wylączaiąc, wszystko ze wszystkim ogulem przerzeczonemu iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnićkiemu—arcybiskupowi Połockiemu y suk-

cessorom iegomości arcybiskupom Połockim, na wieczne y nigdy nieodzowne czasy, iako dobra cerkiewne do cerkwi świętej Zophii przywracamy. A względem stałej od iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego przedaży, iako wieczyści aktorowie przedaemy y prawo naszego wieczystego aktorstwa, possessyi y wszelkiey należności z osób naszych dobrowolnie się y wiecznie zrzekszy y wszystkie prawa wieczyste, tak w roku przeszłym tyśiąć siedmsetnym dwudziestym, od iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego za assekuracją y konsensami nam dane, iako też od antecessorów naszych na nas spadłe, nam na te dobra służące, z kwitami poborowemi, do rękę iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego oddawszy, na osobę iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego y suksessorów imci arcybiskupów Połockich wiecznie wlewamy, z oddania nam za one summy y we wszystkim nam dość dostatecznego uczynienia de plano kwituiemy; zapis zaś assekuracyiny od iaśnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego na półtora tyśiąca złotych, mnie Dominikowi Hłas-kowi dany y w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, ponieważ mi się za onym dość stało, kassuiemy y annihiluiemy y zaraz w moc, dzierżenie y spokojne wieczyste używanie urzędownie w intromissyą y realną aktualną wieczystą possessyą przez ienerala iego królewskiej mości woiewodztwa Połockiego pana Jana Samuylę podaiemy, postępujemy y intromituiemy. Wolen y mocen iaśnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki y suksessorowie iegomości arcybiskupowie Połoccy, te dobra spokojnie, bez żadney od nas y ni od kogo przeszkody, dzierżeć, pożytków so-

bie z onych wszelkich używać, poddanych osadzać, rozeszłych zyskiwać y onemi rządzić y ku najlepszemu pożytkowi swemu y cerkiewnemu dysponować; a my od daty niniejszey ni w czym, iako sami przez się, tak y ni przez kogo successorów naszych, tak samemu iasnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu, iako y successorom imości na żadney najmniejszey przeszkodzie y przekazie bydź y tego zapisu naszego ni w czym najmniey naruszać nie mamy y mocy mieć nie będziemy, ale y owszem, iesli by kto z braci naszej, blizkich krewnych, pogotowiu dalekich y y obcych ludzi, z iaką kolwiek najmniejszą należnością y pretensją, lub broń Boże z długami, legacyami, przez nas, albo przez bracią, rodziców y antecessorów naszych zaciagnionemi y na te dobra wniesionymi, lub z przewodami prawnemi do tych dobr interesował się y praetext iakowy słać chciał y w one wstępował, tedy my sami, a po nas potomkowie successorowie nasi od każdego praetensora z majątności naszej Wiel-la, w tymże w wojewodztwie Połockim leżącej, y z innych wszelkich, które mnie Hłaskowi z powtórnego z rodzonym moim pomiarkowania lub successive, albo iakim kolwiek prawem y sposobem nam Hłaskom małżonkom dostać będą mogły, na które wszelkie długi, legacie y przewody prawne z pomienionych dobr przenaszamy, zastępować y evinkować mamy y do końca oczyścić powinni będziemy, tyle razy, ile tego potrzeba będzie ukazywała y successorowie nasi mają y powinni będą, pod zaręką piętnastu tysięcy złotych polskich, pod którą zaręką wyż rzeczoną majątność naszą Wielłą wieczystą, w wojewodztwie Połockim leżącą, y inne wszelkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie

y u kogo kolwiek teraz będące y na potym nabyte, poddaemy y oneruiemy. O którą zarękę y o naruszenie tego listu naszego dobrowolnego zapisu daemy moc y pozwalamy, nas samych y successorów naszych terminem, by naykrótszym y niestitutowym, pozwać lub zakazać do wszelkiego sądu, prawa y urzędu, duchownego y świeckiego, urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego, a podczas interregnum y kapturowego, w który chcąc termin, registr, powiat y wojewodzwo; a my, nie wymawiając się niczym, nie zasłaniając się obmowami y exemptami, sami osobami swoimi, iako na roku zawitym stanąć, a stanowszy roku, pozwu y zakazu nie burząc y nie do tego listu zapisu y pieczętarzów u niego będących nie mówiąc, absque ullis dilationibus, legalitatibus et appellationibus directe usprawiedliwić się, zarękę założoną zapłacić, szkody, nakłady, słownie rzeczzone, nagrodzić y we wszystkim decyzji sądowej, nie zchodząc z prawa, dość uczynić powinni będziemy; sąd też y urząd wszelki tak w staniu, iako y w niestaniu naszym, nie przyimując od nas żadnych obmów, dyllacyi, by nayprawniejszych nie użyczając, lecz abscissis quibusvis dilationis, legalitatibus et appellationibus, których się generaliter wszystkich sami dobrowolnie tym zapisem naszym wyrzekamy, wyż mianowaną zarękę, z szkodami, nakładami, słownie rzeczonymi, etiam cum paenis banitionum ac infamiae, na nas samych y wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wskazać y mocną skuteczną a nieodwloczną odprawę y exekucją ad primam instantiam udzielać wolen y mocen będzie. A my sąd o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie po-

zywać nie mamy y mocy mieć nie będziemy, pod tąż wyż namienioną zaręką, by nie poiednokrotnym tey zaręki zapłaceniu, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto zrzeczny, kwitacyiny, przedażny zapis przy zupełney nienarusznie ma zostawać mocy wiecznymi czasy. Y na tośmy dali ten nasz list dobrowolny, wieczysty przedażny, zrzeczny, kwitacyiny zapis z pieczęciami naszymi, z podpisami rąk naszych, tudzież pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Nawliczach, roku Pańskiego tysięcznego siedmsetnego dwudziestego pierwszego, miesiąca Apryla dwudziestego wtórego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto zrzczonego, kwitacyinego przedażnego zapisu podpis rąk tymi słowy: Dominik Hłasko—strażnik Piński. Helena Wróblewska Dominikowa Hłasko. Ustnie y oczewistą prośbą proszony pieczętarz od iegomości pana Dominika Hłaski—strażnika Pińskiego y samey ieyności pani Heleny Wróblewskiej Dominikowej Hłaskowej, małżonków, do tego prawa przedażnego, kwitacyinego, zrzczonego zapisu, danego iaśnie wielmożnemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu, na majątność Nawlicze cum attinentiis, do którego podpisuję

się Jan Józeph Rypiński — kracyczy woiewodztwa Połockiego. Proszony pieczętarz podług prawa do tego wieczystego zapisu podpisuję się Benedikt Michał Siemkowski—strażnik Smoleński, namiestnik woiewodztwa Połockiego manu propria. Proszony pieczętarz podług prawa podpisuję się Franciszek Rypiński—budowniczy Połocki. Który takowy list dobrowolny wieczysto zrzeczny, kwitacyiny, przedażny zapis oczewisto przez wyż mianowanych osób przyznany, iest do xiąg mieyskich prawa maydeburskiego Połockich wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią mieyską uprzywileiowaną radzieką, a z podpisem ręk pisarskiej iaśnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu iegomości xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu iest wydan. Pisan w Połocku. U tego ekstraktu przy pieczęci podpis ręki pisarza wespół z correctą po niżey pisaną w te słowa: Jan Stanisław Rusiecki—miasta iego królewskiej mości Połocka pisarz, korrygował z xięgami. Który to takowy ekstrakt przy oryginale w sposób przenosu, za podaniem onego do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego przez patrona wyż wyrażonego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1721 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 70, за 1721 г., л. 681.

135. Подтвердительная привилегія короля Августа II Тороканскому базилианскому монастырю на имѣнія Тороканы, Рѣчицу и Толковичи.

По ходатайству бывшаго прото-архимандрита базилианъ Леона Кишки, а потомъ митрополита, чтобы имѣнія Тороканы, Рѣчица и Толковичи, подаренныя еще королемъ Сигизмундомъ III на поддержаніе базилианскаго ордена и его новіціата въ Тороканахъ же, были утверждены на построение и содержаніе новой церкви въ честь *Иосафата*

мученика, король Августъ II, принимая во вниманіе, что имѣнія эти преемственно были утверждаемы за базилианами его предшественниками, а Тороканскій монастырь и новіціатъ теперь уже въ средствахъ не нуждаются, настоящею привилегіей вышепомянутыя имѣнія записываетъ на построение и содержаніе новой церкви:

Roku tysiąc siedmsetnego dwudzietsego pierwszego, miesiąca Junii iedynastego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z woiewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy, wyż na dacie pisany, obranemi, comprarens personaliter u sądu naszego patron imci pana Michał Moniuszko, opowiadał y do akt podał przywiley nayiaśnieyszego króla iegomości Augusta wtórego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Janowi Oleszewskiemu—consultorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszemu y wszystkim ichmościom xiędzom bazylianom, konwentu Torokańskiego służący y należący, który podając ad acta prosił nas sądu, ażeby ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą był doxiąg głównego trybunału spraw wieczystych, przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd takowy przywiley ad acta przyiowszy, w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać ros-

kazaliśmy, a wpisuiąc de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

August wtóry, z Bożey łaski król polski etc. Oznaymuiemy tym listem, przywileiem naszym, komu by o tym wiedzieć należało: przełożono nam iest przez panów rad y urzędowników naszych, na tenczas przy boku naszym rezydujących, imieniem wielebnego Antoniego Zawackiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego, protoarchimandryty, tudzież y wielebnych oyców bazylianów in unione z kościołem świętym rzymskim w monasterze Torokańskim zostaiących, iż dobra nazwane Tórokanie, Rzeczycza y Tólkowicze, w powiecie Pińskim, prawu ziemskiemu podległe, ab antiquo zakonowi świętego Bazylego wielkiego przywileiami nadane y należące, a w protekciey y dyspoziciey nayiaśnieyszich antecessorów naszych będące, a mianowicie u ś. p. Zygmunta trzeciego, Jana Kazimierza, Michała y Jana trzeciego—królów pol-

skich y wielkich książąt Litewskich, którzy według czasu y potrzeby zakonu,—różnie tymi dobrami dysponując, na ostatek lubo ś. p. król Jan trzeci przywileiem swoim to był warował, aby z majątności zakonney Torokań, w dyspozyciey protoarchimandrytów zakonu świętego Bazylego wielkiego zostającej, dochody z niey na prowizją prowinciała, na supplement nowiciatu y inne potrzeby zakonne obracane były, ale że iuż inszy sąd nastąpił y iako nowiciat tak y protoarchimandryta w sufficiencie iest dobrze opatrzony y insze potrzeby zakonne należytą prowizją maia, tedy wielebny Leon Kiszka — na on czas protoarchimandryta zakonu świętego Bazylego wielkiego, a teraz metropolita wszytkiey Rusi, za poradą y zgodą konsultorów całego zakonu, reassumując konstitucją zakonną, na congregacji Byteńskiej, w roku tysiã sześćset piędziesiąt siódmym postanowioną, y przywodząc oną do samego skutku, w tychże wysz mianowanych dobrach Torokaniach ku większey chwale Boskiey pomnożeniu y czci błogosławionego Jozefata męczennika, klasztor y cerkiew de nova radice ufundował, zakonników reguły świętego Bazylego wielkiego introdukował y, do possessyi onymże te dobra podawszy, prawa, przywileie nadane y wszelkie munimenta prawne do ręki tychże zakonników oddał y klasztorowi incorporował. Y wniesiona zatym iest proźba do nas za pomienionymi zakonnikami Torokańskimi, abyśmy wyszpomienionych antecessorów naszych przywileie powagą naszą królewską stwierdzili y zakon świętego Bazylego wielkiego, przy possessyi dóbr pomienionych konserwówawszy, wiecznemi czasy te dobra Torokanie, Rzeczycy y Tolkowicze, cum attinentiis, do cerkwi y klasztoru Torokańskiego aplikowali. My

tedy król, łaskawie do pomienioney proźby skłoniwszy się, a życząc pomnożenia chwaly boskiey y rozkrzewienia iedności świętey w państwach naszych przez zakon świętego Bazylego wielkiego, ponieważ za ufundowaniem cerkwi y klasztoru w Torokaniach y wprowadzeniem zakonników, congregacia Byteńska ad effectum iest przywiedziona, tedy tę dyspozycją y fundacją, przez wielebnego Leona Kiskę — bywszego protoarchimandrytę uczynioną, nienaruszenie in toto approbujemy y wielebnych oyców bazylianów Torokańskich przy possessyi majątności Torokań, Rzeczycy y Tolkowicz, cum atinentiis, wiecznymi czasy zachowujemy y że dawniejsze nasze dyspozicie temu klasztorowi nic szkodzić nie maia, tym przywileiem naszym one abrogujemy, prawa, przywileie, zapisy y insze dokumenta, od antecessorów naszych zakonowi świętego Bazylego wielkiego nadane, tymże wielebnyim oycom bazylianom Torokańskim incorporujemy y aplikujemy, aby tak majątność Torokanie, Rzeczycy y Tolkowicze, cum attinentiis, tak iako się niżej pomieniło, od tego czasu ni do kogo inszego, tylko do oyców bazylianów Torokańskich perpetuis temporibus należała y w ich dyspozyciey y używaniu, pod rządem wielebnego oycy prowinciała tegoż zakonu zostawała, bez żadney, ni od kogo przeskody, mocą y powagą tego przywileiu naszego na wieczne czasy warujemy y utwierdzamy. Co wszytko aby walor swój miało, na większą tym wagę ręką się naszą podpisawszy, pieczęć w. x. Lit. przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia siódmego miesiąca Czerwca, anno millesimo septingentissimo vigesimo primo, panowania naszego dwudziestego piątego roku. U tego przywileiu, przy pieczęci wielkiey w.

x. Lit. podpisą rąk tak nayiaśnieyszego króla imci, wielmożnego imci pana pisarza Lit., iako też imci pana sekretarza ikmci his sequitur verbis: Augustus rex. Krzysztof Pac—pisarz wielki w. x. Lit. Franciszek Brodowski—ikmci p. W. w. x. Lit. sekretarz m. p. A konnotacia w tyle na pieczęci przez kancelarią w te pisana słowa: Cancellariatu celsissimi et illustrissimi principis Michaelis Servatii Korybuth, in Zba-

raż et Wisniowiec ducis Wiszniowiecki, comitis in Dolsk, Dombrowice et Komarno, supremi m. d. Lit. cancellarii, Pincensis, Glinianensis, Wilkowiscensis capitanei. Sigillatum est in actis. Który przywilej nayiaśnieyszego króla imci, za podaniem onego przez wysz wyrażonego patrona ad acta, iest do xiąg głównego trybunału spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1721 г. Августа 19 дня.

Изъ книги № 71, за 1721 г., л. 1183.

136. Квитационная запись отъ наиѣстника Виленскаго св. Духовскаго монастыря Евоніи Власевича Петру Гречихѣ въ получоніи отъ него тысячи злотыхъ легаціи.

Настоятель Виленскаго Св. Духовскаго монастыря Евоніи Власевичъ выдаетъ настоящую квитационную запись Петру Гречихѣ въ томъ, что 1,000 злотыхъ, завѣщанныхъ Св. Духовскому

монастырю Далматскимъ и обезпеченныхъ на имѣніи Носейкахъ, перешедшихъ въ его владѣніе, онъ получилъ и претензій никакихъ не имѣеть.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca Augusta dwudziestego wtórego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty pierwszy obranemi, stawiając personaliter u sądu ichmość xięża Euthemiusz Własewicz—namiesnik y Józef Szwabowski—kaznodzeia, bazylianie Wileńscy, dyzunici przy

cerkwi świętego Ducha mieszkające, imieniem wszystkich zakonników tegoż konwentu opowiadali y przyznali list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny oraz y wlewkowy zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną imci panu Piotrowi Pawłowi Zawistowi Hreczysie dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby ten zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych wiel-

kiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste trybunalne wpisać rozkazaliśmy, którego wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Euthemiusz Własewicz — namiesnik na tenczas klasztoru Wileńskiego wielobnych oyców bazylianów przy cerkwi ś. Ducha rezidujących, imieniem moim y imieniem wszystkich braci zakonnych w Chrystusie mieszkających, czynię wiadomo y zeznam sam na siebie tym moim dobrowolnym wieczystym kwitacyinym oraz wlewkowym listem zapisem, komu by o tym terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, danym imci panu Piotrowi Pawłowi Zawistowi Hreczysie na to, iż co w Bogu zeszyły godney pamięci imć pan Bazyli Dołmacki, czyniąc ostatnią dyspositiã testamentową w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym cztyrnastym, miesiąca Apryla trzydziestego dnia, na pogrzebienie ciała swego za mieysce y na służby Boże za duszę swoją, summę pieniędzy tysiąc złotych polskich, rachując talar bity po złotych sześciu, na majątności swey dożywotniey, nazwaney Nosieykach, w woiewodztwie Nowogrodzkim leżącej, nam bazylianom Wileńskim, przy cerkwi świętego Ducha rezidującym, legował y zapisał tym sposobem: iż piędziesiąt talerów bitych przy zaprowadzeniu ciała nieboszczykowskiego ieymosć pani Joanna z Rymszów bywsza Dołmacka, ad praesens Hreczyszyna, a talerów bitych sto szesnaście y tyńfów cztery po okupnie majątności Nosieiek y po odebraniu za kontrybucye roczne y restauracye budynków od ichmosć panów Połońskich, taż ieymć powinna była klasztorowi naszemu oddać y wypłacić, w czym testamentem swoim iako pomienionã małżonkę swo-

ią, a terazniejszą ieymć paniã Hreczyszynę, tak ichmosć panów exekutorów w testamencie wyrażonych upraszał y obliogwał. A zatym, gdy przez czas nie mały czekając satisfactey, odebrać tey summy nie mogliśmy, do terminów prawnych chcieliśmy się byli udać, a że z mediacy ichmosć panów przyaciół na to ab utrinque uproszonych pogodziliśmy się takowym sposobem: Ponieważ imć pan Piotr Hreczycha prawo w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt dziewiątym, miesiąca Junii dwudziestego dziewiątego dnia, od zeszyłych imci pana Teodora Szczęsnego Połońskiego y ieymć pani Justyny Barbary Czyżowny — skarbnikowny Wileńskiej Połońskiej, małżonków, imci panu Bazylemu Dołmackiemu na majątnosć Nosieyki z dożywociem na summę tylko pięć tysięcy złotych polskich srebrney dobrej talarowey monety dane y tegoż roku y miesiąca w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego przyznan, eprezentując gotowey rękodayney summy złotych tysiąc za tę legacyã nieboszczyka imci pana Dołmackiego, nam oddał y wypłacił, zaczym ia Własewicz — namiesnik y wszyscy oycowie bazylianie, przy cerkwi świętego Ducha w Wilnie rezidujące, z uznania przyacielskiego tym tysiącem złotych polskich kontentując się, iako z wypłacenia y oddania tey summy tysiąca złotych polskich currentis monetae, tak z legacyi wyż mienione y wiecznie kwituję, żadney salwy sobie samemu y successorom moim o tę legacyã do ieymci y nikogo innego nie zachowuję, a zatym na osobę imci pana Hreczychy do dochodzenia tego tysiąca nam wypłaconego na majątności Nosieykach moc daię y ony na osobę imci wlewając y aktorem pełnomocnym w osobach naszych według dispozicyi testamen-

towey nieboszczyka imci pana Dołmackiego czyniąc, modo amicabile, czyli też via iuris dochodzić pozwalam; a sam się z tego wszystkiego wicznie zrzekam, żadney sobie salwy tak o ten tysiąc złotych polskich, iako też o najmniejszą rzecz do imci pana Hreczychy, samey ieymości y successorów ichmościów nie zachowuję, owszem od każdego turbatora y do prawa pociągającego swym własnym kosztem y nakładem sądu y prawa obowiązuję się. Czego wszystkiego pod zaręką tysiąca złotych polskich dotrzymać opisuję się. O którą zarękę, iako też y o niedotrzymanie abo naruszenie tego zapisu moiego daję moc y wolność ieymci y successorom ieymci mnie samego y successorów moich do wszelakiego sądu y prawa, urzędów ziemskiego, grodzkiego, głównego trybunalnego wielkiego księstwa Litewskiego—duchownego y świeckiego, ie go królewskiey mości zadwornego assessorskiego pozwem lub zakazem zakazać, zapozwać, do których chcąc regestrów tę sprawę wpisać, gdzie ia będąc zapozwany lub zakazany, obmów nie podając, dylacyi żadnych nie zażywaiąc, rosprawę przyiać y we wszystkim temu zapisowi dość uczynić mam y powinien będę; sąd zaś y urząd wszelki, dylacyi żadnych nie użyczaiąc, pomienioną zarękę na mnie y na dobrach wskazać, mnie samego na banicię doczesną y infamią wzdać y mocną odprawę na dobrach moich y całego klasztoru naszego

udziałac wolen y mocen będzie. Y na tom dał ten mój zapis z podpisem ręki mey y ichmość panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset dwudziestego pierwszego, miesiąca Augusta dziewiętnastego dnia. U tego zapisu podpis rąk tak samego aktora, iako też ichmość panów pieczętarzów temi wyrażaią się słowy: Euthemiusz Własewicz—namiesnik Wileński, moim y wszystkich oyców y braci imieniem. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci oycy Euthemiusza Własewicza—namiesnika Wileńskiego y wszystkich ichmościów oyców bazylianów klasztoru Wileńskiego świętego Ducha, do tego kwitacyjnego wlewkowego zapisu podpisuję się Leon Stempkowski. Ustnie proszony pieczętarz od osób w górze wyrażonych do tey kwitacyi podpisuję się Paweł Boryczewski mp. Ustnie y oczewisto proszony od osoby wyżey wyrażoney za pieczętarza do tego zapisu kwitacyjnego wlewkowego podług prawa podpisuję się Samuel Tołokoński Paszkiewicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto kwitacyjnego zapisu podpisuję się Zygmunt Jurawicz mp. Który to list dobrowolny wieczysto kwitacyiny y wlewkowy zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1722 г. Марта 3 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 958.

137. Мирюлюбивая сдѣлка между настоятелемъ Минскаго монастыря Гедеономъ Шинкой и Михаиломъ Глинскимъ по поводу нападенія на монастырь и изреченія монаховъ, произведенныхъ симъ послѣднимъ.

Во время Срѣтенскаго сеймика землянинъ Глинскій съ своими товарищами сдѣлалъ нашествіе на Минскій православный монастырь и причинилъ разныя насилія и безчинства монахамъ. Вслѣдствіе этого возникло въ главномъ Литовскомъ трибуналѣ исковое дѣло. По рассмотрѣніи всѣхъ его подробностей трибуналъ призналъ Глинскаго и

его товарище виновными и присудилъ ихъ въ безчестію и смертной казни (черезъ горло); но по ходатайству отца Глинскаго и его пріятелей монахи согласились на мирюлюбивую сдѣлку за 1,200 злотыхъ, въ чемъ настоятель Минскаго монастыря Шинка и выдаетъ настоящую кваттацію.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunale w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wysz na dacie pisany obranemi, comparens personaliter u sądu patron imé pan Andrzej Kaczanowski opowiadał, praezentował y w sposób przenosu do akt podał ekstrakt z xiąg grodzkich Mińskich zapisu kwitacyjnego wlewkowego od w Bogu wielebnego imci xiędza Szyszki—starszego zakonu bazylikańskiego ritus graeci konwentu Mińskiego, na rzecz w nim niżej wyrażoną, imci panu Michałowi Glińskiemu służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby ten ekstrakt ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, a wpisując w xięgi tenor onego sequitur talis:

Wypis z xiąg grodzkich wieczystych wo-

iewodztwa Mińskiego Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Junii piątego dnia. Na roczkach iuniowych w Mińsku w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym dwudziestym wtórym порядkiem prawnym sądcących się, przed nami Andrzejem Benedyktem Karnickim—łowczym y podstarościm, Michałem Józephem Filipowiczem—horodniczym Rzeczyckim, sędzią, Theofilem Żyżemskim—czesznikiem y pisarzem—urzędnikami sądowemi grodzkimi woiewodztwa Mińskiego ustanowionymi, stanowszy oczewisto u sądu w Bogu wielebny imé xiądz Gedeon Szyszka—starszy zakonu bazylikańskiego ritus graeci konwentu Mińskiego, opowiadał y przyznał list swóy dobrowolny wieczysto kwitacyiny, oraz y wlewkowy zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, imci panu Michałowi Glińskiemu dany y służący, który ustnym y oczewistym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosił nas urzędu, aby był do xiąg grodzkich Mińskich spraw wie-

czystych przyjęty y wpisany, który wpisując de verbo ad verbum w księgi talis sequitur tenor: Ja Gedeon Szyszka—starszy zakonu bazylińskiego ritus graeci konwentu Mińskiego y my wszyscy zakonnicy tegoż konwentu, iedną osobę za wszystkie, a wszystkie za iedną poczytając, ręcząc y obowiązując się, a pod wszystkie zaręki y obowiązki, niżey wyrażone, libere na się przyjęte, podlegając, czyniemy wiadomo kożdemu o tym, teraz y napotym wiedzieć należącemu, tym naszym dobrowolnym wieczysto kwitacyinym, oraz wlewkowym zapisem, danym imci panu Michałowi Glińskiemu na to: Iż co my wyż wyrażone osoby, intentowawszy w trybunale głównym wielkiego księstwa Litewskiego w roku tyśiącznym siedmsetnym dwudziestym wtórym, miesiąca Februarii dwudziestego ósmego dnia, na kadencyi Mińskiey akcyą z imci panem Michałem Glińskim o stałą wioleńcą podczas seymiku gromnicznego y wszystkiemi kompryncypałami, przez ichmości wyznanemi, o nayscie na klasztor nasz, tudzież o bicie, kaleczenie, rąbanie zakonników tegoż klasztoru, po expediowanej iurisdice przez wielmożnych ichmościów panów deputatów inkwizycyi, dekret z ichmość pany Andrzejem Białkowskim, Strzałkowskim, Wyszyńskim, Juchnowiczem y innemi kompryncypałami, do prawa nie stawiającemi, contumacyiny na garło, na łapanie, a z imć panem Glińskim, na tenczas sub aresto warty trybunalney zostaiącym, oczewisty otrzymaliśmy, którym dekretem sąd główny trybunalny w. x. Lit. sprawę tę, iako w akcji kriminalney na dalszą konwikcyą, tak innych kompryncypałów, wyżey wyrażonych, iako też samego imści do dalszego terminu suspendował, a imci pana Glińskiego strictiori warty try-

bunalney oddał aresto. Po takowym stałym dekrebie my wyżey wyrażeni zakonnicy, za włożeniem się godnych ichmość panów przyjaciół, in praesentia imci pana Jerzego Glińskiego, oycy imści, ad media pacis skłoniwszy się, za medycyą tych ichmości panów przyjaciół, we wszystkich naszych pretensyach do imści y innych na tenczas nie stawiających kompryncypałów uroszczonych, totaliter summą pewną reko-dayną realiter et effective odliczoną, od imci zostaliśmy usatisfakcyonowani y uspokoieni, z których pretensyi nie tylko imci pana Glińskiego wiecznie y nieodzownie kwituiemy, lecz insuper plenariam imści daiemy potestatem y realnym w osobie naszej do dochodzenia y vigore dekretu na ichmość do prawa nie stawiających ferowanego, garłem, łapaniem y wszystkich ichmościów, w tey kupie będących, do konwinkowania czyniemy aktorem, wszystką pretensyą przez nas do ichmościów niestawiających uroszczoną y dekretem głównego trybunału w. x. Lit. osadzoną, z pomienionym dekretem y wszystkiemi kontentami, w tym dekrebie wyrażonemi, in personam imści wlewamy, dochodzić y vigore dekretu konwinkować pozwalamy, żadney sobie y komu innemu do imści y innych wszystkich ichmościów, w tey kupie będących, salwy y praetextu nie zachowując, pod zarękami tyśiąca dwuchset złotych polskich. O które zaręki lub niedotrzymanie w najmniejszym punkcie tego naszego wieczysto-kwitacyinego zapisu daiemy moc y pozwalamy imci panu Glińskiemu nas do wszelkiego sądu, prawa y urzędu, w który chcąc termin, powiat y woiewodztwo pozwem albo zakazem adcytować; gdzie my będąc zapozwanymi in omni foro ac subsellio, nie zażywaiąc żadnych prorsus

by nayprawniejszych dylacy, nie podaiąc obmów, nie wynosząc in contrarium załob y nie łącząc onych, stanąć mamy, a stanowszy, nie burząc aktoratu, do którego by kolwiek rejestru sądowego, dla prętszey sprawiedliwości ś. y przywołania sprawa wpisana była, o samey rzeczy rozprawować się, zarękę tysiąc dwieście złotych polskich irremissibiliter zapłacić y pod wszystkie wyroki sądowe bez appellacyi a minori ad maius subsellium podlegać obowiązujemy się; sąd też y urząd wszelki, tak za staniem, iako y w niestaniu naszym, nas według tego zapisu strictissime sądzić, zarękę z szkodami, nakładami prawnymi, cum paenis lanitionum ac infamiae ad primam instantiam decernendis, z wolnym tych kondemnat a latere zadawaniem, y onymi in omni foro locum standi tamowaniem, na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących (które w ewikcyą podaiemy) wskazać, aresztować y za aresztem usque ad satisfactionem konwinkować za pierwszym dekretem, tak iako in ultimo gradu iuris udzielać wolen y mocen będzie; a my sądu o wskaz, a strony o przewod prawa nigdzie pozywać y appellacyi a minori ad maius subsellium uraszcząć niepowinni będziemy, pod wyż wyrażoną zaręką. Y na to daliśmy ten nasz kwitacyiny wlewkowy, oraz plenipotencyalny zapis z podpisem ręki mey własney y ichmość panów pieczętarzów, odemnie y całego klasztoru zakonników ustnie uproszonych. Pisan w Mińsku, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca

Marca trzeciego dnia. U tego zapisu podpisy rąk temi słowy: xiądz Gedeon Szyszka—starszy klasztoru Mińskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego kwitacyinego wlewkowego zapisu, od w Bogu wielebnego imci xiędza Szyszki Gedeona, starszego Mińskiego klasztoru zakonu ś. Bazylego wielkiego ritus graeci y całego zakonu, danego imci panu Michałowi Głińskiemu, podpisuję się Adam Michał Maluszycki—obozny y podstarości woiewodztwa Nowogrodzkiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego kwitacyinego wlewkowego zapisu podpisuję się Stanisław Burzyński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego assekuracyinego zapisu podpisuję się A. Złotowski. Który to takowy list dobrowolny oraz wlewkowy zapis za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażoną osobę u sądu zeznaniem, iest do xiąg grodzkich Mińskich wieczystych przyjęty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową imci panu Michałowi Głińskiemu iest wydan. Pisan w Mińsku, ut supra. U tego ekstraktu, przy pieczęci grodzkiej Mińskiej, podpis ręki w. imci pana pisarza wespół z korektą temi słowy: Theofil Żyżemski—czesznik y pisarz grodzki woiewodztwa Mińskiego. Correxix Rotkiewicz. Który to takowy ekstrakt grodzki Miński przy samym oryginalu, za podaniem onego przez patrona wyżey mianowanego w sposób przenosu do akt, iest do xiąg głównego trybunału wielkiego xięstwa Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1722 г. Марта 6 дня.

Изъ книги № 125, за 1759—1760 г., л. 642.

138. Листъ графа Юрія Сапѣги, которымъ воспрещается иѣстному арендатору производить торговлю напитками во время трехъ годовыхъ ярмарокъ Баркалабовскаго женскаго монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego sześćdziesiątego, miesiąca Februarii dwudziestego dziwiątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym piędziesiątym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego księstwa Litewskiego patron imé pan Teodor Szyszkowski—strażnik Piński, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym originale ad acta podał ekstrakt listu approbacyinego, od iasnie wielmożnego imci pana Jerzego Stanisława, hrabi na Bychowie, Zaslaviu y Dąbrownie Sapiehi—stolnika wielkiego księstwa Litewskiego, na rzecz w nim exprimowana, pannom dyzunitkom monastyru Barkalabowskiego danego, w maydeburii Mohylowskiej ad acta podanego, ac ex iisdem actis per extractum wydanego, in rem et partem tychże oyców dyzunitów monastyru Orszańskiego służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomienionego listu approbacyinego ekstrakt

ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego ony przyiowski, w xięgi wieczyste de verbo ad verbum wpisać pozwoliliśmy. Którego to ekstraktu tenor sequitur estque talis:

Extrakt z akt mieyskich Mohylowskich prawa maydeburskiego. Roku tysiąc siedmset sześćdziesiątego, Januaryi dziewiętnastego dnia. Na urządzie iego królewskiej mości maydeburii Mohylowskiej comparendo personaliter w Bogu wielebna ieymé pani Apolinaria Korobankowna—ihumeni Barkalabowska, ten dokument na rzecz w nim wyrażoną ad acta maydeburii Mohylewskiej podała, de tenore sequenti. Roku tysiąc siedmset czterdziestego siódmego, miesiąca Julii dwunastego dnia. Comparendo personaliter wielebny ociec Sebestyan Hlazyna—zakonnik monasteru Kuteieńskiego Orszańskiego, ten dokument ad acta xiąg grodzkich Orszańskich podał. Suscepi I. Porębski—regent powiatu Orszańskiego. Jerzy Stanisław, hrabia na Bychowie, Zaslaviu y Dąbrow-

nie Sapieha—stolnik wielkiego xięstwa Litewskiego, oznajmuję tym listem moim, iż ponieważ z dawnych czasów przy zgromadzeniu ludzi do cerkwi monastera Barkalabowskiego, trzy razy na rok, to jest na w Niebostąpienie pańskie, na narodzenie ś. Jana y na ścięcie ś. Jana, świąt ruskich, pod tym monasterem dla wygody zgromadzonych ludzi kiermaszy odprawiać się zwykły; zaczym ia, dawne approbując y stwierdzając ustawy, waruję to, aby podczas tych kiermaszów żyd y arendarz Barkalabowski pod winą nie ważył się żadnych trunków podwozić y szynkować, ani też żadney najmnieyszey wymagać do arendy pensyi od tych, którzy podczas tych kiermaszów trunki swoje mieli y przedawali, tak też y od przybyłych kupców z różnymi towarami. Czego urząd Barkalabowski pilno postrzegać ma, aby żadney przeszkody nie było od arendarza. Y na to dawszy ten list mój, dla większey mocy y waloru ręką własną podpisuję y pieczęcią stwierdzam. Dat w Bychowie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Marca szóste-

go dnia. U tego dokumentu przy pieczęci na laku czerwonym podpis ręki temi słowy: J. Sapieha—stolnik wielkiego xięstwa Litewskiego. Który to dokument, za podaniem przez wyż mianowaną osobę do akt mieyskich Mohylowskich jest przyjęty y od słowa do słowa wpisany, z których y ten ekstrakt, pod pieczęcią mieyską z podpisem rąk nas wóyta y pisarza mieyskich, wielebney pannie Korobankownie—ihumeni monasteru Barkalabowskiego, anno, mense, die ut supra jest wydany. U tego ekstraktu przy pieczęci maydeburiskiey Mohylowskiey podpisy rąk wóyta y pisarza, tudzież korrekta sequenti exprimitur tenore: Stefan Korobanko—wóyt miasta iego królewskiey mości Mohylowa. Jan Jaroszewski — pisarz maydeburyi Mohylowskiey. Correctum cum actis. Który to ekstrakt, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samymoryginalie do akt, jest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1722 г. Марта 30 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 835.

139. Заставная запись отъ Кошанскаго старосты Жабы Полоцкому и Добрыгорскому базилианскимъ монастырямъ на имѣніе Плино.

Кошанскій староста Янъ-Казиміръ Жаба за-
ялъ у Полоцкаго и Добрыгорскаго базилианскихъ
монастырей 12,000 злотыхъ, срокомъ на три года
подъ залогъ своего имѣнія Плина съ условіемъ,

чтобы въ случаѣ неуплаты долга имѣніе остава-
лось во владѣніи монаховъ еще три года, а въ
случаѣ продажи имѣнія залогъ этотъ былъ упла-
ченъ монахамъ прежде всего.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego
wtórego, miesiąca Junii dwudziestego szó-
stego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na
trybunał w wielkim księstwie Litewskim, z
województw, ziem y powiatów, na rok te-
razniejszy wyż na dacie pisany obranymi,
stanowszy personaliter u sądu wielmożny
imć pan Jan Kazimierz Żaba — starosta
Koszański, opowiadał y przyznał list swój
dobrowolny zastawny zapis, na rzecz w nim
niżej wyrażoną, w Bogu nayprzewielebniey-
szemu imci xiędzu Antoniemu Zawadzkie-
mu—proto-archimandrycie zakonu świętego
Bazylego wielkiego, imci xiędzu Patrycemu
Żyrawskiemu—starszemu klasztoru Połoc-
kiego, przy cerkwi świętej Zofii w zamku
będącego, imci xiędzu Atanazemu Mała-
chowcowi — starszemu Dobryhorskiemu y
całemu zakonowi ichmościów xięży bazy-

lianów prowincyi Białoruskiej dany, słu-
żący y należący, który ustnym y oczewi-
stym swym zeznaniem stwierdziwszy, prosił
nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inse-
rowaną rzeczą był do xiąg głównych try-
bunalnych wielkiego księstwa Litewskiego
spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Ja-
koż my sąd ony przyiwszy, a wpisując w
xięgi de verbo ad verbum tak się w so-
bie ma:

Ja Jan Kazimierz Żaba — starosta Ko-
szański, czynię iawnno y wyznawam tym
moim listem, dobrowolnym zastawnym za-
pisem, komu by o tym każdego czasu wie-
dzieć należało, iż ia będąc pilno a gwał-
townie potrzebnym summy pieniędzy na
moją własną pilną a gwałtowną potrzebę,
tedy wziołem, pożyczylem y rękoma memi
odliczywszy effective odebrałem gotowey
rękodayney summy pieniędzy in specie dwa-

naście tysięcy złotych polskich, to jest czerwonymi złotymi in specie czerwonych złotych sto czterdzieście pięć dobrej wagi, a talarami talarów bitych całkowitych sztuk dziewięćset y dziesięć, szostakami zaś bitemi tyńfów sześćset sześć y dwa szostaki bite, rachując talar bity po złotych dziewięciu, czerwony złoty po złotych dwudziestu, a szostaki bite po groszy piętnastu, u w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Antoniego Zawadzkiego — proto-archimandryty zakonu świętego Bazylego wielkiego, imci xiędza Patrycego Żyrawskiego — starszego klasztoru Połockiego, przy cerkwi świętej Zofii w zamku będącego, imci xiędza Atanazego Małachowca — starszego Dobryhorskiego y u całego zakonu świętego Bazylego wielkiego sumy ichmościów własney klasztoru Dobryhorskiego, w której to summie pieniędzy dwunastu tysięcy złotych majątność moją wieczystą oyczystą, mnie od zeszłego z tego świata godney pamięci imci pana Heronima Żaby — podwoiewodziego Połockiego, dobrodzieia rodzica mego, na część y osobę moją wydzieloną, nazwaną Plino, w woiewodztwie Połockim leżącą, nikomu pierwszym ani pośledniejszym prawem żadnym nie zawiedziona, długami ani przewodami prawnymi nie zawiedziona, ani żadnymi legacyami, ani zapisami nie obciążoną, ale wolną y swobodną, w possessyi moiej y spokojnym wieczystym dzierzeniu y używaniu będącą, z dworem y wszelkim budowaniem dwornym, folwarkowym y gumienym, z pasznią dworną y ogrodami owoszczowemi y nieowoszczowemi, z sadami owocowemi y chmielowemi y zmianami, dwornemi, z zasiewiem żytnym, wygonami, wypustami, stawami, z sadzawkami, z młynem, z karczną y z onych arendami, pro-

wentami, ze wsiami wszytkiemi tej majątności Plina, przysiołkami y zaściankami, do nich należącemi, z poddanemi wieczystemi ciahłemi, ziemiany y boiarami, teraz będącemi y precz rozeszłemi, z wolnym odyskiwaniem onych y z ich żonami, dziećmi y wszelką onych majątnością, ruchomością, daniną, robocizną y powinnością, z nich przychodzącą, którą przed tym dobrodzieiowi rodzicowi memu, a potym mnie samemu pełnili, tak y ichmościowi pełnić mają, na osobliwym inwentarzu przy imionach y nazwiskach onych specificie opisaną, z gruntami dwornemi y chłopskiemi osiadłemi y pustoszczami, pasznemi y niepasznemi polami, zaroślami, ładami, lasami, gajami, z puszczą, ieziorami, rzekami, rzeczkami, z wolnym w puszczy biciem y łowieniem wszelkiego zwierzia y ptastwa, a w rzekach, stawach, sadzawkach, ieziorach z wolnym łowieniem ryb zimą y latem, wszelkiemi przepawami, z łuhami, łakami, sianożęciami murożnemi y błotnemi y wszytkiemi przynależnościami, do tej majątności należącemi, prowentami y pożytkami, w niey znaydującemi się y ze wszytkim tym y tak, iako się ta majątność Plino z swoiemi przysiołkami, zaściankami y przynależnościami swemi, w swoich miedzach, granicach, intratach, pożytkach, wchodach, wstępach, szerokościach y przynależnościach z dawna w sobie miała y teraz ma, y iakom sam onę dzierżącym był y w spokojnym używaniu miał, tak iż pomieniona rzecz niepomienioney, a niepomieniona pomienioney na żadney przeszkodzie y przekazie być nie ma, nic z oney ani naymniejszey rzeczy y cząstki, ze wsi poddanych, gruntów, lasów, wód, intrat, powinności chłopskiej y naymniejszey przynależności na siebie

samego, dzieci moje, bliskich krewnych, ani na kogo inszego nie wymuiąc, nie wyłączaiąc, wszystko ze wszystkim ogulem wyż rzeczonym w Bogu nayprzewielebniejszym imści xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu—proto-archimadrycie zakonu świętego Bazylego wielkiego, ichmościom xięży Patrycemu Żyrawskiemu — starszemu konwentu Połockiego zamkowego, Atanazemu Małachowcowi—starszemu konwentu Dobryhorskiego y całemu zakonowi świętego Bazylego wielkiego prawem zastawnym na lat trzy, po sobie idących, to iest: od roku terazniejszego tysiąc siedmsetnego dwudziestego drugiego, od dnia świętego Jerzego święta rzymskiego, według nowego kalendarza, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia przypadaiącego, aż do roku da Bóg przyszlęgo tysiąc siedmsetnego dwudziestego piątego do takowegoż dnia świętego Jerzego święta rzymskiego, a za nieokupnem na tym terminie, tedy od trzech lat do trzech lat, nierozdzielnie po sobie idących, aż do oddania y spęlna wszystkiey razem, a nie poczęści przeze mnie samego lub przez successorów moich takowąż y w takowey że liczbie czerwonych złotych dobrej wagi stu czterdziestu pięciu y talerów bitych całkowitych, dobrej sębrney talerowey monety dziewięciu set dziesięciu, a tyńfami y szostakami tyńfów sześciuset sześciu y dwóch szostaków bitych, a nie inną żadną monetą wyliczenia summy pieniędzy, in specie dwunastu tysięcy złotych zawiodłem y zastawiłem y tym listem moim dobrowolnym zapisem ichmościom zawodzę y zastawię y zaraz w moc, dzierżenie y spokojne używanie, w intromissyą y realną aktualną zastawną possessyę urzędownie przez ienerała iego królewskięy

mości powiatowego podaię y postępię. Wolni tedy y mocni ichmość successorowie ichmościów y cały zakon świętego Bazylego wielkiego tę maiętność moią Plino, ze wszystkimi wsiami, przysiolkami y zaściankami ode mnie sobie zastawioną, bez żadney ode mnie samego, ani od kogo innego przeszkody spokojnie dzierżec, pożytków sobie z oney wszelakich używać, przymnażac y wynaydowac, budynki, młyn y karczmę restawrowac, poddanemi rządzić, roboty, daniny, czynszy, y wszelkie powinności z nich wyciągac, odbierac y na swóy pożytek obracac, onych sądzić, winnych winami, a winnieyszych, by y na garle do sądu świeckiego wydawszy bez żadnego mnie dokładu karać, ukrzywdzonym z onych sprawiedliwość czynić y ich krzywd dochodzić, podatki wszelkie z tey maiętności nie z więcey, iako tylko z dymów ośmiu, do skarbu y do kogo będzie przynależało sami wnosić y kwity na swoje imię odbierac, pospolite zaś ruszenie sam przy innych dobrach moich y z tey maiętności Plina zastępowac mam. A iesli by ichmość byli potrzebni summy swey pieniędzy, tedy tę maiętność Plino ze wszystkimi wsiami, przysiolkami, zaściankami y przynależnościami, wszystką ogulem komu chcąc w takoweyże summie y na takowyz termin wlewkiem prawa od siebie puścić, lub y po części zastawić y arendowac, a ia iako przeciwko samym ichmość, successorom y zakonowi całemu, tak y przeciwko każdemu dzierżacemu od ichmość ni w czym naymniey na żadney przeszkodzie y przekazie w dzierżeniu tey maiętności y pożytkach z niey przychodzących, ani w naymnieyszey rzeczy, iako sam przez się, tak przez dzieci moje, bliskie krewnie, przez sług, boiar y pod-

danych, y ni przez żadne subordynowane osoby być nie mam y mocy mieć nie będę; ale y owszem od każdego interessatora w tę majątność y by w najmniejszą część oney y w pożytki z niey pochodzące, wstępującego y trudność iaką by w najmniejszey rzeczy zadającego, za najpierwszym słownym lub listownym daniem sobie znać, swoim własnym kosztem y nakładem u każdego sądu y prawa na każdym miejscu ichmościów samych, sukcesorów y każdego od ichmościów dzierżącego, zastępować y ewinkować mam y do końca oczyścić powinien będę tyle razy, ile tego potrzeba y requizycya ichmościów będzie requirowała, tak aby ichmość sukcesorowie y dzierżące od ichmościów w summie swey y pożytkach, z tey majątności przychodzących, y ni w czym najmniej przez tę zastawę moją nie szkodowali. A o kupnie tey majątności mam y powinien będę ichmościów, sukcesorów y każdego dzierżącego od ichmościów listem otworzystym obwieścić, kładąc te obwieszczenie przez ienerała iego królewskiej mości na tymże dworze Plińskim, przed terminem okupna na niedziel dwanaście, które po podaniu naydaley w tydzień do xiąg grodzkich wojewodztwa Połockiego, a nie do innych żadnych wojewodztw y powiatów przez ienerała ku zapisaniu podane być powinny, a przed rokiem y po roku okupować nie mam y mocy mieć nie będę, ale na samym podług prawa przypadłym terminie, na którym to terminie, do okupna przypadłym, mam y powinien będę ia sam, a broń Boże na mnie śmierci, potomkowie y sukcesorowie moi tę summę spełna wszystką razem, a nie po części, żadnego zatrudnienia nie przyjmując, żadnych ni od kogo arcz-

tów, ani żadnych do wtarcia summy y ni najmniejszego grosza z oney, ani żadnych intrat, pożytków z tey majątności przychodzących, nie wynaduiąc sposobów, ogulem spełna dwanaście tysięcy złotych monetą, kurrencyi wyżey opisaney, iakem brał od ichmościów, czerwonymi złotemi dobrą wagę mającemi y talarami bitemi całkowitemi, a nie inną żadną monetą ichmościom samym, successorom ichmościów, starszym Połockiego y Dobryhorskiego konwentów y każdemu dzierżącemu od ichmościów oddać y wyliczyć w tymże dworze Plińskim, nie wchodząc w possessyą onego, mam y powinien będę y successorów moich obliguję, warując to ichmościom y successorom ichmościów y całemu zakonowi świętego Bazylego wielkiego y dzierżącym od ichmościów: iż iesli by za dzierżenia swego ichmość restauracyą iaką w tey majątności uczynili, poddanych osadzili, onych zapomogali, albo też straż Boże za dzierżenia ichmościów, lub dzierżących od ichmościów, ta majątność Plino przez gwałtowne powietrze, ogień, woynę, nieurodzaje, gradobicie, mrozobicie, przechody broń Boże woysk swoich lub cudzoziemskich, kontrubucye, prowianty y inne wszelkie tym podobne okazy, do ruiny y spustoszenia przyszła, albo broń Boże żeby w niey poddani wymarli, lub przez swywołę porozchodzili się, przez co by iako robocizna, czynsze, arendy y inne wszelkie powinności y posługi pozalegali y ichmość nie doszli, lub successorów y dzierżących od ichmościów, tedy tegoż czasu przy okupnie tey majątności, nie wchodząc w possessyą oney, za restawracyą wszelką w oney uczynioną, za zapomaganie poddanych y osadzenie onych, za zaległe czynsze, arendy, daniny,

robocizny y cokolwiek ichmość, successorowie ichmościów lub dzierżące od ichmościów pretendować będą, to wszystko według uwagi przyjacielskiej z szkatuły swojej zapłacić mam y iako rozeyścia poddanych, tak y ze wszelkiego, broń Boże, spustoszenia prawnie ichmościów, successorów y dzierżących od ichmościów, podług kwitacyi, od samychże ichmościów napisaney, lub dzierżących od ichmościów y do podpisu podaney, kwitować mam, tę kwitacyą na naypierwszych roczkach w Polocku po okupnie sądzących się przyznać, podług osobliwego listu na przyznanie tej kwitacyi, ode mnie przy tymże okupnie danego, powinien być, toż y successorowie moi powinni być wypełnić. Które to wszystkie warunki y obowiązki, wyżej wyrażone terminissime et immutabiliter zyscić y dotrzymać mam y powinien być, y tym listem moim benevole obowiązuję się y successorów moich obowiązuję, pod zaplaceniem za każdy naruszony y niedotrzymany punkt, w tym zapisie opisany, zarekę dwanaście tysięcy złotych, z nagrodzeniem szkód y nakładów prawnych, słownie bez żadnego dowodu y przysięgi cielesney rzeczonych, pod którą zarekę w ewicyą majątność moją wieczystą dziedziczną, Pawle nazwaną, w tymże woiewodztwie Polockim leżącą, y inne wszelkie dobra moje leżące y summy pieniężne poddaię y oneruję. O którą zarekę y naruszenie tego listu mego zastawnego zapisu daię moc y pozwalam ichmcom, successorom ichmciów y koźdemu, ten zapis za wlewkiem od ichmciów mającemu, siebie samego, successorów moich y koźdego turbatora do wszelkiego sądu y prawa duchownego y świeckiego, urzędu grodzkiego, ziemskiego, sądu głównego try-

bunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego koła compositi iudicii y wielkiego, a podczas interregnum y kapturowego, w który chcąc termin, regestr, powiat y woiewodztwo, chociaż by gdzie y osiadłości nie było, rokiem zawitym, terminem by naykrótszym y niestatutowym pozwać y zakazać, a ia wszędzie, nie wymawiając się niczym y żadnemi obmowami, exemptami nie zasłaniając się, sam oczewisto stanąć mam, a stanowszy roku, pozwu y zakazu nie burząc y nie do tego listu mego zapisu nie mówiąc, sine ullis dilationibus, legalitatibus, appellationibus et exceptionibus fori, których się generaliter wszystkich sam benevole wyrzekam, directe usprawiedliwić się, zarekę założoną zapłacić, szkody y nakłady wrócić, y we wszystkim nie zehodząc z prawa dość decyzyi sądowej uczynić powinien być. Sąd też duchowny y świecki y urząd wszelki, tak w staniu, iako y w niestaniu moim, nie przyjmując ode mnie żadnych obmów, exemptów, ani naymniejszych obron y dylacyi prawnych, iako ode mnie wyrzeczonych, nie użyczaiąc, lecz abscessis quibusvis dilationibus, legalitatibus et appellationibus y ten zapis mój in toto utwierdzić y podług onego zarekę, z szkodami, słownie rzeczonemi, na mnie y na wszelkich dobrach moich leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, etiam cum paenis banitionum ac infamiae, wskazać y mocną skuteczną y nieodwłoczną odprawę y exekucyą, bez składania rat statutowych, za pierwszym dekretem, tak iako w ostatnim stopniu prawa, mota nobilitate, nie oglądając się na żadne ni od kogo bronienia, udzielać wolen y mocen będzie. A ia y successorowie moi sądu o zły wskaz, a strony o zły prze-

wód prawa nigdzie pozywać nie mam y mocy mieć nie będę y successorowie moi nie będą mogli pod tąż zaręką, pod którąż zarękę, paeny, warunki y obowiązki, wyżej opisane, nie tylko ia sam, ale broń Boże przed oddaniem tej summy śmierci na mię, tedy dzieci, potomkowie y successorowie moi y każdy dobra moje dzierżący, tak iako y ia sam podlegać y one in toto wypełniać y temu zapisowi dość czynić powinien będę, których wszytkich tym listem moim obowiązuję, aby y nie poiednokrotnym przeze mnie lub przez successorów moich uczynienia u każdego sądu y prawa y na każdym miejscu chowan y dzierżan być ma. Y na tom dał ten mój list dobrowolny zastawny zapis z pieczęcią moją y z podpisem ręki moiey, tudzież pod pieczęciami y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Plienie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego drugiego, miesiąca Marca trzydziestego dnia. U tego listu dobrowolnego zastawnego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też ichmościów panów pieczęta-

rzów temi specyfikują się słowy: Jan Kazimierz Żaba—starosta Koszański. Oczewisto podług prawa proszony pieczętarz do tego prawa zastawnego, danego od wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Żaby—starosty Koszańskiego, w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Antoniemu Zawadzkiemu — proto - archimandrycie zakonu świętego Bazylego wielkiego y całemu zakonowi ichmościów Białoruskiej prowincyi, podpisuję się: Waleryan Antoni Żaba—starosta Bielski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby, we śrzedzinie mianowaney, do tego zastawnego zapisu podług prawa podpisuję się Bazyli Krzysztof Rychlicki—podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego prawa zastawnego podpisuję się Heronim Wizgird—starosta Kuszelewski, manu propria. Który to takowy list, dobrowolny zastawny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez osobę wyż mianowaną zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1722 г. Іюля 18 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 1295.

140. Миротлюбивая записъ Полоцкаго архієпископа Флоріана Гребницкаго, данная Дисненскому старостѣ Козлову въ томъ, что онъ, архієпископъ, отказывается отъ претензій на бывшее церковное имѣніе Никольскіе Пороги.

Полоцкой Софіевской церкви когда-то принадлежалъ участокъ земли на Двинѣ, возлѣ г. Дисны, подъ названіемъ Никольскіе Пороги. Земля эта незаконнымъ образомъ (ad male parata?) была перечислена къ Дисненскому староству. Вслѣдствіе этого архієпископъ Гребницкій чинилъ искъ противъ Дисненскаго старосты Козелы и получилъ

удовлетвореніе въ своей претензіи; но не желая терять доходовъ съ земли, которыми пользовался Козело, архієпископъ поискивалъ на немъ еще убытковъ. По ходатайству пріятелей архієпископъ согласился наконецъ прекратить это дѣло мировой сдѣлкой за 600 талеровъ, въ полученіи которыхъ и прекращеніи дѣла и выдана настоящая записъ.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii dwudziestego dnia.

Przed nami sędziami głównemi, na trybunał w w. x. Lit., z woiewodztw, ziem y powiatów na rok teraznieysy tysiąc siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu iaśnie wielmożny nayprzewielebnieyszy w Bogu imć xiądz Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki, episkop Witebski, imieniem swoim y całej prześwietney kapituły Połockiey imieniem, opowiadał y przyznał list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny y nigdy nieporuszny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu imci panu Fabianowi Stanisławowi Poklewskiemu Koziełowi — starości y wóytowi głównemu Dzisieńskiemu dany, służący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosił nas sądu, ażeby ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany;

iakoż my sąd ony przyiowski w akta ingrossować rozkazaliśmy, który wpisując w xięgi de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja xiądz Floryan Hrebnicki — z Bożey y stolicy apostolskiey łaski arcybiskup Połocki, episkop Witebski, moim y całej kapituły Połockiey imieniem, pod wszystkie punkta, wadia, warunki, zareki, obowiązki, ligamenta prawne, niżej wyrażone, a przede mnie libere w niedotrzymaniu którego kolwiek punktu, paragrafu na się przyjęte, założone, irremissibiliter podlegając y dobrowolnie podając się, czynię wiadomo y iawnie wyznawam, sam na sobie tym moim listem dobrowolnym wieczysto kwitacyinym, a nigdy w żadnym najmniejszym punkcie, paragrafie nieodzownym, nienarusznym w potomne wieki zapisem, wielmożnemu imci panu Fabianowi Stanisławowi Poklewskiemu Koziełowi — starości y woytowi głównemu Dzisieńskiemu, danym na to: iż co o dobra

funduszne, wieczyste, ziemskie, ante unio-
nem na cerkiew świętej Zofiy, w zamku
Połockim stojącą, nadane, do archiepiskopii
Połockiey z dawna należące, nazwane Po-
rohi Mikolskie alias Łąka, w woiewodztwie
Połockim, nad rzeką Dzwina, niedaleko
miasta iego królewskiej mości Dzisny le-
żące, a przez wielmożnego imci pana Fa-
biana Poklewskiego Koziela—starosty Dzi-
sieńskiego, za przywileiem najiaśniejszego
króla imści Jana trzeciego otrzymanym,
od archiepiskopii Połockiey odłączone, a
do starostwa Dzisieńskiego Nakła przyłą-
czone y w possessyi niesłuszney imści przez
lat kilkadziesiąt będące, zacząwszy ia z
imci panem starostą Dzisieńskim prawem
czynić, vigore funduszu y przywileiów naj-
iaśniejszych królów ichmościów, dekretów
assessorskich, relacyinyh y innych wszel-
kich starodawnych possessionis na te do-
bra służących dokumentów, dekretami sądu
głównego trybunału w. x. Lit., w roku
przeszłym tysiąc siedmsetnym dwudziestym
jednym na Wileńskiej, a drugim na Nowo-
grodzkich kadencyach ferowanemi, po wy-
szlyh wszystkich dylacyach przysądzenie
tych dóbr, iako własnych cerkiewnych,
otrzymawszy, za temi dekretami pomienio-
ne dobra do possessyi swey wieczystey iu-
risdice obiołem, a o wskazy prawne y nies-
łuszne z tych dobr fruktyfikowanie, daley
prawem z wielmożnym imci panem sta-
rostą Dzisieńskim czynić chciałem; więc za
włożeniem się w to godnych iaśnie wiel-
możnych ichmościów panów przyjaciół y
medyatorów, ponieważ mi wielmożny imść
pan starosta Dzisieński za fruktyfikację z
tych dobr, za koszta moie prawne y wszyt-
kie a wszytkie generaliter moie pretensie,
do daty tego listu zachodzące, z wyna-
lazku y medyacyi także iaśnie wielmożnych

ichmościów panów przyjaciół gotowym gro-
szem sześćset talerów bityh wypłacił y
we wszytkim mi dość dostatecznie uczynił,
zaczym ia arcybiskup Połocki swoim y całej
kapituły Połockiey imieniem, iako z dzier-
żenia tych dobr cerkiewnych, Mikolskie
Porohi alias Łąka, Lewkowski dworek na-
zwanych, w woiewodztwie Połockim leżą-
cych, z fruktyfikacyi z onych y ze wszyt-
kich a wszytkich generaliter praetensyi
moich, z okazji dzierżenia tey Łąki po-
chodzących, w żalobach y zaszlyh dekret-
tach wyrażonych, do daty tego listu za-
chodzących, wiecznie a nieodzownie wiel-
możnego imci pana starosty Dzisieńskiego
kwituie, uroszczony o to proceder prawa,
z dekretami, paenami banitionum ac in-
famae y publikacyami onych, z wskazami
y wszelką w nich wyrażoną rzeczą, z osoby
y dobr imści kassuię y annihiluię y wszyt-
kie praetensie moie y całej kapituły Po-
łockiey umarzam. Z ostrowa zaś, do tych
że dobr należącego, pod samym miastem
ikmci Dzisną będącego, na którym zamek
od najiaśniejszych królów ichmościów
zdawna był ufundowany, dobrowolnie się
moim y całej kapituły Połockiey imieniem
wiecznie zrzekam y przy possessyi w. imci
pana starosty Dzisieńskiego y successorów
imści zostawuię, nie zachowuiąc sobie sa-
memu, kapitule Połockiey, następcom y
successorom moim, po mnie arcybiskupom
Połockim y nikomu, tak o pomieniony
ostrów, iako o dzierżenie tych dobr, o frukty-
fikowanie z onych, o żadną a żadną naj-
mnieyszą rzecz y praetensią, do daty tego
listu zachodzącą, do samego w. imci pana
starosty Dzisieńskiego y successorów imści
w potomne czasy salwy, prawa, mocy, na-
leżności y namnieyszego praetextu, y iuż
od daty ninieyszey niczym tego listu me-

go, dobrowolnego zapisu sam przez się y ni przez kogo inszego naruszać nie mam, y mocy mieć nie będę y successorowie moi ne będą mogli wiecznemi czasy, pod zaręką dziesięciu tysięcy kop groszy litewskich, pod punktem trzech lukrów, wnosząc ewikcją na wszelkie majątności, dobra moje dziedziczne y do archiepiskopii Połockiey należące, oraz leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie y u kogokolwiek będące. O którą zarękę, o niedotrzymanie, naruszenie którego kolwiek punktu, paragrafu, dla adcytowania siebie y successorów moich, oraz dla przyjęcia z każdego sądowego rejestru, przed zawarciem y po zawarciu onych, bez podawania na chorobach obłożnych, większościach spraw, obmów, owo zgola abscissis omnibus dilationibus et beneficiis iuris, bez kontrowersyi y appellacyi rozprawę y forum ubiquinarium libere przyjmuję y zakładam, gdzie in omni foro za cytowaniem sam personaliter osobą swoją stanąć, a stanowszy usprawiedliwić się, zarękę wyż mienioną y wszelkie szkody, nakłady prawne, gołosłownie rzeczony, nie schodząc z sądu y urzędu, zapłacić y we wszystkim temu zapisowi dość uczynić mam y następcy successorowie moi powinni będą, pod tąż wyż wyrażoną zaręką. Y na tom dał ony z podpisem ręki mey własney dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis y z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół y pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan w Wilnie,

roku tysiąc siedemsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii ośmnastego dnia. U tego listu dobrowolnego, wieczysto kwitacyinego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też y ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Floryan Hrebnicki — arcybiskup Połocki mp. Za ustną y oczewistą prozbą od iasnie wielmożnego imości xiędza Floriana Hrebnickiego — arcybiskupa Połockiego, do tego wieczysto kwitacyinego zrzeczonego zapisu, danego wielmożnemu imci panu Fabianowi Kozłowi — staroście Dzisieńskiemu, według prawa podpisuję się iako pieczętarz, Bogusław Leon z Olechna Błuś — krayczy powiatu Oszmiańskiego mp. Podług prawa proszony pieczętarz do tego wieczysto kwitacyinego zapisu podpisuję się Jozefat Antoni Sielawa — obożny Połocki. Ustnie y oczewisto proszony od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu wieczysto kwitacyinego, zrzeczonego iako pieczętarz podpisuję się Franciszek Kazimierz Woynilowicz — podczaszy Mozyrski mp. Który to takowy list dobrowolny, wieczysto kwitacyiny, zrzeczny y nigdy nieporuszny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez iasnie wielmożnego nayprzewielebniejszego w Bogu imści xiędza Floriana Hrebnickiego — arcybiskupa Połockiego, u sądu zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1722 г. Юля 30 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 1485.

141. Квитаци́нная запись уполномоченныхъ митрополита Леона Кишки, данная Ивану Колонтаю и его жёнѣ Софїи въ полученїи отъ нихъ пяти тысячъ золотыхъ.

Земляне Колонтаи владѣли церковнымъ имѣніемъ Попнинымъ, заложенымъ землянамъ Грохольскимъ въ 5,000 злотыхъ еще митрополитомъ Жоховскимъ. Полоцкій архіепископъ Флоріанъ Гребинцкій возвратилъ это имѣніе себѣ, но залоговыхъ обязательствъ, лежащихъ на имѣніи не исполнилъ. Вслѣдствіе этого Колонтаи вчинили противъ митрополита Леона Кишки искъ и, за неувкой его въ судъ, получили декретъ взыскать 5,000 зл. съ другихъ митрополичьихъ имѣній Лѣсневичъ, Литовки и Коричъ. Не смотря на протестъ митро-

полита противъ такого декрета и требованіе перенести дѣло въ духовный судъ, трибунальскій декретъ былъ сохраненъ въ полной силѣ. Но прежде приведенія его въ исполненіе обѣ тяжущіяся стороны обратились къ третейскому суду (пріятельскому), который и постановилъ: заплатить Колонтаямъ 5,000 зл. и дѣло прекратить. Настоящая запись и выдана уполномоченными митрополита въ удовлетвореніи Колонтаевъ и прекращеніи тяжёбнаго дѣла.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy wyż na dacie pisany, obranemi, comparentes personaliter u sądu wielmożny w Bogu przewielebny imé xiądz Jozafat Jachimowicz—archimandryta Grodzieński, audytor, y w Bogu wielebny imé xiądz Seweryan Klepacki—starszy Ławryszowski, generalny prokurator causarum zakonu świętego Bazylego wielkiego, plenipotencyaryuszowie iasnie wielmożnego imci xiędza Leona Kiszki—metropolity Kiiowskiego, opowiadali y przyznali list swóy dobrowolny, wieczysto zrzeczony kwitacyiny zapis, na

rzecz w nim niżej mianowaną imci pan Janowi Kołataiowi — strażnikowi Nowogrodzkiemu y ieymości pani Zofii Pruszkownie, bywszey Demetryanowey Hurynowiczowey, ad praesens Janowey Kołataiowey — strażnikowey Nowogrodzkiej, małżonkom dany, służący y należący, który ustnym swym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do akt xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski y xięgi wpisać de verbo ad verbum rozkazaliśmy de tenore sequenti:

Ja xiądz Jozafat Jachimowicz — archimandryta Grodzieński, audytor y ia Sewe-

ryan Klepacki—starszy Ławryszowski, generalny prokurator caesarum zakonu świętego Bazylego wielkiego, plenipotentiarium iasnie wielmożnego ięgomoci xiędza Leona Kiszki — metropolity Kiiowskiego, do zakończenia tej sprawy destynowani, iedna osoba za dwie a dwie za iedną ręcząc, poczytając y obowiązując się pod wszystkie wadia, warunki, ligamenta, niżey wyrażone, libere poddając się y podlegając, czyniemy wiadomo y iawnie wyznawamy tym naszym listem dobrowolnym wieczysto rzeczonym kwitacyjnym zapisem, komu by o tym teraz y w potomne wieki wiedzieć należało, imci panu Janowi Kołataiowi—strażnikowi Nowogrodzkiemu y ieymość pani Zofii Pruszkownie, bywszey Demetryanowej Hurynowiczowej, ad praesens Janowej Kołataiowej—strażnikowej Nowogrodzkiej, małżonkom, danym: Iż co iasnie wielmożny imć xiądz Floryan Hrebnicki—arcybiskup Połocki, urościwszy do ichmość panów Kołontaiów, małżonków, praetensją o majątność Popin, w wojewodztwie Witebskim leżącą, do episkopii Witebskiej należąca, pierwiy w grodzie Witebskim, a potym w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego na różnych kadencyach czynił prawem, wzaiemnie ichmość panowie Kołontaiowie, małżonkowie, requirując summy sobie należącey pięciu tysięcy złotych, za prawem zastawnym przez w Bogu zesłego iasnie wielmożnego imści xiędza Cypryana Żochowskiego — metropolitę Kiiowskiego, w roku tysiąc sześćset osmdziesiąt szóstym, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego dnia, na reparacyą cerkwi katedralney Wileńskiej, u zesłych z tego świata ichmość panów Samuela Grocholskiego—woyskiego Nowogrodzkiego y samey ieymci wzięty,

a od ichmość panów Grocholskich, małżonków, prawem wlewkowym zesłemu imci panu Demetryanowi Hurynowiczowi y ieymość pani Zofii Pruszkownie Hurynowiczowej, adpraesens Janowej Kołontaiowej — strażnikowej Nowogrodzkiej, iako aktorce dostałey, oraz y za reparacyą budynków, w teyże majątności Popinie, za osadę poddanych, zakładane za nich prowianta y contrybucye, takóž pierwiy w grodzie Witebskim, a potym w trybunale wielkiego xięstwa Litewskiego u tegoż iasnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego prawnie upominał się, ad interim w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Oktobra siódmego dnia w Nowogrodźku sąd główny trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego z oczewistej y dostateczney miedzy iasnie wielmożnym ichmość xiędzem arcybiskupem Połockim, a imci panami Kołataiami małżonkami swóy ferując dekret, pomienoną majątność Popin, iako do episkopii Witebskiej z dawnych czasów należąca, za przysięgą iasnie wielmożnego imci xiędza Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, do possessyi onegoż przysądził, a ichmość panów Kołontaiów małżonków o summę kapitalną, idque pięć tysięcy złotych, za prawem ichmość należąca, ex quo ta summa na reparacyą cerkwi katedralney Wileńskiej, przy Spaskiey bramie stojącey, przez w Bogu zesłego iasnie wielmożnego imci xiędza Żochowskiego, metropolitę Kiiowskiego—u zesłych antecessorów wzięta, do w Bogu nayprzewielebniejszego iasnie wielmożnego imci xiędza Leona Kiszki—metropolity Kiiowskiego y do dobr wszelkich, do metropolii należących, odesłał, y tegoż iasnie wielmożnego imoci xiędza metropolitę przed

swój że sąd główny trybunalny pozwem dwuniedzielnym cytować nakazał. Iakoż ichność panowie Kołontaiowie małżonkowie, konformując się do dekretu oczewistego, iaśnie wielmożnego imię xiędza metropolity przed nasz sąd główny trybunalny wielkiego xięstwa Litewskiego na kadencją Nowogrodzką adcytowali, gdzie dla odległej rezydencyi y innych interesów swoich na tenczas do rozprawy prawney pośpieszyć y przybyć nie mógł, a za tym za niestaniem iaśnie wielmożnego imości xiędza metropolity do prawa, ichność panowie Kołontaiowie, małżonkowie, in contumaciam z infamią y nie małym wskazem otrzymali dekret y za tym dekretem exekucją urzędową do dóbr metropolitańskich, w wojewodztwie Nowogrodzkim leżących, nazwanych Leśniewicze, Litewka y Kornicze zprowadzili. E converso zaś iaśnie wielmożny imię xiędz Leon Kiszka—metropolita Kiiowski, mając sobie za gravamen takową trybunalską decyzją, tak po iaśnie wielmożnego imci xiędza Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, iako y po ichność panów Kołontaiów małżonków, de condictamine wyniosł był do nuncyatury inhibicyą y forum z sądu ziemskiego do sądu duchownego excypować chciał, a ichność panowie Kołontaiowie małżonkowie, vigore zaczętego procederu prawnego o contrawencyą superius namienionemu dekretowi w tymże sądzie głównym trybunalnym, obwarowawszy sobie securitatem, aby do żadnego nie pociągano subsellium, ex quo, że ta sprawa w sądach ziemskich od tak nie małego czasu zaczęta, aż dotąd procedowali. Teraz gdy w roku terazniejszym tyśiąc siedmsetnym dwudziestym wtórym na kadencyi Wileńskiej ciż ichność panowie

Kołontaiowie małżonkowie już po wszystkich wyszłych dyllacyach, poczyniwszy w sądzie głównym trybunalnym swoje aktoraty, z iaśnie wielmożnym imię xiędzem metropolitą Kiiowskim do oczewistey rozprawy iść mieli y znou za nieprzybiciem iaśnie wielmożnego imci iterum na dniu trzydziestym miesiąca Apryla, tak z swoich, iako y iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity aktoratów z nie małym wskazem pootrzymywali dekreta y one do exekucyi prawney przywozić chcieli; więc za włożeniem się w to godnych iaśnie wielmożnych ichność panów przyaciół y medyatorów zobopolnych, za instancją iaśnie wielmożnych ichnościów panów sędziów głównych trybunalnych, ponieważ ichność panowie Kołontaiowie małżonkowie iaśnie wielmożnemu imci xiędzu metropolicie Kiiowskiemu dekretów y kondemnat swoich y generaliter całego procederu prawnego ustąpili, prawo zastawne z listów na przyznanie od zeszłego iaśnie wielmożnego xiędza Żochowskiego—metropolity Kiiowskiego, na sumę pięć tysięcy złotych, ichność panom Grocholskim dane, nam plenipotencyaryuszom oddali y ze wszystkich praetensyi swoich, do daty niniejszey zaszłych, wielmożnego imci xiędza metropolitą kwitowali. Zaczym ia Jozafat Jachimowicz—archimandryta Grodzieński, audytor y ia Seweryan Klepacki—prokurator generalny causarum zakonu świętego Bazylego wielkiego, plenipotentiarii iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity Kiiowskiego, do zakończenia tej sprawy delegowani, tym naszym listem dobrowolnym nieporuszonym zapisem, tak z wyniesionych ad forum seculare et spirituale inhibicyi, dekretów, żałob, processów y całego generaliter proce-

deru prawnego in quocunq̄ue subsellio z aktoratu iasnie wielmożnego imości xiędza metropolity, z imci panami Kołontaiami, małżonkami, do daty niniejszey zaszłego y uroszczonego, wiecznie kwitujemy, żadney salwy y przystępu, tak iasnie wielmożnemu imci xiędzu metropolicie samym sobie y successorom naszym y całej kapitule o żadną najmnieyszą rzecz do ichmościów panów Kołataiów małżonków y successorów ichmości wiecznemi czasy nie zachowuiemy, ale owszem od każdego o ten przewód y najmnieyszą rzecz ichmość turbuiącego, ubique locorum osobami naszymi y kosztem naszym ewinkować mamy y successorów naszych obowiazuiemy, pod zaręką piętnastu tysięcy złotych polskich, pod którą zaręką wszystkie y wszelkie dobra do metropolii należące, mianowicie folwark metropolitański w wojewodztwie Nowogrodzkim y wsi nazwane Leśniewicze, Litewkę y Kornicze leżące, do których iuż urzędowa za dekretami sprowadzana była exekucya, y nasze własne leżące, ruchome, summy pieniężne, gdzie y u kogokolwiek będące, w ewikcyą podaiemy y oneruiemy. O co y do zapozwania lub zakazania sobie terminem, by naykrótszym y niestatutowym, ubiquinarium dobrowolnie zachowuiemy forum, gdzie my wszędzie u każdego sądu, prawa y urzędu, by nienależytego, za każdym pozwem y zakazem, nie wymawiaiąc się niczym y żadnemi obmowami nie zasłaniając się, stanąć mamy, a stanowszy roku, pozwu y zakazu nie burząc y nic do tego listu ani wpisów, by y w kilka regestrów spraw wpisany był, nie mówiąc, directe, sine ullis dilationibus, legalitatibus et appellationibus, usprawiedliwić się, zaręką zapłacić, szkody słownie rzeczzone

nagrodzić y we wszystkim, nie schodząc z sądu, prawa, dość decyzji sądowej podlegać mamy, successorowie y następcy nasi powinni będą. Sąd też y urząd wszelki, tak za staniem iako y w niestaniu naszym, nie przyjmiać żadnych od nas obmów, dy-lacyi, by nayprawnieyszych nie użyczaiąc, lecz semotis quibusvis dilationibus, legalitatibus et appellationibus, których się generaliter wszystkich tym zapisem wyrzekamy, summario processu nas sędzić, zarękę z szkodami, słownie mianowanemi, etiam cum paenis banitionum ac infamiae, na nas y na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wskazać, dekreta z aktoratu wszystkie, z aktoratów imci panów Kołontaiów, małżonków, z iasnie wielmożnym imci xiędzem metropolitą zaszłe, in toto approbować y skuteczną, prawną, mocną y nieodwłoczną exekucyą za tym dekretem, tak iakoby ultimae instantiae był otrzymany, udzielać wolen y mocen będzie; a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać y turbować nie mamy, pod tąż wyż wyrażoną zaręką, którą by niepojednokrotnie zapłacili, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, aż do dość onemu we wszystkim uczynienia, przy nienaruszney ma zostawać mocy. Y na tośmy ony dali imci panom Kołataiom—strażnikom Nowogrodzkim małżonkom, z podpisem rąk naszych własnych y z podpisami rąk imci panów pieczętarczów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, niżey wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Julii trzydziestego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto kwitacyiniego zrzczonego zapisu podpisy rąk tak samych

aktorów, iako też y ichmość panów pieczętarzów temi słowy wyrażają się: xiędz Jozaphat Jachimowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego archimandryta Grodzieński, audytor iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity mp. Seweryan Klepacki—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy Ławryszowski, procurator caesarum mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnego w Bogu przewielebnego imci xiędza Jozaphata Jachimowicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego archimandryty Grodzieńskiego, audytora iaśnie wielmożnego imci xiędza metropolity y w Bogu przewielebnego imci xiędza Seweryana Klepackiego, także zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego Ławryszowskiego, prokuratora caesarum, zupełnych plenipotencyaryuszów, do tego listu dobrowolnego wieczysto zrzeczo-

nego kwitacyjnego zapisu, ichmość panom Janowi Kołataiowi — strażnikowi Nowogrodzkiemu y Zofii Kołataiowej—strażnikowej Nowogrodzkiej, małżonkom, według prawa podpisuię się Władysław Thadeusz Wańkowicz—starosta Ruszewski. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od zwysz pomienioney osoby do listu wieczysto kwitacyjnego zapisu podpisuię się Krzysztofh Franciszek Rościszewski—podstoli Trocki. Ustnie proszony pieczętarz od osób w tym wieczysto kwitacyjnym zapisie wyrażonych podpisuię się Kazimierz Heronim Deraes—podczaszy Witebski mp.—Który to takowy list dobrowolny wieczysto kwitacyjny zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż mianowanych osob zeznaniem, iest do akt xiąg głównych trybunału w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1722 г. Юля 30 дня.

Изъ книги № 72, за 1722 г., л. 1477.

142. Квитационная записъ отъ Новгородскаго стражника Ивана Колонтая и жены его Софїи Полоцкому архіепископу Флоріану Гребницкому на имѣніе Попина.

Митрополить Кипріянь Жоховскій, нуждаясь въ деньгахъ для починки Виленской Соборной церкви, занялъ у землянь Грохольскихъ 5,000 злотыхъ подъ залогъ имѣнія Попина; Грохольскіе преуступили свои права на это имѣніе Колонтаямъ, которые и владѣли имъ довольно значительное время. Флоріанъ Гребницкій—Полоцкій архіепископъ, вчинилъ по этому дѣлу искъ и выхлопоталъ у главнаго трибунала удовлетворительный декретъ;

завладѣвши имѣніемъ, какъ церковнымъ, онъ въ тоже время завладѣлъ и инвентаремъ Колонтаевъ. Последніе въ свою очередь вчинили искъ и получили также удовлетворительный декретъ; но по ходатайству пріятелей обѣ тяжущіяся стороны помирились: архіепископъ Гребницкій заплатилъ за инвентарь, а Колонтая выдала ему настоящую квитанцію въ немѣннѣ претензій.

Roku тисяч siedmsetnego dwudziestego wtórego, miesiąca Augusta pierwszego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy тисяч siedmsetny dwudziesty wtóry obranemi, stanowszy personaliter u sądu imię pan Jan Kołontay—strażnik Nowogrodzki y sama ieymć pani Zofia Pruszkowna, bywsza Dymytryanowa Hurynowiczowa, ad praesens Janowa Kołontaiowa—strażnikowa Nowogrodzka, małżonkowie, opowiedali, praesentowali y przyznali list swój dobrowolny, wieczysto kwitacyiny zrzeczny zapis, na rzecz w nim niżej wyżoną, dany iaśnie wielmożnemu w Bogu

nauprzewielebnieyszemu imci xięzdu Florianowi Hrebnickiemu - arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Orszańskiemu et cetera biskupowi służący y należący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowskiy wписаć w akta rozkazaliśmy, który wpisuiąc de verbo ad verbum tali sequitur tenore:

Ja Jan Kołontay—strażnik Nowogrodzki y ia Zofia Pruszkowna, bywsza Demetryanowa Hurynowiczowa, ad praesens Janowa Kołontaiowa — stażnikowa Nowogrodzka,

spólni małżonkowie, ziemianie iego królewskiej mości województwa Mińskiego, iedna osoba za obie, a obie za iedną ręcząc, poczytając y obowiązując się, czyniemy iawno y wyznawamy sami na siebie tym naszym listem, dobrowolnym, wieczystym, kwitacynym, zrzecznym zapisem, iasnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebnieyszemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu—arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Orszańskiemu, Mściławskiemu, Mohilowskiemu etc. biskupowi danym, komu by o tym teraz y w potomne czasy wiedzieć należało, iż co dobra nazwane Popin, w województwie Witebskim leżące, do episkopii Witepskiej z funduszu należące, przez iasnie wielmożnego w Bogu zesłego z tego świata imci xiędza Cypryana Żochowskiego—metropolitę całej Rusi, w roku przeszłym tysiąc sześćset ósmdziesiąt szóstym zesłym też z tego świata, ichmość państwu Samuelowi Grocholskiemu—woyskiemu Nowogrodzkiemu y Zofii z Korsaków Grocholskiej—woyskiej Nowogrodzkiej, małżonkom, w summie pieniędzy pięciu tysięcy złotych polskich, rachując talar bity po złotych sześciu, na reparacją cerkwi katedralney Wileńskiej pożyczoney, prawem zastawnym zawiedziona, a od ichmość panów Grocholskich, małżonków, zesłemu z tego świata, imci panu Demeryanowi Hurynowiczowi y mnie Zofii Pruszakownie na ówczas Hurynowiczowey, a teraz Kołontaiowey wlewkiem prawa postąpione y do possessyi podane y w possessyi naszej zastawney aż do roku tysiąc siedmset dwudziestego zostaiące, iasnie wielmożny imci xiędz Floryan Hrebnicki—arcybiskup Połocki, Witebski, Mściławski, Orszański, Mohilewski etc. episkop, iako

należyty tych dóbr ex fundo do episkopii Witebskiej należących, aktor, czyniąc z nami naprzód u grodu Witebskiego, a potym za appellacją u sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego prawem, przysądzenie sobie tych dobr dekretem z oczewistej kontrowersyi, w roku tysiąc siedmset dwudziestym, miedzy nami ferowanym otrzymał, vigore którego dekretu w tymże tysiąc siedmset dwudziestym roku, miesiąca Septembra piętnastego dnia, tę majątność Popin, iako swoią własność urzędownie do possessyi swey obiol y oney dzierżącym został; przy którym obięciu y część krescencyi naszej własney, nam tymże dekretem sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego oczewistym przysądzoney, także bydła y różney ruchomości tam pozostałej zabrał, o którą to krescencią naszą y wszelką ruchomość, o inne wszelkie czasu obięcia tey majątności stałe nam szkody y urosłe ztąd pretensie nasze, my Kołontaiowie małżonkowie iasnie wielmożnego imci xiędza arcybiskupa Połockiego do sądu głównego trybunalnego wielkiego xięstwa Litewskiego zapozwawszy dekreta na imię z naszego y imci aktoratów, w roku teraznieyszym tysiącnym siedmsetnym dwudziestym wtórym, z niemalemi wskazami, paenami pootrzymywaliśmy y za onemi exekucie urzędowe dla odprawy za wskaz summy do teyże majątności Popina sprowadzać chcieliśmy. Więc za włożeniem się w to godnych ichmość panów przyaciół zobopólnych, ponieważ nam Kołontaiom małżonkom tak za krescencią naszą, w majątności Popinie pozostałą, iako y za wszystkie a wszystkie generaliter pretensie nasze, w żalobach y zaszyłych dekretach wyrażone, do daty niniejszey za-

chodzące, iasnie wielmożny imć xiądz arcybiskup Połocki gotowym groszem dość dostatecznie uczynił y in toto nas acquietował, zaczym y my Kołontaiowie, małżonkowie, iako iuz in toto zupełnie y dostatecznie acquietowani, przërzeczonego iasnie wielmożnego w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Floryana Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, Witebskiego, Mściślawskiego, Orszańskiego, Mohilowskiego etc. biskupa, z dość sobie zupełnego, dostatecznego in toto uczynienia y ze wszystkich a wszystkich generaliter praetensyi naszych, do daty tego listu zachodzących, wiecznie a nieodzownie de plano tym listem naszym dobrowolnym zapisem kwituujemy y wszystkie generaliter pretensie nasze wiecznie umorzamy, zaszle o to u sądu głównego trybunального wielkiego xięstwa Litewskiego z naszych y samegoż imci aktoratów dekreta, z kondemnatami, publikacyami onych y wszelką w nich wyrażoną rzeczą y ze wszystkim procederem prawa, przez nas do imci y do imci pana Karola Hrebnickiego uroszczonym, kassujemy y annihilujemy y one współ z prawem zastawnym na majątność Popin od zeszłego iasnie wielmożnego imci xiędza Żochowskiego ichmość panom Grocholskim małżonkom danym, z listem na przyznanie onego, z inwentarzem y z wlewkiem od ichmościów panów Grocholskich małżonków nam służącym, z intromissiami, ieneralskimi kwitami, pobornemi y wszystkimi possessionis dokumentami do ręku, iako należytem udo majątności Popina aktorowi, iasnie wielmożnemu imci xiędzu arcybiskupowi Połockiemu oddawszy, z onych y z possessyi majątności Popina zrzekamy, nie zachowując nam samym, potomkom y

sukcessorom naszym, bliskim krewnym, a pogotowiu dalekim y nikomu tak do pomienionej majątności Popina, iako y do samego iasnie wielmożnego arcybiskupa Połockiego y całej kapituły Witebskiej y wszystkich obwinionych, o żadną a żadną naymniejszą rzecz y praetensią, do daty tego listu zachodzącą, żadney naymniejszej salwy, prawa, mocy, należności y naymniejszego przystępu y praetextu y iuz od daty niniejszej niczym tego listu naszego- dobrowolnego, kwitacyinego zapisu sami przez się y ni przez kogo naruszać nie mamy y mocy mieć nie będziemy; ale y owszem za summę o Popin, vigore prawa zastawnego y dekretu oczewistego trybunального wielkiego xięstwa Litewskiego, między nami ferowanego, od iasnie wielmożnego imci xiędza metropolity całej Rusi odebraną, iesli by kto turbować chciał, zastępować y ewinkować obowiązujemy się y sukcessorów naszych obowiązujemy, pod zaręką tysiąca złotych bitych y nagrodzenia szkod, słownie rzeczonych, pod którą zarękę w ewikcję wszystkie y wszelakie dobra nasze, leżące y ruchome, summy pieniężne, gdzie kolwiek będące, podaiemy y onerujemy. O co y do zapozwania lub zakazania siebie terminem, by naykrótszym y niestatutowym, bez żadnych zwłok, obmów, exemptów y dilacyi, by nayprawniejszych nie używając, lecz semotis quibusvis dilationibus, legalitatibus et appellationibus, których się generaliter wszystkich tym listem libere wyrzekamy, summario processu nas sądzić, zarękę z szkodami słownie rzeczonemi, etiam cum paenis banitionum et infamiae na nas y na wszelkich dobrach naszych leżących, ruchomych, summach pieniężnych, gdzie kolwiek będących, wska-

zać y mocną odprawę y exekucją za pierwszym dekretem, tak iako w ostatnim stopniu prawa, udziałać wolen y mocen będzie; a my sądu y urzędu o zły wskaz, a strony o zły przewód prawa nigdzie pozywać nie mamy y mocy mieć nie będziemy, pod tąż zaręką; którą by y nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysty kwitacyiny zapis in suo robore et valore zostawać ma. Y na tośmy dali ten nasz list, dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, z podpisem naszym y z podpisem rąk ichmość panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset dwudziestego wtórego, miesiąca Julii trzydziestego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmość panów pieczętarzów tymi słowy: Jan Kołontay, ręką swą, Zofia Kołontaiowa. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od ichmość panów Jana Kołontaiia — strażnika Nowogrodzkiego y Zofii Kołontaiowej — strażnikowej Nowo-

grodzkiej, małżonków, do tego listu wieczysto kwitacyinego zapisu, iaśnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Floryanowi Hrebnickiemu — arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Orszańskiemu, Mścislawskiemu, Mohilowskiemu biskupowi danego, według prawa podpisuję się Władysław Thadeusz Wańkiewicz — starosta Ruszowski. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od zwysz pomienionych osób do tego listu wieczysto kwitacyinego podpisuję się Krzysztof Franciszek Rościszewski — podstoli Trocki. Ustnie proszoną pieczętarz od osób w tym wieczysto kwitacyinym zapisie wyrażonych, podpisuję się: Kazimierz Stanisław de Reas — podczaszy Witebski mp. Który to takowy list, dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażone osoby u sądu zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1723 г. Іюля 3 дня.

Изъ книги № 74, за 1723 г., л. 85.

143. Квитаціонная запись отъ настоятелей Жировицкаго и Лавришовскаго монастырей Пинскимъ подкоморичамъ Цѣхановичамъ на сумму сорокъ тысячъ злотыхъ.

Пинскій и Туровскій епископъ Іоакимъ Цѣхановичъ записалъ Жировицкому монастырю 40,000 зл. съ обезпеченіемъ на своихъ имѣніяхъ въ Пинскомъ повѣтѣ. По смерти его имѣніями завладѣли его родственники; Жировицкій монастырь вчи-

нилъ противъ нихъ искъ. По ходатайству пріятелей наследники Цѣхановича выплатили монастырю завѣщанную сумму, въ чемъ и выдана настоящая квитація настоятелями Жировицкаго и Лавришовскаго монастырей.

Roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego trzeciego, miesiąca Julii szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi duchownymi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w w. x. Lit., z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty trzeci obranemi, comparantes personaliter u sądu w Bogu wielebni imci xięża Polikarp Michuniewicz—Żyrowickiego y Seweryn Klepacki—Ławryszowskiego conventów bazylianских starsi, swoim y wszystkich ichmościów xięży bazylianów Żyrowickich imieniem, opowiadali y przyznali list swóy dobrowolny, wieczysto kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, ichmość panom Hieronimowi Thomaszowi—stryiom y Franciszkowi synowcowi ichmościom Ciechanowiczom—podkomorzycom Pińskim dany, służący y nale-

żący, który ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis cum omnibus eius contentis był do xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać rozkazaliśmy, a wpisując de verbo ad verbum tenor sequitur talis:

Ja xiądz Polikarp Michuniewicz—reguły świętego Bazylego wielkiego starszy klasztoru Żyrowickiego, moim y wszystkich w Bogu wielebnych xięży bazylianów Żyrowickich imieniem, y ia xiądz Seweryn Klepacki—tegoż zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy Ławryszewski, ieneralny spraw zakonnych do trybunału głównego w. x. Lit. procurator y plenipotent, za zgodnym y iednostaynym w Bogu przewieleb-

nego imci xiędza prowincyała naszego et totius religionis pozwoleniem, iedna osoba za drugą ręcząc y obowiązując, iawno czyniemy y wyznawamy sami na siebie tym naszym listem dobrowolnym wieczysto-kwitacyinym a nigdy nieporuszonym zapisem, donosząc do wiadomości koźdemu, komu by o tym wiedzieć teraz y na potym należało, danym wielmożnym ichmość panom Hieronimowi, Thomaszowi—stryiom y Franciszkowi synowcowi ichmościom Ciechanowiczom—podkomorzycom Pińskim na to, iż co ieszcze w roku tysiąc siedmsetnym piątym, miesiąca Augusta dwudziestego dnia zeszył w Bogu świętey pamięci iaśnie wielmożny imć xiądz, na świecie Jan Jozefat, w zakonie Joachim Ciechanowicz—episkop Piński y Turowski, ex puro erga fidem sanctae unionis zelo, ad pias causas summy czterdzieście tysięcy złotych na konwent w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów Żyrowickich, supra fundum dobr swoich wieczystych dziedzicznych, Dorohiczyn y Żabczyce nazwanych. w w. x. Lit. w powiecie Pińskim leżących y na zastawney majątności Słochach w koronie Polskiej, w powiecie Drogickim situowanej, aplikowawszy zapisem swoim sub acta et data superius expressa, in authentica iuris forma sprawionym, sub onus pomienionych summy czterdziestu tysięcy złotych, praeonominata bona sua, reservata sobie tylko advitalitate, podał y oppignorował y takowy zapis swój, ingressus religionem świętego Bazylego wielkiego et in ea w świętobliwych przez lat kilka perseverando cnotach, po uczynioney professyi y dostąpieniu gradum praesbiteratus, sponte personaliterque u sądu głównego trybunalnego w. x. Lit. sub acta roku tysiąc siedmsetnego trzynastego, mie-

siąca Julii trzydziestego pierwszego dnia na kadencyi Wileńskiej przyznał, a zatym w roku tysiąc siedmsetnym pietnastym, miesiąca Maia pietnastego dnia, tenże sam supra mianowany zapis swój, iuż będąc starszym klasztoru Chomskiego y officialem episkopii Pińskiej, osobliwym zapisem swoim, rite ac legitime uczynionym, ratifikował; successu temporis z promocyi zakonu ś. Pińskim y Turowskim episkopem zostawszy, wyżey mianowaną piae legatae et inscriptae summae transactioni listami swymi prywatnymi, do różnych starszych xięży bazylianów pisanyimi, pro firma, rata et grata acceptował, tandem y sam niedługo żyjąc, w roku tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym śmiercią z tego świata zszedł. Post fata którego wielmożni ichmość panowie Hieronim y Thomasz—bracia rodzeni, a Franciszek synowiec nieboszczykowski Ciechanowiczowie—podkomorzycowie Pińscy, naturalnymi wszelkich y wszytkich dobr zastawszy successorami y aktorami, gdy mimo zapisy, xięży bazylianom Żyrowickim służące, superius de acta et data wyrażone, dobra Dorohiczyn do swoiey praeoccuparunt possessii, na tenczas my bazylianie oskarżywszy ichmościów de violenti expulsione na trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, w roku tymże tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym do Mińska zapozwaliśmy, denique na koźdey trybunalskiej kadencyi incessanter reassumendo litem, hucusque z tymiż ichmość panami Ciechanowiczami—podkomorzycami Pińskimi, in continuo iuris zostawaliśmy strepitu, y kiedyśmy iuż na terazniejszey kadencyi trybunalskiej ad finale in principali negotio accedere mieli experimentum, interea nastąpiła w to godnych wielmożnych ichmość panów przyjaciół interpositia,

qua mediante ponieważ przerweczeni wielmożni ichmość panowie Ciechanowiczowie—podkomorzyczowie Pińscy, praemissam nostram facilitando praetensionem, in exolutione totalney summy za zapisami wyżej pomienionymi, przez iaśnie wielmożnego imci xiędza episkopa Pińskiego nam zapisaney, qua successores et possessores dobr imci de integro instantaneam do rąk naszych uczynili satisfactionem; zacyzm ex eadem wiecznymi a nigdy nieodzownymi czasy nostri conventus Żyrovicensis et totius religionis nomine ichmościów panów Ciechanowiczów—podkomorzyców Pińskich y successorów ichmościów quituiąc czasy, zapisy mianowane y za nimi zasze w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego dekreta y cały eo intuitu do daty niniejszey uroszczony proceder prawa kassuiemy, annihiluemy, z xiąg eliminować pozwoliliśmy takową praetensyą naszą, per totum et in toto uspoikoią, in perpetuum żadney sobie samym, xięży bazylianom Żyrowickim, zakonowi naszemu y nikomu od ichmościów panów Ciechanowiczów successorów do dobr ichmościów Drogiczyna, Żabczyc y Słoch y innych wszelkich ratione superius praemissorum salwy, przystępu y należności nie zachowuiemy, ale iako się wyżej wyraziło, tego wszystkiego dotrzymać y od każdego zakonu naszego o pomienioną toties praetensyą naszą turbuiącego, praetext iaki ścielącego, u wszelkiego sądu y prawa, tyle razy, wiele tego potrzeba będzie ukazywała, proprio sumptu, ichmościów panów Ciechanowiczów y successorów ichmości zastępować y evinkować obowiazuiemy się, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą, pod którą iako w ewikcyą wszelkie dobra nasze conventowe Żyrowic-

kie podaiemy y oppignoruiemy. Tak in casu naruszenia takowego wieczysto kwitacyinego zapisu naszego, w którym kolwiek punkcie y paragrafie, daiemy moc y pozwalamy pozwem pozwać, lub zakazem zakazać, w który chcąc termin, powiat y woiewodztwo, rokiem iak naykrótszym, by y niestatutowym, do wszelkiego sądu, prawa y urzędu ziemskiego, grodzkiego, sądu głównego trybunalnego, tak koła wielkiego, iako też y koła compositi iudicii, zadworneho, assessorskiego, marszałkowskiego, a podczas interregnum y kapturowego gdzie my będąc zapozwani lub zakazani, abscissis omnibus dilationibus atque amputatis beneficiis iurium, ex quolibet registro, etiam po zawarciu by y z kilku razem, rozprawę przyjąć, za naruszenie tego zapisu naszego zaręką zapłacić, szkody słownie mianowane nagrodzić, paenis banitionum ac infamiae sine beneficio aresti cum forti ad primam instantiam super quibusvis bonis nostris executione extendendis, podlegać y one chyba sola tylko satisfactione znosić y kassować, oraz we wszystkich punktach y paragrafach temu zapisowi naszemu zadość uczynić powinni, cum successoribus nostris et tota religione, a praecipue konwentem Żyrowickim będziemy. Y natośmy ten nasz zapis wieczysto kwitacyiny z podpisem rąk naszych własnych, tudzież z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas oczewisto uproszonych, ichmościom panom Ciechanowiczom—podkomorzycom powiatu Pińskiego, dali. Pisan w Wilnie, roku tyśiąc siedmsetnego dwudziestego trzeciego, miesiāca Julii trzeciego dnia. U tego zapisu podpisy rąk in eum sequuntur tenorem: Xiadz Polikarp Mihuniewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszy

Żyrowicki mp. Sewerian Klepacki—zakonu świętego Bazylego wielkiego prokurator ieneralis causarum, starszy Ławryszewski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnych ichmościów xięży Polikarpa Mihuniewicza—starszego klasztoru Żyrowickiego świętego Bazylego y od imci xiędza Seweryana Klepackiego—prokuratora tegoż zakonu y starszego Ławryszewskiego, do tej kwitacyi wieczystey danej ichmość panom Hieronimowi, Thomaszowi y Franciszkowi Ciechanowiczom—podkomorzycom Pińskim, podpisuię się Jo-

zeph Łusbina Żamowski—horodniczy Witebski mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osob wyż wyrażonych, do tej wieczytey kwitacyi, danej ichmościom panom Ciechanowiczom, podpisuię się Antoni Jan Orzeszko. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz według prawa do tej kwitacyi podpisuię się Theophil Stanisław Kierdey—miecznik powiatu Pińskiego mp. Który to zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1724 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 75, за 1724 г., л. 380.

144. Продажная запись отъ Александра Стабровскаго Виленскимъ базилианамъ на бѣглыхъ крестьянъ.

У землянина Стабровскаго были бѣгле крестьяне; они осѣли въ имѣніи Бѣличанахъ, принадлежавшихъ Св. Троицкимъ базилианамъ. Стабровскій вчинилъ искъ; но вслѣдствіе вмѣшательства при-

ятелей, обѣ тажущіяся стороны пришли къ слѣдующему соглашенію: базилиане заплатили Стабровскому извѣстную сумму денегъ, а онъ отъзався отъ своихъ крестьянъ въ пользу базилианъ.

Roku tysiąc siedmset dwudziestego czwartego, miesiąca Maia dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny dwudziesty czwarty obranemi, stanowszy personaliter imć

pan Alexander Michał Stabrowski, opowiadał y przyznał list dobrowolny wieczysto sprzedażny a nigdy nieporuszony zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielbnyim ichmość xięży bazylianom konwentu Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy reziduiących, dany, służący y należący, który, ustnym y oczewistym swym stwierdziw-

szy zeznaniem, prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych, przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, wpisać w akta roskazaliśmy, który wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja Alexander Michał Stabrowski czynię wiadomo tym moim dobrowolnym wieczystym y nigdy nieporuszonym listem zapisem, komu by ieno teraz y na potomne czasy wiedzieć należało, iż co ia mając dobra dziedziczne wieczyste, oyczyste z antenatów moich, mnie po dobrodzieiu rodzicu moim imci panu Adamie Stabrowskim—podkomorzycu Połockim, w różnych wojewodztwach y powiatach w. x. Lit. leżące, a mianowicie w powiecie Oszmiańskim, Jacewszczyzna y Demszki nazywające się, z podziału między mną wyrażonym Stabrowskim a ichmć pp. bracią moją rodzoną Mikołaiem y Heronimem Stabrowskimi, tudzież z pomiarkowania za wyposażenie siostr moich mnie dostałe, z których to dobr w powiecie Oszmiańskim leżących, po inkursyi nieprzyjacielskiej w wielkim xięstwie Litewskim grassującey, od sześciudziesiąt lat, poddani wieczysci, na imię Symon Deruha, Dmitr Deruha, Maxim Deruha, bracia rodzeni, ze wsi Demszek, iako inwentarz stary w sobie zawiera, w małych leciech wyszedszy z swoiey wsi y chat, tandem błąkawszy się, a przyszedszy do lat za staraniem y zapomożeniem dworu pożeniwszy się, we wsi Dubowruczu, do majątności Bieliczian w. i. x. bazylianów ś. Trójcy klasztoru Wileńskiego, w wojewodztwie Mińskim leżącey, osiedli y za poddanych założyli się, o których ia Alexander

Stabrowski, wziwszy pewną wiadomość y dowiwszy starym przyznanym inwentarzem, iako o swoich własnych poddanych oyczystych wieczystych, z i. x. bazylianami, ad aedes ś. Trójcy w Wilnie rezydującym, o wydanie prawny proceder urościłem. A za medyacją z obu stron ichmościów panów przyjaciół ad recognitionem uproszonych, ponieważ z dedukcyey od dawnego czasu wyszli y zkollegowali się z tamecznymi poddanymi Bieliczańskimi, a ichmć xx. bazyliananie wydania onych nie bronili; tedy ia stosując się do prawa pospolitego, mając wolność swoią własnością, iako y komu chcąc, szafować y disponować, tych chłopów wyrażonych iuż z dziećmi spłodzonymi, to iest: Symona Deruhę z synami Apanasem, Dzieńisem, Andrzejem, bratanków dwa nieboszczyka Maxima, Romana y Iwana, Dzimitra Deruhę, który na części zastawney ichmościów panów Połubińskich osiadł y podany ichmć xięży bazylianam prawem zastawnym iest, którego to przy okupnie Dzimitra Deruhę od wieczników tey drugiey części majątności Bieliczian mają y powinni będą ciż ichmć xięża bazyliananie Wileńscy iako iuż swego wieczystego do siebie odebrać, podług niniejszego wieczystego prawa mego bez żadney ni od kogo przeszkody, y iuż od daty tego mego dobrowolnego wieczysto zrzecznego listu zapisu wyrażonych poddanych z żonami, dziećmi mianowanemi, a które ieszcze z ich familii mają być, wiecznymi a nieodzownymi czasy taxą, w konstitucyi o zbiegłych poddanych wyrażoną, za każdą osobę wziwszy aquitacyę, za gotową sumę sprzedałem w Bogu wielebnym ichmć xx. bazylianam klasztoru Wileńskiego, w moc y spokojne dzierżenie y używanie po-

stapilem, żadney successorom moim, braci, krewnym y iakim kolwiek praetexem interessantom, salwy nie zachowuiąc do dochodzenia, z pomienionych poddanych zrzekam się y aktorami ichmć xięży bazylianów czynię y od każdego turbatora o tych poddanych ewiktorem być zapisuię się, dając in evictionem maiętność moją wieczystą Jacewszczyzną y Deruszki. Wolni tedy y mocni ichmć xięża bazylianie Wileńscy tymi chłopami, od tak dawnego czasu zażytemi y w possessyey swoiey dzierżącemi y iako już z przedania mego wieczystymi, rządzić, dysponować, sprzedać, dać, darować według woli y upodobania swego, bez żadney ode mnie y successorów moich, blizkich krewnych y ni od kogo do tych chłopów praetext ścielącego przeszkody. Insuper ieszcze ia Stabrowski waruię ichmć xięży bazylianom, ięśli by kto kolwiek lub za dokumentem iakim, ode mnie danym, lub bez dokumentu za iakową pretensją do tych chłopów praetext słał y ichmć xx. bazylianów turbować śmiał y ważył się, tedy maiętność moją Jacewszczyzną y Deruszki, cum omnibus attinentiis et pertinentiis w powiecie Oszmiańskim leżącą, in evictionem ad solutionem, ięśli by ichmć xięża szkodować mieli, podług tacy z konstytucyi za każdego chłopca poddanego trojako już aquietować mam y osobliwie expensa ichmć powrócić, w której summie aż do okupna in evictionem zapisane dobra w possessyi ichmć xięży bazylianów będą. A iężeli by niekontenci z tenuty byli, tedy y na wszelkich dobrach moich, leżących, ruchomych, summach pieniężnych te quitować pozwalam, y to wszystko co się tylko wyżej namienilo, in omnibus punctis, clausulis et paragraffis dotrzy-

mać y żyćcię mam, pod wyż wyrażonemi zarękami (proceder zaś wszytek prawny, w tę sprawie uroszczony y zaszyły, in toto skassowawszy y annihilowawszy, do rąk ichmć xięży bazylianów wróciłem y oddałem y z xiąg eliminować pozwoliłem y pozwalam, pod zaręką wyż pomienioną), o które przymuię do adcitowania forum ubi quinarium mnie, a po mnie successorów moich; gdzie stanowszy, abscissis omnibus dilationibus et amputatis iurium beneficium, których się generaliter zrzekam, summario processu sub paena banitionum et infamiae, tanquam ex personali controversia decernenda, nie wynosząc żadnych in contrarium aktoratów, instantanee zaręki, benevole założone, od których ani sąd ex clementia uwalniać nie może, zapłacić y we wszystkim usprawiedliwić się mam, a po mnie successorowie moi powinni będą, a w niestaniu moim sąd każdy, przed który o to adcitowany będę, podług dobrowolnego wieczystego zapisu zaręki ode mnie spontanee założone, z samym kapitałem według tacy konstytucyi za każdego chłopca złączone z punktem banicy doczesney wieczney y infamiey, wskazawszy na odprawę forti manu, mota nobilitate, iako in ultimo iuris gradu, do przereczonych dobr moich oyczystych Jakowszczyzny y Deruszki y innych wszelkich generaliter za wskaz summy odesłać, mocen y wolen będzie. A ia sądu takowego de malo iudicato, ani też strony o zły przewód prawa w najmniejszym punkcie turbować y o to iure agere mocy mieć nię będę y successorowie moi pod tąż wyrażoną zaręką nię będą; a y po zaplaceniu zaręki by y nie poiednokrotnie, przecie ten mój dobrowolny wieczysty przedaźny list przy zupełney

mocy y walorze inviolabiliter tam, punctatim, quam in confuso zostawać ma. Y na tom ia wyrażony Stabrowski dał ten mój dobrowolny wieczysty zapis z podpisem ręki mey y z podpisami rąk ichmość pp. pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych y na podpisach wyrażonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego czwartego, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia. U tego dobrowolnego wieczystego przedaźnego a nigdy nieporuszonego zapisu podpisy rąk samego aktora, iako też ichmość panów pieczętarzów temi wyrażaią się słowy: Alexander Michał Stabrowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od iegomości pana Alexandra Michała Stabrowskiego do

tego prawa wieczystego, w Bogu wielebnym ichmé xx. bazylianom konwentu Wileńskiego danego, podług prawa podpisuię się, Daniel Antoni Szpakowski — star. Kuszlicki. Według prawa proszony pieczętarz od osoby wyż wyrozoney do tego wieczystego zapisu podpisuię się Lud. Ant. Kotowicz, p. g. powiatu Grodzien. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz według prawa podpisuię się, Franciszek Michał Oskierko—stolnik Mozyrski. Który to takowy dobrowolny wieczysto przedaźny y nigdy nieporuszony zapis, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażoną osobą zeznaniem do akt, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1731 г. Апрелья 9 дня.

Изъ книги № 85, за 1731 г., л. 35.

145. Фундушова запись отъ Ошмянскаго мостовничаго Владислава Марковскаго и супруги его Констанція Сутьковской церкви на имѣніе Сутьковъ, на основаніе при ней новаго базиліанскаго монастыря.

Супруги Марковскіе, будучи бeдѣтными, записываютъ свое имѣніе Сутьковъ въ Ошмянскомъ повѣтѣ мѣстной церкви съ тѣмъ, чтобы при ней былъ выстроенъ уніатскій монастырь и содержалось пять монаховъ; эти монахи должны служить

еженедѣльно 5 обѣдeнь: 2 за фундаторовъ, 2 за ихъ родныхъ и патую за души, пострадавшія каземъ либо образомъ невинно отъ людей, и за тѣмъ похоронить фундаторовъ съ подобающимъ почетомъ.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego pierwszego, miesiąca Aprila szesnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim z wojewodztw, ziem y powiatów na rok teraz-

niewszy tysiąc siedmsetny trzydziesty pierwszy obranymi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego księstwa Litewskiego ichmość panowie Władysław Markowski—mostowniczy powiatu Oszmiańskiego y Konstancya z Książewiczów Markowska—mostowniczyzna Oszmiańska—opowiadali, prezentowali y wykonany rotą w konstytucyi tysiąc sześćset trzydziestego piątego roku wyrażoną iuramentem przyznali list dobrowolny wieczysty nieporuszony foundationis zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imści księdzu Antoninowi Tumilowiczowi—ad praesens prowincjałowi, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom księży ritus graeci ordinis sancti divi Basilli magni, dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg głównych trybunału wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany. Iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać rozkazaliśmy, a wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ia Władysław Markowski—mostowniczy powiatu Oszmiańskiego y ia Konstancya z Książewiczów, podkomorzanka Wędeńska, Markowska—mostowniczyzna Oszmiańska, małżonkowie, iedna za drugą osobę ręcząc y poczytając y pod wszystkie obowiązki niżej wyrażone libere podlegając, czyniemy wiadomo tym naszym listem dobrowolnym wieczystym nieporuszonym de nova radice foundationis zapisem, komu by o tym terazniejszego y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, danym w Bogu przewielebnemu imci księdzu Antoninowi

Tumilowiczowi—ad praesens prowincjałowi, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom księży ritus graeci, ordinis sancti divi Basilli magni na to, iż co mając my Markowscy, małżonkowie, mostowniczowie Oszmiańscy, majątność naszą wieczystą kupną, prawu ziemskiemu podlegą, quondam w possessyi ichmość panów Okuszków, a od imci pana Kazimierza Okuszki za prawem takż wieczystym u ichmość panów Głuchowskich, post haec za prawem zastawnym w dzierżeniu ichmość panów Zakrzewskich będącą, a przez nas od aktorów należytych prawem wieczystym in forma iuris sprawionym, wiecznością nabytą y z zastawney possessyi od pomienionych ichmościów panów Zakrzewskich opłaconą y we wszystkim eliberowaną, wolną, swobodną, niczym nikomu niewinną, długami y przewodami prawnymi nie onerowaną, nazwaną Sućków, w powiecie Oszmiańskim leżącą; a wiedząc o tym, iż wolno każdemu iako chcąc swemi dobrami secundum obloquentiam praw wielkiego księstwa Litewskiego szafować y dysponować, zaczym y my Markowscy małżonkowie—mostowniczowie Oszmiańscy, zażywając w tym wolności szlacheckiej, prawem pospolitym pozwoloney, ile gdy nie mając żadnego od pana Boga sobie danego potomstwa, umyśliliśmy zgodnie, iednostaynie w majątności naszej supra pomienioney, Sućkow nazwanej, w Bogu wielebnym ichmościów księży bazyliańów wyż wyrażonych ufundować; iakoż tym naszym wieczystym dobrowolnym de nova radice foundationis zapisem, nie wziowszy y nie biorąc żadney summy, presse tylko ex pio zelo ku chwale iego przenajświętszej Boskiej libere et sponte toties przerzeczoną majątność naszą Suć-

ków nazwaną, z budowaniem dwornym y gumienym, z ogrodami, siedliskami, z młynem, stawem, rzeczką y sadzawkami, z gruntami oromemi y nieoromemi, z zarosłami y lasami, z sianozęciami murożnemi y błotnemi, ze wsiami Sućkowem, Carykami, Burczakami y Kanawą, z poddanemi w nich mieszkaiącemi, z żonami, dziećmi, z końmi, bydłem, z ich gruntami y sianozęciami, z danią, robocizną y wszelką powinnością onych; także z poddanemi precz rozeszłemi, z wolnym onych pozyskaniem, gdzie by się pokazali y z tym wszystkim, iako dawniey wyż wyrażeni possessores tych dóbr y my sami dzierżącemi byli, nic z onych na siebie samych, na bliskich y dalekich krewnych naszych y ni na kogo innego nie excypuiąc, ani wylączaiąc, temuż wyż wyrażonemu zakonowi świętemu ichmość xięży bazylianów ordinis sancti divi Basili, in unione z kościołem świętym katolickim rzymskim będącym, perpetuis temporibus na nową fundacyą zapisuiemy. Wolni tedy y mocni będą ichmość xięża bazylianie, zaraz post decessum oboyga nas Markowskich, małżonków, te dobra Sućkow cum omnibus attinentiis onych, iako własne swoje, bez żadney od krewnych sukcesorów naszych y ni od kogo innego prepedyey, do swoiey aktualney wieczystey possessyi obiowszy, onemi iako chcąc dysponować y wszelkie intraty, z nich przychodzące, ku chwale pana Boga y na swóy własny pożytek teyże fundacyi obrać, z tym iednak warunkiem y obowiązkiem, aby ciż ichmość xięża bazyliane zaraz po objęciu tych dobr Sućkowa, pięciu zakonników kapłanów do tey nowey fundacyi Sućkowskiey wprowadziwszy, przy cerkwi tameczney perpetuis temporibus konserwo-

wali. Którzy ichmość xięża bazylianie w tey naszey nowey fundacyi rezyduiając, po długim życiu nas Markowskich małżonków, w każdym tygodniu pięć mszy świętych, idque za dusze nasze dwie mszy święte, za duszę rodziców naszych Mikołaja y Justyny Markowskich, Piotra y Barbary Książewiczów, małżonków, y Stanisława Markowskiego, brata naszego, dwie mszy święte, a piątą za dusze casu quo od ludzi ukrzywdzonych, in perpetuum odprawować tenebuntur. A nim nas pan Bóg Markowskich, małżonków, w tym doczesnym życiu konserwować będzie raczył, tedy my sami w tychże dobrach Sućkowie inną cerkiew dostatnieyszą y klasztor dla tych że ichmościów xięży bazylianów zakonników erygować proprio sumptu obowiazuiemy się y sami w tychże dobrach przy chwale Bożey usque ad fata nostra konserwować się mamy. A post decessum nas Markowskich małżonków ciało nasze grzeszne w teyże cerkwi Sućkowskiey, starey lub nowey, ieżeli stante vita erigowana będzie, albo na mieyscu świętym w cerkwi Boruńskiej, sumptem y staraniem tychże ichmościów xięży bazylianów przy frequency kapłanów y doskonałego requienalnego nabożeństwa deponowane być powinno. Na ostatek waruiemy y to ichmościom xięży bazylianom supra wyrażonym, iż my Markowscy, małżonkowie, mostowniczowie Oszmiańscy, za życia naszego ni z kim w żadne dalsze o te dobra Sućkow, tym zapisem wieczystym naszym na nową fundacyą zapisane, kontrakta, zapisy y donacye wchodzić nie mamy y mocy mieć nie będziemy, sub nullitate onych; owszem od każdego wstęp, albo przeszkodę iohmościom xięży bazylianom czyniącego u każdego sądu y

prawa zastępować y ewinkować powinni będziemy, czego wszytkiego y każdego punktu wyż wyrażonego my Markowscy małżonkowie — mostowiczowie Oszmiańscy, także ichmość xięża bazylianie w dobrach Sućkowie przez nas ufundowani, obligacyi y kondycyi supra wyrażonych ad invicem sobie dotrzymać mamy y powinni będziemy, pod zaręką ważności wynoszącej rzeczy. O które zaręki in casum naruszenia którego-kolwiek punktu y paragrafu, wyż wyrażonngo, daimy moc y pozwalamy do zapozwania nas ad ubiquinarium forum, gdzie my stanowszy, abscissis omnibus dilationibus, rosprawę przyiąć y we wszytkim temu naszymu dobrowolnemu zapisowi dość czynić libere obowiązujemy się. Y natośmy dali ten nasz list dobrowolny de nova radice fundationis wieczysty nieporuszny zapis z podpisami rąk naszych własnych y z podpisami rąk ichmościów panów przyjaciół, od nas ustnie y oczewisto za pieczętarzów uproszonych. Pisan w Sućkowie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego pierwszego, miesiąca Aprila dziewiątego dnia. U tego zapisu podpisy takowe: Władysław Michał Markowski—mostowniczy Oszmiański, Konstancya Markow-

ska—mostowniczyzna Oszmiańska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Władysława Markowskiego—mostowniczego Oszmiańskiego y samey ieymci pani Konstancyi Markowskiej—mostowniczey Oszmiańskiej, małżonków, do tego funduszowego zapisu, danego w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Antoninowi Tumilowiczowi—ad praesens prowincyałowi, y wszytkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży ritus graeci, ordinis sancti divi Basilii magni, ściągającego się do maiętności Sućkowa, w powiecie Oszmiańskim leżącej, podpisuję się Bogusław Józef Masalski—stolnik Braclawski, starosta Janiski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego zapisu de nova radice fundacyjnego podpisuję się ręką swą—Jan Hyrmanowski—stolnik Czernihowski. Według prawa proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego funduszu podpisuję się—Józef Giedroyć—Juraha. Który to takowy fundusz, za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunalnych wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Юля 4 дня.

Изъ книги № 86, за 1732, г., л. 1094.

146. Квитационная записъ настоятеля Виленскаго монастыря Патрикїя Жиравскаго данная старостѣ Керновскому Матеею Бѣлосору въ полученіи суммы тринадцати тысячъ злот. польскихъ.

Настоятель Виленскаго Св. Троицкаго монастыря Патрикїй Жиравскій выдаетъ настоящую квитанцію Матвѣю Бѣлосору по слѣдующему поводу: Бѣлосоръ занялъ у монастыря 13,000 польскихъ злотыхъ подъ залогъ своего имѣнія на извѣстныхъ условїяхъ; такъ какъ за одинъ годъ

не были уплачены 10%, то Жиравскій хотѣлъ было вступить во владѣніе заложеннымъ имѣніемъ, но Бѣлосоръ поспѣшилъ уплатить не только 10%, но и занятую сумму; въ этомъ и выдана ему квитанція.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Julii ósmego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, duchownymi y świeckimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty wtóry obranemi, comparens personaliter w Bogu przewiebnym imię xiądz Patrycy Żyrawski — starszy zakonu świętego Bazylego konwentu Wileńskiego, prezentował y przyznał list swój dobrowolny, wieczysty kwitacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, służący y należący wielmożnym ichmość panom Matheuszowi z Montwida y Annie z Ogińskich Białozorom — starostom Kiernowskim, małżonkom, który to zapis ustnym y oczewistym zeznaniem swoim stwierdziwszy, prosili nas sądu, aby ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa

Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski wpisać w xięgi rozkazaliśmy, który wpisując de verbo ad verbum tak się w sobie ma:

Ja xiądz Patrycy Żyrawski — sekretarz zakonu oycy świętego Bazylego, officyał y starszy Wileński, imieniem moim y imieniem całego konwentu wielebnych ichmość xięży bazylianów Wileńskich, pod wszytkie niżej wyrażone obowiązki libere podlegając y opisując się, tym moim dobrowolnym wieczysto-kwitacyinym zeznam zapisem, danym na to, iż za spólnym konsensem wielmożnych ichmość panów Matheusza z Montwida y Annie z Ogińskich Białozorów — starostów Kiernowskich, małżonków, otrzymawszy antecessor mój w Bogu przewiebnym imię xiądz Antonin Zawadzki — proto-archimandryta zakonu oycy świętego Bazylego wielkiego prawo zastawne z inwentarzem na majątność Białozorów, w powie-

cie Upitskim będącą, in vim summy trzynastu tysięcy złotych polskich przez ichmościów pożyczonych, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym dwudziestym szóstym, dnia dwudziestego trzeciego Apryla y za onym wszedzszy in possessionem, gdy wielmożni ichmość panowie starostowie tą samą majątność od konwentu naszego prawem arendownym otrzymali y prowizyą zupełną corocznie nas kontentowali, tandem za nieoddaniem za ieden rok należącey od ichmościów prowizyi, lubom ordynował ichmość xięży zakonników dla obięcia pomienionego Białozorowa według danego prawa w naszą possessyą, lecz że ichmość panowie starostowie należącey broniąc nam tenuty, gdy na dniu dzisiejszym samą sumę trzynaście tysięcy złotych in toto oddali y finalnie nas uspokoiłi; z takowego tedy dość uczynienia y z prowizyi, od tey summy odebraney, wiecznością wielmożnych ichmościów panów starostów kwituie, prawo zastawne przyznane z inwentarzem ad manus ichmościów wracam, one kassuie y wszelkie dokumenta, które by się od ichmościów nam służące w grodach ziemskich y trybunale znajdowali, iako iuż nieprawne, z xiąg eliminować pozwalam y żadney in futurum do samych ichmościów y successorów nie zachowuie salwy. Co mam dotrzymać pod zaręką wyż wyrażoney summy, z wolnym o naruszenie mnie y successorów moich ad forum ubiquinarium termino peremptorio, pozwem lub zakazem, zapozwaniem, lub kondemnowaniem; gdzie ia stanowszy, abscissis omnibus dilacioni-

bus et beneficiis iuris, rosprawę przyiąć y wszelkim iudicatom sądowym podlegać mam y successorowie moi tenebuntur. Y na tom dał ten mój dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis, z podpisem ręki mey y ichmość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Julii czwartego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto kwitacyynego zapisu podpisy rąk tak samego aktora, iako też ichmość panów pieczętarzów temi słowy: Patrycy Żyrański—zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarz, officyał y starzy Wileński. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xiędza Patrycego Żyrawskiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarza, officyała y starszego Wileńskiego, do tey wieczystey kwitacyi, w. i. p. Matheusowi z Montwida Białozorowi, staroście Kiernowskiemu y samey imci małżonkom dany, podług prawa podpisuie się—Wiktor Jeleński r. z. w. p. y trybunał głów. wielkiego xięstwa Litewskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tey kwitacyi podpisuie się Stanisław Dowgiało Narbut. Podług prawa proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego kwitacyynego zapisu podpisuie się Jerzy Modzelewski. Który to list dobrowolny kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym onego przeż wysz wyrażoną osobę zeznaniem, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Юля 19 дня.

Изъ книги № 86, за 1732 г., л. 1220.

147. Квитаціонная записъ отъ настоятеля Виленскаго св. Троицкаго монастыря Патрікія Жиравскаго Антоію Костровицкому и Николаю Довойнѣ въ уплатѣ суммы пяти тысячъ злот., обезпеченной на имѣніи Бѣличанахъ.

Слонимскій хоружичъ Доминикъ Полубинскій владѣлъ имѣніемъ Бѣличанами въ Минскомъ воеводствѣ; послѣ его смерти оно перешло за долги во владѣніе Костровицкихъ, и отъ нихъ въ Довойнамъ; такъ какъ Костровицкій занялъ у базилианъ 6,000 зл. подъ залогъ этого имѣнія, а о границахъ подиалъ споръ Минскій судья Быковскій; то на-

чалось спорное дѣло, которое и перенесено было въ трибуналъ. Опредѣленіе составлено было въ пользу базилианъ только на 5,000 зл., а о шестой представлено было начать особый искъ. Хотя и этотъ послѣдній былъ рѣшенъ въ пользу базилианъ, тѣмъ не менѣе они вончили дѣло мировой, въ чемъ и выдаютъ отвѣтчикамъ настоящую квитацію.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego wtórego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty wtóry obranymi, comparens personaliter w Bogu przewielebny imię xiądz Patrycy Żyrawski,— sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trócy rezydujący, swoim y całego klasztoru imieniem opowiadał, prezentował y przyznał list dobrowolny wieczysto kwitacyiny y nigdy nieporuszny za-

pis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnym ichmościom panom Antoniemu Kostrowickiemu — podstolemu woiewodztwa Mińskiego, Mikołaiowi Dowoynie—stolnikowi Trockiemu y ichmość panom małżonkom ichmciom dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swoim stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi wieczyste wpisać rozkazaliśmy, a wpisując de verbo ad verbum tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Patrycy Żyrawski — sekretarz zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Wileńskiego, przy cerkwi świętej Trójcy rezydujący, swoim y całego klasztoru imieniem czynimy wiadomo tym naszym dobrowolnym listem wieczysto kwitacyjnym y nigdy nieporuszonym zapisem ichmość panom Antoniemu Kostrowickiemu—podstolemu woiewodztwa Mińskiego, Mikołaiowi Dowoynie—stolnikowi Trockiemu y ichmość panom małżonkom ichmościów danym na to, iż co zeszyły w Bogu imć pan Dominik Połubiński — chorążyc Smoleński, ieszcze w roku tysiąc sześćset dziewiędziesiąt trzecim, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia, majątność Bieliczany, w woiewodztwie Mińskim leżącą, w summie pięciu tysięcy złotych zeszelemu takoz w Bogu wielebnemu iegomości panu Rafałowi Kostrowickiemu—podsędkowi woiewodztwa Mińskiego, oycowi imćci pana Antoniego Kostrowickiego, podstolego Mińskiego, prawem zastawnym in forma iuris sprawionym zawiodł y zastawił. Post decessum którego, gdy ta majątność Bieliczany iure successione pomienionemu imci panu Antoniemu Kostrowickiemu dostała się, a per consequens od imci pana Kostrowickiego, tak in virtute tego prawa, iako też za dalsze pretensye possydującego, per transfusionem ichmościom panom Dowoynom, małżonkom stolnikom Trockim, w summie sześciu tysięcy złotych talerowej monety, rachuiąc talar po złotych sześciu y groszy ośmnastu, onerowana została, a będąc oney czas nie mały spokoyneimi possessorami, in subsequenti idque w roku tysiąc siedmsetnym dziewiętnastym też samą majątność w takowej że summie konwentowi naszemu namienieni ichmość panowie

Dowoynowie małżonkowie, stolnikowie Trocicy, wiali, przezastawili y prawa, od imci pana Kostrowickiego sobie służące, do rąk naszych oddali, in virtute których to zapisów, stante possessione nostra majątności Bieliczany, wielmożny imć pan Bykowski—sędzia grodzki Miński y sama ieymć, małżonkowie, uslawszy sobie aktorstwo do wieczności majątności Bieliczany y dowodząc, że na onych imć pan Kostrowicki nie więcej miał summy zastawney, iako tylko pięć tysięcy złotych currentis monetae, gdy nas xięża bazylianów do przyięcia tej summy, a do ustąpienia majątności Bieliczany przypozwali, tedy wzajemnie my xięża bazylianie tak wielmożnego imci pana Kostrowickiego, qua principalem, iako też ichmościów panów Dowoynów, małżonków, stolników Trockich, qua immediatos evictores, do trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego zapozwaliśmy. Jakoż po niemalnych tergiwersacyach prawnych subsecutum nareszcie miedzy nami xięża bazylianami a imć panem Bykowskim w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym dziewiętym, miesiąca Januarii trzeciego dnia, personale iudicatum, gdzie trybunał wielkiego xięstwa Litewskiego, uznawszy ichmościów panów Bykowskich za aktorów do okupna majątności Bieliczany y nakazawszy, ażeby my xięża bazylianie summę pięć tysięcy złotych monetae currentis od ichmościów przyieli, o szósty tysiąc y kurrencją salvum ius do ewiktorów naszych zerwował y tychże ichmościów, iako na tenczas niestawiających, kondemnować pozwoлил. Jakoż my xięża bazylianie, kondemnowawszy ichmościów y dochodząc tak nie dopłaconego tysiąca złotych, iako też utraty na monecie, że non in ea qualitate,

iakośmy ichmościom panom stolnikom Trockim wyliczyli, nam od ichmościów panów Bykowskich oddano, inchoatum o to kontinowaliśmy processum; in continuatione którego ponieważ w imię pan Kostrowicki—podstoli Miński, qua principalis evictor y wielmożnych ichmościów panów stolników Trockich y nas xięży bazylianów wkroczywszy z nami w przyjacielską mediacją, tak o te wyż wyrażone pretensye nasze, iako też o pochodzące exinde expensa per media pacis zakończył interest y zupełną nam uczynił satisfakcją; zaczym my xięża bazylianie, we wszystkim będąc od pomienionych ichmościów satisfacti, tak imci pana Antoniego Kostrowickiego—podstolego Mińskiego, iako też ichmościów panów Dowoynów—stolników Trockich, małżonków, od ewikcyi tylko stante possessione nostra Bieliczana nam danej, in perpetuum non derogando osobliwemu od ichmościów nam danemu zapisowi assekuracyjnemu uwolniając, oraz dekreta y cały ieneraliter proceder, eo intuitu do daty ninieyszey zaszyły, kassuiąc y annihiluiąc, wespół z dokumentami do rąk ichmościów wracamy, irrevocabiler kwituiemy, z xiąg eliminować pozwalamy y salwy żadney o uspokojenie pretensyi do pomienionych ichmościów panów Antoniego Kostrowickiego—podstolego Mińskiego, Mikołai Dowoyny—stolnika Trockiego y samey ieymci nie zachowuiemy, owszem od każdego ten nasz zapis naruszaiącego, zastępować y ewinkować obowiązuiemy się, a tego wszystkiego mamy dotrzymać pod zaręką sześciu tysięcy tyńfów et sub paenis banitionum ac infamiae, o którą w naruszeniu w iakowym kolwiek punkcie lub paragrafie daemy moc y pozwalamy nas y następców

naszych do wszelkiego sądu y prawa, urzędu grodzkiego, ziemskiego, sądu głównego trybunального wielkiego xięstwa Litewskiego, koła compositi iudicii, a casu interregni y kapturowego pozwem pozwać, lub zakazem zakazać, sprawę etiam na koźdey repartycyi wpisać. Gdzie my stanowszy, nie zażywaiąc żadnych penitus dylacyi atque beneficii iuris (których tym zapisem naszym wyrzekamy się), finalną rosprawę przysięgając, zarękę wyż wyrażoną wespół z expensami prawnymi, nie schodząc z sądu, zapłacić y pod wszystkie wyroki sądowe podlegać powinni będziemy, którą by y nieraz zapłaciwszy, przecie ten nasz list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis przy zupełney mocy y walorze zostawać ma. Y natośmy dali ony z podpisem rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, oczewisto od nas uproszonych y na podpisach rąk ichmościów wyrażonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Julii dziewiętnastego dnia. U tego zapisu podpisy takowe: X. Patrycy Żyrawski—zakonu świętego Bazylego wielkiego sekretarz, official, starszy Wileński. Proszony ustnie pieczętarz od w Bogu prze-wielebnego imci xiędza Patrycego Żyrawskiego—zakonu świętego, Bazylego sekretarza, officiala, starszego Wileńskiego, nomine imci y całego konwentu, wielmożnym ichmościom panom, Antoniemu Kostrowickiemu—postolemu Mińskiemu y Mikołaiowi Dowoynie—stolnikowi Trockiemu, także ichmościom panom małżonkom ichmościów, danego, podpisuię się Józeph Antoni Zmiowski—r. z. W. Podług prawa proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego kwitacyinego zapisu podpisuię się Michał Uścińowicz. Oczewisto proszony pieczętarz

od osób w tym zapisie wyrażonych podług prawa podpisuię się Teodor Antoni Smolak. Który to takowy zapis za ustnym y oczewistym onego przez wyż wyrażoną oso-

bą zeznaniem iest do xiąg głównego trybunału wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Юля 18 дня.

Изъ книги № 86, за 1732 г., л. 1218.

148. Квитаціонная запись отъ Волковыскаго крайчаго Александра Скиндера базилианамъ Борунскаго монастыря въ удовлетвореніи по дѣлу о бѣглыхъ базилианскихъ крестьянахъ.

Волковыскій крайчій Скандеръ и его жена вчинили искъ противъ Борунскихъ базилианъ по поводу ихъ претензій будто Скандеры присвоили себѣ монастырскихъ крестьянъ. Дѣло это было рѣшено въ пользу Скандеровъ; тѣмъ не ме-

нѣ Скандеры отказываются отъ своихъ правъ въ пользу базилианъ, отказываются отъ крестьянъ и передаютъ монахамъ декреты и документы, относящіяся къ этому дѣлу.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego wtórego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty wtóry obranemi, comparendo personaliter imśe pan Alexander Skinder—krayczy Wołkowyski y sama ieymć pani Katarzyna Skinderowa—krayczyna Wołkowyska, małżonkowie, opowiadali, prezentowali y przyznali list dobrowolny wieczysto kwitacyiny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Theodo-

zemu Koniaczewskiemu—starszemu Boruńskiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego y całemu konwentowi ichmościów xięży bazylianów Boruńskich dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swoim ztwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi wieczyste wpisać rosказали, a wpisuięde verbo ad verbum tenor sequitur estque talis:

Alexander Skinder—krayczy Wołkowy-

ski, Katarzyna Skinderowa—krayczyna Wołkowyska, małżonkowie, iedna osoba za dwie, a dwie za iedną ręcząc y obowiązując się pod wszytkie peny, wadya y ligamenta, poniżej wyrażone, libere na nas przyjęte, poddając się, czyniemy wiadomo y zeznawamy sami na siebie tym naszym dobrowolnym wieczysto kwitacyinym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu iegomości xiędzu Theodozemu Koniaczeowskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu y wszystkim ichmościom xięży bazylianom Boruńskim na to, iż co my wyż rzczeni bez żadnego dokumentu, non iure haereditario, tylo titulo usurpativo chłopów wieczystych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, ab aevo do folwarku Koziakowszczyzny alias Pieślakowszczyzny przynależących, nomine Jerzego Micewicza, iuz z tego świata zesłęgo, Michała Jankowskiego, Jana Miczewicza alias Hołownię, unice dla tego, że wyszedzsy z pod własnych panów z folwarku Koziakowszczyzny, z possessyi quondam Pieślakowskiej, successive zaś ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, w majątności naszej Solennikach, w woiewodztwie Wileńskim leżącej, osiadzsy, zapomogi brali pro residuo na tysiąc siedmset złotych in unum zaszkodziwszy, do tychże panów swych wieczystych wyszli, których pretensive rekuperować, y za wieczystych nulliter przywłaszczyć od roku tysiąc siedmset dwudziętego dziewiętego prawem prosequować z ichmość xiężą bazylianami Boruńskimi zaczęli, y iuz w grodzie woiewodztwa Wileńskiego, za opacznym oprocessowaniem dekret kontumacyalny w tymże roku tysiąc siedmset dwudzięstym dziewiętym in Maio otrzymali, po otrzymanym zaś dekrecie zapadszy, z procederem onego ad ultimum iuris gradum nie przywodząc, gdy w roku

terazniejszym tysiąc siedmset trzydzięstym wtórym, czasu sądzącego się trybunału xięstwa Litewskiego kadencyi Wileńskiej miesiąca Junii dwudziętego pierwszego dnia, chłopu Michała y z żoną iego Reginę Jankowskich, małżonków, z dziećmi onych postrzęgszy ich w mieście iego królewskiej mości Wilnie będących, mieniac być onych za poddanych swych wieczystych pod wartę trybunalską, sine scitu trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, inkarcerowaliśmy. Tandem trybunał w xięstwa Litewskiego informowany o niesłusznym inkarcerowaniu na instancją w Bogu przewielebnych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, summarium processum ex registro incarcerationum za dwuniedzielnym pozvem determinował, in virtute której in iunkcyi ichmość xięża bazylianie Boruńscy instantanee nas adcytuiać do trybunału finali decisione experiri usiłowali; my zaś jako illegitime appropriare tych chłopów usiłuiąc, a nie mając y mieć nie mogąc in retorsionem realności ichmościów żadnych dokumentów y reprobacyi ad amicabilem discussionem pomienionych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich powabiliśmy; iakoż ponieważ ichmość xięża bazylianie Boruńscy przed uproszonymi ichmość pany przyaciolami certa et evidentia documenta na w Bogu zesłęgo Jerzego Micewicza, Michała Jankowskiego y żonę iego z dziećmi, przez nas nienależycie inkarcerowanych, także na Jana Micewicza alias Hołownię prezentowali y wszytkich tych trzech poddanych wieczystych swych z folwarku Koziakowszczyzny alias Pieślakowszczyzny realitatem probowawszy, insuper o tych chłopów, superius specyfikowanych, wkroczywszy ze mną w litigia prawne, niemały expens spendowany pokazali; my zaś maiori

probatione, żeśmy infallibiler na tysiąc siedemdziesiąt złotych polskich zapomagając onych, temporanee u nas osiadłych, dodawając onym koni, bydła, oraz przez swewolne onych nam uszczerbienie, co się wszystko deductive pokazało, szkody ponosząc, gdy nas dopiero ichmość xięża bazylianie Boruńscy sentimento ichmość panów przyjaciół akwietowali y w pretensyi naszey satisfakcją realną uczynili; zaczym superius exprymowani za pretęsy nasze satisfacti, wspomnionych chłopów własnych ichmościów xięży bazylianów wieczystych uwolniwszy z pod detencyi, Michała Jankowskiego z żoną y dziećmi, illegitime pretendowanego y uzurpowanego, onych poddaństwa zrzekając się, z uroszczoney pretensyi z okazji swewoli wspomnionych chłopów, nam stałym, iako plenarie od ichmościów xięży bazylianów Boruńskich uspokoieni, wiecznemi a nieodzownemi czasy w Bogu przewielebnego imci xiędza Theodozego Koniaczewskiego—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego Boruńskiego y wszystkich ichmościów xięży bazylianów Boruńskich kwitujemy; żadney salwy do osób Michała Jankowskiego, Jana Micewicza, żon ich y potomstwa, similiter dobytku onych, a pogotowiu z okazji o pretensye do ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, przez nas aplikowane, niezachowując, generaliter ze wszystkich punktów w procederze prawnym y w żalobach onych do ichmościów xięży bazylianów Boruńskich utworzonych, wiecznemi a nieodzownemi czasy kwitujemy. Proceder ad manus ichmościów wracając kassujemy, annihilujemy, z xiąg eliminować pozwalamy y successorom naszym pod utratą successyi y najmniejszey salwy nie reserwujemy. Co wszystko tak my sami, successorowie nasi,

a pogotowiu obcy ludzie życie y dotrzymać mają, pod zaręką dwóch tysięcy złotych polskich y pod penami banicyi doczesney, wieczney y infamii, inwadyjąc sub onus zaręki maiętność naszą nazwaną Solenniki, w wojewodztwie Wileńskim leżącą, y pod dalsze exinde pochodzące wskazy, in casu zaś naruszenia lub w najmniejszym punkcie tego naszego wieczystego kwitacyjnego zapisu niedotrzymania, daemy moc y pozwalamy nas samych, successorów naszych do wszelkiego sądu głównego trybunalnego koła compositi iudicii y do trybunału skarbowego wielkiego xięstwa Litewskiego, do sądu iego królewskiej mości zadwornego assessorskiego, a podczas interregnum do sądów kapturowych pozwem lub zakazem adcytować, nie biorąc na patrona, na godziny, na kopią, z pozwu lub z zakazu, na kopią z praw y z tego zapisu naszego nie podając obmów na chorobie, na większości spraw, ieneralnie abscissis omnibus dilationibus beneficiisque, rosprawę przyjąć, zarękę zapłacić y pod wszystkie wyroki sądowe podlegać tenebimur. Sąd zaś y urząd wszelki, według tego naszego kwitacyjnego zapisu, sine beneficio aresti atque sine appellatione strictissime sędzić, zarękę cum litis expensis na nas y dobrach naszych wskazać, a za niestaniem, in paenas banitionum ac infamiae wzdawszy, za pierwszym dekretem, tanquam ex ultimo iuris gradu wypadłym, ad fortem executionem odesłać wolen y mocen będzie; my zaś sądowi, dekretem y ekucyi, na fundamentie tego naszego wieczysto-nieporusznego kwitacyjnego zapisu, w najmniejszym punkcie sprzeciwić się nie mamy y mocy mieć nie będziemy, pod wyż wyrażoną zaręką, którą by y nieraz zapłacić przyszło, przecie ten nasz kwitacyjny

zapis wiecznemi a nieodzownemi czasy in suo valore et robore zastawać ma. Y na tośmy ony dali z podpisem rąk naszych, ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset trzydziestego wtórego, miesiąca Julii ośmnastego dnia. U tego listu dobrowolnego wieczysto - kwitacyinego zapisu podpisy rąk tak samych ichmościów panów aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów his exprimuntur verbis: Alexander Jerzy Skinder mp. Katarzyna Skinderowa. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Alexandra Jerzego Skindera—krayczego Wołkowyskiego y samey feymci, małżonków, do tej kwitacyey, daney w Bogu przewielebnemu imci xię-

dzu Theodozemu Koniaczewskiemu — starszemu Boruńskiemu y całemu konwentowi ichmościów xięzy bazylianów Boruńskich, podpisuię się ręką swą Jan Hyrmanowski—stolnik Czernihowski. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tej kwitacyi podpisuię się Ignacy Hornicki mp. Ustnie proszony pieczętarz podług prawa od wyż wyrażonych osób do tego zapisu wieczysto-kwitacyinego podpisuię się Gabryel Dachnowicz Hasciski manu propria. Który to takowy zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażone osoby zeznaniem, iest do xiąg głównych trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1732 г. Сентября 29 дня.

Изъ книги № 87, за 1733 г., л. 292.

149. Заемная запись отъ Браславльскаго хоружаго Фелікса Цѣхановскаго Виленскому св. Троицкому монастырю на тринадцать тысячъ злотыхъ.

Феліксъ Цѣхановскій, Браславскій хоружій—заявляе у Виленскихъ свято-Троицкихъ базилианъ на собственныя предприятия 13,000 злотыхъ серебряной монетой подъ залогъ двухъ своихъ имѣній въ Полоц-

комъ воеводствѣ, Залѣсья и Озерцовъ, съ обязательствомъ въ случаѣ не уплаты на срокъ займа заплатить заруку въ 40,000 злотыхъ, кромѣ капитала, безъ всякаго судебного преириательства.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego trzeciego, miesiąca Nowembra dwudziestego trzeciego dnia.

Przed nami sędziami głównymi, kapiturowymi woiewodztwa Wileńskiego, po

śmierci nayiaśniejszego króla imci Augusta wtórego, na seymiku ante-konwokacyinym w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim zgodnie obranymi, comparendo personaliter patron imé

pan Gabryel Dachnowicz Haciski, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu do akt podał list dobrowolny obligacyiny zapis, od wielmożnych ichmościów panów Felixa y Krystyny z Abramowiczów Ciechanowskich—chorążych Brasławskich, Opeskich y Mścislawskich sądowych starostów, małżonków, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Patrycemu Żyravskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi starszemu Wileńskiemu y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim dany, służący y należący, w maydeburyi Wileńskiej przyznany, który podając ad acta, prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis był do xiąg głównych kapturowych Wileńskich spraw wieczystych, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, przyięty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski, w xięgi de verbo ad verbum wpisać roskazali, którego tenor sequitur talis:

Ja Felix na Ciechanowcu Ciechanowiecki—chorąży Brasławski, Opeski, Mścislawski sądowy starosta, y ia Krystyna z Abramowiczów Ciechanowiecka — chorążyzna Brasławska, starościna Opeska y Mścislawska, małżonkowie, iedna osoba za drugą, ręcząc y obowiązując się pod wszystkie niżej wyrażone wadia, zaręki, circumscripcye, ligamenta benevole podając majątność naszą nazwaną Zalesie y Jezierce, w woiewodztwie Połockim leżącą, wolną, swobodną, nikomu pierwszemu ani posłednieyszemu prawem nie zawiedzioną, cum omnibus oney atinentiis, y dalsze wszelkie dobra nasze leżące, ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, y inne przez nas nabyte onerując, inwadyując, czyniemy wiadomo y iawno zeznawamy tym naszym listem dobrowolnym obligacyinym zapisem,

danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Patrycemu Żyravskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi, starszemu Wileńskiemu, y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Wileńskim, ad aedes sanctissimae Trinitatis rezydującym, na to: iż my wyż wyrażone osoby, będąc pilno y gwałtownie na własne nasze interessa potrzebnymi pieniędzy, wzięliśmy, pożyczyli y do rąk naszych odebrałisma realiter et effective gotowey rękodayney, a nie z żadnego kontraktu urosły summy pieniędzy, to iest, in specie trzynaście tysięcy złotych polskich srebrowey talarowey monety, którą summę na wyż wyrażoną majątność Zalesie y Jezierce, w woiewodztwie Połockim leżące, oraz cum omnibus atinentis et pertinentiis, takoz summy pieniężne, gdzie kolwiek będące, wnaszając y te dobra sub onus kapitału troiakich zarąk y dalszych exinde pochodzących pretensyi podając, mamy y powinni będziemy ichmościom xięży bazylianom Wileńskim y koźdemu w osobie aktorowi takowąż monetą talarami bitemi, dobrze wazącami, spełna razem, a nie ratami w roku da Bóg przyszlým tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim w dzień świętego Michała archaniola, święta rzymskiego podług nowego kalendarza, przypadającego, na mieyscu pewnym, to iest, przy xięgach grodzkich Wileńskich, niczym tego terminu, dnia y miesiaca nie pochybiając, oddać y wypłacić, co wszystko mamy żyścić y strictissime dotrzymać pod troiakimi zarękami, idque in unum zniosszy czterdzieście tysięcy złotych polskich, nie inkludując w to kapitału, cum libera inequitatione, za niedość uczynieniem in termino temu zapisowi naszemu przez nas samych y successorów naszych, do majątności Zalesia y

Jezierców, w wojewodztwie Połockim leżą-
cey, tak za samą kapitalną summę, iako y
troiackie zaręki za tym zapisem naszym, etiam
bez żadnego dekretu, naymniejszyey kon-
wikcyi prawney y po obięciu namienionych
majątkości w possessyą aż do wypłacenia
samey kapitalney summy y troiackich za-
rąk trzymaniem, my sami przez się, suk-
cessorów naszych, pogotowiu subordynowa-
nych osob, za expulsą poczytać, uzurpo-
wać y o to ichmościów do prawa pociągać
nie mamy, nie powinni będziemy y suk-
cessorowie nasi nie powinni będą, pod za-
placeniem wyż wyrażonych zarąk irremi-
sibiliter, o którą zarękę y o naruszenie w
iakimkolwiek punkcie y paragrafie tego
zapisu naszego y onego niedotrzymanie, da-
iemy moc y pozwalamy ichmościom y każ-
demu w osobie ichmościów aktorowi nas
y sukcesorów naszych do wszelkiego są-
du głównego trybunального wielkiego xię-
stwa Litewskiego y koła compositi iudicii,
tak też do trybunału skarbowego wielkiego
xięstwa Litewskiego, do sądu iego królew-
skiej mości zadwornego, a podczas inter-
regnum do sądów wszelkich kapturowych
pozwe lub zakazem, terminem iak nay-
krótszym, non obstante repartitione, adcy-
tować; gdzie będąc modo praemisso citatus
in omni cuiuscunque repartitionis et tituli
foro, nie biorąc na patrona, na godziny,
na kopie z pozwu lub zakazu, ze wszyt-
kich lub przybyłych spraw, na kopią z te-
go zapisu naszego, nie podając obmów na
chorobie, na recydywie, na większości spraw,
nie zasłaniając się usługą rzeczy-pospolitey,
woienną funkcyą, deputacką, komissarską,
nie biorąc na munimenta, nie wynaszając
in contrarium żadnych żalob, zarzutów, po-
zwów y nielącząc onych, owo zgoda żad-
nych zwłok y dylacyi nie zażywaiąc, ad

primam instantiam personaliter stawać, ex
quovis registro etiam incarcerationum, nie
do pozwu y aktoratu nie mówiąc y onych
nie burząc, skutecznie usprawiedliwić się,
zarękę wyż opisaną irremissibiliter zapła-
cić tenebimur. Sąd zaś y urząd wszelki,
ruskiey lub litewskiey repartycyi, nas ad-
cytowanych osob według tego zapisu, non
obstante litispentia in alio foro sądzić,
summę kapitalną z troiakiemi zarękami,
za każde naruszenie tego zapisu naszego,
z szkodami, expensami, głoślownie rze-
czonemi krom przysięgi, cum paenis banitionum
ac infamiae ex cruda citatione, sine
beneficio aresti decernendis, z wolnym
temi dekretami in omni loco, foro et sub-
selio ex actoratu vel reatu, etiam a latere
activitatis tamowaniem, na nas wskazać y
przysądzić et fortem, mota nobilitate, sub
privatione officiorum, za pierwszym dekret-
tem iako in ultimo gradu iuris, nie przy-
muiąc ceduły żadnego bronienia, execu-
tionem na majątkościach moich wszelkich,
a specialiter na majątkości nazwaney Za-
lesiu y Jeziercach, w wojewodztwie Po-
łockim leżących, attynencyach onych y na
dalszych wszelkich dobrach naszych, leżą-
cych, ruchomych, summach pieniężnych,
ubique locorum będących, z wolnym onych
intra, quam extra regnum Poloniae et mag-
ni ducatus Lithuaniae aresztowaniem, udzia-
łać wolni y mocni będą. My zaś sądu o
zły wskaz, a strony o zły przewód prawa
nigdzie pozywać, appellacyi uraszczać, kon-
demnat y dekretów na nas y dobrach na-
szych wypadłych inaczey znaszać, kasso-
wać nie będziemy mogli, tylo sola reali
ac plenaria satisfactione, pod zaręką wy-
żey założoną, którą by y nieraz przyszło
zapłacić, iadnak ten nasz zapis in suo ro-
bore et valore aż do dość onemu uczy-

nienia zostawać ma, które to te wszystkie vadia, zaręki, cyrkumskrypcye etiam successores nasi pod utratą successyi spełnić y pod one podlegać powinni będą, warunkiemy. Y nato śmy dali ten nasz dobrowolny obligacyjny zapis z rzeczą w nim wyrażoną, przy podpisie rąk naszych y z podpisem ichmościów panów pieczętarzów od nas oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego wtórego, miesiąca Septembra dwudziestego dziewiątego dnia. U tego listu dobrowolnego obligacyjnego zapisu, podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmość panów pieczętarzów temi wyrażaia się słowy: Felix Ciechanowski — Mściławski sądowy, Opeski starosta, marszałek trybunału skarbowego wielkiego księstwa Litewskiego. Krystyna Ciechanowiecka — starościna Mściławska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnych ichmość panów Ciechanowskich — starostów Mściławskich, małżonków, do tego obligacyjnego zapisu, danego ichmościom xięży bazylianów konwentu Wileńskiego na sumę tysięcy trzynaście srebrną talarową monetą, z terminem oddania w dzień świętego Michała święta rzymskiego w roku przysłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim, do czego podług prawa podpisuię się Kazimierz Wołowicz mp. Oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego obligu podpisuię się według prawa Kazimierz Macewicz — horodniczy Lidzki. Proszony ustnie pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego obligu podpisuię się Józeph Antoni Zmiiowski r. z. W. A po podpisie ichmościów pa-

nów pieczętarzów suscepta maydeburyi Wileńskiej na tym zapisie takowa: Anno domini millesimo septingentesimo trigesimo secundo, die trigesima Septembris, coram nobili iudicio administratoriali advocatae Vilmensis, actisque eiusdem praesentibus comparens personaliter perillustris magnificus dominus Felix in Ciechanowiec Ciechanowiecki — vexillifer Braslaviensis, capitaneus Mściławiensis per se, consors vero eius perillustris magnifica domina Cristina de Abramoviciis Ciechanowiecka — vexillifera Braslaviensis, capitanea Mściłaviensis, ob legalitatem infirmitatis suae coram nobili domino Jacobo Lebon — consule Vilmensi, ob defectum scabinorum, locum protunc scabinatus tenente, et me infra (scripto) notario utriusque iudicii ordinario infra subscripti, a nobili iudicio scabinali Vilmensi pro recipienda recognitione deputatis, ad residentiam descendentibus, totumque iudicium repraesentantibus, comparens itaque personaliter praesentes literas obligatorias, terrestri modo praeconceptas, cum clausulis, vadiis, ligamentis fusius intra contentis palam ac libere ac per expressum recognoverunt. Paulus Constantinus Macelewicz — secretarius s. r. maiestatis, consul et publicus civitatis Vilmensis metropolitanae utriusque iudicii iuratus notarius. Który to list dobrowolny obligacyjny zapis, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu ad acta, iest do xiąg głównych kapturowych Wileńskich spraw wieczystych ze wszytką w nim inserowaną rzeczą przyjęty y wpisany.

1734 г. Ноября 6 дня.

Изъ книги № 91, за 1737 г., л. 23.

150. Дарственная запись отъ Теофила Бенклевскаго на двѣ тысячи талеровъ по-
жертвованныхъ Рожанскому базилианскому монастырю.

Теофил Бенклевскій, вступивши въ монашескій уніятскій монастырь, желая оказать ему свою посильную помощь, записываетъ Рожанскому мо-
настырю 2,000 битыхъ талеровъ, слѣдующихъ ему по праву наслѣдства съ имѣнія Налѣсья, распо-
ложеннаго въ Брестскомъ воеводствѣ.

Roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego siódmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy obranymi, a po expirowaniu zaszley sądów naszych limitacyi z przyczyn w generalnym limitationis instrumente wyrażonych iterum do Wilna zgromadzonymi, comparando personaliter imć xiądz Tomasz na świecie, a Theofil w zakonie, Bęklewski—zakonu świętego Bazylego wielkiego nowicjusz, opowiadał, prezentował y przyznał list dobrowolny wieczysto legacyiny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom konwentu Rożańskiego dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor est talis:

Ja Thomasz na świecie, Theofil w zakonie, Bęklewski—zakonu świętego Bazylego wielkiego nowicjusz, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym rozmyślnym, wieczystym, nigdy nieodzownym legacyiny zapisem, komu by o tym teraz y w potomny czas wiedzieć należało, iż ia Bęklewski, idąc za powołaniem Ducha świętego, przyiwszy habit nowiciacki, konkluduiąc nowiciat, chcąc się obowiązać solennemi votami zakonnymi y rozporządzenie uczynić dobr na mnie spadaiących po w Bogu zeszyłych dobrodzieiach rodzicach moich, ichmościach panach Władysławie y Annie z Ostrouchów Bęklewskich—koniuszych Wolkowyskich, małżonkach, to iest, części summy dwóch tysięcy talerów bitych wniesoney na majątność, nazwaną Nalesie, w woiewodztwie Brzeskim, w trakcie Kobryńskim leżącą, a w opiece adpraesens imci pana Andrzeia stryia mego zostaiącą, taką tedy dobrowolną rozmyślną czynię dyspozycyą, iż ia wyż specyfikowany Bęklewski część summy na mnie z równego działu między mną Theofilem y ichmć pany rodzonymi moimi Gabryelem y Mi-

chałem Bęklewskiemu spadającą, wolną, swobodną, pierwszym ani pośledniyszim prawem nikomu niezawiedzioną, klasztorowi Rożańskiemu zakonu naszego bazylikańskiego wiecznemi, a nigdy nieodzownemi czasy leguię y wiecznie zapisuję, żadney sobie, krewnym kolligatom moim, tak blizkim, iako dalekim, a pogotowiu cudzym salwy nie zachowując y owszem od każdego, do tey summy mey praetext ścielącego, zastępować y ewinkować assekuruję się. Który to klasztor Rożański wolen y mocen będzie tą summą rządzić, szafować y dysponować, iako swą własną, bez żadney ni od kogo przeszkody, w naruszeniu zaś w najmnieyszim punkcie tego mego zapisu zakładam zaręki tak sam na siebie, iako y na każdego, do tey summy pretext ścielącego, ważność rzeczy (wynoszącej) et paenam banitionis ac infamiae y insze dalsze paeny, de iure ściągające się. Y na tom dał ten mój dobrowolny legacyiny zapis z podpisem własney ręki moiey y z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Dan w Bytenu, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego czwartego, miesiąca Nowembra szóstego dnia. U tego listu dobrowolnego—wieczysto legacyinego podpis ręki tak samego aktora,

iako też ichmościów panów pieczętarzów temi słowy: !Tomasz Theofil Bęklewski—zakonu świętego Bazylego weilkiego nowiciusz. Oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Theofila Bęklewskiego do tego zapisu podpisuję się Stefan Bęklewski mp. Według prawa proszony ustnie y oczewisto pieczętarz podpisuję się Ludwik Bychowiec—pisarz skarbowy wielkiego xięstwa Litewskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci xiędza Teofila Bęklewskiego, bazyliana, synowca mego rodzonego, do tego prawa wieczystego legacyinego, klasztorowi Rożańskiemu ww. oycom świętego Bazylego reguły danego, na część summy na majątność, Nalesie nazwaney, w woiewodztwie Brzeskim leżącej, lokowaney, z równego działu z rodzonymi memi po w Bogu zeszyłych rodzicach swoich na niego spadających, podpisuję się ręką swoją własną Leopold na Bęklewie Bęklewski mp. Który takowy list dobrowolny, rozmyslny, wieczysto legacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażoną osobę onego zeznaniem, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1737 г. Юля 17 дня.

Изъ книги № 91, за 1737 г., л. 21.

151. Квитаціонная запись отъ настоятеля Рожанскаго монастыря Летычевскому подчашему Зборовскому въ уплатѣ годовыхъ процентовъ въ количествѣ двухсотъ злотыхъ.

Землянинъ Бенклевскій поступилъ въ Рожанскій монастырь; по смерти отца на долю его приходилась третья часть наслѣдства въ разныхъ имѣніяхъ, которую онъ записалъ Рожанскому монастырю; настоятель этого монастыря, Кондратовичъ

продалъ эти части имѣній Брестскому городскому писарю Матвѣю Зборовскому за известную сумму денегъ, но двухъ тысячъ еще не получилъ, въ уплатѣ же 10% съ этихъ двухъ тысячъ и выдаетъ настоящую квитацію.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego siódmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, na woiewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy obranymi, a po expirowaniu zaszły sądów naszych limitacyi, z przyczyn w ieneralnym limitationis instrumencie wyrażonych, iterum do Wilna zgromadzonemi, comparentes personaliter w Bogu przewielebni ichmość xięża Alexy Kondratowicz—starszy konwentu Rożańskiego y Theofil Benklewski opowiadali, prezentowali y przyznali list dobrowolny, wieczysty kwitacyiny, konfirmacyiny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu iegomości panu Maciejiowi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczaszemu Latyczewskiemu; pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, regentowi assessorskie-

mu wielkiego xięstwa Litewskiego dany, służący y należący, który swym ustnym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski y w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur temi słowy:

Ja xiądz Alexy Kondratowicz—starszy konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y ia na świecie Thomasz, a w zakonie Theofil Bęklewski, swoim y całego konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y następców onych imieniem, czyniemy iawnie, wiadomo y sami na siebie dobrowolnie wyznaczamy tym naszym wieczystym kwitacyinym, konfirmacyinym zapisem, wielmożnemu imci

panu Macieiewi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczasemu Latyczewskiemu, pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, potomkom y successorom imci dobrowolnie danym na to: iż co ia Theofil Bęklewski części moje własne, idque trzecią część dóbr Andronowa, Lysochi, Rytycz ze wsią Hudzkami, cum omnibus onych attinentiis, z dworkiem, szpichlerzem y placem w Brześciu za służą w wojewodztwie Brzeskim leżących, także trzecią część summy za zbycie tych dóbr, przez kogo kolwiek postapionej, pro haereditate tych dóbr, tudzież trzecią część summy zastawney na dobrach Nalesiu będącej, a potem przez imci pana Gabryela Bęklewskiego, brata mego rodzzonego, nulliter podniesionej y różnym ichmościom, gdzie y samemu jego mości panu Zborowskiemu—pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, rozpozyczonej, na obligi y prowizye coroczne rozlokowanej, także trzecią część summ obligowych y ruchomości, na mię po rodzicach spadłej, klasztorowi Rożańskiemu reguły świętego Bazylego wielkiego xięży, teraz będącym y następcom onych perpetuo iure cedowałem, legowałem, z osoby mej zrzekłem się, a ichmościom, oddaliwszy od tego braci moich rodzonych, przyrodnych y dalszych krewnych, a pogotowiu obcych ludzi (cum plenaria potestate et omnimoda facultate tego wszystkiego per amicabilem compositionem, vel per strepitum iuris windykowania, lub na kogo kolwiek chcąc transfundowania, y wiecznego ustąpienia) ustąpiłem. Ja zaś Alexy Kondratowicz—starszy konwentu Rożańskiego, swoim y tegoż konwentu imieniem, in virtute mnie na to danej mocy zapisami wlewkwemi

resignationis legacyinemi, też same dobra, summy y ruchomości, ut supra expressum, swoim y całego konwentu Rożańskiego y następców onych imieniem, także perpetuo iure wyż wyrażonemu jego mości panu Macieiewi Zborowskiemu—pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, potomkom y successorom iegomości cedowałem y ustąpiłem y za to wszystko należytą satysfakcyą od iegomości parata pecunia ex nunc odebrałem; a że residuitatis summy dwa tysiące złotych polskich currenti in regno moneta został na osobliwszy obligacyiny assecurationis zapis tenże imć pan Zborowski—pisarz grodzki Brzeski, klasztorowi Rożańskiemu y następcom onych winny, przeto za rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmy, od świętego Jana rzymskiego in anno praesenti zaczynaiący się, a w roku da Bóg przyszłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym ósmym, także na święty Jan rzymski kończący, prowizyą roczną, to iest złotych polskich dwieście, per decem a centum rachuiąc, od tych dwóch tysięcy złotych polskich residuitatis klasztorowi naszemu Rożańskiemu zapłacił, więc z exolwowania takowey roczney prowizyi pomieniony imć pan Zborowski tym zapisem quietatur, który imć insuper złotych sto, przez konwent nasz imci winne, temu konwentowi libere kondonował, aby tedy iegomość był securus wlewku wieczystego do konwentu naszego, na te dobra summy y ruchomości imci danego, tenże wlewek irrevocabilter zaszły tym zapisem perpetue konfirmuiemy y o approbatę onego pro certiori perpetua tegoż wlewku securitate u iegomości xiędza prowincyała naszego y całej kapituły naszej in scripto postarać się y ad manus iegomości oddać, naydalej

in spatio pół roku a data praesenti assekurujemy się y dobrowolnie obowiązujemy, sub vadio et paenis, w tymże wlewku expressis y dalszemi obowiązkami, w nim że opisanemi. Pisan w klasztorze Rożańskim reguły świętego Bazylego wielkiego roku tysięcznego siedmsetnego trzydziestego siódmego, miesiąca Julii osmnastego dnia. U tego dobrowolnego listu wieczystego, kwitacyjnego, confirmacyjnego zapisu podpisy rąk tak samych w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylanów iako aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi seorsive wyrażają się słowy. Xiądz Alexy Kondratowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Rożańskiego manu propria. B. Theofil Bęklewski—zakonu świętego Bazylego wielkiego profes y dyakon. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od osób wyżey podpisanych do tego zapisu kwitacyjnego z wypłaconey prowizyi roczney złotych dwuchset, oraz

assecuracionis confirmacyjnego wielmożnemu imci panu Maciejiowi Kazimierzowi Zborowskiemu — podczaszemu Latyczewskiemu, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego danego, podług prawa podpisuję się Paweł Władysław Thadeusz Kaszyc — woyski Wilkomirski, sędzia grodzki Smoleński. Oczewisto od osób wyż wyrażonych proszony pieczętarz podług prawa podpisuję się Franciszek z Konopnice Grabowski—obozny woiewodztwa Brasławskiego mp. Od osób wyż wyrażonych proszony pieczętarz do tego zapisu kwitacyjnego oraz assekuracyjnego confirmationis podpisuję się Paweł St. Gayski mp. Który to takowy list, dobrowolny, wieczysto kwitacyjny confirmacyjny zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz. wyrażone osoby onego zeznaniem, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1737 г. Юля 18 дня.

Изъ книги № 91, за 1737 г., л. 45.

152. Мирная сдѣлка между настоятелемъ Рожанскаго монастыря и подчашимъ Лятычевскимъ Матвѣемъ Зборовскимъ по дѣлу о наслѣдствѣ Феофила Бенклевскаго.

Феома Бенклевскій, землянинъ, поступилъ въ монашеское званіе и былъ зачисленъ въ Рожанскій базилианскій монастырь. По обычаю тогдашняго времени онъ записалъ монастырю все почти свое наслѣдство, оставшееся послѣ смерти родителей, которое оцѣнено было имъ болѣе 2,000 талеровъ. Такъ какъ часть этого наслѣдства причиталась на имѣніяхъ въ Брестскомъ и Кобринскомъ повѣтахъ, которыя не шли другимъ наслѣдникамъ,

то Бенклевскій и уполномочилъ базилианъ доискаться законной его части судебнымъ порядкомъ. Одинъ изъ родственниковъ Бенклевскаго долгое время не соглашался на уплату наслѣдства, о чемъ базилиане хотѣли было уже вчинить искъ; но вслѣдствіе вмѣшательства пріятелей, они кончили дѣло мировой, получивши отъ должника часть наличныхъ денегъ и формальную долговую записъ на неуплаченную.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego siódmego, miesiąca Augusta trzeciego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty siódmym obranymi, a po expirowaniu zaszły sądów naszych limitacyi, z przyczyn w ieneralnym limitationis instrumencie wyrażonych, iterum do Wilna zgromadzonemi, comparendo personaliter w Bogu wielebny imć xiądz Alexy Kondratowicz — starszy konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego, swoim y całego konwentu imieniem opowiadał, päsentował y przyznał list dobrowolny wlewkowy, assekuracyny, oraz ewikycyny kwitacyiny zapis na rzecz w nim niżej wyrażoną, wielmożnemu imci panu Macieiówi Kazimierzowi Zborowskiemu — podczaszemu Latyczewskie-

mu, pisarzowi grodzkiemu wojewodztwa Brzeskiego, regentowi assessorskiemu wielkiego księstwa Litewskiego dany, służący y należący, który ustnym y oczewistym stwierdziwszy zeznaniem, prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszytką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Alexy Kondratowicz — starszy konwentu Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y ia xiądz Jeremiasz Okulewicz — ieneralny procurator causarum prowincyi Litewskiej tegoż zakonu, qua assistens, swoim y całego konwentu Rożańskiego xięży bazylianów ad praesens będących y następców onych imieniem, czyniemy

iawnie, wiadomo y sami na siebie dobro-
wolnie wyznawamy tym naszym strictissimi
iuris wlewkowym, assekuracynym, oraz
ewikcyinym kwitacyinym zapisem, absque
ulla onego reclamatione, protestatione aut
manifestatione dobrowolnie, danym wiel-
możnemu imci panu Macieiewi Kazimie-
rzowi Zborowskiemu—podczaszemu Lacy-
czewskiemu, pisarzowi grodzkiemu woie-
wodztwa Brzeskiego, regentowi assessor-
skiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, po-
tomkom y successorom imci na to, iż co
naymilszy brat nasz Tomasz na świecie, a
Teofil w zakonie Bęklewski, przy dokończe-
niu nowicyatu swego dwoma zapisami wie-
czystemi resignationis,—pierwszym na dniu
szóstym, drugim na dniu dziewiątym mie-
siąca Nowembra w roku przeszłym tysiąc
siedmsetnym trzydziestym czwartym in ple-
nissima iuris forma, z listami na przyznanie
onych zaszłemi, za wolą y radą stryiwów,
krewnych, koligatów swych, części na sie-
bie wiecznością po rodzicach swych ich-
mościami panach Władysławie y Annie z
Ostrouchów Bęklewskich — koniuszych
Wolkowyskich, małżonkach, spadłych dóbr
leżących, summownych y ruchomości wsze-
lakiey, także spraw wszystkich, summ obligo-
wych y na iakież kolwiek kontrakty, zap-
isy, cerografy rodzicom swym winnych,
specialiter części dobr Andronowa, Łyso-
chi, Rytycz, ze wsią Huckami, z dworkiem
y szpichlerzem, oraz z placem w Brześciu
za służącymi, w woiewodztwie Erze-
skim leżących, lub gdy te dobra komu bę-
dą zbyte, części summy exinde na siebie
należącey y spadającey, pro praetio tych
dóbr przez kogoż kolwiek postąpioney, tak-
że części totalney swey summy zastawney
na dobrach Nalesiu, w woiewodztwie Erze-

skim, w trakcie Kobryńskim leżących, lo-
kowaney, więcey iak ze dwóch tysięcy ta-
lerów bitych na siebie przynależącey, tu-
dzież, ut supra expressum, summ obligo-
wych y wszelakich, wszystkich quocunque
titulo, aut praetextu rodzicom imci summ
winnych y ruchomości wszelakich, po tych-
że rodzicach na siebie spadłych, oraz spraw
wszystkich przez imci pana Józefa Borey-
szę, oyczyma imci, insimul z ruchomością
zabranych, klasztorowi naszemu Rożańskie-
mu reguły świętego Bazylego wielkiego,
xięży teraz będącym y następcom onych,
wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy ir-
revocabiler z osoby swey zrzekł się, a na
konwent pomieniony legował, wwał, cedo-
wał y ustąpił y od tych części swych dobr,
summ y ruchomości braci swych rodz-
nych, przyrodzonych, a pogotowiu blizkich
y dalszych krewnych swoich wiecznie to-
taliter oddalił, nam zaś w doyciu tego
wszytkiego być pomocą sua personaliter y
gdyby tego potrzeba ukazywała, etiam iu-
ramento dla nas te części dobr swych,
summ y ruchomości windykować opisał się
y dobrowolnie obowiązał; oraz eo intuitu
od każdego w tym przeszkodę czyniącego
nas y następców naszych ewinkować omni-
tudinaliter in omni foro assekurował się y
to wszystko przez nas, lub następców na-
szych, komu kolwiek chcąc takowym że pra-
wem transfundować y ustąpić dobrowolnie
pozwolił, iako te zapisy resignationis wie-
czyste legacyine, nam od imci dane, z li-
stami onych na przyznanie natenczas zasz-
łe, fusius totam w sobie obloquuntur rem;
vigore których gdyśmy się satisfakcyi nam
należącey u imci pana Gabryela Benklew-
skiego—koniuszyca Wolkowyskiego ante-
cedenter dobra supra wyrażone Nalesie za

prawami zastawnemi y część dobr Andronowa possyduiącego, nie poiednokrotnie, nie bez znacznych expens w woiewodztwo Brzeskie przeieżdzaiąc się y od zabaw zakonnych odrywaiąc, amicabiliter dopominali, na tenczas, z nas imć iedną illuzją czyniąc, zapisem od siebie nam danym w maydeburyi iego królewskiey mości Kobryńskiey, w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym trzydziestym piątym, miesiąca Maia ósmnastego dnia, przez siebie przyznany, płacić nam corocznie z dóbr Nalesia po złotych sto ósmdziesiąt assekurował się y z dóbr Andronowa, gdy będą komu zbytę, część summy oddać y we wszystkich pretensyach acquietować nam obowiązawszy się, żadney dotąd satisfakcyi, ani w najmnieyszey częstce nie uczynił, lecz y owszem absque consensu nas aktorów z dóbr Nalesia summę zastawną podniosszy y oney część nam legowaną nulliter ac indebite do rąk swych odebrawszy, różnie różnym ichmościom na obligi, na prowizye y różne akkomodacye rozpozycza y z tego incompetenter korzysta, gdzie y wielmożnemu imci panu Zborowskiemu—pisarzowi Brzeskiemu grodzkiemu summy tey z dóbr Nalesia podniesioney, sześć tysięcy złotych polskich na zapis obligacyiny pożyczyszy, prowizyą od tey summy per decem a centum bierze y daley brać annuatim nulliter intendit. Post haec dobra pomienione Andronów z Łysochą, Rytyczami, ze wsią Huczkami, z placem, dworkiem y szpichlerzem, w Brześciu za służą sytuowanemi, cum omnibus onych attinentiis, gdzie y część, nam perpetuo iure przez rodzzonego brata imci zapisami wieczystemi resignationis legowaną, iure haereditario temuż wielmożnemu imci panu Zborowskiemu pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, successoribus imci

zbywszy, oraz pro pretio tych dóbr na pięć tysięcy złotych polskich zapis assekuracyiny, od tegoż wielmożnego imci Zborowskiego—pisarza grodzkiego Brzeskiego, na osobę tylko swoią iedną z terminem oddania tey summy w roku przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym na ś. Jan Krzyciel wziewszy y znaczną akkomodacyą w sposób rękawicznego od tegoż imci pana pisarza dla siebie y dla ieymości małżonki swey wykierowawszy y odebrawszy, etiam tę summę, pro haereditate tych dóbr Andronowa postapioną, sine scitu nas do trzeciej części tey summy aktorów, odebrać nulliter ac indebite usiłuię, a nas uspokoić cale niechce y ieszcze pozyskania ruchomości y spraw, oraz dalszych summ obligowych od imci pana Józefa Boreyszy, oczyma swego, y u innych ichmościów tamuię y absolutnie nie nam dać niechce, ieszcze nas duchowne osoby prawem indebite infestować odgrażał y odgraża. O co wszystko, iako się supra opisało, nie tylko z ichmć panem Gabryelem Benklewskim—koniuszycem Wołkowyskim, y z innymi ichmościami, ad hoc negotium y do satisfakcyi nam należącemi, gdzie y z wielmożnym ichmć panem Zborowskim—pisarzem grodzkim Brzeskim, iure haereditario dobra Andronów possyduiącemu y summy, iedną z dóbr Nalesia podniesioną, drugą pro haereditate tych dóbr Andronowa przez ichmć postapioną, quantitatem iedyńście tysięcy złotych polskich wynoszące, u siebie maiącym, prawem czynić in foro fori chcieliśmy, a wzajemnie y wielmożny imć pan Zborowski—pisarz grodzki Brzeski, także prawem z nami prosequować intendebat. Czego z obu stron dla niepotrzebnych expens y trudności unikaiąc, za włożeniem się w to godnych wielmożnych ich-

mościów panów przyjaciół, ex utraque parte uproszonych, mediante autoritate y z uznania których wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy takowym między sobą pogodziłiśmy się sposobem: iż nam y klasztorowi naszemu Rożańskiemu pomieniony wielmożny imć pan Zborowski—pisarz grodzki Brzeski, parata pecunia in certa quantitate exnunc et in instanti za części totalne dóbr summ y ruchomości, ut supra expressum, na konwent nasz, przez brata naszego Teofila Benklewskiego perpetuo iure wlane, uczynił satisfakcją y do rąk naszych summę pewną, czymesmy się wiecznie kontentowali, oddał y wyliczył, a pro residuo, idque na dwa tysiące złotych polskich currenti in regno moneta, dał nam od siebie y klasztorowi naszemu Rożańskiemu assekuracyiny in plenissima iuris forma zapis, z obowiązkiem oddania tey summy na terminie, w tymże zapisie assekuracyinym wyrażonym, lub płacenia annuatim prowizyi do oddania pomienioney summy dwóch tysięcy złotych residuitatis. Takowym tedy sposobem zostawszy my plenarie ac sufficienter od wielmożnego imci pana Zborowskiego — pisarza grodzkiego Brzeskiego, satisfacti, zażywaiąc wolności prawa pospolitego, która koźdemu swoją własnością iako chcąc szafować, dać, darować y komu kolwiek chcąc zapisać, a tym barzieszy zbyć y transfundować pozwala, w czym etiam w zapisie wieczystym resignationis legacyinym nam od brata Teofila Benklewskiego danym, iest moc zupełna dana; przeto totalnych części nie tylko dóbr pomienionych Andronowa ze wsią Huckami, Lysochi, Rytycz, z dworkiem, szpichlerzem y z placem w Brześciu za służą sytuowanych, w woiewodztwie Brzeskim leżących, których haereditatem cum omni-

bus onych attinentiis, insimul z trzecią częścią nam legowaną, perpetuo iure imć pan Gabryel Benklewski—koniuszyc Wołkowyski, z samą ieymcią, temuż wielmożnemu imci panu Zborowskiemu—pisarzowi grodzkiemu Brzeskiemu, potomkom y successorom imci zbył y na to prawo wieczyste, w maydeburiy iego królewskei mości Kobryńskiey przyznane y dwoma confirmationis assekuracyami in legitima ac plenissima iuris forma zaszlemi, dał, które etiam my akceptuiemy, perpetue approbiuiemy y przez nas y następców naszych y ni przez kogo innego naruszać w naymniejszym punkcie tego prawa wieczystego Andronowskiego mocy mieć nie będziemy mogli y nie powinniśmy, dla czego postąpionemi pięcią tysięcy złotych polskich, pro haereditate tych dóbr Andronowa z dworkiem Brzeskim totalnych, alias trzecią częścią tych pięciu tysięcy złotych polskich y trzecią częścią daney akkomodacyi w sposób rękawicznego wiecznie kontentuiemy się. Lecz y tey trzeciey części summy pomienioney pięciu tysięcy złotych polskich, pro haereditate dóbr totalnych Andronowa z dworkiem Brzeskim przez tegoż imci pana Zborowskiego postąpioney y trzeciey części daney akkomodacyi w sposób rękawicznego, także trzeciey części totalney summy naszej zastawney na dobrach Nalesiu, w woiewodztwie Brzeskim, w trakcie Kobryńskim leżących, antecedenter lokowanych, więcey iak ze dwóch tysięcy talarów bitych na nas przynależącey, przez tegoż imci pana Gabryela Benklewskiego z tychże dóbr Nalesia podniesioney y rozpozyczoney, tudzież trzeciey części summ wszystkich obligowych y na iakież kolwiek kontrakty, zapisy, cerografy rodzicom brata naszego Teofila Benklewskiego winnych, a nam przez

niego iure perpetuo cedowanych, oraz trzeciej części ruchomości wszystkiej na brata naszego Teofila Benklewskiego po rodzicach spadłej, przez imci pana Józefa Boreyszę, oyczyma imci, insimul z prawami zabranej, na ostatek pretensyi naszych wszystkich do zastawników dóbr Andronowa, iako to: za rozpędzenie poddaństwa, wycięcie, popalenie y poprzedanie okolicznych lasów, także zdezolowanie y porozbieranie bierwionami, oraz popalenie y rozprzedanie budynków, zniszczenie zasiewów ozimych y iarych y innych, z okazji uciążliwej tenuty ichmościów wynikłych, do ichmościów mających, tudzież prowizyi wszystkich od wszystkich summ, naszym y całego konwentu naszego Rożańskiego reguły świętego Bazylego wielkiego y następców naszych imieniem, ia Alexy Kondratowicz—starszy y iako prokurator ieneralny caesarum, niżej podpisami, wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy, na osobę tegoż wielmożnego imci pana Zborowskiego—pisarza grodzkiego Brzeskiego, potomków y sukcesorów imci, od którego iesteśmy za to wszystko plenarie satisfacti y z dość nam in toto uczynienia perpetuo imci kwituujemy, wlewamy, cedujemy y ustępujemy, z osób naszych y całego klasztoru Rożańskiego naszego y następców naszych perpetue tego wszystkiego zrzekamy się. A wielmożnego imci pana Zborowskiego—pisarza grodzkiego Brzeskiego, potomków y sukcesorów imci, tego wszystkiego aktorem y dziedzicem zupełnym, bez najmniejszey excepcyi, na nas y następców naszych czynimy y za takowym wlewkiem naszym wieczystym do przytrzymania summ przez samego iegomości (panu Gabryelowi Benklewskiemu, ut supra expressum, winnych y oddać opisanych, a teraz iuż samemu

imci panu Zborowskiemu ad proportionem pretensyi, przez nas cedowanych, za same kapitały y za prowizją należących, y do upomnienia się tego wszystkiego, oraz pozyskania, odebrania y zupełnego pokwitowania się, czy to per amicabilem compositionem, czy to per strepitum iuris omnimodamque potestatem ac plenariam facultatem w osobach naszych, całego konwentu Rożańskiego y następców naszych daiemy, sobie żadney do tego wszystkiego salwy, akcessu y żadnego pretextu samym y następcom naszym tego klasztoru nie zachowujemy, z aktorstwa wszelakiego hoc in negotio wyzuwamy się, a imci iako iuż aktorowi sprawy wszystkie, zapisy rezygnacyjne, legacyjne y w Bogu nayprzewielebniejszego imci księdza prowincyała naszego tych dóbr, summ y ruchomości na nasz konwent Rożański instrument applicationis, także processa, manifesta, hoc in negotio przez nas pozanaszane, y wszystkie requizyta prawne ad manus tegoż wielmożnego imci pana Zborowskiego — pisarza grodzkiego Brzeskiego, iako iuż zupełnego wlewkowego aktora wieczystego, oddaiemy y tego zapisu naszego wlewkowego resignationis przez żaden pretext, sposób albo wynalazek, iak sami przez się, tak y przez następców naszych tego klasztoru Rożańskiego naruszać w najmniejszym punkcie perpetue nie będziemy mogli y nie powinniśmy y mocy mieć nie będą, owszem od każdego ten zapis naruszającego tyle, ileby potrzeba ukazywała, razy, zastępować y ewinkować tegoż imci pana Zborowskiego y sukcesorów imci sami cum succedaneis nostris assekurowujemy się y obowiazujemy. Co wszystko, iako się superius opisało, zyscić y dotrzymać mamy, pod zaręką tysiąca talarów bitych, iako ważność rzeczy wynosi et

sub paenis banitionum, simplicis, perpetuae ac personalis infamiae in foro ubiquinario za pozwem, lub zakazem termino peremptorio, abscissis et amputatis omnibus dilationibus, beneficiisque iuris, bez godzin, obmów y munimentów, ex quo registro decernendis, które zaręki y paeny, in casu tego zapisu by w najmniejszym punkcie naruszenia, na nas y na dobra nasze wszystkie leżące, ruchome, summy pieniężne, ubique locorum będące, zakładamy, wnosimy, lokujemy y zapisujemy, którą zarękę by y nieraz zapłacić przyszło, przeciw ten nasz zapis wieczysty wlewkowy resignationis in suo robore et valore perpetuis temporibus zostawać powinien. Który z podpisem rąk naszych własnych, oraz z podpisami rąk ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych, dobrowolnie daliśmy. Pisan w klasztorze Rożańskim reguły świętego Bazylego wielkiego, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego siódmego, miesiąca Julii ósmnastego dnia. U tego dobrowolnego wlewkowego assekuracynego, oraz ewikcyinego kwitacyinego wieczystego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi się wyrażają słowy: X. Alexy Kondratowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszy klasztoru Rożańskiego mp. X. Jermiasz Okulewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego, procurator causarum. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz od w

Bogu przewielebnego imci xiędza Alexego Kondratowicza — starszego konwentu Rożańskiego zakonu świętego Bazylego wielkiego y od całego tegoż konwentu, oraz assistenta wyżej podpisanego do tego zapisu wieczystego resignationis na trzecią część dóbr Andronowa z dworkiem Brzeskim y na summę pro praetio tych dóbr postąpioną, oraz na summę z dóbr Nalesia podniesioną, tudzież na inne summy obligowe y wszelkie, oraz na ruchomość wielmożnemu imci panu Macieiovi Kazimierzowi Zborowskiemu—podczaszemu Łatyczewskiemu, pisarzowi woiewodztwa Brzeskiego grodzkiemu, regentowi assessorskiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, potomkom y successorom imci danego, podpisuję się Paweł Władysław Tadeusz Kaszyc—woyski Wilkomirski, sędzia grodzki Smoleński mp. Od osób wysz podpisanych, od całego konwentu Rożańskiego proszony pieczętarz do tego zapisu wieczystego wlewkowego podpisuję się Paweł Stanisław Gyski mp. Ustnie y oczewisto proczony pieczętarz do tego zapisu wieczystego wlewkowego podpisuję się Franciszek z Konopnic Grabowski—o. w. B. Który takowy wlewkowy wieczysty zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażoną osobę zeznaniem onego, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą przyjęty y wpisany.

1738 г. Мая 23 дня.

Изъ книги № 92, за 1738 г., л. 872.

153. Квитационная записъ отъ настоятельницы Минскаго св. Духовскаго монастыря Христины Ловицкой графу Казимиру Сапѣгѣ въ полученіи отъ него двадцати пяти тысячъ злотыхъ.

Магдалина Конопацкая, нуждаясь въ деньгахъ, завяла у настоятельницы Минскаго женскаго монастыря Екатерины Сапѣжанки 18,000 зл. подъ залогъ имѣнія Бальберишекъ. Имѣніе это перешло потомъ къ Подлашскому воеводѣ Сапѣгѣ и право владѣнія монастыря было нарушено. Опреждленіемъ главнаго Лит. трибунала Сапѣга обязывался при-

знать долгъ въ 25,000 зл. и обезпечить на половинѣ имѣнія Бальберишекъ; но когда явились въ имѣніе уполномоченные монахини, то Сапѣга ихъ не впустилъ и т. обр. завязалось новое дѣло. Вслѣдствіе ходатайства пріятелей, Сапѣга согласился наконецъ заплатить долгъ въ количествѣ 30,000 зл., въ чемъ и выдана настоящая квитанція.

Roku tysiąc siedmset trzydziestego ósmego, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim z woiwodztw, ziem y powiatów na rok terazniejszy tysiąc siedmsetny trzydziesty ósmy obranymi, comparentes personaliter w Bogu przewielebna ieymóść panna Krystyna Łowicka—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Mińskiego y w Bogu wielebna ieymć panna Angiela Mokrzycka—zakonnica tegoż zakonu, sekretarka, swoim y całego konwentu imieniem opowiadali, prezentowali y przyznali dobrowolny, wlewkowy, oraz kwitacyiny, nigdy nieporuszny zapis, na rzecz w nim niżej wyrażoną, iaśnie wielmożnemu imci panu Kazimierzowi hrabi na Zaslawiu, Dąbrownie, Czerei, Wysokim y Sapieżynie Sapie-

zie, generałowi artyleryi wielkiego księstwa Litewskiego, Wołpieńskiemu, Oniksztańskiemu, Ławaryskiemu etc. staroście dany, służący y należący, który ustnym y oczwisty swym stwierdziwszy zeznaniem, prosili nas sądu, ażeby pomieniony zapis cum tota eius essentia był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych, przyjęty y wpisany; iażkoż my sąd ony przyjąwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać rosказali, cuius tenor sequitur estque talis:

Ja Krystyna Łowicka — starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego klasztoru Mińskiego, przy cerkwi świętego Ducha będącego, imieniem moim y całego klasztoru, oraz w czas przyszły po mnie następujący, wiadomo czynię y zeznawam tym moim dobrowolnym, wlewkowym oraz kwitacyinym, nigdy nieporuszny zapisem, ko-

mu by o tym terazniejszego y w przyszły czas będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iasnie wielmożnemu imci panu Kazimierzowi hrabi na Zasławie, Dąbrownie, Czerei, Wysokim y Sapieżynie Sapiezie, generalowi artylerii wielkiego xięstwa Litewskiego, Wolpienskiemu, Oniksztańskiemu, Ławaryskiemu etc. staroście danym na to: iż co zesła w Bogu iasnie wielmożna ieymość pani Magdalena Konopacka Wincentowa Korwinowa Gąsiewska—podskarbina wielka y hetmanowa polna wielkiego xięstwa Litewskiego, possessorka dóbr Balbierzyszek, w powiecie Kowieńskim leżących, będąc potrzebna pieniędzy, wzięła y pożyczyla u zesłej w Bogu takż z tego świata iasnie wielmożney przewielebny ieymość panny Katarzyny Sapieżanki — podkanclerzanki wielkiego xięstwa Litewskiego, abbatissy Wileńskiego y Mińskiego klasztorów zakonu świętego Bazylego, y u ichmościów panien zakonnych tegoż konwentu Mińskiego, antecessorek naszych, gotowey rękodayney summy ośmnaście tysięcy złotych polskich, w którey summie dobra pomienione Balbierzyszki cum attinentiis prawem swoim zastawnym, w roku tysiąc sześćsetnym sześćdziesiątym szóstym, miesiąca Septembra wtórego dnia danym, a w roku tysiąc sześćsetnym sześćdziesiątym siódmym, miesiąca Oktobra trzydziestego dnia w xięgi kancellarii mniejszey wielkiego xięstwa Litewskiego przyznany, onerowała y do oddania summy namienioney od trzech do trzech lat w possessyą podała. Interea po uczynioney z tychże dóbr w roku tysiąc sześćsetnym sześćdziesiątym dziewiątym klasztorowi Mińskiemu expulsyi y zbyciu onych, mimo prawo zastawne, zesłemu w Bogu ś. p. iasnie wiel-

możnemu imci panu Benedyktowi Sapiezie — podskarbiemu wielkiego xięstwa Litewskiego, gdy o to proceder prawny, in tempore w trybunale zasły z tenutorami dóbr Balbierzyszek, do roku tysiąc siedmsetnego ośmnastrzego imieniem konwentu Mińskiego wielebnych panien bazylianek był kontynuowany, w tymże roku, miesiąca Augusta trzynastego dnia trybunał główny wielkiego xięstwa Litewskiego, po wysłuchanych od ichmościów panien bazylianek Mińskich, iasnie wielmożnego imci pana Michała Sapiehy—woiewody Podlaskiego, zesłego w Bogu possessora dóbr Balbierzyszek na tenczas, y innych w dekrecie specyfikowanych osób pro et contra kontrowersyach, feruiąc swoią decyzyą, prawo wyż rzczone zastawne na Balbierzyszki dane approbowawszy, summy kapitalney ośmnaście tysięcy, osobliwie za niefruktyfikacyą z tych dóbr siedm tysięcy in summa dwadzieścia pięć tysięcy, złotych polskich na połowie dóbr Balbierzyszek przysądził y exdywidować one nakazał; oraz aż do oddania pomienioney summy per haeredes trzymać pozwolił, drugą zaś połowę tych dóbr iasnie wielmożney ieymć pani Potockiey—podstoliny wielkiego xięstwa Litewskiego, vigore prawa zastawnego od przerzczonego iasnie wielmożnego imci pana Benedykta Sapiehy — podskarbiego wielkiego xięstwa Litewskiego, reserwował; intuitu którego dekretu za użyciem siebie od klasztoru naszego imć pan Jan Czaplic—pisarz grodzki Kowieński, gdy w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym, miesiąca Septembra dwudziestego trzeciego dnia ordinaria iuris via połowę dóbr Balbierzyszek do possessyi podał, a potym in continuatione dalszego procederu wroku tysiąc siedmsetnym dwó-

dziestym wtórym, miesiąca Februarii dwudziestego siódmego dnia, trybunał główny wielkiego księstwa Litewskiego dekretem oczewistym prawo klasztorowi naszemu dane approbował, y przy possessyi do oddania summy kapitalney z refuzją wszelkich pretensyi ex fundopochodzących, circa exemptionem na święty Jerzy, za podanym iurydycznym dwunastu niedziel obwieszczeniem, zachował. Interea po wydanym od iasnie wielmożnego imci pana wojewody Podlaskiego do okupna nam bazyliankom Mińskim, intuitu dekretu oczewistego w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym pierwszym, miesiąca Junii trzydziestego dnia, non in termino obwieszczeniem y po zaszyłym w tymże roku, miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia oczwistym trybunalskim dekretem z nieuznaniem do dóbr Balbierzyszek, ex quo obwieszczenie do exempcyi non in termino wydane było, inequitacii, z approbatą oraz possessyi do świętego Jerzego, tenże nieraz wspomniony iasnie wielmożny imść pan wojewoda Podlaski, nie mając na terminie do oddania vigore dekretów trybunalskich nam bazyliankom Mińskim summy, połowę dóbr Balbierzyszek prawem arendownym na rok jeden obiwszy, rewersalem klasztorowi naszemu pod tąż datą, idque w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym wtórym, miesiąca Apryla dwudziestego trzeciego dnia danym, żadney nie pretendować defalki y uraszczać pretensyi, a po expiracyi roczney tenuty, iterum do possessyi też połowę postąpić, a in casu niepostąpienia liberam inequitationem każdego czasu, etiam bez dekretu pozwolił et stricte pod wadyami w nim wyrażonemi obowiązał się; oraz osobliwym assekuracynym zapisem swoim

w tymże roku, miesiąca Apryla dwudziestego czwartego danym, wszystkie zasze konwikcye, dekreta trybunalskie, oraz kontrakt swój arendowny approbował, y summę kapitalną dwadzieścia pięć tysięcy złotych polskich w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim na terminie świętego Jerzego srebreną talarową monetą, nie wynajdując żadnych pretensyi ni oco, oddać, z dzierżenia iurydycznie kwitować y dal sze punkta, w zapisie assekuracynym wyrażone, dotrzymać miał y opisał się. Interea ichmość panowie Antoniewicz—starosta Rolnicki y Floryan Grabowski—horodniczy Brzeski, qua plenipotenci, assekuracją swoją tegoż roku, miesiąca Maia siódmego dnia daną: iż iasnie wielmożny imść pan wojewoda Podlaski summę dwadzieścia pięć tysięcy złotych polskich na święty Jerzy niezawodnie odda, lub do possessyi dobra postąpi, upewnili y assekurowali się, a z tym, mając zupełną moc y plenipotencyą od klasztoru naszego iegomość xiądz Daniel Milkowski—z zakonu świętego Bazylego, dla odebrania summy kapitalney, lub objęcia do possessyi połowy dóbr Balbierzyszek, pilnując terminu pomienionego, w powiat Kowieński iachał y o satysfakcyą upominać się chciał, tedy na dniu osmnastym miesiąca Apryla, potkawszy w drodze imci pan Grabowski—sędzia grodzki Brzeski, wyż wspomnionego imci xiądz Milkowskiego, upewniając że summę kapitalną oddać w Mińsku zechce y dostatecznie ze wszystkim ma klasztor nasz uspokoić, w zamian takowey satysfakcyi pro wizyą kontentuiąc, formalną uczynił supplantacyą. O co in tempore w grodzie Mińskim zaniosszy manifest w roku tysiąc siedmsetnym trzydziestym trzecim, miesiąca Maia

drugiego dnia, tenże imé xiądz Milkowski, za daną sobie plenipotencyą, przybywszy iurydycznie z generałem do dóbr Balbierzyszek dekretami trybunalskimi przysądzoną połowę bez żadney ni od kogo kontradykei obiał w possessyą, którego czasu z subordynacyi ichmościów panów Antoniewiczza y Grabowskiego, po uczynioney przez ludzi iaśnie wielmożnego imci pana wojewody Podlaskiego expulsyi y po zaniezionym o to w grodzie Koweńskim manifestie, a potem za otrzymanym w roku tyśiąc siedmsetnym trzydziestym siódmym, miesiąca Septembra wtórego dnia w trybunale głównym w. x. Lit. imieniem zakonu naszego dekretem kontumacyinym, gdy ekukcyą urzędową przez imci pana Miłkołaja Sirucia—pisarza grodzkiego Koweńskiego do dóbr Balbierzyszek sprowadzana była, nomine i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit. broniono y czynić oney niedopuszczono. O którą takową kontrawencyą ia Łowicka, swoim y całego klasztoru Mińskiego imieniem, adcytowawszy tegoż i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit. do sądów głównych trybunalskich, takowy proceder in antecessum zaszy kontynuować umysłiliśmy; a ponieważ i. w. imé pan generał artyleryi w. x. Lit., przez medycayą i. w. ichmościów panów przyiaciół tak o summę kapitalną na połowie dóbr Balbierzyszek dekretami trybunalskimi przysądzoną, iako też ieneraliter o wszystkiey pretenzye finalnie na dzisiejszym terminie klasztor nasz uspokoił y oddawszy własney swoiey trzydzieści tysięcy złotych polskich summy do rąk moich we wszystkim zadość uczynił, tedy ia Łowicka imieniem całego klasztoru Mińskiego, nie tylko z odebrania totalney summy i. w. imci pana

generała artyleryi y successorów ichmość wiecznemi a nigdy nieodzownemi czasy kwituię, ale też pomienioną pretensyą wespół z prawami, klasztorowi naszemu służącemi, dekretami oczewistemi trybunalskimi y innemi, iakie kolwiek znayduią się, dokumentami, litispenciamenti, które do rąk imci oddaie, wlewam, ceduię, aktozem i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit. y successorów imci czynię, uznawam, z osoby moiey y całego klasztoru Mińskiego transfunduię y do rąk imciom oddaie, salwy, recessu, regressu y żadney pretensyi za wspomnioną lityspenciayą do i. w. imci pana generała artyleryi w. x. Lit., successorów ichmościów, a pogotowiu do dóbr Balbierzyszek y attinencyi onych, iako po zupełnym dość uczynieniu y stałej satysfakcyi w wypłaceniu summy nie zachowuię, owszem od każdego o tę summę przez nas odebraną turbuiącego y w osobach naszych albo pretextu, salwy, pretensyi do summy przez nas odebraney wstęp do dóbr Balbierzyszek czyniącego, ia sama y cały klasztor, a po nas successorki nasze, swoim własnym kosztem u każdego sądu y prawa z dóbr naszych wszelkich leżących y z summ klasztornych zastępować, ewinkować powinna y następcy nasi powinni będą pod zaręką ważności rzeczy wynoszącą et sub paenis banitionum ac infamiae. O którą zarękę in casu przez nas o summę odebraną za pretensye i. w. imci panu generałowi transfundowane nieewinkowania, nie tylko że ewikcyą na dobrach naszych opisuiemy, ale też daiemy wolność y pozwalamy nas y po nas następujących starszych y całe zgromadzenie do wszelkiego sądu y prawa w w. x. Lit. adcytowanie; gdzie bez żadnych używania dy-

lacy i obmów prawnych rozprawę przyjąć powinni będziemy. Y na tom dała ten wlewkowy zapis swoim y całego klasztoru imieniem z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, ustnie y oczewisto ode mnie uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego trzydziestego ósmego, miesiąca Maia dwudziestego trzeciego dnia. U tego listu dobrowolnego, wlewkowego, oraz kwitacyjnego zapisu podpisy rąk tak samych aktorek, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Krystyna Łowicka—zakonnica świętego Bazylego wielkiego, starsza konwentu Mińskiego s. D. Angiela Mokrzycka, iako sociuszka zakonnica świętego Bazylego wielkiego. Ustnie y oczewisto proszony od w Bogu przewielebney ieymci panny Krystyny Łowickiey—zakonu świętego Bazylego wielkiego, starszey konwentu Mińskiego świętego Ducha y w Bogu wielebney ieymci panny Angieli Mokrzeckiey—zakonnicy tegoż konwentu, iako sociuszki do tego zapisu wlewkowego, oraz kwitacyjnego i. w. imci panu Kazimierzowi, hrabi na Zasławiu,

Dąbrownie, Czerei, Wysokim y Sapieżynie Sapieżie, generałowi artyleryi w. x. Lit., Wołpieńskiemu, Oniksztyńskiemu, Ławaryskiemu etc. staroście, nomine całego konwentu wielebnych panien bazylianek Mińskich, na rzecz w nim wyrażoną danego, według prawa iako pieczętarz podpisuję się: Rafał Jeleński—pisarz grodzki Wilkomirski. Oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do zapisu wlewkowego, oraz kwitacyjnego, danego iaśnie wielmożnemu imci panu Kazimierzowi Sapieżie—generałowi artyleryi wielkiego xięstwa Litewskiego, podpisuję się Jan Ignacy Hutorowicz—czesznik Z. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych podług prawa podpisuję się Jerzy Konarski mp. Który takowy list dobrowolny wlewkowy, oraz kwitacyjny zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażone osoby zeznaniem onego, jest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą przyjęty y wpisany.

1740 г. Феврала 6 дня.

Изъ книги № 126, за 1760 г., л. 888.

154. Презента Станислава Огинскаго, данная новопосвященному Александру Моравскому и его потомкамъ на Бѣшенковскую Илѣнскую церковь.

Князь Станиславъ Огинскій увѣдомляетъ митрополита Флоріана Гребницкаго, что вслѣдствіе желанія священника Василя Козурки—передать Илѣнскій приходъ Александру Моравскому, онъ выдаетъ ему *презенту* на этотъ приходъ,

обозначая фундушъ церковный и пространство занимаемое приходомъ; фундушъ состоитъ изъ двухъ застѣнковъ: Поповицзини и Слесаровицзини съ крестьянами; приходъ долженъ обнимать и Чолнисское войтовство.

Roku tysiąc siedmset sześćdziesiątego, miesiąca Julii dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w w. x. Lit., z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszy tysiąc siedmsetnym sześćdziesiątym obranemi, comparendo personaliter w trybunale głównym wielkiego księstwa Litewskiego patron Stefan Kosecki—starosta Morozowicki, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samey oryginalney ad acta podał ekstrakt kopii funduszu, od iaśnie wielmożnych ichmościów panów Ogińskich—kasztelanów Mściślawskich na cerkiew Bieszenkowską Illińską, na rzecz w nim intus wyrażoną, w Bogu wielebnemu imci xiędzu Alexandrowi z Chomęcic Morawskiemu—prezbiterowi Bieszeńkowskiemu dany, oraz w maydeburyj Witebskiej przyznany, ac ex iisdem actis per extractum wydany, in rem et partem tegoż imci pana Morawskiego służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt kopii funduszu ze wszytką w nim inserowaną rze-

czą był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwoliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg mieyskich ratusznych Witebskich. Roku tysiąc siedmsetnego piędziesiątego, miesiąca Oktobra szesnastego dnia. Stanowszy oczewiście na urządzie iego królewskiej mości mieyskim ratusznym Witebskim w Bogu wielebny Alexander z Chomęcic Morawski—prezbiter Bieszeńkowski, fundusz sobie dany od iaśnie wielmożnych ichmościów panów Ogińskich—kasztelanów Mściślawskich, na cierkiew Bieszeńkowską Illińską ad acta xiąg mieyskich maydeburских ratusznych Witebskich podał, którego tenor sequitur estque talis.—Stanisław Jerzy y Mariana z Kozielska Ogińscy—kasztelanowie Mściślawscy, Wierzbowsky starostowie etc., iaśnie wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Florianowi Hrebnickiemu—z Bożej y

stolicy apostołskiej łaski arcybiskupowi Połockiemu, Witebskiemu, Mściłowskiemu, Orszańskiemu, Mohilowskiemu y całej Białey Rusi biskupowi, tronu papieżkiego asistentowi. Po zaleceniu usług naszych donaszamy do wiadomości, iż ponieważ benevole rezygnował wielebny oyciec Bazyli Kozurka beneficium Illińskie Bieszeńkowskie panu Alexandrowi z Chomęcio Morawskiemu, więc my, chcąc, aby chwała Boska incessanter promowowana była, pobożnością y przykładowymi obyczajami zaleconego tegoż pana Morawskiego, którą cerkiew Bieszeńkowską ś. Illińską z parafią, iak z dawnych czasów do niey należącą, tak y dopiero nie komu innemu polecając po poświęceniu, iak tylo rządóm y officio pastorali wyż namienowanego pana Morawskiego, którego niniejszym funduszem naszym nie tylko onego dożywotnie funduiemy y na wszystkim utwierdzamy, ale y po śmierci iego nie kto inny ma zostawać przy tey cerkwi, iak tylko sukcesorowie onego. Przy której to cerkwi y przy parochu, przy tey cerkwi zostaiącym, iak z dawnych czasów należące były grunta, tak y teraz nie umniejszamy, to iest: zaścianek, nazywaiący się Popowszczyzna, który graniczy, idąc z Bieszeńkowic po ruczay ieden z Leonem Bielskim, z prawey strony od folwarku Jana Bielskiego, błotem wielkim za drogą, idącą od tegoż Bielskiego w mech, po lewey stronie po gościńcu Wielki, idąc do Swieczy, z czwartej strony po mech, z tegoż mchu błotem aż na gościńcu Wielki, iako też zaścianek, quondam przez slosarza possydowany, który nadany w zamian za horody staroświeckie funduszowe cerkiewne; tenże zaścianek Słosarzowszczyzna graniczy, idąc gościńcem do Czólniszek z przyjazdu Bie-

szekowskiego od zaścianku Arcioma, Tomasza y Marcinowicza — mieszczan Bieszeńkowskich, po hać y ruczay Wielki, za którym ruczaiem pagórki tegoż zaścianku Słosarzowszczyzna, po prawey y lewey stronie tymże ruczaiem y błotem, w lewą stronę prosto koło niwy pachaney od Andrzeia zaręki tegoż zaścianku, na której niwie posród dęb wielki, za tąż niwą potoczyną y miedzą prosto koło niw aż w mech, z tegoż mchu przez chrośniak koło niwy pachaney tegoż zaścianku Słosarzowszczyzny przez Antona Tkaczonka w błoto wielkie y w dąb, z dęba przez chrośniak w pień dębowy, gdzie Siemona Askiera zawodził, z tegoż pnia lewą stroną błotem koło niwek pachanych w dąb, z tego dęba błotem przez chrośniak miedzą koło niwy pachaney Siemona Askiera w ruczay, na gościńcu idącym z Bieszeńkowicz do Czólniszek, z tego ruczaju prosto lewą stroną błotem koło niw y gumniszcza tegoż zaścianku Słosarzowszczyzny, z tego błota przez Wielkie błoto prosto aż w samą rzeczkę, idącą Filipińską, tąż samą rzeczka koło zaścianka Fiodora Kamoski, Piotra Parfinowicza, Jakuba Jackowskiego, Jerzego Damareckiego, aż za dwa wielkie dęby, z rzeczki prosto błotem wielkim w iel tegoż folwarku namienionego Jerzego Damareckiego, z tey ieli prosto błotem w ruczay y hać, zwyżey namienioną na gościńcu Bieszeńkowskim. Tudzież gumno na wygonie od zahorody Fiodora Łukomlanina po samy rowek y plac w mieście przy cerkwi na mieszkanie kapłanowi, na którym placu iurisdyczanin, który dotąd z posługami y placeniem należący był do parocha y w dalsze czasy ma należeć. Które te wyż specificowane grunta y zaścianki, z sianożęćiami murożnemi y błotnemi, z lasami, zaro-

ślami, nie z tych gruntów nie wymuiąc, ani wyłączając na nas y successorów naszych, tak iako zdawna za antecessorów naszych używano, tak y teraz dajemy do wolnego używania toties rzeczonemu panu Morawskiemu y successorom onego y do wynajdowania z nich wszelkich pożytków y profitów. Za które przy tej cerkwi zostaiący paroch, iak przed tym pamiętał za duszę antecessorów naszych, tak y nazawsze powinien maiestat święty błagać. Od dzwonnów, przy tej cerkwi podzwonne iako zdawna, tak y teraz do kapłana należące, świecy woskowe do przedania w rynku y cerkwi do tegoż kapłana należące. Dla swey potrzeby wolno mieć kocioł y wódkę pędzić. We młyńie na własną swą potrzebę wolne mliwo bez żadnego placenia. Szpital do tegoż kapłana należący. Parafią zachowując podług stałego pomiarkowania y dekretu konsystorskiego ritus graeci w mieście, zaczowszy od zamku y kościoła przetułkami aż po sam przewoz. W tymże zamku ludzie znajdujący się ritus graeci mają należeć do parochii Illińskiej, oraz do tej cerkwi Illińskiej. Parafia na wsiach idque wóytowstwo całe Czolniskie, to iest Worohobki, Osinowka, Drozdy, Radziuki, Czolnyszki, Potasznia, Sieliszcze, Drobuszów, Beremie, Alexiy Bereścin, Troiany, Makarowicze, Filipinki, ze wszytkiemi zaściankami, w tym wóytowstwie, iak z dawnych czasów, tak y teraz do tej cerkwi mają należeć. Który to fundusz dawszy panu Alexandrowi z Chomęcic Morawskiemu y potym successorom iego na wieczne czasy, ani my sami, ani successorowie nasi w najmniejszym punkcie naruszają y przeszkody czynić nie mamy y nie powinni. Co chcąc mieć pro valido, firmo et rato,

dla lepszej wiary y wagi ręką naszą własną przy zwykłej pieczęci stwierdzamy y podpisujemy się. Data w Warszawie, die sexta Februarii, anno millesimo septingentesimo quadragesimo. U tej kopii funduszu podpisy rąk iaśnie wielmożnych aktorów his verbis: Stanisław Ogiński—kasztelan Mścislawski. Marianna Ogińska—kasztelanowa Mścislawska. (L. S.). Takoż konfirmacya takowey kopii iaśnie wielmożnego w Bogu przewielebnego iegomości xiędza metropolity his verbis: Ta kopia, że iest zgodna cum suo originali, który in archivo diecoesano conservatur, in fidem przy zwykłej pieczęci podpisem ręki moiey stwierdzam. Dat. w Struniu, dnia dziewiątego miesiąca Augusta, anno tysiąc siedmset piędziesiątego dziewiątego. U tej konfirmacyi podpis ręki iaśnie wielmożnego iegomości xiędza metropolity przy pieczęci his verbis: Florian Hrebnicki—metropolita całej Rusi, areybiskup Połocki (L. S.) Xiądz Michał L. Stedkiewicz — pisarz. Która to takowa kopia funduszu iest do xiąg miejskich ratusznych Witebskich przyięta y wpisana, z których y ten wypis pod pieczęcią miejską ratuszną Witebską z podpisem ręki pisarskiej iest wydan. Actum ut supra. U tego funduszu przy pieczęci maydeburskiej, na żółtym oplatku wyciśniętej, podpis ręki pisarza, tudzież correcta, poniżej konnotacia temi wyrażają się słowy: Antoni Szyrma Szczyrbiński — komornik Smoleński iego królewskiej mości, pisarz maydeburki Witebski. Concordavi cum actis. Est in actis. Który to takowy ekstrakt kopii funduszu, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona ad akta, iest do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1741 г. Мая 1 дня.

Изъ книги № 97, за 1741 г., л. 553.

155. Квитанція отъ монахини Виленскаго монастыря Констанціи Еленской подчашему Мозырскому Михаілу Еленскому въ уплатѣ части должной имъ суммы 200 злот. и процентовъ.

Монахиня Виленскаго женскаго базилианскаго монастыря Констанція Еленская выдаетъ настоящую квитанцію Мозырскому подчашію Еленскому въ томъ, что въ счетъ слѣдовавшаго ей послѣ смерти матери наслѣдства, 500 зл., она уже по-

лучила 200 зл. на излеченіе и % съ остальныхъ 300 зл., по полученіи же остальныхъ денегъ она отказается отъ правъ на наслѣдство части имѣнія.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego pierwszego, miesiąca Maia siedmnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym pierwszym obranymi, comparendo personaliter patron imé pan Józef Lepkowski opowiadał, prezentował y ad acta podał list dobrowolny, kwitacyiny, oraz assekuracyiny zapis, do w Bogu przewielebney ieymé panny Konstancyi Jeleńskiej—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, na rzecz w nim wyrażoną, imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mозырskiemu дану, służący y należący, który podając ad acta prosił nas sądu, aby pomieniony zapis ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad

verbum wpisać rozkazali, którego tenor sequitur talis:

Konstancya Jeleńska—zakonnica świętego Bazylego wielkiego konwentu Wileńskiego, zeznam tym moim dobrowolnym, kwitacyinym, oraz assekuracyinym zapisem, imści panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mозырskiemu даным na to, iż co ia Jeleńska, mając od dobrodziki matki moiey resztę za posag mnie nieoddaney należącey summy pięćset złotych polskich sobie winne, tedy z tychże pięciu set złotych polskich kapitału złotych dwieście od przerzeczonego imci pana podczaszego Mозырskiego na pilne moje interessa, mianowicie na różne medyamenta, na kuracyą zdrowia mego erogowane, odebrawszy, z tych dwuchset złotych polskich imci pana podczaszego Mозырskiego kwituie, osobliwie ponieważ tenże imé pan podczaszy Mозырski pierwiy od złotych pięciu set co rok mnie zawsze płacąc prowizyą, dopioro po oddaniu przez imci mnie dwuch set zło-

tych kapitału od reszty summy kapitalney złotych trzechset, dopiero złotych trzydzieście za rok terazniejszy tysiąc siedmset czterdziesty pierwszy kończący się da Bóg w roku przyszłym tysiąc siedmset czterdziestym wtórym w dzień świętego Jana święta rzymskiego mnie wypłacił, za czym y z tey odebranej prowizyi złotych trzydziestu imci pana podczaszego Mozyrskiego kwituję y żadney salwy o te odebrane z kapitału złotych dwieście y prowizyą złotych trzydzieście do imci pana podczaszego Mozyrskiego nie zachowuję. Insuper za wypłaceniem przez imci pana podczaszego w przyszłym czasie złotych trzechset kapitału mam dać zrzeczenie z dóbr oyczystych macierzystych y spadkowych y takowe zrzeczenie w trybunale przyznać. Co wszystko nienaruszenie żyć y dotrymać mam, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącą y pod punktem banicyi, przyjmując rozprawę w każdym sądzie y urzędzie. Y na tom dała ten mój dobrowolny, assekuracyny zapis z podpisem ręki mey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset czterdziestego pierwszego, miesiąca Maia pierwszego dnia.

U tego dobrowolnego, kwitacyjnego oraz assekuracynego zapisu podpisy rąk tak samey aktorki, iako też ichmościów panów pieczętarzów temi wyrażają się słowy: Konstancya Jeleńska—z. ś. o. B. w. Ustnie y oczewisto proszony do tego kwitacyjnego, oraz assekuracynego zapisu, od w Bogu przewiełbney ieymć panny Konstancyi Jeleńskiej—zakonnicy świętego Bazylego conventu Wileńskiego, imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu powiatu Mozyrskiego danego, iako pieczętarz podpisuję się Samuel Jeleński—r. g. M. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu kwitacyjnego, wielmożnemu imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu danego, iako pieczętarz podług prawa podpisuję się Jakub Tubielewicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tey kwitacyi, wielmożnemu iego mości panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu daney, podpisuję się Mikołay Bierbasz. Który to takowy zapis za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1741 г. Августа 25 дня.

Изъ книги № 99, за 1742 г., л. 893.

156. Дарственная запись Адама Корсака Мехировскому монастырю въ суммѣ двадцати тысячъ злотыхъ.

Полоцкій землянинъ Адамъ Корсакъ, движимый наветіемъ Св. Духа, поступилъ въ монашество; получивши послѣ смерти своихъ родителей наслѣдство, количество котораго простиралось до 25,000 злотыхъ, онъ записываетъ ихъ Мехировскому монастырю, въ Полоцкомъ воеводствѣ, съ обяза-

тельствомъ служить каждую недѣлю обѣди за упокой его родителей, а послѣ смерти жертвователя и за него самого; монастырь обязывается давать Корсаку на содержаніе по 400 злотыхъ, которые послѣ его смерти должны идти также въ пользу монастыря.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego wtórego, miesiąca Junii dwunastego dnia.

Przed nami sędziami duchownemi y świeccimi koła compositi iudicii, na trybunał w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym wtórym obranymi, comparendo personaliter patron imé pan Gideon Jeleński — horodniczy Mozyrski, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym oryginalu ad acta podał ekstrakt dobrowolnego listu wieczystodarownego legacyjnego zapisu na rzecz w nim wyrażoną, od imci xiędza Andrzeia in saeculo, in religione Adama Korsaka — chorążycza Połockiego, ad praesens nowicjusza zakonu świętego Bazylego wielkiego, wielmożnemu w Bogu nayprzewielebniejszemu imci xiędzu Bazylemu Polatyle — zakonu świętego Bazylego wielkiego protoarchimandrycie, ś. theologii doktorowi, su-

periorowi Berezweckiemu y całemu zakonowi, a mianowicie w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Theofilowi Zaleskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego, prezydentowi Mechirowskiego klasztoru y wszystkim ichmościom xięży bazylianom tegoż klasztoru Mechirowskiego danego, coram actis maydeburgii Wileńskiej zeznanego, ex iisdem actis wydany, in rem et partem tychże ichmościów xięży bazylianów służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt cum suo effectu był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, cuius tenor sequitur talis:

Ex actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis Vlnensis feria sexta post festum sancti Bartholomei apostoli, die vi-

gesima quinta mensis Augusti anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo primo. Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vlnensis comparens personaliter magnificus ac generosus dominus Andreas in saeculo, Adamus in religione Korsak — vexilliferides Polocensis, adpraesens novicius ordinis divi Basilii magni, sanus mente et ratione per totum non evectus, nec eductus, aut compulsus, neque ullo devio consilio aut errore lusus, sed maturo iudicio, et deliberato animo plenus, cum facultate superiorum suorum ante professionem, in praesentia sociorum eiusdem ordinis, praesentes literas perpetuae donationis et legationis, parato scripto praeconceptas, in personam admodum reverendi in Christo patris Theofili Zaleski — praesidentis et omnium religiosorum in Christo patrum ordinis divi Basilii magni conventus Mechirovscensis servientes, cum introfusius contentis, palam, libere ac benevole expressisque recognovit verbis, quarum literarum recognitarum de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Andrzej in saeculo, in religione Adam Korsak — chorążyc Połocki, ad praesens nowicusz zakonu świętego Bazylego wielkiego, komu o tym tak teraz, iako y na potym wiedzieć będzie należało, czynię wiadomo y zeznam tym moim dobrowolnym listem, wieczysto darownym legacyinym zapisem wielmożnemu w Bogu najprzewielebnieyszemu imci xiędzu Bazylemu Polatyle — zakonu świętego Bazylego wielkiego proto-archimandrycie, ś. thologii doktorowi, superiorowi Berezwieckiemu y całemu

zakonowi, a mianowicie w Bogu przewielebnemu imści xiędzu Teofilowi Zaleskiemu — zakonu świętego Bazylego wielkiego praeydentowi Mechirowskiego klasztoru, w woiewodztwie Połockim będącego, y wszystkim ichmościom xięży bazylianom tegoż klasztoru Mechirowskiego, teraz y na potym będącym danym na to: Iż co ia Korsak, będąc z instynktu Ducha świętego powołanym do zakonu świętego Bazylego wielkiego y mając w nim komplacencyą nie z żadnego przymusu, namowy, ani perswazyi czyiey, lecz z szczegulney prawdziwey wokacyi do pomienionego świętego zakonu, w którym pragnąc ad vitae tempora persewerować, oraz podług możności moiey emolumentum chwały pana Boga augendo y klasztoru Mechirowskiego necessitatibus chcąc succurrere, bacząc wielkimi cudami w tey cerkwi słynący obraz Matki najświętszey, a te mieysce święte klasztoru Mechirowskiego żadnego nadania do tychczas nie mające, przeto ia Andrzej Adam Korsak, in vim dobr, pro sorte mea po dobrodzieiach rodzicach moich wielmożnych ichmościach panach Alexandrze y Krystynie Korsakach — chorążych Połockich, na mnie spadłych, iako też in vim części sum od różnych delatorów za dokumentami tymże w Bogu zeszyłym rodzicom moim należących, a na osobę moią spadłych, iako też in vim ruchomości wszelkiey po tychże dobrodzieiach rodzicach moich pozostałych, ac pro sorte mea mnie należącey, lubo by walor tego wszystkiego excederet więcey, jednak w tym czyniąc levamen braci mey, nie więcey iako tyle dwadzieście pięć tysięcy na dobrach dziedzicznych, nazywających się Dziernowicze, Zarębków y Ulanów, w woiewodztwie Połockim sytuowane,

tak na mnie Adama Korsaka, iako y na braci moich rodzonych ichmościów panów Fabiana y Troiana Korsaków—chorążyców Połockich, należących, spadłych y pozostałych, oraz na summach pieniężnych pro sorte mea pozostałych, iako też y ruchomości wiecznymi y nigdy nieodzownemi czasy, mając licitam de iure przed czynieniem professyi mey potestatem, ichmościom xięży bazylianom Mechirowskim zapisuię, a wieczność teyże części mey pomienionych dobr braci mey zapisuię y za wypłaceniem dwudziestu pięciu tysięcy złotych polskich ichmościom xięży bazylianom, po uczynioney professyi mey, naydaley za pół-roku, circa acta castrensia Vilnensia aktorami wieczystemi zostawać mają. A zakon in vim gratitudinis tey moiey donacyi sam dobrowolnie obligował mi się y obligowanym będzie co rok mnie Korsakowi zakonnikowi po złotych czterysta z tegoż klasztoru Mechirowskiego, za odebraniem tey summy na własną moją potrzebę dawać y prowidować, ad vita mea tempora; post fata vero mea y ta prowizya cum summa capitali temuż klasztorowi Mechirowskiemu cedere ma. Insuper msza święta iedna za duszę Alexandra y Krystynę, dobrodzieiów rodziców moich, a po śmierci mey y za mnie Adama co tydzień w poniedziałek w teyże cerkwi Mechirowskiej odprawować się będzie, według postanowienia zakonu. A iesli by ichmć panowie bracia moi zadość uczynić tey moiey dobrowolney donacyi nie chcieli, tedy ichmość xięża bazylianie Mechirowscy wolni y mocni będą ichmość panów braci moich do wszelkiego sądu y prawa zapozwać; gdzie będąc zapozwanemi, bez żadnych dylacyi, summario processu rozprawić się tenebuntur, czego wszytkiego

ia Adam Korsak mam dotrzymać, pod zaręką ważności rzeczy indispensabiliter. Y na tom dał ten mój skrypt z podpisem ręki mey y ichmość panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego pierwszego, miesiąca Augusta dwudziestego piątego dnia. Apud quas literas perpetuae donationis et legationis subscriptiones manuum sequuntur tales: Andrzej in saeculo, Adam in religione Korsak, novicius, chorążyc Polocki. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od imci pana Andrzeia in saeculo, Adama in religione Korsaka — chorążycy Polockiego, ad praesens nowiciusza zakonu świętego Bazylego wielkiego, do tego prawa donacyinego, klasztorowi Mechirowskiemu bazylikańskiemu na złotych polskich dwadzieście pięć tysięcy danego, iako pieczętarz podług prawa podpisuię się Józef Sakowicz Serafinowicz—k-szy S-mki mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażoney osoby do tego prawa donacyinego iako pieczętarz podpisuię się Andrzej Zawisza mp. Podług prawa proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego zapisu donacyinego podpisuię się Michał Antoni Kopacki. Quae praesentes literae perpetuae donationis et legationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii scabinalis civitatis Vilnensis insertae, parti vero affectanti una cum ipso originali sunt per depromptum sub sigillo iuridico extraditae. Actum anno, mense et die ut supra. U tego ekstraktu przy pieczęci maydeburskiej Wileńskiej podpis pisarski, korekta y konnotacya in eum tenorem: Alexander Konczewski—iudicii advocatialis et scabinalis civitatis s. r. m. metropolitanae Vil-

nensis iuratus notarius mp. Correxit Gal- | samym oryginalne do akt, iest do xiąg
lewski mp. Est in actis. Który to takowy | trybunału głównego wielkiego xięstwa Li-
extrakt, za podaniem onego przez wyż wy- | tewskiego spraw wieczystych przyjęty u wpi-
rażonego patrona w sposób przenosu przy | sany.

1742 г. Іюня 7 дня.

Изъ книги № 100, за 1743 г., л. 793.

157. Квитационная изрекательная записъ настоятельницы Виленскаго женскаго монастыря Іоанны Конопницкой и монахини Констанциі Еленской, данная родителямъ послѣдней Дажьбогу Еленскому и женѣ его въ полученіи всей олдѣдующей Констанциі суммы.

Настоятельница Виленскаго женскаго монастыря Конопницкая и монахиня Еленская выдаютъ настоящую изрекательную записъ Дажьбогу Еленскому въ томъ, что 2,000 злотыхъ, завѣщан-

ныхъ матерю Еленской, получены уже ею сполна въ разное время и монастырь вслѣдствіе этого не имѣеть къ Еленскому никакихъ претензій.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego, miesiąca Junii iedyndziesiątego dnia.

Przed nami sędziami duchownymi y świeckimi, na trybunał koła compositi iudicii w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, w roku teraznieyszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim obranymi, comparens personaliter w Bogu przewielebna ieymć panna Johanna Konopnicka—starsza, swoim y wszystkim imieniem ichmość panien bazylianek klasztoru Wileńskiego, takoz w Bogu wielebna ieymć panna Konstancya Jeleńska—qua aktorka—zakonnica tegoż klasztoru, opowiadali, prezentowali y przyznali dobrowolny wieczysto kwitacyiny zrzczoney zapis

na rzecz w onym wyrażoną, imci panu Dardzibogowi Jeleńskiemu—sędzicowi ziemskiemu Mozyrskiemu y samey ieymci, małżonkom, także y imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu, dany, służący y należący. Który ustnym y oczewistym swym stwierdziwszy zeznaniem prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili. Którego tenor sequitur estque talis:

Joanna Konopnicka — zakonu świętego

Bazylego wielkiego starsza klasztoru Wileńskiego, imieniem swoim y imieniem wszystkich ichmościów panien bazylianek klasztoru Wileńskiego, także y ia Konstancya Jeleńska—zakonnica tegoż klasztoru Wileńskiego, iako aktorka, zeznawamy tym naszym dobrowolnym, wieczysto kwitacyjnym zrzeszonym, nigdy nieporuszonym zapisem, danym imci panu Dadzibogowi Jeleńskiemu—sędzicowi ziemskiemu Mozyrskiemu y samey imci, małżonkom, dobrodzieiom rodzicom mnie Jeleńskiej, także imci panu Michałowi Jeleńskiemu—podczaszemu Mozyrskiemu, bratu mnie Jeleńskiej, na to: Iż gdym z praedestinacyiey Boskiej, ia Jeleńska wstąpiłam do zakonu świętego Bazylego wielkiego, tedy względem należącej mnie posagowey summy dwóch tysięcy złotych polskich dobrodziejka matka moia tysiąc złotych polskich do klasztoru naszego Wileńskiego, gdzie teraz ia rezyduję, gotowey summy oddała, a pięćset złotych polskich mnie Jeleńskiej przy obleczynach moich też dobrodzika matka moia realnie dla mnie wyexpensowała, a drugie pięćset złotych polskich, ad complementum dwóch tysięcy złotych polskich, osobiwym zapisem oddać assekurowała się, a zatym gdy ia Jeleńska obłożnie od niemałego czasu choruiąc na kuracyą tegoż zdrowia mego, y na własne moje expensa różnymi czasy u imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, brata mego, nabrałam pieniędzy złotych trzysta osimdziesiąt, tedy ponieważ według requizycyi mnie Jeleńskiej namieniony brat mój imię pan podczaszy Mozyrski ad complementum pięciu set złotych polskich resztę należącej summy, to iest, złotych sto dwadzieście do mnie

Jeleńskiej oddał y wypłacił, zaczym ia Jeleńska—zakonnica klasztoru Wileńskiego, za wolą y wiadomością tegoż klasztoru Wileńskiego, z odebrania już totalney summy, to iest, z tysiąca złotych polskich klasztorowi Wileńskiemu, gdzie teraz rezyduję, dawniey oddanych, a z pięciu set złotych polskich przez dobrodzikę matkę moią na obleczyiny mnie Jeleńskiej wyexpensowanych, a z drugich pięciu set złotych polskich na kuracyią zdrowia y interessa moie przez samego imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, brata mego, do rąk oddanych, a za iedno komputuiąc, to iest, z dwóch tysięcy złotych polskich przerzeszonych dobrodzieiom rodzicom moich y imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, wiecznymi a nigdy nieodzownymi czasy kwituuję, y iako już uspokoiłona, tedy ze wszystkich dóbr moich oyczystych, macierzystych, leżących, ruchomych, summ pieniężnych, któreby mnie Jeleńskiej należeć miały, wiecznymi, a nigdy nieodzownymi czasy zrzeszam się, żadney salwy, praetextu, accessu mnie samey, całemu klasztorowi zakonu świętego Bazylego wielkiego, o te wypłacone dwa tysiące złotych polskich y ni o co do pomienionych dobrodzieiom rodzicom moich y do imci pana Michała Jeleńskiego—podczaszego Mozyrskiego, nie zachowuję. A że dokumenta od dobrodziki matki moiey tak na te pięćset złotych polskich przez brata mego imci pana podczaszego Mozyrskiego wypłacone, iako też y dalsze dokumenta względem wypłaconey posagowey summy totalnie już uspokoiłoney, ođ teyże dobrodziki matki moiey dane, w klasztorze Wileńskim zawalili się y znaleźć onych teraz niemożno było, tedy takowe wszystkie

dokumenta, zapisy, iako iuż uspokoiłone, kas-suię, annihiluię y wiecznie umarzam, żad-ney salwy, praetextu, akcessu mnie y ca-łemu klasztorowi do dóbr rodziców y brata mego, także do dworku y placu w Wilnie na Rosie będącego, y do żadnych dóbr, summ nie rezerwuię y wszelkich pretensyi z całym klasztorom moim wiecznie zrze-kam się. Osobliwie ia Ioanna Konopnicka—zakonnica świętego Bazylego wielkiego, starsza, imieniem swym y imieniem całego klasztoru Wileńskiego, referuiąc się we wszystkim do tego zapisu, takóž żadney salwy, akcessu, pretextu do pomienionych ichmościów panów Jeleńskich, tudzież do dworu na Rosie będącego, y do dóbr, summ wszelkich ichmościów żadnym terminem nie rezerwuiemy y zapis y dokumenta od imię panny Katarzyny Jeleńskiej—sędzico-wey ziemskiej Mozyrskiej, klasztorowi na-szemu dane, ponieważ summa wszytka za onymi, iako się wyżej wyraziło, iuż iest wyplacona, tedy wiecznie kassuię, annih-luię y te dokumenta w klasztorze naszym, ponieważ teraz zawałały się, tedy za znay-dzeniem ichmościom panom Jeleńskim od-dać assekruuiemy się, a in quantum by zna-leżć tych dokumentów nie można było, te-dy takowe dokumenta iako uspokoiłone, u każdego sądu y prawa za nieważne y skas-sowane niniejszym zapisem uznawamy. Co mamy wszytko zyscić y dotrzymać pod za-ręką ważność rzeczy wynoszącą y pod punk-tom banicyi y infamii, przyjmuiąc in casu naruszenia tego zapisu rosprawę w każdym sądzie y urzędzie bez żadnych dyllacyi. Y na tośmy dali ten nasz dobrowolny wieczysto kwitacyinyi zrzucony zapis z podpisem rąk naszych y ichmościów panów pieczętarzów, od nas ustnie y oczewisto uproszonych.

Pisan w Wilnie, roku tysiąc siedmset czter-dziestego wtórego, miesiąca Junii siódmego dnia. U tego zapisu wieczysto kwitacyine-go zrzuconego podpisy rąk samych akto-rek, iako też ichmościów panów pieczęta-rzów temi wyrażaią się słowy: Joanna Ko-nopnicka—starsza zakonu świętego Bazylego wielkiego. Konstancya Jeleńska—za-konnica świętego Bazylego wielkiego. Ust-nie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewiełbney ieymć panny Joanny Konopnickiey—zakonnicy świętego Bazylego wielkiego, starszey zakonu Wileńskiego klasztoru, imieniem imci y imieniem wszyt-kich ichmość panien bazylianek klasztoru Wileńskiego, także od w Bogu wiełbney imię panny Konstancyi Jeleńskiej—zakon-nicy tegož klasztoru Wileńskiego, do tego dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zrzu-conego zapisu, ichmościom panom Dadzi-bogowi Jeleńskiemu—sędzicowi ziemskie-mu Mozyjskiemu y samey ieymci małżon-ko, także imci panu Michałowi Jeleńskie-mu—podczasemu Mozyrskiemu, na rzecz w tym zapisie dostateczniey wyrażoną, da-nego, podpisuię się Jff. Piotr Żudra mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyž wyrażonych do tego dobrowolnego wieczysto kwitacyinego zrzuconego zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podpisuię się Tomasz Michał Rym. Wileyko mp. Ust-nie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyž wyrażonych do tego dobrowolnego wie-czysto kwitacyinego zrzuconego zapisu na rzecz w nim wyrażoną danego, iako pie-czętarz podług prawa podpisuię się Jakób Tubielewicz mp. Na tymże zapisie suscepta aktikacyi z podpisem i. w. imci pana mar-szałka trybunału głównego wielkiego xię-stwa Litewskiego in eum tenorem. Roku

tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego, miesiąca Junii szóstego dnia, comparando personaliter w trybunale głównym w. x. Lit. patron imię pan Mikołaj Życki ten zapis ad acta podał: Michał Antoni Sapieha—łowczy wielki w. x. Lit., marsza-

lek trybunału głównego w. x. Lit. Który to takowy kwitacyiny zapis, za ustnym y oczewistym przez wyż wyrażone osoby onego zeznaniem, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1744 г. Іюля 31 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 751.

158. Изрекательная запись отъ базилянъ Борунскаго монастыря на землю, принадлежащую Четырскому старостѣ Ивану Волянну.

Между Борунскимъ монастыремъ и старостами Волянами возникъ споръ изъ-за границъ одного имѣнія Гейстунскаго; монастырь произвелъ новую разчистку лѣса; по этому дѣлу Воля-

ны вчинили искъ; монастырь, желая прекратить это дѣло, вступилъ въ полюбовную сдѣлку и навсегда отказался отъ новой разчистки.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Junii ósmnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z woiewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym obranemi, comparando personaliter patron imię pan Franciszek Rezon — starosta Kowalewski, opowiadał, praesentował y do akt podał dobrowolny wieczysty zapis, od w Bogu wielebnego imści xiędza Jana Łukianowicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszego y wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazy-

lianów klasztoru Boruńskiego, wielmożnym ichmość panom Janowi y Annie z Pudkamerów na Wolanowie Wolanom — starostom Czotyńskim, małżonkom, na rzecz w nim wyrażoną dany, służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony zapis ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do akt trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiwszy w xięgi wieczyste trybunalskie wpisać pozwolili, którego tenor sequitur estque talis:

Ja xiądz Jan Łukianowicz—zakonu świę-

tego Bazylego starszy klasztoru Boruńskiego, imieniem moim y imieniem wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów klasztoru Boruńskiego, czynię wiadomo y iawnie wyznawam tym moim dobrowolnym wieczystym zapisem, danym wielmożnym ichmościom panom Janowi y Annie z Pudkamerów na Wolanowie Wolanom—starostom Czotyńskim, małżonkom, na to, iż co my xięża bazylianie Boruńscy in fundamento mającego zapisu zamiennego, od imci pana Bohdana Achmatowicza—rotmistrza iego królewskiej mości, wycieliśmy byli kawał lasu za drogą starożytną z pola Gieystuńskiego, Zawadzkwoszczynną nazwanego, do Holszan idącą, o którą trzebież między wielmożnymi ichmć panami Wolanami—starostami Czotyńskimi, małżonkami, a między nami xiężą bazylianami Boruńskimi urosła kontrawersyia, zakroczył proceder w grodzie powiatu Oszmiańskiego y w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim, miesiąca Nowembra czternastego dnia zaszedł dekret grodzki Oszmiański, approbuiący possessyi wyż pomienioney trzebieży, przez nas xięży Boruńskich za wyż wyrażoną drogą uczynioney, tedy my xięża bazylianie Boruńscy, nie mogąc się fundować na wyż specyfikowanym dekrete grodzkim Oszmiańskim, z racyi urosley appellacyi y z racyi odesłania totius negotii z grodu Oszmiańskiego ad forum competens, to iest, na sąd podkomorski y unikając dalszych zawodów y kosztów prawnych zdaliśmy się na mediacją ichmościów panów przyjaciół, według których umiarkowania, libero assensu nostro akceptowanego, my xięża bazylianie Boruńscy odstąpiliśmy wyż pomienioney trzebieży za drogą z pola Gieystuńskiego,

Zawadzkwoszczynną nazwanego, do Holszan idącą, przez nas xięży bazylianów rozpoczętę, iakoż y tym naszym wieczystym zapisem uznawszy wyż pomienioną starożytną drogę z pola Gieystuńskiego, Zawadzkwoszczynną nazwanego, do Holszan idącą, za aktualną granicę trzeciego poletku wsi Gieystun, Cwiłowo y Chomiszki nazwanego, przy której drodze zaczyna się ściana od siedzibnych włók Gieystuńskich, od końców sznurów w Cwiłowie idąca tąż starożytną drogą z prawey strony Murowoszczynna, a po lewey stronie Cwiłowo y Chomiszki Gieystuńskie, lasem po części zarosłe, daley też ściana Gieystuńska przy drodze idzie wskrós drogą tąż samą mimo Tatarskie y Kaiacinięskie grunta po prawey stronie drogi będące, daley rzuciła się tąż ściana Gieystuńska, przy teyże wyż pomienioney drodze idąca, kręto w lewo zostawiwszy węglem piętą między lasem y gruntami Kaiacinięskimi, która ściana starożytna idzie wskrós mimo grunta y lasy Gieystuńskie, ustępiemy y wiecznie zrzekamy się wyż pomienioney trzebieży za drogą z pola Gieystuńskiego, Zawadzkwoszczynną nazwanego, do Holszan idącą, przez nas xięży bazylianów uczynioney, y iuż a data praesenti do żadnych gruntów y lasów Gieystuńskich, za wyż specyfikowaną drogą y ścianą leżących, żadney najmniejszey salwy, ani ustępu nam xięży bazylianom Boruńskim y successorom naszym nie zachowuiemy. Per consequens nie tylko cały y zupełny proceder od nas xięży bazylianów Boruńskich z wielmożnymi ichmość panami starostami Czotyńskimi, małżonkami, tudzież z sługami y z poddanymi ichmościów uroszczony, ale też y dekret grodu Oszmiańskiego sub actu roku

tysiąc siedmsetnego czterdziestego trzeciego, miesiąca Nowembra czternastego dnia zaszy, cum tota onego essentia kassuujemy, annihiluujemy y z xiąg eliminować pozwalamy, a zatym nie tylko samych wielmożnych ichmościów panów Wolanów, małżonków, ale też sług, czeladź y poddanych ichmościów ze wszelkich y wszystkich quocunque titulo uroszczonych w dekrete grodu Oszmiańskiego praetensyi naszych wyrażonych, tudzież ze wszystkich wskazów dekretowych in perpetuum kwituujemy. Y na tośmy dali wieczysto kwitacyiny y nigdy nieporuszony zapis, którego zapisu w żadnym punkcie nie tylko my xięża bazylianie Boruńscy, ale successores nasi naruszać nie mamy y nie powinni będziemy, nie tylko sami przez się, ale przez żadne subordinowane osoby, pod zaręką ważności rzeczy et sub paenis banitionum ac infamiae in foro ubiquinario, termino peremptorio et sub forti executione za pierwszym pure kontumacyinym dekretem na wszelkich dobrach naszych sustinenda, bez żadnych dyłacyi y obmów, oraz sub ulterioribus paenis irremissibiliter decernendis. Pisan roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego czwartego, miesiąca Julii trzydziestego pierwszego dnia. U tego dobrowolnego zapisu wie-

czystego podpisy rąk his exprimuntur verbis: Jan Łukianowicz — zakonu świętego Bazyleko wielkiego super. Boruński mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich do tego zapisu wieczystego na trzebież w tym zapisie wyrażoną, danego wielmożnym ichmościom panom Wolanom — starostom Czotyńskim, małżonkom, podpisuję się Tomasz Gąsowski. Za ustną y oczewistą prośbą od w Bogu przewielebnego imści xiędza starszego y wszystkich ichmościów xięży bazylianów konwentu Boruńskiego do tego wieczystego zapisu podług prawa za pieczętarza podpisuję się Andrzej Iwaszkewicz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od w Bogu przewielebnego imci xiędza Jana Łukianowicza — starszego y wszystkich ichmościów xięży bazylianów konwentu Boruńskiego, do tego wieczysto kwitacyinego zapisu podług prawa podpisuję się Theofil Telatycki mp. Który to takowy dobrowolny wieczysty zapis, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona do akt, jest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1745 г. Апрелья 26 дня.

Изъ книги № 103, за 1745 г., л. 457.

159. Межевой актъ земель, принадлежащихъ Борунскому монастырю и Ошмянскому городничему Семѣ Гонсовскому.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego piątego, miesiąca Maia dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmset czterdziestym piątym obranemi, comparendo personaliter patron imé pan Kasper Zaborowski—regent ziemski wojewodztwa Brzeskiego, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym originale ad acta podał ekstrakt dobrowolnego wieczysto dyzlimitacyjnego zapisu od wielmożnych ichmościów panów Thomasza y Theressy z Michałowskich Gąsowskich—horodniczych Oszmiańskich, małżonków, w Bogu przewielebnym ichmościom księżom bazylianom Boruńskim, na rzecz w nim wyrażoną danego, w maydeburgii Wileńskiej przyznanego, z tychże xiąg maydeburgii Wileńskiej tymże ichmościom księży bazylianom wydany y służący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt ze wszystką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego w. x. Lit. spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiwszy w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili, którego ekstraktu tenor sequitur estque talis:

Ex actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis Vilmensis feria sexta ante festum sanctorum Philipi et Jacobi, apostolorum, die trigesima mensis Aprilis, anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo quinto. Coram actis nobilis iudicii advocatialis et scabinalis civitatis sacrae regiae maiestatis metropolitanae Vilmensis comparentes personaliter illustres, magnifici domini Thomas et Theressia de Michałowskich Gąsowskich—horodnicii districtus Oszmianensis, coniuges, sani mente, pariter et corpore existentes, praesentes literas perpetuae dislimitationis, parato scripto praconceptas, in personas admodum reverendi in Xristo patris Joannis Lukianowicz—ordinis divi Basilii magni superioris conventus Borunensis, officialis Minscensis, et omnium religiosorum in Christo patrum basilianorum Borunensium servientes, cum introfusius contentis, palam, libere ac benevole per expressum recognoverunt, quarum literarum, praemisso modo recognitarum, de verbo ad verbum rescribendo contenta, tenor sequitur estque talis:

Ja Tomasz Gąsowski, ia Teressa z Michałowskich Gąsowska—horodniczowie powiatu Oszmiańskiego, małżonkowie, czyniemy wiadomo tym naszym dobrowolnym

wieczystym dyzlimitacyinym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu imści xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego starzemu Boruńskiemu, officyałowi Mińskiemu y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom klasztoru Boruńskiego na to, iż co my Gąsowscy, małżonkowie, wieczyści aktorowie maiętności naszey wieczystey Biiuciszki alias Trzeszeczenięta nazwaney, graniczącey z klasztorem y miasteczkiem w Bogu wielebnym ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, nazwanym Boruny, in contiguitate z maiętnością naszą Biiuciszki alias Trzeszeczenięta będącym, względem graniczących koło miasteczka Boruńskiego placów naszych Biiuciskich alias Trzesieckich, nie chcąc zostawić successorom naszym ullum vestigium do żadney dyfferencii, uczyniliśmy publiczną iurysdyczną dyzlimitacją między gruntami, zarosłami wieczystymi naszymi Biiuciskimi alias Trzeszeczenięskimi y między miasteczkiem Boruńskim et mutuo assensu nostro zasypaliśmy kopców granicznych dwanaście, propter perpetuam zobopólnych granic naszych securitatem. In ordine których kopców, nappierwszy kopiec zasypany iest przy gościńcu Olszańskim, z Borun do Olszan idącym, po prawey ręce przy samych ogrodach; drugi kopiec wysypany iest przy drodze w prawo do karczmy idącey, distans od pierwszego kopca sto ośmdziesiąt łokciami kramnemi Litewskimi; trzeci kopiec przy teyże drodze do karczmy idącey, eiusdem distantiae; czwarty kopiec przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, za karczmą po lewey ręce eiusdem distantiae, toż wyż wyrażoną miarą litewską łokciową dystyngwowany; piąty kopiec

piętny przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, dla obiażeczki rozdwojonym, przy studni nowey nieskończoney y zapadley, distans od czwartego kopca sto y ośmią łokciami kramnemi litewskimi; szósty kopiec udawszy się w prawo w poprzek przez gościniec Wileński, z Borun do Wilna idący, distans od piątego kopca stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; siódmy kopiec piętny przy drodze starey, distans od szóstego kopca siedmiodziesiąt y dwoma łokciami litewskimi; ósmy kopiec przy drodze po prawey stronie drożki, distans od siódmego kopca stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; dziewiąty piętny kopiec przy drodze, z Borun do Skirdzin idącey, distans od ósmego kopca stem y ośmią łokciami litewskimi; dziesiąty kopiec distans od dziewiątego kopca stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; iedynasty kopiec distans od dziesiątego kopca także stem y ośmiodziesiąt łokciami litewskimi; dwunasty kopiec ostatni przy klasztornym Boruńskim polu, ex opposito gumien klasztornych, distans od iedynastego kopca stem dwudziestą y sześcią łokciami litewskimi dobrej miary. Które wszystkie grunta, place, zarosłe, między kopcami wyż wyrażonemi, a między miasteczkiem Boruńskim leżące, mają należeć perpetuis temporibus do klasztoru Boruńskiego. Zaś z drugiey strony kopców z obudwuch stron, tak gościńca Olszańskiego, z Borun do Olszan idącego, iako też gościńca Wileńskiego, z Borun do Wilna idącego, circum circa poczowszy od granicy Zuprańskiej ex opposito sadzawki Boruńskiej y za sadzawką będącey, wszystkie generaliter ogrody; trzebieże, przez nieboszczyka Kozłowskiego, przez słoszarza zięcia iego, przez

stelmacha y przez innych mieszczan Boruńskich ze dworu naszego Biiuciskiego, Trzesieckiego naymowanych, do maiętności naszej Biiuciszek Trzesieckich na wieczne, potomne y nieodzowne czasy należeć mają y powinni będą. Jakoż my Gąsowscy, małżonkowie, obowiązujemy wielebnych ichmć xięży bazylianów Boruńskich, ażeby za kopce przez nas wysypane, nie tylko za gościńiec Olszański, z Borun do Olszan idący, powróciwszy z gościńca w lewo, do żadnych gruntów, placów, trzebieżów, pognoiów y sianożęci, przy gruntach naszych będących, pod domami ślosarza, stelmacha y pod innemi domami Boruńskimi leżących, do maiętności naszej Biiuciszek należących y należeć powinych, o które grunta nigdy żadney nie było kontrowersyi, które nie są klasztorowi Boruńskiemu ustąpione, y dla tego te grunta po lewey stronie gościńca nie są nowemi kopcami dzylimitowane, lecz podług starego posiadowania y teraz przez nas Gąsowskich posiadują się, ale też y z drugiey strony gościńca Olszańskiego, z Borun do Olszan idącego, po prawey ręce similiter z obudwuch stron gościńca Wileńskiego, z Borun do Wilna idącego, za kopce wyż wyrażone między temi gościńcami y za gościńcem Wileńskim recenter wysypane, do żadnych gruntów, pasiek y lasów naszych żadnym sposobem nie wkraczali y nie interessowali się, pod zaręką ważności rzeczy. A że karczma nasza, in proxima contiguitate z miasteczkiem Boruńskim będąca, przy granicy wybudowana anterius kosztem naszym, przy gościńcu Wileńskim, z Borun do Wilna idącym, przy placach Biiuciskich alias Trzesieckich, dawniey klasztorowi Boruńskiemu dostałych, leżąca, do przeszkody klaszto-

rowi Boruńskiemu w szynkach miasteczka Boruńskiego, więc my Gąsowscy, małżonkowie, chcąc mieć tak dla nas samych, iako też y dla ichmć xięży bazylianów Boruńskich granicę prościeyszą y w niwczym niezawodną, oraz superseduiąc od takowey przeszkody, ustąpiliśmy tę karczmę, wyż specyfikowaną y opisana, na wieczne y nieodzowne przez nas samych y successorów naszych czasy, odebrawszy od ichmć xięży bazylianów Boruńskich tylko za budynki karczemne tey karczmy sto talerów bitych, przy ugodliwym zaszłym pomiarkowaniu się. Praeterea my Gąsowscy, małżonkowie, tymże w Bogu wielebny ichmć xięży bazylianom Boruńskim sianożęc naszą, nazwaną Puniszczę, od maiętności naszej nazwaney Biiuciszek alias Trzeszczęziąt odległą, przy sianożęciach bazylianów Woynickich pod Woyniczami leżących, cum tota integra tamże w Puniszczu zarosłych sianożęci naszych Puniskich circumferentia, in perpetuum ustępujemy y do klasztoru Boruńskiego przyłączamy, któremu to klasztorowi Boruńskiemu wszystko to, cokolwiek supra iest wyrażono przez ienerała powiatowego podaiemy. Przy tymże zapisie my Gąsowscy małżonkowie, iako ludzie śmiertelni, chcąc wczesnie ufundować reclinatorium dla ciał naszych grzesznych, przypominamy y obowiązujemy w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów Boruńskich, ażeby po zakończonym życiu naszym obóygu przez respekt na życzliwość naszą całemu zakonowi y klasztorowi Boruńskiemu, quam toties pokazaną podług rewersalów, nam od klasztoru Boruńskiego danych, nie tylko przyieli ciała nasze grzeszne do sklepu Boruńskiego, ale też za życia naszego y po śmierci naszej, tan-

quam pro benefactoribus, secundum posse perpetuis temporibus w uniwersalnych pro benefactoribus idących modlitwach nie przepominali. Denique obliguemy ichmość xięży bazylianów Boruńskich, aby podług rewersalów nam danych, przyjmując ciała nasze grzeszae do sklepu Boruńskiego, po chrześcijańsku klasztornym sumptem pogrzebli, ze mszami świętymi, z świecami y lampami klasztornymi, podług łatwey zmożności ichmościów xięży bazyliańskich. Który to nasz dobrowolny, wieczysty dyzlimitacyiny zapis, dając w Bogu wielebnemu imć xiędzu Janowi Łukianowiczowi—zakonu świętego Bazylego wielkiego starszemu Boruńskiemu, officyałowi Mińskiemu y wszystkim w Bogu wielebnym ichmościom xięży bazylianom Boruńskim, obowiązujemy się, iż tego zapisu w żadnym punkcie naruszać nie mamy y successorowie nasi naruszać nie będą mogli y nie powinni będą, pod zaręką ważności rzeczy et sub paenis banitionum ac infamiae in foro ubiquinario seculari decernendis. Pisan roku tysiąc siedmset czterdziestego piątego, miesiąca Apryla dwudziestego szóstego dnia. Apud quas literas perpetuae dislimitationis, praemisso modo recognitas, subscriptiones manuum sequuntur suntque tales: Tomasz Gąsowski—horodniczy Oszmiański. Teressa z Michałowskich Gąsowska. Oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnych ichmościów panów Tomasza y Teressy z Michałowskich Gąsowskich — horodniczych powiatu Oszmiańskiego, małżonków, do tego wieczysto dyzlimitacyiny zapisu, danego w Bogu wielebnemu imć xiędzu Janowi Łukianowiczowi—starszemu Boruńskiemu, officyałowi Mińskiemu, y wszystkim ichmościom xięży bazylianom klasztoru Bo-

ruńskiego, disponente lege, podpisuię się: Jerzy Thadeusz Komar—rotmistrz powiatu Oszmiańskiego mpp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osob wyż wyrażonych do tego zapisu dyzlimitacyiny podług prawa podpisuię się Antoni Stępkowski — czesznik woiewodztwa Wileńskiego mpp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osób wyż wyrażonych do tego wieczysto dyzlimitacyiny zapisu, na rzecz w nim wyrażoną danego, podług prawa podpisuię się Aleksander Kączewski—sekretarz iego królewskey mości miasta stołecznego Wilna utriusque iudicii pisarz mpp. Quae praesentes literae perpetuae dislimitationis, praemisso modo recognitae, sunt actis nobilis iudicii scabinatus civitatis Vilnensis insertae, parti vero affectanti una cum ipso originali sunt per depromptum sub sigillo iuridico extraditae. Actum ut supra. U tego ekstraktu wieczysto dyzlimitacyiny zapisu przy pieczęci maydeburii Wileńskiej podpisy rąk temy słowy: Alexander Kączewski—secretarius sacrae regiae maiestatis, publicus utriusque iudicii civitatis metropolitanae Vilnensis iuratus notarius mpp. Correxit Konczewski—regent maydeburii Wileńskiej mp. Legi cum actis Soroka mpp. Który to ekstrakt wieczysto dyzlimitacyiny zapisu od wielmożnych ichmość panów Gąsowskich—horodniczych powiatu Oszmiańskiego w Bogu wielebnym ichmćm xięży bazylianom klasztoru Boruńskiego danego, za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym originale do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1747 г. Апрѣля 26 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л. 683.

160. Жалоба Слуцкаго архимандрита Іосифа Оранскаго на Слуцкихъ же Іезуитовъ, нѣкоторыхъ уніатскихъ священниковъ и помѣщиковъ о причиненіи ими православнымъ священникамъ и крестьянамъ насилій при совращеніи ихъ въ унию.

Въ этомъ документѣ представляются рѣдко встрѣчающіяся въ актахъ подробности по дѣламъ совращенія въ унию. Слуцкій архимандритъ Іосифъ Оранскій приносить жалобу на Слуцкихъ-же іезуитовъ, уніатскихъ священниковъ и разныхъ помѣщиковъ, какъ то: Розалію Ходкевичову, брестскую воеводину и ея управляющихъ, также на Вольбека, Оборскаго, Зловскаго и другихъ, по случаю разныхъ насилій, клонившихся къ искорененію православія. Помянутыя лица отнимали церкви и

передавали ихъ уніатамъ; священниковъ подвергали истязаніямъ и заставляли насильно принимать унию; отнимали приходы и церковныя земли; такія насилія иногда совершались въ торжественные праздники св. Благовѣщенія и св. Пасхи. Въ документѣ этомъ подробно перечислены какъ имена лицъ пострадавшихъ, такъ и названія церквей и монастырей, отнятыхъ у православныхъ.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego siódmego, miesiąca Aprila dwudziestego szóstego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Samuel Hryniewiecki—starosta Wolkowski, solenniter manifestował y protestował się nomine wielmożnego imci pana Stanisława z Burzyna Burzyńskiego—instigatora wielkiego xięstwa Litewskiego, z delacyi w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Józefa Orańskiego—archimandryty Słuckiego, namiesnika metropolii Kiowskiy, w dowodzeniu krzywd cerkwiom, parafiom y ludziom religii graeco-rossiy-

skiey w archimandryi Słuckiey stałych y dzieiących się, na w Bogu przewielebnego imci pana Franciszka Buczyńskiego—societatis Jesu rektora y wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży iezuitów collegium Słuckiego, wielmożnego imci xiędza Jana Ludwika Reokura—officiala Brzeskiego Litewskiego, kanonika Gnieźnieńskiego, proboszcza Bialskiego a Słuckiego, Kopylskiego etc. plebana, iaśnie wielmożną imć panią Maryanę z Orzechowskich Niezabytowską—kasztelanową Nowogrodzką, z dokładem iaśnie wielmożnych ichmościów panów opiekunów ieymci y wielmożnego imci pana Teodora z Niezabytowa Niezabytowskiego—kasztelanica Nowogrodzkiego, wielmożnego imci pana Antoniego Krukowskiego—podczaszego Orszańskiego y

wielebnego oycy Bazylego Jasinowskiego—prezbitera Brzeskiego, w. i. p. Kazimierza Wolbeka—podkomorzego, powiatu Mozyrskiego, w. i. p. Alexandra Uzłowskiego—skarbnikowicza Nowogrodzkiego, w. i. p. Bernarda Oborskiego—starosę Horbowskię, imci pana Karola Kościuszkę, wielbnych oyców Jana Dilewskiego—prezbytera Załuskiego y Jana Dilewskiego—prezbytera Pyraszewskiego, tudzież na iasnie wielmożną imć panią Rozalią z Czapskich Chodkiewiczową—województynę Brzeską, z dokładem iasnie wielmożnych ichmościów panów opiekunów ieymci, y ichmć panów Urbana Antoniego Hrebnickiego—kommissarza generalnego y Pawła Rzewuskiego— gubernatora hrabstwa Petrykowskiego, dobr iasnie wielmożney imci pani wojewodziny Brzeskiej, w Bogu wielbnego imści xiędza Jeleńskiego—plebana Petrykowskiego, oraz wielbnych oyców Hrehorego Jarockiego—prezbitera Hrabowickiego, Mateusza Bruiaka—prezbitera Makaryckiego, Stefana Bruiaka—prezbitera Żyrowickiego, tudzież sług, czeladź dworną y plebańską Petrykowską, oraz na innych wielu ichmościów, in eadem complicitate vel aggravatione religii graeco-russkiej zostających, mieniać o to: iż obżałowani ichmość xięża iezuici collegium Słuckiego grunta od wsi Małego Jamińska alias Troyczany nazwaney, funduszowey, antiquitus dó archimandryi święto Troieckiej Słuckiej należącej, od lat kilkadziesiąt y więcey na półtory mili violenter pozabierali; insuper w roku tysiąc siedmsetnym dwudziestym ósmym własną religii graeco-rossyiskiej cerkiew sub titulo Wniebowzięcia Panny Maryi będącą we wsi obżałowanych ichmościów zastawney, Krzywonosy nazwaney, situowaną, a do parafii Osowickiej antiqui-

tus przysłuchaiącej, w dzień y święto same Wielkiej nocy ruskiej, wypędziwszy precz kapłana tamecznego Symona Birukowicza, per expulsionem odebrali, interim wieś Braniuże y drugą Pivoszę od parafii y cerkwi Pohosskiej, wieś liczną Żabin od parafii cerkwi Izdraszowskiej, Listopadowicze y Kopacewicze od parafii y cerkwi Starobińskiej y inne wsi tenuty swoiey, iako to Krzywe-Nosy, Karmazy, Prusy y Wielki Jamińsk od parafii Osowieckiej, ludzi w religii graeco-russkiej zostających, różnymi ciężkiej persekucyi sposobami, opprimowaniem, biciem, morderstwem et aliis adinventis modis et mediis do unii przymusili. Seorsive obżałowany imć xiędz Reokur od trzech cerkwi kapitulnych Słuckich, idque oycowi Michałowi Andrzejewskiemu od cerkwi Mikolskiej, w folwarku nazwanym Mikolce, oycowi Maximowi Sołowiewiczowi od cerkwi świętego Jerzego Słuckiej, w wiosce Lesunach, oycowi Moyżeszowi Bielikiewiczowi od cerkwi Rozdestweńskiej Słuckiej w Ostrowie, nazwanym Siemionowo, różnymi laty, miesiący y dniami solam per expulsionem niemaló gruntów, ut patebit, pozabierawszy, do folwarku swego, Jaczewo nazwanego, przyłączył, mimo to etiam in ipso libero religionis exercitio czyniąc wiolencie, w roku tysiąc siedmset czterdziestym siódmym ultimis diebus Martii, w dzień Zwiastowania najswiętszey Maryi Panny, obywatelów ze wsi Woyszkot, do parafii y cerkwi prawosławney Kopylskiej należącej, religii greko-rossyiskiej będących, nie mogąc onych przez różne ucimiężenia ac benevolum per placitum do unii nakłonić, violentissime tumultuarie do kościoła plebanii Kopylskiej zapędziwszy, ipsum per potentiam kapłanowi uniackiemu prezbyterowi Pozieykowskiemu ich spo-

wiadać y komunikować, cale rekuziającym, rozkazał; co ludzie mizerni y ubodzy ob metum ac timorem dalszych dla siebie krzywd, non tam libenter, quam reverenter musieli. W drugiey zaś wiosce, Mozole nazwaney, easdem persecuciy exercendo violentias, aby do swych dawnych pasterzów cerkwi Kopylskiej kapłanów nie referowali się, pod ciężkim karaniem y sztrofem zakazał, zabronił et similiter do unii przynaglić usiłuię. Item obżałowana iaśnie wielmożna imć pani Niezabytowska kasztelanowa Nowogrodzka, w dobrach swych, Hrozów Wielki nazwaney, od klasztoru świętego Mikołaiia ibidem situowanego, a do archimandryi Słuckiey należącego, sianożęci funduszowe na wozów plus minus półtorasta od lat circiter dwudziestu per expulsionem zabrane, possidendo, insuper na ostatnią zgubę tegoż klasztoru, etiam y grunta własne querulantów, od wioski klasztorney, nazwaney Axamity, aż po same domy chłopskie nulliter corocznie avelendo sobie przywłaszcza, satisfakcy czynić niechce. Z osobna obżałowany imć pan Krukowski — podczaszy Orszański, mając w dobrach swych, Porzeckie nazwaney, cerkiew religii greko-rossyiskiey y drugą cerkiew teyże parafii przysłuchaiącą w Szczytkowiczach situowaną, inito consilio z prezbiterem tanciecznym obżałowanym Bazylim Sasinowskim, inscio ac incognito uniatem zostalym, w roku tysiąc siedmset czterdziestym szóstym in Januario pozamykane cerkwie od zwierzchności duchowney pierwiey propria autoritate sua pieczętować ważył się, demum pieczęci swe y zamki poodbiławszy, signanter primo loco w Szczytkowickiey, a potym y samey Porzeckiey cerkwiach nabożeństwo uniackie odprawować violentissime kazał, ludzi parafian

tanciecznych religii greko-rossyiskiey gwałtownie do unii przymuszał, wikarego im sobie dla obrzędów swoich sprowadzać nie dopuszcza. A obżałowany imć pan Wolbek — podkomorzy Mozyrski, w maiętności swey zastawney, Bielenicze nazwaney, oyców Antoniego Hrachowicza y Jana Bierkowicza — prezbiterów przy cerkwi Bielenickiey reziduiących, wymyślnymi sobie na każde uroczyste święta daninami, offerenciami aggrawuie, onych grabi, do sądów swoich dwornych in practico usu za lada uformowaną na uciemiężenie okazać cituię y pociągając, etiam bić y tyrannizować niemilosiernie nie raz ważył się y ustawnie onych aggrawuie. Distinctim obżałowany imć pan Uzłowski — skarbnikowicz Nowogrodzki, possidendo maiętność, Macieiwicze nazwaną, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym czwartym, nullo iure ac pretextu uformowawszy sobie pretensyą do gruntów cerkiewnych funduszowych, oycowi Janowi Babarykowi — prezbiterowi cerkwi Starobińskiej włok dwie we wsi Powarczycach, a oycowi Charłampiuszowi Lisicy — prezbiterowi cerkwi Izdraszowskiey, włokę iedną we wsi Cizewiczach per expulsionem odebrał. Także obżałowany imć pan Oborski — starosta Horbowski, w dobrach swych, Horka nazwaney, cerkiew religii greko-rossyiskiey situowaną, do cerkwi y parafii Jażylskiey należącą, w roku tysiąc siedmset czterdziestym czwartym, dnia dwudziestego czwartego Julii śmiał y ważył się w teyże cerkwi zamki per vim ac potentiam poodbiłać et eo ipso expulsią uczyniwszy y na uniacką transformowawszy, obżałowanemu oycowi Janowi Dilewskiemu — prezbiterowi uniackiemu Załuskiemu w dispozycyą oddał y poddanych swych Horeckich do unii przymusił y gwałtownie

przynaglił. Obżalowany zaś imć pan Karol Kościuszko w majątności swej Pyroszewie, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym wtórym in Maio, czasu odprawującego się pogrzebu, nulla sibi data occasione, oycą Józefa Sawickiego—prezbitera Pyroszewskiego, niemilosiernie zbił, ztiranizował, o śmierć mało nie przyprawił, in solam postpositionem głowę, brodę y wąsy ostrzydz roskazał, odzienie z niego zdarzszy y dalsze cerkiewne rzeczy, do pogrzebu służące pozabierał. Denique obżalowany ociec Jan Dilewski—prezbiter Załuski, cerkiew w Załużu situowaną, z plebanią tameczną do cerkwi y parafii prawosławnej Życińskiej religii greko-rossyiskiej antiquitus należąca, violentissime na nią odebraną, nulliter possidendo; insuper parafie querulantów in circumferentia będące do unii gwałtownie, iednych przez różne podstępne praedjudicia przynaglił, drugich niemilosiernie wsparty brachio seculari persequie, necessituie. Interim czyniąc niesłuszną do plebanii y cerkwi Onikowickiej intruzią, prezbitera tamecznego oycą Parfeniusza Zwierkowicza, penitus nic sobie nie winnego, ustawnie aggrawuie, uciemieźa, zasadzki na dobrowolney drodze, nayscie na gospodę czyni, tyrannizuie, kilkakroć o śmierć tylo co nie przyprawił y inne niewyliczone exakcie czyni, z bratem swym obżalowanym oycem Janem Dilewskim—prezbiterm Pyroszewskim, który similiter zostawszy w roku tysiąc siedmset czterdziestym pierwszym unitem, do plebanii y cerkwi Pyroszewskiej antecessora oycą swojego iniustissime interesuie się, na cerkiew nieustanne nayscia czyni, zamki odbiać waży się, na unią odebrać omnia per illicita media usuilue, wikaryuszów tamecznych zesłanych od zwierzchności reli-

gii greko-rossyiskiej wszędzie niemilosiernie infestuie, cum asseclis suis nieraz nachodząc violentissime bić, tyrannizować ważył się et alios inpracticatos exercendo ausus, querelantów do szkod y expens przyprowadził. Tudzież obżalowany iaśnie wielmożney imć pani Chodkiewiczowey—wojewódziny Brzeskiej kommisarz generalny imć pan Urban Antoni Hrebnicki—sam omnium violentiarum principał, proprio arbitrio, czy też z woli iaśnie wielmożney imć pani wojewódziny Brzeskiej, w dobrach Petryków nazwanych, inito consilio z obżalowanym imć panem gubernatorem y plebanem tamecznym, oraz z obżalowanymi ichmościami prezbiterami uniackimi, in reatu specifikowanymi, w roku tysiąc siedmset czterdziestym szóstym ultimis Novembris et primis Decembris, takie niepraktykowane poczynił exakcie, wiolencie, krzywdy, expulsie, tyrannizacie y wymyślne różnych oppressyi uciemieźenia, nieopisane y nieokreślone, oycm prezbiterom, cerkwiom, parafiom y ludziom (religii) graeco-rossyiskiej, inter alia: cztery cerkwie, iedną w Bielowie, drugą w Konnowiczach, trzecią w Kurtyczach, czwartą cerkiew z klasztorkiem, nazwanym Pustynka Bobynicka, violentissime per expulsionem w dobrach Petrikowskich situowane, wespół z ich parafiami odebrał, obżalowanym prezbiterom uniackim w dispozycyą oddał, oyców prezbiterów religii greko-rossyiskiej, ludzi y parafian tamecznych niemilosiernie y niepraktykowanie aggrawował y inni wszyscy obżalowani ichmość in oppressionem religii greko-rossyiskiej perseweruującej, mimo wszelką wolność y bezpieczeństwo liberi exercitii nabożeństwa religii greko-rossyiskiej, prawami wielkiego xięstwa Litewskiego quam strictius opisana, różne oppressie, zewsząd krzyw-

dy y wiolencie querulantom archimandrii Sluckiey czynią, odpowiedziami y pochwałkami infestuią. O co wielmożny imć pan instigator wielkiego xięstwa Litewskiego, ex munere officii sui de laesa publica securitate ac violentia praw wielkiego xięstwa Litewskiego, z delacyi w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza archimandryty Sluckiego y namiesnika metropolii Kiiowskiey publicznie manifestuiąc się y chcąc wsądach iego królewskiey mości kommissarskich, ad disiudicationem omnium praemissorum destinowanych, insimul z obżałowanymi distincte w dowodzeniu krzywd z każdym krzywdzącym dostatecznie iure prosequi, tak względem reindukowania cerkwi, plebanii y gruntów funduszowych,

datami, ut supra expressum według starego ruskiego kalendarza, violenter przez obżałowanych ichmościów zabranych, iako też respektem zupełney in omni żalującym ichmościom należącej satisfakcyi, per consequens o winy, paeny prawne, szkody y expensa na prawo spendowane, tenże wielmożny imć pan instigator Litewski, reservando querulantibus do dochodzenia y upomnienia się wszelkich onych krzywd, za wyniesionymi in posterum distinctim do obżałowanych ichmościów ad praescriptum forum żalobami, salvam et integrum ius, tę swoią manifestacją, salva oney melioratione, do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw potocznych dał zapisać, co iest zapisano.

1747 г. Мая 5 дня.

№ъ книги № 107, за 1747 г., л. 721.

161. Жалоба Лидскаго конюшаго Матвѣя Рутскаго на Полоцкаго архіепископа Флоріана Гребницкаго о незаконно присвоенномъ имъ имѣніи Рутѣ.

Конюшій Лидскаго повѣта Антоній Рутскій протестуетъ чрезъ своего повѣреннаго противъ Полоцкаго архіепископа Гребницкаго, который подѣ предлогомъ управленія митрополитальными

имѣніями незаконно присвоилъ себѣ имѣніе Руту, доходы обращалъ въ свою пользу и не желалъ возвратить даже документовъ на право владѣнія частию вышепомянутаго имѣнія.

Roku tysiąc siedmset czterdziestego siódmego, miesiąca Maia piątego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym

siódmym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Jan Chmielewski—budowniczy wojewodztwa Nowogrodzkiego, żalował y solennie manifestował się nomine imci pana Macieia Antoniego Rutskiego—koniuszego powiatu Lidzkiego, na iasnie

wielmożnego imci xiędza Floryana Hrebnickiego—arcybiskupa Połockiego, administratora metropolii Kiiowskiej y całej Rusi, mieniać o to, iż co majątność Ruta nazwana, w wojewodztwie Nowogrodzkim sytuowana, ante unionem od najjaśniejszych królów polskich imieniowi żalujących delatorów perpetuis temporibus nadana, przez czas niemały w possessyi praedecessorów żalującego delatora zostawała, ut testatur dział wieczysty w ziemstwie wojewodztwa Nowogrodzkiego przyznany; in subsequenti tempore hostilitatis, mimo naturalnych aktorów y konsukcessorów, ichność xiędza metropolitowie desuper pomienioną majątność Rutę, oraz wszystkie sprawy, dokumenta, przywileie, imieniowi żalującego delatora służące y należące, nulliter ac illegitime zabrawszy possidowali; tandem post fata iaśnie wielmożnego imci xiędza Atanazego Szeptyckiego—metropolity Kiiowskiego, obżałowany iaśnie wielmożny imię xiędz Hrebnicki—arcybiskup Połocki, sub praetextu administracyi metropolii, pomienioną majątność Rutę do swoiey possessyi obiwszy znaczne intraty wybierając, in suum usum obraca, a żalującemu delatorowi, aktorowi y successorowi za upominaniem się, ani majątności Rutę do possessyi nie po-

stępuie, ani też dokumentów, imieniowi żalującego delatora służących y należących, oddać niechce, insuper ieszcze odpowiedziami y pochwałkami infestuje. Zaczyn żalujący delator chcąc iure o to prosequi, ante omnia do approbaty wszystkich dokumentów, in rem et partem żalującego delatora służących, ad id negotium należących, a do przysadzenia per inequitationem majątności Rutę, cum omnibus attinentiis et pertinentiis, żalującemu delatorowi, do possessyi, do uznania inquizycyi, kalkulacyi y werefikacyi, do komportacyi spraw, przywilejów, listów diełczych et omnis tituli dokumentów, na majątność Rutę służących sub nexu iuramenti, oraz do skassowania, nullitate wszystkich in praeiudicium delatorów przysposobionych y uformowanych dokumentów, iesli by się iakowe być okazały, ze wszystką w nich wyrażoną rzeczą, do nagrodzenia wszelkich szkod, exinde poniesionych y expens, na prawne litigia erogowanych, tudzież y o to wszystko, co in termino iuris fusius deducetur, salva melioratione tey żaloby, lub inney wyniesienia rezerwowawszy, żalujący delator dał tę swoją solenną manifestacją do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego zapisać, co iest zapisano.

1747 г. Іюня 12 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л., 825.

162. Жалоба Минскаго воеводы Казимира Жабы на настоятеля Ушатскаго монастыря Матея Добросельскаго о сдѣланныхъ имъ захватахъ, насиліяхъ и обидахъ.

Минскій воевода Казимиръ Жаба приноситъ жалобу на настоятеля Ушатскаго монастыря по поводу слѣдующихъ незаконныхъ его поступковъ: Ушатскій настоятель дѣлалъ нападеніе на корчму воеводы и арендатора жида; построилъ таковую же на своей землѣ, но незаконно; разгонялъ лю-

дей съ ярмарки, бывшей на землѣ воеводы и удерживалъ на своей; переселялъ на свою землю тещу со всѣмъ семействомъ; бралъ незаконныя поборы, и вообще позволялъ себѣ разныя незаконныя дѣйствія.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego siódmego, miesiąca Junii dwunastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Jan Chmielewski—budowniczy wojewodztwa Nowogrodzkiego, nomine iasnie wielmożnego imci pana Jana Kazimierza Kościeszzy Żaby—wojewody Mińskiego, na w Bogu wielebnego imci xiędza Macieia Dobrosielskiego—starszego y wszystkich w Bogu wielebnych ichmościów xięży bazylianów klasztoru Uszackiego, żalował y solenniter manifestował się, mieniąc o to y referując się do zaszyłych in antecessum żalob, processów, zapozwów, dekretów odkładowych, kontumacyinych, oczewistych y całego ieneraliter procederu prawnego, de contextu w żalobach pryncypal-

ných expresso, cum antecessoribus obżalowanych ichmościów w trybunale głównym wielkiego xięstwa Litewskiego prosequowanego, a specialiter do poslednieyszego dekretu oczewistego trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym piątym, miesiąca Septembra osiemnastego dnia, z obwarowaniem omnimodae securitatis dobr Uszacza, cum attinentiis in actuali possessione żalującego delatora existentibus, oraz z obwarowaniem securitatis zdrowia y dobr mieszczanom, poddanym y żydom, w tychże dobrach mieszkaiącym, ab omni impetitione ac violentiis obżalowanych ichmościów ferowanego, teraz zaś specialiter o to, iż obżalowani ichmość, contraveniendo dekretom y prawu popolitemu, violando securitatem publicam, nie obserwuiąc charakteru swego kapłańskiego y reguły zakonney, lecz na wszystkie periuria resolwo-

wawszy się, nie dość że antecessores obżałowanych ichmów różne krzywdy, exorbitancie, iako pierwey w sobie zaszy remennarat proceder, czynili; insuper obżałowani ichmość, peiora peioribus cumulando, niepraktykowane krzywdy, wiolencie, kryminały, gwałty, tumulta, zabóystwa, boie, inwasie, szkody w mieście żalującego delatora, Uszacz nazwanym, wojewodztwie Połockim sytuowanym, czynić ważą się, scilicet: w roku immediate przeszłym tysiąc siedmsetnym czterdziestym szóstym, miesiąca Decembra ósmego dnia, obżałowany imć xiądz Maciey Dobrosielski — starszy klasztoru Uszackiego bazylińskiego, mostowe w mieście Uszaczu, nigdy do siebie nienależące, przywłaszczywszy, u kupców Bychowskich, na ówczas przez Uszacz przeiezdżających, a stancią w karczmie iaśnie wielmożnego żalującego delatora mających, violenter nasławszy nie małą gromadę ludzi swych klasztornych na tęż karczmę, praetextuose za mostowe, konia tymże kupcom wziąć kazał y póty u siebie trzymał, aż kupce musieli zapłacić mostowe, a przytym znaczną dać akkomodacją. Póty, nie bawiąc, tegoż roku y miesiąca dnia iedynastego tenże obżałowany imci xiądz starszy bazyliński subordynował z klasztoru swego dwóch ichmościów xięży bazylianów, iednego na rynek iaśnie wielmożnego imci pana wojewody, aby spędzał podwoły z targu, a drugiego na iuryzdykę swoią, aby iadących na targ w rynek tego żalującego delatora nie puszczał, lecz na swoiey iuryzdyce zatrzymywał, przez co tumult niemały wszczął się w mieście, że ledwo tylko nie przyszło do zabóystwa, zwłaszcza podczas dnia targowego; ze dnia zaś dwudziestego siódmego na dzień dwu-

dziesiąty ósmy, tegoż roku y miesiąca sam obżałowany imci xiądz Maciey Dobrosielski — starszy Uszacki, ze wszytkiemi xiężą tegoż kszasztoru Uszackiego y ludźmi iuryzdycznemi swemi tumultuario ausu w nocy naszedszy na dom Sawki tkacza, lat dwadzieścia y z górą pod iaśnie wielmożnym imcią panem wojewodą Mińskim mieszkającego, violenter w nocy, z żoną, dziećmi, ze wszytką ruchomością, zbożem, końmi, bydłem zabrali, którego niedziel kilka trzymając w detencyi w klasztorze swym, potym na swey iuryzdyce osadzili. W takowey że obżałowani ichmć zostając zawziętości w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym, miesiąca Apryla dziewiątego dnia, tenże imć xiądz starszy Uszacki żyda Jankiela Słuckiego — arendarza Uszackiego, sine ulla ratione et praetextu, gwałtownie w mieście porwawszy do klasztoru swego zaprowadził, gdzie przez trzy dni więził, bił, mordował y ledwo żywego wypuścił. W tymże roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym, na dniu piątym z subordynacyi obżałowanego tegoż imci xiędza starszego niemała gromada ludzi klasztornych y z iuryzdyk, napadszy na dom Hryni żyda, trunki powypiali, porozlewali, szkody na złotych trzysta uczynili; denique żydówkę żonę tego żyda violenter wziowszy, nie niewinną do klasztoru zaprowadzili, gdzie onę obżałowani imć xięza bazylianie przez kilka dni w więzieniu trzymając bili, stursali y ledwo za medycayą ichmość panów przytęścił uwolnili. Denique na teży iuryzdyce swoiey na przeszkodę arendy żalującego delatora szynk różnych trunków nulliter ufundowali y od roku tysiąc siedmset czterdziestego szóstego usque ad datam

praesentem do iurydyk swych daia, y innych niemało krzywd, szkod, inwazyi, wiolencyi w mieście żalującego delatora Uszaczu czynić nie przestają, z odpowiedziami y pochwałkami nie tylko zostawać w takowey swoiey zawziętości, lecz in super spalaniem miasta odgrażają się. O co wszystko żalujący delator, tak za dawniejszemi żałobami, iako też y za terazniejszemi chcąc z obżalowanymi imci iure experiri, ante omnia do obwarowania iterum iterumque securitatem possessyi dobr, cum omnibus attinentiis, oraz zdrowia y życia ludziom mieszczanom, poddanym y żydom żalującego delatora, tudzież przeieżdzaiącym kupcom y wszelkim ludziom, przytym kiermaszom, targom, w mieście żalującego delatora odprawuiącym się ab omni impetitione ac violentiis obżalowanych ichmciów, do approbaty procederu prawnego, cum tota w onym re et effectu expresso, z obżalowanymi ichmściami zaszłego, pro parte żalującego delatora słuźącego. E contra do skassowania nullitate wszelkich y wszystkich obżalowanych ichmściów skryptów, papierów, wespół z procederem prawnym, in praeiudicium żalującego delatora przysposobionym, do statucii Sawki tkacza, z żoną, dziećmi, y wszelkim dobytkiem onego, post, quam

do extradycyi cum omni supellectili onego żalującemu delatorowi, iako iuż w mieście żalującego delatora zasiedzialego, do uznania inkwyzycye y weryfikacyi za poczynione wiolencyi, zabóystwa, boie, inwazyce y szkody, post quos expeditos actus, do compensowania przez obżalowanych ichmściów za tak wiele poczynionych szkod y krzywd według prawa statutowego sowitością, do zaplacenja za ponieiednokrotną uczynioną wiolencję, gwałt, naiazd, zabóystwo, bicie mieszczan, ludzi y żydów żalującego delatora, nawiązek distinctim z prawa ściągających się, seorsive za kontrawencją dekretom, oraz za odpowiedzi y pochwalce paen y win, ex merito actionis promanantibus, na obżalowanych ichmściami wskazania; a za szkody, straty y expensa na prawo deinde erogowane in omni refusus y o to wszystko, co czasu prawa per controversias fusius deductum będzie, salva tey żałoby melioratione reservata, lub inney wyniesienia et in unum łączenia, iaśnie wielmożny żalujący delator dał tę swą solenną manifestacją przez wyż wyrażonego patrona ku zapisaniu do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego. Co iest przyjęto y zapisano.

1747 Августа 31 дня.

Изъ книги № 107, за 1747 г., л. 1101.

163. Жалоба Игнатія и Ивана Ланевскихъ-Волковъ на настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Мельхиседека Богдановича о причиненіи имъ убытковъ вторичнымъ возбужденіемъ процесса о Тризенскомъ имѣніи.

Означенные въ этомъ документѣ земляне Ланевскіе-Воли приносятъ жалобу на настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря по поводу того обстоятельства, что монастырь учинилъ было незаконный искъ объ Тризенскомъ имѣніи, ко-

торый и прекратился было самъ собой; но въ 1747 году монастырь возобновилъ его, чѣмъ причинилъ землянамъ значительные убытки и безпокойства.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego siódmego, miesiąca Augusta trzydziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim księstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym obranemi, comparendo personaliter patron wielmożny imé pan Mikołaj Turczynowicz Suszycki—skarbnik wojewodztwa Trockiego, nomine iaśnie wielmożnego imci pana Ignacego—łowczego wielkiego księstwa Litewskiego y wielmożnego imci pana Jana woyskowicza Mozyrskiego — Laniewskich-Wolków, na wielebnego w Bogu imci xiędza Melchisedeka Bohdanowicza—starszego y całego congreium Wileńskiego ritus graeci non uniti, żałował y solenniter manifestował się, mieniać o to, iż co antecessores obżalowanych ichmościów, uformowawszy nieiakowys praetext do dobr Tryz-

nińskich, w powiecie Lidzkim sytuowanych, iure successivo żałującym delatorom należących, za którą intentowawszy do trybunału wielkiego księstwa Litewskiego, litem przez czas niemały z antecessorami żałujących delatorów prawem prozekwuiąc, do niemałych szkod, strat y expens prawnych przywiedli, tandem znaiąc niesłuszną y napastną pretensyą swoją, przez lat kilkadziesiąt zamilczeli byli, potym obżalowani ichmość znowu resuscitando takowy swój niesłuszny proceder, w roku tysiąc siedmsetnym czterdziestym trzecim, miesiąca Septembra siódmego dnia, przy incydencyi sprawy ex actoratu żałujących delatorów z wielu ichmościami panami kompetitorami o też dobra Tryznińskie interwencyą uczynili, a nie kontentuiąc się na tym, w roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym siódmym evocatorie przed sąd kommissarski w Warszawie sędzić przypa-

dający, żalujących delatorów adcytowawszy, do szkod, strat y expens prawnych niesłusznie przywieść usiłują, z odpowiedziami y pochwałkami odgrają się. O co żalujące delatores z obżalowanymi ichmościami chcąc iure experiri, ante omnia do obwarowania omnimodae securitatis dobr Tryznińskich, żalującym delatorom successive należących, ab omni impetitione et iuris persecutione obżalowanych ichmościców, do skassowania nullitate wszelkich obżalowanych ichmościców skryptów, papierów, in praeiudicium żalujących delatorów • przypsobilonych, współ z pretensją y procederem prawnym niesłusznie do żalujących

delatorów uroszczonym, do wskazania paen evokacyjnych, oraz za odpowiedzi y pochwałki, do uznania paen y win, ex merito actionis z prawa ściągających się, do nagrodzenia szkod, strat y expens, tak ante, iako też et noviter na prawo erogowanych y erogujących się y o to wszystko, co in termino iuris per controversias latius deductum będzie, salva tey żaloby melioratione reservata, lub inney wyniesienia et in unum łączenia, żalujące delatores przez wyż wyrażonego patrona dali swój solenny manifest ku zapisaniu do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego. Który iest przyjęty y zapisany.

1748 г. Мая 8 дня.

Из книги № 109, за 1749 г., л. 159.

164. Фундушова запись отъ Вѣшнянскаго тивуна Каспра Радвинскаго Фронцкевича Ушатскому базилианскому монастырю на землю, дома и денежныя суммы.

Вешнянскій тивунъ Касперъ Фронцкевичъ, сдѣлавшись послѣ смерти отца и брата единственнымъ ихъ наследникомъ, настоящею записью утверждаетъ за Ушатскими базилианами слѣдующіе фундуши: уволоку земли, на которой стоитъ монастырь, плацъ для госпиталя и школы и еще шесть отдѣльныхъ плацовъ, завѣщанныхъ его отцомъ и непризнанныхъ наследниками, 1000

талеровъ на устройство капеллы и отдѣльно Остротскіе грунты, записанные его братомъ Черейскимъ опатомъ на Ильинскую церковь. Противъ наследниковъ, могущихъ нарушить эту запись, назначаетъ заруку въ 20,000 зл., а сына своего, Ушатскаго монаха, поручаетъ надзору и попеченію монастыря.

Roku tysiąc siedmsetnego czytydziestego dziewiątego, miesiąca Apryla dwudziestego ósmego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny, w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów, w roku teraz-

nieyszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter patron imć pan Mikołaj Życki—miecznik xięstwa Żmuydzkiego, opowiadał, prezentował, y w sposób przenosu przy samymoryginalie ad acta podał ekstrakt dobrowolnego wieczysto korroboracyjnego zapisu, od wielmożnego imci pana Kaspera Radziwińskiego - Frąckiewicza — ciwona Wieszniańskiego, na rzecz w nim wyrażoną, w Bogu przewielebnemu imci xięzdu Macieiovi Dobrosielskiemu — przełożonemu y całemu konwentowi Uszackiemu zakonu świętego Bazylego danego, w maydeburyi miasta iego królewskiej mości Witebska zeznanego, ex iisdem actis wydany, in rem et partem tychże w Bogu wielebnych ichmość xięży bazylianów konwentu Uszackiego służący y należący, który podając ad acta prosił nas sądu, aby pomieniony ekstrakt ze wszytką w nim inserowaną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski w xięgi de verbo ad verbum wpisać zleciliśmy, którego tenor sequitur estque talis:

Wypis z xiąg mieyskich ratusznych Witebskich. Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego ósmego, miesiąca Junii czternaściego dnia. Przede mną Antonim Piarą—skarbnikiem y lantwóytem y przed nami burmistrzami, radcami, ławnikami y całą radą, magistratu Witebskiego, tego roku dla spraw sądowych w ratuszu zasiadającymi, comparendo personaliter wielmożny imć pan Kasper Radziwiński-Frąckiewicz — ciwon Wieszniański, list swój dobrowolny wieczysto-korroboracyjny nieporuszny zapis, in rem et partem w Bogu przewielebnego

imci xięzda Macieia Dobrosielskiego—superiora y całemu konwentowi Uszackiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego dany, służący y należący, ustnym swym zeznaniem stwierdziwszy, przyznał y, aby do akt xiąg mieyskich Witebskich spraw wieczystych przyjęty y wpisany był, exposcebat, którego tenor sequitur estque talis:

Ja Kasper Radziwiński - Frąckiewicz — ciwon Wieszniański, wiadomo czynię tym moim dobrowolnym, wieczystym, nigdy przez żaden wynalazek ludzki w potomne wieki nieporuszny korroboracyjny zapisem, w Bogu przewielebnemu imci xięzdu Macieiovi Dobrosielskiemu — przełożonemu y całemu konwentowi Uszackiemu zakonu świętego Bazylego wielkiego ritus graecouniti danym na to: Iż co ia Kasper Radziwiński-Frąckiewicz—ciwon Wieszniański, bacząc to, iako świętey pamięci w Bogu przewielebny imć xiądz Jan Chryzostom Radziwiński-Frąckiewicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego opat Czereyski, brat mój rodzony, spółnie, dobrowolnie y jedno-staynie ze mną z niepoiednokrotney między nami namowy y deliberacyi utwierdzić y roborować postanowiwszy, oraz realiter et in effectu utwierdziwszy y roborowawszy fundusz, legacye y wszelkie nadania cerkwi y klasztoru Uszackiego, w Bogu wielmożnych ichmość xiężów bazylianów unitów, od dobrodzieiów rodziców naszych zaszcze y uczynione, a przy tym przydawszy y przyczyniwszy od nas samych niektóre donacye, oraz wszystko ad effectum przywiódszy, tudzież dawszy na to osobliwy spółny ze mną wieczysty, funduszowy, roboracyjny oraz legacyiny zapis, roku tysiąc siedmsetnego dwudziestego pierwszego, miesiąca dwudziestego piątego dnia, spo-

rzędzony, rękoma własnymi obadwuch nas legitime podpisany, ni w ozym niewątpliwy et in foro competenti razem przyznać miany, onego intervenientibus aliis negotiis, zaraz nie przyznał, sam properantibus fatis z tym się pożegnał światem y mnie do przyznania accessum zatamował. Tedy ia wyżey mianowany Kasper Radziwiński Frąckiewicz—ciwon Wieszniański, zostawszy superstes et haeres, a czyniąc zadość obowiązkowi sumnienia moiego, oraz ratificando wszystkie cerkwi y klasztorowi Uszackiemu dawniejsze y pośledniejsze nadania, fusius w pomienionym roboracyinym zapisie naszym wyrażone, idque włokę gruntu nazwaną Koroborowszczyzną, z placem, na którym teraz klasztor stoi, zosobna zaś drugi plac na szpital legowany, item miejsce ex opposito tegoż szpitalu sytuowane, quondam z domkiem, placem y ogrodem bywsze, kędy przedtym ieomość pani Krawowska miała pozwolone mieszkanie, na szkołę dzieci uczących się darowane; tudzież placów sześć, in contiguitate cerkwi y klasztoru będących, w pomienionym roboracyinym, nieprzyznanym zapisie naszym, z granicą, mieszkańcami y uroczyszczami szerzey opisanych, in perpetuum et inviolabiliter przy cerkwi y klasztorze Uszackim utwierdzam, corroboruję, władzy y iurisdikeyi cerkiewney raz inkorporowane przywłaszczzone wiekuiście inkorporuję, przywłaszczam, żadney sobie, successorom y nikomu zgoła salwy nie zachowuję. Insuper co tenże brat mój imię xiądz opat Cze-reyski tysiąc talarów bitych na kapelią do cerkwi Uszackiey legował, denique cerkwi Plińskiej fundusze y legacye gruntów Ostrotkich, tudzież służące na to wszystko y na zupełną fundacyą y legacye, dokumen-

ta, zapisy ze wszystką w nich wyrażoną rzeczą, et cum omnibus clausulis ac paragraphis umacniam, utwierdzam, osobliwie toties mianowany spólny brata moiego y mój corroboracyiny zapis, lubo nieprzyznany, oraz inne iuris et possessionis zapisy, etiam choćby który był nieprzyznany, in omni robore et valore, tak iakby officiosissime rekognoskowane, ponieważ z dobrej rodziców dobrodzieiów naszych y naszej woli dane, u każdego sądu za słuszne, ważne y żadney censurze niepodległe mieć chcą y one pro firmis ac iuridicis uznawam. A będąc sam w podeszłym wieku y bliżey coraz spodziewaiąc się przed sąd pana Boga bydź stawionym, wyznaię, iż zaczęty przez terazniejszych ichmościów possessorów Uszackich proceder prawny in derogationem possessyi ichmościów xięży bazylianów uroszczony, niesłuszny iest y niesprawiedliwy y przeto abhorrendo od takowego postępku, dokładam w tym zapisie moim warując to firmiter, aby xięć mój miły imię pan Pańka Maximowicz, iako vigore prawa wieczystego przedaźnego ode mnie imci danego y przyznanego majątność Cieliczyna, cum attinentiis dóbr, w woiewodztwie Połockim sytuowanych, actor et haeres, temuż konwentowi Uszackiemu za oblięciem, ode mnie ichmościom na realnie wziętą sumnę danym, czterdzieście talarów bitych bez dalszey protrakcyi z pro-wizyą annuatim należąca oddał, y żadney ichmościom xiężom bazylianom Uszackim nie czynił trudności oblięgię. A syna moiego Antonina Radziwińskiego - Frąckiewicza, w zakonnie świętego Bazylego wielkiego będącego, do względu y respectu ichmościów xięży bazylianów rekomenduję. Y tak na mnie samego, in casu tey moiey

wieczystey korroboracyi w najmniejszym punkcie przestąpienia, iako na successorów moich żarąk dwadzieścia tysięcy złotych et pœnas banitionum ac infamiae zakładam, in ubiquinario foro, abscissis omnibus quibusvis dillationibus, appellationibus beneficiisque iurium. Y choćby nie raz założoną żarekę zapłacić przyszło. iednak ten mój wieczysty, nieporuszny corroborationis zapis insuo robore et valore perpetuis temporibus inviolabiliter zostawać ma. Y na tom ony dał z podpisem ręki moiey y ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan roku tysiąc siedmset czterdziestego ósmego, miesiąca Maia ósmego dnia, w Uszaczu. U tego dobrowolnego corroborationis zapisu podpis ręki tak samego aktora, iako y iaśnie wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów tymi słowy: Kasper Radziwiński-Frąckiewicz — ciwon Wieszniański. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wielmożnego imci pana Kaspera Radziwińskiego-Frąckiewicza — ciwona Wieszniańskiego, do tego wieczysto-korroboracyjnego zapisu, w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Macieiovi Dobrosielskiemu — przelożonemu y całemu klasztorowi Uszackiemu ichmościów xięży bazylianów unitów danego, na utwierdzenie funduszu y nadania od ichmościów panów Frąckiewiczów według prawa podpisuję się, Marcjan Ogiński — wojewoda Wi-

tebski m. p. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wysz wyrażoney do tego wieczystego korroboracyjnego zapisu podług prawa podpisuję się Thadeusz Ogiński — kasztelan Trocki mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wysz wyrażoney do tego wieczystego korroboracyjnego wieczystego zapisu podług prawa podpisuję się Jerzy Zaranowski Łuski — p. w. W. mp. Który takowy wieczysto-korroboracyjny zapis, za ustnym y oczewistym przez wysz wyrażoną osobę zeznaniem onego, iest do akt xiąg mieyskich iego królewskiej mości ratusznych Witebskich spraw wieczystych przyięty y wpisany, z których y ten wypis per extractum pod pieczęcią urzędową mieyską uprzywileiowaną ratuszną Witebską, ichmościom xięży bazylianom konwentu Uszackiego iest wydan. Pisan w Witebsku, ut supra. U tego extractu przy pieczęci magdeburskiej Witebskiej podpis na mieyscu pisarskim regentowski y korrekta his verbis: Na mieyscu imci pana pisarza podpisuję się Jakub Litwinko — r. W. mp. Zkorygowałem z xięgami. Który to extract, za podaniem onego przez wysz wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samym oryginalu do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

1748 г. Декабря 5 дня.

Изъ книги № 109, за 1749 г., л. 1524.

165. Изрекательная запись, данная настоятелемъ Березовецкаго монастыря Юсифомъ Спиридовичемъ Браславскому коморнику Осипу Родевичу въ томъ, что монастырь отказывается отъ своихъ правъ на имѣніе Уклѣ.

Сынъ покойнаго Браславскаго стольника Толоконскій поступилъ въ Березовецкій монастырь; такъ какъ на его долю приходилась часть родоваго имѣнія, то монастырь объявилъ себя претендентомъ на законную его часть. Между тѣмъ Браславскій коморникъ Родевичъ принялъ на себя

обязательство на уплату долговъ покойнаго, которые должны были возмещаться на томъ-же имѣніи Уклѣ; онъ и выдалъ монастырю законную часть наслѣдства монаха Толоконскаго, т. е. 200 талеровъ, въ чемъ и получилъ отъ монастыря настоящую квитаціонную запись.

Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego dziewiątego, miesiąca Augusta dwudziestego pierwszego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny w wielkim xięstwie Litewskim, z wojewodztw, ziem y powiatów na roku terazniejszym tysiąc siedmsetnym czterdziestym dziewiątym obranymi, comparendo personaliter u sądu patron imé pan Benedykt Oganowski—obozny wojewodztwa Wileńskiego, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samym originale ad acta podał ekstrakt listu dobrowolnego, wieczysto zrzecznego, wlewkowego, rezygnacyjnego zapisu, od w Bogu przewielebnego imci xiędza Józefa Spirydowicza—zakonu świętego Bazylego wielkiego, prezydenta Berzweckiego, qua plenipotencyaryusza ichmościom panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom — komornikom powiatu Brasławskiego, małżonkom, na

rzecz w nim wyrażoną danego, na roczkach decembrowych powiatu Brasławskiego przyznanego, ex iisdem actis wydany, in rem et partem tychże pomienionych ichmościów panów Józefa y Ludowiki z Gierulskich Rodziewiczów -- komorników powiatu Brasławskiego, małżonków, służący y należący; który ad acta podając, prosił nas sądu, ażeby pomieniony listu dobrowolnego wieczysto-zrzecznego, rezygnacyjnego zapisu ekstrakt, ze wszystką w nim inserowaną rzeczą, był do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany. Jakoż my sąd trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego ony przyiowszy, w xięgi de verbo ad verbum wpisać pozwolili. Którego tenor sequitur estque talis: Wypis z xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Brasławskiego. Roku tysiąc siedmsetnego czterdziestego ósmego, miesiąca

Decembra siódmego dnia. Na roczkach sądowych decembrowych powiatu Brasławskiego, solita iuris praxi w zamku iego królewskiej mości Brasławskim sądzących się, przedemną Janem Augustem z Eklów Hylzenem—kasztelanem Inflantskim, sądowym Brasławskim, Margenhawskim etc. starostą, in assistentia wielmożnego imci pana Stefana Jozefata Bielkowicza—czesznika y pisarza grodzkiego Brasławskiego, zasiadaiaącym, comparens personaliter w Bogu przewielebny imé xiądz Józef Spiridowicz—prezydent Berezwecki, qua plenipotentarius, ten dokument przyznał, którego tenor sequitur talis: Ja xiądz Jozef Spiridowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego prezydent Berezwecki, plenipotentarius ad actum intra expressum, ex dispositione w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Herakliusza Lisańskiego, zakonu świętego Bazylego wielkiego prowincyała prowincyi Litewskiej kongregacyi Tróycy przenayświętszey nazwany, et ex dispositione venerabilis consultorii provinciae nostrae naznaczony, imieniem tegoż w Bogu nayprzewielebniejszego imci xiędza Herakliusza Lisańskiego—prowincyała, superiora Berezweckiego y całego klasztoru Berezweckiego imieniem, czynię wiadomo, y iawno wyznawam, sam na siebie y successorów naszych klasztoru Berezweckiego, tym moim listem dobrowolnym, wieczysto zrzecznym, wlewkowym, rezygnacyinym zapisem, ichmościom panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom powiatu Brasławskiego, małżonkom, danym na to: Iż w Bogu zeszyli wielmożny imé pan Wawrzyniec Tołokoński—stolnik Brasławski, oyciec naszego zakonnika imci xiędza Hylaryona Tołokońskiego, mając majątność,

Ukle nazwaną, w powiecie Brasławskim leżącą, cum omnibus attinentiis, prawem wieczystym w roku tysięcznym sześćsetnym dziewiędziesiąt siódmym, miesiąca Januarii piętnastego dnia danym, eodemque anno et mense dwudziestego trzeciego dnia w sądach kapturowych Brasławskich przyznanym, od ieymci pani Zofii Zuskiewiczowny Janowej Mirskiej y od imé panów Ludwika y Maryanny z Jesmanów Mirskich, małżonków, także od imé panów Alexandra y Andrzeia Mirskich y od ieyméc pani Halszki Mirskiej, za spółną summę z wielmożną ieyméc panią Maryanną z Podbereskich primo Wawrzyńcową Tołokońską, stolnikową Brasławską, potym Konstąntynową Sipowiczową—horodniczyną Brasławską, matką naszego zakonnika iegomości xiędza Hylaryona Tołokońskiego, nabytą, na którą majątność Ukle niemałe u różnych ichmościów zaciągnowszy onera y oną opiignorowawszy, insuper summy dwadzieścia tysięcy złotych polskich pomienioney ieymci pani Tołokońskiej, potym Konstąntynowej Sipowiczowej, matce naszego zakonnika xiędza Hylaryona Tołokońskiego, za wniesienie ieymci, na teyże majątności Uklu, y na innych dobrach swoich osobiwym zapisem ulokowawszy y oną wespół z dożywociem na tychże dobrach testamentem ostatnim woli swoiey approbowawszy, relicta unica naszego zakonnika, na świecie Józefa, a teraz w zakonie Hylaryona Tołokońskiego, prole, sam fatis occubuit. Post obitum którego nasz xiądz Hilaryon Tołokoński za instynktem Ducha świętego wstąpiwszy do zakonu świętego Bazylego wielkiego, a iako po rodzicu swoim imci panu Wawrzyncu Tołokońskim będący aktorem toties rzeczoney majątności Ukla y

dalszych dobr w powiecie Brasławskim leżących resignationem, summ z tych dobr na siebie qua aktora pochodzących, przez osobliwszy swój zapis w roku tysięcznym siedmsetnym trzydziestym czwartym, miesiąca Decembra dwudziestego piątego dnia dany zakonowi naszemu świętego Bazylego wielkiego, praecipue konwentowi Berezweckiemu, w wojewodztwie Połockim sytuacją mającemu, przed professyą uczynił. W pośledniejszym zaś czasie wielmożni ichmość panowie Konstanty Jan Sipowicz—horodniczy Brasławski, tylko względem starszeństwa małżeńskiego, a sama Maryanna z Podbereskich, primi voti Wawrzyńcowa Tołokońska—stolnikowa Brasławska, potym Sipowiczowa — horodniczyzna Brasławska, matka naszego zakonnika imci xiędza Hylaryona Tołokońskiego, z miłości swey ku niemu y zakonowi naszemu, tak summy dwudziestu tysięcy złotych polskich, sobie od pierwszego męża na wyż wyrażonych dobrach zapisaney, iako aktorka, iako też y z dożywocia na majątności Ukle wiecznością zrzekszy się, oną konwentowi naszemu Berezweckiemu cedowała y z teyże majątności Ukla, oraz z innych dóbr, oddaliwszy swoich wszystkich kolligatów zniósła y na to od siebie zapis sub data roku tysiąc siedmset trzydziestego dziewiątego, miesiąca Maia trzydziestego dnia dany, w roku tysięcznym siedmsetnym czterdziestym, miesiąca Decembra piątego dnia, przed urzędem grodzkim Brasławskim wraz z mężem swym secundi thori imć panem Sipowiczem—horodniczym Brasławskim, przyznali. In virtute których dokumentów supra wyrażonych, konwent nasz Berezwecki, mając legitimum do aktorstwa majątności Ukla, w powiecie Brasławskim leżącej, y

do summy exinde pochodzącej, ius et interesse, gdy ad exonerationem oney et restitutionem różnych długów na teyże majątności Ukle będących, przez antecessorów naszych wielmożnego imć pana Wawrzyńca Tołokońskiego—stolnika Braclawskiego y wielmożną ieymć panią Maryannę z Podbereskich, primi thori Tołokońską, secundi Sipowiczową—horodniczą Brasławską zaciągnionych, sposobności mieć nie mógł y nie może, a ichmość panowie Rodziewiczowie—komornicy powiatu Brasławskiego, małżonkowie, ponieważ nie tylko wszystkie długi pomienionych ichmościów panów Wawrzyńca Tołokońskiego y Maryanny, primo Tołokońskiej, secundo Sipowiczowej, ad fundum majątności Ukla reguluiące, które by się słuszne być pokazały, iako to: ichmciom xięży piarom Wileńskim, ichmościom panom Puciatom—starostom Podberzkim, małżonkom, wielmożnemu imć panu Janowi Platerowi—woyskiemu Inflantskiemu, ichmć panom Boianowskim y Kassienowiczom, także y inne do uspokojenia parata pecunia za konwent nasz Berezwecki przyieli na siebie, ale też przy długach na się przyiętych, insuper w gotowiznie summy talarów bitych dwieście za też majątność Ukle cum attinentis konwentowi naszemu Berezweckiemu realiter ac effective oddali y wypłacili; zaczym ia xiądz Spirydowicz—prezydent Berezwecki, plenipotencyaryusz ex dispositione desuper expressa ad hunc actum naznaczony, z całym konwentem naszym Berezweckim, modo superius expresso, za majątność Ukla, w powiecie Brasławskim leżącą, in toto ac per totum od ichmościów panów Rodziewiczów, małżonków, zostawszy uspokojonym, eo intuitu aktorstwo nasze mająt-

ności Ukła ze wszystkiemi oney attynencyami, z gruntami, oromemi y nieoromemi, zaściankami, zarosłami, miodowszczyzną, borciami, z lasami, borami, gaiami, zarosłami, pustoszącami, sianożęciami, ogrodami, sadami, sadzawkami, rzekami y z rzeczkami, wstępami wolnemi do jeziora Ukła y do innych jezior, rzeczek, z wolnym łowieniem ryb różnymi sieciami letniemi y zimowemi, niewodami, z iazami na tymże Uklu jezierze, a w puszczy z wolnemi łowami, zwierza biciem, z łowami bobrowymi y wydrzanymi, z poddanemi wieczystemi y zachożemi, adpraesens znajdującemi się y przezcz rozeszłymi, gdzie kolwiek będącemi, z ich żonami, dziećmi utriusque sexus, z ruchomością, majątnością, dobytkiem onych, z bydłem, końmi, z gruntami, ogrodami, sianożęciami, u nich będącemi, owo zgola z tym wszystkim, co się w tey majątności znajdować może, et cum omnibus attinentiis et pertinentiis, iak zdawna ta majątność w granicach swoich y obychodach zostawała y dopiero zostawa, ogulnie wszystko bez najmniejszey excepcyi, za wyż wyrażone długi z niey do wypłacenia przyjęte y za summę talarów bitych dwieście konwentowi Berezwieckiemu wyplaconą ichmć panom Rodziewiczom, małżonkom, perpetuis temporibus rezygnuję, oraz pomienionej majątności Ukła perpetuis temporibus na osoby ichmćsiom zrzekam się, imieniem całego klasztoru naszego Berezweckiego, y ustępuję, do possessyi oney przychodzić, ab oneribus eliberować, captato quovis tempore, tymże ichmćsiom pozwalam. Dla czego wszystkiego iuris et possessionis dokumenta, prawa wieczyste, ograniczenia y inne wszelkie sprawy, ad fundum teyże

majątności Ukła regulujące, do rąk ichmćsiom panów Rodziewiczów wracam, oddaę y in personas ichmćsiom wlewam, ceduę; a mnie samemu z całym konwentem Berezweckim y następcom naszym do teyże majątności Ukła y do najmniejszey oney czastki żadney salwy, akcessu y przystępu nie zachowuję, ani zostawuję. Wolni tedy y mocni będą ichmć panowie Rodziewiczowie, małżonkowie, tąż majątnością Uklem y wszystkiemi do niey attynencyami, poddanemi, iako swoią własnością rządzić, szafować, dysponować, dać, darować, sprzedać, zamienić y wszelkich pożytków z niey ad libitum sui wynajdować, bez żadney od nas bazylianów konwentu Berezweckiego y następców naszych prepedycyi. Czego wszystkiego ia z konwentem naszym całym Berezweckim, pod zaręką ważność rzeczy wynoszącey et sub paenis banitionum ac infamiae dotrzymać imieniem całego klasztoru Berezweckiego assekuruję się. Pod którą zaręką y peny dobra nasze Stawrowo y część Dowbli nazwane, w powiecie Brasławskim leżące, w ewikęją podaę y oneruję. In casu vero naruszenia y niedotrzymania w którym kolwiek punkcie y paragrafie tego zapisu naszego daę moc y pozwalam ichmćsiom nas samych bazylianów konwentu Berezweckiego, następców naszych y każdego turbatora do wszelkiego sądu, prawa y urzędów ziemskiego, grodzkiego, trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego, ziemskiego, skarbowego, duchownego, et ad quodlibet w wielkim xięstwie Litewskim subsellium, terminem iak najkrótszym adcytować, gdzie, abscissis omnibus dilationibus atque beneficiis iuris, skuteczną rozprawę przyjąć, zarękę nie zcho-

dząc z sądów in instanti zapłacić, oraz wszelkim wskazom, penam y iudykatom sądowym in omni podlegać klasztor nasz Berezwecki tenebitur. Y na tom dał ten nasz list dobrowolny wieczysto-zrzeczny wlewkowy y rezygnacyjny zapis z podpisem ręki mey y z podpisem rąk wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów, ode mnie oczewisto uproszonych. Pisan w Brasławiu, roku tysiąc siedmset czterdziestego ósmego, miesiąca Decembra piątego dnia. U tego prawa podpis imci xiędza y iaśnie wielmożnych ichmościów panów pieczętarzów his verbis: xiądz Józef Spirydowicz—zakonu świętego Bazylego wielkiego prezydent Berezwecki, plenipotencyaryusz mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz do tego wieczysto-zrzczonego wlewkowego zapisu od wielebnego imści xiędza Józefa Spirydowicza — zakonu świętego Bazylego prezydenta Berezweckiego, imieniem tegoż klasztoru ichmościom panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom Brasławskim, na majątność Ukle, w powiecie Brasławskim leżącą, podług prawa podpisnię się Jan z Eklów Hylzen—kasztelan x. Inflantskiego, Brasławski, Margenhawski starosta. Za ustnym y oczewistym uproszeniem od osoby wyż wyrażoney do tego wieczysto-zrzczonego

zapisu iako pieczętarz podpisuję się Stefan Bielikowicz—czesznik y pisarz grodzki powiatu Brasławskiego mp. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od osoby wyż wyrażoney do tego prawa wieczystego iuxta exigentiam iuris podpisuję się Symon Downarowicz—p. o. w. Które prawo po przyznaniu onego iest do xiąg grodzkich Brasławskich zapisane, ex iisdem actis y ten ekstrakt solita iuris praxi ichmość panom Józefowi y Ludowice z Gierulskich Rodziewiczom—komornikom Brasławskim, iest wydany. Dat w zamku iego królewskiej mości Brasławskim ut supra. U tego ekstraktu przy wyciśnioney sądowej starościńskiej pieczęci podpis ręki wielmożnego imci pana pisarza grodzkiego Brasławskiego, tudzież korrekta, ad haec na srednich arkuszach korrekta z konnotacją his verbis: Stefan Jozafat Bielikowicz — chesznik y pisarz grodzki powiatu Brasławskiego mp. Correxit Rodziewicz mp. Correctum cum actis mp. Który to takowy pomieniony ekstrakt za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona w sposób przenosu przy samymoryginale do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany.

1749 г. Апрель 12 дня.

Изъ книги № 111, за 1750—1751 г., л. 914—915.

166. Засная запись отъ Давговскаго старосты Адама Бростовскаго Жировицкому монастырю на сумму семнадцать тысячъ злотыхъ.

Давговскій староста Адамъ Бростовскій и его жена заняли у Жировицкаго монастыря 17,000 злотыхъ на три года подъ зарукой 17,000 тысячъ и съ обезпеченіемъ на половинѣ имѣнія Прусовщины; но принимая во вниманіе бѣдность мо-

настыря, а равно и чудодѣянія Жировицкой Божіей Матери, Бростовскій находитъ возможнымъ продлить срокъ временнаго владѣнія имѣніемъ на 6 лѣтъ; въ случаѣ же неуплаты долга—еще на 6 лѣтъ.

Roku tysiąc siedmset piędziesiątego pierwszego, miesiąca Februarij szesnastego dnia.

Przed nami sędziami, na trybunał główny wielkiego księstwa Litewskiego roku immediate przeszłym tysiąc siedmset piędziesiątym z wojewodztw, ziem y powiatów obranymi, comparendo personaliter patronimé pan Alexander Hołowczyc—komornik Smoleński, opowiadał, prezentował y w sposób przenosu przy samymoryginalie ad acta podał ekstrakt magdeburyi Żyrowickiej aprobacyjnego, oraz assekuracyjnego zapisu, od i. ww. i. pp. Adama y Gienowewy z Ogińskich Brzostowskich—starostów Dawgowskich, małżonków, w Bogu wielebnym ichmość xiężom bazylianom Żyrowickim danego, w maydeburyi Żyrowickiej przyznanego, et ex iisdem actis per extractum wydany, in rem et partem tychże ichmość służący y należący, który podając do akt prosił nas sądu, ażeby pomieniony ekstrakt ze wszystką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg trybunału głównego wielkiego księstwa

Litewskiego spraw wieczystych przyjęty y wpisany; iakoż my sąd ony przyiowski y xięgi de verbo ad verbum wpisać rozkazałi, którego tenor sequitur estque talis.

Wypis z xiąg miejskich magdeburyi Żyrowickiej. Roku tysiąc siedmset czterdziestego dziewiątego, miesiąca Junii dnia szesnastego. Na urządzie magdeburskim Żyrowickim, przed nami Janem Miskiewiczem—wóytem a Michałem Bobrukiewiczem—pisarzem comparendo personaliter i. ww. i. pp. Adam y Gienowewa z Ogińskich Brzostowcy—starostowie Dawgowsy, Przelayscy, małżonkowie, ten dobrowolny aprobacyjny, oraz assekuracyjny zapis, w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim na rzecz w nim wyrażoną na sądach ikmci magdeburyi Żyrowickiej przyznali sequenti tenore pisany: Adam Brzostowski—starosta Dowgowski y Przelayski, general-lieutenant od infant. woysk wielkiego księstwa Litewskiego, y Gienowefa z Ogińskich Brzostowska—staroscina Daw-

gowska, małżonkowie, jedna osoba za drugą ręcząc, poczytając y obowiązując się, czyniemy wiadomo y wyznawamy każdemu, komu o tym teraz y w czas przyszły wiedzieć będzie należało, tym naszym listem dobrowolnym approbacyinym, oraz assekuracyinym zapisem, danym w Bogu przewielebnemu imci xiędzu Cezaremu Stabrowskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi prowincyi Lit. y superiorowi klasztoru Żyrowickiego, oraz wszystkim w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim, na to: iż co my Brzostowscy—starostowie Dawgowscy, małżonkowie, ieszcze w roku tysiąc siedmset czterdziestym siódmym, miesiąca Apryla dwunastego dnia, pożyczwszy u ichmość xięży bazylianów Żyrowickich summy siedmnaście tysięcy złotych polskich w złotey y srebrney monecie, licząc każdy czerwonec złoty po złotych siedmnastu y groszy piętnastu, talar bity po złotych ośmiu, a tyńf po złotemu y groszy ośmiu; w tey summie połowę majątności naszej, Prusowszczyzna nazwaney, w powiecie Słonimskim leżącej, z poddaniem we wsiach Rusakowie, Zalesiu y Mironimie alias Wierzchowcach mieszkającymi, ze wszystkimi do tey połowy attinencyami, prawem zastawnym triennali cursu onerowaliśmy, iako o tym wszystkim fusius et latius też same prawo w maydeburgyi Żyrowickiej przyznane y do trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego przeniesione, wszystką rzecz w sobie wyraża y opiewa, które to prawo we wszystkich onego punktach, paragrafach, warunkach, obowiązkach, ewikcyach y assekuracyach, excepto tylko punktu termin trzyletniey possessyi wyrażającego, niniejszym dobrowolnym zapisem naszym stwierdzając y robo-

rując, a oraz z osobliwego ku temu miejscu świętemu Żyrowicom, łaskami y cudami Przenajswiętszey Panny Maryi słyńcącemu, affektu, widząc być szczupłość fortun do klasztoru Żyrowickiego należących, a dla tego pewność dłuższej possessyi przereczoney połowy majątności Prusowszczyzny i. xx. bazylianom Żyrowickim ubezpieczając y warując, post expirationem w roku przyszłym tysiąc siedmset piędziesiątym w dzień świętego Jerzego święta rzymskiego trzyletniey zastawney praenominatorum honorum ichmość possessyi, iuz nie trzyletni termin zastawy, lecz zaczynając od pomienionego roku tysiąc siedmset piędziesiątego od święta świętego Jerzego rzymskiego do roku tysiąc siedmset piędziesiątego szóstego do tegoż terminu y święta, a za nieokupnem w lat sześć, tedy od sześciu do sześciu lat zastawną ichmciów possessyą, toties wspomnioney połowy majątności Prusowszczyzny proroguiemy. Którego to prawa zastawnego anterius danego y terazniejszego aprobationis zapisu we wszystkich punktach y obowiązkach nostris cum successoribus dotrzymać mamy y powinni będziemy, pod zaręką siedmnastu tysięcy złotych polskich et sub paenis banitionum ac infamiae; in casu vero conventionis dalsze vadia y ligamenta, w prawie zastawnym benevole na się przyjęte, etiam praesenti reassumuiemy y przyjmuiemy inscriptione. Y na tośmy dali ten nasz dobrowolny assekuracyiny, oraz approbacyiny zapis z podpisami rąk naszych y z podpisami rąk ichmość panów pieczętarczów od nas ustnie y oczewisto uproszonych. Pisan w Szydłowicach, roku tysiąc siedmset czterdziestego dziewiątego, miesiąca Apryla dwunastego dnia. U tego as-

sekuracyjnego zapisu podpisy rąk tak samych aktorów, iako też y ichmość panów pieczętarzów tymi słowy: Adam Brzostowski—starosta Daugowski, Przelayski, generał-leutenant infanteryi, Gienoweffa Brzostowska—starościna Daugowska. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od i. ww. i. pp. Adama y Gienowefy z Ogińskich Brzostowskich—starostów Daugowskich, małżonków, do tego dobrowolnego approbacyjnego, oraz assekuracyjnego zapisu, na rzecz w nim doskonale wyrażoną danego w Bogu przewielebnemu i. x. Cezaremu Stebnowskiemu—zakonu świętego Bazylego wielkiego konsultorowi prowincyi Lit., starszemu klasztoru Żyrowickiego y wszystkim w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim podpisuię się Piotr Koszyc—krayczy powiatu Słonimskiego. Ustnie y oczewisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego approbacyjnego, oraz assekuracyjnego zapisu podług prawa podpisuię się Franciszek Snarski mp. Ustnie y ocze-

wisto proszony pieczętarz od wyż wyrażonych osób do tego zapisu podług prawa podpisuię się Jan Szczepański mp. Który to takowy assekuracyjny skrypt iest do xiąg ikmci magdeburgyi Żyrowickiey przyięty y wpisany, z których y ten wypis pod pieczęcią urzędową magdeburgską w Bogu ww. i. xx. bazylianom Żyrowickim iest wydany ut supra. U tego extractu magdeburgii Żyrowickiey, przy pieczęci tegoż magistratu magdeburgskiego Żyrowickiego, podpisy rąk wóyta, takż korrekta y konnotacya na ostatniey stronie in eum exprimuntur tenorem: Jan Miskiewicz—wóyt magdeburgyi Żyrowickiey mp. Correxī Michael Bobrukiewicz—notarius civilis magdeburgii Żyrowickiey mp. Est in actis et concordat. Który to takowy extract, za podaniem onego przy samym oryginalu przez wyż wyrażonego patrona do akt, iest do xiąg trybunału głównego wielkiego xięstwa Litewskiego spraw wieczystych przyięty y wpisany.

Конецъ XI тома.

•

•

О Г Л А В Л Е Н И Е .

АКТЫ, ОТНОСЯЩІЕСЯ КЪ ИСТОРИИ ЗАПАДНО-РУССКОЙ ЦЕРКВИ.

	<i>Стран.</i>		<i>Стран.</i>
		1398 г. Іюня 15 дня.	
1.		Обмежеваніе спорныхъ земель Лавришовскаго монастыря, произведенное Новгородскимъ намѣстникомъ Петрашемъ Монтигирдовичемъ, по приказанію великаго князя Витовта	3
		1410 г. Октября 8 дня.	
2.		Привилегія короля Александра Свислоцкому намѣстнику Григорію Исаевичу Громнѣй на плацъ въ городѣ Вильнѣхъ возлѣ церкви Рождества Христова	5
		1433 г. Іюля 6 дня.	
4.		Фундушова запись, данная Анною Глѣбовною Важевичовою Сулягичскою церкви	6
		1513 г. Декабря 3 дня.	
4.		Декретъ Полоцкаго намѣстника въ пользу Пятницкой монастырской церкви по поводу спорнаго правовладѣнія входами въ озеро Ведоло	8
		1517 г. Апрѣля 20 дня.	
5.		Фундушова запись Агафіи Пясечинской, каштеляновой Волынской земли, ново-отсрываемому Торожанскому монастырю и церкви во имя Св. Троицы на 100 Литовскихъ вопь и пять имѣній: Торокани, Чикинѣ, Лосинцы, Телковичи и Рѣчицу	9
		1521 г. Ноября 15 дня.	
6.		Фундушова запись отъ Онуфрія Витонизскаго Лавришовскому монастырю на двѣ уволки сѣновосной земли въ Щорсовской пущѣ	11
		1553 г. Марта 13 дня.	
7.		Рескриптъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому объ отведеніи одной уволки земли Ковенской (православной) церкви во имя Всѣхъ Святыхъ	12

Стр.

Стр.

1545 г. Декабря 10 дня.

- 8. Предажная запись отъ господарскаго подданнаго Матвѣя Богдевича Виленскому мѣщанину Матису Войтговичу на сѣножать Бурбишки, принадлежащую къ имѣнію Поповскимъ Судервамъ. 13

1546 г. Сентября 11 дня.

- 9. Фундушова запись отъ Дубновицкихъ бояръ и ихъ крестьянъ на ново-устанавливаемую Дубновицкую церковь во имя св. Пятницы 14

1554 г. Іюля 9 дня.

- 10. Подавчій листъ Ковенскаго державцы Петра Хвальчевскаго Ковенскому священнику о. Алексѣю на одну уволюу земли для церкви во имя Всѣхъ Святыхъ. 17

1555 г. Апрѣля 28 дня.

- 11. Уступочная запись королевскаго маршала Ониея Горпостая зятю своему князю Ивану Крошинскому и женѣ его Богданѣ Громычанкѣ на плацъ въ городѣ Вильнѣ възлѣ церкви Рождества Христова 18

— Августа 23 дня.

- 12. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому державцѣ Петру Хвальчевскому о возвращеніи Ковенской церкви Всѣхъ Святыхъ уволоки земли, отнятой старостою Комаевскимъ. 21

— —

- 13. Упоминальный листъ короля Сигизмунда Августа Ковенскому старостѣ Яну Юревичу Комаевскому о возвращеніи дарованной королежъ Ковенской церкви

Всѣхъ Святыхъ уволоки земли, отнятой старостою 22

1565 г. Января 14 дня.

- 14. Декретъ Рогачевскаго державцы Григорія Баки по спорному дѣлу священника Рогачевской-Козьмодемьянской церкви Θεодора Ивановича съ помѣщикомъ Измаиломъ Зенковичемъ о пограничныхъ земляхъ и бортномъ деревѣ 24

1559 г. Августа 7 дня.

- 15. Рескриптъ короля Сигизмунда Августа къ Мадельскому старостѣ объ освобожденіи отъ чинша двухъ уволокъ земли, принадлежащей Мадельской Троицкой церкви 34

1563 г. Іюня 7 дня.

- 16. Фундушова запись отъ Виленскаго каштеляна и великаго Литовскаго гетмана князя Григорія Ходкевича, на содержание священника, діакона и богадѣльни при Забудовской церкви 36

1566 г. Августа 4 дня.

- 17. Декретъ Несвижскаго намѣстника Матвѣя Кавечинскаго, которымъ присуждаются Лавришовскому монастырю два спорныхъ грунта — хмѣлице и сѣножать, лежащіе възлѣ Лядинской дороги и рѣчьгъ Чернецкой и Боловачи 39

1576 г. Октября 20 дня.

- 18. Фундушова запись отъ королевскаго писаря и референдара вел. кн. Литовскаго Гавріила Войны Куренецкой церкви во имя Рождества Пречистой Богородицы на земли 41

1580 г. Мая 21 дня.

- 19. Привилегія короля Стефана Баторія, данная архієпископу Теофану Богдану на владѣніе землями Полоцкой архієпископіи 43

1593 г. Апрѣля 2 дня.

- 20. Обмежеваніе и вводный актъ, данный Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судервы 46

— Мая 10 дня.

- 21. Вводный актъ, данный вознѣмъ Виленскому Св.-Троицкому братству на имѣніе Судервы 53

1594 г. Сентября 29 дня.

- 22. Дарственная запись отъ кн. Александра Ивановича Полубенскаго и жены его Софьи Юрьевны княжны Гольшанской Виленскому Св.-Троицкому братству на устройство училища 55

1596 г. Іюня 7 дня.

- 23. Подкоморское рѣшеніе по спорному дѣлу Виленскаго Св.-Троицкаго братства съ ксендзомъ Мазанковичемъ о грунтахъ имѣнія Судервъ 59

1601 г. Іюня 18 дня.

- 24. Вводный актъ съ обмежеваніемъ земель, принадлежащихъ Лавришовскому монастырю, данный митрополиту Ипатію Потю 66

1608 г. Августа 3 дня.

- 25. Обмежеваніе имѣнія Новый Дворъ, принадлежащаго Новодворскому монастырю 70

— Декабря 10 дня.

- 26. Контумаціонный декретъ Виленск. градскаго суда по жалобѣ Николая Богдевича на Виленскихъ мѣщанъ Волковича и Кононовича о насильственномъ покошеніи послѣдними сѣна на земляхъ, принадлежащихъ Судеревскому имѣнію 71

1609 г. Апрѣля 3 дня.

- 27. Привилегія короля Сигизмунда III, подтверждающая фундушъ Волчаской церкви 76

— —

- 28. Фундушовая запись, данная земляниномъ Филономъ Волчацкимъ Волчаской церкви и подтвержденная королемою Сигизмундомъ III 79

1611 г. Августа 1 дня.

- 29. Привилегія короля Сигизмунда III, которою онъ передаетъ Виленскую Богоявленскую церковь, называемую Пятницкою, въ вѣденіе Виленскаго Троицкаго монастыря 80

1619 г. Мая 26 дня.

- 30. Листъ разграниченія Виленской юрисдикціи Кіевскаго митрополита Вельмина Рутскаго съ грунтами городской юрисдикціи 82

— Іюля 20 дня.

- 31. Фундушовая запись Троицкаго подкоморія князя Богдана Огинскаго и жены его Регины Евейскому православному монастырю, какъ на основаніе монастыря съ двумя церквами, такъ на устройство въ немъ школы и типографіи 85

— Августа 3 дня.

- 32. Вводный актъ въ имѣніе Евье, данное Троицкимъ подкоморіемъ Богданомъ Огинскимъ Виленскому Св.-Духовскому монастырю 90

1620 г. (Названіе мѣсяца и число пропущены).

- 33. Добровольная сдѣлка между Яковомъ Турновскимъ и Григоріемъ Минчевскимъ относительно разграниченія имѣнія Ленковичъ и Авдеевичъ 92

— Іюля 20 дня.

- 34. Продажная запись отъ дворянина Александра Колецкаго Виленскому св. Троицкому монастырю на имѣніе Свираны. 95

1632 г. Апрѣля 30 дня.

- 35. Фондушова запись, данная подстолиемъ и земляникомъ Новгородскаго воеводства Криштофомъ Каминскимъ и его женою Еленою Друцкою-Горскою на основаніе Волненскаго Св.-Троицкаго монастыря. 98

1633 г. Марта 18 дня.

- 36. Грамота короля Владислава IV на учрежденіе Минскаго Петропавловскаго братства, по примѣру Виленскаго свято-Духовскаго, подтвержденная въ 1744 г. королемъ Августомъ третьимъ. 101

— Іюня 16 дня.

- 37. Фондушова запись данная Троицкою подкомориною Региною Воловичовною Огинскою Евейскому монастырю, на постройку въ немъ церкви, училища, бумажной фабрики и мельницы 104

— Іюля 9 дня.

- 38. Привилегія короля Владислава IV, которою подтверждаются привилегія его предшественниковъ, данныя на разные права и вольности Виленскому Св.-Троицкому монастырю и братству 108

— Іюля 17 дня.

- 39. Привилегія короля Владислава IV, которою утверждается фондушова запись Браславскаго земскаго судьи Севастьяна Мирскаго на поль-плаца въ г. Полоцкѣ, данная имъ Полоцкой Богодвленской церкви, съ правомъ постройки на немъ монастыря и церкви, школы и госпиталя; привилегія эта въ 1667 г. подтверждена королемъ Яномъ Казиміромъ. 111

1635 г. Октября 26 дня.

- 40. Продажная запись отъ Кіевскаго митрополита Вельямина Рутскаго Ивану Булгаку на митрополичій фольварокъ Новгородовичи 113

1637 г. Іюля 7 дня.

- 41. Продажная запись Кронскаго монастыря земской судьянѣ Троицкой изъ Друцка Соколинской Раецкой на имѣніе Стравиники-Бакинскіе. 116

— Іюля 16 дня.

- 42. Опредѣленіе по дѣлу настоятеля Кронскаго монастыря съ судьяною Троицкою Раецкою. 123

1640 г. Мая 29 дня.

- 43. Мировая сдѣлка между митрополитомъ Антоніемъ Селявой и Ганискимъ старостой Хребтовичемъ о землевладѣніи. 126

Стр.

Стр.

1642 г. Августа 6 дня.

- 44. Фундушова запись на основаніе православнаго Марковского монастыря въ Витебскѣ, данная Самуиломъ Огинскимъ и его супругою 128

1643 г. Мая 5 дня.

- 45. Дарственная запись отъ Мстиславскаго подкоморія Стеткевича Бареалобовскому православному женскому монастырю на огородный плацъ 132

1646 г. Октября 20 дня.

- 46. Ассесорскій декретъ Альбрехта Радивила по спорному дѣлу о землѣ между Пинскимъ женскимъ монастыремъ и сосѣдними крестьянами села Ститичева. 134

— Декабря 17 дня.

- 47. Привилегія короля Владислава IV, подтверждающая декретъ Пинскаго старосты Альбрехта князя Радивила, данный Пинскому женскому монастырю на право владѣнія спорной землей. . . 137

1648 г. Января 30 дня.

- 48. Фундушова запись отъ Григорія Володковича Грозовскому православному монастырю на имѣніе Новый Дворъ . . 139

1651 г. Марта 6 дня.

- 49. Фундушова запись на придѣлъ въ церкви Виленскаго св. Троицкаго монастыря, подъ названіемъ Трехъ Святителей, отъ Стаховскаго и его супруги, на 2000 злот. польскихъхъ 142

1658 г. Апрѣля 1 дня.

- 50. Фундушова запись на церковь въ Де-

вятевичаяхъ, данная стольникомъ Опмянскимъ Александромъ Сливнемъ . . . 144

1659 г. Ноября 20 дня.

- 51. Фундушова запись Молдавской государыни княгини Радивиловой Маріи на Заблудовскій монастырь и Виленскіе монастыри при Св. Духовской церкви. 148

— Ноября 25 дня.

- 52. Вводный актъ въ имѣніе Жуковщизну, записанное княгиней Маріей Радивиловой на св. Духовскій Виленскій и Заблудовскій монастыри 151

1660 г. Мая 7 дня.

- 53. Реестръ пожертвованій на монастыри Виленскій, Минскій и др., сдѣланныхъ Виленскимъ, Минскимъ, Мстиславскимъ и Пустынскимъ архимандритомъ Варлаамомъ Козинскимъ 153

— Сентября 8 дня.

- 54. Фундушова запись Виленскаго, Минскаго, Мстиславскаго и Пустынскаго архимандрита Варлаама Козинскаго на Минскій св. Духовскій монастырь . . 156

1665 г. Апрѣля 3 дня.

- 55. Привилегія короля Яна Казимира Варлааму Козинскому на Смоленскую архіепископію. 158

1667 г. Октября 5 дня.

- 56. Дарственная запись отъ Регины Швейковской Виленскому св. Духовскому монастырю на полторы тысячи злотыхъхъ . 159

— —

- 57. Обязательство настоятеля Виленскаго

Стр.

Стр.

Св. Духовскаго монастыря, данное Регинѣ Швыковской на пожизненное помѣщеніе въ монастырскомъ домѣ. . . 161

1668 г. Апрѣля 19 дня.

58. Баниціиный листъ короля Яна Казимира на изгнаніе Кіевскаго воеводы Михаила Станиславскаго и жены его Анны Потоцкой за неисполненіе трибунальнаго декрета въ пользу Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды. 163

1637 г. Апрѣля 6 дня.

59. Декретъ Троицкаго городскаго суда по жалобѣ Троицкой земской судьины Райны Раецкой на игумена Кронскаго монастыря Митрофана Зеновича по поводу неисполненія послѣднимъ интердичной записи на продажу первой монастырскаго имѣнія Стравинигъ-Бакишекъ. 165

— Сентября 1 дня.

60. Разрѣшеніе Кіевскаго митрополита Петра Могилы игумену Кронскаго монастыря Митрофану Зеновичу на продажу монастырскаго имѣнія Стравинигъ-Бакишекъ Троицкой земской судьины Раннѣ Раецкой. 173

1668 г. Октября 25 дня.

61. Квитаціонная записъ, выданная Кіевскимъ митрополитомъ Гавріиломъ Колендою и Виленскимъ Св. Троицкимъ монастыремъ подканцлериней Θεодорѣ Нарушевичевой въ полученіи отъ нея 3500 злотыхъ. 174

— Ноября 12 дня.

62. Рамиссійный декретъ Виленскаго кап-

туроваго суда по жалобѣ Московскаго подъячачаго Семена Рѣпинскаго на настоятеля Виленскаго св. Духовскаго монастыря Доросеевича, который насильственнымъ образомъ завладѣлъ его денежными суммами, дѣлалъ ему разныя обиды и угрожалъ его здоровью. . . 177

1669 г. Января 8 дня.

63. Жалоба Кіевскаго митрополита Гавріила Коленды на Виленскій магистратъ по поводу неуваженія и нарушенія послѣднимъ правъ Виленскихъ митрополичьихъ присудчанъ. . . . 179

— Января 19 дня.

64. Угодно-квитаціонная записъ отъ б. Московскаго подъячачаго Семена Рѣпинскаго настоятелю Виленскаго св. Духовскаго монастыря Доросеевичу о неимѣннй претензіи къ нему за причиненныя убытки и оскорбленія. 181

— Февраля 2 дня.

65. Продажная записъ отъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря Виленскому іезуитскому новиціату на имѣніе Судервы. 184

— Марта 10 дня.

66. Квитаціонная записъ, данная настоятельницею Виленскаго Св. Троицкаго женскаго монастыря Θεодорѣ Салѣжанкѣ Нарушевичевой въ полученіи отъ нея 1000 зл. 187

— —

67. Письменное обязательство отъ Виленскаго мужскаго Св. Троицкаго монастыря Виленскому же Св. Троицкому жен-

Стр.

Стр.

скому монастырю на уплату послѣдней
му 1000 зл. 189

1669 г. Марта 28 дня.

68. Уступочная запись отъ Мстиславской
старостини Анастаси Петровской Ви-
ленскимъ св.-Духовскому мужскому и
женскому монастырямъ на сумму 1000
червонныхъ злотыхъ. 191

— Июля 10 дня.

69. Закладная запись отъ Самуила Камин-
скаго Бытенскому монастырю на село
Дѣтвовичи въ суммѣ пять тысячъ злотыхъ 193

— Августа 28 дня.

70. Ремиссійный декретъ каптуроваго суда по
дѣлу Кіевскаго митрополита Гавріила
Коленды съ Виленскимъ магистратомъ. 196

1670 г. Февраля 4 дня.

71. Консенсъ отъ Виленскаго св. Духов-
скаго монастыря Виленскому мѣщани-
ну и купцу Василію Сергіевичу на
монастырскій плацъ въ г. Вильнѣ на
Субочъ улицѣ. 199

1671 г. Марта 10 дня.

72. Запись Кіевскаго митрополита Гавріила
Коленды, которою онъ отказывается отъ
суммы въ полтора ста тысячъ злотыхъ,
пожертвованной княгиней Радивиловою
на Забудовскую церковь. 201

— Июня 21 дня.

73. Протестація генеральнаго викарія въсѣхъ
Литовскихъ базилианскихъ монастырей
Пахомія Огилевича противъ митропо-
лита Коленды и его предшественни-

ковъ по поводу незаконнаго присвоенія
ими четырехъ фундушевыхъ имѣній и
денежной суммы, записанныхъ Волян-
скою каштеляновою въ 1517 году на
сооруженіе и содержаніе новаго Торо-
ванскаго монастыря и церкви. . . . 202

1672 г. Апрѣля 23 дня.

74. Квитанціонная запись отъ Виленскаго
женскаго монастыря, что при церкви
Св.-Троицы, Михаилу и Данилу Рогин-
скимъ на прекращеніе спорнаго дѣла. 205

1673 г. Апрѣля 23 дня.

75. Выкупная запись, выданная землями
Рогинскими Виленскому св.-Троицкому
женскому монастырю на имѣніе По-
гольшу 207

1676 г. Мая 23 дня.

76. Квитанціонная запись отъ Виленскаго
св. -Троицкаго женскаго монастыря
Олешкевичамъ въ полученіи 100 копѣ. 210

1673 г. Июня 5 дня.

77. Квитанціонно-взрекательная запись отъ
Виленскаго св.-Троицкаго монастыря
Ошмянскому маршалку Николаю През-
децкому на прекращеніе спорнаго дѣ-
ла объ имѣніи Спалгѣ. 212

— Июня 13 дня.

78. Мирюлюбивая сдѣлка между Виленскимъ
св.-Троицкимъ монастыремъ и Ошмян-
скимъ маршалкомъ Николаемъ Презде-
цкимъ о прекращеніи спорнаго дѣла по
имѣнію Спалгѣ. 217

1678 г. Мая 20 дня.

79. Уступочная запись начальницы Вилен-

Стр.

Стр.

скаго женскаго св.-Духовскаго монастыря, Елисаветы Василевичовны племяннику ея, Мстиславскому подстолюю Осипу Лядинскому на имѣнія Погостъ, Люлявъ и прочее имущество. 220

1678 г. Іюня 30 дня.

80. Заставная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Климента Тризны крестовосному братству, состояшему при церкви тогожь монастыря, на фольварокъ Хотяновичи и села Козляны, Ходоровцы и Сѣрки. 222

1678 г. Декабря 8 дня.

81. Консенсъ братства Виленскаго св.-Духовскаго монастыря на продажу имѣнія Судервь. 227

1679 г. Августа 17 дня.

82. Квитанціонная запись отъ земанина Рипинскаго братству Виленскаго св.-Духовскаго монастыря въ удовлетвореніи послѣднимъ его претензій 229

1681 г. Мая 15 дня.

83. Упоминальный листъ короля Яна III, данный въ защиту Полоцкаго православнаго монастыря и православныхъ мѣщанъ. 231

1682 г. Мая 22 дня.

84. Духовное завѣщаніе Троицкаго архимандрита Воиофатія Янушковскаго, въ которомъ онъ отписываетъ тысячу злотыхъ на сооруженіе алтаря во имя св.-Василія В. въ Виленской св.-Троицкой церкви. 238

1682 г. Іюня 10 дня.

85. Вводный актъ въ имѣніе Плещеницы, служащій Минскому женскому монастырю. 235

— Августа 20 дня.

86. Инвентарь Купятицкой церкви и Купятицкаго монастыря. 236

1684 г. Марта 18 дня.

87. Обязательная запись по духовной, данной Фейданскимъ старостою Воловичемъ Бресткому монастырю на 20,000 зл. 241

1685 г. Мая 23 дня.

88. Квитанціонная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря наследникамъ Швейковской въ полученіи двухъ съ половиной тысячъ злотыхъ, записанныхъ монастырю. 243

1686 г. Іюня 20 дня.

89. Закладная запись отъ Оеклы Вислоуховой Кутейнскому Оршанскому монастырю на 12,000 злотыхъ. 245

— Августа 20 дня.

90. Охранный листъ короля Яна III, данный дворянину Оомъ и его женѣ Ранинѣ Старосельскимъ противъ Кіевскаго митрополита Кипріана Жоховскаго. 249

— Октября 6 дня.

91. Долговая запись отъ Виленскаго мѣщанина Михаила Сергѣевича Виленскому Св.-Духовскому монастырю на сумму сто битыхъ талеровъ 250

Стр.

Стр.

1687 г. Апрелья 22 дня.

- 92. Удостоверение отъ Врестскаго Петро-Павловскаго монастыря Ивану Воловичу и женѣ его Екатеринѣ въ полученіи отъ него 252 злот. на ризу для образа Пресв. Богородицы 253

1689 г. Апрелья 23 дня.

- 93. Запись отъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Новгородскому каштелану Александру Ясенецкому-Войнѣ на отдачу ему въ арендное содержаніе имѣнія Жулова или Мицянъ 254

— Іюня 23 дня.

- 94. Квитационная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Симеона Огурцевича Витебскому подчашію Пашковскому въ полученіи отъ него 2000 злотыхъ. 257

1690 г. Августа 7 дня.

- 95. Мироваа сдѣла между Минскимъ архимандритомъ Вознесенскаго монастыря Гедеономъ Шумлянскимъ и Минскимъ дєваномъ и плебаномъ Яномъ Савгиномъ касательно установленія границы ихъ владѣній и совмѣстнаго поддержанія гребли и пруда въ городѣ Минскѣ 260

1694 г. Іюня 10 дня.

- 96. Охранная грамота короля Яна III, данная Виленскимъ базилианамъ на защиту отъ Лаврентія и жены его Маріанны Моксевичей. 262

1695 г. Января 5 дня.

- 97. Квитационная запись отъ Кронскаго монастыря Троцкому подкоморію Уколь-

скому въ полученіи отъ него части долга. 265

— Іюня 6 дня.

- 98. Угодливо-квитационная запись Виленскаго Троицкаго монастыря, данная Венденскому подчашію Моксевичу по дѣлу о прекращеніи поземельныхъ споровъ. 267

— Іюля 18 дня.

- 99. Квитационно-изрекательная запись отъ настоятельницы Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Осипу Стецкевичу въ полученіи отъ него 1000 р. 270

1697 г. Мая 5 дня.

- 100. Реестръ имущества Мерецкой Кирдѣевской церкви, принятаго Виленскимъ протоіеремъ Владиславомъ Сушицеимъ. 272

— Августа 19 дня.

- 101. Ремиссійный декретъ каатуроваго суда по дѣлу между Сурожами и Виленскими св.-Троицкими базилианами о захватѣ первыми грунтовъ и разныхъ насиліяхъ. 275

— Августа 20 дня.

- 102. Фундушоваа запись Николая Пєсляка Борунской церкви 281

1698 г. Іюня 24 дня.

- 103. Реверсальная запись отъ Кревской старостины Леоноры Марсоновой Виленскому св.-Духовскому монастырю, по поводу принятія ею въ заставу монастырскаго фольварка Войдацшекъ или Разишекъ 286

— Сентября 1 дня.

- 104. Фундушоваа запись Николая Пєсляка,

Стр.

Стр.

данная Борунскому монастырю и церкви при немъ. 291

— Сентября 4 дня.

105. Жалоба Лидскаго старосты кн. Яна Радвила и Цеперскихъ базилианъ, перешедшихъ въ унию, на своихъ товарищей православныхъ и лицъ свѣтскаго званія по поводу недопущенія ихъ пользоваться монастырскими имуществами. 298

— Декабря 18 дня.

106. Фондушова запись отъ Андрея Каминскаго Виленскому св.-Троицкому монастырю на основаніе въ немъ новиціата. 300

1699 г. Апрѣля 2 дня.

107. Квитанціонная запись отъ настоятельницы Минскаго св.-Духовскаго монастыря Стефану Слизию въ уплатѣ имъ сестрѣ его, монахинѣ Юдиѣ, суммы, причитающейся ей въ качествѣ приданаго 303

1700 г. Января 25 дня.

108. Продажная запись отъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря Леону Бруцкому Стемпковскому на фольварокъ Лавдацпизну или Войдацпизки 306

— Сентября 5 дня.

109. Квитанціонная запись отъ настоятеля Виленскаго св.-Троицкаго монастыря Литовскому обозному Ивану Воловичу въ полученіи отъ него 5000 злотыхъ . . 309

1702 г. Февраля 8 дня.

110. Декретъ главнаго Литовскаго трибунала по жалобѣ Борунскихъ базилианъ на племянниковъ основателя Борунской

церкви, Николая Песляка, по поводу произведенныхъ насилій и грабежей относительно Борунской церкви. . . 311

1702 г. Ноября 28 дня.

111. Мирова сдѣлка между базилианами Виленскаго св.-Троицкаго монастыря и помѣщиками Сурожами 350

— Ноября 30 дня.

112. Межевая запись, состоявшаяся между Виленскимъ св.-Троицкимъ монастыремъ и Сурожами по спорнымъ границамъ двухъ урочищъ—Дубровки и Гали, входившихъ въ составъ Свиранскихъ имѣній. 355

1603 г. Сентября 5 дня.

113. Заемная запись отъ Александра Важинскаго Кутейнскому женскому монастырю на шесть тысячъ злот. польскихъ. 358

1704 г. Сентября 23 дня.

114. Мирова сдѣлка между Виленскими Св.-Троицкими базилианами и Виленскою же іезуитскою академіею касательно восстановления старыхъ границъ между спорными имѣніями Свиранами и Пикционщиками. 360

1705 г. Августа 20 дня.

115. Дарственная запись Пинскаго подкоморича Іосафата Цѣхановича на школу при Жировицкомъ базилианскомъ монастырѣ. 364

1709 г. Августа 4 дня.

116. Квитанціонная запись отъ настоятеля Черленскаго монастыря Мартину Андреев-

Стр.

Стр.

скому въ полученіи отъ него трехъ ты-
сячъ злотыхъ пол. 367

1712 г. Января 27 дня.

117. Квитационная запись отъ Елисаветы
Павловичовой Минскому св.-Духовскому
монастырю въ удовлетвореніи послѣд-
нимъ претензіи первой по каменному
дому въ Минскѣ. 370

1713 г. Апрѣля 24 дня.

118. Закладная запись отъ Витебскаго вое-
воды Потѣя Витебскому Марковскому
монастырю на село Гаевцизну. . . . 373

1714 г. Января 12 дня.

119. Уступочная запись отъ Витебскаго под-
столя Ивана Юрьевича Жировицкому
монастырю на 3000 злот. пол. . . . 375

1715 г. Юня 15 дня.

120. Обеспечительная запись, данная насто-
ятелемъ Лыковскаго монастыря Лю-
цынскимъ старостичамъ Быховцамъ въ
исполненіи принятыхъ монастыремъ
обязательствъ о совершеніи церковныхъ
службъ за умершихъ и живыхъ фунда-
торовъ Быховцевъ 377

1715 г. Сентября 15 дня.

121. Фондушова запись отъ Волковыйскаго
стольника Владислава Тризны Ятвеж-
скому базилианскому монастырю на сум-
му шестьдесятъ пять тысячь злот.,
обеспеченную на имѣніи Ятвежскѣ. . 381

1716 г. Ноября 28 дня.

122. Уступочная запись отъ Ивана Бури-
нскаго Лавришевскому монастырю на
сумму тысячу пятьсотъ злотыхъ. . . 386

1711 г. Марта 1 дня.

123. Подтвердительный листъ Супрасльскаго
архимандрита Леона Кишки на застав-
ную запись, данную настоятелемъ Че-
рейскаго монастыря Полоцкому обозному
Иосафату Селявѣ на имѣніе Селище. . 388

1717 г. Апрѣля 26 дня.

124. Закладная запись отъ майора Казимира
Мирскаго и жены его настоятелю Ви-
ленскаго св.-Троицкаго монастыря на
имѣніе Порудоминье. 390

1711 г. Юня 15 дня.

125. Переуступочная запись отъ Виленскаго
св.-Духовскаго монастыря Полоцкому
Богоявленскому монастырю на сумму
сто битыхъ талеровъ. 393

— Юня 27 дня.

126. Вводный актъ, данный Полоцкому Бо-
гоявленскому монастырю на владѣніе
городскимъ плацомъ. 395

1717 г. Августа 4 дня.

127. Фондушова запись отъ земель Полоц-
каго воеводства Александра и жены
его Маріанны Бутовичей Ушацкому
базилианскому монастырю на землю Уша-
чу или Оскирчиничи. 397

— Августа 16 дня.

128. Фондушова запись отъ Лаврентія Мо-
ксевича Борунскому базилианскому мо-
настырю на двѣ части имѣнія Вой-
ничъ-Закревья. 401

1718 г. Юня 22 дня.

129. Переуступочная запись отъ Троицкаго
стольника Николая Довойны Виленско-

- Стр.*
- му базилянскому монастырю на имѣніе Бѣличаны. 404
- Іюня 28 дня.
130. Уступочная запись отъ Андрея и Анны Слизней Троцкому архимандриту Максиміану Вѣтринскому на сумму пять тысячъ тинфовъ. 407
- Іюля 3 дня.
131. Фондушова запись отъ Виленскаго подстоля Михаила и жены его Елисаветы Шумскихъ вновь основанной ими въ с. Путникахъ церкви во имя св. Троицы, на сумму три тысячи золот. 410
- Іюля 13 дня.
132. Квитаціонная запись отъ генеральнаго Жомойтскаго старосты Горбовскаго-Заравки Супрасльскому, Жировицкому и Бытенскому монастырямъ въ полученіи отъ нихъ серебра, отданнаго имъ на храненіе Ходкевичевою. 412
- 1719 г. Апрѣля 22 дня.
133. Обмежеваніе фондушовыхъ земель Девшанской церкви, а также наданіе той же церкви застѣнка Козелкова, находящихся въ селѣ Путникахъ. 415
- 1721 г. Апрѣля 22 дня.
134. Квитаціонная изрекательная запись отъ Пинскаго стражника Доминика Гласки и его супруги Полоцкому архіепископу Флоріану Гребницкому на имѣніе Навличы въ пользу Полоцкой архикаедральной церкви св. Софіи. 417
- Іюня 7 дня.
135. Подтвердительная привилегія короля

- Стр.*
- Августа II Тороканскому базилянскому монастырю на имѣнія Торокани, Рѣчицу и Толковичи 424
- Августа 19 дня.
136. Квитаціонная запись отъ намѣстника Виленскаго св. Духовскаго монастыря Евфимія Власевича Петру Гречихѣ въ полученіи отъ него тысячи золотыхъ легаціи. 426
- 1722 г. Марта 3 дня.
137. Мирюлюбивая сдѣлка между настоятелемъ Минскаго монастыря Гедеономъ Шипикой и Михаиломъ Глинскимъ по поводу нападенія на монастырь и израненія монаховъ, произведенныхъ симъ послѣднимъ. 429
- Марта 6 дня.
138. Листъ графа Юрія Сапѣги, которымъ воспрещается мѣстному арендатору производить торговлю напитками во время трехъ годовыхъ ярмарокъ Баркалабовскаго женскаго монастыря. 432
- Марта 30 дня.
139. Заставная запись отъ Кошанскаго старосты Жабы Полоцкому и Добрыгорскому базилянскимъ монастырямъ на имѣніе Плино. 434
- Іюля 18 дня.
140. Мирюлюбивая запись Полоцкаго архіепископа Флоріана Гребницкаго, данная Дисненскому старостѣ Покловскому-Козелу въ томъ, что оный, архіепископъ, отказывается отъ претензій на бывшее церковное имѣніе Никольскіе Пороги . 440

— Іюля 30 дня.

- 141. Квитаційная запись уполномоченных митрополита Леона Кишки, данная Ивану Колонтаю и его жёнѣ Софіи въ получении отъ нихъ пяти тысячъ злотыхъ. 443

— Іюля 30 дня.

- 142. Квитаціонная запись отъ Новгородскаго стражника Ивана Колонтая и жены его Софіи Полоцкому архіепископу Флоріану Гребинцкому на имѣніе Попинъ. 448

1723 г. Іюля 3 дня

- 143. Квитаціонная запись отъ настоятелей Жировицкаго и Лавришовскаго монастырей Пяскимъ подкоморичамъ Цѣхановичамъ на сумму сорокъ тысячъ злотыхъ. 452

1724 г. Мая 23 дня.

- 144. Продажная запись отъ Александра Станбровскаго Виленскимъ базилианамъ на бѣглыхъ крестьянъ. 455

1731 г. Апрѣля 9 дня.

- 145. Фундушова запись отъ Ошмянскаго мостовничкаго Владислава Марковскаго и супруги его Констанціи Сутьковской держки на имѣніе Сутьковъ, на основаніе при ней новаго базилианскаго монастыря. 458

1732 г. Іюля 4 дня.

- 146. Квитаціонная запись настоятеля Виленскаго монастыря Патрикія Жиравскаго, данная старостѣ Керновскому Матеею Бѣлзору въ получении суммы тринадцати тысячъ злот. польскихъ. . . . 462

— Іюля 19 дня.

- 147. Квитаціонная запись отъ настоятеля Виленскаго св. Троицкаго монастыря Патрикія Жиравскаго Антонію Костровицкому и Николаю Довойнѣ въ уплатѣ суммы пяти тысячъ злот., обеспеченной на имѣніа Бѣличанахъ. 464

— Іюля 18 дня.

- 148. Квитаціонная запись отъ Волковыскаго крайчаго Александра Скиндера базилианамъ Борунскаго монастыря въ удовлетвореніи по дѣлу о бѣглыхъ базилианскихъ крестьянахъ. . . . . ! 467

— Сентября 29 дня.

- 149. Заемная запись отъ Браславльскаго коружаго Феликса Цѣхановскаго Виленскому св. Троицкому монастырю на тринадцать тысячъ злотыхъ 470

1734 г. Нолбря 6 дня.

- 150. Дарственная запись отъ Теофила Бенклевскаго на двѣ тысячи талеровъ, пожертвованныхъ Рожанскому базилианскому монастырю. 474

1737 г. Іюля 17 дня.

- 151. Квитаціонная запись отъ настоятеля Рожанскаго монастыря Летичевскому подчашію Зборовскому въ уплатѣ годовыхъ процентовъ въ количествѣ двучсотъ злотыхъ. 476

— Іюля 18 дня.

- 152. Мирова сдѣлка между настоятелями Рожанскаго монастыря и подчашимъ Летичевскимъ Матвѣемъ Зборовскимъ по

дѣлу о наслѣдствѣ Теофила Бенклевскаго 479

1738 г. Мая 23 дня.

153. Квитаціонная записъ отъ настоятельницы Минскаго св. Духовскаго монастыря Христини Ловицкой графу Казимиру Сапѣгѣ въ полученіи отъ него двадцати пяти тысячъ злотыхъ. 485

1740 г. Февраля 4 дня.

154. Презента Станислава Огинскаго, данная новопосвящаемому Александру Моравскому и его потомкамъ на Бѣшенковскую Ильинскую церковь. 490

1741 г. Мая 1 дня.

155. Квитація отъ монахини Виленскаго монастыря Констанціи Еленской подчасшему Мозырскому Михаилу Еленскому въ уплатѣ части должной имъ суммы 200 злот. и процентовъ. 493

— Августа 25 дня.

156. Дарственная записъ Адама Корсака Мехировскому монастырю въ суммѣ двадцати тысячъ злотыхъ. 495

1742 г. Іюня 7 дня.

157. Квитаціонная изрекательная записъ настоятельницы Виленскаго женскаго монастыря Іоанны Конопницкой и монахини Констанціи Еленской, данная родителямъ послѣдней Дажбогу Еленскому въ полученіи всей слѣдующей Констанціи суммы 498

1744 г. Іюля 31 дня.

158. Изрекательная записъ отъ базилианъ Борунскаго монастыря на землю, при-

надлежащую Четырскому старостѣ Ивану Волянцу 501

1745 г. Апрѣля 26 дня.

159. Межевой актъ земель, принадлежащихъ Борунскому монастырю и Опшмянскому городничему Томѣ Гонсовскому. 504

1747 г. —

160. Жалоба Слуцкаго архимандрита Іосифа Оранскаго на Слуцкихъ же іезуитовъ, нѣкоторыхъ униатскихъ священниковъ и помѣщиковъ, о причиненіи ими православнымъ священникамъ и крестьянамъ насилій при совращеніи ихъ въ унию 508

— Мая 5 дня.

161. Жалоба Лидскаго вонюшаго Матвѣя Рутскаго на Полоцкаго архіепископа Флоріана Гребницкаго о незаконно присвоенномъ имъ имѣніи Рутѣ. 512

— Іюня 12 дня.

162. Жалоба Минскаго воеводи Казимира Жабы на настоятеля Ушатскаго монастыря Матвея Добросельскаго о сдѣланныхъ имъ захватахъ, насиліяхъ и обидахъ. 514

— Августа 31 дня.

163. Жалоба Игнатія и Ивана Ланевскихъ Волковъ на настоятеля Виленскаго св. Духовскаго монастыря Мельхиседека Богдановича о причиненіи имъ убытковъ вторичнымъ возбужденіемъ процесса о Тризенскомъ имѣніи. 517

1748 г. Мая 8 дня.

164. Фундушова записъ отъ Вѣшнянскаго

Стр.

Стр.

Стр.

тивуна Каспера Радиминскаго Фронцевича Ушатскому базилианскому монастырю на землю, дома и денежные суммы. 518

— Декабря 5 дня.

165. Изрекательная запись, данная настоятелем Березовецкаго монастыря Юсифомъ Спиридовичемъ Браславскому во-

Стр.

морнику Осипу Родевичу въ томъ, что монастырь отказывается отъ своихъ правъ на имѣніе Уклю. . . . . 522.

1749 г. Апрѣля 12 дня.

166. Заемная запись отъ Давговскаго старосты Адама Бростовскаго Жировицкому монастырю на сумму семьнадцать тысячъ злотыхъ . . . . . 527.

I.

УКАЗАТЕЛЬ

ИМЕНЬ И ФАМИЛІЙ.

А

- Абрагимовичъ**, Шагунъ, татаринъ, 292.
- Абрамовичовна**, Кристина, см. Цѣхановецкая.
- Августъ II**, король польскій, великій князь Литовскій 424, 426, 470.
- Августъ III**, король польскій, вел. кн. Лит., 101, 103, 104.
- Авдичій**, Петръ, Борунскій мѣщанинъ, 282, 283, 294, 315, 318, 342.
- Стефанъ, адвокатъ, 82, 156, 163, 275, 276; Крѣвскій скарбникъ, 290.
- Яковъ, намѣстникъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 187, 200.
- Агрипа**, Венцлавъ, писарь, 45.
- Александровичъ**, Иванъ, Гродненскій депутатъ, 89, 92.
- Юрій, 11, 12.
- Александръ**, король польскій, вел. кн. Лит., 5, 42.
- Александръ Владимировичъ**, князь Слуцкій, 68.
- Алексовичъ**, Иванъ, дворянинъ, 19.
- Алексіѣ**, священникъ Ковенской церкви Воѣхъ Святыхъ, 17, 21, 23.
- Аленко**, дьякъ вел. князя Лит., 4.
- Андреевичъ**, Герасимъ, братчикъ Виленскаго Св. Троицкаго братства, 48, 49, 60—62.
- Андреевская**, Варвара Гаделянка Цыприковская, Мартинова, 367.
- Екатерина, см. Солоцькова.
- Андреевскій**, Мартинъ, Слонимскій чашникъ, 367—370.
- Михайлъ, священникъ Слуцкой Никольской церкви, 509.
- Андрей**, старецъ, 25.
- бояринъ, крѣпостной имѣнія Стравиники-Бакинскіе, въ Троцкомъ повѣтѣ, 118.

Антоновичъ, Рольняцкій староста, 487, 488.
Анцута, Иванъ, адвокатъ, 301, 314, 337, 347.
Арентъ, Тобія, ректоръ Виленской іезуитской академіи и коллегіума, 360.

Аскеръ, Семень, 491.
Афанасовичъ, Лука, священникъ Девятковской церкви, 144, 145.
Ахматовичъ, Богданъ, королевскій ротмистръ, 502-

В

Бабарынъ, Іоаннъ, священникъ Старобянской церкви, 510.

Базуль, крѣпостной им. Свираны, 278, 280.

Бана, Григорій, ротмистръ, Рогачевскій державца, 24, 33.

— Иванъ Ивановичъ, земанинъ Тродкаго повѣта, 117—119, 121, 166, 167.

Балабанъ, Львовскій епископъ, Жадычинскій архимандритъ, 204.

Баркяновичъ, Иванъ, Виленскій радца, 197.

Бартошевичъ, Мартинъ, Боруцскій мѣщанинъ 319, 326.

— Станиславъ-Казиміръ, гродскій писарь и суррогаторъ земскій Оршанскаго повѣта, 359.

Баханская, Регина Александровна Грегоровичовна Реутовна, Яновая, 418, 421.

— Регина Ивановна, см. **Шаблинская**.

Баханскій (и Исаевичъ-Баханскій), Иванъ Ивановичъ, земанинъ Полоцкаго воеводства, 418, 419, 421.

Бацевичъ, Маврикій, монахъ Виленскаго св. Троицкаго базилианскаго монастыря, 259.

Бачина, Кристина (и Екатерина) Наркуская, 117, 167.

Безносъ, Мартинъ, крѣпостной Рогачевской Ксавмо-Демьянской церкви, 26.

Бенглевская, Анна, изъ Остроуховъ, Волковская коюшина, 474, 480.

Бенглевскій, Владиславъ, Волковскій коюшій, 474, 480.

— Гавриалъ, Волковскій коюшачъ, 474, 477, 480—483.

— Леопольдъ на Бенглевъ, 475.

— Михаилъ, Волковскій коюшачъ, 475.

— Степанъ, 475.

— Теофілъ, въ мірѣ Тома, монахъ Рожанскаго базилианскаго монастыря, 474—477; професъ и діаконъ, 478, 480, 482, 483.

Бербашъ, Николай, 491.

Бересневичова, Кристина, см. **Юрьевичова**.

Бересневичъ, Иванъ-Станиславъ, 377.

Беркевичъ, Іосифъ, секретаръ базилианскаго ордена, Бытенскій настоятель, 242.

Берковичъ, Іоаннъ, священникъ Бѣленицкой церкви, 510.

Бернатъ, Станиславъ, скарбовый писарь вел. кн. Лит., 89, 92.

Бестцнй, Владиславъ, депутатъ Браславскаго повѣта, 349.

Билевичъ, Сигизмундъ, Векшнянскій тавунъ, 378.

Бирюковичъ, Симеонъ, священникъ Кривоносской православной церкви, 509.

Блусъ, Богуславъ-Леонъ, крайчій Ошмянскаго повѣта, 442.

Бобруевичъ, Михаилъ, писарь Жаровицкой мадебургіи, 527, 529.

Бобръ, Іоаннъ, Виленскій протопопъ, настоятель Николаевской церкви, 273, 274.

Бобрыевичъ, базилианскій священникъ, 329.

Богдановичъ, Иванъ, 340.

— Мельхиседекъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 517.

- Михаилъ, адвокатъ, 199, 272.
- Богданъ Теофанъ**, см. **Теофанъ Богданъ**.
- Богдевичъ**, Матвѣй, господарскій подданный, 14.
- Николай, землянинъ Виленскаго повѣта, 72—76.
- Богуматиа**, Щасный, Виленскій городскій пасарь, 52.
- Богуславъ**, Данилъ, Упитскій подстолий, Виленскій депутатъ, 122, 126.
- Бонигъ**, Павелъ, королевскій секретарь, Виленскій войтъ, 179.
- Боней**, Иосафатъ, монахъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 98, 100.
- Бокумъ**, Г. К., 266.
- Бокша**, Моисей, Борунскій базилианскій священникъ, 329.
- Бобашовна**, Екатерина, см. **Пашковская**.
- Бона**, королева польская, вел. кн. Лит., Русская, Прусская, Жмудская, и проч., 25, 29, 30, 135.
- Бордюневичъ**, Михаилъ, Борунскій мѣщанинъ, 320.
- Борейша**, Иванъ, Бобруйскій вѣдникъ, 25.
- Осипъ, 480, 481, 483.
- Борисовичъ**, Аванасій, 31.
- Бориковскій**, Яковъ, шляхтичъ, 90.
- Боричевскій**, Павелъ, 428.
- Бочечна**, Самуилъ, 199.
- Бояновскіе**, 524.
- Браиць**, Иосафатъ, Полоцкій базилианскій оффиціалъ, 326, 332, 336.
- Бранвицкій**, Александръ, шляхтичъ, 59, 65.
- Браницкая**, Екатерина Сабѣжанка, Виленская воеводянка, коронная стольниковая, 315, 331.
- Бресній**, Адамъ, Пинскій стольникъ и подстароста, 135, 136, 138.
- Бричичъ**, Иоаннъ, пресвитеръ и псарь Новогродской капитулы, 115.
- Бродовскій**, Станиславъ-Михаилъ, 392.
- Францискъ, королевскій секретарь, 426.
- Брольницкій**, Гедеонъ, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 67.

- Бронецъ**, Матвѣй, адвокатъ, 262; Матвѣй-Станиславъ, стражникъ Виленскаго воеводства, 271, 314, 332, 347.
- Бростовская**, Геновефа, урожд. Огинская, 527, 529.
- Бростовскій**, Адамъ, Давговскій староста, 527, 529.
- Константинъ - Казиміръ, Виленскій епископъ, 282.
- Бруханевичъ**, Иванъ, 43.
- Бруцкій-Стемпковскій**, Леонъ, землянинъ Виленскаго и Волынскаго воеводства, 306—308.
- Бруахъ**, Матвѣй, Макарицкій уніятскій священникъ, 509.
- Стефанъ, Жировицкій уніятскій священникъ, 509.
- Брында**, 89, 92.
- Буйвило**, Янъ, 61.
- Булгахъ**, Андрей-Михаилъ, городскій судья и чашникъ Слонимскаго повѣта, 366.
- Анна Ярошанка, 113—115.
- Иванъ, 113—115.
- Константинъ, Борунскій базилианскій священникъ, 320, 322, 324, 326, 337—341, 345.
- Николай, Мозырскій депутатъ, 122, 126.
- Буринская**, Елизавета Сташевская, 386.
- Буринскій**, Иванъ 386, 387.
- Станиславъ, 431; инстигаторъ вел. князя Лит., 508.
- Бурневичъ**, базилианскій священникъ въ Борунскомъ монастырѣ, 319.
- Бурнинскій**, Александръ, 319.
- Бурый**, Александръ-Осипъ, Смоленскій чашникъ, 377.
- Буткевичъ**, Андрей, 178.
- Бутовичова**, Маріанна Павловская Александровая, землянка Полоцкаго воеводства, 397, 398, 400.
- Регина Мостицкая Криштофовая, 398.
- Бутовичъ**, Александръ, землянинъ Полоцкаго воеводства, 397, 398, 400.
- Криштофъ, 398.

Бучацкій-Тверевскій, Геронимъ-Романъ, Оршанскій подстолий и подстароста, 245.

Бучинскій, Францискъ, ректоръ Слуцкаго иезуитскаго коллегіума, 508.

Бышовская, 315, 331; Немеранка, Мстиславская подчашина, 385.

— Александра, см. Олешневичева.

Бышовскій, Минскій гродскій судья, 465, 466.

— Александръ, гродскій судья, Рѣчицкій депутатъ, 100.

Бышскій, Петръ, депутатъ Жмудскаго княжества, 122.

Бышовецъ, Василій, 155.

— Владиславъ, Минскій подчашій, 378—381.

— Дмитрій, шляхтичъ, 59, 65; Троцкій подсудокъ, 107.

— Доминикъ, 379.

— Иванъ, 155, 156.

— Іоаннъ, ксендзъ, канцлеръ Виленской діецезіи, 378—381.

— Казиміръ, 379.

— Кристина Войванка, 155, 156, 379.

— Людвикъ, Люцинскій старостичъ, 378—381; скарбовый писарь вел. кн. Лит., 475.

— Михайлъ, Люцинскій старостичъ, 378—381.

— Николай, Троцкій хоружій, 243.

— Самуилъ, 379.

Быховскій, Самуилъ, Слонимскій подстароста, 147.

Бышонцова, Елена, см. Волынская.

— Регина, см. Шыльовская.

Бѣлоцкій, монахъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 178; Онуфрій, проповѣдникъ, 187.

Бѣлоновичъ, Иванъ Сугакъ, дворянинъ, 67.

— Рафанъ, Смоленскій подчашій, 387.

— Сасинъ, 67.

— Степанъ-Іосафатъ, Браславскій чашникъ и гродскій писарь, 523, 526.

— Ходько, 4.

— Федоръ Здановичъ, дворянинъ, 66, 69, 70.

Бѣлжисскій, Иванъ, адвокатъ, 418.

Бѣловскій, Андрей, 430.

Бѣловскій, Федоръ, 387.

Бѣлзорова, Анна, Керновская старостина, 462.

Бѣлзоръ, Марціанъ-Михаилъ, Пинскій и Туровскій епископъ, Виленскій архимандритъ, 233—235, 267 — 269; Полоцкій архіепископъ, 351.

— Матвѣй, Керновскій староста, 462, 463.

— Яковъ, 235.

Бѣльевичъ, Моисей, священникъ Слуцкой Рождественской церкви, 509.

Бѣльшадевичъ-Жичевскій, Иванъ, староста Виленскаго св. Духовскаго братства, 244.

Бѣльскій, Иванъ, 491.

— Леонъ, 491.

В.

Ваврециій, Ярошъ-Флоріанъ, Браславскій земскій судья, 358.

Валинскій, землянинъ Виленскаго воеводства, 339.

— Александръ, Браславскій подчашій, 358, 359.

Валтроней, князь, 17, 23.

Ваньковичъ, Владиславъ-Ѳаддей, Рухевскій староста, 447, 451.

Варлаамій, Пинскій епископъ, 16.

Василевичовна, Елисавета, настоятельница Виленскаго Св.-Духовскаго женскаго монастыря, 220, 222.

Василевичъ, Аевнасій, Дубновцицкій бояринъ, 15.

— Григорій, священникъ Куревецкой церкви, 42.

— Даниилъ, 15.

- Иванъ Кузьмичъ, Полоцкій бурмистръ, 418.
- Матвѣй, 15.
- Счастный, 15.
- Ѳеодосій, Бѣлорусскій епископъ, Слуцкій архимандритъ, 221.
- Василевскій**, Іоаннъ, священникъ Мерецкой церкви, 273, 274.
- Лука, писарь, 72, 76.
- Васинковичъ**, Исаакій, настоятель Кронскаго монастыря, 265—267; настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 306, 308.
- Васичъ**, Павелъ, Новгородскій мѣстичъ, 7.
- Величковичъ**, Карпъ, подданный Печерскаго монастыря, 31.
- Веляновичъ**, Самуилъ, 6.
- Венцлавъ**, епископъ Жомойтскій, 20.
- Вербицкій**, Пимонъ, шляхтичъ, 66, 69.
- Верещана**, Иванъ, 89.
- Версоцкій**, Василій-Антонъ, 199.
- Видскій**, Криштофъ, 96.
- Видуть**, крѣпостной им. Свираны, 278.
- Визгирдъ**, Геронимъ, Кухелевскій староста, 439.
- Николай, депутатъ Упитскаго повѣта, 122.
- Вильянаецъ**, Александръ-Казиміръ, Ошмянскій скарбникъ, 363.
- Вилченокъ**, Иванъ, трибунальскій маршалокъ, 98.
- Винча**, Александръ, староста и городскій судья Лядскаго повѣта, 414.
- Вирьковскій**, Арнольдъ, дворянинъ, 73.
- Вислоухова**, Ѳекла Ломская Людвиковая, по первому мужу Мещерянова Дмитріева, 245—248.
- Витаковский**, 35.
- Витовтъ**, вел. кн. Лат., 3, 25, 40, 68.
- Витонизскій**, Овошко (Онурій) и его сыновья Андрей и Ѳеодоръ, 11.
- Вишневецкая**, Евгения—Екатерина Тышкевичовна, коронная конюшина, 175, 188, 190.
- Вишневецкіе**, Дмитрій и Константинъ, князья, см. Корьбутъ—Вишневецкій.
- Криштофъ, князь, 376.
- Вишневскій**, Иванъ-Владиславъ, 283, 295, 343.
- Владиславъ IV**, король польскій, вел. кн. Лат., 44, 101-103, 108, 110—112, 136—138.
- Владыма**, Александръ Ѳеодоровичъ, 20.
- Власовичъ** (и Власевичъ), Евѣмій, намѣстникъ Виленскаго Св. Духовскаго монастыря, 85, 90, 105, 426—428.
- Влошковый** (и Влосковский), 47, 50.
- Внаревскій**, Яковъ, 324.
- Внунъ**, дворянинъ Пинскаго повѣта, 71.
- Водовозовичъ**, Даниилъ Михайловичъ, Виленскій обыватель, 73.
- Война**, Гаврилъ, королевскій писарь и референдарій вел. кн. Лат., 41, 43.
- Григорій, Брестскій каштелянъ, 239.
- Іосифъ-Криштофъ, Полоцкій обозный, Дишненскій староста, городскій писарь Ошмянскаго повѣта, 43.
- Казиміръ, Пинскій земскій писарь, 139, 142.
- Война-Ясенецкій**, Самуилъ-Иванъ, Рѣчицкій стольникъ, 354.
- Войничловичъ**, Иванъ, Новгородскій подвоевода, 298,
- М., Новгородскій трибунальскій писарь. 314, 349.
- Федосей, 4.
- Францискъ-Казиміръ, Мозырскій подчасшій, 442.
- Яковъ, 4.
- Войница**, Аполлонія Воловичовна изъ Соколова, 237.
- Войнюшовна**, Евѣросинія, см. Суромова.
- Войтеховичъ**, Матвѣй, дворянинъ, 25.
- Войтневичъ**, Юрій, адвокатъ, 80, 126, 276.
- Войтковичъ**, Матисъ, Виленскій мѣщанинъ, конвизаръ (литейщикъ), 14.
- Войшило**, Иванъ, 235.
- Николай, 235.
- Волковичъ**, Ясъ (Иванъ) Ѳеодоровичъ, Виленскій мѣщанинъ, староста Св.-Духовскаго братства, 72—76.

Волжъ, Викторъ, изъ Ланевичъ, Черниговскій подстоій, 370.

Велинская, Елена Быховцова, Упитская судьяна, 243.

Велинскій, землянинъ, 47, 51.

Воловичева, Екатерина-Роза Нарушевичовна, подканцлеранка вел. кн. Лит., Фейданская и Любоницкая старостина, 241, 253, 254, 309, 310.

Воловичовна, Аполонія, см. **Войнина**.

Воловичъ, Иванъ-Казиміръ, Фейданскій и Любоницкій староста, 241, 253, 254; обовный вел. кн. Лит., 309, 310.

— Казиміръ, земскій судья Виленскаго воеводства, 290, 473.

— Марціанъ, Виленскій земскій писарь, 131, 310.

— Остафей (Евстафій), 32; королевскій маршалокъ и писарь, 35; подканцлеръ вел. кн. Лит., Брестскій и Кобрянскій староста, 42; Троцкій пробощъ, референдарій, 81; Виленскій епископъ, 82, 204.

— Ома, подсудокъ Гродненскаго повѣта, 78.

Володнъ, Николай, 153.

Володквичъ, Мартинъ, земскій судья Минскаго воеводства, 103.

Володковичъ, Минскій земскій писарь, 141.

— Григорій, 70, 139—141.

— Иванъ, Новгородскій поднамѣстникъ, 70.

— Криштофъ, писарь, 116; Новгородскій воевода, 151.

— Самуилъ, конюшій Ковенскаго повѣта, 409.

— Степанъ-А., подсудокъ Минскаго воеводства, 409.

Воловецъ, Мартиніанъ, настоятель Кронскаго монастыря, 265.

Волчаскій, Андрей, 77, 79.

— Захарія, 78.

— Филонъ, землянинъ Мстиславскаго воеводства, 77—79.

— Оедоръ, землянинъ, 77, 79.

Волчакій, Сильвестръ, игумень Оршанскаго Кутенскаго монастыря, 246—248.

Вольбекъ, Казиміръ, подкоморій Мозырскаго повѣта, 509, 510.

Вольшинскій, Виленскій домовладѣлецъ, 81.

Вольскій, Владиславъ, Новгородскій писарь, 204.

— Иванъ, войскій, Виленскій градскій писарь, 285, 297; Венедиктъ — Иванъ, 385.

Волянова, Анна изъ Путкамеровъ, Четырская старостина, 501—503.

Волянъ, Иванъ на Воляновѣ, Четырскій староста, 501—503.

— Оома, Лидскій депутатъ, 89, 91.

Воронецъ, Николай, Виленскій обыватель, 73.

Ворошило, Владиславъ, 381.

Врублевская, Елена, см. **Гласкова**.

Врублевскій, Иванъ, 77, 79; Смоленскій скарбникъ, 207, 209.

— Михайлъ, 252.

— Яковъ, шляхтичъ, 152.

Выржковскій, Григорій, шляхтичъ, 59.

Вышинскій, 430.

Вѣтринскій, Максиміанъ-Михайлъ-Епимахъ, прогвархимандритъ базилианскаго ордена, 381; Троцкій архимандритъ, 407—409.

Вязевичова, Милохна-Анна Глѣбовая, Рачкова дочь, 6.

Вязевичъ, Глѣбъ, 7.

Г.

- Габріеловичъ, Мартинъ, 324.
— Михайлъ, 322.
- Габріеловичъ, Янъ, шляхтичъ, 53.
- Гавловскій, Виленскій лавникъ, 180.
- Гаделина, Екатерина, см. Соловцова.
- Гаделлина, Варвара, см. Андреевская.
- Гадисскій, Мартинъ, возный Виленскаго воеводства, 197.
- Галевскій, 498.
- Галевскій, Петръ, Оршанскій стольникъ и депутатъ, 122.
- Галинскій, Станиславъ-Николай, Оршанскій градскій судья, 245.
- Гальцовичъ-Плескачевскій, Адамъ, см. Плескачевскій-Гальцовичъ.
- Гарабурда, депутатъ Минскаго воеводства, 122.
- Гастевичъ, Адамъ, землянинъ Виленскаго повѣта, 72—76.
- Гедройтъ, Романъ, князь, 7.
- Гедройтова, Екатерина Пясецкая, Пинская подкоморина, 365.
- Гедройтъ, Доминикъ-Александръ, 187.
- Гедройтъ-Юрага, Овнъ, 461.
- Гейшъ, Мальхеръ Геліашевичъ Виленскій кустошь (презятъ при епископской кафедрѣ), королевскій секретарь, 82, 84.
- Георгій, Кіевскій митрополитъ, 7.
- Герульская, Людвика, см. Редовичова.
- Гильземъ, Янъ-Августъ, изъ Экловъ, Инфлянтскій каштелянъ, судовой Браславоній, Маргенгавонскій староста, 523, 526.
- Гирмановскій, Иванъ, Черниговскій отшельникъ, 461, 470.
- Гичицкій, Иванъ-Казиміръ, 177.
- Гласко, Доминикъ, Пинскій стражникъ; землянинъ Полоцкаго воеводства, 418—423.
— Иванъ, Инфлянтскій войскій, 419.
- Гласкова, Елена Врублевская Доминикова, Пинская отражниковая, землянка Полоцкаго воеводства, 418, 420, 423.
- Глин. (снй?), Мих. Ив., ии., 6.
- Глинскій, Юсефъ-Казиміръ, Виленскій подстароста, 35.
- Глинскій, Иванъ, 322.
— Михайлъ, 429—431.
— Юрій, 430.
- Глуховскіе, 459.
- Глѣбовичъ, Ивашко, 4.
— Яцю, 4.
- Глязина, Севастіанъ, монахъ Оршанскаго Кутяинскаго монастыря, 432.
- Годобскій, Мартинъ, жовандъ, вице-ректоръ Виленской іезуитской академіи и коллегіума, 360, 363.
— Самуилъ, Пинскій подстолий, 150.
— Филиппъ (и Филловъ), Пинскій земскій писарь, 135, 136, 138; похсудокъ, 139.
- Голова, Романъ, 134, 135, 137.
- Головня, Иванъ, см. Мичевичъ.
— Петръ, 345.
— Степанъ, Дубновицкій бояринъ, 15.
— Юрій, 340.
— Янъ, земскій Новгородскій писарь, 58.
- Головчинскій, Самуилъ, хоружій Оршанскаго повѣта, 128.
- Головничъ, Александръ, Смоленскій коморникъ, 527.
- Голубъ, 58.
- Гольнская, Софья, урожд. Старосельская, по первому мужу Соболевская, Яновая, Мстиславская стольникова, 373.
- Гольшанская, Софья Юрьевна, см. Полубинская.
- Гонсовская, Тереза изъ Михаловскихъ, Ошмянская городничая, 504, 506, 507.

- Гомельскій, Ома, Ошмянскій городничій, 503, 504, 506, 507.
- Геранімова, Аполинарія, монахиня Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 271.
- Герайскій, Криштофъ, депутатъ Ошмянскаго повета, 100.
- Горбевскій-Заремь, Казиміръ-Иванъ, генеральный староста Жмудскаго княжества, 412—414.
- Герботовскій, 349.
- Гордтвскій, Александръ, 98, 211, 231.
- Горницкій, Игнатій, 470.
- Горностай, Онкей, королевскій маршалокъ, Рѣчицкій староста, Любошанскій державца, 19, 20; Гомельскій маршалокъ и староста, 25, 28.
- Городельскій, Филаретъ, игумень Купятицкаго монастыря, 237, 239.
- Горьдъ, Фодоръ, 340.
- Горская, Домицеля, см. Дембровская.
- Горскій, 369.
- Грабовскій, Брестскій гродскій судья, 487.
— Флоріанъ, Брестскій городничій, 487, 488.
— Францискъ, изъ Конопницы, обовный Браславскаго воеводства, 478, 484.
- Граховичъ, Антоній, священникъ Бѣленицкой церкви, 510.
- Гребинскій, Карлъ, 450.
— Урбанъ-Антонъ, генеральный комиссаръ Петриковского графства, 509.
— Флоріанъ, митрополитъ, Полоцкій архіепископъ, 12, 17, 21, 418—421, 423, 440, 442, 444, 445, 448—451, 490, 492, 513.
- Гренискій, Яковъ, 324.
- Грегоровичовна, Регина, см. Бахалская.
- Грегоровичъ, Яковъ, возный, 166.
- Греновичъ, Степанъ, Смоленскій мечникъ, 34.
- Грещъ, Ариадій, священникъ, 204.
- Грещиха, Іоганна, изъ Рымшеи, по первому браку Долмацкая, 427.
- Грещиха-Замість, Петръ-Павелъ, 426—428.
- Григоревичъ, Войтехъ, 63.
- Григорій, священникъ Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви, 25.
- Григровичъ, Яковъ, 318.
- Гришовскій, Самуилъ, Волковыскій староста, 508.
- Гриневичъ, Тишко, Дубновскій боярягъ, 15.
- Гринь, Ушадній еврей, 515.
- Гродлевскій, Богоолазъ, 315, 316, 329—335, 343, 346.
— Демьянъ Станиславовичъ, 292.
— Петръ Станиславовичъ, 292.
— Станиславъ Станиславовичъ, 292, 295.
- Грошма, Григорій Исаевичъ, королевскій пасаръ, Свислочьскій намѣстникъ, 5.
— Иванъ-Владиславъ, Ошмянскій чашникъ, 283, 285, 296, 324.
— Криштофъ, 297.
— Юрій Григорьевичъ, шляхтичъ, 59, 65.
- Грошчанка, Настасья Григорьевна, 19, 20.
- Гротевскій, Иванъ-Гавриилъ, Тродкій гродскій судья, Цыринскій староста, 165, 169.
- Грутулъ, Михаилъ, іеромонахъ—проповѣдникъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 355, 357.
- Грохельская, Софья изъ Королювъ, Новгородская войскаля, 449, 450.
- Грохельскій, Самуилъ, Новгородскій войскаль, 444, 445, 449, 450.
- Грушевскій, Иванъ, Негнѣвацкій намѣстникъ, 40.
- Грушовскій, Леонтій, монахъ Кронскаго монастыря, 266.
- Гуйскій, Павелъ-Станиславъ, 478, 484.
- Гурковичева, Софья, см. Колонтаева.
- Гурковичъ, Деметріанъ, 444, 449.
- Гурно, Александръ, депутатъ Витебскаго воеводства, 89, 92.
- Гутеревичъ, Иванъ-Игнатій, чашникъ, 489.
— Іосафатъ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 263, 264.

Д

Давидовичъ, Станиславъ, Вилкомирскій депутатъ, 126.

Давиденвичъ, Казимиръ, Стародубовскій чашникъ, 395.

Давиденчикъ: Григорій, Онисимъ и Станиславъ, крѣпостные крестьяне Купятицкаго монастыря, 240.

Дашарскій, Юрій, 491.

Даниловича, Леонора, см. *Марсанава*.

Даниловичъ, Павелъ, 123.

— Петръ, 309.

Дашковичъ-Гадисскій, Гавріилъ, адвокатъ, 470, 471.

Дашковичъ, Гавріилъ, братчикъ Виленскаго св. Троицкаго братства, 48, 49.

Дашковскій, Вавринецъ, 400.

Держковскій-Шуцскій, Михаилъ-Рафаилъ, см. *Шуцскій*.

Деруги: Андрей, Аванасій, Денисъ, Дмитрій, Иванъ, Максимъ, Романъ, Семень, крѣпостные люди Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, 456.

Дершкова, Тереза, монахиня Виленскаго женскаго св.-Троицкаго монастыря, 271.

Деспотъ-Зеновичъ, изъ Браштина, Криштофъ, Опшмянскій староста, трибунальный маршалокъ, 349.

Дилевскій (и *Дилевскій*), Іоаннъ, Залужскій уніятскій священникъ, 509—511.

— Іоаннъ, Пырошевскій уніятскій священникъ, братъ Залужскаго священника, 509, 511.

Дитятко, 25.

Доброгостовскій, Виленскій домовладѣлецъ, 84.

Добросельскій, Матвій, настоятель Ушацкаго монастыря, 514, 515, 519, 521.

Довгале-Нарбутъ, Иванъ, Троицкій земскій писарь и депутатъ, 122.

— Станиславъ, 463.

Довнаревичъ, Семень, 526.

Довойна, Николай, Троицкій стольникъ, 404—406, 464—466.

Довойна, Елеонора Костровицкая, Троицкая стольникова, 404—406.

Довскій, Прокопъ, князь, 57, 58.

Догадлевичъ, Антонъ, Дубновицкій, подданный, 16.

Дойновскій, Давидъ, 166—168.

Долмация, Іоганна, см. *Гречиха*.

Долмация, Василій, 427, 428.

Домбровская, Домицеія Горская Иванова-Казими́рова, Волковыская мечникова, 296.

Домбровский, Иванъ-Казимиръ, Волковыскій мечникъ, 295.

— Казимиръ-Станиславъ, Виленскій чашникъ, 161.

Доминиковичъ, Янъ, возный Виленскаго повѣта, 48, 50.

Доратовичъ, Иванъ, 94.

Дорофеевичъ, Даниилъ, настоятель Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 160—163, 177, 178, 182—184, 187, 191, 192, 199, 200, 227.

Достоевскій, Петръ, Пинскій депутатъ, 89, 92.

Друцкая-Горская, Варвара—Констанція Кавачинская Самуйлова, Минская войтовая, 235.

— Елена, Оршанская маршалковна, 98, 99.

Друцкая-Любецкая, Кристина Статкевичовна, Новогородская наشتهянка, 221.

Друцкій-Любецкій, Богданъ 221.

— Николай 221.

— Семень, 221.

Друцкій-Соколюскій, Михаилъ, писарь вел. кн. Лит., 221.

Дубенецкіі, Андрей, 134, 138.

Дубинскій, Янушъ, настоятель Кронскаго монастыря, 266.

Дубовицкая, Теофила, см. Наринича.

Дѣдловскій, Станиславъ, Ковенскій стольникъ 58.

Дягилевичъ, Іоаннъ, духовникъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 244.

Е

Еленская, Екатерина, 500.

— Констанція, монахиня Виленскаго женскаго базилианскаго монастыря, 493, 494, 498—500.

Елевскій, Петриковскій ксендзь, 509.

— Викторъ, 463.

— Гедеонъ, Мозырскій подчашій, 137; Мозырскій городничій, 495.

— Дажбогъ, 498—500.

— Матвѣй — Казиміръ; Браславскій скарбникъ, 256.

— Михайлъ, Мозырскій подчашій, 493, 494, 498—500.

— Рафанъ, Вилкомирскій городскій писарь, 489.

— Самуилъ, 494.

Елецъ, Мартинъ, 305.

Елисей, игумень Марковского монастыря, 129, 131.

Елишевичъ, Осоеванъ, монахъ Кронскаго монастыря, 166, 168.

Енуловичъ, Иванъ, возный, 314.

Ершовичъ, Георгій, 324.

— Павелъ, на Монтвильдовѣ, 323.

Его, Александръ, 201.

Ж

Жаба, Валеріанъ-Антонъ, Бѣльскій староста, 439.

— Герм. А., Новогородскій подчашій, 392.

— Героимъ, Полоцкій подвоевода, 395, 398, 435.

— Янъ-Казиміръ, Кошанскій староста, 434, 439.

Жабинскій, Войтекъ, ксендзь, Нѣмецкій плебанъ, пробошъ костела св. Маріи Магдалины, 82, 84.

Жабца, Антонъ, 377.

Жаринскій, Петра, шляхтичъ, 90.

Живинскій, Осоеванъ, чашникъ и городскій писарь Минскаго воеводства, 429, 431.

Живовичъ, Петра, 323.

Жилва, Іоакимъ, Бобруйскій господарскій подданный, 30.

Жиневъ, Доминикъ, Мозырскій чашникъ, 385.

— Михайлъ, 385.

Жинца, Петръ, возный Виленскаго воеводства, 235, 236.

Жиревскій, Патрикій, настоятель Полоцкаго базилианскаго монастыря при Софійской церкви, 434—436; настоятель Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, секретарь базилианскаго ордена, о-ециалъ, 462—466, 471.

Жидцкіі, Николай, адвокатъ, 501; мечникъ Жмудскаго княжества, 519.

Жиховскій, Венедиктъ, Виленскій каноникъ, Жмудскій деканъ и прелатъ, 216, 220.

- Кипріянь, Витебскій и Могилевскій епископъ, коадьюторъ Кіевской митрополіи и Полоцкой архіепископіи, 214, 216, 217, 219; Кіевскій митрополитъ, Полоцкіи архіепископъ, 231, 232, 249, 269, 287, 332—334, 444, 445, 449, 450.
- Николай, 142; Полоцкіи конюшіи, 177,

180; королевскій секретарь, войтъ Виленской митрополіи чьей канцелярии, 197.

Мудра, Іоѡ.-Петръ, 500.

Мухъ, Францъ Б., Полоцкіи войскій и городничій, 58.

Муховскій, Владиміръ 96.

Мучио, Стефанъ, Новогородскій пресвитеръ, 115.

З.

Заблудніи, Ошмянскій городскій писарь, 42.

— Андрей, 323.

— Войтехъ, 78, 323.

— Матвій, 396.

— Михаилъ, 322.

— Михаилъ Саввичъ, Венденскій подкоморій, 295.

Забровскій, Каспаръ, земскій регентъ Брестскаго воеводства, 504.

Забуй, Александръ, 325.

Забѣло, Сямонъ, Виленскій городскій судья, 72.

Завадина, Клара, см. Сурмича.

Завадскій, Антоній, настоятель Жировицкаго базилианскаго монастыря, 375, 376; Виленскій оффиціалъ, консульторъ базилианскаго ордена, 404, 405; прото-архимандритъ базилианскаго ордена, 424, 434—436, 439, 462.

— Казиміръ, базилианскій священникъ Борунскаго монастыря, 329.

— Юліанъ, Борунскій базилианскій священникъ, 329.

Завистъ-Гречиха, см. Гречиха-Завистъ.

Завица, Андрей-Казиміръ, писарь вел. кн. Літ., 112, 497.

Завинскій, земляникъ Минскаго воеводства, 416.

Завресскіе, 459.

Завресскій, Яцекъ 141.

Залевскій, Леонъ, изъ Шамбидъ, Кіевскій митрополитъ, 128, 272, 274, 312—314, 337, 344, 346, 347, 349.

Залевскій, Виленскій обыватель, 180.

— Константинъ, Виленскій подсудокъ и депутатъ, 100.

— Николай, военный Виленскаго повѣта, 75.

— Теофілъ, настоятель (prezydent) Мехироваго монастыря, 495, 496.

Замешчъ, Василій, 246.

Заранекъ, Казиміръ-Иванъ, см. Гербецскій-Заранекъ.

Зараневскій-Лусина, Георгій, 521.

Зартицкіи, Казиміръ, 128.

Захаревскій, Богданъ, шляхтичъ, 90.

Залевскій, 76.

Зборовскій, Матвій-Казиміръ, Летычевскій подчашій, 476—484.

Зѣриловичъ, Паросеній, священникъ Ошмянской церкви, 511.

Згаевская, Марьяна, см. Шидловская.

Згорскій-Струмило, Александръ-Михаилъ, Волковыскій подчашій, Ошмянскій городскій писарь, 403.

Зембицскій (и Зембинскій), Станиславъ, земляникъ Витебскаго воеводства, 93, 94.

Земляна, Анежа, Ошмянская подкоморьянка, 390.

Земартовичъ, Яковъ, 819.

Землеточна, Февронія, монахиня Виленскаго св.-Троицкаго жевскаго бааплианскаго монастыря, 189, 210, 211.

Землячъ, Митрофанъ Деметіановичъ, архимандритъ Кронскаго монастыря, 117—125, 165—173.

Землячъ, Иванъ, 25—32.
— Измаилъ, дворянинъ, 24—28, 32, 33.

Землячъ, Криштофъ, Опшмянскій маршалокъ, 296
— Левъ, 8.
— Николай Юрьевичъ, Опшмянскій подкоморій, Виленскій намѣстникъ, 48.
— Станиславъ, шл. Братошина, Вилкомир-

скій подкоморій, Вилькійскій лѣсничій, 187.

Земле, Вацлавъ, 324.

— Павелъ, 281, 291, 313, 314, 319, 331, 347.

Земляничъ, Алексій, 25.

Златовскій, А., 431.

Златовскій, Осипъ-Антонъ, 466, 473.

Зосимовичъ, Радко, Бобруйскаго господарскій подданный, 30.

Зубова, Богданна, см. Минчевская.

Зухорскій, Венедиктъ, Виленскій каноникъ, 182, 183.

Зушневичева, Софья, см. Мирская.

И

Ивановичъ, Аванасій, священникъ Куренецкой Спаской церкви, 42.
— Григорій, Дубновидскій бояринъ, 15.
— Кузьма и Михно, 15.
— Феофанъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 393.

Ивановичъ, Андрей, 503.

— Михаилъ, 301.

Игнатовичъ: Ничипоръ, Радко, Супрунъ и Тышко, крѣпостные помѣщиковъ Зеньковичей, 26.

Игнатовичъ, Георгій, 322.

— Давидъ, Бобруйскаго господарскій подданный, 30.

Ильцидъ, Климентъ, шляхтичъ, 53.

Ильковичъ, Манъ, Дубновидскій подданный, 16.

Ивранина, Констанція, см. Сурешова.

Ивогерскій-Лешевичъ, Иванъ, Мозырскій депутатъ, 89, 92.

— Михаилъ, подкоморичъ и депутатъ Мозырскаго повета, 314, 315, 321, 325, 358.

Иродскій, Александръ, Рѣчицкаго скарбаничъ и депутатъ, 129.

Исаевичъ-Бахисскій, Иванъ, см. Бахисскій.

Исайковская, Марина Шостаковна Ивановна Долматовая, Опшмянская подкоморина, 143, 210, 257, 258.

Исайковский, Францискъ-Долматъ, королевскій секретарь, 45, 110; референдарій и писарь вел. кн. Лит., 127, 138.

И

Иеремія, Константинопольскій патриархъ, 102.

Иеванъ, диаконъ Заблудовской церкви, 36.

Иеванъ, игуменъ Полоцкаго монастыря № 9.

Иедовичъ, Яковъ, 355.

К.

Кавачинская, Варвара-Констанція, см. Дручина-Герсина.

Кавачинский, Матвій, Несвижский намістникъ, 39, 40.

Каленская, Цецалія, см. Жодовичка.

Калышский, Иванъ, шляхтичъ, 66, 69.

Калосовский, Иванъ-Михаилъ, 195.

Каминская, Изабелла Пухштянка Крштофова, 194.

— Розалія Крштофовна, землянка Новогродскаго воеводства, 194.

Каминский, Андрей, землянинъ Виленскаго воеводства, 301, 302.

— Антоній Васильевичъ, намістникъ Пинскаго братскаго монастыря, 150.

— Крштофъ, Новогродскій мечникъ, 194, 195.

— Лука, Стародубовскій мечникъ, 12, 17, 21, 22, 378.

— Самуилъ Крштофовичъ, землянинъ Новогродскаго воеводства, 193, 195.

Камосий, Феодоръ, 491.

Камюговская, Екатерина, см. Сенецкая.

Камыгузаника, Анна, настоятельница Минскаго женскаго монастыря, 303—305.

Карачицъ, Станиславъ, подстолий и депутатъ Мстиславскаго повѣта, 58.

Каронге, Гекторъ-Владиславъ, Виленскій подстолий, 305.

Карошичъ, Асаакъ (Исаакъ), 25.

Карницкий, Андрей-Венедиктъ, ловчій и подстароста Минскаго воеводства, 429.

Карповичъ, Леонтій, архимандритъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 91, 104.

— Техно, 43.

Карпъ, Дмитрій, королевскій секретарь, 72.

Картуский, Иванъ, 335.

Касперовичъ, Касперъ, шляхтичъ, 59, 65.

Касперъ, швецъ (самоубийца), Виленскій деме-зладѣлецъ, 81.

Касосевичъ, 594.

Кашковскіе, 340.

Качинский, Андрей, адвокатъ, 429.

— Иванъ, адвокатъ, 70, 85, 99, 104.

Каша, Павелъ, Мотавилевскій ловчій, 78.

Кашицъ, Павелъ-Владиславъ-Фаддей, Виленскій войсковій, Смоленскій городскій судья, 478, 484.

Кашинский-Зелтый, Андрей, Смоленскій и Черниговскій архіепископъ, 158.

Кашуковскій, Станиславъ, 370.

Кеаличъ, Крштофъ, 212, 213, 218, 219.

— Николай 213.

— Станиславъ, 213.

Кельберъ, Иванъ, возный Виленскаго воеводства, 90.

Кендеревскій, Стефанъ, Слонимскій земскій судья, 147.

Кеплевскій и Коплевскій, Стефанъ, 116, 165.

Кердей, землянинъ 339.

— Василій, земскій писарь и депутатъ Пинскаго повѣта, 58.

— Теофилю-Станиславъ, мечникъ Пинскаго повѣта, 455.

Кердей-Гречина, Иванъ, Пинскій подсудокъ и депутатъ, 122.

Керновшино, Крштофъ, Виленскій радца, 82, 84.

Керновицкий, Вавринецъ, Налибоцкій намістникъ, 40.

Керновская, Слизневна Яновая, 305.

— Елизавета Тризьянка, 192.

Керсновскій, Криштофъ, Новгородскій подвоевода, 203.

Кершнорова, Теофиля, см. Киринова.

Кибаръ, Гавриилъ, писарь скарбовый вел. кн. Лит., 127.

— Марціанъ, королевскій секретарь, Брѣславскій депутатъ, 122.

Кибаръ, Фраумъ Ивановичъ, шляхтичъ, 59, 65.

Кириллъ, архидіаконъ Кіевскаго митрополита, 7.

Кириллова, Іоганна-Іудвика, см. Мендичина.

Киринова, Теофиля Кершнорова Дубовицкая Янова, Инфлянтская скарбница, 408.

Кириновичъ, Анна, см. Слизива.

Киригъ, Иванъ, Инфлянтскій скарбникъ, 408.

— Юрій, Брестскій скарбникъ, 408.

Кляда, Янъ, депутатъ Ковенскаго повѣта, 58.

Кисель-Загоряскій, Иванъ, землянинъ Витебскаго воеводства, 129, 130.

Кишка, Леонъ, протоархимандритъ базилианскаго ордена, Супрасльскій архимандритъ, настоятель Березвѣцкаго монастыря, докторъ богословія, 388, 389; митрополитъ всей Руси, Владимірскій и Брестскій епископъ, 412—414, 420, 425, 443—445.

— Николай, изъ Цѣхановца, Троцкій каштелянъ, Волковыскій староста, трибунальскій маршалокъ, 122, 126.

— Янушъ, Полоцкій воевода, 114.

Кишциъ, Гервасій, базилианскій священникъ Борунскаго монастыря, 329.

Кіяснскій, Юрій, 292, 316, 323, 324, 346, 348.

Клепацкій, Северіанъ, генеральный прокураторъ базилианскаго ордена, настоятель Лавришовскаго монастыря, 382, 386, 387, 443, 445, 447, 452, 455.

Клечковскій, Николай, шляхтичъ, 50, 52.

Климовичъ, Іосафатъ, викарій Виленскаго св. Троицкаго базилианскаго монастыря, 191.

Клинта, Гришка Миклуличъ, 69.

Кляжовичова, Варвара, 460.

Кляжовичовна, Констанція, см. Мариовская,

Кляжовичъ, Петръ, 460.

Ковиль, татаринъ, 317.

Кодлубай, Казиміръ, 323.

Колмановичъ, Климентій, Новгородскій мѣстичъ, 7.

Кожуховскій, монахъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 178; Гекторъ, проповідникъ, 244.

Козаловичъ, Казиміръ, 259, 270.

Козаченко, Матвѣй, проконсуляторъ базилианскаго ордена, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 390, 391.

Козель, Адамъ-Брониславъ, депутатъ Витебскаго повѣта, 78.

— Самуилъ, стражникъ Ошмянскаго повѣта, 324.

Козинскій, Варлаамъ, Виленскій, Минскій, Мстиславскій, Пустыньскій архимандритъ, 153—157; Смоленскій архіепископъ, 158, 159.

Козловичъ, Станиславъ, 324.

Козловскій, Борунскій мѣщанинъ, 505.

Козурка, Василій, священникъ Бѣшенковской церкви, 491.

Козырскій, Корней, монахъ Кронскаго монастыря, 166, 168.

Козюковскій, Самуилъ, татаринъ, князь, 292.

— Шагуль Нурсевичъ, татаринъ, князь, 292.

Коллевскій, Стефанъ, 123, 173.

Колледа, Гавриилъ, Полоцкій архіепископъ, администраторъ Кіевской митрополіа, 6; Кіевскій митрополитъ, 82, 158, 163, 164, 175, 177, 179, 196—198, 201—204, 214.

— Енокъ, трибунальскій писарь, 122, 126.

Троцкій подвоевода, 165, 167, 169, 172.

— Иванъ, Виленскій земскій писарь, Ошмянскій депутатъ, 89, 91, 97, 100, 107.

— Михаилъ, 115, 116.

— Михаилъ-Константинъ, подсудокъ Виленскаго воеводства, 202.

Колодцкій, Александръ, дворянинъ, 95, 97.

Колодѣтинскій, Андрей, 161, 163; регентъ Ви-

- ленокой земской канцеляріи, 223; староста св. Духовскаго братства, 244.
- **Феофілъ**, Черниговскій окарбникъ, 269.
- Мелонтава**, Софья Прушаковна Яновая, Новгородская стражничовая, по первому мужу Гуриновичова Деметріанова, 443—451.
- Молонтай**, Иванъ, Новгородскій стражникъ, землянинъ Минскаго воеводства, 443—451.
- Мошавскій**, Иванъ Юрьевичъ, королевскій маршалокъ, Ковенскій староста, 22, 23.
- Монарховскій**, Самуилъ, городскій писарь и депутатъ Браславскаго повѣта, 78; Викомірскій подчашій, трибунальскій маршалокъ, 131.
- Монарь**, Юрій-Фаддей, ротмистръ Опшмянскаго повѣта, 507.
- Монарскій**, Георгій, 489.
- Сильвестръ, игумень Марковского монастыря, 373.
- Мондратовичъ**, Алексѣй, настоятель Рожанскаго монастыря, 476—479, 483, 484.
- Монеттъ**, Самуилъ-Геронимъ, Опшмянскій подкоморій, 220.
- Мононовичъ**, Исаякъ Ивановичъ, Виленскій мѣщанинъ, староста св.-Духовскаго братства, 72—76.
- Монопацкая**, Магдалина, см. **Корнинова-Гонсевская**.
- Монопицкая**, Іоанна, настоятельница женскаго базилианскаго монастыря въ Вильнѣ, 498, 500.
- Константиновичъ**, Михаилъ, 227.
- Семень, надзиратель (dozorca) Виленскаго св.-Духовскаго братства, 228.
- Концевичовна**, Елена, монахиня Виленскаго базилианскаго св.-Троицкаго женскаго монастыря, 189.
- Конча**, Михаилъ, Ковенскій городничій, 403.
- Кончевскій**, регентъ Виленской магдебургіи, 507.
- Александръ, Виленскій городскій писарь, 497; королевскій секретарь, 507.
- Конячевскій**, Феофанъ, настоятель Борунскаго монастыря, 467—470.
- Копаций**, Михаилъ-Антоній, 497.
- Конецъ**, Лука, 135.
- Михаилъ, Опшмянскій подчашій, 14, 46, 53, 59, 72, 139, 251, 393, 395.
- Петръ, Виленскій радца, 82, 84.
- Копцова**, Брестская каштелянша, 359.
- Копытенскій**, Александръ, 376.
- Андрей, 376.
- Петръ, 376.
- Корнинова-Гонсевская**, Магдалина Конопацкая Викентьева, великая подокарбина и польная гетманова вел. кн. Лит., 486.
- Корейво**, Самуилъ, адвокатъ, 95, 108, 110, 241, 253, 314, 323, 332, 346.
- Корневичъ**, Осипъ, 319.
- Коробани**, Степанъ, войтъ г. Могилева, 133, 433.
- Коробаниовна**, Аполлинарія, игуменья Баркалабовскаго женскаго монастыря, 132, 133, 432, 433.
- Коровичъ**, Григорій, Рогачевскій войтъ, 30.
- Корсакова**, Кристиана, Полоцкая хоружина, 496, 497.
- Корсанъ**, Адамъ, монахъ Мехировскаго базилианскаго монастыря, въ мирѣ—Андрей, Полоцкій хоружичъ, 495—497.
- Александръ, Полоцкій хоружій, 496, 497.
- Антонъ-Иванъ, 392.
- Гавриилъ, 115, 116.
- Григорій Голубицкій, 97.
- Иванъ, 58.
- Карлъ-Иванъ, 290.
- Николай, архимандритъ Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, 205, 213.
- Павелъ, настоятель Новгородскаго монастыря, 100.
- Рафаилъ, Кіевскій митрополитъ, 204.
- Троянъ, подвоевода и маршалокъ каптуровыхъ судовъ Полоцкаго воеводства, 9, 497.

— Фабіанъ, Полоцкій хоружичъ, 497.
Норсакъ-Удѣльскій, Степанъ-Михаилъ, Полоцкій
гродскій писарь, 396.
Норыбутъ-Вишневецкій, Дмитрій, Белзскій воевода,
Бѣлоцерковскій староста, 175, 176, 188,
190, 376.
— Ковстантинъ, 175, 176, 190, 376.
— Михайль-Серватій, князь, канцлеръ вел.
кн. Лит., 426.
Норызна, Себестіанъ, Виленскій гродскій писарь, 21.
Носаревскій, Иванъ, Полоцкій скарбникъ, 38.
Носоцкій, Стефанъ, адвокатъ, 101; Моровицкій
староста, 490.
Носла, Николай, съ сыновьями: Автономъ, Ива-
номъ, Казиміромъ, Петромъ и Яковомъ,
крѣпостной человекъ, приписанный къ
Декшненской церкви, 416, 417.
Носинскій, Янъ Николаевичъ, возный Виленскаго
повѣта, 59, 65.
Носовна, Магдалина, игуменья Кутеннскаго Ор-
шанскаго женскаго монастыря, 358, 359.
Носовскій, Стефанъ, Брестскій, Куявскій чашникъ,
королевскій секретарь, 104.
Носаковская, Маріанна, см. *Монсевичова*.
Носташъ-Жаба, Янъ-Казиміръ, Минскій воевода,
514.
Ностровицкая, Елеонара, см. *Довойнина*.
Ностровицкій, Автоній, изъ Костровичъ, Минскій
войтъ, 405; подстолий Минскаго воевод-
ства, 464—466.
— Рафанъ, Минскій гродскій писарь, 261,
262; подсудокъ Минскаго воеводства, 465.
Ностушно, Карлъ, 509, 511.
Ностяловская, Констанція Путятянка, 233.
Ностяловскій, Иванъ, Вилкомірскій земскій пи-
сарь, 233, 234.
— Юрій, Вилкомірскій стражникъ, 226.
Нотель, Михаилъ-Казиміръ, Виленскій каште-
лянь, 296; Троицкій каштелянь, 326, 344.
— Самуилъ-Геронимъ, Ошмянскій подкомор-
ій, 216.

Нотлискій, Сильвестръ-Іосафатъ, 400.
Нотлова, Анастасія-Фекла, 154, 155; настоятель-
ница Виленскаго женскаго ов. Троицкаго
монастыря, 187—189, 205—208, 210, 211.
— Екатерина, см. *Петровичова*.
Нотвичъ, Андрей, писарь вел. кн. Лит., Городен-
скій староста, Виленскій городничій и
деревничій, 153, 159.
— Люд. Ант., гродскій писарь Гродненскаго
повѣта, 458.
Ноховскій, Теодоръ, игуменъ Новодворскаго мо-
настыря, 299.
Ночарскій, Сильвестръ, настоятель Цеперскаго
монастыря, 299.
Ношецкій, Стефанъ, Моровицкій староста, 134.
Ношна, Иванъ, 419, 421.
Ношцъ, Михаилъ, Виленскій земскій писарь, 259,
311.
— Петръ, крайчій Слонимскаго повѣта, 529.
Нрасинскій, Луцкій епископъ, 203.
Нрасевичъ, Павелъ, Новгородскій пресвитеръ, 115.
Нрасовская, 520.
Нримовскій, Иванъ, адвокатъ, 260.
Нршиницъ-Нршенштейнъ, Мартинъ, Оршанскій и
Плонгянскій староста, 245.
Нршитофовичъ, Петръ, возный Новгородской зем-
ля, 66.
Нршитофъ, горпечяникъ, 263.
Нроновскій, Іосафатъ, Кіевскій митрополитъ, 89,
92, 107.
Нрошнская, Богданна, княгиня 19, 20.
Нрошинскій, Иванъ Тимофеевичъ, князь, Браслав-
скій староста, 19, 20.
— Петръ Ивановичъ, князь, Упитскій ста-
роста, 19, 20.
Нруманъ-Нруновскій, Теодоръ, Витебскій подвоево-
да и депутатъ, 126.
Нруновскій, Антонъ, Оршанскій подчашій, 508,
510.
Нруновичъ, Иванъ, Мозырскій подкоморій и де-
путатъ, 100.

- Куль, Иванъ Мартиновичъ**, землянинъ Виленскаго воеводства, 263.
- Кульчицкій, Марціанъ**, викарій базилянскаго ордена, 256, 259; консулторъ ордена и настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 309, 310, 351, 360, 363.
- **Пореврій, оффиціалъ**, настоятель Борунскаго монастыря, 336, 337, 348.
- Муницкій, Станиславъ**, Мстиславскій скарбникъ, 48.
- Муцевичъ, Валеріанъ**, Кунявскій староста, 378.
- **Доминикъ**, Брестскій воеводичъ, 378, 379.
- **Иванъ-Валеріанъ**, Конявскій и Дубицкій староста, 202.
- Муцевичъ, Іоаннъ**, священникъ Девятковской церкви, 145, 147.
- **Константинъ-Михаилъ**, стольникъ и депутатъ Лидскаго повѣта, 314, 321, 325.
- **Марціанъ**, Опшянский городничій, 3, 4, 11, 12, 39, 40, 66, 70, 388.
- **Яковъ**, хоружій и Гродненскій депутатъ, 58.
- Мупелгъ, Федоръ**, 31.
- Курчъ, Францискъ**, Брестскій воеводичъ, 410, 411.
- Куснелевичъ, Каопаръ**, 65.
- Куселевичъ, Іоаннъ**, провинціалъ базилянскаго ордена, 337, 351.
- Л.**
- Лабановичъ, Стефанъ**, священникъ Куренецкой церкви, 41, 43.
- Лазаровичъ, Карпъ**, шляхтичъ, 48, 49.
- **М. Казиміръ**, 381.
- Лазовскій, Григорій**, шляхтичъ, 66, 69.
- Ланевскій-Волжъ, Иванъ**, Мовырскій войсковичъ, 517.
- **Игнатій**, ловчій вел. кн. Лит., 517.
- Ласкота, Иванъ**, 7.
- Ластовскій, Иванъ**, ротмистръ Опшянскаго повѣта, 92.
- Лебедевская, Кипріановая**, 134, 138.
- Лебонъ, Яковъ**, Виленскій радца, 473.
- Ленартовичъ, Мартинъ**, 320.
- Лендорфъ, Янъ Казиміръ**, Мстиславскій, Жуковский и Бобылицкій староста, Радомскій и Пораднанскій державца, 77.
- Ленжевичъ-Ипогорскій, Михаилъ**, см. **Ипогорскій-Ленжевичъ**.
- Ленковичъ, Апіанъ**, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.
- **Пашко**, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.
- Ленчицкій, Иванъ**, Полоцкій радца и вице-ландвойтъ, 418.
- Лепковский, Осипъ**, адвокатъ, 493.
- Леттавова, Анна**, см. **Петъса**.
- Либорчай, Георгій**, адвокатъ, 314.
- Лимонтъ, Филиппъ**, Лидскій депутатъ, 55.
- Лиминскій, землянинъ**, 339.
- Лисанскій, Іраклій**, провинціалъ базилянскаго ордена, 523.
- Лисица, Харлампій**, священникъ Издрашовской церкви, 510.
- Лисунтичи: Андрей, Аргюхъ, Иванъ и Пронько**, крѣпостные помѣщиковъ Зеньковичей, 26.
- Литвинно, Яковъ**, Витебскій регентъ, 521.
- Лобанъ, Григорій**, 49—52, 62.
- Ловейко, Янъ**, Мовырскій маршалокъ, Виленскій гродскій судья, 58.
- Ловицкая, Христина**, настоятельница Минскаго женскаго св.-Духовскаго монастыря, 485, 488, 489.
- Лозовскій, Михаилъ**, Слонимскій ловчій, 222.
- Луцковский, Фелиціанъ-Михаилъ**, Инфлянтскій скарбникъ, 412, 415, 417.

Лешная, Феодора, см. **Вислухова**.
Лоренцъ, Виленскій золотыхъ дѣлъ мастеръ, 320.
Лосецкій, Степанъ, Морозовицкій староста, 24.
Лубянский-Игнатовичъ, Георгій, 184.
 — Евстафій, подстароста Опшмянскаго повѣта, 183.
Лукомлянскій, Феодоръ, 491.
Лукомскій, Давидъ, 89, 92.
Лукьяновичъ, Іоаннъ, настоятель Борунскаго монастыря, 501, 503—505, 507.
Лукьянскій, Платонъ, 200.
Луковичъ, Захаръ, староста Виленскаго крестовнаго братства, 223.
Лускина-Жановскій, Витебскій городничій, 455.
Луцкая, Изабелла, см. **Ходиевичова**.
Лущицкій, Петръ, 295.

Лычко, Матвѣй Мартиновичъ, землемѣръ, 30.
Лютчикъ, Феодоръ, 52.
Ляданская, Варвара Карповна Самуилова, землемѣрка Виленскаго воеводства, 306.
 — Евфросинья, см. **Песлямова**.
Ляданскій, Георгій, войтъ, 317.
 — Криштофъ, 320.
 — Самуилъ-Владиславъ, землемѣръ Виленскаго воеводства, 307.
Лядинская, Маріанна, 221.
Лядинскій, Александръ, Оршанскій чашникъ и писарь, 245, 248.
 — Евофъ (Іосифъ), Мстиславскій подстолий, пограничный судья вел. кн. Лит., 220, 221.
Ляковскій, Стефанъ, іезуитскій воевода, 361.
Ляцкій, Геронимъ, Эйрагольскій таврунъ, 256.

М

Мазанковичъ, Павелъ, князь, олтаристъ и подкустошъ костела св. Станислава въ г. Вильнѣ, 60—65.
Макаровичи: Евхимъ и Пронько, крѣпостные помѣщиковъ Зеньковичей, 26.
Макальскій, Юрій, Гродненскій депутатъ, 58.
Макарий, Новогородскій войтъ, 7.
Макаровичъ, Гридь, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.
Малаховецъ, Аванасій, настоятель Добрыгорскаго монастыря, 434—436.
Малаховскій, Іоаннъ, секретарь базилианскаго ордена, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 174, 175, 177, 189—191.
Малесевичъ, Декаполитъ, 123.
Малиновскій, Казиміръ, Борунскій мѣщанинъ, 320.
Мальчевскій, Андрей, коморникъ Смоленскаго воеводства, 9, 203.
Малюшицкій, Адамъ-Михаилъ, обовный и подстароста Новогородскаго воеводства, 431.

Маневичъ, Григорій, 15.
 — Феодоръ, Дубновицкій бояринъ, 15.
Марковичъ, Николай, 14.
Марковская, Констанція, изъ Княжевичей, Опшмянская мостовничиха, 459—461.
 — Устина, 460.
Марковскій, Владиславъ-Михаилъ, Опшмянскій мостовничій, 459—461.
 — Николай, 460.
 — Станиславъ, 460.
Марсонова, Леонора Эддорфовна Данилевичова, Кревская старостина, 286—290.
Мартиновичъ, Бѣшенковскій мѣщанинъ, 491.
 — Счастныи, 14.
Мартинъ, коваль (кузнецъ), крѣпостной имѣнія Стравиники-Бакинскіе, въ Троицкомъ повѣтѣ, 118.
Мартушовскій, Михаилъ, 322.
Мартиновичъ-Бушнинскій, Стефанъ, настоятель Бытенскаго базилианскаго монастыря, 193.

194; протоархимандритъ базилянскаго ордена, 242; Мартышкевичъ — Бузинскій, Полодскій архимандритъ, 260, 262.

Мартиновичъ, Антоній, Декшнянскій уніятскій священникъ, 410, 411, 415.

Масальскій, Богуславъ-Осипъ, Брацлавскій стольникъ, Янишскій староста, 461.

— Доминикъ, Волковыскій скарбникъ, 267.

Масевичъ, Дажбогъ, Пинскій земскій судья, 140, 141.

— Нектарій, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 39, 40.

Масляна, Василій, 103.

Матвѣвичъ, 78.

Мацевичъ, Казиміръ, Лядскій городничій, 473.

Мацелевичъ, Павелъ - Константинъ, королевскій секретарь, Виленскій радца и писарь, 473.

Мацевичъ, Альбрехтъ, 321.

— Иванъ, 322.

Мелеръ, Криштофъ, 277, 280.

Менжинскій, Владиславъ, Волковыскій скарбный, Мстиславскій гродскій писарь, 77, 78.

Мечниковскій, Владиславъ, Брестскій чашникъ, 323.

Мещернова, Феcla, см. Вислоухова.

Мигуновичъ, Поликарпъ, секретарь протоархимандрита базилянскаго ордена, 389; настоятель Бытенскаго монастыря, 412, 413; настоятель Жировицкаго монастыря, 452, 454, 455.

Мин., Янъ, 6.

Миксевичъ, Данилъ, крѣпостной человекъ, приписанный къ Сулятицкой церкви, 6.

Миколаевичъ, Криштофъ, шляхтичъ, 152.

— Петръ, шляхтичъ, 66, 69.

Минулъчъ, Иванъ, Куревецкій обыватель, 42.

Милькевичъ, Наколай, возный Оршавскаго повѣта, 246.

Мильковскій, Давидъ, базилянскій священникъ, 487, 488.

Мишонокъ, Петръ, начальникъ Новогродской базилянской капитулы, 115.

Миневичъ, Алексѣй, 11.

Минтовъ-Чинъ, Казиміръ, Виленскій подкоморій, 216, 220.

Минчевская, Богдана Зубовна, 93—95.

Минчевскій, Григорій, землянинъ Витебскаго воеводства, 92—95.

Мирная, Гальшна, 523.

— Марианна, 523.

— Софья Зушкевичовна Яновая, 523.

— Эмеренціана-Урсула, урожд. Непокойчицкая, Мстиславская мечникова, 390—392.

Мирскій, Александръ, 523.

— Андрей, 523.

— Казиміръ - Юсифъ, маіоръ, Мстиславскій мечникъ, 390—392.

— Людвигъ, 523.

— Себестіанъ Григорьевичъ, земскій Брацлавскій судья, 111.

Миртыццо, Абрамъ, изъ Стонимскаго повѣта, 58.

Мисайло, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 3.

Мисевичъ, Василій, братчикъ Виленскаго св. Духовскаго братства, 228.

Мисевичъ, Иванъ, войтъ Жировицкой магдебургіи, 527, 529.

Мисунчицъ, Исая, крѣпостной помѣщикъвъ Зеньковичей, 26.

Митневичъ, Андрей, 14.

— Георгій, возный Опшянскаго повѣта, 317.

Михалъ, кор. польскій, вел. кн. Лит., 424.

Михайловичъ, Фѣдоръ, шляхтичъ, 66, 69.

Михайлоно, 25.

Михаловскій, Андрей-Иванъ, 364.

— Яковъ, 323.

Михневичъ, Варлаамъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 393—395.

Михневичъ, Данилъ, крѣпостной помѣщикъвъ Зеньковичей, 26.

Мицевичъ, Юрій, крѣпостной человекъ Борунскаго монастыря, 468.

Мицковичъ, Константинъ, 252.

Мицута, Альбрехтъ, Гродненскій подстароста, 153.

Мицевичъ (и Мицевичъ, или Головинъ), Иванъ, крѣпостной Борунаго монастыря, 468, 469.

Млечно, Андрей, Упитскій земскій судья, 89.

Млынцкій, Симонъ-Войтехъ, Виленскій каноникъ, 182, 183.

Могла, Петръ, Киевскій митрополитъ, 118, 129, 168, 173.

Модзелевскій, Юрій, 463.

Моклокъ, Михаилъ, дворянинъ, 25.

Мокрицкая, Анежа, монахиня Минскаго женскаго св. Духовскаго монастыря, 485, 489.

Моисевичова, Екатерина, урожд. Петкевичовна, по первому браку Хоецкая, 401, 403.
— Екатерина, урожд. Саблинская Криштофова, 268.
— Юганна—Людвика Кирилевна, 402.
— Маріанна Коссаковская, по первому мужу Рогинская, 263.

Моисевичъ, Вавринецъ-Викентій, Венденскій подотолій, 263, 267—269, 301, 302; коню-

шій и депутатъ Виленскаго воеводства, 349, 363, 401—403.
— Криштофъ, 268.

Монтигирдовичъ, Петрашъ, Новгородскій намѣстникъ, 3, 40.

Монтришовичъ, чиновникъ королевской канцеляріи, 45.

Моношино, Михаилъ, адвокатъ, 424.

Моравскій, Александръ, священникъ Бѣшенковской церкви, 490—492.

Морать (и **Мароти**), Іоаннъ, коендзъ викарій Борунаго монастыря, 282, 292—294, 321, 348.

Моръ, Прокофій, настоятель Брестскаго базилианскаго монастыря, 254.

Мосевичъ, Францискъ, Лидскій маршалокъ, 378.

Мостицкая, Регина, см. **Бутовичова**.

Моцарскій, Лаврентій, королевскій секретарь, 38.

Мураши: Василій, Григорій и Степанъ, 15.

Мурза, Андрей, Рогачевскій подстароста, 25, 29, 32, 33.

Муховскій, Самуилъ, татаринъ, 292.

Мыша, Овруцкій староста, 204.

Н

Нарбутъ, Николай, Подляшскій воевода, Кревскій и Мозырскій староста, 20.

Нарковичъ, Доминикъ, 285, 297, 325.

Наркуская, Кристина, см. **Бачина**.
— Тереза Обуховичовна Казимірова, Куслицкая старостина, по первому браку—Владиславовая Хрептовичова, 386.

Наркускій, Богданъ, 144, 258.
— Казиміръ, Куслицкій староста, 387.

Нарушевичова, Оеодора Сапѣжанка Александровая, Виленская воеводина, подканцлерина вел. кн. Лит., 175, 188.

Нарушевичовна, Екатерина, см. **Воловичова**.
— Маріанна, см. **Пацова**.

Нарушевичъ, Александръ, подканцлеръ вел. кн. Лит., 165, 175, 188.
— Николай, королевскій секретарь, Марковскій и Мядельскій державца, 34, 35.
— Сигизмундъ, 107.
— Станиславъ, писарь вел. кн. Лит., 103, 112.

Нарышунтъ, Василій Михайловичъ, князь Пинскій, 42.

Невзоръ, Павелъ, Полоцкій обыватель, 111.

Незабитовскій, Калишскій подчашій, 334.

Незабитовская, Маріанна изъ Орѣховскихъ, Новгородская каштеляновая, 508, 510.

Незабитовскій, Оеодоръ, изъ Незабытова, Новгородскій каштеляникъ, 508.

Найбургская княгиня, Людвика-Каролина Радивиловна, конюшанка вел. кн. Лит., пфальцграфиня Рейнская, 283, 325; Анна-Людвика, 327, 330, 333—336, 342, 343, 348.

Найбургский князь, Карл-Филипп, пфальц-граф Рейнский, 282, 295, 334.

Нельевич: Мусь (Моисей) и Севастьянъ, крѣпостные Купятицкаго монастыря, 240.

Нелюбовичъ-Тунальскій, Иосифъ, архимандритъ Лещинскій, настоятель Виленскаго Св. Духовскаго монастыря, 148—152.

Немерманна, Домицеля, Дерптская хоружина, 331, 335.

Нешировичъ-Щигъ, Полоцкій городничій, 400.

Нешоршанскій, Иосифъ, ротмистръ Виленскаго воеводства, 193, 195.

Неполющичка, Эмеренціанна-Уроула, см. Мирская.
Неронскій, Тимофей, землянинъ Новгородскаго воеводства, 57, 58.

Нестцкій, Иванъ-Казимиръ, 189.

Никоновъ, Иванъ, Полоцкій мельникъ, 8.

Новикъ, 341.

Новицкій, Иванъ Андреевичъ, Виленскій намѣстникъ, 19, 20.

— Константинъ, 15.

— Миронъ, 15.

— Степанъ, 15.

— Ѳедъ (Федоръ) Артюшевичъ, Дубновицкій бояринъ, 15.

Новосельскій, Антонъ, Новгородскій каштелянъ, 375.

— Леонъ, 375.

О.

Оборскій, Бернардъ, Горбовскій староста, 509, 510.

Обуховичовна, Тереза, см. Нариская.

Овслиный, Иванъ, королевскій секретарь, 57, 58.

— Максимъ Петрашко, Полоцкій мѣщанинъ, 8.

— Марціанъ, Лидскій стольникъ и депутатъ, 122, 126.

— Михаилъ, Полоцкій мѣщанинъ, 8.

Огановскій, Венедиктъ, обовный Виленскаго воеводства, 522.

Огилевичъ, Пахомій, генеральный викарій всѣхъ Литовскихъ базилианскихъ монастырей, 203, 204; докторъ богословія, провинціалъ базилианскаго ордена, 214, 216, 217, 219.

Огинская, Геновефа, см. Бростовская.

— Маріанна, Мстиславская каштеляновна, 490, 492.

— Регина Воловичовна Богдановна, Трок-

ская подкоморина, 85, 86, 89—91, 104, 105, 107, 117—121, 166, 167, 169, 170, 173.

— Софья Ивановна Бѣлевичовна, Троккая тивуновна, 128, 129, 131.

Огинскій, Александръ, депутатъ Трокскаго воеводства, 89, 92.

— Богданъ, Трокскій подстолий и депутатъ, 55, 60—65; Трокскій подкоморій, 73, 85, 86, 89; Богданъ Матвѣевичъ, Дорсунишскій и Кормяловскій державца, 85, 86, 89—91, 105, 117, 167.

— Иванъ, Ковенскій депутатъ, 100; Мстиславскій каштелянъ, 121, 122, 124, 169, 171.

— Левъ-Самуилъ Богдановичъ, Трокскій тивунъ, 128, 129, 131.

— Мартянъ, Витебскій каштелянъ, 414.

— Марціанъ, крайчій вел. кн. Лит., 221; Рогачевскій, Мстибовскій, Дорсунискій ста-

- роста, оицдидь Виленскаго св. Духовскаго братства, 228; великій канцлеръ вел. кн. Лит., 250; Витебскій воевода, 521.
- Станиславъ-Юрій, изъ Ковельска, Мстиславскій каштелянъ, Вербовскій староста, 490, 492.
- Шадей, Троцкій каштелянъ, 521.
- Тома-Францискъ, изъ Ковельска, Троцкій, Опшмянскій каштелянъ, Превальскій, Вейговскій староста, полковникъ королевскихъ войскъ, 41.
- Огурцовичона**, Бенедикта, монахиня Виленскаго, женскаго св. Троицкаго монастыря, 271.
- Огурцовичъ**, Симеонъ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, докторъ богословія, 255—257, 259; провинціалъ базилианскаго ордена, 327, 333, 342.
- Январій, проповѣдникъ (kazpodzieia) базилианскаго ордена, 259; настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 267—269, 275, 277, 278.
- Одаховскій**, Степанъ, 321.
- Одашновичъ**, Георгій, Жупранскій землянинъ, 325.
- Одлинскій-Почобуть**, Андрей, Опшмянскій подсудокъ, 202.
- Окулевичъ**, Иеремія, генеральный прокураторъ базилианскаго ордена Литовской провинціи, 479, 484.
- Окушко**, Кавиміръ, 459.
- Олмошскій**, Іоаннъ, прокураторъ Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 263, 264, 275, 277—279, 351, 355, 357, 361; настоятель Тороковскаго монастыря, 424.
- Олашевичова**, Александра, 211.
- Олашевичъ**, Евстафій, Мозырскій скарбяникъ, 211, 244, 258, 259.
- Мееодій, настоятель Полоцкаго базилианскаго монастыря, 251, 393—396.
- Олшевскій**, Іоаннъ, настоятель Жировицкаго монастыря, 412, 413.
- Олюшчъ**, Григорій, 11.
- Омеляновичъ**, Петръ, Виленскій мѣщанинъ, 200.
- Онуцянскій**, Адамъ, 324.
- Рафанъ, 316.
- Оранскій**, Іосифъ, Слуцкій архимандритъ, намѣстникъ Кіевской митрополіи, 508.
- Орда**, Станиславъ, 4, 10, 12, 40, 70.
- Ордѣвскій**, Александръ, 237.
- Орѣховская**, Маріанна, см. *Незабытовская*.
- Орѣшекъ** (Orzewzek), Михаилъ, Пинскій городскій судья, 299.
- Орѣшко**, Антоній-Іванъ, 455.
- Осиеро**, Францискъ-Михаилъ, Мозырскій стольникъ, 458.
- Остафій** (Евстафій) Григорьевичъ, священникъ Заблудовской церкви, 36.
- Островицкій**, Павелъ Касперовичъ, Опшмянскій хоружій, 19.
- Островская**, Софья, см. *Рогинская*.
- Островскій**, Тома, 121; Опшмянскій депутатъ, 122.
- Остроуховна**, Анна, см. *Бенцловская*.
- Охочій**, Тома, 396.

II-

- Павловичова**, Гальшка Толкачова Григорьева, землянка Минскаго воеводства, 370—372.
- Павловичона**, Сабина-Маріанна, 370—372.
- Павловичъ**, Іванъ, 371.
- Петръ, 371.
- Павловская**, Маріанна, см. *Бутовичова*.
- Павловскій**, Іванъ, 302.
- Ромуальдъ, базилианскій священникъ въ Борунскомъ монастырѣ, 315, 317—322, 329, 330, 337, 341.

Памсіі, архимандритъ, намѣстникъ Жидвичинскаго монастыря, 10, 203.

Панюшъ, Иванъ, Полоцкій стольникъ, Козьянскій староста, 400.

Палеціе, Виленскіе домовладѣльцы, 84.

Панька-Мансимовичъ, 520.

Парисовичъ, Касперъ, городничій Пинскаго повѣта, 366.

Парфиновичъ, Петръ, 491.

Пасекъ, Иванъ, Смоленскій городничій и депутатъ, 122.

Пахотій, консулторъ базилианскаго ордена, 242.

Пацова, Маріанна Нарушевичовна, подскарбянка вел. кн. Лит., Жмудская старостина, 330.

Паць, Иванъ-Казиміръ, трибунальскій маршалокъ, 107; Минскій подвоеводичъ, 121, 122.

— Криштофъ, канцлеръ вел. кн. Лит., Ковенскій, Пинскій, Шадовскій, Немитскій, Вилкомірскій, Вилькійскій, Остринскій, Тришскій, Козенецкій, Клецьемскій староста, администраторъ Гродненской и Олитской экономій, 35, 426.

— Михайлъ, Виленскій воевода, гетманъ вел. кн. Лит., 230.

Пашкевичъ, Петръ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 251; Пашкевичъ-Толоконскій, старшій всѣхъ русскихъ монастырей въ вел. кн. Лит., 287, 289, 290, 299, 394, 396.

— Сильвестръ, Полоцкій архіепископъ, 44.

— Тома, королевскій дворняннъ, 29, 30.

Пашкевичъ-Толоконскій, Данила, староста Виленскаго св.-Духовскаго братства, 244.

Пашковская, Екатерина Болбасовна, Витебская подчашина, 258.

Пашковский, Вонифатій, проконсулторъ базилианскаго ордена, 242.

— Сильвестръ, Витебскій подчашій, 257—259.

Пемарскій, Андрей-Пошманъ, королевскій секретарь, 283, 295, 297, 343.

Пешицкій, Самуилъ, 419, 421.

— Степанъ, 419—421.

Пелесцій, Александръ, 323.

Пеншвижскій, Иванъ, адвокатъ, 397.

— Михайлъ, адвокатъ, 382.

Пескивичъ, шляхтичъ, 317.

Песлякова, Констанція Стецкевичовна Николаева, 284, 292, 293.

— Прасковья-Евфросинья Лявданская Стефановая, 293, 313, 329, 334, 338, 340, 343, 345, 347.

Песлякъ, Александръ Степановичъ, 293, 296, 340, 345.

— Василій Степановичъ, 293, 296, 312—314, 316—320, 329, 344, 347, 348.

— Иванъ Николаевичъ, 293, 295, 296, 328, 335.

— Иванъ Степановичъ, 281, 283, 285, 291—294, 296, 297, 312—325, 328—340, 342—348.

— Николай, базилианскій священникъ, 281, 282, 285, 291, 297, 315—322, 324, 326, 327, 329, 332—337, 342—344, 346—349.

— Петръ Степановичъ, 293, 296, 312—314, 329, 344, 346—348.

— Яковъ Степановичъ, 293, 296, 312—314, 347, 348.

Петневичовна, Екатерина, см. **Моисевичова**.

Петневичъ, Андрей, писарь, 55.

— Антонъ-Михайлъ, 372.

— Юсифъ, настоятель Виленскаго св.-Троицкаго монастыря, 212, 214—219, 260, 262.

— Криштофъ, бояринъ, 361.

— Мальхеръ, писарь, 65.

Петровичова, Екатерина Котловна Казиміровная, 295.

Петровичъ, Иванъ, 295.

— Семень, писарь Виленскаго магистрата, 180, 181.

— Юрій, вонный Виленскаго воеводства, 169, 170.

Петровская, Анастасія Тривянка Станиславовая, Мстиславская старостина, 191—193.
— Екатерина, монахиня Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 271.
Петровский, Станиславъ, Троицкій подчашій, 221.
Петрушевичи, Ковенскіе бояре, 17, 23.
Петрицкій, 7.
Печовскій, 78.
Пилецкій, Семень Григорьевичъ, возный Новгородской земли, 66.
Пильникъ, Степанъ, 297.
Пипчанна, Софья, 129.
Пионра, Антонъ, Витебскій скарбникъ и ландвойтъ, 519.
Плесначевскій-Гальцевичъ, Адамъ, Витебскій ловчій, городскій судья Мстиславскаго воеводства, 77.
Плесниковичъ, Ѳеодоръ, 320.
Плятеръ, Иванъ, Инфлянтскій войскій, 524.
Погоскій, Марціанъ, регентъ Троицкаго воеводства, 267.
— Николай, 396.
Подберезная, см. Спозичова.
Подвинскій, Григорій, земляникъ Витебскаго воеводства, 94.
Подлюцкій, Петръ, 131.
Подолоць, Станиславъ, 36, 148, 151, 153, 158.
Подольскій, Казиміръ, 48.
Подосиновскій, Зосима, проповѣдникъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 187.
Познякъ, Опмянскій хоружій, 334.
— Янъ-Францискъ, писарь, 78.
Помирскій, Петръ, 166, 168.
Поклевскій-Мозель, Фабіанъ-Станиславъ, Дисненскій староста и главный войтъ, 440—442.
Полетилло (Polatyllo), Василій, протоархимадритъ бавлянскаго ордена, докторъ богословія, Березвецкій настоятель, 495, 496.
Полонская, Устина-Барвара Чижовна, Виленская скарбниковна, 427.
Полонскій, Ѳеодоръ-Щасный, 427.

Полубинская, Софья Юрьевна Александровая, княгиня, 48—50, 56—58, 184, 228.
Полубинскій, Александръ Ивановичъ, князь, Новгородскій наместникъ, 46, 48—54, 56—58, 60, 62—64, 184, 227.
— Александръ-Галлярій, маршалокъ вел. кн. Лит., 221.
— Дмитрій-Самуилъ, Новгородскій воевода, 203.
— Доминикъ, Смоленскій хоружичъ, 465.
Полупента, Давидъ, Мстиславскій децугать, 89, 92.
Помарнацкій, Георгій, Вилкомирскій чашникъ, 312, 349.
Попени: Жданъ, Иванъ, Луна, Мартинъ, Тимоеей, Трофимъ, Ѳеодоръ и Ѳома, крѣпостные Купятицкаго монастыря, 240.
Поплавскій, Георгій-Карлъ, 334.
— Михайлъ, Кременецкій подстолий, 315—317, 327, 333, 335, 336, 342, 348.
Порембскій I., регентъ Оршанскаго повѣта, 432.
— Осипъ, 395.
— Станиславъ-Доминикъ, Волковыскій подстолий, 226.
Посудеевскій, Казиміръ, подчашій и депутатъ Оршанскаго повѣта, 78.
Потоцкая, подстолина вел. кн. Лит., 486.
— Анна, см. Станиславская.
Потѣва, Анна Леттавовна, Витебская воеводина, 373, 375.
Потѣвна, Кристина, см. Сапѣгина.
Потѣй, Ипатій, Кіевскій митрополитъ, Владимірскій и Брестскій епископъ, Печерскій и Лавришовскій архимадритъ, 66, 67, 69, 80, 127, 204.
— Казиміръ-Александръ, Витебскій воевода, 373, 375.
Презедей, Николай-Владиславъ, Опмянскій маршалокъ, 212—214, 217, 219.
Прерадовскій, Владиславъ, подстолий, городскій писарь Новгородскаго воеводства, 300.
— Карлъ, 407.

Пресецій, Венедиктъ, подстоій и депутатъ Полоцкаго воеводства, 78.

Прецлавская, Кристина, см. Юревичова.

Прилуцкая, Екатерина Станиславовая Петровская, Полоцкая обывательница, 111.

Приалговскій, Стефанъ, 235.

Пронсіп, архимандритъ Лавришовскаго монастыря, 11.

Прокоповичовна, Кристина, см. Тышкевичова.

Проща, Иванъ, возный, 144.

Просоловичъ, Александръ, 387.

Протасевичовна, Евфросинія, монахиня Виленскаго св. Троицкаго женскаго монастыря, 210, 211.

Протасевичъ, Геронимъ, 141.

Протасовичъ, Владиславъ, Пинскій судья, 139.
— Юрій, Новгородскій земскій писарь, 150.

Процевичъ, Василій, Брунскій базилианскій свя-

щенникъ, 337; протоархимандритъ и провинціалъ базилианскаго ордена, 380.

Прушановна, Софья, см. Коломтаева.

Пташинскій, Станиславъ, 263.

Пуднамеры, 501, 502.

Пузына, Богданъ Тимошеей, князь, 25, 28.

Пунневичъ, Ѳома, монахъ Кронскаго монастыря, 122.

Пусловскій, Яковъ, 127.

Путятина, Ѳедора Слизневна Доминиговна, 305.

Путяты, супруги, 524.

Путятанна, Констанція, см. Ностялиновская.

Пѣшевичъ, Георгій, 325.

Пѣшиновскій, Евстафій, вкономъ Кіевскаго митрополита, 115.

Пясецкая, Екатерина, см. Гедройтова.

Пясецкій, Геронимъ, Слонимскій подкоморій, 147.

Пясечинская, Агафія, каштеляновна Волинской землн, 10, 203.

Р.

Радивилова, Марія Янушова, княгиня, Молдавская господаровна, Виленская воеводина, 148—152, 201.

Радивиловна, Людвика-Каролина, княжна, конюшанка вел. кн. Лит., 201. См. **Нейбургская княжна**.

Радивиль, Альбрехтъ-Станиславъ, князь на Олытѣ и Несвижѣ, канцлеръ вел. кн. Лит., Пинскій и Тухольскій староста, 45; Ковенскій, Гнѣвскій, Веленскій, Давговскій и Геранонскій державца, 134, 136, 137.

— Карлъ - Станиславъ, князь, подканцлеръ вел. кн. Лит., 264.

— Николай, князь на Олытѣ и Несвижѣ, Виленскій воевода, 19; земскій маршалокъ, канцлеръ вел. кн. Лит., Берестейскій ста-

роста, Борисовскій и Шовленскій державца, 20, 39; Николай Криштофъ, графъ на Марѣ, 72, 110.

— Николай Юрьевичъ, князь на Биржахъ, Дубинкахъ, Виленскій воевода, канцлеръ и гетманъ вел. кн. Лит. и земли Инфлянцской, Лидскій, Опшмянскій, Мерецкій староста, 18, 42, 47, 51, 52.

— Янушъ, князь, Виленскій воевода, великій гетманъ вел. кн. Лит., 148, 152, 201.

— Янъ-Александръ, Лидскій и Юрбургскій староста, 299.

Радивоновичъ-Каминней, Криштофъ Криштофовичъ, подстоій, земьянинъ Новгородскаго воеводства, 98—100.

Радиминскій, Андрей, Жомойтскій стольникъ, 131.

Радлинскій-Фронцовичъ, Автонинъ, монахъ базилянскаго ордена, 520.
— **Іоаннъ-Хривостомъ**, настоятель Черейскаго монастыря, 388, 389, 519.
— **Касперъ**, Вешвянскій тивунъ, 389, 519—521.

Радонскій, Михаилъ Николаевичъ, Глускій, Быховскій владѣлецъ, 25.

де-Раецъ, Казиміръ-Геронимъ, Витебскій подчаший, 447, 451.

Раецкая, Регина изъ Друцка Соколинская Альбрихтовна, Троцкая земская судьяна, 117—126, 165, 172, 173.

Раецкіе, Виленскіе обыватели, 83.

Раковскій, Иванъ, надворный подскарбій вел. кн. Лит., 107.

Рацкевичъ, Антонъ, 325.

Рачевичовна, дѣвица, 319, 335.
— **Кристина**, монахиня консулторка Минскаго женскаго монастыря, 305.

Резонъ, Францискъ, адвокатъ, 501.

Резонуръ, Янъ-Людвигъ, ксендзъ, Литовскій Брестскій оффиціалъ, Гнѣзенскій каноникъ, Бѣльскій пробощъ, Слудскій и Копыльскій настоятель, 508, 509.

Репичъ, Ованій, Рогачевскій мѣщанинъ, 30.

Реутовна, Регина, см. Баханская.

Ржевускій, Павелъ, губернаторъ (управляющій) Петриковского графства, 509.

Ржиловичъ, Леонъ, 31.

Ровенскій, Григорій, 235.

Ровцили, Иванъ, 318.

Рогинская, Гальшка Корсаковна, 205.
— **Екатерина**, см. Тальвейшова-Стоцковичова.
— **Іоанна**, настоятельница Минскаго женскаго монастыря, 235, 236.
— **Маріанна**, см. Моисеичова.
— **Софья Островская Криштофовна**, 206, 208.

Рогинскій, Андрей, 205, 206.
— **Даниилъ**, землянинъ вел. кн. Лит., 205—209.

— **Казиміръ-Иванъ**, изъ Рогивичъ, 271.
— **Михаилъ**, землянинъ вел. кн. Лит., 205—209.

Роговскій, 78.

Родевичова, Людвика, урожд. Герульская, 522—526.

Родевичъ, Осипъ, коморникъ Браславскаго повета, 522—526.

Родевичъ, Казиміръ-Михаилъ, 372.
— **Михаилъ**, 321.

Рошца, Романъ, Виленскій протопопъ, 179.

Рошцкій, Иванъ, Борунскій житель, 293, 294.

Романовскій, Самуилъ, 323.

Романъ, Полоцкій городничій, 8.

Роръ, Владиславъ-Александръ, Троцкій подстолий, 290.

Росохацинъ, Николай-Францискъ, Виленскій земскій писарь, 197.

Ростимовскій, Криштофъ-Францискъ, Троцкій подстолий, 403, 447, 451.

Роткевичъ, 431.

Роугля, Иванъ, Борунскій мѣщанинъ, 330, 331.

Рошчевскій, Станиславъ, Смоленскій окарбникъ, 252.

Рудинскій, Владиславъ, ректоръ Виленскаго іезуитскаго новиціата, 184, 185.

Рудковская, Анна, 350, 354.

Рудомина-Дусятскій, Криштофъ, маршалокъ Браславскій и трибунальскій, 4, 10, 12, 40, 70.
— **Петръ**, Стародубовскій староста, 230.

Русагъ, Николай, крѣпостной человекъ въ им. Декшнянахъ, 411.

Русецкій, Иванъ-Станиславъ, Полоцкій городскій писарь, 400, 423.

Русскій, Іосифъ Велиминъ, архимандритъ Виленскаго св.-Троицкаго базилянскаго монастыря, 80; Кіевскій митрополитъ, 82, 108, 113, 115, 116, 204.
— **Матвѣй-Антонъ**, конюшій Лядскаго повета, 512.

Рушицъ, Николай, Таутускій староста, 5, 18, 41.
Рыбинскій, Николай, священникъ, Виленскій ка-
 питульный писарь, 179.
Рымоновичъ, Францъ-Казимиръ, писарь, 274.
Рышша, Иоганна, см. Гречижа.
Рышъ-Вилейно, Михайлъ, 407; Тома-Михайлъ,
 500.
Рывидъ, Иванъ, 111.
Рыпинскій, Александръ, Смоленскій стольникъ,
 Полоцкій ландвойтъ, 418.

— Иванъ-Осипъ, крайчій Полоцкаго воевод-
 ства, 423.
 — Францискъ, Полоцкій будownicий, 423.
Рышлицкій, Василій-Криштофъ, Троцкій подстолий,
 439.
Рѣпинскій (и Рыпинскій), Семень, Московскій подъя-
 чій, впоследствии землянинъ вел. кн. Лит.,
 177—179, 181—184, 229, 230.
Рѣпинскій, Михайлъ-Александръ, Слонимскій зем-
 скій регентъ, 366.

С.

Сабинскій, Мядельскій гродскій регентъ Опмян-
 скаго повѣта, 317.
Саблинная, Екатерина, см. Монсевичова.
Саваневскій, Иванъ, 275, 277.
 — Матиасъ, возный, 144.
Савгинъ, Янъ Юрьевичъ, Смоленскій каноникъ,
 Минскій деканъ и плебанъ, 260—262.
Савицкій, Иосифъ, Пирошевскій священникъ, 511.
 — Николай, войскій и депутатъ Волковыска-
 го повѣта, 58.
Савичъ, Иларіонъ, игумень Новодворскаго мона-
 стыря, 139.
Савна, Ушацкій ткачъ, 515, 516.
Сановицъ, Адамъ-Матвѣй, Опмянскій староста,
 213.
Сановичъ-Серафимовицъ, Осипъ, 497.
Самуйло, Иванъ, возный Полоцкаго воеводства,
 421.
 — Людвигъ, Деритскій чашникъ, 9.
Саларосицъ, Иосифъ, настоятель Лысковскаго ба-
 виліанскаго монастыря, Новогородскій оф-
 фиціалъ, 378, 380, 381.
Салъга, Троцкій воевода, 331; маршалокъ вел. кн.
 Лит., 334; Виленскій воевода, 336.

— Александръ, Виленскій р.-католич. епи-
 скопъ, 182.
 — Богданъ, 69.
 — Венедиктъ, подскарбій вел. кн. Лит., 486.
 — Казимиръ, графъ на Заславѣ, Дубровнѣ,
 Черей, Высокомъ и Салѣжинѣ, генералъ
 артиллеріи вел. кн. Лит., Волпенскій, Оник-
 штанскій, Лаваришскій староста, 485,
 486, 489.
 — Криштофъ-Стефанъ, Лядскій, Вильжійскій
 староста, трибунальскій маршалокъ, 89, 91.
 — Михайлъ, Подляскій воевода, 486.
 — Михайлъ-Антовій, великій ловчій и мар-
 шалокъ главнаго трибунала вел. кн. Лит.,
 501.
 — Фридрихъ, Мстиславскій воевода, Грод-
 ненскій и Остринскій староста, 368.
 — Юрій-Станиславъ, графъ на Быховѣ, За-
 славѣ и Дубровнѣ, стольникъ вел. кн. Лит.,
 432, 433.
 — Тома, на Ольшанахъ, Троцкій судья, 127.
Салѣшанна, Екатерина, подканцлеранка вел. кн.
 Лит., Виленская и Минская игуменья, 154,
 155, 486.
 — Цецилія, см. Ходневичова.

- Федора, см. Нарушевичева.
- Сапѣйна**, Кристина, урожд. Потѣвна, Мстиславская воеводина, 368.
- Сасиновскій**, Василій, Брестскій пресвитеръ, 509, 510.
- Сафаровичъ**, Иосафатъ, базилианскій священникъ, 348.
- Сачковскій**, Степанъ, 15.
- Свенторжецкій**, Георгій-Фелицианъ, 412.
— Михаилъ, 412.
- Свѣдичная**, Борунская шляхтянка, 319.
- Свирская**, княгиня, 87, 91.
- Свирскій**, Михаилъ, 325.
- Свитскій**, Станиславъ, подсудокъ и депутатъ Минскаго воеводства, 78.
- Свѣховская**, Тереза Слизневна, Опшмянская земская судья, 305.
- Свѣцкій**, Хрисанъ, настоятель Минскаго св. Духовскаго базилианскаго монастыря, 371.
- Севастьяновичъ**, Васюкъ, крѣпостной человекъ, приписанный къ Сулятицкой церкви, 6.
- Сегень**, Николай, 70.
- Сейбутъ**, Ивавъ, Полоцкій бурмистръ, 397.
- Семлюцкій**, Самуилъ, 128.
- Селивановичъ**, Лукьянъ, Дубновицкій подданный, 16.
- Селява**, Антоній, Кіевскій митрополитъ, 127.
— Иосафатъ-Антоній, Полоцкій обозный, 388, 389, 442.
- Семеновичъ**, Гривъ (Григорій), крѣпостной помѣщиковъ Зеньковичей, 26.
— Малафей и его сыновья Григорій и Андрей, подданные им. Судервы, 54.
— Петръ, діаконъ Бронскаго монастыря, 122.
- Семеновскій**, Венедиктъ-Михаилъ, Смоленскій стражникъ, намѣстникъ Полоцкаго воеводства, 423.
- Сергѣевичъ**, Василій, Виленскій мѣщанинъ и купецъ, 199, 200; надзиратель (dozorca) Виленскаго св. Духовскаго братства, 228
- Михаилъ-Казиміръ, Виленскій обыватель, 251, 252, 394, 396.
- Сергѣйновичъ**, Алексѣй, викарій Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 355, 357.
- Сестровичъ**, Михаилъ, 323.
- Сивисскій**, 204.
- Сигизмундъ III**, кор. польскій, вел. кн. Лит., 61, 77—81, 102, 108, 204, 424.
- Сигизмундъ-Августъ**, король польскій, вел. кн. Лит., 12, 13, 21, 23, 28, 32, 34, 35.
- Симеонъ**, Полоцкій архіепископъ, 8.
- Сиповичева**, Маріанна, урожд. Подберевская, Константиновная, Браславская городничина, по первому мужу—Толоконская Вавринцова, Браславская стольничова, 523, 524.
- Сиповичъ**, Константинъ-Иванъ, Браславскій городничій, 524.
- Сируць**, Николай, Ковенскій гродскій писарь, 488.
- Ситновичъ**, Гаврилъ, Виленскій обыватель, 60—62.
- Синдѣрова**, Екатерина, Волковыская крайчина, 467, 468, 470.
- Синдѣрь**, Александръ-Георгій, Волковыскій крайчій, 467, 470.
— Даниилъ, 311.
— Петръ, депутатъ Жмудскаго княжества, 100.
- Снорульскій**, Рафаилъ-Сигизмундъ, Ковенскій подчашій и депутатъ, 126.
- Скрыцкій**, Иванъ-Осипъ, 285, 297, 325.
- Скумичъ**, Федоръ, Браславскій староста, 44; Новогродскій воевода, трибунальскій маршалокъ, 55.
- Скумичъ-Тишкевичъ**, Янушъ, Троицкій воевода, Браславскій, Юрбургскій и Ново-Вольскій староста, 165.
- Славковскій**, Фома, 323.
- Слизень**, Александръ Александровичъ, Опшмянскій стольникъ, королевскій секретарь, 144, 145, 147, 303.

- Андрей-Александръ, Браславскій стольникъ, 407—409.
- Михайлъ, 147.
- Стефанъ-Иванъ, 147; Опшмянскій земскій писарь, 303—305.
- Слизива, Анна** Киркиновна, Браславская стольниковая, 407—409.
- Елена Филиповичовна, 145.
- Феодора Хризостомовна Мелешковна, 145, 147.
- Слизивна, см. Керсновская Яновая.**
- Тереза, см. Свѣховская.
- Юдиѣ, монахиня Минскаго женскаго монастыря, 303—305.
- Феодора, см. Путятина.
- Служка, Виленскій каштелянъ, польный гетманъ вел. кн. Лит., 343.**
- Домивикъ-Михайлъ, на Чашникахъ, Полоцкій воевода, 396.
- Слудній, Янкель, Ушадкій еврей, 515.**
- Смолякъ, Феодоръ-Антонъ, 467.**
- Снарскій, Францискъ, 529.**
- Соболевская, Софья, см. Голынская.**
- Соболевскій, Войтехъ, Черниговскій стольникъ, 373.**
- Макарій, 244.
- Соколинскій, Владиславъ изъ Друцка, королевскій маршалокъ, 58.**
- Иванъ, королевскій писарь, 78, 80.
- Панфилъ, 4.
- Юрій, князь, Витебскій подкоморій, 44.
- Феодоръ, 4.
- Сололовичъ, Иванъ, 95.**
- Сололовскій, Васыко (Василій), 54.**
- Войтехъ, 94.
- Криштофъ, надзиратель (dozorca) Виленскаго св. Духовскаго братства, 228.
- Солимоновскій, Лука, 141.**
- Соловьевичъ, Максимъ, священникъ Слуцкой Георгіевской церкви, 509.**
- Соломерецкая, Ева** Борколабовна Корсаковна, княгиня, Кричевская и Олучицкая старостина, 103.
- Соломероцкій, Богданъ, князь, Рогачевскій староста, 28, 29.**
- Солтанъ, Геронимъ-Владиславъ, Стародубскій подкоморій, 150.**
- Иосифъ, Кіевскій митрополитъ, 10, 203.
- Сомовскій, Михайлъ, золотыхъ дѣлъ мастеръ, 320.**
- Сопоццо, Александръ, писарь, 155.**
- Станиславъ, Гродненскій чашникъ, 369.
- Сопоццова, Екатерина** Андреевская, по первому браку Гаделина, повторому—Каниговская, Станиславовая, Гродненская чашниковая, 368, 369.
- Сорока, 507.**
- Ярошъ, 115, 116.
- Сорыцкій, Феодоръ, 21.**
- Софроновичъ, Иванъ, дворянинъ, королевскій секретарь, 223.**
- Соховскій, Иванъ-Михайлъ, 211.**
- Спертигъ, 126.**
- Спиридовичъ, регентъ, 396.**
- Иосифъ, настоятель Березвечскаго базилианскаго монастыря, 522—524, 526.
- Стабровский, Адамъ, Полоцкій подкоморичъ, 456.**
- Александръ-Михайлъ, 455—458.
- Геронимъ, 456.
- Николай, 456.
- Станиславская, Анна изъ Потока Потоцкая, Кіевская воеводина, 164.**
- Станиславскій, Михайлъ, Кіевскій воевода, 163, 164.**
- Станкевичовна, Маріанна, см. Суромова.**
- Станкевичъ, 172.**
- Казиміръ, Жмудскій чашникъ, 177, 189.
- Станюловичъ, мужикъ поповскій (церковный крестьянинъ), 52.**
- Старосельская, Варвара, см. Турновская.**
- Регина Павловичовна Артемовичовна, 249.
- Софья, см. Голынская.

- Старосельскій**, Оома Герасимовичъ, 249, 250.
- Стасевичъ**, Павелъ и Юрій, крѣпостные имѣнія Судервы, 46, 50.
- Стативичова**, Богдановая, маршалковая, 102.
- Стативичовна**, Кристина, см. Друцкая-Любецкая.
- Стаховская**, Альшна, см. Шумская.
- Екатерина, см. Суцеская.
- Елена, 15.
- Марина Шостаковна, землянка Виленскаго воеводства, 142.
- Стаховскій**, 122.
- Николай, Виленскій подстароста, 258.
- Николай-Карлъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 142—144.
- Стацневичъ**, Иванъ, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.
- Стацковичова**, вдова, крѣпостная Купятицкаго монастыря, 240.
- Сташевская**, Елизавета, см. Буринская.
- Стебновскій**, Цезарій, консулиторъ базилианскаго ордена Литовской провинціи, настоятель Жировицкаго монастыря, 528, 529.
- Стедневичъ**, Михаилъ-Л., ксендзъ, митрополичій писарь, 492.
- Стемпковскій**, Антовій, чашникъ Виленскаго воеводства, 507.
- Леонъ, 428.
- Матвѣй, 128, 245, 249.
- Стеткевичъ**, Богданъ, 89; Богданъ Вильгельмовичъ, Мстиславскій подкоморій, 132, 133.
- Криштофъ, Браславскій подкоморій, 121, 122.
- Стефановичъ**, Иванъ, шляхтичъ, 152.
- Стефанъ**, портной, домовладѣлецъ г. Вильны, 84.
- Стефанъ Баторій**, кор. польскій, вел. кн. Лит., 44.
- Стецъ**, Іан., 6.
- Стецкевичова**, Елена Швабовна, Шмельгинская старостянка, 287.
- Стецкевичовна**, Констанція, см. Песлякова.
- Стецневичъ**, Адамъ Давидовичъ, монахъ Доминиканскаго ордена, 287.
- Александръ, 293.
- Владиславъ Давидовичъ, 287.
- Давидъ, 287, 288.
- Касперъ Давидовичъ, 287.
- Павелъ, 293.
- Стецковичъ**, Иванъ, королевскій дворянинъ, 34, 35.
- Стояновичъ**, 142.
- Стефанъ, Пинскій намѣстникъ, 150.
- Стремецкій**, Лаврентій, монахъ Кронскаго монастыря, 166, 168.
- Струнковскій**, 320.
- Стрѣлжовскій**, 430.
- Андрей, 153.
- Студницкая**, Констанція, настоятельница Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 270, 271.
- Сузиновна**, Евемія, настоятельница Виленскаго женскаго св. Троицкаго монастыря, 205.
- Сулистровская**, землянка Ошмянскаго повѣта, 317.
- Сулистровскій**, Андрей, Стрешинскій и Каменецкій державца, 24.
- Криштофъ, 331.
- Степанъ-Казиміръ, Ошмянскій подсудокъ, 296.
- Супинскій**, Мартинъ, стражникъ Ошмянскаго повѣта, 8.
- Суринова**, Варвара, обозница Мстиславскаго воеводства, 113.
- Суроманна**, Екатерина, 350, 354.
- Суромова**, Ефросинія Войнюшовна Михайлова, 275—380.
- Клара Завадская, землянка Виленскаго воеводства, 350, 254.
- Констанція Имбранка Петрова, 350, 354.
- Кристина Шимановичовна Станиславовая, 275—280.

- Маріанна Станкевичовна Николаева, 275—280.
- Сурошъ**, Андрей, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 354, 355.
- Иванъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 351, 354, 355.
- Иванъ-Доминикъ, 395.
- Илья Андреевичъ, 355.
- Казиміръ, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 354, 355.
- Матвѣй Андреевичъ, 278, 355.
- Михайлъ, 275—280.
- Петръ, 275—280, 350—352.
- Семенъ Андреевичъ, 350, 354 355.
- Францискъ Петровичъ, 350, 352.

- Яковъ, землянинъ Виленскаго воеводства, 275—280, 350, 354, 355.
- Сурошъ-Фромцловичъ**, Янъ-Казиміръ, Виленскій крайчій, 353, 355.
- Сурошець**, Иванъ, возный Полоцкаго воеводства, 396.
- Сутоцій**, 65.
- Сушицкій**, Владиславъ, Виленскій протоіерей (протопопъ), 272, 274.
- Сущевская**, Екатерина Стаховская, 210.
- Сущевскій**, Марціанъ, 210, 211, 258.
- Сцяпюнь**, Иванъ, Лидскій подстолий, трибунальскій маршалъ, 33.
- Сыщинскій**, Виленскій домовладѣлецъ, 84.

Т.

- Тальвойшова-Стецкевичова**, Екатерина Рогинская Юсифова, 270, 271.
- Тальвойшовна-Стецкевичовна**, Ева, 270, 271.
- Тальвойшъ-Стецкевичъ**, Андрей, Ошмянскій мечникъ, 207, 209.
- Юсифъ, 270, 271.
- Казиміръ, 271.
- Талыть**, Иванъ, Жмудскій депутатъ, 89, 92.
- Тарасвичъ**, 131.
- Адамъ, возный Новогродскаго воеводства 114.
- Тарашкевичъ**, 285, 297, 385.
- Стефанъ, 290, 302.
- Татаричъ**, Исмаилій (Измаилъ), 96.
- Телятыцкій**, Теофилъ, 503.
- Тизенгауэ**, Стефанъ, Новогродскій воевода, 298.
- Тишневичъ**, Криштофъ, Троцкій гродскій писарь, 165.
- Тяченко**, Антонъ, 491.
- Товарницкій**, Андрей, староста (управляющій)

- имѣнія Любеча, въ Новогродскомъ воеводствѣ, 152, 376.
- Товлянскій**, Самуилъ, Виленскій депутатъ, 122.
- Толмачова**, Гальшка, см. Павловичова.
- Толоконская**, Маріанна, см. Сиповичова.
- Толоконскій**, Вавривецъ, (Лаврентій) Браславскій стольникъ, 523, 524.
- Иларіонъ, въ мирѣ Юсифъ, іеромонахъ Березвцакаго монастыря, 523.
- Толоконскій-Пашкевичъ**, Самуилъ, 428.
- Толочо**, Троянъ, Гродненскій депутатъ, 126.
- Толыга**, Юсифъ, адвокатъ, 77.
- Тонковичъ**, Урбанъ, подданный им. Судервы, 54.
- Тонковидъ**, Павелъ, Брестскій скарбникъ, 314, 347.
- Топоровскій**, Юсафатъ, монахъ Виленскаго св.-Духовскаго монастыря, 290.
- Третякъ**, Андрей, Лидскій депутатъ, 89, 92.
- Трмасновскій**, Станиславъ, 295.

Тризна, Владиславъ, Волковыскій стольникъ,
382, 384, 385.
— Иванъ, 58.
— Казиміръ-Криштофъ на Ольдовъ и Дѣде-
левичахъ, 192.
— Климентъ на Ольдовъ и Лебедѣ, настоя-
тель Виленскаго св. Духовскаго монасты-
ря, 222, 223, 225, 226; номинать Бѣло-
русской епископіи, 229, 243, 244.
— Марціанъ, писарь, 110.
— Николай, Лидскій подкоморій, 100.
Тризнина, Розалія Шуйская, Волковыская столь-
никова, 383.
Тризняна, Евфросинія, игуменья Пинскаго жен-
скаго монастыря, 134, 137.
Тубелевичъ, Яковъ, 494, 500.
Тукальскій, см. Нелюбовичъ-Тукальскій.
Тулбай, татаринъ, 322.
Тумловичъ, Антоній, провинціалъ базилианскаго
ордена, 459, 461.
Тупальскій, Давидъ-Флоріанъ, 207, 209, 211.

— Самуилъ, 323.
Тупьна, Иванъ, Виленскій обыватель, 31, 84.
Турновская, Барбара Старосельская Янубовая,
Витебская земская судьянка, землянка вое-
водства Витебскаго, 92—95.
Турновскій, Яковъ, землянинъ Витебскаго, 92—95,
Турчиновичъ-Сушицкій, Иванъ, адвокатъ, 415.
— Николай, скарбникъ Троицкаго воеводства,
517.
Тышненскій, Иванъ-Карлъ, подчашій Виленской
земли, 354.
Тышкевичова, Кристина Прокоповичовна Але-
ксандровая, 223—225.
Тышкевичовна, Евгенія-Екатерина, см. Вишневец-
кая.
Тышкевичъ, Александръ, Полоцкій земскій судья
и депутатъ, 122, 175, 190.
Тышневичъ-Бумица, Григорій, шляхтичъ, 48—50,
52; писарь Виленскаго св. Троицкаго
братства, 54.
Тышко, Иванъ, 4.

У.

Узловскій, Александръ, Новгородскій скарбнико-
вичъ, 509, 510-
Узрътъ, Степанъ, Бобруйскій господарскій под-
данный, 30.
Упольскій, Иванъ-Владиславъ, подкоморій Троиц-
каго воеводства, 265.
— Матвѣй, Браславскій депутатъ, 89, 92.

Умястовскій, Михайль-Евстафій, Упитскій подсу-
докъ и депутатъ, 100.
Умѣховскій, Богуславъ, Новгородскій земскій пи-
сарь, 222, 230.
Устиновичъ, Андрей, 35.
— Михайль, 466.

Ф.

Фаберь, князь, поддіаконъ Виленскаго костела
св. Станислава, 61.

Фабриціи, Адрианъ, монахъ Виленскаго св. Трои-
цкаго монастыря, 275, 277—279.

- Фадеевичъ**, Куренецкій обыватель, 42.
Фальчевскій, Станиславъ, Пинскій, Кобринскій, Клецкій, Городецкій староста, Селецкій державца, 25, 28—31, 33.
Федоровичъ, Антонъ-Владиславъ, 372.
— Максимъ, священникъ Мядельской церкви, 34, 35.
Федьковичъ, Иванъ, крѣпостной помѣщиковъ Зеньковичей, 26.
Фелькерманъ, Михаилъ, майоръ королевскихъ войскъ, 375.
Филиповичъ, Михаилъ-Осипъ, Рѣчицкій городничій, Минскій судья, 429.

- Филькъ-Нидзгорскій**, Францискъ-Осипъ, 311.
Фронцевичъ, надворный подскарбій вел. кн. Лит., 321.
— Адамъ, Веракомскій староста, 409.
— Михаилъ, 33; Смоленскій подчашій, 43, 358.
— Стефанъ, Упитскій крайчій, 15, 17, 68; адвокатъ, 337, 344.
— Степанъ-Михаилъ, Ошмянскій судебный подстароста, 414.
Фронцевичъ-Радинскій, Дажбогъ, 131.
— Иванъ, Новогородскій депутатъ, 89, 92.
Фронцевичъ-Суромъ, Иванъ, Мстиславскій коморникъ, 275, 277.

Х

- Халецкій**, Александръ, Лидскій маршалокъ и депутатъ, 100.
Харепа, Василій Ивановичъ, 19.
Харлинскій, Иванъ, изъ Харжежа, ловчій и Новогородскій подвоевода, 151, 152.
Хачковскій, Феоdorf, 95.
Хвальчевскій, Петръ, Ковенскій державца, 13; смотритель королевскихъ замковъ, Кнышинскій и Залидскій староста, 17, 18, 21, 23.
Хведкевичъ, Гаврилъ, крѣпостной Купятицкаго монастыря, 240.
Хведюкъ, Иванъ, 318.
Хелховскій, 300.
Хилипоновичъ, Гаврилъ, староста Виленскаго крестоноснаго братства, 223.
Хитлевскій, Иванъ, Новогородскій будовничій, 113, 116, 512, 514.
Ходичина, Яковлева, Полоцкая мѣщанка, 111.
Ходичевича, 318.
— Изабелла Луцкая, Мозырская старостина, 413.

- Розалія изъ Чапскихъ, Брестская воеводина, 509, 511.
— Цецилія Сапѣжанка, Блуденская старостина, по первому браку—Каленская Яновая, обвинившая вел. кн. Лит., 414.
Ходкевичъ, Блуденскій старостичъ, 414.
— Александръ, 11, 40, 67.
— Григорій, 31.
— Григорій Александровичъ, Виленскій каштелянъ, гетманъ вел. кн. Лит., Городецкій староста, Могилевскій державца 36, 38, 201.
— Карлъ, Блуденскій староста, 413.
— Криштофъ, Троцкій каштелянъ, трибунальскій маршалокъ, 116.
— Юрій, Жмудскій староста, трибунальскій маршалокъ, 58.
Ходичицъ, Зенко, старецъ Рогачевской волости, 30.
Ходьмо, коморникъ Ошмянскаго повѣта, 77.
— Андрей-Михаилъ, обозный ротмистръ и

- судовый подстароста Опшмянскаго повѣта, 41, 375, 377.
- Хосцкая**, ротмистрава, 402, 403.
- Екатерина, см. **Мокосевичова**.
- Хосцій**, Матвѣй-Владиславъ, ротмистръ, 402.
- Холдынский**, Янъ, возный Виленскаго повѣта, 53, 55, 57.
- Хоминскій**, Григорій, 163; Виленскій подстароста, 183, 187, 193, 228.
- Константинъ, Опшмянскій подчасій, 315, 338, 339.
- Лука, Куренецкій обыватель, 42.
- Матвѣй, 163.
- Теофильтъ, монахъ Виленскаго св. Троицкаго базилианскаго монастыря, 191.
- Хомичъ**, Иванъ, 31.

- Яновъ, Дубновицкій подданный, 16.
- Храповицкій**, Степанъ, Пильвинскій староста, 378.
- Хрентовичи**, 39, 40.
- Хрентовичова**, Тереза, см. **Нариуская**.
- Хрентовичъ**, Адамъ, трибунальскій маршалокъ, 97; Адамъ-Казиміръ, Гаинскій староста, 127, 128.
- Владиславъ, Новогородскій подкоморичъ, 386, 387.
- Дашко Яцковичъ, 69.
- Лука, 68.
- Михаилъ, писарь, 4, 10, 12, 40, 70.
- Хрѣновскій**, Вавринецъ, 193.
- Иванъ-Михаилъ, изъ Хрѣнова, чашникъ Лидскаго повѣта, 269, 272—274, 302.

Ц.

- Цивинскій**, Владиславъ-Александръ, депутатъ Волковыскаго повѣта, 244.
- Демьянъ, депутатъ Волковыскаго повѣта, 58.
- Цишкевичъ**, Гилярій, Смоленскій подчасій, Виленскій градскій судья, 5, 18.
- Цыприковская**, Варвара, см. **Андреевская**.
- Цыприановичъ**, Симеонъ, консулъторъ базилианскаго ордена, Минскій настоятель, 242; прото-консулъторъ, Жировицкій настоятель, 260, 262.
- Цѣхановецкая** (и **Цѣхановская**), Кристина Абрамовичовна, Браславская хоружина, 471, 473.
- Цѣхановецкій**, изъ Цѣхановца, Николай, Мстиславскій воевода и староста, трибунальскій маршалокъ, 78.
- Цѣхановецкій** (и **Цѣхановскій**), Феликсъ, Браславскій хоружій, Мстиславскій, Опескій ста-

роста, маршалокъ скарбоваго трибунала вел. кн. Лит., 471, 473.

- Цѣхановичова**, Констанція Маскевичовна, Пинская подкоморина, 364.
- Цѣхановичъ**, Антонъ, Пинскій подкоморичъ, 365.
- Геронимъ, Пинскій подкоморичъ, 452—455.
- Іоакимъ, іеромонахъ Жировицкаго базилианскаго монастыря, въ мѣрѣ Иванъ-Іосафатъ, Пинскій подкоморичъ, 364, 366; настоятель Хомскаго монастыря и офиціальъ Пинской епископіи, впоследствии— Пинскій и Туровскій епископъ, 453.
- Станиславъ, Пинскій подкоморій, 364.
- Францискъ, Пинскій подкоморичъ, 452—455.
- Тома, Пинскій подкоморичъ, 452—455.
- Цѣхановская**, Кристина, см. **Цѣхановецкая**.
- Цѣхановскій**, Феликсъ, см. **Цѣхановецкій**.

Ч

- Чаплицъ, Иванъ, Ковенскій городскій писарь, 486.
Чаплице, 509.
Чарторыйскій, Михаилъ, князь на Клевани и Жуковѣ, подканцлеръ вел. кн. Лит., Гомельскій, Георгенбургскій, Усвятскій, Подусвятскій староста, 104.
Чешковскій, Александръ, 178.
Черневскій, Яковъ, 309.
Чеховичъ, Викентій, настоятель Черленскаго монастыря, 367, 369, 370.
Чеховскій, 248.
— Александръ, Брестскій коморникъ, 248.
Чижовна, Устина-Варвара, см. Полонская.
Чижъ, Александръ, 323.
— Ансехъ, настоятель Виленскаго св. Троицкаго монастыря, 213, 214.
— Доминикъ, 323.
— Иванъ, 322.
— Станиславъ, вонный Виленскаго повѣта, 72.
Чижъ-Минтовъ, Гелярій, Виленскій подкоморій, 191.
Чоюданъ, Иванъ, 11.
Чортковичи: Борисъ, Гавріилъ, Демидъ, Еремей, Константинъ, Корней, Савва, Сидоръ и Филиппъ, крѣпостные Купятицкой церкви, 240.
Чохановскій, Юрій, королевскій секретарь, 290.
Чупелъ, Федько (Федоръ), крѣпостной Рогачевской церкви, 26.

Ш

- Шаблинская, Регина Ивановна Баханская, Яновая, 419.
Шаблинскій, Иванъ, 419.
Шанявскій, Волынскій воевода, 376.
Швабовна, Елена, см. Стецкевича.
Швабовскій, Иосифъ, іеромонахъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 426.
Швыковская (и Швейковская), Регина Быховцова Тобіашова, 159—162, 243, 244.
Швыносскій, Иванъ, Мстиславскій подстолий, городскій писарь Виленскаго повѣта, 161.
— Николай, Виленскій городскій судья, Оникскій староста, 308.
Шешеть, Антонъ, 380.
— Гавріилъ, Слонимскій подкоморій, 100.
— Мальхеръ, изъ Виленскаго, 55.
Шептановскій, Михаилъ, 323.
Шептыцкій, Аевнасіи, Кіевскій митрополитъ, 513.
Шидловская, Марина Згавская, землянка Витебскаго воеводства, 129, 130.
Шидловскій, Мартинъ, землянинъ Витебскаго воеводства, 129, 130.
Шимановичовна, Кристина, см. Суржова.
Шиманскій, Станиславъ, Жупранскій землянинъ, 325.
Шимовичъ, Иванъ, королевскій маршалокъ и писарь, 22, 23.
Ширвинскій, Андрей-Михаилъ, Виленскій земскій судья, 305.

Ширевичъ, Остапъ, крѣпостной помѣщика Зенковича, 30.

Ширна, Мартинъ, Пинскій войскій, 25.

Ширна-Щирбинскій, Атновій, Смоленскій коморникъ, Витебскій писарь, 492.

Шитицъ-Зальсонъ, Самуилъ, намѣстникъ Кіевской митрополіи, Слуцкій архимандритъ, настоятель Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 117, 118, 121, 122, 124, 166, 168, 170, 171, 173.

Шима, Гедеонъ, настоятель Минскаго базилианскаго монастыря, 429—431.

— Романъ, скарбникъ Полоцкаго воеводства, 222.

Шимковскій, Федоръ, Пинскій стражникъ, 132, 133, 432.

Шинчъ, Василій, крѣпостной Рогачевской Козьмо-Демьянской церкви, 26.

Шленскій, Федоръ, 47, 48.

Шлотъ, докторъ, Виленскій домовладѣлецъ, 83.

Шолковскій, Станиславъ, 256; Виномірскій земскій писарь, 308.

Шостановна, Марина, см. Исайковская.

Шостакъ, Іоаннъ, базилианскій священникъ въ м.

Борунахъ, 292—294, 312, 313, 315, 321, 325, 329, 331, 336, 338, 341, 346, 347.

— Петръ, Виленскій лавникъ, 180, 181.

Шостовицкій, Андрей, депутатъ Брестскаго воеводства, 122, 126.

Шпановскій, Давидъ-Антонъ, Кущлицкій староста, 458.

Шпорцигъ, 101.

Штейнгъ, 369.

Шуйская, Розалія, см. Тризнина.

Шульмицъ—Ценаловичъ, Андрей, староста Виленскаго св. Духовскаго братства, 244.

Шумлянскій, Гедеонъ, Минскій Вознесенскій и св. Духовскій архимандритъ, 260—262.

Шумовичъ, Леонъ-Николай, Венденскій подкоморій, 370.

Шумская, Альшка (Гальшка) Стаховская, Виленская подстолина и подвоеводина, 410—412, 415, 417.

Шумскій, Валентій, депутатъ Ковенскаго повѣта, 78.

— Михайлъ-Рафаилъ, Виленскій подстолий и подвоевода, 281, 291, 354, 382; оутъ-же Держковскій-Шумскій, 410—412, 415.

— Юрій-Константинъ, чашникъ, 226.

ШЦ.

Щепа, Илья, земляникъ Пинскаго повѣта, 140, 141. | **Щепанскій**, Иванъ, 529.

Э.

Эйсьментъ, Казиміръ, Оршанскій подчашій, 248. | **Эперіашій**, Михайлъ, Ширвинскій староста, 406.

Ю.

Юдевичъ, Симонъ, 275, 277.
Юндиль, Михаилъ, Витебскій стольникъ, 195.
Юрчевскій, Иосифъ, монахъ Виленскаго св. Духовскаго монастыря, 290.
Юрьевичова, Кристина, урожд. Прецлавская, по первому мужу — Юрьева Бересневичова, Минская ловчина, по второму — Яновая, Витебская подстолина, 376.

Юрьевичъ, Иванъ, Витебскій подстолий, депутатъ Слонимскаго повѣта, 355, 358, 375—377.
— Сигизмундъ, 428.
— Юрій-Михаилъ, 385.
Юхевичъ, Георгій, 325.
Юхновичъ, 430.
Юцевичъ, Мартинъ, Дубновицкій бояринъ, 15, 16.

Я.

Явель, 279.
Явлошевичъ, Прокопій, священникъ Лавришовскаго монастыря, 67.
Явлювичъ, Иванъ, возный, 276.
Яновицкій, Игнатій, ротмистръ Опшянскаго повѣта, 298.
Янковскій, Лука, 322.
— Мартинъ, возный Виленскаго воеводства, 169, 170.
— Михаилъ, съ женою Региною, крѣпостные Борунскаго монастыря, 468, 469.
Яновичъ, Андрей, 55.
Янушковскій, Василій-Вонифатій, Троцкій архимандритъ, 233—235.
Янцелевичъ, Явъ, возный Новогродскаго воеводства, 151, 152.
Янь III, кор. польскій, вел. кн. Лит., 34, 232, 249, 275, 293, 424, 425, 441.

Янь-Казиміръ, кор. польскій, вел. кн. Лит., 111, 112, 158, 163, 424.
Яроцкій, Григорій, Грабовицкій уніятскій священникъ, 509.
Ярошевскій, Иванъ, писарь Могилевской магдебургии, 133, 433.
Ярцевичъ, Казиміръ, Слонимскій скарбникъ, 193.
Ясевичъ, Иванъ, 317, 324.
— Осипъ, 316.
Ясенецкій-Война, Александръ, Новогродскій каштелянъ, 255, 256.
Ясичскій, Иванъ, крѣпостной чеховѣкъ, приписанный къ Декшнянскаго церкви, 411; его сыновья: Василій, Максимъ и Семень, 416, 417.
— Николай, подкоморій Виленскаго воеводства, 60.
Ястрембскій, Осипъ, 324.

Яковичъ , Иосафатъ, Гродненскій архимандритъ, аудиторъ Кіевскаго митрополита, 443, 445, 447.		— Яковъ , 491.
Яцловскій , Боруноскій житель, 293.		Яцловскій , Василій, Виленскій мѣщанинъ, шор- никъ, 180, 196, 198.

Сеодоръ , священникъ Рогачевской Козмо-Демьянской церкви, 24—33.		Сеофанъ-Богданъ , Полоцкій и Мстиславскій архіепископъ, 42, 44, 45.
---	--	--

II.
УКАЗАТЕЛЬ
ГЕОГРАФИЧЕСКИХЪ НАЗВАНІЙ.

А.

Абрагимовацна, им. въ Опшанскомъ повѣтѣ, 292, 334.	Алексевацна, урочище, 52.
Авдеевичи (и Овдеевичи), им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 92—94.	Аленупе, урочище, 47.
Аксамиты, село, принадлежавшее Грозовскому монастырю, 510.	Андронowo, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—484.
Алексій-Берестинъ, село, 492.	Антоколь, Виленское предмѣстье, 127.
	Ашеринь, или Малое, озеро, 87.

В.

Балцершское, село въ Троцкомъ повѣтѣ, 87, 91, 105.	Барналабово, Баркалабовскій дворъ, им., 133.
Бальберини, им. въ Ковенскомъ повѣтѣ, 486—488.	Безводники, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.
	Бенилево, им., 4, 75.

Березники, островъ за рѣкою Бобринкомъ, 16.
Березовецъ, им., 69.
Беремя, село, 492.
Биржи, им. 18.
Біутишки, или Трещоченята, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 505, 506.
Блазновое, поле, 71.
Блоня, сѣножать, 340.
Бобринъ, рѣка, 16, 71.
Бобруйскъ, гор., 29, 32, 33.
Богирды, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 362.
Богушовскій еъзъ, рыбная ловля Лавришовскаго монастыря, 68.
Бониницкая-Довга, уроч., 71.
Бонинчи, им., 71.
Боколовъ, островъ, 71.
Боловья, рѣка, 4, 39, 40, 67, 68.
Болудевскій застѣнокъ, 47.
Болудискій хѣсъ, 62—64.
Болундя, поле, участокъ земли въ им. Судервы, 52.
Боратинъ, ур., 68.
Бородая, см. Кецакая.
Боруны, мѣстечко въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 282—285, 293, 297, 315—317, 319, 321, 322, 324—328, 330—336, 338, 340—348, 505, 506.
Бражала, рѣка, 87, 106.
Бражольскій ставъ (прудь), 87.
Брашннъ, им., 349.
Бранюже, село, 509.
Браславскій повѣтъ, 78, 349, 522—524, 526.
Браславское воеводство, 478, 484.
Браславъ, гор., 526.

Братошинъ, им., 187.
Брестское воеводство, 122, 126, 242, 408, 474, 475, 477, 479—482, 484, 504.
Брестъ, гор., 10, 154, 477, 480—482.
Броденская дорога, 68.
— пристань, 68.
Бродный боръ, 68.
— бродъ, 68.
— островъ, 68.
Будвишки, им., 46—48, 51, 52, 60, 64.
Бузганы, село, 125.
Бурбишки, сѣножать, 14.
Буринъ, им., 508.
Бурчакъ, село, принадлежавшее къ им. Сутькову, 460.
Быново, урочище, 42.
Бытень, мѣстечко въ Слонимскомъ повѣтѣ, 195, 475.
Быховъ, гор., 432, 433.
Бѣлево, село, принадлежавшее къ Петриковскому имѣнію, 511.
Бѣленчи, им., 510.
Бѣлица, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 149, 201, 239.
Бѣлчаны, им. въ Мнѣнскомъ воеводствѣ, 405, 406, 456, 465, 466.
Бѣлозоровщина, см. Меречь.
Бѣлозоры, им. въ Унитскомъ повѣтѣ, 462, 463.
Бѣлорусская провинція (базиліанскаго ордена), 434, 439.
Бѣлявичи, им., 38.
Бѣшенковичи, им., 491.
Бѣшенковскій гостинецъ (трактъ), 491.

В.

Вана, им. въ Троцкомъ воеводствѣ, 127.
— рѣка, 127.
Валентиновичина, см. Стасюновичина.

Варшава, гор., 45, 109, 110, 138, 159, 178, 232, 425, 492, 517.
Василево, урочище, 67.

Вашаринь, озеро, 87.

Везе, Вьезье, Евейское озеро, 87.

Веверсна, рѣчка, 87, 91.

Ведоло, озеро, 8.

Велехи, им., 416.

Великая улица въ г. Вильнѣ, 80, 83.

— — въ г. Полоцкѣ, 111.

Великій гостинецъ (трактъ), при имѣніи Бѣшенковичахъ. 491.

— ручей, 491.

Великое, болото въ Пинскомъ староствѣ, 135, 136, 138, 491.

— озеро, 87, 91.

Велле, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 420, 422.

Вепратъ, озеро, 87.

Вепръ, озеро, 87.

Вербець, ур., 71.

Верховцы, см. Миронингъ.

Виленская дорога черезъ м. Боруны, 294; гостинецъ, 339.

— земля, 354.

— улица въ м. Борунахъ, 293, 294.

Виленскій гостинецъ (трактъ), 357, 505, 506.

— повѣтъ, 48, 50, 53, 54, 56, 57, 59, 72, 73, 75.

Виленское воеводство, 19, 20, 48, 59, 60, 65, 72, 90, 96, 122, 126, 131, 142, 143, 169, 174, 175, 179, 181, 184, 187, 189, 191, 193, 196—198, 202, 210, 227, 230, 235, 236, 255, 258, 263, 268, 271, 273—278, 281, 287, 288, 290, 291, 301, 306—308, 349—352, 356, 361, 363, 382, 385, 390, 391, 401, 411, 468—470, 507, 522.

Вилія (Wilna), рѣка, 83, 307.

Вилкомирскій повѣтъ, 161, 233, 234.

Вилкомиръ, гор., 55.

Вильна, городъ, 5, 8, 14, 15, 18—20, 22, 23, 29, 35, 45, 46, 50, 52, 53, 55, 59—61, 64, 65, 70, 72—74, 76—79, 81, 84, 85, 87, 89—91, 96—98, 100, 107, 109, 112, 115, 117, 122—124, 126—128, 131, 142,

143, 149, 151, 160, 167, 170, 171, 174, 177, 178, 183, 186, 187, 189, 190, 192, 196, 197, 199, 200, 202, 204, 206, 208—211, 213, 214, 216, 218, 219, 222, 223, 226—230, 234—237, 244, 251, 252, 255—260, 269, 271, 273, 275—277, 282, 285, 290, 296, 297, 300, 307, 308, 310, 313—326, 330, 338, 339, 343, 345, 347, 351, 353, 354, 356, 357, 361, 363, 368, 369, 375, 385, 392, 394, 403, 406, 409, 414, 419, 427, 428, 442, 446, 451, 454, 456, 458, 463, 466, 468, 473, 474, 476, 479, 489, 494, 497, 500, 505—507.

Висаръ, урочище, 68.

Вислица, рѣка, 71.

Витебскій повѣтъ, 78.

Витебское воеводство, 58, 89, 93, 95, 128—130, 373—376, 444, 449.

Витебскъ, гор., 95, 336, 519, 521.

Владмиръ, гор., 389.

Вовылчи, островъ, 71.

Вознишки-Зубовичи, боярское село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.

Войдатишки, фольварокъ въ Виленскомъ воеводствѣ, принадлежавшій Виленскому св.-Духовскому монастырю, 230; **Войдатишки** или **Равишки**, 287—289.

Войничъ-Закревье, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 402, 403, 506.

Войчаны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 275—277, 351, 352, 356, 357.

Войшотъ, село, 509.

Волковыскій повѣтъ, 58, 193, 194, 244, 378, 382.

Воленское, им. въ Новогородскомъ повѣтѣ, 99.

Воложинъ, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 164.

Волчась, село въ Мстиславскомъ воеводствѣ, 77, 79.

Волчья (Wilcza) яма, граница земель Декшвянской церкви, 416.

Волынская земля, 10, 203.

Волынное воеводство, 307.

Вольна, село, 240.
 Воляново, им., 501, 502.
 Воишювы, ур., 15.
 Ворляшки, озеро, 87.
 Ворогобы, село, 492.
 Воронная, им., 323.
 Вороночь, село, 44.

Ворочю, замокъ, 44.
 Вратишки, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
 Выниомъ, урочище, 51.
 Высокодворскій гостинець (трактъ), 118.
 Высокое, им., 485, 486, 489.
 Вазовское болото, 71.

Г.

- Гаевщина, село въ Витебскомъ воеводствѣ, 373, 374.
 Гам на пескахъ, грунты въ Виленскомъ воеводствѣ, 276, 277.
 Гали, урочище въ им. Войчаны, 352, 353, 356.
 Гейстунское, имѣніе въ Опшянскомъ повѣтѣ, 502.
 Гейстуны, село, 502.
 Гердуть (Кгердуть), сѣножать въ им. Евье, 106.
 Гестоны, деревня, 339.
 Гечаны, им. въ Троцкомъ воеводствѣ, 406.
 Глодова, им., 104.
 Глубоная долина, граница земли Лавришовскаго монастыря, 11.
 Глубоное, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.
 Глуши, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.
 Гнессецкая Верея, граница земель Лавришовскаго монастыря, 11, 67.
 Гнѣшич, село, 4, 67.
 Голоноватый дубъ, граница земли Лавришовскаго монастыря, 67.
 Голое, болото, 71.
 Гольшаны, см. Олышаны.
 Горай, им., 100.
 Горна, им., 510.
 Горим, им., 68.
 Городицкое, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 99.
 Городыская пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-Дворъ, 71.
 Гостиловичи, село въ Новогородскомъ воеводствѣ, 99.
 Граумишки, мѣстечко, 324, 339.
 Гречиць, хѣсъ, 71.
 Гродненская эконоія, 35.
 Гродненскій гостинець, трактъ, 127.
 — повѣтъ, 78, 149, 153, 201, 368, 458.
 Гродно (Городно), гор., 32, 89, 104, 155, 193, 368.
 Грозово, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 140, 141.
 Грозовъ-Великій, имѣніе, 510.
 Грытковщина, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.
 Губская дорога, 42.
 Гугасгальна, урочище, 47.
 Гушница, ур., 16.
 Гусановъ хѣсъ, 67.
 Гуци, село въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—482.

Д.

Двина, рѣка, 93, 94, 111, 129, 374, 394, 396, 441.	Дольца-Великіе, село, 45.
Дворецъ, имѣніе, называемое Судервы, см. Судерва поповская.	Домбле, озеро, 87.
Десятковичи, мѣстечко въ Слонимскомъ повѣтѣ, 145—147.	Дорогичинь, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 365, 453.
Дешияны, им. въ Минскомъ воеводствѣ, 410, 417.	Древоскитици, хуць, 11.
Дешиши, село въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 456.	Дробушовъ, село, 492.
Деречинь, мѣстечко, 48.	Дрогичинъ (Дрогичинскій) повѣтъ, 365, 453.
Дерновичи, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 496.	Дрогичинь, гор., 366, 454.
Деруши, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 457.	Дрозды, село, 492.
Дезукиши, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 175, 176, 188, 190.	Друць, им., 58.
Дисна, гор., 45, 441.	Дубини, им., 18.
Дисненское староство, 441.	Дубно, урочище, 68.
Добосна, рѣка, 24—27, 29—33.	Дубновичее, село, 15.
Довбля, им. въ Браславскомъ повѣтѣ, 525.	Дубовручь, село, принадлежавшее въ монастырскому имѣнію Бѣличанамъ, 456.
Довнаршиши, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 307.	Дубовый островъ, 16.
Долгиновская улица, въ м. Куренцѣ, 42.	Дуброви, урочище, 67, 69, 352, 353, 356.
Долгиновъ, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 114, 115.	Дубровна, им., 432, 485, 486, 489.
	Дубровны, урочище въ им. Свиранахъ, 279.
	Дуйновъ, см. Кулевщина.
	Дыдилевщина, урочище, 48, 52.
	Дѣделевичи, им., 192.
	Дѣтвовичи, село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 194.

Е.

Евь, мѣстечко; имѣніе, въ Троцкомъ повѣтѣ, 86, 87, 90, 91, 105—107.	Ельнокупе (и Ельнокопь), им., 64, 73.
Езерини, ур., 16.	Есякупъ, ур., 47.

Ж.

Жабинь, село, 509.	Жарновки, им. въ Минскомъ воеводствѣ, 310.
Жабчицы, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 141, 453, 454.	Жешла, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.

Жерствяное поле, въ им. Куренцѣ, 42.
Жидейшиши, село въ Ковенскомъ повѣтѣ, 120,
121.
Жиничинская пустошь, въ Кричевскомъ староствѣ,
77, 79.
Жириупы, урочище, сѣножать, 47, 48, 51, 52.
Жировицы, мѣстечко, 365, 528.
Жмудское княжество, 89, 100, 122, 412—414, 519.

Жохи, им., 282.
Жуковщина, фольварокъ, принадлежавшій къ им.
Заблудово, въ Гродненскомъ повѣтѣ, 149,
152.
Жуковъ, им., 104.
Жуловъ, см. Мицяны.
Жупраны, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 283, 334,
336.

З.

Заблудово, мѣст., 36, 37, 148—152, 201.
Заблудовская пуца, 152.
Заболотье, ур., 47, 51.
Заберье, уроч., 16.
Завадзновщина, поле въ Гейстунскомъ имѣннѣ,
502.
Завидчицы, село въ Пинскомъ староствѣ, 135,
136, 138.
Загорье, село въ Новогродскомъ воеводствѣ, 386.
Залужье, им., 511.

Зальсье, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 150, 279-
471, 472.
— село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.
Замковая улица въ г. Вильнѣ, 84.
Замошье, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 398.
Запузовщина, грунтъ, 67.
Зарубковъ, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 496.
Заславъ, им., 432, 485, 486, 489.
Застам, им., 339.
Зубчицы, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 365.

И.

Ивениццо, село, принадлежавшее Полоцкому ар-
хіепископству, 45.
Инфлянтская земля, 18.

Инфлянтское княжество, 526.
Итава, рѣка, 118.

К.

Каменца, грунтъ въ Минскомъ воеводствѣ,
416.
Каменный колодезь, граница земли Лавришовскаго
монастыря, 67.

Каменный-Логъ, им. въ Виленскомъ воеводствѣ,
361, 362.
Канавы, село, принадлежавшее къ им. Сутькову,
460.

Карназы, село, 509.
Катуловскій, застѣнокъ, 47.]
Калитинскіе грунты, на границѣ Гейстунскаго имѣнія, 502.
Кена, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 357.
Кенжа, рѣчка, 357.
Кенская дорога, 127.
Керновская дорога, 47.
Кещая или Бородая, рѣка, 277.
Кіевъ, гор., 89, 92, 107, 394.
Клевань, им., 104.
Клешицкая великая дорога въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.
Клещичи, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.
Клещини, уроч., 39, 40, 67.
Княжичи, им., 128.
Кобринскій трактъ, 474, 480, 482.
Ковалевскій фольварокъ, 156.
Новенскій повѣтъ, 58, 78, 120, 121, 409, 486.
Ковиятынская пята, граница монастырскаго имѣнія Новой-Дворъ, 71.
Ковно, гор., 17, 18, 87, 251, 252, 394.
Козельскъ, застѣнокъ, приписанный къ Декшнянской церкви, въ Минскомъ воеводствѣ, 416.
Козельскъ, им. 41, 167, 490.
Козиный бродъ, 6ъ.
Козляны, село въ Лидскомъ повѣтѣ, 223.
Козминское, село, 17, 23.
Козьмо-Демьянская юрисдикца Минскаго св. Духовскаго монастыря въ г. Минскѣ, 371.
Козьяновщина (Козьяновщина-Кармановщина, Козляны и Песляновщина), имѣніе въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 282, 283, 292, 295, 313, 321, 330—332, 334, 335, 337, 339, 343, 345, 348, 468.
Колединъ Дубъ сухомертвый, граница земли Лавришовскаго монастыря, 11, 67.
Колесники, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
Колодѣжъ-Озна, рѣка, 25.
Кольчицы, им., 68.

Конновичи, село, принадлежавшее къ Петриковскому имѣнію, 511.
Конионица, им., 478, 484.
Контюловское поле, принадлежавшее къ им. Сухервы, 47, 60, 62, 63.
Копачевичи, село, 509.
Корбчино, село, 68.
Корничи, митрополичье имѣніе въ Новогородскомъ воеводствѣ, 445, 446.
Коробенищина, сѣножать въ им. Судервахъ, 72.
Короборовщина, грунтъ Ушацкаго монастыря, 520.
Королевецъ, гор., 319.
Косово, им., 68.
Косовщина, им., 400.
Костини, село, 156.
Костровичи, им., 405.
Костыки, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 304, 305.
Кось, урочище, 68.
Котроловское, поле, участокъ земли въ им. Судервахъ, 52.
Кошциная пята, граница имѣнія Новый-Дворъ, 71.
Кравчуны, село, 47, 48, 52.
Кракъ, гор., 13, 103.
Кращина, уроч., 16.
Кривоносы, или Кривые-Носы, им., 509.
Кривчское староство, 77, 79.
Кроманица, рѣчка, 68.
Крупница, грунтъ им. Навлячъ, 418, 421.
Кугаглына, урочище, 51.
Кулевщина (и Нули), или Дуйновъ, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 263, 268, 269, 301, 302.
Кутицы, село, 68.
Купятицкая пята, граница монастырскаго имѣнія Новый-Дворъ, 71.
Купятичи, им., 237, 240.
Куренецъ, мѣстечко, 42, 43.
Куряле, им. въ Вилкомирскомъ повѣтѣ, 233, 234.

- Куршановицкая, им. Опшмянскомъ повѣтъ, 292, 295, 334.**
Куртычи, село, принадлежавшее къ Петриковскому имѣнью, 511.
Курмиша, сѣножать въ им. Судервахъ, 72.
Кушеры, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.

Л.

- Лавная, им., 155, 157.**
Лавришово, село, 4, 40, 69.
Лавъ, долина, 26, 31.
Ланевичи, им., 370.
Лебеда, им. въ Лидскомъ повѣтъ, 222, 223, 225, 226.
— рѣка, 223.
Левновскій владычный дворецъ, 45, 441.
Ледины, уроч., 16.
Ленновичи, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 93, 94.
Лида, гор., 55.
Лидскій повѣтъ, 149, 175, 188, 190, 201, 223, 225, 269, 274, 302, 314, 321, 325, 414, 512, 517.
Лиски, село, 26.
Листопадовичи, село, 509.
Литвинки, село, 42.
Литовна, митрополичье имѣнне въ Новогородскомъ воеводствѣ, 445, 446.
Литовская провинція базилианскаго ордена, 479, 523, 528, 529.
Лихосельцы, село въ Волковыскомъ повѣтъ, 383, 384.
Личицкій дворецъ, фольварокъ, 67.
Личичи, село, 67, 68.
Личские Весники, село, 67, 68.
Лознигъ, уроч., 50.
Лозовое поле, 11, 67.
Лошиновандерись, озеро, 87.
Лошиновандералигъ, озеро, 87.
Лошиновандератись, озеро, 87.
Лонка, см. Пороги.
Лопата, бортная липа, граница земель Лавришовскаго монастыря, 4, 40, 67.
Лосвино, урочище, 3, 40.
Лосинцы, им., 10, 203, 204.
Лысковъ, мѣстечко въ Волковыскомъ повѣтъ, 380.
Лысоха, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—482.
Лытчицы, им., 387.
Лыщанская пята, граница монастырскаго имѣннн Новылъ-дворъ, 71.
Лѣсновичи, митрополичье имѣнне въ Новогородскомъ воеводствѣ, 445, 446.
Лѣсуны, село, 509.
Любелянская пята, граница монастырскаго имѣннн Новылъ-Дворъ, 71.
Любечъ, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 68, 152.
Люблингъ, гор., 5.
Люлинъ, им. въ Пинскомъ повѣтъ, 221.
Лютое, уроч., 15.
Лявданщица, фольварокъ въ Виленскомъ воеводствѣ, 288, 289; Лявданщица или Войдатышки, 307, 308.
Лядинская дорога, 39, 40, 67.
Лядинскій грудъ, 67.
Лядины, село, 68.

М.

- Макаровичи, село, 492.
- Малачевское болото, 24.
- Маловицкая пуша, въ Новгородскомъ воеводствѣ, 99.
- Малусовская стѣнать, близъ м. Куревца, 42.
- Малый-Яминскъ, или Тройчаны, село, принадлежавшее Слуцкой архимандріи, 509.
- Марковское, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 129—131.
- Матвѣвичи, им., 510.
- Медвѣжій, или Муравицкій островъ, въ Пинскомъ повѣтѣ, 71, 135, 136, 138.
- Междулѣсье, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 242.
- Менжиовицзна, фольварокъ въ Ковенскомъ повѣтѣ, 120, 121.
- Меречь, или Мѣдники-Гедейтанскіе и Бѣлзоровицзна, имѣніе въ Виленскомъ воеводствѣ, 143, 273, 274, 339, 361—363.
- Меречь-Остиковицзна, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 258, 259.
- Микольцы, фольварокъ, 509.
- Милашевская волока грунту (участокъ земли), 67, 68.
- Минскій гостинецъ (трактъ), 339.
- Минское воеводство, 78, 102, 122, 141, 236, 310, 371, 405, 409, 410, 429, 431, 449, 456, 464, 465.
- Минскъ, гор., 133, 155, 164, 261, 262, 282, 305, 319, 339, 371, 372, 429, 431, 453, 487.
- Мирошинъ, им., 377.
- Миронимъ, или Ворховцы, село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.
- Миръ, гор., 72.
- Митковицзна, урочище, 47.
- Михалевскія хмѣлища, 69.
- Мицаны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 255, 256.
- Могилевъ, гор., 133, 433.
- Можейковицзна, уроч., 47, 51.
- Можейковъ-Великій, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 175, 176, 188, 190.
- Можейковъ-Малый, или Сирьбовицзна, им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 175, 176, 190.
- Мозоли, село, 510.
- Мозырскій повѣтъ, 244, 259, 314, 315, 321, 325, 414, 494, 509.
- Мокрины, или Шлопены, урочище въ им. Свирахахъ, 278, 279, 353.
- Монвидовый лугъ въ им. Борунахъ, 283.
- Монтвильдово, им., 323.
- Моргово, березовая роща, на границѣ имѣнія Судервы, 46.
- Москва, гор., 178.
- Мостиковая дорога въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.
- Мстиславская земля, 42.
- Мстиславскій повѣтъ, 58.
- Мстиславское воеводство, 77, 79, 113.
- Мстиславъ, гор., 77, 78.
- Муравицкій островъ, см. Медвѣжій островъ.
- Мустаняны, село въ Троцкомъ повѣтѣ, 117, 167.
- Муховицзна, им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 292, 334.
- Мшаринь, уроч., 47, 50, 51.
- Мыши, им. въ Новгородскомъ воеводствѣ, 376.
- Мѣдники, село, 96, 279, 353, 356, 357.
- Мѣдники-Гедейтанскіе, см. Меречь.
- Мѣдницкій гостинецъ (трактъ), 96.
- Мѣйскіе-фольварки, село, 149, 152.
- Мѣшалово, урочище, 42.
- Мядель, мѣстечко, 34, 35, 43.

И

Наборовој, ставъ (прудь) въ им. Свиранахъ, 278, 279.

авлич, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 418—421, 423.

Навличю, село Полоцкаго монастыря, 45.

Накла, им. въ Дисненскомъ староствѣ, 441.

Налибодная, пуца, 68.

Налъсье, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 474, 475, 477, 480—482, 484.

Нашневское, им. въ Опшянскомъ повѣтѣ, 206.

Нарунье, дворъ Полоцкаго архіепископа, 44.

Негнѣвицкая пуца, 68.

Негнѣвицкія болота, 68.

Негнѣвичи, им., 39, 40, 67.

Незабытовъ, им., 508.

Незананово, уроч., 15.

Несвижъ, гор., 19, 39, 45, 72, 134.

Нице-Лозы, уроч., 71.

Новгородовичи, им. въ Слонимскомъ повѣтѣ, 114, 115.

Новгородскъ, гор., 12, 55, 56, 58, 62, 149, 150, 152, 204, 300, 312—314, 321, 325, 349, 351, 381, 444.

Новгородская земля, 66.

Новгородскій (Новгородскій) **повѣтъ**, 99.

Новгородское (Новгородское) **воеводство**, 57, 58, 67, 98—100, 114, 140, 141, 151, 152, 193, 203, 204, 298, 300, 376, 386, 392, 427, 431, 445, 446, 512—514.

Новодворское озеро, 71.

Новотеребля, церковная сѣножать въ им. Куренцѣ, 42.

Новый-Дворъ, село въ Пинскомъ повѣтѣ, 70, 71, 140, 141, 299.

Норейки, им. въ Оршанскомъ повѣтѣ, 246, 247.

Носейки, им. въ Новгородскомъ воеводствѣ, 427.

Нѣманъ, рѣка, 11, 17, 23, 40, 67, 68, 69.

О

Овдеевичи, село, 67, 68.

Одыновщина, застѣнокъ, принадлежавшій къ им. Декшняны, въ Минскомъ воеводствѣ, 411, 416.

Озерцы, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 471, 472.

Оленствъ крестъ, при землѣ Лавришовскаго монастыря, 3.

Олеса, рѣка, 105, 106.

Олесники, им. въ Троцкомъ повѣтѣ, 86, 87, 91, 105.

Олита, им., 19, 39, 45, 72, 134.

Олитская экономія, 35.

Ольдово, им., 192, 222, 226.

Ольховый бродъ, 15.

Олшанскій гостинець (трактъ), 361, 505, 506.

Олшаны (я Гольшаны), им., 127, 339, 361, 502, 505, 506.

Орша, гор., 248, 359.

Оршанскій повѣтъ, 78, 128, 246, 359, 432.

Оршанское староство, 245.

Основа, село, 492.

Осичово, урочище, 67.

Оскирчиничи, или **Ушача**, участокъ земли въ Полоцкомъ воеводствѣ, 398.

Осна, рѣка, 24.
Осовцы, островъ, 68.
Островъ, или **Семеново**, фольварокъ, 509.
Острожскіе грунты, принадлежавшіе Ушацкой церкви, 520.
Осуковщина, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 143, 210, 211.
Ошмяна, гор., 89, 282, 295.

Ошмянна-Дягидовская, им. въ Ошмянскомъ повѣтъ, 206.
Ошмянскій гостинецъ (трактъ), 353, 356, 357.
— **повѣтъ**, 34, 41, 43, 77, 78, 92, 100, 114, 115, 144, 164, 183, 205, 206, 208, 212, 217, 218, 282, 283, 292, 295, 297, 298, 304, 313, 317, 324, 327, 332, 334, 336, 339, 341—345, 402, 442, 456, 457, 459, 461, 502, 504, 507.

II.

Павла, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 438.
Погостинь (и **Погостъ**), им. въ Пинскомъ повѣтъ, 221.
Пантелеево, им., 71.
Пеля, рѣка, 42.
Перевестье, уроч., 16.
Переспа, фольварокъ, 103.
Песляновщина, см. **Козяновщина**.
Петриковское графство, 509.
Петриковъ, им. въ Мозырскомъ повѣтъ, 414, 511.
Петришки, урочище, 47, 51.
Петровици, фольв., 376.
Петровская сѣножать, близь м. Куренца, 42.
Пещаная гора, 67.
Пещаный бродъ, 135, 136, 138.
Пивоша, село, 508.
Пицьюнишки, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 361—363.
Пилиповскій рубежъ при рѣкѣ Добоснѣ, 27.
Пинскій повѣтъ, 58, 70, 71, 139—141, 221, 299, 365, 366, 424, 453—455.
Пинское староство, 131—136, 138,
Пинскъ, гор., 16, 134—139, 142, 154, 204.
Плещеница, им. въ Минскомъ воеводствѣ, 236.
Плино, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 435—437, 439.

Плоняхи, озеро, 87.
Поболовское (и **Поболово**), им., 24, 26, 33.
Поболовскій островъ, 25, 26.
Поварчицы, село, 510.
Погольша, им. въ Ошмянскомъ повѣтъ, 205, 206, 208, 209.
Погосное озеро, 71.
Подлясье, **Полѣсье**, 365.
Подоле, см. **Попортъе**.
Пожарни, уроч., 39, 40.
Полона, 68.
Полота, рѣка, 44.
Полоцкая земля, 42, 44.
Полоцкое воеводство, 9, 58, 78, 222, 388, 389, 395—399, 418—423, 435, 437, 438, 471, 472, 496, 515, 520, 524.
Полоцкъ, гор., 111, 231, 232, 251, 252, 394—396, 400, 418, 423, 438.
Поляны, им., 411.
Понарскія горы близь г. Вильны, 127.
Попинъ, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 444, 449, 450.
Поповецкое, село, 25, 26.
Поповское селище въ им. Куренцѣ, 42.
Поповщина, застѣнокъ, 491.
Попортъе, или **Подоле**, им. въ Тродскомъ воеводствѣ, 266.

Пороги, Пороги-Никольскіе, или Лонка и Левковскій дворъ, грунтъ, принадлежавшій Полоцкой архіепископіи, въ Полоцкомъ воеводствѣ, 45, 441.
Порудомино, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 390—392.
Портъче, им., 510.
Поташня, село, 492.
Потокъ, им., 164.
Почеповскіе грунты, 68.
Пречистенная улица въ г. Вильнѣ, 83.

Приваловицзна, грунтъ им. Навличъ, 418, 421.
Прусовицзна, им. въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.
Прусы, село, 509.
Пунице, сѣножать въ имѣніи Біютишкахъ, 506.
Пустыня-Бобыницкая, монастырехъ въ Слуцкой архимандріи, 511.
Пустыни, им., 154.
Путинки, село, принадлежавшее къ им. Декшняна, въ Минскомъ воеводствѣ, 411, 416, 417.
Пырошево, им. 511.

Р.

Радошкевичи, мѣстечко, 416.
Радунскій гостинецъ (трактъ) въ Виленскомъ воеводствѣ, 391.
Радюки, село, 492.
Разна, 15.
Ранжики, см. Войдатишки.
Рандоупа, рѣка, 47, 50—52, 56.
Ревяча, 133.
Репище, уроч., 39, 40, 67.
Ригъ, гор., 204, 242.
Робна, церковная сѣножать въ им. Куренцѣ, 42.
Рогачевская волость, 31.
Рогачевъ, гор., 27—29, 31—33.
Рогиничи, им., 271.
Ройстины, уроч., 50.

Романово, им. въ Оршанскомъ повѣтѣ, 248.
Роса, Виленское предмѣстье, 500.
Рососна, им. въ Оршанскомъ повѣтѣ, 359.
Рудевичи, им. въ Волковыскомъ повѣтѣ, 194, 195.
Русаново, село въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.
Русецкій могильникъ (бывшее кладбище), 11, 67.
Русечь, граница земли Лавришовскаго монастыря, 4; Лозовный Русечь, 11, 67.
Рута, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 346, 513.
Ручицы, ур., 15.
Рыбный конецъ, рынокъ въ г. Вильнѣ, 84.
Рытычи, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 477, 480—482.
Рѣчица, им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 10, 203, 204, 424, 425.

С.

Савашонка, 133.
Савичаны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 357.
Савичъ, улица въ г. Вильнѣ, 83, 84.
Сановичи, село, 42.

Саковицзна, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 164.
Самойловичъ островъ, граница земли Лавришовскаго монастыря, 4, 11, 67.
Саники, село въ Волковыскомъ повѣтѣ, 383, 384.

Сапѣиницъ, им., 485, 486, 489.
 Сасиновичъ, долина, 39, 40, 67.
 Сасиновскія хмѣляща, 69.
 Свиранна, рѣчка, 353, 356.
 Свираны, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 96, 97, 258, 263, 277—279, 301, 339, 351, 353, 357, 361, 362.
 Свирилина, сѣножать въ им. Судервахъ, 72.
 Свислочь, рѣка, 261.
 Свѣча, им., 491.
 Селець, мѣстечко, 254.
 Селце, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 388, 389, 492.
 Семеново, см. Островъ.
 Сергѣевская полуволокна грунту, пустошь при селѣ Путникахъ, 417.
 Сетчинскій плацъ, принадлежавшій Минскому Петро-Павловскому монастырю, 103.
 Ситовець, ручей, 93, 94.
 Скердины, урочище, 127.
 Смилубуши, пуца въ Евейскомъ имѣннiи, 105, 106.
 Сминоли, грунты монастырскаго имѣннiи Свираны, 353, 357.
 Смирдины, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 505.
 Скрыбовицзна, см. Момейковъ-Малый.
 Скрыня, грунтъ, принадлежавшій Куренецкой церкви, 42.
 Слабовицзна, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 295.
 Слесаровицзна, застѣвокъ, 491.
 Слобода, мѣстечко въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 327.
 Слободна, село въ Минскомъ воеводствѣ, 405.
 Слободное, село, 24, 26, 31.
 Слонимскій повѣтъ, 58, 114, 145, 193, 194, 358, 366, 528, 529.
 Слохи, им. въ Дрогичинскомъ повѣтѣ, 365, 453, 454.
 Смоленское воеводство, 9, 203.
 Сморгонская улица въ м. Борунгахъ 282, 294, 342.
 Смужавинна, уроч. 16.
 Совдянцы, село, 65.
 Соколово, им., 237.

Соленничій рядъ въ г. Вильнѣ, 84.
 Соленики, им. въ Виленскомъ воеводствѣ, 468, 469.
 Сошенская пята, граница монастырскаго имѣннiя Новый Дворъ, 71.
 Спасская брама, Спасскія ворота въ г. Вильнѣ, 83, 84, 444.
 Спягла, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 212—215, 218, 219.
 Сребрянка, рѣка, 416.
 Ставиская, рѣка, 135.
 Ставрово, им. въ Браславскомъ повѣтѣ, 525.
 Старина, хѣсъ, принадлежавшій къ имѣннiю Свиранамъ, въ Виленскомъ воеводствѣ, 362.
 Старинковицзна, сѣножать въ им. Свираннахъ, 264.
 Стародубовскій повѣтъ, 378.
 Стасюковицзна, или Валентиновицзна, пустошь въ им. Свираннахъ, 263.
 Стекляная улица въ г. Вильнѣ, 84, 180.
 Ститычево, село въ Пинскомъ староствѣ, 134—136, 138.
 Стошаницкая пята, граница монастырскаго имѣннiя Новый-Дворъ, 71.
 Стравиники-Бакиши, им. въ Троцкомъ повѣтѣ, 117—121, 123—125, 165—173.
 Струга, граница земли Лавришовскаго монастыря, 4.
 Струнь, им., 492.
 Субочъ, улица въ г. Вильнѣ, 160, 162.
 Субочъ брама, ворота въ г. Вильнѣ, 199.
 Сугановскія хмѣляща, 69.
 Сугановицзна, уроч., 39, 40.
 Судерва поповская, им., 14, 46—66, 72—76, 185, 186, 227, 228.
 Сукоринь, островъ, 68.
 Сулятичи, село, 6, 7.
 Сутьковъ, им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 459—461.
 Сухличи, им. въ Новогородскомъ воеводствѣ, 392.
 Сырвицы, село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
 Сѣнково, грунтъ им. Куренець, 42.

Сѣню, им. въ Новгородскомъ воеводствѣ, 3, 4, | **Сѣномати**, село, 31.
386. | **Сѣрки**, село въ Лидскомъ повѣтѣ, 223.

Т.

Татарскіе грунты на границѣ Гейстунскаго имѣнія, 502.	Трешеченята , см. Біотшми .
Татары , деревня въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 339.	Трибыли , село въ Виленскомъ воеводствѣ, 96.
Телковичи (и Толновичи), им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 10, 203, 204, 424, 425.	Тризминское , им. въ Лидскомъ повѣтѣ, 517.
Теребежь , урочище, 67.	Тройчаны , см. Малый-Яминскъ .
Тетча , село, 44.	Трои , гор., 55, 87, 165, 167, 172, 408.
Тишеневичи , село, 67.	Троцкій повѣтъ , 86, 87, 91, 117, 118, 165, 166.
Торокани , им. въ Пинскомъ повѣтѣ, 10, 203, 204, 334, 424, 425.	Троцкое воеводство , 59, 60, 65, 89, 105, 127, 165, 172, 265—267, 406, 517.
Торцы , 15.	Троляны , село, 492.
	Трубина , пустошь при селѣ Путникахъ , 417.
	Турецъ , им., 68.

У.

Узденовскій ездъ, рыбная ловля Лавришовскаго монастыря, 68.	Усановицзна , им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 292, 334.
Узнога , село, 26.	Усличь , рѣка, 68.
Укле , им. въ Браславскомъ повѣтѣ, 523—526. — озеро тамъ-же, 525.	Устье , село въ Оршанскомъ повѣтѣ, 359.
Ульяновъ , им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 496.	Утновицзна , урочище, 47, 51.
Упитскій повѣтъ, 122, 463.	Ушачъ , им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 389, 398, 514—516, 521.
Урыповицзна , им. въ Опшмянскомъ повѣтѣ, 334.	

Ф.

Флитвини, село, 492.

| **Фощоватцы**, уроч., 15.

Х

Халечъ, им., 100.	Хошиши, участокъ земли въ Гейстунскомъ имѣ- ніи, 502.
Харновъ, грунтъ, принадлежавшій Куренецкой церкви, 42.	Хороняста, 16.
Харлежъ, им., 151, 152.	Хоросица, село, 68.
Хациевщизна, им. въ Опшанскомъ повѣтѣ, 334.	Хоростыты, им. въ Брестскомъ воеводствѣ, 408.
Хациовичи, им. въ Витебскомъ воеводствѣ, 93.	Хотяновичи, фольварокъ въ Лидскомъ повѣтѣ, 223, 224.
Ходоровцы, село въ Лидскомъ повѣтѣ, 223.	Хрептовичовскія хмѣлища, 69.
Хомичи, село, 31.	Хрѣново, им., 269, 272.

Ц

Царни, село, принадлежавшее къ им. Сутькову, 460.	Циневичи, село, 510.
Цвиллово, участокъ земли въ Гейстунскомъ имѣ- ніи, 502.	Цѣлчина, им. въ Полоцкомъ воеводствѣ, 520.
	Цѣхоновець, им., 122, 126, 471, 473.

Ч

Чарноболь, им., 127.	Черновка, рѣка, 415, 416.
Чашники, им., 395.	Черчице, урочище, 29, 30.
Червачо, озеро въ Полоцкомъ воеводствѣ, 398.	Чешново, уроч., 15.
Черя, им., 485, 486, 489.	Чикины, им., 10, 203, 204.
Черлены, им. въ Гродненскомъ повѣтѣ, 368, 369.	Чолниши, село, 491, 492.
Чернецкая рѣчка, 39, 40, 67.	Чолнишское войтовство, 492.

Ш

Шабунни, село въ Минскомъ воеводствѣ, 405.	Шарково, урочище, 47, 50.
Шарнапильвы, березовая роща, 47, 51.	Шидловицы, им. въ Слонимскомъ повѣтѣ, 528.

Шидловщина, фольварокъ Марковскихъ базилианъ въ Витебскомъ воеводствѣ, 373.	Шлюбицы, им., 272, 274, 312—314, 337, 347, 349.
Шлянская дорога, 47, 51, 52.	Швани, фольварокъ въ Волковыскомъ повѣтѣ, 378, 379.
Шлопы, см. Мокрины.	

III.

Щара, рѣка, 194.	Щорсовская пуца, 11, 69.
Щитковичи, им., 510.	Щорсы, село, 68, 69.

Э.

Эми, им., 523, 526.

Я.

Ясинскій плацъ, принадлежавшій Минскому Петро-Павловскому монастырю, 103.	Яцевщина (и Яковщина), им. въ Ошмянскомъ повѣтѣ, 456, 457.
Ясольда, рѣка, 240.	Ячево, фольв., 509.
Ятвѣжскъ, им. въ Волковыскомъ повѣтѣ, 382—385.	

III.

УКАЗАТЕЛЬ

ПРЕДМЕТОВЪ.

Абдынація, добровольное отреченіе отъ престола, 178.

Admonitio, предостереженіе, напоминавіе, 315.

Академія іезуитская, при костелѣ св. Іоанна, въ г. Вильнѣ, 360—364.

Аккемодаса, успокоеніе, удовлетвореніе, 481, 482, 515.

Аniwersarz, годовщина; ежегодное поминованіе усопшаго въ день его смерти, 242.

Антимисъ, дорожный Селявинскій въ Мерецкой Кердѣвской церкви, 273.

Архимандрія Слуцкая, 508—512.

Архіепископство, Полоцкое, Витебское и Мстиславское, 44, 45, 67, 440—442.

В.

Базиліано и Базиліани, уніятскіе монахи, 10, 24, 34, 70, 80, 85, 89, 90, 92, 95, 98, 105, 107, 108, 110, 111, 134, 136—139, 142, 143, 148—152, 175—177, 188, 190, 193, |

195, 203, 213, 218, 219, 230, 241, 245, 251—256, 259, 263, 264, 267, 268, 275—280, 283, 284, 287, 288, 290, 293—295, 298—302, 310, 312—414, |

424—426, 434—440, 452—489, 495—507,
514—516, 518—529.

Ванісуа, изгнаніе, 295, 299, 368, 369; *banісуа*
doszesna y wіeszna—временное и навсегда
изгнаніе, 414, 457.

Бернардины, р.-католическій монашескій орденъ,
83.

Бомларъ, начальный учитель, 42.

Бояре (*boіary*), особый классъ въ Литвѣ; бояре
Литовскіе занимали среднее мѣсто между
дворянствомъ и крестьянствомъ и за опре-
дѣленный земельный надѣлъ (2 волоки)
служили и отбывали равныя повинности
дворянамъ, 67, 141, 214, 223, 247, 307,
405, 435, 436.

Братства церковныя:

Вилевскія: св. Духовское (Крестоносное),
72—76, 85—92, 101—105, 149, 160—163,
182—184, 187, 223—230, 237, 240, 243,
244, 289.

— Св. Троицкое, 46, 48—58, 60, 62, 65,
108—110, 184.

Куренецкое, при церкви Рождества Пресв.
Богородицы, 43.

Мянское Петро-Павловское, 101—104.

Полоцкое, 231, 232.

— **Медовыя**, въ г. Вильнѣ: панское, купече-
ское, кушнерское и Росское, 108—110.

В.

Vadium (зарука), неустойка, штрафъ за не-
исполненіе условій договора или обяза-
тельства, равнявшійся обыкновенно суммѣ
обязательства, 27, 97, 114, 115, 124, 125,
131, 169—172, 196, 198, 528; а иногда
въ три раза большій и называвшійся въ
такомъ случаѣ «тройною зарукою», 349,
392, 471.

Węsefkаsuа, повѣрка, 513, 516.

Взаймомъ, сполна, за-разъ, вмѣстѣ, 130.

Wikt, съѣстные припасы, пища, 326, 334; во-
обще содержаніе, 383.

Вино, обязательства снабжать имъ церкви для
совершенія проскомидіи, 7, 145, 157, 334.

Wіolenсуа, принужденіе, насиліе, 252, 268, 320,
326, 329, 330, 336, 341, 343.

Водка, дозволеніе священнику Бѣшенковской

церкви курить вино для своего употребле-
нія, 492.

Воскъ, обязательства доставлять воскъ церквамъ
на выдѣлку свѣчей, 7, 145; пожертвова-
нія воску для Борунской церкви, 329,
334.

Wotum (*wotywa*), обѣтъ; приношеніе, даръ
церкви по обѣту, 327, 333, 474.

Втручанье, вмѣшательство, 196, 198.

Выволанье (*banісуа*), изгнаніе изъ государства
или какой либо части его, 164.

Выдернафовое право, право выкупа проданнаго
имущества, родъ закладной оцѣлки, 113,
175, 176, 188, 190, 205—209, 255, 258,
359.

Wiara wуmatуska, православіе, 299.

Г.

Габить, орденское облаченіе католических монаховъ; принять габить—вступить въ монашество, 178, 182, 315, 327, 328, 333, 336, 474; назначеніе фундаторами особыхъ суммъ на габиты монахамъ, 379.

Гвальтъ, насиліе, насильственное завладѣніе; штрафъ за насиліе, 29, 62, 72, 75, 76, 268, 277, 299, 351.

Грзувна, польская серебрянная монета, цѣнность которой въ разные времена была различна (отъ 10 р. въ началѣ XIV в. она упала до 36 коп. во второй половинѣ XVII в.); единица вѣса, заключающая въ себѣ 24 скойца (см. Skoiec.), 237, 238, 253.

Д.

Давность земская, по Литовскому Статуту, 62—64, 97.

Dewocya, набожность, благочестіе, 242, 402.

Delacya, жалоба, доносъ, прошеніе, 508, 512.

Десятина въ пользу церкви и госпиталя, 36—38, 68, 69.

Detencya, задержаніе, арестъ, тюремное заключеніе, 469, 515.

Defalka, вычетъ, сбавка, уменьшеніе цѣны, 4 7.

Децизія, рѣшеніе, 198, 354.

Dziada, копы, рогатина, 320.

Дизуниты, неуниты, православные, 101, 132, 154, 201, 299, 300, 426, 432.

Діецезія (епархія) Виленская, 378, 381.

Differencya, несогласіе, споръ, 351, 352, 361, 362.

Доминиане Ошмянскіе и Островецкіе, 292.

Друнария, типографія, при Евейскомъ монастырѣ, 86, 91; разрѣшеніе открытія типографій братствамъ Виленскому св. Духовскому и Минскому Петропавловскому, 102, 103.

Дукт, пограничная линія, проведенная подморіемъ и обозначенная копчами, нащѣчками на деревьяхъ или сваями въ болотистыхъ мѣстахъ, 352, 353, 356, 357, 360—362.

Духовенство дизунитское (православное); подсудность дѣлъ по проступкамъ его противъ дворянъ суду трибунальскому, 178.

Dyaguzya, дневникъ, журналъ, періодическое изданіе, 335.

Dylacya, оторочка производства дѣла въ судѣ, 251, 269, 289, 290, 299.

Dyshonor, безчестіе, стыдъ, посрамленіе, 329, 338.

Dyspensa, разрѣшеніе, увольненіе, 242.

Дякло, дань, одна изъ древнѣйшихъ податей въ Литвѣ, состоявшая первоначально въ доставкѣ сѣна на княжескія конюшни, а послѣ въ доставкѣ зерна, домашнихъ птицъ и проч., 96, 118, 307, 383, 405, 411, 417.

Е

- Евангелія** и другія богослужебныя книги Московскаго и Виленскаго изданій, 238, 273.
- Евнція** (ewіксуа), ручательство, обезпеченіе долга какимъ либо имуществомъ, 115, 120, 121, 125, 130, 186, 195, 206, 225, 258, 305, 308, 352, 354, 525.
- Ехаксуа**, требованіе, взиманіе податей, вымогательство, 345, 511.
- Ехемреуа**, исключеніе, извѣтїе, увольненіе отъ чего либо, 487.
- Ехемшника**, отлученіе отъ церкви; у католиковъ—церковная клятва; случай употребленія ея, 315, 317, 332.
- Ехербітанеуа**, нарушеніе закона, общественнаго порядка и спокойствія, своеволіе, 326, 339.
- Ехспульсія** (ехривуа), вытѣненіе, 252, 277, 278, 299, 338, 340, 341, 343, 345.
- Ехtradуеуа**, выдача, возвращеніе предмета или лица тому, кому они принадлежатъ, какъ собственнику, 516.
- Ехсценція** (ехсерсуа), соб. исключеніе; такъ назывались въ судебномъ процесѣ заявленія и возраженія сторонъ, относящіяся не къ существу дѣла, а къ порядку судопроизводства; „подавъ эксценцію, эксципуочи оную у суду нашего форумъ“—подавъ заявленіе о неподсудности намъ дѣла, 197, 198, 247, 269, 525.
- Ехсесъ** (ехсес), извѣстество, выступленіе изъ предѣловъ, назначенныхъ закономъ, 278, 317—321, 326, 332, 338, 339, 341, 351.
- Емскіопія** Витебская, 444, 449.
- Пянская, 453.

Ж

- Жасекъ, жак**, школьникъ, ученикъ низшаго класса, 213.
- Жудзі** (еврей); недопущеніе ихъ къ поселенію и къ торговлѣ въ м. Борунахъ, 284; воспрещеніе имъ производить питейную торговлю въ Баркалабовѣ во время ярмарокъ, 433; притѣсненіе Ушадкиныхъ евреевъ настоятелемъ тамшняго монастыря, 514—516.

З

- Зайствѣ**, тайная вражда, неприязнь, 26, 27.
- Залонъ, зѣра**, поповѣданіе: грецкій (православная зѣра), 37, 48, 56, 57, 60, 62, 65, 72, 85, 96, 102, 104, 111, 129—131, 136, 140, 149, 165, 168, 169, 184, 185, 508—512.
- римскій, 37, 292, 321.

Зашки Великопняжскіе:

- Браславскій, 522, 526.
- Ворочно, 44.
- Дисненскій, 44.
- Ковенскій, 21.
- Мядельскій, 34.
- Полоцкій, 44.

Рогачевскій, 24.

Тетчинскій, 44.

Заруна, см. **Vadium**.

Zausznica, серьга, металлическое кольцо съ замкомъ и подвѣсками, 328, 333, 335, 346.

Зборъ Кальвинскій (и евангелицкій) въ г. Вильнѣ, 83, 170.

И

Иконы чудотворныя Божіей Матери:

Борунская, 282, 283, 291, 317—320, 326—328, 330—337, 342, 346, 348, 402.

Виленская, 154.

Жировицкая, 154, 242.

Купятицкая, 238.

Мехировская, 496.

Минская, 154, 156, 157.

Новгородская, 154.

Пустынокая, 154.

Ушацкая, 398.

Иллція (*Illusa*), словесная просьба, объявленіе въ судѣ, 276.

Импотція, нападеніе, посягательство, 179, 249, 263, 266, 340, 352.

Импрека, предпріятіе, замыселъ, 330, 340.

Инвауа, нашествіе, наѣздъ, нападеніе, 319.

Interwencya, вмѣшательство въ споръ третьяго не причастнаго дѣлу лица, посредничество, 517.

Interpretacyя, объясненіе, толкованіе, 372.

Интерциса (*intercisa*), формальная запись; запись запродажи, 123—125, 166—172, 217, 219, 310, 353.

Infamia, безчестіе; такъ называлось наказаніе за уголовныя преступленія, которому подвергались преступники отсутствующіе; наказаніе это однородно съ банціею и выволаньемъ (см. **Выволанье**.), 359, 368, 369, 457.

Inscudemcyя, просьба, заявленіе съ изложеніемъ возраженій противъ доводовъ противной стороны, 517.

І

Лезуиты Виленскіе, 46, 53, 55, 59, 72, 184—186, 360—364.

— Полоцкіе, 8, 231, 232.

— Слуцкіе, 508, 509.

К.

Kadensya, срокъ засѣданій главнаго Литовскаго трибунала, которыя происходили: въ Вильнѣ—*kadensya Wileńska*, 10, 76, 203, 260, 262, 338, 339, 341, 441, 445, 453, 468; въ Минскѣ—*kadensya Mińska*, 338, 339, 341, 430, и въ Новогродкѣ—*kadensya Nowogrodzka*, 312, 349, 380, 445.

— *roszków Grodzieńskich* — срокъ засѣданій Гродненскаго градскаго суда, 368.

Каменицы (дома) въ г. Вильнѣ:

Демеровая, 83.

Криштофовская, принадлежавшая св. Духовскому братству, 160, 162.

Меньшая Гелда, 244.

Рожейцовая, 84.

Савѣжинскія, принадлежавшая св. Троицкому монастырю, 84.

Севкевичовская, 83.

Канак, родъ димскаго ожерелья, 283.

Каредя, капелла; пожертвованіе на устройство ея въ Ушицкой церкви, 520.

Каллица, часовня и церковный придѣлъ; каплица Трехъ Святителей—придѣлъ въ Виленской св. Троицкой церкви, 143, 257—259; каплица—часовня Пустынская, 155 и при Купятицкой церкви, 237.

Картур, отъ лат. *captura*; каптуровыя суды—суды, разбиравшіе дѣла во время междуцарствія, 8, 174—198, 275, 295, 470.

Моледа, подаванія духовнымъ лицамъ въ праздники Рождества Христова, 37.

Koligat, вошедшій въ родство посредствомъ женитьбы, своякъ, 475, 480, 524.

Коллегиумъ, школы русская и латинская при Заблудовскомъ монастырѣ, 149.

Коллегиумы лезуитскіе:

въ Вильнѣ, 360—363.

— Полоцкѣ, 8, 231, 232.

— Слуцкѣ, 508, 509.

Котрагуеуа, явка тяжущихся въ судъ, 339.

Konwikoуа прагна, судебное удостовѣреніе, изобличеніе, 472.

Конвенанція, созваніе сейма по случаю смерти короля, 178.

Kondemnata, обвиненіе; неявка къ суду и штрафъ за такую неявку, 332, 369.

Контемптъ, униженіе, поруганіе; „на контемптъ стану капланоу“—на поруганіе священническаго сана, 280.

Корчма Брынсы, принадлежавшая къ им. Декшнянамъ, 416.

— Толмачовская, 156.

Костелы:

Виленскіе: св. Іоанна, 360.

Св. Маріи Магдалины, 83.

Св. Станислава, 60.

Заблудовскій, 36—38.

Ковенскій св. Креста, 17, 23.

Копыльскій, 509.

Крешъ (kresу), дерево, годное для выдѣлки бортей, 135.

Л.

Laudum, сеймовое или сеймиковое постановленіе, 228, 374.

Ligamentum, договоръ, условія договора, 528.

Limitasya, отсрочка; *limitasya wadów*—отсрочка судебныхъ засѣданій, 15, 474, 476, 479.

Листъ заручный, охранный листъ, выданный

королемъ и обезпечивающій здоровье и жизнь обывателя назначеніемъ заруки за всякое посягательство на его личность или имущество, 249, 262—264, 268.

— *otworzusty*, открытый листъ, выданный королемъ или судебнымъ мѣстомъ, 399, 437.

— *увяжчій*, актъ ввода во владѣніе имѣніемъ, 66, 69.

Litigia (*litigacya*), споръ передъ судомъ, 468, 513.

Lityspendencya, тяжба, 488.

Лоу, сало; пожертвованія на сало для лампадь въ церквахъ, 331.

M.

Магдебургія Виленская, 495, 497, 504, 507.

— Витебская, 490, 519.

— Жировицкая, 527—529.

— Кобринская, 481, 482.

Mapela, браслетъ, 331, 339.

Mapawies, объѣздъ, обходъ, проселочная дорога, 321, 324.

Метрима Литовская, 34.

Мистръ при костелѣ, костельный служитель, обязаный заниматься обученіемъ дѣтей, 37.

Млыны (мельницы):

Бражалскій, на рѣкѣ Бражалѣ, 87.

Парфимовскій, въ Волненскомъ имѣніи, 99.

Щорсовскій, 69.

Монастыри:

Мужскіе: Березвецкій, 388, 522—526.

Борунскій, 281—285, 291—297, 312—349, 401—404, 467—470, 501—507.

Брестскій, 204, 241, 242, 253, 254.

Бытевскій, 193—195, 412—414.

Виленскіе: св. Духовскій, 85, 90—92, 101—104, 117, 118, 122, 124, 140, 148—152, 160—163, 167, 168, 170, 171, 173, 177, 178, 182—184, 187, 191, 192, 199, 200, 222—230, 237, 240, 243, 244, 251, 252, 286—290, 306—309, 393—396, 426—428, 517, 518.

Св. Троицкій, 80, 81, 95—97, 108—110, 142—144, 174—177, 187, 190, 212—219, 255—259, 263, 264, 267—269, 275—280, 300—302, 309—311, 350—358, 360—364, 390—392, 455—458, 462—466, 471—473.

Волненскій св. Троицкій, 98—101.

Грозовскій, св. Никольскій, 139—142, 510.

Добрыгорскій, 434—439.

Евѣйскій Успенскій, 85—92, 104—107.

Жидичинскій, 10, 203.

Жировицкій, 242, 364—366, 375—377, 412—414, 452—455, 527—529.

Заблудовскій, 148—152.

Касуцкій, 178.

Кіевскій Печерскій, 31, 174.

Кронскій, 116—126, 165—173, 265—267.

Купятицкій, 236—240.

Лавришовскій, 3, 4, 11, 12, 39, 40, 66—70, 386, 387, 452.

Лысковскій, 377—381.

Марковскій, 128—131, 373—375.

Мехировскій, 495—498.

Минскіе: св. Духовскій, 156, 157, 370—372.
Петро-Павловскій, 101—104.

Новодворскій, 70, 71, 139.

Оршанскій Кутейнскій, 245—248, 432.

Полоцкіе: Боговяненскій, 8, 111, 231, 232, 251, 393—396.

Борисо-Глѣбскій, 418.
Замковый при Софійской церкви, 434—439.
Пустынка-Бобыницкая, 511.
Пустынский, 154.
Рожапскій, 474—484.
Супрасльскій, 412—414.
Сутьковскій, 459—461.
Торокапскій, 10, 203, 424—426.
Троцкій Рождества Богородицы, 407—409.
Ушацкій, 397—400, 514—516, 518—521.
Хомскій, 453.
Цеперскій, 298—300.
Черейскій, 388, 389.

Черлепскій, 367—370.
Ятвежскій, 381—385.
Жепскіе: Баркалабовскій, 132, 133, 432, 433.
Вилепскіе: св. Духовскій, 192, 220, 222.
Св. Троицкій, 187—191, 205—208, 210, 211, 270, 271.
Мипскій св. Духовскій, 103, 235, 236, 303—305, 485—489.
Оршапскій Кутеппскій, 358—360.
Пяпскій, 134—138.
Москва, русскій народъ, 155.
Мѣра Новгородская, 7.
— Слонимская, 145.

Н.

Нагабапье, нападепие, покушепие, безпокойство, 62.
Nadjag (nadziak), вепгерское оружие въ видѣ топорина, 329.
Новицатъ иезуитскій въ Вильпѣ, 46, 53, 55, 59, 72, 184, 185, 204.

Новицаты при базилиапскихъ монастыряхъ:
Вилепскомъ св. Троицкомъ, 301, 302, 310, 328.
Рожапскомъ, 474.
Торокапскомъ, 425.

О.

Обель, совершенно, спомя, 14, 19.
Obwodnica (obwodnica), актъ, въ которомъ показаны границы имѣпия или земли, 224, 399.
Образы Московскіе въ Купятицкой церкви, 239.
Ogressya, притѣснение, насиліе, 313, 338, 340, 343.

Отчичи, крестьяпие, происходящіе отъ невольной челяди, или потомки плѣпныхъ, обращенные вполѣдствіи въ крѣпостныхъ, 96.
Oффепенуа, подача, пожертвопание, 510.

П.

Паперия (бумажная фабрика) при Евейскомъ монастырѣ, 105, 106.
Рагапу (приходы) православные въ Слудкой ар-

химандріи; насильственное присоединепие ихъ къ униі, 508—512.
Патріархъ Константинопольскій, 73, 88, 105, 130, 223.

- Pierwearu**, первый сонъ, первое время сна, 331.
- Переказа**, препятствіе, затрудненіе, 57, 115, 130, 131.
- Пересудъ**, плата судьямъ за разборъ дѣла; размѣръ этой платы, 76.
- Пивница**, погребъ, подвалъ, 81, 180, 196, 198, 239, 331, 340.
- Пяры Виленскіе монахи**, 524.
- Plaga mogoła**, моровая язва, повѣтріе, 394.
- Подданные**, крѣпостные люди; приписки ихъ къ монастырямъ, 240, 301, 307, 351, 352, 383, 391, 402, 460, 468, 469; къ церквамъ, 6, 7, 411, 416, 491, 492; покупка ихъ Виленскимъ св. Троицкимъ монастыремъ, 455—458; обложеніе ихъ десятиной въ пользу церкви и костеловъ, 37; насильственное совращеніе въ унию православныхъ крѣпостныхъ ихъ памѣщиками, 509, 510.
- Подымное (podupne)**, подать отъ дыма (двора), 180, 196—198, 247.
- Podupyn**, малый переносный органъ; употребленіе ихъ въ униатскихъ церквахъ, 284.
- Portugal**, золотая медаль (отъ 10—30 червонныхъ), 283, 330.
- Pospolite ruszenie**, поголовное ополченіе для защиты отечества, 195, 226, 247, 318, 374, 436.
- Православіе греческое**, 74, 87; преслѣдованіе православныхъ въ Слуцкой архимандріи, 508—512.
- Przeduoya**, препятствіе, 261, 302, 525.
- Претексть**, предлогъ, причина, отговорка, 131, 183, 186, 263, 279, 308, 352, 353.
- Prowizya**, соб. запасъ продовольственныхъ припасовъ, 326; процентъ, ростъ, 359, 378, 463, 493; размѣръ его (per decem a septum—10 со 100 въ годъ), 477, 481.
- Проскуры**, просфоры; обязательство отпускать муку на просфоры, 145, 237.

Р.

- Rankor** (rankor), гнѣвъ, злоба, 263, 278, 299, 322.
- Rata**, уплата по частямъ, срокъ уплаты, 97, 215, 255, 265, 310, 438, 471.
- Реза**, риза; церковныя облаченія въ Купятицкой церкви, 238.
- Reindkoya**, введъ законнаго владѣльца во владѣніе имѣніемъ, изъ котораго онъ былъ на сильственно вытѣсненъ, 299.
- Relikwia** (мощи); часть мощей мученика Иосафата, 154.
- Релія** (религія) грецкая, русская, римская, см. Законъ.
- Репартуца**, раздѣлъ, отдѣлъ; отдѣленіе суда, 193, 466; *repartuца ruska u litowska*, 472.
- Верговасау**, отверженіе, осужденіе, поруганіе, 468.
- Везуау**, пополненіе, вознагражденіе за вредъ и убытки, 487.
- Розвой**, разсмотрѣніе, рѣшеніе; „въ самой речі: розвой....откладаемъ“—разсмотрѣніе, рѣшеніе дѣла по существу отлагаемъ, 178.
- Рубль**, Литовская монета, содержавшая въ себѣ 100 Лит. грошей (цѣнность этой монеты на наши деньги измѣнялась, постепенно уменьшаясь, именно съ 19 руб. въ 1419 г. дошла до 1 р. 80 к. въ 1650), 4.

С.

Свѣчи, обязательства равныхъ лицъ доставлять церквамъ воскъ для выдѣлки свѣчей, 7; выдѣлка свѣчей на продажу въ Бѣшенковской церкви, 492.

Skolec, польская монета, равнявшаяся $\frac{1}{24}$ польской гривны, и единица вѣса, равная $\frac{1}{8}$ польской унціи, 237, 238.

Scrutinia (scrutinium), разслѣдованіе; способъ собранія голосовъ при секретной баллотировкѣ, 213.

Sluiba, участка земли, крестьянскій надѣлъ, по которому опредѣлялись натуральныя повинности обрабатывающаго эту землю, или размѣръ платежа за нее въ пользу

владѣльца; „gruntu służby trzy“ — три крестьянскіе надѣла, 418.

Совито, сугубо, вдвойнѣ; „а шкоды совито“: за убытки взыскать двойную сумму стоимости, 75, 76.

Splendory (отъ splendor, блескъ), драгоцѣнности всякаго рода, 221, 327.

Стура, угощеніе присутствовавшихъ при похоронахъ, похоронный обѣдъ, 292.

Субстанція, имущество, 178, 249, 250, 326.

Суды натуровые, см. **Kartur**.

Сукино, обязательство давать ежегодно опредѣленное количество сука священнику, 7.

Т.

Тамченье, упражненіе, ученіе, воспитаніе, 56.

Темута, аренда недвижимаго имущества, 457, 463, 483.

Tergiwersaacy, отговорка, увертка, 465.

Terragium, ежегодная плата за занимаемую землю, 371.

Тгеблскі, поле, очищенное отъ зарослей, кустарниковъ и т. п., 505, 506.

Тгдзсавка, перо, женскій головной уборъ изъ драгоцѣнныхъ камней, 328, 331, 333, 346.

Трыбъ, образъ дѣйствія; направленіе, дорога; „простымъ трыбомъ“ — прямымъ путемъ, 64, 68.

Тумф, польская монета, получившая свое названіе отъ монетчика Андрея Тымфа; въ половинѣ XVII в. тынфъ равенъ былъ теперешнимъ $18\frac{3}{4}$ коп., а въ 1714 г. — $28\frac{1}{2}$ теперешнимъ коп., 376, 408, 409, 435, 436, 528.

У.

Унія церковная, 110, 112, 124, 125, 129, 130, 136, 140, 141, 149, 196, 198, 201, 202, 205, 206, 217, 231, 232, 235, 282, 292, 300, 303, 305, 411, 519, 521; насильствен-

ныя совращенія православныхъ въ унию въ Слуцкой архимандріи, 508—512.

Уставиниъ, церковнослужитель, обязаный обучать дѣтей, 37.

Ф.

Форумъ (forum), судъ; „o forum nie nie mówiąc“ — не возражая противъ компетенціи суда 121; „така справа у суду вашихъ милостей форумъ мѣти не можетъ“—это дѣло вамъ не подсудно, 168, 169, 178, 197,

215, 219, 222, 226, 230, 256, 261, 276, 280, 289, 308, 310, 342, 445.

Францискае Ольшанскіе и Опшянскіе, 292.

Грумак, мѣна, торговля, 136.

Х.

Хоругвь (chorągiew) Григорія Войны въ Купятцкой церкви, 239.

Chorągiew piechoty węgierskiej, отрядъ войска, 341, 343, 345.

Ц.

Царь Московскій, 177, 181, 182.

Церкви:

Борунская, 281—285, 291—297, 312—349, 460.

Брестская Петро-Павловская, 253.

Бѣлевская, 511.

Бѣленицкая, 510.

Бѣшенковская Ильинская, 490—492.

Виленскія: Воскресенія Христова, 84, 180, 196, 198.

Св.-Духовская, 72, 85, 87, 88, 91, 101, 102, 104, 105, 117, 121, 149—152, 160—163, 177, 182, 183, 187, 191, 192, 199, 222—224, 226, 227, 229, 243, 244, 251, 252, 286—290, 306—308, 393, 426, 427.

Св. Екатерины, 83.

Св. Или, 83, 84.

Св. Іоанна, 83.

Св. Михаила, 83.

Св. Николая, 83.

Перенесенія мощей святителя Николая, 84.

Покровская, 83.

Пречистенская каедральная, 83, 84, 127, 274, 444, 449.

Пятницкая, или Богоявленская, 80, 81, 84.

Рождества Христова, 5, 19, 83, 84.

Спасская, 83.

Св. Троицкая, 48, 50, 52, 55—58, 60, 80, 95, 108, 142, 143, 174, 175, 187, 188, 190, 205—208, 210, 212, 213, 215, 217, 218, 234, 255, 257, 258, 263, 268, 270, 275, 277, 278, 301, 302, 309—311, 350—352, 355, 357, 360, 363, 455, 464, 465.

Волненская Св. Троицкая, 98—101:

Волгаская Успенская, 77, 79.

Девятковская, 144—147.

Декшянская, Св. Троицкая (въ с. Путнякахъ), 410—412, 415—417.

Дубновицкая Пятницкая, 15, 16.
Евейскія: Вознесенская, 86, 91.
    Успенская, 86, 91.
Житинская, 511.
Заблудовская Успенская, 36—38, 149, 201.
Залужская, 511.
Израшовская, 509, 510.
Ковенская Всѣхъ Святыхъ, 12, 13, 17, 21, 23.
Конновицкая, 511.
Копыльская, 509, 510.
Кривоносовская Успенская, 509.
Купятицкая, 237—240.
Куренецкія: Рождества Пресв. Богородицы,
    41—43.
    Спаская, 42.
Куртыцкая, 511.
Лавришовская, 387.
Мерецкая Кердѣвская, 272—274.
Мехировская, 496, 497.
Минскія: св. Духовская, 156, 235, 271, 485.
    Петро-Павловская, 101, 102, 104.
    Преображенская, 103.
    Рождества пресв. Богородицы, 103.
Можейковская, 176.
Мядельская св. Троицкая, 34, 35.
Новгородская оборная, 114.
Овиковицкая, 511.
Панская св. Варвары, 134, 136, 137, 154.
Погоская, 509.

Полоцкія: Богоявленская, 111, 112.
    Пятницкая, 8.
    Софійская кафедральная, 44, 45, 418, 421,
    434, 435, 441.
Порохонская пресв. Богородицы, 15.
Порѣцкая, 510.
Пустынка-Бобыницкая, 511.
Пырошевская, 511.
Рогачевская, Ковьмо-Демьянская, 24—26, 33.
Слудскія капитульскія: Георгіевская, 509.
    Никольская, 509.
    Рождественская, 509.
Спягельская, 212—218.
Сторобинская, 509, 510.
Сулятицкая, св. Варвары, 6, 7.
Сутьковская 460.
Торожанскія: муч. Юсафата, 425.
    Св. Троицкая, 10, 203.
Тродкая Рождества Богородицы, 408.
Ушацкая Успенская, 398, 520.
Черменская, 368.
Щитковицкая, 510.
Яжильская, 510.
Ятвезкая Преображенская, 382.
Сарагалъ, взаимная запись, обязательство, 221,
    480, 482.
Цинитаръ и **Центаръ**, мѣсто, обнесенное цер-
    ковною или костельною оградю, погость,
    80, 81, 83, 237, 239.

Ч

Черга, очередь, 278, 380.

Чернежъ, черті, расчистка поля подъ сѣнокосъ,
    30, 31.

Ш

Шанекъ (шанокъ), мѣра сыпучихъ тѣлъ, 145.
Шафаръ, ключникъ, расходчикъ, распорядитель,
    86, 99.

Шафунокъ, расходованіе, распоряженіе, 86, 106,
    111, 166, 185.
Шацунокъ статутный, оцѣнка по статуту, 75, 76.

Школа Виленскаго св. Троицкаго братства, 46, 56, 57; разрѣшеніе Виленскому св. Духовскому и Минскому Петро-Павловскому братствамъ открыть школы, 102, 103.

Школы при монастыряхъ:

Еврейскомъ, 106.

Жировицкомъ, 365.

Заблудовскомъ, 149.

Ушачномъ, 520.

Шпитали (госпитали, богадѣльни) при монастыряхъ: Борунскомъ, 294 и Ушачномъ, 520; при церквахъ: Бѣшенковской—492, Виленскихъ: Пятницкой—81 и Спаской—83, при Десятковской—146, Заблудовской—36, 37, Минской Рождества Пресв. Богородицы, 103.

Ъ.

Ъзы (езы, јау), перегородки на рѣкахъ, прудахъ и затокахъ для задержанія рыбы, 68, 374, 525.

Ю.

Юргельгъ, годовая плата, 88.

Я.

Ялушное (и Ялушина), подаяніе, пожертвованіе, 37, 108, 145, 241, 283, 284, 292, 318, 327, 328, 332, 333, 336, 337.

О П Е Ч А Т К И.

<i>Стран.</i>	<i>Строка.</i>	<i>Напечатано:</i>	<i>Следует читать:</i>
17	15 сн.	Залидскій староста	Забълскій староста
—	12 —	уволоку	у волоку
—	7 —	Валтромѣя	Валтромѣя
—	3 —	Козминского	Койминскаго
21	5 —	придалъ ему	придалъ еси ему
—	3 —	уволоку	волоку
23	6 —	Козминского	Койминскаго
—	3 —	не дбаючи на листъ	не дбаючи о листъ
24	въ заголовкѣ	1566 г.	1565 г.
—	24 сн.	пятьсотъ пятьдесятъ шестого	пятьсотъ шестьдесятъ пятого
—	12 —	пятьдесятъ пятомъ	шестьдесятъ пятомъ.
25	6 св.	зъ братомъ своимъ	съ братомъ твоимъ
—	14—16 —	зъ рѣки Колодѣжа Озны, а зъ рѣки бобровые гоны,	зъ рѣки Озны, а зъ рѣки Колодѣжа бобровые гоны,
31	8 —	прислужонный	присужонный
33	16 сн.	рѣдѣ	рѣдѣ
59	15 св.	воснего	вознего
61	19 сн.	чечезъ	черезъ
63	4 —	не кончити	кончати
80	7 —	Велямина	Велямина
81	8 св.	абы	або
112	14 —	такъ	такъ
114	7 —	въ подобанью	въ подаванью
115	3 св.	направлѣншии	направлѣншии
116	11 сн. въ изг. сод.	<i>Стриганики</i>	<i>Стриганики</i>
119	18 сн.	пааку	сзау
121	19 сн.	Zuckiego	Śluckiego
124	17—18 сн.	печатарамъ	печатарамъ
125	2 сн.	при тысеци	три тысеци
—	13 —	successia	successiue
128	15 сн.	наши	нами
129	14 —	унитовъ	унитовъ
140	13 сн.	Pinskitego	Pińskiego
156	16 —	Аврпкій	Авдипкій
165	8 сн. въ загл.	Митрофана—Зеневича	Митрофана Зеневича
177	12 —	Zuchrowaki	Zochowski
190	11 сн.	wianowaney	mianowaney
191	— въ загл.	Св. Духовскому и женскому	Св. Духовскому мужскому и женскому
203	6 сн.	Ciotkowiczach	Ciołkowiczach
206	20 —	Oswotrskiej	Ostrowskiej
207	6 —	Stankiewicz	Steckiewicza
214	19 —	Wileńskim	Witebskim
218	13 —	samych	samym
221	11 сн	Ogińskiego u krauczego	Ogińskiego—krauczego
—	10 —	Litewskiego wielmożnego	Litewskiego u wielmożnego
222	13 сн.	Wasilewicz—wnastarza	Wasilewiczowna—starza
227	въ заголовкѣ	1678 г.	1668 г.
236	— —	1682 г.	1681 г.
242	12 сн.	Bieruński	Buzuński
243	4 сн. въ загл.	поручени	получени
257	— — —	подскарбію	подчасему
260	8 сн.	ex medii	ex medio
270	въ излож. сод.	1000 р.)	1000 злот.
273	19 сн.	examinetnego	axaminetnego
288	8 сн.	Pożarskiego	Peżarskiego
285	1 —	Markowicz	Narkowicz
292	7 сн.	Tursiewiczza	Nurgiewiczza
295	12 сн.	Romana Pożarskiego	Poemana Peżarskiego

<i>Стран.</i>	<i>Строка:</i>	<i>напечатано:</i>	<i>Слѹдуетъ читать:</i>
297	10 св.	Pożarskiego	Peżarskiego
298	3 —	kn	кн.
—	10 —	золотыхъ	злотыхъ
311	12 —	произведенныхъ	произведенныхъ
316	6 св.	Porławskiego	Pawłowskiego
329	19 —	dziewięćset tysięcy	dziewięć tysięcy
330	— —	czterdziestego Marca	czternastego Marca
333	5 св.	gazas	газас
335	11 св.	Rackiewiczównie	Rackiewiczównie
336	14 —	Józefa	Jozefata
338	13 св.	ipozwami	розвами
—	16 —	pięwszym	пiewszym
341	5 св.	czeladzi	челадзи
343	3 св.	Pożarskiego	Peżarskiego
351	5 —	Kuszelicza	Kuszelewicza
—	18 —	Butkowskiej	Rudkowskiej
355	5 св. въ загл.	входившими	входившихъ
—	11 — въ нзл. сод.	rozdziałów	раздѣломъ
—	13 св.	Maciey	Maciey
358	1 св.	Johorski	Irohorski
—	— —	Kaziwierz	Kazimierz
367	10 св. въ нзл. сод.	po niego	отъ него
368	7 св.	tych	trzech
376	8 св.	Wołyńskiemu	Wołyńskiemu
377	5 — въ нзл. сод.	Koniewicza	Бунцевича
—	12 — въ загл.	fundatorów	фундаторовъ
384	2 —	zostawała	zostawała
386	3 св. въ загл.	Iwawa	Ивана
—	10 —	wlewkonum	wlewkowym
387	5 —	y imci	y imci
391	11 —	Bazylego Wileńskiego	Bazylego wielkiego
—	15 св.	rwornym	дворнымъ
406	20 —	Wileńskim, podpisami	Wileńskim, z podpisami
418	6 —	stolnik	стражникъ
429	— — въ нзл. сод.	towarzystwo	товарищей
434	6 св. въ нзл. сод.	zajął	занялъ
445	6 —	nieprzubyciem	nieprzubyciem
447	7 св.	Deraes	de-Raes
451	8 —	Stanisław de Raes	Heronim de Raes
460	2 —	rezydując	rezydującу
462	4 — въ загл.	połuchni	полученіи
464	6 — въ нзл. сод.	Słonimskij	Смоленскій
478	7 св.	Gauyski	Gruyski
485	5 св. въ загл.	dwadziatki pięć tysięcy	тридцати тысячъ
495	4 св. въ загл.	dwadziatki tysięcy	двадцати тысячъ
498	11 — въ нзл. сод.	materyo	матерью
509	1 —	Isinowskiego	Sasinowskiego
524	9 св.	horodnicz	horodniczyną
526	2 —	Bielkowicz	Bielkowicz
—	5 св.	podpisnię	podpisnię
527	7 св. въ нзл. сод.	17,000 tysięcy i	17,000 и
528	8 —	Stabrowskiemu	Stebnowskiemu
538	13 —	1678 g.	1668 g.
355 казат.	14 —	Załadzkiej starosta	Забальскій староста
47 —	13 —	Kożminskie	Kożminskie

